Bundel - Raadsvergadering van 23 mei 2023

1 Opening en vaststellen agenda
Agenda_Raadsvergadering_23_mei_2023 (2).docx

2 Rondvraag
Raadsleden kunnen tot uiterlijk de maandag voorafgaand aan de raadsvergadering voor 12.00 uur korte en duidelijke vragen stellen aan het college van burgemeester en wethouders. Indien er geen vragen zijn vervalt de rondvraag.
Rondvraag ChristenUnie. Raadsvergadering 23 mei 2023.docx

3 Toelating en beëdiging raadslid de heer P.P. (Peter Paul) Geelen
Raadsvoorstel toelating en beëdiging P.P. Geelen.docx
23 Raadsbesluit Beedigen PP. Geelen.pdf

3.a BESPREEKSTUKKEN (waarover debat en besluitvorming plaatsvindt)

4 VERVALLEN
Raadsvoorstel Kadernota voormalige hockeyvelden Dieren (23.23)
Ontwerpraadsbesluit Kadernota voormalige hockeyvelden Dieren (23.23)
Kadernota voormalige hockeyvelden Dieren (23.23)
Reactienota Kadernota voormalige hockeyvelden Dieren (23.23)
2023 05 22 memo voormalige hockeyvelden.docx
2023 04 17 presentatie voormalige hockeyvelden.pdf

5 Ontheffing vereiste van ingezetenschap gemeente wethouder Hofman (23.24)
voorstel beslut:
1ontheffing te verlenen van het vereiste van ingezetenschap van de gemeente Rheden van de heer P.L.P.S. (Paul) Hofman, wonende te Drempt;
2de ontheffing te verlenen voor de duur van één jaar, te weten van 31 mei 2023 tot 31 mei 2024.
2324V Raadsvoorstel ontheffing wethouder Hofman woonplaatsvereiste (23.24).docx
23.24 Raadsbesluit.pdf
Verzoek tot ontheffing woonplaatsvereiste wethouder Hofman 2023.docx

5.a HAMERSTUKKEN (waarover alleen besluitvorming plaatsvindt)

6 Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 inclusief gewijzigde begroting 2023 (23.30)
Raadsvoorstel zienswijze MJPB BVO DRAN 2024-2027 (23.30).docx
23.30 Raadsbesluit.pdf
Ontwerp MJPB 2024-2027 BV) DRAN incl. gewijzigde begroting 2023 (23.30).pdf
Aanbiedingsbrief Ontwerp MJPB 2024-2027 incl. gewijzigde begroting 2023 (23.30).pdf

7 Aanpassing verordening op de Financiële commissie gemeente Rheden 2020 (23.31)
Voorstel besluit:
de Verordening tot wijziging van de 'Verordening op de Financiële commissie Rheden 2020' vast te stellen.
Raadsvoorstel Continueren financiële commissie (23.31).docx
23.31 Raadsbesluit.pdf
Uitwerking evaluatie financiële commissie maart 2023 (23.31).docx

8 Terugkoop brandweerkazerne Dieren
Raadsvoorstel Terugkoop brandweerkazenere Dieren (23.29).docx
23.29 Raadsbesluit.pdf
Bijlage I akte van levering 2013 (23.29).pdf
Bijlage II tekening 2013 (23.29).pdf
Bijlage III BWvoorstel 2013 (23.29).pdf

9 Jaarverantwoording 2022 en Ontwerpbegroting 2024 Gelders Archief (23.26)
Raadsvoorstel Jaarverantwoording 2022 en Ontwerpbegroting 2024 Gelders Archief (23.26)
23.26 Raadsbesluit.pdf
Controleverklaring accountant jaarrekening 2022 Gelders Archief (23.26)
Jaarstukken 2022 Gelders Archief (23.26)
Ontwerpbegroting 2024 Gelders Archief (23.26)

10 Vaststellen bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 (23.27)
Raadsvoorstel Vaststellen bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 (23.27).docx
Bijlage I Nota van zienswijzen bestemmingsplan Hogeweg 1-3 (23.27).pdf
Bijlage II Nota van wijzigingen bestemmingsplan Hogeweg 1-3 (23.27).pdf
Bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 Toelichting (23.27).pdf
Bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 Bijlagen bij de toelichting (23.27).pdf
Bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 Regels (23.27).pdf
Bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 bijlagen Regels

(23.27).pdf
Bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 Verbeelding (2327).pdf
23.27 Raadsbesluit.pdf

11 Vaststellen bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren (23.28)
Raadsvoorstel Vaststellen bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren (23.28)
23.28 Raadsbesluit.pdf
Bijlage I Nota van zienswijzen bestemmingsplan Harderwijkerweg 4 (23.28).pdf
Bijlage II Nota van wijzigingen bestemmingsplan Harderwijkerweg 4 (23.28).pdf
2328 Bestemmingsplan Landelijk Gebied locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren Regels (23.28).pdf
2328 Bestemmingsplan Landelijk Gebied locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren bijlage Regels (23.28).pdf
2328 Bestemmingsplan Landelijk Gebied locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren Toelichting (23.28).pdf
2328 Bestemmingsplan Landelijk Gebied locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren bijlagen Toelichting (23.28).pdf
2328 Bestemmingsplan Landelijk Gebied locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren Verbeelding (23.28).pdf

12 Jaarstukken ODRA 2022 en begroting ODRA 2024 (23.32)
Raadsvoorstel zienswijze begroting ODRA 2024 en tkn jaarstukken ODRA 2022.docx
23.32 Raadsbesluit.pdf
brief aan ODRA met zienswijze - concept.docx
230421 Aanbiedingsbrief begroting ODRA 2024 aan raden.docx
Begroting_ODRA_2024.pdf
230421 Aanbiedingsbrief procedure jaarstukken 2022 ODRA aan raden.docx
Jaarverslag_katern 1_A4_ODRA_2022.pdf
Jaarverslag_katern 2_A4_ODRA_2022.pdf
Jaarverslag vth-milieu 2022.pdf
Werkprogramma 2023 ODRA-Rheden.pdf

12.a Benoeming lid en plv. lid regioagendacommissie Groene metropoolregio (23.34)
2334V Raadsvoorstel Benoeming lid en plv. lid regioagendacommissie Groene metropoolregio (23.34).docx
Raadsbesluit Groene Metropoolregio benoeming.pdf

12.b Benoeming raadsadviseur (23.33)
2333V Raadsvoorstel Benoeming raadsadviseur (23.33).docx
23.33 Raadsbesluit.pdf

13 Besluitenlijst van de raadsvergadering van 25 april 2023
De raad wordt gevraagd de besluitenlijst vast te stellen.
Besluitenlijst Raadsvergadering 25 april 2023.docx

14 Ingekomen brieven
Onderstaand de verzamellijst van ingekomen brieven van de afgelopen maand met een voorstel ter afhandeling. De raad wordt gevraagd deze afhandelvoorstellen vast te stellen.
Brievenlijst raad 23 mei 2023.docx

15 Stukken ter kennisname
Onderstaand de stukken van het college van burgemeester en wethouders aan de raad. De raad wordt gevraagd kennis te nemen van deze stukken.

15.a Wijziging leges rijbewijs
BW-voorstel verhoging rijbewijsleges miv 1 juli 2023.docx

15.b Sustainable Development through improved Local Governance
DIGITAL Flyer Building Sustainable futures - SDLG Irak bijlage 1.pdf
BW voorstel deelname SDLG programma VNGI.docx

15.c Intentieverklaring ontwikkeling warmtenet Eerbeek, Loenen, Laag-Soeren
230413 Collegevoorstel intentieverklaring warmtenet.docx
Intentieverklaring Ontwikkeling Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren.pdf
230418 Raadsbrief intentieverklaring warmtenet.pdf

15.d Raadsbrief 'Een ontbijt voor ieder kind'
BW voorstel_Raadsinformatiebrief motie een ontbijt voor ieder kind.docx
Raadsbrief Motie ontbijt voor iedereen.pdf

15.e Visie op toerisme / Raadsinformatiebrief
b&w voorstel raadsinformatiebrief april 2023.docx
Motie Visie op toerisme 11-9-2021.pdf
Accountoverzicht Rheden 2021 - 2023.pdf

Raadsinformatiebrief april 2023.pdf

15.f Aanvullend budget voor maaien gazons voor 2023/2024
BenW Voorstel budgetaanvraag gazon maaien 2023-2024.docx

15.g Veranderend beheer: op 40 locaties binnen de bebouwde kom van gazon naar bloemrijk gras
BW voorstel bloemrijk gras.docx
Projectplan Meer bloemrijk gras.docx

15.h Jaarverslag Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre 2021-2022 en klanttevredenheidsonderzoek 2022
B en W voorstel Jaarverslag RBL Midden Gelre 2021-2022 def.docx
BC_Memo KTO 2022.pdf
Rapport DESAN KTO RBL 2022 - DEF.pdf
RBL jaarverslag 2021 2022 DEF.pdf

15.i Concept Jaarstukken 2022
collegevoorstel concept Jaarstukken 2022 BW 25042023.pdf
260423 concept Jaarstukken 2022.pdf
26042023 Memo bij conceptversie Jaarstukken 2022.pdf

15.j Budget voor herstel- en onderhoudswerkzaamheden Openluchttheater De Pinkenberg
BW voorstel Openluchttheater de Pinkenberg.docx
Raadsinformatiebrief Openluchttheater de Pinkenberg.pdf

15.k Bemiddelingsrapport schouwburgzaal Theothorne
BW voorstel bemiddeling Theothorne.docx
Rapport bemiddeling Theothorne.pdf

15.l Aankoop beeld Zittende oude man van kunstenaar Wim Kuijl
BW voorstel aankoop beeld Oude Jan.docx

15.m Raadsbrief sociaal domein, nr. 1
B&W advies raadsbrief sociaal domein, nr 1.docx
Raadsinformatiebrief sociaal domein versie 1.pdf
oplegger informatiebrief 2023.pdf

15.n Advies wenselijkheid fusie IKC Het LeerRijk en IKC De Wensvogel
BW-voorstel fusie-effectrapportage.docx
Fusierapportage IKC LeerRijk en IKC De Wensvogel te Dieren inclusief FER - U2314824.pdf

15.o Acute Verloskunde en Spoedeisende hulp in Gelre Ziekenhuis Zutphen
B&W voorstel - Acute Verloskunde & SEH Ziekenhuis Zutphen.docx
Brief Gelre Ziekenhuis - sluiting Acute Verloskunde SEH (864795).docx
Motie vreemd Volwaardig ziekenhuis Zutphen AANGENOMEN.pdf

15.p Minima effect rapportage 2022
20230405 college voorstel minima effect rapportage_DEF.docx
20230504 memo minima effect rapportage rheden 2022_versie 2_DEF.docx

16 Sluiting

gemeente Rheden

Agenda Raadsvergadering

Datum	23-05-2023
Tijd	19:30 - 22:30
Locatie	Raadzaal, Stadhuis Arnhem
Voorzitter	C. van Eert
Griffier	C. Knipping

1	**Opening en vaststellen agenda**
2	**Rondvraag** Raadsleden kunnen tot uiterlijk de maandag voorafgaand aan de raadsvergadering voor 12.00 uur korte en duidelijke vragen stellen aan het college van burgemeester en wethouders. Indien er geen vragen zijn vervalt de rondvraag.
3	**Toelating en beëdiging raadslid de heer P.P. (Peter Paul) Geelen**
3.a	**BESPREEKSTUKKEN (waarover debat en besluitvorming plaatsvindt)**
4	**Kadernotitie voormalige hockeyvelden Dieren (23.23)**
5	**Ontheffing vereiste van ingezetenschap gemeente wethouder Hofman (23.24)**
5.a	**HAMERSTUKKEN (waarover alleen besluitvorming plaatsvindt)**
6	**Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 inclusief gewijzigde begroting 2023 (23.30)**
7	**Aanpassing verordening op de Financiële commissie gemeente Rheden 2020 (23.31)**
8	**Terugkoop brandweerkazerne Dieren**
9	**Jaarverantwoording 2022 en Ontwerpbegroting 2024 Gelders Archief (23.26)**
10	**Vaststellen bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 (23.27)**
11	**Vaststellen bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren (23.28)**
12	**Jaarstukken ODRA 2022 en begroting ODRA 2024 (23.32)**
13	**Besluitenlijst van de raadsvergadering van 25 april 2023** De raad wordt gevraagd de besluitenlijst vast te stellen.
14	**Ingekomen brieven**

Onderstaand de verzamellijst van ingekomen brieven van de afgelopen maand met een voorstel ter afhandeling. De raad wordt gevraagd deze afhandelvoorstellen vast te stellen.

15 Stukken ter kennisname

Onderstaand de stukken van het college van burgemeester en wethouders aan de raad. De raad wordt gevraagd kennis te nemen van deze stukken.

15.a Wijziging leges rijbewijs

15.b Sustainable Development through improved Local Governance

15.c Intentieverklaring ontwikkeling warmtenet Eerbeek, Loenen, Laag-Soeren

15.d Raadsbrief 'Een ontbijt voor ieder kind'

15.e Visie op toerisme / Raadsinformatiebrief

15.f Aanvullend budget voor maaien gazons voor 2023/2024

15.g Veranderend beheer: op 40 locaties binnen de bebouwde kom van gazon naar bloemrijk gras

15.h Jaarverslag Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre 2021-2022 en klanttevredenheidsonderzoek 2022

15.i Concept Jaarstukken 2022

15.j Budget voor herstel- en onderhoudswerkzaamheden Openluchttheater De Pinkenberg

15.k Bemiddelingsrapport schouwburgzaal Theothorne

15.l Aankoop beeld Zittende oude man van kunstenaar Wim Kuijl

15.m Raadsbrief sociaal domein, nr. 1

15.n Advies wenselijkheid fusie IKC Het LeerRijk en IKC De Wensvogel

15.o Acute Verloskunde en Spoedeisende hulp in Gelre Ziekenhuis Zutphen

15.p Minima effect rapportage 2022

16 Sluiting

Rondvraag ChristenUnie. Raadsvergadering 23 mei 2023

Studio Rheden geeft aan op 17 mei:
"De directie van Hogeschool Van Hall Larenstein in Velp en de klimaatactivisten die daar eind vorige week een bezetting hielden, moeten een open dialoog met elkaar voeren. Daarvoor pleit burgemeester Carol van Eert van Rheden. Hij wil kijken hoe de veiligheidsrisico's die de directie daarvoor ziet, weggenomen kunnen worden. Bijvoorbeeld met een onafhankelijke facilitator. "

Ook verschillende raadsleden hebben gepleit voor een open dialoog.

Vraag: Hoe zijn de vorderingen van de activiteiten om een open dialoog te bevorderen?

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Burgemeester	3. Bestuur en organisatie	

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
griffievoorstel		

rol raad	soort document
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering	agendapunt
n.v.t.	

raadsvergadering	agendapunt
23 mei 2023	

onderwerp
Toelating en beëdiging raadslid de heer P.P. (Peter Paul) Geelen.

INHOUD VOORSTEL
De heer P.P. (Peter Paul) Geelen toelaten en beëdigen als raadslid voor de resterende raadsperiode 2022-2026

1 Wat is de aanleiding?
In verband met de terugtreding van raadslid M. (Marc) Budel is een vacature ontstaan binnen de fractie van het CDA.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Conform het bepaalde in de Kieswet, afdeling IV, artikel W1 eerste lid, over de opvolging bij een opengevallen plaats in de gemeenteraad, draagt de voorzitter van het centraal stembureau de eerstvolgende kandidaat op de kandidatenlijst bij de raadsverkiezingen van 16 maart 2022 voor als raadslid van de politieke partij waarin de vacature is ontstaan. Hiervoor is de heer P.P. Geelen benoemd. Hij heeft zijn benoeming schriftelijk aanvaard.

De Kieswet bepaalt dat het aan uw raad is voorbehouden, om tot toelating van het nieuwe kandidaat-raadslid over te gaan, nadat de geloofsbrieven zijn onderzocht en in orde bevonden. Het raadslid zal aansluitend in handen van de voorzitter de eed of de verklaring en belofte afleggen conform het bepaalde in artikel 14 Gemeentewet.

3 Wat willen wij bereiken?
Met de toelating en beëdiging van de heer Geelen tot raadslid wordt voorzien in de opvolging van de opengevallen plaats binnen de fractie CDA.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
1. De voorzitter heeft een commissie onderzoek geloofsbrieven ingesteld, bestaande uit drie leden: de heer R. Koekkoek, de heer D. Appels en mevrouw S. Kerkum

2. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van het nieuw te benoemen raadslid en brengt in deze vergadering advies uit aan de raad over zijn toelating tot raadslid.
3. Op voorstel van de commissie geloofsbrieven laat de raad de heer Geelen toe als lid van de raad, waarna hij door de voorzitter zal worden beëdigd.

5 Wat gaat het kosten?
Bezoldiging en tegemoetkoming in de onkosten vindt plaats conform het bepaalde in het Rechtspositiebesluit Decentrale Politieke Ambtsdragers. Aan dit toelatingsbesluit zijn geen extra kosten verbonden.

6 Wat zijn de risico's?
N.v.t.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
N.v.t.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
N.v.t.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
N.v.t.

Velp, mei 2023

J.P.M. Leenders,
plv. griffier

23.

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt
GR 3

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gehoord het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven;

gelet op afdeling IV, artikel W1, lid 1 Kieswet en artikel 13 en 14 Gemeentewet;

b e s l u i t :

De heer P.P. (Peter Paul) Geelen toe te laten en te beëdigen als raadslid voor de resterende raadsperiode 2022-2026.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
Paul Hofman

begrotingsprogramma
Gebiedsontwikkeling

draagt bij aan Global Goal(s)
7 Betaalbare en duurzame energie
11 Duurzame steden en gemeenschappen
15 Leven op het land

b en w-vergadering
28 maart 2023

agendapunt
3

bijlage(n) ter inzage
2

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
16 mei 2023

agendapunt

raadsvergadering
23 mei 2023

agendapunt

onderwerp
Kadernota voormalige hockeyvelden Dieren.

INHOUD VOORSTEL
Bijgevoegde kadernota voor de voormalige hockeyvelden in Dieren vast te stellen als uitgangspunt voor de verdere planvorming.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
De gemeente is verantwoordelijk voor een goede ruimtelijke ordening. Dit voorstel draagt bij aan een integraal ruimtelijk kader voor de gebiedsontwikkeling.

2 Wat is de aanleiding?
Januari 2022 heeft uw gemeenteraad de startnotitie voor de locatie van de voormalige hockeyvelden aan de Admiraal Helfrichlaan te Dieren vastgesteld. In deze startnotitie is het proces opgenomen dat doorlopen wordt om de haalbaarheid van een ontwikkeling op deze locatie te onderzoeken. De volgende stap in het proces is het formuleren van kaders waarbinnen een herontwikkeling kan plaatsvinden. Deze kaders zijn in concept opgesteld, ter inzage gelegd, en naar aanleiding van de reacties aangepast. Wij stellen voor om de kadernota vast te stellen, zodat op basis van de kadernota een private partij gezocht kan worden om de plannen verder uit te werken.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Raadsbesluit Startnotitie d.d. 25 januari 2022.
In deze startnotitie is het proces uitgelijnd om tot een integraal plan te kunnen komen. De volgende stappen zijn in de startnotitie verwoord. Stap 2 (kadernota) ligt nu voor.



4 Wat willen wij bereiken?
Wij willen komen tot de realisatie van een plan met drie pijlers; te weten woningbouw (regulier), vernieuwende woonvorm in de vorm van Tiny Houses en een natuurtuin.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Op basis van deze pijlers is de kadernota opgesteld (bijlage 1). Voor het uitwerken van de pijlers woningbouw (regulier) en Tiny Houses zijn wij als gemeente aan zet.
Het uitwerken van de pijler natuurtuin is het aan de Coöperatieve vereniging Dieren-West (CVDW) om hier een invulling aan te gaan geven wanneer stap 4 (omgevingsplan en grex als bovenstaand is opgenomen) is doorlopen. Dit is in samenspraak met de gemeente. Kaders hiervoor zijn in eerder stadium al gedeeld met CVDW en deze zijn opgenomen in de kadernota.

De kaders voor de woningbouw en Tiny Houses zijn vooral bepaald door wet- en regelgeving omtrent grondwaterbescherming en milieuzonering. De woonvisie is het uitgangspunt bij het gekozen programma. Eveneens zijn onder andere enkele stedenbouwkundige en verkeerskundige uitgangspunten opgenomen.

Met de vastgestelde kadernota is de eerstvolgende stap een stedenbouwkundig plan opstellen. Hiervoor gaan wij na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Dat betekent voor deze locatie dat de private partij met belanghebbenden en de gemeente tot een stedenbouwkundig plan komt. Belanghebbenden worden betrokken bij en mogen meedenken bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan.

Qua planning is het totale proces wat uitgelopen ten opzichte van wat in de startnotitie is opgenomen. De meest actuele planning is opgenomen in de kadernota.

6 Wat zijn de financiële consequenties?
Uitgangspunt is dat de ontwikkeling voor de gemeente minimaal financieel haalbaar is. Uit de eerste globale berekeningen blijkt dat dit mogelijk is. Dit betekent dat de opbrengsten hoger zijn dan de kosten. De opbrengsten bestaan in dit geval uit de verkoop van uitgeefbare grond ten behoeve van woningbouw en Tiny Houses. De kosten bestaan uit de boekwaarde, sloopkosten, kosten bouw- en woonrijp en plankosten. Naarmate de stedenbouwkundige plannen verder zijn uitgewerkt kunnen de berekeningen ook gedetailleerder worden.

Inzicht verloop beschikbaar budget:	*Structureel/ Incidenteel*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Budget:					75.000
Af: aangegane verplichtingen:					16.600
Bij: inkomsten:					
Beschikbaar:					58.400
Gevraagd budget:					
Restant budget nog beschikbaar:					58.400

7 Wat zijn de risico's?
- De planlocatie bevindt zich in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied de Veluwe (0-500 meter). De inrichting van het gebied mag geen negatieve effecten veroorzaken op het Natura 2000 gebied de Veluwe. Gezien de nabije ligging t.o.v. de Veluwe moet ten aanzien van de plannen inzicht verkregen worden in de (negatieve) effecten op dit gebied zoals mogelijke externe effecten van stikstofdepositie, effecten van verlichting, geluid etc. T.a.v. stikstofdepositie is gebleken dat er snel een overschrijding is. Er moet onderzocht worden of er mogelijkheden zijn om een oplossing te vinden voor de stikstofproblematiek.

Bijvoorbeeld door saldering, een vergunningsaanvraag met verzoek om depositieruimte vanuit het SSRS (Stikstof registratiesysteem), of onderzoeken of een autoluwe wijk een oplossing kan zijn. Risico is dat er slechts een beperkt programma haalbaar is, of tot een later stadium gewacht moet worden totdat er ruimte beschikbaar komt ten aanzien van stikstof.
- Mogelijk kan de bestemmingsplanwijziging niet tot stand worden gebracht als gevolg van bijvoorbeeld inspraak of juridisch-planologische beperkingen.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De kadernota is ter inzage gelegd vanaf 8 december 2022 tot 19 januari 2023.
Om toelichting te geven op de concept kadernota is er eveneens een inloopavond georganiseerd op 14 december 2022. Aanvullend is een plenaire bijeenkomst gehouden waar toelichting is gegeven op de kadernota. Een ieder heeft gelegenheid gehad op de plannen te reageren. De gemaakte opmerkingen zijn waar mogelijk verwerkt in de nu voorliggende kadernota. In bijlage 1 bij de kadernota is de reactienota opgenomen.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

De reactienota zal worden gedeeld met degenen die een reactie hebben gegeven op de kadernota. Eveneens wordt de kadernota en reactienota gedeeld op de website van de gemeente. Op basis van de kadernota wordt een stedenbouwkundig plan opgesteld. Belanghebbenden worden betrokken bij en mogen meedenken bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

De planvorming is een cyclisch proces, waarbij wij in elke fase terugkijken op de vorige om zodoende tot een optimaal plan te komen.

Velp, 28 maart 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.23

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 maart 2023;

b e s l u i t :

bijgevoegde kadernota voor de voormalige hockeyvelden in Dieren vast te stellen als uitgangspunt voor de verdere planvorming.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

KADERNOTA
VOORMALIGE HOCKEYVELDEN DIEREN (ADMIRAAL HELFRICHLAAN)



Locatiepaspoort voor verdere ontwikkeling van het plangebied

COLOFON

Titel: Kadernota voormalige hockeyvelden Dieren (Admiraal Helfrichlaan 87b)
Status: concept
Opgesteld door: team beleid gemeente Rheden
Datum: maart 2023

gemeente Rheden

INHOUD

Colofon 2
1. Inleiding 4
1.1 Achtergrond 4
1.2 Opgave 4
1.3 Proces 5
Kadernota 5
1.4 Beschrijving plangebied en ligging in de context 5
2. Kadervorming 7
Pijler Woningbouw 7
Pijler Tiny houses 8
Pijler Natuurtuin 9
Overige kaders 11
2.3 Kaderschets 13
2.4 Participatietraject 13
2.5 Financieel kader 14
3. Vervolgstappen 15

Bijlage 1: Reactienota kadernota voormalige hockeyvelden

1. INLEIDING

1.1 ACHTERGROND

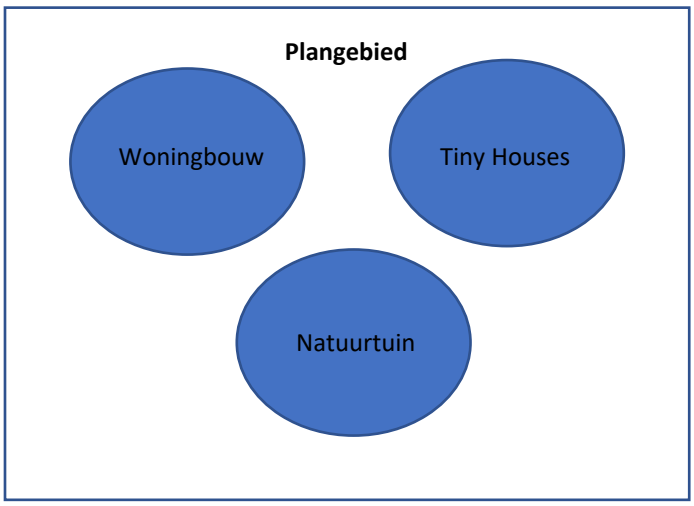
In januari 2022 heeft de gemeenteraad de startnotitie voor de locatie van de voormalige hockeyvelden aan de Admiraal Helfrichlaan te Dieren vastgesteld. Op basis van deze startnotitie zal de haalbaarheid van een herontwikkeling van het sportterrein worden onderzocht. De volgende stap in het proces is het formuleren van kaders waarbinnen een herontwikkeling kan plaatsvinden, een locatiepaspoort. Met deze kadernota wordt invulling gegeven aan deze stap in het proces.

1.2 OPGAVE

Met het vaststellen van de startnotitie is de opgave voor deze locatie bepaald. De opgave is om in het plangebied 3 pijlers te realiseren die een plek moeten krijgen in het plangebied. Te weten;

- Pijler 1: Woningbouw
- Pijler 2: Tiny houses
- Pijler 3: Natuurtuin

Met vaststellen van de startnotitie worden deze 3 pijlers verder onderzocht of en waar ze in het plangebied een plek kunnen krijgen door middel van de processtappen als in hoofdstuk 1.3 opgenomen. Als de 3 Pijlers haalbaar zijn gebleken dan wordt over gegaan tot realisatie.



Afbeelding 01: pijlers in het plangebied

1.3 PROCES

Om tot een haalbaar en integraal plan te komen is in de startnotitie het proces beschreven van de stappen die worden doorlopen om te komen tot herontwikkeling van dit gebied. Het schema dat hieronder is opgenomen maakt het tijdspad en de benodigde producten inzichtelijk. Stap 1, is reeds afgerond met de vaststelling van de startnotitie door de raad in januari 2022 en we zijn nu aangekomen bij stap 2; de Kadernota.



Afbeelding 02: processtappen

KADERNOTA

De kadernota schetst de ambitie en uitgangspunten voor de herontwikkelingsopgave in woord en beeld. In deze kadernota zijn op hoofdlijnen de gemeentelijke/beleidsmatige kaders en vereisten vanuit wet- en regelgeving opgenomen waar rekening mee gehouden moet worden bij uitwerking van de plannen. Een belangrijk onderdeel van de kadernota is de beschrijving van het ambitieniveau voor de herontwikkelingsopgave, vertaald in kwantitatieve en kwalitatieve ambities die als leidraad gelden voor uitwerken van het plan door een nader te selecteren marktpartij aan wie de gronden uitgegeven gaan worden. Deze partij wordt bij het project betrokken nadat de kaders zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Dus bij de volgende stap, het opstellen van het stedenbouwkundige plan

1.4 BESCHRIJVING PLANGEBIED EN LIGGING IN DE CONTEXT

De ontwikkellocatie ligt aan de rand van het dorp Dieren bij de entree van het sportcomplex Nieuwland tegen de bosrand van de Veluwe (landgoed Hof te Dieren, rijksmonument).



Afbeelding 03: globale locatieduiding plangebied

Het plangebied wordt gevormd door het kadastrale eigendom van de gemeente Rheden en wordt op natuurlijke wijze afgebakend door de Admiraal Helfrichlaan. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 23.500m2 (2,35 hectare).



Afbeelding 04: ligging plangebied

Het plangebied is momenteel niet actief in gebruik (braakliggend). De contouren van de oorspronkelijke hockeyvelden zijn nog zichtbaar. Her en der staat wat opgaand groen en langs de Admiraal Helfrichlaan en achter de woonbebouwing Dieren-West staan bosschages. Het terrein loopt vanaf de Admiraal Helfrichlaan richting het bosgebied op met een gemiddeld hoogteverschil van circa 1,50m. In de zuidoostelijke hoek ligt een deels begroeide terreinophoging.

Het terrein wordt incidenteel gebruikt voor lokale evenementen en activiteiten. Het dagelijkse gebruik betreft voornamelijk een ommetje door bewoners vanuit de buurt, spelende kinderen of honden.

2. KADERVORMING

In dit hoofdstuk zijn de verschillende kaders opgenomen voor de ontwikkeling van het plangebied. Eerst is per gewenst pijler de input gegeven. Aansluitend zijn de algemene kaders gegeven welke van toepassing zijn voor ontwikkeling van het plangebied. Het gaat dan onder andere om stedenbouwkundige kader, verkeerskundige kaders en milieuzonering. Het doel is kaders te scheppen voor de te kiezen partner/marktpartij die de verdere uitwerking, in onderlinge samenwerking met de gemeente, tot stand gaat brengen. Hiervoor zal een separate uitvraag richting marktpartijen worden opgesteld, deze kadernota vormt daarvoor de basis.

PIJLER WONINGBOUW

In de woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden“ staat het volgende benoemd voor nieuwbouw. Voor wat betreft betaalbaarheid sluiten we aan bij de woondeal regio Arnhem-Nijmegen.

1. Minimaal 70% van de woningen is betaalbaar. Hieronder wordt verstaan sociale huurwoningen (tot de liberalisatiegrens), middeldure huurwoningen (€ 650 tot € 1026 euro) en koopwoningen tot € 355.000,-. Hiermee sluiten we aan bij de afspraken uit de woondeal regio Arnhem-Nijmegen.
2. Alle nieuwbouw is levensloopgeschikt.
3. In de kern Dieren moeten woningen minimaal 60m2 (GBO) zijn.
4. Ook wordt specifiek voor Dieren-West benoemd dat levensloopgeschikte appartementen de voorkeur hebben.

De minimaal 70% betaalbare woningbouw wordt op deze locatie nog specifieker ingevuld. In 2021 is de rapportage “Veerkracht gemeente Rheden” opgeleverd. Daarin staat benoemd dat er binnen de gemeente Rheden een aantal kwetsbare wijken zijn. Eén van deze wijken is Stenfert in Dieren. Deze wijk bestaat voor 95% uit sociale huurwoningen. Wat een onderdeel van de oplossing voor deze wijk kan zijn is meer woningdifferentiatie. Om dat mogelijk te maken moeten er op andere plekken sociale huurwoningen worden bijgebouwd die als contramal kunnen dienen voor de wijk Stenfert.

Bovenstaande is eveneens in de woonvisie op bladzijde 39 als volgt opgenomen: Meer differentiatie in wijken door toevoeging van ca. 100 sociale huurwoningen in wijken met weinig sociale huurwoningen gekoppeld aan afname van ca. 100 sociale huurwoningen in eenzijdige sociale huurwijken. Aan dat onderdeel van de woonvisie willen we op deze plek (deels) ruimte geven.

Uit het woningmarktonderzoek 2019 regio Arnhem-Nijmegen van Companen blijkt dat er voor de gemeente Rheden een mismatch is in de sociale huursector. Er zijn in de gemeente binnen de sociale huur veel eengezinswoningen voor 4-5 persoons huishoudens. De vraag naar dit type woningen zal in de toekomst nog verder teruglopen. Daar staat een tekort aan appartementen in de sociale huur tegenover voor 1-2 persoons huishoudens, deze vraag naar appartementen gaat nog verder oplopen. Kortom er is binnen de sociale huursector in de gemeente Rheden een kwalitatieve mismatch. Om dat op te lossen moeten er meer sociale huur appartementen komen waaronder op deze locatie zodat wellicht elders op termijn de eengezinswoningen anders aangeboden kunnen worden (in de middeldure huur of goedkope koop).

De verhoudingen voor het hele project in prijsklassen wordt als volgt: 50% sociale huur door een toegelaten instelling (woningcorporatie) om als contramal te dienen voor de wijk Stenfert in Dieren, 20% overig betaalbaar (middeldure huur of koop tot € 355.000,-, de voorkeur van de gemeente is om ruim onder deze maximale grenzen te blijven) samen zorgt dit voor 70% aan betaalbare woningen en daarnaast 30% duur (huur vanaf € 1026,- of koop vanaf € 355.000,-).

Daarnaast staat in het woonprofiel van Dieren-West (bijlage 1 van de woonvisie) een behoefte aan levensloopgeschikte appartementen benoemd, dat is voor deze locatie dan ook het uitgangspunt.

Met de ontwikkeling van deze locatie zien we kansen om bij te dragen aan de grote woningbouwopgave waar de gemeente Rheden voor staat. Binnen de hier genoemde kaders streven we daarbij naar een optimale inpassing van zowel appartementen, Tiny houses als een natuurtuin. Om elke functie voldoende plek te kunnen bieden binnen de locatie en voldoende rekening te kunnen houden met de omgeving zien wij hier mogelijkheden voor maximaal 50 appartementen en maximaal 10 Tiny houses.

Concrete kaders woningbouw

- Het aantal appartementen op deze locatie is maximaal 50;
- 50% sociale huurwoningen door een toegelaten instelling (woningcorporatie);20% middeldure koop of huurwoningen;
- 30 % dure koop- of huurwoningen (huur boven € 1026,- of koop vanaf € 355.000,-);
- Levensloopgeschikte appartementen;
- Zelfbewoningsplicht voor koopwoningen;
- Doelgroepenverordening woningbouw voor huurwoningen tot € 1026,- van toepassing;
- Duurzaamheidsscore van BREAAM: 'very good' (of een vergelijkbare score van een ander meetinstrument)
- Gelet op grote woningproblematiek is een volwaardig programma, binnen de mogelijkheden op de kavel, gewenst.

Meekoppelkansen

- Vooral de integrale wijkaanpak Dieren Stenfert heeft een relatie voor woningbouw met deze locatie.

PIJLER TINY HOUSES

Zoals de woonvisie 2020-2026 "Samen wonen in Rheden" al aangeeft zijn vernieuwende woonvormen een niche in de woningmarkt. De gemeente wil graag een aantal kleinschalige initiatieven van de grond laten komen. Tiny houses zijn daarbij veel genoemd waarbij bewoners kiezen voor een andere manier van wonen en leven. Binnen de gemeente is een lijst beschikbaar met mensen die hierin geïnteresseerd zijn. Waarbij we bij de gronduitgifte evenwel rekening zullen moeten houden met het gelijkheidsbeginsel zoals door hoogste rechtscollege de Hoge Raad d.d. 26-11-2021 is bepaald. Vaak zie je bij Tiny houses ook gezamenlijke voorzieningen (bijvoorbeeld moestuin of schuurtje voor materialen). Gelet hierop is vragen we voor de Tiny houses de ontwikkelaar om collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Dit kan betekenen dat een groep gegadigden voor de Tiny houses met elkaar een plan uitwerkt om de Tiny houses te realiseren. In de woonvisie zijn Tiny houses genoemd als kleine, volwaardige en vrijstaande woningen met een vloeroppervlak van maximaal 50 m2, met een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk. In Tiny houses wordt permanent gewoond en deze zijn dus niet bedoeld als recreatiewoning. Aangezien we kleinschalige initiatieven van de grond willen laten komen stellen we voor om maximaal 10 Tiny houses op deze locatie een plek te geven. Voorbeelden (bijvoorbeeld Apeldoorn, Klein Zuidbroek) laten zien dat een project met deze omvang kans van slagen heeft. Ten aanzien van het oppervlak van de Tiny houses willen we ook voorbeelden uit de omgeving volgen. Daarbij worden Tiny houses met een oppervlakte van 50m2 gezien als small house (bijvoorbeeld chalet) en niet als Tiny house. We willen op deze locatie graag Tiny houses met een kleine ecologische voetafdruk en daar past een oppervlakte van maximaal 35 m2 beter bij. Vaak worden Tiny houses voor een bepaalde termijn gerealiseerd. Als een soort tijdelijke functie gedurende een periode dat een

andere functie wordt uitgewerkt voor die plek. Voor deze locatie is geen andere functie voor ogen. Vandaar dat deze tijdelijkheid voor de Tiny houses hier niet van toepassing is.

Concrete kaders Tiny houses

- Het aantal Tiny houses voor deze locatie is maximaal 10;
- Tiny Houses zijn primaire, volwaardige woningen op kleine schaal. Maximaal 35 m²;
- Permanent bewoond (niet de bedoeling dat het recreatief gebruikt wordt of als 2e woning);
- Kleine ecologische voetafdruk, gelet op naastgelegen natura2000 gebied, grondwaterbeschermingsgebied etc;
- Hoeft niet ontsloten te zijn via een reguliere straat of weg (hooguit een (halfverhard) pad);
- Mobiel zijn is daarbij geen voorwaarde maar vaak een middel, zoveel mogelijk off-grid zijn, moet wel aansluiting komen op riolering;
- We gaan uit van een community. Hierbij onderzoeken we de mogelijkheid om deze Tiny houses uit te geven in een vorm van collectief duurzaam wonen;
- De Tiny houses hebben geen vast omlijnde privé buitenruimte;
- Er worden geen parkeerplaatsen gerealiseerd bij de Tiny houses zelf. Bewoners kunnen gebruik maken van een centrale parkeervoorziening bij de nieuw te bouwen woningen binnen het plangebied of aan de Admiraal Helfrichlaan.

Meekoppelkansen:

- De Tiny houses kunnen een functionele relatie krijgen met de (onderdelen van de) natuurtuin. Bijvoorbeeld op het gebied van beheer.

PIJLER NATUURTUIN

Coöperatieve vereniging Dieren-West heeft aangegeven op de voormalige hockeyvelden een natuurtuin te willen realiseren*. De raad heeft met vaststelling van de startnotitie het idee omarmd om een natuurtuin een plek te geven in het plangebied op gronden die niet benodigd zijn voor woningbouw/Tiny houses. Wanneer het Omgevingsplan en Grex, is vastgesteld als opgenomen in de Startnotitie is duidelijk welke gronden ingezet kunnen worden voor deze natuurtuin. Vanaf dat moment kan Coöperatieve vereniging Dieren-West, plannen voor de natuurtuin verder uitwerken; aannemende dat de vereniging kan gelden als enige serieuze gegadigde volgens de criteria in het Didamarrest over toepassing van het gelijkheidsbeginsel. Het Didam-arrest ziet niet alleen op aangaan van koopovereenkomsten door de overheid maar op alle privaatrechtelijke overeenkomsten zoals huur- of gebruiksovereenkomsten. Mocht onverhoopt een natuurtuin door Coöperatieve vereniging Dieren-West niet tot stand komen dan wordt gekeken naar een andere groeninvulling, of dat er mogelijk toch nog andere geïnteresseerden een invulling kunnen geven aan de natuurtuin. Er zijn zeer beperkte kaders meegegeven door het college van Burgemeester en wethouders waarbinnen de natuurtuin gerealiseerd kan worden. Deze zijn onderstaand opgenomen en bekend bij de initiatiefnemers van de natuurtuin.

Concrete kaders Natuurtuin

- In de structuurvisie voor Dieren is opgenomen dat we graag betere verbindingen maken naar het buitengebied. Om die reden zien we graag een doorgaand voetpad die de buurt verbindt met het achtergelegen bosperceel, terug in de plannen;
- De natuurtuin moet openbaar toegankelijk zijn;
- Zoveel mogelijk inheemse flora en ook meerdere standplaatsen voor langlevende bomen;
- Afstemmen op natuurwaarde en bodemkwaliteiten van de Veluwe. Dus een complementerend stukje natuur;
- behoud huidige biodiversiteit, en mogelijkheden benutten voor versterking biodiversiteit.
- Zoveel mogelijk aaneengesloten stuk grond.

Het is aan de Coöperatieve vereniging om hier te zijner tijd een invulling aan te gaan geven. Dit in overleg met de gemeente om de wensen in ideeën met elkaar af te stemmen, haalbaarheid te bezien en afspraken vast te leggen over o.a. beheer. Waarbij het voor de gemeente van belang is dat de continuïteit van de natuurtuin geborgd is.

* Coöperatieve vereniging Dieren-West heeft hiervoor een eerste ontwerp gemaakt. Hierin kregen de volgende functies een plek: ontmoeten, voedselbos, moestuin, natuurspelen, kruidenspiraal, belevingsnatuur, blotevoetenpad, bloemenveld en bestaand natuurlijk bos.

OVERIGE KADERS

1. Het plangebied biedt ruimte aan de drie pijlers: te weten woningbouw, Tiny houses en natuurtuin.
2. Als gevolg van de ligging in het grondwaterbeschermingsgebied kan maximaal 35% van het terrein worden verhard. In de praktijk betekent dit dat circa 8225m^2 beschikbaar is voor woningen, ontsluiting en parkeerplaatsen ten behoeve van de woningen en privé of collectieve buitenruimten behorende bij de woningen. De overige gronden die niet gebruikt worden voor de woningbouw kunnen ontwikkeld worden ten behoeve van de Tiny houses (gelet op de kleine ecologische voetafdruk die beoogd is) en de natuurtuin.
3. Vanuit het naastgelegen Veluwse Poort en T.V. Dieren met de bestemming (dag)recreatie wordt een hindercontour (geluid) in acht genomen van 50 meter. Hierbinnen mogen geen gevoelige bestemmingen worden ontwikkeld (woningen, geldt ook Tiny houses). De contour geldt vanaf de bestemmingsgrens (feitelijk de perceelsgrens met naastgelegen Veluwse Poort en T.V. Dieren) tot de gevels van de nieuw te bouwen woningen. Onder andere ontsluiting en parkeerplaatsen zijn wel toegestaan binnen de hindercontour. Mocht bij uitwerking van de plannen wel binnen deze contour gekomen worden dan moet met onderzoek aangetoond worden dat dit mogelijk is.
4. Er rekening moet worden gehouden dat er geen overlast plaatsvindt als gevolg van de lichtmasten op de woningen en Tiny houses.
5. De woonfunctie (pijlers woningbouw en Tiny houses) is bij voorkeur gesitueerd buiten de 50 meter contour vanaf Veluwse Poort en T.V. Dieren Zie punt 3). Hierdoor komt de woonfunctie in de strook grenzend aan de bestaande dorpsbebouwing. Waarbij geldt dat de woningbouw aan de zijde van de Admiraal Helfrichlaan is gelegen en een afronding vormt van de dorpsbebouwing met daarachter richting de bosrand de extensief gepositioneerde Tiny houses.
6. De woningbouw is gestapeld in 3 tot 4 bouwlagen met een maximale hoogte van 12/13 meter. Er is ruimte voor appartementen in minimaal twee (geschakelde) bouwvolumes. Bergingen zijn inpandig.
7. Met de positionering van de woonbebouwing wordt rekening gehouden met de aangrenzende woonpercelen voor wat betreft privacy en schaduwwerking als gevolg van de nieuwbouw. Er dient een robuuste groene buffer tussen de bestaande woningen en de nieuwe woningen gecreëerd te worden.
8. Vanaf de Admiraal Helfrichlaan is er een heldere visuele relatie met het achtergelegen gebied ten behoeve van herkenbaarheid van de locatie en sociale veiligheid in het gebied.
9. Het terrein wordt primair ontsloten vanaf de Admiraal Helfrichlaan. Er komt een secundaire ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer vanaf de Peter van Anrooylaan. Deze kan eveneens dienst doen als calamiteitenontsluiting. Onderzocht wordt of een (eventueel met Veluwse Poort gecombineerde) derde langzaam verkeer verbinding naar het bosgebied mogelijk is.

10. .De huidige Nota parkeernormen Rheden 2015 is van toepassing, waarbij we nadrukkelijk de afwijkingsmogelijkheden willen inzetten om duurzame vormen van mobiliteit te stimuleren. Dit betekent dat de huidige parkeernormen en eisen ten aanzien van bijvoorbeeld loopafstanden tot een parkeerplaats anders ingevuld kunnen worden om alternatieve vormen van vervoer te bevorderen en het fietsgebruik aan te moedigen. Het is aan de ontwikkelende partij om dit te onderzoeken
11. Gelet op de bouwmogelijkheden op de kavel is het mogelijk dat er stikstofdepositie plaatsvindt op Natura2000 gebied de Veluwe. Dit is niet toegestaan. Er moet onderzocht worden of er mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld door saldering of er kan een vergunningsaanvraag gedaan worden met verzoek om depositieruimte vanuit het SSRS (Stikstof registratiesysteem). Eveneens kan bezien worden of het maken van een autoluwe wijk een oplossing kan zijn in relatie tot stikstofproblematiek.
12. Bestaande bomen binnen het plangebied in de strook aan de Admiraal Helfrichlaan, in de zone langs de grens met de bestaande woonpercelen en de bosrand worden zo veel mogelijk behouden.
13. Het plan mag geen negatieve invloed hebben op het hoog monumentale Sterrenbos van de historische buitenplaats Hof te Dieren. Denk hierbij aan verstoring ten aanzien van licht en geluid. Bij voorkeur zorgt het plan ook voor een versterking van het hoog monumentale Sterrenbos.
14. Er wordt een stedenbouwkundig en beeldkwaliteitsplan opgesteld waarin de thematiek voor bebouwing en de terreininrichting ‘dicht bij de natuur’ centraal staat. Dit komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in:
    a. De vormgeving, het materiaalgebruik en de kleurtoepassing
    b. De hoge duurzaamheidsscore
    c. Natuurinclusiviteit
    d. Biodiversiteit, soortenkeuze bij inrichting buitengebied
    e. Toepassing van groene daken, mogelijk in combinatie met zonnepanelen.

2.3 KADERSCHETS



Afbeelding 6: ruimtelijke verbeelding van de kaders in het plangebied.

2.4 PARTICIPATIETRAJECT

De kaders voor een ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden zijn door de gemeente opgesteld. Hierbij is uitgegaan van diverse beleidstukken die reeds vastgesteld zijn door de gemeenteraad en als basis zijn opgenomen in deze concept kadernota. Daarnaast zijn er onder andere enkele stedenbouwkundige en verkeerskundige uitgangspunten opgenomen. Voordat er een plan wordt gemaakt, is de gemeente benieuwd wat omwonenden en andere geïnteresseerden vinden van deze kaders waarbinnen een plan gemaakt gaat worden voor deze locatie in Dieren. Vandaar dat de concept kadernota 6 weken ter inzage heeft gelegen en half december 2022 een inloopavond is georganiseerd. Naar schatting hebben ruim 50 mensen de inloopbijeenkomst bezocht. Bezoekers konden in gesprek met medewerkers en op een formulier hun reactie achterlaten. In totaal zijn er 27 reacties gekomen. Deze reacties zijn samengevat in de reactienota met hierbij de reactie van de gemeente opgenomen. Hierbij is aangegeven waarop we de kadernota hebben aangepast naar aanleiding van de reacties. Zo hebben we naar aanleiding van de reacties een maximum opgenomen voor het aantal te bouwen woningen in het plangebied en is meer duiding gegeven aan het participatietraject dat we willen dat er gevolgt wordt. De reactienota is als bijlage 1 bij deze kadernota bijgevoegd.

Met het vastgestelde kader kan in de volgende fasen invulling worden gegeven aan de uitgangspunten om het terrein te ontwikkelen ten behoeve van woningbouw, Tiny houses en een natuurtuin. Hiervoor gaan we na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken (zie hiervoor ook kopje vervolgstappen).

Hierbij geven we het volgende mee aan deze private partij ten aanzien van participatie, waarbij de ontwikkelende partij rekening dient te houden met hetgeen reeds is opgehaald in het eerdere traject:

Te doorlopen stappen in het participatietraject:

1. **Stakeholdersanalyse:** welke interne en externe stakeholders zijn er (denk aan college en raad, professionele belangenorganisaties, omwonenden, toekomstige bewoners)
2. **Participatieladder:** Waar bevinden de stakeholders zich op de participatieladder? Zie hieronder voor uitleg op de participatieladder. Afhankelijk van de trede waarop de stakeholders te plaatsen zijn, wordt een participatiestrategie opgesteld (verwachtingen over en weer helder)



3. **Participatiestrategie:** Bepalen participatiestrategie op basis van eerste twee punten: we verlangen van de private partij dat belanghebbenden ten minste betrokken worden volgens de eerste twee treden van de participatieladder; meeweten en meedenken. Waar mogelijk meewerken. Dat betekent dat we belanghebbenden in ieder geval infomeren en waar mogelijk ruimte bieden voor hun adviezen, meningen en ideeën. Hierbij is het wel van belang om steeds duidelijk te zijn over, in hoeverre rekening gehouden kan worden met hetgeen wordt opgehaald. Voor de natuurtuin maken we gebruik van de hoogste trede van de participatieladder; meebepalen. Dat betekent dat belanghebbenden alle ruimte krijgen om de plannen voor de natuurtuin verder uit te werken waarbij de besluitvorming uiteindelijk bij de gemeente ligt. Dit wel binnen de reeds geschetste kaders.
4. **Communicatiestrategie/communicatiekalender:** Op basis van de participatiestrategie, die aangeeft hoe stakeholders worden betrokken, wordt in de communicatiestrategie/het communicatieplan beschreven welke communicatiemiddelen worden ingezet. Het is evident dat voor meeweten andere middelen worden ingezet (bijvoorbeeld uitnodigen via website gemeente dan wel via de krant) dan voor stakeholders die meebepalen (gerichte uitnodiging, meedoen met werksessies). De strategie kan worden vertaald naar een plan en naar een kalender (wat doen we wanneer en hoe doen we het)
5. **Verslag gevoerd participatietraject:** Van de te kiezen ontwikkelaar verwachten we dat alle stappen uiteindelijk verwerkt worden in een verslag dat als basis dient voor het vervolg. In dit verslag worden ook de wijzigingen als gevolg van het doorlopen proces weergegeven.

2.5 FINANCIEEL KADER

Uitgangspunt is dat de ontwikkeling voor de gemeente minimaal financieel haalbaar is. Uit de eerste globale berekeningen blijkt dat dit mogelijk is. Dit betekent dat de opbrengsten hoger zijn dan de kosten. De

opbrengsten bestaan in dit geval uit de verkoop van uitgeefbare grond ten behoeve van woningbouw en Tiny houses. De kosten bestaan uit de boekwaarde, sloopkosten, kosten bouw- en woonrijp en plankosten.

Naarmate de stedenbouwkundige plannen verder zijn uitgewerkt kunnen de berekeningen ook gedetailleerder worden. Bij ieder besluitstuk zal verder worden ingegaan op financiële haalbaarheid.

3. VERVOLGSTAPPEN

Doorkijk in proces;

Met vaststelling van de kadernota is de opgave helder voor de realisatie van het plangebied. De kadernota geeft de randvoorwaarden voor de verdere ontwikkeling van het gebied. Het is een locatiepaspoort van de ontwikkelmogelijkheden. We kiezen er voor om in een vroeg stadium een private partij (ontwikkelaar) bij het proces te betrekken. Hiermee kunnen we voor deze opgave gebruik maken van de capaciteit, ervaring en kennis die bij een ontwikkelaar aanwezig is. Om tot de partij te komen die past bij de opgave houden we een tender om een partner te selecteren om het plan verder mee uit te werken.

Deze plek, zo aan de rand van de Veluwe leent zich er echt voor om een mooie, duurzame wijk te worden die op de toekomst is voorbereid. De pijlers die op deze plek moeten komen vragen om een groene en duurzame inpassing. Inzetten op elektrisch vervoer en deelauto wordt nadrukkelijk naar gekeken voor deze plek in Dieren. Dit zal dan ook een leidend principe zijn in de uitvraag voor de partnerselectie.

We zoeken een partner die hierin het voortouw neemt om deze planontwikkeling verder uit te werken. Dat betekent voor deze locatie dat de private partij met belanghebbenden en de gemeente tot een stedenbouwkundig plan komt. Belanghebbenden worden betrokken bij en mogen meedenken bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan. Vervolgens worden de vervolgstappen genomen als opgenomen in de Startnotitie en in deze Kadernota onder 1.3 Proces.

Reactienota

Behorend bij kadernota voormalige hockeyvelden Admiraal Helfrichlaan te Dieren

Inleiding

De kadernota schetst de ambitie en uitgangspunten voor de herontwikkelingsopgave in woord en beeld. In deze kadernota zijn de gemeentelijke/beleidsmatige kaders en vereisten vanuit wet- en regelgeving opgenomen waar rekening mee gehouden moet worden bij uitwerking van de plannen. De kaders hebben 6 weken ter inzage gelegen en er is een inloopavond georganiseerd op 14 december 2022, waar eenieder vragen kon stellen over de concept kadernota. Een belangrijk onderdeel van de kadernota is de beschrijving van het ambitieniveau voor de herontwikkelingsopgave, vertaald in kwantitatieve en kwalitatieve ambities die als leidraad gelden voor uitwerken van het plan.

De periode van terinzagelegging was van donderdag 8 december 2022 tot en met woensdag 18 januari 2023. Van de terinzagelegging is een kennisgeving gepubliceerd in het Gemeenteblad en in de Regiobode. Gedurende deze periode was er de gelegenheid om reacties in te dienen.

Tijdens de termijn zijn 27 reacties binnengekomen. Deze nota doet verslag van de reacties. De reacties zijn daarbij kort samengevat weergegeven. Ernaast staat een reactie die bij vaststelling van de nota geldt als reactie van de gemeenteraad. De concept kadernota is aangepast naar aanleiding van de reacties. De definitieve kadernota met de reactienota is aan het college voorgelegd om voor te leggen aan de gemeenteraad ter vaststelling.

Korte weergave van de reacties en beantwoording door de gemeente

Volgnr	*Korte weergave reactie*	*Beantwoording door de gemeente*
1		
	Zeer geïnteresseerd in dit project en wil graag bij de groep gegadigden horen om een plan uit te werken voor de realisatie van dit project met tiny houses.	Staat op onze lijst als geïnteresseerde voor de tiny houses. De mensen die op deze lijst staan houden we op de hoogte van het vervolg. Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de Tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase. We gaan wel kijken hoe en of de al aangemelde geïnteresseerde mensen een plek kunnen krijgen in dit project.
2		
1.	Het is goed om hier beperkt woningbouw te plannen. Het is wel jammer dat (ontwikkelende) partijen, die hier veel in het verleden veel tijd en aandacht hebben besteed volledig worden genegeerd en ook nooit fatsoenlijk te woord zijn gestaan. Helaas staat de gemeente Rheden bekend om zijn ondernemersonvriendelijk beleid.	U heeft op 3 januari 2018 een brief verzonden met uw kenmerk 001/kw/etb. In ons zaaksysteem is deze brief on zaaknummer 619762. In deze brief geeft u het volgende aan: *In het verleden hebben Reinbouw B.V. te Dieren in samenwerking met Stable International ons al eens gepresenteerd voor het College met een grootschalig plan voor deze locatie. Helaas is dat op niets uitgelopen. Desondanks zouden wij graag in aanmerking komen om ons te presenteren dan wel op de (short) list te komen van potentieel geïnteresseerde bedrijven voor deze locatie.* Naar aanleiding van uw verzoek is telefonisch contact met u opgenomen en bent u geïnformeerd over vervolgprocedure. Voor het vervolg gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij

		het proces betrekken om dit verder uit te werken. Hiervoor organiseren we een tender waar u ook aan deel kunt nemen.
2.	Woningbouwplannen is goed alleen de wijze waarop de gemeente Rheden die hier presenteert stemt tot weinig tevredenheid.	Wat vervelend dat u dit vindt. We volgen een proces waarin we de omgeving graag meenemen. Als gemeente behartigen we het algemene belang, dit kan strijdig zijn met individuele inzichten. Met de kadernota en de bijbehorende inloopavond (die in december 2022 heeft plaats gevonden) geven we iedereen de ruimte om inspraak te hebben en te reageren op de plannen. In de vervolgfasen worden de plannen verder uitgewerkt en daar wordt de omgeving bij betrokken.
3.	Nergens staat het aantal wooneenheden genoemd en dat is toch wel belangrijk om een exact beeld te kunnen noemen.	In de kadernota zal een maximum aantal woningen worden opgenomen van 50 appartementen en maximaal 10 tiny houses. *Deze reactie is aanleiding om de Kadernota aan te passen t.a.v. de hoeveelheid woningen.*
4.	Het percentage sociale woningbouw is extreem hoog, de gemeente Rheden is naast Oost-Groningen al een van de gebieden met de hoogste sociale woningbouw percentages.	De gemeente Rheden heeft 29% sociale huurwoningen via woningcorporaties. Er zijn gemeenten met een lager percentage maar ook gemeenten met een hoger percentage. Vanuit het rijk wordt aangedrongen op een percentage van 30% sociale huurwoningen in elke gemeente. Op dit moment wordt de woondeal Arnhem-Nijmegen aangepast en daar is dit percentage van 30% per gemeente ook in opgenomen. Dit geldt voor alle 18 gemeenten in de regio. Wanneer het woningaantal groeit in een gemeente moet het aantal sociale huurwoningen meestijgen. Vandaar dat Rheden ook inzet op het toevoegen van sociale huurwoningen.
5.	Waar Dieren om schreeuwt is fatsoenlijke appartementen voor de bevolking van 65/70+. Aangezien er in Dieren nauwelijks of niets te vinden is blijft deze groep veel langer dan noodzakelijk in hun veel te grote woningen wonen wat een doorstroom beperkt.	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden.
6.	In Dieren is ook nauwelijks of geen aanbod in de categorie boven vogelplantsoen-wijk woningen, ook hierdoor wordt de doorstroom van deze groep, veelal jongeren, die een volgende stap willen zetten ernstig beperkt.	Met de appartementen in verschillende prijsklassen is er ook ruimte voor starters in de woningen van dit project.
7.	In de toelichting staat dat de Stenfert wijk gesloopt wordt om vervolgens dan deze mensen hier een plekje te geven, hoe zo duurzaam. Los van het feit dat het absoluut niet duurzaam is om zaken te slopen en nieuw op te bouwen is het inmiddels toch ook wel bewezen dat een verplichte mix van diverse inkomensklasse in een klein gebied niet werkt. Niemand van de groepen voelt zich hier prettig bij, waarom dan deze achterhaalde politiek weer proberen	De wijk Stenfert wordt niet gesloopt. We beogen een uitruil van sociale huurwoningen. Wanneer we binnen dit project sociale huurwoningen kunnen toevoegen is er de mogelijkheid om in Stenfert de woningen duurder te verhuren of betaalbaar te verkopen zodat er meer variatie in de wijk ontstaat. Het gaat niet alleen om het mixen van prijsklassen van woningen. Voor Dieren Stenfert wordt in de hele breedte van de samenleving op verbetering ingezet.

	nieuw leven in te blazen.	Denk hierbij ook aan werk, inkomen, onderwijs, samenredzaamheid, eenzaamheid, versterking van de buurt in zijn geheel.
8.	Mocht er dan extra aandacht zijn voor bepaalde groepen dan is een woonzorg-complex voor bijvoorbeeld demente ouderen, meestal ook 2 a 3 laags een betere invulling, immers de vraag naar deze woonvormen stijgt enorm met de steeds ouder wordende bevolking en er is niet heel vaal aanbod in Dieren voor deze groep.	Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuwe woonzorgvisie. De vraag (ook in de toekomst) en het aanbod voor specifieke doelgroepen (waaronder dementerenden) wordt daarbij in beeld gebracht. Op basis daarvan wordt bekeken wat er nog extra nodig is voor specifieke doelgroepen in de gemeente en waar daar mogelijkheden liggen.
9.	Tiny-houses is inmiddels ook een volledig achterhaald concept gebleken omdat de kwaliteit van de woningen en het bijhouden van de omgeving leidt tot een kwalitatief laagwaardige omgeving. Ook moeten de huisjes al snel weer opgeknapt worden en is daardoor weinig duurzaam. Helaas blijkt ook dat niemand zich echt verantwoordelijk voelt voor onderhoud hiervan met alle negatieve effecten tot gevolg.	Er is een groep mensen die graag in een tiny house willen wonen. Bij de gemeente hebben we een lijst met ongeveer 50 geïnteresseerde mensen waarvan een deel ook bij de informatieavond aanwezig was om nogmaals hun interesse kenbaar te maken. Ook na de informatieavond hebben we nog diverse nieuwe aanmeldingen ontvangen. Voor wat betreft onderhoud en verantwoordelijkheid kunnen er op een later moment wanneer er meer bekend is over het project nog afspraken worden gemaakt die worden vastgelegd in een contract of iets soortgelijks.
10.	Vandaag de dag is gebleken dat sociale woningbouw niet financieel verantwoord ontwikkeld kan worden, zeker niet als er ook nog hoge eisen gesteld worden aan de milieuaspecten. Wie gaat deze rekening betalen, komt dat tekort dan weer indirect terecht bij de inwoners van de gemeente Rheden? De opmerking dat het plan een financiële plus oplevert voor de gemeente Rheden is volledig gestoeld op drijfzand. Zeker in de huidige economie waarbij een kleine rentestijging al enorme gevolgen heeft voor woningbouwontwikkelingen, los van de enorme prijsstijgingen van de bouwmaterialen. Met zoveel sociale woningbouw en lage prijsklassen van de overige woningen is het plan al financieel onhaalbaar en biedt het ook geen enkele mogelijkheid om met dit programma nog iets te sturen.	Uitgangspunt is dat het project minimaal financieel haalbaar is. In de haalbaarheidsfase zullen mede op basis van dit uitgangspunt de stedenbouwkundige plannen verder worden uitgewerkt. Mocht het plan niet financieel haalbaar zijn dan is het aan de gemeenteraad om hier een keus in te maken.
11.	Een doorsteek voor langzaam verkeer van de Peter van Anrooylaan naar dit gebied en vice versa is niet echt logisch. Er is geen verkeer dat van of naar deze locatie over de Peter van Anrooylaan rijdt want hier is geen enkele noodzaak toe, geen enkele voorziening is hierdoor voor mensen makkelijker of beter te bereiken. ‘s Avonds kan deze doorsteek niet verlicht worden vanwege de uilen en vele vleermuizen die dan verstoord worden dus wordt het ook nog sociaal onveilig daar.	De doorsteek voor langzaam verkeer dient als verbinding van de wijk met het projectgebied. Deze verbinding kan in sommige situaties een betere, kortere route zijn voor fietsers en voetgangers van en naar het projectgebied (bijvoorbeeld richting het Callunaplein). Daarnaast worden langzaam en gemotoriseerd verkeer ontvlecht en biedt de verbinding een aantrekkelijke toegang tot het gebied, ook voor bezoekers van de natuurtuin en het Hof te Dieren. Het pad zou ook ingevuld kunnen worden met een karakter vergelijkbaar met de Eykmanlaan, waar geen verlichting is. In de vervolgfase wordt dit verder uitgewerkt.

12.	Op dit moment leven en foerageren heel veel verschillende dieren in dit gebied. Uilen, vleermuizen, das, edelhert, konijnen en vele andere (beschermde) vogelsoorten. Dit punt is wel onderbelicht in de kadernota welke maatregelen getroffen worden ander dan een natuurtuin/bos.	Natuurinclusief ontwerpen en inrichten worden als uitgangspunt gehanteerd. Momenteel wordt er nog seizoensgebonden ecologisch onderzoek uitgevoerd op de locatie. Mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden specifieke soortgerichte maatregelen voorgesteld. De kadernota heeft als doel het formuleren van kaders waarbinnen een herontwikkeling kan plaatsvinden. Specifieke maatregelen behoeven nog een nadere uitwerking en zijn daardoor niet opgenomen in de kadernota.
13.	Er wordt nu een opmerking gemaakt van dat Coöperatieve vereniging Dieren West de natuurtuin gaat aanleggen/beheren maar tevens wordt er ook opmerking geplaatst dat het met Didam-arrest in achterhoofd nog de nodige slagen om de arm gehouden moeten worden. Als dit niet doorgaat met de Coöperatieve vereniging dan is de huidige omschrijving wel boterzacht en kan het nog alle kanten omgaan met het stuk dat voor natuurtuin is gereserveerd.	Keuze voor een natuurtuin heeft Raad in Startnotitie al gemaakt. Hierin is opgenomen dat mocht onverhoopt een natuurtuin door Coöperatieve vereniging Dieren-West niet tot stand komen dan wordt gekeken naar een andere groeninvulling, of dat er mogelijk andere geïnteresseerden een invulling kunnen geven aan de natuurtuin.
14.	Er staat dat de Tiny-houses geen last mogen hebben van de verlichting op het sportveld, betekent dat de locatie al bekend is (grenzend aan de tuin van de bewoners aan de Peter van Anrooylaan)? Als dit zo is dan dient het ook ingetekend te worden. Ook heeft de hele kavel te maken met de verlichting van de tennisbanen dus niet geheel duidelijk is waarom hier alleen specifiek Tiny-houses is genoemd.	Het Activiteitenbesluit kent geen uitputtende regels voor lichthinder, slechts een zorgplicht. Strikte normen voor kunstmatige verlichting in de vorm van afstandsbepalingen zijn niet vastgelegd in wetgeving. Daarom wordt vaak aansluiting gezocht bij de richtlijn voor lichthinder van de NSVV. De richtlijn bestaat uit een algemeen deel met grenswaarden en een deel met betrekking tot buitensportverlichting die verwijst naar de algemene grenswaarden. Grenswaarden worden bepaald door de zone waarin de gehinderden zich bevinden, niet door de positie van de lichtbronnen. Een lichthinderonderzoek kan als handvat dienen om te bezien of de richtafstand van 50 meter uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' voor tennisbanen met verlichting hier van toepassing is.
15.	Nu vinden er vele activiteiten plaats rondom tennisbaan (Veluwse Poort) die ook het nodige geluid tot gevolg hebben, met de komst van de padelbanen zal het niet minder worden. Nu hoort de buurt (op grote) afstand al veelvuldig dat er activiteiten plaatsvinden. Op het moment dat hier een woonwijk komt zal deze wijk hier echt iets van gaan horen. Kan deze ondernemer dan zo zijn deuren gaan sluiten en betekent dit ook einde van de tennisbanen op deze locatie?	In de VNG-brochure wordt voor wat betreft het aspect geluid een richtafstand van 50 m tot aan de gevel van een geluidgevoelige bestemming aanbevolen. Hier kan gemotiveerd van worden afgeweken. Voor padel is de richtafstand geluid van tennisbanen niet geschikt door een verschil in geluiduitstraling. Dit is aangegeven in de nieuwe Handreiking Padel en Geluid (januari 2023). Onderzocht moet worden welke afstand tussen woningen en de tennis-/ padelbanen aangehouden moet worden om een goed woon/leefklimaat te borgen. Met de voorgenomen ontwikkelingen komen de dichtstbijzijnde gevels van gevoelige objecten natuurlijk dichterbij te liggen. Gelet op wat Veluwse poort

		mag doen voor wat betreft activiteiten verwachten we niet dat dit beperkingen zal opleveren.
		Conclusie: De reactie is aanleiding om de kadernota aan te passen.
3.	Beheerder Buitengewesten Stichting Twickel Kantoor buitengewesten stichting Twickel	
1	In uw kadernotitie schrijft u dat u met het naastgelegen rijksmonument en natura 2000 gebied genaamd landgoed Hof te Dieren rekening gaat houden. U geeft echter nergens aan wat u daarmee bedoeld. De Oostlaan, waar uw project direct aan grenst is een stadhouderlijke laan met aanliggend bossen aan weerzijde. Wij willen u dan ook dat u de bosdelen gelegen tussen uw projectgebied behoud en aanvult. Met een rustige overgang naar de toekomstige bebouwing. Dus een brede bos-zone die langzaam overgaat naar een boomweide met poelen en natuurgrasland en aldaar aansluit op bijvoorbeeld uw wensen aangaande een voedselbos met aanliggend de nieuwe bebouwing. We pleiten er dus voor om de overgang naar de Oostlaan zo groen en rustig mogelijk te maken.	In de kadernota staat dat het plan geen negatieve invloed mag hebben op het hoog monumentale Sterrenbos van de historische buitenplaats Hof te Dieren dat het (toekomstige) plan bij voorkeur zorgt voor een versterking van deze elementen. De kadernota is bedoeld voor het meegeven van kaders, het is aan de initiatiefnemer om aan te geven hoe dit wordt ingevuld. Behoud en aanvulling van de bosdelen gelegen tussen het projectgebied is inderdaad een mogelijke optie, maar misschien zijn er meer oplossingen denkbaar. E.e.a. zal bij een concreet plan zorgvuldig worden beoordeeld door o.a. de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.
2	Uw noemt als secundaire verbinding voor uw initiatief de toegang via Hof te Dieren. Aan zich snappen wij u wens. Echter hebben wij al drie ingangen vanuit de rand van de Dierense bebouwing via gemeentelijke groenstroken naar de Oostlaan. Deze ingangen met klaphek en openstellingsbebording zijn geheel voor rekening van ons als landgoed. De bewoners hebben daarachter wel de lusten maar dragen niet de lasten. Wij stellen dan ook voorwaarden aan een recreatieve verbinding. Voor de drie bestaande ingangen plus de door u gewenste nieuwe ingang zullen dan ook afspraken qua beheerkosten moeten worden gemaakt. Een billijke eis naar ik aanneem. Verder zou de ontwikkeling van de aankoop scouting en een deel van de sportvelden aldaar die wij al eerder aan u hebben gesteld meegenomen worden in een te maken overeenkomst. Wij zien hier kansen voor een mooie entree naar de Veluwe een locatie voor de scouting en een natuurveld met een natuurspeelplaats en/of natuurcamping.	Goed om te lezen dat u hiervoor open staat. Voor verdere mogelijkheden hoe dit ingevuld zal gaan worden zullen we nader met u in contact treden.
3	Graag willen we dat u in de nota vastlegt welke afstand er minimaal aan bos/groenzone naar de Oostlaan moet worden gerealiseerd binnen het projectgebied. Wij denken aan een zone van 75 meter. Hierdoor is de onrust in geluid en licht die uit de nieuwe woonwijk gaat komen niet zo verstorend voor het natura 2000 gebied. Hierbij geldt hoe groter de afstand hoe minder de verstoring.	Door bij de inrichting rekening te houden, zoals het behouden van structuren en huidige groene waarden (zuidelijke terreindeel t.o.v. Natura 2000, bestemmen als groen/ natuur) en behoud of extra creëren van bijvoorbeeld sterke bufferzones in de randen van het terrein kunnen daarmee op voorhand eventuele negatieve externe effecten van verlichting, geluid etc. voorkomen

		worden op Natura 2000 gebied de Veluwe. De daadwerkelijke breedte van de zone vergt nog een nadere specifieke uitwerking.
4	In de kadernota heeft u het over maximale bouwhoogte van 13 meter. Wij begrijpen u wens van meerdere bouwlagen maar deze zouden dan wel gesitueerd moeten worden langs de bestaande wegen, dus op ruime afstand van het natura 2000 gebied. Een hoog gebouw verstoort namelijk meer dan een laag gebouw in geluid en vooral licht.	In de kadernota is al het volgende opgenomen onder overige kaders punt 5: De woonfunctie (pijlers woningbouw en Tiny houses) is bij voorkeur gesitueerd buiten de 50 meter contour vanaf Veluwse Poort en T.V. Dieren). Hierdoor komt de woonfunctie in de strook grenzend aan de bestaande dorpsbebouwing. Waarbij geldt dat de woningbouw aan de zijde van de Admiraal Helfrichlaan is gelegen en een afronding vormt van de dorpsbebouwing met daarachter richting de bosrand de extensief gepositioneerde Tiny houses. Dit sluit aan bij wat u aangeeft.
5	Wij pleiten ervoor om de cultuurhistorische commissie om advies te vragen hoe het rijksmonument Hof te Dieren met de door u gewenste ontwikkeling kan worden versterkt/verbeterd.	Dit kan worden opgepakt als er een meer concreet voorstel voor de invulling ligt.
6	Graag specifieker aandacht in de kadernota voor licht en geluid verstoring naar het natura 2000 gebied.	Dank voor dit aandachtspunt. Hierop wordt de kadernota aangepast.
		Conclusie: De reactie is aanleiding om de kadernota aan te passen.
4.		
1	Wil graag in een tiny house wonen. Niet als lid van een community of iets in groepsverband. Wil graag hergebruik en eerder kiezen voor een oude chalet of bus en die woon geschikt maken als woning.	Staat op onze lijst als geïnteresseerde voor de tiny houses. De mensen die op deze lijst staan houden we op de hoogte van het vervolg. Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de Tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase. We gaan wel kijken hoe en of de al aangemelde geïnteresseerde mensen een plek kunnen krijgen in dit project.
2	Ook las ik dat jullie het meer voor langere duur zien, is het perceel dan te koop of gaat het dan om huur?	Zie antwoord hiervoor.
5.		
1	Heeft interesse in tiny houses.	Staat op onze lijst als geïnteresseerde voor de tiny houses. De mensen die op deze lijst staan houden we op de hoogte van het vervolg. Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de Tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in

		de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase. We gaan wel kijken hoe en of de al aangemelde geïnteresseerde mensen een plek kunnen krijgen in dit project.
2	Het lijkt er op dat de Coöperatieve vereniging Dieren-West de natuurtuin gaat realiseren. Worden toekomstige bewoners hier ook bij betrokken, zowel wat betreft het uitwerken van plannen en daarna het beheer van de tuin?	Aanleg en beheer Natuurtuin is volgend op de woningbouw-ontwikkeling en wordt daarom later pas uitgewerkt. Ook toekomstige bewoners kunnen zich als lid aanmelden bij de vereniging D-W.
6.		
1	Heeft interesse in tiny houses. Is al ingeschreven op de lijst voor interesse in alternatief wonen in de gemeente Rheden. Vraagt zich af of dit het enige is wat ze moet doen om in aanmerking te komen voor de tiny houses en op de hoogte te blijven.	Staat op onze lijst als geïnteresseerde voor de tiny houses. Op dit moment is geen verder actie nodig. De mensen die op deze lijst staan houden we op de hoogte van het vervolg.
7.		
1	Wil graag stukjes grond kopen om daar tiny houses neer te zetten.	Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase.
8.	Namens het Bestuur van de Coöperatieve Vereniging Dieren-West	
1	De visie van de gemeente op de differentiatie/verdeling van sociale huur en andere woningen dient in de Kadernota nader toegelicht te worden. Dieren-West heeft al 45% (sociale) huurwoningen. Wat maakt dat Dieren-West nu al in dit licht ruimte dient te maken, zonder dat er wordt aangegeven dat er commitment met woningcorporaties bestaat. De differentiatie-oplossing in Kadernota dient nader te worden toelicht. Het is van belang dat de gemeente samen met de cv D-W en de direct omwonenden gaat onderzoeken hoe met succes de integratie van een groep meer kwetsbare bewoners, met mogelijk bijbehorende problematiek, kan worden gepositioneerd in een deel van Dieren-West, met de bestaande bewonersgroep. Daarbij moet worden nagegaan onder welke voorwaarden een sociale segregatie tussen bestaande bewoners en nieuwkomers kan worden voorkomen.	Wanneer we binnen dit project sociale huurwoningen kunnen toevoegen is er de mogelijkheid om in Stenfert de woningen duurder te verhuren of betaalbaar te verkopen zodat er meer variatie in de wijk ontstaat. Denk aan een uitruil van sociale huurwoningen. Het gaat hierbij niet alleen om het percentage sociale huur in een wijk maar ook de verdeling over de wijk. In Dieren Stenfert zijn de sociale huurwoningen geclusterd. In Dieren West zijn de sociale huurwoningen veel meer verdeeld over de wijk. Het is nog te vroeg om ervan uit te gaan dat segregatie ontstaat. De wijk Stenfert is kwetsbaar, niet alle inwoners zijn kwetsbaar.
2	Aanvankelijk is de indruk ontstaan dat de Tiny Houses een tijdelijke status zouden krijgen, maar in de Kadernota worden ze geherdefinieerd als zijnde permanente woningen. Wat dit voor effect heeft op het oorspronkelijke "drie pijier plan", het te kunnen benutten terreindeel, wat privacy is en wat openbaar	Op een later moment wanneer er meer bekend is over het hoe en wat worden er nog afspraken gemaakt en vastgelegd. Ook ten aanzien van bijvoorbeeld het parkeren moet nog bezien worden waar dit een plek gaat krijgen. Dit is

	terrein en de inpassing daarvan in het terrein, blijft onbenoemd. Het gevaar bestaat dat de parkeervoorzieningen voor deze woningen worden verlegd naar de Admiraal Helfrichlaan, waar een parkeerverbod geldt aan beide zijden van de straat. Het willen wegzetten van dit onderdeel in CPO-achtige (collectief particulier opdrachtgeverschap) ontwikkelmodel kan, met de huidige formulering, te gemakkelijk een voor omwonenden zorgwekkende aangelegenheid worden.	uitwerking die nog plaats gaat vinden. In de kadernota is aangegeven dat ze niet tijdelijk worden.
3	Over het totaal aantal te realiseren wooneenheden wordt niet gesproken. Wel wordt de indruk gewekt dat is gerekend met wat nodig is voor een beoogde gunstige grondexploitatie voor de gemeente. Over de aantallen wooneenheden en de kwalitatieve invulling moet openheid worden geboden.	Om meer helderheid te geven over de opgave zal in de in de kadernota een maximum worden opgenomen van 50 appartementen en maximaal 10 tiny houses. De kadernota geeft alleen op hoofdlijnen de ambities en randvoorwaarden weer. De stedenbouwkundige opgave volgt in een volgende fase in het planproces. *Deze reactie is aanleiding om de Kadernota aan te passen t.a.v. hoeveelheid woningen.*
4	Mede in het licht van voorgaande, het perspectief voor de omliggende bebouwing en doelgroepen, ontbreekt het kunnen vertrouwen op een aanvaardbaar te bereiken stedenbouwkundig plan.	Zie antwoord hiervoor.
5	Het te ontwikkelen omgevingsplan is niet gerelateerd aan de heersende bestemmingsplannen van het omliggend gebied. Opmerkelijk is hierbij dat bij punt veertien van de 'Overige Kaders', de gestapelde woningbouw in 3 tot 4 lagen met een bouwhoogte van 13 meter, niet nader wordt toegelicht als horende bij de gedefinieerde beeldkwaliteit van dit ontwikkelgebied. Deze onduidelijkheid zet appartementenbouw direct in een kritisch daglicht.	Het oorspronkelijke bestemmingsplan is afgestemd op de huidige situatie en vormt geen vaststaand kader bij de beoordeling van een nieuwe ontwikkeling. Voor de locatie wordt in de toekomst een nieuw bestemmingsplan of omgevingsplan opgesteld op basis van de voorgenomen ontwikkeling, hierbij vindt opnieuw een stedenbouwkundige afweging plaats en worden voor het gebied beeldkwaliteitseisen opgesteld.
6	De vrije vertaling van de parkeernorm is te onduidelijk en krijgt met de suggestie van spreiding elders, een surrealistisch beeld. Verwacht mag worden dat er een vertaling wordt gegeven in aantallen parkeerplaatsen, het terreinbeslag en de positionering daarvan, met inbegrip van het aantal te verplaatsen parkeerplaatsen naar elders in de wijk met bijbehorende parkeeroverlast.	Het aantal parkeerplaatsen volgt uit het woonprogramma dat pas in een later stadium gekozen wordt. De positionering van het parkeren op het terrein wordt zoveel mogelijk geconcentreerd, dicht bij de Admiraal Helfrichlaan. Over het algemeen geldt ook voor de reguliere woningen dat de parkeervoorzieningen, ontsluiting en wegenstructuur binnen het plangebied zodanig worden ontworpen dat het autogebruik voor korte afstanden zo veel mogelijk wordt ontmoedigd. Een lagere parkeernorm wordt alleen gehanteerd als deze in de praktijk ook echt kan werken. Het uitgangspunt is om de parkeerbehoefte van de ontwikkeling niet naar de wijk te verplaatsen.

7	Een realistische doorkijk op de haalbaarheid van de ingeschatte hoge bouw-ambitie m.b.t. de duurzaamheidsscore ontbreekt. Het ontwikkelgebied ligt tegen een Natura 2000-gebied aan en levert beperkingen op om de woningen onder meer duurzaam te kunnen verwarmen.	Het uitgangspunt voor de woningbouw is opgenomen in de kadernota. Namelijk BREAAM score 'very good'. Hoe daar invulling aan te geven is aan de ontwikkelende partij.
8	Ten aanzien van het opportunistisch gestelde kader ten aanzien van de stikstofdepositie, verwachten wij dat de geschetste benadering achterhaald is en dat de huidige regelgeving verregaande beperkingen voor de ontwikkeling van dit gebied gaat geven. Hierover zou in de Kadernota meer in detail uitgeweid moeten worden.	Er is een uitdaging ten aanzien van stikstofdepositie op het naastgelegen natura 2000 gebied en ontwikkeling van het plangebied. Hoe groot de stikstofdepositie is hangt af van het uiteindelijke stedenbouwkundige plan en woningbouwprogramma. We zijn ervan bewust dat gelet op de ligging van het plangebied dit een belangrijk aandachtpunt is bij de uitwerking van de plannen.
9	Het vroegtijdig "vermarkten" van de projectontwikkeling, als reactie op de beperkte kennis en ervaring binnen de gemeente, stelt ons niet gerust. De Kadernota dient aan te geven op welke wijze de gemeente tijdens de projectontwikkeling haar sturende en besluitvormende rol invult. Opvallend hierbij is het onvermeld blijven van een samenwerking met een woningcorporatie (bijvoorbeeld Vivare) en private partij (ontwikkelaar). Het ontstane beeld hierover leidt tot ongerustheid als gevolg van een niet aangehaakte wijk bij de ontwikkeling en realisatie van de uiteindelijke plannen.	In de concept kadernota staat op pagina 13 onder vervolgstappen het volgende: *We kiezen ervoor om in een vroeg stadium een private partij (ontwikkelaar) bij het proces te betrekken. Hiermee kunnen we voor deze opgave gebruik maken van de capaciteit, ervaring en kennis die bij een ontwikkelaar aanwezig is. Om tot de partij te komen die past bij de opgave houden we een tender om een partner te selecteren om het plan verder mee uit te werken.* Dit is de reden om in een vroeg stadium een private partij bij de ontwikkeling te betrekken. Op pagina 12/13 onder hoofdstuk 2.4 participatietraject staat het volgende: *Hierbij wordt meegegeven aan deze private partij dat aansluiting gezocht moet worden met het in het ontwikkeling zijnde participatiebeleid. Belangrijke onderdelen in het proces voor de vervolgfasen en het project zijn onder andere de afstemming met de omgeving en duurzaamheid.* Het betrekken van de omgeving wordt hiermee als belangrijk onderdeel gezien voor het vervolg van de planvorming. Onder proces hoofdstuk 1.3 in de concept kadernota staat aangegeven welke stappen doorlopen worden en geeft hiermee inzicht in besluitvorming.
10	Ten aanzien van de aanpak van het participatietraject, gaat de gemeente voor inloopavonden. Dat ervaren wij als een inspraak vermijdende aanpak en draagt niet bij aan een open dialoog over de plannen. De informatie gaat te versnipperd de wijk in, valt buiten de coördinatie van de gemeente en wordt op deze wijze	De gemeente wil graag de stem van een ieder horen. Daarom is gekozen voor een inloopavond gekozen om juist dat persoonlijke gesprek aan te kunnen gaan met de mensen. Dit is ook al in een gesprek met u, coöperatieve vereniging Dieren-West, uitgelegd. Om eenzelfde informatie te verstrekken

	een voedingsbodem voor misverstanden en verzet. Wij willen staan voor een open benadering van en omgang met de wijk, ook al worden de gespreksonderwerpen als spannend ervaren.	hebben we als gemeente de startnotitie opgesteld. En daarin opgenomen welk proces we doorlopen om tot realisatie te komen. Voor de Kadernota was daarin deze wijze van communiceren al opgenomen. Op deze wijze horen we een ieders stem. Wat de gemeente gedeeld heeft zijn deze documenten. Dit is eenduidig over wat we willen en wat we daarmee ook met een ieder kunnen en willen delen.
11	Een belangrijk ontbrekend aspect in de Kadernota is de functie van dit terrein voor de wijk Dieren-West als zodanig. Wij weten dat een heel aantal senioren in een grondgebonden woning naar een ruim appartement zou willen verhuizen. Hierdoor komen (grote) gezinswoningen vrij voor jonge gezinnen. Voorwaarde daarbij is om in de wijk te kunnen blijven wonen. Wij stellen voor een CPO-achtige ontwikkeling voor deze groep senioren op te starten, in plaats van de zogenaamde "Tiny Houses".	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden. CPO of een soortgelijk initiatief mag meedingen in de tenderprocedure als private partij om het plan verder te ontwikkelen binnen de gestelde kaders.
12	De Kadernota is voor de inwoners te vaag en heeft daardoor geen verbeeldingskracht leidt bij voorbaat tot onnodige weerstand.	De kadernota geeft de uitgangspunten waarbinnen de ontwikkeling verder vorm gegeven kan worden. In de volgende fasen wordt invulling gegeven aan deze kadernota en worden de plannen concreter.
13	Als wijkcoöperatie hebben wij ons sterk gemaakt voor het ontwikkelen van de natuurtuin. Wij voegen daar onze actieve betrokkenheid bij een zorgvuldige ontwikkeling van de woningbouw aan toe. Het ligt daarbij voor de hand dat dat de gemeente met de wijk en de meest betrokken bewoners in overleg treedt om hun wensen en ideeën te betrekken bij de planvorming. Wij verzoeken op zo kort mogelijke termijn een gesprek met het college om te komen tot een procedurele en inhoudelijke aanpak, die bijdraagt aan het draagvlak van de direct omwonenden met als doel het realiseren van een mooie inrichting van het terrein.	Mooi om te horen dat de wijkcoöperatie actief betrokken wil zijn bij een zorgvuldige ontwikkeling van de woningbouw en de natuurtuin. Procedurele en inhoudelijke aanpak is beschreven in de startnotitie en in de concept kadernota. De concept kadernota heeft om de reden die u aangeeft ter inzage gelegen zodat een ieder, dus ook uw wijkcoöperatie, haar wensen en ideeën kenbaar kan maken in deze fase van het proces. Dit is ook mondeling aan u kenbaar gemaakt dat we dit op deze wijze zouden doen en u kon hier destijds mee instemmen. Belangrijke onderdelen in het proces voor de vervolgfasen en het project zijn onder andere de afstemming met de omgeving is in de kadernota opgenomen. Dit sluit goed aan bij wat u aangeeft. Dit wordt ook meegeven aan de private partij om hier invulling aan te geven. Na vaststelling van de kadernota willen we hier dan ook zeker weer met u over in gesprek.
		Conclusie: De reactie is aanleiding om de kadernota aan te passen.
9.		
1	We zien voor dit terrein grote kansen voor een vooruitstrevend bouwbeleid zoals dat elders in Nederland al vorm begint te krijgen en in onze nabuurlanden al verder ontwikkeld is.	Het Knarrenhof of een soortgelijk initiatief mag meedingen in de tenderprocedure als private partij om het plan verder te ontwikkelen.

	Gezien de ligging van het terrein, direct aan de bosrand gelegen en dat er ook een natuurtuin op gerealiseerd zou worden sluit dat goed aan bij een bouwbeleid waarin grote aandacht is voor sociale cohesie, zorg voor de natuur en duurzaamheid middels woonvormen waarin verschillende generaties en met verschillende achtergronden en inkomens samen willen leven met zorg voor elkaar en de omgeving en die deze manier van meer bewust en duurzaam samen leven praktisch ondersteunen. We weten dat bv het Knarrenhofinitatief dit soort projecten al succesvol heeft begeleid en omgezet en zeker niet alleen voor 50+ers, al doet de naam Knarrenhof anders vermoeden (wij zijn zelf ook als belangstellenden aangesloten bij dit initiatief, ook in de gemeente Rheden). Dit is het beste te realiseren in een coöperatieve vorm, waardoor toekomstige bewoners maximaal betrokken zijn ook door al bij de ontwikkeling van het project mee te kunnen denken en actief te zijn in werkgroepen. Ook zijn de kosten daardoor vermoedelijk wel lager voor de ontwikkeling van het gebied. Mogelijk is het ook een leuk idee om een natuur educatie centrum eraan te koppelen dat het idee van zorg en bewustzijn voor de natuur op diverse manieren uitdraagt. Wij ondersteunen het idee van een Knarrenhof wat ook, zo veel we weten door anderen die op het kaderstuk reageren is aangedragen en wij hopen dat dit idee meegenomen wordt voor de verdere ontwikkeling m.b.t woningbouw op dit terrein en we horen daar graag over terug.	
2	De Tiny houses zouden daarvan wel een onderdeel kunnen zijn. Daarbij hebben we een opmerking. Zou het mogelijk zijn daar meer diversiteit van grootte mogelijk te maken, dus gedeeltelijk ook een grondoppervlakte van 50qm2 en misschien ook met de mogelijkheid voor een tweede verdieping, zodat er ook een mogelijkheid is voor meerpersoons huishoudens? Bovendien zou een iets groter aantal Tiny houses dan vermeld in de kadernota (bv 20 in plaats van 10) meer kans maken op een leefbare gemeenschap die de natuurtuin zou kunnen onderhouden. Wel zien we dit ook als een mogelijkheid voor het hele project en dat een natuurtuin in een voedselbos omgetoverd wordt en daardoor ook een stuk zelfvoorzienendheid kan creëren. Verder zijn er intussen nieuwe manieren van bouwen die best CO2/energie-neutraal zijn en die ook snel gerealiseerd kunnen worden (zoals Prefab-bouw)	Tiny house is een levenswijze, klein en zoveel mogelijk duurzaam wonen. Voor deze plek hebben we gekozen voor kleinere en een klein aantal tiny houses. Dit past binnen dit project qua grootte en omvang. Ook in relatie tot de reguliere woningbouw en de natuurtuin.

		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
10.		
1	Wil graag meer informatie over dit project ontvangen en wil graag weten wanneer deze huizen worden verkocht worden en wil graag op de hoogte gehouden worden.	Of er koopwoningen of huurwoningen komen is nog niet bekend. Wanneer dat het geval is gaat dat via een makelaar, een verhuurder of corporatie en daar is de gemeente geen tussenpersoon in. U kunt op de hoogte blijven van het project via onze website.
11.		
1	Is geïnteresseerd in Tiny houses en wil zich graag aanmelden voor deelname aan het project.	Staat op onze lijst als geïnteresseerde voor de tiny houses. De mensen die op deze lijst staan houden we op de hoogte van het vervolg. Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de Tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase. We gaan wel kijken hoe en of de al aangemelde geïnteresseerde mensen een plek kunnen krijgen in dit project.
12.		
1	Is geïnteresseerd in de koopwoningen en wil graag meer informatie ontvangen.	Of er koopwoningen of huurwoningen komen is nog niet bekend. Wanneer dat het geval is gaat dat via een makelaar, een verhuurder of corporatie en daar is de gemeente geen tussenpersoon in. U kunt op de hoogte blijven van het project via onze website.
13.	Namens een groep van bewoners van de Adm. Helfrichlaan en directe nabijheid, medeondertekend door 26 personen.	
1	Indien de bouwplannen op de voormalige hockeyvelden doorgaan wil de gemeente (zie concept kadernota) het terrain primair ontsluiten via de Admiraal Helfrichlaan. Daarnaast stelt de concept Kadernota dat er een secundaire ontsluiting komt ten behoeve van langzaam verkeer vanaf de Peter van Anrooylaan. Deze ontsluiting kan tevens dienst doen als calamiteitenontsluiting. Wij als bewoners aan de Admiraal Helfrichlaan zijn er op tegen, dat slechts een primaire ontsluiting zal worden aangelegd en gebruikt, zodat al het gemotoriseerd verkeer via onze laan van en naar het te bebouwen terrein gaat. Wij willen daarentegen een verdeling van alle verkeer, en daarmee een gelijke ontsluiting voor het verkeer bij de Peter van Anrooylaan. Wij stellen voor dat beide ontsluitingen worden gebruikt door eenrichtingsverkeer, waardoor een	Gezien het karakter van beide genoemde ontsluitingswegen is ontsluiting van gemotoriseerd verkeer enkel via de Admiraal Helfrichlaan vanuit de verkeersveiligheid de beste optie. Deze weg is breder en beter geschikt voor de afwikkeling van verkeersstromen. Qua karakter is dit een ‘buurtverzamelweg’, terwijl de Peter van Anrooylaan een erftoegangsweg is, die in principe alleen gebruikt wordt door de bewoners van de straat. Verkeer op de Admiraal Helfrichlaan kan bovendien sneller afgewikkeld worden naar een gebiedsontsluitingsweg (Harderwijkerweg) en hoeft minder ver de wijk in te rijden. Daarnaast behoudt langzaam verkeer zijn eigen ontsluiting van en naar het gebied.

	gelijke verdeling ontstaat van zowel de verkeersdruk (beweging en geluid) als de impact op de verkeersveiligheid.	
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
14.	Namens omwonenden van de voormalige hockeyvelden, medeondertekend door 70 personen.	
1	In het voorjaar 2022 werd de geactualiseerde rapportage stikstof met "AERIUS berekeningen" opgeleverd volgens de laatste versie en uitgangspunten. De Provincie Gelderland kan op dit moment geen vergunning verlenen voor een nieuwbouwproject op het beoogde terrein gezien het stikstofreductieplan van het Rijk en de nabijheid van een Natura 2000-gebied. In november jl. besliste de hoogste rechter, dat bouwprojecten niet meer automatisch toestemming krijgen om tijdelijk stikstof uit te mogen stoten. Welke mogelijkheden ziet de gemeente om dit vraagstuk op te lossen?	Er is een grote uitdaging, maar dat geldt voor bijna alle projecten in relatie tot stikstofdepositie. Hoe groot de stikstofdepositie is hangt af van het uiteindelijke stedenbouwkundige plan en woningbouwprogramma. We zijn ervan bewust dat dit een belangrijk aandachtpunt is bij de uitwerking van de plannen. Zoals al in de kadernota opgenomen moet onderzocht worden of dit mogelijk gemaakt kan worden door bijvoorbeeld saldering of er kan een vergunningsaanvraag gedaan worden met verzoek om depositieruimte vanuit het SSRS (Stikstof registratiesysteem). Eveneens kan bezien worden of het maken van een autoluwe wijk een oplossing kan zijn in relatie tot stikstofproblematiek.
2	Het beoogde terrein ligt in een grondwaterbeschermingsgebied en is een infiltratiegebied voor drinkwater. In de geconsolideerde omgevingsverordening Gelderland (feb. 2022), artikel 2.37 (een instructieregel), staat dat er géén bestemmingen mogelijk zijn, die een groot risico vormen voor de kwaliteit van het grondwater dan de huidige bestemming. Geldt voor het beoogde terrein geen boringsvrije zone en welke implicaties horen daarbij?	De regelgeving in de omgevingsverordening Gelderland (feb. 2022) luidt: *Een bestemmingsplan maakt voor gronden binnen een Grondwaterbeschermingsgebied geen bestemming mogelijk die een groter risico kan vormen voor de kwaliteit van het grondwater dan de vigerende bestemming, tenzij in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat een groter risico niet kan worden voorkomen en compensatie van het mogelijk grotere risico wordt verankerd in hetzelfde of een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan*. Omdat op hockeyvelden chemische bestrijdingsmiddelen (kunnen) worden gebruikt veroorzaken de tiny houses, natuurtuin en woningbouw tezamen geen groter risico voor het grondwater.
3	Als bewoners hebben we tot voor kort begrepen dat gezien de gevoeligheid van het waterbeschermingsgebied aanvankelijk géén enkele verharding van het terrein mogelijk was. Zeker nu de drinkwatervoorziening met de toename van droogte een groot probleem wordt. Wat heeft de omslag in randvoorwaarden veroorzaakt en wat zijn precies de randvoorwaarden die de Provincie Gelderland heeft gesteld t.a.v. het maximaal percentage te verharden terrein?	Er heeft geen omslag in beleid plaatsgevonden. Er is altijd uitgegaan van regelgeving. Huidige toetsingskader komt vanuit de omgevingsverordening Gelderland (feb. 2022) en luidt: *Een bestemmingsplan maakt voor gronden binnen een Grondwaterbeschermingsgebied geen bestemming mogelijk die een groter risico kan vormen voor de kwaliteit van het grondwater dan de vigerende bestemming, tenzij in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat een groter risico niet kan worden voorkomen en compensatie*

		van het mogelijk grotere risico wordt verankerd in hetzelfde of een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan. De Omgevingsverordening kent geen bijzondere regelgeving voor het percentage verharding binnen grondwaterbeschermingsgebieden. Wel biedt deze verordening ruimte voor maatwerk. Op die grondslag hebben provincie en gemeente afgesproken dat er beperkingen gelden voor de hoeveelheid verharding. Dit om te bewerkstelligen dat regenwater in de grond kan komen ter aanvulling van het grondwater en om te voorkomen dat er meer wordt gebouwd. Voor voldoende grondwater mag het hemelwater dat binnen deze gebieden van verhardingen en daken komt onder voorwaarden worden afgekoppeld van het riool en worden geïnfiltreerd in de bodem mits het water schoon is.
4	Het handboek omgevingswet en de BAW (Bestuursakkoord Water) moeten ervoor zorgen dat drinkwaterbedrijven in een vroeg stadium bij projectplannen betrokken worden. Welke stappen en waarborgen zijn hierin gemaakt m.b.t. de kadernotitie?	Vitens en provincie zijn vanaf het beginstadium betrokken bij het opstellen van de kaders. Er is met regelmaat contact en afstemming gedurende het proces.
5	In de Kadernota wordt gesproken over een hindercontour van 50 meter vanaf de perceelgrens van de naastgelegen Veluwse Poort om geluidshinder te voorkomen bij de te bouwen wooneenheden. Op dit moment wordt bij de Tennis Vereniging Dieren een aantal padelbanen aangelegd. Wat is het geluidsniveau (dB) dat correspondeert met de 50 meter-hindercontour t.o.v. de perceelgrens met de Veluwse Poort (voorheen Polysport)? In hoeverre hebben de padelbanen, gezien het bij padel veroorzaakte hogere geluidsniveau, invloed op de hindercontour van 50 meter? Is in de Kadernota rekening gehouden met evenementen, die zich afspelen op het buitenterras van de Veluwse Poort, en loopt de ondernemer niet het risico van omzetverlies bij veel klachten over geluidsoverlast?	In de VNG-brochure wordt voor wat betreft het aspect geluid een richtafstand van 50 m tot aan de gevel van een geluidgevoelige bestemming aanbevolen. Hier kan gemotiveerd van worden afgeweken. Voor padel is de richtafstand geluid van tennisbanen niet geschikt door een verschil in geluiduitstraling. Dit is aangegeven in de nieuwe Handreiking Padel en Geluid (januari 2023). Onderzocht moet worden welke afstand tussen woningen en de tennis-/ padelbanen aangehouden moet worden om een goed woon/leefklimaat te borgen. Met de voorgenomen ontwikkelingen komen de dichtstbijzijnde gevels van gevoelige objecten natuurlijk dichterbij te liggen. Gelet op wat Veluwse poort mag doen voor wat betreft activiteiten verwachten we niet dat dit beperkingen zal opleveren.
6	De huidige lichtmasten van de tennisbanen veroorzaken veel fel licht richting de beoogde bouwlocatie en bestaande woningen. Volgens de “Beleidsregels voor lichtmasten bij sportvelden” (p8, vastgesteld 20 augustus 2002) dient het lampvermogen aan het doel aangepast te zijn met een vermogen dat zo laag als	Voor lichthinder is bij de activiteit "Bieden gelegenheid beoefenen sport in de buitenlucht" alleen het aspect in/uitschakeltijden van verlichting geregeld (Activiteitenbesluit, artikel 3.148, lid 1). Voor andere aspecten zoals hinderlijke lichtinstraling in woon- of slaapvertrekken kan de gemeente op grond van de

	mogelijk is. De Lichtmasten en armaturen moeten zo dicht mogelijk staan bij het object dat verlicht moet worden. Aan het type lamp en lichtsterkte worden eisen gesteld in candela (cd). (zie beleidsregels lichtmasten bij sportvelden). Zijn voor de huidige lichtmasten conform artikel 40 van de Woningwet een bouwvergunning afgegeven? Welke maatregelen gaat de gemeente hierin nemen t.a.v. armatuur, lichtsterkte of toepassing van afschermend groen? In welke zonering vallen de lichtmasten, uitgaande van de te bouwen wooneenheden, conform de beleidsregels lichtmasten bij sportvelden?	zorgplicht optreden. De aard van de te stellen maatwerkvoorschriften is in feite vrij. Uiteraard moet er een goede motivatie aan ten grondslag liggen. Voor de toetsing van mogelijke lichthinder wordt gebruik gemaakt van 'Richtlijn lichthinder' van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV). Gedacht kan worden aan het opleggen van een bepaalde afstelling van de lichten, armaturen met afschermkapjes etc.
7	Vele bijzondere dieren worden waargenomen op het voormalige hockeyveld, de bosrand aan de Admiraal Helfrichlaan en de bosjes, grenzend aan de Peter van Anrooylaan. Das, Vos, Ransuil, Vleermuizen, Eekhoorns, Hazelworm, Raven, Steen- en Boommarter, Bonte Specht, Boomklever, Goudvink, Goudhaantje, Vlaamse Gaai en Ringslang worden regelmatig gezien. Dit jaar is er op het terrein regelmatig een Edelhert gezien. De Dieren uit het stadsbosje aan de Admiraal Helfrichlaan, tegenover de Veluwse Poort en sportvilla Lomar, gebruiken het hockeyterrein als oversteek naar het grote bos om te foerageren en te paren. Voorheen konden zij ook nog gebruik maken van het voormalig zwembadterrein en het stukje bos tussen zwembad en Polysport. Deze beide mogelijkheden zijn al eerder verdwenen door nieuwbouw van de sportvilla Lomar! Hoe gaat de gemeente zorgen dat deze dieren niet verdwijnen uit dit stukje natuurgebied.? Wanneer wordt het flora en fauna onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in het aantal beschermde dieren in dit gebied?	Natuurinclusief ontwerpen en inrichten worden als uitgangspunt gehanteerd. Voor de locatie is al een quickscan Wet natuurbescherming gedaan. Dit jaar '23 wordt er een seizoensgebonden ecologisch onderzoek uitgevoerd op de locatie. Dit onderzoek is al opgestart en wordt uitgevoerd door een ecologisch adviesbureau. Mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden specifieke soortgerichte maatregelen voorgesteld en ingepast om (beschermde) flora en fauna te behouden.
8	Als omwonenden adviseren wij de gemeente, gezien de positieve effecten op de sociale cohesie in Dieren-West het volledige terrein te benutten als Natuurtuin met als positief bijeffect stikstofcompensatie voor andere woningbouwprojecten in Dieren. Daarnaast is er grote belangstelling vanuit de drie basisscholen in Dieren-West voor voedseleducatie en biodiversiteit in de Natuurtuin, bestaande uit o.a. een voedselbos, moestuin, kruidenspiraal en wilde bloemenvelden. De kernvraag is of de gemeente voor de gemeenschap voor deze kwetsbare locatie met ontwikkelrisico's moet kiezen voor een deel verstening en verdichting van de bodem door woningbouw of toch beter kan kiezen voor een volledig groene invulling, juist omdat het gebied belangrijk is voor de drinkwatervoorziening en als positief bijeffect stikstofcompensatie?	Met vaststelling van de startnotitie in januari 2022 heeft de gemeenteraad de keuze gemaakt om 3 pijlers verder te onderzoeken, te weten, woningbouw, tiny houses en een natuurtuin. Goed om te lezen dat er veel behoefte is aan deze natuurtuin. Doordat er een beperkt programma mogelijk is op de kavel volgens de concept kadernota blijft er voldoende ruimte om deze natuurtuin te realiseren. Er is een grote behoefte aan woningbouw, vandaar dat een combinatie van de verschillende functies op deze kavel gewenst is. Of dit ook haalbaar is zal blijken uit de volgende fases die doorlopen worden. Stikstofproblematiek is hierbij een uitdaging.

9	Bij herhaling is door het bestuur van de Coöperatieve Vereniging Dieren-West (cv D-W) aangegeven géén inspraakavond te wensen, maar de omwonenden als belanghebbenden volwaardig te betrekken tijdens een plenaire bijeenkomst. Dit is zowel tijdens een bespreking met wethouder Dorus Klomberg op 24 januari 2022 als tijdens een overleg met hem op 2 juni 2022 aangegeven. Wat is de reden, dat ondanks herhaaldelijk verzoek, de gemeente niet ingaat op het welgemeende advies van de cv D-W?	We hechten waarde aan een ieders stem te horen, waarbij op een inloopavond daar meer mogelijkheid toe is dan op een plenaire avond. Onze ervaring is dat met een inloopavond kan een ieders stem beter gehoord worden dan bij plenair en is het voor bepaalde doelgroepen makkelijker om vragen te stellen. Op die manier kan meer op maat het gesprek gevoerd worden. Vandaar dat voor deze vorm is gekozen. Hierover hebben ook al eerder met elkaar het gesprek gevoerd.
10	Doordat de direct omwonenden in de afgelopen jaren intensief zijn betrokken bij de planvorming van de Natuurtuin is de algemene verwachting dat de gemeente zich op een gelijkwaardige wijze zal inspannen de direct omwonenden te betrekken bij haar planvorming in de vorm van participatie op de trede van coproductie. Wat is de reden dat de gemeente denkt dat een standaard inspraak-verordening en ter inzage legging toereikend is om de bewoners te betrekken?	De participatieladder die we in de gemeente gebruiken is de onderstaande:  Er zijn verschillende mogelijkheden om de omgeving te betrekken. Met de vaststelling van de startnotitie is gekozen voor deze wijze van inspraak. Er is met de opstelling van de kadernota gekozen voor participatievorm ‘meedenken’. Dat betekent dat alle belanghebbenden hun ideeën meningen en adviezen kunnen geven. Dit wordt vervolgens bekeken en waar mogelijk en wenselijk meegenomen in de plannen. Uw reactie is aanleiding om de kaders ten opzichte van het vervolgproces te verduidelijken. In het vervolgproces geeft de gemeente de projectontwikkelaar de kaders mee op welke wijze er participatie met de omgeving moet plaatsvinden. We verlangen van de private partij dat belanghebbenden ten minste betrokken worden volgens de eerste twee treden van de participatieladder; meeweten en meedenken. Waar mogelijk meewerken. Dat betekent dat we belanghebbenden in ieder geval infomeren en waar mogelijk ruimte bieden voor hun adviezen, meningen en ideeën. Voor de natuurtuin maken we gebruik van de hoogste trede van de participatieladder; meebepalen. Dat betekent dat belanghebbenden alle ruimte krijgen om de

		plannen voor de natuurtuin verder uit te werken waarbij de besluitvorming uiteindelijk bij de gemeente ligt. Dit wel binnen de reeds geschetste kaders.
11	Naar aanleiding van eerdere gesprekken met de gemeente in 2020 en 2021 was het beeld ontstaan dat 1/3 van het terrein bebouwd mocht worden en 2/3-deel in aanmerking zou komen voor de Natuurtuin. In de verwachting van de omwonenden zouden ze betrokken worden bij de inhoud van de Startnotitie. Dit is tegen de verwachtingen in niet gebeurd. In de Startnotitie kwam tot ieders teleurstelling naar voren dat de beoogde vernieuwende woonvormen, in de vorm van Tiny Houses, geplaatst zouden gaan worden in het 2/3-deel van de Natuurtuin. Hierdoor komt het voedselbos met een minimum oppervlak van 1 ha in het geding. Namens de omwonenden en Projectgroep Natuurtuin is tijdens de inspraakavond op 13 januari 2022 door het bestuur van de cv D-W ingesproken. Daarbij is gewezen op de door de cv D-W aangegeven uitgangspunten en kaders in de concept principemedewerking tussen gemeente en cv D-W van 25 maart 2021. Wat is de reden dat de gemeente de Startnotitie in januari 2022 ongewijzigd heeft vastgesteld, zonder nadere explicatie en zonder in te gaan op de genoemde punten van de inspraak?	De gemeenteraad heeft in januari 2022 besloten de Startnotitie ongewijzigd vast te stellen. Hierbij heeft de raad kennis kunnen nemen van een ieders inspraak. Coöperatieve vereniging Dieren-West heeft ingesproken op deze raadvergadering en het standpunt dat u naar voren brengt aangedragen. Het is vervolgens aan de gemeenteraad om een keus te maken om de startnotitie vast te stellen. De gemeenteraad heeft besloten de startnotitie ongewijzigd en unaniem vast te stellen.
12	Evenals bij de aanloop naar de Startnotitie hadden de omwonenden de verwachting samen met de beleidsmedewerkers betrokken te worden bij de inhoud en kaders van de Kadernota. In de Kadernota worden de omwonenden wederom overrompeld met bijvoorbeeld de kaders van hoogbouw in de vorm van flats van 3 tot 4 hoog en is niets overgenomen van de eerder genoemde uitgangspunten (zie concept principemedewerking tussen gemeente en cv D-W van 25 maart 2021)! Wat is de reden, dat de gemeente bij voortduring blijft werken volgens de traditionele weg en suggesties van omwonenden negeert, terwijl niet de uitdaging wordt aangegaan om met een aantal betrokken omwonenden, met voldoende expertise, de inhoud van de Kadernota samen vorm te geven? De weg naar de uiteindelijke Kadernota zal daardoor mogelijk langer duren, maar levert in het vervolg van het proces draagvlak en tijdwinst op en voorkomt ellenlange juridische procedures.	In de vastgestelde startnotitie door de gemeenteraad zijn de processtappen opgenomen die gevolgd worden. In de brief waaraan gerefereerd wordt is inderdaad de startnotitie opgenomen en aangegeven dat we hierover in gesprek met de omgeving zouden gaan. De startnotitie is echter een processtuk geworden en er is een kadernota als processtap bij gekomen waarin we meer inhoudelijk de kaders gaan vaststellen. Hierover hebben we de coöperatieve vereniging Dieren-West geïnformeerd. Daarbij is eveneens kenbaar gemaakt hoe de kadernota gedeeld werd met de omgeving. De kadernota geeft vooral uitgangspunten die afgeleid zijn van ons vastgestelde beleid. In de vervolgfase wordt een stedenbouwkundig plan opgesteld voor de locatie. Hierbij vragen we de ontwikkelende partij om de omgeving te betrekken bij de uitwerking van het stedenbouwkundige plan.
13	De kernvraag is of de gemeente bereid is de procedure van de kadernota te stoppen en open te breken en de uitdaging wil aangaan om samen met een aantal betrokken omwonenden te komen tot een nieuwe Kadernota?	Nee, zie hiervoor ook het antwoord als onder 14.12 opgenomen. Daar waar mogelijk en gewenst worden naar aanleiding van de ingekomen reacties de kaders aangepast.

14	Nagenoeg alle omwonenden hebben aangegeven pertinent tegen de bouw van flats (hoogbouw) met meer dan 2 etages te zijn. Is de gemeente, gezien het grote bezwaar, bereid deze over te nemen in de Kadernota?	De keuze voor appartementen komt voort uit de woningbehoefte. Een belangrijk uitgangspunt voor de ontwikkeling van het terrein is de ruimte voor groen. Door compact te bouwen in 3 of 4 lagen blijft meer ruimte over voor een groene inpassing. Daarbij is een appartementengebouw van 3 lagen in principe niet hoger dan een standaard woning van twee lagen met een kap. De locatie biedt daarnaast voldoende ruimte om de appartementengebouwen op ruime afstand van de omliggende woningen te situeren. Een appartementengebouw van 3 of 4 lagen wordt op deze locatie dan ook stedenbouwkundig verantwoord geacht. In de Kadernota zal een maximum van 4 bouwlagen blijven staan. Daarbij willen we wel benoemen dat het hier om een maximum aantal bouwlagen gaat. Er mag ook lager worden gebouwd.
15	In de woonvisie 2020-2026 wordt de locatie van de voormalige hockeyvelden niet genoemd als bouwlocatie om het woningtekort terug te brengen. Hoe komt het dat ondanks dat de locatie van de voormalige hockeyvelden niet in de woonvisie staat opgenomen, deze toch als bouwlocatie wordt aangemerkt?	Niet alle mogelijke bouwlocaties hoeven benoemd te worden in een woonvisie. Er is gekozen voor het noemen van een klein aantal locaties. Wat van belang is dat de criteria en uitgangspunten van de woonvisie gebruikt worden in projecten. Ook verandert er veel tijdens de looptijd van een woonvisie, niet alles kan voorzien worden. Aantallen woningen waar behoefte aan is en bouwlocaties wijzigen in de loop van de tijd.
16	Hoe komt het dat een flat van 3 tot 4 etages in de Kadernota wordt genoemd, terwijl dit niet in de Woonvisie is opgenomen?	De woonvisie beschrijft criteria waar een project aan moet voldoen. Daarnaast wordt ook aangegeven wat het profiel is van een kern. Een woonvisie gaat niet in op specifieke projecten. De vorm en hoogte van de bebouwing is een stedenbouwkundige afweging voor een specifieke locatie.
17	Waarom wordt voor appartementen niet ingezet op wijken waar al hoogbouw is en deze beoogde appartementen dus beter zouden passen? Voorbeelden: Imboschlaan, die aansluitend is aan het vogelplantsoen met hoogbouw aan de ene kant en aan een bestaande woonwijk aan de andere kant. Of op het Lepper terrein, waar hoogbouw (bijna) geen enkele woning in de weg zou zitten. Of in de wijk Stenfert waar de gemeente van plan is om een aantal (100) sociale woningen weg te halen ten gunste van wat duurdere woningen/appartementen. Dit is al bebouwd gebied.	Bij elk nieuwbouwproject wordt bekeken wat de behoefte binnen de gemeente en de behoefte binnen een wijk is. Op basis daarvan wordt er een afweging per project gemaakt. Dus bij alle andere projecten wordt ook hoogbouw in overweging meegenomen.
18	Hoe ziet de gemeente het streven naar maximalisatie van het aantal wooneenheden, met als consequentie hoogbouw, in relatie tot een fraaie afronding dorpsbebouwing (beeldkwaliteitsplan) in relatie tot de parkachtige omgeving van de gebieden W1 en W2?	Er wordt op deze locatie niet gestreefd naar een maximalisatie van het aantal woningen, maar we zien wel kansen om op deze locatie bij te dragen aan de grote woningbouwopgave waar de gemeente voor staat. De keuze voor appartementen en daarmee voor gestapelde bouw komt voort uit de woningbehoefte. Met compacte gestapelde bebouwing in een groene

		woonomgeving kan een fraaie parkachtige afronding van de dorpsbebouwing worden gerealiseerd. Om meer helderheid te geven over de opgave zal in de in de kadernota een maximum worden opgenomen van 50 appartementen en maximaal 10 tiny houses. *Deze reactie is aanleiding om de Kadernota aan te passen t.a.v. hoeveelheid woningen.*
19	De bestemmingsplannen geven voor de woningen aan de Willem Keslaan en de Peter van Anrooylaan, grenzend aan de voormalige hockeyvelden, een maximale bouwhoogte aan van 8 meter (2 bouwlagen). Overigens geldt voor alle woningen die langs de Oostlaan liggen een maximum hoogte van 8 meter, conform het bestemmingsplan. De drijfveer van de gemeente om te zorgen voor een positieve opbrengst van de grondexploitatie is begrijpelijk. Staat de gemeente open voor een andere mix aan wooneenheden (laagbouw: koop en huur) met een positieve grondexploitatie?	In de woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden” staat een profiel voor Dieren-West (bijlage 1) beschreven. Deze visie is te vinden via website gemeente Rheden www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt . Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen, dit past binnen het wijkprofiel en de behoefte van Dieren-West. Daarmee wordt ook voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden. Keuze van het woningprogramma staat los van de opbrengstpotentie.

20	In Dieren-West bestaat grote behoefte bij senioren om vanuit hun koopwoning te verhuizen naar een geschikte koopwoning/appartement in Dieren-West. Een oplossing hiervoor kan zijn een zogenaamd “Knarrenhof” in een CPO-constructie. De gemeente wil graag inzetten op vernieuwend bouwen, zoals een Knarrenhof. Dit sluit ook aan bij de Woonvisie 2020- 2022. Tijdens de inloopavond op 14 december jl. werd door de gemeente aangegeven, dat het idee van een Knarrenhof er ook zeker zal komen, alleen niet op de beoogde locatie werd erbij gezegd. Wat is de reden, dat de gemeente niet ingaat op de wens vanuit Dieren-West om het idee van een Knarrenhof op te nemen in de Kadernota?	Het Knarrenhof of een soortgelijk initiatief mag meedingen in de tenderprocedure als private partij om het plan verder te ontwikkelen.
21	Uit een peiling gehouden in oktober 2019 (Samen Wonen in Rheden, Woonvisie 2020-2026) bleek dat 14% van de geïnterviewden de voorkeur aangeeft om duurdere woningen te bouwen in goedkope wijken en maar 6% om goedkopere woningen te bouwen in duurdere wijken. Dieren-West kent al een hoog percentage aan sociale huurwoningen (39%). Waarom streeft de gemeente dan niet naar meer sociale woningen in de meer dure wijken, zoals Velp-Noord, De Steeg en Ellecom en meer dure woningen in de clusters van sociale woningbouw in de clusters Velp-Zuid, Rheden en Dieren-Stenfert en Dieren-West?	Bij elk nieuwbouwproject wordt bekeken wat de behoefte binnen de gemeente en de behoefte binnen een wijk is. Op basis daarvan wordt er een afweging per project gemaakt. Dus bij alle andere projecten wordt ook sociale huurwoningen (verminderen in kwetsbare wijken en vermeerderen in minder kwetsbare wijken) in overweging meegenomen.
22	Het adviesrapport van de Rijksoverheid “Een thuis voor iedereen” van de “interbestuurlijke werkgroep versterking beleid huisvesting aandachtsgroepen” van 11 mei 2022, houdt voor alle gemeenten een ondergrens aan in de woningvoorraad voor mensen met lage inkomens van minimaal 30%. Dieren-West voldoet ruim aan die eis met 39% sociale huurwoningen en met nog eens 6% aan overige huurwoningen. Wat is het argument van de gemeente om 50% sociale huurwoningen op het beoogde terrein te bouwen, waardoor het percentage sociale huurwoningen in Dieren-West nog verder toeneemt?	Bij elk nieuwbouwproject wordt bekeken wat de behoefte binnen de gemeente en de behoefte binnen een wijk is. Op basis daarvan wordt er een afweging per project gemaakt. We maken als gemeente afwegingen die verder gaan dan de wijk. In Dieren West zijn de sociale huurwoningen verdeeld over de wijk waardoor de wijk niet direct kwetsbaar is in tegenstelling tot Dieren Stenfert waar de woningen geclusterd bij elkaar liggen waardoor er meer kwetsbaarheid ontstaat.
23	In Rheden.Nieuws.nl van 31 oktober 2021 geeft beleidsmedewerker Geke Blokland, wonende in Rheden, aan dat de gemeente onderzoek heeft gedaan naar het aantal mensen dat een sociale huurwoningen nodig heeft. Aan de hand van dit onderzoek stelt de gemeente dat de sociale huurvoorraad groot genoeg is. Rheden telt momenteel 6.200 sociale huurwoningen. “Mensen die nu nog op zoek zijn naar een woning kunnen ook in omliggende gemeentes zoeken naar een woning. Daarbij zijn de prijzen op de particuliere markt ook niet altijd extreem hoog”, aldus Blokland. Wat is de reden, ondanks het onderzoek waar Geke Blokland aan refereert, dat de gemeente nog meer sociale huurwoningen wil realiseren in Dieren-West?	Vanuit het rijk wordt aangedrongen op een percentage van 30% sociale huurwoningen in elke gemeente. Op dit moment wordt de woondeal Arnhem-Nijmegen aangepast en daar is dit percentage van 30% per gemeente ook in opgenomen. Dit geldt voor alle 18 gemeenten in de regio. Wanneer het woningaantal groeit in een gemeente moet het aantal sociale huurwoningen meestijgen. Vandaar dat Rheden ook inzet op het toevoegen van sociale huurwoningen.

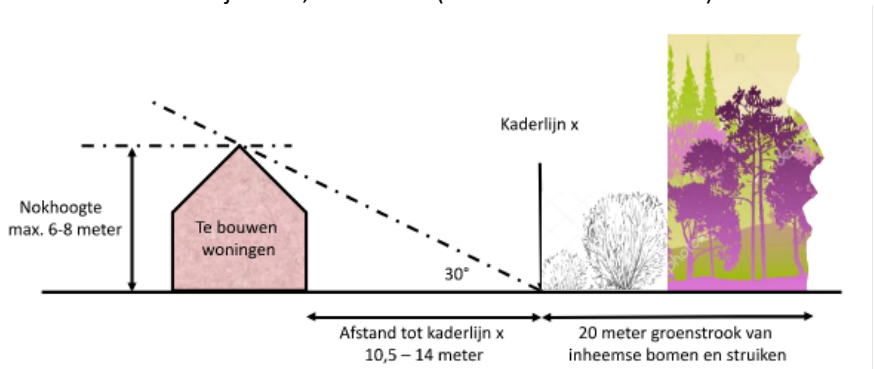
24	In het programma “Een thuis voor iedereen” van 11 mei 2022 wordt aangegeven, dat gemeenten die in deelwijken al ruim boven het streven van minimaal 30% sociale huurwoningen zit, zich beter kunnen richten op het bouwen voor midden inkomens en hoger. Dit zal de kwaliteit van het winkelaanbod in Dieren ten goede komen. Waarom richt de gemeente zich hier niet op, aangezien in Dieren-West het percentage huurwoningen van een woningbouwcorporatie al op 39% bevindt, met daarnaast nog 6% overige huurwoningen?	In de gemeente Rheden zijn na onderzoek 3 kwetsbare wijken vastgesteld. Dat zijn Velp Zuid, Rheden West en Dieren Stenfert. In die wijken voegen we in principe geen sociale huur toe. In alle andere wijken is dat wel een mogelijkheid. Bij elk nieuwbouwproject wordt bekeken wat de behoefte binnen de gemeente en de behoefte binnen een wijk is. Op basis daarvan wordt er een afweging per project gemaakt. De woningbouwlocaties in de gemeente zijn beperkt dus alle mogelijkheden om sociale huurwoningen toe te voegen buiten de kwetsbare wijken worden overwogen. Op deze locatie wordt voor 50% van de woningen ingezet op (middel)dure huur en/of koop.
25	In de Kadernota staat dat het terrein primair ontsloten wordt vanaf de Admiraal Helfrichlaan. De intensiteit van het verkeer zal op deze laan door de bouw van wooneenheden op de voormalige hockeyvelden en haar bewoners fors toenemen. In de huidige situatie is deze laan al een ontsluitingsweg in de wijk in verband met sport en recreatie accommodaties en -activiteiten. De toename aan verkeersdruk via de Admiraal Helfrichlaan levert ook extra verkeer langs de basisscholen De Akker en De Vlinder met veiligheidsrisico’s voor de kinderen. Het is niet duidelijk hoe groot de toename van het verkeer over de Admiraal Helfrichlaan zal zijn en of deze toename toelaatbaar is en hoe de gemeente dit eventueel gaat beheersen? Waar blijft het verkeerstechnische onderzoek, waar omwonenden in eerdere afstemmingen met de gemeente al om hebben gevraagd?	Het aantal extra verkeersbewegingen als gevolg van het plan is afhankelijk van de hoeveelheid woningen in het bouwplan. Per woning kan uitgegaan worden van gemiddeld van 5 verkeersbewegingen van en naar de woning per etmaal. Een erftoegangsweg (30 km zone) zoals de Adm. Helfrichlaan verwerkt volgens het DuurzaamVeilig principe bij voorkeur niet meer dan 4000 á 5000 motorvoertuigen per etmaal. Op basis van het regionale verkeersmodel is de geschatte verkeersintensiteit op dit moment van de Adm. Helfrichlaan ter hoogte van de aansluiting met de Harderwijkerweg ongeveer 2000 motorvoertuigen per etmaal. Hiermee is de verwachting dat bij 60 woningen, waarvan 10 tiny houses de verkeersintensiteiten toenemen met circa 300 motorvoertuigen en dat er geen overschrijding zal plaatsvinden ten aanzien van het DuurzaamVeilig principe. Daarbij komt dat de voormalige hockeyvereniging ook een bepaalde hoeveelheid verkeer genereerde, waardoor er per saldo een lagere toename is.
26	Welke oplossingen ziet de gemeente om de verkeersdruk op de Admiraal Helfrichlaan niet te veel te laten toenemen?	Het aantal extra verkeersbewegingen als gevolg van het plan is afhankelijk van de hoeveelheid woningen in het bouwplan. Per woning kan uitgegaan worden van gemiddeld van 5 verkeersbewegingen van en naar de woning per etmaal. Een erftoegangsweg (30 km zone) zoals de Adm. Helfrichlaan verwerkt volgens het DuurzaamVeilig principe bij voorkeur niet meer dan 4000 á 5000 motorvoertuigen per etmaal. Op basis van het regionale verkeersmodel is de geschatte verkeersintensiteit op dit moment van de Adm. Helfrichlaan ter hoogte van de aansluiting met de Harderwijkerweg ongeveer 2000 motorvoertuigen per etmaal. Hiermee is de verwachting dat bij 60 woningen, waarvan 10 tiny houses de verkeersintensiteiten toenemen met circa 300 motorvoertuigen en dat er geen overschrijding zal plaatsvinden ten aanzien van het DuurzaamVeilig principe. Daarbij komt dat de voormalige

		hockeyvereniging ook een bepaalde hoeveelheid verkeer genereerde, waardoor er per saldo een lagere toename is.
27	In de kadernota staat een secundaire ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer vermeld, die loopt vanaf de Peter van Anrooylaan. Deze kan eveneens dienst doen als calamiteitenontsluiting. Dit houdt in dat wandelaars, fietsers, bromfietsen en hulpdiensten gebruik mogen maken van deze weg. Dit heeft tot gevolg, dat er veel verkeersbewegingen, inclusief geluidsvermeerdering gaat plaatsvinden in de rustige Peter van Anrooylaan. De aansluiting ter plaatse van de Peter van Anrooylaan wordt een gevaarlijke onoverzichtelijke kruising. Er zal ook verlichting komen in het bosje ten behoeve van de veiligheid en ook zullen er bomen moeten worden gekapt voor aanleg van deze weg. De privacy van de bewoners rondom dit bosje wordt aangetast en tevens zal er een waardedaling plaatsvinden van de woningen. Is deze secundaire ontsluiting vanuit verkeerstechnisch en veiligheidstechnisch oogpunt strikt noodzakelijk? Zie voorbeelden in Dieren-Noord, waar veel hofjes slechts één ontsluiting kennen.	De doorsteek voor langzaam verkeer dient als verbinding van de wijk met het projectgebied. Deze verbinding kan in sommige situaties een betere, kortere route zijn voor fietsers en voetgangers van en naar het projectgebied (bijvoorbeeld richting het Callunaplein en andersom voor bewoners aan de Anrooylaan naar de natuurtuin). Daarnaast worden langzaam en gemotoriseerd verkeer ontvlecht, wat de verkeersveiligheid ten goede komt, en biedt de verbinding een aantrekkelijke toegang tot het gebied, ook voor bezoekers van de natuurtuin en het Hof te Dieren. Het pad zou ook ingevuld kunnen worden met een karakter vergelijkbaar met de Eykmanlaan, waar nu bijvoorbeeld geen verlichting is. Daarnaast verbindt een olifantenpaadje het projectgebied en de Peter van Anrooylaan al. Een ontsluiting faciliteert de al bestaande voetgangersbeweging op een betere manier, die zonder de ontsluiting ook toeneemt. De ontsluiting komt op een overzichtelijk punt de Peter van Anrooylaan uit. Voor de volledigheid: de bewoners aan de Admiraal Helfrichlaan pleitten voor een tweede ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer richting de Peter van Anrooylaan om het verkeer te verdelen. Echter, dit heeft niet onze voorkeur.
28	In de Kadernota wordt vermeld dat de huidige Nota parkeernormen Rheden 2015 van toepassing is. De gemeente wil nadrukkelijk de afwijkingsmogelijkheden inzetten om duurzame vormen van mobiliteit te stimuleren. Dit betekent dat de huidige parkeernormen en eisen ten aanzien van bijvoorbeeld loopafstanden tot een parkeerplaats anders ingevuld kunnen worden om alternatieve vormen van vervoer te bevorderen en het fietsgebruik aan te moedigen. Het is aan de ontwikkelende partij om dit te onderzoeken. We begrijpen de insteek van de gemeente om autogebruik met fossiele brandstoffen te weren om verdere uitstoot van stikstof te voorkomen en om ruimte te bieden aan woningbouw in plaats van aan parkeervoorzieningen. In de Kadernota staat dat de bewoners hun auto dan wel kunnen parkeren aan de Admiraal Helfrichlaan, waar aan beide zijden een terecht parkeerverbod geldt! Het kan zijn dat de gemeente met parkeren buiten het terrein bedoeld de parkeerplaats Het Nieuwland. Hierbij bestaat echter het gevaar dat bewoners de afstand van parkeerplaats Het Nieuwland tot de nieuwbouwlocatie te ver vinden en de Admiraal Helfrichlaan, ondanks het parkeerverbod, gebruiken als parkeerplaats. Bovendien is de	Als gemeente willen we het autobezit en gebruik terugdringen om bij te dragen aan de transitie naar schone, duurzame mobiliteit als onderdeel van de klimaatdoelen. Een lagere parkeernorm draagt hieraan bij. Echter, een lagere parkeernorm wordt alleen gehanteerd als deze in de praktijk ook echt kan werken. Het is aan de ontwikkelende partij om dit te onderzoeken en een lagere parkeernorm te onderbouwen, bijvoorbeeld door het opnemen van deelmobiliteit in het plan. De gemeente gaat alleen mee in een lagere parkeernorm als de onderbouwing hiervan goed is. Het uitgangspunt is dat de parkeervraag van de ontwikkeling niet naar de wijk of de Admiraal Helfrichlaan wordt verplaatst. Over het algemeen geldt dat de parkeervoorzieningen, ontsluiting en wegenstructuur binnen het plangebied zodanig worden ontworpen dat het autogebruik voor korte afstanden zo veel mogelijk wordt ontmoedigd en fietsen en lopen wordt gestimuleerd. Hierbij hoort bijvoorbeeld ook een langere acceptabele loopafstand van en naar de auto.

	parkeerplaats in de weekenden nu al regelmatig vol vanwege de drukte op de sportvelden. Welke argumenten heeft de gemeente om te willen afwijken van de parkeernormen Rheden 2015, en hoe voorkomt zij hierdoor parkeeroverlast?	
29	Indien wordt afgeweken van de parkeernormen Rheden 2015, wordt er waarschijnlijk vanuit gegaan dat de auto's van de bewoners van de nieuw te bouwen wooneenheden gaan parkeren op de ruime parkeerplaats Het Nieuwland. Het is echter zeer waarschijnlijk, dat bewoners de afstand van parkeerplaats Het Nieuwland tot de nieuwbouwlocatie te ver vinden en de Admiraal Helfrichlaan, ondanks het parkeerverbod, gebruiken als parkeerlocatie. Dit gebeurt nu al regelmatig bij de Veluwse Poort of bij Lomar Sportvilla. Gaat de gemeente het parkeerverbod op de Admiraal Helfrichlaan vanaf nu wel handhaven?	Zowel politie als bevoegde handhavers van de gemeente kunnen hier optreden; of en hoe vaak dit gebeurt is afhankelijk van prioriteit en personele bezetting.
30	Hoe wil de gemeente de regie voeren over het stimuleren van duurzame vormen van mobiliteit en alternatieve vormen van vervoer bevorderen en het fietsgebruik aanmoedigen, terwijl zij dit overlaat aan de ontwikkelende partij?	De gemeente laat de ontwikkelende partij de mogelijkheden voor duurzame, alternatieve vormen van mobiliteit onderzoeken. Daarbij beoordeelt de gemeente of de uitkomst hiervan wenselijk en haalbaar is en stuurt het de ontwikkelaar in de keuzes die voor mobiliteit worden gemaakt.
31	In de Kadernota staat, dat de gemeente gaat onderzoeken of het maken van een autoluwe wijk een oplossing kan zijn in relatie tot stikstofproblematiek. Hoe wil de gemeente bewoners van de te bouwen wooneenheden verplichten géén auto aan te schaffen of wil de gemeente het parkeervraagstuk maar verleggen naar de omliggende wijk?	Autoluw is niet hetzelfde als autovrij. De ontwikkeling wordt als autoluw beschouwd als er minder autogebruik (en bezit) is dan er zou zijn zonder stimuleren van alternatieve vervoersmiddelen en een lagere parkeernorm.
32	Waarom stelt de gemeente niet de eis, dat op het terrein met de nieuw te bouwen woningen alleen auto's mogen komen, die niet rijden op fossiele brandstof? Hierdoor wordt permanente stikstofdepostie door gemotoriseerd verkeer (rijdend op fossiele brandstof) op het terrein naar het Natura 2000-gebied voorkomen.	Door deze eis te stellen worden bewoners en bezoekers zonder elektrische auto uitgesloten van parkeren in het gebied. Dit is niet wenselijk en waarschijnlijk nog niet haalbaar, omdat onder andere minder-validen dicht bij huis moeten parkeren en er incidenteel ander (niet elektrisch) verkeer het terrein op rijdt. Ook moet dit juridisch af te dichten en handhaafbaar zijn. In een nadere uitwerking van het plan, komt deze kwestie aan de orde.
33	In 2018 zijn in opdracht van de gemeente tamelijk roekeloos bomen en struiken langs de randen van het terrein van de voormalige hockeyvelden gekapt. Hierdoor is een dassenburcht en broedplaatsen van ringslangen langs de woningen aan de Willem Keslaan vernietigd. Door onnodige kap van bomen achter de bosrand aan de Admiraal Helfrichlaan is de bosrand extra kwetsbaar geworden. Dit bleek tijdens een windhoos in juni en september 2019 toen een aantal monumentale bomen zijn omgewaaid. Tijdens de ontruiming van de voormalige hockeykeet zijn twee grote bomen (wilde acacia's), die van wezenlijk belang waren voor de oversteek naar en van het bos van uilen, andere vogels en	Voorop gesteld, van enige opzet van vernieling van natuurwaarden in het verleden is geen sprake. Maar heel vervelend is dit uiteraard wel. In opdracht van de gemeente worden werkzaamheden uitgevoerd waarbij we nadrukkelijker letten op opdrachtformulering, communicatie en toezicht.

	vleermuizen, per “vergissing” omgekapt, waardoor de vogels en vleermuizen geen dekking meer hebben en verlichting van de tennisbanen nu naar de huizen aan de Admiraal Helfrichlaan schijnen. Ter compensatie zijn door de gemeente een aantal kleine boompjes geplant in de bosrand langs de Admiraal Helfrichlaan. Hoe voorkomt de gemeente in het vervolg de onvoorzichtigheid met bomen en de natuur in onze omgeving?	
34	In de Kadernota staat dat de bestaande bomen in de strook langs de Admiraal Helfrichlaan en in de zone langs de grens met de bestaande woonpercelen en de bosrand zo veel mogelijk behouden blijven. Dit is erg vaag en een boterzacht kader. In de afgelopen jaren hebben we gezien, dat zonder voorafstemming met de direct omwonenden bomen verdwijnen. Registreert de gemeente de bomen en boompjes op en langs het terrein, ter zekerstelling dat het aantal niet verder zal afnemen, en geeft ze de garantie deze ten volle te zullen beschermen?	De bomen worden niet individueel geregistreerd, dat doen we uitsluitend bij straatbomen, niet met bomen die onderdeel uitmaken van een (buurt)bosje. Behoud van groen is gewenst, met opstellen van het stedenbouwkundig plan moet bezien worden hoe het aanwezige groen een bijdrage kan leveren aan het bouwplan. Er is in het plangebied geen groen aanwezig dat op de lijst van bijzondere bomen staat.
35	Ter bescherming van de privacy en schaduwwerking en zichtlijnen en garanties ten aanzien van de zichtlijnen op het terrein vanuit de bestaande omliggende woningen wensen de omwonenden, dat de bestaande bosrand langs de Admiraal Helfrichlaan (huidige breedte 12,5 meter) qua breedte wordt uitgebreid tot 20 meter en wordt ingepland met inheemse bomen en struiken. Daarnaast wordt een groenstrook van 20 meter met inheemse bomen en struiken gewenst langs de woningen, die met hun achtertuinen grenzen aan het terrein (zie de onderstaande schets).	In de kadernota is opgenomen dat met de positionering van de woonbebouwing rekening wordt gehouden met de aangrenzende woonpercelen voor wat betreft privacy en schaduwwerking als gevolge van de nieuwbouw. Bestaande bomen binnen het plangebied in de strook aan de Admiraal Helfrichlaan in de zone langs de grens met de bestaande woonpercelen en de bosrand worden zoveel mogelijk behouden. Met het opstellen van het stedenbouwkundig plan moet bezien worden hoe het aanwezige groen een bijdrage kan leveren aan het bouwplan. Het op voorhand vastleggen van deze maten legt te veel beperkingen op voor een kwalitatief goede invulling van het plangebied en is daarom niet wenselijk.

	 Is de gemeente bereid de voorgestelde groenzones in de Kadernota op te nemen?	
36	In de Kadernota staat o.a. dat vanaf de Admiraal Helfrichlaan een heldere visuele relatie met het achterliggende gebied moet bestaan en dat er rekening wordt gehouden met de privacy en schaduwwerking als gevolg van de nieuwbouw. Als omwonenden van het terrein wensen we dat vanaf de in voorgaande schets weergegeven kaderlijn x, de volgende kaders in de definitieve kadernota worden	Het op voorhand vastleggen van deze maten legt te veel beperkingen op voor een kwalitatief goede invulling van het plangebied en is daarom niet wenselijk.

	opgenomen. Maximum bouwhoogte van de te bouwen woningen: 6-8 meter en afstand tot de kaderlijn x: 10,5-14 meter (zie onderstaande schets).  Is de gemeente bereid de wens van de omwonenden in de Kadernota over te nemen, zoals weergegeven in bovenstaande schets.	
37	Welke inspanningen heeft de gemeente de afgelopen jaren verricht om invulling te vinden op het beoogde terrein die passen binnen het huidige bestemmingsplan: sport en recreatie?	Zoals in de door de gemeenteraad vastgestelde startnotitie van januari 2022 is opgenomen zijn de volgende inspanningen gepleegd: *Er hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden met partijen die in het plangebied een recreatieve functie willen ontwikkelen, maar dit is niet haalbaar gebleken. Daarnaast is gesproken met makelaars om inzicht te krijgen voor de mogelijkheden van een invulling met een recreatieve functie. Hieruit is gebleken dat een recreatieve/toeristische functie op een dergelijke plek eigenlijk alleen haalbaar is als je al een partij op het oog hebt om zich hier te vestigen. Wanneer dat niet het geval is dan is het vinden van een dergelijke functie een moeilijke opgave en is het voorstelbaar op zoek te gaan naar een alternatieve invulling, waarbij een keus voor woningbouw op deze plek een hele logische zou zijn gelet op de aansluiting op het stedelijk gebied.*
38	Indien één van de pijlers 1 of 2 niet doorgaat, gaat dan het hele plan terug naar de tekentafel of kunnen de andere twee pijlers dan doorgaan?	Dat moet op dat moment gewogen worden en een keus in gemaakt worden wanneer dat aan de orde is. In de startnotitie is het volgende opgenomen tav de pijler natuurtuin mocht dat onverhoopt niet door kunnen gaan. *Mocht onverhoopt een natuurtuin door Coöperatieve vereniging Dieren-West niet tot stand komen dan wordt gekeken naar een andere groeninvulling, of dat er mogelijk andere geïnteresseerden een invulling kunnen geven aan de natuurtuin.*

39	Volgens de Kadernota worden 10 Tiny Houses geprojecteerd in het 2/3-deel van het terrein, dat voorbestemd was voor de Natuurtuin. Er zijn hierover kritische opmerkingen geplaatst tijdens het inspreken bij de gemeenteraad op 13 januari 2022 en in de brief van 19 januari van het bestuur van de Coöperatieve Vereniging Dieren-West. Waarom trekt de gemeente zich niets aan van de gemaakte opmerkingen en wordt er op deze manier terrein afgesnoept van de Natuurtuin? Moeten wij de geste van de gemeente om het resterende deel van het terrein te mogen inrichten tot Natuurtuin zien als een aalmoes naar het bewonersinitiatief Natuurtuin?	De gemeenteraad heeft in januari 2022 besloten de Startnotitie ongewijzigd vast te stellen. Hierbij heeft de raad kennis kunnen nemen van een ieders inspraak. Coöperatieve vereniging Dieren-West heeft ingesproken op deze raadvergadering en het standpunt dat u naar voren brengt aangedragen. Het was vervolgens aan de gemeenteraad om een keus te maken om de startnotitie vast te stellen. De gemeenteraad heeft besloten de startnotitie ongewijzigd en unaniem vast te stellen. Het college ziet de natuurtuin zeker niet als aalmoes, maar als onderdeel van de opgave en als opdracht van de gemeenteraad om de mogelijkheid voor inpassing op de kavel te onderzoeken. Het is immers 1 van de 3 pijlers die op de kavel een plek zouden kunnen krijgen.
40	Heeft de gemeente een recente soorten-inventarisatie gemaakt voor het beoogde gebied?	Er is al een quickscan Wet natuurbescherming voor de locatie opgesteld. Momenteel vindt er nog een seizoensgebonden ecologisch onderzoek plaats naar soorten. Zie ook punt 14.7.
41	Wanneer komt het bestemmingsplan en een milieu effect rapportage in beeld?	Wanneer plannen voldoende zijn uitgekristalliseerd en de noodzakelijke onderzoeken zijn uitgevoerd kan een procedure worden gestart onder de Wet ruimtelijke ordening of de Omgevingswet. De huidige verwachting is dat dit in de loop van 2024 zou kunnen plaatsvinden. Welke procedure dat wordt is afhankelijk van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze is nu nog voorzien op 1 januari 2024.
42	Wanneer vindt de inspraakronde bij de gemeenteraad over de Kadernota plaats?	De verwachting is dat de Kadernota in het tweede kwartaal van 2023 door de raad zal worden behandeld. Voorafgaand aan de behandeling in de raad is het mogelijk om in te spreken. U kunt inspreken voor alle onderwerpen die op de agenda staan van een oriënterende en voorbereidende vergadering. De voorzitter geeft u het woord en na uw bijdrage kunnen de raadsleden u vragen stellen. Tijdens de raadsvergadering is het niet meer mogelijk om in te spreken. Wanneer u gebruik wilt maken van uw inspreekrecht dient u zich vooraf te melden bij de griffie.
43	Tijdens de inloopavond op 14 december jl. stond op een flap aan de wand een toegevoegde processtap, die niet als zodanig in de Kadernota staat opgenomen. Tussen de processtappen Kadernota en Stedebouwkundig plan stond de extra stap “Tender om een partner te selecteren waar het plan door uitgewerkt kan worden”. Wat zijn de consequenties qua planning door deze extra stap?	Dat heeft u scherp opgemerkt. De beoogde planning als opgenomen in de concept kadernota geeft richting in de termijn die we verwachten nodig te hebben per stap. Onverhoopt kan deze planning wijzigen. De planning die was opgenomen was te ambitieus. We passende de kadernota hierop aan. Op de informatieavond is deze flap ter verduidelijking voor hoe we het vervolg vormgegeven op de informatieavond aan u getoond. Het is geen extra stap zoals u dat noemt. *De kadernota zal worden aangepast ten aanzien van de planning*.

44	De herinrichting van de voormalige hockeyvelden is te beschouwen als een mooie casus voor een burgerberaad (zie het boek “Nu is het aan ons” van Eva Rovers), waar de direct omwonende bewoners intensief bij betrokken worden. Het proces via een burgerberaad lijkt langer en trager te duren, maar leidt uiteindelijk tot tijdwinst en een door de omwonende wijkbewoners meer gedragen herinrichtingsplan. Durft de gemeente de hierboven beschreven uitdaging met de omwonenden aan te gaan?	Burgerberaad is een van de middelen die ingezet kan worden bij vraagstukken die voor een grote groep mensen van toepassing is. In dit geval gaat het om een betrekkelijk kleine ontwikkeling waarbij we kiezen om de omgeving op een andere manier te betrekken. Burgerberaad is een zwaar middel om in te zetten wat ook veel capaciteit en geld kost.
45	In de Structuurvisie Dieren, mijn dorp van morgen (2019) staat welke plekken binnen de kern Dieren een plek krijgen voor woningen. De Admiraal Helfrichlaan is daarin niet opgenomen als locatie! Hoe is het mogelijk, dat afgeweken wordt van deze structuurvisie?	De gemeenteraad heeft in januari 2022 het volgende besloten: *Instemmen met afwijken van kaders als gesteld in de structuurvisie Dieren om kansen te benutten voor recreatieve functies op deze plek. In plaats daarvan te kiezen voor een invulling van de kavel met woningbouw, Tiny houses en Natuurtuin.* Hiermee heeft de gemeenteraad ingestemd om af te wijken van hetgeen opgenomen in de structuurvisie.
46	In de Structuurvisie Dieren (2019) staat geschreven dat inbreiding boven uitbreiding gaat. De locatie van de voormalige hockeyvelden betreft géén inbreiding, maar juist uitbreiding en verdere verstening van ons mooie groene dorp! Waarom wijkt de gemeente af van haar visie?	Dit gebied is gelegen aan de rand van Dieren, maar nog wel binnen de bebouwde kom. Daarmee is dit inbreiding.
47	In de Structuurvisie Dieren wordt gesproken om de natuur vloeiend het dorp Dieren in te brengen. Dit staat toch haaks op het bouwen van 3-4 lagen hoge flats aan de rand van Dieren tegen het bos van Twickel aan? Gaan we verstening richting natuur brengen?	Het doel van dit in de structuurvisie genoemde uitgangspunt is om geen harde begrenzing tussen dorp/bosgebied te creëren, maar juist een meer geleidelijke overgang met ecologische steppingstones vanuit het buitengebied tot in de bebouwde kom. De voorgenomen herontwikkeling van het terrein biedt daarvoor voldoende kansen. Met het bouwen van compacte appartementengebouwen van 3- 4 lagen kan veel ruimte worden gecreëerd voor een groene inpassing. En natuurinclusiviteit vormt daarbij een belangrijk uitgangspunt bij de inrichting van de locatie.
48	In de aanvankelijke berichtgeving vanuit de gemeente over de voormalige hockeyvelden wordt gesproken over 2,2 ha grootte (zie Collegevoorstel van eind maart 2021) en nu in de concept Kadernota over 2,35 ha. Wat is de oorzaak qua verschil in communicatie hierover of is dit een truc door bijv. de bosrand langs de Admiraal Helfrichlaan mee te rekenen bij het totale areaal? Het komt nu over als manipulatie om het 1/3 te bebouwen deel met 6,8% te laten toenemen.	Destijds werd voor de scope van het plangebied uitgegaan van het kadastrale perceel. Bij nadere uitwerking is ervoor gekozen om een logischere vorm te gebruiken van de kavel, namelijk tot de Admiraal Helfrichlaan. Hiermee is het plangebied groter geworden. Meer zit hier niet achter.
49	Als omwonenden hebben we van de Projectgroep Natuurtuin het volgende begrepen: Op verzoek van de gemeente is op 24 oktober 2019 door de	Het college ziet de natuurtuin zeker niet als marginaal element, maar als onderdeel van het totaalplan en als opdracht van de gemeenteraad om de

	Projectgroep Natuurtuin haar plan om te komen tot een Natuurtuin op het geheel beoogde terrein bij de gemeente ingeleverd. Tijdens de bespreking met o.a. wethouder Dorus Klomberg op 8 februari 2020, werd naar aanleiding van het ingediende plan gesproken om 1/3-deel van het beoogde terrein te bebouwen om daarmee een economische drager voor het burgerinitiatief te creëren. Ziet de gemeente het initiatief van de Natuurtuin, na inmiddels vijf jaar voorbereiding door de Projectgroep Natuurtuin, nu als een marginaal element en wordt deze daarmee gepositioneerd binnen de hindercontouren (geluid) waar nu eenmaal niet te bouwen is (zie afb. 6 van de Kadernota)?	mogelijkheid voor inpassing in het plangebied te onderzoeken. Een woonbestemming is een gevoelige bestemming die niet op alle plekken in het plangebied ingepast kan worden. De natuurtuin is geen gevoelige bestemming en daarmee kan deze functie overal op in het plangebied een plek krijgen. Vandaar dat het meest waarschijnlijk is dat de natuurtuin op deze plek ruimte zal krijgen. In de startnotitie was al aangegeven dat de natuurtuin een plek zou kunnen krijgen op gronden die niet benodigd zijn voor woningbouw/Tiny houses. Eveneens is in de startnotitie opgenomen dat wanneer het omgevingsplan vastgesteld is duidelijk is waar deze natuurtuin een plek kan krijgen en dat vanaf dat moment kan Coöperatieve vereniging Dieren-West plannen voor de natuurtuin verder uitwerken. Dit uitgangspunt is ook gedeeld met Coöperatieve vereniging Dieren-West en projectgroep natuurtuin.
50	Wat is de integrale visie van de gemeente ten aanzien van nieuwbouw plannen? We zien deze visie voor het dorp Dieren graag tegemoet.	In de woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden” staat ons beleid voor nieuwbouw benoemd inclusief een profiel voor Dieren-West. Deze visie is te vinden via website gemeente Rheden www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt
51	De gemeente wil verschillen tussen sterke en kwetsbare wijken verkleinen. We kunnen ons voorstellen dat in kwetsbare wijken, zoals Stenfert in Dieren, meer middel dure huur of koopwoningen worden toegevoegd. Welk concreet plan heeft de gemeente in Stenfert om te komen tot een vermindering van het aantal sociale huurwoningen aldaar?	We beogen een uitruil van sociale huurwoningen. Wanneer we binnen dit project sociale huurwoningen kunnen toevoegen is er de mogelijkheid om in Stenfert de woningen duurder te verhuren of betaalbaar te verkopen zodat er meer variatie in de wijk ontstaat.
52	Gezien de problematiek van de wijk Stenfert is de vraag wat de bijdrage is van de overige beoogde bouwlocaties in Dieren en hoe dit zich verhoudt tot de bijdrage van het plan voor de voormalige hockeyvelden; met andere woorden is er een integrale visie met een overzicht waarin de bijdragen van de verschillende bouwlocaties gekwantificeerd zijn, zodat duidelijk is in hoeverre het beoogde doel gehaald wordt?	In de woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden” staat benoemd dat er ingezet wordt op de nieuwbouw van 100 sociale huurwoningen in draagkrachtiger buurten, gekoppeld aan de afname van 100 sociale huurwoningen in kwetsbare buurten. Per project wordt vastgelegd hoe deze uitruil plaats vindt om het beoogde doel voor ogen te houden.
53	Op welke wijze wil de gemeente mensen uit de wijk Stenfert naar de beoogde locatie bewegen? Mensen blijven vaak wonen waar ze al jaren wonen (hechte gemeenschap, onderlinge banden en geen verhuiskosten).	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Dieren Stenfert heeft veel eengezinswoningen, mensen die vanwege hun leeftijd of beperkingen niet meer terecht kunnen in een eengezinswoning hebben de mogelijkheid om hier meer passend te wonen.

54	Hoe ziet de gemeente de integratie voor zich van een groep meer kwetsbare bewoners, met mogelijk bijbehorende problematiek, uit Stenfert te verhuizen naar een deel van Dieren-West met de bestaande bewonersgroep? Tijdens de inloopavond op 14 december jl. werd door een ambtenaar aangegeven dat mogelijke segregatie tussen bewonersgroepen géén probleem is waar de gemeente iets aan kan/wil doen! Hoe voorkomt de gemeente sociale segregatie tussen de bestaande bewoners en de nieuwkomers en ondersteunt de gemeente de uitspraak van betrokken ambtenaar?	Het is nog te vroeg om ervan uit te gaan dat segregatie ontstaat. De wijk Stenfert is kwetsbaar, niet alle inwoners zijn kwetsbaar.
55	In de gemeente Rheden was de opgave om 681 woningen te bouwen. In de jaren 2017-2019 zijn 131 woningen toegevoegd, waardoor de opgaven voor de gemeente Rheden nu ligt op 550 woningen. Wat is de reden, dat de gemeente zich op het terrein van de voormalige hockeyvelden richt; een gebied met veel risico's, terwijl alleen al het plan bij voormalig ziekenhuis Rijnstate in Velp 750-1.000 woningen (koop en huur) gebouwd kunnen worden in de wijk "Het IJsseldistrict"?	Dit aantal van 550 is tot 2027. Na 2027 is er ook nog een grote vraag aan woningen daarom zijn er naast het IJssel District ook andere locaties voor woningbouw nodig. Daarnaast is een overprogrammering gewenst. Omdat niet altijd zeker is of een plan ook daadwerkelijk gerealiseerd zal gaan worden.
56	In Dieren-West bestaat grote behoefte aan doorstroming van ouderen (32,5% van de bewoners is ouder dan 65 jaar) waardoor jonge gezinnen de kans krijgen om door te stromen naar een grotere woning. Veel ouderen in Dieren-West willen blijven wonen in hun wijk, waar ze hun sociale netwerk hebben opgebouwd. Doordat er geen geschikte woningen/appartementen in Dieren-West beschikbaar zijn blijven de mensen in hun huidige huis wonen. Wat is de reden dat de gemeente niet veel meer inzet op de grote behoefte aan luxe/ruime laagbouwwoningen / appartementen (Knarrenhof) en doorstroom van koop naar koop, waardoor de bewoners in hun buurt kunnen blijven wonen en buren elkaar kunnen blijven opzoeken en elkaar zo nodig kunnen helpen?	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden. Het Knarrenhof of een soortgelijk initiatief mag meedingen in de tenderprocedure als private partij om het plan verder te ontwikkelen.
57	Waarom richt de gemeente zich niet in op een mix aan koopwoningen in alle prijsklassen en in de midden huur, die aansluiten bij de reeds bestaande woningen in de directe omgeving? Een mooi voorbeeld is het nieuwbouwwijkje aan het Sprengenhof, Bethesdahof en Van Kesterenhof in Laag Soeren.	Binnen het programma voor dit project is ruimte voor alle prijsklassen voor koop en (middel)dure huur.
58	Wat is de reden, dat de mogelijkheid van een CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) zoals voor bijvoorbeeld het realiseren van een "Knarrenhof" of woningen wordt genegeerd; zoals door de Coöperatieve Vereniging Dieren-West (cv D-W) is genoemd in de aanloop naar de Startnotitie en tijdens de inspraakprocedure van de Startnotitie op 13 januari jl. en in door het bestuur van de cv DW verstuurde brief (d.d. 19 januari 2022) en eveneens in de aanloop naar de Kadernota?	CPO is met de concept kadernota niet uitgesloten. In de concept kadernota is kenbaar gemaakt dat we voor het vervolg, na vaststelling van de kadernota, een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Het Knarrenhof of een soortgelijk initiatief mag meedingen in de tenderprocedure als private partij om het plan verder te ontwikkelen.

59	In de afgelopen 25 jaar is het aantal inwoners in Rheden met 3,4% gedaald en in Dieren in de afgelopen 8 jaar met 4,9% (AlleCijfers.nl, 2022)! Hoe ziet de gemeente de relatie tussen de behoefte aan nieuw te bouwen woningen en de demografische ontwikkeling binnen de gemeente Rheden en Dieren?	Op dit moment geven de prognoses aan dat er nog steeds groei zit in Rheden qua woningen. Er is er veel vraag naar appartementen aangezien de bevolking wel anders samengesteld is (meer alleenstaanden en kleine huishoudens). Met dit project sluiten we aan op de bevolkingssamenstelling die veranderd.
60	In de Kadernota wordt aangegeven dat in de gemeente binnen de sociale huur veel eengezinswoningen voor 4-5 persoons huishoudens zijn. De wens is om te komen tot meer woningen voor 1-2 persoons huishoudens. Wat is de reden dat een bestaand contingent sociale huurwoningen niet wordt opgesplitst tot duplex-woningen, waardoor in de bestaande woningen mogelijkheden komen voor 1-2 huishoudens en géén kapitaalvernietiging. Een mooi voorbeeld hiervan zijn een aantal duplex woonblokken langs de Geitenbergweg in Dieren.	Om de juiste kwaliteit en hoeveelheid woningen toe te voegen is het niet de keuze voor één mogelijkheid (alleen splitsen) maar moeten alle mogelijkheden naast elkaar worden ingezet om doelstellingen te behalen.
61	Wat verstaat de gemeente precies onder een levensloop bestendige woning?	Dit is vastgelegd in bijlage 5 van de Woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden”. De woonvisie is beschikbaar via website gemeente Rheden www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt
62	Wat houdt de contramal van de wijk Stenfert precies in?	We beogen een uitruil van sociale huurwoningen. Wanneer we binnen dit project sociale huurwoningen kunnen toevoegen is er de mogelijkheid om in Stenfert de woningen duurder te verhuren of betaalbaar te verkopen zodat er meer variatie in de wijk ontstaat. Alle niet kwetsbare wijken kunnen dienen als contramal wijk voor Stenfert.
63	Komen alleen bewoners uit de gemeente Rheden in aanmerking voor de te bouwen woningen? Is het ook mogelijk de huurwoningen met voorrang beschikbaar te stellen voor mensen uit de zorg, uit het onderwijs, voor politie, brandweer en andere sociale beroepen?	Of er koopwoningen of huurwoningen komen is nog niet bekend. Wanneer dat het geval is gaat dat via een makelaar, een verhuurder of corporatie en daar is de gemeente geen tussenpersoon in. De woningtoewijzing van sociale huurwoningen is bepaald binnen de Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2020. Daarin zit geen mogelijkheid voor woningtoewijzing met voorrang voor specifieke doelgroepen.
64	Wat is de woonvisie voor ouderen in Dieren-West?	Op blz. 16 van de Woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden” staat het beleid benoemd voor ouderen in de gemeente Rheden. In bijlage 1 het woonprofiel van Dieren-West wordt dit nog verder uitgewerkt. De woonvisie is beschikbaar via website gemeente Rheden www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt
65	Hoe garandeert de gemeente dat de huidige woningen rondom het terrein hun vrije zichtlijnen behouden? Op grond van de ligging en vrije zichtlijnen hebben de bewoners hun woningen hier voor veel geld gekocht, verbouwd en duurzaam	De gemeente kan dit niet garanderen. Het uitzicht vanuit de woningen zal veranderen met de nieuwe inrichting en bebouwing op de locatie. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kunt u bij schade die wordt ondervonden door een planologisch besluit een verzoek tot planschade

	gemaakt. Hoe gaat de gemeente bewoners bij eventuele waardevermindering van de omliggende woningen schadeloos stellen?	indienen. Dit kan leiden tot een tegemoetkoming in de schade. De gemeenteraad beoordeelt uw verzoek en neemt een besluit na advisering door een onafhankelijk deskundige. Tegen dit besluit kunt u bezwaar en beroep aantekenen. Een verzoek om planschade kan worden ingediend als de wijziging van het bestemmingsplan of andere planologische wijziging volledig rond is. De vergoeding van planschade uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) gaat op in het hoofdstuk 'nadeelcompensatie' in de Omgevingswet bij de inwerkingtreding van deze wet. Die is nu nog voorzien op 1 januari 2024.
66	Wat wordt met de laatste bullet op pagina 8 bedoeld met een "volwaardig programma"?	Een volwaardig programma is een programma dat voldoet aan de criteria van het woonbeleid en past in het profiel per dorp en daarbij zoveel mogelijk aansluit bij het maximaal aantal woningen dat is aangegeven. In de kadernota zal een maximum aantal woningen worden opgenomen van 50 appartementen en maximaal 10 tiny houses. *Deze reactie is aanleiding om de Kadernota aan te passen t.a.v. de hoeveelheid woningen.*
67	In hoeverre past hoogbouw van vier bouwlagen qua welstandsrichtlijnen en andere esthetische eisen (beeldkwaliteitsplan) in dit fraaie groene gebied met bestaande woonhuizen aan de rand van het dorp. De overgang van grijs (versteend) naar groen (Landgoed Twickel) dient in onze ogen geleidelijk over te gaan.	De huidige welstandsrichtlijnen gaan uit van de oude functie als hockeyvelden en zijn niet toereikend voor de nieuwe invulling van de locatie. Voor deze herontwikkeling zal daarom een beeldkwaliteitsplan worden opgesteld, waarin nieuwe richtlijnen voor de beeldkwaliteit worden opgenomen. Het vormgeven van een geleidelijke overgang tussen bebouwing en groen zal daarbij een belangrijk aandachtspunt vormen. De thematiek 'dicht bij de natuur' voor bebouwing en de terreininrichting staat hierbij centraal. Met het bouwen van compacte appartementengebouwen van 3- 4 lagen kan veel ruimte worden gecreëerd voor een groene inpassing en daarmee ontstaat ook veel ruimte om een geleidelijke overgang tussen bebouwing en groen te kunnen creëren.
68	In de Kadernota wordt niet gesproken over het maximum aantal woonunits. In de aanloop van de Startnotitie heeft het bestuur van de Coöperatieve Vereniging Dieren-West en de Projectgroep Natuurtuin van de voormalige wethouder Ronald Haverkamp een brief ontvangen (d.d. 4 februari 2021) met een B&W-voorstel over de gebiedsontwikkeling van het terrein met adres Admiraal Helfrichlaan 87B. In dit voorstel staat dat uitgegaan wordt van 20 – 25 woningen. Hierdoor zijn bij de omwonenden verwachtingen gewekt! Tijdens de inloopavond op 14 december jl. werd na lang aandringen van een groep bewoners door een betrokken ambtenaar aangegeven dat uitgegaan wordt van maximalisatie van het aantal woonunits. Later werd in een andere groep door	Om meer duidelijkheid te geven zal in de kadernota een maximum aantal woningen worden opgenomen van 50 appartementen en maximaal 10 tiny houses.

	dezelfde ambtenaar aangegeven, dat gestreefd wordt naar 40-50 woonunits! Waarom geeft de gemeente geen duidelijk kader t.a.v. het maximum aantal gewenste wooneenheden en wordt er een slag om de arm aangehouden?	
69	Met het voorstel in de Kadernota van gestapelde woningbouw in 3 tot 4 bouwlagen met een maximale hoogte van 12/13 meter wijkt de gemeente 4–5 meter in hoogte af van de bestaande bouw (bestemmingsplannen) rondom het perceel. Is het überhaupt mogelijk dat de gemeente afwijkt van het genoemde artikel uit haar beleidstuk Dieren 2017?	Binnen de huidige bestemmingsplanregeling mogen geen appartementen of tiny houses worden gebouwd. Voor de locatie wordt in de toekomst een nieuw bestemmingsplan of omgevingsplan opgesteld op basis van de voorgenomen ontwikkeling, hierbij vindt opnieuw een stedenbouwkundige afweging plaats.
70	De omwonenden vinden dat indien woningbouw op het beoogde terrein haalbaar is, deze geen aantasting veroorzaakt van de bestaande stedenbouwkundige karakteristiek van het straat- en bebouwingsbeeld. De nieuw te bouwen woningen dienen aan te sluiten op de maximum hoogte van de al bestaande woningen. Daarnaast moet het groene beeld als overgang naar het achterliggende bos d.m.v. de bestaande bomen blijven bestaan. Is de gemeente bereid in deze mee te gaan met de wensen van de bewoners?	De invulling van de locatie mag uiteraard geen aantasting vormen van de bestaande stedenbouwkundige karakteristiek van de omliggende bebouwing. Om deze stedenbouwkundige karakteristiek te kunnen respecteren is het echter niet noodzakelijk om bij de invulling van deze locatie hetzelfde bebouwingtype en hoogte aan te houden als de bestaande bebouwing. Het is in dit geval wel belangrijk dat, als er hogere bebouwing komt, er ook voldoende ruimte gecreëerd wordt voor groen rond de nieuwe bebouwing en tussen de nieuwe bebouwing en de bestaande woningen. De maximale hoogte in de Kadernota zal daarom niet verlaagd worden. In de Kadernota nemen we wel op dat er een robuuste groene buffer tussen de bestaande woningen en de nieuwe woningen gecreëerd dient te worden. In de vervolgfase zal het stedenbouwkundig plan zal in samenspraak met o.a. de bewoners en de gemeente worden bepaald hoe hoog en breed deze buffer moet zijn en welke vorm en type beplanting deze moet krijgen. Het creëren van een groen beeld als overgang tussen bebouwing en bos vormt een belangrijk uitgangspunt voor de inrichting van de locatie. Ook hiervoor is het niet noodzakelijk om de bebouwinghoogte te beperken tot 8 of 9 meter. De Kadernota gaat ervan uit dat dit groene beeld ook met compacte appartementengebouwen kan worden gecreëerd.
71	In Dieren-West is behoefte aan laagbouw (luxere) ouderenwoningen en bijvoorbeeld starterswoningen. Voor beiden is in onze wijk en landelijk grote behoefte. Wil de gemeente inspelen op de behoefte in Dieren-West?	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden. Zowel ouderen als starters kunnen binnen dit project een passende woning vinden gezien de variatie in prijsklassen.
72	Wat is de reden, dat de tijdens de inspraakprocedure van de Startnotitie opgevoerde punten (d.d. 13 jan. 2022) en een door het bestuur van de cv DW verstuurde brief (d.d. 19 jan. 2022) worden genegeerd, waar het de beoogde	De gemeenteraad heeft in januari 2022 besloten de Startnotitie ongewijzigd vast te stellen. Hierbij heeft de raad kennis kunnen nemen van een ieders inspraak. Coöperatieve vereniging Dieren-West heeft ingesproken op deze

	positionering van de Tiny Houses in het 2/3 deel van de Natuurtuin betreft?	raadvergadering en het standpunt dat u naar voren brengt aangedragen. Het was vervolgens aan de gemeenteraad om een keus te maken om de startnotitie vast te stellen. De gemeenteraad heeft besloten de startnotitie ongewijzigd en unaniem vast te stellen.
73	Wat is volgens de gemeente de exacte definitie van een Tiny House?	Een tiny house is een volledig uitgeruste woning, met een oppervlakte dat niet groter is dan 50m2. Een tiny house is op duurzame wijze gebouwd en is bedoeld om het hele jaar bewoond te worden (bron: woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden”).
74	Het onderscheid in de Kadernota tussen de termen Tiny House (35 m²) en Small House (50 m²) zijn verwarrend, waar richt de gemeente zich op?	De gemeente richt zich op Tiny house met een oppervlakte van maximaal 35 m2 zoals in de concept kadernota is opgenomen en toegelicht.
75	Wat verstaat de gemeente onder extensief geplaatste Tiny Houses?	Met extensief geplaatste Tiny Houses wordt bedoeld dat de huisjes losjes als vrijstaande units op een deel van het terrein worden gesitueerd. Het doel is gericht op off-grid wonen in het groen en niet op het realiseren van kleine huisjes in een aaneengesloten verkaveling.
76	Wat is de bouwhoogte en inhoud aan kubieke meters (m³) van de Tiny Houses met een ecologische voetafdruk van max. 35 m²?	In de Kadernota wordt uitgegaan van kleinschalige bebouwing. De maximale hoogte (en daarmee ook het aantal m3) zal worden bepaald bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan.
77	In de Kadernota staat dat de Tiny Houses geen vast omlijnde privé buitenruimte hebben. Betekent dit dat de bewoners een onbeperkte privéruimte hebben binnen het 2/3 deel van de Natuurtuin? Waarom wordt er geen perceelgrootte per Tiny House vastgesteld, waardoor er geen verlies aan oppervlak van de Natuurtuin plaatsvindt?	Het doel is dat de Tiny Houses geen eigen afgebakende tuintjes krijgen, maar dat er een gezamenlijke buitenruimte komt. Deze gezamenlijke privé-ruimte is niet onbeperkt. In principe krijgen zowel de natuurtuin als de Tiny houses elk hun eigen plek op de locatie. In het stedenbouwkundig plan zal worden bepaald op welk deel van het terrein de Tiny houses gerealiseerd mogen worden en welk deel van de locatie ingericht kan worden als natuurtuin. Bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan kan dan ook worden bepaald op welke manier de ruimte voor de Tiny Houses wordt afgebakend.
78	Doordat volgens de Kadernota de Tiny Houses geen vast omlijnde privé buitenruimte kennen is de vraag wat rondom de Tiny Houses privé is en wat openbaar toegankelijk? Reikt de openbare ruimte tot aan de voordeur van de Tiny Houses?	Zie hiervoor opgenomen beantwoording.
79	Worden de Tiny Houses in de vorm van een CPO gerealiseerd, waarbij de grond aan de eigenaren wordt verkocht?	Hier is nog geen duidelijkheid over te geven, is nog nadere uitwerking. Zoals kenbaar gemaakt in de concept kadernota zoeken we voor de realisatie een ontwikkelende partij om voor de Tiny houses collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe dit uitgegeven gaat worden is nadere uitwerking.
80	Komen alleen bewoners uit de gemeente Rheden in aanmerking voor de te bouwen Tiny Houses?	Hier is nog geen duidelijkheid over te geven. We hebben een lijst met geïnteresseerden ook met mensen van buiten de gemeente.

81	Hoe verhoudt het maximale oppervlak van een Tiny House (max 35 m²) zich met de norm uit de woonvisie van de gemeente, waarbij elke nieuwbouwwoning minimaal 60 m² (GBO) groot moet zijn?	In de woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden” wordt apart ingegaan op vernieuwende woonvormen en de tiny houses op blz. 37. Daar en in de begrippenlijst (bijlage 6) wordt specifiek beschreven hoe de gemeente een tiny house ziet en dat dit afwijkt van de criteria voor reguliere woningbouw. De woonvisie is beschikbaar via website gemeente Rheden www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt
82	De Tiny Houses worden ontsloten via een half verhard pad. Hoe zorgt de gemeente er voor, dat dit pad niet verslechterd en niet meer voldoet en na enkele jaren toch moet worden verhard?	Dat kan op meerdere manieren, maar dit is nadere uitwerking. In de concept kadernota zijn de kaders opgenomen over hoe we graag zien dat er een ontwikkeling tot stand komt.
83	Hoe gaat de gemeente het verbod op recreatief gebruik van de Tiny Houses handhaven?	In de concept kadernota is opgenomen dat we graag zien dat de Tiny houses Permanent bewoond zijn (niet de bedoeling dat het recreatief gebruikt wordt of als 2e woning). Dit is dan ook het uitgangspunt dat we willen hanteren bij verdere uitwerking van de plannen. Hierin moeten we ook in overleg met de ontwikkelede partij hoe ze hier invulling wil geven om dit te voorkomen.
84	Hoe ziet de gemeente het onderscheid tussen enerzijds collectief duurzaam wonen versus klimaatneutraal willen zijn?	Hier zien we geen onderscheid in. Dit zien we als 2 verschillende begrippen.
85	In de Kadernota staat onderaan blz. 8 vermeld, dat t.a.v. de beoogde Tiny Houses géén sprake is van tijdelijkheid. Tijdens de inloopavond op 14 december jl. was op een flap te zien dat de Tiny Houses bij voorkeur mobiel moeten zijn. Dit is een dubbele boodschap en veroorzaakt verwarring en onduidelijkheid. Kan de gemeente duidelijkheid verschaffen over de verwarrende uitspraken, die zijn ontstaan over grondgebonden of mobiele Tiny Houses en wel of niet verhardend naar de ondergrond, tijdelijk of permanent?	Zoals aangegeven in de kadernota worden Tiny houses vaak voor een bepaalde termijn gerealiseerd. Als een soort tijdelijke functie gedurende een periode dat een andere functie wordt uitgewerkt voor die plek. Voor deze locatie is geen andere functie voor ogen. Vandaar dat deze tijdelijkheid voor de Tiny houses hier niet van toepassing is. Tegelijkertijd is het streven erop gericht om de ecologische footprint van de huisjes zelf zo klein mogelijk te houden. Daarbij is het niet noodzakelijk dat de huisjes ook daadwerkelijk op wielen staan zoals ook al aangegeven in de concept kadernota. Van belang is wel dat de Tiny Houses geen belemmering vormen voor de waterinfiltratie. Dit stelt specifieke eisen aan de plaatsing van een Tiny House en de inrichting van de buitenruimte.
86	De omwonenden maken ernstig bezwaar om de beoogde 10 Tiny Houses te plaatsen in het gebied dat valt buiten het 1/3 te verdichten terreindeel en in de concept Kadernota worden gepositioneerd in het 2/3 deel van de beoogde Natuurtuin. Zeker als er ook riolering of andere voorzieningen aangelegd moeten gaan worden. Is de gemeente bereid de Tiny Houses te plaatsen binnen het 1/3 woningbouwdeel?	De ontwikkeling van de locatie is gericht op 3 pijlers: woningbouw, Tiny Houses en een natuurtuin. Binnen de totale locatie mag maximaal 35% worden verhard. Het gaat dan om de gronden die feitelijk bebouwd of verhard zijn of verhard/bebouwd mogen worden. Maar rondom de woningen (appartementen en Tiny Houses) is natuurlijk ook behoefte aan groen. Denk daarbij ook aan de bestaande boomstructuren en de behoefte aan groene

		buffers tussen de bestaande en nieuwe woningen. De benodigde ruimte voor woningbouw is daarmee groter dan die 35%. Dat houdt ook in dat de rekensom 1/3 voor woningen en 2/3 voor natuurtuin niet opgaat voor het plangebied. Om een globale indruk te krijgen van de ruimteverdeling in het plangebied kan gekeken worden naar de afbeelding uit de kadernota "*Ruimtelijke verbeelding van de kaders in het plangebied"*. De ruimte voor de Tiny Houses zal globaal binnen het gele gebied worden gezocht en de ruimte voor de natuurtuin binnen het groene gebied. In de nota wordt aangepast dat er maximaal 50 appartementen en maximaal 10 tiny houses komen. Met dit woningaantal is er voldoende ruimte om alle drie de pijlers een eigen ruime plek te geven binnen het plangebied. Voor de natuurtuin zal dit echter niet 2/3 van de locatie zijn.
87	De omwonenden maken ernstig bezwaar tegen het voorstel van de rommelig extensief geplaatste Tiny Houses met als voorbeeld Klein Zuidbroek in Apeldoorn. Wij zien meer in geschakelde Small Houses of meer uniforme Tiny Houses met beperkte eigen buitenruimte en binnen het 1/3 te bebouwen gebied. Waar heeft de gemeente nog meer gekeken om te zien of Tiny Houses hier zouden gaan passen?	Meerdere voorbeelden zijn bekeken. Hoe de Tiny houses daadwerkelijk vorm gaan krijgen en ingepast gaan worden wordt verder uitgewerkt in de volgende fasen. In de kadernota is aangegeven dat we graag extensief geplaatste Tiny Houses willen. Hiermee wordt bedoeld dat de huisjes losjes als vrijstaande units op een deel van het terrein worden gesitueerd. Het doel is gericht op off-grid wonen in het groen en niet op het realiseren van kleine huisjes in een aaneengesloten verkaveling.
88	Om te zorgen dat de huidige vage kadernota concreter wordt, stellen de omwonden de volgende concrete kaders voor t.a.v. de Tiny Houses: > De Tiny Houses veroorzaken, ondanks hun beperkte footprint van 35 m², voor verharding van de ondergrond en dienen binnen het 1/3 deel woningbouw te vallen; > Helderheid over voorlopige bestemming (5 jaar met een eventuele verlenging van nog een keer 5 jaar) of permanente bestemming; > Het uiterlijk van de Tiny Houses sluit aan bij de ruimtelijke kenmerken van de omgeving. Bij geclusterde plaatsing wordt uitgegaan van een goede balans tussen diversiteit en inpassing in de omgeving; > Tiny Houses hebben naast een footprint van maximaal 35 m² een vast omlijnde privé buitenruimte van maximaal 50 m²; > Tiny Houses hebben een maximale hoogte van 4 meter; > Parkeergelegenheid dient op eigen terrein gerealiseerd te worden; > De Tiny Houses mogen geen belemmering opleveren voor omliggende woningen en de Veluwse Poort. Is de gemeente bereid de bovenstaande kaders over te nemen?	De locatie is permanent bedoeld voor tiny houses. De insteek van de Kadernota is nadrukkelijk op hoofdlijnen. De exacte hoogte en ook de andere uitgangspunten die hier t.a.v. de tiny houses worden aangegeven kunnen in de volgende fase als suggestie worden meegenomen bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan. Aangezien de omwonenden bij die fase worden betrokken is er alle gelegenheid om de uitgangspunten op dat moment in te brengen. We nemen de door u geformuleerde kaders niet over.

89	Dieren is een groot dorp met behoefte aan meer culturele, recreatieve en educatieve voorzieningen. De plannen van de Natuurtuin, met voedselbos voorzien hierin. Bij de drie basisscholen in Dieren-West bestaat enthousiasme voor educatie over voedsel, gerelateerd aan de op te zetten moestuin en het voedselbos. Een bewonersinitiatief is al vanaf eind 2017 actief bezig met de ontwikkeling van een Natuurtuin. Welke mogelijkheden zijn er om vooruitlopend op het proces al op korte termijn de handen uit de mouwen te kunnen steken en om te starten met de inrichting van delen van de Natuurtuin en voedselbos?	Goed om te lezen dat hier veel enthousiasme voor is! Helaas kan niet eerder gestart worden dan wanneer de plek voor de natuurtuin duidelijk is. In de startnotitie is al aangegeven dat de natuurtuin een plek zou kunnen krijgen op gronden die niet benodigd zijn voor woningbouw/Tiny houses. Eveneens is in de startnotitie opgenomen dat wanneer het omgevingsplan vastgesteld is, duidelijk is waar deze natuurtuin een plek kan krijgen en dat vanaf dat moment kan Coöperatieve vereniging Dieren-West plannen voor de natuurtuin verder uitwerken.
90	Wat zijn de plannen met de voormalige skibult en het inmiddels daarop ontstane bos?	In de Kadernota wordt geen uitspraak gedaan over het behouden van de skibult. Bij uitwerking van het stedenbouwkundig plan wordt bezien of de skibult al dan niet behouden blijft.
91	Welke bijdrage is de gemeente bereid te geven uit de beoogde opbrengst van € 600.000 aan het bewonersinitiatief t.b.v. de realisatie van de Natuurtuin met voedselbos?	Uitgangspunt is dat de ontwikkeling voor de gemeente minimaal financieel haalbaar is. Uit de eerste globale berekeningen blijkt dat dit mogelijk is, echter is dit afhankelijk van het programma dat uiteindelijk daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden en de kosten die gemaakt moeten gaan worden. Er wordt meer financieel inzicht verkregen naarmate de stedenbouwkundige plannen verder zijn uitgewerkt. Toezeggingen in dit kader kunnen dan ook niet gedaan worden.
92	In de kadernota wordt gesproken over het Didamarrest. Welk risico loopt de Projectgroep Natuurtuin in het kader van toepassing van het gelijkheidsbeginsel na inmiddels 5 jaar met de gemeente in gesprek te zijn om 2/3 deel van het terrein in te kunnen richten als Natuurtuin met voedselbos?	Risico is nu niet aan te geven. Zal blijken na (verplichte) publicatie van voornemen om grond voor natuurtuin aan Wijkvereniging D-W.in gebruik te geven. Overheid is verplicht om algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals gelijke kansen bieden, in acht te nemen.
93	Mocht onverhoopt de Natuurtuin met voedselbos niet doorgaan, aan welke andere groene invulling wordt bij de gemeente gedacht?	Dat is uitwerking van dat moment. Daar kan op dit moment nog geen uitspraak over gedaan worden hoe dat er dan uit komt te zien.
94	Zowel de leden van de Projectgroep Natuurtuin, als de omwonenden maken bezwaar indien de bewoners van de Tiny Houses het beheer krijgen over de Natuurtuin en voedselbos. Iedere bewoners van Dieren-West is welkom om zijn steentje bij te dragen aan het bewonersinitiatief, maar hoe we de Natuurtuin willen beheren zal na afstemming met de gemeente gaan plaatsvinden. Neemt de gemeente ons bezwaar in deze over?	Onze insteek is niet dat bewoners tiny house, maar de wijkvereniging D-W (met Projectgroep Natuurtuin) het beheer krijgen waarbij geldt dat ook toekomstige bewoner zich kunnen aansluiten bij de wijkvereniging D-W. Dit zien we als een zogenaamde meekoppelkans.
95	Hoe wil de gemeente de bouwoverlast voor de direct omwonenden draaglijk houden? Ook in verband met een gezondheidszorgpraktijk aan de Admiraal Helfrichlaan en in verband met thuiswerkers.	De gemeente houdt na het afgeven van de omgevingsvergunning toezicht op de werkzaamheden. De regelgeving hieromtrent wordt gevolgd. Toezicht betreft het naleven van de omgevingsvergunning, de hierin opgenomen nadere voorschriften en het Bouwbesluit. Voor het tegengaan van bouwoverlast staan regels opgenomen in het Bouwbesluit.

96	Rheden behoort tot de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Hoeveel moet Rheden, gezien de gestelde ambities en opgaven, aan woningen bouwen in Rheden en hoeveel daarvan in Dieren?	Voor de periode tot 2027 moeten er nog 550 woningen worden toegevoegd. Het nieuwe woningmarktonderzoek dat in Q1 2023 uitkomt geeft een opgave voor het vervolg. Gezien het woningtekort is de verwachting dat dit nog een flinke opgave wordt.
97	Worden de nieuwe bewoners van het te bouwen woonunits voorgelegd welke bijdrage ze willen/kunnen leveren aan de sociale cohesie in de wijk, conform de visie van de Coöperatieve Vereniging Dieren-West?	Nee, het staat namelijk (ook toekomstige) inwoners vrij om zelf te beslissen of ze zich willen aansluiten bij verenigingen als wijkvereniging D-W. Uiteraard hopen we dat nieuwe bewoners van onze gemeente een bijdrage leveren aan de sociale cohesie in de wijk en de gemeente.
98	Hoe is het mogelijk, dat aanvankelijk wordt gesproken over een te verdichten oppervlak van maximaal 1/3 deel van het terrein (zie verslag bespreking met wethouder Dorus Klomberg op 6 februari 2020 en brief van de gemeente aan de bewoners van 5 februari 2021)? In de concept Kadernota wordt nu echter gesproken over 35%, zonder de verdichting door de 10 te bouwen Tiny Houses mee te rekenen. Met de Tiny Houses meegerekend neemt het totale extra verdichtingsoppervlak t.o.v. de aanvankelijke uitgangspunten met ruim 9% toe! Hoe verklaart de gemeente dit?	Uitgangspunt was dat ca. 1/3 van het terrein verhard kon worden. Bij nader inzoomen op de mogelijkheden die er zijn op de kavel is wat er in de concept kadernota opgenomen het uitgangspunt voor wat er mogelijk is. Dit is afgestemd met Provincie Gelderland en Vitens. Zij hebben kenbaar gemaakt te kunnen instemmen met de concept kaders als opgenomen in de concept kadernota.
99	In de Kadernota staat vermeld dat 8.225 m² beschikbaar is voor woningen, ontsluiting, parkeerplaatsen en collectieve buitenruimten. Vallen de eventuele tuinen met terrassen van de te bouwen woningen ook binnen de 8.225 m², of lopen we het risico dat nog meer oppervlak van de Natuurtuin verloren gaat?	Tuinen (met eventuele terrassen) vallen hier ook binnen.
100	Zoals de gemeente weet zijn we vanuit de wijk betrokken bij de actie “steenbreek”, maar ondanks dat lopen we het risico dat tuinen bij de nieuw te bouwen woningen volledig dicht gelegd worden met bestrating. Welke regels stelt de gemeente om dit te voorkomen?	Op basis van onze Hemelwaterverordening worden eisen gesteld met betrekking tot afwatering en hemelwateropvang.
101	In de Kadernota staat dat met de positionering van de woonbebouwing rekening wordt gehouden met de aangrenzende woonpercelen voor wat betreft privacy en schaduwwerking als gevolg van de nieuwbouw. Wat verstaat de gemeente precies onder privacy?	In dit geval spreken we van privacy in het licht van goede ruimtelijke ordening. Hierbij is het uitgangspunt dat een plan geen onaanvaardbare inbreuk op de privacy van omwonenden tot gevolg heeft.
102	Is er een verkeersplan voor Dieren-West?	Op dit moment geldt het VCP (Verkeerscirculatieplan Dieren). Er gaat dit jaar gewerkt worden aan een nieuwe mobiliteitsvisie voor gemeente Rheden.
103	Welke afwijkingsmogelijkheden heeft de gemeente voor ogen om af te wijken van de Nota parkeernormen Rheden 2015?	Juridisch gezien gelden de afwijkingsmogelijkheden die al zijn opgenomen in de parkeernormen nota van 2015. En in een nieuw te maken bestemmingsplan wordt deze afwijkingsmogelijkheid beschreven. Afwijking van de nota parkeernormen kan mogelijk gemaakt worden door een plan waaruit blijkt dat alternatief vervoer sterk wordt gestimuleerd.

104	De extra stikstof tijdens de bouw en daarna moet gecompenseerd worden. Welke methode wil de gemeente hierbij hanteren, de interne of externe saldering?	Er moet onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn. Bijvoorbeeld door saldering of er kan een vergunningsaanvraag gedaan worden met verzoek om depositieruimte vanuit het SSRS (Stikstof registratiesysteem). Eveneens kan bezien worden of het maken van een autoluwe wijk een oplossing kan zijn in relatie tot stikstofproblematiek. Mogelijkheden met betrekking tot intern of extern salderen zijn verkend, maar lijken op dit moment niet kansrijk.
105	Wat was de stikstofdepositie in het jaar 2000, toen het terrein in gebruik was door de Mixed Hockey Club Dieren?	Wegens het verplaatsen van de hockeyvereniging is het terrein al meerdere jaren niet meer in gebruik waardoor intern salderen niet tot de opties behoort, wegens het ontbreken van een geldige referentiesituatie. Zodoende is de stikstofdepositie van het terreingebruik door de Hockeyclub niet onderzocht.
106	Waarom stelt de gemeente niet de eis, dat op het terrein met de nieuw te bouwen woningen alléén auto's mogen komen, die niet rijden op fossiele brandstof? Hierdoor wordt permanente stikstofdepostie door gemotoriseerd verkeer (rijdend op fossiele brandstof) op het terrein naar het Natura 2000-gebied voorkomen?	Interessante gedachte. Echter door deze eis te stellen worden bewoners en bezoekers zonder elektrische auto uitgesloten van parkeren in het gebied. Dit is niet wenselijk en waarschijnlijk nog niet haalbaar, omdat onder andere minder-validen dicht bij huis moeten parkeren en er incidenteel ander (niet elektrisch) verkeer het terrein op rijdt. Ook moet dit juridisch af te dichten en handhaafbaar zijn. In een nadere uitwerking van het plan, wordt bezien op welke manier er een oplossing kan worden gevonden voor de stikstof problematiek.
107	Wordt houtstook zowel bij de te bouwen woningen als Tiny Houses verboden om overlast en stikstofdepositie op het vlak er naast gelegen Natura 2000-gebied te voorkomen?	De gemeente heeft op basis van huidige wetgeving weinig mogelijkheden om stookoverlast tegen te gaan. Zolang er geen duidelijke wettelijke regelingen zijn is een verbod op stoken niet mogelijk.
108	In de Kadernota staat dat het plan geen negatieve invloed mag hebben op het hoog monumentale Sterrenbos van de historische buitenplaats Hof te Dieren. Bij voorkeur zorgt het plan ook voor een versterking van deze elementen. Extra geluid en licht zijn sowieso al een extra belasting voor het naastgelegen bos en de wijk en zeker met zo een massale bouw in vergelijking met wat er voor de rest van Dieren aan de bosrand staat. Er dient voldoende natuur over te blijven voor de diverse dieren om toch de oversteek naar het bos te kunnen maken. Wat wordt onder het Sterrenbos en onder versterkende elementen verstaan en welke negatieve invloeden worden hier bedoeld?	Het Sterrenbos is onderdeel van de rijksbeschermde buitenplaats Hof te Dieren. In de redengevende omschrijving van het complex (nr. 529438) staat het sterrenbos benoemd als één van de redenen waarom de buitenplaats beschermd is: - wegens het formele lanenstelsel met bossen aan de noordwestzijde van de Arnhemsestraatweg, de Nieuwe Plantage, waarin tevens een wagenwielvormig lanenpatroon en sterrenbos, dat in de 17de en 18de eeuw is aangelegd en dat in ontwerp, omvang en ouderdom in Nederland zeldzaam is. De contour van de buitenplaats is vastgesteld door de Rijksdienst voor het Cultreel Erfgoed. De mogelijk versterkende en/of negatieve invloeden kunnen pas in een later stadium beoordeeld worden, als er een meer concreet plan ligt.
109	De omwonenden aan de Admiraal Helfrichlaan pleiten er voor de ontsluiting aan de Admiraal Helfrichlaan te plaatsen op de plek waar nu al een ontsluiting	De precieze liggen van de ontsluiting wordt niet vastgelegd in de Kadernota. Bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan zal in samenspraak met o.a. de

	bestaat naar het betreffende terrein. Door deze positionering te kiezen zijn de bestaande bomen te behouden. De bewoners van woningen met de huisnummers 90 en 92 willen niet geconfronteerd worden met een ontsluiting pal voor hun huis, met autolichten die recht de woonkamer in kunnen schijnen. Is de gemeente bereid aan dit voorstel te voldoen?	omwonenden worden bepaald waar de ontsluiting zal komen. Uiteraard worden ongewenste neveneffecten (zoals inschijnende autolichten) daarin meegewogen.
110	In de Kadernota staat, dat wordt onderzocht of een (eventueel met Veluwse Poort gecombineerde) derde langzaam verkeer verbinding naar het bosgebied mogelijk is. De omwonende bewoners vrezen hierdoor nog meer verkeer (auto's met fietsen achterop) over de Admiraal Helfrichlaan en wil dat de gemeente afziet van dit onderzoek. Daarbij heeft de Projectgroep Natuurtuin in dit kader al eens overleg gehad met de beheerder van Landgoed Dierens Hof en deze willen geen fietspad langs de Oostlaan. Wil de gemeente afzien van dit onderzoek en idee?	Er is een duidelijke meekoppelkans door vanuit de ontwikkeling een voetgangersaansluiting te maken op dit recreatieve pad. Dit sluit ook aan bij de wens die opgenomen is in de structuurvisie voor Dieren. Vandaar dat dit is opgenomen. Dit is een bredere wens van Dierenaren om deze ontsluiting te hebben. Uit onderzoek naar deze ontsluiting zal blijken of het haalbaar is en hoe deze vormgegeven wordt. Een fietspad langs de Oostlaan is geen onderdeel of wens vanuit het plan.
111	De omwonenden wensen een hek langs de percelen van de woningen aan de Peter van Anrooylaan en Willem Keslaan en achter het te verbreden bosperceel aan de Admiraal Helfrichlaan. Bij het laatste om kruip-door-sluip-door-paadjes door de kwetsbare bosrand te voorkomen. Het hek dient zodanig te zijn vorm gegeven, dat klein wild aan de onderkant er door kan. Wil de gemeente aan de wens van de omwonenden tegemoet komen?	Eigenaren mogen hun eigen terrein afsluiten. Dus eigenaren mogen dit op dit moment al doen. Op dit moment ziet de gemeente geen noodzaak om actief te participeren in deze wens.
112	Wat staat in concept Kadernota bij afbeelding 6 geschreven linksonder bij de rood gestippelde lijn, die dwars over het terrein loopt?	Daar staat hindercontour en is inderdaad niet leesbaar. Kaart wordt aangepast zodat dit leesbaar is. *De reactie is aanleiding de kadernota aan te passen.*
113	Onderaan blz. 12 wordt gesproken over "in ontwikkeling zijnde participatiebeleid". Wat houdt dit participatiebeleid in? Ligt de oorzaak van het slechte verloop van de participatie vanaf de Startnotie tot en met Kadernota zo slecht, door het nog in ontwikkeling zijnde participatiebeleid?	In de startnotie is kenbaar gemaakt dat De concept kadernota op grond van de Inspraakverordening Rheden ter inzage gelegd. Dit is ook wat gedaan is en hierbij is een informatieavond georganiseerd om een ieder te kunnen informeren over wat hierin is opgenomen en de mogelijkheid geboden om vragen te stellen ter verduidelijking. U had dit, lezende uw reactie, liever anders gezien. Het op te stellen participatiebeleid staat los hiervan.
114	In de Startnotie staat vermeld dat de gemeente "initiatieven in de samenleving zo actief mogelijk wil faciliteren waarbij versterking en behoud van de kernkwaliteiten centraal staan!". Over de kernkwaliteiten hebben we tot onze grote ontevredenheid ten aanzien van de pijlers 1 en 2 al het nodige aangegeven. Wat maakt dat de gemeente haar visie t.a.v. participatie tot en met het niveau van coproductie niet weet te realiseren?	De participatieladder die we in de gemeente gebruiken is de onderstaande:

		 Er zijn verschillende mogelijkheden om de omgeving te betrekken. Met de vaststelling van de startnotitie is gekozen voor deze wijze van inspraak. Er is met de opstelling van de kadernota gekozen voor participatievorm ‘meedenken’. Dat betekent dat alle belanghebbenden hun ideeën meningen en adviezen kunnen geven. Dit wordt vervolgens bekeken en waar mogelijk en wenselijk meegenomen in de plannen. Uw reactie is aanleiding om de kaders ten opzichte van het vervolgproces te verduidelijken. In het vervolgproces geeft de gemeente de projectontwikkelaar de kaders mee op welke wijze er participatie met de omgeving moet plaatsvinden. We verlangen van de private partij dat belanghebbenden ten minste betrokken worden volgens de eerste twee treden van de participatieladder; meeweten en meedenken. Waar mogelijk meewerken. Dat betekent dat we belanghebbenden in ieder geval infomeren en waar mogelijk ruimte bieden voor hun adviezen, meningen en ideeën. Voor de natuurtuin maken we gebruik van de hoogste trede van de participatieladder; meebepalen. Dat betekent dat belanghebbenden alle ruimte krijgen om de plannen voor de natuurtuin verder uit te werken waarbij de besluitvorming uiteindelijk bij de gemeente ligt. Dit wel binnen de reeds geschetste kaders.
115	Wat wordt boven aan blz. 13 bedoeld met de zinsnede: “- afstemming met de omgeving en duurzaamheid”?	Dit staat onder 2.4 participatietraject. Dit is een doorkijkje naar de vervolgfase waarin we een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Belangrijke de onderdelen voor vervolg die we meegeven aan private partij zijn onder andere afstemming met de omgeving en duurzaamheid.

116	In de aanloop naar de Startnotitie werd gesproken over de financiële haalbaarheid van het woningbouwproject, waarbij als uitgangspunt gold, dat de locatie de potentie heeft om een resultaat van meer dan € 600.000 te halen. Staat deze doelstelling met de huidige gestegen prijzen en bouwmaterialen nog steeds overeind?	Dit is het resultaat vanuit onderzoek naar de financiële haalbaarheid. Het is geen doelstelling. Uitgangspunt is, zoals opgenomen in de concept kadernota dat het minimaal financieel haalbaar is.
117	Hoe ziet de recente financiële haalbaarheidsberekening eruit? Deze is in de concept Kadernotitie niet nader uiteengezet.	Uitgangspunt is om tot een financieel haalbaar plan te komen. De komende tijd wordt het plan verder uitgewerkt en vervolgens de financiële consequenties doorgerekend.
118	Zijn de bedragen, die genoemd staan in de Kadernota geïndexeerd, gezien de sterke prijsverhogingen voor (koop)woningen en van bouwmaterialen in de afgelopen 2 jaar?	Het is niet duidelijk welke bedragen hier bedoeld worden aangezien er geen bedragen zijn opgenomen.
119	Tijdens de inloopavond op 14 december jl. werd aangegeven dat gedurende het ontwikkelproces voortdurend op inhoudelijke en financiële haalbaarheid wordt getoetst. We adviseren de gemeente om na het afsluiten van de Kadernota en de volgende processtappen de resultaten van de inhoudelijke en financiële haalbaarheid expliciet bekend te maken, inclusief de daaraan verbonden conclusies. Is de gemeente bereid dit advies over te nemen?	Het gaat hier om een gemeentelijke exploitatie waar de gemeente als uitgangspunt heeft dat het minimaal financieel haalbaar is. Dat is ook het uitgangspunt gedurende het ontwikkelproces.
120	Wij, als direct omwonende bewoners, verwachten dat we in het vervolgtraject van het proces tijdens iedere stap nu echt betrokken worden in een volwaardige participatie, waarbij we minimaal uitgaan van coproductie (zie de participatieladder). Een vorm van Burgerberaad (zie het boek: “Nu is het aan ons” van Eva Rovers) adviseren wij de gemeente van harte aan! Is de gemeente bereid dit advies over te nemen?	Zie ons antwoord onder nummer 114.
		Conclusie: De reactie is wel aanleiding de kadernota aan te passen.
15.	Namens de Projectgroep Natuurtuin (PN), onderdeel van de Coöperatieve Vereniging Dieren-West	
1	Als eerste willen wij opmerken dat de kadernota ter inzage wordt gelegd onder de titel “Inspraak woningbouwlocatie Dieren Noord, locatie Admiraal Helfrichlaan”. We vinden dit een bijzondere titel aangezien de kadernota ook gaat over een deel natuurtuin. <u>Kunnen we uit deze titel opmaken dat voor de gemeente het realiseren van woningbouw belangrijker is dan de natuurtuin?</u>	Er ligt een maatschappelijke opgave voor woningbouw. Er is een woningtekort. Er wordt ook gesproken over een woningbouwcrisis. Dat maakt dat de realisatie van woningen inderdaad grote prioriteit heeft. Het plangebied kan niet volledig bebouwd worden. Dit geeft de kans en de mogelijkheid om te onderzoeken of de 3 pijlers er een plek kunnen krijgen. Die ruimte is er ook in het plangebied.
2	Als PN (onderdeel van Coöperatieve Vereniging Dieren-West) zijn we al 5 jaar met de gemeente in gesprek over de invulling van het voormalige hockeyterrein. Als PN hebben we in eerste instantie samenwerking gezocht met Polysport	De participatieladder die we in de gemeente gebruiken is de onderstaande:

	(thans Veluwse Poort) aangezien zij ook wensen t.a.v. het terrein hadden. Nadat Polysport zich terug trok hebben we als PN aan de gemeente aangegeven dat we het volledige terrein willen gebruiken voor o.a. natuurtuin, voedselbos en ontmoetingsplaats voor de buurt. Hierop heeft de gemeente aangeven graag te willen samenwerken met de PN om te zoeken naar een invulling, waarbij zowel de PN als de gemeente tevreden mee zou zijn. Zo is er onder meer gezamenlijk gekeken naar de mogelijkheden voor een combinatie van zonneveld en natuurtuin. Begin 2020 werd aangegeven, dat de gemeente de wens heeft 1/3 deel te willen bebouwen en dat 2/3 ingevuld zou kunnen worden als natuurtuin. De gemeente heeft ook aangegeven welke procedure ze voor het terrein zouden volgen. Het opstellen van een kadernota behoort tot deze procedure. Vanuit de gemeente is toen expliciet aangegeven dat we de kadernota gezamenlijk zouden opstellen. De PN was dan ook onaangenaam verrast dat de concept-kadernota ineens in onze mailbox zat zonder dat we betrokken zijn geweest. Is dit de manier waarop de gemeente wil samenwerken (omgaan met participatie) en met burgerinitiatieven wil omgaan? We verwachten dat we bij het vervolgtraject wel betrokken worden. Als PN zoeken we op de participatieladder naar co-creatie met de gemeente en niet naar slechts informeren door de gemeente.	 Er zijn verschillende mogelijkheden om de omgeving te betrekken. Met de vaststelling van de startnotitie is gekozen voor deze wijze van inspraak. Er is met de opstelling van de kadernota gekozen voor participatievorm ‘meedenken’. Dat betekent dat alle belanghebbenden hun ideeën meningen en adviezen kunnen geven. Dit wordt vervolgens bekeken en waar mogelijk en wenselijk meegenomen in de plannen. Uw reactie is aanleiding om de kaders ten opzichte van het vervolgproces te verduidelijken. In het vervolgproces geeft de gemeente de projectontwikkelaar de kaders mee op welke wijze er participatie met de omgeving moet plaatsvinden. We verlangen van de private partij dat belanghebbenden ten minste betrokken worden volgens de eerste twee treden van de participatieladder; meeweten en meedenken. Waar mogelijk meewerken. Dat betekent dat we belanghebbenden in ieder geval infomeren en waar mogelijk ruimte bieden voor hun adviezen, meningen en ideeën. Voor de natuurtuin maken we gebruik van de hoogste trede van de participatieladder; meebepalen. Dat betekent dat belanghebbenden alle ruimte krijgen om de plannen voor de natuurtuin verder uit te werken waarbij de besluitvorming uiteindelijk bij de gemeente ligt. Dit wel binnen de reeds geschetste kaders.
3	Pagina 4, 1.2 opgave Hier staat dat “als de 3 pijlers haalbaar zijn gebleken dan wordt overgegaan tot realisatie”. Wat gebeurt er als 1 van de 3 pijlers niet haalbaar is? Wordt dan niets gerealiseerd of is de mogelijkheid tot realisatie van een natuurtuin nog steeds een optie?	Dat moet op dat moment gewogen worden en een keus in gemaakt worden wanneer dat aan de orde is. In de startnotitie is het volgende opgenomen tav de pijler natuurtuin mocht dat onverhoopt niet door kunnen gaan. *Mocht onverhoopt een natuurtuin door Coöperatieve vereniging Dieren-West niet tot stand komen dan wordt gekeken naar een andere groeninvulling, of dat er mogelijk andere geïnteresseerden een invulling kunnen geven aan de natuurtuin.*

4	Pagina 5, de kadernota Een belangrijk onderdeel van de kadernota is een beschrijving van het ambitieniveau voor de herontwikkelingsopgave, vertaald in kwantitatieve en kwalitatieve ambities. Betekent dit dat de herontwikkelingsopgave bestaat uit 3 pijlers waar voor alle drie de pijlers ambities zijn opgenomen? Zo ja, wat zijn de kwantitatieve en kwalitatieve ambities van het deel natuurtuin? Wij kunnen deze niet direct in de notitie vinden Zo nee, waarom zijn deze niet voor de natuurtuin opgenomen?	Zoals aangegeven in de concept kadernota willen we voor de uitwerking van de natuurtuin de Coöperatieve vereniging Dieren-West ruimte geven om plannen hiervoor uit te werken. Vandaar dat hier zeer beperkte kaders voor opgenomen zijn.
5	Pagina 8, pijlers Tiny Houses Eén van de pijlers voor de Tiny Houses is de aanleg van gezamenlijke voorzieningen, zoals een moestuin of materiaal schuurtje. Dit zijn ook elementen die we in de natuurtuin willen realiseren. We vragen ons af of de gemeente zich dit realiseert. Als PN zien we op dit moment nog geen voordelen om eventuele moestuinen of schuurtjes te delen met de bewoners van de Tiny Houses.	Daar zijn we ons van bewust. Als gemeente zien we wel een toegevoegde waarde in samenwerking. Zoals in de concept kadernota opgenomen is het aan de Coöperatieve vereniging om de plannen voor de natuurtuin verder uit werken. Hierbij is ook aangeven dat er nog nadere afspraken gemaakt worden over onder andere beheer van de natuurtuin in overleg met de gemeente. In de concept kadernota is eveneens opgenomen dat de Tiny houses een functionele relatie kunnen krijgen met de (onderdelen van de) natuurtuin. Bijvoorbeeld op het gebied van beheer. Dit is een meekoppelkans die gezien wordt. Een kans voor beide partijen die we als gemeente zeker zien, praktisch en financieel.
6	Pagina 9, concrete kaders De Tiny Houses hebben geen vast omlijnde privé buitenruimte. Als PN vinden we dit een mooi uitgangspunt maar het baart ons ook zorgen. Zeker als de gemeente een koppelkans ziet tussen de Tiny Houses en de natuurtuin (functionele relatie bijvoorbeeld op het gebied van beheer). De zorg van de PN is dat de bewoners van de Tiny Houses de buitenruimte incl. natuurtuin gaan toe-eigenen (ook al staat in de concrete kaders dat deze openbaar toegankelijk moet zijn). Voor de PN is de openbaarheid van het terrein essentieel en is de natuurtuin o.a. bedoeld als ontmoetingsplek voor de buurt. Hoe gaat de gemeente zorgen dat omwonenden zich vrij blijven voelen om de natuurtuin te betreden en dat de bewoners van de Tiny Houses zich het terrein niet gaan toe-eigenen?	Het doel is dat de Tiny Houses geen eigen afgebakende tuintjes krijgen, maar dat er een gezamenlijke buitenruimte komt. Deze gezamenlijke privé-ruimte is niet onbeperkt. In principe krijgen zowel de natuurtuin als de Tiny houses elk hun eigen plek op de locatie. In het stedenbouwkundig plan zal worden bepaald op welk deel van het terrein de Tiny houses gerealiseerd mogen worden en welk deel van de locatie ingericht kan worden als natuurtuin. Bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan kan dan ook worden bepaald op welke manier de ruimte voor de Tiny Houses wordt afgebakend.
7	Pagina 9, pijlers natuurtuin We zijn blij om te lezen dat de raad het idee van een natuurtuin omarmt. We realiseren ons dat de gemeente het gelijkheidsbeginsel moet volgen, maar volgens ons heeft de gemeente ook beleid en ambities t.a.v. participeren en faciliteren van burgerinitiatieven. Waarom is er voor gekozen om in de kadernotitie expliciet te zetten dat eventueel ook andere partijen invulling	Gemeente wil graag samenwerken en ziet dat ook niet meteen belemmerd worden door de Hoge Raad uitspraak. Maar zorgvuldigheidshalve kunnen wij niet anders dan op voorhand wijzen op gelijkheidsbeginsel.

	kunnen geven aan de natuurtuin? Is in de afgelopen 5 jaar niet gebleken dat de Coöperatieve Vereniging Dieren West en de PN graag willen samenwerken met de gemeente en daarin betrouwbaar en serieus is in afspraken, plannen en hopelijk t.z.t. uitvoering?	
8	Pagina 10, overige kaders o Punt 3: ontsluiting en parkeerplaatsen zijn toegestaan binnen de hindercontour. Graag willen we dit als volgt aanpassen "toegestaan binnen de hindercontour maar buiten het zoekgebied natuurtuin". o Punt 4: ook voor de natuurtuin (fauna) is noodzakelijk om lichtoverlast te minimaliseren.	- Punt 3 passen we hier niet op aan. We willen een goed stedenbouwkundig plan welke afgestemd wordt met belanghebbenden. We willen ons hier niet op voorhand in beperken. Er zal voldoende ruimte overblijven om de natuurtuin te kunnen realiseren. Vandaar dat we dit niet overnemen. - Zorgvuldig omgaan t.a.v. licht maakt onderdeel uit van het natuurinclusief ontwerpen. Uitgangspunt is rekening houden met de natuurwaarden bij het maken van een lichtplan waarbij hinder en verstoring door kunstmatige verlichting zoveel mogelijk wordt voorkomen. Dit is verduidelijkt opgenomen in de kadernota. Dus heeft deze reactie aanleiding gegeven om de kadernota aan te passen.
9	Pagina 12, kaderschets Het zoekgebied natuurtuin is gesitueerd in de zuidwest hoek van het terrein. De PN ziet graag dat de nieuwe natuurtuin een verbinding houdt met zowel het bos van Twickel als met het bosje aan de overkant van de Admiraal Helfrichlaan (i.v.m. routes voor wilde dieren).	Bij de uitwerking van deze Kadernota tot een stedenbouwkundig plan worden belanghebbenden betrokken. Zeker ook u aangezien u 1 van de pijlers bent die een plek krijgt in het plangebied. Deze suggestie kan in die fase meegenomen worden.
10	Pagina 12, participatie De gemeente gaat na vaststelling een private partij (ontwikkelaar) betrekken om de kadernotitie verder uit te werken. Betekent dit dat deze ontwikkelaar ook het gedeelte natuurtuin verder gaat ontwikkelen? Zo ja, dan willen we als PN betrokken zijn bij het zoeken naar de juiste ontwikkelaar, zodat er een ontwikkelaar komt die vaker natuurontwikkeling heeft gerealiseerd (en niet alleen woningbouw). Natuurlijk willen we als PN ook samenwerken met deze ontwikkelaar. Zo nee, betekent dit dat we als PN zelf de natuurtuin kunnen ontwikkelen? Is dan bekend welk deel exact beschikbaar komt voor de natuurtuin? Dat is wel noodzakelijk om verdere ontwikkeling te kunnen uitvoeren.	De private partij gaat niet de natuurtuin ontwikkelen. Dit is, zoals in de concept kadernota opgenomen aan de Coöperatieve vereniging. Dit in overleg met de gemeente om de wensen in ideeën met elkaar af te stemmen, haalbaarheid te bezien en afspraken vast te leggen over o.a. beheer.
11	Pagina 13, Financieel kader In het kader wordt alleen gesproken over de financiën rondom woningbouw en Tiny Houses. Hoe zit het met de financiën voor de natuurtuin? Worden die ook meegenomen? Hierover zijn in het verleden wel toezeggingen gedaan.	Bij uitwerking van de plannen moet in overleg bezien worden of er mogelijkheden zijn. Dat is nu nog niet te zeggen. In de basis is het een initiatief vanuit de buurt.

		Conclusie: De reactie is aanleiding de kadernota aan te passen.
16.		
1	Graag vraag ik aandacht voor de parkeerproblemen die zullen ontstaan in de Peter van Anrooylaan naar aanleiding van woningbouw/Tiny houses op het voormalige hockeyveld. In de Kadernota staat dat de bewoners hun auto dan wel kunnen parkeren aan de Admiraal Helfrichlaan, waar aan beide zijden een parkeerverbod geldt. Het kan zijn dat de gemeente met parkeren buiten het terrein verwijst naar de parkeerplaats Het Nieuwland. Hierbij bestaat echter het gevaar dat bewoners de afstand van parkeerplaats Het Nieuwland tot de nieuwbouwlocatie te ver vinden. Bovendien is de parkeerplaats in de weekenden al regelmatig vol vanwege de drukte op de sportvelden. De kans is groot dat bewoners op zoek gaan naar de kortste weg naar een parkeermogelijkheid. Die mogelijkheid zou gevonden kunnen worden in de Peter van Anrooylaan. De Peter van Anrooylaan zal dan te maken krijgt met zowel een toename van geparkeerde auto's als van verkeer. De Peter van Anrooylaan is via de secundaire ontsluiting (kadernota) of het huidige voetpad snel te bereiken en de afstand is aanzienlijk korter dan de parkeerplaats Het Nieuwsland.	Het uitgangspunt is dat de parkeervraag van de ontwikkeling niet naar de Peter van Anrooylaan of naar de Admiraal Helfrichlaan wordt verplaatst. Het gebruik van alternatief vervoer zoals de fiets wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Hierbij hoort bijvoorbeeld ook een langere acceptabele loopafstand van en naar de auto of het inzetten van deelauto's. Hoe de parkeervraag in de plannen komt is nog nadere uitwerking. Hierbij nemen we uw zorg die u hier benoemd zeker mee in de overwegingen en keuze voor hoe het parkeren ingevuld wordt.
2	Daarnaast heeft de Gemeente Rheden het i.v.m. de stikstofproblematiek het over een autoluwe wijk. Op dit moment is de Peter van Anrooylaan een autoluwe straat. Het lijkt dan ook tegenstrijdig om juist in deze straat een secundaire ontsluiting te maken gezien de verkeerstoename. De Gemeente Rheden geeft aan dat deze secundaire ontsluiting eveneens dienst kan doen als calamiteitenontsluiting. Wat ziet de gemeente als calamiteit en hoe wordt hierop toezicht gehouden?	De ontsluiting naar de Peter van Anrooylaan is enkel voor langzaam verkeer. Het gemotoriseerd verkeer neemt hier dus niet toe. Er is sprake van een calamiteit als hulpdiensten met spoed het terrein op moeten kunnen, bijv. bij brand of een medisch noodgeval. De ontsluiting via de Peter van Anrooylaan kan in dit geval sneller of beter toegankelijk zijn, maar in de basis is de Admiraal Helfrichlaan ook voor calamiteiten de logische ontsluiting.
3	Graag hoor ik van u hoe parkeeroverlast en de verkeerstoename aan de Peter van Anrooylaan door woningbouw/tiny houses op het voormalige hockeyveld kan worden voorkomen? Ook hoor ik graag van u omgaat met de secundaire ontsluiting. Alles overziende lijkt mij dat een totale afsluiting richting Peter van Anrooylaan een oplossing voor bovengenoemde problemen vormt.	De ontsluiting naar de Peter van Anrooylaan is enkel voor langzaam verkeer. Het gemotoriseerd verkeer neemt hier dus niet toe. De doorsteek voor langzaam verkeer dient als verbinding van de wijk met het projectgebied. Deze verbinding kan in sommige situaties een betere, kortere route zijn voor fietsers en voetgangers van en naar het projectgebied (bijvoorbeeld richting het Callunaplein of voor bewoners van de wijk naar de Natuurtuin). Daarnaast worden langzaam en gemotoriseerd verkeer ontvlecht

		en biedt de verbinding een aantrekkelijke toegang tot het gebied, ook voor bezoekers van de natuurtuin en het Hof te Dieren. Het uitgangspunt is dat de parkeervraag van de ontwikkeling niet naar de Peter van Anrooylaan of naar de Admiraal Helfrichlaan wordt verplaatst. Het gebruik van alternatief vervoer zoals de fiets wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Hierbij hoort bijvoorbeeld ook een langere acceptabele loopafstand van en naar de auto of het inzetten van deelauto's. Hoe de parkeervraag in de plannen komt is nog nadere uitwerking. Hierbij nemen we uw zorg die u hier benoemd zeker mee in de overwegingen en keuze voor hoe het parkeren ingevuld wordt.
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
17.		
1	Primair zijn wij van mening dat op deze locatie geen woningbouw moet komen, hoofdzakelijk om de volgende redenen: a) De concept-kadernota is onvolledig en op belangrijke punten niet in lijn (strijdig) met gemeentelijke beleids/visie-documenten. De concept kadernota moet, volgens het Raadsbesluit van januari 2022, antwoord geven op de vraag of woningbouw op dit terrein haalbaar is. Pag 3 van de startnotitie: 'Deze startnotitie geeft de ontwikkelrichting voor dit perceel weer en het proces wat doorlopen wordt om de haalbaarheid van deze ontwikkelrichting te onderzoeken.' In het Raadsadvies wordt met geen woord gerept over het (grote) risico van de stikstofdepositie van het project in relatie tot het direct aansluitende N2000-gebied. Deze vraag over de haalbaarheid wordt in de concept-kadernota echter niet beantwoord (wordt overgeslagen!). In de concept-kadernota wordt de belangrijkste bottle-neck in haalbaarheid (Wet natuurbeheer) slechts op 1 plek als 'nog uit te zoeken aandachtspunt' kort genoemd. Bij de besluitvorming in de Raad in januari 2022 was de problematiek rond de Natura-2000gebieden en de stikstofdepositie niet in het advies opgenomen. Daarmee is het Raadsbesluit (en waarschijnlijk ook het eerdere collegebesluit) op basis van onvolledige informatie tot stand gekomen. b) Wet natuurbeheer (stikstof en beschermde flora/fauna): door de ontwikkelingen op het gebied van stikstofdepositie en bescherming van Natura2000-gebieden is inpasbaarheid van woningbouw op deze locatie niet reëel. Opties als intern salderen, extern salderen of een beroep op de SSRS	U geeft terecht weer dat in de startnotitie is opgenomen dat we de haalbaarheid gaan onderzoeken. Dat is wat we ook doen. Onderdeel van de haalbaarheid is ook inzicht verkrijgen in de mogelijkheden ten aanzien van de stikstofdepositie. In de concept kadernota is opgenomen dat gelet op de bouwmogelijkheden op de kavel het mogelijk is dat er stikstofdepositie plaatsvindt op Natura2000 gebied de Veluwe. Dit is niet toegestaan. Er moet onderzocht worden of er mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld door saldering of er kan een vergunningsaanvraag gedaan worden met verzoek om depositieruimte vanuit het SSRS (Stikstof registratiesysteem). Eveneens kan bezien worden of het maken van een autoluwe wijk een oplossing kan zijn in relatie tot stikstofproblematiek. De stikstofproblematiek op deze kavel in relatie tot de wens voor woningbouw is zeker bij het college bekend. Er is een risico dat er slechts een beperkt programma haalbaar is, of tot een later stadium gewacht moet worden totdat er ruimte beschikbaar komt ten aanzien van stikstof. Voor de locatie is al een quickscan Wet natuurbescherming gedaan. Dit jaar '23 wordt er een seizoensgebonden ecologisch onderzoek uitgevoerd op de locatie. Dit onderzoek is al opgestart en wordt uitgevoerd door een ecologisch adviesbureau. Mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden specifieke soortgerichte maatregelen voorgesteld en ingepast om (beschermde) flora en fauna te behouden.

	zijn slechts in theorie aanwezig. Daarbij leven er beschermde dieren rond/op het terrein.	
2	In het geval de gemeente volhardt in de voorbereidingen van woningbouw op deze locatie, dan hebben wij subsidiair meerdere punten van bezwaar op de inhoud van de concept-kadernota: a. De voorgestelde kaders voor bebouwing (zoals hoogte van max 12 meter, grondoppervlak, levensloopbestendigheid). Dit is strijdig met uitgangspunten in de woonvisie/structuurvisie en is op het gebied van welstand niet passend in de omgeving. b. De doelgroep waarvoor wordt gebouwd: dit is niet passend binnen de woonvisie van de gemeente en niet passend binnen de behoefte aan langere verhuisketens om doorstroming te bevorderen. c. Verkeersafwikkeling (ontsluiting en parkeervoorzieningen). De Admiraal Helfrichlaan is al zwaar belast en parkeren is geen optie met het oog op goede doorstroming en veiligheid.	a. Voor deze locatie wordt een herontwikkeling van een recreatie/sportfunctie naar een woon/natuurfunctie. Recreatie is niet haalbaar gebleken. Er is wel behoefte aan woningen en de intentie om uitvoering te geven aan bewonersinitiatief. Hiervoor moeten het bestemmingsplan en de welstandsnota worden aangepast. Afwijken van de structuurvisie heeft de gemeenteraad mee ingestemd met het vaststellen van de startnotitie b. Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden. In bijlage 1 van de woonvisie staat het profiel van Dieren-West benoemd met de behoefte aan levensloopgeschikte appartementen ook voor senioren. De woonvisie geeft ook aan dat alle nieuwbouw levensloopgeschikt wordt gebouwd (blz. 35). De woonvisie is beschikbaar via website gemeente Rheden www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt c. Het aantal extra verkeersbewegingen als gevolg van het plan is afhankelijk van de hoeveelheid woningen in het bouwplan. Per woning kan uitgegaan worden van gemiddeld van 5 verkeersbewegingen van en naar de woning per etmaal. Een erftoegangsweg (30 km zone) zoals de Adm. Helfrichlaan verwerkt volgens het DuurzaamVeilig principe bij voorkeur niet meer dan 4000 á 5000 motorvoertuigen per etmaal. Op basis van het regionale verkeersmodel is de geschatte verkeersintensiteit op dit moment van de Adm. Helfrichlaan ter hoogte van de aansluiting met de Harderwijkerweg ongeveer 2000 motorvoertuigen per etmaal. Hiermee is de verwachting dat bij 60 woningen, waarvan 10 tiny houses de verkeersintensiteiten toenemen met circa 300 motorvoertuigen en dat er geen overschrijding zal plaatsvinden ten aanzien van het DuurzaamVeilig principe. Daarbij komt dat de voormalige hockeyvereniging ook een bepaalde hoeveelheid verkeer genereerde, waardoor er per saldo een lagere toename is.
3	Als er al enige woningbouw moet komen, dan zou het moeten gaan om woningen van maximaal 2 woonlagen, voor middenhuur/koop, uitlopend naar het dure segment. Hierbij zou een (minimaal substantieel) deel bestemd en	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden.

	geschikt moeten zijn voor de senioren uit de wijk, die momenteel vaak alleen of met twee personen grote eensgezinswoningen bezetten. Zij wonen daar al (vaak decennia) lang. Deze mensen gaan niet zomaar verhuizen, tenzij ze in nabijheid kunnen blijven wonen, met bepaalde luxe/ruimte om een woning, die gelijkvloers is. Zo kunnen mensen bij elkaar in de buurt blijven wonen en (voormalig) buren elkaar blijven opzoeken. Door hen een goed alternatief te bieden en te helpen met verhuizen (door inzet van een verhuiscoach?) kan mogelijk een flinke hoeveelheid gezinswoningen in Dieren-West vrijkomen en kan er een mooie doorstroming in de vorm van een lange verhuisketen op gang worden gebracht.	
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
18.	Namens "het Rheder Woon Collectief"	
1	Hebben belangstelling aan om met u in contact te komen over het realiseren van een MEERGENERATIE hof van woningen en Tiny Houses.	Op 30 januari is contact geweest met de projectleider en is toelichting gegeven op tender die nog volgt om in aanmerking te komen voor uitwerking van de plannen
2	Als lokale groep onderschrijven wij veel van uw nota. In het bijzonder zien wij ons ideaal hierin terug, zoals we geformuleerd hebben in onze globale woonwensen en dat verheugd ons zeer. Uw opgegeven doelstelling aan woningdifferentiatie is zeer goed in te passen. Uitgangspunt is dat alle woningen levensloopbestendig en duurzaam worden gebouwd. Wij willen een meergeneratie-hof realiseren, waarin singles, koppels, starters, senioren en gezinnen met kinderen hun woning kunnen vinden. Ook mensen uit de wijk Stenfert zijn nadrukkelijk welkom, mits het sociaal actieve deelnemers zijn die in staat zijn niet alleen te nemen maar ook te geven en daarmee het Naoberschap steunen. Wij willen het meergeneratie hof realiseren op basis van een Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) in samenwerking met een zeer ervaren ontwikkelaar, de maatschappelijk verantwoorde stichting Knarrenhof. Wij nemen derhalve de vrijheid om ons aan te melden voor het vervolgtraject en willen de Stichting Knarrenhof naar voren schuiven om met ons de ontwikkeling op te pakken.	Zie antwoord onder 18.1. Het Knarrenhof of een soortgelijk initiatief mag meedingen in de tenderprocedure als private partij om het plan verder te ontwikkelen.
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
19.		
1	Is gedacht aan het definiëren van het aantal wooneenheden als borging om tot kwalitatief stedenbouwkundig/planologische opzet te komen.	In de kadernota zal een maximum aantal woningen worden opgenomen van 50 appartementen en maximaal 10 tiny houses.

		Conclusie: De reactie is wel aanleiding de kadernota aan te passen.
20.		
1	Er is behoefte aan doorstroming van senioren uit Dieren-West naar Knarrenhof op het terrein.	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden. Het Knarrenhof of een soortgelijk initiatief mag meedingen in de tenderprocedure als private partij om het plan verder te ontwikkelen
2	Wenst twee volwaardige ontsluitingen aan de Adm. Helfrichlaan en de Peter van Anrooylaan.	Gezien het karakter van beide genoemde ontsluitingswegen is ontsluiting van gemotoriseerd verkeer enkel via de Admiraal Helfrichlaan vanuit de verkeersveiligheid de beste optie. Deze weg is breder en beter geschikt voor de afwikkeling van grotere verkeersstromen. Qua karakter is dit een 'buurtverzamelweg', terwijl de Peter van Anrooylaan een erftoegangsweg is, die in principe alleen gebruikt wordt door de bewoners van de straat. Verkeer op de Admiraal Helfrichlaan kan bovendien sneller afgewikkeld worden naar een gebiedsontsluitingsweg (Harderwijkerweg) en hoeft minder ver de wijk in te rijden. Daarnaast behoudt langzaam verkeer zijn eigen volwaardige ontsluiting van en naar het gebied.
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
21.		
1	Hoe gaan de tiny houses en woningen verwarmd worden als ze niet worden aangesloten op het gasnet? Verwacht een grote toename van rookoverlast door houtstook, mede gelet op ligging langs de bosrand.	Nieuwbouwwoningen mogen inderdaad conform wetgeving niet aangesloten worden op het gasnet. Er zijn voldoende alternatieven beschikbaar voor het verwarmen van een woning zonder dat daar houtstook voor nodig is.
2	Wat is het verschil tussen bebouwing en bouw van tiny houses? Er wordt 2/3^{e} deel bebouwd met huidig plan. Mag dat in een waterwingebied?	Het is een grondwaterbeschermingsgebied. Er heeft afstemming plaatsgevonden met de provincie en Vitens wat er mag en kan binnen het plangebied. Wat opgenomen is in de concept kadernota is de uitkomst deze gesprekken over de mogelijkheden op de kavel.
3	Is hoogbouw tegen een bosrand wel verstandig. In hoeverre wordt het uitzicht voor bestaande woningen verknoeid (planschade).	Het uitzicht van de bestaande woningen zal veranderen, ongeacht of de bebouwing 2 of 4 lagen hoog is. In de Kadernota is aangegeven dat de appartementen aan de zijde van de Admiraal Helfrichlaan gelegen zullen zijn en de tiny houses aan de zijde van de bosrand. Met deze verdeling zal geen hogere bebouwing tegen de bosrand aan komen te liggen.
4	Verwacht een toename van parkeeroverlast op de Peter van Anrooylaan en Adm. Van Helfrichlaan als gevolg van de plannen.	Het uitgangspunt is dat de parkeervraag van de ontwikkeling niet naar de Peter van Anrooylaan of naar de Admiraal Helfrichlaan wordt verplaatst.

		Het gebruik van alternatief vervoer zoals de fiets wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Hierbij hoort bijvoorbeeld ook een langere acceptabele loopafstand van en naar de auto of het inzetten van deelauto's. Hoe de parkeervraag in de plannen komt is nog nadere uitwerking. Hierbij nemen we uw zorg die u hier benoemd zeker mee in de overwegingen en keuze voor hoe het parkeren ingevuld wordt.
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
22.		
1	Is zeer geïnteresseerd in de tiny houses. Heeft nog veel vragen omdat nog niet veel concreet is. Wil graag in aanmerking komen voor huur of koop. Vraagt of er loting plaats gaat vinden voor toewijzing tiny house.	Staat op onze lijst als geïnteresseerde voor de tiny houses. De mensen die op deze lijst staan houden we op de hoogte van het vervolg. Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de Tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase.
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
23.		
1	Wil graag appartementen in huur en koop zodat starters door kunnen stromen vanuit huis.	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden. Starters kunnen binnen dit project een passende woning vinden gezien de variatie in prijsklassen.
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
24.		
1	Wil graag in aanmerking komen voor een tiny house.	Staat op onze lijst als geïnteresseerde voor de tiny houses. De mensen die op deze lijst staan houden we op de hoogte van het vervolg. Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de Tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase.
		Conclusie:

		De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
25.		
1	Is de grond waarop de tiny houses worden neergezet pacht/koop/huur?	Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de Tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase.
2	Maximum grootte is 35 tot 50 m2. Is er een maximum hoogte?	In de Kadernota wordt uitgegaan van kleinschalige bebouwing met een maximum grootte van 35m2. De maximale hoogte (en daarmee ook het aantal m3) zal worden bepaald bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan.
3	Is het idee dat zich een groep vormt van 10 personen die gezamenlijk op zoek gaat naar een verkopende partij van tiny houses?	Zie ons antwoord bij 25.1.
4	Is er ruimte voor een gezamenlijke plek waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en eventueel kunnen huren voor het uitoefenen van hun beroep?	Zie ons antwoord bij 25.1.
5	Ligt de voorkeur bij een groep verbonden personen die als collectief willen (samen)wonen in plaats van 10 individuele huisjes waar de verbinding nog moet ontstaan?	Zie ons antwoord bij 25.1.
		Conclusie: De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
26.		
1	Is zeer geïnteresseerd in de tiny houses. Heeft nog vragen. Is het huur of koop. Vrijheid in model van tiny house. Is er een selectie of toewijzingsprocedure?	Staat op onze lijst als geïnteresseerde voor de tiny houses. De mensen die op deze lijst staan houden we op de hoogte van het vervolg. Voor de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden gaat de gemeente na vaststelling van de kadernota een private partij (ontwikkelaar) bij het proces betrekken om dit verder uit te werken. Voor de Tiny houses vragen we deze ontwikkelaar collectief duurzaam wonen te faciliteren en ons mee te nemen in de aanpak hiervoor. Hoe zij dit verder vorm gaan geven is nog niet bekend. Dat volgt in de volgende fase.
2	Kan het hele gebied autovrij worden?	Het is aan de ontwikkelende partij om te onderzoeken in hoeverre het stimuleren van alternatieve vormen van mobiliteit bijdraagt aan een minder auto’s in het gebied. Gezien de ligging van het gebied is een geheel autovrij gebied waarschijnlijk niet haalbaar, omdat dan het risico op parkeeroverlast in de buurt te groot is. Wel wordt er ingezet op een autoluw gebied, waarbij het van belang is dat er sterk ingezet wordt op alternatief vervoer.
		Conclusie:

		De reactie is geen aanleiding de kadernota aan te passen.
27.	Namens Buurtbelangengroep Voormalig Hockeyterrein Dieren, medeondertekend door 38 personen (BVHD)	
1	We begrijpen dat er in de gemeente Rheden ook woningen moeten worden gebouwd, gezien de huidige woningnood in Nederland, maar de kwetsbare ligging van voornoemd terrein, direct grenzend aan een Natura 2000- en waterbeschermingsgebied, onomkeerbaar te verstenen en te verdichten vinden wij erg jammer. Mede gelet op de steeds strenger wordende regelgeving vanuit Brussel op het gebied van de stikstof emissie en het belang van het behoud van de biodiversiteit in het gebied is woningbouw ter plaatse misschien zelfs geheel niet meer mogelijk. Vele bijzondere dieren worden waargenomen op dit terrein; das, vos, uil, vleermuizen, steen- en boommarter, eekhoorn, bonte specht, boomklever, goudvink, goudhaantje, Vlaamse gaai, ringslang en de hazelworm worden regelmatig gezien. Dit jaar is er regelmatig een edelhert waargenomen. Hoe gaat de gemeente zorgen dat deze dieren niet verdwijnen uit dit stukje natuurgebied?	Natuurinclusief ontwerpen en inrichten worden als uitgangspunt gehanteerd. Voor de locatie is al een quickscan Wet natuurbescherming opgesteld. Dit jaar '23 wordt er een seizoensgebonden ecologisch onderzoek uitgevoerd op de locatie. Dit onderzoek is al opgestart en wordt uitgevoerd door een ecologisch adviesbureau. Mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden specifieke soortgerichte maatregelen voorgesteld en ingepast om (beschermde) flora en fauna te behouden.
2	Indien de gemeente Rheden toch besluit voor woningbouw, dan zijn wij voor starterswoningen, seniorenwoningen en woningen voor inwoners die al hier wonen en een volgende stap willen maken. Daar is volgens ons behoefte aan en zorgt voor doorstroming.	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Daarmee wordt voldaan aan de vraag van inwoners en kan er doorstroming plaats vinden. Zowel ouderen als starters kunnen binnen dit project een passende woning vinden gezien de variatie in prijsklassen.
3	De woningen mogen beslist niet hoger worden dan 2 bouwlagen. De bestaande woningbouw aan de Willem Keslaan voldoet hier ook aan.	De keuze voor appartementen komt voort uit de woningbehoefte. Een belangrijk uitgangspunt voor de ontwikkeling van het terrein is de ruimte voor groen. Door compact te bouwen in 3 of 4 lagen blijft meer ruimte over voor een groene inpassing. Daarbij is een appartementengebouw van 3 lagen in principe niet hoger dan een standaard woning van twee lagen met een kap. De locatie biedt daarnaast voldoende ruimte om de appartementengebouwen op ruime afstand van de omliggende woningen te situeren. Een appartementengebouw van 3 of 4 lagen wordt op deze locatie dan ook stedenbouwkundig verantwoord geacht. In de Kadernota zal een maximum van 4 bouwlagen blijven staan. Daarbij willen we wel benoemen dat het hier om een maximum aantal bouwlagen gaat. Er mag ook lager worden gebouwd.

4	De bestaande groenstrook aan de Admiraal Helfrichlaan blijft gehandhaafd. Wij zijn tegen een verbreding van deze strook, omdat dit betekent dat de woningbouw nog verder richting het bosgebied Twickel en de Veluwse Poort komt (geluidsoverlast en overlast veroorzaakt door de verlichting van de tennisvelden). De Natuurtuin wordt, door deze verschuiving van de woningbouw, kleiner en dat is niet wenselijk.	Belanghebbenden worden betrokken bij en mogen meedenken bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan. Dan wordt bepaald hoe breed deze buffer kan worden.
5	Wij zijn pertinent tegen woningbouw gestapeld met 3 tot 4 woonlagen.	Een belangrijk uitgangspunt voor de ontwikkeling van het terrein is de ruimte voor groen. Door compact te bouwen in 3 of 4 lagen blijft meer ruimte over voor een groene inpassing. Daarbij is een appartementengebouw van 3 lagen in principe niet hoger dan een standaard woning van twee lagen met een kap. De locatie biedt daarnaast voldoende ruimte om de appartementengebouwen op ruime afstand van de omliggende woningen te situeren. Een appartementengebouw van 3 of 4 lagen wordt op deze locatie dan ook stedenbouwkundig verantwoord geacht. In de Kadernota zal een maximum van 4 bouwlagen blijven staan. Daarbij willen we wel benoemen dat het hier om een maximum aantal bouwlagen gaat. Er mag ook lager worden gebouwd.
6	De inwoners uit de gemeente Rheden dienen voorrang te krijgen bij de uitgifte van de woningen c.q. kavels.	Of er koopwoningen of huurwoningen komen is nog niet bekend. Wanneer dat het geval is gaat dat via een makelaar, een verhuurder of corporatie en daar is de gemeente geen tussenpersoon in. De woningtoewijzing van sociale huurwoningen is bepaald binnen de Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2020. Daarin zit geen mogelijkheid voor woningtoewijzing met voorrang voor specifieke doelgroepen.
7	De gemeente wil de verschillen tussen sterke en kwetsbare wijken verkleinen. Er zullen in de wijk Stenfert dus dure koop- of huurwoningen worden toegevoegd. Hiervoor zullen bestaande woningen worden gesloopt. Dit vinden wij kapitaal vernietiging en niet duurzaam.	Wanneer we binnen dit project sociale huurwoningen kunnen toevoegen is er de mogelijkheid om in Stenfert de woningen duurder te verhuren of betaalbaar te verkopen zodat er meer variatie in de wijk ontstaat. Denk aan een uitruil van sociale huurwoningen. Sloop is niet noodzakelijk om deze uitruil te kunnen doen.
8	Wij willen een mix van koopwoningen in alle prijsklassen en in de midden huur, die aansluiten bij de reeds bestaande woningen in de directe omgeving. Wij denken dat een verplichte mix van diverse bewonersgroepen in een klein gebied niet gaat werken.	Binnen dit project sturen we op levensloopgeschikte appartementen in verschillende prijsklassen. Of er koopwoningen of huurwoningen komen is nog niet bekend.
9	In de gemeente Rheden was de opgave om 681 woningen te bouwen. Inmiddels zijn er al 131 woningen gerealiseerd, dus nog 550 woningen resteren. Het plan is	Voor de periode tot 2027 moeten er nog 550 woningen worden toegevoegd. Het nieuwe woningmarktonderzoek dat in Q1 2023 uitkomt geeft een opgave

	om bij het voormalig ziekenhuis in Velp 750-800 woningen te bouwen, waarmee de gemeente ruimschoots haar doelstelling heeft gehaald. We begrijpen dan ook niet waarom er in zo'n kwetsbaar gebied woningen worden gebouwd.	voor het vervolg. Gezien het woningtekort is de verwachting dat dit nog een flinke opgave wordt.
10	Wij zijn tegen het plaatsen en verspreiden van maximaal 10 Tiny houses in de Natuurtuin. Beter is deze te plaatsen op het gebied waar de woningbouw grenst aan de natuurtuin. Zie bijlage tekening.  	De suggestie om de tiny houses in het gebied grenzend aan de natuurtuin te plaatsen kan worden meegenomen bij het bepalen van de nadere stedenbouwkundige uitgangspunten. De voorgestelde verdeling van wonen over het perceel is echter niet haalbaar. In de tekening is namelijk een deel van de woningbouw binnen de hinderzone van 50m zone gelegen. Binnen deze zone mogen in principe geen woningen worden ontwikkeld.

	De locatie Klein Zuidbroek in Apeldoorn is een slecht voorbeeld, erg rommelig en niet te handhaven. Een goed voorbeeld zijn de Tiny houses in Veldhoven:https://youtu.be/gsQMiKHvqW0. Strak en modern van vormgeving, verzorgde indruk, passend bij de woningbouw.	
11	Deze Tiny houses, met een vaste kavelgrootte, worden verkocht aan particulieren. De privé buitenruimte dient een vast omlijnde ruimte te zijn. Anders, waar eindigt deze ruimte dan?	Het doel is dat de Tiny Houses geen eigen afgebakende tuintjes krijgen, maar dat er een gezamenlijke buitenruimte komt. Deze gezamenlijke privé-ruimte is niet onbeperkt. In principe krijgen zowel de natuurtuin als de Tiny houses elk hun eigen plek op de locatie. In het stedenbouwkundig plan zal worden bepaald op welk deel van het terrein de Tiny houses gerealiseerd mogen worden en welk deel van de locatie ingericht kan worden als natuurtuin. Bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan kan dan ook worden bepaald op welke manier de ruimte voor de Tiny Houses wordt afgebakend.
12	We zijn voor een zo groot mogelijke natuurtuin. De woningbouw dient direct achter de bomenstrook aan de Admiraal Helfrichlaan te komen. Uitbreiding van deze strook is niet wenselijk omdat daardoor de woningen te dicht richting de Veluwse Poort komen.	In de Kadernota nemen we op dat er een robuuste groene buffer tussen de bestaande woningen en de nieuwe woningen gecreëerd dient te worden. In de vervolgfase van het stedenbouwkundig plan zal in samenspraak met belanghebbenden worden bepaald hoe breed deze buffer kan worden.
13	Wij willen geen paden, speelgelegenheden, moestuinen, hangplekken en geen bebouwing direct achter de bestaande kavels.	Het stedenbouwkundig plan zal opgesteld worden in samenspraak met o.a. de omwonenden. Bij deze uitwerking zal ook worden bepaald hoe en waar verschillende functies een plek zullen ten opzichte van de bestaande woningen.
14	We zijn tegen een ontsluiting via het bos van het Twickel. De bewoners zullen tijdens de wandeling via deze weg de hond uitlaten. Gezien de aanwezigheid van moestuinen, e.d. is dit niet wenselijk.	Er is een duidelijke meekoppelkans door vanuit de ontwikkeling een voetgangersaansluiting te maken op dit recreatieve pad. Dit sluit ook aan bij de wens die opgenomen is in de structuurvisie voor Dieren. Uit onderzoek naar deze ontsluiting zal blijken hoe deze vormgegeven wordt. De ontsluiting krijgt een ander karakter dan de ontsluiting naar de Peter van Anrooylaan, meer vergelijkbaar met de toegangen tot het gebied vanaf de Goudakkerstraat en Burgemeester Bloemerstraat. Hoe het gebruik van de moestuinen en het pad door hondenbezitters op elkaar afgestemd wordt is een ontwerpopgave en volgt in een later stadium.
15	Wij gaan ervan uit dat de bestaande skiheuvel en de aanwezige bomen en struiken blijven gehandhaafd.	In de Kadernota wordt geen uitspraak gedaan over het behouden van de skiheuvel. Bij uitwerking van het stedenbouwkundig plan wordt bezien of de skiheuvel al dan niet behouden blijft.

16	In de Kadernota staat dat de Tiny houses geen vast omlijnde privé buitenruimte hebben. Dit betekent dat de bewoners een onbeperkte privéruimte hebben binnen de natuurtuin. Gelet op de moestuinen e.d. is dit niet wenselijk en niet te handhaven.	Het doel is dat de Tiny Houses geen eigen afgebakende tuintjes krijgen, maar dat er een gezamenlijke buitenruimte komt. Deze gezamenlijke privé-ruimte is niet onbeperkt. In principe krijgen zowel de natuurtuin als de Tiny houses elk hun eigen plek op de locatie. In het stedenbouwkundig plan zal worden bepaald op welk deel van het terrein de Tiny houses gerealiseerd mogen worden en welk deel van de locatie ingericht kan worden als natuurtuin. Bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan kan dan ook worden bepaald op welke manier de ruimte voor de Tiny Houses wordt afgebakend.
17	Wij willen dat er 1 ontsluiting komt aan de Admiraal Helfrichlaan, naast de locatie van de Veluwse Poort en we zijn tegen een eventuele extra ontsluiting voor langzaam verkeer via de locatie Veluwse Poort richting het bosgebied.	Een bouwplan tussen de 15 en 100 woningen dient bij voorkeur over twee ontsluitingswegen op het bestaande wegennet te beschikken. Dit vooral in het kader van ontsluiting voor nood- en hulpdiensten en nodig bij werkzaamheden aan de ontsluitingsweg. Er is dan een alternatieve route beschikbaar. Daarbij moet de ontsluiting breed genoeg zijn voor een brandweervoertuig. Twee ontsluitingen die kort op elkaar komen te liggen en aansluiten op de Admiraal Helfrichlaan heeft een beperkte meerwaarde. Een langzaam verkeer ontsluiting kan ook dienen als 2^{e} ontsluiting en is eenvoudig en veilig te realiseren op de Peter van Anrooylaan. Er is een duidelijke meekoppelkans door vanuit de ontwikkeling een voetgangersaansluiting te maken het achterliggende bosgebied. Dit sluit ook aan bij de wens die opgenomen is in de structuurvisie voor Dieren. Bij uitwerking van de plannen gaan we onderzoeken of dit haalbaar is en zal blijken hoe deze vormgegeven wordt. De ontsluiting krijgt een ander karakter dan de ontsluiting naar de Peter van Anrooylaan, meer vergelijkbaar met de toegangen tot het gebied vanaf de Goudakkerstraat en Burgemeester Bloemerstraat.
18	Wij willen geen uitgang via het bos van het Twickel. Er bestaat namelijk al een doorgang naar het bos achter de Veluwe Poort.	Er is een duidelijke meekoppelkans door vanuit de ontwikkeling een voetgangersaansluiting te maken op dit recreatieve pad. Dit sluit ook aan bij de wens die opgenomen is in de structuurvisie voor Dieren. Deze zal dan niet via privaat terrein verlopen, maar de bedoeling is dat deze openbaar toegankelijk is. Bij uitwerking van de plannen gaan we onderzoeken of dit haalbaar is en zal blijken hoe deze vormgegeven wordt. De ontsluiting krijgt een ander karakter dan de ontsluiting naar de Peter van Anrooylaan, meer vergelijkbaar met de

		toegangen tot het gebied vanaf de Goudakkerstraat en Burgemeester Bloemerstraat.
19	In uw brief met kenmerk RO3293-3095 d.d. 8 april 2003, betreffende de inspraaknota, bevestigd zowel de gemeente en het Twickel dat dit niet de bedoeling is.	Het stuk waaraan gerefereerd behoort bij de inspraaknota voor het bestemmingsplan dat destijds is opgesteld voor deze locatie te weten 'Sportpark Het Nieuwland I, Dieren'. In de inspraaknota is ingegaan op zienswijzen die zijn ingediend ten aanzien van het bestemmingsplan dat destijds voorlag. Inmiddels zijn we 20 jaar verder en gaat het op dit moment om een andere invulling van terrein dan de invulling van destijds. Te weten een sport- en recreatieterrein (srt) en Sportterrein (st). Derhalve is het een nieuwe tijd en nieuwe situatie waarin nieuwe keuzes gemaakt moeten worden. Daarbij is in de structuurvisie voor Dieren vastgesteld in 2019 opgenomen (en opgehaald bij de Dierenaren) dat we graag betere verbindingen maken naar het buitengebied. Om die reden zien we graag een doorgaand voetpad die de buurt verbindt met het achtergelegen bosperceel, terug in de plannen.
20	Wij zijn tegen een secundaire ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer door het bosje ter plaatse van de Peter van Anrooylaan. Dit heeft tot gevolg dat er veel extra verkeersbewegingen en geluidvermeerdering gaat plaatsvinden in de Peter van Anrooylaan. De aansluiting ter plaatse van de Peter van Anrooylaan wordt een gevaarlijke, onoverzichtelijke kruising. Er zal verlichting komen in het bosje ten behoeve van de veiligheid en ook zullen er bomen moeten worden gekapt voor aanleg van deze weg. De privacy van de bewoners rondom dit bosje wordt aangetast en tevens zal er een waardedaling plaatsvinden van de woningen.	De doorsteek voor langzaam verkeer dient als verbinding van de wijk met het projectgebied. Deze verbinding kan in sommige situaties een betere, kortere route zijn voor fietsers en voetgangers van en naar het projectgebied (bijvoorbeeld richting het Callunaplein en voor bewoners van de wijk naar de natuurtuin). Daarnaast worden langzaam en gemotoriseerd verkeer ontvlecht, wat de verkeersveiligheid ten goede komt, en biedt de verbinding een aantrekkelijke toegang tot het gebied, ook voor bezoekers van de natuurtuin en het Hof te Dieren. Het pad zou ook ingevuld kunnen worden met een karakter vergelijkbaar met de Eykmanlaan, waar geen verlichting is. Daarnaast verbindt een olifantenpaadje het projectgebied en de Peter van Anrooylaan op dit moment al. Een ontsluiting faciliteert de al bestaande voetgangersbeweging op een betere manier. De ontsluiting komt op een overzichtelijk punt op de Peter van Anrooylaan uit.
21	De bewoners in de omgeving van dit bosje zijn tegen de genoemde ontsluiting. Zie bijlage met de vele handtekeningen.	De doorsteek voor langzaam verkeer dient als verbinding van de wijk met het projectgebied. Deze verbinding kan in sommige situaties een betere, kortere route zijn voor fietsers en voetgangers van en naar het projectgebied (bijvoorbeeld richting het Callunaplein en voor bewoners van de wijk naar de natuurtuin). Daarnaast worden langzaam en gemotoriseerd verkeer ontvlecht, wat de verkeersveiligheid ten goede komt, en biedt de verbinding een aantrekkelijke toegang tot het gebied, ook voor bezoekers van de natuurtuin en het Hof te Dieren. Het pad zou ook ingevuld kunnen worden met een

		karakter vergelijkbaar met de Eykmanlaan, waar geen verlichting is. Daarnaast verbindt een olifantenpaadje het projectgebied en de Peter van Anrooylaan op dit moment al. Een ontsluiting faciliteert de al bestaande voetgangersbeweging op een betere manier, die zonder de ontsluiting ook toeneemt. De ontsluiting komt op een overzichtelijk punt op de Peter van Anrooylaan uit. Voor de volledigheid: de bewoners aan de Admiraal Helfrichlaan pleitten voor een tweede ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer richting de Peter van Anrooylaan om het verkeer te verdelen. Echter, dit heeft niet onze voorkeur.
22	Wij gaan ervan uit dat de nieuwe bewoners hun auto voor hun woning en/of op hun eigen terrein kunnen parkeren. Zo kunnen ze laden en lossen, de auto opladen met stroom van hun zonnepanelen of accu. Bezoekers kunnen hun auto parkeren op de parkeerplaats die naast de perceelgrens van Veluwse Poort is gesitueerd, bijlage met tekening.	De positionering van het parkeren op het terrein dient zoveel mogelijk te worden geconcentreerd, dicht bij de Admiraal Helfrichlaan. Het is de bedoeling dat auto's niet verder dan nodig het gebied in rijden. Over het algemeen geldt ook voor de reguliere woningen dat de parkeervoorzieningen, ontsluiting en wegenstructuur binnen het plangebied zodanig worden ontworpen dat het autogebruik voor korte afstanden zo veel mogelijk wordt ontmoedigd.
23	Enkele jaren geleden heeft de gemeente onderhoud uitgevoerd in deze strook en het bosje. De storm van juni 2019 zorgde ervoor dat diverse bomen ernstig schade opliepen. In 2020-2021 is er weer onderhoud uitgevoerd door de gemeente. Vele dode bomen zijn er omgezaagd. Om te voorkomen dat de strook en het bosje nog kwetsbaarder wordt, verzoeken wij de gemeente om tot herplanting over te gaan. Op een eerder verzoek daartoe heeft de gemeente niet gereageerd.	In de Kadernota nemen we op dat er een robuuste groene buffer tussen de bestaande woningen en de nieuwe woningen gecreëerd dient te worden. In de vervolgfase van het stedenbouwkundig plan zal in samenspraak met o.a. de bewoners en de gemeente worden bepaald hoe hoog en breed deze buffer kan worden en welke vorm en type beplanting deze moet krijgen.
24	Wij gaan ervan uit dat de gemeente ernstig rekening houdt met de flora en fauna in dit gebied.	Dat gaan we ook zeker doen. Natuurinclusief ontwerpen en inrichten worden als uitgangspunt gehanteerd. Voor de locatie is al een quickscan Wet natuurbescherming gedaan. Dit jaar '23 wordt er een seizoensgebonden ecologisch onderzoek uitgevoerd op de locatie. Dit onderzoek is al opgestart en wordt uitgevoerd door een ecologisch adviesbureau. Mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden specifieke soortgerichte maatregelen voorgesteld en ingepast om (beschermde) flora en fauna te behouden.
25	Het bestaande hekwerk tussen de groenstrook en de woningen is in een zeer slechte staat. Het is wenselijk dat deze vervangen wordt.	Het hekwerk gaan we niet vervangen, op verzoek kunnen we de oude afrastering verwijderen. Bewoners zijn vrij om een eigen afscheiding te plaatsen op eigen grond.

26	De huidige woningen die grenzen aan deze groenstrook willen dat er een 20 m1 brede afgerasterde groenstrook komt. Let wel, het is niet de bedoeling dat er een pad door deze groenstrook komt te lopen.	In de Kadernota nemen we op dat er een robuuste groene buffer tussen de bestaande woningen en de nieuwe woningen gecreëerd dient te worden. In de vervolgfase van het stedenbouwkundig plan zal in samenspraak met belanghebbenden worden bepaald hoe breed deze buffer kan worden en waar eventuele paden lopen. *De reactie is wel aanleiding de kadernota aan te passen t.a.v. de robuuste groenstrook.*
27	Op 24 maart 2021 stuurt u ons een ontvangstbevestiging, zaaknummer 775553, zie bijlage 4. Hierin schrijft u dat u begint met het maken van de startnotitie en dat we hierbij betrokken zullen worden. Dit is niet gebeurd! Worden we nu wel betrokken bij het realiseren van de definitieve Kadernota?	Procedurele en inhoudelijke aanpak is beschreven in de startnotitie en in de concept kadernota. De concept kadernota heeft ter inzage gelegen zodat eenieder, dus ook u, uw wensen en ideeën kenbaar kan maken in deze fase van het proces. Eveneens is er een inloopavond geweest waar u in gesprek kon over de concept kadernota voor verdere toelichting.
28	Hoeveel wooneenheden worden er gebouwd en waarom wordt dit niet in de Kadernota genoemd?	In de kadernota zal een maximum aantal woningen worden opgenomen van 50 appartementen en maximaal 10 tiny houses.
29	Wat verstaat de gemeente precies onder een levensloopbestendige woning?	Dit is vastgelegd in bijlage 5 van de Woonvisie 2020-2026 “Samen wonen in Rheden”. De woonvisie is beschikbaar via website gemeente Rheden www.rheden.nl/Inwoners/Wonen_leefomgeving/Woonvisie_en_Monitor_woningmarkt
30	Wat houdt de contramal van de wijk Stenfert precies in?	We beogen een uitruil van sociale huurwoningen. Wanneer we binnen dit project sociale huurwoningen kunnen toevoegen is er de mogelijkheid om in Stenfert de woningen duurder te verhuren of betaalbaar te verkopen zodat er meer variatie in de wijk ontstaat. Alle niet kwetsbare wijken kunnen dienen als contramal wijk voor Stenfert.
31	Komen alleen inwoners uit de gemeente Rheden als eerste aan de beurt voor een woning?	Of er koopwoningen of huurwoningen komen is nog niet bekend. Wanneer dat het geval is gaat dat via een makelaar, een verhuurder of corporatie en daar is de gemeente geen tussenpersoon in. De woningtoewijzing van sociale huurwoningen is bepaald binnen de Huisvestingsverordening Gemeente Rheden 2020. Daarin zit geen mogelijkheid voor woningtoewijzing met voorrang voor specifieke doelgroepen.
32	Worden er in de wijk Stenfert woningen gesloopt en nieuwe woningen gebouwd voor dure huur of koopwoningen?	Wanneer we binnen dit project sociale huurwoningen kunnen toevoegen is er de mogelijkheid om in Stenfert de woningen duurder te verhuren of betaalbaar te verkopen zodat er meer variatie in de wijk ontstaat. Denk aan een uitruil van sociale huurwoningen. Sloop is niet noodzakelijk om deze uitruil te kunnen doen.

33	Waarom streeft de gemeente niet naar meer sociale woningen in de meer dure wijken in Rheden?	Bij elk nieuwbouwproject wordt bekeken wat de behoefte binnen de gemeente en de behoefte binnen een wijk is. Op basis daarvan wordt er een afweging per project gemaakt. Dus bij alle andere projecten wordt ook sociale huurwoningen (verminderen in kwetsbare wijken en vermeerderen in minder kwetsbare wijken) in overweging meegenomen.
34	Waarom streeft de gemeente naar nog meer sociale huurwoningen in Dieren-West?	In Dieren West zijn de sociale huurwoningen verdeeld over de wijk waardoor de wijk niet direct kwetsbaar is in tegenstelling tot Dieren Stenfert waar de woningen geclusterd bij elkaar liggen waardoor er meer kwetsbaarheid ontstaat. Bij alle wijken buiten de 3 kwetsbare wijken wordt sociale huur in overweging meegenomen.
35	Waarom wordt er dan alsnog woningen gebouwd op het voormalig hockeyterrein?	Voor de periode tot 2027 moeten er nog 550 woningen worden toegevoegd. Het nieuwe woningmarktonderzoek dat in Q1 2023 uitkomt geeft een opgave voor het vervolg. Gezien het woningtekort is de verwachting dat dit nog een flinke opgave wordt.
36	Wanneer vindt de inspraakronde bij de gemeenteraad over de Kadernota plaats.	De verwachting is dat de Kadernota in het tweede kwartaal van 2023 door de raad zal worden behandeld. Voorafgaand aan de behandeling in de raad is het mogelijk om in te spreken. U kunt inspreken voor alle onderwerpen die op de agenda staan van een oriënterende en voorbereidende vergadering. De voorzitter geeft u het woord en na uw bijdrage kunnen de raadsleden u vragen stellen. Tijdens de raadsvergadering is het niet meer mogelijk om in te spreken. Wanneer u gebruik wilt maken van uw inspreekrecht dient u zich vooraf te melden bij de griffie
37	In de Structuurvisie Dieren staat de locatie Voormalig hockeyterrein niet genoemd. Waarom nu wel?	Niet alle mogelijke bouwlocaties hoeven benoemd te worden in een structuurvisie. Er verandert er veel tijdens de looptijd van een structuurvisie, niet alles kan voorzien worden. Aantallen woningen waar behoefte aan is en bouwlocaties wijzigen in de loop van de tijd.
38	We lezen dat inbreiding voor uitbreiding gaat. Waarom wijkt de gemeente af van haar visie?	We spreken van inbreiding wanneer een locatie via diverse kanten omsloten is door bebouwing (wonen of een andere functie). In dit geval in het noorden, oosten en zuiden. Bij deze locatie is sprake van inbreiding en geen uitbreiding volgens die definitie.
39	Hoe gaat de gemeente zorgen dat de aanwezige dieren niet verdwijnen uit dit stuk natuurgebied?	Het terrein is op dit moment geen natuurgebied, maar een braakliggend hockeyterrein. Natuurinclusief ontwerpen en inrichten worden als uitgangspunt gehanteerd. Voor de locatie is al een quickscan Wet natuurbescherming gedaan. Dit jaar '23 wordt er een seizoensgebonden ecologisch onderzoek uitgevoerd op de locatie. Dit onderzoek is al opgestart en

		wordt uitgevoerd door een ecologisch adviesbureau. Mede afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden specifieke soortgerichte maatregelen voorgesteld en ingepast om (beschermde) flora en fauna te behouden.
40	Er vinden vele activiteiten plaats rondom de tennisbanen wat ook het nodige geluid tot gevolg heeft. Met de komst van de padelbanen zal dit niet minder worden. De omwonenden ervaren regelmatig overlast hierdoor. De nieuwe bewoners zullen hier zeker last van hebben. Kan de ondernemer dan zijn deuren sluiten?	In de VNG-brochure wordt voor wat betreft het aspect geluid een richtafstand van 50 m tot aan de gevel van een geluidgevoelige bestemming aanbevolen. Hier kan gemotiveerd van worden afgeweken. Voor padel is de richtafstand geluid van tennisbanen niet geschikt door een verschil in geluiduitstraling. Dit is aangegeven in de nieuwe Handreiking Padel en Geluid (januari 2023). Onderzocht moet worden welke afstand tussen woningen en de tennis-/ padelbanen aangehouden moet worden om een goed woon/leefklimaat te borgen. Met de voorgenomen ontwikkelingen komen de dichtstbijzijnde gevels van gevoelige objecten natuurlijk dichterbij te liggen. Gelet op wat Veluwse poort mag doen voor wat betreft activiteiten verwachten we niet dat dit beperkingen zal opleveren.
41	Hoe ziet de gemeente de integratie voor zich om een groep kwetsbare bewoners uit de wijk Stenfert te verhuizen naar een deel van Dieren-West met de bestaande bewonersgroep?	Het is nog te vroeg om ervan uit te gaan dat dit aan de orde is. De wijk Stenfert is kwetsbaar, niet alle inwoners zijn kwetsbaar.
42	Wat is de afstand gemeten vanaf de kruin van de Admiraal Helfrichlaan tot het begin van de woningbouw en wat is de afstand tot het einde ervan?	Deze afstanden zijn nog niet bepaald.
43	Wat staat in de concept Kadernota bij afbeelding 6 geschreven linksonder bij de rood gestippelde lijn, die dwars over het terrein loopt?	Hier staat 50 meter hindercontour. Dat is inderdaad niet goed leesbaar. Het kaartbeeld wordt aangepast in de kadernota. De reactie is aanleiding om de kadernota aan te passen.
44	Wat is de betekenis van deze stippellijn?	Vanuit het naastgelegen Veluwse Poort en tennisvereniging met de bestemming (dag)recreatie wordt een hindercontour (geluid) in acht genomen van 50 meter. Hierbinnen mogen geen gevoelige bestemmingen worden ontwikkeld (woningen, geldt ook Tiny houses). De contour geldt vanaf de bestemmingsgrens (feitelijk de perceelsgrens met naastgelegen Veluwse Poort) tot de gevels van de nieuw te bouwen woningen. Onder andere ontsluiting en parkeerplaatsen zijn wel toegestaan binnen de hindercontour. Mocht bij uitwerking van de plannen wel binnen deze contour gekomen worden met gevoelige bestemmingen dan moet met onderzoek aangetoond worden dat dit mogelijk is. Deze stippellijn geeft weer waar die 50 meter contour ligt.

45	Wat is de betekenis van de geel/groene strook tussen het groene en gele vlak?	In de kadernota zijn de zoekgebieden voor de woonbebouwing en voor de natuurtuin globaal aangeduid. De begrenzing van deze gebieden is niet exact bepaald. In de tekening overlappen beide gebieden elkaar. Deze overlapping heeft geen andere betekenis dan dat het onderdeel vormt van beide globale zoekgebieden. In het stedenbouwkundig plan zal worden bepaald waar binnen deze globale zoekgebieden uiteindelijk de woonbebouwing en de natuurtuin zullen worden gesitueerd.
46	Wat gebeurt er met de aanwezige skiheuvel en de bestaande bomen en struiken?	In de Kadernota wordt geen uitspraak gedaan over het behouden van de skiheuvel. Bij uitwerking van het stedenbouwkundig plan wordt bezien of de skiheuvel al dan niet behouden blijft.
47	De bomen worden zoveel mogelijk behouden lezen we in de kadernota. Dit is niet specifiek en niet meetbaar. We eisen dat de bomen die er nu staan geregistreerd worden, voordat begonnen wordt met de werkzaamheden.	In de Kadernota nemen we op dat er een robuuste groene buffer tussen de bestaande woningen en de nieuwe woningen gecreëerd dient te worden. In de vervolgfase van het stedenbouwkundig plan zal in samenspraak met o.a. de bewoners en de gemeente worden bepaald hoe hoog en breed deze buffer moet zijn en welke vorm en type beplanting deze moet krijgen. De bomen worden niet individueel geregistreerd, dat doen we uitsluitend bij straatbomen, niet met bomen die onderdeel uitmaken van een (buurt)bosje.
48	Hoe breed wordt de ontsluiting door het bosje?	Het ontwerp met exacte maatvoering wordt in een later stadium gemaakt.
49	De bewoners aan de Peter van Anrooylaan 37 t/m 43 en Willem Keslaan 8 t/m 14 hebben aangegeven een strook van 10 m1 diep, achter hun kavel te willen kopen. Staat de gemeente hiervoor open?	Vooralsnog staan wij hier niet voor open. Blijvend behoud (toekomstig) openbaar groen wordt steeds belangrijker. Denk aan behoud en versterken van biodiversiteit en voorkomen van droogte en hittestress.
50	De bewoners die met hun kavel grenzen aan het bosje, Peter van Anrooylaan 43 en Willem Keslaan 14 t/m 22, willen ieder een deel van dit bosje kopen. Staat de gemeente hiervoor open?	Zie hiervoor.
51	Wordt houtstook bij de Tiny houses verboden om overlast en stikstofdepositie op het vlak er naast gelegen Natura 2000-gebied te voorkomen?	De gemeente heeft op basis van huidige wetgeving weinig mogelijkheden om stookoverlast tegen te gaan. Zolang er geen duidelijke wettelijke regelingen zijn is een verbod op stoken niet mogelijk.
52	Het beoogde terrein ligt in een grondwaterbeschermingsgebied en is een infiltratiegebied voor drinkwater. Geldt voor dit terrein een boringsvrije zone en zo ja, welke implicaties horen daarbij?	De regelgeving in de omgevingsverordening Gelderland (feb. 2022) luidt: *Een bestemmingsplan maakt voor gronden binnen een Grondwaterbeschermingsgebied geen bestemming mogelijk die een groter risico kan vormen voor de kwaliteit van het grondwater dan de vigerende bestemming, tenzij in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat een groter risico niet kan worden voorkomen en compensatie van het mogelijk grotere risico wordt verankerd in hetzelfde of een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan*.

		Omdat op hockeyvelden chemische bestrijdingsmiddelen (kunnen) worden gebruikt veroorzaken de tiny houses, natuurtuin en woningbouw tezamen geen groter risico voor het grondwater.
53	Verder staat in de geconsolideerde omgevingsverordening Gelderland (feb. 2022), artikel 2.37 (een instructieregel), dat er géén bestemmingen mogelijk zijn die een groot risico vormen voor de kwaliteit van het grondwater dan de huidige bestemming. Is deze regel niet van toepassing voor het gehele terrein?	De regelgeving in de omgevingsverordening Gelderland (feb. 2022) luidt: *Een bestemmingsplan maakt voor gronden binnen een **Grondwaterbeschermingsgebied** geen bestemming mogelijk die een groter risico kan vormen voor de kwaliteit van het grondwater dan de vigerende bestemming, tenzij in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat een groter risico niet kan worden voorkomen en compensatie van het mogelijk grotere risico wordt verankerd in hetzelfde of een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan*. Omdat op hockeyvelden chemische bestrijdingsmiddelen (kunnen) worden gebruikt veroorzaken de tiny houses, natuurtuin en woningbouw tezamen geen groter risico voor het grondwater.
54	In de Kadernota staat dat het plan geen negatieve invloed mag hebben op het hoog monumentale Sterrenbos. Wat wordt onder het Sterrenbos verstaan en welke negatieve invloeden worden hier bedoeld?	Het Sterrenbos is onderdeel van de rijksbeschermde buitenplaats Hof te Dieren. In de redengevende omschrijving van het complex (nr. 529438) staat het sterrenbos benoemd als één van de redenen waarom de buitenplaats beschermd is: - wegens het formele lanenstelsel met bossen aan de noordwestzijde van de Arnhemsestraatweg, de Nieuwe Plantage, waarin tevens een wagenwielvormig lanenpatroon en sterrenbos, dat in de 17de en 18de eeuw is aangelegd en dat in ontwerp, omvang en ouderdom in Nederland zeldzaam is. De contour van de buitenplaats is vastgesteld door de Rijksdienst voor het Cultreel Erfgoed. De mogelijk versterkende en/of negatieve invloeden kunnen pas in een later stadium beoordeeld worden, als er een meer concreet plan ligt.
55	De provincie Gelderland kan op dit moment geen vergunning verlenen voor een nieuwbouwproject op het beoogde terrein, gezien het stikstofreductieplan van het Rijk en de nabijheid van een Natura 2000-gebied. (zie het geactualiseerde rapport stikstof met 'aerius berekeningen') Welke mogelijkheden ziet de gemeente om dit vraagstuk op te lossen?	De stikstofproblematiek is een vraagstuk waarmee we bezig zijn. Voor dit project hebben we al meerdere opties verkend om het vraagstuk op te lossen. Zie hiervoor 14.1.
		Conclusie: De reactie is wel aanleiding de kadernota aan te passen.

gemeente Rheden

Memo

datum	voor	Afdeling/cluster
22 mei 2023	Gemeenteraad	Beleid
behandeld door	**ons kenmerk**	**bijlage(n)**
P. Hofman		1

Onderwerp
Voormalige hockeyvelden

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 16 mei is in de voorbereidende gemeenteraadvergadering de beoogde ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden besproken. Hier is nog een vraag gesteld ten aanzien van het uitgevoerde woonbehoefteonderzoek en is de hoogte van de woningbouw ter sprake gekomen. Met dit memo geven we antwoord op de gestelde vragen.

Woonbehoefteonderzoek:

De resultaten hiervan zijn nog niet aan uw raad verzonden. Deze kunnen jullie eerdaags verwachten. Ik schat in binnen 2 à 3 weken.

Eén van de zaken die je daarin terug gaat zien, is dat de behoefte aan woningen, op de korte termijn (voor 2030), enorm gestegen is. In de woondeal is nog sprake van aantallen van 810, maar de behoefte is inmiddels gestegen naar 1.675. Bovendien bleek uit het vorige woningbehoefte onderzoek dat er nauwelijks sprake was van behoefte aan sociale huurwoningen en deze behoefte is inmiddels opgelopen tot 32 % (ofwel 530).

Daarnaast zijn we bezig om een wijkvisie op Stenfert te ontwikkelen. Deze ligt er nog niet. We streven nu naar dit najaar. Toch zal één van de zaken, die je daarin terug zult vinden, zijn dat we in deze wijk procentueel minder sociale huurwoningen willen. Het percentage is op dit moment 95 % en ook nog eens veel woningen in de huurcategorie met de laagste huur.

Tenslotte hebben we in de Woonvisie die door de raad is vastgesteld afgesproken dat we inzetten op "Meer differentiatie in wijken door toevoeging van ca. 100 sociale huurwoningen in wijken met weinig sociale huurwoningen gekoppeld aan afname van ca. 100 sociale huurwoningen in eenzijdige sociale huurwijken". (p. 39 woonvisie).
Verhoudingsgewijs hebben we weinig grotere plannen, zodat het zoeken is op welke locaties we de sociale huurwoningen kunnen toevoegen. Om een indicatie te geven in Dieren: Imboslaan 10 sociale huurwoningen, Bloemershof 0 sociale huurwoningen.

Stedenbouw:
Er zijn veel vragen gekomen vanuit omwonenden over de maximale hoogte van de bebouwing op de voormalige hockeyvelden. Hierop is op 17 april 2023 een avond georganiseerd om meer toelichting te geven. Het was een openbare bijeenkomst waar u als raadslid ook welkom was. Hier is meer toelichting gegeven op de hoogtes van de woningen en hoe dat er ruimtelijk uit zou kunnen komen te zien. In de bijlage treft u de presentatie die hier gegeven is welke meer inzicht geeft in de gemaakte keuzes die aan u voorliggen met de Kadernota voormalige hockeyvelden.

De keuze voor appartementen komt voort uit de woningbehoefte. Ten aanzien van de hoeveelheid appartementen is het van belang dat er een haalbaar plan ontstaat en een gerichte bijdrage geleverd kan worden aan de woningbehoefte.
Een belangrijk ruimtelijk uitgangspunt voor de ontwikkeling van het terrein is de ruimte voor groen. Door compact te bouwen in 3 of 4 lagen blijft meer ruimte over voor een groene inpassing en daarmee ontstaat ook meer ruimte om een geleidelijke overgang tussen bebouwing en groen te kunnen creëren.
Daarbij is een appartementengebouw van 3 lagen in principe niet hoger dan een standaard woning van twee lagen met een kap. Met vier lagen zit je daar ca 3 meter boven. Dit is maximaal 6 meter hoger dan de woningen aan de Willem Keslaan. De locatie biedt daarnaast voldoende ruimte om de appartementengebouwen op ruime afstand van de omliggende woningen te situeren. Een

appartementengebouw van 3 of 4 lagen wordt op deze locatie dan ook stedenbouwkundig verantwoord geacht.

Maar met de vier lagen is slechts een bovengrens gesteld aan de bouwhoogte. Er mag ook lager worden gebouwd of bijvoorbeeld gedeeltelijk een 4e laag worden toegepast. Het stedenbouwkundig plan moet nog gemaakt worden. Daarbij geldt: hoe lager de bebouwing, hoe meer ruimte de appartementengebouwen in zullen nemen, hoe minder ruimte voor groen en hoe dichter de bebouwing in principe op de bestaande woningen, tiny houses danwel natuurtuin zal komen te staan. Aan het ruimtebeslag zit tegelijkertijd een maximum. Niet alleen omdat maximaal 35% van de totale locatie mag worden verhard, maar ook omdat voldoende ruimte over gehouden moet worden voor de tiny houses en de natuurtuin. Dit stelt beperkingen aan het aantal woningen dat gerealiseerd kan worden en daarmee ook aan de financiële haalbaarheid van het plan.

Bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan zal dan ook gezocht moeten worden naar een financieel haalbaar plan waarin alle drie de pijlers voldoende plek krijgen en een optimale verhouding gecreëerd is tussen het aantal woningen, de omvang en hoogte van de bebouwing en de impact op de buurt. De uitgangspunten uit de kadernota maken deze zoektocht mogelijk, ook voor een plan met bebouwing in maximaal drie lagen.

Voormalige Hockeyvelden

Admiraal Helfrichlaan Dieren



Voorstellen



Waarom zijn we hier?

- Ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden
- Kadernota heeft ter inzage gelegen
- Concept Kadernota is vastgesteld door college
- Inspreken bij gemeenteraad kan op 16 mei
- Gemeenteraad neemt besluit op 23 mei
- Vandaag toelichting op aanpast kader n.a.v. reacties

Agenda

- Inleiding door Wethouder Paul Hofman
- Toelichting Kadernota
  - Wonen
  - Wonen-ruimtelijk
  - Verkeer
  - Natuurtuin
- Proces/vervolg

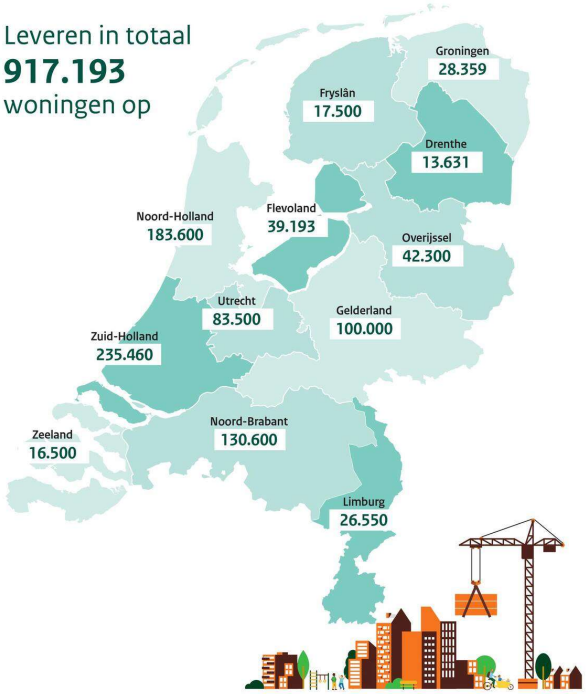
Omgeving verandert





Provinciale woningbouwafspraken 2022-2030

Leveren in totaal **917.193** woningen op



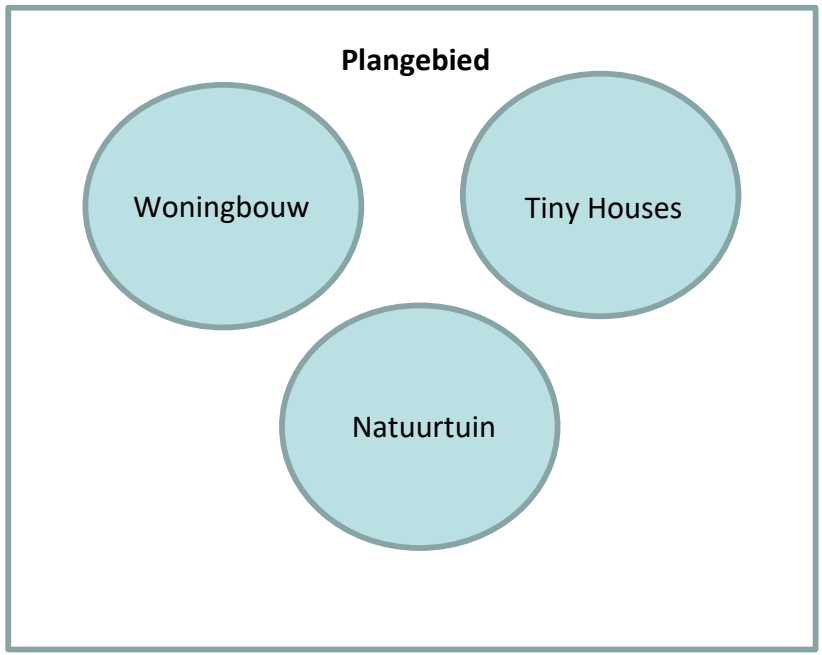




gemeente Rheden

Opgave

- **Vanuit de bestuurlijke besluiten is de opgave voor dit plangebied in te delen in 3 pijlers die een plek moeten krijgen in het plangebied.**
- **Pijler 1: Woningbouw**
- **Pijler 2: Tiny Houses**
- **Pijler 3: Natuurtuin**



Toelichting Kadernota Wonen programma

Toelichting programma (appartementen)

- **Woonprofiel Dieren-West**
- **Levensloopgeschikte appartementen**
- **Diverse prijsklassen**
- **Verschillende doelgroepen**
- **Ook specifieke projecten voor senioren kunnen hier terecht**
- **Eengezinswoningen, minder variatie en minder woningen**



gemeente Rheden

Toelichting Kadernota Wonen programma

Toelichting programma (sociale huur)

- **Onderzoek Circusvis uit 2021**
- **Dieren-Stenfert kwetsbare wijk**
- **Alle andere wijken, sociale huur mogelijk**
- **Per project maakt de gemeente een afweging op wijkniveau, kernniveau en gemeenteniveau**

Toelichting Kadernota Wonen programma

Toelichting Tiny Houses



- **Wens voor vernieuwende woonvormen**
- **natuurlijke omgeving**
- **kleine ecologische voetafdruk en duurzaam**
- **Circa 50 geïnteresseerden voor een Tiny House**
- **ontwikkelaar gezocht om dit zorgvuldig op te pakken.**

Toelichting Kadernota wonen ruimtelijk

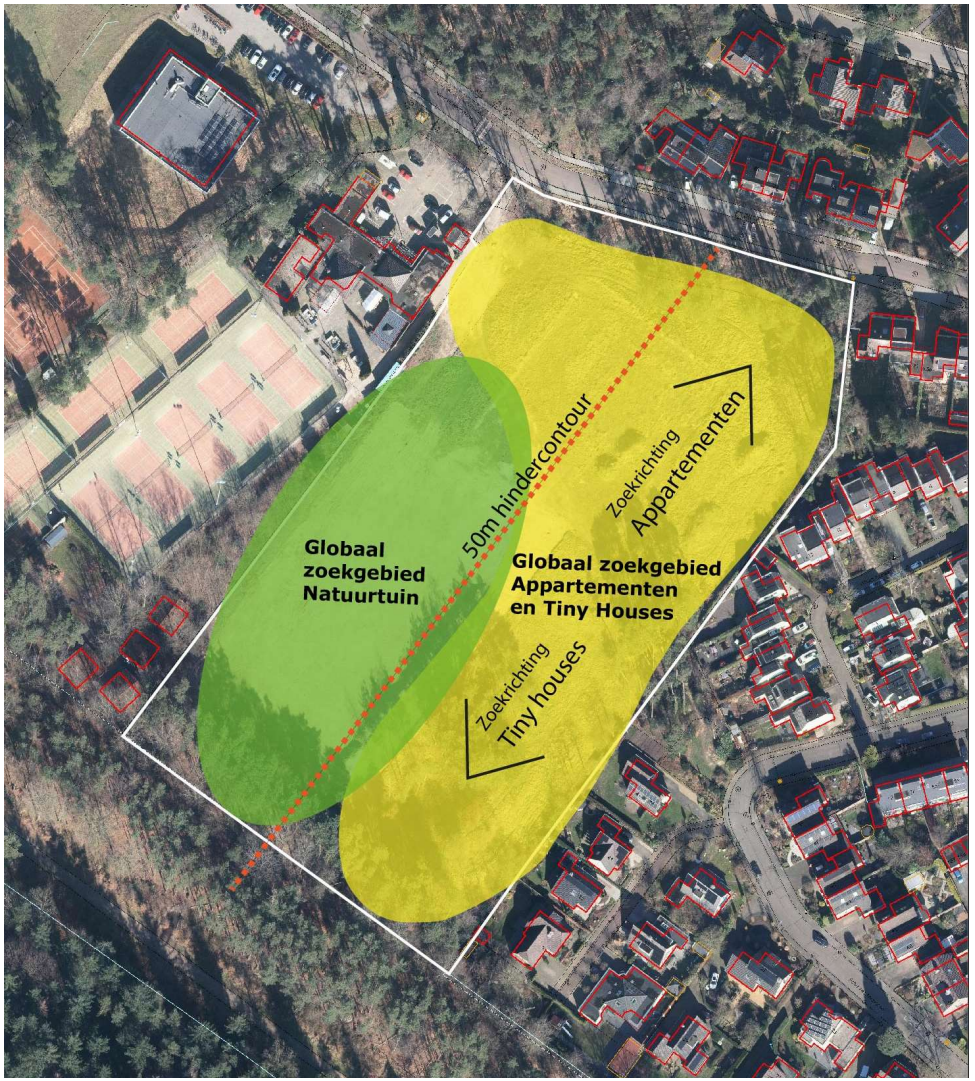
Waar komt globaal wat?

Binnen gele zoekgebied:

- Bebouwing, wegen, paden, parkeren, terrassen, tuinen, spelen etc.
- Wonen buiten de 50m hindercontour
- Appartementen aan zijde Admiraal Helfrichlaan
- Tiny Houses aan zijde bosrand
- Bestaand en nieuw groen
- Totaal maximaal 35% verhard terrein

Binnen groene zoekgebied:

- Natuurtuin
- Bestaand en nieuw groen



gemeente Rheden

Toelichting Kadernota wonen ruimtelijk

Aantal woningen:

- **maximaal 50 appartementen**
- **maximaal 10 Tiny Houses**

- **Locatie biedt kansen om bij te dragen aan de woningbouwopgave**
- **Streven naar een optimale inpassing van zowel appartementen, Tiny Houses als een natuurtuin**
- **Voldoende plek voor elke functie**
- **Voldoende rekening houden met de omgeving**

Toelichting Kadernota wonen ruimtelijk

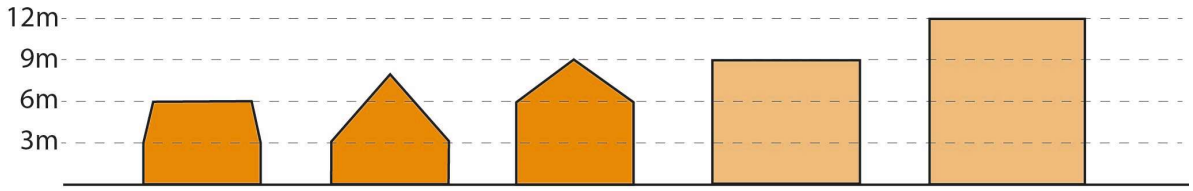
Bouwhoogte appartementen

- **Keuze voor appartementen**
- **Keuze voor groene setting**
- **Compact bouwen in 3-4 lagen biedt ruimte voor zichtbaar en toegankelijk groen**
- **3-4 bouwlagen = beperkt hoger dan bestaande woningen**
- **Voldoende afstand tot bestaande woningen**



Appartementen Da Costa: 3 en 4 lagen





Hoogte bestaande woningen – hoogte appartementen in 3-4 lagen





Referentiebeelden appartementen 3 - 4 lagen in het groen








gemeente Rheden









Referentiebeelden Tiny Houses

- Losse vrijstaande units
- Gemeenschappelijke buitenruimte
- Eigen afgebakend terrein buiten natuurtuin
- Bouw afstemmen met Waterschap

gemeente Rheden

Toelichting Kadernota
Bufferzone



Robuuste groene buffers creëren



Zicht op woningen Admiraal Helfrichlaan



Zicht op woningen Willem Keslaan

gemeente Rheden

Toelichting Kadernota Verkeer



- Logische ontsluitingsmogelijkheden
- Secondaire ontsluiting
- Parkeren volgens parkeernormen
- Autoluw en duurzame vervoerswijze stimuleren



gemeente Rheden

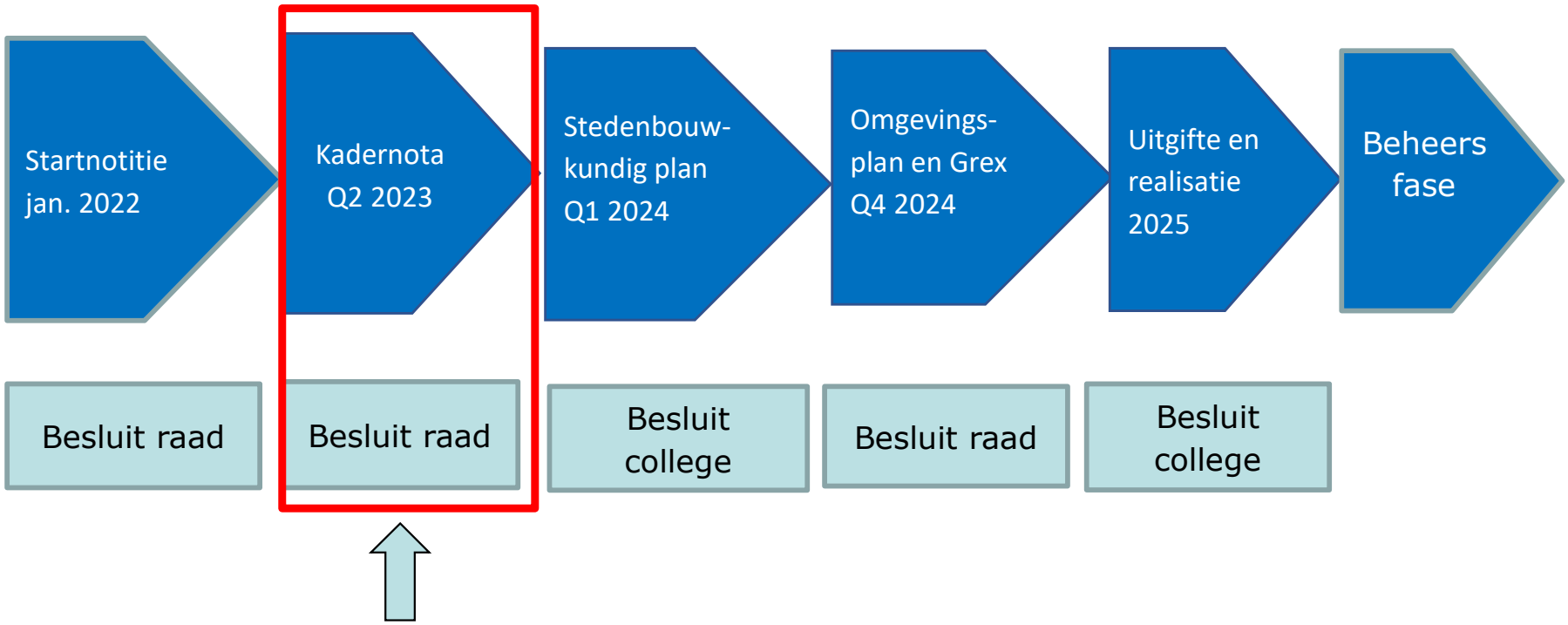
Toelichting Natuurtuin

- **Initiatief bij projectgroep natuurtuin CVDW**
- **Locatie: op gronden aansluitend op de natuur. Exacte plek moet nog bepaald worden.**
- **Realisatie nadat omgevingsplan is vastgesteld. Dan zekerheid waar het een plek kan krijgen.**



gemeente Rheden

Proces en tijdspad



In deze fase zitten we momenteel

gemeente Rheden

Vervolg

- **Kadernota 16 mei voorbereidende raadsvergadering**
- **Kadernota 23 mei in de gemeenteraad besluitvorming**
- **Gemeente aan zet voor de woningbouw. Hiervoor zoeken we private partij om het plan verder uit te werken en stedenbouwkundig plan op te stellen. Uitganspunt is hier ook omgeving te betrekken.**
- **Uitwerken van de natuurtuin is aan CVDW.**

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder N.v.t.	**begrotingsprogramma** 3. Bestuur en Organisatie	
b en w-vergadering N.v.t.	**agendapunt** N.v.t.	**bijlage(n) ter inzage**
rol raad Ter besluitvorming	**soort document** Raadsvoorstel en -besluit	
informatieavond N.v.t.	**agendapunt** N.v.t.	
raadsvergadering 23 mei 2023	**agendapunt**	

onderwerp
Ontheffing woonplaatsbeginsel wethouder Hofman.

INHOUD VOORSTEL
De heer Hofman ontheffing verlenen van het woonplaatsbeginsel voor de duur van één jaar, te weten van 31 mei 2023 tot 31 mei 2024.

1 Wat is de aanleiding?
Bij besluit van 31 mei 2022 heeft de gemeenteraad de heer Hofman benoemd tot wethouder van de gemeente Rheden. Gelijktijdig is hem ontheffing verleend van het woonplaatsbeginsel voor de duur van 1 jaar. Aangezien dit jaar binnenkort verloopt heeft de wethouder hiervoor opnieuw een verzoek om ontheffing ingediend.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Artikelen 10 en 36a Gemeentewet.

3 Wat willen wij bereiken?
Eén van de vereisten voor het wethouderschap is dat diegene ingezetene is van die gemeente. Op grond van artikel 36a, derde lid, van de Gemeentewet kan de gemeenteraad, in bijzondere gevallen, voor de duur van ten hoogste een jaar ontheffing verlenen van dit vereiste.
Deze ontheffing kan telkens met een periode van maximaal een jaar worden verlengd.

De heer Hofman is woonachtig buiten de gemeente. Evenals een jaar geleden verzoekt hij de gemeenteraad om hem ontheffing te verlenen van dit woonplaatsvereiste.
In zijn verzoek geeft de wethouder aan dat hij zich graag inzet voor het dagelijks bestuur van de gemeente Rheden. Verhuizen naar de gemeente in deze collegeperiode is echter voor hem niet wenselijk, gezien de negatieve impact die een verhuizing zou hebben op zijn gezin en de werkzaamheden van zijn partner met werkruimte aan huis. De afstand tussen zijn woonplaats en de gemeente Rheden is daarnaast beperkt (ca. 3 km).

4 **Wat gaan wij ervoor doen?**
Het is aan de raad om te beoordelen of hier sprake is van een bijzonder geval, zoals artikel 36a Gemeentewet voorschrijft. Indien de raad hiertoe van mening is, dan kan opnieuw ontheffing worden verleend van dit woonplaatsbeginsel voor de duur van één jaar.

Aangezien de huidige ontheffing loopt tot 31 mei 2023 wordt voorgesteld om de ontheffing ook vanaf die datum te laten ingaan. De ontheffing geldt dan van 31 mei 2023 tot 31 mei 2024.

5 Wat gaat het kosten?
Aan het voorstel zijn geen kosten verbonden.

Velp, 3 april 2023

Sjaak Leenders,
plv. griffier.

23.24

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 5
GR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het verzoek van de heer P.L.P.S. Hofman om ontheffing van het vereiste van ingezetenschap van de gemeente Rheden;

gelet op de artikelen 10 en 36a van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1 ontheffing te verlenen van het vereiste van ingezetenschap van de gemeente Rheden van de heer P.L.P.S. (Paul) Hofman, wonende te Drempt;
2 de ontheffing te verlenen voor de duur van één jaar, te weten van 31 mei 2023 tot 31 mei 2024.

Velp, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

15 maart 2023

Gemeenteraad
Betreft verzoek tot ontheffing vereiste van ingezetenschap

Geachte Gemeenteraad,

Op 31 mei 2022 heeft u ingestemd met mijn benoeming tot wethouder van de gemeente Rheden. Daarvoor heeft u mij een ontheffing verleend voor één jaar van de vereiste van ingezetenschap (woonplaatsvereiste). Ik wil u verzoeken mij opnieuw een ontheffing te verlenen voor één jaar. Ik zet mij graag in voor het dagelijks bestuur van de gemeente Rheden. Verhuizen naar de gemeente in deze collegeperiode is echter voor mij niet wenselijk, gezien de negatieve impact die een verhuizing zou hebben op mijn gezin en de werkzaamheden van mijn partner met werkruimte aan huis. De afstand tussen mijn woonplaats en de gemeente Rheden is daarnaast beperkt (ca. 3 km).

Hoe zit het met de eis voor het ingezetenschap?

Conform artikel 36a lid 1 van de Gemeentewet (GW) dient een wethouder te voldoen aan dezelfde voorwaarden als een lid van de gemeenteraad, waaronder de eis dat deze ingezetene dient te zijn van de gemeente. De wetgever heeft u als gemeenteraad echter de bevoegdheid gegeven in artikel 36a lid 3 GW om ontheffing te verlenen van deze eis, telkens voor de periode van één jaar. Dit vereist een besluit van u als Gemeenteraad.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zie uw besluit graag tegemoet.

Hoogachtend,

Paul L. P. S. Hofman

gemeente Rheden

23.30

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Gea Hofstede	Financiën	Goede gezondheid en Welzijn
b en w-vergadering	**agendapunt**	**bijlage(n) ter inzage**
18 april 2023	8	2
rol raad	**soort document**	
Zienswijze	Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering	**agendapunt**	
16 mei 2023		
raadsvergadering	**agendapunt**	
23 mei 2023		

onderwerp
Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 inclusief gewijzigde begroting 2023.

INHOUD VOORSTEL
De zienswijze op de ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 (inclusief gewijzigde begroting 2023) vast te stellen en het bestuur van de BVO DRAN te informeren conform bijgevoegde brief.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

De BVO DRAN is verantwoordelijk voor de uitvoering van het doelgroepenvervoer in de 18 gemeenten in deze regio, waaronder Rheden. De gemeente Rheden heeft ervoor gekozen al het doelgroepenvervoer onder te blijven brengen bij de BVO DRAN.
De BVO DRAN biedt op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid hun zienswijzen kenbaar te maken over de ontwerpbegroting (zie bijlage 1). Het bestuur van BVO DRAN stelt na ontvangst van de gemeentelijke zienswijzen de begroting definitief vast.

2 Wat is de aanleiding?

Op 23 maart 2023 heeft het bestuur van de BVO DRAN de ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027, inclusief de gewijzigde begroting 2023 vastgesteld.

Het AB heeft op 4 februari 2021 besloten dat de BVO DRAN in het kader van de continuïteit van de vervoerders afspraken kan maken om maximaal 80% van de vervoerskosten te vergoeden. Dit geldt zowel voor het vraagafhankelijk vervoer als het routevervoer. Een en ander op basis van advies van de VNG.

In de ontwerp Meerjarenprogramma begroting 2024-2027 (incl. De gewijzigde begroting 2023, zijn de volgende ontwikkelingen van belang:

De gemiddelde NEA indexatie blijkt historisch gezien rond de 2% te schommelen. Binnen de huidige meerjarige begroting is daardoor ook rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie van de vervoerskosten van 2%. De explosief gestegen brandstofprijzen, de hoge inflatie en de loonindexatie per 1 januari 2023, hebben een groot verhogend effect op de nieuwe meerjarige ontwerpbegroting. Op 30 november 2022 is bekend geworden dat de NEA index voor 2023 is bepaald op 13,7%.

Naar verwachting is de hoogte van (een deel van) de NEA per 1 januari 2023 van incidentele aard en wordt vanaf 2024 in de ontwerpbegroting weer rekening gehouden met het historisch gemiddelde van 2%. In december 2022 is een nieuwe Cao Zorgvervoer en Taxi overeengekomen. Daarin is opgenomen dat per 1 januari 2024 een loonstijging van 4% plaats vindt. Met dit gegeven komt de prognose van de NEA voor 2024 uit op 4,3%. Vanaf 2025 wordt in de ontwerpbegroting weer rekening gehouden met het historisch gemiddelde van 2%.

Naar aanleiding van onderhandelingen met vervoerders over de contractverlenging is inmiddels meer zicht gekregen op de feitelijke kostentoename zero emissie. Dit zorgt ervoor dat gedurende de eerste verlengingsperiode bij het vraagafhankelijk vervoer geen rekening gehouden hoeft te worden met meerkosten zero emissie. Vanaf het tweede halfjaar 2024 tot en met het eerste halfjaar 2026 zijn de begrote meerkosten zero emissie voor dit vervoer teruggebracht van 5% naar 0%.

Voor het routevervoer is tot nu toe rekening gehouden met meerkosten ten bedrage van 15%, uitgaande van 100% zero emissie gereden vervoer. Het met vervoerders afgesproken infaseringsplan gaat voor de eerste verlengingsperiode uit van 50% zero emissie gereden vervoer. De additioneel begrote kosten voor deze periode (medio 2024-medio 2026) worden daardoor teruggebracht van 15% naar 7,5%.

Coronaeffecten
Vanaf medio maart 2020 heeft de Coronacrisis forse impact op het feitelijk gebruik van het vervoer. Deze effecten zijn eind 2022 nog steeds merkbaar in met name het vraagafhankelijk vervoer en dagbestedingsvervoer. Het is niet uit te sluiten dat deze effecten ook nog in 2023 merkbaar blijven. Bij het opstellen van de vorige MJPB is een eerste maal rekening gehouden met structurele Coronaeffecten op de begrotingscijfers. Bij het opstellen van de MJPB 2024-2027 en de gewijzigde begroting 2023 wordt, voor zover mogelijk en van toepassing, wederom rekening gehouden met verwachte structurele Coronaeffecten.

Zoals gezegd heeft de Coronacrisis in 2022 nog steeds een aanzienlijke impact op het feitelijk gebruik van het vraagafhankelijk vervoer. Daardoor lijkt het hanteren van de vervoersvolumes uit 2022 voor het opstellen van de meerjarige begroting geen betrouwbare referentie. Voor het vraagafhankelijk vervoer wordt als uitgangspunt voor de nieuwe ontwerpbegroting, net als afgelopen jaar, het werkelijk vervoer 2019 (periode september t/m december) gehanteerd. Dit is de meest recente periode zonder Coronaeffecten om als referentie te kunnen gebruiken.
Voor het routevervoer is het feitelijk gebruik in 2022 wel te gebruiken als uitgangspunt voor het opstellen van de nieuwe meerjarige begroting (stand van zaken november 2022). In deze periode wordt het vervoer, met uitzondering van het vervoer voor dagbestedingen, wel volledig uitgevoerd. Er is geen sprake meer van Coronaeffecten die de huidige omvang van het leerlingen- en jeugdwetvervoer beïnvloeden. Omdat dit bij dagbesteding nog wel het geval is, gebruiken wij hier een opslag van +20% op de feitelijke realisatie in 2022.
Voor de jaarlijks verwachte toename van het vervoer worden dezelfde uitgangspunten gehanteerd als in de vorige meerjarige begrotingen van de BVO DRAN. Dit betekent dat reeds door gemeenten aangegeven afwijkende uitgangspunten voor de meerjarige toename van het vervoer gehandhaafd blijven. Het betreft hier afwijkingen ten opzichte van de algemene uitgangspunten voor de jaarlijkse toename van het vervoer.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

De BVO DRAN heeft tot doel de ontwikkeling en instandhouding van een hoogwaardig systeem van doelgroepenvervoer.

Kader landelijk:
De Wet gemeenschappelijke regelingen
Kaders Regionaal:
- Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (GR BVO-DRAN).
- Samenwerkingsovereenkomst Basismobiliteit 2017-2019, regio Arnhem-Nijmegen en provincie Gelderland.

Kaders Lokaal:
- Raadsbesluit 16 april 2019: Voortzetten regionale samenwerking doelgroepenvervoer.
- Raadsbesluit 30 mei 2017: Beleidsnotitie Samenwerkingsverbanden Rheden.

De kaders voor wat betreft de regionale samenwerking in doelgroepenvervoer en aanbesteding vervoer zijn vastgelegd in de volgende raad- en collegebesluiten.
- Collegebesluit 12 januari 2016: Samenwerkingsovereenkomst Basismobiliteit 2017-2019 regio Arnhem-Nijmegen.
- Raadsbesluit 22 september 2015: Nota van Uitgangspunten regionale aanbesteding doelgroepen vervoer.
- Collegebesluit 17 november 2014: Onderzoek toekomst stadsregiotaxi en gemeentelijk doelgroepenvervoer.

4 Wat willen wij bereiken?
De raad:
- inzicht geven in de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2024-2027 (inclusief gewijzigde begroting 2023) van BVO DRAN;
- inzicht geven in de financiële consequenties hiervan voor de gemeente Rheden;
- de gelegenheid geven om de zienswijze hierover uit te spreken opdat het college deze kan overbrengen aan het bestuur van BVO DRAN.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Geven van een zienswijze op de voorliggende stukken van de BVO DRAN.

6. Wat zijn de financiële consequenties?
Het verwerken van de ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027, inclusief de gewijzigde begroting 2023 van de BVO DRAN in de Programmabegroting van Rheden geeft het volgende financiële effect (bedragen x € 1.000,00).

Programmabegroting 2023 was:

Onderdeel	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Leerlingenvervoer	847	923	1.012	1.033	1.033
Vervoer Dagbesteding	186	203	222	227	227
Vervoer Jeugdwet	136	149	163	166	166
Vervoer Wmo	704	776	811	826	826
Totaal	**1.873**	**2.051**	**2.208**	**2.252**	**2.252**

Programmabegroting 2023 wordt:

Onderdeel	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Leerlingenvervoer	884	953	1.010	1.046	1.123
Vervoer Dagbesteding	187	202	214	222	238
Vervoer Jeugdwet	139	151	159	165	177
Vervoer Wmo	725	798	814	852	890
Totaal	**1.935**	**2.104**	**2.197**	**2.285**	**2.428**

De begrotingswijzigingen, die verwerkt worden in de Zomerraportage 2023 en Kadernota 2024 zijn:

Onderdeel	2023	2024	2025	2026	2027
Leerlingenvervoer	37	30	-2	13	90
Vervoer Dagbesteding	1	-1	-8	-5	11
Vervoer Jeugdwet	3	2	-4	-1	11
Vervoer Wmo	21	22	3	26	64
Totaal	**62**	**53**	**-11**	**33**	**176**

Toelichting
Leerlingenvervoer, vervoer Dagbesteding en vervoer Jeugdwet vormen het routevervoer. Dit is het vervoer naar scholen en instellingen. Het vervoer Wmo is vraagafhankelijk vervoer. De begrote kosten zijn aangepast doordat het verwachte gebruik is bijgesteld naar beneden en de indexering fors is opgehoogd.

De bedragen van de ontwerpbegroting Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027, inclusief de gewijzigde begroting 2023 van de BVO DRAN zijn volgens de indelling van de BVO DRAN:

Onderdeel	2023	2024	2025	2026	2027
Vraagafhankelijk vervoer	700	771	786	822	860
Routevervoer	1.178	1.271	1.348	1.397	1.500
BVO	57	62	63	66	68
Totaal	**1.935**	**2.104**	**2.197**	**2.285**	**2.428**

Het totaalbedrag sluit aan op de Programmabegroting 2023 van Rheden na verwerking van de begrotingwijzigingen in de 1e Bestuursrapportage 2023 en in de Kadernota 2024.

7 Wat zijn de risico's?

Open einde systematiek
De aanspraken op doelgroepenvervoer zijn gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer er meer inwoners aanspraak maken op vervoer en/of meer ritten/kilometers maken.

Beheersmaatregelen:
Deels kan dit risico aan de 'voorkant' worden beheerst door met inwoners in gesprek te gaan over hun vervoersbehoeften en alternatieven te bespreken om tegemoet te komen aan de door hen gevraagde vervoersondersteuning. Dat gebeurt door consulenten van het team Toegang. Over de beheersing van de uitgaven is het nodig dat wij periodiek inzicht hebben in de volumes en gebruik van het vervoer. De uitbreiding van de regietaken moet het onder andere mogelijk maken om nog beter tegemoet te komen aan de informatiebehoefte van gemeenten.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Het bestuur van de BVO vraagt aan alle deelnemende gemeenten om hun zienswijze op de ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 (inclusief gewijzigde begroting 2023) kenbaar te maken. Het bestuur van de BVO zal de Rhedense zienswijzen meenemen bij de definitieve besluitvorming over de Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027 (inclusief gewijzigde begroting 2023) in juni 2023.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Na behandeling in de raad, wordt de definitieve zienswijze verstuurd aan de BVO DRAN.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
De vastgestelde begroting BVO DRAN en de reactie/verwerking op de ontvangen zienswijzen zal uw raad ter kennigeving worden aangeboden.

Velp, 18 april 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.30

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 6
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2023;

b e s l u i t :

de zienswijze op de ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 (inclusief gewijzigde begroting 2023) vast te stellen en het bestuur van de BVO DRAN te informeren conform bijgevoegde brief.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Ontwerp MJPB 2024-2027 BVO DRAN

(inclusief gewijzigde begroting 2023)

Versie: 13 maart 2023

regio arnhem nijmegen VERVOERSORGANISATIE

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

1.1. Procedure begroting 5
1.2. Uitgangspunten MJPB 2024-2027 5
1.3. Uitgangspunten gewijzigde begroting 2023 8
1.4. Afwijkende uitgangspunten gemeenten 11

2. Beleidsbegroting 14

2.1. Programmaplan 14
2.1.1. Programma vraagafhankelijk vervoer 15
2.1.2. Programma routevervoer 17
2.1.3. Overzicht overhead 19
2.2. Paragrafen 20
2.2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 20
2.2.2. Financiering 22
2.2.3. Bedrijfsvoering 22

3. Financiële begroting 24

3.1. Overzicht baten en lasten 24
3.2. Toelichting baten en lasten 25
3.3. Reserves en voorzieningen 26

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten per taakveld 28

Bijlage 2: Overzicht gemeentelijke bijdragen 29

Bijlage 3: Geprognosticeerde balans 31

1. Inleiding

Hierbij treft u de Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2024-2027, inclusief de gewijzigde begroting 2023, van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN) aan.

Het Algemeen Bestuur heeft met vaststelling van de Kaderbrief 2024 (geactualiseerde versie, d.d. 23 februari 2023) de algemene financiële uitgangspunten voor de opbouw van de meerjarige begroting bepaald. Deze uitgangspunten zijn door de BVO DRAN gehanteerd, tenzij een deelnemende gemeente het verzoek heeft ingediend hiervan af te wijken of er op basis van nadere analyses door de BVO DRAN is gekozen voor een afwijkend algemeen uitgangspunt. In paragraaf 1.2 en 1.3 wordt ingegaan op de (eventueel gewijzigde) algemene financiële uitgangspunten van deze MJPB. Door gemeenten gewenste afwijkingen worden in paragraaf 1.4 toegelicht.

Vanaf medio maart 2020 heeft de Coronacrisis forse impact op het feitelijk gebruik van het vervoer. Deze effecten zijn eind 2022 nog steeds merkbaar in met name het vraagafhankelijk vervoer en dagbestedings-vervoer. Het is niet uit te sluiten dat deze effecten ook nog in 2023 merkbaar blijven. Bij het opstellen van de MJPB 2024-2027 en de gewijzigde begroting 2023 wordt, voor zover mogelijk en van toepassing, rekening gehouden met verwachte structurele Coronaeffecten.

Besluit Begroting en Verantwoording
Bij het opstellen van een meerjarige begroting voor Gemeenschappelijke Regelingen (GR) dient te worden geconformeerd aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit zorgt voor de volgende opzet van de MJPB van de BVO DRAN.

In de basis bestaat de begroting uit 2 onderdelen (art. 7 lid 1 BBV):
- de beleidsbegroting (hoofdstuk 2)
- de financiële begroting (hoofdstuk 3)

De beleidsbegroting bestaat ook uit 2 onderdelen (art. 7 lid 2 BBV):
- het programmaplan (paragraaf 2.1)
- de paragrafen (paragraaf 2.2)

De financiële begroting bestaat uit 3 onderdelen (art. 7 lid 3 BBV):
- het overzicht baten en lasten (paragraaf 3.1)
- de financiële positie (paragraaf 3.2)
- de reserves en voorzieningen (paragraaf 3.3)

Taakvelden
Naast de indeling van de begroting naar programma's moet de begroting ook worden ingedeeld naar taakvelden. De voorgeschreven taakvelden zijn opgenomen in het Iv3 informatievoorschift Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast is in het BBV (art. 7 lid 3) voorgeschreven dat er een overzicht van lasten en baten per taakveld als bijlage in de begroting opgenomen moet worden (bijlage 1).

Beleidsindicatoren
De commissie BBV heeft aangegeven (vraag en antwoord BBV 2018.12.4) dat de opname van beleidsindicatoren in de begroting voor een GR op grond van het BBV verplicht is gesteld. Het ministerie van BZK heeft daarbij aangegeven dat een GR alleen die indicatoren hoeft op te nemen die behoren bij de taakvelden waarbinnen de GR haar activiteiten uitvoert. Beleidsindicatoren die buiten de taakvelden van de GR vallen, kunnen worden weggelaten. De BVO DRAN zijn geen door deelnemende gemeenten opgelegde beleidsindicatoren bekend.

Overhead
Op de programma's mogen alleen de direct toe te rekenen lasten worden verantwoord. Het is niet toegestaan om overheadkosten in een programma te verantwoorden. Overheadkosten moeten op aparte overzichten worden gepresenteerd. Dit heeft tot gevolg dat alle kosten van de BVO DRAN in de meerjarige begroting als "Overhead" moeten worden gelabeld. Het overzicht overhead is opgenomen in paragraaf 2.1.4 van deze begroting.

Ambtelijke voorbereiding
Samen met de financials en contactambtenaren van de deelnemende gemeenten is deze meerjaren begroting tot stand gekomen.

Btw routegebonden vervoer
De kosten die samenhangen met het vraagafhankelijk vervoer worden in de MJPB exclusief Btw verantwoord. Deze Btw is voor de deelnemers aftrekbaar. Kosten die samenhangen met het routegebonden vervoer worden daarentegen inclusief Btw verantwoord. Deze Btw is namelijk compensabel noch aftrekbaar en daardoor kostenverhogend voor de gemeenten.

'open einde' systematiek
De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een deelnemer meer of aangepast gebruik inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende deelnemer. Door periodiek inzicht te geven in het volume van het aantal ritten en de bijbehorende kosten worden de gevolgen van verwachtte toenames van ritten en/of kosten door de BVO DRAN gecommuniceerd met de gemeenten.

Binnen de bedragen in deze MJPB is zeer beperkt rekening gehouden met dergelijke onvoorziene wijzigingen in de kosten van vervoer of callcenter. De verantwoordelijkheid voor het vormen van een extra post onvoorzien volgend uit de risico's van een open einde systematiek, ligt daardoor bij de deelnemers. Deze extra post onvoorzien komt dan bovenop de in deze MJPB meerjarig begrote bijdragen van de deelnemers.

1.1. Procedure begroting

Voor de aanbieding en vaststelling van de MJPB 2024-2027 (inclusief de gewijzigde begroting 2023) gelden de volgende processtappen. Om te komen tot tijdige vaststelling van de MJPB 2024-2027 en rekening te houden met de gemeentelijke raadsplanningen, wordt de volgende planning gehanteerd:

Processtap	Datum
1. Vaststelling ontwerp MJPB 2024-2027 door Algemeen Bestuur	23 maart 2023
2. Verzending ontwerp MJPB 2024-2027 aan gemeenten	24 maart 2023
3. Deadline indienen zienswijze door gemeenteraden	16 juni 2023
4. Vaststelling MJPB 2024-2027 door Algemeen Bestuur	6 juli 2023
5. Verzending MJPB 2024-2027 aan gemeenten	7 juli 2023

1.2. Uitgangspunten MJPB 2024-2027

Voor het opstellen van de MJPB 2024-2027 worden per begrotingspost uitgangspunten gekozen ten aanzien van prijs en hoeveelheid. Op basis van deze uitgangspunten worden per jaar de verwachte lasten en baten bepaald. Met behulp van de reeds vastgestelde verdeelsleutels worden vervolgens de meerjarige bijdragen per deelnemer bepaald. In onderstaande opsomming worden de uitgangspunten benoemd.

Vervoer vraagafhankelijk (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per declarabele kilometer per perceel, jaarlijks rekening houdend met NEA indexatie (2024: +4,3% en 2025-2027: +2,0%)
- Hoeveelheid declarabele kilometers in de periode september tot en met december 2019, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen vraagafhankelijk vervoer
- Vanaf 2023 een jaarlijkse toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +10% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar
- Vanaf medio 2024 tot medio 2026 een budget voor meerkosten zero emissie ter grootte van 0% van de begroting bruto vraagafhankelijk vervoer, rekening houdend met het aandeel zero emissie gereden vervoer
- Vanaf medio 2026 een budget voor meerkosten zero emissie ter grootte van 5% van de begroting bruto vraagafhankelijk vervoer, rekening houdend met het aandeel zero emissie gereden vervoer

Callcenter vraagafhankelijk (lasten)

- Contractueel overeengekomen vaste component te verhogen met een tarief per declarabele rit, jaarlijks rekening houdend met CPI indexatie (2024: +4,5% en 2025-2027: +3,4%)
- Hoeveelheid declarabele ritten in de periode september tot en met december 2019, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen callcenter vraagafhankelijk vervoer
- Vanaf 2023 een jaarlijkse toename van de hoeveelheid declarabele ritten in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +10% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar

Eigen bijdrage vraagafhankelijk (baten)

- Gemiddeld werkelijk maandbedrag eigen bijdrage per deelnemer in de periode september tot en met december 2019
- Bedragen zijn inclusief Btw, jaarlijks rekening houdend met OV indexatie (2024: +2,2% en 2025-2027: +2,1%)
- Vanaf 2023 een jaarlijkse toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +10% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar

Vervoer routegebonden jeugdwet en leerlingenvervoer (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per beladen uur per perceel verhoogd met het starttarief per route, jaarlijks rekening houdend met NEA indexatie (2024: +4,3% en 2025-2027: +2,0%)
- Hoeveelheid beladen uren in de periode september tot en met december 2022, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen routegebonden vervoer
- Jaarlijkse toename van de hoeveelheid routegebonden vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +15% (jeugdwet) en +5% (leerlingenvervoer) ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar
- Vanaf medio 2024 een budget voor meerkosten zero emissie ter grootte van 15% van de begroting bruto routegebonden vervoer, rekening houdend met het aandeel zero emissie gereden vervoer

Vervoer routegebonden dagbesteding (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per beladen uur per perceel verhoogd met het starttarief per route, jaarlijks rekening houdend met NEA indexatie (2024: +4,3% en 2025-2027: +2,0%)
- Hoeveelheid beladen uren in de periode september tot en met december 2022, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen routegebonden vervoer en vermeerderd met een opslag van +20% om het coronaeffect uit 2022 te corrigeren
- Jaarlijkse toename van de hoeveelheid routegebonden vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar
- Vanaf medio 2024 een budget voor meerkosten zero emissie ter grootte van 15% van de begroting bruto routegebonden vervoer, rekening houdend met het aandeel zero emissie gereden vervoer

BVO (lasten)

- Structurele en incidentele BVO lasten uit MJPB 2023-2026 geactualiseerd op basis van ervaringscijfers 2022, jaarlijks rekening houdend met CPI indexatie en Cao loonindexatie (2024: +3,1% en 2025-2027: +3,9%)
- Structurele BVO lasten jaarlijks rekening houdend met een taakstelling (2024-2027: -3%)
- Verdeling naar gemeenten op basis van het aantal inwoners per 1-1-2022
- Verdeling naar vraagafhankelijk en routegebonden vervoer op basis van verhouding bruto vervoerskosten

Overige opmerkingen

Coronaeffecten vervoer

In 2022 heeft de Coronacrisis nog steeds een aanzienlijke impact op het feitelijk gebruik van het vraagafhankelijk vervoer. Daardoor lijkt het hanteren van de vervoersvolumes uit 2022 voor het opstellen van de meerjarige begroting geen betrouwbare referentie. Voor het vraagafhankelijk vervoer wordt als uitgangspunt voor het opstellen van de MJPB 2024-2027 het werkelijk vervoer 2019 (periode september t/m december) gehanteerd. Dit is de meest recente periode zonder Coronaeffecten om als referentie te kunnen gebruiken.

Voor het routevervoer is het feitelijk gebruik in 2022 wel te gebruiken als uitgangspunt voor het opstellen van de MJPB. In deze periode wordt het vervoer, met uitzondering van het vervoer voor dagbestedingen, wel volledig uitgevoerd. Er is geen sprake meer van Coronaeffecten die de huidige omvang van het leerlingen- en jeugdwetvervoer beïnvloeden. Doordat dat bij dagbesteding nog wel het geval is, gebruiken we hier een opslag van +20% op de feitelijke realisatie in 2022 (periode september t/m december).

Meerkosten zero emissie

In 2022 is door de huidige vervoerders, in samenwerking met de vervoersorganisatie, een start gemaakt met de infaseringsplannen zero emissie. Naar aanleiding van onderhandelingen met vervoerders over de contractverlenging is inmiddels meer zicht gekregen op de feitelijke kostentoename zero emissie. Dit zorgt ervoor dat gedurende de eerste verlengingsperiode bij het vraagafhankelijk vervoer geen rekening gehouden hoeft te worden met meerkosten zero emissie. Vanaf het tweede halfjaar 2024 tot en met het eerste halfjaar 2026 zijn de begrote meerkosten zero emissie voor dit vervoer terug gebracht van 5% naar 0%.

Voor het routevervoer is tot nu toe rekening gehouden met meerkosten ten bedrage van 15%, uitgaande van 100% zero emissie gereden vervoer. Het met vervoerders afgesproken infaseringsplan gaat voor de eerste verlengingsperiode uit van 50% zero emissie gereden vervoer. De additioneel begrote kosten voor deze periode (medio 2024-medio 2026) worden daardoor terug gebracht van 15% naar 7,5%.

NEA indexatie

Op 1 augustus 2020 zijn de contracten met de huidige vervoerders ingegaan. De prijs (P) per perceel is contractueel vastgelegd en is daarmee een gegeven en enkel nog onderhevig aan een jaarlijkse prijsindexatie (NEA index). De NEA index wordt jaarlijks berekend door Panteia. De werkelijke indexatie vanaf 1 januari 2023 is vastgesteld op +13,7%. In december 2022 is een nieuwe Cao Zorgvervoer en Taxi overeen gekomen. Daarin is opgenomen dat per 1 januari 2024 een loonstijging van 4% plaats vindt. Met dit gegeven komt de prognose van de NEA voor 2024 uit op 4,3%. Vanaf 2025 wordt in de ontwerpbegroting weer rekening gehouden met het historisch gemiddelde van 2%.

Callcenter

Voor de kosten callcenter wordt het feitelijk gebruik in 2019 (periode september t/m december) gebruikt als uitgangspunt voor het opstellen van de nieuwe meerjarige begroting. Door de directe afhankelijkheid met het vraagafhankelijk vervoer, is dit voor de bepaling van de begroting callcenter ook de meest recente periode zonder Coronaeffecten om als referentie te kunnen gebruiken. De jaarlijkse toename vraagafhankelijk vervoer (+10%) wordt logischerwijs dan ook gebruikt voor de meerjarige begroting kosten callcenter.

CPI indexatie

Het contract met het callcenter is ingegaan op 1 augustus 2020. Ook hier is de prijs (P) contractueel vastgelegd en enkel nog onderhevig aan een jaarlijkse prijsindexatie (CPI index). De CPI index wordt periodiek bepaald door het CBS. De werkelijke indexatie vanaf 1 januari 2023 is vastgesteld op +14,3%.

Eigen bijdrage (Btw effect)

De Wmo-reiziger betaalt een eigen bijdrage die als baten in de begroting zijn opgenomen. Verrekening door de BVO DRAN van deze eigen bijdragen met vervoerders en deelnemers gebeurt inclusief Btw. In de MJPB zijn daardoor alle eigen bedragen ook inclusief 9% Btw verantwoord.

Eigen bijdrage (indexatie)
Jaarlijks worden de OV tarieven van het reguliere busvervoer vastgesteld. De indexatie van de eigen bijdrage binnen Avan volgt deze OV indexatie. De werkelijke indexatie vanaf 1 januari 2023 is vastgesteld op +7,02%.

BVO lasten (structureel)
Op basis van de ervaringscijfers uit 2022 is de begroting BVO lasten vanaf 2023 geactualiseerd. Deze analyse heeft ervoor gezorgd dat de begroting van de vervoersorganisatie in 2023 structureel naar beneden is bijgesteld. Daar tegenover staat een aanpassing van hogere indexatie met een negatief effect op de begroting. Beide effecten heffen elkaar nagenoeg op waardoor de gewijzigde begroting BVO lasten in 2023 nagenoeg gelijk gebleven is ten opzichte van de primitieve begroting. Vanaf 2023 is er een structurele taakstelling van -3% ingeboekt.

BVO lasten (indexatie)
De BVO lasten wordt jaarlijks geïndexeerd met de CPI index. Door het aanzienlijke deel aan personeelskosten binnen de begroting BVO lasten kan de Cao loonindexatie voor een aanpassing van de CPI index zorgen. De CPI index voor 2023 is bepaald op +9,9%. Voor de indexatie in de jaren vanaf 2024 is vastgehouden aan de al in de MJPB verwerkte jaarlijkse CPI index van +3,9%.

1.3. Uitgangspunten gewijzigde begroting 2023

Voor het opstellen van de gewijzigde begroting 2023 worden per begrotingspost uitgangspunten gekozen ten aanzien van prijs en hoeveelheid. Op basis van deze uitgangspunten worden de verwachte lasten en baten bepaald. Met behulp van de reeds vastgestelde verdeelsleutels worden vervolgens de bijdragen per deelnemer bepaald. In onderstaande opsomming worden de uitgangspunten benoemd.

Vervoer vraagafhankelijk (lasten)
- Contractueel overeengekomen tarief per declarabele kilometer per perceel, rekening houdend met NEA indexatie +13,7%
- Hoeveelheid declarabele kilometers in de periode september tot en met december 2019, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen vraagafhankelijk vervoer
- Toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar met +10% ten opzichte van het eerste half jaar van 2023

Callcenter vraagafhankelijk (lasten)
- Contractueel overeengekomen vaste component te verhogen met een tarief per declarabele rit, rekening houdend met CPI indexatie +14,3%
- Hoeveelheid declarabele ritten in de periode september tot en met december 2019, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen callcenter vraagafhankelijk vervoer
- Toename van de hoeveelheid declarabele ritten in het tweede half jaar met +10% ten opzichte van het eerste half jaar van 2023

Eigen bijdrage vraagafhankelijk (baten)

- Gemiddeld werkelijk maandbedrag eigen bijdrage per deelnemer in de periode september tot en met december 2019
- Bedragen zijn inclusief Btw, rekening houdend met OV indexatie +7,02%
- Toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar met +10% ten opzichte van het eerste half jaar van 2023

Wmo subsidie provincie (baten)

- Geïndexeerd jaarbedrag overeenkomstig de beschikking 2021-2023
- Verdeling naar gemeenten op basis van de begroting bruto vraagafhankelijk vervoer

Vervoer routegebonden jeugdwet en leerlingenvervoer (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per beladen uur per perceel verhoogd met het starttarief per route, rekening houdend met NEA indexatie +13,7%
- Hoeveelheid beladen uren in de periode september tot en met december 2022, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen routegebonden vervoer
- Toename van de hoeveelheid routegebonden vervoer in het tweede half jaar met +15% (jeugdwet) en +5% (leerlingenvervoer) ten opzichte van het eerste half jaar van 2023

Vervoer routegebonden dagbesteding (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per beladen uur per perceel verhoogd met het starttarief per route, rekening houdend met NEA indexatie +13,7%
- Hoeveelheid beladen uren in de periode september tot en met december 2022, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen routegebonden vervoer en vermeerderd met een opslag van +20% om het coronaeffect uit 2022 te corrigeren
- Toename van de hoeveelheid routegebonden vervoer in het tweede half jaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar van 2023

BVO (lasten)

- Structurele en incidentele BVO lasten uit primitieve begroting 2023 geactualiseerd op basis van ervaringscijfers 2022, rekening houdend met CPI indexatie en Cao loonindexatie +9,9%
- Structurele BVO lasten rekening houdend met een taakstelling -3%
- Verdeling naar gemeenten op basis van het aantal inwoners per 1-1-2022
- Verdeling naar vraagafhankelijk en routegebonden vervoer op basis van verhouding bruto vervoerskosten

Bijdrage beheerskosten provincie (baten)

- Geïndexeerd jaarbedrag overeenkomstig de beschikking 2021-2023

Overige opmerkingen

Coronaeffecten vervoer

In 2022 heeft de Coronacrisis nog steeds een aanzienlijke impact op het feitelijk gebruik van het vraagafhankelijk vervoer. Daardoor lijkt het hanteren van de vervoersvolumes uit 2022 voor het opstellen van de meerjarige begroting geen betrouwbare referentie. Voor het vraagafhankelijk vervoer wordt als uitgangspunt voor het opstellen van de MJPB 2024-2027 het werkelijk vervoer 2019 (periode september t/m december) gehanteerd. Dit is de meest recente periode zonder Coronaeffecten om als referentie te kunnen gebruiken.

Voor het routevervoer is het feitelijk gebruik in 2022 wel te gebruiken als uitgangspunt voor het opstellen van de MJPB. In deze periode wordt het vervoer, met uitzondering van het vervoer voor dagbestedingen, wel volledig uitgevoerd. Er is geen sprake meer van Coronaeffecten die de huidige omvang van het leerlingen- en jeugdwetvervoer beïnvloeden. Doordat dat bij dagbesteding nog wel het geval is, gebruiken we hier een opslag van +20% op de feitelijke realisatie in 2022 (periode september t/m december).

NEA indexatie
Op 1 augustus 2020 zijn de contracten met de huidige vervoerders ingegaan. De prijs (P) per perceel is contractueel vastgelegd en is daarmee een gegeven en enkel nog onderhevig aan een jaarlijkse prijsindexatie (NEA index). De NEA index wordt jaarlijks berekend door Panteia. De werkelijke indexatie vanaf 1 januari 2023 is vastgesteld op +13,7%.

Callcenter
Voor de kosten callcenter wordt het feitelijk gebruik in 2019 (periode september t/m december) gebruikt als uitgangspunt voor het opstellen van de nieuwe meerjarige begroting. Door de directe afhankelijkheid met het vraagafhankelijk vervoer, is dit voor de bepaling van de begroting callcenter ook de meest recente periode zonder Coronaeffecten om als referentie te kunnen gebruiken. De jaarlijkse toename vraagafhankelijk vervoer (+10%) wordt logischerwijs dan ook gebruikt voor de meerjarige begroting kosten callcenter.

CPI indexatie
Het contract met het callcenter is ingegaan op 1 augustus 2020. Ook hier is de prijs (P) contractueel vastgelegd en enkel nog onderhevig aan een jaarlijkse prijsindexatie (CPI index). De CPI index wordt periodiek bepaald door het CBS. De werkelijke indexatie vanaf 1 januari 2023 is vastgesteld op +14,3%.

Eigen bijdrage (Btw effect)
De Wmo-reiziger betaalt een eigen bijdrage die als baten in de begroting zijn opgenomen. Verrekening door de BVO DRAN van deze eigen bijdragen met vervoerders en deelnemers gebeurt inclusief Btw. In de MJPB zijn daardoor alle eigen bedragen ook inclusief 9% Btw verantwoord.

Eigen bijdrage (indexatie)
Jaarlijks worden de OV tarieven van het reguliere busvervoer vastgesteld. De indexatie van de eigen bijdrage binnen Avan volgt deze OV indexatie. De werkelijke indexatie vanaf 1 januari 2023 is vastgesteld op +7,02%.

BVO lasten (structureel)
Op basis van de ervaringscijfers uit 2022 is de begroting BVO lasten vanaf 2023 geactualiseerd. Deze analyse heeft ervoor gezorgd dat de begroting van de vervoersorganisatie in 2023 structureel naar beneden is bijgesteld. Daar tegenover staat een aanpassing van hogere indexatie met een negatief effect op de begroting. Beide effecten heffen elkaar nagenoeg op waardoor de gewijzigde begroting BVO lasten in 2023 nagenoeg gelijk gebleven is ten opzichte van de primitieve begroting. Vanaf 2023 is er een structurele taakstelling van -3% ingeboekt.

BVO lasten (indexatie)
De BVO lasten wordt jaarlijks geïndexeerd met de CPI index. Door het aanzienlijke deel aan personeelskosten binnen de begroting BVO lasten kan de Cao loonindexatie voor een aanpassing van de CPI index zorgen. De CPI index voor 2023 is bepaald op +9,9%. Vanuit de Cao SGO 2023 blijkt geen aanpassing van de CPI index voor 2023 noodzakelijk.

1.4. Afwijkende uitgangspunten gemeenten

Op verzoek van een gemeente kan worden afgeweken van de algemene uitgangspunten voor het opstellen van de meerjarige begroting. Bij voorkeur gaat dit verzoek gepaard met een (financiële) onderbouwing ten behoeve van toekomstige analyses.

Ten behoeve van het opstellen van eerdere MJPB zijn in de afgelopen jaren door meerdere gemeenten afwijkende uitgangspunten aangegeven. Deze gewijzigde uitgangspunten zijn in deze MJPB wederom verwerkt. Alle afwijkende uitgangspunten die nog relevant zijn voor het opstellen van de MJPB 2024-2027 en gewijzigde begroting 2023 worden in deze paragraaf toegelicht.

Gemeente Arnhem
De gemeente Arnhem heeft de verwachting uitgesproken dat het vervoersvolume van het vraagafhankelijk vervoer binnen deze gemeente in 2023 niet meer uit zal komen op het niveau van 2019, vanuit de Kaderbrief 2024 het algemene uitgangspunt voor de gewijzigde begroting 2023 vraagafhankelijk vervoer. Door de gemeente Arnhem is daardoor verzocht om een taakstelling van € 500.000 door te voeren op de begroting 2023 vraagafhankelijk vervoer volgens de algemene uitgangspunten.

Gemeente Berg en Dal
Op basis van een gemeentelijke analyse van de ontwikkelingen in de afgelopen jaren binnen het vervoer voor de gemeente Berg en Dal is door de gemeente geconcludeerd dat de jaarlijkse toename van meerdere vervoersoorten naar beneden bijgesteld kunnen worden.

De jaarlijkse toename in de MJPB kan voor het vraagafhankelijk vervoer worden bijgesteld van +10% naar +5%, voor het vervoer jeugdwet van +15% naar +5% en voor het leerlingenvervoer van +5% naar +2%.

Gemeente Beuningen
Op basis van een gemeentelijke analyse van het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer van de gemeente Beuningen is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +5% een te hoge aanname is. Rekening houdend met demografische ontwikkelingen wordt door de gemeente gevraagd een jaarlijkse toename van +2% in de MJPB op te nemen.

Gemeente Heumen
De gemeente Heumen heeft het bestaand lokaal vrijwilligersvervoer, het zgn. Buurtvervoer Heumen, vanaf 2021 nieuwe impulsen gegeven. De verwachting is dat het gebruik van dit vervoer gaat toenemen. De jaarlijkse toename van het vraagafhankelijk vervoer kan hierdoor meerjarig bijgesteld worden van +10% naar 0%.

Op basis van een gemeentelijke analyse van het routevervoer van de gemeente Heumen is door de gemeente geconcludeerd dat de jaarlijkse toename in het routevervoer over de volle breedte naar beneden bijgesteld kan worden. De jaarlijkse toename routevervoer is in de MJPB op 0% bepaald.

Gemeente Lingewaard
Op basis van een gemeentelijke analyse van het vervoer heeft de gemeente Lingewaard gevraagd om voor meerdere vervoersoorten de uitgangspunten voor het bepalen van de begroting aan te passen.

Op basis van demografische verwachtingen, het in 2022 in gebruik nemen van de dorpsauto Bemmel als aanvulling op het bestaande vrijwilligersvervoer en het stapsgewijs verlagen van de kilometergrens in de jaren 2020-2021 is verzocht om de gewijzigde begroting 2023 vraagafhankelijk vervoer voor de gemeente Lingewaard bij te stellen. Het verzoek is om de begroting vraagafhankelijk vervoer die gebaseerd is op de algemene uitgangspunten naar beneden bij te stellen met een bedrag van € 85.000. Daarnaast wordt de jaarlijkse toename van het vraagafhankelijk vervoer bijgesteld van +10% naar +5%.

Doordat de gemeente Lingewaard actief stuurt op de inzet van andere vormen van vervoer en de verwachting is dat het aantal deelnemers in het jeugdwet vervoer minder toename zal laten zien dan de in de kaderbrief opgenomen +15%, is gevraagd de structurele toename van het jeugdwet vervoer in de MJPB naar +3% te actualiseren.

In 2023 wordt binnen de gemeente Lingewaard onderzocht op welke wijze alternatief vervoer van kinderen binnen het leerlingenvervoer kan worden gestimuleerd. Daarnaast is het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer binnen de gemeente Lingewaard de laatste jaren stabiel gebleven. Beide constateringen hebben ertoe geleid dat de gemeente heeft verzocht om de meerjarige toename van het leerlingenvervoer naar 0% bij te stellen. Op basis van de Kaderbrief 2024 was dit +5%.

Gemeente Nijmegen
Op basis van een gemeentelijke analyse van het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer van de gemeente Nijmegen is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +5% een te hoge aanname is. Rekening houdend met demografische ontwikkelingen en wijzigend beleid is door de gemeente gevraagd een jaarlijkse toename van 0% in de MJPB op te nemen.

Gemeente Overbetuwe
Door een tweetal beleidsontwikkelingen rondom vervoer naar jeugdhulplocaties wordt vanaf 2021 geen groei verwacht van het aantal deelnemers jeugdwet vervoer in de gemeente Overbetuwe. De gemeente Overbetuwe heeft daardoor aangegeven de jaarlijkse toename van het jeugdwet vervoer in de MJPB bij te stellen van +15% naar +5%.

Op basis van een gemeentelijke analyse van het vraagafhankelijk vervoer van de gemeente Overbetuwe over de periode 2018-2019 is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +10% voor Overbetuwe een te hoge aanname is. Daarnaast is door de gemeente besloten om vanaf 1 januari 2020 kilometerbudgetten voor het vraagafhankelijk vervoer in te voeren en vanaf 2021 vrijwilligersvervoersdiensten te versterken en te benutten. De gemeente Overbetuwe heeft door deze constateringen aangegeven de jaarlijkse toename van het vraagafhankelijk vervoer in de MJPB bij te stellen van +10% naar 0%.

Gemeente Renkum
Op basis van een gemeentelijke analyse van het vraagafhankelijk en routevervoer van de gemeente Renkum over de periode 2019 is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +10% (vraagafhankelijk vervoer) en +5% of +15% (routevervoer) te hoge aannames zijn. Daarnaast zijn er beleidsinitiatieven bepaald om de kosten van vraagafhankelijk vervoer te reduceren.

Hierdoor heeft de gemeente Renkum verzocht om de jaarlijkse toename van het vraagafhankelijk vervoer en het routevervoer vanaf 2022 op 0% te zetten in de MJPB. Ook heeft de gemeente Renkum gevraagd om in de begroting rekening te houden met bedragen die door de gemeente zelf zijn bepaald en daarmee geen overeenkomst hebben met de algemene uitgangspunten uit de Kaderbrief 2024.

Gemeente Rheden
Op basis van een gemeentelijke analyse van het vraagafhankelijk en routevervoer van de gemeente Rheden over de periode 2019 is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +10% (vraagafhankelijk vervoer) en +5% of +15% (routevervoer) te hoge aannames zijn. Daarnaast wordt vanaf 2020 door de gemeente de omvang van het vervoer nog scherper gemonitord en indien noodzakelijk beleidsinitiatieven ingediend om de kosten van vervoer te reduceren.

Hierdoor heeft de gemeente Rheden verzocht om de jaarlijkse toename van het vraagafhankelijk vervoer op 0% te zetten in de MJPB. Voor al het routevervoer is ook gevraagd om rekening te houden met een jaarlijkse toename van het vervoer van 0%.

Gemeente Wijchen
De gemeente Wijchen heeft gevraagd om vanaf 2024 in de MJPB geen rekening meer te houden met een jaarlijkse toename van het jeugdwet vervoer. De jaarlijkse toename is daardoor bijgesteld van +5% naar 0%. De reden om dit bij te stellen is bij de vervoersorganisatie niet bekend.

Gemeente Zevenaar
Op basis van een gemeentelijke analyse van het vraagafhankelijk en routevervoer van de gemeente Zevenaar is door de gemeente geconcludeerd dat enkele algemene uitgangspunten voor het opstellen van de begroting bijgesteld kunnen worden.

De gemeente Zevenaar heeft de verwachting uitgesproken dat het vervoersvolume van het vraagafhankelijk vervoer binnen deze gemeente vanaf 2022 niet meer uit zal komen op het niveau van 2019, het algemene uitgangspunt voor de gewijzigde begroting 2023 vraagafhankelijk vervoer. De gemeente Zevenaar heeft gevraagd om de begroting vraagafhankelijk vervoer gebaseerd op de algemene uitgangspunten structureel met € 115.000 naar beneden bij te stellen. De plannen om dit te realiseren zijn bij de vervoersorganisatie niet bekend.

Voor het vraagafhankelijk vervoer wordt vanaf 2023 een jaarlijkse toename van het vervoer van +5% verwacht (kaderbrief +10%). Dit gebaseerd op basis van geactualiseerde demografische gegevens. Voor het leerlingenvervoer wordt vanaf 2023 een jaarlijkse toename van +3% verwacht (kaderbrief +5%).

Op basis van een gemeentelijke analyse van de ontwikkelingen in de afgelopen jaren binnen het jeugdwet vervoer voor de gemeente Zevenaar is door de gemeente actualisatie van de begroting gevraagd. Bepaling van de gewijzigde begroting 2023 op basis van de algemene uitgangspunten uit de Kaderbrief 2024 zou resulteren in een te laag begrotingsbedrag. Ondanks dat in toenemende mate alternatief vervoer wordt gevonden voor deelnemers in het jeugdwet vervoer, is gevraagd de begroting in 2023 toch iets op te hogen naar circa € 105.000 inclusief Btw.

2. Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit 2 onderdelen (art. 7 lid 2 BBV):

- het programmaplan
- de paragrafen

2.1. Programmaplan

Hierna wordt per programma aangegeven wat onze uitgangspunten zijn bij de uitvoering van onze taken.

Uit te voeren taken
Door de deelnemers is de sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer bij de BVO DRAN neergelegd

Beleidskaders
Bij de uitvoering van de taken op het gebied van doelgroepenvervoer gelden, naast de wettelijke voorschiften, de beleids- en/of toetsingskaders die worden aangegeven door de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen
Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen en voorspelbaar te blijven voor de deelnemende gemeenten. Het kan gaan om beleidsaanpassingen, maar ook om veranderende wet- en regelgeving voor gemeenten en gecontracteerde marktpartijen. Daarnaast is de instroom van nieuw vervoer een belangrijke factor die invloed heeft op de omvang van de werkzaamheden van de BVO DRAN.

Indeling en opzet programma's
De programma's zijn, naast een algemene omschrijving, ingericht met de 3 W-vragen (art. 8 lid 3 BBV):

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Onder "Wat willen we bereiken?" wordt bij het vervoer naast een algemene beschrijving over wat we willen bereiken ook ingegaan op specifieke prestatie indicatoren voor de uitvoering van Avan. Bij "Wat mag het kosten?" zijn naast de lasten ook de bijdragen van de deelnemers en provincie geraamd.

Het programmaplan bestaat uit de volgende programma's:

1. Vraagafhankelijk vervoer
2. Routevervoer

En het overzicht:

3. Overhead

De indeling van de programma's in de begroting beoogt de financiële inzichtelijkheid van het totale takenpakket zo goed mogelijk in beeld te brengen, te kunnen budgetteren en later in de jaarrekening over te kunnen verantwoorden.

2.1.1. Programma vraagafhankelijk vervoer

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief goede uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer met Avan door het callcenter en de vervoerders. De BVO DRAN monitort de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van kritische prestatie indicatoren (KPI's). In het Programma van Eisen (PvE) vraagafhankelijk vervoer en het PvE callcenter staat weergegeven welke KPI's zijn bepaald en naar welke normen wordt gestreefd.
- Een goede sturing en (financiële) beheersing van de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer met Avan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Afspraken omtrent het vraagafhankelijk vervoer zijn vastgelegd in de contracten met het callcenter en de vervoerders. Met behulp van systeemgerichte contractbeheersing wordt naleving van de contracten en daarmee de kwaliteit en de financiële afhandeling van de uitvoering gemonitord en geborgd.
- De vervoerders en het callcenter hebben de contractuele verplichting om jaarlijks een audit uit te laten voeren op hun (financiële) processen en (financiële) systemen.
- Analyseren van de (realtime) rittenbakken, zowel kwalitatief als financieel. Het verzorgen van periodieke managementinformatie en andere uitvoeringsinformatie en op basis daarvan rapporteren en (bij)sturen op de uitvoering van Avan. Hierbij zijn de KPI's zoals beschreven in de PvE's het uitgangspunt voor de monitoring en controles.
- Voorafgaand aan ieder bestuurlijk overleg (5x per jaar) is er minimaal één voorbereidend ambtelijk overleg om de onderwerpen van het bestuurlijk overleg voor te bespreken. Aanvullend worden de financiële aspecten separaat besproken met de financials van de gemeenten.
- Structureel, voorafgaand aan het voorbereidend ambtelijk overleg, afstemming met gemeenten over vraagafhankelijk vervoer gerelateerde zaken.
- Structurele aanwezigheid bij het overleg Regionale Adviesraad doelgroepenvervoer om ervaringen van gebruikers mee te nemen in de (bij)sturing van de uitvoering van Avan.
- Goede communicatie over de uitvoering van het vervoer met betrokken partijen en gebruikers Avan.

Wat mag het kosten?

Programma 1: Vraagafhankelijk vervoer	Primitieve begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Vervoer	11.084.128	10.620.201	11.872.123	12.956.523	14.176.691	15.532.897
Zero emissie	-	-	-	-	366.970	776.644
Callcenter	632.634	667.178	720.042	770.369	825.814	887.002
Totaal lasten	11.716.762	11.287.379	12.592.165	13.726.892	15.369.475	17.196.543
Baten						
Arnhem	2.674.737	2.271.481	2.780.226	3.116.108	3.589.820	4.123.011
Berg en Dal	391.406	392.384	454.125	485.746	533.771	585.479
Beuningen	260.260	267.168	323.449	362.094	416.717	478.186
Doesburg	89.427	92.219	111.053	124.072	142.429	163.086
Druten	356.326	365.466	443.046	496.225	571.522	656.270
Duiven	273.595	280.437	338.889	379.437	436.453	500.617
Heumen	151.243	170.288	187.491	186.584	195.572	204.849
Lingewaard	840.808	759.512	881.164	942.873	1.036.383	1.137.068
Montferland	477.921	489.860	593.292	664.716	765.470	878.877
Mook en Middelaar	103.591	106.442	128.686	143.876	165.447	189.727
Nijmegen	1.303.916	1.335.069	1.616.589	1.811.722	2.086.142	2.395.003
Overbetuwe	553.475	568.232	627.528	639.774	669.939	701.089
Renkum	602.011	602.741	662.218	660.857	691.691	723.531
Rheden	678.771	699.465	770.904	785.882	822.315	859.941
Rozendaal	13.555	14.339	16.404	17.859	19.836	22.042
Westervoort	186.853	191.836	231.491	258.994	297.632	341.103
Wijchen	294.547	302.745	367.106	411.036	473.342	543.464
Zevenaar	456.549	462.356	535.318	572.627	629.348	690.420
Eigen bijdrage	1.485.359	1.392.923	1.523.186	1.666.410	1.825.646	2.002.780
Subsidie provincie Wmo	522.412	522.416	-	-	-	-
Totaal baten	11.716.762	11.287.379	12.592.165	13.726.892	15.369.475	17.196.543
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.1.2. Programma routevervoer

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief goede uitvoering van het routevervoer met Avan door de vervoerders. De BVO DRAN monitort de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van kritische prestatie indicatoren (KPI's). In het Programma van Eisen (PvE) routegebonden vervoer staat weergegeven welke KPI's zijn bepaald en naar welke normen wordt gestreefd.
- Een goede sturing en (financiële) beheersing van de uitvoering van het routevervoer met Avan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Afspraken omtrent het routevervoer zijn vastgelegd in de contracten met de vervoerders. Met behulp van systeemgerichte contractbeheersing wordt naleving van de contracten en daarmee de kwaliteit en de financiële afhandeling van de uitvoering gemonitord en geborgd.
- De vervoerders hebben de contractuele verplichting om jaarlijks een audit uit te laten voeren op hun (financiële) processen en (financiële) systemen.
- Analyseren van de (realtime) rittenbakken, zowel kwalitatief als financieel. Het verzorgen van periodieke managementinformatie en andere uitvoeringsinformatie en op basis daarvan rapporteren en (bij)sturen op de uitvoering van Avan. Hierbij zijn de KPI's zoals beschreven in het PvE het uitgangspunt voor de monitoring en controles.
- Voorafgaand aan ieder bestuurlijk overleg (5x per jaar) is er minimaal één voorbereidend ambtelijk overleg om de onderwerpen van het bestuurlijk overleg voor te bespreken. Aanvullend worden de financiële aspecten separaat besproken met de financials van de gemeenten.
- Structureel, voorafgaand aan het voorbereidend ambtelijk overleg, afstemming met gemeenten over vraagafhankelijk vervoer gerelateerde zaken.
- Structurele aanwezigheid bij het overleg Regionale Adviesraad doelgroepenvervoer om ervaringen van gebruikers mee te nemen in de (bij)sturing van de uitvoering van Avan.
- Goede communicatie over de uitvoering van het vervoer met betrokken partijen en gebruikers Avan.

Wat mag het kosten?

Programma 2: Routevervoer	Primitieve begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Vervoer	13.587.016	13.688.370	14.803.345	15.666.716	16.611.477	17.637.800
Zero emissie	-	-	516.815	1.175.004	1.536.683	2.645.671
Totaal lasten	13.587.016	13.688.370	15.320.159	16.841.720	18.148.160	20.283.471
Baten						
Arnhem	3.195.046	2.861.461	3.285.408	3.701.910	4.089.072	4.680.807
Berg en Dal	493.930	474.020	522.780	566.474	600.163	658.965
Beuningen	437.457	470.908	519.745	563.971	598.435	658.438
Doesburg	484.395	503.248	578.473	652.587	721.775	827.346
Druten	295.640	303.361	345.289	385.903	422.144	478.535
Duiven	350.672	466.583	540.448	614.133	684.900	791.602
Heumen	195.332	215.328	232.242	246.260	255.168	274.084
Lingewaard	1.314.936	1.282.555	1.393.354	1.488.070	1.553.780	1.681.972
Montferland	-	88.375	100.194	111.429	121.295	136.731
Mook en Middelaar	117.553	121.667	143.199	165.137	187.231	219.899
Nijmegen	1.527.480	1.668.780	1.815.821	1.944.519	2.038.011	2.217.241
Overbetuwe	1.555.516	1.569.593	1.778.889	1.979.059	2.153.952	2.428.437
Renkum	394.580	394.580	424.388	440.578	456.809	490.356
Rheden	1.138.222	1.178.292	1.271.085	1.347.554	1.396.416	1.499.807
Rozendaal	41.016	28.857	34.216	39.726	45.375	53.666
Westervoort	326.379	320.631	367.159	412.740	454.596	518.920
Wijchen	656.339	659.753	748.451	830.520	901.607	1.014.091
Zevenaar	1.062.523	1.080.376	1.219.019	1.351.149	1.467.430	1.652.574
Totaal baten	13.587.016	13.688.370	15.320.159	16.841.720	18.148.160	20.283.471
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.1.3. Overzicht overhead

Overzicht Overhead	Primitieve begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
BVO	1.084.188	1.105.802	1.130.070	1.159.091	1.202.624	1.249.695
Totaal lasten	1.084.188	1.105.802	1.130.070	1.159.091	1.202.624	1.249.695
Baten						
Arnhem	195.056	198.702	217.074	222.421	230.766	239.802
Berg en Dal	46.480	47.086	51.150	52.481	54.453	56.584
Beuningen	36.156	36.837	39.934	40.993	42.534	44.198
Doesburg	18.556	18.965	20.375	20.961	21.751	22.601
Druten	27.800	28.539	30.853	31.692	32.884	34.171
Duiven	34.884	35.321	38.275	39.294	40.772	42.367
Heumen	24.976	26.184	28.275	29.052	30.145	31.324
Lingewaard	60.253	61.211	66.608	68.313	70.878	73.653
Montferland	45.502	48.742	52.962	54.337	56.378	58.585
Mook en Middelaar	14.877	15.382	16.454	16.945	17.584	18.271
Nijmegen	212.471	216.589	236.649	242.471	251.567	261.418
Overbetuwe	61.877	62.743	68.285	70.030	72.660	75.504
Renkum	42.290	42.861	46.527	47.745	49.540	51.478
Rheden	56.409	57.062	62.068	63.663	66.054	68.640
Rozendaal	5.655	5.988	6.173	6.415	6.660	6.919
Westervoort	23.162	23.560	25.404	26.112	27.095	28.154
Wijchen	53.769	54.604	59.377	60.907	63.195	65.668
Zevenaar	57.075	58.485	63.625	65.258	67.709	70.359
Provincie Gelderland	66.941	66.941	-	-	-	-
Totaal baten	1.084.188	1.105.802	1.130.070	1.159.091	1.202.624	1.249.695
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.2. Paragrafen

In de begroting wordt in afzonderlijke paragrafen ingegaan op de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten van de organisatie. In de BBV (art. 9 lid 2) staat aangegeven dat in de begroting ten minste de volgende paragrafen opgenomen moeten zijn, tenzij het desbetreffende aspect niet aan de orde is:

- lokale heffingen
- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- onderhoud kapitaalgoederen
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid

De paragrafen “lokale heffingen”, "onderhoud kapitaalgoederen", “verbonden partijen” en “grondbeleid” zijn niet op de BVO DRAN van toepassing. De overige paragrafen staan hieronder toegelicht.

2.2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de BVO DRAN in staat is tegenvallers op te vangen. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico’s zo goed mogelijk in beeld gebracht te worden.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's
- financiële kengetallen

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Binnen de financiën van de BVO DRAN zijn een tweetal posten te duiden als weerstandscapaciteit: reserves en posten onvoorzien.

Ten aanzien van alle bestedingen door de BVO DRAN is de ‘open einde’ systematiek van toepassing. Dit houdt in dat bij een tekort een deelnemer bij moet betalen en bij een overschot geld terug krijgt. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende deelnemer. De verantwoordelijkheid voor het vormen van een additionele post onvoorzien ligt daardoor bij de deelnemers. Omdat jaarlijks het resultaat wordt verrekend met de deelnemers, wordt er door de BVO DRAN ook geen reserve opgebouwd.

In de MJPB zijn geen reserves en geen expliciete posten onvoorzien opgenomen. Binnen het saldo van de BVO lasten ("Overhead") is een post onvoorzien opgenomen om niet begrote BVO gerelateerde kosten te kunnen dekken.

Inventarisatie van de risico's

Aanbesteding in het geval vervoerscontracten niet worden verlengd aansluitend aan de initiële periode

Met vervoerders zijn in 2020 contracten afgesloten voor een initiële periode van 4 jaren en drie verlengingsopties van elk twee jaren. Het lichten van verlengingsopties is een tweezijdig besluit dat tenminste één jaar voor expiratiedatum schriftelijk aan de andere partij kenbaar dient te worden gemaakt. De initiële periode eindigt 31 juli 2024. Het besluitvormingsproces over de eerste verlenging loopt parallel aan het opstellen van deze MJPB. Het is denkbaar dat partijen besluiten contracten niet te verlengen en dat daardoor delen van het vervoer dienen te worden aanbesteed.

Met de huidige marktomstandigheden (krapte arbeidsmarkt, energieprijzen, brandstofprijzen, investering zero emissie voertuigen) is het zeer reëel om te verwachten dat een aanbesteding zal leiden tot hogere tarieven dan de huidige contractueel overeen gekomen tarieven.

De huidige meerjarige begrotingen voor het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer zijn gebaseerd op de tarieven uit de huidige contracten, waarbij deels rekening is gehouden met additionele kosten voor de infasering van zero emissie. In geval besloten dient te worden tot een nieuwe aanbesteding (van een deel van het vervoer) is de verwachting dat sprake is van meerkosten ten opzichte van de huidige meerjarige begrotingen vervoerskosten van betreffende gemeenten.

30% clausule overeenkomsten vervoerders

Door invoering van beheersmaatregelen bestaat tijdens de contractperiode de mogelijkheid dat vervoervolumes schommelen. Binnen het contract zijn afspraken gemaakt voor het geval dat vervoervolumes structureel met meer dan 30% toe- of afnemen en dit leidt tot een onredelijke financiële situatie voor vervoerder of opdrachtgever. Beide partijen treden in dit geval tijdig in overleg.

In het geval sprake is van een noodzakelijke tariefverhoging ten gevolge van de 30% clausule zal deze in alle gevallen passend zijn binnen de begroting van de BVO DRAN, rekening houdend met de algemene uitgangspunten uit de kaderbrief 2024.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's

De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een ‘open einde’ systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een deelnemer meer of aangepast gebruik inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende deelnemer. Door periodiek inzicht te geven in het volume van het aantal ritten en de bijbehorende kosten worden de gevolgen van verwachtte toenames van ritten en/of kosten door de BVO DRAN gecommuniceerd met de gemeenten.

De gemeenten streven naar het versterken van de eigen kracht van de reiziger en een toename van het gebruik van algemene voorzieningen in combinatie met een afname van het doelgroepenvervoer. Bijvoorbeeld het gebruik van openbaar vervoer en vrijwilligers. Daarnaast sturen vervoerders bij het plannen op efficiency. Bijvoorbeeld het afstemmen van verschillende vervoersvormen en slim koppelen van deze vervoersstromen binnen de planning.

Financiële kengetallen

Doordat de BVO DRAN niet over eigen vermogen, vaste activa en vaste passiva beschikt, kan er geen netto schuldquote en solvabilteitsratio worden bepaald. Door de ‘open einde’ systematiek is de structurele exploitatieruimte gewaarborgd.

2.2.2. Financiering

Het financieringsvraagstuk van de BVO DRAN is van een beperkte omvang. De meeste bedrijfsvoerings-onderdelen worden afgenomen van de gemeente Arnhem en de Connectie. Daarnaast bestaat het grootste deel van de begroting BVO lasten uit personeelskosten of daaraan gerelateerde kosten. De financieringsrisico's zullen om die reden slechts beperkt zijn.

Renterisicobeheer
Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de renterisiconorm conform de Wet Fido.
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasgeldlimiet
De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. Met het kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

Renterisiconorm
De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

Schatkistbankieren
Naast gemeenten, provincies en waterschappen zijn ook rechtspersonen (openbare lichamen) die zijn ingesteld op basis van de wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. De verantwoording van schatkistbankieren gebeurt in de jaarrekening.

Relatiebeheer
Het betalingsverkeer is belegd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

2.2.3. Bedrijfsvoering

Waar staat de BVO DRAN voor?
De BVO DRAN is ingesteld voor de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk en wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is.

Doelen en taken
De BVO DRAN heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer voor de deelnemers. De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer worden daardoor overgedragen aan de BVO DRAN.

Vervoersmodel
In de huidige contracten wordt voor het vraagafhankelijk vervoer gewerkt volgens een callcentermodel. Hierbij is de ritaanname belegd bij een callcenter en wordt de feitelijke planning en uitvoering verzorgd door de vervoerders. Binnen het routevervoer zijn de callcentertaken ook belegd bij de vervoerder zelf.

De periodieke vergoeding aan vervoerders vraagafhankelijk vervoer is gebaseerd op het aantal beladen kilometers, voor het routevervoer op het aantal beladen uren verhoogd met een starttarief en de vergoeding aan het callcenter op het aantal declarabele ritten en geregistreerde OV-reisadviezen.

Rapporteren
Aan de deelnemers wordt per programma gerapporteerd. Het is een overzicht van de geleverde prestaties. De rapportages (inclusief financiën) worden halfjaarlijks opgesteld.

Vennootschapsbelasting
Het kabinet heeft eind 2014 wetgeving vastgesteld, die erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting (Vpb) zullen worden onderworpen. Deze wetswijziging is per 1 januari 2016 in werking getreden. Aangezien de BVO DRAN geen winstoogmerk heeft en in de GR is bepaald dat positieve rekeningresultaten aan de deelnemers worden terugbetaald, hoeft de BVO DRAN geen rekening te houden met Vpb.

3. Financiële begroting

3.1. Overzicht baten en lasten

Onderstaand is de financiële meerjarenbegroting van de BVO DRAN weergegeven. Per onderdeel wordt in paragraaf 3.2 een toelichting gegeven.

	Primitieve begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten deelnemers (BVO, callcenter en vervoer)						
BVO						
Personeelskosten	737.560	799.942	825.921	857.518	888.212	922.207
Ondersteunende taken	46.912	62.741	65.549	65.559	68.122	68.118
Huisvesting	28.668	28.756	28.842	31.469	31.441	34.059
Accountant en fiscaal advies	23.456	23.528	23.598	23.601	26.201	26.199
Platform opdrachtgevers doelgroepenvervoer	20.850	13.071	15.732	15.734	15.721	18.339
Kantoorkosten, ICT	117.280	86.268	89.147	94.406	99.564	104.796
Consumenten, klachten	88.612	75.811	78.659	83.916	86.463	89.077
Onvoorzien	27.513	22.935	24.057	22.736	24.094	25.550
Taakstelling BVO	-32.726	-33.392	-34.545	-35.848	-37.195	-38.650
Incidentele kosten BVO	26.062	26.142	13.110	0	0	0
Callcenter						
Vraagafhankelijk WMO	632.634	667.178	720.042	770.369	825.814	887.002
Vervoer						
Vraagafhankelijk WMO	11.084.128	10.620.201	11.872.123	12.956.523	14.176.691	15.532.897
Vraagafhankelijk zero emissie	0	0	0	0	366.970	776.644
Routegebonden	13.587.016	13.688.370	14.803.345	15.666.716	16.611.477	17.637.800
Routegebonden zero emissie	0	0	516.815	1.175.004	1.536.683	2.645.671
Onvoorzien						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Lasten	26.387.966	26.081.552	29.042.394	31.727.703	34.720.259	38.729.710
Baten deelnemers (BVO, callcenter en vervoer)						
BVO						
Vraagafhankelijk WMO en routegebonden	1.017.247	1.038.861	1.130.070	1.159.091	1.202.624	1.249.695
Vraagafhankelijk OV (subsidie provincie)	66.941	66.941	0	0	0	0
Callcenter						
Vraagafhankelijk WMO	632.634	667.178	720.042	770.369	825.814	887.002
Vervoer						
Vraagafhankelijk WMO	9.076.357	8.704.862	10.348.937	11.290.113	12.718.015	14.306.761
Vraagafhankelijk WMO (subsidie prov.)	522.412	522.416	0	0	0	0
Routegebonden	13.587.016	13.688.370	15.320.159	16.841.720	18.148.160	20.283.471
Reizigersbijdrage						
Reizigersbijdrage WMO (regie en vervoer)	1.485.359	1.392.923	1.523.186	1.666.410	1.825.646	2.002.780
Onvoorzien						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Baten	26.387.966	26.081.552	29.042.394	31.727.703	34.720.259	38.729.710
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

3.2. Toelichting baten en lasten

Lasten deelnemers

BVO

Personeelskosten

Bij de personeelskosten wordt uitgegaan van de feitelijke personeelslasten voor functies die zijn bezet. Voor niet bezette functies wordt uitgegaan van gebruikelijke normbedragen. Daarnaast is binnen personeelskosten een bedrag voor de inhuur van derden opgenomen.

Ondersteunende taken

De kosten voor ondersteunende taken zijn gebaseerd op een dienstverleningsovereenkomst met de Connectie.

Huisvesting

De kosten voor huisvesting zijn gebaseerd op een huurovereenkomst met de gemeente Arnhem.

Accountant en fiscaal advies

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren.

Platform opdrachtgevers doelgroepenvervoer

Kosten zijn gebaseerd op de meerjarige begroting van het in oprichting zijnde platform.

Kantoorkosten, ICT

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren.

Consumenten, klachten

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren.

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt ongeveer 2,0% van de totale structurele BVO lasten.

Taakstelling

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om vanaf 2023 een structurele taakstelling van -3% te leggen op het budget voor de BVO lasten.

Callcenter

Kosten zijn gebaseerd op contractueel overeen gekomen tarieven en verwachte hoeveelheden vervoer.

Vervoer

Kosten zijn gebaseerd op contractueel overeen gekomen tarieven en verwachte hoeveelheden vervoer.

Baten deelnemers

Algemeen

De baten zijn verdeeld over de onderdelen BVO, callcenter, vervoer, reizigersbijdrage en de Wmo subsidie. Binnen de meerjarige begroting is de subsidie van de provincie opgenomen onder BVO (bijdrage beheerkosten) en het vraagafhankelijk vervoer.

Subsidie en bijdrage beheerkosten provincie Gelderland

De Wmo subsidie van de provincie voor het vraagafhankelijk Wmo vervoer is voor het jaar 2023 opgenomen conform de ontvangen beschikking voor de jaren 2021 tot en met 2023. Vanaf 2021 wordt de subsidie in drie jaren afgebouwd tot nul (75%, 50% en 25%, basisjaar 2020). Deze afbouw is ook van toepassing op de vaste bijdrage van de provincie op de beheerkosten.

3.3. Reserves en voorzieningen

Doordat jaarlijks het geraamde saldo van baten en lasten wordt verrekend met de deelnemers, worden er geen onttrekking of dotaties aan een bestemmingsreserve voorzien.

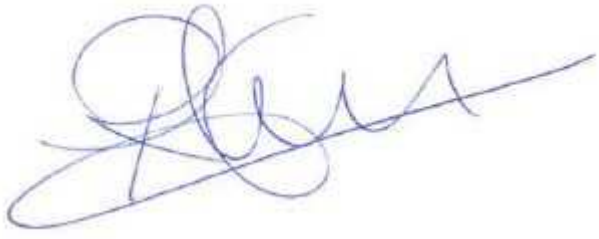
Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen van 23 maart 2023,

de secretaris,



M. van den Beucken

de voorzitter,



R.W.M. Engels

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten per taakveld

Overzicht lasten en baten per taakveld			Primitieve begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Programmaplan	**Taakveld**							
P1 Vraagafhankelijk vervoer	Taakveld 6.6 - Vervoersdiensten (WMO)	Lasten	11.084.128	10.620.201	11.872.123	12.956.523	14.543.661	16.309.541
		Baten	11.084.128	10.620.201	11.872.123	12.956.523	14.543.661	16.309.541
	Taakveld 6.6 - Vervoersvoorzieningen (WMO)	Lasten	632.634	667.178	720.042	770.369	825.814	887.002
		Baten	632.634	667.178	720.042	770.369	825.814	887.002
	Totaal	Lasten	11.716.762	11.287.379	12.592.165	13.726.892	15.369.475	17.196.543
		Baten	11.716.762	11.287.379	12.592.165	13.726.892	15.369.475	17.196.543
		Saldo	0	0	0	0	0	0
P2 Routevervoer	Taakveld 4.3 - Leerlingenvervoer	Lasten	10.540.720	10.709.239	11.885.878	12.970.617	13.842.196	15.317.871
		Baten	10.540.720	10.709.239	11.885.878	12.970.617	13.842.196	15.317.871
	Taakveld 6.71c - Dagbesteding (WMO)	Lasten	1.679.020	1.588.166	1.775.007	1.943.299	2.089.082	2.327.053
		Baten	1.679.020	1.588.166	1.775.007	1.943.299	2.089.082	2.327.053
	Taakveld 6.72c - Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	1.367.276	1.390.965	1.659.274	1.927.803	2.216.882	2.638.547
		Baten	1.367.276	1.390.965	1.659.274	1.927.803	2.216.882	2.638.547
	Totaal	Lasten	13.587.016	13.688.370	15.320.159	16.841.720	18.148.160	20.283.471
		Baten	13.587.016	13.688.370	15.320.159	16.841.720	18.148.160	20.283.471
		Saldo	0	0	0	0	0	0
Overzichten								
Overhead	Taakveld 0.4 - Overhead bedrijfsvoeringsorganisatie	Lasten	1.084.188	1.105.802	1.130.070	1.159.091	1.202.624	1.249.695
		Baten	1.084.188	1.105.802	1.130.070	1.159.091	1.202.624	1.249.695
		Saldo	0	0	0	0	0	0
		Saldo	0	0	0	0	0	0
Geraamd saldo van baten en lasten			0	0	0	0	0	0

Bijlage 2: Overzicht gemeentelijke bijdragen

In onderstaande overzichten is per deelnemer te zien wat de totaal begrote bijdragen zijn voor de jaren 2023 (gewijzigde begroting) en 2024 (primitieve begroting).

Bijdragen deelnemers gewijzigde begroting 2023	Programma 1 2023	Programma 2 2023	Overhead 2023	Totaal 2023
Lasten				
Vervoer	10.620.201	13.688.370	1.105.802	25.414.374
Zero emissie				
Callcenter vraagafhankelijk vervoer	667.178			667.178
Totaal lasten	11.287.379	13.688.370	1.105.802	26.081.552
Baten				
Arnhem	2.271.481	2.861.461	198.702	5.331.644
Berg en Dal	392.384	474.020	47.086	913.490
Beuningen	267.168	470.908	36.837	774.913
Doesburg	92.219	503.248	18.965	614.431
Druten	365.466	303.361	28.539	697.366
Duiven	280.437	466.583	35.321	782.342
Heumen	170.288	215.328	26.184	411.800
Lingewaard	759.512	1.282.555	61.211	2.103.278
Montferland	489.860	88.375	48.742	626.977
Mook en Middelaar	106.442	121.667	15.382	243.491
Nijmegen	1.335.069	1.668.780	216.589	3.220.439
Overbetuwe	568.232	1.569.593	62.743	2.200.569
Renkum	602.741	394.580	42.861	1.040.182
Rheden	699.465	1.178.292	57.062	1.934.820
Rozendaal	14.339	28.857	5.988	49.183
Westervoort	191.836	320.631	23.560	536.027
Wijchen	302.745	659.753	54.604	1.017.102
Zevenaar	462.356	1.080.376	58.485	1.601.218
Provincie Gelderland			66.941	66.941
Eigen bijdrage	1.392.923			1.392.923
Subsidie provincie Wmo	522.416			522.416
Totaal baten	11.287.379	13.688.370	1.105.802	26.081.552
Mutaties reserves				
Ontrekking bestemmingsreserve	0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0

Bijdragen deelnemers begroting 2024		Programma 1 2024	Programma 2 2024	Overhead 2024	Totaal 2024
Lasten					
Vervoer		11.872.123	14.803.345	1.130.070	27.805.537
Zero emissie		-	516.815		516.815
Callcenter vraagafhankelijk vervoer		720.042			720.042
Totaal lasten		12.592.165	15.320.159	1.130.070	29.042.394
Baten					
Arnhem		2.780.226	3.285.408	217.074	6.282.707
Berg en Dal		454.125	522.780	51.150	1.028.056
Beuningen		323.449	519.745	39.934	883.128
Doesburg		111.053	578.473	20.375	709.901
Druten		443.046	345.289	30.853	819.188
Duiven		338.889	540.448	38.275	917.613
Heumen		187.491	232.242	28.275	448.008
Lingewaard		881.164	1.393.354	66.608	2.341.126
Montferland		593.292	100.194	52.962	746.448
Mook en Middelaar		128.686	143.199	16.454	288.339
Nijmegen		1.616.589	1.815.821	236.649	3.669.059
Overbetuwe		627.528	1.778.889	68.285	2.474.702
Renkum		662.218	424.388	46.527	1.133.133
Rheden		770.904	1.271.085	62.068	2.104.057
Rozendaal		16.404	34.216	6.173	56.794
Westervoort		231.491	367.159	25.404	624.054
Wijchen		367.106	748.451	59.377	1.174.934
Zevenaar		535.318	1.219.019	63.625	1.817.962
Provincie Gelderland					
Eigen bijdrage		1.523.186			1.523.186
Subsidie provincie Wmo		-			-
Totaal baten		12.592.165	15.320.159	1.130.070	29.042.394
Mutaties reserves					
Ontrekking bestemmingsreserve		0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve		0	0	0	0
Saldo		0	0	0	0

Bijlage 3: Geprognosticeerde balans

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
ACTIVA							
Vaste activa							
Materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende activa							
Vorderingen met een looptijd < 1 jaar	9.811	9.500	10.000	11.250	12.250	13.500	14.500
Liquide middelen	238	250	250	250	250	250	250
Overlopende activa	559	500	500	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	**10.608**	**10.250**	**10.750**	**12.000**	**13.000**	**14.250**	**15.250**
Totaal activa	**10.608**	**10.250**	**10.750**	**12.000**	**13.000**	**14.250**	**15.250**
PASSIVA							
Vaste passiva							
Eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Schulden met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende passiva							
Schulden met een looptijd < 1 jaar	45	500	500	500	500	500	500
Nog te betalen bedragen	1.473	2.750	2.750	3.000	3.250	3.750	4.000
Vooruitgefactureerde bijdrage gemeenten	7.376	6.000	6.750	7.750	8.500	9.250	10.000
Overige schulden	1.714	1.000	750	750	750	750	750
Totaal vlottende passiva	**10.608**	**10.250**	**10.750**	**12.000**	**13.000**	**14.250**	**15.250**
Totaal passiva	**10.608**	**10.250**	**10.750**	**12.000**	**13.000**	**14.250**	**15.250**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Aan de gemeenteraden via de Colleges van B&W
van de deelnemende gemeenten Bedrijfsvoeringsorganisatie
Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen

Datum:	27 maart 2023
Onderwerp:	Ontwerpbegroting BVO DRAN
Uw kenmerk:	n.v.t.
Ons kenmerk:	n.v.t.

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand treft u de Ontwerp Meerjaren Programmabegroting 2024-2027 (inclusief gewijzigde begroting 2023) aan, zoals vastgesteld in de bestuursvergadering van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) van 23 maart 2023.

In de periode tussen vaststelling van de kaderbrief 2024 op 1 december 2022 en vaststelling van de ontwerpbegroting door het algemeen bestuur op 23 maart 2023, zijn op meerdere vlakken nieuwe inzichten verkregen die veel impact hebben op de algemene uitgangspunten zoals beschreven in de kaderbrief 2024.

Om de gemeenteraden transparantie te bieden is op 23 maart 2023 door het algemeen bestuur een geactualiseerde versie van de kaderbrief 2024 vastgesteld. De geactualiseerde kaderbrief 2024 is bijgevoegd. De gewijzigde algemene uitgangspunten zijn in dit document in de tekst geel gearceerd.

In de vastgestelde ontwerpbegroting is rekening gehouden met deze nieuwe inzichten.

De periode voor het indienen van zienswijze(n) start op 27 maart 2023 en loopt tot en met 16 juni 2023. Vriendelijk verzoek om uw zienswijze(n) (ook) digitaal te versturen naar secretariaat@vervoersorganisatie.nl.

De begroting zal voor vaststelling worden geagendeerd in de bestuursvergadering van de gemeenschappelijke regeling BVO DRAN van 6 juli 2023.



Namens het bestuur van de BVO DRAN

M. van den Beucken
Secretaris BVO DRAN

Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
www.vervoersorganisatie.nl
info@vervoersorganisatie.nl
026 3775204
KVK: 66191084
BTW: 856435065B01
IBAN: NL70 BNGH 0285 1694 91

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder Griffievoorstel	**begrotingsprogramma** 3. Bestuur en Organisatie	
b en w-vergadering N.v.t.	**agendapunt** N.v.t.	**bijlage(n) ter inzage** 1
rol raad Ter besluitvorming	**soort document** Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering 16 mei 2023	**agendapunt**	
raadsvergadering 23 mei 2023	**agendapunt**	

onderwerp
Continueren financiële commissie.

INHOUD VOORSTEL
- Het tijdelijke karakter van de financiële commissie te wijzigen in een permanent karakter;
- de Verordening tot wijziging van de Verordening op de Financiële commissie Rheden 2020 vast te stellen.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
De raad dient een uitspraak te doen over het al dan niet continueren van de financiële commissie die nu nog een tijdelijk karakter heeft. Indien hij daartoe besluit dient de Verordening op de financiële commissie gemeente Rheden 2020 daarop te worden aangepast.

2 Wat is de aanleiding?
In 2020 bestond vanuit de raad de behoefte aan een gremium om de ontwikkeling van de gemeentefinanciën tijdelijk te kunnen monitoren teneinde hierop optimaal grip te kunnen krijgen. Dit heeft geleid tot de instelling van de (tijdelijke) financiële commissie. Daarbij is de afspraak gemaakt dat de werking en de effecten van deze commissie na een jaar zouden worden geëvalueerd. Die evaluatie heeft plaatsgevonden in het najaar van 2021.

Op basis van de respons van die evaluatie werd het nut en de noodzaak van de financiële commissie onderkend en werd besloten om de werking van deze commissie te continueren tot minimaal eind van 2022. Daarmee werd het aan de nieuwe raad overgelaten of deze commissie een permanent karakter moet krijgen of niet.

In haar vergadering van 17 november 2022 heeft de financiële commissie een werkgroep ingesteld om de werking van de financiële commissie opnieuw te evalueren. Deze werkgroep bestond uit een viertal leden van de commissie met ondersteuning van de griffie. De resultaten van deze evaluatie zijn besproken in de vergadering van deze commissie van 21 maart 2023.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Verordening op de Financiële commissie Rheden 2020.

4 Wat willen wij bereiken?

Op basis van de in 2021 uitgevoerde evaluatie werden reeds enkele aanpassingen aangebracht in de werkwijze van de commissie. Zo werd bijvoorbeeld afgesproken dat er per vergadering een lid per fractie aanwezig is, tenzij de fractie van mening is dat ze met twee afgevaardigden wil deelnemen. Ook is de vergaderfrequentie teruggebracht van eenmaal per maand naar eenmaal per twee maanden.

In januari 2023 is nogmaals een evaluatie uitgevoerd naar de werking van de financiële commissie. Hiertoe zijn vragenlijsten uitgezet binnen de betrokken doelgroepen (raadsleden en raadsvolgers, leden van de financiële commissie en de adviseurs). Op basis van deze ingevulde vragenlijsten heeft de werkgroep geconcludeerd dat zowel de deelnemers aan de financiële commissie (leden en adviseurs) als de raadsleden en raadsvolgers positief staan tegenover het functioneren van deze commissie.

In haar vergadering van 21 maart 2023 heeft de werkgroep de financiële commissie geïnformeerd over de resultaten van deze evaluatie. Op basis daarvan heeft de financiële commissie geadviseerd om het tijdelijke karakter van de commissie te wijzigen in een permanent karakter.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Naast het advies om de werking van de commissie te continueren wordt nog een tweetal andere adviezen/bevindingen meegegeven aan de gemeenteraad die de kwaliteit en het functioneren van de financiële commissie kunnen verbeteren:

1 Draag zorg voor verhoging van het kennisniveau van de leden van de financiële commissie zodat de verschillende P&C documenten nog begrijpelijker gaan worden voor de leden. Geef tevens aandacht aan het verder bijscholen van raadsleden over de verschillende P&C documenten en de gebruikte begrippen (solvabiliteit, weerstandsvermogen, risicomanagement enz. enz.).
2 De adviseurs hebben gezamenlijk een reactie gegeven waar een aantal goede adviezen staan welke in lijn zijn met eerdere adviezen. Een advies gaat over de rol en functie van het audit comité. De rol en functie van dit comité is vastgelegd in een huishoudelijk reglement en de werkgroep is van mening dat de financiële commissie niet over dit comité gaat (alleen maar deelnemer). De rol van het audit comité (afstemming tussen de verschillende onderzoek gremia) past onzes inziens niet binnen de taak/rol van de financiële commissie. Wij adviseren dan ook dat de adviseurs dit binnen het audit comité op de agenda plaatsen. Het andere advies is om de mogelijkheid te bieden om in beslotenheid zaken te kunnen bespreken. Dat begrijpen wij dan ook en adviseren de financiële commissie dan ook –indien nodig– een deel van de agenda niet openbaar te behandelen. Dat kan in goed overleg tussen voorzitter, secretaris en de adviseurs. De overige aanbevelingen zijn vooral gericht op interne werkwijze binnen de financiële commissie en worden dus omarmd.

   Het evaluatierapport van de werkgroep is als bijlage bij dit raadsvoorstel gevoegd.

6 Wat gaat het kosten?

Aan het voorstel zijn geen kosten verbonden.

7 Wat zijn de risico's?

Niet van toepassing.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De evaluatie is besproken in de vergadering van de financiële commissie van 21 maart 2023. Het advies van de werkgroep is door de financiële commissie overgenomen.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Niet van toepassing.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Niet van toepassing.

Velp, 13 april 2023

Sjaak Leenders,
plv. griffier.

23.31

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 7
GR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het griffievoorstel;

gelezen de conclusies en aanbevelingen van de werkgroep die zich bezighield met de evaluatie van de financiële commissie;

gelet op het advies van de financiële commissie om het tijdelijke karakter van deze commissie om te zetten in een permanent karakter;

b e s l u i t :

de Verordening tot wijziging van de 'Verordening op de Financiële commissie Rheden 2020' vast te stellen.

Artikel I Wijziging verordening
De Verordening op de Financiële commissie Rheden 2020 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 2, lid 1 komt te luiden:

De commissie heeft een permanent karakter met als doel:
- de ontwikkeling van de gemeentefinanciën te monitoren zodat de raad optimaal grip krijgt op de gemeentefinanciën;
- de raad te adviseren over zijn kaderstellende en controlerende rol.

Artikel II Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Uitwerking evaluatie financiële commissie maart 2023.

In de verordening financiële commissie is opgenomen dat deze commissie tijdelijk is. Eind 2021 heeft er een evaluatie plaats gevonden en vanuit de financiële commissie is het advies gekomen om (gezien de nieuwe samenstelling van de raad per maart 2022) de evaluatie eind 2022/begin 2023 nogmaals uit te voeren. Een aantal deelnemers vanuit de financiële commissie heeft zich aan deze taak gekweten (Stefanie van Eijden, Theo Kooijmans, Tim Endeveld en Sjir Hanssen met ambtelijke ondersteuning door Sjaak Leenders) en een enquête uitgevoerd.

Hiertoe zijn vragenlijsten uitgezet binnen de betrokken doelgroepen (raadsleden en raadsvolgers, leden van de financiële commissie en de adviseurs). De vragenlijsten zijn uitgezet in Forms en na enige opstart perikelen hebben de adviseurs (gemeenschappelijke reactie), 8 leden van de financiële commissie en 7 raadsleden/raadsvolgers de enquête ingevuld. In de bijlage zijn de individuele reacties opgenomen.

Conclusies.

De reacties zijn positief en op basis hiervan stelt de financiële commissie de gemeenteraad van Rheden voor om op basis van deze (en de eerdere) evaluatie de commissie te continueren. Hierbij een aantal adviezen die we als werkgroep ook mee willen geven aan de gemeenteraad:

1. De huidige verordening geeft aan dat de financiële commissie een tijdelijk karakter heeft. Dat dient te worden aangepast naar een permanent karakter.

2. Draag zorg voor verhoging van het kennisniveau van de leden van de financiële commissie zodat de verschillende P&C documenten nog begrijpelijker gaan worden voor de leden. Geef tevens aandacht aan het verder bijscholen van raadsleden over de verschillende P&C documenten en de gebruikte begrippen (solvabiliteit, weerstandsvermogen, risicomanagement enz enz).

3. De adviseurs hebben gezamenlijk een reactie gegeven waar een aantal goede adviezen staan welke in lijn zijn met eerdere adviezen. Een advies gaat over de rol en functie van het Auditcomité. De rol en functie van dit comité is vastgelegd in een huishoudelijk reglement en de werkgroep is van mening dat de financiële commissie niet over dit comité gaat (alleen maar deelnemer). De rol van het audit comité (afstemming tussen de verschillende onderzoek gremia) past onzes inziens niet binnen de taak/rol van de financiële commissie. We adviseren dan ook dat de adviseurs dit binnen het audit comité op de agenda plaatsen. Het andere advies is om de mogelijkheid te bieden om in beslotenheid zaken te kunnen bespreken. Dat begrijpen wij dan ook en adviseren de financiële commissie dan ook – indien nodig – een deel van de agenda niet openbaar te behandelen. Dat kan in goed overleg tussen voorzitter, secretaris en de adviseurs. De overige aanbevelingen zijn vooral gericht op interne werkwijze binnen de financiële commissie en worden dus omarmt.

Aanbeveling

1. In te stemmen met de conclusies en de griffier te verzoeken om deze evaluatie te agenderen voor de raadsvergadering van april 2023.

De werkgroep

Stefanie van Eijden, Theo Kooijmans, Tim Endeveld, Sjaak Leenders, Sjir Hanssen

Bijlage 1 bij rapportage uitkomsten evaluatie financiële commissie

1. Adviseurs (1 x ingevuld namens alle adviseurs)

Wat gaat er goed en moet de commissie blijven doen?

Sinds de eerste evaluatie eind 2021 zijn er mooie stappen gezet. Er is ruimte voor de leden van financiële commissie om relevante agendapunten aan te dragen en we hebben goede stappen gezet in de opzet en leesbaarheid van de programmabegroting. Daarnaast zien we dat het advies om effectief gebruik te maken van tijdelijke werkgroepen wordt ter harte is genomen (bijvoorbeeld voor de aanbesteding van de accountantscontrole). Bovendien zijn er nieuwe afspraken gemaakt over de planning en bespreking van de voortgangsrapportages. Tot slot is onze ervaring dat de samenwerking en het onderlinge vertrouwen afgelopen jaar sterk is verbeterd. Naar ons gevoel zijn we op een meer constructieve wijze met elkaar in gesprek, is er meer sprake van respect voor ieders rol en verantwoordelijkheid en ervaren we meer een toonzetting die uitnodigt om het gezamenlijk beter te maken.

Wat heb je gemist en moet de commissie doen om dit te verbeteren?

In de vorige evaluatie hebben we geadviseerd om meer duidelijkheid te creëren over de samenhang van de overlegvormen en het mandaat van deze overlegvormen (financiële commissie, audit comité en gerelateerde werkgroepen). Meer concreet hadden wij geadviseerd om de werkzaamheden van het audit comité bij de financiële commissie onder te brengen. We hebben niet het idee dat hier afgelopen jaar stappen in zijn gezet. In onze beleving is het nog steeds zoeken naar de verschillende rollen, waarbij we de financiële commissie als primaire aanspreekpunt beschouwen. Gelukkig is er ruimte vanuit alle betrokken om dit in alle openheid met elkaar te bespreken, en waar nodig tot een pragmatische oplossing te komen. In de eerdere evaluatie hebben wij ook de financiële commissie opgeroepen om een actieve rol te nemen in het bepalen van (uitkomst/outcome) indicatoren. Bij nader inzien is het niet logisch om deze verantwoordelijkheid bij de financiële commissie te beleggen, aangezien indicatoren niet financieel zijn. Met de programmabegroting 2024-2027 komt er een concreet voorstel op tafel voor deze indicatoren en wij nodigen de financiële commissie uit om mee te denken hoe het gesprek over de indicatoren vormgegeven kan worden. De raad heeft namelijk een belangrijke rol om te bepalen welke maatschappelijke effecten zij willen bereiken.

Tot slot brengen wij graag de volgende aanbevelingen opnieuw onder de aandacht:

- Maak optimaal gebruik van de commissieleden in de financiële commissie. De commissieleden brengen vanuit hun eigen (werk)ervaring unieke vaardigheden in. Wij denken dat deze beter ingezet kunnen worden, door deze vaardigheden meer onderdeel te laten zijn van het gesprek.
- Organiseer themabijeenkomsten voor de financiële commissie die niet worden opgenomen. Dit biedt ruimte voor open discussie. Met elkaar, met ambtenaren en met externe gasten.
- Sta tussentijds stil bij de bereikte successen. Enkele voorbeelden uit het afgelopen jaar: sluitende meerjarenbegroting, stap in de leesbaarheid van de programmabegroting en blijven vergaderen in de lastige Corona-periode door inzet van digitaal vergaderen.

- Beschouw de wethouder financiën in de financiële commissie alleen als adviseur van de commissie en niet als vertegenwoordiger van het college.

Wat vind je overbodig en moet de commissie niet meer gaan doen?

In de financiële commissie worden financiële ontwikkelingen waaronder die op (grote) projecten mondeling toegelicht. In beginsel kan dit, maar het is daarbij belangrijk om niet de rol van de Raad over te nemen. De wethouder financiën zit hier immers niet als vertegenwoordiger van het College, maar als adviseur van de commissie. De huidige vorm nodigt uit om ook vragen die eigenlijk bedoeld zijn voor de andere wethouders te stellen en daar is de financiële commissie nou juist niet voor bedoeld. Daarnaast zouden in de financiële commissie geen gedetailleerde vragen over de uitvoering gesteld moeten worden, omdat dit afleidt van de kern. Waar er individuele behoeftes zijn kan dit beter in een inhoudelijke themabijeenkomst worden besproken, ook ten behoeve van een goede voorbereiding en juiste vertegenwoordiging. Overigens merken wij dat hier door de voorzitter goed op wordt gestuurd. In relatie tot de P&C documenten merken wij dat de voorbespreking van de P&C documenten in de financiële commissie nog niet heeft geleid tot minder raadsvragen. Sterker nog, onze indruk is dat het totaal aantal vragen zelfs is toegenomen. Wij zouden juist verwachten dat een goede bespreking in de financiële commissie zou moeten leiden tot een afname van het aantal schriftelijke vragen. Wie zien hierin een rol van de financiële commissie richting hun achterban.

Wat is je mening over het continueren van de commissie?

We merken dat er het afgelopen jaar goede stappen zijn gezet om de meerwaarde van de financiële commissie beter te benutten. Daarbij zien we nog een aantal verbeterpunten om de meerwaarde ten volle te kunnen benutten, zoals hierboven ook benoemd. Vorig jaar hebben wij geadviseerd om de financiële commissie te continueren voor die periode 2022-2025, we staan nog steeds achter dit advies.

Wat is je naam en functie (optioneel)

Roel Kuipers, Concerncontroller. Namens de adviseurs.

2. Leden en plaatsvervangend leden (8 x ingevuld)

Wat gaat er goed en moet de commissie blijven doen?

- We worden bijgepraat over de financiële positie van de gemeente en de beheersing daarvan. We bespreken ontwikkelingen op financieel gebied en bereiden besluitvorming van de raad voor. Bewaken dat niet-financiële onderwerpen niet behandeld worden.
- agendasamenstelling; presentaties en info over grote projecten
- De taken zijn helder en wat er verwacht wordt is ook duidelijk
- De diepte in en de fractieleden informeren en adviseren over het onderwerp financiën. Op dit moment ook het intensief met de ambtelijke organisatie ontwerpen van de P&C producten zodat de raad haar taken goed kan uitvoeren
- In de commissie is ruimte om verder te verdiepen in financiële stukken. Dit zorgt voor extra technische kennis binnen de raad die bij besluitvorming gebruikt kan worden. Deze ruimte moet geboden blijven worden.

- Procedures rond de financiële zaken bespreken en voorstellen hiervoor voorbereiden.
- Ik draai mee als plaatsvervangend lid en vind dat ik eigenlijk nog te weinig ervaring heb om iets zinnigs hierover te zeggen.
- De financiële commissie kan wat mij betreft afwisselend de status krijgen van 'oriënterende vergadering' en 'voorbereidende vergadering' op het thema

Wat heb je gemist en moet de commissie doen om dit te verbeteren?

- Niets
- actuele informatie over de financiën (bijvoorbeeld rond de zomerrapportage): tussentijdse informatie en reactie mogelijkheid geven
- Relevante ervaring op gemeentelijke financiën verbeteren. Dmv online trainingen of coaches
- Soms gaan de stappen erg snel. Nieuwe programmabegroting / planning rondom de rapportages. De commissie kan nog beter vragen om heldere voorstellen
- De commissie kan denk ik in sommige aspecten informatie positie verbeteren zoals zij dit nu doet bij de grote projecten.
- misschien voor nieuwe leden iets van een aparte training of zo
- financiën

Wat vind je overbodig en moet de commissie niet meer gaan doen?

- Niets
- De discussie in detail. Dat heeft niets te maken met de grote lijn en het budgetrecht waartoe de cie. is opgericht
- Enkel zaken behandelen welke bijdragen aan de Fin.dom. Geen randzaken
- dat weet ik nog niet
- De niet technische vragen die toch worden gesteld. Als focus op technisch blijft hebben we er als raad meer aan en kunnen niet technische zaken meer tijd krijgen buiten de commissie. Daarnaast moet commissie niet gebruikt worden als besluitvormings element.
- Stukken voorbespreken die ook in de voorbereidende vergadering terugkomen

Wat is je mening over het continueren van de commissie?

- Voor continueren zeker. Soms moet er een mogelijkheid bestaan om tussentijds te informeren (zie bij 2)
- Positief
- Ik denk dat de commissie een goede rol speelt in het functioneren van de raad. Dus doorgaan
- Dit moet gebeuren om de positie van de raad te waarborgen.
- Nuttig, het scheelt tijd in de algemene vergaderingen.
- Het lijkt mij zeker heel goed dat deze commissie blijft bestaan en dat hier de financiële zaken worden besproken.
- Ik denk dat de commissie bestaansrecht heeft, maar er zou niet direct iets fout gaan als deze commissie er niet was

Wat is je mening over de leesbaarheid van de financiële stukken?

- Wordt steeds beter
- Goed: zeker met de geduldige uitleg die erbij komt.
- Het zoeken naar relevante stukken is soms moeilijk.
- Het zijn omvangrijke documenten. ik denk dat we samen de goede kant op gaan om de stukken beter leesbaar en bruikbaar te maken

- Ze zijn verbeterd maar het kost nog steeds veel tijd ze te begrijpen, dit komt ook doordat een basis aan financiële kennis ontwikkeld moet worden.
- Hier wordt aan gewerkt en ik vind er een stijgende lijn inzitten.
- voor mij is het lastige materie, maar ik ben niet heel financieel aangelegd
- Ik kom er wel uit, maar vanuit een inwonerperspectief gedacht vind ik de stukken vaak te ingewikkeld. En dat ligt niet zozeer aan onder onderwerp financiën, maar aan het gebruik van afkortingen, jargon, onduidelijke tabellen, en zelfs rekenfouten

In hoeverre vind je dat de financiële commissie een adviesrol moet hebben voor wat de betreft de leesbaarheid van stukken en de informatiebehoefte van de raad?

- Lijkt me een goede rol, maar voor de jaarstukken kan dat aan de werkgroep jaarrekening gedelegeerd worden.
- Ik vind dat die positie al wordt ingenomen: we adviseren zeker naar hoe iets naar de Raad moet
- Zeer positief
- Ja vind ik een belangrijke rol. Zodat elk raadslid mee kan doen
- Dit zou een goed idee kunnen zijn om door te ontwikkelen. Zolang het echt om te helpen is en zij niet mede verantwoordelijk worden.
- Graag
- dit lijkt mij zinvol

De samenstelling van de commissie gaat uit van 1 lid en 1 plv. lid per fractie. In de praktijk zijn beiden aanwezig. Wat is je mening hierover?

- Geen probleem. Het is ook een openbare vergadering, dus ook anderen kunnen aanwezig zijn. Het gebeurt niet vaak dat twee leden over hetzelfde onderwerp het woord voeren.
- Lijkt me goed, het is prettig om vanuit eerste hand te horen hoe zaken lopen. Ik zou wel meer het 1 woordvoerderschap invoeren.
- Hoe kleiner de commissie hoe beter de overleggen gaan. Dient geen Poolse landdag te worden.
- Persoonlijk vind ik het prettig om te kunnen sparren
- Dit is een prima zaak, dit ook zodat financiële kennis in raad uitgebreid kan worden.
- Dat is aan de fractie. Bij de CU is de laatste tijd 1 lid aanwezig.
- wij komen niet allebei tegelijk.
- Gezien de werkdruk waar sommige raadsleden het over hebben, zou ik het logischer vinden om met 1 persoon aanwezig te zijn. Maar het kan ook wel weer fijn zijn om te kunnen sparren

Volgens de verordening vergadert de commissie zo vaak als zij dit nodig vindt of als tenminste 2 (plv) leden hierom vragen. In de praktijk vergadert de commissie maandelijks en is dit opgenomen in...

- Reserveren is goed. Voorzitter en secretaris kunnen bepalen of een vergadering noodzakelijk is. Als een lid het nodig vindt kan hij of zij erom vragen
- Volgens mij is er een twee maandelijkse agenda. Tussentijdse bijeenkomsten heb ik nog niet meegemaakt
- Geen mening over
- Maandelijks is wel wat veel. Denk goed afstemmen op de P&C cyclus en dit jaar op de ontwikkeling van de nieuwe programmabegroting en de rapportages

- Lijkt mij een goed vergaderschema wat houdbaar is voor raadsleden en steeds met veel nieuwe informatie.
- Nuttig om in te plannen. Bij geen vergaderpunten kan de vergadering gecanceld worden.
- Ik ben ervoor om vooral dan een vergadering te plannen als er echt iets te bespreken is
- Kennelijk is "zo vaak als zij dit nodig vindt" dus maandelijks. Ik zou me ook in een lagere frequentie kunnen vinden, bijvoorbeeld 1x per 2 maanden

De commissie is een adviesvormend gremium aan de raad. Heb je het gevoel dat dit ook zo wordt ervaren?

- Ja
- ja. Zo werkt het wel in onze fractie.
- Ja
- Ja
- Soms wordt het gezien alsof het al een besluit heeft genomen. Wij geven alleen adviezen. Soms heb ik gevoel dat we meer advies geven aan onze fracties dan aan hele raad.
- Ja, in onze fractie wel.
- volgens mij wel
- Nee. Dat komt omdat op de agenda vaak het doel van de verschillende agendapunten niet duidelijk is, om welk advies aan de raad wordt gevraagd? Er mist bovendien een neutrale terugkoppeling van de gegeven adviezen aan de raadsleden. De huidige notulen zijn voor dat doel teveel een procesverslag en focussen te weinig op de inhoud.

Op welke wijze geef je terugkoppeling over wat er is besproken in de financiële commissie?

- Ik stuur indien nodig stukken door en bespreek het in de fractie
- in het fractieoverleg en met specifieke bijeenkomsten
- Ik geef in de fractie op hoofdlijnen informatie over de financiële commissie.
- Mondeling tijdens de fractievergaderingen. Moet hier nog mijn weg in vinden
- Via fractievergadering.
- In fractievergadering en de notulen. Soms een extra e-mail.
- we bespreken het in ons fractieoverleg
- Ik vertel er kort wat over in het fractieoverleg

Zijn er punten ter verbetering?

- Ik zie ze niet
- zie bij 2
- Nvt
- Soms gaat het erg snel. Denk dat inventariseren of er behoefte is aan een workshop met uitleg kan helpen. Of een training voor starters. Net als dat Coen met Sjaak had gedaan over de raadsinstrumenten
- Geen suggestie

3. Raadsleden en raadsvolgers (7 maal ingevuld)

Ben je bekend met de doelen en taken van de financiële commissie?

6 x ja en 1 x redelijk

Opmerkingen:

- staan in de wet bestuursrecht
- Ja, echter mag de gemeente bij nieuwe leden wel een soort van introductie aanbieden. Waarin duidelijk wordt uitgelegd wat er verwacht wordt van een commissie lid. OOk de VNG biedt trainingen (online) aan. Wijs hier de leden op.

Ben je tevreden met de wijze waarop de commissie haar taken uitvoert?

7 x ja

Opmerkingen:

- maar ik heb er weinig zicht op wat ze doen.
- voorzover ik nu kan beoordelen

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
T.A.F.A. Klomberg

begrotingsprogramma
4 Duurzaamheid

draagt bij aan Global Goal(s)
11 Duurzame steden en gemeenschappen

b en w-vergadering
18 april

agendapunt

bijlage(n)
bijlage I: akte 2013
bijlage II: tekening bij akte 2013
bijlage III: eerdere besluitvormings-documenten 2013

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
16 mei 2023

agendapunt

raadsvergadering
23 mei 2023

agendapunt

onderwerp
Terugkoop brandweerkazenere Dieren.

INHOUD VOORSTEL
- Een krediet van € 921.000,00 beschikbaar te stellen voor de terugkoop van de brandweerkazerne incl. grond (perceel D, sectie O, nr. 292), zoals vastgelegd in de leveringsakte van 2013 (zie bijlage 1);
- in te stemmen om de verlaging van de bijdrage aan VGGM in te zetten ter dekking van de bovengenoemde kosten.

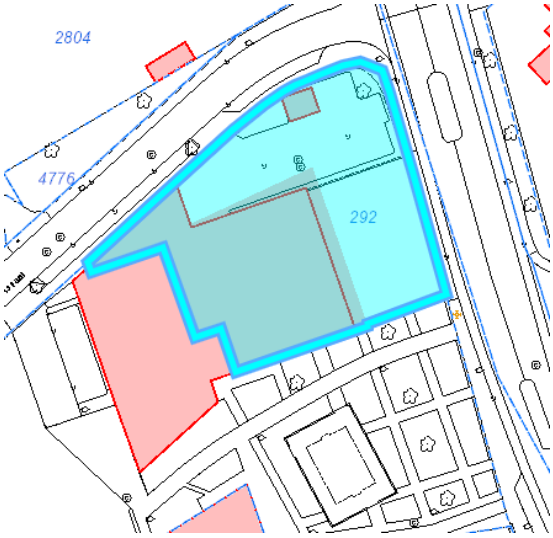
1 Wat is de aanleiding?

Gemeente Rheden heeft in 2011 de brandweerkazerne (destijds perceel D, sectie O nr.203 ged., 214 ged., zie bijlage II) gelegen tussen de Harderwijkerweg en de Burgermeester Bloemersstraat te Dieren, gebouwd. Naast de brandweerkazerne is een school, Het Rhedens De Tender, en een gymzaal gevestigd.

Gewijzigde wet- en regelgeving, regionalisering van de brandweer en aanbod voor terugkoop
In 2013 heeft er tussen de gemeente en de VGGM, in het kader van de uitvoering van de (gewijzigde) Wet veiligheidsregio's, overleg plaatsgevonden over de huisvesting van brandweerkazernes. In deze gewijzigde wet- en regelgeving, met de focus op de regionalisering van de brandweer, is besloten om panden die niet ouder zijn dan 10 jaar en in bezit zijn van de gemeente te verkopen aan de VGGM. Op basis van de leveringsakte van 2013 wordt gewezen op de terugkoopverlichting: VGGM biedt de brandweerkazerne aan de gemeente aan op het moment dat of het Algemeen Bestuur van VGGM heeft besloten niet langer eigenaar wenst te zijn van het registergoed of als het gebruik van het registergoed, als gevolg van een besluit van het Algemeen Bestuur van VGGM is beëindigd. In dit geval heeft de terugkoop betrekking op de eerste situatie waarin VGGM het eigendom van het registergoed wil overdragen. Voor deze overdracht is in de leveringsakte bedingen opgenomen zoals een terugverkooprecht, terugkoopverlichting en een voorkeursrecht tot koop.

Bespreking van wenselijke overdracht
In 2021 zijn de gesprekken tussen de VGGM en de gemeente Rheden opgestart waarbij VGGM heeft aangegeven het registergoed te willen overdragen aan de gemeente Rheden.

Locatie
Voor wat betreft de terugkoop van de brandweerkazerne Dieren gaat het om de brandweerpost met onder- en omliggende grond, met adres de Burgemeester Bloemersstraat 1 te Dieren, perceel Dieren, sectie O, nr. 292, totaal oppervlakte van 1515 m2.



2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
a Oorspronkelijke besluitvorming van 2013 (B&W-voorstel en raadsvoorstel.
b Leveringsakte van het registergoed tussen gemeente Rheden en VGGM.
c Rhedens Vastgoedkader.
d Wet veiligheidsrisico.

3 Wat willen wij bereiken?
Door mddel van de huisvesting van brandweerkazernes in de regio wordt er waarborging gegeven aan veiligheid. Met de overname van de brandweerkazerne in Dieren zijn alle brandweerkazernes weer in eigendom van de gemeente Rheden met een ingebruikname door de VGGM. Dit biedt de mogelijkheid om structurele afspraken te maken over alle brandweerkazernes op een uniforme manier, waarbij gedacht kan worden aan huur en afspraken over onderhoud.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
In afstemming met de VGGM zijn er afspraken gemaakt over de daadwerkelijke terugkoop, met als basis de bestaande akte (2013), de staat van het gebouw voor de overdracht en de afspraken voor het gebruik na eigendomsoverdracht waarin er een directe relatie onstaat tussen de gebruiker van het vastgoed (VGGM) en afdeling Vastgoed als eigenaar van het vastgoed.

Terugkoop
Voor de terugkoop van brandweerkazerne Dieren geldt dat de verkooprijs de boekwaarde is van het jaar van de overdracht, 2023. Op basis van de akte is het niet nodig om een koopovereenkomst op te stellen, de huidige akte voorziet in deze terugkoop. Per aangetekend schrijven zal het terugkooprecht worden bevestigd door brief van VGGM met daarin het beroep op terugkoopverplichting.

Onderhoud en staat van het gebouw
Voor de overdracht is er een onderhoudsinspectie uitgevoerd om twee redenen:
- het vaststellen van de huidige staat van het gebouw;
- inzicht krijgen in het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) om de kosten voor het benodigde onderhoud mee te nemen in de exploitatie en de voorziening.

Op basis van het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) en het proces-verbaal van oplevering, welke intern door de afdeling Vastgoed is overgeleverd, zal het gebouw in de huidige staat worden overgedragen.

Afspraken voor het gebruik
Voor de overige twee brandweerkazernes, in Velp en Rheden, zijn er diverse afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in een gebruiksovereenkomst. Voor alle brandweerkazernes is het nodig om aan te sluiten bij de voorschriften van de Wet Markt en Overheid, voor de verhuur van gebouwen. Dit heeft met name te maken met het feit dat gemeentes KPDH (kostprijsdekkend) dienen te verhuren.

5 Wat gaat het kosten?

Aanschafwaarde = boekwaarde
Vanaf 2013 is er door de VGGM afgeschreven op het gebouw op basis van de destijds overeengekomen aanschafwaarde. De boekwaarde komt hiermee per 31 december 2021 uit op een bedrag van € 921.000,00. Conform de leveringsakte bij de verkoop van het pand aan de VGGM is vastgesteld dat in geval van terugkoop de hiervoor geldende boekwaarde als verkoopprijs dient. Voor de gemeente Rheden zal op basis van een koopprijs van € 921.000,00 de kapitaallasten voor de eerstkomende vier jaar gemiddeld uitkomen op een bedrag van € 19.500,00. Over het eerste jaar hoeven geen kapitaallasten berekend te worden, en wordt er niet afgeschreven op de waarde van de grond.

Voor het pand is er geen sprake van afwaardering en mag ook de grond voor aankoopwaarde geactiveerd worden. Naast de grond zal het pand ook geactiveerd worden op de balans.
In tegenstelling tot de grond dient er wel te worden afgeschreven op het pand. Conform de financiële verordening wordt hiervoor een looptijd van 40 jaar gerekend. Vastgesteld is dat voor deze aankoop er geen gevolgen zijn voor de solvabiliteit.

	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten (op basis van aanschaf gebouw)				
Afschrijving	€ 0	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000
Rente	€ 0	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Kapitaallasten	€ 0	€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000
Dekking				
Vermindering vergoeding aan VGGM *vanaf 2021*	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Resultaat	**€ 75.000**	**€ 49.000**	**€ 49.000**	**€ 49.000**

Toelichting op de tabel:
Bijdrage gemeente aan VGGM
In de Begroting van 2021 is de bijdrage van de gemeente Rheden aan de VGGM verlaagd met een bedrag van € 75.000,00. Dit in verband met de aankomende koop door de gemeente Rheden waarbij de exploitatiekosten voor de locatie in Dieren zullen dalen en de kosten voor de gemeente Rheden stijgen. Deze vermindering van € 75.000,00 is gebaseerd op een deel van de kosten van de afschrijving en rente alsmede ook een post voor onderhoudskosten.

Overschot aan dekking
De verlaagde bijdrage vanuit de gemeente aan de VGGM, welke ingezet wordt als dekking voor de kapitaallasten, leidt tot een overschot aan dekking. In de tabel wordt dit weergegeven als resultaat. Dit geld is voor deze aankoop niet benodigd en zal hiermee vrijvallen.

Onderhoudskosten
Op basis van een opgesteld MJOP (meerjarenonderhoudsplanning) is er inzicht gecreëerd in de benodigde onderhoudskosten voor de komende vier jaar. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de preventieve werkzaamheden en planmatige werkzaamheden, waarbij de kosten voor het preventief en correctief onderhoud ten laste komen van de exploitatie en de kosten voor het planmatig onderhoud gedekt worden uit de voorziening SBO.

De omvang van de preventieve en correctieve werkzaamheden (welke ten laste komen van de exploitatie) zijn op basis van een 10-jaarlijks gemiddelde vastgesteld op een bedrag van € 12.000,00.

De omvang van de planmatig werkzaamheden zijn, op basis van een 10-jaarlijks gemiddelde, voor de komende vier jaar vastgesteld op een bedrag van € 14.000,00. Dit wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening om het planmatig onderhoud te kunnen bekostigen.

De onderhoudskosten zijn niet meegenomen in de berekening van de lasten, omdat deze separaat meegenomen worden in de actualisatie van de doorrekening van het onderhoud, gepland in mei 2023.

6 Wat zijn de risico's?
Er zijn geen risico's voor deze aankoop.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Het voorstel is afgestemd met interne afdeling team Beleid, Openbare Orde en Veiligheid.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Het voorstel is intern afgestemd met team Beleid, Openbare Orde en Veiligheid. Het voorstel is extern afgestemd met de VGGM en betreffende contactpersoon van de brandweerkazerne te Dieren.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Er wordt geen evaluatie uitgevoerd.

Velp, 18 april 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.29

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 8
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2023;

b e s l u i t :

- een krediet van € 921.000,00 beschikbaar te stellen voor de terugkoop van de brandweerkazerne incl. grond (perceel D, sectie O, nr. 292), zoals vastgelegd in de leveringsakte van 2013 (zie bijlage 1);
- in te stemmen om de verlaging van de bijdrage aan VGGM in te zetten ter dekking van de bovengenoemde kosten.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

AKTE VAN LEVERING

Burgemeester Bloemersstraat 1 te Dieren (Brandweerpost)

Heden, zes december tweeduizend dertien

verschenen voor mij, mr. Alexander Joannes Victor Tierolff, notaris te Ede:

1. mevrouw mr. Adriana Maria Elizabeth Christiaanse, geboren te Amersfoort op vijfentwintig oktober negentienhonderd tachtig, te dezer zake wonende te 6711 PS Ede, Stationsweg 36,
   te dezen handelend als gevolmachtigde van de Burgemeester van de Gemeente Rheden (adres: Hoofdstraat 3, 6994 AB De Steeg),
   die bij het geven van de volmacht handelde conform het bepaalde in artikel 171 van de Gemeentewet en als zodanig de Gemeente Rheden, voor na te melden rechtshandelingen rechtsgeldig vertegenwoordigende en handelende ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rheden, de dato negentien november tweeduizend dertien,
   de gemeente Rheden, hierna te noemen: "**de verkoper**".
2. de heer Petrus Paulus Andreas Joosten, wonende te 6721 JB Bennekom, Groenestraat 26, geboren te Maasniel op dertig november negentienhonderd drieënvijftig, rijbewijs met nummer 4103874101,
   te dezen handelend als schriftelijk gevolmachtigde van het te Arnhem gevestigde publiekrechtelijk lichaam:
   Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM),
   adres: Eusebiusbuitensingel 43, 6828 HZ Arnhem,
   ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 09217053;
   Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) hierna te noemen: "**de koper**".

Van de gemelde volmacht onder 1. blijkt uit een onderhandse akte van volmacht, welke aan deze akte is gehecht.

Van gemelde volmacht onder 2. blijkt uit een besluit tot machtiging, van welk besluit een kopie aan deze akte is gehecht.

De verkoper en de koper hierna ook te noemen: "**partijen**".

De verschenen personen verklaarden, handelend als gemeld, het navolgende:

INLEIDING

- In het kader van de uitvoering van de (gewijzigde) Wet veiligheidsregio's hebben partijen overleg gevoerd over de huisvesting van de brandweer.
- Partijen hebben onder meer de keuze besproken tussen wél en niet overdragen (leveren) van de gemeentelijke brandweerpost aan de koper. Mede vanwege de (aanstaande) wijzigingen op het gebied van wet- en regelgeving ten aanzien van de brandweer is gekozen voor de verkoop en levering van nader te melden registergoed door de verkoper aan de koper onder de in deze akte vastgelegde voorwaarden en bedingen. In deze akte wordt voormelde verkoop en levering uitgewerkt.
- Eén van de hiervoor bedoelde bedingen is een terugverkooprecht en terugkoopverplichting alsmede een voorkeursrecht van koop ter zake het verkochte als nader uitgewerkt in deze akte.
- Vanwege de mogelijke gevolgen voor de omzetbelasting is vorenbedoelde voorgenomen levering voor deze en andere leveringen in hetzelfde kader vooraf afgestemd met de belastingdienst. Van de relevante correspondentie met de belastingdienst is een kopie aan deze akte gehecht ***(BIJLAGE).***

- Partijen hebben afgezien van het opstellen van een voorafgaande schriftelijke koopovereenkomst.

I. LEVERING, REGISTERGOED, GEBRUIK

De verkoper heeft blijkens een met de koper aangegane mondelinge koopovereenkomst, welke koopovereenkomst bij dezen tevens schriftelijk wordt aangegaan, aan de koper verkocht en levert op grond van voormelde koopovereenkomst aan de koper, die blijkens voormelde koopovereenkomst (hierna ook: "**de koopovereenkomst**") van de verkoper heeft gekocht en bij deze aanvaardt:

de brandweerpost met onder- en omliggende grond, gelegen aan de Burgemeester Bloemersstraat 1 te Dieren (6952 BA Dieren), uitmakende een kennelijk ter plaatse afgepaald gedeelte ter grootte zoals na kadastrale uitmeting zal blijken van *de aaneengesloten percelen* kadastraal bekend gemeente Dieren, sectie O nummers 203 en 214, welk gedeelte schetsmatig is weergegeven op de aan deze akte gehechte tekening met code 6319, de dato drieëntwintig juli tweeduizend dertien,

hierna ook te noemen: "**het registergoed"** en/of **"het verkochte**", door de koper te gebruiken als brandweerpost.

Ten aanzien van dit gebruik van het registergoed deelt de verkoper het volgende mee:

- hem is niet bekend dat dit gebruik op publiek- of privaatrechtelijke gronden niet is toegestaan;
- hem is niet bekend dat het registergoed gebouwd of verbouwd is zonder de daartoe vereiste vergunning(en) of met vergunningen(en) waarvan nog voorwaarden moeten worden nagekomen.

KADASTRAAL TARIEF

Aangezien het verkochte twee aaneengesloten percelen betreft dient er aan kadastraal recht geheven te worden een bedrag van eenduizend eenhonderddrieënzeventig euro (€ 1.173,00), zijnde een bedrag van eenhonderdachtenvijftig euro (€ 158,00) per nieuwe rechthebbende en een bedrag van eenduizend vijftien euro (€ 1.015,00) per onroerende zaak.

VOORAFGAANDE VERKRIJGING

Het registergoed is door de verkoper in eigendom verkregen door de inschrijving ten kantore van de Dienst voor het kadaster en de openbare registers (destijds te Arnhem), in Register Hypotheken 4, op dertien augustus negentienhonderd vijfenvijftig in deel 2741 nummer 46 van een afschrift van een akte van levering wegens koop, houdende kwijting voor de betaling van de koopprijs en afstanddoening van de ontbindingsrechten, op elf augustus negentienhonderd vijfenvijftig verleden voor Q. van der Velde, destijds notaris te Dieren.

KOOPPRIJS, VERREKENING DIVERSE BEDRAGEN

Koopprijs

De koopprijs bedraagt EEN MILJOEN EENHONDERDNEGENENVEERTIGDUIZEND ACHTHONDERDVIERENDERTIG EURO (€ 1.149.834,00) welk bedrag door de koper is voldaan door storting op een kwaliteitsrekening van Van Putten Van Apeldoorn notarissen. De koopprijs is gebaseerd op de huidige boekwaarde van het verkochte.

Zakelijke lasten

De zakelijke lasten voor het lopende kalenderjaar worden tussen partijen niet verrekend.

Kwitantie

De verkoper verleent de koper kwitantie voor de betaling van de koopprijs.

UITBETALING KOOPPRIJS

De verkoper heeft ermee ingestemd dat de koopprijs en overige te verrekenen of uit te betalen gelden onder berusting van Van Putten Van Apeldoorn notarissen blijft, totdat zeker is dat het registergoed vrij van hypothecaire inschrijvingen en/of beslagen geleverd is. Uitbetaling door mij, notaris, zal plaatsvinden conform de hieromtrent bestaande beroepsregels van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.

Voormelde koopovereenkomst is, voor zover ten deze nog van belang, gesloten onder de volgende:

BEDINGEN

Kosten en belastingen

Artikel 1

1. Alle kosten van de levering, waaronder begrepen de notariële kosten, het kadastraal recht, alsmede de over die kosten verschuldigde omzetbelasting en de eventueel verschuldigde overdrachtsbelasting zijn voor rekening van koper.
2. Wegens de levering van het verkochte is geen omzetbelasting verschuldigd. Voor de omzetbelastingtechnische aspecten, waaronder die ter zake het BTW-compensatiefonds, wordt verwezen naar vorenbedoelde correspondentie met de belastingdienst.

Leveringsverplichting, juridische en feitelijke staat

Artikel 2

1. De verkoper is verplicht aan de koper eigendom te leveren die:
   a. onvoorwaardelijk is;
   b. niet bezwaard is met beslagen en/of hypotheken of met inschrijvingen daarvan;
   c. niet bezwaard is met kwalitatieve verplichtingen;
   d. niet bezwaard is met beperkte rechten en erfdienstbaarheden;
   e. niet belast is met andere lasten en beperkingen uit overeenkomst;

   anders dan in deze akte vermeld.
2. Indien de hiervoor vermelde grootte van het verkochte en/of de verdere omschrijving daarvan niet juist of niet volledig is, ontleent de verkoper noch de koper daaraan rechten.
3. Het registergoed wordt aanvaard in de feitelijke staat, waarin het zich thans bevindt bij de koper in gebruik en voor het overige vrij van huur of andere gebruiksrechten en aanspraken wegens huurbescherming.
   Het voortgezet gebruik van de verkoper als zorgvuldig schuldenaar na het tot stand komen van de koopovereenkomst tot aan het tijdstip van aflevering wordt geacht geen wijziging te hebben gebracht in de staat van het verkochte.

Tijdstip feitelijke levering, baten en lasten, risico

Artikel 3

De feitelijke levering (aflevering) van het verkochte vindt plaats terstond na de ondertekening van deze akte. Vanaf dat tijdstip komen de baten de koper ten goede, zijn de lasten voor zijn rekening en draagt hij het risico van het verkochte.

Titelbewijzen en bescheiden, aanspraken

Artikel 4

De op het verkochte betrekking hebbende titelbewijzen en bescheiden als bedoeld in artikel 7:9 Burgerlijk Wetboek zijn, voor zover de verkoper deze in zijn bezit had, aan de koper afgegeven.

Alle aanspraken die de verkoper ten aanzien van het verkochte kan of zal kunnen doen

gelden tegenover derden, waaronder begrepen bouwer(s), architecten, (onder)aannemer(s), installateur(s) en leverancier(s), gaan hierbij over op de koper. Voor zover deze aanspraken niet kunnen gelden als kwalitatieve rechten als bedoeld in artikel 6:251 Burgerlijk Wetboek is de verkoper verplicht op eerste verzoek van de koper aan een overdracht van die aanspraken mee te werken. De verkoper is tevens verplicht garantiebewijzen welke met betrekking tot het verkochte mochten bestaan aan de koper te overhandigen en alles te doen wat nodig is om deze ten name van de koper te doen stellen.

Garanties/verklaringen van de verkoper
Artikel 5
De verkoper garandeert het volgende:

1. de verkoper is bevoegd tot verkoop en levering van het verkochte;
2. het registergoed wordt geleverd bij de koper in gebruik en voor het overige vrij van huur en/of van andere aanspraken tot gebruik;
3. het registergoed is niet betrokken in een landinrichtingsplan en is niet ter onteigening aangewezen; er is geen sprake van leegstand noch van vordering van het verkochte krachtens de Huisvestingswet;
4. voor de verkoper bestaan ten opzichte van derden geen verplichtingen uit hoofde van een voorkeursrecht, optierecht, huurkoop of leasing;
5. op het registergoed rusten de gebruikelijke lasten, waarvan de verschenen termijnen zijn voldaan;
6. de zich in het registergoed bevindende technische installaties en leidingen functioneren heden naar behoren en het gebruik daarvan is door de daartoe bevoegde instanties niet op enigerlei wijze beperkt, een en ander met inachtneming van hetgeen hierover is bepaald onder het hoofdstuk “Nadere afspraken”;
7. van overheidswege zijn tot op heden krachtens de Woningwet of door nutsbedrijven geen veranderingen betreffende het registergoed voorgeschreven of aangekondigd, of van overheidswege zijn uitgevoerd en nog niet betaald;
8. aan hem is betreffende het registergoed geen (lopende adviesaanvraag voor) aanwijzing, danwel aanwijzingsbesluit danwel registerinschrijving bekend:
    a. als beschermd monument in de zin van artikel 3, 4 of 6 van de Monumentenwet;
    b. tot beschermd stads- of dorpsgezicht of voorstel daartoe als bedoeld in artikel 35 van de Monumentenwet;
    c. door de gemeente of provincie als beschermd stads- of dorpsgezicht;
9. aan hem niet bekend was dat heden een verplichting bestaat het het registergoed aan de gemeente, de Provincie of het Rijk te koop aan te bieden op grond van de Wet voorkeursrecht gemeenten;
10. aan hem is niet bekend dat de gemeente een stadsvernieuwingsplan of een leefmilieuverordening in de zin van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing en de daaruit voortvloeiende regelingen heeft vastgesteld, waarin het registergoed is begrepen;
11. met betrekking tot het verkochte is geen rechtsgeding, bindend advies of arbitrage aanhangig. Eveneens wordt er geen retentierecht uitgeoefend;
12. het registergoed is aangesloten op de openbare leidingen voor water, energie en riool en het registergoed heeft voorts rechtmatige en onbeperkte uitgang op de openbare weg op de wijze als ter plaatse blijkt, een en ander met inachtneming van hetgeen hierover is bepaald onder het hoofdstuk “Nadere afspraken”;

13. er zijn geen beperkingen bekend als bedoeld in de wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb).

bodemonderzoek, ondergrondse tanks/asbest

Artikel 6

1. De verkoper verklaart dat het hem niet is bekend dat er feiten zijn, onder meer op grond van:
   - eigen deskundigheid;
   - publicaties in lokale bladen;
   - een in het verleden uitgevoerd bodemonderzoek;
   - het gebezigde gebruik van het verkochte;
   - of anderszins;

   waaruit blijkt dat het registergoed in zodanige mate is verontreinigd met giftige, chemische en/of andere (gevaarlijke) stoffen, dat het aannemelijk is dat deze verontreiniging ingevolge thans geldende milieuwetgeving en/of milieurechtspraak aanleiding zou geven tot sanering of tot het nemen van andere maatregelen.
2. Voor zover aan de verkoper bekend:
   a. is met betrekking tot het registergoed door de daartoe bevoegde instanties nooit een aanwijzing voor een verkennend onderzoek naar verontreiniging uitgebracht;
   b. zijn krachtens de Wet bodembescherming tot op heden ten aanzien van het registergoed door de daartoe bevoegde instanties geen beschikkingen of bevelen uitgevaardigd.
3. Voor zover aan de verkoper bekend zijn in het registergoed geen ondergrondse tanks, zoals olie- en septictanks, voor het opslaan van vloeistoffen aanwezig.
4. Het is de verkoper niet bekend dat zich in het verkochte asbesthoudende materialen bevinden.

energieprestatiecertificaat

Artikel 7

Voor zover zulks al mocht zijn vereist beschikt verkoper niet over een energieprestatiecertificaat danwel een gelijkwaardig document als bedoeld in de Regeling energieprestatie gebouwen. Koper is hiermee akkoord gegaan.

VERHOUDING KOOPOVEREENKOMST

Met onderhavige akte zijn alle voorgaande schriftelijk vastgelegde dan wel mondeling gemaakte afspraken tussen partijen vervallen. Onderhavige akte bevat de volledige rechtspositie tussen partijen en bevat in zoverre een aanvulling op- de koopovereenkomst dan wel wijzigt onderhavige akte de koopovereenkomst.

II. TERUGKOOPVERPLICHTING/VOORKEURSRECHT

In het kader van de koop/verkoop en levering van het registergoed zijn partijen voorts een terugkoopverplichting respectievelijk een voorkeursrecht met de volgende inhoud overeengekomen:

II.1 Terugkoopverplichting

1. Definities:

   In de onderhavige regeling van de terugkoopverplichting wordt verstaan onder:
   a. VGGM:
      het te Arnhem gevestigde publiekrechtelijk lichaam:
      Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM),
      adres: Eusebiusbuitensingel 43, 6828 HZ Arnhem,
      ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 09217053;
   b. de gemeente:

de Gemeente Rheden (adres: Hoofdstraat 3, 6994 AB De Steeg);

c. het registergoed:
de brandweerpost met onder- en omliggende grond, gelegen aan de Burgemeester Bloemersstraat 1 te Dieren (6952 BA Dieren), uitmakende een kennelijk ter plaatse afgepaald gedeelte ter grootte zoals na kadastrale uitmeting zal blijken van de percelen kadastraal bekend gemeente Dieren, sectie O nummers 203 en 214, welk gedeelte schetsmatig is weergegeven op de aan deze akte gehechte tekening met code 6319, de dato drieëntwintig juli tweeduizend dertien,

d. brief:
een met bericht van ontvangst verzonden brief.

2. Inhoud terugkoopverplichting
   a. De gemeente is verplicht in de hierna lid 2 sub c gemelde situaties het registergoed van VGGM te kopen, hetgeen bij dezen door de gemeente wordt aanvaard, een en ander onder de in de volgende onderdelen te vermelden voorwaarden en bedingen. In deze terugkoopverplichting voor de gemeente is derhalve inbegrepen een terugverkooprecht van VGGM en dient onderhavige bepaling ook in die context te worden gelezen.
   b. De terugkoopverplichting kan slechts voor het gehele registergoed worden uitgeoefend, tenzij VGGM en de gemeente anders overeenkomen.
   c. De terugkoopverplichting geldt uitsluitend in de situatie dat:
      - het algemeen bestuur van VGGM heeft besloten dat VGGM niet langer eigenaar wenst te zijn van het registergoed; of
      - het gebruik van het registergoed als brandweerkazerne al dan niet als gevolg van een besluit van het algemeen bestuur van VGGM is beëindigd.
3. Duur terugkoopverplichting
   a. De onderhavige terugkoopverplichting vangt aan op heden en eindigt zodra VGGM geen eigenaar meer is van het registergoed, zulks met in achtneming van het hierna bepaalde (*duur van de terugkoopverplichting*).
      De terugkoopverplichting kan worden uitgeoefend vanaf het moment dat VGGM bij brief de gemeente heeft geïnformeerd over:
      - het hiervoor sub 2.c eerste gedachtenstreepje bedoelde besluit, respectievelijk
      - het beëindigd zijn van het gebruik van het registergoed als brandweerkazerne,

      tot aan de vervreemding door VGGM van het registergoed (*uitoefenperiode van de terugkoopverplichting*), zulks met inachtneming van het hierna sub 4 bepaalde.
   b. VGGM is gedurende de duur van de terugkoopverplichting vrij om het registergoed aan (een) derde(n) te vervreemden, echter met inachtneming van het sub II.2 opgenomen voorkeursrecht van de gemeente. Overigens komt ten gevolge van een eventuele de vervreemding aan (een) derde(n) de terugkoopverplichting te vervallen. Bij overtreding van het sub II.2 opgenomen voorkeursrecht door VGGM, zal VGGM ten behoeve van de gemeente een zonder nadere ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst onmiddellijk opeisbare boete verbeuren ten bedrage van de huidige koopprijs van het verkochte als opgenomen in deze akte van levering, onverminderd de rechten op nakoming en vergoeding van verdere kosten, schaden en interessen.
   c. Indien VGGM onverminderd het in onderhavig artikel II.1 (terugkoopverplichting) en artikel II.2 (voorkeursrecht) bepaalde binnen de herzieningsperiode van de Uitvoeringsregeling van het BTW-

compensatiefonds het registergoed aan een derde overdraagt, dient VGGM de daaruit voortvloeiende consequentie voor de gemeente, te weten om (een deel van de) bijdrage uit het BTW-compensatiefonds terug te moeten betalen, te compenseren aan de gemeente. Deze compensatie komt voor zover dat mogelijk is in mindering op de hiervoor sub 3.b gemelde boete.

d. Indien binnen de herzieningsperiode van de Uitvoeringsregeling van het BTW-compensatiefonds het registergoed door VGGM aan de gemeente overdraagt, dient VGGM de daaruit voortvloeiende consequentie voor de gemeente, te weten om (een deel van de) bijdrage uit het BTW-compensatiefonds terug te moeten betalen, te compenseren aan de gemeente.

4. <u>Procedure uitoefening terugkoopverplichting; koopprijs</u>
   a. De onderhavige terugkoopverplichting kan door VGGM worden uitgeoefend binnen de hiervoor sub 3.a genoemde termijn door daarvan mededeling te doen aan de gemeente, mits aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Deze mededeling dient te worden gedaan door middel van toezending van een brief.
   b. Door de uitoefening van de terugkoopverplichting komt de koopovereenkomst tussen VGGM en gemeente tot stand.
   c. De koopprijs van het registergoed bedraagt alsdan de huidige koopprijs van het registergoed als opgenomen in deze akte van levering, zulks met inachtneming van het hierna sub 4.d bepaalde.
   d. De hiervoor sub 4.c. bedoelde koopprijs wordt verminderd met de afschrijvingen zoals die ten aanzien van het verkochte door de gemeente zouden zijn gedaan over de periode vanaf een januari tweeduizend veertien tot en met de dag van levering wegens terugkoop. Aan deze akte is een bijlage opgenomen waaruit de afschrijvingssystematiek volgt en waarmee de koopprijs te zijner tijd zal worden bepaald.
5. <u>Levering</u>
   a. Indien de koopovereenkomst tot stand komt zal de akte van levering betreffende het registergoed binnen dertig dagen na de totstandkoming van de koopovereenkomst dienen te passeren voor een door de gemeente aan te wijzen notaris, welke akte zal bevatten alle bestendig door die notaris gebruikte bedingen in soortgelijke akten. De levering van het registergoed dient plaats te vinden vrij van hypotheken en beslagen.
   b. De koopprijs dient ten tijde van het passeren van de akte van levering te zijn voldaan door storting op een kwaliteitsrekening van de notaris.
      De kosten, rechten en belastingen ter zake van de overdracht komen voor rekening van de gemeente.
6. <u>Overgang onder algemene titel; overdraagbaarheid</u>
   a. In het geval een gedeelte van het registergoed aan de gemeente of een derde wordt vervreemd, blijft de terugkoopverplichting op het resterende deel van het registergoed rusten. Het in de vorige zin bepaalde onverminderd:
      - de regeling dat de sub 2.b opgenomen terugkoopverplichting in beginsel slechts voor het gehele registergoed kan worden uitgeoefend; en
      - het hierna sub II.2 opgenomen voorkeursrecht voor de gemeente.
   b. Door de feitelijke wijziging van het registergoed, waardoor nieuwe opstallen dan wel gedeelten daarvan worden toegevoegd aan de huidige situatie, en/of de juridische wijziging van het registergoed (waaronder begrepen de splitsing van het registergoed in appartementsrechten of bestemmingswijziging) komt het onderhavige terugkoopverplichting niet te vervallen, doch blijft rusten op het registergoed of komt te rusten op de eventueel daarvoor in de plaats getreden goederen. Hierbij geldt dat het vorenstaande geen gevolgen heeft

voor de sub 4.c en 4.d opgenomen wijze van vaststelling van de koopprijs. De feitelijke en/of juridische wijzigingen worden derhalve genegeerd voor de koopprijsbepaling.

c. De uit het onderhavige terugkoopverplichting voor VGGM voortvloeiende rechten en verplichtingen gaan wel over op zijn rechtsopvolgers onder algemene titel dan wel op de rechtsopvolgers van een soortgelijke situatie zoals het (op andere wijze) samengaan van veiligheidsregio's.
d. De uit het onderhavige terugkoopverplichting voor de gemeente voortvloeiende rechten en verplichtingen gaan wel over op zijn rechtsopvolgers onder algemene titel dan wel op de rechtsopvolgers van een soortgelijke situatie zoals het (op andere wijze) samengaan van gemeenten.
e. De uit de onderhavige terugkoopverplichting voor VGGM en/of de gemeente voortvloeiende rechten zijn niet overdraagbaar behoudens in geval van het samengaan van veiligheidsregio's respectievelijk gemeenten waarbij geen sprake is van overgang onder algemene titel.

7. Uitzonderingen toepasselijkheid terugkoopverplichting
De onderhavige terugkoopverplichting is niet van toepassing:
a. ten aanzien van degene(n) die tot executie of verkoop krachtens artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek overgaan, met dien verstande dat de VGGM verplicht is tijdig door middel van een brief de gemeente van een voorgenomen executie of verkoop krachtens artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek in kennis dient te stellen;
b. ingeval van onteigening;
c. ingeval van geheel of gedeeltelijke sloop van de brandweerpost ten opzichte van de feitelijke bouwsituatie zoals deze heden bestaat, met dien verstande dat het hierna onder sub II.2 opgenomen voorkeursrecht blijft bestaan.

8. Verhouding tot hierna sub II.2 opgenomen voorkeursrecht
De niet-uitoefening of gedeeltelijke uitoefening van de terugkoopverplichting door VGGM staat de toepassing van het ten behoeve van de gemeente overeengekomen en in deze akte sub II.2. te vermelden voorkeursrecht niet in de weg.

II.2 Voorkeursrecht

1. Definities:
In de onderhavige regeling van het voorkeursrecht wordt verstaan onder:
a. VGGM:
het te Arnhem gevestigde publiekrechtelijk lichaam:
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM),
adres: Eusebiusbuitensingel 43, 6828 HZ Arnhem,
ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 09217053;
b. de gemeente:
de Gemeente Rheden (adres: Hoofdstraat 3, 6994 AB De Steeg);
c. het registergoed:
de brandweerpost met onder- en omliggende grond, gelegen aan de Burgemeester Bloemersstraat 1 te Dieren (6952 BA Dieren), uitmakende een kennelijk ter plaatse afgepaald gedeelte ter grootte zoals na kadastrale uitmeting zal blijken van de percelen kadastraal bekend gemeente Dieren, sectie O nummers 203 en 214, welk gedeelte schetsmatig is weergegeven op de aan deze akte gehechte tekening met code 6319, de dato drieëntwintig juli tweeduizend dertien,
d. vervreemding:
- de overdracht van de eigendom van het registergoed;

- de vestiging of overdracht van een beperkt goederenrechtelijk genotsrecht op het registergoed, waaronder niet begrepen het vestigen van erfdienstbaarheden;
- het aangaan van een huurovereenkomst of het op een andere wijze in gebruik geven van het registergoed aan derden;
- het beëindigen van het registergoed als brandweerkazerne al dan niet als gevolg van een besluit van het algemeen bestuur van VGGM ;

alles hiervoor verstaan in economische en/of juridische zin;

e. brief:
een met bericht van ontvangst verzonden brief.

2. Inhoud voorkeursrecht
VGGM is verplicht bij een (voorgenomen) vervreemding van het registergoed dit eerst door middel van een brief te koop aan te bieden aan de gemeente een en ander onder de in de volgende onderdelen te vermelden voorwaarden en bedingen.

3. Duur
Het onderhavige voorkeursrecht is aangegaan voor onbepaalde tijd, zulks met in achtneming van het hierna bepaalde.

4. Procedure voorkeursrecht
   a. De gemeente moet binnen drie maanden na ontvangst van de hiervoor sub 2 bedoelde brief aan VGGM bij brief mededelen of hij op het gedane aanbod in wil gaan.
   Indien de gemeente binnen deze termijn aan VGGM bij brief heeft medegedeeld op het aanbod in te willen gaan, is de gemeente de onvoorwaardelijke koper en komt de koopovereenkomst op dat tijdstip tot stand.
   b. De koopprijs van het registergoed bedraagt alsdan de huidige koopprijs van het registergoed als opgenomen in deze akte van levering, zulks met inachtneming van het hierna sub 4.c bepaalde.
   c. De hiervoor sub 4.b. bedoelde koopprijs wordt verminderd met de afschrijvingen zoals die ten aanzien van het verkochte door de gemeente zouden zijn gedaan over de periode vanaf een januari tweeduizend veertien tot en met de dag van levering wegens terugkoop. Aan deze akte is een bijlage opgenomen waaruit de afschrijvingssystematiek volgt en waarmee de koopprijs te zijner tijd zal worden bepaald.
   d. Maakt de gemeente binnen de 4.a gestelde termijn geen gebruik van zijn voorkeursrecht, dan is VGGM vrij het registergoed te vervreemden aan (een) derde(n).
   e. Indien de gemeente op de sub 4.a omschreven wijze heeft medegedeeld het registergoed te kopen, zal de akte van levering betreffende het registergoed binnen twee maanden na deze mededeling dienen te passeren voor een door de gemeente aan te wijzen notaris, welke akte zal bevatten alle bestendig door die notaris gebruikte bedingen in soortgelijke akten. De levering van het registergoed dient te vinden vrij van hypotheken en beslagen.
   f. Indien de koopovereenkomst tussen VGGM en de gemeente met betrekking tot het registergoed niet tot stand komt en VGGM niet binnen twaalf maanden na verloop van de hiervoor sub 4.a genoemde termijn het registergoed aan een derde heeft vervreemd, herleeft van rechtswege het voorkeursrecht van de gemeente.

g. In deze regeling van het voorkeursrecht wordt een maand op dertig dagen gesteld.
h. Indien binnen de herzieningsperiode van de Uitvoeringsregeling van het BTW-compensatiefonds het registergoed door VGGM aan de gemeente overdraagt, dient VGGM de daaruit voortvloeiende consequentie voor de gemeente, te weten om (een deel van de) bijdrage uit het BTW-compensatiefonds terug te moeten betalen, te compenseren aan de gemeente.

5. <u>Werking voorkeursrecht; overgang onder algemene titel; overdraagbaarheid</u>
   a. In het geval VGGM het voornemen heeft:
      - een beperkt goederenrechtelijk genotsrecht op het registergoed of een gedeelte daarvan te vestigen; of
      - de eigendom van het registergoed of een gedeelte daarvan onder voorbehoud van een beperkt goederenrechtelijk genotsrecht op het registergoed of een gedeelte daarvan te vervreemden; of
      - het registergoed of een gedeelte daarvan te verhuren of op een andere wijze in gebruik te geven,

      is VGGM verplicht de volledige onbezwaarde eigendom van het registergoed of dat gedeelte daarvan aan de gemeente aan te bieden.
   b. In het geval een gedeelte van het registergoed aan de gemeente of een derde wordt vervreemd, blijft het voorkeursrecht op het resterende deel van het registergoed rusten.
   c. Door de feitelijke wijziging van het registergoed (waaronder begrepen de sloop of nieuwbouw van opstallen) en/of de juridische wijziging van het registergoed (waaronder begrepen de splitsing van het registergoed in appartementsrechten of bestemmingswijziging) komt het onderhavige voorkeursrecht niet te vervallen, doch blijft rusten op het registergoed of komt te rusten op de eventueel daarvoor in de plaats getreden goederen. Hierbij geldt dat het vorenstaande geen gevolgen heeft voor de sub 4.b en 4.c opgenomen wijze van vaststelling van de koopprijs.
      De feitelijke en/of juridische wijzigingen worden derhalve genegeerd voor de koopprijsbepaling, met dien verstande dat:
      - in het geval de opstallen geheel zijn gesloopt de terugkoopprijs van het registergoed wordt verminderd met de waarde van de gesloopte opstallen, berekend aan de hand van de aan deze akte gehechte afschrijvingssystematiek;
      - in het geval de opstallen gedeeltelijk zijn gesloopt de terugkoopprijs van het registergoed wordt verminderd met de waarde van het deel of de delen van de opstallen welke is/zijn gesloopt, berekend aan de hand van de aan deze akte gehechte afschrijvingssystematiek.
   d. De uit het onderhavige voorkeursrecht voor VGGM voortvloeiende rechten en verplichtingen gaan wel over op zijn rechtsopvolgers onder algemene titel dan wel op de rechtsopvolgers van een soortgelijke situatie zoals het (op andere wijze) samengaan van veiligheidsregio's.
   e. De uit het onderhavige voorkeursrecht voor de gemeente voortvloeiende rechten en verplichtingen gaan wel over op zijn rechtsopvolgers onder algemene titel, dan wel op de rechtsopvolgers van een soortgelijke situatie zoals het (op andere wijze) samengaan van gemeenten.
   f. De uit het onderhavige voorkeursrecht voor VGGM en/of de gemeente voortvloeiende rechten zijn niet overdraagbaar behoudens in geval van het samengaan van veiligheidsregio's respectievelijk gemeenten waarbij geen sprake is van overgang onder algemene titel.

6. Uitzonderingen toepasselijkheid voorkeursrecht
   Het onderhavige voorkeursrecht is niet van toepassing:
   a. ten aanzien van degene(n) die tot executie of verkoop krachtens artikel 3:268 Burgerlijk Wetboek overgaan, met dien verstande dat VGGM verplicht is tijdig door middel van een brief de gemeente van een voorgenomen executie of verkoop krachtens artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek in kennis dient te stellen;
   b. in het geval van onteigening.

NADERE AFSPRAKEN, KETTINGBEDING

1. Het verkochte maakt deel uit van een gebouwencomplex waarin naast de brandweerpost tevens een praktijkschool en een (gemeentelijke) gymzaal deel van uitmaken, plaatselijk bekend als Burgemeester Bloemersstraat 3. Het gebouwcomplex is *niet* gesplitst in appartementsrechten en partijen zijn overeengekomen om dat ook zo te laten. De technische installaties (centrale verwarming en klimaatinstallatie) met betrekking tot het verkochte bevinden zich niet in het verkochte en maken dan ook geen deel uit van het verkochte, maar bevinden zich in het naastgelegen gebouw waarin de gemeentelijke gymzaal is gevestigd. Het verkochte heeft tevens geen eigen drinkwatervoorziening (geen hoofdkraan). De verkoper (als eigenaar van het aangrenzende gedeelte van het gebouwencomplex waarin de praktijkschool en de (gemeentelijke) gymzaal zijn gevestigd) dan wel zijn rechtsopvolger(s) zal dulden dat de koper gebruik kan blijven maken van vorenbedoelde technische installaties, zonder dat daarvoor een vergoeding door de koper aan de verkoper dan wel aan zijn rechtsopvolger(s) is verschuldigd en de verkoper dan wel zijn rechtsopvolger(s) verplicht(en) zich om alles te laten wat voormeld gebruik kan belemmeren.
   De kosten met betrekking tot onderhoud danwel eventuele vervanging van vorenbedoelde technnische installaties zullen door de eigenaren van het gebouwencomplex naar evenredigheid worden gedragen.
2. Zoals hiervoor onder 1. nader omschreven maakt het verkochte deel uit van een gebouwencomplex. Met het oog op het behoud van de houten gevelbekleding aan de buitenzijde van het gebouwencomplex en het behoud van de hoge beeldkwaliteit van het gebouwencomplex zijn partijen overeengekomen dat het onderhoud van de houten gevelbekleding van het complete gebouwencomplex door de koper en de verkoper (als eigenaar van het aangrenzende gedeelte van het gebouwencomplex waarin de praktijkschool en de (gemeentelijke) gymzaal zijn gevestigd) in gezamenlijk overleg zal plaats vinden.
3. Partijen zijn overeengekomen dat hiermee de basis van hun nadere afspraken vooralsnog voldoende is vastgelegd en zij verklaren geen prijs te stellen op verdere uitwerking in onderhavige akte.
4. *a. Oplegverplichting*
   Koper is verplicht en verbindt zich jegens verkoper, die hierbij aanvaardt, het bepaalde in dit gehele artikel (met als kopje ‘NADERE AFSPRAKEN, KETTINGBEDING”) bij vervreemding aan de betreffende verkrijger(s) als na te komen verplichting(en) van de betreffende verkrijger(s) jegens verkoper op te leggen en in verband daarmee het in dit gehele artikel bepaalde in de notariële akte woordelijk op te nemen.
   De verkrijger(s) is (zijn) verplicht daarbij namens en ten behoeve van verkoper het beding aan te nemen.

   b. Derdenbeding
   Koper verbindt zich voorts jegens verkoper tot het bedingen bij wijze van

derdenbeding (kettingbeding) van de betreffende verkrijger(s) dat de betreffende verkrijger(s) het hiervoor onder 4.a en het onderhavige 4.b bepaalde, bij elke opvolgende vervreemding zal opleggen aan de volgende verkrijger(s), zulks op dezelfde wijze als hiervoor onder 4.a is bepaald.
De verkrijger(s) is (zijn) verplicht daarbij namens en ten behoeve van verkoper het beding aan te nemen.

c. Boete op verbreking van ketting

Indien koper of een (de) verkrijger(s) de hiervoor onder 4.a en/of 4.b genoemde verplichting(en) niet nakomt (nakomen), verbeurt (verbeuren) koper of de verkrijger(s) door het enkele feit van overtreding ten behoeve van verkoper een direct opeisbare boete ter hoogte van VIJFTIGDUIZEND EURO (€ 50.000,00) met de bevoegdheid voor deze laatste om daarnaast nakoming en/of vergoeding van eventueel meer geleden schaden, kosten en rente te vorderen.

VESTIGING ERFDIENSTBAARHEDEN

Zoals hiervoor reeds gemeld maakt het verkochte deel uit van een gebouwencomplex waarin naast de brandweerpost tevens een praktijkschool en een (gemeentelijke) gymzaal zijn gevestigd. De comparanten, handelend als gemeld, verklaarden in verband hiermee nog dat partijen zijn overeengekomen erfdienstbaarheden te vestigen. Ter uitvoering daarvan verklaarden zij, teneinde de bestaande bouwkundige situatie te kunnen laten voortbestaan, bij deze ten behoeve en ten laste van het verkochte en ten behoeve en ten laste van het bij de verkoper in eigendom verblijvende gedeelte van de percelen Dieren, sectie O nummers 203 en 214, derhalve over en weer, de volgende erfdienstbaarheden te vestigen en aan te nemen, voor zover zulks nog niet is geschied:

a. die van licht en uitzicht, hetgeen inhoudt de bevoegdheid om de ramen en deuren en lichtopeningen te hebben en te houden op kortere afstand dan de wet toelaat;
b. die van afvoer van hemelwater, hetgeen inhoudt de bevoegdheid de goten, leidingen en putten te hebben en te houden en het water toe te laten, op te vangen en af te voeren;
c. die van inankering, inbalking, overbouw en dergelijke, hetgeen inhoudt de bevoegdheid, inbouw, aanbouw en overbouw van funderingen, balken en andere bouwkundige voorzieningen te hebben en te houden, aan, over, op, boven, onder en/of in de naastgelegen kavel(s);
d. die van het aanwezig mogen zijn en blijven van kabels, leidingen en manipulatiekasten, hetgeen inhoudt de bevoegdheid kabels, leidingen en manipulatiekasten te hebben en te houden, aan, over, op, boven, onder en/of in het (de) naastgelegen perceel (percelen) en deze te onderhouden en zonodig te repareren en te vervangen;
e. alle overige erfdienstbaarheden welke nodig zijn om de bestaande toestand over en weer te legitimeren.

TOESTEMMING

Partijen verklaren, ieder voor zich, dat aan alle eventueel benodigde interne en externe toestemmingsvereisten tot onderhavige rechtshandelingen is voldaan.

ONTBINDENDE VOORWAARDEN UIT ONDERLIGGENDE OVEREENKOMSTEN

Alle ontbindende voorwaarden, ook die zijn overeengekomen in de koopovereenkomst of in nadere overeenkomsten die op de koop betrekking hebben, zijn thans uitgewerkt. De verkoper noch de koper kan zich ter zake van deze koop en levering nog op een ontbindende voorwaarde beroepen.

VOLMACHT(EN) HYPOTHECAIRE INSCHRIJVINGEN

De verschenen personen verklaarden, handelend als gemeld, bij deze onherroepelijk volmacht te geven aan één van de medewerkers van het kantoor van de notaris-bewaarder dezer akte, daartoe aan te wijzen door de notaris-bewaarder van deze akte, om voor en namens partijen het door de betreffende hypotheekhouder(s) ter zake van het bij deze akte verkochte reeds gedane aanbod tot afstanddoening van diens/hun op dit verkochte rustende hypotheekrecht(en) of na heden nog door de vorenbedoelde hypotheekhouder(s) te verstrekken aanbod tot afstanddoening van bedoelde hypotheekrecht(en) voor en namens partijen te aanvaarden, de met betrekking daartoe vereiste akte(n) te doen opmaken, te tekenen en in de daartoe bestemde openbare registers te doen inschrijven, woonplaats te kiezen en verder al datgene meer te doen, wat de gevolmachtigde(n) in dat verband nodig of gewenst zal/zullen achten, zulks met de bevoegdheid voor ieder der gevolmachtigden een ander voor zich in de plaats te stellen.

ARTIKEL 7:2 LID 2 BURGERLIJK WETBOEK

De koper verklaarde dat het bepaalde in artikel 7:2 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing is.

VRIJSTELLNG OVERDRACHTSBELASTING

Wegens de verkrijging door de koper van het bij deze akte overgedragen registergoed wordt hierbij een beroep gedaan op de vrijstelling van artikel 15 lid 1 letter c van de Wet op belastingen van rechtsverkeer, aangezien de koper een openbaar lichaam dan wel rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam is als bedoeld in gemeld wetsartikel.

WOONPLAATSKEUZE

Ter zake van de uitvoering van deze overeenkomst, ook voor fiscale gevolgen, alsmede ter zake van de inschrijving van deze akte, wordt woonplaats gekozen ten kantore van de bewaarder van deze akte.

SLOT

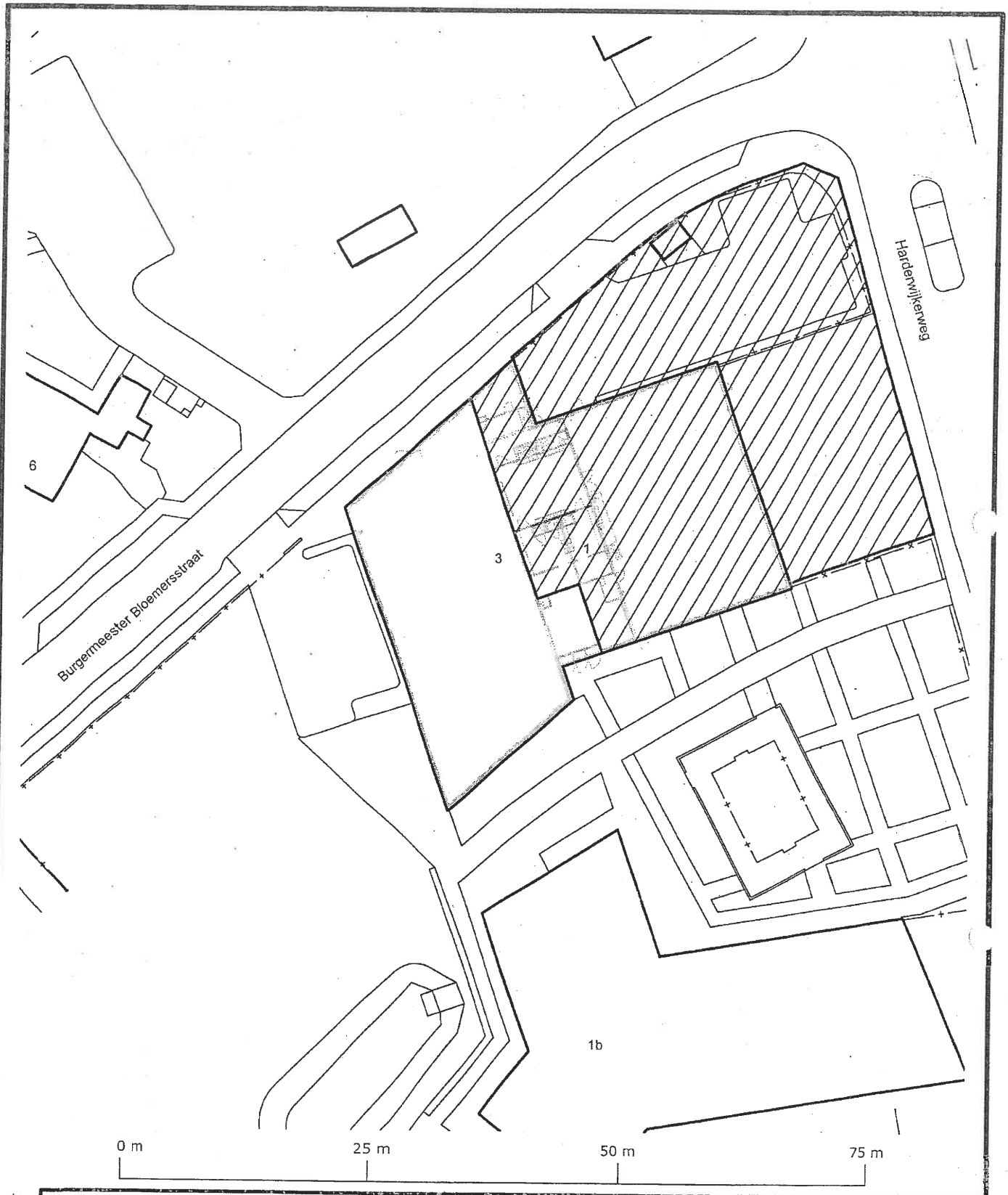
WAARVAN AKTE is verleden te Ede op de datum in het hoofd van deze akte vermeld.
De verschenen personen zijn mij, notaris, bekend.
De zakelijke inhoud van de akte is aan de verschenen personen opgegeven en toegelicht. De verschenen personen hebben verklaard tijdig voor het verlijden van de akte van de inhoud ervan te hebben kennisgenomen, daarmee in te stemmen en op volledige voorlezing ervan geen prijs te stellen.
Deze akte is beperkt voorgelezen en onmiddellijk daarna ondertekend, eerst door de verschenen personen en vervolgens door mij, notaris, om elf uur vijfentwintig minuten.
(Volgt ondertekening)

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT
(getekend:)
mr. A.J.V. Tierolff

Ondergetekende, mr. Alexander Joannes Victor Tierolff notaris te Ede, verklaart dat op de onroerende zaak waarop de vervreemding in dit stuk betrekking heeft, geen aanwijzing of voorlopige aanwijzing van toepassing is in de zin van de Wet voorkeursrecht gemeenten.
(getekend:)

mr. A.J.V. Tierolff

Ondergetekende, mr. Alexander Joannes Victor Tierolff notaris te Ede, verklaart dat dit afschrift inhoudelijk een volledige en juiste weergave is van de inhoud van het stuk waarvan het een afschrift is.



DOOR DE GEMEENTE RHEDEN AAN VEILIGHEIDS- EN GEZONDSHEIDSREGIO GELDERLAND-MIDDEN OVER TE DRAGEN GEBOUW EN TERREIN

oppervlakte : ± 1.435 m²

schaal 1 : 500

kadastraal bekend gemeente dieren sectie O nr. 203 ged., 214 ged.

getek.	23-07-'13	lm
gecontr.		
gewijz.		

Afdeling Ruimte

gemeente Rheden

Hoofdstraat 3 De Steeg tel.:026-4976911

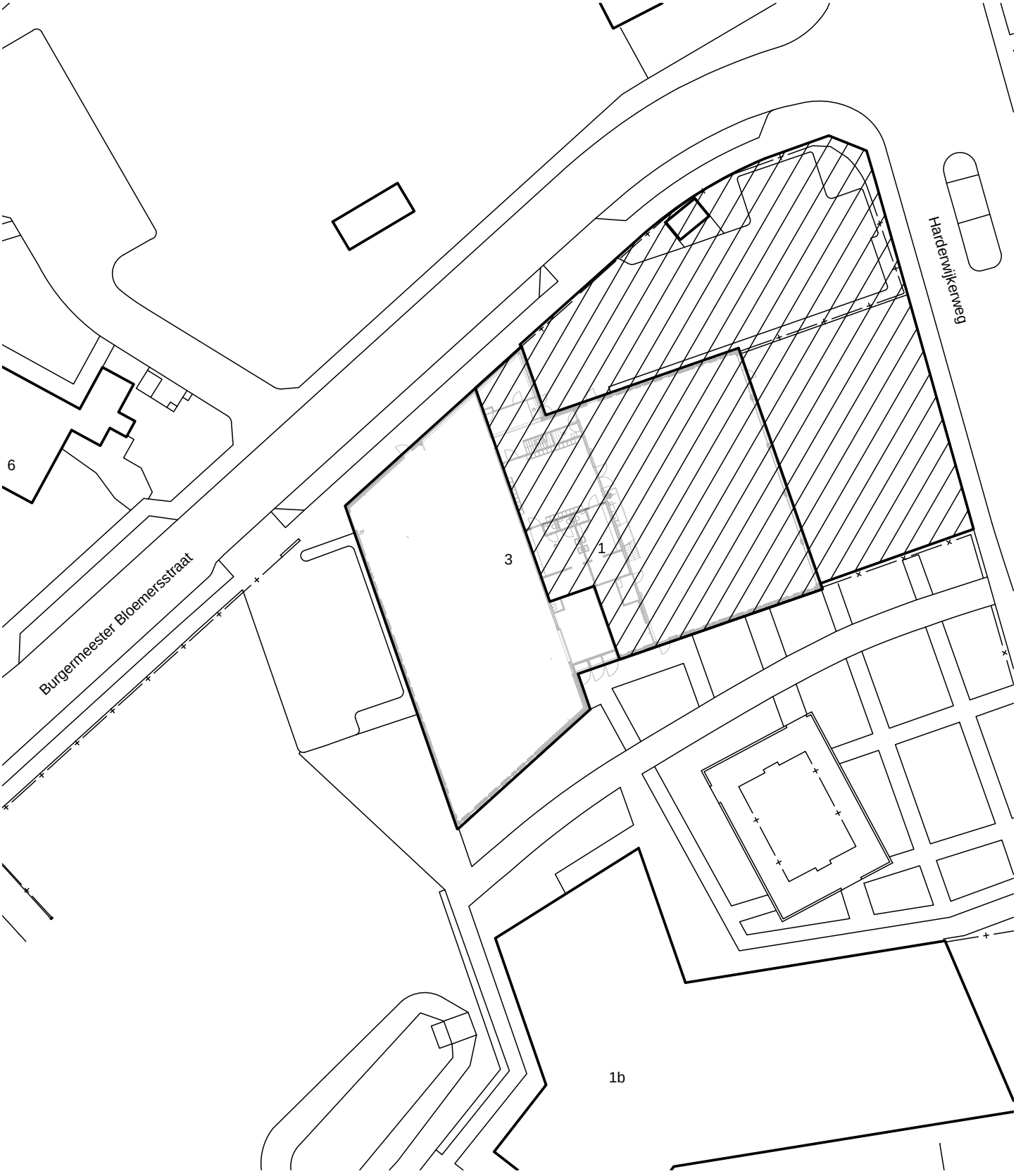
BVTIB

formaat A4

code 6319

De ondergetekende, mr. Alexander Joannes Victor Tierolff, notaris te Ede, verklaart dat dit afschrift inhoudelijk een juiste en volledige weergave is van de inhoud van het stuk waarvan het een afschrift is.

Verklaring:
Het voorgaande stuk is ingeschreven ten kantore van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers op 09-12-2013 om 09:00 in register Onroerende Zaken Hyp4 in deel 63649 nummer 176.
Een elektronisch document met voornoemde inhoud was gewaarmerkt met een digitale handtekening, die blijkens bijbehorend certificaat van ESG CA - G2 met nummer 46C4D75562B2955EAE0CB2256DEAFB440B674E10 toebehoort aan Alexander Joannes Victor Tierolff.
Naam bewaarder: Mr. B.H.J. Roes.



DOOR DE GEMEENTE RHEDEN AAN VEILIGHEIDS- EN GEZONDSHEIDSREGIO GELDERLAND-MIDDEN OVER TE DRAGEN GEBOUW EN TERREIN

oppervlakte : ± 1.435 m²

schaal 1 : 500

kadastraal bekend gemeente dieren sectie O nr. 203 ged., 214 ged.

getek.	23-07-'13	lm
gecontr.		
gewijz.		

Afdeling Ruimte

gemeente Rheden

Hoofdstraat 3 De Steeg tel.:026-4976911

BVTIB

formaat A4

code 6319

gemeente Rheden

B en W-voorstel

Portefeuillehouder
Burgemeester

Begrotingsprogramma
2 Veiligheid

b en w-vergadering
…….. 2013

agendapunt

bijlage(n)
div.

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Overdracht brandweerkazerne Dieren aan VGGM

INHOUD VOORSTEL
instemmen met bijgaande model akte tot overdracht van de brandweerkazerne aan de Burg. Bloemersstraat 1 te Dieren aan Veiligheidsregio Gelderland Midden.

1 Wat is de aanleiding?
Zoals bekend wordt de gemeentelijk brandweerzorg per 1 januari 2014 (verplicht) ondergebracht bij Veiligheidsregio Gelderland Midden. Kortheidshalve verwijzen wij u naar uw besluitvorming van 15 oktober jl. (= collegebesluit is bijgevoegd). Hierin wordt onder andere melding gemaakt van het gegeven dat nog een besluit wordt voorbereid ten aanzien van de kazerne in Dieren. Dit voorstel gaat hierop in.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Nu de brandweerzorgtaken per 1 januari 2014 niet langer bij de gemeente berusten, vervalt voor de gemeenten de mogelijkheid om betaalde BTW m.b.t. deze taken te verrekenen via het BTW compensatiefonds. Dit gegeven leidt ertoe dat één van de uitgangspunten in het project regionalisering, d.w.z. de keuze om de kazernes in eigendom van de gemeenten te laten en niet over te dragen aan VGGM, ten aanzien van een aantal kazernes een nadere afweging verdient.

Dit geldt voor kazernes die in 2004 of later in gebruik zijn genomen zoals onze kazerne aan de Burg. Bloemersstraat 1 te Dieren. Voor de gemeente Rheden gaat het om een bedrag van € 124.500,00 dat door de gemeente aan het ministerie van Financiën terugbetaald moet worden, indien de kazerne in Dieren in eigendom van de gemeente blijft. Herziening van deze aan onze gemeente gecompenseerde BTW zal echter achterwege blijven indien de kazerne vóór 1 januari 2014 in eigendom wordt overgedragen aan VGGM.

De belastingdienst heeft hierbij aangegeven dat er sprake moet zijn van een echte overdracht, waarbij de zeggenschap na deze eigendomsoverdracht daadwerkelijk bij VGGM berust. De eerder opgekomen gedachte om in de notariële akte vast te leggen dat na afloop van de BTW herzieningstermijn van 10 jaar (kazerne is gebouwd in 2011, dus afloop in 2021) de kazerne weer aan de gemeente teruggeleverd zal worden (via een zgn. terugleveringsbeding), wordt derhalve niet geaccepteerd door de belastingdienst.

3 Wat willen wij bereiken?
In bijgaande model-leveringsakte rust de zeggenschap m.b.t. een eventuele teruglevering van de kazerne aan de gemeente en het moment waarop, dus volledig bij de VGGM. Mocht u dat als college onwenselijk vinden en derhalve opteren voor een eigendomsbehoud van de kazerne te Dieren, dan moet de gecompenseerde BTW ad € 124.500,00 door de gemeente worden terugbetaald.

Mede gelet op de hoogte van dit bedrag en op het gegeven dat de VGGM het beheer van vastgoed niet tot haart kerntaak rekent, adviseren wij u om de kazerne te Dieren vóór 1 januari 2014 in eigendom over te dragen aan de VGGM.
Van belang is hierbij dat het VGGM ook niet toegestaan is om de kazerne aan een derde te vervreemden zonder het eerst aan de gemeente weer te koop aan te bieden. Als gemeente

beschikken we aldus over een voorkeursrecht van koop. Tegenover dit voorkeursrecht van koop is in de leveringsakte een terugkoopverplichting opgenomen.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
De VGGM heeft, in en na overleg met de belastingdienst (zie o.a. bijgevoegde conceptbrief van de inspectie Eindhoven d.d. 12-9-2013), een model leveringsakte laten opstellen met het oog op de geplande eigendomsoverdracht van in totaal 6 kazernes.
Hierin is opgenomen dat de kazernes tegen boekwaarde aan VGGM in eigendom opgedragen worden (zie punt 5) en bij een eventuele terugoverdracht uitgegaan wordt van deze koopsom minus de afschrijvingen.
In overleg met de notaris zullen de voor onze kazerne specifieke zaken (=onderdeel van groter gebouwencomplex zodat vestiging van erfdienstbaarheden nodig zijn) nog in de modelleveringsakte ingevuld worden.

5 Wat gaat het kosten?
De afwikkeling van de verkoop van de kazerne vindt volledig binnen de balans plaats en heeft derhalve geen resultaat technische consequenties.
Overigens zijn de kosten van de huidige eigendomsoverdracht voor rekening van VGGM. Bij terugkoop zullen de kosten van overdracht voor rekening van de gemeente zijn; betreft m.n. notariële kosten aangezien de gemeente vrijgesteld is van het betalen van overdrachtsbelasting.

6 Wat zijn de risico's?
Indien de kazerne tijdig d.w.z. voor 1-1-2014 aan VGGM overgedragen wordt zal herziening van de gecompenseerde BTW achterwege blijven.
Op het "vergeten" van het voorkeursrecht* is in de akte een boete opgenomen ter hoogte van de huidige koopsom. *als VGGM vervreemdt (= ruim begrip incl. verhuren) zonder het eerst aan de gemeente te koop aan te bieden

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De modelakte is in overleg tussen alle betrokken partijen (VGGM en gemeentes die het aangaat) tot stand gekomen.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
VGGM verzorgt de communicatie (zie bijgevoegd collegebesluit dd 15-10-2013).

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
nvt

De Steeg,

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
T.A.F.A. Klomberg

begrotingsprogramma
7 Overhead

draagt bij aan Global Goal(s)
17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering
11 april 2023

agendapunt
4

bijlage(n) ter inzage
4

rol raad
Zienswijze

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

zaaknummer
861454

voorbereidende vergadering
16 mei 2023

agendapunt

raadsvergadering
23 mei 2023

agendapunt

onderwerp
Jaarverantwoording 2022 en ontwerpbegroting 2024 Gelders Archief.

INHOUD VOORSTEL
Kennis te nemen van de jaarstukken 2022 van het Gelders Archief, de financiële bijdrage vast te stellen op € 245.588,00 en een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief. De raad draagt het college op deze zienswijze ter kennis te brengen van het Gelders Archief, conform de bijlage bij het raadsvoorstel gevoegde conceptbrief.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
Op grond van artikel 18 en artikel 21 van de gemeenschappelijke regeling worden de raden van de deelnemende gemeenten in gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief en de financiële bijdrage over 2022 definitief vast te stellen op € 245.588,00. Uit artikel 22 van de regeling volgt dat een batig saldo kan worden bestemd voor de vorming van of toevoeging aan de reserve. Bij een nadelig saldo komt deze ten gunste van de algemene reserve. De hoogte van deze reserve wordt bepaald door het Algemeen Bestuur, nadat uw raad in de gelegenheid wordt gesteld hier een zienswijze op te geven.

2 Wat is de aanleiding?
Sinds 2002 is het historisch archief van de gemeente Rheden ondergebracht in de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief. Door het Dagelijks Bestuur is aan de raden van de deelnemende gemeenten de ontwerpbegroting 2024 inclusief programmaplan en de jaarstukken 2022 aangeboden. De raad is gevraagd om vóór 21 juni a.s. haar zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 kenbaar maken aan het Dagelijks Bestuur van het Gelders Archief.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de artikelen 18, 21 en 22 van de Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

4 Wat willen wij bereiken?
Met het vaststellen van de financiële bijdrage over 2022 en het geven van uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 wordt recht gedaan aan de afspraken zoals die zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

Verder zal het Rijk zal zich per 1 januari 2025 terugtrekken uit de gemeenschappelijke regeling, wat betekent dat er een nieuwe regeling in 2023 wordt voorbereid. Het is van belang dat de gemeentelijke partners tijdig worden betrokken bij dit proces alvorens de nieuwe regeling in 2024 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de deelnemende gemeenten.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Met de uitvoering van het programmaplan in de ontwerpbegroting wordt invulling gegeven aan de overeenkomst die Rheden met het Gelders Archief heeft gesloten.

6 Wat zijn de financiële consequenties?
Jaarstukken 2022.
Het Gelders Archief sluit het jaar 2022 af met een positief resultaat van € 208.809,00. Dit resultaat komt ten gunste van de algemene reserve van het Gelders Archief, waarna deze post neerkomt op € 462.852,00. Voor de omvang van de algemene reserve is in de Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief gesteld dat deze maximaal 10% van de jaarlijkse bijdrage van alle deelnemers bedraagt. In 2022 was de lumpsumbijdrage in het totaal € 4.853.510,00, waarvan € 245.588,00 voor rekening van de gemeente Rheden. Het weerstandsvermogen van het Gelders Archief betreft de algemene reserve.

Begroting 2024.
Het Gelders Archief gaat in 2024 uit van een bedrijfsresultaat van € 0,00 op basis van de structurele lumpsum en inkomsten. De lumpsumfinanciering is opgesteld conform de Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief. Voor de gemeente Rheden bedragen de kosten van de werkzaamheden van het Gelders Archief in 2024 € 262.161,00, conform het lumpsumbedrag, opgenomen in de Begroting 2024 van het Gelders Archief. Doorberekening van de 4,66% prijscompensatie die jaarlijks door de minister wordt vastgesteld ter dekking van de loon- en prijsontwikkeling wordt meegenomen in de Kadernota 2024.

Inzicht verloop beschikbaar budget	*Structureel/ incidenteel*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Budget	Structureel		249.024		
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar					
Gevraagd budget			262.161		
Bij te ramen in de kadernota 2023			13.137		

7 Wat zijn de risico's?
De van toepassing zijnde risico's zijn vermeld in paragraaf II, punt 2 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de Begroting 2024 van het Gelders Archief.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De gemeente Rheden ondersteunt de door het Gelders Archief geformuleerde doelstellingen voor de komende beleidsperiode.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Het Gelders Archief zal worden geïnformeerd over de vaststelling van de financiële bijdrage over 2022 en uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2024.

gemeente Rheden

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Niet van toepassing.

Velp, 11 april 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.26

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 9
BV

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2023;

b e s l u i t :

kennis te nemen van de jaarstukken 2022 van het Gelders Archief, de financiële bijdrage vast te stellen en een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024 van het Gelders Archief. De raad draagt het college op deze zienswijze ter kennis te brengen van het Gelders Archief, conform de bijlage bij het raadsvoorstel gevoegde conceptbrief.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL, Veenendaal

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief

A Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief te Arnhem gecontroleerd.
Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2022;
2. de balans per 31 december 2022;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur geen specifieke rapportage tolerantie overeengekomen echter zullen wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 2.500 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van

schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal

RA12 Registeraccountants B.V.

[redacted]

GELDERS ARCHIEF

JAARSTUKKEN 2022

[redacted]

Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief
Westervoortsedijk 67-D, 6827 AT Arnhem

GELDERS ARCHIEF

JAARSTUKKEN 2022

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag

I Programmaverantwoording

1. Inhoudelijk verslag
2. Kengetallen
3. Verslag archiefbeheer
4. Algemene dekkingsmiddelen
5. Kosten van overhead
6. Bedrag voor vennootschapsbelasting
7. Bedrag voor onvoorzien

II Paragrafen

1. Verslaglegging
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Rechtmatigheid
8. Organisatiegegevens
9. Ondertekening

Jaarrekening

III Baten en lasten met toelichting

IV Balans met toelichting

V Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

1. Algemeen
2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva
3. Grondslagen voor de resultaatbepaling

VI Overige gegevens

1. Controleplicht
2. Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming
3. Voorstel
4. Gebeurtenissen na balansdatum
5. Personele bezetting
6. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
7. Accountantsverklaring

I PROGRAMMAVERANTWOORDING

1. Inhoudelijk verslag

Voor het derde achtereenvolgende jaar had de COVID-19-pandemie invloed op ons werk. Medewerkers werkten nog altijd (gedeeltelijk) thuis en aanvankelijk was slechts een beperkt aantal bezoekers welkom in de studiezaal. Met het versoepelen van de maatregelen veranderde dit in de loop van het eerste kwartaal. De studiezaal kon meer bezoekers herbergen en ook bezoeken zoals die van gemeenteraden uit ons werkingsgebied werden weer mogelijk. Op de virtuele dienstverlening had de pandemie in zoverre invloed dat de website wederom een groter bereik had en het digitaliseren op verzoek opnieuw veel belangstelling kreeg.
Met de invoering van het e-depot werd in 2022 goede voortgang gemaakt. De pilot die is opgezet met de Provincie Gelderland zal in 2023 worden afgerond en dan is het Gelders Archief volledig toegerust om desgewenst ook digitale archiefbestanden van andere overheidspartners te ontvangen.
In het bijzonder van internationale zijde was er veel interesse voor werkwijze en visie van het Gelders Archief ten aanzien van de digitale wereld. Zo werden op verzoek presentaties verzorgd tijdens de Westfälischer Archivtag (virtueel), tijdens de Südwestdeutscher Archivtag (Reutlingen, Duitsland) en tijdens het Internationales Archivsymposium (Mondorf, Luxemburg). In eigen land werd meegewerkt aan de cursus Duurzaam Digitaal Erfgoed van de Radboud Universiteit.

MISSIE

Wij zijn een ondernemende en vernieuwende informatiebeheerder met een sterk accent op digitale dienstverlening en duurzame toegankelijkheid. We leveren een actieve bijdrage aan het informatiebeheer van onze Gelderse partners en beheren de aan ons toevertrouwde informatie integer en professioneel. Door deze op een laagdrempelige manier beschikbaar te stellen, dragen wij maximaal bij aan een ***transparante overheid*** *en zijn wij* ***historisch informatiecentrum*** *voor de geschiedenis van Gelderland en de regio Arnhem.*

VISIE

Wij zijn intermediair tussen onze collectie en het publiek (en onze partners), zo faciliteren we het (historisch) onderzoek. Wij leveren de ruwe data, zodat derden deze kunnen bewerken tot producten als boeken en tentoonstellingen.

DOELEN

Uit de missie en visie komen de volgende doelen voort:

Transparante overheid

Voor een goede relatie tussen burger en bestuur is transparantie levensvoorwaarde. Toegankelijke en duurzaam opgeslagen informatie draagt daar in het bijzonder aan bij. Nu ook het Gelders Archief steeds recenter gevormde archieven beheert, groeit onze bijdrage aan een transparante overheid. Met toezicht en

advisering ondersteunt het Archief zijn partners bij een goed dynamisch informatiebeheer en denkt en helpt mee aan een open en transparante overheid.

Beschikbaar stellen van (historische) informatie

Voor het verspreiden van kennis over het verleden van Gelderland is onlinedienstverlening op hetzelfde niveau als dienstverlening in onze studiezaal noodzakelijk. Een optimale toegankelijkheid van de collectie vraagt om een zo groot mogelijke digitale beschikbaarheid van de collectie. De opname van digitale archiefbescheiden bevordert deze onlinedienstverlening, evenals het digitaliseren van bescheiden op verzoek. Onlineaanwezigheid op verschillende platforms en kanalen vergroot de zichtbaarheid van het Gelders Archief en heeft een positieve invloed op hoe burgers, partners en andere belanghebbenden het Gelders Archief beleven.

STRATEGIE

Om deze doelen te bereiken staan wij de volgende strategie voor:

Wij zijn aanwezig in de gehele informatiebeheerketen, van creatie tot en met presentatie.

Onderstaand wordt weergegeven hoe de strategie in 2022 in de praktijk werd gebracht.

- De website van het Gelders Archief was ook in 2022 de belangrijkste schakel in de dienstverlening aan het publiek. De website werd in het verslagjaar ruim 1,3 miljoen keer bezocht, een enorme stijging ten opzichte van voorgaande jaren, die het belang laat zien van een sterke onlinedienstverlening. Die dienstverlening is sterk verbeterd dankzij het afronden van een aantal projecten. Sinds juli 2022 is het mogelijk om heel eenvoudig scans aan te vragen van al gescande bouwdossiers en dossiers van de Kamer van Koophandel (KvK). Bezoekers kunnen de scans zelf via de website downloaden zonder tussenkomst van een van onze medewerkers. Dit zorgt niet alleen voor een grote tevredenheid bij onze bezoekers, maar ook voor een afname in de hoeveelheid e-mails die beantwoord moeten worden.

- Dankzij de focus op het online aanbieden van archiefbescheiden kunnen bezoekers hun onderzoek steeds meer online verrichten. In 2022 zijn ruim 2,1 miljoen scans gemaakt van archiefstukken. Documenten die in slechte materiële staat verkeerden zijn geconserveerd en vervolgens gedigitaliseerd. Zo is de informatie uit deze stukken weer beschikbaar gekomen voor publiek. In 2022 is het 'scannen op verzoek' opnieuw flink uitgebreid. Na gedegen onderzoek zijn stukken ouder dan 90 jaar uit een groot aantal overheidsarchieven vrij gegeven voor scanverzoeken. Voorheen lag deze grens op 110 jaar. Dit zorgt ervoor dat steeds meer informatie op een laagdrempelige manier beschikbaar komt. In het eerste halfjaar van 2023 wordt het aanbod verder uitgebreid met overheidsbescheiden waarvoor een termijn van 75 jaar veilig te hanteren is.

- Na grondige voorbereiding is een grootschalige aanpassing van de toegang tot de burgerlijke stand online gekomen. De burgerlijke stand van de Gelderse gemeenten is de meest geraadpleegde genealogische bron op de website. Dankzij de verbetering is de database op orde, konden ruim 700.000 nieuwe scans online worden geplaatst en is het mogelijk om foutmeldingen in de digitale index en in de scans in enkele dagen te herstellen.

- De fysieke studiezaal is in 2022 weer vaker bezocht dan voorgaande jaren. De eerste maanden nog met beperkende maatregelen ter bestrijding van COVID-19, maar gelukkig was het daarna weer mogelijk groepen studenten te ontvangen en bezoekers te begeleiden bij hun onderzoek.

Vergeleken met de jaren voor de pandemie is er nog steeds sprake van een daling in het aantal studiezaalbezoekers, conform de verwachting. De studiezaal wordt bezocht door bezoekers die stukken nodig hebben die niet gescand worden, zoals bijvoorbeeld beperkt openbare archiefstukken. Ook worden daar bezoekers geholpen die het lastiger vinden om online hun weg te vinden, zodat zij digitaal vaardiger worden en zelfstandig te werk kunnen gaan.

- De verzoeken om inzage in beperkt openbare archiefstukken spelen een belangrijke rol in de dienstverlening. Daar waar het e-mailverkeer afneemt dankzij de onlinedienstverlening, blijft deze route van groot belang voor degenen die hun recht zoeken.

- Via advisering en het (wettelijke) archieftoezicht werden de aangesloten overheden ondersteund bij het optimaliseren van hun informatiehuishouding. Hierbij werd proactief geadviseerd door tijdig bij ontwikkelingen of vraagstukken aan te haken.

- De eerste overbrenging naar het digitale depot van het Gelders Archief maakte goede voortgang. Het gaat hier om het Stateninformatiesysteem van de provincie Gelderland over de jaren 2003-2012. De afronding hiervan zal plaatsvinden in 2023.

- Ook in 2022 werd door de aangesloten overheden archief overgebracht naar het Gelders Archief. Particuliere archieven werden eveneens verworven, van belang voor het goed documenteren van maatschappelijke ontwikkelingen. Daaronder was het persoonlijk archief van Piet Hoefsloot, Arnhems verzetsman van het eerste uur, door de Duitsers geëxecuteerd in 1942. Het bevat dagboekaantekeningen, zijn indrukwekkende afscheidsbrief en eigen tekeningen.

- Het project Audiovisueel Archief Gelderland (AVAG) is met subsidie van de provincie Gelderland voortgezet. Binnen dit project wordt bewegend beeld en geluid ontsloten en (extern) gedigitaliseerd, waardoor de betreffende beelden worden veiliggesteld. In het verslagjaar betrof dit opnieuw een aanzienlijk gedeelte van de omvangrijke collectie videobanden.

2. Kengetallen

ORGANISATIE EN FORMATIE

Organisatie

Westervoortsedijk 67-D, Arnhem	Totaal bruto oppervlak in vierkante meters	9.200
	Nuttig vloeroppervlak depot	5.217
	Nuttig vloeroppervlak publieksruimten	882
	Nuttig vloeroppervlak kantoren en werkruimten	1.900

		Realisatie 2021	Realisatie 2022
Personeel (stand op 31 december planjaar)			
	Aantal personen in dienst	49	53
	Aantal fte in dienst	41,44	45,81
	Aantal personen inhuur	3	1
	Aantal fte inhuur	2	1
	Aantal vrijwilligers	5	5
	Aantal stagiaires in gehele jaar	0	0
	Ziektepercentage	2,98	2,66
	Percentage improductief vanwege coronapreventie	0,35	0,06

DIENSTVERLENING

	Realisatie 2021	Realisatie 2022
Klanten en doelgroepen		
Openingsuren studiezaal per jaar	441[1]	700
Aantal fysieke bezoeken	482[2]	874
Aantal aangevraagde stukken studiezaal	5.011	4.899
Aantal aangevraagde stukken voor digitaliseren op verzoek	10.281	8.391
Aantal verzoeken inlichtingen	5.282	4034
Klanttevredenheid	geen meting	geen meting
Aantal unieke bezoekers Geldersarchief.nl	405.532	831.906
Aantal bezoeken Geldersarchief.nl	966.534	1.313.124
Aantal scans digitaliseren op verzoek	2.380.617	2.121.388
Aantal chats	1.331	1153
Aantal reacties Mijn Studiezaal	41	13
Bereik Facebook	811.973	866.675
Bereik Twitter	271.076	180.232
Bereik Instagram	228.990	218.098
Bereik LinkedIn	98.372	149.062
Bereik YouTube	36.587	35.528

[1] Langdurige sluiting vanwege COVID-19
[2] Forse daling t.o.v. 2019 vanwege beperkingen door COVID-19

TOEGANKELIJKHEID, BEHEER EN BEHOUD

	Realisatie 2021	Realisatie 2022
Stand op 31 december planjaar		
Bruto capaciteit depots in m[1] [3]	60.000	60.000
Benutting depots in m[1]	42.432	44.743
Omvang digitale bestanden in Tb	115	146
Groei in planjaar		
Aantal beschrijvingen archief en bibliotheek	5.258	6.537
Aantal beschrijvingen AV-materiaal	23.079	37.751
Gedigitaliseerd AV-materiaal	22.610	15.895
Aantal gedigitaliseerde afbeeldingen van microfilm / microfiche / originelen[4]	0	111.434
Aantal beschrijvingen nadere toegangen	24.025	35.727
Aantal meters acquisitie overheid	93,38	27
Aantal GB's acquisitie overheid	0	0
Aantal meters acquisitie particulier	22,5	23,19
Aantal stuks acquisitie AV-materiaal	278	10.018
Aantal meters dequisitie overheid	0,1	0
Aantal meters dequisitie particulier	0	0
Aantal stuks dequisitie AV-materiaal	0	0
Aantal afgelegde inspectiebezoeken	78	75
Aantal transacties uitleningen	158	170

[3] Inclusief bijzondere berging
[4] Exclusief digitaliseren op verzoek

3. Verslag Archiefbeheer

Bij het archiefbeheer wordt uitgegaan van de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer, beide vastgesteld in 2021. Er werden in het verslagjaar geen aanmerkingen ontvangen van de provinciale toezichthouder. Vervanging van archiefbescheiden vond niet plaats.
Gezien het uittreden van het Rijk per 1 januari 2025 is een begin gemaakt met gesprekken over ontvlechting ten aanzien van het beheer van de archieven van het Rijk. Dit betreft ook het organisatiearchief van het Gelders Archief. Conform de gemeenschappelijke regeling zal dit te zijner tijd aan het Rijk als zorgdrager moeten worden overgedragen. Analoge bestanden zullen dan in Arnhem achterblijven, digitale bestanden zullen in het Rijks e-Depot een plaats krijgen.

4. Algemene dekkingsmiddelen

Conform de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief, artikel 16, worden de ter beschikking te stellen middelen verschaft door de minister en de gemeenten, door het verstrekken van jaarlijkse bijdragen, op basis van de begroting.

5. Kosten van overhead

De kosten voor de overhead van het Gelders Archief worden bepaald door de directe personele kosten. Deze betreffen 9 personen, die deels ook worden ingezet in het primaire proces. In 2022 bedroegen deze kosten € 568.000,-, dat betekent een overhead van 18,7 %.

6. Bedrag voor vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Het Nationaal Archief heeft overleg gevoerd met de Belastingdienst en het ministerie van Financiën over de positie van onder meer de RHC's in deze context; hier is geen gemeenschappelijk standpunt uit gekomen. Het Gelders Archief heeft de standpunten ten aanzien van de vennootschapsbelasting met BDO-adviseurs opgesteld en voorgelegd aan de belastingdienst. In juni 2018 heeft de belastingdienst aangegeven het Gelders Archief vooralsnog niet uit te nodigen om aangifte te doen. Met BDO-adviseurs is nu een nadere onderbouwing opgesteld voor het geval om een aangifte wordt gevraagd. Vanwege de verwachting dat hier geen fiscale consequenties uit voortkomen, wordt hier in de jaarrekening geen rekening mee gehouden.

7. Bedrag voor onvoorzien

In de begroting van het Gelders Archief is geen bedrag opgenomen voor onvoorzien.

II PARAGRAFEN

1. Verslaglegging

In de Regeling Gelders Archief (RGA, art 16-23) zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de begroting, de meerjarenraming en de jaarstukken. De Wet Gemeenschappelijke Regelingen (GR) en de Gemeentewet (GW) schrijven voor dat iedere gemeenschappelijke regeling begrotings- en verantwoordingsstukken opstellen conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit is ook van toepassing voor het Gelders Archief; dit document is conform de BBV opgesteld.
Het Gelders Archief voert één programma uit; er is geen nadere onderverdeling in deelprogramma's.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het Gelders Archief in staat is middelen vrij te maken om substantiële financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit aanpassing van het beleid vereist. Een risico is de kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang, die niet voorzien is in de begroting van enig jaar.

Het Gelders Archief heeft tot doel "de belangen van de minister en de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen". Voor de bekostiging van de uitvoering van deze taken is het Gelders Archief nagenoeg geheel afhankelijk van de deelnemers.

Het weerstandsvermogen betreft de algemene reserve en bedraagt ultimo 2022 € 462.852.
De mate van het vormen van weerstandsvermogen wordt in belangrijke mate beïnvloed door de statuten (RGA art 22, lid 2), waarin is opgenomen dat de reserve in enig jaar niet meer dan 10% van de gezamenlijke bijdragen mag bedragen. In onderstaande tabel is het verloop van de algemene reserve weergegeven:

	2022	**2021**
Stand per 1 januari	254.043	368.453
Resultaat boekjaar	208.809	-114.410
Stand per 31 december	462.852	254.043
Algemene reserve in % van deelnemersbijdragen GR	9,5%	6%

Risico's die van invloed kunnen zijn op de toekomstige cijfers zijn:

	Risico	Opmerking
Wijzigingen in de GR of de bijdrage deelnemers	Laag	1)
Wijzigingen in subsidies en zakelijke diensten	Laag	2)
CAO aanpassingen en WW-verplichtingen	Laag	2)

1) In 2020 is in het bestuur de bijdrage per deelnemer vastgesteld en is afgesproken dat de deelnemers zich hieraan conformeren. In 2025 zal het Rijk uittreden als deelnemer in de GR, maar heeft schriftelijk bevestigd dat er geen wijziging zal komen in de bijdrage en prijscompensatie voor het analoge Rijks archiefmateriaal dat is opgeslagen bij het Gelders Archief.

2) Ten aanzien van de extra benodigde personele capaciteit voor subsidies en zakelijke diensten wordt in het personeelsbestand gewerkt met tijdelijke functies en arbeidsovereenkomsten, zodat bij het ongepland wegvallen van inkomsten of extra personeelskosten dit binnen de bestaande begrotingen c.q. reserves kan worden opgevangen.

EMU-saldo
Het EMU-saldo geeft het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van de organisatie weer, berekend op transactiebasis. Het EMU-saldo over 2022 bedraagt € 755.755 (in 2021 € 907.272).

Kengetallen
Het BBV kent een verplichte set van financiële kengetallen. Naast de kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen.

Kengetal	2022	2021
Netto schuldquote	211%	236%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	211%	236%
Solvabiliteitsratio	2%	1%
Structurele exploitatieruimte	3.5%	-2,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaat uit van een norm van maximaal 130%. Hierbij geldt dus hoe lager hoe beter. Hierbij blijkt dat de schuld van het Gelders Archief ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten relatief hoog is en drukt op de langdurige vaste lasten van de organisatie.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaat uit van een norm van minimaal 20%. Hierbij geldt dus hoe hoger hoe beter. Bij de beoordeling van dit kengetal moet in ogenschouw worden genomen, dat het Gelders Archief een gemeenschappelijke regeling is en sinds de oprichting een maximale reserve van 10% mag hebben.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, te delen door de totale baten. Met behulp van dit kengetal kan worden beoordeeld in welke mate sprake is van een begrotingsevenwicht.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Het Gelders Archief beschikt over een gebouw en installaties waarvoor planmatig onderhoud nodig is. Het gebouw is eigendom en het volledige onderhoud van dit pand komt voor rekening van het Gelders Archief. Hiervoor is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld. De afschrijvingen van het gebouw zijn gelijk aan de annuïtaire aflossingen van de lening.

4. Financiering

Door het Algemeen Bestuur is het normenkader voor rechtmatigheid vastgesteld in de Financiële Verordening. Hierbij dienen met name risico's bij financieringen beheersbaar te zijn en de kosten van geldleningen zo veel mogelijk beperkt.
Door de invoering van het schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht hun (tijdelijk) overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Per 31 december 2022 wordt een bedrag van € 5.875.336 aangehouden bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag (het bedrag dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden) bedroeg in 2022 € 250.000.

5. Bedrijfsvoering

Aan het hoofd van het openbaar lichaam Gelders Archief staat het algemeen bestuur. De voorzitter en twee leden van het algemeen bestuur hebben zitting in het dagelijks bestuur. De ambtelijke leiding van het Gelders Archief is belegd bij een door het algemeen bestuur te benoemen algemeen directeur.
Het Gelders Archief kent drie afdelingen (Publiek, Collectie en Bedrijfsvoering) die tezamen één programma uitvoeren: de uitvoering van de archiefwet voor de deelnemers in de GR. De organisatie heeft één managementteam, welke direct leiding geeft aan alle medewerkers en vrijwilligers.
Er is geen budgetverdeling; enkele medewerkers kunnen bestellingen doen tot maximaal € 500,- en daarboven is vooraf toestemming vereist van de directeur bedrijfsvoering.

6. Rechtmatigheid

In de Regeling Gelders Archief (RGA artikel 21) is opgenomen dat jaarlijks een jaarrekening wordt opgesteld met een verklaring omtrent getrouwheid en rechtmatigheid, afgegeven door een accountant. Het algemeen bestuur heeft (conform RGA artikel 24) nadere regels vastgesteld met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie, het kasbeheer en de boekhouding in een Financiële Verordening en met betrekking tot de controle op de financiële administratie en het kasbeheer in een Controle Verordening.
Het gaat hierbij om de rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole, waarbij moet worden vastgesteld dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit blijft beperkt tot handelingen waaruit financiële gevolgen voortkomen. Behalve een oordeel over de getrouwheid, wordt ook een expliciet oordeel gevraagd over rechtmatigheid. In het kort gezegd betekent dit dus dat de accountant een oordeel wordt gevraagd of gewerkt is volgens vastgestelde afspraken en regelgeving.

De afspraken zijn vastgelegd in de Administratieve Organisatie/Interne Beheersing (AO/IB), waarin de belangrijkste maatregelen zijn beschreven die gericht zijn op de informatieverstrekking voor de dagelijkse bedrijfsvoering, het kunnen beheersen van de organisatie en het hierover verantwoording af kunnen leggen. Er is vastgelegd hoe de processen lopen, hoe de taakverdeling is en wie bevoegd is. Er zijn tegengestelde belangen gecreëerd, zodat de kans op fraude en misbruik beperkt worden (functiescheiding). De mate waarin dit kan is overigens afhankelijk van de grootte van de organisatie. Er zijn autorisatietabellen opgesteld en er wordt gebruik gemaakt van werkinstructies, werkprogramma's en standaardformulieren voor het goed laten functioneren van de AO/IB. Risico's op fraude in de crediteurenadministratie en/of betalingen worden jaarlijks gecontroleerd.

7. Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het Gelders Archief een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een financieel belang is sprake bij het ter beschikking

stellen van een bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is aanwezig bij zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het Gelders Archief heeft geen verbonden partij.

8. Organisatiegegevens

Statutaire naam : Gelders Archief
Vestigingsplaats : Arnhem
Rechtsvorm : Openbaar lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling
Locaties : Westervoortsedijk 67-D, 6827AT Arnhem

Doelstellingen
Het Gelders Archief heeft tot doel "de belangen van de minister en de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen".

Directie
De directie wordt gevoerd door de heer dr. F.J.W. van Kan. De directeur valt onder de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk IV van deze jaarrekening. De bezoldiging van de directeur ligt onder het van toepassing zijnde WNT-maximum.

Bestuur (op 31 december 2022)

Naam	Namens	AB	DB
A.M.C.J. Ponsioen	Rijk	vz	vz
E.G. Jansen	Rijk	lid	
Vacature	Rijk		
B.A.J. Roelofs	Arnhem	lid	lid
M.G.M. van de Geijn	Arnhem	lid	
A.M.J. Schaap	RRR	lid	lid

De bestuursleden vallen onder de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk IV van deze jaarrekening. De bezoldiging van de bestuursleden ligt onder het van toepassing zijnde WNT-maximum.

9. Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening 2022 is gecontroleerd door RA12 Registeraccountants B.V. te Veenendaal. De door dit kantoor afgegeven accountantsverklaring is bij deze jaarrekening gevoegd als bijlage 2.

Het algemeen bestuur van het Gelders Archief verklaart hierbij dat zij instemt met het voorstel zoals opgenomen in VI Overige gegevens, punt 3 en vervolgens de jaarrekening 2022 heeft vastgesteld.

Arnhem, 12 juli 2023

Mw. Ing. A.M.C.J. Ponsioen
Voorzitter algemeen bestuur

Dr. F.J.W. van Kan
Algemeen directeur

III BATEN EN LASTEN MET TOELICHTING

	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Opbrengsten			
Lumpsum Rijk	2.468.044	2.439.493	2.415.341
DVO prv Gelderland	615.782	602.633	596.667
Lumpsum Arnhem	1.123.333	1.110.339	1.099.346
Lumpsum Rheden	245.588	242.747	240.344
Lumpsum Renkum	179.054	176.983	175.230
Lumpsum Rozendaal	11.918	11.780	11.663
Prijscompensatie 2022 (4,66%)	209.791	45.840	99.030
Bijdragen lumpsum	4.853.510	4.629.815	4.637.621
Opbrengsten e-Depot	271.726	115.000	266.190
Overige opbrengsten	175	5.000	297
Opbrengsten projecten	115.715	110.000	166.989
Opbrengsten diensten overheid	498.065	393.000	426.290
Opbrengsten diensten derden	157.278	102.000	100.926
Totaal opbrengsten	5.896.469	5.354.815	5.598.313
Kosten			
Personeelskosten	3.211.072	3.143.715	3.127.218
Huisvestingskosten	1.641.251	1.560.000	1.516.319
ICT kosten	356.355	290.000	306.494
E-depot kosten	178.313	35.000	431.499
Organisatiekosten	233.002	230.000	245.501
Projecten	65.826	70.000	84.549
Zakelijke diensten overheid	0	25.000	0
Zakelijke diensten derden	2.113	1.000	492
Financiële baten & lasten	-272	100	651
Totaal kosten	5.687.659	5.354.815	5.712.723
Resultaat	208.809	0	-114.410

De resultatenrekening sluit af met een positief resultaat van € 208.809.
In het onderstaande wordt een toelichting gegevens van de posten in de resultatenrekening en de afwijkingen ten opzichte van de begroting. De vermelde bedragen zijn in € 1.000.

1) Lumpsum
De lumpsumfinanciering is opgesteld conform de Regeling Gelders Archief. De prijscompensatie wordt jaarlijks vastgesteld door de minister; de andere deelnemers volgen in deze de minister. Dit jaar is dat 4,66%. Het totaal resulteert, mede vanwege de doorberekening van de prijscompensatie van 2021, in € 224 meer dan begroot.

2) Opbrengsten e-depot
Voor de werkzaamheden e-depot ontvangt het Gelders Archief tijdelijk programmagelden van het Rijk en is een DVO afgesloten met de provincie Gelderland.

3) Opbrengsten projecten en zakelijke diensten
Dit betreft de opbrengsten bij gesubsidieerde projecten en het inventariseren en opslaan van archieven voor overheid en derden die niet behoren tot de Regeling Gelders Archief. Deze opbrengsten en kosten worden eerst genomen bij aanvang van de werkzaamheden (€ 186 meer).

4) Personele kosten
Dit bestaat uit de volgende onderdelen:
a) personele kosten van de medewerkers met een aanstelling bij het Gelders Archief.
b) inhuur tijdelijke krachten voor projecten en zakelijke diensten.
c) de reis- en verblijfkosten van medewerkers, de kosten van stagiaires en vrijwilligers, de opleidingskosten en de overige personeelskosten.
Door de extra werkzaamheden voor projecten en zakelijke diensten zou deze post veel hoger moeten zijn. Door meerdere openstaande en moeilijk in te vullen vacatures zijn de personele kosten in totaal € 48 hoger dan begroot.

5) Huisvestingskosten
De huisvestingslasten betreffen de rente en afschrijvingskosten van het gebouw, alsmede de overige exploitatie en onderhoudskosten. De huisvestingskosten zijn vanwege stijgende energie- en onderhoudskosten € 81 hoger dan begroot.

6) ICT-kosten
Hieronder vallen alle licentiekosten, datacommunicatie, afschrijvingen en onderhoudskosten (€ 65 hoger). Hierbij is in 2022 extra uitgegeven vanwege groei van het collectiebeheerssysteem MAIS en de kosten voor een project "Vele Handen" voor het verwerken van informatie van de Burgerlijke Stand.

7) E-depot kosten
Van BDO Cyber Security is advies en ondersteuning gevraagd voor het inrichten en voldoen aan het Beleid Informatiebeveiliging Overheid (BIO). In 2021 en 2022 is dit technisch en organisatorisch uitgewerkt en naar verwachting wordt in 2023 een 'in-control' verklaring afgegeven.
Tevens is het systeem Preservica (als pilot) aangeschaft als e-depot van het Gelders Archief. Voor de licentie- en ontwikkelingskosten geeft het Rijk over een periode van 5 jaar een bijdrage van € 360. Voor de externe en personele ondersteuning van de inrichting en ontwikkeling van het e-depot heeft het bestuur een voorziening getroffen van € 400. Na 5 jaar is het de verwachting dat meerdere deelnemers gebruik maken van het e-depot en er een dekkende exploitatie ontstaat. Vanwege een transitorische post voor de kosten van de Rijksbijdrage is hier het totaal € 143 hoger dan begroot.

8) Organisatiekosten
De organisatiekosten betreffen o.a. de contributies, abonnementen, kantoor- en drukwerk- en distributiekosten, autokosten, verzekeringen, accountant- en bestuurskosten.

9) Kosten projecten en zakelijke diensten
Onder deze posten zijn uitsluitend de directe kosten van projecten en zakelijke diensten opgenomen; de indirecte kosten betreffen vooral personeel, huisvesting en ICT-kosten om de werkzaamheden uit te voeren. Deze kosten zijn opgenomen bij het betreffende onderdeel en worden conform de BBV niet nader verbijzonderd.
   a) Bij de projecten wordt m.n. het project AVAG uitgevoerd voor de provincie Gelderland.
   b) De zakelijke dienstverlening overheid betreft ondersteuning in de uitvoering van wettelijke taken voor o.a. de gemeente Overbetuwe, het waterschap Vallei en Veluwe, de ODRA en VGGM. Daarnaast is er materiaal in bewaarneming genomen voor o.a. het OM en de Rechtbank alvorens het formeel wordt overgedragen. Tevens is er tijdelijk depotruimte gehuurd door o.a. het Utrechts Archief en de gemeenten Voorst en Rheden vanwege interne verbouwingen.
   c) De zakelijke dienstverlening derden betreft de inventarisatie van bedrijfsarchieven en de dienstverlening aan andere organisaties in het gebouw.

   De directe kosten van projecten en zakelijke diensten zijn € 3 lager dan begroot.

Het resultaat is positief (€ 208.809), welke met name wordt veroorzaakt door de eerder genoemde hogere prijscompensatie en openstaande vacatures. De lumpsum is dekkend voor de huidige opdracht. De extra inspanningen in projecten en zakelijke diensten worden gebruikt om digitalisering- en vernieuwingsprojecten te bekostigen.

IV BALANS NA RESULTAATBESTEMMING MET TOELICHTING

	2022	2021
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	14.585.082	14.982.029
	14.585.082	14.982.029
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	0	0
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar		
Overige vorderingen	75	0
Liquide middelen	6.054.157	5.456.342
Overlopende activa		
Overige transitoria die t.l.v. volgende jaren komen	198.407	145.524
	6.252.639	5.601.866
Totaal activa	20.837.721	20.583.895
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	462.852	254.043
Voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	1.283.024	1.133.024
Voorziening e-depot	400.000	400.000
Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar		
Binnenlandse banken	17.318.564	17.729.457
	19.464.441	19.516.524
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar		
Overige schulden	293.639	74.107
Overlopende passiva	1.076.642	993.264
	1.370.281	1.067.371
Totaal passiva	20.834.721	20.583.895

Materiële vaste activa

	Grond & gebouw	Overige MVA	Totaal MVA
Boekwaarde per 1 januari	14.491.628	490.401	14.982.029
Investering in boekjaar	0	98.751	98.751
Afschrijvingen in boekjaar	-311.532	-182.409	-493.941
Herwaardering in boekjaar	0	-1.756	-1.756
Boekwaarde per 31 december	14.180.096	404.987	14.585.083

Toelichting afschrijvingstermijnen:
- Grond (0 jaar), Gebouw (annuïtair 30 jaar)
- Inventaris (10 jaar), Apparatuur, ICT-server en Software (5 jaar) en ICT-Kantoor en ICT-Mobiel (3 jaar)

Overige vorderingen
Dit betreft het saldo debiteuren per 31 december.

Liquide middelen
Conform de saldi van de dagafschriften per 31 december.

	2022	2021
Kas	382	708
Zakelijke rekeningen ING en BNG	175.439	211.927
Schatkistbankieren OCW	5.875.336	5.243.708
	6.051.157	5.456.343

Bij schatkistbankieren OCW is een drempelbedrag afgesproken van € 250.000. Behoudens perioden waarin de bijdragen van de deelnemers worden ontvangen of grote uitgaven staan gepland, wordt het drempelbedrag niet overschreden.
De hoge liquide middelen zijn ontstaan bij de nieuwbouw van het Gelders Archief. In 2010 is voor de bouw de
benodigde lening afgesloten bij de BNG. Tijdens de bouw bleek dat de uitgaven onverwacht minder waren vanwege extra subsidies, scherpe inkopen en fiscale teruggaven. Bij het aflossen van de lening wordt de volledige boeterente over de resterende looptijd in rekening gebracht. Het Algemeen Bestuur heeft daarom
besloten de lening conform schema af te lossen. De huidige liquide middelen bestaan nu deels uit dit resterende deel van de lening en de opgebouwde voorzieningen groot onderhoud en e-depot.

Overlopende activa	2022	2021
Vooruitbetaald	79.587	73.008
Nog te ontvangen	118.221	71.915
Vraagposten	0	0
Voorschotten	600	600
Totaal	198.407	145.524

Algemene reserve	2022	2021
Stand per 1 januari	254.043	368.453
Bij: resultaat boekjaar	208.809	-114.410
Stand per 31 december	462.852	254.043

Voorziening groot onderhoud	2022	2021
Stand per 1 januari	1.133.024	983.024
Bij: dotatie boekjaar	150.000	150.000
Af : onderhoudskosten	0	0
Stand per 31 december	1.283.024	1.133.024

Voorziening e-depot	2022	2021
Stand per 1 januari	400.000	0
Bij: dotatie boekjaar	0	400.000
Af : mutatie (voorziening opgeheven)	0	0
Stand per 31 december	400.000	400.000

Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar

Er zijn twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag. De totale hoofdsom van de lening BNG bedraagt 21.000.000. Van de resterende looptijd is € 14.977.854 langer dan vijf jaar. De gemiddelde rentevoet bedraagt 4,36%.

Lening	Ingangsdatum	Aflossing 2022	Aflossing 2023
€ 5.000.000 (aflossingsvrij, 40 jaar, rente 4,35%)	1-10-2010	0	0
€ 16.000.000 (annuïtair, 30 jaar, 4,38%)	1-7-2011	410.892	428.889

De stand per 31 december is:

	2022	2021
Leningen	21.000.000	21.000.000
Aflossing tot boekjaar	-3.270.543	-2.876.893
Aflossing in boekjaar	-410.892	-393.650
Restant lening looptijd > 1 jaar	17.318.564	17.729.457

De rentelast van de vaste schulden is : 766.052

Overige schulden	2022	2021
Crediteuren	-1.584	-3.756
Salaris en belastingen	295.223	77.863
	293.639	74.107

Overlopende passiva	2022	2021
Nog te betalen	1.076.642	993.264
Vooruitontvangen	0	0
	1.076.642	993.264

Crediteuren betreft een nog openstaande creditnota.
In de post 'Nog te betalen' zitten enkele voorschotrekeningen en aangegane verplichtingen, welke in 2022 (binnen begroting) verrekend worden.

Niet uit de balans blijkende informatie

Voor onderhoud van Electra en Werktuigbouw (E&W) en kopieermachines zijn meerjarige contracten afgesloten van respectievelijk € 59.000 en € 7.000 per jaar.

V GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1. Algemeen

Algemene waarderingsgrondslag
De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa
Investeringen met een economisch nut zijn investeringen in zaken die verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven. De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Ontvangen investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de geïnvesteerde bedragen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen inkoopprijs of lagere marktwaarde.

Uitzettingen en overlopende activa
De uitzettingen en overlopende activa worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid. De posten hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Liquide middelen
De liquide middelen (bestaande uit kas-en banksaldi) worden gewaardeerd op de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de organisatie.

Algemene reserve
De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserves
Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het bedrag van de bestemmingsreserve ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn

met bestuursbesluiten van het algemeen bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde.

Vaste schulden
Onder de vaste schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De schulden worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Netto vlottende schulden en overlopende passiva
De netto vlottende schulden en overlopende passiva worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs en hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Langlopende niet uit de balans blijkende verplichtingen
Langlopende verplichtingen die niet blijken uit de balans, worden vermeld in de toelichting op de balans onder "Niet uit de balans blijkende informatie".

3. Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de bedrijfsopbrengsten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de opbrengst is gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.
De overige bedrijfskosten worden opgenomen tegen uitgaafprijs.

Pensioenpremies
De organisatie heeft voor zijn werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP.
De organisatie heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De pensioenregeling is daarom verwerkt als een toegezegde-bijdrage-regeling en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de verkrijgingsprijs van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Soort actief	Afschrijvingstermijn
Grond	geen afschrijving
Gebouw	30 jaar (annuïtair)
Inventaris	10 jaar
Apparatuur	5 jaar
ICT-Server en Software	5 jaar
ICT-Kantoor en Mobiel	3 jaar

Financiële baten en lasten
De financiële baten en lasten betreffen betaalde en ontvangen rente.

VI OVERIGE GEGEVENS

1. Controleplicht

Op basis van de GR, RGA, BBV en het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten wordt accountantscontrole uitgevoerd. De accountant wordt gevraagd een oordeel te geven over getrouwheid en rechtmatigheid.

2. Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Volgens RGA, artikel 22 kan het saldo worden bestemd voor vorming van of toevoeging aan de reserve. De hoogte van de reserve wordt bepaald door het algemeen bestuur, gehoord de minister en de raden van de gemeenten. Voor zover een batig saldo niet wordt aangewend voor de reserve wordt het saldo naar rato uitgekeerd aan de deelnemers.
De reserve bedraagt niet meer dan 10% van de gezamenlijke bijdragen van de minister en de gemeenten, tenzij door hen gezamenlijk een ander percentage wordt vastgesteld.

3. Voorstel

1. In te stemmen met en het vaststellen van de jaarrekening 2022.
2. In te stemmen met het voorstel het resultaat van € 208.809 bij te boeken van de algemene reserve.
3. In te stemmen, in het kader van rechtmatigheid, met de (interne) begrotingsoverschrijdingen.

4. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

5. Personele bezetting

Het gemiddeld aantal medewerkers is op 31 december 2022 :

In (vaste/tijdelijke) dienst	53	(vorig jaar : 49)
Inhuur	1	(vorig jaar : 3)

6. WNT-verantwoording

De verantwoording is opgenomen in bijlage 1.

7. Accountantsverklaring

De controleverklaring is bijgevoegd in bijlage 2

BIJLAGE 1 : WNT-VERANTWOORDING 2022

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op het Gelders Archief, een Openbaar Lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Het voor het Gelders Archief toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000.

WNT-tabel 1A: Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling :

bedragen x €1 **Naam :**	F.J.W. van Kan
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang-einde functie in 2022	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.957
Beloningen betaalbaar op termijn	22.438
Subtotaal	147.395
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	**147.395**
Het bedrag van de overschrijding etc.	n.v.t.
Toelichting op de vordering etc.	n.v.t.
Gegevens 2021	
Aanvang-einde dienstverband	1/1 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.893
Beloningen betaalbaar op termijn	22.072
Subtotaal	142.965
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
Totale bezoldiging	**142.965**

WNT-tabel 1D : Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800,- of minder

Naam Topfunctionaris	**Functie**	**Periode**
A.M.C.J. Ponsioen	Lid	0101-3112
E.G. Jansen	Lid	0101-3112
A.M.J. Schaap	Lid	0101-3112
H.E. de Vroome	Lid	0101-1105
B.A.J. Roelofs	Lid	1105-3112
J. van Dellen	Lid	0101-3103
M.G.M. van de Geijn	Lid	0111-3112

GELDERS ARCHIEF

JAARSTUKKEN 2022

BIJLAGE 2 : ACCOUNTSVERKLARING 2022

BEGROTING 2024

Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief
Westervoortsedijk 67-D, 6827 AT Arnhem

INHOUDSOPGAVE

Beleidsbegroting

I Programmaplan

1. Programma Gelders Archief
2. Algemene dekkingsmiddelen
3. Kosten van overhead
4. Bedrag voor vennootschapsbelasting
5. Bedrag voor onvoorzien

II Paragrafen

1. Verslaglegging
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Rechtmatigheid
8. Organisatiegegevens
9. Openbaarheid

Financiële begroting

III Baten en lasten met toelichting

IV Balans met toelichting

V Meerjarenraming 2024-2027

I PROGRAMMAPLAN

1. Programma Gelders Archief

INLEIDING

In het strategisch plan zijn missie, visie, doelstellingen en strategie van het Gelders Archief voor de jaren 2021 tot en met 2024 neergelegd. Dit programmaplan is daarvan een uitwerking en concretisering voor het laatste jaar van deze periode.
Het Rijk zal zich per 1 januari 2025 terugtrekken uit onze gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat 2024 in het teken zal staan van de ontvlechting van de onderlinge relaties en van het gestalte geven aan de nieuwe relatie met het Rijk. Dat laatste is in het bijzonder van belang omdat het beheer van de analoge Rijksbestanden via mandatering bij het Gelders Archief blijft. De nieuwe gemeenschappelijke regeling die in 2023 is voorbereid, zal in 2024 formeel aan de partners worden voorgelegd.
De huidige algemeen directeur gaat in 2024 met pensioen. De werving voor een nieuwe directeur zal tijdig beginnen, zodat de directieovergang zo vloeiend mogelijk kan verlopen.

MISSIE

Wij zijn een ondernemende en vernieuwende informatiebeheerder met een sterk accent op digitale dienstverlening en duurzame toegankelijkheid. We leveren een actieve bijdrage aan het informatiebeheer van onze Gelderse partners en beheren de aan ons toevertrouwde informatie integer en professioneel. Door deze op een laagdrempelige manier beschikbaar te stellen, dragen wij maximaal bij aan een ***transparante overheid*** *en zijn wij* ***historisch informatiecentrum*** *voor de geschiedenis van Gelderland en de regio Arnhem.*

VISIE

Wij zijn intermediair tussen onze collectie en het publiek (en onze partners), zo faciliteren we het (historisch) onderzoek. Wij leveren de ruwe data, zodat derden deze kunnen bewerken tot producten als boeken en tentoonstellingen.

DOELEN

Uit de missie en visie komen de volgende doelen voort:

Transparante overheid
Voor een goede relatie tussen burger en bestuur is transparantie levensvoorwaarde. Toegankelijke en duurzaam opgeslagen informatie draagt daar in het bijzonder aan bij. Nu ook het Gelders Archief steeds recenter gevormde archieven beheert, groeit onze bijdrage aan een transparante overheid. Met toezicht en advisering ondersteunt het Archief zijn partners bij een goed dynamisch informatiebeheer en denkt en helpt mee aan een open en transparante overheid.

Beschikbaar stellen van (historische) informatie
Voor het verspreiden van kennis over het verleden van Gelderland is onlinedienstverlening op hetzelfde niveau als dienstverlening in onze studiezaal noodzakelijk. Een optimale toegankelijkheid van de collectie vraagt om een zo groot mogelijke digitale beschikbaarheid van de collectie. De opname van digitale archiefbescheiden bevordert deze onlinedienstverlening, evenals het digitaliseren van bescheiden op verzoek. Onlineaanwezigheid op verschillende platforms en kanalen vergroot de zichtbaarheid van het Gelders Archief en heeft een positieve invloed op hoe burgers, partners en andere belanghebbenden het Gelders Archief beleven.

STRATEGIE

Om deze doelen te bereiken staan wij de volgende strategie voor:

Wij zijn aanwezig in de gehele informatiebeheerketen, van creatie tot en met presentatie

Concreet houdt dit voor 2024 onder meer in:

- Nadruk in de dienstverlening op onlinetoegankelijkheid, met als belangrijke schakel de website van het Gelders Archief. Bezoekers weten ons steeds beter te vinden, wat resulteert in een grote hoeveelheid websitebezoeken, inlichtingenverzoeken en chatgesprekken.

- Op grote schaal betrekken van bezoekers bij het indexeren van de burgerlijke stand via het online platform Vele Handen. In korte tijd komt daarmee een grote hoeveelheid genealogische data beschikbaar, waardoor bezoekers zoveel mogelijk hun onderzoek online kunnen voortzetten. De tussenkomst van een medewerker is dan niet meer nodig voor dit onderzoek.

- Uitbreiding van het aanbod van scannen-op-verzoek, waarbij we verwachten opnieuw meer dan 2 miljoen scans te maken op verzoek van ons publiek. Daarbij worden de te digitaliseren stukken gecontroleerd op de materiële staat, eventuele conserverende maatregelen worden genomen en na digitalisering worden de stukken op de website gepubliceerd. Zo kan iedereen gebruik maken van de afbeeldingen zonder ze opnieuw te hoeven aanvragen.

- Specifieke dienstverlening gericht op het verzorgen van de inzage- en informatieverzoeken voor archiefbescheiden die niet gedigitaliseerd kunnen worden; daaronder zijn in toenemende mate verzoeken om inzage in beperkt openbare archiefbestanden. Deze vorm van dienstverlening blijft van groot belang voor degenen die hun recht zoeken.

- Voortzetting van de inzet op vergroting van de naamsbekendheid van het Gelders Archief, zodat meer publiek kennis blijft maken met de collectie en ons weet te vinden voor hun onderzoeksvragen en als interessante werkgever. Hierin speelt aandacht voor diversiteit en inclusie in 2024 een grote rol.

- Voortzetting van het digitaliseren en beschrijven van de audiovisuele collectie, binnen het project Audiovisueel Archief Gelderland (AVAG).

- Verdere professionalisering van onze interne werkwijze en -afspraken, m.n. op het gebied van planning en prioritering, waarbij de implementatie van een centrale planningstool in 2024 definitief wordt afgerond.

- Voortdurende nadruk op de integrale bewerking van archieven en collecties die nog niet toegankelijk zijn voor het publiek, met prioritering op grond van de klantvraag, het (historische) belang van de toegang of collectie en de beschikbare capaciteit. Hierbij zal extra aandacht worden gegeven aan het bewerken van overheidsarchief.

- Proactieve advisering van onze partners en toezicht op hun informatiehuishouding.

- Beleidsvorming ten aanzien van diversiteit en inclusie binnen de collectie, met aandacht voor de wijze van toegankelijk maken en voor het acquisitieprofiel.

- Doorontwikkeling van het digitale depot in al zijn facetten (van bestandsverwerving tot en met beschikbaarstelling) en bevordering van de deelname van onze partners daaraan.

2. Algemene dekkingsmiddelen

Conform de Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief, artikel 16, worden de ter beschikking te stellen middelen verschaft door de minister en de gemeenten, door het verstrekken van jaarlijkse bijdragen, op basis van de begroting. Deze zijn vermeld in de Financiële Begroting (onderdeel III) als "lumpsum".
De aangekondigde juridische terugtrekking van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling heeft, volgens toezegging van de minister van OCW, geen financiële consequenties voor de huidige lumpsum.

3. Kosten van overhead

De kosten voor de overhead van het Gelders Archief worden bepaald door de directe personele kosten. Deze betreffen 9 personen, die deels ook worden ingezet in het primaire proces of bij derden. In 2023 bedragen deze kosten naar verwachting € 575.000,-, dat betekent een overhead van minder dan 20%.

4. Bedrag voor vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Het Nationaal Archief heeft overleg gevoerd met de Belastingdienst en het ministerie van Financiën over de positie van onder meer de RHC's in deze context; hier is geen gemeenschappelijk standpunt uit gekomen. Het Gelders Archief heeft de standpunten ten aanzien van de vennootschapsbelasting met BDO-adviseurs opgesteld en voorgelegd aan de belastingdienst. In juni 2018 heeft de belastingdienst aangegeven het Gelders Archief vooralsnog niet uit te nodigen om aangifte te doen. Met BDO-adviseurs is nu een nadere onderbouwing opgesteld voor het geval om een aangifte wordt gevraagd. Vanwege de verwachting dat hier geen fiscale consequenties uit voortkomen, wordt hier in de begroting geen rekening mee gehouden.

5. Bedrag voor onvoorzien

In de begroting van het Gelders Archief is geen bedrag opgenomen voor onvoorzien.

II PARAGRAFEN

1. Verslaglegging

In de Regeling Gelders Archief (RGA, art 16-23) zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de begroting, de meerjarenraming en de jaarstukken. De Wet Gemeenschappelijke Regelingen (GR) en de Gemeentewet (GW) schrijven voor dat iedere gemeenschappelijke regeling begrotings- en verantwoordingsstukken opstelt conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit besluit is ook van toepassing op het Gelders Archief; de betreffende stukken zijn conform de BBV opgesteld.
Het Gelders Archief voert één programma uit; er is geen nadere onderverdeling in deelprogramma's.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het Gelders Archief in staat is middelen vrij te maken om substantiële financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit aanpassing van het beleid vereist. Een risico is de kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang, die niet voorzien is in de begroting van enig jaar.

Het Gelders Archief heeft tot doel "de belangen van de minister en de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen". Voor de bekostiging van de uitvoering van deze taken is het Gelders Archief nagenoeg geheel afhankelijk van de deelnemers.

Het weerstandsvermogen betreft de algemene reserve en bedraagt per 1 januari 2023 € 462.852.
Dit betreft 9,5% van de deelnemersbijdragen in het GA. De mate waarin weerstandsvermogen wordt gevormd, wordt in belangrijke mate beïnvloed door de statuten (RGA art 22, lid 2), waarin is opgenomen dat de reserve in enig jaar niet meer dan 10% van de gezamenlijke bijdragen mag bedragen.

Risico's die van invloed kunnen zijn op de toekomstige cijfers zijn:

	Risico	Opmerking
Wijzigingen in de GR of de bijdrage deelnemers	Laag	1)
Wijzigingen in subsidies en zakelijke diensten	Laag	2)
CAO aanpassingen en WW-verplichtingen	Laag	2)

1) In 2020 is in het bestuur de bijdrage per deelnemer vastgesteld en is afgesproken dat de deelnemers zich hieraan conformeren. In 2025 zal het Rijk uittreden als deelnemer in de GR, maar heeft schriftelijk bevestigd dat er geen wijziging zal komen in de bijdrage en prijscompensatie voor het analoge Rijks archiefmateriaal dat is opgeslagen bij het Gelders Archief.
2) Ten aanzien van de extra benodigde personele capaciteit voor subsidies en zakelijke diensten wordt in het personeelsbestand gewerkt met tijdelijke functies en arbeidsovereenkomsten, zodat bij het ongepland wegvallen van inkomsten of extra personeelskosten dit binnen de bestaande begrotingen c.q. reserves kan worden opgevangen.

EMU-saldo
Het EMU-saldo geeft het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van de organisatie weer, berekend op transactiebasis. In het onderstaande zijn de verwachtingen voor het begrotingsjaar en de meerjarenraming opgenomen.

Kengetal	2022	2023	Begroting 2024	2025	2026	2027
EMU-saldo	755.755	507.000	507.000	507.000	507.000	507.000

Kengetallen
Het BBV kent een verplichte set van financiële kengetallen. Naast de kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen.

Kengetal	2022	2023	Begroting 2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	211	218	202	196	189	183
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	211	218	202	196	189	183
Solvabiliteitsratio	2%	2%	2%	2%	3%	3%
Structurele exploitatieruimte	3,5%	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaat uit van een norm van maximaal 130%. Hierbij geldt dus hoe lager hoe beter. Hierbij blijkt dat de huisvestingschuld van het Gelders Archief ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten relatief hoog is en drukt op de langdurige vaste lasten van de organisatie.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaat uit van een norm van minimaal 20%. Hierbij geldt dus hoe hoger hoe beter. Bij de beoordeling van dit kengetal moet in ogenschouw worden genomen, dat het Gelders Archief een gemeenschappelijke regeling is en sinds de oprichting een maximale reserve van 10% mag hebben.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, te delen door de totale baten. Met behulp van dit kengetal kan worden beoordeeld in welke mate sprake is van een begrotingsevenwicht.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Het Gelders Archief beschikt over een gebouw en installaties waarvoor planmatig onderhoud nodig is. Het gebouw is eigendom en het volledige onderhoud van dit pand komt voor rekening van het Gelders Archief. Hiervoor is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld, welke in 2022 is geactualiseerd. Er is geen

sprake van achterstallig onderhoud. De afschrijvingen van het gebouw zijn gelijk aan de annuïtaire aflossingen van de lening.

4. Financiering

Door het Algemeen Bestuur is het normenkader voor rechtmatigheid vastgesteld in de Financiële Verordening. Hierbij dienen met name risico's bij financieringen beheersbaar te zijn en de kosten van geldleningen zo veel mogelijk beperkt.
Door de invoering van het schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht hun (tijdelijk) overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Per 1 januari 2023 wordt een bedrag van € 5.875.336 aangehouden bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag (het bedrag dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden) bedraagt € 250.000.

De renterisiconorm is wettelijk vastgesteld op 20% van de begrotingsomvang. Van de langlopende schuld mag maximaal dat bedrag aan een renteherziening onderhevig zijn. Voor de renterisiconorm geldt een minimumbedrag van € 2.500.000. De renterisiconorm is niet van toepassing voor het Gelders Archief.

5. Bedrijfsvoering

Aan het hoofd van het openbaar lichaam Gelders Archief staat het algemeen bestuur. De voorzitter en twee leden van het algemeen bestuur hebben zitting in het dagelijks bestuur. De ambtelijke leiding van het Gelders Archief is belegd bij een door het algemeen bestuur te benoemen algemeen directeur.
Het Gelders Archief kent drie afdelingen (Publiek, Collectie en Bedrijfsvoering) die tezamen één programma verzorgen: de uitvoering van de archiefwet voor de deelnemers in de GR. De organisatie heeft één managementteam, dat direct leiding geeft aan alle medewerkers en vrijwilligers.
Er is geen budgetverdeling; enkele medewerkers kunnen bestellingen doen tot maximaal € 500,- en daarboven is vooraf toestemming vereist van de directeur bedrijfsvoering.

6. Rechtmatigheid

In de Regeling Gelders Archief (RGA artikel 21) is opgenomen dat jaarlijks een jaarrekening wordt opgesteld met een verklaring omtrent getrouwheid en rechtmatigheid, afgegeven door een accountant. Het algemeen bestuur heeft (conform RGA artikel 24) nadere regels vastgesteld met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie, het kasbeheer en de boekhouding in een Financiële Verordening en met betrekking tot de controle op de financiële administratie en het kasbeheer in een Controle Verordening.

Met ingang van 2023 is de controle van de rechtmatigheid een verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur; hiervoor wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in het jaarverslag. Daarmee komt het rechtmatigheidsverklaring van de externe accountant te vervallen. In 2023 worden de bestaande verordeningen gewijzigd en wordt een intern controleplan opgesteld op basis waarvan de rechtmatigheid wordt getoetst.

De afspraken zijn vastgelegd in de Administratieve Organisatie/Interne Beheersing (AO/IB), waarin de belangrijkste maatregelen zijn beschreven die gericht zijn op de informatieverstrekking voor de dagelijkse bedrijfsvoering, het kunnen beheersen van de organisatie en het hierover verantwoording af kunnen leggen. Er is vastgelegd hoe de processen verlopen, hoe de taakverdeling is en wie bevoegd is. Er zijn tegengestelde belangen gecreëerd, zodat de kans op fraude en misbruik beperkt worden (functiescheiding). De mate

waarin dit kan is overigens afhankelijk van de grootte van de organisatie. Er zijn autorisatietabellen opgesteld en er wordt gebruik gemaakt van werkinstructies, werkprogramma's en standaardformulieren voor het goed laten functioneren van de AO/IB. Risico's op fraude in de crediteurenadministratie en/of betalingen worden jaarlijks gecontroleerd.

7. Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het Gelders Archief een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een financieel belang is sprake bij het ter beschikking stellen van een bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is aanwezig bij zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het Gelders Archief heeft geen verbonden partij.

8. Organisatiegegevens

Statutaire naam : Gelders Archief
Vestigingsplaats : Arnhem
Rechtsvorm : Openbaar lichaam op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen (WGR)
Locaties : Westervoortsedijk 67-D, 6827AT Arnhem

Doelstellingen
Het Gelders Archief heeft tot doel "de belangen van de minister en de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen".

Directie
De directie wordt gevoerd door de heer dr. F.J.W. van Kan. De directeur valt onder de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging van de directeur ligt onder het van toepassing zijnde WNT-maximum.

Bestuur (op 1 januari 2023)

Naam	Namens	AB	DB
A.M.C.J. Ponsioen	Rijk	vz	vz
E.G. Jansen	Rijk	lid	
vacature	Rijk	lid	
B.A.J. Roelofs	Arnhem	lid	lid
M.G.M. van de Geijn	Arnhem	lid	
A.M.J. Schaap	RRR	lid	lid

De bestuursleden vallen onder de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging van de bestuursleden ligt onder het van toepassing zijnde WNT-maximum.

9. Openbaarheid

Conform artikel 3.5 van de Wet Open Overheid (WOO) worden het beleid en de uitvoering van de wetgeving verantwoord in het jaarverslag; hier is nog geen standaardmodel voor. Het Gelders Archief plaatst zoals voorgeschreven alle publicaties van het algemeen bestuur digitaal op Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (DROP), inclusief het jaarverslag en de begroting. Daarnaast wordt gepubliceerd op onze website (zie Organisatie).

III BATEN EN LASTEN MET TOELICHTING

	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Opbrengsten			
Lumpsum Rijk	2.468.044	2.492.722	2.634.592
DVO prv Gelderland	615.782	615.783	650.828
Lumpsum Arnhem	1.123.333	1.134.566	1.199.139
Lumpsum Rheden	245.588	248.044	262.161
Lumpsum Renkum	179.054	180.845	191.137
Lumpsum Rozendaal	11.918	12.037	12.722
Prijscompensatie (2022 4,66%, rest 1 %)	209.791	46.840	49.020
Bijdragen lumpsum	4.853.510	4.730.837	4.999.599
Bijdragen e-Depot	271.726	165.000	172.000
Overige opbrengsten	175	1.500	1.000
Opbrengsten projecten	115.715	110.000	110.000
Opbrengsten diensten overheid	498.065	470.668	501.000
Opbrengsten diensten derden	157.278	102.000	106.000
Totaal opbrengsten	5.896.469	5.580.005	5.889.599
Kosten			
Personeelskosten	3.211.072	3.308.005	3.568.599
Huisvestingskosten	1.641.251	1.565.000	1.600.000
ICT kosten	356.355	320.000	350.000
E-Depot kosten	178.313	50.000	50.000
Organisatiekosten	233.002	240.000	250.000
Projecten	65.826	70.000	70.000
Zakelijke diensten overheid	0	25.000	0
Zakelijke diensten derden	2.113	1.000	0
Financiële baten & lasten	-272	1000	1000
Totaal kosten	5.687.660	5.580.005	5.889.599
Resultaat	208.809	0	0

De begroting 2024 sluit dekkend af. In het onderstaande wordt een toelichting gegeven van de posten in de begroting. De vermelde bedragen zijn in € 1.000.

1) Bijdragen lumpsum
De lumpsumfinanciering is opgesteld conform de Regeling Gelders Archief (bijgesteld vanaf 2020 vanwege de wijziging in de lumpsumfinanciering), inclusief een begroting van de prijscompensatie van 1%. De prijscompensatie wordt jaarlijks vastgesteld door de minister; de andere deelnemers volgen in deze de minister.

2) Bijdragen e-Depot
De ingangsdatum voor de lumpsum voor het e-Depot wordt individueel door de partners in de Regeling vastgesteld; de inspanning en kosten daarbij ook. Vooralsnog is hier de opdracht van de Provincie Gelderland opgenomen en de bijdrage van het Rijk.

3) Overige opbrengsten
Dit betreft opbrengsten publiek, collecties en specifieke subsidies. Daarnaast worden hier de inkomsten opgenomen van de projecten, zakelijke diensten overheid en zakelijke diensten derden; de directe kosten hiervan worden apart zichtbaar opgenomen.

4) Personele kosten
Dit bestaat uit de volgende onderdelen:
a) personele kosten van de medewerkers met een arbeidsovereenkomst bij het Gelders Archief.
b) inhuur tijdelijke krachten voor additionele of projectmatige werkzaamheden.
c) de reis- en verblijfkosten van medewerkers, de kosten van stagiaires en vrijwilligers, de opleidingskosten en de overige personeelskosten.

Hier zijn dus ook de personele kosten opgenomen van de projecten en zakelijke diensten.

5) Huisvestingskosten
De huisvestingslasten betreffen de rente en afschrijvingskosten van het gebouw, alsmede de overige exploitatie en onderhoudskosten.

6) ICT-kosten
Hieronder vallen alle licentiekosten, datacommunicatie, afschrijvingen en onderhoudskosten.

7) E-depot kosten
De post e-Depot betreft de kosten ter voorbereiding en implementatie van de digitale opslag door het Gelders Archief.

8) Organisatiekosten
De post organisatiekosten betreft contributies, abonnementen en kantoorkosten.

9) Projecten
Deze kosten betreffen met name digitaliseringsprojecten en de kosten voor het project AVAG.

10) Zakelijke diensten overheid
Dit betreft opdrachten voor overheidsorganisaties in de uitvoering van wettelijke taken.

11) Zakelijke diensten derden
Dit betreft opdrachten bij bedrijfsarchieven, de detachering van personeel en de dienstverlening aan andere organisaties in het gebouw.

IV BALANS MET TOELICHTING

	Jaarrekening 31-12-2022	Prognose 31-12-2023	Prognose 31-12-2024
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa			
Investeringen met een economisch nut	14.585.082	14.144.919	13.745.500
	14.585.082	14.144.919	13.745.500
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	0	0	0
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar			
Overige vorderingen	75	0	0
Liquide middelen	6.051.157	5.507.608	5.409.353
Overlopende activa			
Overige transitoria die t.l.v. volgende jaren komen	198.407	100.000	100.000
	6.249.639	5.607.608	5.509.353
Totaal activa	20.834.721	19.752.527	19.254.853
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	254.043	462.852	462.852
Gerealiseerde resultaat lopend jaar	208.809	0	0
	462.852	462.852	462.852
Voorzieningen			
Voorziening groot onderhoud	1.283.024	1.300.000	1.350.000
Voorziening e-depot	400.000	300.000	200.000
	1.683.024	1.600.000	1.550.000
Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar			
Binnenlandse banken	17.318.564	16.889.675	16.442.000
	19.464.440	18.952.527	18.454.852
VLOTTENDE PASSIVA			
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar			
Overige schulden	293.639	300.000	300.000
Overlopende passiva	1.076.642	500.000	500.000
	1.370.281	800.000	800.000
Totaal passiva	20.834.721	19.752.527	19.254.852

Materiële vaste activa
Toelichting afschrijvingstermijnen:
- Grond (0 jaar), Gebouw (annuïtair 30 jaar)
- Inventaris (10 jaar), Apparatuur, ICT-server en Software (5 jaar) en ICT-Kantoor en ICT-Mobiel (3 jaar)

Overige vorderingen
Dit betreft het verwachte saldo debiteuren per 31 december.

Liquide middelen
Dit betreft het verwacht saldo van de liquide middelen per 31 december.
Bij schatkistbankieren OCW is een drempelbedrag afgesproken van € 250.000. Behoudens perioden waarin de bijdragen van de deelnemers worden ontvangen of grote uitgaven staan gepland, wordt het drempelbedrag niet overschreden.

De hoge liquiditeit is ontstaan bij de nieuwbouw van het Gelders Archief. In 2010 is voor de bouw de benodigde lening afgesloten bij de BNG. Tijdens de bouw bleek dat de uitgaven onverwacht minder waren vanwege extra subsidies, scherpe inkopen en fiscale restituties. Bij het aflossen van de lening wordt de volledige boeterente over de resterende looptijd in rekening gebracht. Het Algemeen Bestuur heeft daarom besloten de lening conform schema af te lossen. De huidige liquide middelen bestaan nu deels uit dit resterende deel van de lening en de opgebouwde voorzieningen.

Overlopende activa
Dit betreft de verwachte overlopende activa op basis van de ervaringen in het verleden.

Algemene reserve
In de begroting wordt een resultaat nihil verwacht, waardoor geen wijzigingen optreden in het eigen vermogen.

Voorzieningen
De voorziening groot onderhoud zal naar verwachting de komende jaren toenemen voor de dekking van de vervangingsinvesteringen op termijn. De voorziening e-depot is opgenomen ter dekking van de verwachte kosten tijdens de ontwikkeling- en implementatiefase van het e-depot van het Gelders Archief.

Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar
Er zijn twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag. De totale hoofdsom van de lening BNG bedraagt 21.000.000. Van de resterende looptijd is € 15.486.968 langer dan vijf jaar. De gemiddelde rentevoet bedraagt 4,36%.

Lening	Rente	Ingangsdatum	Looptijd in jaren	Aflossing 2022	Aflossing 2023
€ 5.000.000 (aflossingsvrij)	4.35	01-10-2010	40	0	0
€ 16.000.000 (annuïtair)	4.38	01-07-2011	30	410.892	428.889

Overige schulden
Dit betreft de verwachte overige schulden op basis van de ervaringen in het verleden.

Overlopende passiva
Dit betreft de verwachte overlopende passiva op basis van de ervaringen in het verleden.

V MEERJARENRAMING 2024-2027

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Opbrengsten				
Lumpsum Rijk	2.634.592	2.660.938	2.687.547	2.714.422
DVO prv Gelderland	650.828	657.337	663.910	670.549
Lumpsum Arnhem	1.199.139	1.211.130	1.223.241	1.235.474
Lumpsum Rheden	262.161	264.783	267.431	270.105
Lumpsum Renkum	191.137	193.048	194.979	196.928
Lumpsum Rozendaal	12.722	12.850	12.978	13.108
Prijscompensatie (2022 4,66%, rest 1 %)	49.020	50.001	50.501	51.006
Bijdragen lumpsum	4.999.599	5.050.086	5.100.587	5.151.593
Bijdragen e-Depot	172.000	173.000	174.000	125.000
Overige opbrengsten	1.000	1.000	1.000	1.000
Opbrengsten projecten	110.000	110.000	110.000	110.000
Opbrengsten diensten overheid	501.000	472.500	474.000	475.500
Opbrengsten diensten derden	106.000	108.500	111.000	113.500
Totaal opbrengsten	5.889.599	5.915.086	5.970.587	5.976.593
Kosten				
Personeelskosten	3.568.599	3.579.086	3.619.587	3.610.593
Huisvestingskosten	1.600.000	1.605.000	1.610.000	1.615.000
ICT kosten	350.000	355.000	360.000	365.000
E-Depot kosten	50.000	50.000	50.000	50.000
Organisatiekosten	250.000	255.000	260.000	265.000
Projecten	70.000	70.000	70.000	70.000
Zakelijke diensten overheid	0	0	0	0
Zakelijke diensten derden	0	0	0	0
Financiële baten & lasten	1000	1000	1000	1000
Totaal kosten	5.889.599	5.915.086	5.970.587	5.976.593
Resultaat	0	0	0	0

De meerjarenraming is een extrapolatie van de begroting 2024.

Geprognosticeerde begin – en eindbalans 2024-2027

	Prognose 31-12-2024	Prognose 31-12-2025	Prognose 31-12-2026	Prognose 31-12-2027
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	13.745.500	13.631.213	13.201.409	12.755.408
	13.745.500	13.631.213	13.201.409	12.755.408
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden	0	0	0	0
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige vorderingen	0	0	0	0
Liquide middelen	5.409.353	5.006.356	4.898.411	4.885.299
Overlopende activa				
Overige transitoria die t.l.v. volgende jaren komen	100.000	100.000	100.000	100.000
	5.509.353	5.106.356	4.998.411	4.985.299
Totaal activa	19.254.853	18.737.569	18.199.820	17.740.707
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	462.852	462.852	462.852	462.852
Gerealiseerde resultaat lopend jaar	0	0	0	0
	462.852	462.852	462.852	462.852
Voorzieningen				
Voorziening groot onderhoud	1.350.000	1.400.000	1.450.000	1.500.000
Voorziening e-depot	200.000	100.000	0	0
	1.550.000	1.500.000	1.450.000	1.500.000
Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar				
Binnenlandse banken	16.442.000	15.974.717	15.486.968	14.977.854
	18.454.852	17.937.569	17.399.820	16.940.706
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige schulden	300.000	300.000	300.000	300.000
Overlopende passiva	500.000	500.000	500.000	500.000
	800.000	800.000	800.000	800.000
Totaal passiva	19.254.852	18.737.569	18.199.820	17.740.706

Geprognosticeerd overzicht van incidentele baten en lasten 2024-2027

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo baten en lasten	0	0	0	0
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Begrotingssaldo na bestemming	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	0	0	0	0

Er zijn geen incidentele baten en lasten geprognosticeerd voor de betreffende periode.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
P. Hofman

begrotingsprogramma
3 Gebiedsontwikkeling

b en w-vergadering
11 april 2023

agendapunt
5

bijlage(n) ter inzage
Bestemmingsplan, verbeelding, Nota van zienswijzen, Nota van wijzigingen

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

Voorbereidende vergadering
16 mei 2023

agendapunt

raadsvergadering
23 mei 2023

agendapunt

onderwerp
Vaststellen bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3.

INHOUD VOORSTEL
1 Vaststellen de Nota van zienswijzen behorende bij het besluit tot vaststelling bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3;
2 vaststellen de Nota van wijzigingen behorende bij het besluit tot vaststelling bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3;
3 gewijzigd vaststellen het bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 , conform bijgevoegd ontwerpraadsbesluit;
4 geen exploitatieplan vaststellen.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Het voorzien in een goede ruimtelijke ordening.
Het **ge**wijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 en om het realiseren van zes grondgebonden woningen planologisch mogelijk te maken.

2 Wat is de aanleiding?

De initiatiefnemer wil een bestemmingsplanherziening om de bedrijfsbestemming te wijzigen in een woonbestemming aan de Hogeweg 1 te Velp om 6 grondgebonden woningen te realiseren. Het verdwijnen van een bedrijf(sbestemming) is gunstig gelet op de woonomgeving. Verder worden op het terrein tuinen en 6 parkeerplaatsen beoogd.

Na het uitvoeren van de onderzoeken is een ontwerpbestemmingsplan opgesteld.
Op 16 september 2022 heeft het college ingestemd met het ontwerpbestemmingsplan.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft vervolgens van 20 oktober 2022 tot en met 30 november 2022 ter inzage gelegen met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Tegen het ontwerp zijn 8 zienswijzen ingediend. In de bijgevoegde Nota van zienswijzen is te lezen hoe met de zienswijzen is omgegaan. Enkele zienswijzen gaven aanleiding om de regels aan te vullen. Ook is er een kleine ambtshalve aanpassing van de regels. In de bijgevoegde Nota van wijzigingen worden alle onderdelen weergegeven waarop het plan is aangepast.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Wet ruimtelijke ordening;
- Structuurvisie Velp;
- Woonvisie;
- Bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Noord'.

4 Wat willen wij bereiken?
Een bestemmingsplan dat de voorgestane, hierboven beschreven ontwikkeling planologisch mogelijk maakt. De woningen moeten voldoen aan de criteria van de Woonvisie. Projecten met 5 woningen of meer moeten voldoen aan het criteria voor betaalbaarheid. Dit project omvat 6 woningen. Voor wat betreft de betaalbaarheid gaat het om woningen met een huur tot € 1.026,00 (dit kan sociale huur of middeldure huur zijn) en koopwoningen tot € 355.000,00 (vastgelegd in de Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen).

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Om het bestemmingsplan te kunnen vaststellen is in ieder geval uw oordeel noodzakelijk over de voorgestelde Nota van zienswijzen en Nota van wijzigingen. Wij vinden het op een aantal onderdelen gewenst om het bestemmingsplan zoals dat als ontwerp ter inzage heeft gelegen aan te passen. Van de wijzigingen wordt een korte beschrijving en uitleg gegeven in de bijlage bij dit voorstel.

6 Wat gaat het kosten?
Het bestemmingsplan brengt voor de gemeente geen kosten met zich mee. Het plangebied is geen eigendom van de gemeente en de particuliere eigenaar draagt de kosten van het vervaardigen van het bestemmingsplan, via de leges, en eventuele bijkomende kosten.
De eigenaar vrijwaart de gemeente van eventuele planschade. De ambtelijke inzet wordt gedekt uit de reguliere uren/de leges.

7 Wat zijn de risico's?
Bij de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Er zijn 8 zienswijzen ingediend. In de bijgevoegde Nota van zienswijzen is aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan. Enkele zienswijzen waren aanleiding om het bestemmingsplan te wijzigen. Met direct omwonenden is de gemeente samen met initiatiefnemer nog apart in overleg getreden en ook naar aanleiding van deze gesprekken is het plan aangepast om in ieder geval deels tegemoet te komen aan de direct omwonenden. De voorgestelde aanpassingen in het bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerp zijn weergegeven in de Nota van wijzigingen die als bijlage is gevoegd bij het ontwerpraadsbesluit. In de huidige tijd is woningbouw van groot belang voor de gemeente en haar inwoners. Alle moeite is gedaan om de direct omwonenden tegemoet te komen, maar het is niet uit te sluiten dat het bestemmingsplan in beroep wordt voorgelegd aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan zal geschieden conform het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening. De indieners van een zienswijze ontvangen daarnaast rechtstreeks bericht.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Nee.

Velp, 11 april 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Bijlage I Nota van zienswijzen

Behorend bij raadsvoorstel vaststelling bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden-Noord, locatie Hogeweg 1-3

Inleiding

Het ontwerp van bestemmingsplan ‘Velp 2016 Woongebieden-Noord, locatie Hogeweg 1-3‘ heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. De periode van terinzagelegging was van donderdag 20 oktober tot en met woensdag 30 november 2022. Van de terinzagelegging is een kennisgeving gepubliceerd in het Gemeenteblad en in de Regiobode. Gedurende deze periode was er de gelegenheid om zienswijzen in te dienen.

Tijdens de termijn zijn twee schriftelijke zienswijzen binnengekomen. Er zijn geen mondelinge zienswijzen ingediend. Deze nota doet verslag van de zienswijzen. De zienswijzen worden daarbij kort samengevat weergegeven. Ernaast staat een reactie die bij vaststelling van de nota geldt als reactie van de gemeenteraad. De nota van zienswijzen wordt samen met het bestemmingsplan aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

Korte weergave van de zienswijzen en beantwoording door de gemeente

Algemeen

Volgnr	*Korte weergave zienswijzen*	*Beantwoording door de gemeente*
1	**AKL Advocaten namens omwonende** **Ingekomen zienswijze d.d. 30 november 2022**	
a.	Op het terrein waar de parkeerplaatsen worden gerealiseerd, rust op percelen 499 en een deel van 1270 een recht van overpad van belanghebbende om bij de Hogeweg, perceel 1231, te kunnen komen. Tussen partijen zijn afspraken gemaakt, waaronder dat op het perceel waarop de erfdienstbaarheid rust geen parkeervoorzieningen worden aangelegd en dat er geen doorgaand pand achter de nieuw te bouwen woningen wordt gerealiseerd. Echter, belanghebbende ziet graag een van de privaatrechtelijke afspraken juridisch geborgd worden in het bestemmingsplan en verzoekt daarom het volgende. 1. De voorkeur is om maximaal 5 woningen te realiseren, zodat het recht van overpad onaangetast blijft en client zonder beperkingen gebruik kan maken van zijn recht van overpad; 2. Indien dit niet mogelijk is, ziet men graag dat het bestemmingsplan wordt aangepast op het volgende punt: a. Binnen de bestemming 'Tuin' is het onder andere toegestaan om parkeervoorzieningen en overige voorzieningen waaronder waterhuishoudkundige voorzieningen etc aan te leggen. Verder zijn bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan. Echter, om te voorkomen dat het recht van overpad bebouwd wordt of een parkeerplaats gerealiseerd wordt die de vrije doorgang van het recht van overpad zal beperken, verzoeken wij u een specifieke aanduiding op te nemen binnen de bestemming 'Tuin' waarin wordt bepaald dat de parkeerplaatsen en bouwwerken uitsluitend ter plaatse van de aanduiding gerealiseerd mogen worden. De aanduiding kan gelegd worden daar waar de parkeerplaatsen gerealiseerd worden. Op deze manier worden de privaatrechtelijke afspraken ook publiekrechtelijke geborgd.	Volgens vaste rechtspraak hoeft de gemeenteraad bij de vaststelling van bestemmingsplannen in beginsel geen rekening te houden met privaatrechtelijke belemmeringen zoals een recht van overpad. In het kader van een bestemmingsplanprocedure staat ter beoordeling of een plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening en niet in strijd is met het recht. Voor het oordeel dat een privaatrechtelijke belemmering aan de vaststelling en de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan in de weg staat, is slechts aanleiding wanneer deze een evident karakter heeft. De aanwezigheid van zakelijke rechten is in beginsel niet doorslaggevend. Dit is slechts anders indien evident is dat deze aanwezigheid aan de verwezenlijking van het plan binnen de planperiode in de weg staat en tevens vaststaat dat niet binnen de planperiode tot opheffing van het zakelijk recht zal worden overgegaan. Het betreft hier geen evidente privaatrechtelijke belemmering die in de weg staat aan uitvoering van onderhavig bestemmingsplan. Het inrichtingsplan voorziet niet in parkeerplaatsen op het 'pad' en daarbij zijn door initiatiefnemer met omwonende afspraken gemaakt over de erfdienstbaarheid. Het bestemmingsplan is niet de plaats om privaatrechtelijke afspraken op te nemen. Het verdwijnen van een bedrijfsbestemming uit een woonwijk, waarbij ook wordt bijgedragen aan het realiseren van woningen om woningtekort tegen te gaan wordt van groot belang geacht. Met belanghebbende zijn afspraken gemaakt en er zal een nieuwe erfdienstbaarheid worden <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

b.	Op grond van artikel 4.1 is kamerverhuur onder aan aantal voorwaarden toegestaan. Echter, in hoeverre wordt het realiseren van voldoende parkeerplaatsen en verkeersveiligheid geborgd. En wat is de verhouding tussen dit artikel en de regeling voor kamerverhuur in de APV, daar waar de APV spreekt over bedrijfsmatig kamerverhuur. Op welke manier wordt getoetst aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 4.1, aangezien er geen vergunningplicht geldt op grond van het bestemmingsplan. Derhalve wordt verzocht om voor kamerverhuur een vergunningplicht op te nemen in het bestemmingsplan, zodat een aanvraag altijd getoetst kan worden aan de nota parkeernormen alvorens een kamer verhuurd kan worden.	Wat in artikel 4.1 mogelijk wordt gemaakt is kleinschalige kamerverhuur, aansluitend op een huishouden. Daarmee is dit geen bedrijfsmatige kamerverhuur. Alleen voor bedrijfsmatige verhuur is een vergunning nodig op grond van de APV. Als kamerbewoning wordt toegestaan is dat op basis van de regels van het bestemmingsplan. Dan geldt de nota parkeernormen ten aanzien van het parkeren. Een vergunningplicht wordt derhalve niet noodzakelijk geacht. Wanneer het gaat om kamerbewoning dan komt de norm van Studentenwoning zoals opgenomen in onze nota parkeernormen hier het dichtstbij. Deze bedraagt 0,25 pp per kamer. In theorie zou dit bij een kamerverhuur van 5 kamers komen op 1,25 pp extra. Elke woning zal een eigen parkeerplaats krijgen op grond van de afspraken die zijn gemaakt, waardoor deze de ene parkeerplek in de openbare ruimte gerealiseerd kan worden. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
c.	Tot slot wordt verzocht om een maximale bouwhoogte van 10 meter aan te houden, vanwege de ligging en de bouwhoogte van de woningen. Indien het niet mogelijk is om een maximale bouwhoogte van 10 meter aan te houden, verzoek ik u om de afwijkingsbevoegdheid van 5% zoals opgenomen in artikel 4.3, achterwege te laten zodat de bouwhoogte enigszins beperkt blijft.	Stedenbouwkundig wordt de opgenomen hoogtemaat van 11 meter acceptabel geacht gelet op de ligging ten opzichte van andere percelen en woonbebouwing en de diversiteit aan bouwvolumes en -hoogtes in de nabije omgeving. Het oorspronkelijke bestemmingsplan waarin een maximale bouwhoogte van 10 meter is opgenomen, is afgestemd op de huidige situatie en vormt geen vaststaand kader bij de beoordeling van een nieuwe ontwikkeling. Voor de locatie wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld op basis van de voorgenomen ontwikkeling, hierbij vindt opnieuw een stedenbouwkundige afweging plaats. De afwijkingsbevoegdheid van 5% zoals opgenomen in artikel 4.3 zullen wij in het vast te stellen bestemmingsplan achterwege gelaten. De regel zal hierop worden gewijzigd. Belanghebbende hebben met initiatiefnemer afgesproken om, met inachtneming van het achterwege laten van de 5% afwijkingsbevoegdheid, in te stemmen met de in de regels vastgelegde bouwhoogte. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is wel aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

2.	**Namens het Buurtcomité Hogeweg** **Ingekomen zienswijze**	
a.	Het huidige voorgelegde bouwplan van de projectontwikkelaar is de bouw van 6 woningen met een maximale bouwhoogte tot 10.80m. Tot onze grote verrassing laat het ontwerp bestemmingsplan een bouwhoogte toe tot 11 m (pag.14 van de Regels art. 4.2.1.c.), met de bevoegdheid van B&W om bij een omgevingsvergunning hiervan af te wijken met max. + of -5% (zie pag.15 van de Regels art. 4.3.a.1.), dus tot een maximum van 11,55 m. De bouwhoogte op deze locatie Hogeweg 1-3 is in de jaren 2005 – 2014 inzet geweest tot een geschil dat geleid heeft tot een uitspraak van de Raad van State van 9 juli 2014 waarin de maximum hoogte bepaald is op 10 meter. Dit heeft geresulteerd in door de gemeenteraad bekrachtigd Raadbesluit van 4 november 2014 met de bepaling dat de bouwhoogte max.10 m mag zijn. Deze maximum 10 m. bouwhoogte is tevens de bouwnorm geworden in het vigerende bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden Noord. In de gesprekken die door het Comité Hogeweg gevoerd zijn in de periode van januari 2021 tot november 2022 met Walvoort Projectontwikkelaars en de Gemeente Rheden is door de laatste twee partijen voor het huidige bouwplan altijd vastgehouden aan een bouwhoogte van 10,80m. In de laatste weken van het overleg met Walvoort, de Gemeente en het Comité is deze hoogte (“voor onvoorziene omstandigheden”) opgerekt naar <u>11 meter + 0% vrijstellingsbevoegdheid door B&W</u>. Het Comité is bereid hiermee in te stemmen, maar verwijst naar punt 2 van deze zienswijze.	Stedenbouwkundig wordt de opgenomen hoogtemaat van 11 meter acceptabel geacht gelet op de ligging ten opzichte van andere percelen en woonbebouwing en de diversiteit aan bouwvolumes en -hoogtes in de nabije omgeving. Het oorspronkelijke bestemmingsplan waarin een maximale bouwhoogte van 10 meter is opgenomen, is afgestemd op de huidige situatie en vormt geen vaststaand kader bij de beoordeling van een nieuwe ontwikkeling. Voor de locatie wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld op basis van de voorgenomen ontwikkeling, hierbij vindt opnieuw een stedenbouwkundige afweging plaats. De afwijkingsbevoegdheid van 5% zoals opgenomen in artikel 4.3 zullen wij in het vast te stellen bestemmingsplan achterwege gelaten. De regel zal hierop worden gewijzigd. Belanghebbende hebben met initiatiefnemer afgesproken om, met inachtneming van het achterwege laten van de 5% afwijkingsbevoegdheid, in te stemmen met de in de regels vastgelegde bouwhoogte. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is wel aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
b.	In het ontwerp bestemmingsplan zijn nergens goothoogten noch “nok of kap”	

	hoogten aangegeven voor het hoofdgebouw. De woorden “nok en kap” met betrekking tot het hoofdgebouw worden niet vermeld. Hierdoor zijn de schuine dakvlakken van 38 graden (zie bijlage 1) en de tuitgevels (zie art. 4.2.1.d.4. van de Regels) van het bouwplan (zie bijlage 1) niet gedefinieerd en zou er dus ook een vierkante blokkendoos gebouwd mogen worden met een hoogte van 11 meter. Wij verzoeken B&W de goothoogte van ongeveer 6 meter en de dakhellinghoek in het plan op te nemen. Op pag. 14 van de Regels onder 4.2.d.3. is sprake van een “Bovenbouw”. De definitie van een bovenbouw staat op pag. 8. art.1.23.: “verticale verlenging van 2 zijden van het op de verbeelding aangegeven bouwvlak met 1,20meter, gerekend vanaf de bovenkant van de onderliggende bouwlaag, gevolgd door een schuin vlak met een binnenhoek van 60 graden”. De aangegeven goothoogte in het huidige plan, zie bijlage 1, bedraagt +/- 5,90 meter en het dakvlak loopt vanaf deze gootpositie direct met +/- 38 graden omhoog. Dit strookt dus niet met het bestemmingsplan. Wij verzoeken B&W het begrip “bovenbouw” zodanig te herschrijven dat voldaan wordt aan de initiële bouwtekening. Bovendien begrijpen we niet dat in het ontwerp bestemmingsplan op pag.14 art. 4.2.1.d.2. sprake is van 2 bouwlagen, terwijl het voorlopige bouwplan (bijlage 1) uitgaat van 3 bouwlagen. De omschrijving voor de 3e bouwlaag behoeft aanpassing, zodat voorkomen wordt dat ter plekke vierkante bouwdozen met platte daken gebouwd mogen worden. Wij verzoeken B&W de omschrijvingen en definities zodanig te redigeren dat deze overeen komen met de initiële bouwtekening.	In het ontwerp van het bestemmingsplan werd uitgegaan van een systematiek met een bovenbouwcontour-bouwhoogte. In de welstandsnota staat namelijk voor W1 Parkachtig woongebied (waarin het perceel is gelegen) opgenomen dat ten aanzien van massa en vorm ‘De bouwmassa is voorzien van een (samengesteld) zadeldak of schilddak’ en ‘De kaphelling bedraagt minimaal 40 graden of is gelijk aan bestaand.’ Voor nieuwe ontwikkelingen (zoals deze) geldt altijd het hoogste toetsingsniveau. Op voorhand zijn er geen aanleidingen waarom in dit geval van een afwijkende plan in het vergunningstraject afgeweken zou worden van dit welstandcriteria. Desalniettemin zal naar aanleiding van de ingediende zienswijzen omwille van de omgeving worden gewerkt met een variant die werkt met een maximale goothoogte. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is wel aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
c.	Op de Plankaart van het ontwerp bestemmingsplan ontbreken zowel de maximale bouwhoogte, de maximale goothoogten en het aantal bouwlagen. Wij verzoeken B&W om deze gegevens aan de Plankaart toe te voegen.	In een bestemmingsplan worden de gebruiks- en bouwmogelijkheden van gronden en opstallen vastgelegd. Een bestemmingsplan bestaat uit een digitale verbeelding (de kaart) en regels. Uit het samenspel van de verbeelding en de regels blijkt wat het bestemmingsplan juridisch toelaat. Dus nadat op de verbeelding de locatie is opgezocht waarover informatie wordt gewenst, kan in de regels worden nagelezen welke mogelijkheden zijn vastgelegd. In de regels zijn zowel de maximale bouwhoogte, de maximale goothoogten en het aantal bouwlagen vastgelegd. Het ontbreken van deze maatvoering op de verbeelding heeft geen juridische consequenties en het is daarom niet noodzakelijk deze in de verbeelding op te nemen. Kort gezegd: of bouw-maatvoering op de verbeelding of in de regels wordt vastgelegd is om het even <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

d.	Volgens de Plankaart, in combinatie met de bepalingen over tuinen (zie art. 3.1.a. van de Regels) en in geel ingekleurd, mag zowel op het parkeerterrein (6 parkeerplaatsen), maar ook in de voortuinen van de 6 huizen geparkeerd worden, als er in de toekomst aan bewoners een inritvergunning wordt verleend. Er is daartoe voldoende ruimte aanwezig. Dit is ons inziens zeer onwenselijk. Wij verzoeken B&W de strook voor de te bouwen 6 huizen anders in te kleuren en de legenda aan te passen en daarmee het parkeren aldaar onmogelijk te maken.	Het is niet aannemelijk dat voor de woningen parkeerplaatsen worden gecreëerd. Dit is praktisch niet mogelijk omdat dat de toegang tot de woningen belemmerd en de mogelijkheid verdwijnt om op de rijbaan te parkeren om deze parkeerplaatsen bereikbaar te houden. Het toestaan van parkeren in de bestemming Tuin is daarnaast een standaard bepaling in de bestemmingsplannen van de gemeente Rheden. Wanneer deze gebruiksmogelijkheid uit de bestemming wordt geschrapt zal er op een andere wijze moeten worden voorzien in de mogelijkheid om te parkeren op erven. Dit niet wenselijk. Daarbij is een vereiste dat hiervoor een inritvergunning aangevraagd dient te worden, waarbij een afweging plaats zal vinden. Weigeringsgrond hierbij is het feit dat parkeerruimte op openbare ruimte verdwijnt. Dat laatste zal hier het geval zijn indien een aanvraag inritvergunning wordt ingediend. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
e.	Verwezen wordt naar de Nota Parkeernormen Rheden 2015 in de Regels onder 8.2.2. pag. 23. Hiervan wordt in het Ontwerp bestemmingsplan Hogeweg 1-3 afgeweken. Zie artikel 2.1 van het Plan, pag 13. Volgens het ontwerp bestemmingsplan zou parkeerruimte voor 9 voertuigen gecreëerd moeten worden waarvan 6 op eigen terrein en 3 in de openbare ruimte. Dit zal naar onze mening tot verslechtering van de huidige parkeersituatie leiden, die al heel slecht is. Zeker als naast kamerverhuur (pag. 14 van de Regels onder 4.1.3) ter plaatse ook het hebben van een eigen bedrijf (pag. 14 van de Regels onder 4.1.2) wordt toegestaan. Parkeren aan de Hogeweg kan ernstige gevolgen hebben voor de verkeersveiligheid en voor de doorstroom van het verkeer van en naar de Hoofdstraat. In de laatste maanden is het gebruik van parkeerplaatsen in de Hogeweg en in van Galenlaan door ons onbekende oorzaak intensief toegenomen. Wij zijn het dan ook niet eens met de beoordeling (zie art. 4.11, pag. 37): ‘de verkeer aantrekkende werking na realisatie is vergelijkbaar met de verkeer aantrekkende werking van de bedrijven en woningen die er nu al mogen zijn.’ Wij verzoeken B&W er op toe te zien dat het bestaande parkeerverbod streng gehandhaafd zal worden.	Voor de woningen aan de westzijde van de Hogeweg is een parkeerverbod ingesteld. Door de wegbreedte van 7,50 meter kan er incidenteel ook aan de zijde van de woningen worden geparkeerd daar waar nu geen parkeerverbod is gelegen. Binnenkort (op 1 maart is de eerste bewonersconsultatie) beginnen de voorbereidingen van de herinrichting van de Hogeweg tussen de Hoofdstraat en de Van Galenlaan als gevolg van de vervanging van de riolering. Dit stelt de bewoners in de gelegenheid mee te denken over een herinrichting van de straat waar alle zaken rondom het parkeren en parkeerverboden aan de orde komen. Als het parkeerverbod in stand blijft, dan hoort hier uiteraard ook handhaving bij. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

Nr.nr

Raadsvergadering
Datum 25 april 2023

Agendapunt nr
RU
1

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 25 april tot vaststelling van het bestemmingsplan ‘Velp 2016 Woongebieden-Noord, locatie Hogeweg 1-3’

Nr.	Aanleiding	Waar	Hoe
1	Zienswijze nr. 1c +2a	Regels	4.3.1 onder a sub 1 wordt geschrapt. 4.3.1 onder a sub 2 zal vernummerd naar sub 1.
2	Zienswijze nr. 2b	Regels/Toelichting	4.2.1 onder d wordt gewijzigd: De goothoogte mag niet meer dan 6,20 m bedragen. De daarbij behorende 5.4 (plantoelichting) zal gedeeltelijk worden geschrapt.
3	Zienswijze nr. 2b	Regels	1.23 + 1.37 (regels) wordt geschrapt en 4.2.1 onder e (regels) wordt toegevoegd: een hoofdgebouw mag bestaan uit: 1. twee bouwlagen; 2. één kap. De vernummering zal wijzigen.
4	Ambtshalve	Regels	4.1 onder a sub 1 wordt gewijzigd van ‘grondgebonden woningen’ naar ‘woningen’
5	Ambtshalve	Regels	Hemelwaterinfiltratievoorzieningen’ moet in de regels bij de bestemmingen worden veranderd in ‘voorzieningen voor hemelwaterinfiltratie en -berging’.
6	Ambtshalve	Toelichting	Een paar verschrijvingen zijn gecorrigeerd en de toelichting is op een paar punten geactualiseerd.
7	Ambtshalve	Regels	1.32 wordt gewijzigd van een ‘geheel of gedeeltelijke’ naar ‘geheel’.

Nr.nr

Raadsvergadering
Datum 25 april 2023

Agendapunt nr
RU
2

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 25 april tot vaststelling van het bestemmingsplan ‘Velp 2016 Woongebieden-Noord, locatie Hogeweg 1-3’

Nr.	Aanleiding	Waar	Hoe

Velp 2016 Woongebieden
Noord, locatie Hogeweg 1-3

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk
gebied

Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **7**

1.1 Algemeen 7
1.2 Aanleiding bestemmingsplan 8
1.3 Doelstelling 8
1.4 Ligging plangebied 8
1.5 Geldende bestemmingsplannen 10

Hoofdstuk 2 Gewenste situatie **13**

2.1 Huidige situatie en planbeschrijving 13
2.2 Beschrijving bestemmingsplan 14

Hoofdstuk 3 Beleidskaders **17**

3.1 Rijk 17
3.2 Provincie 19
3.3 Regio 20
3.4 Waterschap 21
3.5 Gemeente 21

Hoofdstuk 4 Haalbaarheid **25**

4.1 Wonen 25
4.2 Bodem 26
4.3 Milieuzonering 26
4.4 Luchtkwaliteit 27
4.5 Geluid 28
4.6 Water 29
4.7 Niet gesprongen explosieven 30
4.8 Externe veiligheid 31
4.9 Natuur en Landschap 34
4.10 Biodiversiteit 36
4.11 Archeologie en Cultuurhistorie 36
4.12 Verkeer en parkeren 37
4.13 Milieueffect rapportage 38

Hoofdstuk 5 Juridische aspecten **41**

5.1 Algemeen 41

5.2 Procedure bestemmingsplan 41
5.3 Verbeelding en regels 42
5.4 Reikwijdte bestemmingsplan 45
5.5 Handhaving 45

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid 47

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 49

7.1 Inspraak 49
7.2 Vooroverleg 49
7.3 Zienswijzen 50

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

Leeswijzer

De toelichting op een bestemmingsplan wordt binnen de gemeente volgens een vast stramien opgebouwd, en wel als volgt.

hoofdstuk	inhoud
1 Inleiding	In de inleiding gaat het onder meer over de aanleiding van het bestemmingsplan
2 Gewenste situatie	Hier wordt het plangebied aan de hand van diverse aspecten de huidige stand van zaken beschreven en een beschrijving van de gewenste situatie gegeven.
3 Beleidskaders	Hier staat binnen welke beleidskaders en regels van het rijk, provincie, waterschap en de gemeente het bestemmingsplan is opgesteld.
4 Haalbaarheid	Hier vindt de toets plaats aan beleid en regelgeving
5 Juridische aspecten	Beschreven staat de procedure die een bestemmingsplan doorloopt, en een toelichting op de regels van het bestemmingsplan
6 Economische uitvoerbaarheid	Toegelicht staat of uitvoering van het bestemmingsplan voor de gemeente haalbaar is
7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	Dit hoofdstuk beschrijft hoe de procedure is verlopen tot de vaststelling van het bestemmingsplan

1.1 Algemeen

In een bestemmingsplan worden de gebruiks- en bouwmogelijkheden van gronden en opstallen vastgelegd. Een bestemmingsplan bestaat uit een digitale verbeelding (de kaart) en regels. Uit het samenspel van de verbeelding en de regels blijkt wat het bestemmingsplan juridisch toelaat.
Door het perceel op te zoeken waarover informatie wordt gewenst, kan worden afgelezen welke bestemming het heeft en wat de mogelijkheden zijn.
Het digitale plan is bij een verschil ten opzichte van de papieren versie leidend.
Een bestemmingsplan gaat vergezeld van een toelichting. De toelichting heeft geen juridische status, echter is deze wel relevant voor de onderbouwing van de gemaakte keuze en de interpretatie van het bestemmingsplan. Gemeenten zijn volgens de *Wet ruimtelijke ordening* verplicht om voor hun hele grondgebied bestemmingsplannen vast

te stellen. Het bestemmingsplan is bindend voor zowel overheid als burgers en bedrijven.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet worden vastgestelde bestemmingsplannen van rechtswege (tijdelijk) onderdeel van het omgevingsplan.

1.2 Aanleiding bestemmingsplan

Het perceel gelegen aan de Hogeweg 1 en 1a te Velp wordt herontwikkeld. Op de te ontwikkelen locatie bevindt zich momenteel een winkel georiënteerd op de verkoop en beleving van koffie. In de winkel is onder andere een ambachtelijke micro-branderij aanwezig waarvan de vers gebrande koffie wordt verkocht. Ook zijn er koffiemachines te koop en worden er barista trainingen en opleidingen gegeven (een barista is iemand die over omvangrijke kennis op het gebied van koffie beschikt). De initiatiefnemer heeft het plan gemaakt om op de locatie een zestal grondgebonden woningen te ontwikkelen. Om de beoogde ontwikkeling te realiseren dient er een herziening van het bestemmingsplan plaats te vinden. In dit document wordt toegelicht en gemotiveerd waarom dat kan volgens de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

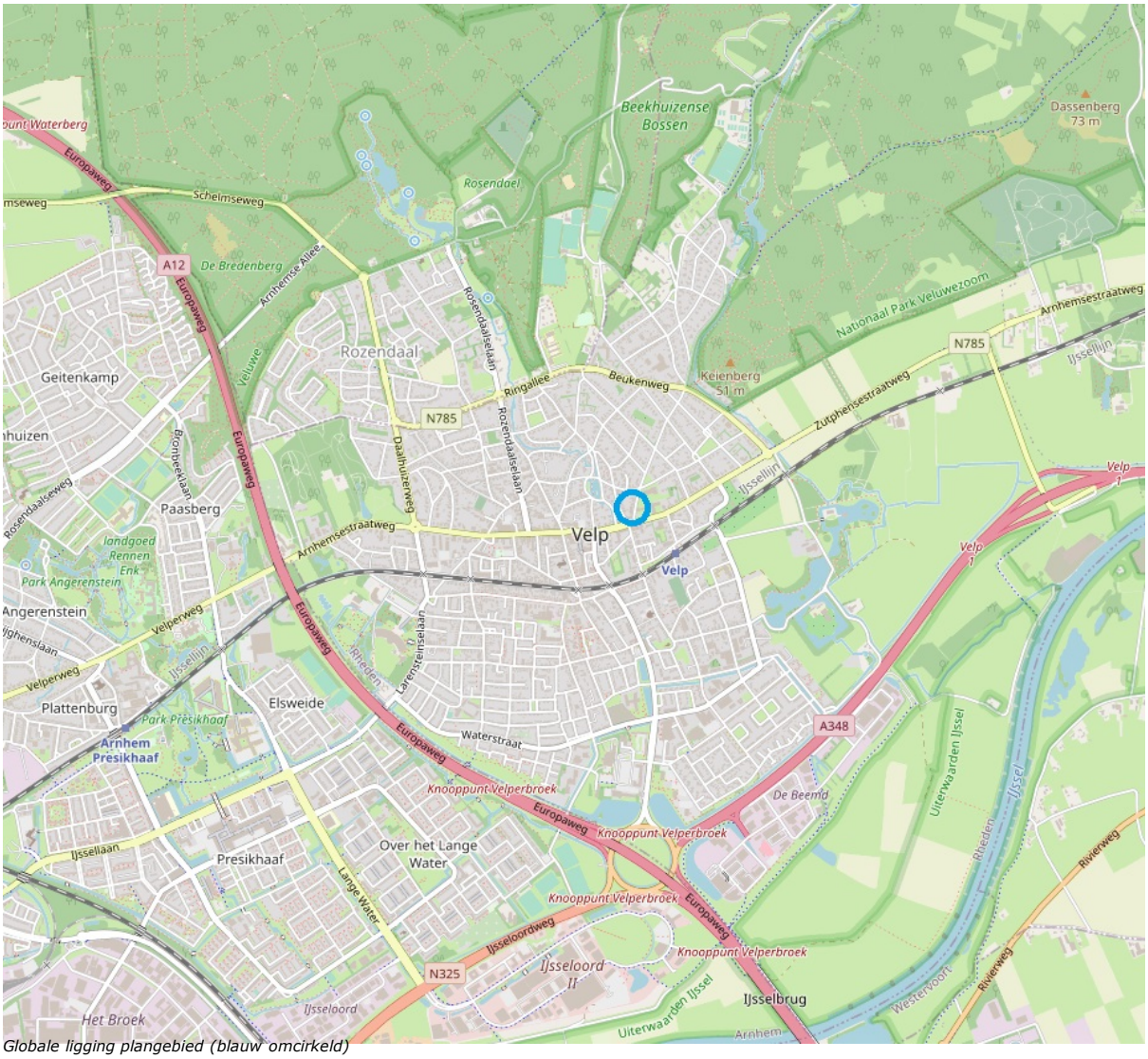
1.3 Doelstelling

Het bestemmingsplan heeft het doel om voor de beschreven ontwikkeling het juridisch-planologische kader te bieden.

Met dit bestemmingsplan is aansluiting gezocht bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente, om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen. Ook is gebruik gemaakt van de laatste digitale randvoorwaarden.

1.4 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen in Velp aan de Hogeweg 1 en 1a, nabij de kruising met de Hoofdstraat. De ligging van het plangebied is op navolgende kaart globaal aangegeven.



Globale ligging plangebied (blauw omcirkeld)

Het plangebied is kadastraal bekend als 'Velp, Sectie I, perceelnummer 603 en 1270'. Onderstaande luchtfoto toont het plangebied.

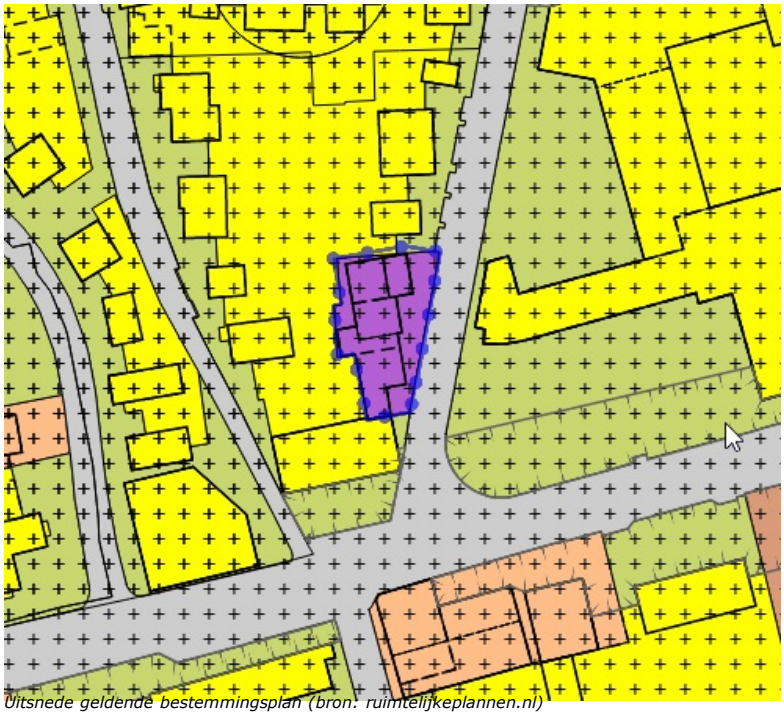


Indicatie ligging plangebied (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

1.5 Geldende bestemmingsplannen

Het geldende bestemmingsplan op deze locatie is bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebied-Noord, vastgesteld door de gemeenteraad op '21 februari 2017.

In het bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebied-Noord' heeft de locatie de bestemming "Bedrijf". Naast de bestemmingen "Bedrijf" is de dubbelbestemming "Waarde-Archeologie 2" van toepassing. Navolgende afbeelding toont een uitsnede van het vigerende bestemmingsplan. Het bouwen van woningen is niet toegestaan binnen de geldende bestemming.



Uitsnede geldende bestemmingsplan (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Hoofdstuk 2 Gewenste situatie

2.1 Huidige situatie en planbeschrijving

Huidige situatie

In de huidige situatie bevindt zich één pand in het plangebied. Het pand bestaat deels uit één bouwlaag en deels uit 2 bouwlagen met kap. In de huidige situatie wordt het pand gebruikt als winkel gericht op barista's en is er een bedrijfswoning in de bebouwing aanwezig. Het plangebied wordt ontsloten door de Hoofdstraat.

Toekomstige situatie

In het voorliggende plan wordt de bestaande bebouwing gesloopt en verdwijnt er tevens een bedrijf(sbestemming) wat gunstig is gelet op de woonomgeving. Hiermee wordt plaats gemaakt voor 6 aaneengebouwde woningen met een verspringende voorgevel. De navolgende illustratie toont de gewenste situatie.



Beoogde situatie plangebied (bron: Weusten liedenbaum architecten)

De woningen beschikken over een tuin gesitueerd richting het westen. Om in de parkeerbehoefte te voorzien, worden ten zuiden van de woningen 6 parkeerplaatsen gerealiseerd. De rest van de parkeerbehoefte wordt opgevangen met 3

langsparkeerplaatsen in de openbare ruimte aan de Hogeweg.

Ten noorden van de woningen wordt een pad gerealiseerd. Dit pad voorziet een deel van de woningen van een toegang tot de achtertuinen.

2.2 Beschrijving bestemmingsplan

In voorliggend bestemmingsplan is de huidige bestemming "Bedrijf" herzien om de ontwikkeling mogelijk te maken. Het plangebied wordt deels bestemd tot "Wonen" en de voortuinen aan de Hogeweg krijgen de bestemming "Tuin".

2.2.1 Systematiek

Onderhavig bestemmingsplan betreft maatwerk. Ten aanzien van de systematiek is aansluiting gezocht met de nota's: *Nota Standaardplanmethodiek bestemmingsplannen dorpen Rheden 2015; Nota Milieuzonering Rheden 2015; Nota Parkeernormen Rheden 2015.*
De regels van het in werking zijnde bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Noord' dienen als basis voor onderhavig plan. Het aantal woningen; type woningen; bouwhoogtes en regelingen voor bijgebouwen zijn juridisch vastgelegd. Binnen de woonbestemming zijn mogelijkheden voor beroep of bedrijfsactiviteiten aan huis opgenomen. Bij de woningen is een gebied aangegeven waar tuinen gerealiseerd kunnen worden met de bijbehorende regelingen voor erf- en perceelafscheidingen. Tevens zijn ruimtes voor ontsluitingswegen en parkeren bestemd.

Maatvoering

Bouw- en goothoogte
In de actualisatieplannen voor de dorpen in de gemeente Rheden, waar 'Velp 2016, Woongebieden-Zuid' deel van uitmaakt, is gewerkt met bouw- en goothoogtes. Derhalve is in onderhavig plan tevens gewerkt met bouw- en goothoogtes. Op deze wijze is het schetsontwerp specifiek vastgelegd in het bestemmingsplan, gebaseerd op het ontwerp van de woningen. De beoogde ontwikkeling omvat de bouw van 6 woningen met 2 bouwlagen en een kap.

Aantal woningen
In de bestemming *Wonen* is het aantal toegelaten woningen in een bouwvlak aangegeven. Aldus ligt de ruimte die geboden wordt om nieuwe woningen te bouwen in het bestemmingsplan vast. Zo kan op een goede wijze invulling worden gegeven aan de toets aan de ladder voor duurzame verstedelijking die op grond van het *Bro* moet worden gedaan als -in een op te stellen bestemmingsplan- nieuwe stedelijke ontwikkelingen aan de orde zijn. Ook is dit van belang voor de woningbouwprogrammering.

Parkeernormen
Gezien de regelgeving met betrekking tot het vervallen van de stedenbouwkundige

bepalingen in de *Bouwverordening*, zijn de parkeernormen thans vastgelegd in het bestemmingsplan. Ook deze zijn bezien op hun actualiteit en vloeien voort uit de *Nota Parkeernormen Rheden 2015*. Binnen de relevante bestemmingen is het gebruik gekoppeld aan parkeernormen. Deze normen, waaraan moet worden voldaan, zijn opgenomen in een bijlage bij de regels.

2.2.2 Toedeling bestemmingen en aanduidingen

In onderstaande paragraaf zijn de bestemmingen uit onderhavig plangebied toegelicht.

Bestemming Wonen

De bestemming Wonen is gelegd ter plaatse van de 6 te realiseren woningen met daarbij behorende bijgebouwen. Hier is behalve de activiteit wonen, geen andere activiteit, uitgezonderd een beroep of bedrijf aan huis toegestaan.

Voor het uitoefenen van een beroep of bedrijf aan huis door de bewoner gelden voorwaarden. De aan huis gebonden beroepen zijn krachtens jurisprudentie standaard toegestaan; in de begripsbepalingen is aangegeven om welke beroepen het gaat (artikel 1.11 beroep aan huis De bedrijfsactiviteiten aan huis vormen een aanvulling hierop. In de lijst van toegelaten bedrijfsactiviteiten aan huis - opgenomen als bijlage 1 bij de regels van dit plan - is na te lezen welke bedrijven dit betreft. Als een beroep niet past binnen de begripsbepaling dan wel een bedrijf niet voorkomt op deze lijst is afwijking eventueel mogelijk mits voldaan wordt aan de aangegeven criteria. Opgemerkt wordt dat ten aanzien van de vereiste parkeergelegenheid op het bijbehorende terrein, derhalve ook bij de uitoefening van een bedrijf of beroep aan huis, in de bijlage 2 voorwaarden zijn gesteld. In deze bijlage zijn onder andere bruikbaarheidsvereisten en de normen per functie vastgelegd. Wat voldoende is, wordt op basis van deze bijlage bepaald bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning dan wel bij een functiewijziging.

Er is een onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen en bijgebouwen. De hoofdgebouwen zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak, de bijgebouwen (en overkappingen) mogen daarnaast ook gebouwd worden op de gronden buiten het bouwvlak. Van belang is dat het verschil met het hoofdgebouw bestaat uit een bouwkundige/architectonische ondergeschiktheid. Functionele ondergeschiktheid is op basis van het bestemmingsplan uitdrukkelijk niet aan de orde. Dit volgt uit de begripsbepaling van 'bijgebouw' zoals neergelegd in artikel 1.15 bijgebouw.

Ook is er een regeling met betrekking tot kamerbewoning. Dit wordt in beperkte mate toegelaten. Bij een woning mogen maximaal 2 kamers verhuurd worden aan personen die niet tot het huishouden behoren (waaronder niet begrepen bed-en breakfast). Kamerverhuur aan meerdere personen is niet toegestaan. Dit volgt uit de begripsbepaling van 1.48 woning Met deze regeling krijgt het bepaalde in de APV ook ruimtelijk zijn beslag en wordt dit voorzien van een duidelijk kader.

Buiten het bouwvlak binnen de bestemming 'Wonen' zijn bijgebouwen toegestaan. Voor de bijgebouwen en overkappingen geldt een maximaal bebouwingspercentage van het bouwperceel en een maximale goot- en bouwhoogte. Onder voorwaarden

mogen de (vrijstaande) bijbehorende bouwwerken worden gebruikt ten behoeve van de uitoefening van een beroep of een bedrijfsactiviteiten aan huis.

Bestemming Tuin

De bestemming *Tuin* is toegekend aan perceelsgedeelten (bij woningen) waarvoor bebouwing met gebouwen/overkappingen vanwege de ruimtelijke uitstraling aldaar uitdrukkelijk niet gewenst wordt gevonden. Door de bestemming *Tuin* wordt nadrukkelijker in beeld gebracht dat de betreffende gronden vrij van gebouwen dienen te blijven. Opgemerkt wordt dat inherent aan het gebruik als tuin is dat daarin mag worden geparkeerd, tenzij dat is aangegeven als 'Overige zone - stedenbouwkundig waardevol".

Bestemming Waarde - Archeologie 2

Deze bestemming is overgenomen uit het geldend bestemmingsplan. Gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 2' betreffen een 'onderzoeksgebied' (een middelhoge archeologische verwachtingswaarde).

Hoofdstuk 3 Beleidskaders

In dit hoofdstuk komt vooral het ruimtelijke beleid aan de orde. Bij de beoordeling van de haalbaarheid in Hoofdstuk 4 wordt ingegaan op specifiek beleid.

3.1 Rijk

Kader

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Per januari 2021 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van kracht. De NOVI biedt een langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.

Met de NOVI benoemt het Rijk nationale belangen, geeft het richting op de vier prioriteiten en helpt keuzes maken waar dat moet. Want niet alles kan overal. Deze visie is ontwikkeld in nauwe samenwerking met provincies, gemeenten, waterschappen, maatschappelijke instellingen en burgers.

De NOVI is vastgesteld op grond van de geldende regelgeving omdat de Omgevingswet nog niet in werking is. De NOVI voldoet tevens aan de eisen die de Omgevingswet stelt aan een omgevingsvisie. Zodra de Omgevingswet in werking is getreden, zal deze omgevingsvisie dan ook gelden als de Nationale Omgevingsvisie in de zin van deze wet.

Met de komst van de NOVI komen meerdere nationale beleidsstukken te vervallen, waaronder de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Strategisch relevante delen van de SVIR en het Barro worden echter opgenomen in de NOVI en blijven daarmee ook na inwerkingtreding van de NOVI gelden. Dit bestemmingsplan zal daarom ook aan dit beleid worden getoetst.

Gebiedsgericht

De NOVI benoemt een aantal aspecten van nationaal ruimtelijk belang. Het betreft de bescherming van de waterveiligheid aan de kust en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, de uitoefening van defensietaken, het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de ecologische hoofdstructuur), de elektriciteitsvoorziening, de toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet en de veiligheid rond rijksvaarwegen.

In het Barro waren regels opgesteld waarmee deze gebiedsbescherming juridisch

verankerd is richting lagere overheden. Via het Besluit ruimtelijke ordening en het Besluit omgevingsrecht zijn deze regels aanvullend vastgelegd.

Ladder duurzame verstedelijking
Via de 'ladder voor duurzame verstedelijking' wordt een zorgvuldige afweging en besluitvorming geborgd bij ruimtelijke vraagstukken in stedelijk gebied. Het gebruik van deze ladder is opgenomen in het Bro (artikel 3.1.6 onder 2). De ladder richt zich op nieuwe stedelijke ontwikkelingen. In de toelichting van een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dient de behoefte aan die ontwikkeling te worden beschreven. Als de ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied plaatsvindt, moet bovendien gemotiveerd worden waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.
Het Bro beschrijft wat een stedelijke ontwikkeling is: "een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen." Onder 'bestaand stedelijk gebied' wordt het volgende verstaan: "bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur."

Nieuwe ladder Duurzame Verstedelijking
Op 1 juli 2017 is de Nieuwe Ladder voor Duurzame Verstedelijking in werking getreden (artikel 3.1.6 lid 2 Bro). De nieuwe Ladder is ten opzichte van de voorgaande Ladder vereenvoudigd. De drie treden zijn komen te vervallen en er is een nieuwe bepaling toegevoegd. De Laddertoets geldt alleen voor plannen die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken. Onder een nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt verstaan: 'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'.

Toetsing aan de nieuwe Ladder houdt in dat een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt een beschrijving bevat van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Conclusie
De geformuleerde nationale belangen zijn evenals het gestelde in het Barro, niet van toepassing. Onderhavig bestemmingsplan is niet in strijd met deze rijkskaders. Voorliggend plan voorziet in zes grondgebonden woningen binnen het plangebied. Op basis van jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat de ondergrens van wat als een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet worden gezien, ligt tussen de 9 en 14 nieuwe woningen afhankelijk van de omgeving waarin de ontwikkeling plaatsvindt. Gelet op het aantal woningen van voorliggend plan is het initiatief daarmee niet aan te wijzen als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het doorlopen van de ladder voor duurzame ontwikkeling is niet nodig.

3.2 Provincie

Op provinciaal niveau worden hier enige voor het plangebied relevante documenten aangehaald.

Omgevingsvisie Gaaf Gelderland en Omgevingsverordening Gelderland.
In de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (december 2018) staan de hoofdlijnen van het provinciale ruimtelijk beleid. Op 24 september 2014 is door Provinciale Staten van Gelderland de Omgevingsverordening Gelderland vastgesteld. Deze is op 19 december 2018 geactualiseerd op basis van de nieuwe omgevingsvisie. De Omgevingsverordening is een uitwerking van de Omgevingsvisie en stelt regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen.

Omgevingsvisie Gaaf Gelderland
De provincie wil de focus leggen op een duurzaam, verbonden en een economisch krachtig Gelderland. Door daarin te investeren wil de provincie werken aan een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal. Om dat te bereiken wordt de focus gelegd op zeven ambities op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit, bereikbaarheid, vestigingsklimaat en woon- en leefomgeving. Deze ambities worden hieronder kort samengevat:

- Een versnelde energietransitie, gericht op forse vergroting van het aandeel duurzame energie en passend bij de Gelderse kwaliteiten;
- Een op de toekomst toegerust beschermend klimaatbeleid;
- Een voortvarend en innovatief circulair beleid;
- Een stimulerend en beschermend beleid voor biodiversiteit;
- Efficiënte, duurzame en innovatieve bereikbaarheid, toegesneden op de veranderende vraag;
- Een duurzaam, dynamisch en toegankelijk economisch vestigingsklimaat, waar voor ondernemers en inwoners een sterke aantrekkingskracht vanuit gaat;
- Een duurzaam en divers woon- en leefklimaat, dat steeds weet te anticiperen op ontwikkelingen.

Omgevingsverordening Gelderland
De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Conclusie
Voor onderhavig bestemmingsplan is het volgende onderwerp(en) uit de Omgevingsverordening Gelderland van toepassing:

- nieuwe woonlocaties.

Over 'wonen' wordt gesteld dat in een bestemmingsplan nieuwe woonlocaties en de

daar te bouwen woningen slechts worden toegestaan wanneer dit past in de vigerende door Gedeputeerde Staten vastgestelde Regionale woonagenda's successievelijk de door Gedeputeerde Staten vastgestelde kwantitatieve opgave wonen voor de betreffende regio.
De kwantitatieve vraag blijkt onder meer uit recente bevolkings- en huishoudens-prognoses van Primos (2015)
In subregionaal verband (de subregio Arnhem en omstreken, bestaande uit de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rozendaal en Rheden) bestaat (oktober 2016) tot 2025 nog een behoefte aan 9.098 woningen. De provincie heeft inmiddels ingestemd met de door de subregio voorgestelde planhorizon tot 2025 en het bijbehorende aantal op basis van Primos. Het aantal van 6 nieuwe woningen past hier binnen.

Bij het wonen wordt niet alleen gekeken naar de kwantitatieve vraag maar ook naar de kwalitatieve vraag. Vraag en aanbod van typen woningen en verschillende prijsklassen moet op elkaar worden afgestemd. In die benadering staan onder andere ook de kwaliteiten van de woonomgeving centraal die kunnen worden vertaald naar woonmilieus. Uit het woningmarkt onderzoek 2014-2020 uitgevoerd door Atrivé in opdracht van de regio, blijkt een (sub)regionale kwalitatieve vraag naar woningen in het centrum-dorpse woonmilieu. In de handreiking bij de Ladder voor duurzame stedelijke ontwikkeling wordt onder regionale vraag ook verwezen naar de lokale behoefte. De woningen die met dit plan worden gerealiseerd zijn kleine woningen nabij het centrum van Velp, waarmee ze binnen het centrum-dorpse woonmilieu vallen. Hiermee wordt dus voldaan aan de kwalitatieve behoefte.

3.3 Regio

Woonagenda subregio Arnhem e.o. 2021 t/m 2023
In de subregio Arnhem e.o. werken de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Rheden, Renkum en Rozendaal op een praktische manier samen aan het thema wonen. Dat doen we op basis van vraagstukken die lokaal spelen en vraagstukken die bovenlokaal belangrijk zijn. Maar uiteraard doen we dat ook met het oog op afspraken met de provincie over afstemming van woningbouwplannen. Samen zoeken we meerwaarde op bovengemeentelijk niveau en informeren en inspireren we elkaar op thema's die er toe doen. Criteria vanuit de subregionale woonagenda zijn als volgt:

- Woningbouwontwikkelingen moeten inspelen op de behoefte, waarbij de
- Regionale Woningmarktanalyse leidend is;
- Er moet aandacht zijn voor duurzaamheid en levensloopgeschiktheid;
- Hergebruik van bestaand vastgoed;
- Herontwikkeling rotte plekken;
- Versterken verzorgingsstructuur door bijdrage aan een gevarieerde wijkopbouw;
- Vroegtijdige betrokkenheid van inwoners;
- Inbreiding gaat voor uitbreiding, tenzij dit ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit van de wijk of kern.

Met de woonagenda geven we verdere invulling aan de Groene Metropoolregio en de Woondeal. Daar zijn immers de belangrijkste opgaven en richtingen benoemd.

3.4 Waterschap

Het waterschap heeft de zorg voor de waterkeringen, is verantwoordelijk voor het grond- en oppervlaktewater in het landelijke gebied en in het stedelijk gebied voor het oppervlaktewater. Daarnaast heeft het waterschap als taak het zuiveren van het afvalwater.
In de *Keur* geeft het waterschap regels ten aanzien van waterkeringen en oppervlaktewateren. In de *Legger* geeft het waterschap de gewenste staat van de watergangen en waterkeringen aan.

Het plangebied is gelegen binnen het beheergebied van waterschap *Rijn en IJssel*. In het *Waterbeheerplan 2016-2021* geeft het waterschap haar doelen aan, zoals ze deze heeft verwoord in de *Watervisie 2030* (uit 2013). Voor het bestemmingsplan is van belang dat nieuwe ontwikkelingen en de benodigde ruimte voor waterbeheer op elkaar worden afgestemd.

Beoordeling
Voor dit plan is de digitale watertoets ingevuld. Het resultaat hiervan is toegevoegd als bijlage 3. Paragraaf 4.6 ligt de conclusies uit de watertoets toe.

Conclusie
Uit de resultaten van de watertoets blijkt dat het project geen belemmeringen vormt betreffende water. Hiermee is het initiatief passend binnen bestaand beleid van het waterschap.

3.5 Gemeente

Voor onderhavig plangebied is het volgende gemeentelijke beleid van belang.

3.5.1 Vastgesteld beleid

Milieuzonering
In de Nota Milieuzonering Rheden 2015 die op 26 mei 2015 door de gemeenteraad is vastgesteld, is vastgelegd hoe de gemeente omgaat met milieuzonering. De hoofdlijn is als volgt. Ten aanzien van dit aspect wordt de VNG-uitgave Bedrijven en Milieuzonering gehanteerd. In nieuwe situaties wordt getoetst aan de richtafstanden. Afwijken van die afstand is mogelijk mits gemotiveerd (met een onderzoek). In het kader van een goede ruimtelijke ordening worden ook bestaande situaties beoordeeld.

Geluidhinder
De Wet Geluidhinder stelt regels aan de geluidsbelasting die wordt veroorzaakt door gezoneerde wegen, spoorwegen en industrieterreinen op geluidgevoelige functies in nieuwe situaties. Op welke wijze burgemeester en wethouders in verschillende omstandigheden invulling geven aan hun bevoegdheid om hogere waarden vast te

stellen dan de voorkeurswaarden, heeft het college op 27 april 2015 vastgelegd in de Nota Hogere waarden wet geluidhinder Rheden 2015. Een benodigde hogere grenswaarde moet zijn verleend voordat een bestemmingsplan wordt vastgesteld.

Bodemkwaliteit

De *nota Bodembeheer* en de achterliggende *bodemkwaliteitskaart* zijn op 31 mei 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2018 zijn de nota en bijbehorende kaart geactualiseerd. Op de kaart is de mate van diffuse bodemverontreiniging aangegeven. Deze diffuse bodemverontreiniging is niet toe te wijzen aan een specifieke bron zoals een tankstation of een smederij. In de *nota Bodembeheer* is vastgelegd hoe met deze diffuse bodemverontreiniging dient te worden omgegaan.
De wijze waarop met bodemverontreiniging wordt omgegaan bij het opstellen van bestemmingsplannen is door de gemeenteraad op 26 mei 2015, vastgelegd in de *Nota standaardplanmethodiek dorpen Rheden 2015*. Deze werkwijze is gebruikt bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de gegeven bestemmingen.

Niet-gesprongen explosieven

In opdracht van de gemeente is in 2016 een historisch vooronderzoek uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van explosieven afkomstig uit de Tweede Wereldoorlog. De resultaten voor het plangebied zijn in beeld gebracht. De wijze waarop met de mogelijke aanwezigheid van niet-gesprongen explosieven wordt omgegaan is vastgelegd in de *Nota Standaardplanmethodiek dorpen Rheden 2015.*

Verkeer

In het gemeentelijke *Verkeerscirculatieplan* wordt een wegcategorisering beschreven bestaande uit stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en verblijfsgebieden. Onderhavig plangebied is gelegen aan een gebiedsontsluitingswegen. Dit zijn de wegen binnen de bebouwde kom waar een snelheidslimiet van 50 km geldt en die hoofd- zakelijk een doorstroom karakter hebben.

Voor het parkeren vormen de bepalingen uit de *Nota Parkeernormen Rheden 2015* de grondslag. Het beleid is vastgelegd bij de vaststelling door de gemeenteraad op 26 mei 2015.

Groen

In het gemeentelijke *Groenstructuurplan* uit 2002 en de *Beleidsnota Bomen* uit 2005 is de leidraad dat de groene kenmerken en karakteristieken in de dorpen en deelgebieden worden versterkt. De dorpenroute tussen Velp en Dieren is een belangrijke verbindingsas die zich kenmerkt door een ligging tussen bossen en open landbouwgebieden. Markant zijn de linten met bomen die haaks op de dorpenroute zijn gesitueerd. Bomenlanen die vanaf de Veluwe richting IJssel voeren, vormen het bindende element - het raamwerk - in het geheel. Om deze karakteristiek optimaal in stand te houden geldt als uitgangspunt dat langs deze dorpenroute geen rijen met laanbomen worden geplant. De tussen De Steeg en Ellecom gelegen Middachterallee vormt hierop een uitzondering.

Water

Het huidige Watertakenplan Olburgen (WTPO) heeft een planperiode van 2023 tot en met 2027. Met dit WTPO voldoet de gemeente Rheden aan de planverplichting voor de

rioleringszorg die rechtstreeks voortkomt uit de Wet milieubeheer. In dit plan heeft de gemeente het rioleringsbeleid vastgelegd.
De strategie bij de inzameling van afvalwater is afgestemd op rijks- en provinciaal beleid.
Ook de zorgplicht voor afstromend hemelwater en grondwater, binnen het stedelijke gebied, zijn geborgd in het WTPO.
Omgaan met hemelwater en grondwater is geregeld in de gemeentelijke verordening Afvoer hemelwater en grondwater Rheden.

Wonen
In 2020 is de Woonvisie 2020-2026 'Samen wonen in Rheden" vastgesteld. Deze visie laat een toekomstbeeld zien hoe inwoners kunnen wonen en leven in de gemeente. Daarnaast staat er in hoe de gemeente dit wil bereiken.

Toevoegen van de juiste kwaliteit woningen.
Er is een groot woningtekort in Nederland. De komende jaren zullen er zo'n 700.000 woningen bij moeten komen. In de regio Arnhem/Nijmegen zijn er de komende 10 jaar 35.000 extra woningen nodig. Wij willen in Rheden graag meebouwen om het tekort terug te dringen.
Voor 2027 wil de gemeente 550 woningen realiseren om zo het woningtekort terug te dringen. Er zijn voldoende plannen binnen de dorpen om dit tekort in te lopen. Om ook in de toekomst voldoende plannen hebben om te kunnen voldoen aan de woningvraag is overprogrammering noodzakelijk. Er is dan ook nog ruimte voor nieuwe plannen.

In de Woonvisie zijn kwaliteitscriteria opgesteld voor de nieuwe woningen. Plannen moet voldoen aan de volgende kwaliteitscriteria:

- 70% betaalbaar: sociale huur, middeldure huur en betaalbare koop (NHG grens) (>5 won.).
  Alle nieuwbouw levensloopgeschikt (bijlage 5 van de woonvisie);
- Splitsen van panden toegestaan als: app.>70m2 (GBO), levensloopgeschikt en min. label B;
- In Velp moeten woningen >70m2 (GBO) zijn, in de overige kernen >60m2 (GBO)
- Panden ombouwen tot kamers is niet toegestaan;
- Project moet passen in het woonprofiel per kern (bijlage 1 van de woonvisie);
- Bij projecten van enige omvang stellen wij het gebruik van een meetinstrument (BREEAM of een vergelijkbaar instrument) om de duurzaamheidsscore inzichtelijk te maken verplicht. In de komende jaren wordt op basis van de eerste ervaringen met meetinstrumenten het gewenste ambitieniveau voor de duurzaamheidsscore bepaald. Tot die tijd is de ondergrens BREAAM: 'very good' (of een vergelijkbare score van een ander meetinstrument).

3.5.2 Structuurvisie

Op 31 oktober 2017 de gemeenteraad de structuurvisie Velp vastgesteld. De structuurvisie is voor zover relevant vertaald in onderhavig bestemmingsplan. Onder andere is in de structuurvisie genoemd dat de gemeente het beleid heeft voor grondgebonden woningen; meer gemeleerde plekken; opnemen sociale woningbouw bij nieuwlocaties; bij nieuwbouw grip houden op de bouwhoogte.

De structuurvisie Velp stelt dat de bebouwde kern van Velp beschikt over wijken en buurten met architectonische eigenheid en eenheid. De navolgende afbeelding toont de positie van de planlocatie binnen de wijk.



Uitsnede structuurvisie wijkenkaart, plan locatie rood omcirkeld (bron: structuurvisie Velp)

Bovenstaande kaart toont een uitsnede van de kaart 'kaart van gebieden'. Op de 'Kaart van gebieden' zijn alle projectmatige woonwijken of woonclusters van Velp inzichtelijk gemaakt. Velp is opgebouwd uit een mozaïek van verschillende buurten. Het plangebied (rode cirkel) maakt onderdeel uit van een projectmatige buurt waarbij sprake is van een stedenbouwkundige- en architectonische eenheid. Het betreft een statige wijk met overwegend woningen. De brede lanen worden begeleid door oude eiken of beuken en grasstroken. Op de ruim opgezette woonkavels staan riante tweekappers of vrijstaande woningen. Het plangebied ligt aan de rand van de wijk, in het overgangsgebied naar de belangrijkste verkeersader van het dorp Zutphensestraatweg / Hoofdstraat. De variëteit aan functies en bebouwing neemt daar toe. De beoogde ontwikkeling past qua stijl en eigenschappen binnen het overgangsgebied. Het plan voegt een veelvoorkomende functie (wonen) toe. Ten opzichte van de bestaande versteende inrichting van het plangebied zorgen de tuinen en bijbehorend groen voor een fraaiere entree naar de statige woonwijk.

Hoofdstuk 4 Haalbaarheid

Wanneer een bestemmingsplan wordt vervaardigd, dient dit plan binnen de planperiode uitvoerbaar te zijn. De uitvoerbaarheid wordt mede onderzocht door het te toetsen aan regelgeving, beleid van de gemeente en van andere overheden (zie hoofdstuk 3) en aan de uitkomsten van onderzoeken. In dit hoofdstuk worden de beoogde ontwikkelingen die onderhavig bestemmingsplan bevat, daaraan getoetst. Hier wordt de afweging beschreven die gemaakt is bij het leggen van de toepasselijke bestemmingen. Indien noodzakelijk bij nieuwe ontwikkelingen, wordt ingegaan op het opgestelde rapport

4.1 Wonen

kader
In Hoofdstuk 3 is het beleidskader aangegeven waaraan getoetst dient te worden.

Beoordeling woonvisie
Dat er een behoefte is blijkt uit het regionale woningmarktonderzoek van Companen uit 2019. Hierin staat benoemd dat er tot 2027 550 woningen extra nodig zijn binnen de gemeente Rheden. Tevens wordt voldaan aan de Woonvisie 2020-2026. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt bijgedragen aan het realiseren van woningen om het woningtekort tegen te gaan. Tevens zullen de woningen voldoen aan de duurzaamheidseisen en kwaliteitseisen van de gemeente. Dit plan aan de Hogeweg omvat 6 eengezinswoningen van ruim 100 m2 per woning. Verder moeten de woningen in dit plan voldoen aan de eisen van de woonvisie. Aangezien het een plan is van 6 woningen of meer is het betaalbaarheidscriterium van toepassing. Ook moeten de woningen levensloopgeschikt (volgens bijlage 5 van de woonvisie) worden gemaakt. Deze rijwoningen passen in het woonprofiel van Velp Noord.

Beoordeling subregionale woonagenda
De criteria uit de subregionale woonagenda zijn geen harde eisen. Er wordt gevraagd om hier zoveel mogelijk aan te voldoen. Daarnaast vindt binnen de subregio afstemming over de plannen plaats voordat deze vastgelegd worden in bestemmingsplannen of overeenkomsten. Er zijn diverse criteria vanuit de subregionale woonagenda die ook aansluiten op de woonvisie van de gemeente Rheden en de ladder voor duurzame verstedelijking. Inspelen op de behoefte, met name vanuit de regionale woningmarktanalyse, aandacht voor duurzaamheid en levensloopgeschiktheid. Dit zijn standaard onderdelen van de toetsing van de woonvisie en de ladder.

Beoordeling ladder duurzame verstedelijking
Voorliggend bestemmingsplan voorziet in de bouw van maximaal 6 woningen (planologisch worden vanwege de bestaande woning, vijf woningen toegevoeg). Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van

de ontwikkeling, in relatie tot de omgeving. Voor wonen geldt dat voor woningbouwlocaties vanaf 12 woningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling die ladderplichtig is. De voorliggende ontwikkeling is met maximaal 6 woningen niet ladderplichtig.

Conclusie
Geconcludeerd wordt dat voorgenomen ontwikkeling past binnen eisen van de woonvisie, de subregionale criteria en voldoet aan de ladder voor duurzame verstedelijking.

4.2 Bodem

kader
Daar waar het bestemmingsplan mogelijkheden biedt die uitstijgen boven de standaardmogelijkheden op een locatie die verdacht wordt van de aanwezigheid van een (ernstige) bodemverontreiniging, dient een bodemonderzoek te worden uitgevoerd. Bodemonderzoeken die als onderbouwing dienen voor een bestemmingsplanherziening, mogen niet ouder zijn dan 5 jaar.

beoordeling
Voor het plan is een bodemonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is opgenomen in bijlage 1. Uit dat onderzoek, en het reeds eerder in 2008 uitgevoerde onderzoek, komt naar voren dat er een bodemvervuiling is en dat sanering nodig is voordat er gebouwd kan worden. Tevens is inzichtelijk hoe groot de vervuiling is waarmee ook inzichtelijk is wat de omvang van de saneringsopgave is. Hiervoor is een BUS-melding gedaan die is goedgekeurd door de provincie Gelderland. Daarmee is een goede uitvoering om de bodemkwaliteit in lijn te brengen met het beoogde gebruik van het plangebied als woonlocatie zeker gesteld.

conclusie
Het bestemmingsplan is uitvoerbaar ten aanzien van het aspect bodem.

4.3 Milieuzonering

kader
Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door middel van milieuzonering. Onder milieuzonering wordt verstaan het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding, afstand, tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds.

beoordeling
Rondom het plangebied bevinden zich voornamelijk woningen. Aan de Hoofdstraat (o.a. huisnummer 11D), op 40 m ten zuiden van het plangebied, staan enkele panden met een gemengd functiegebruik met woningen op de bovenverdiepingen en bedrijfsmatige functies op de begane grond (garagebedrijf Kwikfit en een bbq-winkel). In het vigerende bestemmingsplan is een bestemming gemengd (2) opgenomen waarvan de regels enkele detailhandel- en bedrijfsactiviteiten op de locatie toestaan

tot en met milieucategorie 2. In de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' is een maximale richtafstand van 30 m toegekend aan categorie 2-activiteiten, veelal met betrekking tot het aspect geluid. Gelet op de feitelijke afstand tussen het plangebied en het bestemmingsvlak gemengd (40 m) wordt aan de richtafstand voldaan. Nadelige milieueffecten kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten. De woningen in de directe nabijheid naast en boven het garagebedrijf en de bbq-winkel zijn maatgevend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de betreffende bedrijven. De woningen uit voorliggend plan zorgen daarmee ook niet voor een belemmering van de ontwikkelingsmogelijkheden van de bedrijven.

conclusie
Binnen het plangebied is sprake van een goed woon- en leefklimaat en er worden geen bedrijven belemmerd in de ontwikkelingsmogelijkheden. Het plan is uitvoerbaar met betrekking tot het aspect milieuzonering.

4.4 Luchtkwaliteit

kader
De eisen voor de kwaliteit van de buitenlucht zijn vastgelegd in de *Wet milieubeheer* (*Wm*). Deze wet kent grenswaarden en voor enkele stoffen ook plandrempels. De *Wm* heeft tot doel het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging, onder andere als gevolg van het verkeer. Indien het uitoefenen van bevoegdheden, zoals het vaststellen van bestemmingsplannen, gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit, kunnen bestuursorganen die bevoegdheden uitoefenen wanneer aannemelijk is gemaakt dat sprake is van één van onderstaande gevallen (artikel 5.16 *Wm*):

- het bestemmingsplan leidt niet tot het overschrijden van de in de wet genoemde grenswaarden;
- de luchtkwaliteit verbetert per saldo als gevolg van het bestemmingsplan blijft ten minste gelijk;
- het bestemmingsplan draagt niet in betekende mate bij aan de concentratie van een stof waarvoor in de wet grenswaarden zijn opgenomen;
- de ontwikkeling is opgenomen in een vastgesteld programma, zoals het *Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit* (*NSL*)
- Bij ministeriële regeling (de *Regeling niet in betekende mate bijdragen*) zijn categorieën van gevallen aangewezen, waarin (o.a.) het vaststellen van een bestemmingsplan dan wel het verlenen van een omgevingsvergunning voor een projectafwijking in ieder geval niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Wanneer een ontwikkeling valt onder de categorieën van gevallen is het niet nodig luchtkwaliteitsonderzoek uit te voeren. Voor onder meer woningbouwlocaties en kantoorlocaties zijn categorieën van gevallen aangewezen.

beoordeling
Ten aanzien van de bijdrage aan luchtkwaliteit is het initiatief van geringe omvang ten opzichte van de grenswaarde uit de wet (3%). Dit zeker ook daar de

verkeersaantrekkende werking na realisatie vergelijkbaar is met de verkeersaantrekkende werking van de bedrijven en woningen die er nu al zijn / mogen zijn. Daardoor is te concluderen dat dit project 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Een nadere toetsing ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit kan daarom achterwege blijven.

conclusie
Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor het vaststellen van onderhavig bestemmingsplan.

4.5 Geluid

kader
De *Wet geluidhinder* (*Wgh*) heeft betrekking op nieuwe ontwikkelingen. De wet noemt geluidsbronnen die in de ruimtelijke ordening van belang zijn. Binnen de gemeente zijn dit: wegverkeer, railverkeer en gezoneerde industrieterreinen. Deze bronnen hoeven niet binnen het plangebied te liggen. Nieuwe geprojecteerde geluidgevoelige functies binnen de zone van een bron moeten op het aspect geluidbelasting getoetst worden. Wegen die deel uitmaken van een woonerf of van een 30 km-gebied zijn hiervan uitgezonderd.
De *Wgh* benoemt functies die gevoelig zijn voor geluidsbelasting van deze bronnen. Zo zijn bijvoorbeeld woningen en scholen 'geluidgevoelige bestemmingen'.

De *Wgh* kent voorkeursgrenswaarden waarbinnen een geluidgevoelige bestemming altijd kan worden gerealiseerd. Onder voorwaarden kan een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden verleend ('hogere waarde'). Maatregelen om de geluidsbelasting aan de gevel terug te dringen moeten dan onvoldoende doeltreffend zijn of overwegende bezwaren ontmoeten van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige of financiële aard.
Bij een geluidsbelasting boven de maximale ontheffingswaarde zijn geluidgevoelige bestemmingen niet toegestaan. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt indien er gebruik wordt gemaakt van 'dove gevels'.
De grenswaarden zijn voor wegverkeer 48 dB tot en met 53 dB in buitenstedelijk gebied en in stedelijk gebied van 48 dB tot 63 dB en voor spoorweglawaai 55 dB tot en met 68 dB.
Bij een geluidsbelasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde dient akoestisch onderzoek uitsluitsel te geven over de te verwachten geluidsbelasting en de doeltreffendheid van maatregelen om een overschrijding van grenswaarden te voorkomen.
In de op 27 april 2015 vastgestelde *Nota Hogere Waarden Wet geluidhinder Rheden 2015* hebben burgemeester en wethouders vastgelegd hoe zij omgaan met het verlenen van hogere grenswaarden.

beoordeling
Het plangebied ligt nabij de Hoofdstraat. Deze weg heeft een 50 km-regime en is daarmee onderzoeksplichtig op basis van de Wet geluidhinder. Daarom is een akoestisch onderzoek uitgevoerd: zie bijlage 2. Uit het onderzoek blijkt dat de hoogste geluidbelasting op een gevel van het beoogde plan 47 dB is. Dit is onder de

voorkeurswaarde van 48 dB waarmee de locatie niet geluidbelast is.

conclusie
Het aspect geluid vormt geen belemmering voor het vaststellen van dit bestemmingsplan.

4.6 Water

kader
Het aspect water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en water(over)last voorkomen worden en kan ook de kwaliteit van het water hoog gehouden worden. Daarom is het noodzakelijk dat gebiedseigen water zo lang mogelijk in het gebied zelf blijft. Dit gebeurt door middel van het afkoppelen van het schone hemelwater (regen) wat op verhardingen valt zoals bijvoorbeeld de daken.

Aan de hand van de Handreiking Watertoets is het aspect water in onderhavig plan meegenomen. Doel van het watertoets proces is te waarborgen dat waterhuishoud-kundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze meewegen bij alle ruimtelijke plannen en besluiten die relevant zijn voor de waterhuishouding.
Het beleid omtrent lozing van hemelwater is aangegeven in de 'Verordening afvoer hemelwater en grondwater Rheden en het Activiteitenbesluit. Slechts indien geen voorziening op het eigen terrein mogelijk is, kan van deze verplichting ontheffing worden verleend. Dan kan, na instemming van de eigenaar (waterschap) bijvoorbeeld hemelwater geloosd worden op een vijver. Een andere mogelijkheid is dat, na instemming van de gemeente, het hemelwater wordt geloosd op ons gemengd rioolstelsel.

Beoordeling watertoets
Het plangebied ligt binnen het beheergebied van waterschap Rijn en IJssel. Het waterschap is via de digitale watertoets op de hoogte gebracht van voorliggend initiatief, zie bijlage 3. Uit de watertoets blijkt dat het plan geen gevolgen heeft voor (beschermingszones van) waterkeringen en watergangen. Het verhard oppervlak binnen het plangebied neemt door het initiatief af. Het plangebied bestaat in de bestaande situatie enkel uit bebouwing en bestrating. In de toekomstige situatie zorgen de voor- en achtertuinen van de woningen voor een toename van groen en is er meer ruimte aanwezig om overtollig hemelwater via onverhard oppervlak in de bodem te infiltreren. Omdat er geen sprake is van een toename van verhard oppervlak hoeven er op grond van de regels van het waterschap geen verplichte waterbergingsvoorzieningen te worden getroffen. De woningen krijgen een aansluiting op het bestaande rioolstelsel onder de Hogeweg. Tijdens de bouw van de woningen zullen geen uitloogbare materialen worden gebruikt. Het begane grondpeil van de woningen zal op 30 cm boven het wegpeil worden gebouwd.

conclusie
Vanuit het aspect water bestaan geen belemmeringen voor het vaststellen van dit bestemmingsplan.

4.7 Niet gesprongen explosieven

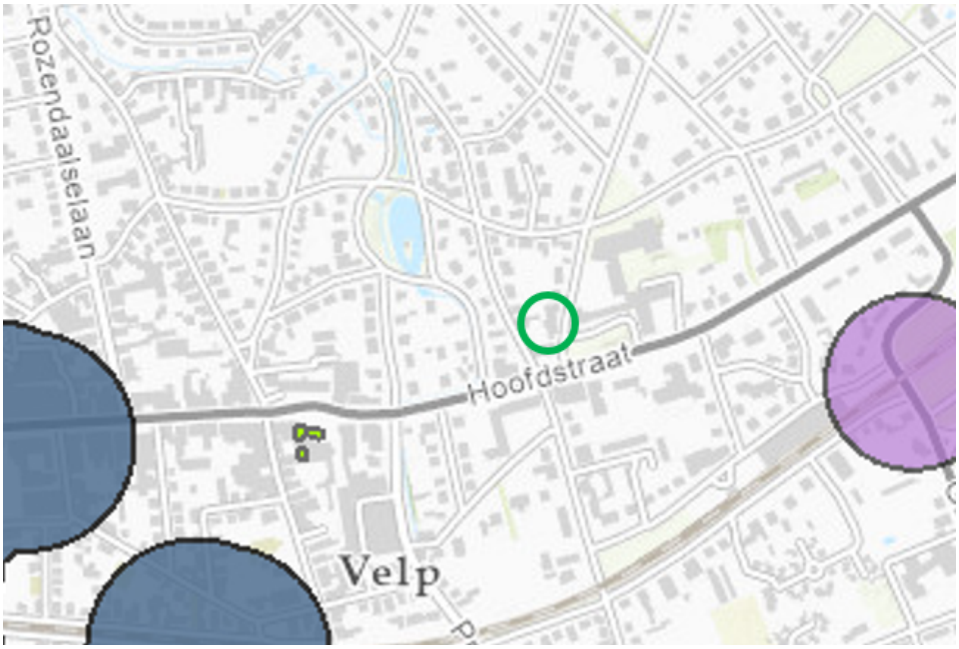
kader

Tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben ook in de gemeente Rheden diverse gevechtshandelingen plaatsgevonden waardoor Conventionele Explosieven in de bodem kunnen zijn achtergebleven. Door werkzaamheden kunnen deze een reëel gevaar opleveren voor betrokken medewerkers en de (directe) omgeving. Bij ontwikkelingen die gepaard gaan met bodemingrepen moet daarom voor de ingreep worden nagegaan of explosieven aanwezig zijn. Op zich raakt dit niet aan de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan, het haakt vooral aan bij het bieden van een veilige werkomgeving en op de veiligheid voor de omgeving bij het werk. Reden om het in dit plan te benoemen is dan ook vooral als invulling van een signaalfunctie.

Aan de hand van informatie uit de Tweede Wereldoorlog en gegevens van ruimingen daarna is een historisch vooronderzoek naar explosieven verricht. De conclusie ervan staat op de Risicokaart Explosieven. De risicokaart geeft een overzicht van de gebieden waar nog explosieven aanwezig kunnen zijn. Dit zijn de verdachte gebieden. In Velp ligt ook nog een aandachtsgebied omdat daar aan het eind van de oorlog veel rookgranaten (met een kaliber van 25 Pr.) terecht zijn gekomen en waardoor in heel Velp restanten en blindgangers hiervan kunnen worden aangetroffen. Dit specifieke soort explosief is evenwel niet risicovol anders dan een schrikeffect vanwege het aantreffen van een explosief. Indien derhalve op basis van de Risicokaart Explosieven geen reden is voor onderzoek hoeft geen onderzoek uitgevoerd te worden voor de ingreep.

beoordeling

De onderstaande afbeelding is een uitsnede van de Risicokaart Explosieven van de gemeente Rheden.



Uitsnede Risicokaart Explosieven (bron:gemeente Rheden)

Hieruit is op te maken dat de planlocatie, groene cirkel, zich niet bevind in een gebied waarin een verhoogt risico is te vinden, evenals in de nabije omgeving.

conclusie
Het aspect niet gesprongen explosieven vormt geen belemmering voor de vaststelling van onderhavig bestemmingsplan.

4.8 Externe veiligheid

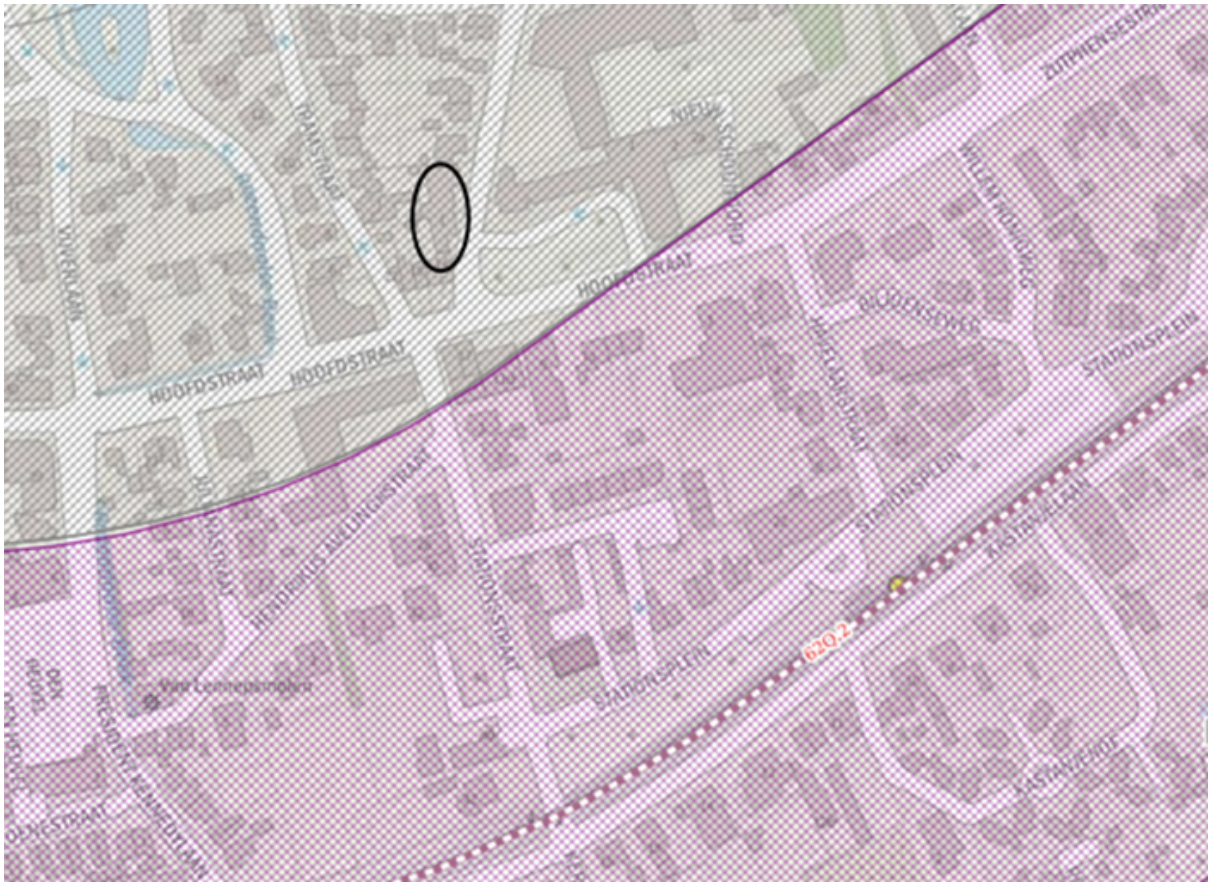
kader
Externe veiligheid gaat over het beperken van de blootstelling van mensen aan een verhoogd gevaar als gevolg van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Denk aan de productie, het behandelen of het transport van gevaarlijke stoffen. De daaraan verbonden risico's moeten aanvaardbaar blijven. Dat kan door voldoende afstand aan te houden tussen deze activiteiten en kwetsbare objecten. Dat zijn woningen, scholen, gezondheidscentra en dagverblijven. Beperkt kwetsbare objecten zijn gebouwen/voorzieningen zoals kantoren, winkels en bedrijven.
Voor transportassen dat wil zeggen verkeerswegen, spoorwegen en vaarwegen, zijn de regels vastgelegd in het *Besluit externe veiligheid transportroutes*, voor buisleidingen in het *Besluit externe veiligheid buisleidingen* (*Bevb*) en voor bedrijven in het *Besluit externe veiligheid inrichtingen* (*Bevi*). Daarnaast wordt in deze paragraaf ook aandacht besteed aan gasdruk regel- en meetstations.

Al die besluiten hanteren dezelfde risico benadering. Daarbij worden twee soorten risico beschouwd. Het gaat in de eerste plaats over de persoonlijke veiligheid van de individuele burger, oftewel het plaatsgebonden risico. De veiligheidszone / plaatsgebonden risico *(PR)* is de berekende kans per jaar dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. De veiligheidszone wordt gebruikt bij de toetsing of een risicovolle activiteit op een bepaalde plek mag plaatsvinden, en of in de directe omgeving mag worden gebouwd.
In de tweede plaats gaat het om het groepsrisico (*GR*). Het *GR* is een maat om de kans weer te geven op een ongeval met een bepaald aantal dodelijke slachtoffers. Tevens wordt het *GR* als maat voor de maatschappelijke ontwrichting beschouwd die kan ontstaan ten gevolge van een ongeval.

Daarnaast kan er bij het vervoer van gevaarlijke stoffen sprake zijn van een plasbrandaandachtsgebied. Dit is het gebied waarin bij het realiseren van kwetsbare objecten rekening gehouden dient te worden met de effecten van een zogenaamde plasbrand. Deze plasbrand kan ontstaan door de ontsteking van uitgestroomde brandbare vloeistof uit een schip of tankwagen. Het plasbrandaandachtsgebied wordt gemeten vanaf de rechterrijstrook in het geval van een weg of de oeverlijn in het geval van een rivier.

Beoordeling
Op basis van de risicokaart van de provincie Gelderland is een inventarisatie gemaakt van de risicobronnen in en rondom het plangebied, die een extern veiligheidsrisico

kunnen veroorzaken. In figuur 1 is een uitsnede opgenomen van de provinciale risicokaart.



Figuur 1, Uitsnede provinciale risicokaart (geraadpleegd op 3 januari 2022) met het plangebied in de zwarte cirkel.

De informatie van de provinciale risicokaart levert de volgende inzichten op.

Het plangebied ligt op ca. 250 meter ten noorden van de spoorlijn Arnhem-Zutphen en op ca. 1.400 meter ten noordoosten van de snelweg A12. Over deze beide transportroutes worden gevaarlijke stoffen vervoerd. Op basis van de regeling basisnet en de provinciale risicokaart is vastgesteld dat de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} van deze beide risicobronnen niet over het plangebied ligt.

Ten aanzien van het groepsrisico is het plan gelegen in het invloedsgebied van de spoorlijn Arnhem-Zutphen en de snelweg A12. Daarmee hebben wijzigingen in het invloedsgebied mogelijk invloed op de hoogte van het groepsrisico van deze risicobronnen. Echter is de afstand tussen het plan en de risicobronnen dermate groot (groter dan 200 meter), dat de wetgever heeft aangegeven dat het groepsrisico alleen beperkt verantwoord hoeft te worden. Hierdoor hoeft niet de hoogte van het groepsrisico in beeld gebracht te worden, maar enkel nog de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

<u>Verantwoording groepsrisico</u>
Het plan is gelegen in het invloedsgebied groepsrisico van een externe veiligheidsrisicobron. Conform vigerende wetgeving moet de gemeente hierdoor het

groepsrisico verantwoorden. Meer specifiek gaat om de wettelijke verplichting op grond van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) artikel 7 en 9 vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over de spoorlijn Arnhem - Zutphen en de snelweg A12. De gemeente heeft bij het invullen van de verantwoordingsplicht een grote mate van beoordelingsvrijheid. Ten aanzien van de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid heeft de Veiligheidsregio adviesrecht. Bij het invullen van de verantwoordingsplicht is gebruik gemaakt van het advies van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) van 10 januari 2022 (kenmerk: 2021-007745). Onderstaand een beschouwing van deze aspecten.

Bestrijdbaarheid
Bij een calamiteit zal de brandweer zich inzetten om de effecten ten gevolge van het incident te beperken. Deze inzet zal voornamelijk plaatsvinden dicht bij de bron. De mate van bestrijdbaarheid wordt vooral bepaald door de veiligheidsvoorzieningen en het aantal aanwezigen dicht bij de risicobron. VGGM is hiervoor voor advies gevraagd. Uit het advies is naar voren gekomen dat VGGM geen aanleiding ziet om aanvullend te adviseren ten aanzien van bestrijdbaarheid. De mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid worden daarom niet verder in beschouwing genomen.

Zelfredzaamheid
Met de term "zelfredzaamheid" wordt bedoeld: Het vermogen om jezelf en/of anderen in veiligheid te brengen bij (een dreiging van) een gevaarlijke situatie. Bij het bepalen van de mate van zelfredzaamheid spelen onder andere de fysieke gesteldheid en zelfstandigheid van de aanwezigen, de alarmeringsmogelijkheden en vluchtmogelijkheden een rol.

Het advies van Veiligheids en Gezondheidsregio Gelderland Midden geeft het volgende aan:

- Het plan ligt alleen binnen de effectafstand van het scenario toxische wolk. De kans daarop is klein. Het plan leidt tot een beperkte toename van het aantal aanwezigen die zichzelf in veiligheid kunnen brengen, mits geïnformeerd en tijdig gewaarschuwd;
- VGGM adviseert toekomstige bewoners te infomeren over de aanwezige risico's van de spoorlijn Arnhem – Zutphen. Waarbij het te verwachten handelingsperspectief schuilen is.

Ten aanzien van risicocommunicatie is er NL alert. Hiermee zijn mensen binnen een bepaald gebied gericht te informeren door het sturen van een bericht naar mobiele telefoons. Verder is het plan via de Hogeweg te ontvluchten van de risicobron af. De gemeente acht het dan ook niet noodzakelijk om verdere maatregelen te treffen om de zelfredzaamheid te verbeteren. Daarnaast zijn de geadviseerde maatregelen van de VGGM niet ruimtelijk relevant.

Conclusie
Het plan ligt buiten de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} van de transportroutes met een externe veiligheidsrisico. De plaatsgebonden risicocontour van de beide risicobronnen vormt geen belemmering voor de realisatie van het plan.

Ten aanzien van het groepsrisico ligt het plangebied in het invloedsgebied van de spoorlijn Arnhem - Zutphen en de snelweg A12. Op basis van de verantwoording groepsrisico (zie hierboven) kan worden geconcludeerd dat het ruimtelijke initiatief niet tot een toename van het groepsrisico leidt en geen significant effect heeft op de mogelijkheden voor rampenbestrijding en zelfredzaamheid. Daarmee is het aspect externe veiligheid geen belemmering voor de realisatie van het plan.

4.9 Natuur en Landschap

kader

De bescherming van gebieden is vastgelegd de *Wet Natuurbescherming* en de *Omgevingsverordening Gelderland* (*Gelders Natuurnetwerk*, *Groene ontwikkelingszone*, *Waardevol open gebied*, *Nationaal landschap*). Voor de bescherming van soorten (flora en fauna) geldt de *Wet Natuurbescherming.*

Gebiedsbescherming

Op grond van de *Europese Vogelrichtlijn* en *Habitatrichtlijn* zijn speciale beschermingszones aangewezen. Samen vormen zij *Natura 2000*, een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De bescherming van de *Natura 2000* gebieden is geregeld in de *Wet natuurbescherming*. De *Veluwe* en *Rijntakken* zijn aangewezen als *Natura 2000*-gebieden. Binnen deze gebieden mag de kwaliteit van de natuurlijke habitat en leefgebieden van aanwezige soorten niet verslechteren en mogen er geen storende factoren optreden die een significant negatief effect hebben. Dit geldt niet alleen voor de activiteiten en ingrepen in het gebied zelf, maar ook voor activiteiten en ingrepen daar buiten die invloed kunnen hebben op het gebied.

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het GNN bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het GNN geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk, hiervoor gelden specifieke regels die garanderen dat het GNN in stand blijft.

Groene Ontwikkellingszone (GO)

De GO is een gebied waar partners en partijen worden uitgenodigd om actief 'groen' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Het landelijk *Natuurnetwerk Nederland*, voorheen de *Ecologische Hoofdstructuur (EHS)* is binnen de provincie beschermd. Veel natuurgebieden en voor planten en dieren waardevolle cultuurlandschappen maken onderdeel uit van het *Gelders Natuurnetwerk* en de *Groene Ontwikkelingszone*. Het *Gelders Natuurnetwerk* wordt gevormd door de bestaande natuurgebieden uit de voormalige *Ecologische Hoofdstructuur*. De gebieden in de *Groene Ontwikkelingszone* zijn waardevol voor de natuur maar hebben daarnaast tevens een andere functie. Veel kleinschalige cultuurlandschappen met landschapelementen zijn aangewezen als *Groene ontwikkelingszone*. Daarnaast worden in de *Omgevingsverordening* beschermd het *Waardevol open gebied* en het *Nationaal landschap*.

Soortenbescherming

Ook de bescherming van soorten is geregeld in de *Wet Natuurbescherming (Wnb)*. Bij nieuwe ontwikkelingen moet onderzocht worden welke gevolgen dit heeft voor de aanwezige beschermde soorten en/of hun leefomgeving. Als een plan (in)direct kan leiden tot de verstoring van een beschermde soort of vernietiging van het leefgebied, een vast rust- of verblijfplaats, kan het project strijdig zijn met de *Wnb*.
De wet kent drie verschillende beschermingsregimes:

- alle van nature in het wild levende vogels: de bescherming is gebaseerd op de bepalingen uit de *Vogelrichtlijn*;
- soorten opgenomen in bijlage IV van de *Habitatrichtlijn*, bijlage I en II van het *Verdrag van Bern* en bijlage II van het *Verdrag van Bonn*: de bescherming is gebaseerd op de bepalingen uit de Habitatrichtlijn;
- andere soorten genoemd in bijlage A van de Wnb: de bescherming van deze soorten, die veelal op de rode lijst staan, is iets minder stringent dan die van de Vogel- en Habitatrichtlijn;

De provincie heeft in de *Omgevingsverordening* aangegeven voor welke algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen.

beoordeling
Ten behoeve van voorliggend initiatief is een quickscan Flora en Fauna uitgevoerd. Deze quickscan heeft als doel vast te stellen dat het voorliggende initiatief niet leidt tot aantasting van beschermde natuurwaarden en/of beschermde gebieden.
Het onderzoek is toegevoegd in bijlage 4. De belangrijkste conclusies worden in de onderstaande paragraaf uitgelicht.

<u>Gebiedsbescherming</u>
Om te bepalen of er wat betreft het aspect stikstofdepositie belemmeringen zijn voor de voorgenomen ontwikkeling, is een voortoets naar de sitkstofdespositie op Natura 2000-gebieden uitgevoerd. Dit rapport is als bijlage 5 toegevoegd. Hierin is geconcludeerd dat er in de gebruiksfase geen sprake is van een bijdrage aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden groter dan 0,00 mol/ha/j waarmee er geen sprake is van significant negatieve effecten voor het Natura-2000 gebied. Daarmee zijn er geen belemmeringen wat betreft het aspect stikstof en is er geen vergunning Wnb nodig.

<u>Soortenbescherming</u>
Ten behoeve van voorliggende initiatief is een quickscan Flora en Fauna uitgevoerd (zie bijlage 4). De conclusie in dat rapport is dat de beoogde ontwikkeling niet leidt niet tot overtreding van gebiedsbescherming en houtopstanden in het kader van de Wnb en dat bij sloop met het opvolgen van algemene maatregelen vanuit de Algemene zorgplicht goed rekening gehouden kan worden met foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient te worden vastgesteld of de te slopen bebouwing een relevante functie heeft voor gebouwbewonende vleermuizen en huismus (soortenbescherming). Mocht dat zo zijn dan is daar een ontheffing voor nodig op basis van de Wet natuurbescherming. De conclusie is dat, gezien hetgeen naar voren is gekomen in het onderzoek, er geen reden is om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen niet verkregen zouden kunnen worden en dat daarmee het bestemmingsplan uitvoerbaar is.

conclusie
Het aspect natuur en landschap vormt geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

4.10 Biodiversiteit

Kader
Op 28 juni 2022 is de gemeentelijke beleidsnota Biodiversiteitsplan 2022-2032 vastgesteld. Het college en de gemeenteraad van de gemeente Rheden hebben besloten om hoog in te zetten op de biodiversiteit. Een ontwikkeling vanuit dit beleid is het behouden en herstellen van de biodiversiteit en het natuurinclusief ontwerpen en inrichten van projecten aan de hand van een puntensysteem.

Beoordeling
Momenteel wordt gewerkt aan het puntensysteem, deze is nog niet gereed. Gelet op de biodiversiteitsambities is het wenselijk het natuurinclusief bouwen en inrichten als uitgangspunt gehanteerd te worden in de uitwerking van de inrichting en ontwikkeling van het project. Het natuurinclusief bouwen en inrichten is niet verbonden met de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Biodiversiteit is overal om ons heen en op elke schaal kan een bijdrage geleverd worden. In de nieuwbouw kunnen voorzieningen gecreëerd worden voor flora en fauna. Rond de parkeerplaatsen en in de tuinen kunnen maatregelen opgenomen/ uitgewerkt worden die bijdragen aan de biodiversiteit zoals het toepassen van inheemse hagen, natuurlijke beplanting en nestgelegenheid voor flora en fauna. Dit wordt meegegeven aan de initiatiefnemer van het plan.

Conclusie
Het bestemmingsplan past binnen het beleid van het aspect biodiversiteit.

4.11 Archeologie en Cultuurhistorie

Archeologie
kader
Vanaf 2012 geldt de verplichting dat bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening gehouden moet worden met de cultuurhistorische (waaronder de archeologische) waarden in het plangebied. Op 1 juli 2016 is de *Erfgoedwet* in werking getreden die onder andere de *Monumentenwet 1988* vervangt.

Archeologie
Ten aanzien van archeologie blijven belangrijke punten:
- nadruk op 'behoud in situ'; archeologische resten moeten zoveel mogelijk in de bodem zelf bewaard blijven;
- toepassing van het principe dat de verstoorder betaalt. De initiatiefnemer/ projectontwikkelaar betaalt de kosten voor het noodzakelijk archeologisch onderzoek;
- het vergunningenstelsel voor opgravingen is echter vervangen door een

certificering stelsel. Alleen conform de bepalingen van de Erfgoedwet gecertificeerde bedrijven en overheidsinstanties mogen opgravingen verrichten. In de wet is voorzien in een overgangsbepaling.

Daarnaast dient in deze toelichting beschreven te worden de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden rekening is gehouden.

beoordeling
Het plangebied heeft de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie 2". Deze stelt dat initiatieven die voorzien in het oprichten van bouwwerken en / of werkzaamheden groter als 250 m^2 en dieper van 30 cm onderzoeksplichting zijn. De beoogde ontwikkeling voorziet in een ingreep groter dan deze gestelde grenswaarden, reden voor een archeologisch onderzoek. Dit onderzoek is als bijlage 6 opgenomen bij dit plan. Uit dat onderzoek komt naar voren dat archeologische waarden te verwachten zijn bij een diepte van 120 cm onder maaiveld. Het beoogde plan voorziet daar niet in, maar planologisch is dat wel mogelijk. Daarom is de dubbelbestemming aangepast zodat indien deze diepte toch overschreden wordt een onderzoek nodig is.

conclusie
Voorliggende ontwikkeling is uitvoerbaar met betrekking tot archeologie.

Cultuurhistorie
Hogeweg 1 is geen monument. Op de concept-bouwhistorische verwachtingskaart voor Velp is er geen verwachting voor het complex uitgesproken. De locatie bevindt zich net buiten de begrenzing van het rijksbeschermde dorpsgezicht Villapark Overbeek, een gebied met landelijke erkenning van de cultuurhistorische waarden in dit gebied. Aan de overzijde van de Hogeweg bevindt zich een gemeentelijk monument.
Historisch gezien staan de gebouwen recht op het perceel, gedraaid t.o.v. de Hogeweg en Tramstraat. Het project volgt deze historische plaatsing en de bestaande gebouwcontour en kiest voor een geleding van de bouwmassa in meerdere volumes, waardoor er geen negatief effect is op de cultuurhistorische waarden van het gebied. Er zijn ook geen negatieve effecten te verwachten op de te beschermen waarden van het naastgelegen beschermde dorpsgezicht en het tegenover gelegen gemeentelijk monument.

Conclusie
Voor cultuurhistorie bestaat net als bij archeologie geen belemmering om tot vaststelling van onderhavig plan over te gaan.

4.12 Verkeer en parkeren

kader
parkeren
Voor het parkeren vormen de bepalingen uit de *Nota Parkeernormen Rheden 2015* de grondslag. Het beleid is vastgelegd bij de vaststelling door de gemeenteraad op 26 mei 2015. Voor rijwoningen en appartementen geldt een parkeernorm van 1,4 parkeerplaats per woning voor twee-onder-één kap en vrijstaande woningen bedraagt de parkeernorm 1,6 parkeerplaats per woning. Tevens is de bruikbaarheid

van de parkeervoorzieningen van belang.

beoordeling
Parkeren
Voorliggend initiatief voorziet de ontwikkeling van 6 woningen. De woningen zullen worden gerealiseerd als aaneengesloten rijwoningen. Dit type woningen heeft in de Parkeernota van de gemeente Rheden, zie bijlage 2 een norm van 1,4 parkeerplaatsen per woning. Dit heeft als gevolg dat er met de beoogde ontwikkeling 9 parkeerplaatsen moeten worden gerealiseerd. Een deel, 6 plaatsen, van deze parkeerplaatsen zullen worden gerealiseerd op eigen terrein ten zuiden van de woningen. De overige 3 parkeerplaatsen zullen worden gerealiseerd in de openbare ruimte aan de Hogeweg.

De planopzet voldoet aan de parkeernormen zoals gesteld. Deze is op een ruimtelijk verantwoorde wijze ingepast. In het kader van de omgevingsvergunning zal op basis van het uiteindelijke bouwplan de definitieve toets plaatsvinden.

Verkeer/infrastructuur
Het voorliggende plan voorziet de ontwikkeling van 6 woningen. De woningen zijn gelegen aan de Hogeweg en worden ontsloten door de Hoofdstraat. De verkeersaantrekkende werking na realisatie is vergelijkbaar is met de verkeersaantrekkende werking van de bedrijven en woningen die er nu al zijn / mogen zijn.

conclusie
Het aspect verkeer en parkeren vormen geen belemmering voor het vaststellen van onderhavig bestemmingsplan.

4.13 Milieueffect rapportage

kader
Bepaalde activiteiten kunnen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben. Welke activiteiten dat zijn is vastgelegd in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). De activiteiten zijn onderverdeeld in:

- activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu (onderdeel C van de bijlage bij Besluit m.e.r.);
- activiteiten ten aanzien waarvan het bevoegd gezag moet beoordelen of zij belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben milieu (onderdeel D van de bijlage bij Besluit m.e.r.).

Aan het merendeel van de activiteiten zijn drempelwaarden gekoppeld:

- Wanneer het bestemmingsplan een activiteit mogelijk maakt die is opgenomen in onderdeel C van de bijlage bij het Besluit m.e.r. en de activiteit de drempelwaarde overschrijdt, geldt een m.e.r.-plicht.
- Wanneer het bestemmingsplan een activiteit mogelijk maakt die is opgenomen in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht.

Een m.e.r.-beoordeling is in ieder geval verplicht als de drempelwaarde wordt overschreden. De verplichting geldt (sinds 1 april 2011) ook als de drempelwaarde niet wordt overschreden maar toch niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen kan hebben voor het milieu.

Gevolg van dat laatste is dat in een bestemmingsplan voor een activiteit die voorkomt in onderdeel D maar waarbij de omvang onder de drempelwaarde ligt, gemotiveerd moet worden of een m.e.r.-beoordeling nodig is. Deze motivering moet zijn gebaseerd op een toets die qua inhoud aansluit bij de verplichte m.e.r.-beoordeling. Voor deze toets gelden geen vormvereisten en daarom wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

In onderdeel D.11.2 is opgenomen: De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen. De nota van toelichting van het Besluit m.e.r. (Stb. 2011, 102) zegt hierover dat het kan gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen e.d. of combinatie daarvan. Wat stedelijke ontwikkeling inhoudt kan van regio tot regio verschillen. Wat van belang bij de vraag of er sprake is van een stedelijk ontwikkelingsproject is of er per saldo aanzienlijke gevolgen voor het milieu kunnen zijn.

In dit bestemmingsplan is er sprake van een herinrichting van een bestaand woongebied waardoor er, zoals ook blijkt uit dit hoofdstuk, per saldo geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu zijn.

beoordeling
In het kader van voorliggende ontwikkeling is een Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld, zie bijlage 7. De belangrijkste conclusie van de notitie is dat als gevolg van voorliggende ontwikkeling geen sprake is van een ontwikkeling die een forse invloed op het milieu in de omgeving. Belangrijke milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Verder onderzoek in het kader van het Besluit milieueffectrapportage is niet nodig: het plan is niet m.e.r.-plichtig.

conclusie
Het aspect milieueffectrapportage vormt geen belemmering voor het vaststellen van onderhavig bestemmingsplan.

Hoofdstuk 5 Juridische aspecten

5.1 Algemeen

Een bestemmingsplan is een juridisch instrument en bestaat uit een verbeelding en regels en gaat vergezeld van een toelichting. De verbeelding en regels leggen de bouw- en gebruiksmogelijkheden vast van de grond en de opstallen. Het plan is voor iedereen juridisch bindend: burger, bedrijf of overheid.

In de digitale omgeving zijn de bestemming en de daarbij geldende regels reeds gekoppeld. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van een verbeelding op papier. Nadat op de verbeelding de locatie is opgezocht waarover informatie wordt gewenst, kan in de regels worden nagelezen welke mogelijkheden zijn vastgelegd. Uit het samenstel van de verbeelding en de regels blijkt wat wordt toegelaten. De digitale versie is bindend bij een verschil met de papieren versie.

De toelichting is een beschrijving van de keuzes die in het bestemmingsplan zijn gemaakt en vervat de resultaten van het overleg met gemeenten, waterschappen en diensten van de provincie en rijk wiens belangen in het plan in geding zijn.

Per 1 januari 2010 geldt de verplichting dat bestemmingsplannen volgens een landelijke digitale opzet (digitale standaarden) worden opgesteld. De *Wro* geeft voorts een aantal verplichtingen, die bij de totstandkoming van een bestemmingsplan gevolgd moeten worden.

5.2 Procedure bestemmingsplan

De tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan met de daarbij behorende stukken en het ontwerpbesluit, moeten worden gepubliceerd waarbij de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen in te dienen bij de gemeenteraad. Nadat de gemeenteraad een besluit over de vaststelling van dit bestemmingsplan heeft genomen, ligt het plan wederom ter inzage. Belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend, evenals belanghebbenden die niet kunnen worden verweten geen zienswijze te hebben ingediend, kunnen dan in beroep gaan bij de *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.* Tegen de wijzigingen die bij de vaststelling in het bestemmingsplan zijn aangebracht, kan iedere belanghebbende beroep instellen.
De herziening treedt vervolgens daags na afloop van de tervisielegging in werking als geen beroep is ingesteld.
Is wel beroep ingesteld dan treedt de herziening ook in werking, tenzij naast het indienen van een beroepschrift ook om een voorlopige voorziening is gevraagd. De schorsing van de inwerkingtreding eindigt indien de voorlopige voorziening wordt afgewezen. De procedure eindigt met het besluit van de *Afdeling bestuursrechtspraak*

op het beroepschrift.

5.3 Verbeelding en regels

De verbeelding en de planregels vormen tezamen het juridisch bindend deel van het bestemmingsplan. Ze moeten in samenhang worden bezien en toegepast. De wijze waarop een bestemmingsplan vorm krijgt, is vastgelegd in landelijke standaarden.

5.3.1 Verbeelding

Op de verbeelding wordt aangegeven welke bestemmingen de gronden hebben. Dit gebeurt via een bestemmingsvlak. Ter nadere invulling c.q. verbijzondering van deze bestemmingen is de verbeelding voorzien van aanduidingen. Op basis van de aanduidingen worden functies aan de bestemming toegevoegd of verwijderd, of worden aanwijzingen gegeven ten aanzien van aantallen of maatvoeringen. De verbeelding moet worden bezien in samenhang met de regels. Voor de verdere uitleg hiervan wordt verwezen naar onderstaande uitleg onder 5.3.2. Voor de beschrijving van het bestemmingsplan wordt verwezen naar 2.2.

5.3.2 Regels

De bestemmingsplanplanregels zijn verdeeld over vier hoofdstukken. Deze worden kort beschreven. Daarna volgt een toelichting op deze regels.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels. In dit hoofdstuk worden begrippen verklaard die in de planregels worden gebruikt (artikel 1). Dit gebeurt om een eenduidige uitleg en toepassing van de planregels te waarborgen. Ook is de wijze waarop gemeten moet worden bij het toepassen van de regels bepaald (artikel 2).

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels
In dit tweede hoofdstuk zijn de bepalingen van de bestemmingen opgenomen. Dit gebeurt in alfabetische volgorde. Eerst de bestemmingsregels en vervolgens de dubbelbestemmingen.
Ieder artikel kent een vaste opzet. Eerst wordt het toegestane gebruik geformuleerd in de bestemmingsomschrijving. Vervolgens zijn bouwregels opgenomen. Aansluitend worden de (eventuele) afwijkingsmogelijkheden ten aanzien van het bouwen en het gebruik omschreven. Daarna de specifieke gebruiksregels en de vergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde (aanlegvergunningenstelsel), voor zover dit aan de orde is.

Belangrijk om te vermelden is dat naast de bestemmingsregels ook in andere regels relevante informatie staat die mede gelezen en geïnterpreteerd moeten worden. Alleen zo ontstaat een volledig beeld van hetgeen is geregeld.

Hoofdstuk 3 Algemene regels
In dit hoofdstuk zijn regels opgenomen met een algemeen karakter. Ze gelden dus voor het hele plan. Denk aan de anti-dubbeltelregel en de regels met betrekking tot mogelijke binnenplanse afwijkingen. Een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid is, zoals het woord het al zegt, een mogelijkheid in het bestemmingsplan zelf om af te wijken van de regels uit datzelfde bestemmingsplan. Dit in tegenstelling tot 'buitenplanse' afwijkingsmogelijkheden.
De (bestemmings)regels moeten altijd in samenhang met de algemene regels worden

gelezen vóórdat op basis van de bestemmingsregels interpretaties worden verricht.

In dit hoofdstuk worden ook regels gegeven over het ondergronds bouwen. Daarbij zal in voorkomende gevallen door middel van een geohydrologisch onderzoek aangetoond moeten worden dat grondwaterstromen niet worden verstoord.
De oppervlakte van een ondergrondse ruimte wordt niet meegeteld indien een maximum is gesteld.

Ten aanzien van de vereiste parkeergelegenheid op het bijbehorende terrein, wordt verwezen naar de bijlage Parkeernormen bij onderhavig plan. Wat voldoende is, wordt op basis van deze normen niet alleen bepaald bij de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning, maar ook bij een wijziging in het gebruik.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels
In het laatste hoofdstuk wordt het overgangsrecht geregeld en wordt bepaald hoe het bestemmingsplan heet (de slotregel).

Toelichting regels
Voor zover relevant worden de regels hierna nog artikelsgewijs nader toegelicht. De voor dit bestemmingsplan relevante bestemmingen en aanduidingen zijn reeds nader toegelicht in 2.2.

Begrippen
Voor een goede uitleg van de regels moeten de begripsbepalingen correct worden toegepast. Zij bieden uitsluitsel over de gebruikte termen en zijn doorslaggevend bij de interpretatie van de regels.
Ten aanzien van het begrip 1.15 bijgebouw kan nog worden opgemerkt dat expliciet niet is gekozen voor de term 'bijbehorend bouwwerk' waar in de Wabo van wordt gesproken. Dit vloeit voort uit de keuze om in beginsel geen functieonderscheid voor te schrijven tussen hoofd- en bijgebouw.
Opgemerkt wordt dat een carport onder het begrip overkapping valt.

Wijze van meten
Dit artikel geeft aan hoe dient te worden gemeten. Bij het toepassen van de betreffende regels (zoals opgenomen in de algemene aanduidingsregels van dit plan) dient dus te worden gemeten conform de aangegeven meetmethodiek.

Anti-dubbeltelregel
Deze regel is opgenomen om een ongewenste verdichting van de bebouwing te voorkomen. Deze zou zich kunnen voordoen indien een deel van een bouwperceel dat al bij de berekening van een maximaal bebouwingspercentage was betrokken wederom bij een dergelijke berekening, doch nu ten behoeve van een ander bouwperceel wordt betrokken.

Algemene bouwregels
Voor diverse geringe bouwonderdelen geldt, dat deze bij de toets aan de planregels als zodanig buiten beschouwing worden gelaten. Daarnaast is een regeling voor ondergronds bouwen opgenomen. Hoofdregel is, dat hetgeen bovengronds is toegestaan, ook ondergronds kan worden toegestaan. Daarnaast zijn enkele

verbijzonderingen opgenomen. De tekst van de regeling volgt uit het *Bro*.

Algemene gebruiksregels
Voor de redactie van dit artikel is de algemene formulering aangehouden. Deze gaat uit van de gedachte dat het gebruik uitsluitend mag plaatsvinden in overeenstemming met de bestemming. In beginsel is de bestemmingsomschrijving van de betreffende bestemming bepalend.
Verder wordt nog voorzien in een regeling ten aanzien van het parkeren en de parkeernormen. De parkeernormen zijn voor alle bestemmingen van toepassing. Zij zijn als bijlage bij de regels opgenomen en maken als zodanig onderdeel uit van de regels van het voorliggende bestemmingsplan.

Algemene afwijkingsregels
Aan burgemeester en wethouders wordt hier de bevoegdheid gegeven om af te wijken van de bestemmingsregels. Evident is dat niet alle afwijkingsregels op alle bestemmingen van toepassing zijn. Voorts is van belang dat het bestaan van de bevoegdheid niet mag leiden tot een automatisme in het afwijken: conform de Algemene wet bestuursrecht (Awb) moeten burgemeester en wethouders de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen afwegen. Overigens is de bevoegdheid beperkt in die zin dat geen omgevingsvergunning voor afwijken mag worden verleend indien onevenredige afbreuk wordt gedaan aan een aantal met name genoemde belangen.

Overgangsrecht
De redactie van dit recht volgt uit het *Bro*. Bij het overgangsrecht wordt onderscheid gemaakt naar bouwwerken en gebruik.
Bij bouwwerken gaat het er om of ze op de peildatum in enigerlei opzicht afwijken van het plan. Doorgaans betreffen die afwijkingen de bouwregels. Ze mogen gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd of na een calamiteit worden herbouwd, mits de bestaande afwijkingen naar hun aard niet worden vergroot. Bij de vraag of de afwijking wordt vergroot kan ook het gebruik relevant zijn. Van de mogelijkheid tot gedeeltelijke vernieuwing of verandering zijn uitgesloten de illegale bouwwerken. Daaronder worden verstaan de bouwwerken die zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning - voor zover vereist - zijn gebouwd in strijd met het toen geldende bestemmingsplan.
Voor een vergroting van de inhoud van een bouwwerk met niet meer dan 5% kan met een omgevingsvergunning eenmalig worden afgeweken. Peildatum voor bouwwerken is het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.
Ten aanzien van het gebruik is bepaald dat bestaand, met het plan strijdig gebruik mag worden voortgezet. Een uitsluitingsclausule is opgenomen voor gebruik dat al in strijd was met het voorheen geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan. Deze regel laat de wrakingsjurisprudentie onverlet.

5.4 Reikwijdte bestemmingsplan

Om te beoordelen of een ontwikkeling kan worden gerealiseerd, is het soms niet voldoende om alleen af te gaan op de inhoud van het bestemmingsplan. Ook indien het bestemmingsplan een ontwikkeling toestaat, kan het voorkomen dat andere regelgeving of dat gesloten verdragen de daadwerkelijke uitvoering verhinderen of pas na bijvoorbeeld vergunningverlening of onderzoek mogelijk maken.

De kaders die het bestemmingsplan biedt ten aanzien van nieuwe bouwmogelijkheden/bouwplaninitiatieven, bieden geen garantie voor de te verlenen omgevingsvergunning voor het bouwen. Bouwplannen zullen naast de toets aan onderhavig bestemmingsplan tevens worden getoetst aan, en dienen te voldoen aan, zowel het landelijke *Bouwbesluit* als de bouwverordening (vastgesteld door de gemeenteraad). Waarbij de (onafhankelijke) welstandscommissie adviseert of het bouwplan op basis van de *Welstandsnota* zoals die op 30 mei 2017 is vastgesteld door de gemeenteraad, voldoet aan redelijke eisen van welstand.

5.5 Handhaving

Het bestemmingsplan maakt op een eenvoudige wijze duidelijk wat is toegelaten en is daarmee goed handhaafbaar.
Burgemeester en wethouders kunnen bestuursrechtelijk optreden tegen activiteiten die strijdig zijn met het bestemmingsplan. Daartoe is beleid vastgesteld. Daarnaast kan ook via de strafrechtelijke weg worden opgetreden. Een overtreding van de regels is een strafbaar feit waarop de *Wet op de Economische Delicten* van toepassing is.

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid

kader
Op grond van het *Besluit ruimtelijke ordening* dient de economische uitvoerbaarheid te worden onderzocht in het kader van het bestemmingsplan. De *Wet ruimtelijke ordening* verplicht de gemeente tot het verhaal van kosten die tot de grondexploitatie behoren op basis van een exploitatieplan.
De gemeente kan hiervan afzien indien:

a. het verhaal van de kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd, en
b. het bepalen van een tijdvak of fasering niet noodzakelijk is, en
c. het stellen van eisen, regels of een uitwerking van regels aan het bouwrijp maken, de aanleg van nutsvoorzieningen, en het inrichten van de openbare ruimte en woningbouwcategorieën niet noodzakelijk is, of
d. één van de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen van toepassing is, te weten:
    1. het totaal der wettelijk te verhalen exploitatiebijdragen bedraagt minder dan € 10.000,00, of
    2. er geen verhaalbare kosten in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening aan de orde zijn, of
    3. de verhaalbare kosten in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening uitsluitend de aansluiting van een bouwperceel op de openbare ruimte of de aansluiting op de nutsvoorzieningen betreffen.

De *Wet ruimtelijke ordening* kent voorts een regeling welke voorziet in een tegemoetkoming in schade indien deze boven het normale maatschappelijke risico uitstijgt. Burgemeester en wethouders hebben ter zake van planschade een verordening vastgesteld.

beoordeling
De ontwikkelingskosten komen geheel voor rekening van de initiatiefnemer. Hiertoe zal de gemeente voorafgaand aan de planologische procedure met de initiatiefnemer een exploitatieovereenkomst afsluiten. Bij het doen van de BUS-melding zijn kosten voor sanering bekend, hieruit blijkt dat het project vanuit het aspect bodem economisch uitvoerbaar is. Voor de realisatie van het plan hoeft de gemeente geen investering te doen. De kosten die door de gemeente gemaakt worden voor het voeren van de planologische procedure zijn verrekend in de leges. Eventuele extra gemeentelijke kosten worden gedekt door de exploitatieovereenkomst. Aanpassingen in het openbaar gebied komen in principe voor rekening van de ontwikkelende partij, mits er andere afspraken hieromtrent zijn vastgelegd. Wanneer door de gemeente kosten in het openbaar gebied worden gemaakt of er sprake is van schade in het openbaar gebied, zal de gemeente deze kosten verhalen op de ontwikkelende partij.
Tevens zal een overeenkomst betreffende planschade worden afgesloten. Deze kosten komen eveneens geheel voor rekening van de initiatiefnemer. Op basis van het

bovenstaande kan geconcludeerd kan worden dat het plan economisch uitvoerbaar is.

conclusie
Gelet op het vorenstaande is de economische uitvoerbaarheid verzekerd. In het kader van de vaststelling van het bestemmingsplan kan worden afgezien van het vaststellen van een exploitatieplan.

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.1 Inspraak

kader
De gemeente kent op grond van de *Gemeentewet* een inspraakverordening. Deze verordening verplicht niet tot het geven van inspraak bij de voorbereiding van bestemmingsplannen. Het geven van inspraak valt dus buiten de wettelijke procedure. Indien hiertoe aanleiding bestaat, kan in een voorkomend geval besloten worden om in aanvulling op de wettelijke procedures inspraak te geven.

beoordeling
Bij voorliggend plan is geen sprake van een formele inspraakprocedure. Het bestemmingsplan wordt direct als ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen.

Voor omwonenden uit de omgeving van het plangebied zijn inmiddels enkele informatieavonden georganiseerd. Tijdens deze avonden zijn de plannen gepresenteerd en hebben omwonenden de gelegenheid gekregen om mee te praten over de ontwikkeling. De reacties uit de buurt zijn overwegen positief. Omwonenden krijgen ook via de formele weg nog de gelegenheid om zienswijzen op het plan in te dienen.

conclusie
Volstaan is met de wettelijke procedure zoals opgenomen in de *Wet ruimtelijke ordening.*

7.2 Vooroverleg

kader
Op grond van het *Besluit ruimtelijke ordening* wordt vooroverleg gepleegd met de besturen van de betrokken gemeenten, waterschappen en met diensten van provincie en rijk die betrokken zijn bij de zorg voor een goede ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in geding zijn.
Van de kant van de provincie Gelderland en het rijk is bericht in welke gevallen zij vooroverleg nodig vinden. Gelet op de beperkte omvang van dit plan in relatie tot het gegeven dat het binnenstedelijk is, is geen vooroverleg gevoerd.

7.3 Zienswijzen

Het Besluit ruimtelijke ordening voorziet erin dat, voordat de formele procedure wordt gestart met de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan, wordt kennisgegeven van het voornemen om een bestemmingsplan te vervaardigen. De tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan is ingevolge de Wet ruimtelijke ordening op 19 oktober 2022 bekendgemaakt in de Regiobode, de Staatscourant en in het elektronische Gemeenteblad. Gedurende de termijn van terinzagelegging van donderdag 20 oktober tot en met woensdag 30 november 2022 heeft eenieder de mogelijkheid gehad zienswijzen omtrent het ontwerpbestemmingsplan bij de gemeenteraad naar voren te brengen. In deze periode was het bestemmingsplan via www.ruimtelijkeplannen.nl digitaal te raadplegen. De analoge versie lag ter inzage in het gemeentehuis. Tijdens de zienswijzeperiode zijn er twee zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan ingediend. De beantwoording van de ingediende zienswijzen zal plaatsvinden in de Nota van Zienswijzen via een bijlage bij het raadsbesluit omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan. De zienswijzen hebben geleid tot een aantal wijzigingen in de bestemmingsplan te vinden in de Nota van Wijzigingen. De wijzigingen zijn doorgevoerd waardoor het bestemmingsplan aan de raad kan worden voorgelegd ter vaststelling. Na vaststelling wordt het bestemmingsplan voor beroep ter visie gelegd

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Velp 2016 Woongebieden
Noord, locatie Hogeweg 1-3

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk
gebied

Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3

Inhoudsopgave

Bijlagen bij de toelichting **5**

Bijlage 1 **Bodemonderzoek** **7**

Bijlage 2 **Akoestisch onderzoek** **119**

Bijlage 3 **Watertoets** **161**

Bijlage 4 **Quickscan flora en fauna** **169**

Bijlage 5 **Voortoets stikstof** **191**

Bijlage 6 **Archeologisch onderzoek** **235**

Bijlage 7 **Aanmeldnotitie vormvrije mer Hogeweg 1-3** **295**

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Bodemonderzoek

Verkennend bodem- en asbestonderzoek

Hogeweg 1 te Velp











Samen werken aan duurzaamheid

Milieutechniek Rouwmaat
Groenlo bv
Postbus 74 Den Sliem 93
7140 AB Groenlo 7141 JG Groenlo
TEL. 0544-474040 FAX. 0544-474049

TITELBLAD

Projectnaam	Hogeweg 1 te Velp
Projectnummer	MT-210249
Opdrachtgever	Walvoort Ontwikkelaars B.V.
Adres	Arnhemsestraatweg 17
Postcode en plaats	6881 NB te Velp
Versienummer	1
Status	Definitief
Datum	16 juli 2021
Vestiging	Groenlo
Opsteller	Dhr. A.W. Ursinus
Paraaf	
Autorisatie	Dhr. J. Nijenhuis
Paraaf	

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 3
1.1 Achtergrond 3
1.2 Kwaliteit 3
1.3 Betrouwbaarheid 3
1.4 Onafhankelijkheid 3
1.5 Leeswijzer 3
2. VOORONDERZOEK 4
2.1 Geraadpleegde bronnen 4
2.2 Huidige situatie 4
2.3 Historie 4
2.4 Asbest 7
2.5 Voorgaande onderzoeken 7
2.6 Geohydrologie 7
2.7 Locatie inspectie 7
2.8 Conclusie vooronderzoek 7
3. HYPOTHESE EN ONDERZOEKSOPZET 8
3.1 Verkennend bodemonderzoek 8
3.2 Verkennend asbestonderzoek 8
4. RESULTATEN 9
4.1 Visuele inspectie maaiveld 9
4.2 Uitvoering veldwerk 9
4.3 Samenstelling (meng)monsters en chemische analyses 10
4.4 Interpretatie analyseresultaten verkennend bodemonderzoek 11
4.5 Interpretatie analyseresultaten verkennend asbestonderzoek 12
4.6 Omvang verontreiniging 12
5. CONCLUSIE 13
5.1 Algemeen 13
5.2 Conclusie en aanbevelingen 13

BIJLAGEN

BIJLAGE 1	Topografische kaart	BIJLAGE 7	Analysecertificaten grondwater
BIJLAGE 2	Kadastrale kaart met gegevens	BIJLAGE 8	Toetsingstabellen
BIJLAGE 3	Situatietekening met monsternamepunten	BIJLAGE 9	Projectfoto's
BIJLAGE 4	Boorbeschrijvingen	BIJLAGE 10	Informatie vooronderzoek
BIJLAGE 5	Analysecertificaten grond	BIJLAGE 11	Onafhankelijkheidsverklaring
BIJLAGE 6	Analysecertificaten asbest	BIJLAGE 12	Toegepaste normen

1. INLEIDING

1.1 Achtergrond

In opdracht van Walvoort Ontwikkelaars B.V. heeft Milieutechniek Rouwmaat Groenlo B.V. een verkennend bodem- en asbestonderzoek verricht aan de Hogeweg 1 te Velp (gemeente Rheden).

Het bodemonderzoek is uitgevoerd in het kader van een voorgenomen planontwikkeling. Het onderzoek heeft tot doel vaststellen of er een grond- of grondwaterverontreiniging aanwezig is, welke mogelijk een belemmering kan vormen.

1.2 Kwaliteit

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd door Milieutechniek Rouwmaat Groenlo BV conform de beoordelingsrichtlijn BRL-SIKB 2000. Milieutechniek Rouwmaat Groenlo BV is gecertificeerd en erkend voor het uitvoeren van milieuhygiënisch bodemonderzoek conform deze beoordelingsrichtlijn. Het toepassingsgebied van dit certificaat betreft de BRL-SIKB protocollen 2001 (plaatsen handboringen en peilbuizen, nemen grondmonsters), 2002 (nemen van grondwatermonsters) en 2018 (maaiveldinspectie en monsterneming asbest in bodem). De grond- en grondwatermonsters zijn (voor)behandeld door middel van de AS3000-methode in het door de Raad voor Accreditatie erkende laboratorium Eurofins Analytico te Barneveld.

1.3 Betrouwbaarheid

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse Norm NEN 5740 (*NEN 5740:2009+A1:2016 nl 'Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond'*). Het asbestonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse Norm NEN 5707 (*NEN 5707+C2:2017 nl 'Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond*). Het vooronderzoek, dat parallel loopt aan deze normen, is uitgevoerd conform de Nederlandse Norm NEN 5725 (*NEN 5725:2017 nl 'Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek'*). Ondanks de zorgvuldigheid waarmee het onderzoek is uitgevoerd, is het altijd mogelijk dat eventueel lokaal voorkomende verontreinigingen niet zijn ontdekt.

1.4 Onafhankelijkheid

Tussen Milieutechniek Rouwmaat Groenlo BV en de opdrachtgever is geen sprake van een relatie, die de onafhankelijkheid en de integriteit zouden beïnvloeden en/of haar werkzaamheden zou kunnen belemmeren. De onafhankelijkheidsverklaring van het uitgevoerde veldwerk is opgenomen in bijlage 11. De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd door een erkende medewerker, de heer N. ten Brinke.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de voorinformatie beschreven. Aan de hand van deze gegevens is in hoofdstuk 3 de hypothese gedefinieerd en is de onderzoeksopzet vastgesteld. Hoofdstuk 4 behandelt de resultaten van het onderzoek. Ten slotte zijn in hoofdstuk 5 de conclusies en aanbevelingen gedefinieerd.

2. VOORONDERZOEK

2.1 Geraadpleegde bronnen

Voor aanvang van het bodemonderzoek zijn de (historische) gegevens, die relevant zijn voor het onderzoek, verzameld. In bijlage 10 is de informatie van het vooronderzoek opgenomen.

Bij het vooronderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:
- informatie van de opdrachtgever
- informatie van de gemeente/omgevingsdienst
- informatie van de website topotijdreis.nl
- informatie van de website bodemloket.nl
- locatie inspectie
- informatie van voorgaand onderzoek

2.2 Huidige situatie

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Hogeweg 1 te Velp (gemeente Rheden). De locatie is kadastraal bekend als gemeente Velp, sectie I, nummers 603 en 1270. De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 915 m^2. In bijlage 1 is de topografische kaart weergegeven. Bijlage 2 bevat de kadastrale kaart met kadastrale gegevens en in bijlage 3 is de situatietekening met monsternamepunten weergegeven.

De onderzoekslocatie is gelegen in het centrum van Velp. De onderzoekslocatie bestaat uit een woning en een voormalig autobedrijf. De ruimte van het voormalig autobedrijf is thans in gebruik als koffiebranderij en een gedeelte als opslag.



Figuur 1: Overzichtsfoto

2.3 Historie

Informatie van de gemeente/omgevingsdienst

De 1e vermelding van het perceel betreft een smederij (1898).
Vervolgens is de locatie in gebruik als autoreparatiebedrijf. Later is op de locatie tankstation Visjager gevestigd geweest, hiervoor zijn diverse ondergrondse brandstoftanks op de locatie aanwezig geweest.
De tanks zijn in 2000 gesaneerd, hierbij is aan de voorzijde van het pand een tank achtergebleven.

De aanwezigheid van het tankstation heeft geleidt tot een bodemverontreiniging met olie/ aromaten in grond en grondwater, deze is in de periode 2000-2004 deels gesaneerd. In grond en grondwater is een restverontreiniging achtergebleven. Deze is als stabiel beoordeeld (Conclusiebrief provincie op evaluatie sanering, nr. 2008-002073, d.d. 17 april 2008).

Informatie van de website topotijdreis.nl

Uit historisch kaartmateriaal is gebleken dat het perceel al sinds langere tijd bebouwd is. Reeds in 1895 is er bebouwing aanwezig.



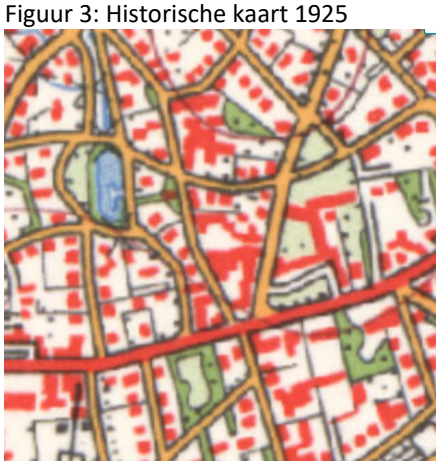
Figuur 2: Historische kaart 1895



Figuur 3: Historische kaart 1925



Figuur 3: Historische kaart 1960



Figuur 4: Historische kaart 1970



Figuur 5: Historische kaart 1980



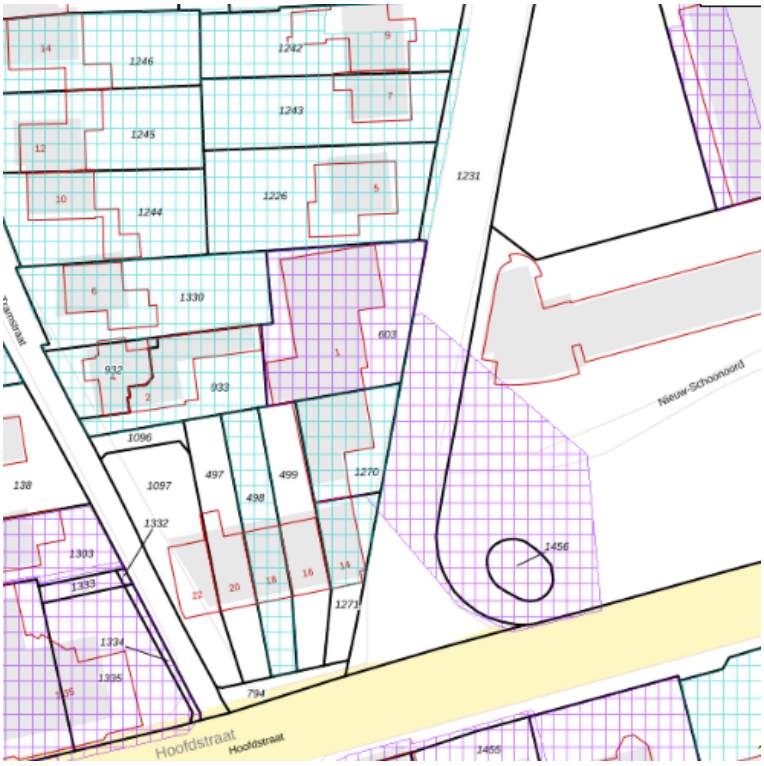
Figuur 6: Historische kaart 2020

Informatie van de website bodemloket.nl
Uit informatie van het bodemloket blijkt dat er van de locatie en omliggende percelen informatie bekend is.

Het perceel is vermeld als: 'Voormalig tankstation Visjager', GE027500180.
Status: 'Monitoring, Er wordt na de sanering de (rest)verontreiniging gemonitoord om deze te beheersen en te beheren.'
Bekende activiteiten:

- petroleum- of kerosinetank (ondergronds) (631244)	Periode onbekend
- benzinetank (ondergronds) (631246)	Periode onbekend
- auto-onderdelen servicebedrijf (50201)	Periode onbekend- huidig
- afgewerkte olietank (ondergronds) (631247)	Periode onbekend
- onbekend (999999)	Periode 1976- onbekend
- onverdachte activiteit (000000)	Periode 1966- onbekend
- benzinepompinstallatie (50511)	Periode 1957- onbekend
- benzinetank (ondergronds) (631246)	Periode 1957- onbekend
- fietsenfabriek (3542)	Periode 1920- 1933
- autoreparatiebedrijf (501044)	Periode 1909 onbekend
- auto- en motorensloperij (51571)	Periode 1909- 1973
- motorenrevisiebedrijf (291102)	Periode 1909- 1973
- benzine-service-station (5050)	Periode 1909- onbekend
- timmerfabriek (20301)	Periode 1905- onbekend
- acetyleenfabriek (241101)	Periode 1901- onbekend

Als saneringsinformatie is opgenomen:
'Stabiel, kleine restverontreiniging, passieve nazorg, geen monitoring.'



Figuur 4: Weergave bodemloket.nl

2.4 Asbest

Bij het vooronderzoek zijn gegevens naar voren gekomen die kunnen duiden op de aanwezigheid van asbest op of in de bodem van de onderzoekslocatie.

Uit voorgaande bodemonderzoeken is bekend dat de zwak tot sterk puinhoudend is.

Derhalve is de locatie verdacht op het voorkomen van asbest in de bodem.
Teneinde een uitspraak te kunnen doen over de concentratie aan asbest wordt direct een verkennend asbestonderzoek uitgevoerd conform de NEN 5707 (bodem) en/of NEN 5897 (granulaten).

2.5 Voorgaande onderzoeken

Op de locatie zijn meerdere bodemonderzoeken uitgevoerd:

- Verkennend onderzoek NEN 5740, door Kobessen, kenmerkP1463.01, d.d. 2008-09-11
- Monitoringsrapportage, door BioSoil B.V., kenmerk, 5839.055.brief en 00.034.138, d.d. 2008-02-15
- Monitoringsrapportage, door BioSoil B.V., kenmerk 5839|Velp, d.d. 2006-11-20
- Monitoringsrapportage, door BioSoil B.V., kenmerk 5839.062.brief, d.d. 2004-10-21
- Onbenoemd, door BOOT, kenmerk 12338/GE/360/101, d.d. 2003-11-01
- Sanerings evaluatie, door BioSoil B.V., kenmerk 5839.041.EE, d.d. 2003-08-25
- Sanerings evaluatie, door BioSoil B.V., kenmerk 5839.030.eva7, d.d. 2002-05-30
- Nader onderzoek, door CSO, kenmerk Timmerman, d.d. 1999-09-20
- Saneringsplan, door BioSoil B.V., kenmerk 5839.002, d.d. 1999-05-28
- Nader onderzoek, door Tauw Milieu bv, kenmerk 3587231, d.d. 1998-09-25

Bij het meest recente onderzoek (Kobessen, 2008) is de bodem tot 1,5 m-mv als (licht) puin-, kool, danwel sintelhoudend beoordeeld.
In de bovengrond zijn tot sterk verhoogde gehalten aan koper, lood en PAK(10) aangetroffen.
In het grondwater is een licht verhoogd gehalte aan 1,1,1-trichloorethaan en een matig verhoogd gehalte aan minerale olie aangetroffen.

2.6 Geohydrologie

Op basis van de geologische overzichtskaarten en grondwaterkaart van Nederland kan het volgende beeld van de bodemopbouw worden geschetst.

Het maaiveld bevindt zich volgens het Actueel Hoogtebestand Nederland op een hoogte van circa 18,0 m +NAP. De gemiddelde stand van het freatisch grondwater bedraagt ± 12,0 m+NAP, waardoor het grondwater zich op ± 6,0 m-mv zou bevinden. Uit de grondwaterkaarten van TNO blijkt dat de regionale grondwaterstromingsrichting zuidoostelijk is gericht. Het grondwater is voor zover bekend niet onderhevig aan invloeden van buitenaf.

2.7 Locatie inspectie

Bij de locatie inspectie zijn geen bijzonderheden waargenomen. De onderzoekslocatie werd aangetroffen zoals op basis van het vooronderzoek kon worden verwacht.

Het terrein is buiten verhard met klinkers, Inpandig is beton aanwezig.

2.8 Conclusie vooronderzoek

De onderzoekslocatie is op basis van het vooronderzoek verdacht op het voorkomen van bodemverontreinigingen. De onderzoekslocatie is eveneens verdacht op het voorkomen van asbest in de bodem.

3. HYPOTHESE EN ONDERZOEKSOPZET

3.1 Verkennend bodemonderzoek

De gehele onderzoekslocatie kan op basis van het vooronderzoek als verdacht worden beschouwd en hiervoor wordt de 'Onderzoeksstrategie voor een heterogeen verdachte locatie (VED-HE)' als basis gehanteerd.

Het centrale deel van de onderzoekslocatie (werkplaats) is, obv voorgaande onderzoeken het meest verdacht. Hierom wordt de locatie globaal in 3 delen onderzocht:
A. Noordzijde; Woning en achterliggend
B. Centraal; werkplaats
C. Zuidzijde; showroom

De bodem ter plaatse is tot circa 1,2 m-mv geroerd en bevat puin, danwel kolen(gruis). Hierom worden alle boringen tot tenminste 1,5 m-mv doorgezet.

In de onderstaande tabel is de onderzoeksopzet weergegeven.

ONDERZOEKSOPZET MAATWERK						
Locatie	**Aantal boringen**			**Analyses (Standaardpakket grond*/grondwater**)**		
Oppervlakte m^2	1,5 m-mv	2,0 m-mv	peilbuis	Bovengrond (0,0-1,0 m-mv)	Ondergrond (1,0-1,5 m-mv)	grondwater
A. Noordzijde	4	-	-	2	-	-
B. Centraal	-	4	-	2 (+1 maal PFAS)	2	-
C. Zuidzijde	4	-	-	2	-	-
Grondwater	-	-	1 bem. bestaande peilbuis	-	-	1

*Standaardpakket grond:
- Lutum en organische stof (volgens AS3010)(bovengrond en optioneel in de ondergrond)
- Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni, Zn) (volgens AS3010)
- PCB's (volgens AS3010 en AS3020)
- Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (10 PAK uit Leidraad Bodembescherming, volgens AS3010)
- Minerale olie (C10-40))(volgens AS3010)

**Standaardpakket grondwater:
- Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni, Zn)(volgens AS3110)
- Vluchtige aromaten (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, styreen, naftaleen) (volgens AS3110 en AS3130)
- Vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen (vinylchloride, chloorethenen, chloormethaan, chloroform, chloorethanen, chloorpropanen en bromoform) (volgens AS3110)
- Minerale olie (C10-40), (volgens AS3110)

3.2 Verkennend asbestonderzoek

De gehele locatie kan op basis van het vooronderzoek als heterogeen verdacht worden beschouwd en hiervoor wordt de 'Onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie met diffuse bodembelasting, heterogeen verdeeld' gehanteerd.

Voorafgaand aan de werkzaamheden zal een visuele inspectie van het maaiveld worden uitgevoerd. Het maaiveld wordt hierbij steekproefsgewijs geïnspecteerd. De locatie wordt opgedeeld in inspectiestroken van 1,5 m en deze worden geïnspecteerd.

In de onderstaande tabel is de onderzoeksopzet weergegeven.

Aantal gaten in de verdachte laag (l*b*d)	Aantal gaten tot onderzijde verdachte laag	Analyses
5x (0,3m*0,3m*0,5m-mv)	1x	1x Asbest in grond (NEN 5707)

Asbest in grond (NEN 5707):
- Droge stof
- Fijne fractie asbest

4. RESULTATEN

4.1 Visuele inspectie maaiveld

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van de visuele inspectie van de toplaag opgenomen.

Inspectiepunten	Resultaat
Weersomstandigheden	Droog
Type grond	Zand
Conditie maaiveld	Droog Verhard Geen vegetatie
Inspectie-efficiëntie	< 50%
Beperkingen van de inspectie	Ja
Asbestverdacht materiaal op het maaiveld aangetroffen?	Nee

Ter plaatse van de onderzoekslocatie heeft geen volledige visuele inspectie van het maaiveld plaats kunnen vinden vanwege de aanwezige klinker-/ betonverharding.

4.2 Uitvoering veldwerk

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd op 16 juni 2021, tevens is op 16 juni 2021 de peilbuis bemonsterd. Op de tekening in bijlage 3 staan de diverse boringen weergegeven.

Het opgeboorde materiaal is beoordeeld op korrelgrootte (=textuur), kleur, geur, oliewaterreactie en andere bijzonderheden. Per proefgat wordt het uitkomende materiaal uitgespreid in lagen van circa 2 cm dik en visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbestverdachte materialen. Vervolgens wordt al het uitkomende materiaal gezeefd (zeeffractie 20 mm) en worden de mengmonsters samengesteld.

De bovengrond, tot circa 1,5 m-mv, bestaat overwegend uit donkerbruin, matig fijn zand. Daaronder bestaat de ondergrond overwegend uit lichtbruin, matig grof zand. De complete omschrijvingen van de boorprofielen staan vermeld in bijlage 4.

In onderstaande tabel zijn de zintuiglijk waargenomen bijzonderheden weergegeven:

Boring	Diepte boring (m-mv)	Traject (m-mv)	Grondsoort	Waargenomen bijzonderheden
A01	1,50	0,10 - 0,30	-	Kolengruis/sintels
A03	1,50	0,03 - 0,50	Zand	Zwak glashoudend, zwak puinhoudend, Witte kleverige brokjes (Witkalk?)
A04	1,50	0,70 - 1,30	Zand	Zwak baksteenhoudend
B01	2,00	0,05 - 0,60	Zand	Matig puinhoudend
		0,60 - 0,75	-	Kolengruis
B03	2,00	0,05 - 0,50	Zand	Sterk puinhoudend
		0,50 - 0,90	Zand	Matig sintelhoudend
B04	2,00	0,50 - 0,60	Zand	Matig sintelhoudend
		0,60 - 0,80	-	Sintels
C01	1,50	0,40 - 0,55	-	Beton
C03	1,50	0,40 - 0,55	-	Beton

In de onderstaande tabel staan de meetresultaten van het grondwater weergegeven:

Peilbuis	Filterstelling (m-mv)	Grondwaterstand (m-mv)	Zuurgraad (pH)	Geleidbaarheid EGV (µS/cm)	Troebelheid (NTU)
A	5,95 - 6,95	5,88	6,8	580	2,62

Geen van de gemeten waarden wijkt duidelijk af van de waarde, welke gezien de natuurlijke omstandigheden verwacht kan worden.

4.3 Samenstelling (meng)monsters en chemische analyses

Op basis van de zintuiglijke waarnemingen zijn (meng)monsters samengesteld van de grond. In onderstaande tabel staan de mengmonsters weergegeven.

Verkennend bodemonderzoek (NEN 5740)			
Grond(meng)monster(s)	Samenstelling	Traject (m-mv)	Analyse
MM A1	A01 (0,30 - 0,50), A02 (0,10 - 0,50), A03 (0,03 - 0,50)	0,03 - 0,50	Standaardpakket grond
MM A2	A03 (0,50 - 1,00), A03 (1,00 - 1,30), A04 (0,70 - 1,20)	0,50 - 1,30	Standaardpakket grond
MM B1	B01 (0,05 - 0,60), B03 (0,05 - 0,50)	0,05 - 0,60	Standaardpakket grond
MM B2	B01 (0,75 - 1,20), B03 (0,50 - 0,90), B04 (0,50 - 0,60)	0,50 - 1,20	Standaardpakket grond +PFAS(28)
MM B3	B02 (0,60 - 1,10), B02 (1,10 - 1,50), B03 (0,90 - 1,40), B03 (1,40 - 1,90),	0,60 - 1,90	Standaardpakket grond
MM B4	B01 (1,20 - 1,60), B02 (1,50 - 2,00), B04 (1,10 - 1,50)	1,10 - 2,00	Standaardpakket grond
MM C1	C01 (0,20 - 0,40), C02 (0,05 - 0,50), C03 (0,20 - 0,40)	0,05 - 0,50	Standaardpakket grond
MM C2	C01 (0,55 - 1,00), C03 (0,55 - 1,00), C04 (0,08 - 0,50), C04 (0,50 - 1,00)	0,08 - 1,00	Standaardpakket grond
Grondwatermonster(s)			
PbA	A-1-1	5,95 – 6,95	Standaardpakket grondwater
Verkennend asbestonderzoek (NEN 5707)			
Grond(meng)monster(s)	Samenstelling	Traject (m-mv)	Analyse
Asmm01	A03 (0,03 - 0,50), B01 (0,05 - 0,60), B03 (0,05 - 0,50)	0,03 – 0,60	Asbest in grond

Motivatie:

MM A1 betreft de bovengrond (tot 50 cm-mv) van deellocatie A.
MM A2 betreft de geroerde ondergrond van deellocatie A.

MM B1 betreft de bovengrond (t0t 50 cm-mv) van deellocatie B.
MM B2 betreft de geroerde ondergrond van deellocatie B.
MM B3 betreft de humeuze ondergrond van deellocatie B.
MM B4 betreft de originele ondergrond van deellocatie B.

MM C1 betreft de onverdachte bovengrond van deellocatie C.
MM C2 betreft de humeuze bodem van deellocatie C.

PbA is het grondwatermonster genomen uit een bestaande peilbuis die centraal, danwel stroomafwaarts op het perceel gesitueerd is, en een filterstelling heeft onder de actuele grondwaterstand. De betreffende peilbuis had geen label, onekend is voor welk onderzoek deze geplaatst is.

Asmm01 is samengesteld puinhoudende grondmonsters van de bovengrond.

4.4 Interpretatie analyseresultaten verkennend bodemonderzoek

In bijlage 5 zijn de analyserapporten van de grond opgenomen, in bijlage 6 van het asbest en in bijlage 7 van het grondwater. De toetsingstabellen zijn weergegeven in bijlage 8. De gemeten gehalten zijn met behulp van het organisch stof- en lutumgehalte, omgerekend naar gehalten in een standaardbodem en vervolgens getoetst.

In de onderstaande tabel worden de concentraties aangegeven die de geldende toetsingskaders overschrijden, daarnaast is een indicatie van de te verwachten bodemkwaliteitsklasse volgens het Besluit Bodemkwaliteit weergegeven.

Grond (meng) monster(s)	Traject (m-mv)	Gehalte > AW/S	Gehalte > T	Gehalte > I	Indicatie BBK
MM A1	0,03 - 0,50	Cadmium, kobalt, kwik, nikkel, PCB(7)	Minerale olie	Koper, lood, zink, PAK(10)	NT>I
MM A2	0,50 - 1,30	Koper, kwik, lood, zink, minerale olie, PAK(10)	-	-	Industrie
MM B1	0,05 - 0,60	Cadmium, kwik, nikkel, minerale olie, PCB(7)	Lood, PAK(10)	Koper, zink	NT>I
MM B2	0,50 - 1,20	Cadmium, kobalt, koper, kwik, nikkel, minerale olie		Lood, PAK(10)	NT>I
MM B3	0,60 - 1,90	Kwik, lood, zink	-	-	Industrie
MM B4	1,10 - 2,00	Zink	-	-	AW
MM C1	0,05 - 0,50	Lood, PCB(7), PAK(10)	-	-	Industrie
MM C2	0,08 - 1,00	Kwik, zink, minerale olie, PCB(7), PAK(10)	Lood		Industrie
Grondwater-monster(s)					
PbA	5,95 – 6,95	-	-	-	N.v.t.

Betekenis van de tekens en afkortingen WBB:	Betekenis van de afkortingen BBK:
S = streefwaarde	AW= toepasbaar voldoet aan Achtergrondwaarde
AW = achtergrondwaarde (licht verontreinigd)	Wonen= toepasbaar (functieklasse Wonen)
T = tussenwaarde (matig verontreinigd)	Industrie= toepasbaar (functieklasse industrie)
I = interventiewaarde (sterk verontreinigd)	NT<I= niet toepasbaar, kleiner dan Interventiewaarde
- = onder achtergrondwaarde of detectiegrens	NT>I= niet toepasbaar, groter dan Interventiewaarde

Toelichting:

In de grond(meng)monsters MM A1, MM B1, MM B2 zijn tot sterk verhoogde gehalten aan koper, lood, zink en/of PAK(10) aangetroffen.

In de grond(meng)monsters MM A2, MM B3, MM C1 en MMC2 zijn licht tot matig verhoogde gehalten aan cadmium, koper, kwik, lood, zink, minerale olie, PCB(7) en/of PAK(10) aangetroffen. De bijhorende bodemkwaliteitsklasse is Industrie.

In het grond(meng)monster MMB4 is enkel een licht verhoogd gehalte zink aangetroffen. De bijhorende bodemkwaliteitsklasse is Achtergrondwaarde.

In het grond(meng)monster MM B2 voldoen de aangetroffen gehalten PFAS aan de normering voor ‘vrije’ toepassing op land.

In het grondwatermonster afkomstig uit peilbuis A zijn geen concentraties boven de streefwaarden van de onderzochte parameters aangetroffen.

4.5 Interpretatie analyseresultaten verkennend asbestonderzoek

In bijlage 6 zijn de analyserapporten van het asbest opgenomen.

In de onderstaande tabel zijn resultaten opgenomen van de berekeningen van de asbestconcentratie van de op locatie verzamelde asbestverdachte materialen in de fractie > 20 mm. Tevens is in de tabel de totale asbestconcentratie opgenomen. Deze concentratie bevat de asbestconcentratie in de fractie > 20 mm (bepaald in het veld) met de asbestconcentratie in de fractie < 20 mm (bepaald in het laboratorium).

Grond(meng) monster(s)	Traject (m-mv)	Berekende asbestconcentratie (fractie > 20 mm) mg/kg d.s.	Asbestconcentratie (fractie < 20 mm) mg/kg d.s.	Totale asbestconcentratie mg/kg d.s.
ASMM01	0,00 - 0,50	0	5,5	5,5

Toelichting:
In de grond(meng)monsters van de fijne fractie is analytisch in de fractie < 20 mm geen asbest aangetoond.

Bij het asbestonderzoek zijn geen asbestverdachte materialen aangetroffen. In zowel de grove als in de fijne fractie van de bodem is over de gehele locatie geen asbest boven de hergebruiksnorm van 100 mg/kgd.s. aangetroffen.

4.6 Omvang verontreiniging

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt globaal aangehouden dat;

- op deellocatie A de bodem tot circa 0,6 m-mv sterk verontreinigd is. Vanaf 0,6 tot 1,2 m-mv is de bodem geroerd en voldoet aan bodemkwaliteitsklasse Industrie.
- op deellocatie B de bodem tot circa 1,0 m-mv sterk verontreinigd is. Vanaf 1,0 tot 1,5 m-mv is de bodem geroerd en voldoet aan bodemkwaliteitsklasse Industrie. Vanaf 1,5 m-mv voldoet de bodem aan Achtergrondwaarde.
- op deellocatie C de bodem tot circa 1,0 m-mv voldoet aan bodemkwaliteitsklasse Industrie.

Er is daarmee over een oppervlakte van circa 650 m^2 sterk verontreinigde bodem aanwezig.
De gemiddelde dikte van het verontreinigd traject betreft 80 cm.
Ter plaatse is circa 500 m^3 bodemvolume sterk verontreinigd, waarbij wordt opgemerkt dat aan de voorzijde van het perceel, ter plaatse van boringen A04, B02 en B04, de toplaag (0,1- 0,6 m-mv) uit vermoedelijk ‘schoon’ zand bestaat. Bij een eventueel uit te voeren bodemsanering is het aanbevelenswaardig om deze grond separaat uit te keuren.

Er is sprake van meer dan 25 m^3 sterk verontreinigd bodemvolume, de verontreinigingen zijn ontstaan voor 1987.
Er is daarmee sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging.
Werkzaamheden in of met deze grond zijn voorbehouden aan daartoe erkende intermediairs. Hiervoor is een saneringsplan of BUS-melding benodigd.

Ter plaatse van de woningbouw zal de grond aan de bodemkwaliteitsklasse ‘Wonen’ dienen te voldoen. Ter plaatse van de toekomstige parkeerplaatsen mag de bodem kwaliteitsklasse Industrie hebben.
Een optie is om de sterk verontreinigde grond niet geheel te verwijderen, er kan voor gekozen worden om een afdeklaag (gesloten verharding of 1 meter schonen grond) aan te brengen. Onder de woningen zou dan sterk verontreinigde grond achter kunnen blijven, de vloer van de woningen functioneert dan als duurzame afdeklaag. Er volgt dan wel een kadastrale aantekening (WKPB) op de percelen.

5. CONCLUSIE

5.1 Algemeen

In opdracht van Walvoort Ontwikkelaars B.V. heeft Milieutechniek Rouwmaat Groenlo B.V. een verkennend bodem- en asbestonderzoek verricht aan de Hogeweg 1 te Velp (gemeente Rheden).

Het bodemonderzoek is uitgevoerd in het kader van een voorgenomen planontwikkeling. Het onderzoek heeft tot doel vaststellen of er een grond- of grondwaterverontreiniging aanwezig is, welke mogelijk een belemmering kan vormen.

5.2 Conclusie en aanbevelingen

Uit het uitgevoerde bodemonderzoek kan het volgende worden geconcludeerd:

- Het centrale deel van de onderzoekslocatie (werkplaats) is, obv voorgaande onderzoeken het meest verdacht. Hierom is de locatie globaal in 3 delen onderzocht:
  - A. Noordzijde; Woning en achterliggend
  - B. Centraal; werkplaats
  - C. Zuidzijde; showroom
- De bovengrond, tot circa 1,5 m-mv, bestaat overwegend uit donkerbruin, matig fijn zand. Daaronder bestaat de ondergrond overwegend uit lichtbruin, matig grof zand. In de toplaag zijn bijmengingen aan puin, kolengruis en sintels aangetroffen;
- In de grond(meng)monsters MM A1, MM B1, MM B2 zijn tot sterk verhoogde gehalten aan koper, lood, zink en/of PAK(10) aangetroffen;
- In de grond(meng)monsters MM A2, MM B3, MM C1 en MMC2 zijn licht tot matig verhoogde gehalten aan cadmium, koper, kwik, lood, zink, minerale olie, PCB(7) en/of PAK(10) aangetroffen;
- In het grond(meng)monster MMB4 is enkel een licht verhoogd gehalte zink aangetroffen. De bijhorende bodemkwaliteitsklasse is Achtergrondwaarde;
- In het grondwatermonster afkomstig uit peilbuis A zijn geen concentraties boven de streefwaarden van de onderzochte parameters aangetroffen;
- Bij het asbestonderzoek zijn geen asbestverdachte materialen aangetroffen. In zowel de grove als in de fijne fractie van de bodem is over de gehele locatie geen asbest boven de hergebruiksnorm van 100 mg/kgd.s. aangetroffen.

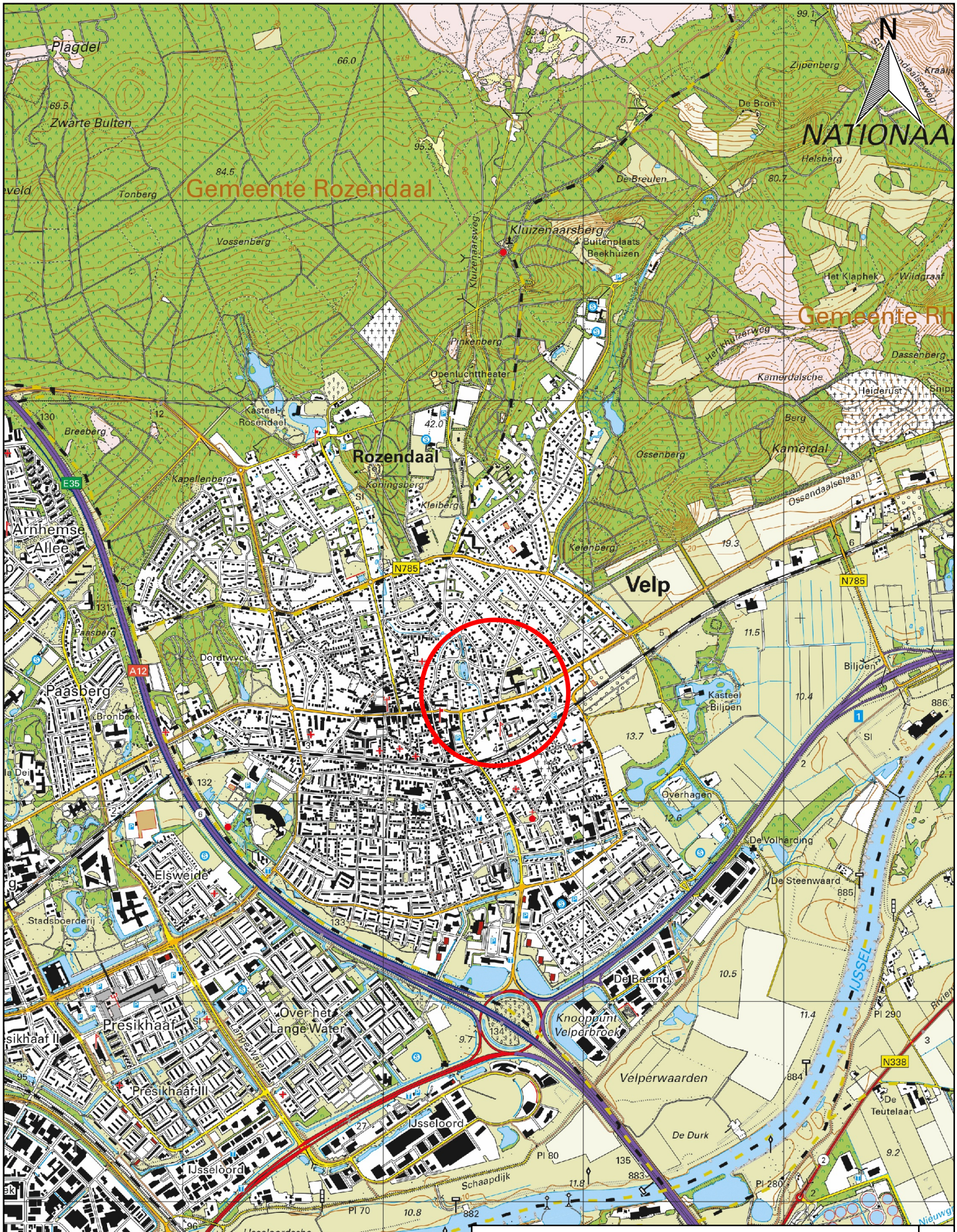
Er is op de onderzoekslocatie over een oppervlakte van circa 650 m^2 sterk verontreinigde bodem aanwezig. De gemiddelde dikte van het verontreinigd traject betreft 80 cm.
Ter plaatse is circa 500 m^3 bodemvolume sterk verontreinigd, waarbij wordt opgemerkt dat aan de voorzijde van het perceel, ter plaatse van boringen A04, B02 en B04, de toplaag (0,1- 0,6 m-mv) uit vermoedelijk ‘schoon’ zand bestaat. Bij een eventueel uit te voeren bodemsanering is het aanbevelenswaardig om deze grond separaat uit te keuren.

Er is sprake van meer dan 25 m^3 sterk verontreinigd bodemvolume, de verontreinigingen zijn ontstaan voor 1987. Er is daarmee sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging.
Werkzaamheden in of met deze grond zijn voorbehouden aan daartoe erkende intermediairs. Hiervoor is een saneringsplan of BUS-melding benodigd.

Ter plaatse van de woningbouw zal de grond aan de bodemkwaliteitsklasse ‘Wonen’ dienen te voldoen. Ter plaatse van de toekomstige parkeerplaatsen mag de bodem kwaliteitsklasse Industrie hebben.
Een optie is om de sterk verontreinigde grond niet geheel te verwijderen, er kan voor gekozen worden om een afdeklaag (gesloten verharding of 1 meter schonen grond) aan te brengen. Onder de woningen zou dan sterk verontreinigde grond achter kunnen blijven, de vloer van de woningen functioneert dan als duurzame afdeklaag. Er volgt dan wel een kadastrale aantekening (WKPB) op de percelen.

BIJLAGE 1

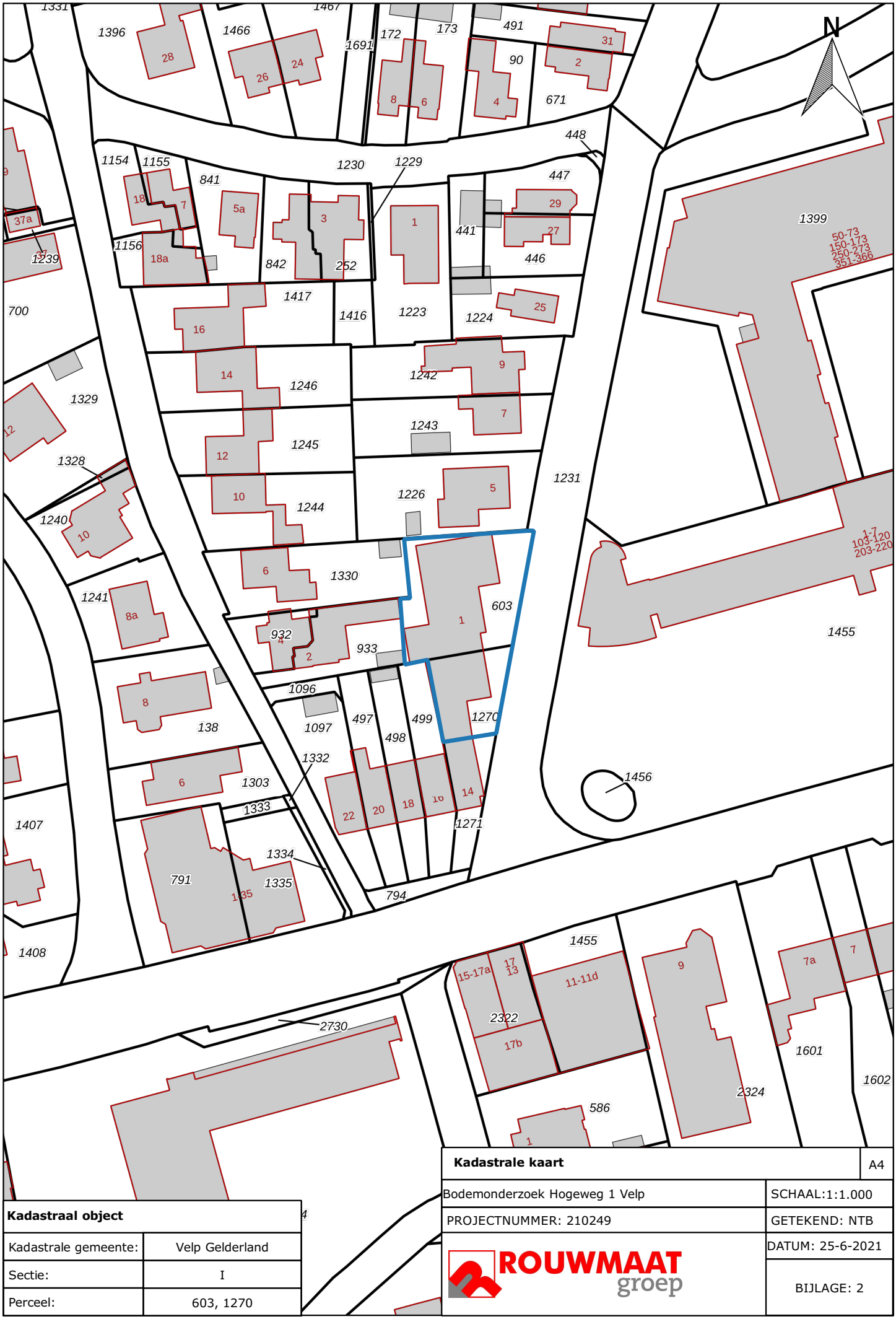
TOPOGRAFISCHE KAART



Topografische kaart		A4
Bodemonderzoek Hogeweg 1 Velp		SCHAAL:1:25.000
PROJECTNUMMER: 210249		GETEKEND: NTB
ROUWMAAT groep		DATUM: 25-6-2021
		BIJLAGE: 1

BIJLAGE 2

KADASTRALE KAART

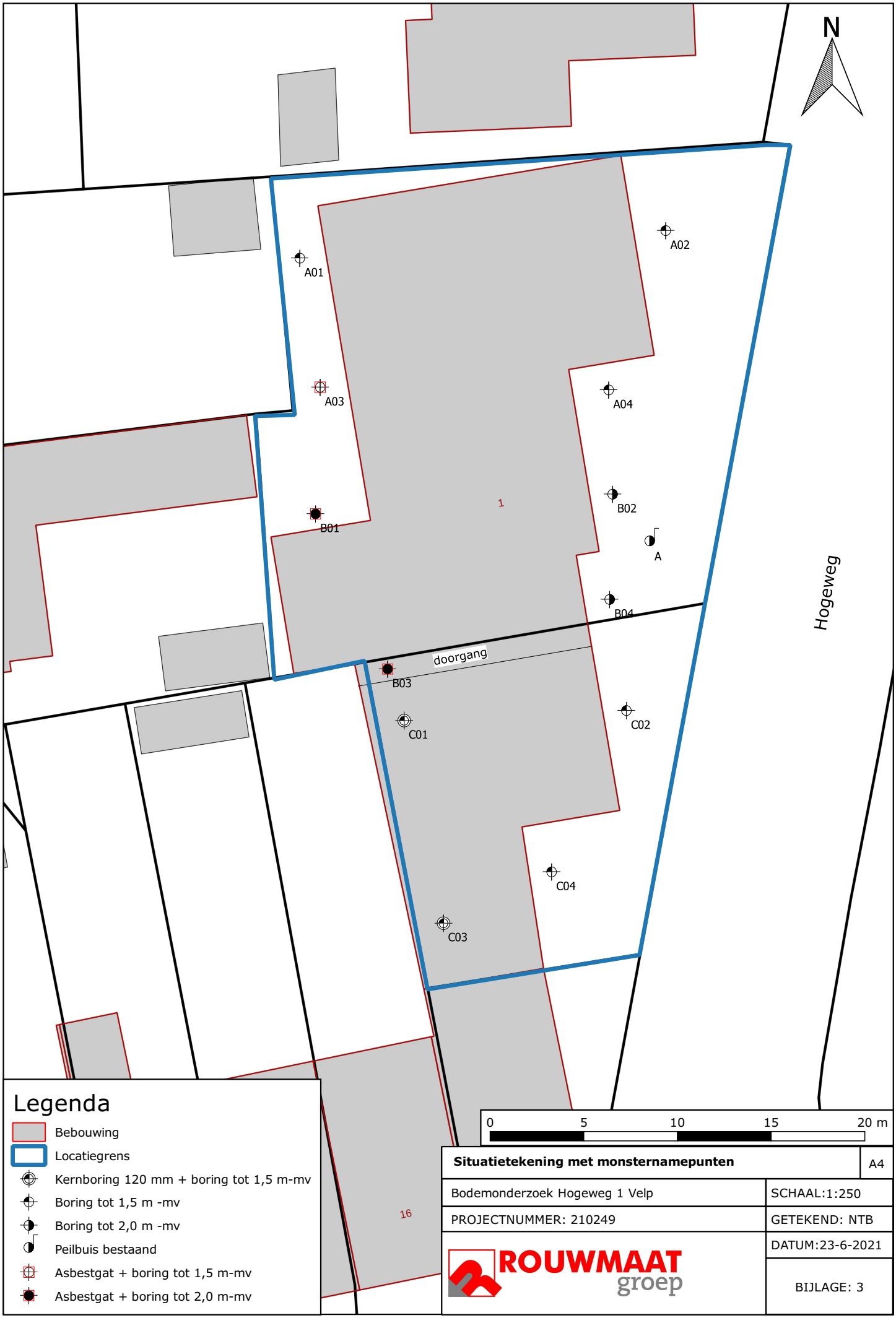


Kadastraal object	
Kadastrale gemeente:	Velp Gelderland
Sectie:	I
Perceel:	603, 1270

Kadastrale kaart	A4
Bodemonderzoek Hogeweg 1 Velp	SCHAAL:1:1.000
PROJECTNUMMER: 210249	GETEKEND: NTB
ROUWMAAT groep	DATUM: 25-6-2021
	BIJLAGE: 2

BIJLAGE 3

SITUATIETEKENING MET MONSTERNAMEPUNTEN

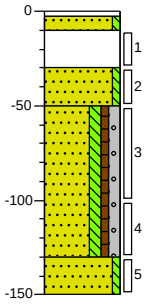

N
A01
A02
A03
A04
B01
B02
A
B04
B03
C01
C02
C04
C03
doorgang
Hogeweg
1
16
Legenda
Bebouwing
Locatiegrens
Kernboring 120 mm + boring tot 1,5 m-mv
Boring tot 1,5 m -mv
Boring tot 2,0 m -mv
Peilbuis bestaand
Asbestgat + boring tot 1,5 m-mv
Asbestgat + boring tot 2,0 m-mv
0
5
10
15
20 m
Situatietekening met monsternamepunten
A4
Bodemonderzoek Hogeweg 1 Velp
SCHAAL:1:250
PROJECTNUMMER: 210249
GETEKEND: NTB
DATUM:23-6-2021
ROUWMAAT groep
BIJLAGE: 3

BIJLAGE 4

BOORBESCHRIJVINGEN

Boring: A01

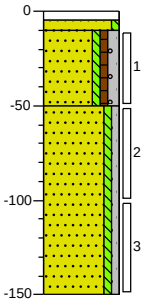
Datum: 16-6-2021



-3 tegel
-10 Edelmanboor
Zand, matig grof, zwak siltig, neutraalbeige, Edelmanboor
-30
Edelmanboor, Kolengriuis/sintels
-50
Zand, matig fijn, zwak siltig, lichtbruin, Edelmanboor
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig grindig, neutraalbruin, Edelmanboor
-130
Zand, matig grof, zwak siltig, lichtbruin, Edelmanboor
-150

Boring: A02

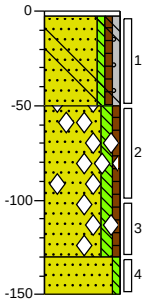
Datum: 16-6-2021



0 tegel
-5
-10
Zand, matig fijn, zwak siltig, licht beigebruin, Edelmanboor
Zand, zwak siltig, zwak humeus, matig grindig, neutraalbruin, Edelmanboor
-50
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor
-150

Boring: A03

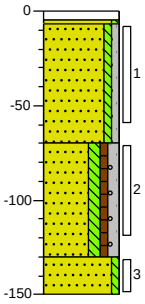
Datum: 16-6-2021



-3 tegel
Edelmanboor
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, zwak glashoudend, zwak puinhoudend, Schep, Witte kleverige brokjes (Witkalk?)
-50
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak koolhoudend, donkerbruin, Edelmanboor
-130
Zand, matig fijn, zwak siltig, lichtbruin, Edelmanboor
-150

Boring: A04

Datum: 16-6-2021

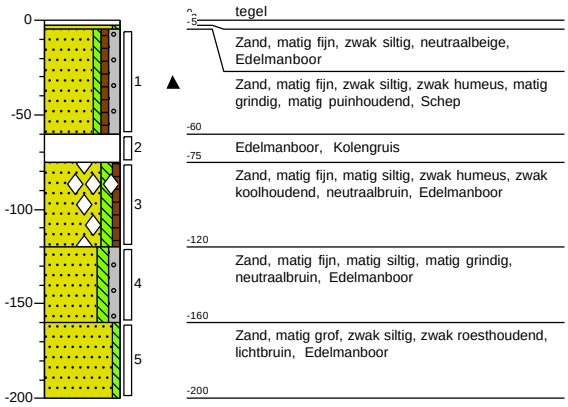


0 tegel
-7
Zand, matig fijn, zwak siltig, lichtbruin, Edelmanboor
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor
-70
Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig grindig, zwak baksteenhoudend, donkerbruin, Edelmanboor
-130
Zand, matig fijn, zwak siltig, neutraalbruin, Edelmanboor
-150

Projectcode: 210249
Projectnaam: Hogeweg 1 Velp

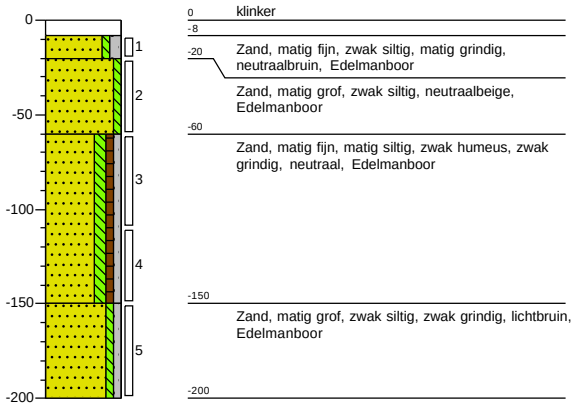
Boring: B01

Datum: 16-6-2021



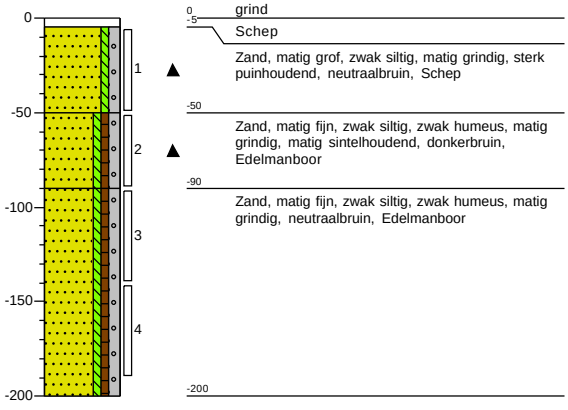
Boring: B02

Datum: 16-6-2021



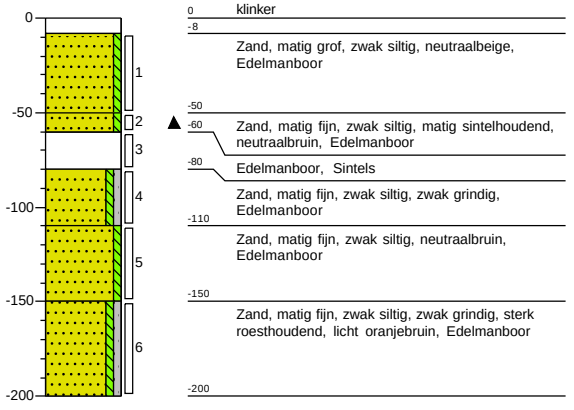
Boring: B03

Datum: 17-6-2021



Boring: B04

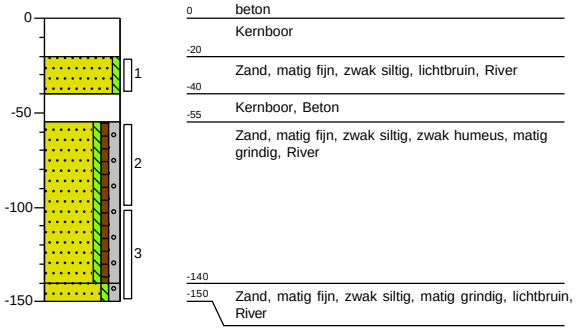
Datum: 16-6-2021



Projectcode: 210249
Projectnaam: Hogeweg 1 Velp

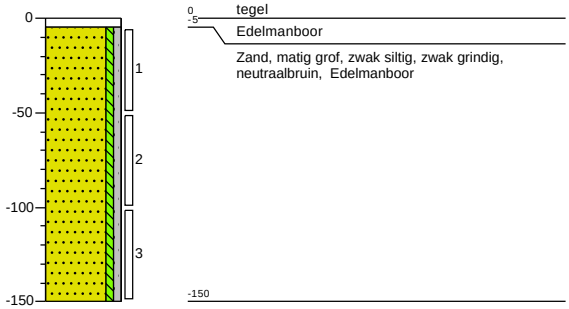
Boring: C01

Datum: 17-6-2021



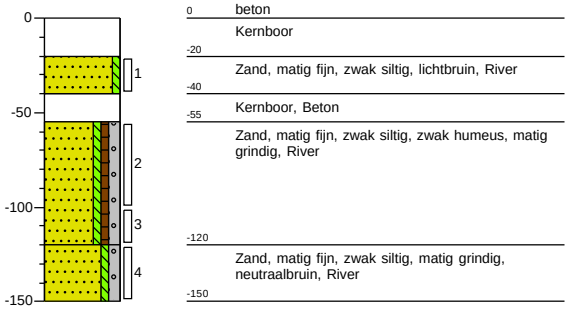
Boring: C02

Datum: 16-6-2021



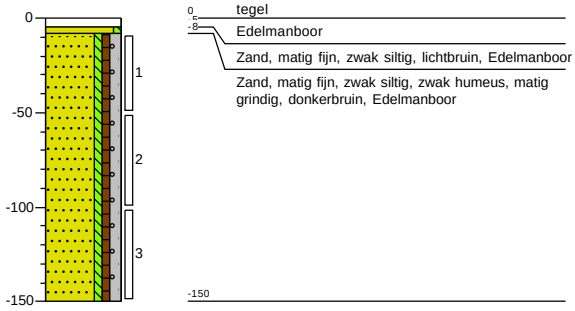
Boring: C03

Datum: 17-6-2021



Boring: C04

Datum: 16-6-2021



Projectcode: 210249
Projectnaam: Hogeweg 1 Velp

Boring: **Asmm01**

Datum: 17-6-2021



Boring: **A**

Datum: 17-6-2021



Projectcode: **210249**
Projectnaam: **Hogeweg 1 Velp**

BIJLAGE 5

ANALYSECERTIFICATEN GROND

Rouwmaat Milieutechniek
T.a.v. André Ursinus
Postbus 74
7140 AB GROENLO
NETHERLANDS

Analysecertificaat

Datum: 30-Jun-2021

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2021101192/1
Uw project/verslagnummer	210249
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	17-Jun-2021

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.



Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	210249	Certificaatnummer/Versie	2021101192/1
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp	Startdatum analyse	18-Jun-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	30-Jun-2021
Uw monsternemer		Rapportagedatum	30-Jun-2021/13:03
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/5

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Voorbehandeling						
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses						
S	Droge stof	% (m/m)	92.4	87.1	93.0	88.4	89.9
S	Organische stof	% (m/m) ds	2.8	2.3	1.9	2.9	1.8
	Gloeirest	% (m/m) ds	97	97	98	97	98
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.1	3.6	<2.0	2.8	3.3
	Metalen						
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	100	68	140	170	43
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	1.1	<0.20	0.79	0.50	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	4.4	4.1	4.0	6.7	4.0
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	290	26	130	33	12
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	1.2	0.30	0.47	5.2	0.29
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	20	6.9	13	13	6.4
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	1100	130	280	1000	80
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	450	100	440	210	120
	Minerale olie						
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	40	<5.0	5.1	8.8	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	280	15	30	90	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	390	19	110	130	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	130	6.6	70	32	<5.0
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	39	<6.0	23	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	850	47	230	260	<35
	Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.	Zie bijl.	Zie bijl.	Zie bijl.	
	Polychloorbifenylen, PCB						
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.010 [1)]	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.010 [1)]	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.010 [1)]	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	MM A1 (3-50)	Grond (AS3000)	12120807
2	MM A2 (50-130)	Grond (AS3000)	12120808
3	MM B1 (5-60)	Grond (AS3000)	12120809
4	MM B2 (50-120)	Grond (AS3000)	12120810
5	MM B3 (60-190)	Grond (AS3000)	12120811

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.
Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL
Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl
BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	210249	Certificaatnummer/Versie	2021101192/1
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp	Startdatum analyse	18-Jun-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	30-Jun-2021
Uw monsternemer		Rapportagedatum	30-Jun-2021/13:03
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	2/5

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.010 [1)]	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.010 [1)]	<0.0010	0.0036 [2)]	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.010 [1)]	<0.0010	0.0032 [3)]	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.010 [1)]	<0.0010	0.0040	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.049 [4)]	0.0049 [5)]	0.014	0.0049 [5)]	0.0049 [5)]
	PerFluorKoolwaterstoffen(PFC)						
	perfluorbutaanzuur (PFBA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorpentaanzuur (PFPeA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorhexaanzuur (PFHxA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorheptaanzuur (PFHpA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluoroctaanzuur (PFOA) lineair	µg/kg ds				0.4	
	perfluoroctaanzuur (PFOA) vertakt	µg/kg ds				<0.1	
	perfluornonaanzuur (PFNA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluordecaanzuur (PFDA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorundecaanzuur (PFUnDA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluordodecaanzuur (PFDoA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluortridecaanzuur (PFTrDA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluortetradecaanzuur (PFTeDA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorhexadecaanzuur (PFHxDA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluoroctadecaanzuur (PFODA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorbutaansulfonzuur (PFBS)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorpentaansulfonzuur (PFPeS)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorhexaansulfonzuur (PFHxS)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluorheptaansulfonzuur (PFHpS)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluoroctaansulfonzuur (PFOS) lineair	µg/kg ds				<0.1	
	perfluoroctaansulfonzuur (PFOS) vertakt	µg/kg ds				<0.1	
	perfluordecaansulfonzuur (PFDS)	µg/kg ds				<0.1	
	4:2 fluortelomeer sulfonzuur (4:2 FTS)	µg/kg ds				<0.1	
	6:2 fluortelomeer sulfonzuur (6:2 FTS)	µg/kg ds				<0.1	
	8:2 fluortelomeer sulfonzuur (8:2 FTS)	µg/kg ds				<0.1	
	10:2 fluortelomeer sulfonzuur (10:2 FTS)	µg/kg ds				<0.1	

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	MM A1 (3-50)	Grond (AS3000)	12120807
2	MM A2 (50-130)	Grond (AS3000)	12120808
3	MM B1 (5-60)	Grond (AS3000)	12120809
4	MM B2 (50-120)	Grond (AS3000)	12120810
5	MM B3 (60-190)	Grond (AS3000)	12120811

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

TESTEN
RvA L010

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	210249	Certificaatnummer/Versie	2021101192/1
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp	Startdatum analyse	18-Jun-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	30-Jun-2021
Uw monsternemer		Rapportagedatum	30-Jun-2021/13:03
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	3/5

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	N-methylperfluoroctaansulfonamideacetaat(MeFOSAA)	µg/kg ds				<0.1	
	N-ethylperfluoroctaansulfonamideacetaat (EtFOSAA)	µg/kg ds				<0.1	
	perfluoroctaansulfonamide (PFOSA)	µg/kg ds				<0.1	
	N-methylperfluoroctaansulfonamide (MeFOSA)	µg/kg ds				<0.1	
	8:2 fluortelomeerfosfaatdiester (8:2 diPAP)	µg/kg ds				<0.1	
	som PFOA (*0,7)	µg/kg ds				0.4	
	som PFOS (*0,7)	µg/kg ds				0.1 [5)]	
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK						
S	Naftaleen	mg/kg ds	1.1	0.11	0.16	0.23	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	44	2.2	4.9	5.7	0.068
S	Anthraceen	mg/kg ds	13	0.70	1.0	2.8	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	54	2.6	6.9	21	0.16
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	22	1.1	2.7	11	0.082
S	Chryseen	mg/kg ds	21	1.1	2.8	9.5	0.096
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	8.3	0.44	1.2	4.3	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	17	0.88	2.5	8.9	0.078
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	10	0.55	2.1	6.7	0.072
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	12	0.64	2.3	7.6	0.076
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	200	10	27	77	0.74

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	MM A1 (3-50)	Grond (AS3000)	12120807
2	MM A2 (50-130)	Grond (AS3000)	12120808
3	MM B1 (5-60)	Grond (AS3000)	12120809
4	MM B2 (50-120)	Grond (AS3000)	12120810
5	MM B3 (60-190)	Grond (AS3000)	12120811

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	210249	Certificaatnummer/Versie	2021101192/1
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp	Startdatum analyse	18-Jun-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	30-Jun-2021
Uw monsternemer		Rapportagedatum	30-Jun-2021/13:03
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	4/5

	Analyse	Eenheid	6	7	8
	Voorbehandeling				
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses				
S	Droge stof	% (m/m)	90.8	95.5	90.5
S	Organische stof	% (m/m) ds	1.1	1.0	2.0
	Gloeirest	% (m/m) ds	99	99	98
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.3	<2.0	3.3
	Metalen				
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	30	74
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	<0.20	0.27
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	3.9
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0	6.8	18
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	0.099	0.28
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4.0	5.4	7.2
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	10	89	190
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	63	52	120
	Minerale olie				
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	8.8
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	13	24
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5.0	5.1	11
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	<35	50
	Chromatogram olie (GC)				Zie bijl.
	Polychloorbifenylen, PCB				
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
6	MM B4 (110-200)	Grond (AS3000)	12120812
7	MM C1 (5-50)	Grond (AS3000)	12120813
8	MM C2 (8-100)	Grond (AS3000)	12120814

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	210249	Certificaatnummer/Versie	2021101192/1
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp	Startdatum analyse	18-Jun-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	30-Jun-2021
Uw monsternemer		Rapportagedatum	30-Jun-2021/13:03
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	5/5

	Analyse	Eenheid	6	7	8
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	0.0019 [2)]	0.0016 [2)]
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	0.0024 [3)]	0.0013 [3)]
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	0.0026	0.0016
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 [5)]	0.0097	0.0073
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK				
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	0.27	0.55
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	0.091	0.19
S	Fluorantheen	mg/kg ds	0.12	0.80	1.8
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.053	0.57	1.1
S	Chryseen	mg/kg ds	0.053	0.77	1.0
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	0.30	0.51
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.050	0.50	1.1
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	0.40	0.81
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	0.45	0.96
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.47	4.2	8.1

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
6	MM B4 (110-200)	Grond (AS3000)	12120812
7	MM C1 (5-50)	Grond (AS3000)	12120813
8	MM C2 (8-100)	Grond (AS3000)	12120814

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

eurofins | — analytico®

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2021101192/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	**Boornr**	**Van**	**Tot**	**Uw datum monstername**	**Monsteromsch./Monstername ID**
12120807	MM A1 (3-50)				
0538486673	A02	10	50	16-Jun-2021	1
0538486688	A01	30	50	16-Jun-2021	2
0538486249	A03	3	50	16-Jun-2021	1
12120808	MM A2 (50-130)				
0538486241	A04	70	120	16-Jun-2021	2
0538486244	A03	50	100	16-Jun-2021	2
0538486666	A03	100	130	16-Jun-2021	3
12120809	MM B1 (5-60)				
0538486681	B01	5	60	16-Jun-2021	1
0538486569	B03	5	50	17-Jun-2021	1
12120810	MM B2 (50-120)				
0538486239	B01	75	120	16-Jun-2021	3
0538486667	B03	50	90	17-Jun-2021	2
0538486538	B04	50	60	16-Jun-2021	2
12120811	MM B3 (60-190)				
0538486609	B02	60	110	16-Jun-2021	3
0538486626	B02	110	150	16-Jun-2021	4
0538486591	B03	90	140	17-Jun-2021	3
0538486733	B03	140	190	17-Jun-2021	4
12120812	MM B4 (110-200)				
0538486559	B04	110	150	16-Jun-2021	5
0538486566	B02	150	200	16-Jun-2021	5
0538486526	B01	120	160	16-Jun-2021	4
12120813	MM C1 (5-50)				
0538486639	C02	5	50	16-Jun-2021	1
0538486725	C01	20	40	17-Jun-2021	1
0538486638	C03	20	40	17-Jun-2021	1
12120814	MM C2 (8-100)				
0538486551	C04	8	50	16-Jun-2021	1
0538486627	C04	50	100	16-Jun-2021	2
0538486737	C01	55	100	17-Jun-2021	2
0538486739	C03	55	100	17-Jun-2021	2

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2021101192/1

Opmerking 1)
Rapportagegrens verhoogd t.g.v. verdunning monster.

Opmerking 2)
PCB 138 kan positief beïnvloed worden door PCB 163.

Opmerking 3)
PCB 153 kan positief beïnvloed worden door PCB 132.

Opmerking 4)
Rapportagegrens verhoogd t.g.v. verdunning van het monster vanwege matrixstoring.

Opmerking 5)
De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2021101192/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Voorbehandeling			
Cryogeen malen	W0106	Voorbehandeling	AS3000
Bodemkundige analyses			
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	pb 3010-2 en NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	pb 3010-3 en NEN 5754
Korrelgrootte < 2 µm (lutum)	W0171	Sedimentatie	pb 3010-4 en NEN 5753
Metalen			
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	pb 3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	NEN-EN-ISO 16703
Polychloorbifenylen, PCB			
PCB (7)	W0271	GC-MS	pb 3010-8 en NEN 6980
PerFluorKoolwaterstoffen(PFC)			
PFAS (28) Handelingskader	W0323	LC-MSMS	Eigen methode
Som lineair en vertakt PFOS en PFOA (AS3000 en AP04) grond	W0323	LC-MSMS	Eigen methode
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
PAK (10) (VROM)	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2020.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

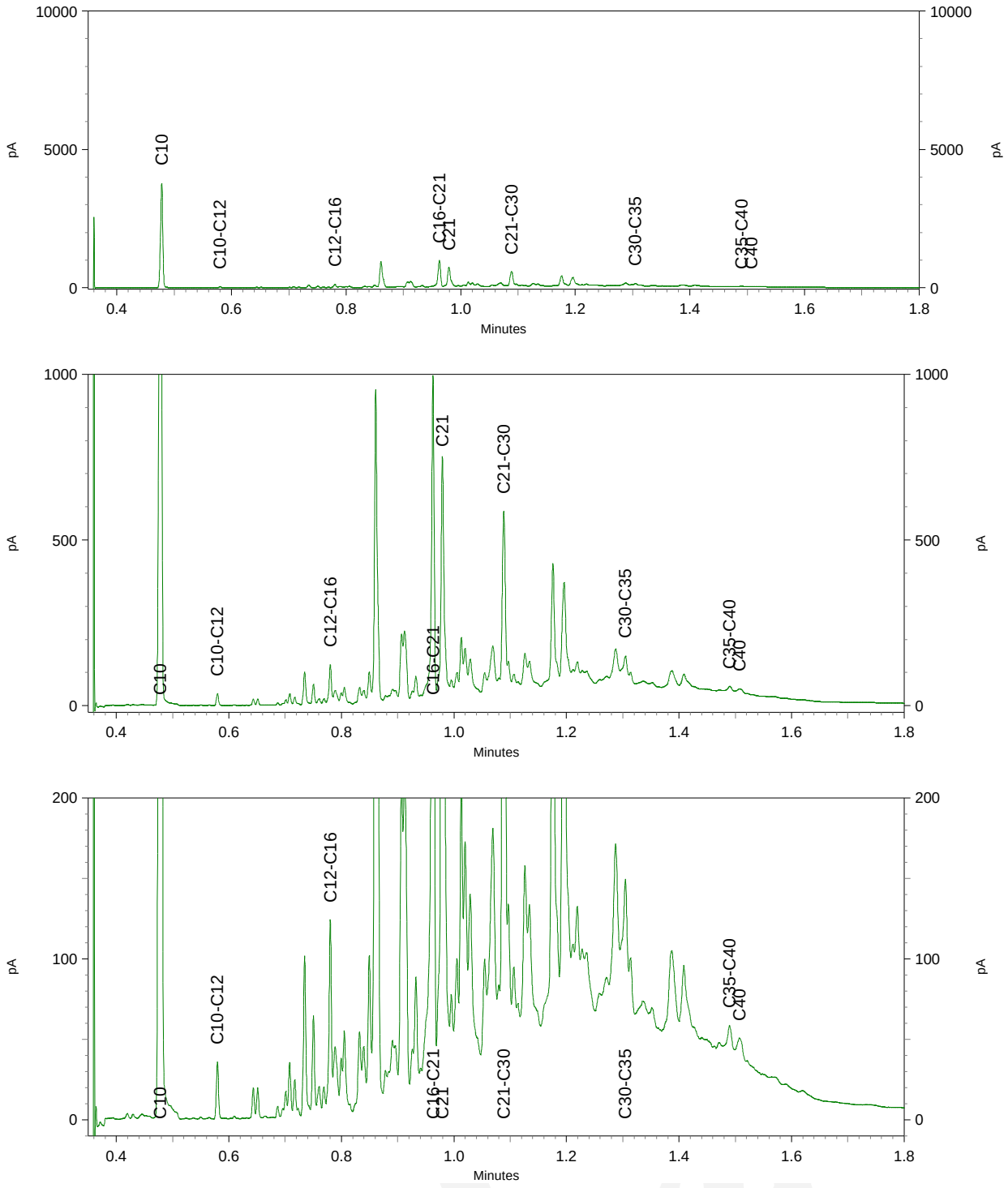
BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | — analytico®

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

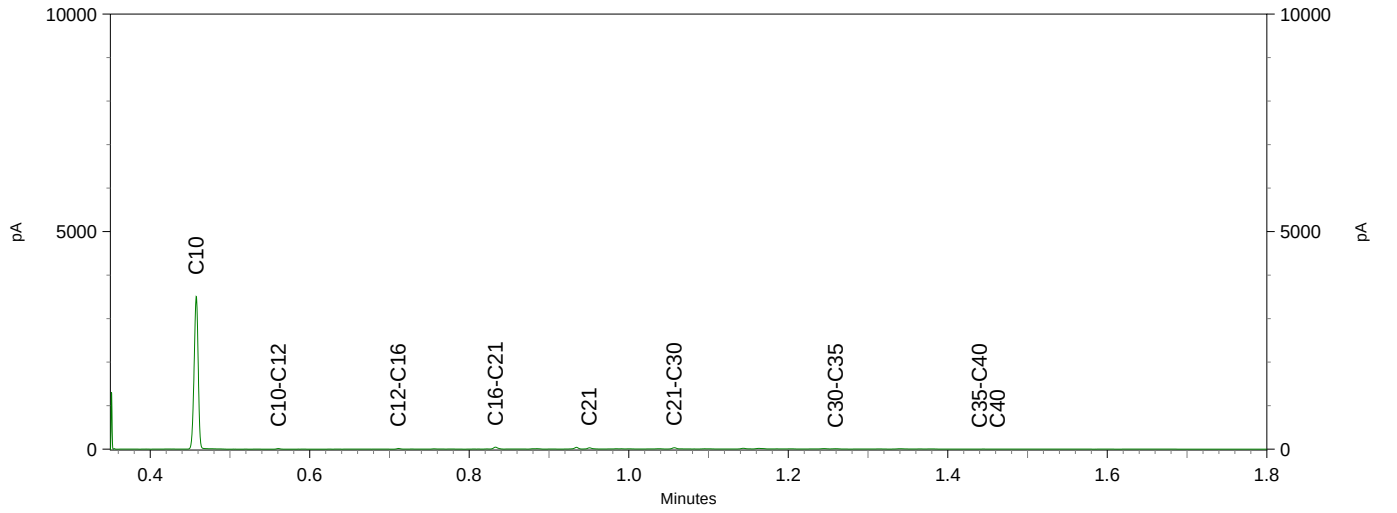
Sample ID.: 12120807
Certificate no.: 2021101192
Sample description.: MM A1 (3-50)
V

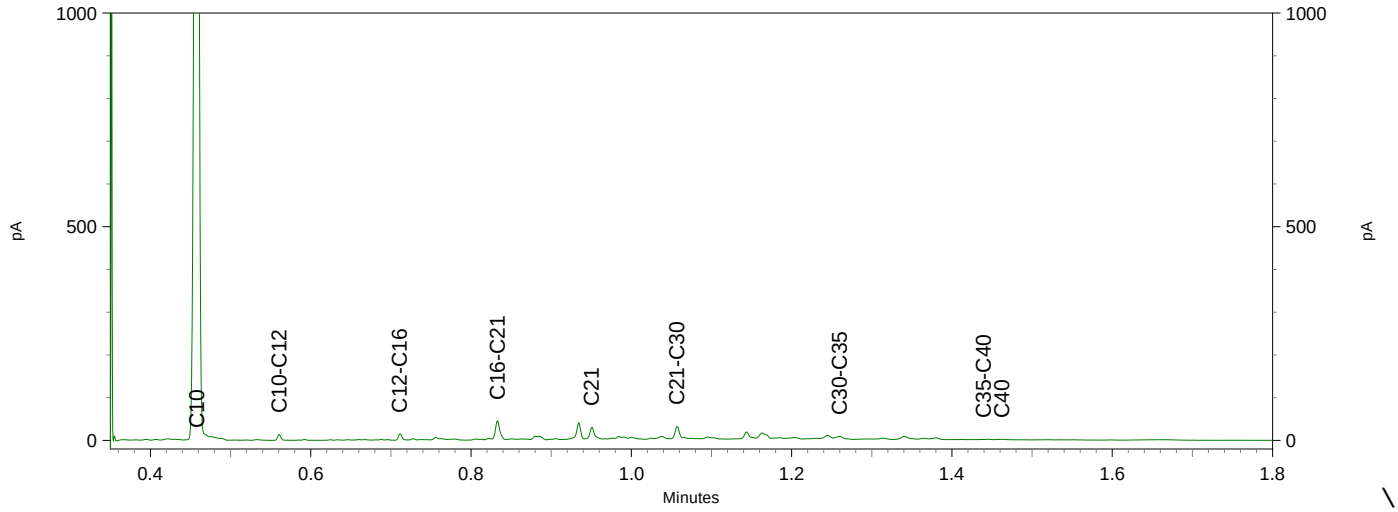


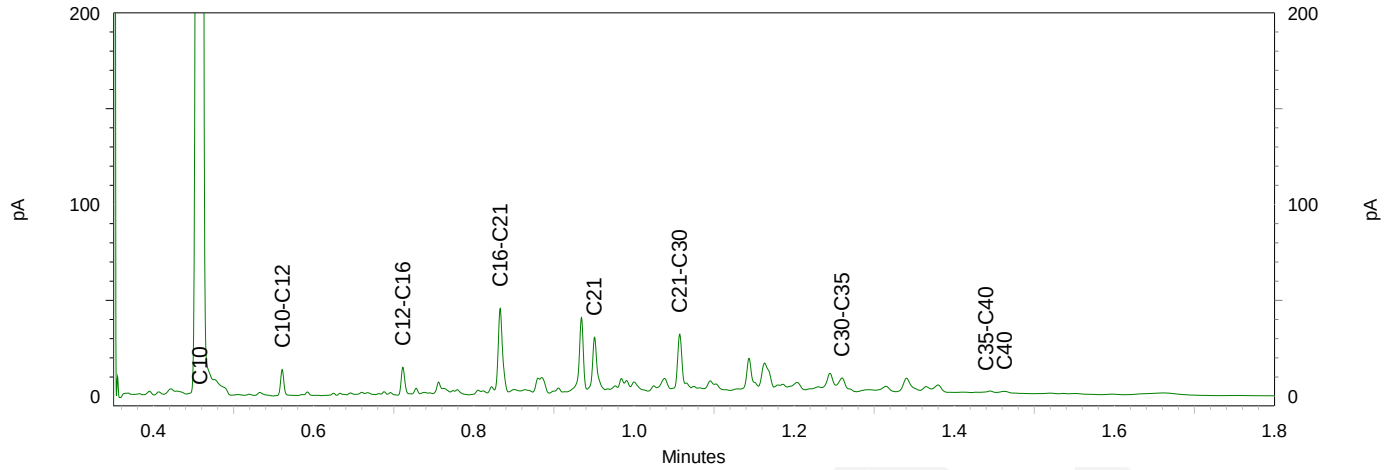
eurofins | — analytics

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 12120808
Certificate no.: 2021101192
Sample description.: MM A2 (50-130)
V



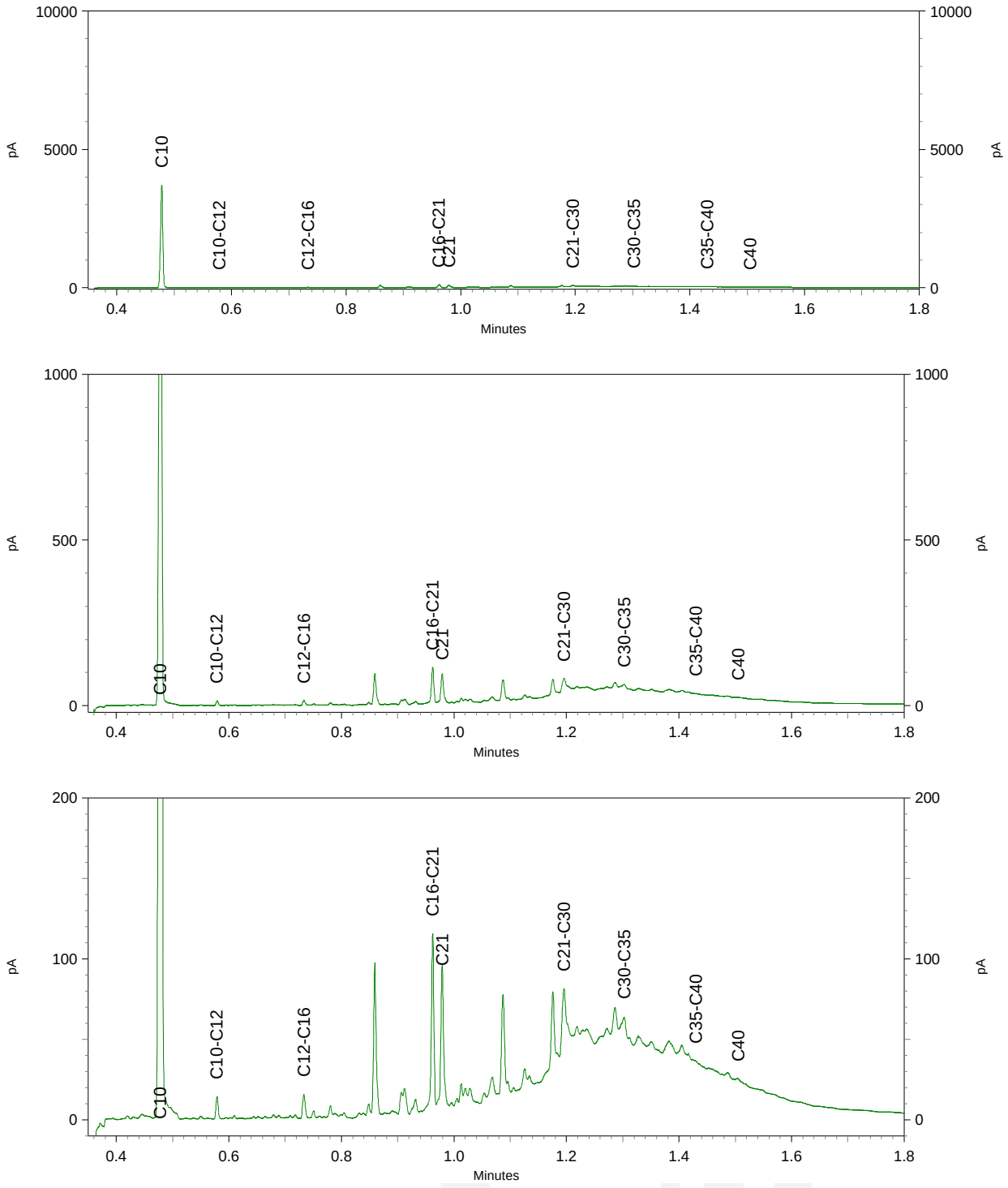




eurofins | analytico®

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

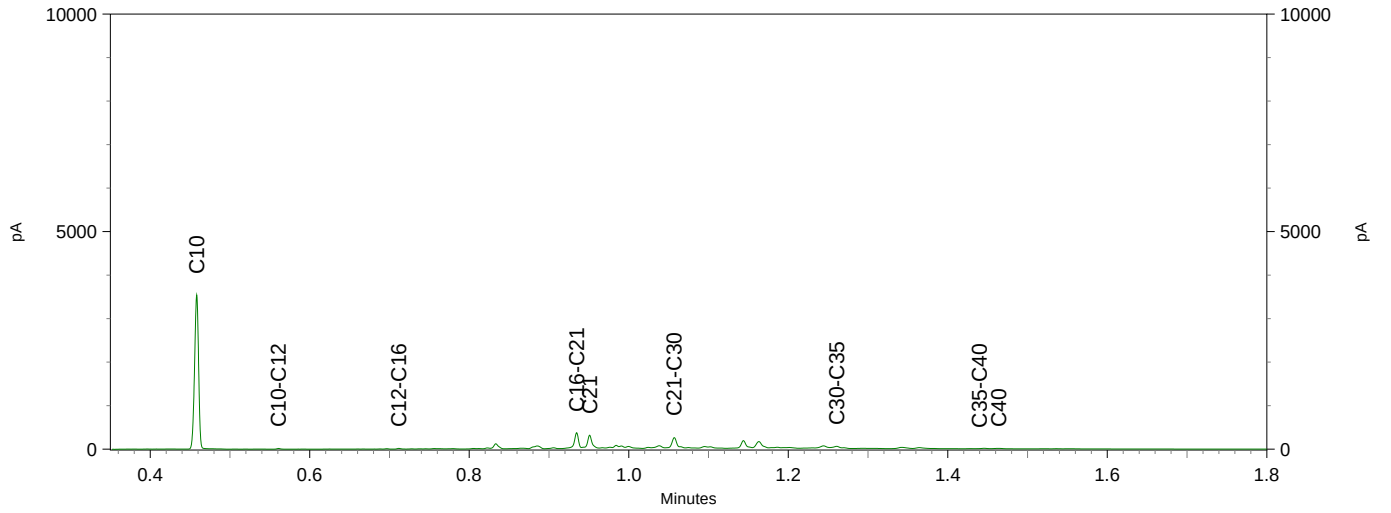
Sample ID.: 12120809
Certificate no.: 2021101192
Sample description.: MM B1 (5-60)
V

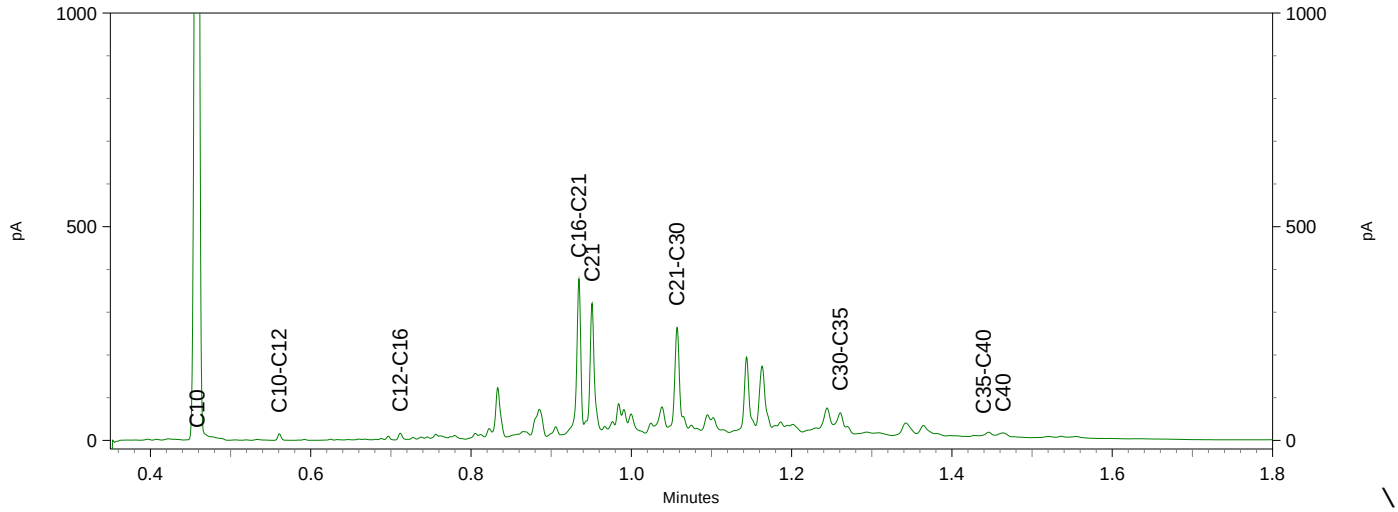


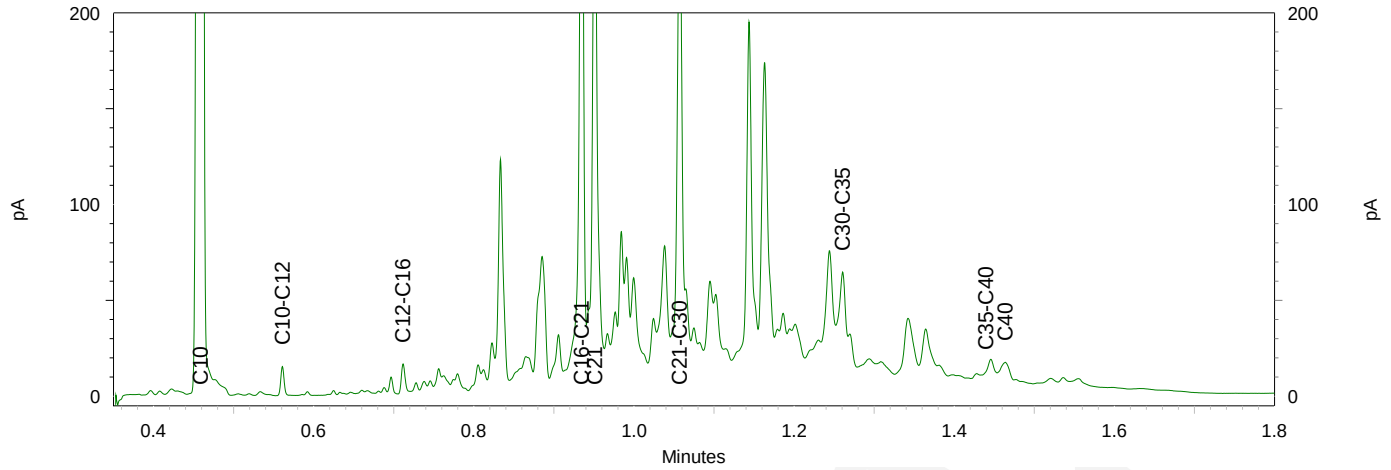
eurofins | — analytics

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 12120810
Certificate no.: 2021101192
Sample description.: MM B2 (50-120)
V



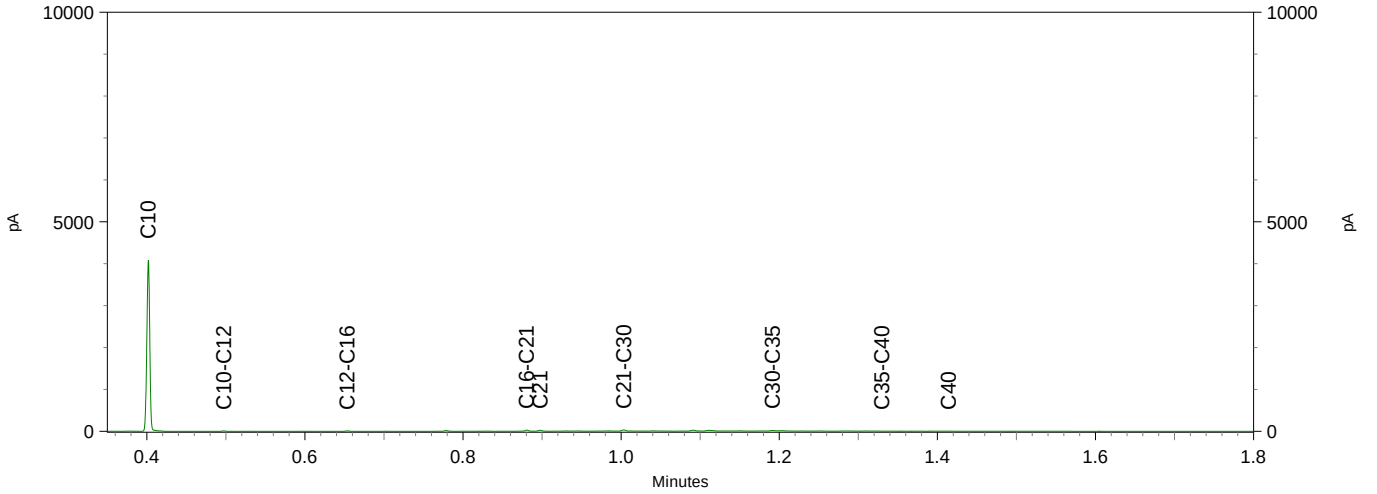


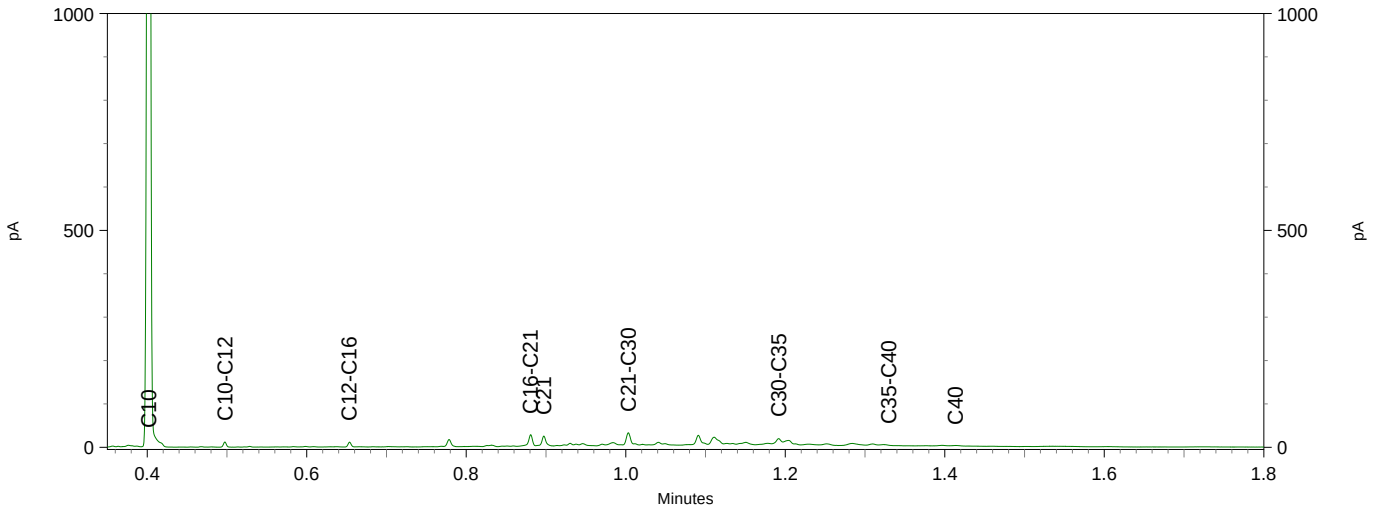


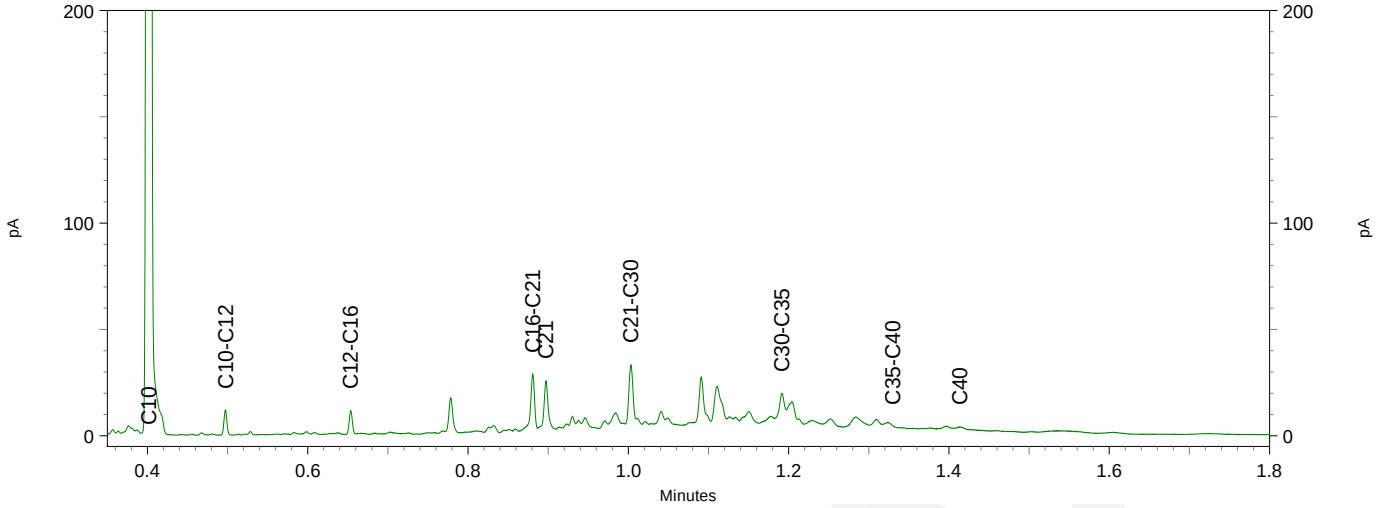
eurofins | — analytico®

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 12120814
Certificate no.: 2021101192
Sample description.: MM C2 (8-100)
V







BIJLAGE 6

ANALYSECERTIFICATEN ASBEST

Rouwmaat Milieutechniek
T.a.v. André Ursinus
Postbus 74
7140 AB GROENLO
NETHERLANDS

Analysecertificaat

Datum: 24-Jun-2021

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2021101157/1
Uw project/verslagnummer	210249
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	17-Jun-2021

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	210249	Certificaatnummer/Versie	2021101157/1
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp	Startdatum analyse	18-Jun-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	24-Jun-2021
Uw monsternemer		Rapportagedatum	24-Jun-2021/23:12
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/1

Analyse	Eenheid	1	
Extern / Overig onderzoek			
Droge stof (Extern)	% (m/m)	93.0	1)
In behandeling genomen hoeveelheid	kg	15.4	2)
Asbest fractie 0,5-1mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie 1-2mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie 2-4mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie 4-8mm	mg	96	2)
Asbest fractie 8-20mm	mg	0.0	2)
Asbest fractie >20mm	mg	0.0	2)
Asbest (som)	mg	96	2)
Asbest in grond	mg/kg ds	5.5	2)
Gemeten Asbestconcentratie	mg/kg ds	3.3	2)
Gemeten concentratie Chrysotiel	mg/kg ds	3.1	2)
Gemeten concentratie Amfibool	mg/kg ds	0.2	2)
Totaal asbest hechtgebonden	mg/kg ds	3.3	2)
Totaal asbest niet hechtgebonden	mg/kg ds	0.0	2)

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	Asmm01-1 (5-50)	Grond (AS3000)	12120707

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.
VA

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2021101157/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
12120707	Asmm01-1 (5-50)				
1664925MG	Asmm01	5	50	17-Jun-2021	1

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2021101157/1

Opmerking 1)
Deze bepaling is uitgevoerd bij Eurofins Omegam (L086).

Opmerking 2)
Deze bepaling is uitgevoerd bij Eurofins Omegam (L086).

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2021101157/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Extern / Overig onderzoek			
Droge stof (uitbesteed)	W0004	Extern	Uitbesteding
Asbest Grond NEN5898 2016 ext	W0004	Microscopie	pb. 3070-1 NEN 5898

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2020.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

ANALYSECERTIFICAAT

Projectcode : **1207699**
Uw project omschrijving : **2021101157-210249**
Opdrachtgever : **Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode : **6777146**
Uw referentie : **Asmm01-1 (5-50)**
Opgegeven bemonsteringsdatum : **17/06/2021**

Asbestonderzoek

Initialen analist : A.M.
Datum geanalyseerd : 24-06-2021

Analyse is uitgevoerd conform NEN 5898 (**S**).

Massa aangeleverde monster : 15450 g
Droge massa aangeleverde monster : 14369 g
Percentage droogrest : **93,0** **m/m %**
Type zeving : nat

zeeffractie (mm)	massa zeeffractie (gram)	percentage zeeffractie (m/m %)	massa onderzocht (gram)	percentage onderzocht (m/m %)	aantal asbest (deeltjes)	massa asbest-houdend materiaal (mg)
<0,5 mm	11898,7	84,6	12,9	0,11	n.v.t.	n.v.t.
0,5-1 mm	279,2	2,0	49,4	17,69	0	0,0
1-2 mm	510,9	3,6	138,1	27,03	0	0,0
2-4 mm	400,2	2,8	400,2	100,00	0	0,0
4-8 mm	497,7	3,5	497,7	100,00	1	96,4
8-20 mm	484,2	3,4	484,2	100,00	0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	100,00	0	0,0
Totaal	**14070,9**	**100,0**	**1582,5**		**1**	**96,4**

	asbest totaal			serpentijn asbest			amfibool asbest		
zeeffractie (mm)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)	gehalte asbest (mg/kg ds)	ondergrens (mg/kg ds)	bovengrens (mg/kg ds)
<0,5 mm	-								
0,5-1 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1-2 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2-4 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4-8 mm	3,3	2,2	4,5	3,1	2,1	4,1	0,2	0,1	0,3
8-20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
>20 mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**3,3**	**2,2**	**4,5**	**3,1**	**2,1**	**4,1**	**0,2**	**0,1**	**0,3**

Aangetroffen type asbest : Serpentijn en Amfibool
Bijzonderheden waargenomen : Geen

Serpentijn asbest is chrysotiel.
Amfibool asbest is amosiet, crocidoliet, actinoliet, anthophylliet en tremoliet.

De bepalingsgrens is bepaald voor de zeeffracties kleiner dan 4 mm. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties te sommeren.
Het materiaal is middels polarisatiemicroscopie onderzocht, de analyse is uitgevoerd conform NEN 5896.

gebondenheid	serpentijn asbest	amfibool asbest	totaal afgerond
hecht	3,1	0,2	3,3
niet hecht	0,0	0,0	0,0
totaal afgerond	3,1	0,2	

Gewogen concentratie (serpentijnasbestconcentratie vermeerderd met 10 maal de amfiboolasbestconcentratie) is: **5,5 mg/kg ds**

De gewogen asbestconcentratie wordt berekend uit de niet-afgeronde gehalten aan serpentijn en amfibool asbest. De weergegeven resultaten zijn afgerond.

Verklaring kwalitatief onderzoek zeeffractie <0,5 mm:
- : geen asbest waargenomen

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1207699**
Uw project omschrijving	:	**2021101157-210249**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Monstercode	:	**6777146**
Uw referentie	:	**Asmm01-1 (5-50)**
Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**17/06/2021**

Asbestonderzoek - productidentificatie

zeeffractie (mm)	materiaal	gebondenheid	asbestsoort	percentage (m/m %)
4-8 mm	isolatie	hecht	chrysotiel	30-60
			crocidoliet	2-5

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (L086) en op basis van het schema AS 3000 erkend.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1207699**
Uw project omschrijving	:	**2021101157-210249**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

De volgende informatie is indien van toepassing verstrekt door de opdrachtgever:
Project omschrijving, Monsterreferentie(s), Opgegeven bemonsteringsdatum, Matrix, Monsterdiepte, Potnr (Barcode), Veldgegevens, Veldwaarnemingen en Bemonsteringsdata. De opgegeven bemonsteringsdatum kan van invloed zijn op de geldigheid van de resultaten.

Asbest
Individuele monsters van dit project zijn als asbest verdacht gekwalificeerd. De analysedeelmonsters zijn met beschermende maatregelen in het laboratorium in behandeling genomen.

Opmerking bij project:	- Eurofins Omegam heeft het asbestonderzoek in dit/deze monster(s) uitgevoerd volgens de NEN 5898, en zoals beschreven in een aparte bijlage als onderdeel van dit analysecertificaat. Voor de analyseresultaten van het asbestonderzoek geldt dat Eurofins Omegam de analyse heeft uitgevoerd in de monsters die de opdrachtgever, zoals deze staan vermeld in de koptekst van dit analysecertificaat, zelf heeft genomen of laten nemen en aan Eurofins Omegam heeft aangeboden. Eurofins Omegam draagt geen verantwoordelijkheid inzake de herkomst en representativiteit alsmede de veiligheid tijdens de monsterneming.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1207699**
Uw project omschrijving	:	**2021101157-210249**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Barcodeschema's

Monstercode	*Uw referentie*	*uw monsterref.*	*uw diepte*	*uw barcode*
6777146	Asmm01-1 (5-50)	Asmm01	.05-.5	1664925MG

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Projectcode	:	**1207699**
Uw project omschrijving	:	**2021101157-210249**
Opdrachtgever	:	**Eurofins Analytico B.V.**

Analysemethoden in Grond (AS3000)

AS3000
In dit analysecertificaat zijn de met 'S' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de analysemethoden beschreven in het "Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek (AS SIKB 3000)". Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

Asbestonderzoek	:	Conform AS3070 prestatieblad 1 en NEN 5898

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

BIJLAGE 7

ANALYSECERTIFICATEN GRONDWATER

Rouwmaat Milieutechniek
T.a.v. André Ursinus
Postbus 74
7140 AB GROENLO
NETHERLANDS

Analysecertificaat

Datum: 23-Jun-2021

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2021101156/1
Uw project/verslagnummer	210249
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	17-Jun-2021

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.



Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	210249	Certificaatnummer/Versie	2021101156/1
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp	Startdatum analyse	18-Jun-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	23-Jun-2021
Uw monsternemer	Nico ten Brinke	Rapportagedatum	23-Jun-2021/15:04
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	1/2

	Analyse	Eenheid	1	
	Metalen			
S	Barium (Ba)	µg/l	<20	
S	Cadmium (Cd)	µg/l	<0.20	
S	Kobalt (Co)	µg/l	<2.0	
S	Koper (Cu)	µg/l	3.2	
S	Kwik (Hg)	µg/l	<0.050	
S	Molybdeen (Mo)	µg/l	<2.0	
S	Nikkel (Ni)	µg/l	<3.0	
S	Lood (Pb)	µg/l	<2.0	
S	Zink (Zn)	µg/l	34	
	Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen			
S	Benzeen	µg/l	<0.20	
S	Tolueen	µg/l	<0.20	
S	Ethylbenzeen	µg/l	<0.20	
S	o-Xyleen	µg/l	<0.10	
S	m,p-Xyleen	µg/l	<0.20	
S	Xylenen (som) factor 0,7	µg/l	0.21	1)
	BTEX (som)	µg/l	<0.90	
S	Naftaleen	µg/l	<0.020	
S	Styreen	µg/l	<0.20	
	Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen			
S	Dichloormethaan	µg/l	<0.20	
S	Trichloormethaan	µg/l	<0.20	
S	Tetrachloormethaan	µg/l	<0.10	
S	Trichlooretheen	µg/l	<0.20	
S	Tetrachlooretheen	µg/l	<0.10	
S	1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0.20	
S	1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0.20	
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0.10	
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0.10	
S	cis 1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0.10	

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	A-1-1 (590-690)	Water (AS3000)	12120706

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	210249	Certificaatnummer/Versie	2021101156/1
Uw projectnaam	Hogeweg 1 Velp	Startdatum analyse	18-Jun-2021
Uw ordernummer		Datum einde analyse	23-Jun-2021
Uw monsternemer	Nico ten Brinke	Rapportagedatum	23-Jun-2021/15:04
		Bijlage	A,B,C
		Pagina	2/2

	Analyse	Eenheid	1	
S	trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	
	CKW (som)	µg/L	<1.6	
S	Tribroommethaan	µg/L	<0.20	
S	Vinylchloride	µg/L	<0.10	
S	1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	
S	1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0.14	1)
S	1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	
S	1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	
S	1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	
S	Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0.42	
	Minerale olie			
	Minerale olie (C10-C12)	µg/L	23	
	Minerale olie (C12-C16)	µg/L	19	
	Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10	
	Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15	
	Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10	
	Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10	
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	50	
	Chromatogram		Zie bijl.	

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	A-1-1 (590-690)	Water (AS3000)	12120706

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
V: VLAREL erkende verrichting
W: Waals Gewest erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2021101156/1

Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
12120706	A-1-1 (590-690)				
0680492084	A	590	690	17-Jun-2021	1
0800872874	A	590	690	17-Jun-2021	2

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2021101156/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2021101156/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Metalen			
Barium (Ba)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen			
Xylenen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Aromaten (BTEXN)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Styreen	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen			
VOCl (11)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Tribroommethaan (Bromoform)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Vinylchloride	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,1-Dichlooretheen	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
DiClEtheen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,1-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,2-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,3-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
DiChlprop. som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Minerale olie			
Minerale olie (C10-C40)	W0215	GC-FID	pb 3110-5
Chromatogram olie (GC)	W0215	GC-FID	Eigen methode

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2020.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

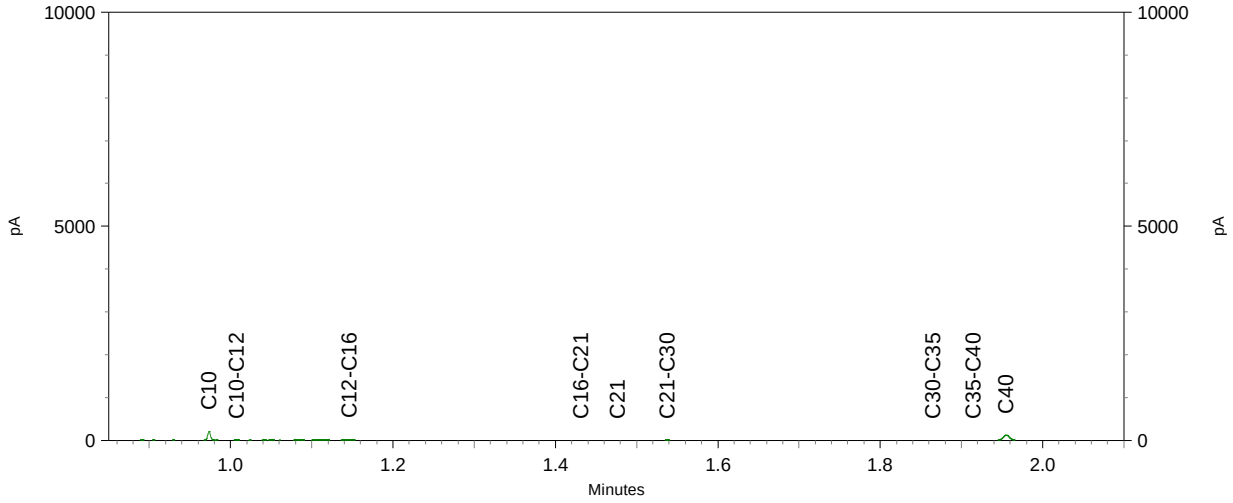
BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

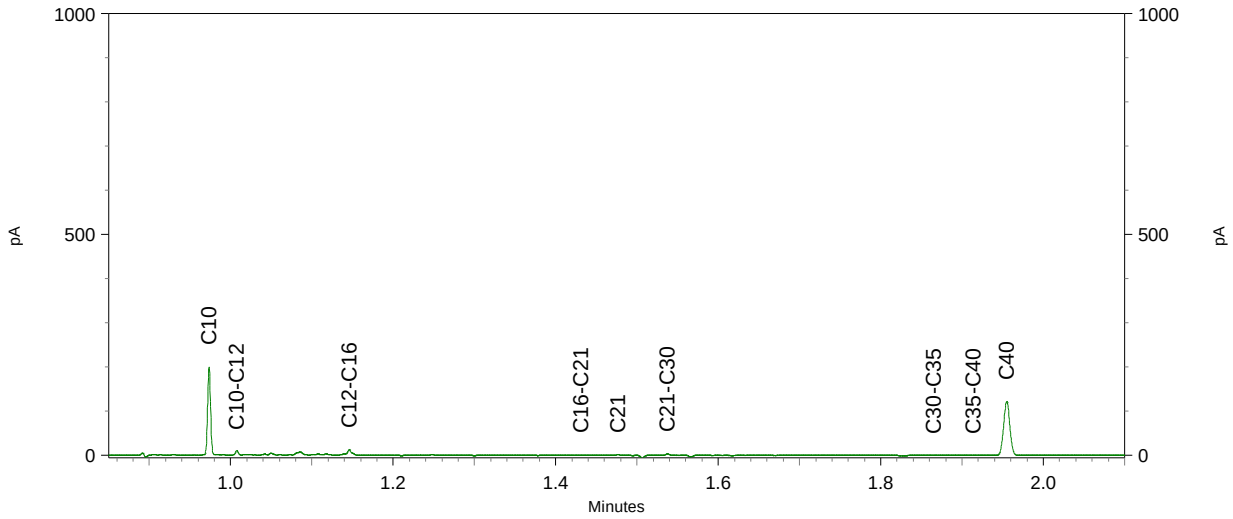
Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

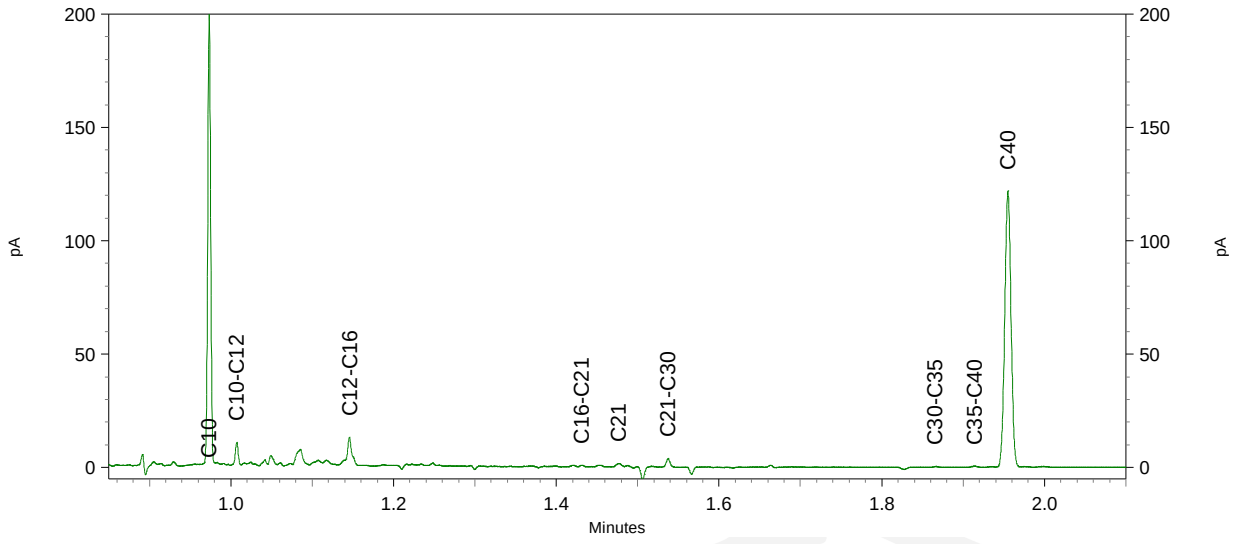
eurofins | — analytico®

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 12120706
Certificate no.: 2021101156
Sample description.: A-1-1 (590-690)
V







BIJLAGE 8

TOETSINGSTABELLEN

Toelichting toetsingskader

De analyseresultaten zijn beoordeeld aan de hand van het toetsingskader van het Regeling Bodemkwaliteit en de Circulaire Bodemsanering 2013.

Grond
Voor de beoordeling van grond worden achtergrond- en interventiewaarden onderscheiden. Deze hebben de volgende betekenis:

Achtergrondwaarden (AW)
In het Regeling Bodemkwaliteit wordt de term “Achtergrondwaarden” gebruikt. De achtergrondwaarden zijn gebaseerd op het onderzoek “Achtergrondwaarden 2000” (AW2000). Hierin zijn gehalten vastgesteld van een groot aantal stoffen in bodem van natuur en landbouwgronden in Nederland.

Criterium voor nader onderzoek (1/2(AW+I))
Het vaststellen in hoeverre sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging (vaststellen saneringsnoodzaak) wordt bepaald middels de uitvoering van een nader onderzoek. Dit nader onderzoek dient plaats te vinden indien het *criterium voor nader onderzoek* (1/2(AW+I); gemiddelde van de som van achtergrond- en interventiewaarde) wordt overschreden.

Interventiewaarden (I)
De interventiewaarden geven het concentratieniveau voor verontreinigde stoffen aan waarboven sprake is van ernstige bodemverontreiniging. In bijzondere situaties kan ook bij concentraties beneden de interventiewaarden sprake zijn van en geval van ernstige verontreiniging. De interventiewaarden zijn gebaseerd op de risico’s voor de volksgezondheid en het ecosysteem.

Grondwater
Voor de beoordeling van grondwater worden streef- en interventiewaarden onderscheiden. Deze hebben de volgende betekenis:

Streefwaarden (S)
De streefwaarden geven het uiteindelijk te bereiken kwaliteitsniveau voor de bodem aan. De streefwaarden hebben betrekking op de in de natuur voorkomende achtergrondconcentraties, of detectiegrenzen bij stoffen die niet in natuurlijke milieus voorkomen.

Criterium voor nader onderzoek (1/2(S+I))
Het vaststellen in hoeverre sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging (vaststellen saneringsnoodzaak) wordt bepaald middels de uitvoering van een nader onderzoek. Dit nader onderzoek dient plaats te vinden indien het *criterium voor nader onderzoek* (1/2(S+I); gemiddelde van de som van streef- en interventiewaarde) wordt overschreden.

Interventiewaarden (I)
De interventiewaarden geven het concentratieniveau voor verontreinigde stoffen aan waarboven sprake is van ernstige bodemverontreiniging. In bijzondere situaties kan ook bij concentraties beneden de interventiewaarden sprake zijn van en geval van ernstige verontreiniging. De interventiewaarden zijn gebaseerd op de risico’s voor de volksgezondheid en het ecosysteem.

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	RBK eis
METALEN				
barium			920	20
cadmium	0.60	6.8	13	0.20
kobalt	15	102	190	3.0
koper	40	115	190	5.0
kwik	0.15	18	36	0.050
lood	50	290	530	10
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	35	68	100	4.0
zink	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor) (µg/kgds)	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	190	2595	5000	35

1) *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het standaard bodem type 10% humus en 25% lutum.

Tabel: Toetsingswaarden voor grondwater (as3000)

Toetsingswaarden[1)]	S	1/2(S+I)	I	RBK
METALEN				
barium	50	338	625	20
cadmium	0.40	3.2	6.0	0.20
kobalt	20	60	100	2.0
koper	15	45	75	2.0
kwik	0.050	0.18	0.30	0.050
lood	15	45	75	2.0
molybdeen	5.0	152	300	2.0
nikkel	15	45	75	3.0
zink	65	432	800	10
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	0.20	15	30	0.20
tolueen	7.0	504	1000	0.20
ethylbenzeen	4.0	77	150	0.20
xylenen (0.7 factor)	0.20	35	70	0.21
styreen	6.0	153	300	0.20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	0.01	35	70	0.020
polycyclische aromatische koolwaterstoffen			1	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	7.0	454	900	0.20
1,2-dichloorethaan	7.0	204	400	0.20
1,1-dichlooretheen	0.01	5.0	10	0.10
dichloormethaan	0.01	500	1000	0.20
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	0.01	10	20	0.14
1,1-dichloorpropaan	0.80	40	80	0.20
1,2-dichloorpropaan	0.80	40	80	0.20
1,3-dichloorpropaan	0.80	40	80	0.20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	0.80	40	80	0.42
tetrachlooretheen	0.01	20	40	0.10
tetrachloormethaan	0.01	5.0	10	0.10
1,1,1-trichloorethaan	0.01	150	300	0.10
1,1,2-trichloorethaan	0.01	65	130	0.10
trichlooretheen	24	262	500	0.20
chloroform	6.0	203	400	0.20
vinylchloride	0.01	2.5	5.0	0.20
tribroommethaan			630	0.20
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	50	325	600	50

[1)] *S* *streefwaarde*
1/2(S+I) *gemiddelde van streef- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T12 kwaliteit van grond volgens Wbb**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:33**

Analyse	Eenheid	MM A1 (3-50)				RG	>AW	T	I
		G.W.	G.S.S.D	Index	Oordeel				
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		2.1							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		2.8							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	92.4	92		@				
Organische stof	% (m/m) ds	2.8	2.8						
Gloeirest	% (m/m) ds	97							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.1	2.1						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	100	380		@	20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	1.1	1.8	0.10	> AW	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	4.4	15		> AW	3	15	102	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	290	580	3.61	> IW	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	1.2	1.7	0.04	> AW	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1		-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	20	58	0.35	> AW	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	1100	1700	3.44	> IW	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	450	1000	1.55	> IW	20	140	430	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	7.5		@				
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	40	140		@				
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	280	1000		@				
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	390	1400		@				
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	130	460		@				
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	39	140		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	850	3000	0.59	> T	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 52	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 101	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 118	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 138	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 153	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 180	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.049	0.18	0.16	> AW	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Fenanthreen	mg/kg DS	44	44						
Anthraceen	mg/kg DS	13	13						
Fluorantheen	mg/kg DS	54	54						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	22	22						
Chryseen	mg/kg DS	21	21						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	8.3	8.3						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	17	17						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	10	10						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	12	12						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	200	200	5.22	> IW	0.35	1.5	20.8	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120807	MM A1 (3-50)	16-06-2021	Overschrijding Interventiewaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
>AW	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
@	Geen toetsoordeel mogelijk
> AW	> Achtergrondwaarde
-	<= Achtergrondwaarde
> IW	>Interventiewaarde
> T	> Tussenwaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T12 kwaliteit van grond volgens Wbb**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:33**

Analyse	Eenheid	MM A2 (50-130)				RG	>AW	T	I
		G.W.	**G.S.S.D**	**Index**	**Oordeel**				
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		3.6							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		2.3							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	87.1	87		@				
Organische stof	% (m/m) ds	2.3	2.3						
Gloeirest	% (m/m) ds	97							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.6	3.6						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	68	220		@	20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	<0.20	0.23		-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	4.1	12		-	3	15	102	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	26	50	0.07	> AW	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.30	0.42	0.01	> AW	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1		-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	6.9	18		-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	130	200	0.31	> AW	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	100	220	0.13	> AW	20	140	430	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	9.1		@				
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	15		@				
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	15	65		@				
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	19	83		@				
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	6.6	29		@				
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	18		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	47	200		> AW	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 138	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 153	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 180	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0049	0.021		-	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	0.11	0.11						
Fenanthreen	mg/kg DS	2.2	2.2						
Anthraceen	mg/kg DS	0.70	0.7						
Fluorantheen	mg/kg DS	2.6	2.6						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Chryseen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	0.44	0.44						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	0.88	0.88						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	0.55	0.55						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	0.64	0.64						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	10	10	0.23	> AW	0.35	1.5	20.8	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120808	MM A2 (50-130)	16-06-2021	Overschrijding Achtergrondwaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
>AW	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
> AW	> Achtergrondwaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T12 kwaliteit van grond volgens Wbb**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:33**

Analyse	Eenheid	MM B1 (5-60)				RG	>AW	T	I
		G.W.	G.S.S.D	Index	Oordeel				
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		<2.0							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		1.9							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	93.0	93		@				
Organische stof	% (m/m) ds	1.9	1.9						
Gloeirest	% (m/m) ds	98							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2.0	1.4						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	140	540		@	20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	0.79	1.4	0.06	> AW	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	4.0	14		-	3	15	102	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	130	270	1.53	> IW	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.47	0.68	0.01	> AW	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1		-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	13	38	0.04	> AW	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	280	440	0.81	> T	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	440	1000	1.56	> IW	20	140	430	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10		@				
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	5.1	26		@				
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	30	150		@				
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	110	550		@				
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	70	350		@				
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	23	120		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	230	1200	0.20	> AW	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	0.0036	0.018						
PCB 153	mg/kg DS	0.0032	0.016						
PCB 180	mg/kg DS	0.0040	0.02						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.014	0.068	0.05	> AW	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	0.16	0.16						
Fenanthreen	mg/kg DS	4.9	4.9						
Anthraceen	mg/kg DS	1.0	1						
Fluorantheen	mg/kg DS	6.9	6.9						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	2.7	2.7						
Chryseen	mg/kg DS	2.8	2.8						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	1.2	1.2						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	2.5	2.5						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	2.1	2.1						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	2.3	2.3						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	27	27	0.65	> T	0.35	1.5	20.8	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120809	MM B1 (5-60)	16-06-2021	Overschrijding Interventiewaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
>AW	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
> AW	> Achtergrondwaarde
> IW	>Interventiewaarde
> T	> Tussenwaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T12 kwaliteit van grond volgens Wbb**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:33**

Analyse	Eenheid	MM B2 (50-120)				RG	>AW	T	I
		G.W.	G.S.S.D	Index	Oordeel				
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		2.8							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		2.9							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	88.4	88		@				
Organische stof	% (m/m) ds	2.9	2.9						
Gloeirest	% (m/m) ds	97							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.8	2.8						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	170	600		@	20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	0.50	0.82	0.02	> AW	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	6.7	22	0.04	> AW	3	15	102	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	33	64	0.16	> AW	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	5.2	7.3	0.20	> AW	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1		-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	13	36	0.01	> AW	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	1000	1500	3.08	> IW	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	210	470	0.57	> T	20	140	430	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	7.2		@				
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	8.8	30		@				
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	90	310		@				
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	130	450		@				
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	32	110		@				
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	14		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	260	900	0.15	> AW	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 138	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 153	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 180	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0049	0.017		-	0.007	0.02	0.51	1
PerFluoroCarbon(PFC)									
perfluorbutaanzuur (PFBA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorpentaanzuur (PFPeA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorhexaanzuur (PFHxA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorheptaanzuur (PFHpA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluoroctaanzuur (PFOA) lineair	µg/kg DS	0.4	0.4		@				
perfluoroctaanzuur (PFOA) vertakt	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluornonaanzuur (PFNA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluordecaanzuur (PFDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorundecaanzuur (PFUnDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluordodecaanzuur (PFDoA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluortridecaanzuur (PFTrDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluortetradecaanzuur (PFTeDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorhexadecaanzuur (PFHxDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluoroctadecaanzuur (PFODA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorbutaansulfonzuur (PFBS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorpentaansulfonzuur (PFPeS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorhexaansulfonzuur (PFHxS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluorheptaansulfonzuur (PFHpS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluoroctaansulfonzuur (PFOS) lineair	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluoroctaansulfonzuur (PFOS) vertakt	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluordecaansulfonzuur (PFDS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
4:2 fluortelomeer sulfonzuur (4:2 FTS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
6:2 fluortelomeer sulfonzuur (6:2 FTS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
8:2 fluortelomeer sulfonzuur (8:2 FTS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
10:2 fluortelomeer sulfonzuur (10:2 FTS)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat (MeFOSA	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat (EtFOSAA	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
perfluoroctaansulfonamide (PFOSA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
n-methyl perfluoroctaansulfonamide (MeFOSA)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
8:2 fluortelomeer fosfaat diester (8:2 diPAP)	µg/kg DS	<0.1	0.07		@				
som PFOA	µg/kg DS	0.4	0.47		@				
som PFOS	µg/kg DS	0.1	0.14		@				
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	0.23	0.23						
Fenanthreen	mg/kg DS	5.7	5.7						
Anthraceen	mg/kg DS	2.8	2.8						
Fluorantheen	mg/kg DS	21	21						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	11	11						
Chryseen	mg/kg DS	9.5	9.5						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	4.3	4.3						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	8.9	8.9						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	6.7	6.7						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	7.6	7.6						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	77	78	1.98	> IW	0.35	1.5	20.8	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120810	MM B2 (50-120)	16-06-2021	Overschrijding Interventiewaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
>AW	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
@	Geen toetsoordeel mogelijk
> AW	> Achtergrondwaarde
-	<= Achtergrondwaarde
> IW	>Interventiewaarde
> T	> Tussenwaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T12 kwaliteit van grond volgens Wbb**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:33**

Analyse	Eenheid	MM B3 (60-190)				RG	>AW	T	I
		G.W.	**G.S.S.D**	**Index**	**Oordeel**				
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		3.3							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		1.8							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	89.9	90		@				
Organische stof	% (m/m) ds	1.8	1.8						
Gloeirest	% (m/m) ds	98							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.3	3.3						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	43	140		@	20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	<0.20	0.24		-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	4.0	12		-	3	15	102	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	12	24		-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.29	0.41	0.01	> AW	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1		-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	6.4	17		-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	80	120	0.15	> AW	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	120	270	0.22	> AW	20	140	430	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10		@				
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	<11	38		@				
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	21		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	<35	120		-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 153	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 180	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0049	0.024		-	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fenanthreen	mg/kg DS	0.068	0.068						
Anthraceen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fluorantheen	mg/kg DS	0.16	0.16						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	0.082	0.082						
Chryseen	mg/kg DS	0.096	0.096						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	0.078	0.078						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	0.072	0.072						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	0.076	0.076						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.74	0.74		-	0.35	1.5	20.8	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120811	MM B3 (60-190)	16-06-2021	Overschrijding Achtergrondwaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
>AW	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
> AW	> Achtergrondwaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T12 kwaliteit van grond volgens Wbb**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:33**

Analyse	Eenheid	MM B4 (110-200)				RG	>AW	T	I
		G.W.	G.S.S.D	Index	Oordeel				
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		2.3							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		1.1							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	90.8	91		@				
Organische stof	% (m/m) ds	1.1	1.1						
Gloeirest	% (m/m) ds	99							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.3	2.3						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	<20	52		@	20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	<0.20	0.24		-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	<3.0	7.1		-	3	15	102	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	<5.0	7.2		-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	<0.050	0.05		-	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1		-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	<4.0	8		-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	10	16		-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	63	150	0.01	> AW	20	140	430	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10		@				
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	<11	38		@				
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	21		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	<35	120		-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 153	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 180	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0049	0.024		-	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fenanthreen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Anthraceen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fluorantheen	mg/kg DS	0.12	0.12						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	0.053	0.053						
Chryseen	mg/kg DS	0.053	0.053						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.47	0.47		-	0.35	1.5	20.8	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120812	MM B4 (110-200)	16-06-2021	Voldoet aan Achtergrondwaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
>AW	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
> AW	> Achtergrondwaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T12 kwaliteit van grond volgens Wbb**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:33**

Analyse	Eenheid	MM C1 (5-50)				RG	>AW	T	I
		G.W.	**G.S.S.D**	**Index**	**Oordeel**				
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		<2.0							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		1.0							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	95.5	96		@				
Organische stof	% (m/m) ds	1.0	1						
Gloeirest	% (m/m) ds	99							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2.0	1.4						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	30	120		@	20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	<0.20	0.24		-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	<3.0	7.4		-	3	15	102	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	6.8	14		-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.099	0.14		-	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1		-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	5.4	16		-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	89	140	0.19	> AW	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	52	120		-	20	140	430	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10		@				
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	13	65		@				
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	5.1	26		@				
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	21		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	<35	120		-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	0.0019	0.0095						
PCB 153	mg/kg DS	0.0024	0.012						
PCB 180	mg/kg DS	0.0026	0.013						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0097	0.048	0.03	> AW	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fenanthreen	mg/kg DS	0.27	0.27						
Anthraceen	mg/kg DS	0.091	0.091						
Fluorantheen	mg/kg DS	0.80	0.8						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	0.57	0.57						
Chryseen	mg/kg DS	0.77	0.77						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	0.30	0.3						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	0.50	0.5						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	0.40	0.4						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	0.45	0.45						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	4.2	4.2	0.07	> AW	0.35	1.5	20.8	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120813	MM C1 (5-50)	16-06-2021	Overschrijding Achtergrondwaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
>AW	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
> AW	> Achtergrondwaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T12 kwaliteit van grond volgens Wbb**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:33**

Analyse	Eenheid	MM C2 (8-100)				RG	>AW	T	I
		G.W.	G.S.S.D	Index	Oordeel				
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		3.3							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		2.0							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	90.5	90		@				
Organische stof	% (m/m) ds	2.0	2						
Gloeirest	% (m/m) ds	98							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.3	3.3						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	74	250		@	20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	0.27	0.46		-	0.2	0.6	6.8	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	3.9	12		-	3	15	102	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	18	36		-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.28	0.39	0.01	> AW	0.05	0.15	18.1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1		-	1.5	1.5	95.8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	7.2	19		-	4	35	67.5	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	190	290	0.50	> T	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	120	270	0.22	> AW	20	140	430	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10		@				
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	18		@				
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	8.8	44		@				
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	24	120		@				
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	11	55		@				
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	21		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	50	250	0.01	> AW	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	0.0016	0.008						
PCB 153	mg/kg DS	0.0013	0.0065						
PCB 180	mg/kg DS	0.0016	0.008						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0073	0.036	0.02	> AW	0.007	0.02	0.51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fenanthreen	mg/kg DS	0.55	0.55						
Anthraceen	mg/kg DS	0.19	0.19						
Fluorantheen	mg/kg DS	1.8	1.8						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Chryseen	mg/kg DS	1.0	1						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	0.51	0.51						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	0.81	0.81						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	0.96	0.96						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	8.1	8.1	0.17	> AW	0.35	1.5	20.8	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120814	MM C2 (8-100)	16-06-2021	Overschrijding Achtergrondwaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
>AW	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
> AW	> Achtergrondwaarde
> T	> Tussenwaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T1 kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:35**

Analyse	Eenheid	MM A1 (3-50)			RG Eis	AW	WO	IND	IW
		G.W.	G.S.S.D	Oordeel					
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		2.1							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		2.8							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	92.4	92	@					
Organische stof	% (m/m) ds	2.8	2.8						
Gloeirest	% (m/m) ds	97							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.1	2.1						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	100	380	@	20				920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	1.1	1.8	Ind	0.2	0.6	1.2	4.3	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	4.4	15	Wo	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	290	580	NT > IW	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	1.2	1.7	Ind	0.05	0.15	0.83	4.8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1	-	1.5	1.5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	20	58	Ind	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	1100	1700	NT > IW	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	450	1000	NT > IW	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	7.5	@					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	40	140	@					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	280	1000	@					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	390	1400	@					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	130	460	@					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	39	140	@					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	850	3000	NT	35	190	190	500	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 52	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 101	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 118	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 138	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 153	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB 180	mg/kg DS	<0.010	0.025						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.049	0.18	Ind	0.007	0.02	0.04	0.5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Fenanthreen	mg/kg DS	44	44						
Anthraceen	mg/kg DS	13	13						
Fluorantheen	mg/kg DS	54	54						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	22	22						
Chryseen	mg/kg DS	21	21						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	8.3	8.3						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	17	17						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	10	10						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	12	12						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	200	200	NT > IW	0.5	1.5	6.8	40	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120807	MM A1 (3-50)	16-06-2021	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG Eis	<= rapportagegrens danwel achtergrondwaarde
AW	Achtergrondwaarde
WO	Normwaarde wonen
IND	Normwaarde industrie
IW	Interventiewaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk
Wo	Oordeel Wonen
-	<= Achtergrondwaarde
Ind	Oordeel Industrie
NT > IW	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde
NT	Niet toepasbaar

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T1 kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:35**

Analyse	Eenheid	MM A2 (50-130)			RG Eis	AW	WO	IND	IW
		G.W.	G.S.S.D	Oordeel					
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		3.6							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		2.3							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	87.1	87	@					
Organische stof	% (m/m) ds	2.3	2.3						
Gloeirest	% (m/m) ds	97							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.6	3.6						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	68	220	@	20				920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	<0.20	0.23	-	0.2	0.6	1.2	4.3	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	4.1	12	-	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	26	50	Wo	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.30	0.42	Wo	0.05	0.15	0.83	4.8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1	-	1.5	1.5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	6.9	18	-	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	130	200	Wo	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	100	220	Ind	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	9.1	@					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	15	@					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	15	65	@					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	19	83	@					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	6.6	29	@					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	18	@					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	47	200	Ind	35	190	190	500	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 138	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 153	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB 180	mg/kg DS	<0.0010	0.003						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0049	0.021	-	0.007	0.02	0.04	0.5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	0.11	0.11						
Fenanthreen	mg/kg DS	2.2	2.2						
Anthraceen	mg/kg DS	0.70	0.7						
Fluorantheen	mg/kg DS	2.6	2.6						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Chryseen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	0.44	0.44						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	0.88	0.88						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	0.55	0.55						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	0.64	0.64						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	10	10	Ind	0.5	1.5	6.8	40	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120808	MM A2 (50-130)	16-06-2021	Klasse industrie

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG Eis	<= rapportagegrens danwel achtergrondwaarde
AW	Achtergrondwaarde
WO	Normwaarde wonen
IND	Normwaarde industrie
IW	Interventiewaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
Wo	Oordeel Wonen
Ind	Oordeel Industrie

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T1 kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:35**

Analyse	Eenheid	MM B1 (5-60)			RG Eis	AW	WO	IND	IW
		G.W.	**G.S.S.D**	**Oordeel**					
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		<2.0							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		1.9							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	93.0	93	@					
Organische stof	% (m/m) ds	1.9	1.9						
Gloeirest	% (m/m) ds	98							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2.0	1.4						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	140	540	@	20				920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	0.79	1.4	Ind	0.2	0.6	1.2	4.3	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	4.0	14	-	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	130	270	NT > IW	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.47	0.68	Wo	0.05	0.15	0.83	4.8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1	-	1.5	1.5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	13	38	Wo	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	280	440	Ind	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	440	1000	NT > IW	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10	@					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	5.1	26	@					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	30	150	@					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	110	550	@					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	70	350	@					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	23	120	@					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	230	1200	NT	35	190	190	500	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	0.0036	0.018						
PCB 153	mg/kg DS	0.0032	0.016						
PCB 180	mg/kg DS	0.0040	0.02						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.014	0.068	Ind	0.007	0.02	0.04	0.5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	0.16	0.16						
Fenanthreen	mg/kg DS	4.9	4.9						
Anthraceen	mg/kg DS	1.0	1						
Fluorantheen	mg/kg DS	6.9	6.9						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	2.7	2.7						
Chryseen	mg/kg DS	2.8	2.8						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	1.2	1.2						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	2.5	2.5						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	2.1	2.1						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	2.3	2.3						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	27	27	Ind	0.5	1.5	6.8	40	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120809	MM B1 (5-60)	16-06-2021	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG Eis	<= rapportagegrens danwel achtergrondwaarde
AW	Achtergrondwaarde
WO	Normwaarde wonen
IND	Normwaarde industrie
IW	Interventiewaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
Ind	Oordeel Industrie
NT > IW	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde
Wo	Oordeel Wonen
NT	Niet toepasbaar

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T1 kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:35**

Analyse	Eenheid	MM B2 (50-120)			RG Eis	AW	WO	IND	IW
		G.W.	G.S.S.D	Oordeel					
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		2.8							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		2.9							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	88.4	88	@					
Organische stof	% (m/m) ds	2.9	2.9						
Gloeirest	% (m/m) ds	97							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.8	2.8						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	170	600	@	20				920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	0.50	0.82	Wo	0.2	0.6	1.2	4.3	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	6.7	22	Wo	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	33	64	Ind	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	5.2	7.3	NT	0.05	0.15	0.83	4.8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1	-	1.5	1.5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	13	36	Wo	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	1000	1500	NT > IW	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	210	470	Ind	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	7.2	@					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	8.8	30	@					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	90	310	@					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	130	450	@					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	32	110	@					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	14	@					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	260	900	NT	35	190	190	500	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 138	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 153	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB 180	mg/kg DS	<0.0010	0.0024						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0049	0.017	-	0.007	0.02	0.04	0.5	1
PerFluoroCarbon(PFC)									
perfluorbutaanzuur (PFBA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorpentaanzuur (PFPeA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorhexaanzuur (PFHxA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorheptaanzuur (PFHpA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluoroctaanzuur (PFOA) lineair	µg/kg DS	0.4	0.4	@					
perfluoroctaanzuur (PFOA) vertakt	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluornonaanzuur (PFNA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluordecaanzuur (PFDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorundecaanzuur (PFUnDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluordodecaanzuur (PFDoA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluortridecaanzuur (PFTrDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluortetradecaanzuur (PFTeDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorhexadecaanzuur (PFHxDA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluoroctadecaanzuur (PFODA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorbutaansulfonzuur (PFBS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorpentaansulfonzuur (PFPeS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorhexaansulfonzuur (PFHxS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluorheptaansulfonzuur (PFHpS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluoroctaansulfonzuur (PFOS) lineair	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluoroctaansulfonzuur (PFOS) vertakt	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluordecaansulfonzuur (PFDS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
4:2 fluortelomeer sulfonzuur (4:2 FTS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
6:2 fluortelomeer sulfonzuur (6:2 FTS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
8:2 fluortelomeer sulfonzuur (8:2 FTS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
10:2 fluortelomeer sulfonzuur (10:2 FTS)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat (MeFOSA	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat (EtFOSAA	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
perfluoroctaansulfonamide (PFOSA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
n-methyl perfluoroctaansulfonamide (MeFOSA)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
8:2 fluortelomeer fosfaat diester (8:2 diPAP)	µg/kg DS	<0.1	0.07	@					
som PFOA	µg/kg DS	0.4	0.47	@					
som PFOS	µg/kg DS	0.1	0.14	@					
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	0.23	0.23						
Fenanthreen	mg/kg DS	5.7	5.7						
Anthraceen	mg/kg DS	2.8	2.8						
Fluorantheen	mg/kg DS	21	21						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	11	11						
Chryseen	mg/kg DS	9.5	9.5						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	4.3	4.3						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	8.9	8.9						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	6.7	6.7						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	7.6	7.6						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	77	78	NT > IW	0.5	1.5	6.8	40	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120810	MM B2 (50-120)	16-06-2021	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG Eis	<= rapportagegrens danwel achtergrondwaarde
AW	Achtergrondwaarde
WO	Normwaarde wonen
IND	Normwaarde industrie
IW	Interventiewaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk
Wo	Oordeel Wonen
-	<= Achtergrondwaarde
Ind	Oordeel Industrie
NT	Niet toepasbaar
NT > IW	Niet Toepasbaar > Interventiewaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T1 kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:35**

Analyse	Eenheid	MM B3 (60-190)			RG Eis	AW	WO	IND	IW
		G.W.	G.S.S.D	Oordeel					
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		3.3							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		1.8							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	89.9	90	@					
Organische stof	% (m/m) ds	1.8	1.8						
Gloeirest	% (m/m) ds	98							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.3	3.3						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	43	140	@	20				920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	<0.20	0.24	-	0.2	0.6	1.2	4.3	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	4.0	12	-	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	12	24	-	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.29	0.41	Wo	0.05	0.15	0.83	4.8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1	-	1.5	1.5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	6.4	17	-	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	80	120	Wo	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	120	270	Ind	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10	@					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	<11	38	@					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	21	@					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	<35	120	-	35	190	190	500	5000
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 153	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 180	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0049	0.024	-	0.007	0.02	0.04	0.5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fenanthreen	mg/kg DS	0.068	0.068						
Anthraceen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fluorantheen	mg/kg DS	0.16	0.16						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	0.082	0.082						
Chryseen	mg/kg DS	0.096	0.096						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	0.078	0.078						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	0.072	0.072						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	0.076	0.076						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.74	0.74	-	0.5	1.5	6.8	40	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120811	MM B3 (60-190)	16-06-2021	Klasse industrie

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG Eis	<= rapportagegrens danwel achtergrondwaarde
AW	Achtergrondwaarde
WO	Normwaarde wonen
IND	Normwaarde industrie
IW	Interventiewaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
Wo	Oordeel Wonen
Ind	Oordeel Industrie

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T1 kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:35**

Analyse	Eenheid	MM B4 (110-200)			RG Eis	AW	WO	IND	IW
		G.W.	G.S.S.D	Oordeel					
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		2.3							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		1.1							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	90.8	91	@					
Organische stof	% (m/m) ds	1.1	1.1						
Gloeirest	% (m/m) ds	99							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.3	2.3						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	<20	52	@	20				920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	<0.20	0.24	-	0.2	0.6	1.2	4.3	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	<3.0	7.1	-	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	<5.0	7.2	-	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	<0.050	0.05	-	0.05	0.15	0.83	4.8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1	-	1.5	1.5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	<4.0	8	-	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	10	16	-	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	63	150	Wo	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10	@					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	<11	38	@					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	21	@					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	<35	120	-	35	190	190	500	5000
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 153	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 180	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0049	0.024	-	0.007	0.02	0.04	0.5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fenanthreen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Anthraceen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fluorantheen	mg/kg DS	0.12	0.12						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	0.053	0.053						
Chryseen	mg/kg DS	0.053	0.053						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.47	0.47	-	0.5	1.5	6.8	40	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120812	MM B4 (110-200)	16-06-2021	Altijd toepasbaar

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG Eis	<= rapportagegrens danwel achtergrondwaarde
AW	Achtergrondwaarde
WO	Normwaarde wonen
IND	Normwaarde industrie
IW	Interventiewaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
Wo	Oordeel Wonen

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T1 kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:35**

Analyse	Eenheid	MM C1 (5-50)			RG Eis	AW	WO	IND	IW
		G.W.	G.S.S.D	Oordeel					
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		<2.0							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		1.0							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	95.5	96	@					
Organische stof	% (m/m) ds	1.0	1						
Gloeirest	% (m/m) ds	99							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2.0	1.4						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	30	120	@	20				920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	<0.20	0.24	-	0.2	0.6	1.2	4.3	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	<3.0	7.4	-	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	6.8	14	-	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.099	0.14	-	0.05	0.15	0.83	4.8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1	-	1.5	1.5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	5.4	16	-	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	89	140	Wo	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	52	120	-	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10	@					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	13	65	@					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	5.1	26	@					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	21	@					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	<35	120	-	35	190	190	500	5000
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	0.0019	0.0095						
PCB 153	mg/kg DS	0.0024	0.012						
PCB 180	mg/kg DS	0.0026	0.013						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0097	0.048	Ind	0.007	0.02	0.04	0.5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fenanthreen	mg/kg DS	0.27	0.27						
Anthraceen	mg/kg DS	0.091	0.091						
Fluorantheen	mg/kg DS	0.80	0.8						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	0.57	0.57						
Chryseen	mg/kg DS	0.77	0.77						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	0.30	0.3						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	0.50	0.5						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	0.40	0.4						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	0.45	0.45						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	4.2	4.2	Wo	0.5	1.5	6.8	40	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120813	MM C1 (5-50)	16-06-2021	Klasse industrie

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG Eis	<= rapportagegrens danwel achtergrondwaarde
AW	Achtergrondwaarde
WO	Normwaarde wonen
IND	Normwaarde industrie
IW	Interventiewaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
Wo	Oordeel Wonen
Ind	Oordeel Industrie

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101192**
Toetsing	**BoToVa T1 kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:35**

Analyse	Eenheid	MM C2 (8-100)			RG Eis	AW	WO	IND	IW
		G.W.	G.S.S.D	Oordeel					
Bodemtype correctie									
Fractie < 2 µm		3.3							
Organische stof volgens gloeiverlies methode		2.0							
Voorbehandeling									
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd							
Bodemkundige analyses									
Droge stof	% (m/m)	90.5	90	@					
Organische stof	% (m/m) ds	2.0	2						
Gloeirest	% (m/m) ds	98							
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.3	3.3						
Metalen									
Barium (Ba)	mg/kg DS	74	250	@	20				920
Cadmium (Cd)	mg/kg DS	0.27	0.46	-	0.2	0.6	1.2	4.3	13
Kobalt (Co)	mg/kg DS	3.9	12	-	3	15	35	190	190
Koper (Cu)	mg/kg DS	18	36	-	5	40	54	190	190
Kwik (Hg)	mg/kg DS	0.28	0.39	Wo	0.05	0.15	0.83	4.8	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg DS	<1.5	1.1	-	1.5	1.5	88	190	190
Nikkel (Ni)	mg/kg DS	7.2	19	-	4	35		100	100
Lood (Pb)	mg/kg DS	190	290	Ind	10	50	210	530	530
Zink (Zn)	mg/kg DS	120	270	Ind	20	140	200	720	720
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg DS	<3.0	10	@					
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg DS	<5.0	18	@					
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg DS	8.8	44	@					
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg DS	24	120	@					
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg DS	11	55	@					
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg DS	<6.0	21	@					
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg DS	50	250	Ind	35	190	190	500	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.							
Polychloorbifenylen, PCB									
PCB 28	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 52	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 101	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 118	mg/kg DS	<0.0010	0.0035						
PCB 138	mg/kg DS	0.0016	0.008						
PCB 153	mg/kg DS	0.0013	0.0065						
PCB 180	mg/kg DS	0.0016	0.008						
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg DS	0.0073	0.036	Wo	0.007	0.02	0.04	0.5	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK									
Naftaleen	mg/kg DS	<0.050	0.035						
Fenanthreen	mg/kg DS	0.55	0.55						
Anthraceen	mg/kg DS	0.19	0.19						
Fluorantheen	mg/kg DS	1.8	1.8						
Benzo(a)anthraceen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Chryseen	mg/kg DS	1.0	1						
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg DS	0.51	0.51						
Benzo(a)pyreen	mg/kg DS	1.1	1.1						
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg DS	0.81	0.81						
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg DS	0.96	0.96						
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg DS	8.1	8.1	Ind	0.5	1.5	6.8	40	40

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120814	MM C2 (8-100)	16-06-2021	Klasse industrie

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG Eis	<= rapportagegrens danwel achtergrondwaarde
AW	Achtergrondwaarde
WO	Normwaarde wonen
IND	Normwaarde industrie
IW	Interventiewaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Achtergrondwaarde
Wo	Oordeel Wonen
Ind	Oordeel Industrie

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Uw Project	**Hogeweg 1 Velp (210249)**
Certificaat	**2021101156**
Toetsing	**BoToVa T13 kwaliteit van grondwater volgens Wbb (water)**
Versie	**BoToVa Default**
Toetsingsdatum	**02 July 2021 14:39**
Is Diep grondwater	**Nee**

Analyse	Eenheid	A-1-1 (590-690)				RG	S	T	I
		G.W.	**G.S.S.D**	**Index**	**Oordeel**				
Metalen									
Barium (Ba)	µg/l	<20	14		-	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	0.4	3.2	6
Kobalt (Co)	µg/l	<2.0	1.4		-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/l	3.2	3.2		-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/l	<0.050	0.035		-	0.05	0.05	0.175	0.3
Molybdeen (Mo)	µg/l	<2.0	1.4		-	2	5	152	300
Nikkel (Ni)	µg/l	<3.0	2.1		-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/l	<2.0	1.4		-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/l	34	34		-	10	65	432	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen									
Benzeen	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	0.2	15.1	30
Tolueen	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	7	503	1000
Ethylbenzeen	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	4	77	150
o-Xyleen	µg/l	<0.10	0.07						
m,p-Xyleen	µg/l	<0.20	0.14						
Xylenen (som) factor 0,7	µg/l	0.21	0.21		-	0.2	0.2	35.1	70
BTEX (som)	µg/l	<0.90							
Naftaleen	µg/l	<0.020	0.014		-	0.02	0.01	35	70
Styreen	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen									
Dichloormethaan	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	0.01	500	1000
Trichloormethaan	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/l	<0.10	0.07	0.01	-	0.1	0.01	5	10
Trichlooretheen	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/l	<0.10	0.07		-	0.1	0.01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0.20	0.14		-	0.2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0.10	0.07		-	0.1	0.01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0.10	0.07		-	0.1	0.01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0.10	0.07						
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0.10	0.07						
CKW (som)	µg/l	<1.6							
Tribroommethaan	µg/l	<0.20	0.14		@				630
Vinylchloride	µg/l	<0.10	0.07	0.01	-	0.2	0.01	2.5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/l	<0.10	0.07	0.01	-	0.1	0.01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/l	0.14	0.14	0.01	-	0.2	0.01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/l	<0.20	0.14						
1,2-Dichloorpropaan	µg/l	<0.20	0.14						
1,3-Dichloorpropaan	µg/l	<0.20	0.14						
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/l	0.42	0.42		-	0.6	0.8	40.4	80
Minerale olie									
Minerale olie (C10-C12)	µg/l	23	23		@				
Minerale olie (C12-C16)	µg/l	19	19		@				
Minerale olie (C16-C21)	µg/l	<10	7		@				
Minerale olie (C21-C30)	µg/l	<15	10		@				
Minerale olie (C30-C35)	µg/l	<10	7		@				
Minerale olie (C35-C40)	µg/l	<10	7		@				
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/l	50	50		-	50	50	325	600
Chromatogram		Zie bijl.							
Extra parameters									
unknown	µg/l		0.77		@				

Eurofins Nr.	Monsteromschrijving	Datum Monstername	Eindoordeel
12120706	A-1-1 (590-690)	17-06-2021	Voldoet aan Streefwaarde

Legenda

#	Aangenomen waarde
G.W.	Gemeten waarde
G.S.S.D.	Gestandaardiseerde meetwaarde
RG	< streefwaarde/aw2000 of RG
S	Streefwaarde/aw2000
T	Tussenwaarde (T)
I	> Interventiewaarde (I)
-	<= Streefwaarde
@	Geen toetsoordeel mogelijk

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd. Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BIJLAGE 9

PROJECTFOTO'S



Opgeboorde grond



Opgeboorde grond



Opgeboorde grond



Overzichtsfoto



Overzichtsfoto



Overzichtsfoto



Overzichtsfoto



Overzichtsfoto

BIJLAGE 10

INFORMATIE VOORONDERZOEK

gemeente Rheden

BODEMINFORMATIECHECK

Dit formulier bevat de bij het team Woon- en Leefomgeving van de gemeente Rheden bekende gegevens over de bodemkwaliteit van onderstaande locatie en gegevens van activiteiten die daarop van invloed kunnen zijn geweest.

Hogeweg 1 te Velp
Kadastraal: gemeente VEL01, sectie I, nr. 603 en 1270.

Met betrekking tot deze locatie en de aangrenzende percelen (tot een maximum van 50 meter) zijn de volgende archieven geraadpleegd.

- Squit XO-Bodem. Dit systeem bevat alle bij de gemeente Rheden bekende bodemonderzoeken, alle bekende particuliere ondergrondse tanks en alle voormalige bedrijven in de gemeente Rheden die vanaf 1880 een Hinderwet- of milieubeheervergunning hebben gehad, aangevuld met adressen uit de Kamer van Koophandellijst m.b.t. potentieel ernstig verontreinigende bedrijfsactiviteiten.
- Nota Bodembeheer. In deze nota staat weergegeven wat de globale bodemkwaliteit van (delen van) de gemeente is. Daarbij is geen rekening gehouden met lokale verontreinigingsbronnen.
- Bouwfiches. Hier zijn de afgegeven bouwvergunningen te vinden. Er is specifiek gekeken naar bedrijfsgebouwen.
- Risicokaart explosieven. Hierop staan de gebieden aangegeven waar door gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog mogelijk explosieven zijn terechtgekomen. De kaart houdt geen rekening met naoorlogse werkzaamheden in de bodem.

BODEMONDERZOEKEN

☐ Op of grenzend aan de locatie zijn geen bodemonderzoeken uitgevoerd.
☒ Op en/of grenzend aan de locatie zijn de volgende bodemonderzoeken uitgevoerd:

Naam /adres	Vml. tankstation Visjager, Hogeweg 1	Rapportdatum	1998, 2003 en 2008
Soort onderzoek	Nader onderzoek, saneringsevaluatie, beperkt onderzoek en monitoring.	Locatiecode	AA027500177
Verontreinigings-situatie grond	Onderzoek was beperkt tot het voormalige pompstation. De garage (en de voormalige smederij) is niet onderzocht.		
Verontreinigings-situatie grondwater	Grond en grondwater waren sterk verontreinigd met minerale olie en BTEX. In 2003 is er een sanering uitgevoerd. Van 2004 tot 2008 is het grondwater gemonitord. Hier uit bleek dat er geen minerale olie meer werd aangetroffen, maar dat er nog wel een laag gehalte aan xylenen aanwezig is. Op de locatie is sprake van een kleine restverontreiniging. Hier mag niet gegraven of grondwater onttrokken worden.		

Naam /adres	Vml. tankstation Visjager, Hogeweg 1	Rapportdatum	2008
Soort onderzoek	Verkennend onderzoek hele locatie	Locatiecode	AA027500177

Verontreinigings-situatie grond	Dit onderzoek omvat de gehele locatie (dus ook het deel dat gesaneerd is). Conclusie: kleine sterke verontreiniging met zware metalen en pak onder bestaande gebouw waar smeerkuil en wasplaats zijn gelegen. Verontreiniging zit niet onder de showroom. Er is in de ondergrond nog een restverontreiniging (van de sanering bij het pompstation) met vluchtige aromaten boven de streefwaarde. Op de locatie wordt tot max 1,5 m-mv puin (zwak tot sterk) aangetroffen en sporen kolen en sintels.
Verontreinigings-situatie grondwater	

Mogelijk zijn in de omgeving grondwaterverontreinigingen aanwezig die invloed hebben op de locatie. Met de verrichte check is het niet mogelijk alle grondwaterverontreinigingen die (enige) invloed kunnen hebben te vermelden.

ONDERGRONDSE TANKS

☐ Op of grenzend aan de locatie zijn geen ondergrondse brandstoftank(s) bekend.
☒ Op en/of grenzend aan de locatie is/zijn de volgende ondergrondse brandstoftank(s) bekend:

Adres	Inhoud in m³	Soort inhoud	Status tank
Hogeweg 1	?	?	In 2000 zijn 5 tanks Kiwa gesaneerd/ verwijderd

INFORMATIE UIT HET MILIEU- EN BOUWVERGUNNINGENARCHIEF

☐ Over de locatie en de aan de locatie grenzende percelen is geen bodemrelevante informatie bekend.
☒ Over de locatie en/of over de aan de locatie grenzende percelen is de volgende bodemrelevante informatie bekend:

Adres	Informatie
Tramstraat 2.(destijds bestond het perceel uit Tramstraat 2 t/m 6 en Hogeweg 1; de smederij was gelegen op het huidige perceel Tramstraat 2)	In 1898 is een Hinderwetvergunning verstrekt aan smederij Buitenweg. ? Hinderwetvergunning voor benzinepompinstallatie (dit bedrijf zal ter plaatse van achtertuin Tramstraat 2 en 4).
Hogeweg 1	1901-9999 Hinderwetvergunning voor de productie van acetyleengas door G.C.C. Pels Rijcken. 1909-1957 KvK autosloperij AMO 1953-1973 KvK garage, autorivisie en autoverhuur. 1935 Hinderwetvergunning verleend aan W.v.d.Raad voor machinale houtbewerking. 1920-1933 inschrijving KvK: H. Burgers fietsenfabriek. 1959 HW-vergunning voor bijplaatsen ondergrondse tank 4000 l benzine. 1966 bouwvergunning voor uitbreiding garagebedrijf.

	1966 HW-vergunning voor herstelinrichting motorvoertuigen en tankstation Total met 6000 l superbenzine, 2x 4000 l benzine en afgewerkte olie en 3000 l mengsmering. 1976: bouwvergunning uitbreiden werkplaats. 1980 HW-vergunning voor Total: uitbreiden en wijzigen herstelinrichting motorvoertuinen , alsmede voor een tankstation met benzine, superbenzine, mengsmering en olie.
Hoofdstraat 14 (dit omvatte voorheen ook het zuidelijke deel van het huidige Hogeweg 1).	1954 – 1976 KvK. B.V. Verina. Handel en fabricage elektronische huishoudelijke apparatuur. 1954-1976 KvK Verenigde handelsbedrijven: groothandel in verfartikelen. 1963-1976 HW-vergunning Verina C.V. Vervaardiging elektrische apparatuur, tevens reparatie en lakken en spuiten.

NOTA BODEMBEHEER (actualisatie in werking getreden op 23-12-2020)
In al lang bewoonde gebieden is bijna altijd een vorm van (diffuse) bodemverontreiniging aanwezig. Een duidelijke oorzaak voor deze achtergrondverontreiniging is niet aan te wijzen.
Uit onderzoek naar de ruimtelijke verdeling van deze verontreiniging is gebleken dat binnen de gemeente Rheden een aantal gebieden kan worden onderscheiden met een onderling verschillende mate van achtergrondverontreiniging. Deze zogenoemde bodemkwaliteitszones zijn als volgt ingedeeld (gerangschikt naar toenemende mate van achtergrondverontreiniging):
- voldoet aan de achtergrondwaarde;
- voldoet aan de maximale waarde wonen;
- voldoet aan de maximale waarde industrie – Stedelijk Wonen;
- voldoet aan de maximale waarde industrie – Traverse Dieren;
- is sterker verontreinigd dan de maximale waarde industrie.

Let op! De Nota Bodembeheer van de gemeente Rheden is NIET van toepassing op locaties:
- waar op basis van bepaalde (vroegere) (bedrijfs)activiteiten en/of reeds uitgevoerd bodemonderzoek een verhoogde kans bestaat op de aanwezigheid van een geval van ernstige bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming of;
- die liggen in niet-gezoneerde gebieden of;
- waar een bodemsanering is uitgevoerd waarbij niet alle verontreiniging volledig is verwijderd en/of waarbij aanvulgrond is gebruikt waarvan de kwaliteit afwijkt van de zonekwaliteit.

Geconcludeerd wordt dat op basis van bovenstaande informatie onderhavige locatie kan worden gekwalificeerd als:
☐ een van ernstige bodemverontreiniging verdachte locatie waarop de Nota Bodembeheer niet van toepassing is;
☐ een niet van ernstige bodemverontreiniging verdachte locatie waarop de Nota Bodembeheer niet van toepassing is (omdat);
☐ een niet van ernstige bodemverontreiniging verdachte locatie waarop de Nota Bodembeheer van toepassing is.

De locatie ligt in een bodemkwaliteitszone waarvan:
- de gemiddelde kwaliteit van de bovengrond voldoet aan de maximale waarde Industrie – Stedelijk Wonen en;
- de gemiddelde kwaliteit van de ondergrond voldoet aan de Achtergrondwaarde.

Met bovengrond wordt de bovenste meter bedoeld en met de ondergrond de bodemlaag van 1 tot 2 meter beneden maaiveld. Dieper dan 2 meter beneden maaiveld is de grond niet ingedeeld.

Als de gemiddelde kwaliteit niet voldoet aan de achtergrondwaarde dient bij eventuele afvoer van de grond rekening te worden gehouden met extra kosten.

☒ Indien het perceel in de zone ligt met maximale waarde industrie-Stedelijk Wonen, wordt de folder 'Lood in de Bodem' meegestuurd. In deze zone is vaak sprake van lood in de bodem. Jonge kinderen zijn gevoelig voor lood. In de folder vindt u tips om risico's te voorkomen.

BESCHERMINGSGEBIEDEN GRONDWATER

De locatie bevindt zich:
☒ niet in een gebied waar aanvullende regels gelden in relatie tot grondwaterwinning;
☐ binnen de invloedssfeer van grondwaterwingebied Ellecom waardoor er bepaalde restricties aan de orde zijn. De locatie is gelegen in het grondwaterbeschermingsgebied, de KWO-vrije zone en de boringsvrije zone (en het Waterwingebied).
☐ binnen de invloedssfeer van grondwaterwingebied De Pinkenberg waardoor er bepaalde restricties aan de orde zijn. De locatie is gelegen in de Boringsvrije zone (en de WKO-vrije zone).

RISICOKAART EXPLOSIEVEN

Op de risicokaart explosieven ligt de locatie in een gebied dat:
☒ niet verdacht is in verband met de mogelijke aanwezigheid van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog;
☐ verdacht is in verband met de mogelijke aanwezigheid van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.
De mogelijke aanwezigheid van explosieven levert bij het gewone gebruik van het perceel (spelen, tuinonderhoud, wonen, lopen) geen risico op. Wanneer er gegraven gaat worden (aanleg vijver, graven bouwput e.d.) kan er wel sprake zijn van risico. Bent u voornemens om graafwerkzaamheden uit te (laten) voeren dan is het verstandig om een onderzoek naar explosieven te laten doen en na te gaan of er na de oorlog ter plaatse misschien al zo veel gegraven is, dat de kans op het nog steeds aanwezig zijn van explosieven verwaarloosbaar is.

BEPERKINGEN BODEMINFORMATIECHECK

Bij deze check is slechts een beperkt aantal bronnen geraadpleegd. In de tekst hierboven staat welke bronnen dit zijn. Er is dus niet naar andere bronnen gekeken en er heeft ook geen onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van asbest plaatsgevonden.
Deze check geeft niet aan of er wel of geen sprake is van bodemverontreiniging maar geeft slechts inzicht in de bij de gemeente bekende gegevens die de bodemkwaliteit kunnen hebben beïnvloed. Wilt u een volledig historisch onderzoek (een vooronderzoek conform NEN 5725) laten verrichten dan kunt u een Kwalibo-erkend adviesbureau opdracht geven om een dergelijk onderzoek uit te voeren. Hieraan zijn kosten verbonden.

Aan deze gegevens kunnen geen rechten worden ontleend.

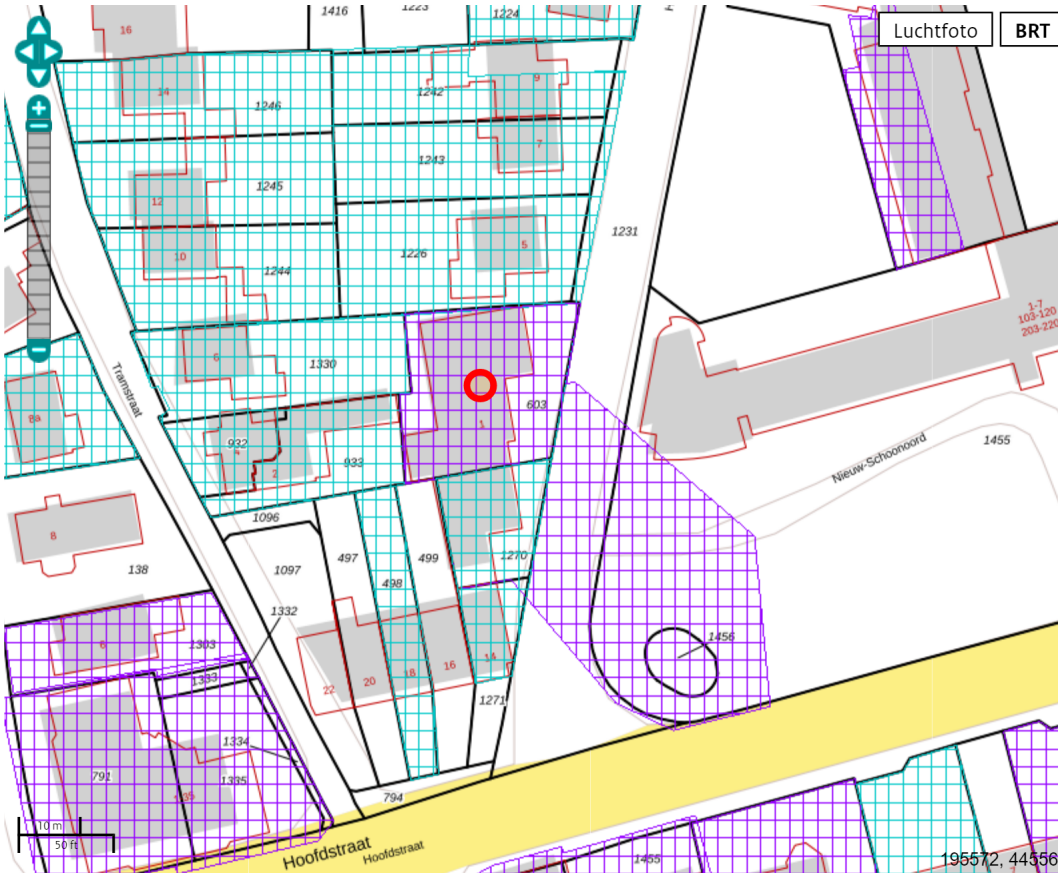
Opgesteld op datum: 16 juni 2021

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rapport Bodemloket

GE027500180 Voormalig tankstation Visjager

Datum: 7-7-2021



Legenda

Locatie

Voortgang onderzoek

- Gegevens aanwezig, status onbekend
- Saneringsactiviteit
- Voldoende onderzocht/gesaneerd
- Onderzoek uitvoeren
- Historie bekend

Mijnsteengebieden

- Mijnsteengebieden Limburg Besluit Bodemkwaliteit

RapportGE027500180 Voormalig tankstation Visjager

Inhoud

1 Algemeen

1.1 Administratieve gegevens
1.2 Statusinformatie
1.3 Verontreinigende (onderzochte) activiteiten
1.4 Onderzoeksrapporten
1.5 Besluiten
1.6 Saneringsinformatie
1.7 Contactgegevens

2 Disclaimer

1 Algemeen

Dit rapport is opgesteld met de gegevens uit http://www.bodemloket.nl.

1.1 Administratieve gegevens

Locatienaam:	Voormalig tankstation Visjager
Identificatiecode volgens bevoegd gezag:	GE027500180
Locatiecode gemeentelijk BIS:	AA027500177
Adres:	Hogeweg 1 6881EA Velp
Gegevensbeheerder:	Provincie Gelderland

Als de gegevensbeheerder de provincie is, kan er bij de gemeente en/of de omgevingsdienst waar de locatie onder valt meer informatie beschikbaar zijn.

1.2 Statusinformatie

Vervolg: monitoring.

Omschrijving: Er wordt na de sanering de (rest)verontreiniging gemonitoord om deze te beheersen en te beheren.

1.3 Verontreinigende (onderzochte) activiteiten

Omschrijving	Start	Eind
petroleum- of kerosinetank (ondergronds) (631244)	onbekend	onbekend
benzinetank (ondergronds) (631246)	onbekend	onbekend
auto-onderdelen servicebedrijf (50201)	onbekend	huidig
afgewerkte olietank (ondergronds) (631247)	onbekend	onbekend
onbekend (999999)	1976	onbekend
onverdachte activiteit (000000)	1966	onbekend
benzinepompinstallatie (50511)	1957	onbekend
benzinetank (ondergronds) (631246)	1957	onbekend
fietsenfabriek (3542)	1920	1933

autoreparatiebedrijf (501044)	1909	onbekend
auto- en motorensloperij (51571)	1909	1973
motorenrevisiebedrijf (291102)	1909	1973
benzine-service-station (5050)	1909	onbekend
timmerfabriek (20301)	1905	onbekend
acetyleenfabriek (241101)	1901	onbekend

1.4 Onderzoeksrapporten

Type	Auteur	Nummer	Datum
Verkennend onderzoek NEN 5740	Kobessen	P1463.01	2008-09-11
Monitoringsrapportage	BioSoil B.V.	5839.055.brief en 00.034.138	2008-02-15
Monitoringsrapportage	BioSoil B.V.	5839|Velp	2006-11-20
Monitoringsrapportage	BioSoil B.V.	5839.062.brief	2004-10-21
	BOOT	12338/GE/360/101	2003-11-01
Saneringsevaluatie	BioSoil B.V.	5839.041.EE	2003-08-25
Saneringsevaluatie	BioSoil B.V.	5839.030.eva7	2002-05-30
Nader onderzoek	CSO	Timmerman	1999-09-20
Saneringsplan	BioSoil B.V.	5839.002	1999-05-28
Nader onderzoek	Tauw Milieu bv	3587231	1998-09-25

1.5 Besluiten

Type	Kenmerk	Datum
Instemmen uitgevoerde sanering	00465672	2008-04-17
Vaststellen rap. monitoring	MW2002.34574	2007-01-18
Instemmen interimrapport SE	MW2002.34574	2004-11-30
Vaststellen rap. monitoring	MW2002.34574	2004-11-18
Zorgplan opstellen	MW2002.34574	2004-09-17
Instemmen met SP	MW1999.24476	2000-02-04
besch. urg san binnen 5-10 jr	MW1999.24476	2000-02-04
besch. urg san binnen 5-10 jr	MW1999.24476	2000-02-04
Aanv. info gewenst /opschorten	MW1999.24476	1999-07-21

1.6 Saneringsinformatie

Bovengronds	Ondergronds	Start	Eind
voll. verw., aanvulgrond schoon	restverontreiniging, monitoring		

(MF)			
aanbrengen schone leeflaag	stabiel, kl.restver./pas.zorg, geen mon		

1.7 Contact

Gedetailleerde informatie over deze locatie kunt u opvragen bij

Provincie Gelderland

Bezoekadres: Markt 11, 6811 CG Arnhem (route)
Postadres: Postbus 9090, 6800 GX Arnhem
Telefoon: (026) 359 99 99
Fax: (026) 359 94 80
E-mail: provincieloket@gelderland.nl

Twitter: twitter.com/provgelderland

2 Disclaimer

De bodeminformatie omvat alleen informatie die bij de provincie en gemeenten bekend is. Wanneer er geen gegevens op de kaart staan kunnen we niet met zekerheid zeggen dat de ondergrond schoon is. Andersom wijzen historische bedrijfsactiviteiten op de kaart niet zonder meer op bodemverontreiniging. Om daar duidelijkheid in te krijgen moet de bodem verder onderzocht worden.
De inhoud van deze bodeminformatiekaart is met de grootste zorg samengesteld. Toch kan het voorkomen dat de informatie verouderd is of onjuistheden bevat. Wij vragen daarvoor uw begrip. Neem voor de meest actuele situatie van een locatie contact op met de gegevensbeheerder van de locatie. De contactgegevens van de gegevensbeheerder staat hierboven.
Uw reactie stellen we op prijs. Het geeft ons gelegenheid de fouten en gebreken te herstellen.
Rijkswaterstaat beheert de website Bodemloket. Vragen over de werking van de website kunt u stellen via onze helpdesk: http://www.bodemplus.nl/helpdesk.

Gedeputeerde Staten

provincie GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

Subat
T.a.v. de heer A. Oostra
Postbus 8579
3009 AN ROTTERDAM

datum
13 september 2004

nummer
MW2002.34574

onderwerp
Gevalsnaam : Hogeweg 1 te Velp
Gemeente : Rheden
Gevalsnummer : 12338/GE/360/101

Geachte heer Oostra,

Op 4 september 2003 ontvingen wij namens Subat een evaluatierapport van de sanering van een bodemverontreiniging. Het gaat om de bodemverontreiniging/sanering, gelegen aan de Hogeweg 1 te Velp in Rheden.

Hierbij ontvangt u een conclusie op het evaluatierapport.

Als u vragen hebt, kunt u bellen met de heer M.L.L. Boerstal, telefoonnummer (026) 359 99 51. U kunt ook een e-mail sturen naar m.boerstal@prv.gelderland.nl. Hij is op maandag en donderdag aanwezig. U kunt eventueel ook contact opnemen met mevrouw ir. S.G. Sonneveld, telefoonnummer (026) 359 99 54. Wij verzoeken u bij correspondentie het onderwerp te vermelden. U vindt dit bovenaan deze brief.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H 157-1

dhr. mr. H. Boerdam
dienst Milieu en Water
senior cluster Zuid

bijlage(n):
- conclusie n.a.v. evaluatierapport

coll. -/ -L
code: TVW_23356.doc / PG

inlichtingen bij Inlichtingennr. MKIC
e-mail m.boerstal@prv.gelderland.nl
verzonden 17 SEP. 2004

doorkiesnr. (026) 359 99 99

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. 001825100.B03

IBANnr.: NL74BNG0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

kopie conclusiebrief n.a.v. evaluatierapport:
- B&W van Rheden (evaluatierapport reeds in uw bezit)
- VROM-Inspectie Regio Oost
- E. Visjager, Hogeweg 1, 6881 EA Velp
- MW/MB/BB, dhr. M.L.L. Boerstal
- MW/MB/BB, procesbewakers
- MW/Afval/AB

provincie
GELDERLAND

CONCLUSIE OP TUSSENTIJDSE EVALUATIE SANERING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Gegevens evaluatie

Datum evaluatie	: 13 september 2004
Nummer evaluatie	: MW2002.34574
Geval van verontreiniging	: Hogeweg 1 te Velp
Gemeente	: Rheden
Nummer van verontreiniging	: 12338/GE/360/101

Voorgeschiedenis

Op 14 juni 1999 ontvingen wij van Subat een melding van een bodemverontreiniging/voornemen tot bodemsanering. Het gaat om de bodemverontreiniging/sanering, gelegen aan Hogeweg 1 te Velp in Rheden.

Op 28 januari 2000 hebben wij vastgesteld dat hier sprake was van een urgent geval van ernstige bodemverontreiniging. Op 28 januari 2000 hebben wij met het saneringsplan ingestemd.

Inmiddels heeft de sanering plaatsgevonden. Op 4 september 2003 ontvingen wij een evaluatie van de sanering.
In deze conclusie geven wij aan of gesaneerd is overeenkomstig het saneringsplan.

Tussentijdse evaluatie sanering

De verontreiniging is grotendeels gesaneerd overeenkomstig het saneringsplan. De sanering kan (nog) niet door ons worden afgesloten. Hieronder geven wij aan wat nog gedaan moet worden om te saneren volgens het plan.

In verband met de aanwezige restverontreiniging in de grond en het grondwater dient voor een periode van twee jaar een grondwatermonitoring uitgevoerd te worden. Op basis van deze monitoring wordt bepaald of er eventueel verspreiding van de restverontreiniging optreedt. Indien de restverontreiniging niet verder verspreidt kan de sanering worden afgerond. Mocht gedurende de monitoring verspreiding plaatsvinden, dan dienen er aanvullende maatregelen genomen te worden.

Binnen vier weken na dagtekening van deze brief dient de melder het monitoringsplan ons toe te zenden. In het monitoringsplan dient een tijdsplanning gevoegd te worden waarin duidelijk wordt wanneer de sanering zal worden afgerond.

verzonden 17 SEP. 2004

Motivering

Voor de afronding van de sanering hebben wij de volgende rapporten ontvangen:
- Milieukundig bodemonderzoek Hogeweg 1 te Velp: Tauw, d.d. 25-09-1998, rapportnr.: R3587231.D02/MMA/IHU;
- Saneringsplan Hogeweg 1 te Velp: BioSoil, d.d. 28-05-1999, rapportnr.: 5839.002.wpd, versie 1;
- Eindevaluatierapport Hogeweg 1 te Velp: BioSoil, 25-08-2003, rapportnr.: 5839.041.EE;
- Onderzoeksrapport controle saneringslocatie Hogeweg 1 te Velp: Provincie Gelderland; Dienst Milieu en Water; Afdeling Afval, d.d. november 2003, rapportnr.: 12338/GE/360/10;
- Resultaten sanering Velp Hogeweg: BioSoil, d.d. 4 februari 2004, kenmerk: 5839.055.brief;
- Toetsing analyseresultaten: Biosoil, d.d. 25 maart 2004, kenmerk: ME04016 - Velp Hogeweg 1;
- Toetsing analyseresultaten: Biosoil, d.d. 16 juni 2004, kenmerk: ME04016-12 - Velp Hogeweg 1.

Ter plaatse is de bodem sterk verontreinigd met minerale olie en vluchtige aromaten. De omvang van de sterke grondverontreiniging wordt geraamd op circa 400 m^3. De omvang van de sterke grondwaterverontreiniging wordt geraamd op circa 2000 m^3.

Als saneringsdoelstelling geldt het herstel van de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft. De sanering wordt uitgevoerd door middel van het biologisch afbreken van de verontreiniging. De biologische afbraak wordt gestimuleerd door circa 100 m^3 verontreinigde grond te ontgraven en geconditioneerd terug te brengen. Ook wordt perslucht geïnjecteerd. De grondwaterverontreiniging wordt verder gesaneerd met behulp van onttrekking en infiltratie van grondwater. In totaal wordt maximaal 2 m^3/uur geloosd op de riolering. In circa 2,5 jaar zal de verontreiniging volledig zijn verwijderd.

Uit het evaluatierapport blijkt dat vijf ondergrondse tanks zijn gereinigd, ontgraven en afgevoerd. Een reeds afgezande tank kon niet worden verwijderd. Deze tank is in overleg met de gemeente Rheden geleegd, gereinigd en opnieuw afgezand. Aansluitend zijn de in-situ-systemen geplaatst. De in-situ-sanering heeft plaatsgevonden vanaf 7 september 2000 tot en met 15 augustus 2003. Uit de analyseresultaten van de eindbemonstering blijkt dat in de vaste bodem plaatselijk minerale olie licht verhoogd wordt gemeten. Geconcludeerd wordt dat gezien de aard en mate van de verhogingen en de verwachte verdere afname van de gehalten als gevolg van de nog steeds voortdurende biologische afbraak aanvullende saneringsmaatregelen niet noodzakelijk zijn.

Uit het controle onderzoek van de provincie Gelderland blijkt dat in de vaste bodem licht verhoogde concentraties minerale olie worden gemeten. In het grondwater ter plaatse van de nieuw geplaatste peilbuizen 101 en 104 wordt een licht verhoogd gehalte naftaleen, een licht tot matig verhoogd gehalte xylenen en een sterk verhoogd gehalte minerale olie gemeten. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de saneringsdoelstelling niet is behaald en de sanering niet als afgerond kan worden beschouwd.

Begin januari 2004 is het in-situ-systeem weer opgestart en eind januari zijn de peilbuizen 7, 11 en 104 bemonsterd. In het grondwater worden nog licht verhoogde gehalten minerale olie en BTEX gemeten. Vervolgens is op 18 maart 2004 het grondwater ter plaatse van de peilbuizen 101, 104 en 106 en op 9 juni 2004 het grondwater ter plaatse van peilbuis 104 bemonsterd en geanalyseerd. Uit deze analyseresultaten blijkt dat minerale olie licht verhoogd en xylenen licht tot matig verhoogd wordt gemeten.
Op basis van vorenstaande gegevens kunnen we op dit moment de sanering nog niet afronden.

In verband met de aanwezige restverontreiniging in de grond en het grondwater dienen twee peilbuizen in de kern (101 en 104) en twee peilbuizen in de pluim (106 en 25) halfjaarlijks te worden bemonsterd en geanalyseerd op minerale olie en vluchtige aromaten. Op basis van vier monitoringsronden zal worden bepaald of de sanering kan worden afgerond.

Grondslag

Dit besluit is gebaseerd op de Wet bodembescherming (zie met name de artikelen 1, 28, 29, 36, 37 een 39) inclusief de daarbijbehorende regelgeving en de volgende beleidsdocumenten.

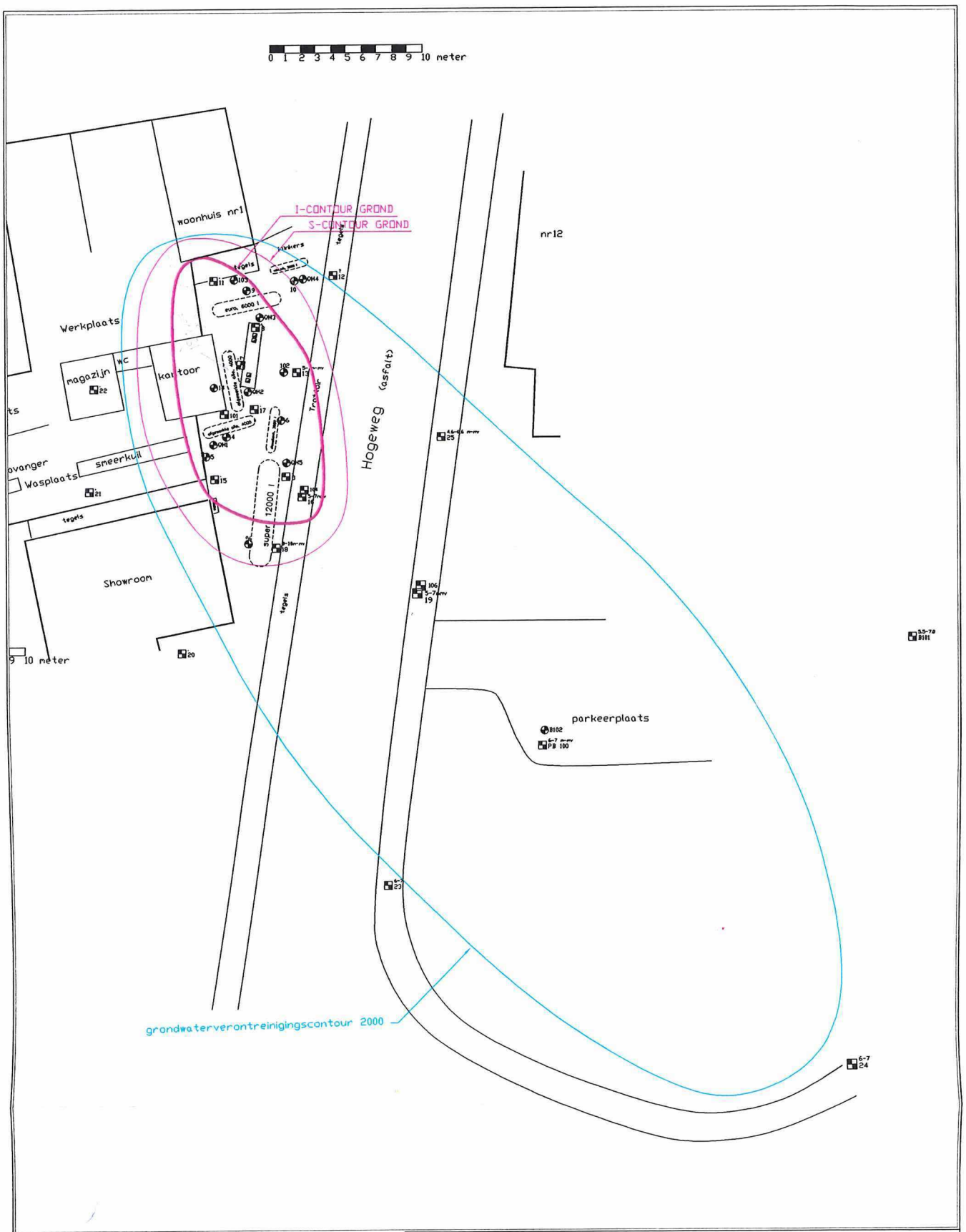
- Provinciale milieuverordening Gelderland.
- De provinciale nota "Hergebruik van diffuus verontreinigde grond in Gelderland", vastgesteld in april 2001.
- De Gelderse "Beleidsnota bodemsanering", vastgesteld in april 2003.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H 157-1

dhr. mr. H. Boerdam
dienst Milieu en Water
senior cluster Zuid

coll. -/el
code: TVW_23358.doc/PG/GS



LEGENDA

- boring
- filterstelling
- peilbuis
- afleverzuil
- tankontluchting
- vulpunt

naam	situatie tekening met ligging boringen en peilbeizen
bestand	WS 00009, BioSoil B.V.04-02-2004 09:165839.Velp.dwg

bioSoil
Nijverheidsweg 27
3341LJ Hl Ambacht
tel. 078-6820140
e-mail info@biosoil.com

ontwerper	tekenaar	software	datum
CvdS	RB	ACLT2000	26-08-03
tekeningnummer		sheet	schaal
S01		A3	1:250
projectnaam			projectnummer
Hogeweg 1 te Velp			5839
opdrachtgever			bijlage
Subat			1

Bodem dossier

Gedeputeerde Staten

provincie GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

De heer E. Visjager
Meursweg 28
6942 GH DIDAM

18 APR. 2008

datum
17 april 2008

zaaknummer
2008-002073

onderwerp
Wet bodembescherming

Gevalsnaam : Hogeweg 1
Plaats : Velp
Gemeente : Rheden
Nummer van verontreiniging : GE027500180

Geachte heer Visjager,

Op 18 februari 2008 ontvingen wij een evaluatieverslag van de sanering van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Het gaat om de sanering van de bodemverontreiniging gelegen aan de locatie Hogeweg 1 in Velp, gemeente Rheden.

In het verleden hebben wij met betrekking tot het geval Hogeweg 1 reeds de volgende besluiten genomen:

	Besluitdatum	Besluit	Kenmerk
-	04 februari 2000	instemming saneringsplan	MW1999.24476
-	04 februari 2000	vaststelling ernst en urgentie	MW1999.24476
-	30 november 2004	conclusie op tussenevaluatierapport	MW2002.34574

Hierbij ontvangt u het besluit instemming evaluatieverslag.
In dit besluit geven wij aan of gesaneerd is overeenkomstig artikel 38 Wet bodembescherming.

Vervallenverklaring

De kadastrale aantekening bij de betrokken percelen als gevolg van onze eerdere besluiten over onderhavige bodemverontreiniging komt thans te vervallen. Er is geen restverontreiniging achtergebleven boven de interventiewaarde waarvoor een saneringsmaatregel in stand moet worden gehouden

inlichtingen bij Frontoffice
e-mail bodembeheer@prv.gelderland.nl

doorkiesnr. 088 880 77 77

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. 001825100.B03

IBANnr.: NL74BNGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

kopie extern besluit
- B&W van de gemeente Rheden, Postbus 9110, 6994 ZJ DE STEEG
- Beekhuizen Onroerende Goed BV, M. Ter Hoeven, Uitmeentsestraat 19, 6987 CX GIESBEEK

kopie intern besluit + evt. kadastrale kaart
- MW/B&A/BB, mw. B. Jelsma
- DIS_PROCESBEWAKING_BB
- MW/B&A/ROA, Ronald Houben

provincie
GELDERLAND

BESLUIT INSTEMMING EVALUATIEVERSLAG VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Gegevens besluit

Datum besluit	: 17 april 2008
Nummer besluit	: 2008-002073
Geval van verontreiniging	: Hogeweg 1
Plaats	: Velp gld
Gemeente	: Rheden
Nummer van verontreiniging	: GE027500180
Melder	: E. Visjager

Op 18 februari 2008 ontvingen wij een evaluatieverslag van de sanering van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Het gaat om de sanering van de bodemverontreiniging gelegen aan de locatie Hogeweg 1 in Velp gld, gemeente Rheden.

In het verleden hebben wij met betrekking tot deze locatie Hogeweg 1 reeds de volgende besluiten genomen:

	Besluitdatum	Besluit	Kenmerk
-	04 februari 2000	instemming saneringsplan	MW1999.24476
-	04 februari 2000	vaststelling ernst en urgentie	MW1999.24476
-	30 november 2004	conclusie op tussenevaluatierapport	MW2002.34574

De sanering heeft inmiddels plaatsgevonden. Op basis van het ingediende evaluatieverslag nemen wij een "besluit instemming evaluatieverslag".

Besluit instemming evaluatieverslag

Wij stemmen in met het ingediende evaluatieverslag.

Voor de bovengrond is sprake van een functiegerichte sanering. De leeflaag bevat geen verontreiniging meer. In de ondergrond is nog (immobiele) verontreiniging aanwezig. De locatie kan weer gebruikt worden voor de gebruiksfunctie(s):

- wonen en intensief gebruikt (openbaar) groen
- extensief gebruikt (openbaar) groen
- bebouwing en verharding
- landbouw
- natuur

Voor de ondergrond is sprake van een kosteneffectieve sanering. De grond onder de leeflaag en het grondwater zijn zodanig gesaneerd dat een stabiele eindsituatie is bereikt en een "kleine" restverontreiniging achterblijft. De restverontreiniging in het grondwater neemt in omvang af, geeft geen directe risico's en behoeft geen actieve nazorg. Wel kan de verontreinigingsvlek zich nog verplaatsen en gelden in het huidige en toekomstige verspreidingsgebied gebruiksbeperkingen (Doorstart A5, trede 2).

Voor eventuele gebruiksbeperkingen en specifieke zorgmaatregelen verwijzen wij naar het "Besluit instemming nazorgplan".

Vervallenverklaring

De kadastrale aantekening bij de betrokken percelen als gevolg van onze eerdere besluiten over onderhavige bodemverontreiniging komt thans te vervallen. Er is geen restverontreiniging achtergebleven boven de interventiewaarde waarvoor een saneringsmaatregel in stand moet worden gehouden.

Motivering

Het besluit instemming evaluatieverslag hebben wij beoordeeld op grond van de volgende rapporten:

- Rapportage monitoring nazorg 2007: BioSoil, 15 februari 2008, Uw kenmerk: 00.034.138

Ter plaatse was de bodem sterk verontreinigd met minerale olie en vluchtige aromaten. De omvang van de sterke verontreiniging had een omvang van circa 400 m3. De omvang van de sterke grondwaterverontreiniging wordt geraamd op circa 2000 m3.

Uit het evaluatierapport blijkt dat vijf ondergrondse tanks zijn gereinigd, ontgraven en afgevoerd. Een reeds afgezande tank kon niet worden verwijderd. Deze tank is in overleg met de gemeente Rheden geleegd, gereinigd en opnieuw afgezand. Aansluitend zijn in-situ-systemen geplaatst. De in-situsanering heeft plaats gevonden vanaf 7 september 2000 tot en met 15 augustus 2003. Uit de analyseresultaten van de eindbemonstering blijkt dat in de vaste bodem plaatselijk minerale olie licht verhoogd wordt gemeten. Geconcludeerd wordt dat gezien de aard en mate van de verhogingen en de verdere afname van de gehalten als gevolg van de nog steeds voordurende biologische afbraak aanvullende saneringsmaatregelen niet noodzakelijk zijn.

Uit een controleonderzoek van de Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland blijkt dat in de vaste bodem licht verhoogde concentraties minerale olie worden gemeten. In het grondwater ter plaatse van de nieuwe peilbuizen 101 en 104 wordt een licht verhoogd naftaleen, een licht tot matig verhoogd gehalte xylenen en een sterk verhoogd gehalte aan minerale olie gemeten.

Begin januari 2004 is het in-situ-systeem weer opgestart en eind januari zijn de peilbuizen 7, 11 en 104 bemonsterd. In het grondwater worden licht verhoogde gehalten minerale olie en BTEX gemeten. Vervolgens is op 18 maart 2004 het grondwater ter plaatse van peilbuizen 101, 104 en 106 bemonsterd en op 9 juni het grondwater ter plaatse van peilbui 104. Uit deze analyseresultaten blijkt dat minerale olie licht verhoogd en xylenen licht tot matig verhoogd wordt gemeten. Uit de meting van half oktober blijkt dat peilbuis 25 schoon is, peilbuis 101 licht verontreinigd is met xylenen en peilbuizen 104 en 106 licht verontreinigd zijn met minerale olie en xylenen.
Op basis van bovenstaande resultaten is in november 2004 in een conclusie op de tussentijdse evaluatie vastgesteld dat de saneringsdoelstelling nog niet volledig gehaald was. Er is sprake van een kleine restverontreiniging. Om vast te stellen dat er sprake is van een stabiele eindsituatie en geen verspreiding optreed zijn in april 2006 en oktober 2006 de peilbuizen 104 en 106 opnieuw bemonsterd en geanalyseerd op minerale olie en BTEX. In peilbuis 104 is in april een licht verhoogde waarde voor xylenen gemeten. In peilbuis 106 zijn in april 2006 geen verhoogde waarden aangetoond, echter in oktober 2006 is minerale olie wel weer licht verhoogd en xylenen matig verhoogd aangetoond. Aan de hand van deze laatste resultaten is in november 2007 peilbuis 106 opnieuw bemonsterd en geanalyseerd. Uit de analyseresultaten blijkt dat alleen xylenen nu licht verhoogd zijn aangetoond.

Na afloop van de sanering is de bodem nog licht verontreinigd met vluchtige aromaten (boven de streefwaarde. Echter aan de hand van bovenstaande resultaten kan geconcludeerd worden dat

geen verspreiding meer optreedt en dat een stabiele eindsutuatie is ontstaan. De sanering is hiermee afgerond.

Inspraak

De melding is gepubliceerd. Naar aanleiding hiervan zijn geen reacties binnengekomen.

Grondslag

Dit besluit is gebaseerd op de Wet bodembescherming (zie met name de artikelen 1, 28, 29, 37, 38, 39 en 39a t/m 39f en bij deelsanering tevens artikel 40) inclusief de daarbij behorende regelgeving en de volgende beleidsdocumenten.

- Circulaire bodemsanering, 1 mei 2006.
- Provinciale milieuverordening Gelderland.
- De provinciale nota "Hergebruik van diffuus verontreinigde grond in Gelderland", vastgesteld in april 2001.
- De Gelderse "Beleidsnota Bodem 2008", vastgesteld in november 2007, inwerking 1 januari 2008.

Overige wettelijke meldingsverplichtingen

Uit het evaluatieverslag blijkt dat na de sanering nog bodemverontreiniging aanwezig is.

Graven en andere werkzaamheden op of in de verontreinigde bodem behoeven, gelet op het bepaalde in artikel 28 en/of 39 van de Wet bodembescherming, instemming van het bevoegd gezag.
Voor onttrekken van grondwater is een melding en mogelijk instemming van het bevoegd gezag nodig indien daardoor verontreiniging wordt verminderd of verplaatst.

Bezwaar maken

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie bezwaar- en beroepschriften, t.a.v. mevrouw C.J.M. Kummeling, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, tel. (070) 426 44 26.

Mogelijke herziening

Dit besluit is genomen op basis van de door de melder overgelegde gegevens. Bij de voorbereiding van het besluit is bij ons geen twijfel gerezen over de juistheid en/of volledigheid van de overgelegde gegevens. Mocht in een later stadium blijken dat deze gegevens niet juist en/of volledig zijn of de feitelijke situatie is veranderd, dan behouden wij ons het recht voor een nieuw besluit te nemen. Wij achten ons niet aansprakelijk voor de schade die hieruit kan voortvloeien.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

ing. J.C.M. Ebbelaar
dienst Milieu en Water
onderafdelingshoofd Bodembeheer
van de afdeling Bodem & Afval

BIJLAGE 11

ONAFHANKELIJKHEIDSVERKLARING

VELDWERKFORMULIER **(deze zijde in te vullen door veldwerker)**

UITVOERING VELDWERK			**MEERWERK** (*vooraf contact opnemen met projectleider)		
naam veldwerker(s) (gecertificeerd)			afhandeling veldmonsters	☐ verzonden naar laboratorium	
naam veldwerker(s) (in opleiding)				☐ opgeslagen in koelcel	
bestede uren		manuren	aantallen & diepte asfalt-/betonboringen		stuks
reistijd		uren			diepte (in cm)
uren ramguts		uren	extra boringen	aantal .....stuks	diepte ..... m
foto's genomen	☐ ja	☐ nee	boorpunten/tekening op schaal	☐ ja	☐ nee
asbestverdacht materiaal aangetroffen in bodem/op of maaiveld?	☐ ja	☐ nee	asbestverdacht materiaal aangetroffen aan/op gebouwen?	☐ ja	☐ nee
Zoja, monster samengesteld?	☐ ja	☐ nee	dakgoot aanwezig?	☐ ja	☐ nee
opmerkingen veldwerk (afwijkingen boorplan, afwijkingen op protocol 2001) bij afwijkingen altijd contact opnemen met projectleider					

UITVOERING GRONDWATERBEMONSTERING						
datum bemonstering		peilbuisnummer:				
naam veldwerker(s)		gws voorafgaand aan voorpompen (cm -mv)				
gegevens in veldwerkcomputer	☐ja ☐nee (*indien nee, invullen op formulier)	gws tijdens voorpompen (cm -mv)				
doel bemonstering	anders dan monitoring	EGV (plaatsing)				
afhandeling veldmonsters	☐ verzonden naar laboratorium	EGV (bemonstering)				
		NTU				
	☐ opgeslagen in koeling	Toestroming (mate)				
		Monster mogelijk belucht ?				

VELDWERKFORMULIER (deze zijde in te vullen door veldwerker)

ONDERTEKENING			
projectnummer	MT-210249		
projectnaam	Hogeweg 1 Velp		
bij het onderzoek zijn de volgende protocollen gevolgd:		**naam veldwerker:**	**datum uitvoering:**
☒	plaatsen van handboringen en peilbuizen (protocol 2001)	N. ten Brink	16 juni 2021
☒	nemen van grondwatermonsters (protocol 2002)		
☒	locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem (protocol 2018)		
onafhankelijkheidsverklaring:		**grond** paraaf gecertificeerde boormeester	**grondwater** paraaf gecertificeerde boormeester
Ik verklaar dat het veldwerk ten behoeve van bovengenoemd project onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van AS SIKB 2000 en de daarin genoemde NEN-normen.			

BIJLAGE 12

TOEGEPASTE NORMEN

NEN 5104	Geotechniek	Classificatie van onverharde grondmonsters
NEN 5707	Asbest	Bodem- Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem
NEN 5709	Bodem	Monstervoorbehandeling voor de bepaling van organische en anorganische parameters in grond
NEN 5725	Bodem	Richtlijn voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, orienterend en nader onderzoek
NEN 5740	Bodem	Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek
NPR 5741	Bodem	Boorsystemen en monsternemingstoestellen voor grond, sediment en grondwater, die worden toegepast bij bodemverontreinigingsonderzoek
NPR 6616	Water en slib	Routinebepaling van de pH
NEN 5742	Bodem	Monsterneming van grond en sediment t.b.v. de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig vluchtige organische verbindingen en fysisch/chemische bodemkenmerken.
NEN 5743	Bodem	Monsterneming van grond en sediment t.b.v. de bepaling van vluchtige verbindingen.
NEN 5744	Bodem	Monsterneming van grondwater t.b.v. de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig vluchtige organische verbindingen en fysisch/chemische eigenschappen.
NEN 5745	Bodem	Monsterneming van grondwater t.b.v. de bepaling van vluchtige verbindingen.
NEN 5120	Geotechniek	Bepaling van stijghoogten van grondwater door middel van peilbuizen .
NEN 5751	Bodem	Voorbereiding van het monster voor fysisch-chemische analyses
NEN 5733	Bodem	Bepaling van de korrelgrootte m.b.v. zeef en pipet
NEN 5766	Bodem	Plaatsing van peilbuizen ten behoeve van milieukundig bodemonderzoek
NEN 5861	Milieu	Procedures voor monsteroverdracht
NEN-EN-ISO 5667-3	Water	Bemonstering - Deel 3: Richtlijnen voor de conservering en behandeling van watermonsters
NEN 5897	Asbest	Monsterneming en analyse van asbest in onbewerkt bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat
NEN-ISO 7888	Water	Bepaling van het elektrisch geleidingsvermogen
SIKB protocol 2001	Milieu	Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen
SIKB protocol 2002	Water	Het nemen van grondwatermonsters
SIKB protocol 2018	Asbest	Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem

Bijlage 2 Akoestisch onderzoek

ADVIESBURO VANDERBOOM BV sinds 1971

Zaadmarkt 87
7201 DC Zutphen

telefoon
0575-544756

fax
0575-545648

website
www.vanderboomadvies.nl

e-mail
info@vanderboomadvies.nl

KvK 080-44086

kiwa gecertificeerd ISO 9001 KWALITEIT KWALITEITSMANAGEMENT

Geluidbelasting wegverkeer woningbouw Hogeweg 1 te Velp

Versie 26 april 2021

opdrachtnummer
21-121

datum
26 april 2021

opdrachtgever
Buro SRO bv
Sweerts de
Landasstraat 50
6814 DG Arnhem

auteur
Ad Postma

INHOUDSOPGAVE

bladzijde

INHOUDSOPGAVE I
SAMENVATTING 1
1 INLEIDING 2
2 WETTELIJK KADER 3
2.1 Wet Geluidhinder 3
2.2 Omvang geluidzone 3
2.3 Grenswaarden en hogere waarden 3
2.4 Aftrek Wgh art 110g 4
2.5 Dove gevel 4
2.6 Criteria voor het afwijken van de voorkeursgrenswaarde 4
2.7 30 km/u-wegen 5
2.8 Reken- en meetvoorschrift Geluid 2012 5
3 RESULTATEN 6
3.1 Verkeerscijfers 6
3.2 Rekenmodel 7
3.3 Resultaten 7
4 CONCLUSIES 9
4.1 Toetsing Wet Geluidhinder en hogere waarden 9
4.2 Toetsing geluidbeleid gemeente Rheden 9
4.3 Toets ruimtelijke ordening 9
4.4 Eis geluidwering 9
BIJLAGEN

onderwerp
geluidbelasting

opdrachtnummer
21-121

bestand
21-121r1

bladzijde
pagina i

datum
26 april 2021

SAMENVATTING

In opdracht van Buro SRO is een onderzoek ingesteld naar de geluidbelasting door wegverkeer op een woningbouwlocatie aan de Hogeweg 1 te Velp. Op de locatie worden 6 woningen gerealiseerd ter vervanging van de bestaande bebouwing.

De woningen liggen binnen de bebouwde kom van Velp op 55 meter uit de as van de Hoofdstraat en op 55 m uit de as van de Zutphensestraatweg binnen de geluidzone van deze wegen. De locatie ligt op 10 meter uit de as van de Hogeweg. Dit is een 30 km weg zonder geluidzone. Indirect de omgeving liggen op enige afstand nog een aantal 30 km wegen zonder geluidzone.

De geluidbelasting door wegverkeer op de Hoofdstraat bedraagt ten hoogste 42 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh. De voorkeursgrenswaa rde van 48 dB wordt daarmee door wegverkeer op deze weg niet overschreden. De geluidbelasting door wegverkeer op de Zutphensestraatweg bedraagt ten hoogste 47 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt daarmee door wegverkeer op deze weg niet overschreden. Er zijn voor de geluidbelasting door wegverkeer geen hogere waarden nodig.

De geluidbelasting door wegverkeer op de 30 km wegen bedraagt ten hoogste 46 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh.

Bij het toetsen of sprake is van een “goede ruimtelijke ordening” is aangesloten bij de toetsingskaders van de Wgh en het gemeentelijk beleid als hierboven omschreven. Aan deze kaders wordt zonder maatregelen voldaan. Er zal voor het aspect geluid sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening als voor de woningen daarnaast wordt voldaan aan de eisen voor de geluidwering conform het Bouwbesluit.

Bij het bepalen van de benodigde geluidwering mag geen aftrek plaatsvinden ex. artikel 110-g Wgh. De maximale geluidbelasting op de gevels door wegverkeer bedraagt 55 dB zonder aftrek. De benodigde geluidwering $G_{A,k}$ bedraagt dan 22 dB(A). Voor deze gevels zijn mogelijk aanvullende geluidwerende voorzieningen nodig. Voor de geluidluwe gevels, met een geluidbelasting van ten hoogste 52 dB geldt de minimale waarde uit het Bouwbesluit van 20 dB(A). Voor deze gevel zijn geen aanvullende geluidwerende voorzieningen nodig.

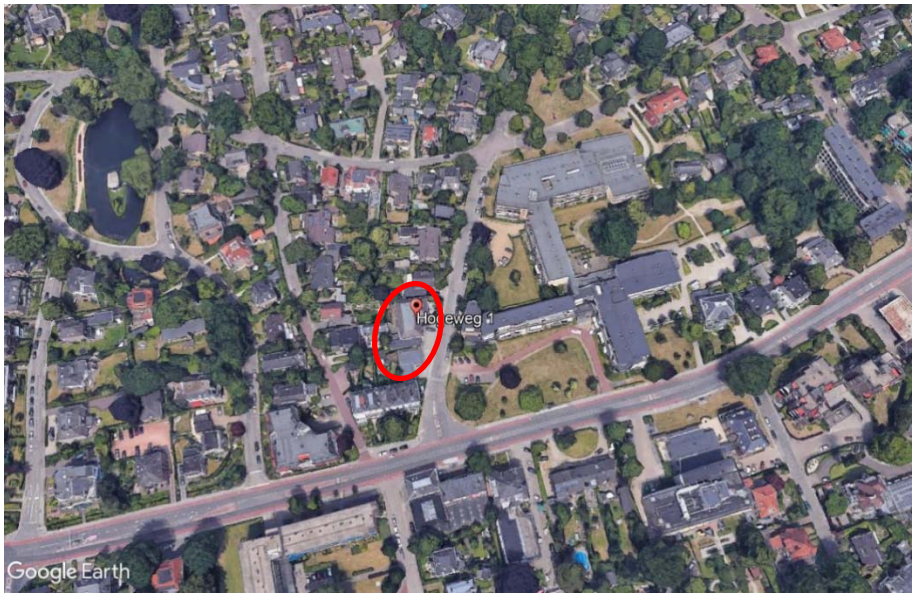
1 INLEIDING

In opdracht van Buro SRO is een onderzoek ingesteld naar de geluidbelasting door wegverkeer op een woningbouwlocatie aan de Hogeweg 1 te Velp. Op de locatie worden 6 woningen gerealiseerd ter vervanging van de bestaande bebouwing.

De woningen liggen binnen de bebouwde kom van Velp op 55 meter uit de as van de Hoofdstraat en op 55 m uit de as van de Zutphensestraatweg binnen de geluidzone van deze wegen. De locatie ligt op 10 meter uit de as van de Hogeweg. Dit is een 30 km weg zonder geluidzone. Indirect de omgeving liggen op enige afstand nog een aantal 30 km wegen zonder geluidzone.

Omdat de woningen gerealiseerd worden binnen de geluidzone van één of meer wegen is een akoestisch onderzoek nodig (art 77 Wgh). Het onderzoek maakt deel uit van een RO-procedure voor het komen tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Figuur I.1 geeft een overzicht van de locatie en de omgeving.



Figuur I.1 overzicht locatie.

Een situatieoverzicht is tevens weergegeven in tekening 1 in bijlage I en figuur 1 en 2 in bijlage II.

2 WETTELIJK KADER

Het wettelijk kader voor het berekenen en beoordelen van de geluidbelasting door wegverkeer wordt in grote lijnen bepaald door de Wet Geluidhinder (Wgh), de Wet Ruimtelijke ordening (Wro) en het Reken- en meetvoorschrift Geluid 2012.

2.1 Wet Geluidhinder

Er ligt langs wegen veelal een planologisch aandachtsgebied, de geluidzone. Binnen deze zone biedt de Wet Geluidhinder (Wgh) in een aantal gevallen bescherming tegen verkeerslawaai aan geluidgevoelige bestemmingen. Er ligt geen zone langs 30/km/u-wegen en langs wegen op een woonerf.

2.2 Omvang geluidzone

De breedte van de geluidzone is omschreven in Wgh art 74. En afhankelijk van het aantal rijstroken en van de aard van de omgeving, te weten stedelijk of buitenstedelijk gebied. Binnenstedelijk gebied is het gebied binnen de bebouwde kom, buitenstedelijk gebied is het gebied buiten de bebouwde kom. De zone langs een auto(snel)weg is echter altijd buitenstedelijk gebied, ongeacht of deze zone binnen of buiten de bebouwde kom ligt. Tabel II.1 geeft de breedte van de geluidzone voor de verschillende situaties.

TABEL II.1: Breedte van de geluidzone vanaf de as van de weg (Wgh art 74)

Aantal rijstroken	Binnen de bebouwde kom	Buiten de bebouwde kom en langs auto(snel)weg
1 of 2 rijstroken	200 meter	250 meter
3 of 4 rijstroken	350 meter	400 meter
5 of meer rijstroken	350 meter	600 meter

2.3 Grenswaarden en hogere waarden

Het beschermingsniveau voor nieuwe geluidgevoelige objecten is beschreven in de Wet Geluidhinder en in het Besluit Geluidhinder. De voorkeursgrenswaarde voor de geluidbelastingbedraagt 48 dB op de gevels van de woning t.g.v. een weg (Wgh art 82) en eveneens 48 dB op ander geluidgevoelige gebouwen (Bgh art 3.1).

Het bevoegd gezag kan van dit beschermingsniveau afwijken door voor woningen een hogere waarde vast te stellen tot ten hoogste de maximale ontheffingswaarde (Wgh art 83), zoals gegeven in tabel II.2.

TABEL II.2: Maximale ontheffingswaarde op nieuwe woningen langs wegen (Wgh art 83)		
Gebouw	Binnen de bebouwde kom	Buiten de bebouwde kom en langs auto(snel)weg
Woning	63 dB	53 dB
Agrarische woning	63 dB	58 dB
Vervangende nieuwbouw	68 dB	58 dB / 63 dB[1]

1 63 dB langs auto(snel)wegen binnen de bebouwde kom

De maximale ontheffingswaarden voor overige geluidgevoelige objecten bedragen (Bgh art 3.2) 53 dB buiten de bebouwde kom en 63 dB binnen de bebouwde kom. Voor geluidgevoelige terreinen bedraagt de maximale ontheffingswaarde 53 dB.

Een hogere waarde mag alleen worden vastgesteld als maatregelen om de geluidbelasting tot 48 dB te beperken onvoldoende doeltreffend zijn of als deze maatregelen ernstige bezwaren hebben van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard (Wgh art 110-a).

2.4 Aftrek Wgh art 110g

In verband met het in de toekomst naar verwachting stiller worden van het verkeer mag bij het bepalen van hogere waarde, een aftrek worden toegepast (Wgh art 110g). De tijdelijke aftrek bedraagt, conform art. 3.4 van het Reken en Meetvoorschrift Geluid 2012, 5 dB bij wegen met een snelheid voor lichte voertuigen lager dan 70 km/u. Bij wegen met een snelheid van 70 km./u of meer bedraagt de aftrek:

- 3 dB indien de geluidbelasting 56 dB bedraagt,
- 4 dB indien de geluidbelasting 57 dB bedraagt
- 2 dB bij alle overige geluidbelastingen.

2.5 Dove gevel

De geluidbelasting wordt bepaald op de gevel van een woning. Een uitzondering daarop vormt de zgn. dove gevel van een woning. Volgens de Wgh wordt onder een gevel niet verstaan een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidbelasting van die constructie en 33 dB, alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidgevoelige ruimte.

2.6 Criteria voor het afwijken van de voorkeursgrenswaarde

De gemeente Rheden heeft de criteria voor het afwijken van de voorkeursgrenswaarde vastgelegd in de “Nota hogere Wet geluidhinder Rheden 2015” van 27 april 2015.

2.7 30 km/u-wegen

Wegen op woonerven en 30 km/u-wegen hebben geen geluidzone. De geluidbelasting door wegverkeer op deze wegen wordt dan ook formeel niet getoetst aan de grenswaarden uit de Wgh. De geluidbelasting ten gevolge van deze wegen kan echter wel van belang zijn bij de beoordeling of sprake is van een “goede ruimtelijke ordening”, bijvoorbeeld bij drukke 30 km/u-wegen.

2.8 Reken- en meetvoorschrift Geluid 2012

De geluidbelasting op de gevels van geluidgevoelige bestemmingen wordt bepaald volgens de voorschriften uit het Reken- en Meetvoorschrift Geluid 2012. De rekenmethode is gebaseerd op het berekenen van de geluidemissie (afhankelijk van het aantal en type voertuigen, het soort wegdek, de rijsnelheid en enkele correctiefactoren) en het bepalen van de geluidoverdracht tussen de weg en het immissiepunt (woninggevel).

De geluidbelasting wordt berekend in hoofdstuk 3.

3 RESULTATEN

3.1 Verkeerscijfers

Bij het berekenen van de geluidbelasting wordt uitgegaan van de verkeersintensiteit in de toekomstige situatie.

De weg- en verkeersgegevens van de meest nabijgelegen wegvakken van de wegen in de omgeving zijn in tabel III.1 en III.2 weergegeven. De verkeersgegevens van alle wegvakken zijn opgenomen in bijlage II. Bij de berekeningen is uitgegaan van het RVMK van de regio Arnhem versie april 2020 voor 2029_hoog zoals aangeleverd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem. Voor het zichtjaar 2031 zijn de gegevens voor 2029 uit het model opgehoogd met 1% autonome groei per jaar.

TABEL III.1: overzicht weg- en verkeersgegevens		
Omschrijving	Hoofdstraat	Zutphensestraatweg
- etmaalintensiteit jaar 2029	5752	4673
- etmaalintensiteit jaar 2031	5868	4767
- daguurintensiteit [%]	6,51	6,51
- avonduurintensiteit [%]	3,87	3,87
- nachtuurintensiteit [%]	0,79	0,79
- perc. lichte mvt dag/avond/nacht [%]	95,79/96,94/96,38	95,36/96,62/95,84
- perc. middelzware mvt dag/avond/nacht [%]	3,50/2,46/3,06	3,82/2,69/3,52
- perc. zware mvt dag/avond/nacht [%]	0,71/0,60/0,56	0,82/0,69/0,64
- rijsnelheid [km/uur]	50	50
- type wegdek	Referentie	Referentie
- obstakel binnen 100 m	Nee	Nee
- rotonde	Nee	Nee

TABEL III.2: overzicht weg- en verkeersgegevens	
Omschrijving	Hogeweg
- etmaalintensiteit jaar 2029	1088
- etmaalintensiteit jaar 2031	1110
- daguurintensiteit [%]	7,0
- avonduurintensiteit [%]	2,58
- nachtuurintensiteit [%]	0,71
- perc. lichte mvt dag/avond/nacht [%]	97,8/98,25/96,88
- perc. middelzware mvt dag/avond/nacht [%]	1,97/1,57/2,49
- perc. zware mvt dag/avond/nacht [%]	0,22/0,18/0,63
- rijsnelheid [km/uur]	50 / 80
- type wegdek	referentie
- obstakel binnen 100 m	Nee
- rotonde	Nee

3.2 Rekenmodel

De op de geplande woningen invallende geluidbelasting is bepaald met een rekenmodel, volgens het Reken- en Meetvoorschrift Geluid 2012 In deze situatie is binnen de randvoorwaarden gebruik gemaakt van rekenmethode II.

3.3 Resultaten

Tabel III.3 geeft voor de Hoofdstraat een overzicht van de berekende invallende geluidbelasting Lden in 2031, na aftrek van 5 dB ex art 110g Wgh. Gegeven is de geluidbelasting in de drie hoogst geluidbelaste rekenpunten

TABEL III.3: overzicht berekende invallende geluidbelasting Lden (dB) tgv de Hoofdstraat na aftrek van 5 dB

Punt	gevel	1,5 m	4,5 m	7,5 m
3	Zuidgevel	39	40	41
5	Zuidgevel	38	40	40
7	Oostgevel	40	42	42

Tabel III.4 geeft voor de Zutphensestraatweg een overzicht van de berekende invallende geluidbelasting Lden in 2031, na aftrek van 5 dB ex art 110g Wgh. Gegeven is de geluidbelasting in de drie hoogst geluidbelaste rekenpunten.

TABEL III.4: overzicht berekende invallende geluidbelasting Lden (dB) tgv de Zutphensestraatweg na aftrek van 5 dB

Punt	gevel	1,5 m	4,5 m	7,5 m
3	Zuidgevel	43	45	46
5	Zuidgevel	44	46	46
7	Oostgevel	44	46	47

Tabel III.5 geeft voor de 30 km wegen een overzicht van de berekende invallende geluidbelasting Lden in 2031, na aftrek van 5 dB ex art 110g Wgh. Gegeven is de geluidbelasting in de drie hoogst geluidbelaste rekenpunten.

TABEL III.6: overzicht berekende invallende geluidbelasting Lden (dB) tgv de 30 km wegen na aftrek van 5 dB

Punt	gevel	1,5 m	4,5 m	7,5 m
1	Oostgevel	46	46	46
5	Oostgevel	45	46	45
3	Zuidgevel	45	45	45

Tabel III.6 geeft voor alle wegen samen, een overzicht van de berekende invallende geluidbelasting Lden in 2031, zonder aftrek. Gegeven is de geluidbelasting in de vier hoogst geluidbelaste rekenpunten.

TABEL III.6: overzicht berekende invallende geluidbelasting Lden (dB) tgv alle wegen zonder aftrek

Punt	gevel	1,5 m	4,5 m	5,5 m
1	Oostgevel	52	53	53
3	Zuidgevel	53	54	54
5	Oostgevel	53	54	55
7	Zuidgevel	53	54	54

De invoergegevens in het model en de rekenresultaten zijn opgenomen in bijlage II.

4 CONCLUSIES

4.1 Toetsing Wet Geluidhinder en hogere waarden

De geluidbelasting door wegverkeer op de Hoofdstraat bedraagt ten hoogste 21 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt daarmee door wegverkeer op deze weg niet overschreden.

De geluidbelasting door wegverkeer op de Zutphensestraatweg bedraagt ten hoogste 47 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt daarmee door wegverkeer op deze weg niet overschreden.

De geluidbelasting door wegverkeer op de 30 km wegen bedraagt ten hoogste 46 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh.

Er zijn voor de geluidbelasting door wegverkeer geen hogere waarden nodig.

4.2 Toetsing geluidbeleid gemeente Rheden

De geluidbelasting door elk van de wegen ligt beneden de voorkeursgrenswaarde. Daarmee wordt voldaan aan het hogere waarden beleid van de gemeente Rheden.

4.3 Toets ruimtelijke ordening

Bij het toetsen of sprake is van een “goede ruimtelijke ordening” is aangesloten bij de toetsingskaders van de Wgh en het gemeentelijk beleid als hierboven omschreven. Aan deze kaders wordt zonder maatregelen voldaan. Er zal voor het aspect geluid sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening als voor de woningen daarnaast wordt voldaan aan de eisen voor de geluidwering conform het Bouwbesluit.

4.4 Eis geluidwering

In een nieuwe situatie moet volgens het Bouwbesluit de zgn. karakteristieke geluidwering $G_{A;k}$ van de uitwendige scheidingsconstructie van een verblijfsgebied in een woning ten minste gelijk zijn aan de invallende geluidbelasting verminderd met 33 dB; voor verblijfsruimten gelden 2 dB lagere waarden voor de geluidwering $G_{A;k.}$ De voorschriften hebben tot doel de geluidbelasting binnenshuis in de verblijfsgebieden van een woning te beperken tot 33 dB.

Bij het bepalen van de benodigde geluidwering mag geen aftrek plaatsvinden ex. artikel 110-g Wgh. De maximale geluidbelasting op de gevels door wegverkeer bedraagt 55 dB zonder aftrek. De benodigde geluidwering $G_{A,k}$ bedraagt dan 22 dB(A). Voor deze gevels zijn mogelijk aanvullende geluidwerende voorzieningen nodig. Voor de geluidluwe gevels, met een geluidbelasting van ten hoogste 52 dB geldt de minimale waarde uit het Bouwbesluit van 20 dB(A). Voor deze gevel zijn geen aanvullende geluidwerende voorzieningen nodig.

A.D. Postma.

Bijlage I

Tekeningen

opdrachtnummer

21-121

datum

26 april 2021

Tekening nr	versiedatum
1	April 2021

opdrachtgever

Buro SRO bv
Sweerts de
Landasstraat 50
6814 DG Arnhem

auteur

Ad Postma

Tekening 1		
schaal 1:-		
Project-nummer : 21-121		
versie : april 2021		

Situatie overzicht



Bijlage II

Invoergegevens rekenmodel

en rekenresultaten

opdrachtnummer

21-121

datum

26 april 2021

Reken\info-Blad nr	versiedatum
Figuur 1 - 2	April 2021
Berekeningen	April 2021

opdrachtgever

Buro SRO bv

Sweerts de

Landasstraat 50

6814 DG Arnhem

auteur

Ad Postma

Figuur 1 Bijlage II april 2021
rekenmodel wegverkeer



Adviesburo Van der Boom bv Zutphen

21-121 Hogeweg 1 Velp

Figuur 2 Bijlage II april 2021

detail rekenmodel wegverkeer



Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Hoofdstraat
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	oostgevel	195579,56	445566,06	1,50	32,5	30,1	23,2	33,3
01_B	oostgevel	195579,56	445566,06	4,50	33,9	31,5	24,7	34,7
01_C	oostgevel	195579,56	445566,06	7,50	35,0	32,6	25,8	35,8
02_A	noordgevel	195576,70	445571,94	1,50	15,9	13,4	6,6	16,6
02_B	noordgevel	195576,70	445571,94	4,50	18,2	15,8	9,0	19,0
02_C	noordgevel	195576,70	445571,94	7,50	21,1	18,6	11,8	21,8
03_A	zuidgevel	195577,47	445559,71	1,50	37,9	35,5	28,7	38,7
03_B	zuidgevel	195577,47	445559,71	4,50	39,5	37,1	30,2	40,3
03_C	zuidgevel	195577,47	445559,71	7,50	40,4	38,0	31,1	41,2
04_A	westgevel	195569,28	445565,45	1,50	27,3	24,9	18,0	28,1
04_B	westgevel	195569,28	445565,45	4,50	28,7	26,3	19,4	29,5
04_C	westgevel	195569,28	445565,45	7,50	29,6	27,2	20,4	30,4
05_A	oostgevel	195576,00	445553,76	1,50	37,3	34,9	28,1	38,1
05_B	oostgevel	195576,00	445553,76	4,50	39,0	36,6	29,7	39,8
05_C	oostgevel	195576,00	445553,76	7,50	39,7	37,3	30,5	40,5
06_A	noordgevel	195567,41	445559,18	1,50	14,4	11,9	5,1	15,1
06_B	noordgevel	195567,41	445559,18	4,50	16,1	13,6	6,8	16,9
06_C	noordgevel	195567,41	445559,18	7,50	18,0	15,5	8,7	18,8
07_A	zuidgevel	195573,92	445547,36	1,50	39,6	37,2	30,4	40,4
07_B	zuidgevel	195573,92	445547,36	4,50	41,4	39,0	32,1	42,2
07_C	zuidgevel	195573,92	445547,36	7,50	41,7	39,3	32,5	42,5
08_A	westgevel	195565,71	445553,41	1,50	25,0	22,7	15,8	25,8
08_B	westgevel	195565,71	445553,41	4,50	26,4	24,0	17,2	27,2
08_C	westgevel	195565,71	445553,41	7,50	27,4	25,0	18,2	28,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Zutphensestraatweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	oostgevel	195579,56	445566,06	1,50	40,0	37,6	30,8	40,8
01_B	oostgevel	195579,56	445566,06	4,50	41,5	39,2	32,3	42,3
01_C	oostgevel	195579,56	445566,06	7,50	42,6	40,2	33,4	43,4
02_A	noordgevel	195576,70	445571,94	1,50	32,9	30,5	23,7	33,7
02_B	noordgevel	195576,70	445571,94	4,50	34,4	32,0	25,2	35,2
02_C	noordgevel	195576,70	445571,94	7,50	35,7	33,4	26,5	36,5
03_A	zuidgevel	195577,47	445559,71	1,50	43,0	40,6	33,8	43,8
03_B	zuidgevel	195577,47	445559,71	4,50	44,6	42,3	35,4	45,4
03_C	zuidgevel	195577,47	445559,71	7,50	45,6	43,2	36,3	46,4
04_A	westgevel	195569,28	445565,45	1,50	23,2	20,9	14,0	24,0
04_B	westgevel	195569,28	445565,45	4,50	24,5	22,2	15,3	25,3
04_C	westgevel	195569,28	445565,45	7,50	25,9	23,5	16,7	26,7
05_A	oostgevel	195576,00	445553,76	1,50	43,2	40,9	34,0	44,0
05_B	oostgevel	195576,00	445553,76	4,50	44,9	42,5	35,6	45,7
05_C	oostgevel	195576,00	445553,76	7,50	45,7	43,3	36,5	46,5
06_A	noordgevel	195567,41	445559,18	1,50	12,9	10,5	3,7	13,7
06_B	noordgevel	195567,41	445559,18	4,50	14,7	12,2	5,4	15,4
06_C	noordgevel	195567,41	445559,18	7,50	18,5	16,0	9,2	19,3
07_A	zuidgevel	195573,92	445547,36	1,50	43,5	41,1	34,3	44,3
07_B	zuidgevel	195573,92	445547,36	4,50	45,1	42,7	35,9	45,9
07_C	zuidgevel	195573,92	445547,36	7,50	45,8	43,4	36,5	46,6
08_A	westgevel	195565,71	445553,41	1,50	11,8	9,3	2,5	12,6
08_B	westgevel	195565,71	445553,41	4,50	12,9	10,4	3,6	13,6
08_C	westgevel	195565,71	445553,41	7,50	13,9	11,4	4,6	14,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 30 km wegen
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	oostgevel	195579,56	445566,06	1,50	45,6	41,1	35,9	45,8
01_B	oostgevel	195579,56	445566,06	4,50	45,9	41,4	36,2	46,1
01_C	oostgevel	195579,56	445566,06	7,50	45,5	41,1	35,9	45,8
02_A	noordgevel	195576,70	445571,94	1,50	39,3	34,9	29,7	39,5
02_B	noordgevel	195576,70	445571,94	4,50	39,8	35,3	30,1	40,0
02_C	noordgevel	195576,70	445571,94	7,50	39,8	35,3	30,1	40,0
03_A	zuidgevel	195577,47	445559,71	1,50	44,5	40,0	34,8	44,7
03_B	zuidgevel	195577,47	445559,71	4,50	44,7	40,3	35,1	45,0
03_C	zuidgevel	195577,47	445559,71	7,50	44,4	39,9	34,7	44,6
04_A	westgevel	195569,28	445565,45	1,50	21,7	17,3	12,3	22,0
04_B	westgevel	195569,28	445565,45	4,50	23,2	18,7	13,8	23,5
04_C	westgevel	195569,28	445565,45	7,50	24,3	19,8	14,9	24,6
05_A	oostgevel	195576,00	445553,76	1,50	45,2	40,7	35,5	45,4
05_B	oostgevel	195576,00	445553,76	4,50	45,5	41,1	35,8	45,7
05_C	oostgevel	195576,00	445553,76	7,50	45,2	40,7	35,5	45,4
06_A	noordgevel	195567,41	445559,18	1,50	19,1	14,6	9,6	19,4
06_B	noordgevel	195567,41	445559,18	4,50	20,7	16,2	11,3	21,0
06_C	noordgevel	195567,41	445559,18	7,50	22,7	18,2	13,3	23,0
07_A	zuidgevel	195573,92	445547,36	1,50	43,5	39,0	33,8	43,7
07_B	zuidgevel	195573,92	445547,36	4,50	43,5	39,1	33,9	43,8
07_C	zuidgevel	195573,92	445547,36	7,50	43,2	38,7	33,5	43,4
08_A	westgevel	195565,71	445553,41	1,50	20,6	16,2	11,3	21,0
08_B	westgevel	195565,71	445553,41	4,50	22,3	17,9	13,0	22,7
08_C	westgevel	195565,71	445553,41	7,50	23,6	19,2	14,4	24,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	oostgevel	195579,56	445566,06	1,50	51,8	48,0	42,2	52,2
01_B	oostgevel	195579,56	445566,06	4,50	52,4	48,7	42,9	52,8
01_C	oostgevel	195579,56	445566,06	7,50	52,6	49,0	43,1	53,0
02_A	noordgevel	195576,70	445571,94	1,50	45,2	41,3	35,7	45,6
02_B	noordgevel	195576,70	445571,94	4,50	45,9	42,0	36,3	46,3
02_C	noordgevel	195576,70	445571,94	7,50	46,2	42,5	36,7	46,6
03_A	zuidgevel	195577,47	445559,71	1,50	52,3	49,0	42,9	52,8
03_B	zuidgevel	195577,47	445559,71	4,50	53,3	50,1	43,9	53,9
03_C	zuidgevel	195577,47	445559,71	7,50	53,7	50,7	44,3	54,3
04_A	westgevel	195569,28	445565,45	1,50	34,5	31,9	25,2	35,2
04_B	westgevel	195569,28	445565,45	4,50	35,9	33,2	26,6	36,6
04_C	westgevel	195569,28	445565,45	7,50	37,0	34,3	27,7	37,7
05_A	oostgevel	195576,00	445553,76	1,50	52,7	49,3	43,3	53,2
05_B	oostgevel	195576,00	445553,76	4,50	53,7	50,4	44,3	54,2
05_C	oostgevel	195576,00	445553,76	7,50	54,0	50,9	44,6	54,6
06_A	noordgevel	195567,41	445559,18	1,50	26,1	22,5	16,7	26,5
06_B	noordgevel	195567,41	445559,18	4,50	27,7	24,1	18,4	28,2
06_C	noordgevel	195567,41	445559,18	7,50	30,1	26,5	20,7	30,6
07_A	zuidgevel	195573,92	445547,36	1,50	52,3	49,2	42,9	52,9
07_B	zuidgevel	195573,92	445547,36	4,50	53,4	50,4	44,0	54,0
07_C	zuidgevel	195573,92	445547,36	7,50	53,7	50,8	44,3	54,3
08_A	westgevel	195565,71	445553,41	1,50	31,5	28,7	22,3	32,2
08_B	westgevel	195565,71	445553,41	4,50	33,0	30,1	23,7	33,6
08_C	westgevel	195565,71	445553,41	7,50	34,1	31,2	24,8	34,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
	nl.top10nl.115791010	0,00
	nl.top10nl.115788429	0,00
	nl.top10nl.115791166	0,00
	nl.top10nl.115809322	0,00
	nl.top10nl.115804027	0,00
	nl.top10nl.115790264	0,00
	nl.top10nl.115787628	0,00
	nl.top10nl.115805921	0,00
	nl.top10nl.115798322	0,00
	nl.top10nl.115804238	0,00
	nl.top10nl.115795999	0,00
	nl.top10nl.115808758	0,00
	nl.top10nl.115802317	0,00
	nl.top10nl.115806936	0,00
	nl.top10nl.115806497	0,00
	nl.top10nl.115810135	0,00
	nl.top10nl.124411193	0,00
	nl.top10nl.115792022	0,00
	nl.top10nl.115808581	0,00
	nl.top10nl.124411108	0,00
	nl.top10nl.124410951	0,00
	nl.top10nl.115802605	0,00
	nl.top10nl.124410869	0,00
	nl.top10nl.124411109	0,00
	nl.top10nl.124410870	0,00
	nl.top10nl.115805329	0,00
	nl.top10nl.115788594	0,00
	nl.top10nl.115807162	0,00
	nl.top10nl.115791870	0,00
	nl.top10nl.115800031	0,00
	nl.top10nl.115804974	0,00
	nl.top10nl.115808998	0,00
	nl.top10nl.115808245	0,00
	nl.top10nl.115803506	0,00
	nl.top10nl.115791009	0,00

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500
	NL.TOP10NL.101460591	2,66	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101457769	15,49	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101454500	10,02	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101457346	21,28	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101455038	8,92	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101456428	13,86	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101458403	10,62	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101457925	11,80	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101454120	11,16	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101456460	19,66	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101458888	12,59	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101454131	9,10	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101457484	13,12	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101455196	11,85	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101458525	11,78	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101456621	11,88	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101459086	8,82	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101467437	14,88	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101467453	7,84	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101470222	13,37	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101470677	12,62	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101471194	8,40	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101465256	15,24	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101463567	11,92	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101464481	7,47	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101462722	13,64	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466188	12,69	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101471679	12,62	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101471681	7,54	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101474932	14,99	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101477635	10,72	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466201	9,57	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466217	9,74	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466668	11,16	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101474957	21,55	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500
	NL.TOP10NL.101463631	19,95	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466243	9,85	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466251	12,25	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101475001	14,67	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101473572	4,91	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101464114	12,45	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101465372	8,29	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101465815	11,44	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101468865	8,88	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101464587	14,06	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101470357	11,14	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101470376	13,82	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101468918	8,48	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101471815	15,34	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101471847	21,50	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101471830	14,51	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101462475	14,53	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101464636	14,40	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101467629	25,37	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101468528	12,64	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101473191	12,75	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101475109	14,57	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101475602	8,97	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101474630	12,50	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101467653	11,15	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101468054	12,78	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466833	19,56	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101467262	12,32	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101473714	6,53	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101471911	9,77	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101474675	11,57	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101475136	16,59	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101475139	11,60	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466398	8,77	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101462940	23,46	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500
	NL.TOP10NL.101468587	12,12	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101468590	14,72	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101467278	10,48	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101467668	13,56	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101470965	12,78	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101475647	10,96	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101473762	9,88	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101462141	16,22	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101463824	17,41	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101462957	12,13	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466892	12,48	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101472802	7,52	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101476659	9,54	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101474717	5,83	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101477441	10,76	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101463874	16,01	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101469582	8,55	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101476213	8,70	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101476700	11,69	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101463904	9,73	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101468185	19,55	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101470580	11,44	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101475284	8,46	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101474300	17,05	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466975	8,91	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101472911	8,86	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101474825	10,90	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101473867	7,10	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101463934	17,84	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101465657	11,40	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101469194	7,74	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101470159	18,43	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101470165	8,80	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101462285	18,38	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101462680	12,14	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500
	NL.TOP10NL.101467011	6,57	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101466103	19,53	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101468262	8,28	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101471163	14,62	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101475829	14,34	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101459821	24,37	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101461261	14,49	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101462639	16,14	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101455318	14,76	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101455916	3,01	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101456517	11,40	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411622	19,52	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411640	20,10	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411641	33,18	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101477333	38,58	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411646	21,38	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411689	12,48	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411714	16,50	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411715	7,80	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411772	6,22	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.124411723	14,77	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
01	woningen nieuw	10,50	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80
02	woningen nieuw	10,50	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80
01	0,80	0,80	0,80	0,80
02	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
01	oostgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
02	noordgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
03	zuidgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
04	westgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
05	oostgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
06	noordgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
07	zuidgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
08	westgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))
Hoofdstraa	Hoofdstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Hoofdstraa	Hoofdstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Hoofdstraa	Hoofdstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Hoofdstraa	Hoofdstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Zutphenses	Zutphensestraatweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Zutphenses	Zutphensestraatweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
van Galenl	van Galenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
van Galenl	van Galenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Hogeweg	Hogeweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Hogeweg	Hogeweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Evertsenla	Evertsenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Evertsenla	Evertsenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Hogeweg	Hogeweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Hogeweg	Hogeweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Hogeweg	Hogeweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Hogeweg	Hogeweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Vijverlaan	Vijverlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Overbeekla	Overbeeklaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Overbeekla	Overbeeklaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Overbeekla	Overbeeklaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Overbeekla	Overbeeklaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Overbeekla	Overbeeklaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
Stationsst	Stationsstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Stationsst	Stationsstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Stationsst	Stationsstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Stationsst	Stationsstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30
Stationsst	Stationsstraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)
Hoofdstraa	--	50	50	50	--	50	50	50	--	6523,00	6,51	3,87	0,79	--	--	--
Hoofdstraa	--	50	50	50	--	50	50	50	--	5871,00	6,51	3,87	0,79	--	--	--
Hoofdstraa	--	50	50	50	--	50	50	50	--	5871,00	6,51	3,87	0,79	--	--	--
Hoofdstraa	--	50	50	50	--	50	50	50	--	5868,00	6,51	3,87	0,79	--	--	--
Zutphenses	--	50	50	50	--	50	50	50	--	4767,00	6,51	3,87	0,79	--	--	--
Zutphenses	--	50	50	50	--	50	50	50	--	4767,00	6,51	3,87	0,79	--	--	--
van Galenl	--	30	30	30	--	30	30	30	--	306,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--
van Galenl	--	30	30	30	--	30	30	30	--	306,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--
Hogeweg	--	30	30	30	--	30	30	30	--	306,00	6,99	2,58	0,70	--	--	--
Hogeweg	--	30	30	30	--	30	30	30	--	306,00	6,99	2,58	0,70	--	--	--
Evertsenla	--	30	30	30	--	30	30	30	--	375,00	7,00	2,60	0,70	--	--	--
Evertsenla	--	30	30	30	--	30	30	30	--	375,00	7,00	2,60	0,70	--	--	--
Hogeweg	--	30	30	30	--	30	30	30	--	1110,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Hogeweg	--	30	30	30	--	30	30	30	--	1110,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Hogeweg	--	30	30	30	--	30	30	30	--	1110,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Hogeweg	--	30	30	30	--	30	30	30	--	1110,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Vijverlaan	--	30	30	30	--	30	30	30	--	780,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Overbeekla	--	30	30	30	--	30	30	30	--	730,00	6,99	2,59	0,72	--	--	--
Overbeekla	--	30	30	30	--	30	30	30	--	730,00	6,99	2,59	0,72	--	--	--
Overbeekla	--	30	30	30	--	30	30	30	--	730,00	6,99	2,59	0,72	--	--	--
Overbeekla	--	30	30	30	--	30	30	30	--	730,00	6,99	2,59	0,72	--	--	--
Overbeekla	--	30	30	30	--	30	30	30	--	730,00	6,99	2,59	0,72	--	--	--
Stationsst	--	30	30	30	--	30	30	30	--	530,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Stationsst	--	30	30	30	--	30	30	30	--	530,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Stationsst	--	30	30	30	--	30	30	30	--	530,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Stationsst	--	30	30	30	--	30	30	30	--	530,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Stationsst	--	30	30	30	--	30	30	30	--	530,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%MR(N)	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)
Hoofdstraa	--	--	95,80	96,93	96,48	--	3,35	2,35	2,85	--	0,85	0,73	0,68	--	--	--	--	--	406,81	244,69
Hoofdstraa	--	--	95,70	96,87	96,33	--	3,53	2,48	3,07	--	0,77	0,65	0,61	--	--	--	--	--	365,77	220,10
Hoofdstraa	--	--	95,70	96,87	96,33	--	3,53	2,48	3,07	--	0,77	0,65	0,61	--	--	--	--	--	365,77	220,10
Hoofdstraa	--	--	95,79	96,94	96,38	--	3,50	2,46	3,06	--	0,71	0,60	0,56	--	--	--	--	--	365,92	220,14
Zutphenses	--	--	95,36	96,62	95,84	--	3,82	2,69	3,52	--	0,82	0,69	0,64	--	--	--	--	--	295,93	178,25
Zutphenses	--	--	95,36	96,62	95,84	--	3,82	2,69	3,52	--	0,82	0,69	0,64	--	--	--	--	--	295,93	178,25
van Galenl	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,39	7,96
van Galenl	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,39	7,96
Hogeweg	--	--	98,38	98,71	97,74	--	1,48	1,18	1,88	--	0,13	0,10	0,38	--	--	--	--	--	21,04	7,79
Hogeweg	--	--	98,38	98,71	97,74	--	1,48	1,18	1,88	--	0,13	0,10	0,38	--	--	--	--	--	21,04	7,79
Evertsenla	--	--	99,83	99,86	99,77	--	0,17	0,13	0,21	--	0,01	0,01	0,02	--	--	--	--	--	26,21	9,74
Evertsenla	--	--	99,83	99,86	99,77	--	0,17	0,13	0,21	--	0,01	0,01	0,02	--	--	--	--	--	26,21	9,74
Hogeweg	--	--	97,80	98,25	96,88	--	1,97	1,57	2,49	--	0,22	0,18	0,63	--	--	--	--	--	75,99	28,14
Hogeweg	--	--	97,80	98,25	96,88	--	1,97	1,57	2,49	--	0,22	0,18	0,63	--	--	--	--	--	75,99	28,14
Hogeweg	--	--	97,80	98,25	96,88	--	1,97	1,57	2,49	--	0,22	0,18	0,63	--	--	--	--	--	75,99	28,14
Hogeweg	--	--	97,80	98,25	96,88	--	1,97	1,57	2,49	--	0,22	0,18	0,63	--	--	--	--	--	75,99	28,14
Vijverlaan	--	--	97,71	98,16	96,75	--	2,07	1,66	2,62	--	0,22	0,18	0,63	--	--	--	--	--	53,35	19,75
Overbeekla	--	--	97,30	97,84	94,65	--	1,40	1,12	1,74	--	1,30	1,04	3,61	--	--	--	--	--	49,65	18,50
Overbeekla	--	--	97,30	97,84	94,65	--	1,40	1,12	1,74	--	1,30	1,04	3,61	--	--	--	--	--	49,65	18,50
Overbeekla	--	--	97,30	97,84	94,65	--	1,40	1,12	1,74	--	1,30	1,04	3,61	--	--	--	--	--	49,65	18,50
Overbeekla	--	--	97,30	97,84	94,65	--	1,40	1,12	1,74	--	1,30	1,04	3,61	--	--	--	--	--	49,65	18,50
Stationsst	--	--	99,03	99,22	97,76	--	0,33	0,26	0,41	--	0,65	0,52	1,83	--	--	--	--	--	36,74	13,57
Stationsst	--	--	99,03	99,22	97,76	--	0,33	0,26	0,41	--	0,65	0,52	1,83	--	--	--	--	--	36,74	13,57
Stationsst	--	--	99,03	99,22	97,76	--	0,33	0,26	0,41	--	0,65	0,52	1,83	--	--	--	--	--	36,74	13,57
Stationsst	--	--	99,03	99,22	97,76	--	0,33	0,26	0,41	--	0,65	0,52	1,83	--	--	--	--	--	36,74	13,57
Stationsst	--	--	99,03	99,22	97,76	--	0,33	0,26	0,41	--	0,65	0,52	1,83	--	--	--	--	--	36,74	13,57

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(N)	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k
Hoofdstraa	49,72	--	14,23	5,93	1,47	--	3,61	1,84	0,35	--	80,93	88,07	94,46	99,83	106,28
Hoofdstraa	44,68	--	13,49	5,63	1,42	--	2,94	1,48	0,28	--	80,48	87,64	94,05	99,36	105,82
Hoofdstraa	44,68	--	13,49	5,63	1,42	--	2,94	1,48	0,28	--	80,48	87,64	94,05	99,36	105,82
Hoofdstraa	44,68	--	13,37	5,59	1,42	--	2,71	1,36	0,26	--	80,43	87,59	93,99	99,32	105,81
Zutphenses	36,09	--	11,85	4,96	1,33	--	2,54	1,27	0,24	--	79,67	86,87	93,35	98,52	104,94
Zutphenses	36,09	--	11,85	4,96	1,33	--	2,54	1,27	0,24	--	79,67	86,87	93,35	98,52	104,94
van Galenl	2,14	--	--	--	--	--	--	--	--	--	66,37	69,37	73,53	82,68	88,37
van Galenl	2,14	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,61	77,00	80,27	86,61	90,30
Hogeweg	2,09	--	0,32	0,09	0,04	--	0,03	0,01	0,01	--	67,34	70,91	78,47	82,98	88,55
Hogeweg	2,09	--	0,32	0,09	0,04	--	0,03	0,01	0,01	--	74,61	78,59	85,31	86,93	90,50
Evertsenla	2,62	--	0,04	0,01	0,01	--	--	--	--	--	74,62	78,10	82,11	87,54	91,21
Evertsenla	2,62	--	0,04	0,01	0,01	--	--	--	--	--	67,38	70,46	75,34	83,60	89,28
Hogeweg	7,64	--	1,53	0,45	0,20	--	0,17	0,05	0,05	--	80,52	84,67	91,88	92,66	96,18
Hogeweg	7,64	--	1,53	0,45	0,20	--	0,17	0,05	0,05	--	73,25	76,97	85,03	88,71	94,23
Hogeweg	7,64	--	1,53	0,45	0,20	--	0,17	0,05	0,05	--	73,25	76,97	85,03	88,71	94,23
Hogeweg	7,64	--	1,53	0,45	0,20	--	0,17	0,05	0,05	--	73,25	76,97	85,03	88,71	94,23
Vijverlaan	5,36	--	1,13	0,33	0,15	--	0,12	0,04	0,03	--	71,76	75,51	83,65	87,19	92,71
Overbeekla	4,97	--	0,71	0,21	0,09	--	0,66	0,20	0,19	--	71,73	75,93	84,08	87,42	92,65
Overbeekla	4,97	--	0,71	0,21	0,09	--	0,66	0,20	0,19	--	79,02	83,64	90,93	91,39	94,60
Overbeekla	4,97	--	0,71	0,21	0,09	--	0,66	0,20	0,19	--	71,73	75,93	84,08	87,42	92,65
Overbeekla	4,97	--	0,71	0,21	0,09	--	0,66	0,20	0,19	--	71,73	75,93	84,08	87,42	92,65
Overbeekla	4,97	--	0,71	0,21	0,09	--	0,66	0,20	0,19	--	71,73	75,93	84,08	87,42	92,65
Stationsst	3,68	--	0,12	0,04	0,02	--	0,24	0,07	0,07	--	76,68	80,76	86,54	89,48	92,93
Stationsst	3,68	--	0,12	0,04	0,02	--	0,24	0,07	0,07	--	76,68	80,76	86,54	89,48	92,93
Stationsst	3,68	--	0,12	0,04	0,02	--	0,24	0,07	0,07	--	76,68	80,76	86,54	89,48	92,93
Stationsst	3,68	--	0,12	0,04	0,02	--	0,24	0,07	0,07	--	76,68	80,76	86,54	89,48	92,93
Stationsst	3,68	--	0,12	0,04	0,02	--	0,24	0,07	0,07	--	76,68	80,76	86,54	89,48	92,93

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250
Hoofdstraa	102,86	96,09	86,36	78,33	85,32	91,45	97,37	103,96	100,50	93,72	83,74	71,54	78,61	84,85
Hoofdstraa	102,40	95,63	85,93	77,87	84,87	91,02	96,89	103,49	100,04	93,26	83,28	71,11	78,21	84,49
Hoofdstraa	102,40	95,63	85,93	77,87	84,87	91,02	96,89	103,49	100,04	93,26	83,28	71,11	78,21	84,49
Hoofdstraa	102,39	95,62	85,89	77,83	84,83	90,96	96,86	103,48	100,02	93,24	83,25	71,07	78,17	84,44
Zutphenses	101,53	94,76	85,13	77,04	84,08	90,29	96,04	102,60	99,15	92,38	82,47	70,34	77,50	83,89
Zutphenses	101,53	94,76	85,13	77,04	84,08	90,29	96,04	102,60	99,15	92,38	82,47	70,34	77,50	83,89
van Galenl	85,08	78,35	67,97	62,08	65,07	69,24	78,38	84,07	80,78	74,05	63,68	56,38	59,37	63,54
van Galenl	83,31	78,08	68,71	69,31	72,71	75,97	82,32	86,01	79,02	73,79	64,41	63,61	67,01	70,27
Hogeweg	85,44	78,75	70,52	62,83	66,30	73,49	78,59	84,19	81,04	74,34	65,77	57,70	61,50	69,57
Hogeweg	83,69	78,50	71,32	70,09	73,98	80,32	82,54	86,13	79,28	74,09	66,57	64,97	69,19	76,42
Evertsenla	84,25	79,02	69,98	70,29	73,75	77,61	83,23	86,91	79,94	74,71	65,60	64,65	68,16	72,34
Evertsenla	86,01	79,29	69,23	63,05	66,11	70,85	79,29	84,97	81,70	74,97	64,85	57,41	60,52	65,57
Hogeweg	89,42	84,26	77,60	75,95	79,99	86,84	88,24	91,79	84,99	79,82	72,78	71,06	75,50	83,19
Hogeweg	91,17	84,50	76,79	68,68	72,31	80,00	84,29	89,85	86,74	80,06	71,98	63,77	67,80	76,34
Hogeweg	91,17	84,50	76,79	68,68	72,31	80,00	84,29	89,85	86,74	80,06	71,98	63,77	67,80	76,34
Hogeweg	91,17	84,50	76,79	68,68	72,31	80,00	84,29	89,85	86,74	80,06	71,98	63,77	67,80	76,34
Vijverlaan	89,66	82,99	75,35	67,20	70,84	78,62	82,77	88,32	85,23	78,55	70,54	62,30	66,34	74,94
Overbeekla	89,63	83,05	75,92	67,15	71,19	79,02	82,93	88,24	85,18	78,56	71,04	63,05	67,99	76,79
Overbeekla	87,90	82,81	76,75	74,42	78,89	85,86	86,89	90,19	83,44	78,33	71,86	70,36	75,73	83,66
Overbeekla	89,63	83,05	75,92	67,15	71,19	79,02	82,93	88,24	85,18	78,56	71,04	63,05	67,99	76,79
Overbeekla	89,63	83,05	75,92	67,15	71,19	79,02	82,93	88,24	85,18	78,56	71,04	63,05	67,99	76,79
Overbeekla	89,63	83,05	75,92	67,15	71,19	79,02	82,93	88,24	85,18	78,56	71,04	63,05	67,99	76,79
Stationsst	86,05	80,90	73,28	72,21	76,18	81,64	85,05	88,55	81,65	76,48	68,59	67,51	72,26	79,11
Stationsst	86,05	80,90	73,28	72,21	76,18	81,64	85,05	88,55	81,65	76,48	68,59	67,51	72,26	79,11
Stationsst	86,05	80,90	73,28	72,21	76,18	81,64	85,05	88,55	81,65	76,48	68,59	67,51	72,26	79,11
Stationsst	86,05	80,90	73,28	72,21	76,18	81,64	85,05	88,55	81,65	76,48	68,59	67,51	72,26	79,11
Stationsst	86,05	80,90	73,28	72,21	76,18	81,64	85,05	88,55	81,65	76,48	68,59	67,51	72,26	79,11

Model: Model wegverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
Hoofdstraa	90,52	97,07	93,63	86,85	76,97	--	--	--	--	--	--	--	--
Hoofdstraa	90,05	96,61	93,18	86,40	76,55	--	--	--	--	--	--	--	--
Hoofdstraa	90,05	96,61	93,18	86,40	76,55	--	--	--	--	--	--	--	--
Hoofdstraa	90,02	96,60	93,17	86,39	76,52	--	--	--	--	--	--	--	--
Zutphenses	89,23	95,73	92,31	85,55	75,80	--	--	--	--	--	--	--	--
Zutphenses	89,23	95,73	92,31	85,55	75,80	--	--	--	--	--	--	--	--
van Galenl	72,69	78,37	75,09	68,36	57,98	--	--	--	--	--	--	--	--
van Galenl	76,62	80,31	73,32	68,09	58,71	--	--	--	--	--	--	--	--
Hogeweg	73,20	78,67	75,62	68,96	61,34	--	--	--	--	--	--	--	--
Hogeweg	77,15	80,62	73,87	68,72	62,16	--	--	--	--	--	--	--	--
Evertsenla	77,55	81,22	74,26	69,04	60,08	--	--	--	--	--	--	--	--
Evertsenla	73,61	79,29	76,02	69,30	59,33	--	--	--	--	--	--	--	--
Hogeweg	83,04	86,41	79,74	74,62	68,69	--	--	--	--	--	--	--	--
Hogeweg	79,08	84,46	81,48	74,85	67,86	--	--	--	--	--	--	--	--
Hogeweg	79,08	84,46	81,48	74,85	67,86	--	--	--	--	--	--	--	--
Hogeweg	79,08	84,46	81,48	74,85	67,86	--	--	--	--	--	--	--	--
Vijverlaan	77,56	82,94	79,97	73,35	66,43	--	--	--	--	--	--	--	--
Overbeekla	78,66	83,39	80,57	74,12	68,38	--	--	--	--	--	--	--	--
Overbeekla	82,66	85,36	78,85	73,91	69,23	--	--	--	--	--	--	--	--
Overbeekla	78,66	83,39	80,57	74,12	68,38	--	--	--	--	--	--	--	--
Overbeekla	78,66	83,39	80,57	74,12	68,38	--	--	--	--	--	--	--	--
Overbeekla	78,66	83,39	80,57	74,12	68,38	--	--	--	--	--	--	--	--
Stationsst	80,22	83,34	76,59	71,53	65,29	--	--	--	--	--	--	--	--
Stationsst	80,22	83,34	76,59	71,53	65,29	--	--	--	--	--	--	--	--
Stationsst	80,22	83,34	76,59	71,53	65,29	--	--	--	--	--	--	--	--
Stationsst	80,22	83,34	76,59	71,53	65,29	--	--	--	--	--	--	--	--
Stationsst	80,22	83,34	76,59	71,53	65,29	--	--	--	--	--	--	--	--

Rapport: Groepsreducties
Model: Model wegverkeer

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
30 km wegen	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Hoofdstraat	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Zutphensestraatweg	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Model wegverkeer

Model eigenschap	
Omschrijving	Model wegverkeer
Verantwoordelijke	Ad
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	Johan op 7-4-2021
Laatst ingezien door	ad op 26-4-2021
Model aangemaakt met	Geomilieu V2020.2
Origineel project	Rheden_V_521
Originele omschrijving	Hogeweg 1, Velp 20229
Geïmporteerd door	Johan op 7-4-2021
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Commentaar

Bijlage 3 Watertoets

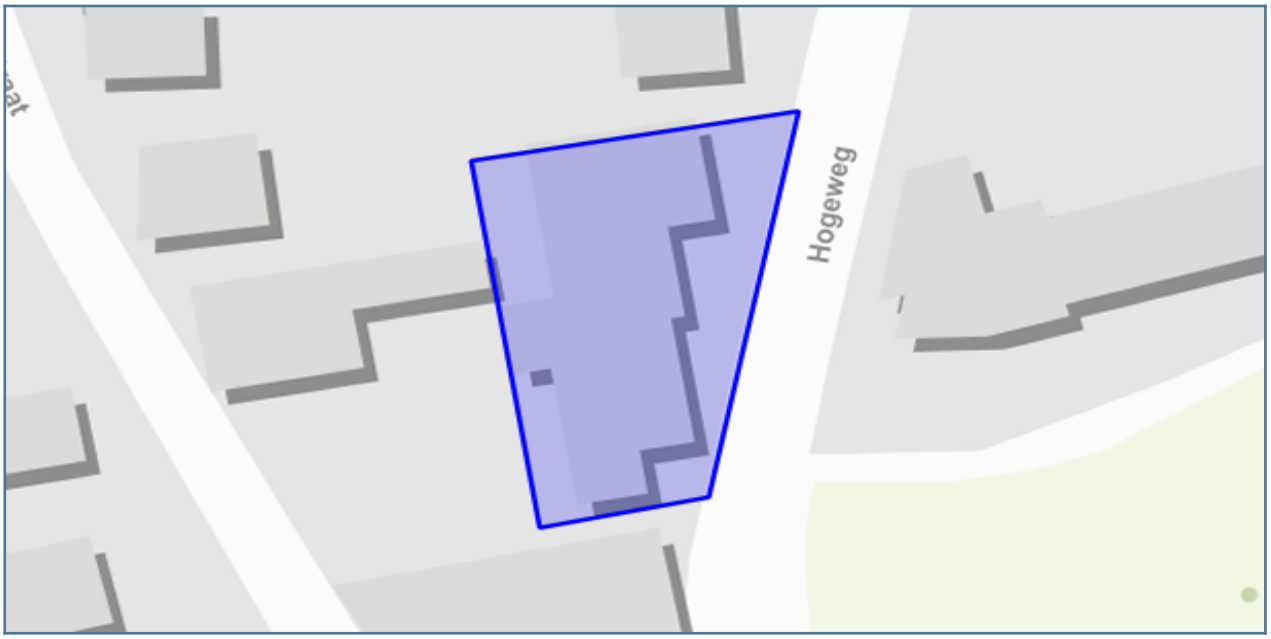
Digitale watertoets

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

Op basis van de check is onderstaande nodig

1. normale procedure
2. Advies klimaatadaptie
3. Advies kwaliteit oppervlaktewater
4. Advies afvalwaterketen
5. Advies grondwaterbeheer

Op basis van onderstaande locatie



Vragen en antwoorden uit de check

Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt?	nee
Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd?	nee
Is er in of rondom het plangebied wel eens sprake (geweest) van wateroverlast of grondwateroverlast?	nee
Ligt in of nabij het plangebied een watergang?	nee
Ligt in of nabij het plangebied een waterkering?	nee
Maakt het plan deel uit van een groter plan, zoals een masterplan/ stedenbouwkundige visie?	nee
Wordt water aangelegd, gedempt of aangepast?	nee
Wordt recreatief medegebruik van watergangen of gronden in beheer van het waterschap mogelijk gemaakt?	nee
Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500m2?	nee
Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 500m2?	nee
Bedraagt het verschil tussen de hoogte van de weg en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 20 centimeter?	nee
Is de afstand tussen de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) en de bovenzijde van de begane-grondvloer kleiner dan 80cm?	nee
Zijn er kansen voor afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	ja
ligt in het plangebied een beschermd watererfgoed?	nee
ligt het plangebied in een grondwaterbeschermingsgebied in Overijssel	nee
ligt het plangebied in een grondwaterbeschermingsgebied in Gelderland	nee
Ligt het plangebied nabij een rioolwaterzuivering?	nee
Ligt het plangebied nabij een rioolgemaal?	nee
Ligt in of nabij het plangebied een persleiding?	nee
Ligt in of nabiji het plangebied een rioolwateroverstort?	nee
Legt u drainagemiddelen aan?	nee

Details

1. normale procedure

Wat moet ik doen?

Gebruik alstublieft de knop ""DIRECT AANVRAGEN"" om een advies aan te vragen bij het waterschap. Hiervoor is een eenmalige registratie benodigd. In een startoverleg kan gezamenlijk bepaald worden welke wateraspecten een rol spelen en tot welk detailniveau deze uitgewerkt dienen te worden. Dit kan ook betekenen dat er een waterhuishoudkundig plan, een geohydrologisch onderzoek of een uitgebreide analyse van het huidige watersysteem noodzakelijk is. Gezamenlijk wordt er invulling gegeven aan de wateraspecten. Als er overeenstemming is over de inhoud van de waterparagraaf kan u de tekst opnemen in de toelichting van het ruimtelijk plan.

U kunt ook contact opnemen via info@wrij.nl of met onze adviseurs:

Marieke Brouwer-te Molder (m.brouwer@wrij.nl) voor de gemeenten: Deventer, Rijssen-Holten, Hof van Twente, Haaksbergen, Zutphen, Lochem, Berkelland, Winterswijk. Mieke Okhuysen (m.okhuysen@wrij.nl) voor de gemeenten: Doesburg, Bronckhorst, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Doetinchem, Aalten. Henk Meulenveld (h.meulenveld@wrij.nl) voor de gemeenten: Arnhem, Rozendaal, Rheden, Westervoort, Duiven, Zevenaar, Montferland.

2. Advies klimaatadaptie

3. Advies kwaliteit oppervlaktewater

Wat moet ik doen?

U zult voorzorgsmaatregelen moeten nemen om verontreiniging van oppervlaktewater te voorkomen.

4. Advies afvalwaterketen

5. Advies grondwaterbeheer

Bijlage 4 Quickscan flora en fauna

BLOM ECOLOGIE B.V.

ECOLOGISCH ADVIES & ONDERZOEK

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg

t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

BURO SRO B.V.
T.a.v. dhr. M. Geerts
Sweerts de Landasstraat 50
6814 DG Arnhem

Datum	30 april 2021
Kenmerk	BE/2021/390/r
Uw kenmerk	Email d.d. 7 april 2021
Auteur(s)	ing. M.A. Brinkbaumer
Collegiale toets	ing.. G. Fairhurst

Quickscan Wet natuurbescherming Hogeweg 1 te Velp

Aan de Hogeweg 1 te Velp is een woning en een koffie belevingscentrum (CasaBarista) gesitueerd. Walvoorts Ontwikkelaars is voornemens alle bestaande bebouwing op de planlocatie te saneren ten behoeve van 6 nieuwe woningen. Het bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ontwikkeling en dient derhalve te worden gewijzigd.
De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna (soortenbescherming), beschermde natuurgebieden (gebiedsbescherming) en/of beschermde houtopstanden. Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggend ecologisch oriënterend onderzoek is de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van de planlocatie voor deze soorten in kaart gebracht.
Buro SRO B.V. begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en deze vervolgens te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en het geldende bestemmingsplan.

Onderzoeksdoelen
Middels dit oriënterende onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (art. 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk en/of een Groene Ontwikkelingszone?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming te worden genomen, en zo ja, welke?

eco·lo·gie (de; v) 1 wetenschap die de betrekkingen tussen de organismen en hun omgeving bestudeert, 2 die betrekkingen zelf; *eco·lo·gisch* (bijvoeglijk naamwoord, bijwoord) 1 m.b.t. de ecologie, 2 milieuvriendelijk; *flo·ra* (de; v(m); meervoud: flora's) 1 alle planten van een bep. gebied, 2 boek dat de opsomming en beschrijving ervan bevat; *fau·na* (de; v(m); meervoud: fauna's) 1 de dierenwereld van een gebied.

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Hogeweg 1 te Velp (figuur 1). De planlocatie bestaat uit een woning en een koffie belevingscentrum (CasaBarista). De woning en CasaBarista bestaan uit twee bouwlagen, zijn opgetrokken uit gemetselde muren en bevatten zadeldaken belegd met dakpannen. Aan het pand van de CasaBarista is een enkelvloers kantoorpand aangebouwd. In figuur 2 en bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door de stedelijke omgeving van Velp. Op een afstand van ca. 660 m ten noordoosten is de dichtstbijzijnde bosrijke omgeving gelegen (de Veluwe). Op een afstand van ca. 540 m ten oosten zijn de dichtstbijzijnde agrarisch akker- en weidepercelen gelegen. De dichtstbijzijnde autosnelweg is de A12 op ca. 1,5 km ten zuidwesten. Het dichtstbijzijnde oppervlaktewater betreft een vijver in het villapark Overbeek.



Figuur 1 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Hogeweg 1 te Velp (bron kaartmateriaal: arcgis.com).



Figuur 2 Fotografische indruk van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Functieverandering en effecten
De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. De beoogde ontwikkeling betreft het saneren van de huidige bebouwing ten behoeve van 6 nieuwbouwwoningen. De functie van het perceel dient hiervoor te wijzigen. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- saneren van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen van boom en struiken: kapwerkzaamheden en afvoer hout;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.



Figuur 3 Visuele representatie van de beoogde situatie (bron: Weusten en Liedebaum Architecten).

Methode
Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke potentie voor beschermde flora en fauna op de planlocatie, de betekenis van de planlocatie voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek
Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Op basis van dit veldbezoek wordt een inschatting gemaakt omtrent de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek is de planlocatie nauwkeurig onderzocht, waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 26 april 2021 en is uitgevoerd door ing. M.A. Brinkbaumer. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 14° Celsius en windkracht 0-1 (Bft).

Externe bronnen
Vaak zijn er al gegevens bekend over een planlocatie en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en biedt daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zijn drie voormalige wetten; de Flora- en faunawet samen met de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998, vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Bevoegdheden zijn met het ingaan van deze wet overgedragen van het rijk naar de provincie.

Algemene zorgplicht

In de Algemene zorgplicht (art. 1.11) wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moet worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

(a) Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: *Vogelrichtlijnsoorten* (art. 3.1), *Habitatrichtlijnsoorten* (art. 3.5) en *Andere soorten* (art. 3.10). Hierin worden ook rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Bij negatieve effecten op soorten in de specifieke soortenbescherming geldt een ontheffingsplicht.

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen voor bepaalde soorten.

In de Omgevingsverordening Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

Aardmuis	*Gewone bosspitsmuis*	*Ondergrondse woelmuis*
Bastaardkikker	*Gewone pad*	*Ree*
Bosmuis	*Haas*	*Rosse woelmuis*
Bruine kikker	*Huisspitsmuis*	*Tweekleurige bosspitsmuis*
Dwergmuis	*Kleine watersalamander*	*Veldmuis*
Dwergspitsmuis	*Konijn*	*Vos*
Egel	*Meerkikker*	*Woelrat*

(b) Gebiedsbescherming

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming genieten. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden en het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. In deze gebieden mogen in principe geen werkzaamheden binnen de grenzen uitgevoerd worden.

Natura-2000 gebieden

Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist. Met de Voortoets wordt bepaald of de plannen mogelijk negatieve effecten hebben op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden dient een vergunning voorhanden te zijn.

Provinciaals beleid

Binnen het Gelders Natuurnetwerk geldt het 'nee, tenzij'-principe. Voor een ontwikkeling in een Groene Ontwikkelingszone geldt het 'ja, mits' principe. In bepaalde gevallen dient er natuurcompensatie uitgevoerd te worden. Ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden die onder provinciaals beleid valt dient tevens een vergunning voorhanden te zijn.

(c) Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m^2 of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden.

Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft:

a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
b) houtopstanden op erven of in tuinen;
c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
e) kweekgoed;
f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
g) het dunnen van een houtopstand;
h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Beoordeling (a) soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan voor het voorkomen van soorten is, en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ontwikkeling. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime '*Andere soorten*') geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie *soortenbescherming*). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. soorten waarvoor een ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

In de directe omgeving van de planlocatie is het voorkomen bekend van de volgende beschermde akkerboterbloem, groot spiegelklokje, muurbloem, naaldenkervel, ruw parelzaad, spits havikskruid en stijve wolfsmelk (NDFF 2011-2021). Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde planten en/of sporen hiervan aangetroffen.

De planlocatie betreft een grotendeels verhard woon-werkperceel met een goed onderhouden tuin. Deze tuin bevat enkele struiken (conifeer) en een boom (spar). Door het hoge onderhoudsbeeld en de mate van verharding is uitgesloten dat er sprake is van geschikte groeilocaties van beschermde plantensoorten. Er is verder ook geen muurvegetatie waargenomen op de planlocatie. De waarnemingen van de beschermde plantensoorten in de omgeving zijn gedaan op specifieke locaties als (oude) stadsparken, agrarisch gebied of de Veluwe. Derhalve is uitgesloten dat vorengenoemde soorten groeien op de planlocatie.

Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van inheemse of aangeplante vaatplanten zonder beschermde status. Enkele waargenomen soorten betreffen: herderstasje, klimop, paardenbloem en smalle weegbree.

De beoogde ontwikkeling leidt niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Beschermde planten stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun milieu, zoals kalkhoudende schrale grond of stikstofarme blauwe graslanden. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek, waarmee negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten derhalve kunnen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende zoogdieren: bever, boommarter, bosmuis, bruine rat, bunzing, das, dwergmuis, edelhert, egel, haas, konijn, mol, otter, ree, rode eekhoorn, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos, wezel, wild zwijn en woelrat (NDFF 2011-2021). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: bever, boommarter, bunzing, das, edelhert, otter, rode eekhoorn, steenmarter, wezel en wild zwijn.

De bever en otter komen voor in en rondom watergangen met elk specifieke eigen eisen aan desbetreffend habitat. Wegens volledig ontbreken van oppervlaktewater op en rondom de planlocatie is functioneel leefgebied voor de soort uitgesloten. Aanwezigheid van de bever en offer zijn derhalve uitgesloten van de planlocatie.

De boommarter, het edelhert, de rode eekhoorn en het wild zwijn zijn soorten welke voorkomen in aaneengesloten bosgebieden (wild zwijn ook agrarische gebieden) of grotere parken. Wegens de zeer beperkte mate van begroeiing en hoge mate van verstoring op de planlocatie is voor deze soorten geen sprake van geschikt leefgebied. Negatieve effecten ten aanzien van de boommarter, edelhert, rode eekhoorn en wild zwijn zijn derhalve uitgesloten.

Net als de das komen kleine marterachtigen (bunzing en wezel) voor in agrarische gebieden waar voldoende aanbod is van dekking in de vorm van houtopstanden en struwelen. De soorten hebben ieder eigen eisen voor geprefereerd habitat, echter is voor geen van de genoemde soorten sprake van geschikt leefgebied. Anders dan de das en wezel, wordt de bunzing nog wel waargenomen binnen de bebouwde kom. Dit is echter in het geval bij aanwezigheid van (grote) groene tuinen waar sprake is van voldoende; prooiaanbod, dekking en rust. Dit is niet van toepassing op de planlocatie. Derhalve is de aanwezigheid van de bunzing, das en wezel op de planlocatie uitgesloten.

Het voorkeurshabitat van de steenmarter betreft een kleinschalig parklandschap. De soort wordt met name aangetroffen nabij steden, dorpen en boerderijen. Geschikte leefgebieden bestaan voornamelijk uit kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. De steenmarter is een marterachtige die regelmatig in bebouwing huist. Alle bebouwing is grondig geïnspecteerd op mogelijke openingen waar steenmarter toegang tot de bebouwing kan krijgen. Dergelijke sporen of openingen zijn niet aangetroffen. Eveneens zijn op de rest van het plangebied geen sporen zoals uitwerpselen of prooiresten geconstateerd. Derhalve kan worden uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie heeft voor de steenmarter.

Door vorengenoemde is het uitgesloten dat de planlocatie een essentiële functie bevat voor soorten van de *Habitatrichtlijn* en niet vrijgestelde *Andere soorten*. De planlocatie heeft enkel mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name egel en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Omgevingsverordening van de provincie vallen (zie Wnb art 3.10). Effecten op beschermde grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Binnen een straal van 2 km is het voorkomen bekend van de volgende vleermuissoorten: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (NDFF 2011-2021). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als *Habitatrichtlijnsoorten* beschermd.

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (BIJ12 kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017; Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Op de planlocatie zijn geen bomen van voldoende diameter aanwezig welke kunnen dienen als rust- en/of verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. De te slopen bebouwing is nauwkeurig geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van potentiële verblijfplaatsen en geschikte invliegopeningen.

Alle gevels en daken van de betreffende bebouwing zijn gecontroleerd op eventuele openingen als open stootvoegen, kierende daklijsten, ontbrekende/scheefliggende dakpannen, ontbrekende specie en overige gevelafwerkingen die vleermuizen toegang kunnen verlenen tot een open dakruimte en/of spouwmuur waar ze een verblijfplaats zouden kunnen vinden. Een dergelijke verblijfplaats moet voldoen aan een geschikt microklimaat, met een constante (lage) temperatuur, een hoge luchtvochtigheid en weinig invloed van weersomstandigheden.
De woning is opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een schilddak belegd met dakpannen. De aangebouwde kantoorruimte bevat een stucpleister over de gevel en bevat anders dan de woning een plat bitumen dak. Op plaatsen waar de gevel aan de gootconstructie aanhecht en langs de kozijnen bestaat op verschillende plaatsen waar vleermuizen toegang kunnen vinden tot achterliggende ruimte (figuur 4).



Figuur 4 Plaatsen waar de gootconstructie en kozijnen niet nauwsluitend zijn op de gevel.

De kieren en ruimte onder de dakrand maken dat vleermuizen vaste rust- en/of verblijfplaatsen kunnen vinden in de te slopen bebouwing. Derhalve dient de aan- of afwezigheid van vleermuizen vastgesteld te worden middels aanvullend onderzoek. Dit onderzoek wordt uitgevoerd middels 4 veldbezoeken in de periode april-september (zie Vervolgstappen)
Wegens de beperkte grootte van de openingen (<1,8 cm) is er enkel potentie voor verblijfplaatsen van dwergvleermuizen. Wegens ontbreken van habitatseisen zoals agrarische- of bosgebieden en/of oppervlaktewater is uitgesloten dat er sprake is van verblijfplaatsen van soorten als gewone grootoorvleermuis en/of meervleermuis.
Naast de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als vaste rust- en/of verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. Wegens het ontbreken van lijnvormige structuren of opgaande begroeiing van voldoende formaat is uitgesloten dat de planlocatie onderdeel uitmaakt van essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute.
In de luwte van opgaande vegetatie of bebouwing kunnen vliegbewegingen en foerageeractiviteiten van vleermuizen plaatsvinden. Hierbij kan sprake zijn van tijdelijke verstoring van vleermuizen ten gevolge van werkzaamheden of lichtgebruik. Vleermuizen jagen op insecten waarbij ze opportunistisch gebruik maken van een groot netwerk aan jachtgebieden. De omvang en het gebruik van een gebied alsmede de jachttechniek en prooien verschillen per soort. Gedurende het foerageren verspreiden vleermuizen zich diffuus over het landschap waarbij veelal gebruik wordt gemaakt van bosranden, bomenlanen, oeverzones of andere structuurrijke zones. Vleermuizen kunnen verblind en daardoor gedesoriënteerd raken als gevolg van felle verlichting. Sterk verlichte locaties worden gemeden door vleermuizen. Tijdens en na de beoogde ontwikkeling dient bij voorkeur geen verlichting te worden toegepast. Bij voorkeur de werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zonsondergang. Mocht verlichting noodzakelijk zijn wordt vleermuisvriendelijke verlichting geadviseerd.

Amfibieën

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende amfibieënsoorten: Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander en vinpootsalamander (NDFF 2011-2021). Voor de Alpenwatersalamander, kamsalamander en vinpootsalamander geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Amfibieën leven in zowel een aquatisch (m.n. lente/zomer) als een terrestrisch (m.n. herfst/winter) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen.

De kamsalamander, vinpootsalamander en (in mindere mate) de Alpenwatersalamander stellen strenge eisen aan geschikt voortplantingswater en landhabitat. Echter is wegens volledig ontbreken van oppervlaktewater op de planlocatie en hoge mate van verharding geen sprake van geschikt leefgebied voor deze soorten. Negatieve effecten ten aanzien van de Alpenwatersalamander, kamsalamander en vinpootsalamander zijn uitgesloten. Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad, gedurende de terrestrische (herfst/winter) periode voorkomen binnen de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen op basis van de vastgestelde provinciale verordeningen. Negatieve effecten op beschermde amfibieën zijn derhalve uitgesloten.

Reptielen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende inheemse reptielen: hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis, ringslang en zandhagedis (NDFF 2011-2021). Voor alle inheemse reptielen geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Reptielen zijn over het algemeen verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen als heidevelden, bosgebied en natuurlijke oevers. De waarnemingen zijn derhalve ook gedaan in de Veluwe, oude parken of open plaatsen waar weinig verstoring is. Op de planlocatie is geen sprake van dergelijke structuurrijke biotopen en is veel sprake van menselijke verstoring. Anders dan de andere reptielen komt de muurhagedis voor op oude gevels met spleten en kieren waar in weg gekropen kan worden. Deze soort is dan ook minder gevoelig voor menselijke verstoring. Echter verkeerd de gevel van de bebouwing in goede staat en zijn er geen kieren of spleten waar een muurhagedis in zou kunnen kruipen. Derhalve is aanwezigheid van vorengenoemde reptielen uitgesloten van de planlocatie. Negatieve effecten op beschermde reptielen zijn derhalve uitgesloten.

Vissen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid van beschermde vissoorten niet bekend (NDFF 2011-2021). Op de planlocatie en binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling bevindt zich geen oppervlaktewater. Negatieve effecten op (beschermde) vissen zijn uitgesloten.

Insecten en andere ongewervelden

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende beschermde insecten of ongewervelden: bosbeekjuffer, gevlekte witsnuitlibel, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, sleedoornpage en teunisbloemvlinder (NDFF 2011-2021).

De waargenomen soorten komen voor in zeer specifieke habitattypen als bosgebieden, beekranden of rondom enkele waardplanten. Op de planlocatie zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een beschermde ongewervelde een waardplant vormen. Verder is de planlocatie van te klein formaat om te voldoen aan de eis van bosrijke omgeving. Ook is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: gierzwaluw, grote bonte specht, kauw, koolmees, pimpelmees, roodborst en zwarte kraai.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Gedurende het veldbezoek zijn geen individuen, nesten en/of sporen aangetroffen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nestlocatie en/of leefgebied.

De huismus broedt vrijwel altijd bij bebouwing en bouwt zijn nesten onder dakpannen, onder golfplaten, kieren/gaten in de muur en in spantconstructies. Vanuit de nestlocatie en/of vanaf een uitzichtpunt moet de huismus zijn omgeving kunnen zien. Hierbij moet er in de directe omgeving continu voedsel te vinden zijn in de vorm van zaden van grassen en onkruiden en larven van insecten. Daarnaast moet er beschutting nabij de foerageerlocaties, voldoende jaarrond groene struiken of heesters, plaatsen met stof en grind voor stofbaden en water voor waterbaden aanwezig zijn (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2017). De woning bevat een schilddak belegd met dakpannen met en de voortuin bevat veel jaarrond groene hagen (figuur 5). Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat de planlocatie onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van de huismus.



Figuur 5 Het schilddak van de woning met op zichtbaar korte afstand jaarrond groene hagen in de voortuin.

Door de aanwezigheid van mogelijk geschikte nestlocaties en jaarrond geschikte habitatselementen dient de functie van het perceel t.a.v. de huismus middels aanvullend onderzoek onderzocht te worden (zie Vervolgstappen).

De gierzwaluw leeft evenals de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens als koloniebroeder in gevels en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). De woning bevat een gootconstructie die niet overal nauw op de gevel aansluit. Echter is zoals beschreven bij het paragraaf over vleermuizen, sprake van zeer smalle openingen (figuur 4). Deze openingen zijn van onvoldoende formaat om toegankelijk te zijn voor gierzwaluwen. Hierdoor kan de aanwezigheid van gierzwaluw op de planlocatie uitgesloten worden.

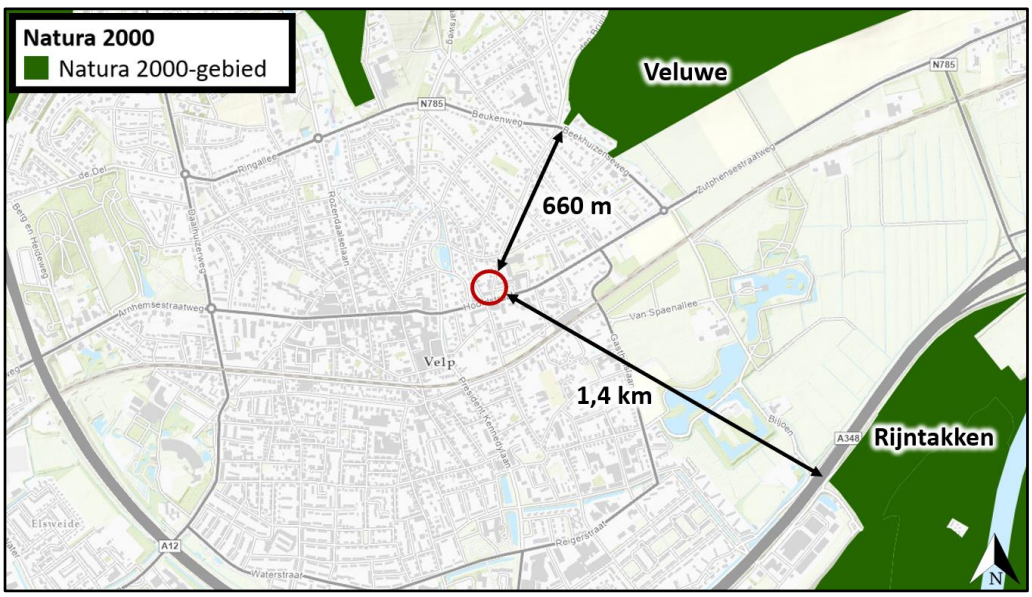
De bebouwing bevat geen openingen waarmee uilen mogelijk toegang tot de bebouwing kunnen vinden. Verder zijn er geen sporen van uilen met jaarrond beschermde nesten (kerkuil en steenuil) aangetroffen. Er zijn geen grote nesten of horsten aangetroffen in de bomen op en rondom de planlocatie. De aanwezigheid van in bomen broedende soorten als buizerd, sperwer en ransuil kan uitgesloten worden. Op de planlocatie is geen sprake van functioneel leefgebied van roofvogels en uilen.

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode en bij ecologisch zwaarwegende redenen)

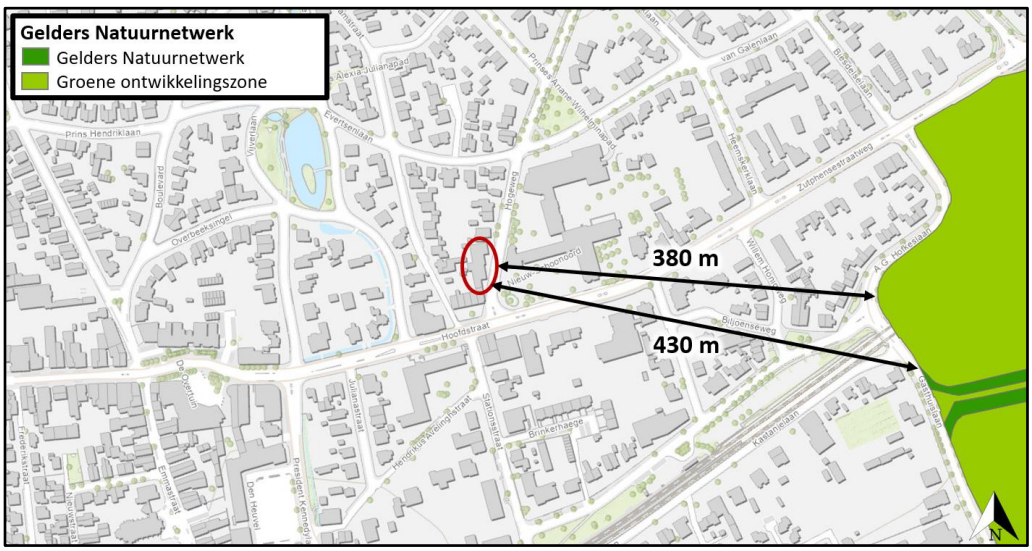
De planlocatie voorziet in beperkt voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten.

De struiken, bomen en bebouwing vormen voor algemene broedvogels zoals merel, duiven en kleine zangvogels geschikte nestlocaties. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd.
Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Beoordeling (b) gebiedsbescherming
De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000 en het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Op een afstand van circa 660 m ligt het Natura 2000-gebied 'de Veluwe' (figuur 6). Op een afstand van circa 430 m ligt het Gelders Natuurnetwerk en op een afstand van circa 380 m ligt de Groene Ontwikkelingszone (figuur 7).



Figuur 6 De planlocatie ligt op een afstand van circa 660 m tot het Natura 2000-gebied 'de Veluwe'' (bron: gelderland.maps.arcgis.com).



Figuur 7 De planlocatie ligt op een afstand van circa 430 m tot het Gelders Natuurnetwerk en circa 380 m tot een Groene Ontwikkelingszone (bron: gelderland.maps.arcgis.com).

Ondanks dat de beoogde ontwikkeling buiten een beschermd gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is. Ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Blom Ecologie B.V. adviseert om projecten die kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden te beoordelen middels de AERIUS Calculator. Doel daarvan is vast te stellen of significante effecten kunnen worden uitgesloten. Ten aanzien van mogelijk op te treden effecten rondom stikstof wordt door Buro SRO B.V. een separaat document opgesteld. Voor beoordeling omtrent deze effecten wordt doorverwezen naar dit document.

Beoordeling (c) houtopstanden

In de beoogde ingreep zijn geen kapwerkzaamheden voorzien aan (i) zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m2 of meer of (ii) een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Een meldingsplicht in het kader van Wnb is niet noodzakelijk.

Naast het landelijk en provinciaal beleid waar deze beoordeling op wordt getoetst hebben gemeenten echter vaak een eigen beleid omtrent het kappen dan wel vellen van bomen en struiken. Dit is vaak opgenomen in een Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Gemeentelijke Verordeningen mogen niet strijdig zijn met landelijk/provinciaal beleid. Het is derhalve aanbevelingswaardig om in de voorbereidende fase de bepalingen in de APV af te stemmen met de gemeente om conflicterende situaties in een later stadium te voorkomen.

Conclusies

Samenvatting

(a) Soortenbescherming

Er dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar gebouwbewonende vleermuizen en huismus. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, foeragerende vleermuizen, amfibieën, insecten en broedvogels welke niet beschermd zijn (behoudens de Algemene zorgplicht) onder de Wet natuurbescherming.

(b) Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of het Gelders Natuurnetwerk en/of een Groene Ontwikkelingszone. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura 2000-gebieden geen sprake. Voor de effecten rondom stikstof wordt verwezen naar het separaat opgestelde document (Buro SRO B.V.).

(c) Houtopstanden

Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 2 Overzicht van de Soortenbescherming. Voor de benoemde soorten geldt dat aanvullend onderzoek benodigd is.

Soortenbescherming			
Soortgroep	**Beschermings-regime Wet nb**	**Soortspecifiek onderzoek**	**Mogelijk functie plangebied**
Vaatplanten		Nee	
Grondgebonden zoogdieren		Nee	
Vleermuizen	Artikel 3.5	Ja	Verblijfplaatsen
Amfibieën		Nee	
Reptielen		Nee	
Vissen		Nee	
Insecten en andere ongewervelden		Nee	
Vogels Huismus	Artikel 3.1	Ja	Nestlocaties & foerageergebied

Tabel 3 Overzicht van de potentie voor verblijfplaatsen van de verschillende vleermuissoorten (soortenbescherming) en essentiële vliegroute en/of foerageergebied.

Vleermuissoort	**Potentie**	**Boom bewonend**	**Gebouw bewonend**	**Onderbouwing**
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Potentiële openingen in bebouwing
(Massa)winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis	Nee	N.v.t.	N.v.t.	Onvoldoende hoge bebouwing met bufferende vermogen
Ruige dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Potentiële openingen in bomen én bebouwing
Laatvlieger	Nee	Nee	Ja	Potentiële openingen van onvoldoende grootte in bebouwing
Meervleermuis	Nee	Nee	Ja	Afwezigheid groot oppervlaktewater in de omgeving
Watervleermuis	Nee	Ja	Nee	Afwezigheid groot oppervlaktewater in de omgeving
Franjestaart	Nee	Ja	Nee	Geen boomholte(s) met voldoende inrotting
Baardvleermuis	Nee	Ja	Ja	
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Ja	Ja	Geen Agrarisch gebied zonder veel lichtverstoring

Rosse vleermuis	Nee	Ja	Nee	Geen boomholte(s) met voldoende inrotting
Tweekleurige vleermuis	Nee	Nee	Ja	
Vleermuizen algemeen				
Essentiele vliegroute	Nee	N.v.t.	N.v.t.	Geen lijnvormige structuren
Essentieel foerageergebied	Nee	N.v.t.	N.v.t.	Geen houtopstanden met struweel en oppervlaktewater

Tabel 4 Overzicht van de potentie type verblijfplaats per soort.

Vleermuissoort	**Zomer**	**Kraam**	**Paar**	**Winter**
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee

Tabel 5 Overzicht van de Gebiedsbescherming.

Gebiedsbescherming	**Afstand**	**Effecten**	**Nader onderzoek**
Natura 2000	660 m	Separaat rapport	Separaat rapport
Natuurnetwerk Nederland	430 m	Geen	N.v.t.
Groene Ontwikkelingszone	380 m	Geen	N.v.t.

Tabel 6 Overzicht van de Houtopstanden.

Houtopstanden	**Aanwezig**	**Kap**	**Melding**
Struiken	Ja	Ja	N.v.t.
Bomen	Ja	Ja	N.v.t.

Uitvoerbaarheid

De beoogde ontwikkeling leidt niet tot overtreding van gebiedsbescherming en houtopstanden in het kader van de Wnb. Er dienen enkele algemene maatregelen worden getroffen ten aanzien van de Algemene zorgplicht, foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient met aanvullend onderzoek te worden vastgesteld of de te slopen bebouwing een relevante functie heeft voor gebouwbewonende vleermuizen en huismus (soortenbescherming). Indien er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk belang (vleermuizen: er is sprake van een reden van sociale of economische aard, huismus: er zijn belangen vanuit volksgezondheid -klimaatsverandering- aan te voeren) en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd). Gezien het voorgaande onderzoek is er geen reden om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen, mits de juiste maatregelen worden getroffen, er sprake is van een gedegen alternatievenafweging en een wettelijk belang kan worden aangevoerd, niet verkregen zouden kunnen worden.

Conclusie

De sanering van de huidige bebouwing en realisatie van 6 nieuwbouwwoningen aan de Hogeweg 1 te Velp is uitvoerbaar zoals bepaald in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

Vervolgstappen

- Voor de beoogde ontwikkeling dient aanvullend onderzoek naar huismus uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar huismus wordt uitgevoerd middels twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei of middels vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart t/m 20 juni (met een tussenperiode van 10 dagen tussen de veldbezoeken), conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Een technische inspectie wordt uitgevoerd middels het lichten van dakpannen en inventariseren van nestlocaties buiten het broedseizoen, tussen 15 september en 1 maart. Bij een technische inspectie bestaat er de kans dat oude nesten ook meegenomen worden.
- Voor de beoogde ontwikkeling dient aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar vleermuizen (gewone- en ruige dwergvleermuis) wordt uitgevoerd middels vier gerichte veldbezoeken in de periode 15 april t/m 30 september, conform het Vleermuisprotocol 2021. Hiervan dienen 2 rondes in het voorjaar (15 april – 15 juli) en 2 in het najaar (augustus-september) plaats te vinden. Van een essentiële vliegroute en/of foerageergebied is geen sprake.
- Effecten rondom stikstof worden toegelicht in een separaat opgestelde rapportage door Buro SRO.

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Algemene zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te bieden in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur niet verlichten en in de periode april-oktober de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes). Mocht verlichting noodzakelijk zijn hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (medio maart t/m medio juli). Als de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Als dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden.

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii,* versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Diepenbeek, A., 1999. Veldgids Diersporen. KNNV Uitgeverij 5e druk 2015, Zeist.

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.gelderland.maps.arcgis.com
www.nationaalgeoregister.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.vlinderstichting.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdiervereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,





Blom Ecologie B.V.,
ing. M.A. Brinkbaumer
Auteur

Blom Ecologie B.V.,
ing. G. Fairhurst
Collegiale toets

Bijlage 1 Fotografische impressie
Bijlage 2 Vervolgstappen Wet natuurbescherming

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46A - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Bijlage 1 Fotografische impressie



Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Hogeweg 1 te Velp en bestaat uit een woning en een koffie belevingscentrum (CasaBarista).



Figuur 2 De planlocatie is gelegen in een stedelijk deel van Velp met hoge mate van verharding en menselijke verstoring.



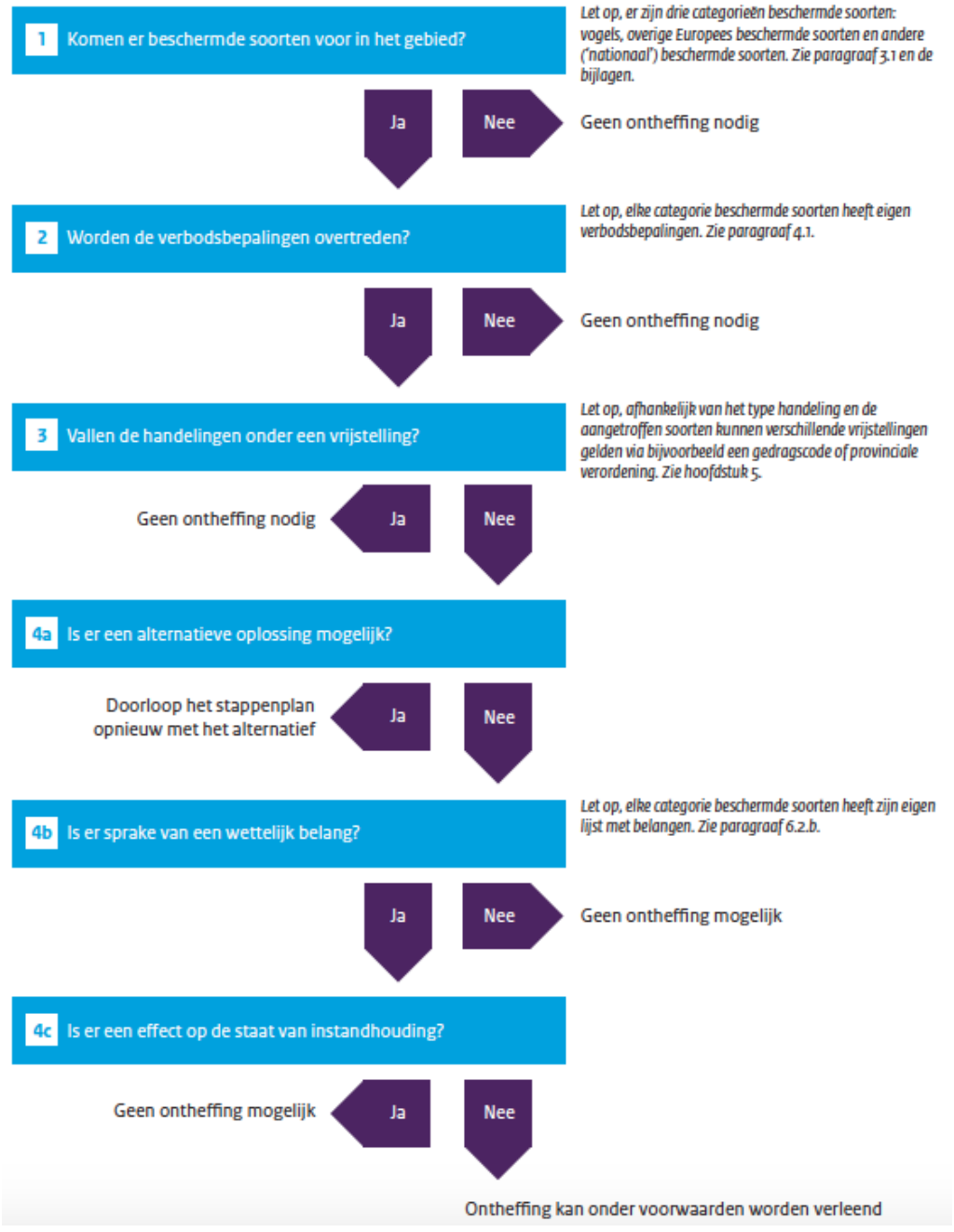
Figuur 3 De gootconstructie van het dak sluit niet nauw aan op de gevel waardoor vleermuizen toegang tot achterliggende ruimte kunnen vinden.



Figuur 4 De planlocatie is gelegen in een omgeving waar veel sprake is van jaarrond groen, derhalve is het aannemelijk dat er veel huismussen voorkomen in de omgeving.

Bijlage 2 Vervolgstappen Wet natuurbescherming

Als uit het oriënterend onderzoek is gebleken dat effecten op beschermde soorten naar aanleiding van de beoogde ingreep niet uitgesloten zijn, dient een vervolgonderzoek te worden uitgevoerd. Uit dit vervolgonderzoek blijkt of desbetreffende soort aanwezig is en welke functie de planlocatie al dan niet heeft voor de soort. Met onderstaand stappenplan, overgenomen uit 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken, wordt inzichtelijk gemaakt welke consequenties dit heeft voor het project.



Stap 4b. Is er sprake van een wettelijk belang?

Vogelrichtlijnsoort
In het kader van de *Vogelrichtlijn* zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.3, lid 4b).

4 Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- **a.** er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- **b.** zij is nodig:
  - **1°.** in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
  - **2°.** in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - **3°.** ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
  - **4°.** ter bescherming van flora of fauna;
  - **5°.** voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
  - **6°.** om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- **c.** de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijnsoort
In het kader van de *Habitatrichtlijn* zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.8, lid 5b).

5 Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- **a.** er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- **b.** zij is nodig:
  - **1°.** in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - **2°.** ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - **3°.** in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - **4°.** voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
  - **5°.** om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- **c.** er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soort

Ten aanzien van *Andere soorten* zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 2).

2 Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

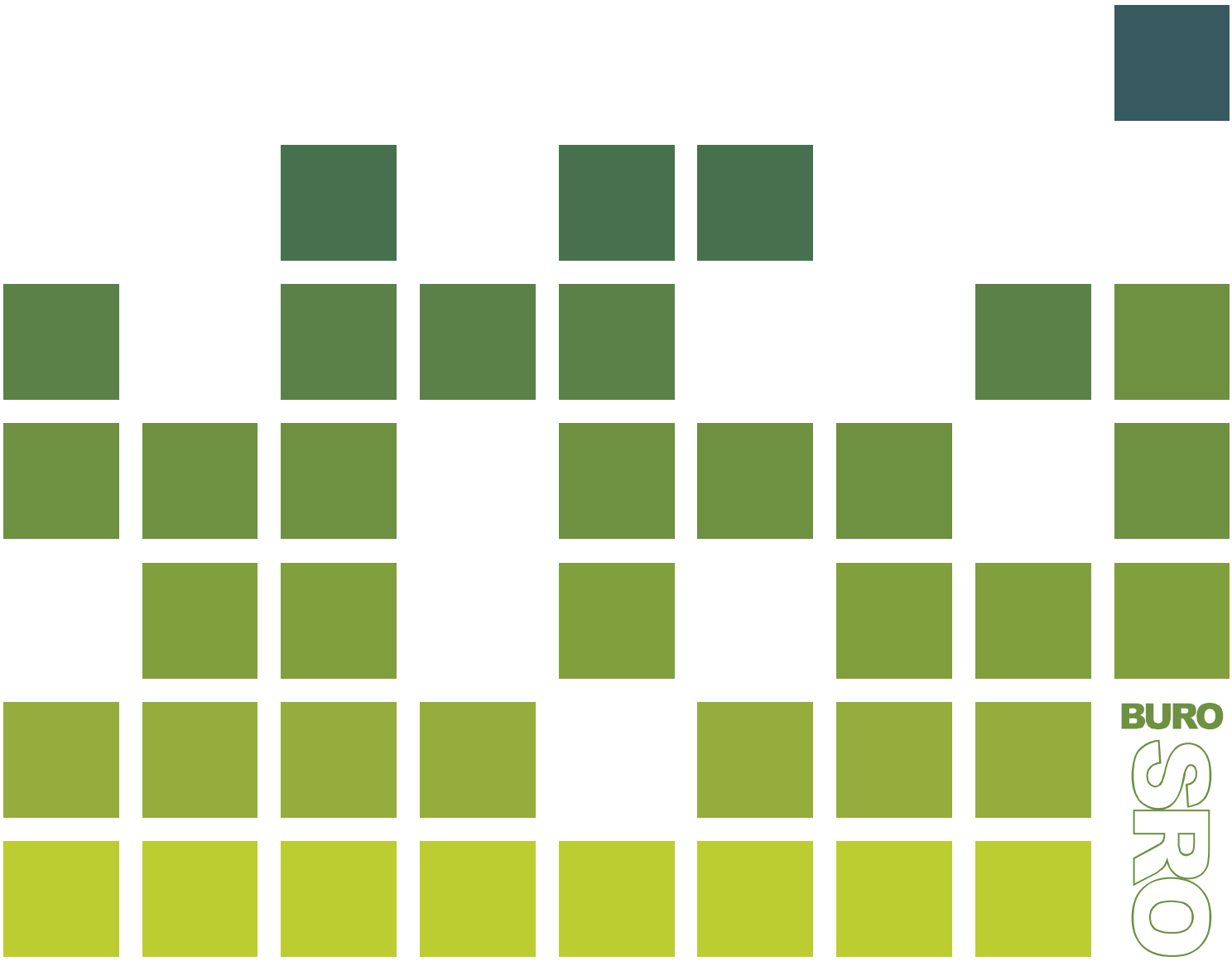
- **a.** in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- **b.** ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- **c.** ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- **d.** ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- **e.** in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- **f.** in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- **g.** in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- **h.** in het algemeen belang.

Bijlage 5 Voortoets stikstof

Voortoets stikstofdepositie

Hogeweg 1-3, Velp

Gemeente Rheden



Gegevens over het plan:

Plannaam:	Voortoets stikstofdepositie Hogeweg 1-3, Velp
Datum:	08-04-2021
Projectnummer Buro SRO:	13.10.08

Gegevens projectbetrokkenen:

Opdrachtgever:	Walvoort ontwikkelaars

Gegevens Buro SRO:

Projectleider Buro SRO:	Dhr. L. Arends
Bezoekadres vestiging Arnhem:	Sweerts de Landasstraat 50 6814 DG te Arnhem
Telefoon:	026 – 35 23 125
E-mail:	arnhem@buro-sro.nl
Internet:	www.Buro-SRO.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 5

1.1 Doelstelling onderzoek 5

1.2 Projectbeschrijving 5

1.3 Maatgevende Natura 2000-gebieden 7

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader 9

2.1 Landelijke wet- en regelgeving 9

2.2 Voortoets 9

2.3 Passende beoordeling 10

Hoofdstuk 3 Berekeningssystematiek 11

3.1 Gebruikt rekenmodel 11

3.2 Input rekenmodel 11

3.2.1 Toekomstig gebruik 11

3.2.2 Aanlegfase 11

Hoofdstuk 4 Resultaten berekening 14

4.1 Gebruiksfase 14

4.2 Aanlegfase 15

Hoofdstuk 5 Conclusies 18

Bijlagen 19

Bijlage 1: Toelichting uitgangspunten aanlegfase 21

Bijlage 2: AERIUSberekening toekomstig gebruik 23

Bijlage 3: AERIUSberekening aanlegfase 25

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Doelstelling onderzoek

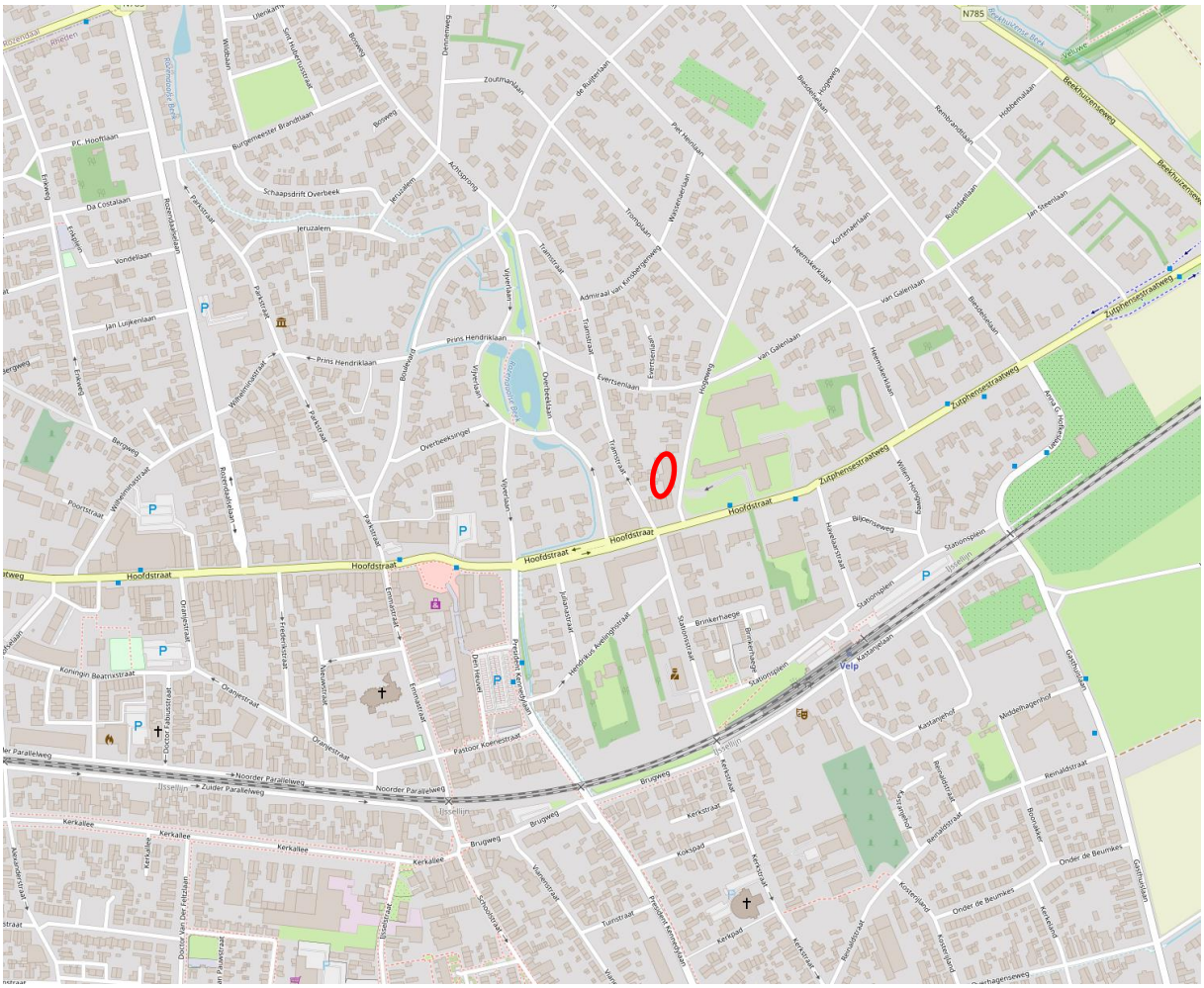
Aan de Hogeweg 1-3 in Velp wordt de bestaande bebouwing gesloopt en worden er 6 nieuwe woningen gebouwd. Doel van dit onderzoek is toetsing van mogelijke (negatieve) effecten op Natura 2000-gebieden, als gevolg van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt, aan de Wet natuurbescherming.

Ten behoeve van een voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming is de toekomstige gewenste situatie gemodelleerd op basis van de aangeleverde gegevens door de opdrachtgever, ervaringscijfers en kengetallen. De depositie is op de omliggende Natura 2000-gebieden berekend en getoetst of het plan (mogelijke) significant negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

Voorliggende rapportage geeft een overzicht van de gehanteerde uitgangspunten en rekenmethodiek, de berekende resultaten en de conclusie.

1.2 Projectbeschrijving

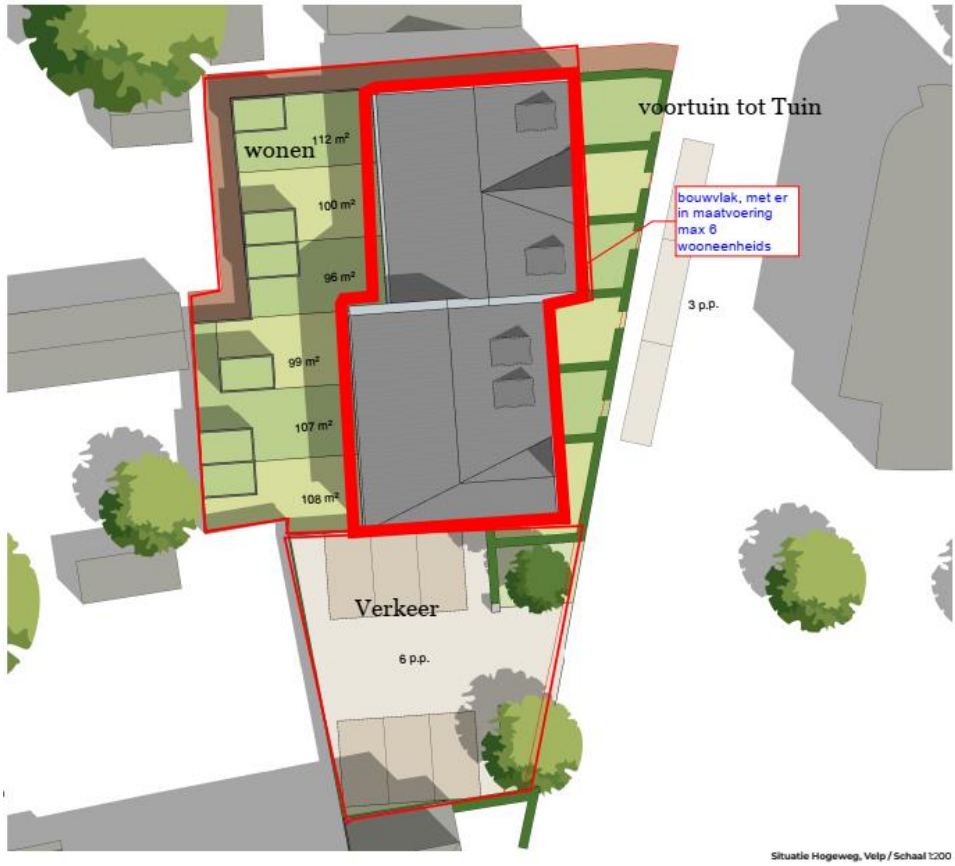
Het plangebied is gelegen aan de Hogeweg 1-3 te Velp. Onderstaande afbeelding toont de ligging van het plangebied in de omgeving.





Ligging van het plangebied

Aan de Hogeweg 1-3 in Velp wordt de bestaande bebouwing gesloopt en worden 6 nieuwe woningen gebouwd.



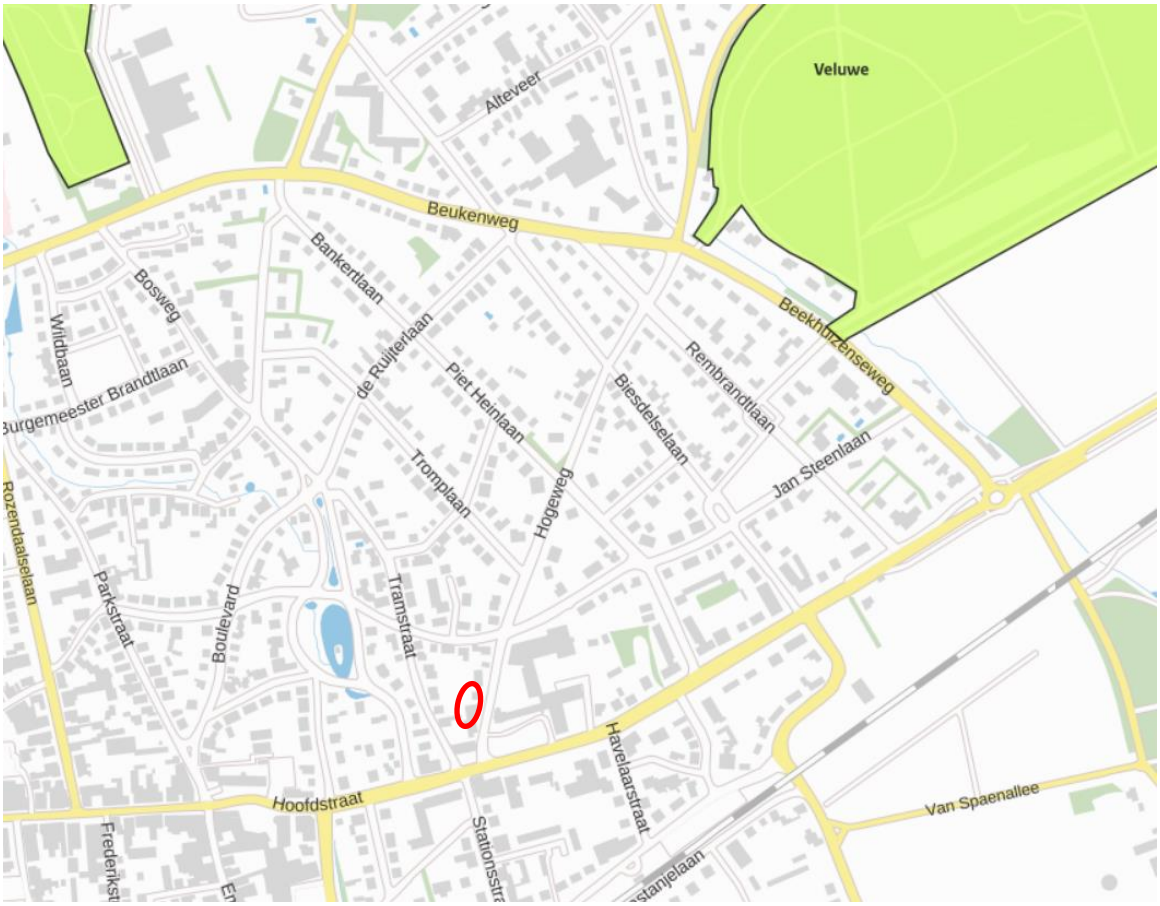




Afbeelding toekomstige situatie

1.3 Maatgevende Natura 2000-gebieden

Voor het uitvoeren van de stikstofdepositieberekening moet rekening gehouden worden met Natura 2000-gebieden. AERIUS toetst automatisch aan alle Natura 2000-gebieden in Nederland en aan nabijgelegen buitenlandse Natura 2000-gebieden. Het meest nabijgelegen en maatgevende Natura 2000-gebied voor dit project is Veluwe. Deze ligt op een afstand van circa 650 m van het project. Op de afbeelding hieronder zijn het plangebied en de betreffende Natura 2000-gebieden weergegeven.



Ligging plangebied in relatie tot de maatgevende Natura 2000-gebieden

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader

2.1 Landelijke wet- en regelgeving

In het kader van de toets aan de Wet Natuurbescherming wordt bepaald of een project of plan (mogelijke) significant negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Voor plannen en projecten dient middels een voortoets, eventueel gevolgd door een passende beoordeling, getoetst te worden of het plan mogelijk significant negatieve effecten kan hebben op gevoelige habitattypen die gelegen zijn binnen omliggende Natura 2000-gebieden. De beoordeling van plannen, projecten en andere handelingen is uitgewerkt in paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming. Met het verdwijnen van het Programma Aanpak Stikstof is de ontwikkelingsruimte en standaard grenswaarde voor projecten niet meer beschikbaar.
Op 16 juni 2020 hebben provincies de geldende beleidsregels voor intern en extern salderen vastgesteld. Dit vormt het nieuwe beleid op basis waarvan de vergunningverlening binnen de Wet natuurbescherming met betrekking tot stikstofdepositie plaatsvindt.

2.2 Voortoets

Een voortoets heeft tot doel te onderzoeken of er sprake kan zijn van significante gevolgen voor beschermde Natura 2000 gebieden. De significantie van de gevolgen voor een gebied als gevolg van een plan worden afgezet tegen de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelstellingen zijn neergelegd in het aanwijzingsbesluit en zijn uitgewerkt in het beheerplan voor dat gebied. Wanneer een plan of project gevolgen heeft voor het gebied, maar de instandhoudingsdoelstellingen daarvan niet in gevaar brengt, zijn significante gevolgen uitgesloten.
Bij de voortoets wordt bekeken of het bestemmingsplan afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben. In hoeverre stikstofdepositie voor significante gevolgen op Natura 2000-gebieden kan zorgen, wordt in eerste instantie bepaald door te bezien of de ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt tot een toename van stikstofdepositie leiden. Hierbij mag een vergelijking worden gemaakt met het bestaande gebruik binnen het project zelf (intern salderen) of mag met het stoppen van een stikstofuitstotende activiteit elders worden gecompenseerd (extern salderen).

Van plannen die ten opzichte van de feitelijke situatie geen toename van de stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats waarvan de Kritische Depositie Waarde (KDW) wordt overschreden, zijn significante gevolgen met zekerheid uit te sluiten. In dat geval hoeft geen passende beoordeling te worden opgesteld.

Wanneer sprake is van een berekende toename van stikstofdepositie kleiner dan of gelijk aan 0,05 mol/ha/jr valt deze binnen de jaarlijkse fluctuatie van stikstofdepositie. Ecologische effecten van een dermate geringe toename zijn in het veld niet meer proefondervindelijk meetbaar, zeker niet op afstanden van meer dan 10 km. Bij een dergelijke geringe toename kan een aantasting van de natuurlijke kenmerken van stikstofgevoelige habitattypen met zekerheid worden uitgesloten. De hoeveelheid stikstofdepositie die met deze toename gepaard gaat heeft geen ecologische betekenis voor de betreffende vegetatie, omdat de hoeveelheid stikstof (N) plantenfysiologisch irrelevant is. Een dergelijke lage bijdrage is, in verhouding tot een achtergrondwaarde van 1.500 tot 2.000 mol N/ha/jaar, de in de bodem aanwezige voorraden van doorgaans meer dan enkele duizenden mol N/ha en de feitelijke stikstofbehoefte van de habitattypen, verwaarloosbaar. De 12 provincies hebben daarom bepaald dat een project met alléén kleine tijdelijke deposities in de aanlegfase kleiner dan of gelijk aan 0,05 mol N/ha/jaar gedurende maximaal 2 jaar (of een equivalent hiervan) in beginsel niet vergunningplichtig is voor het aspect stikstofdepositie.

In het geval uit de voortoets blijkt dat:

- de ontwikkeling wel kan leiden tot een toename van stikstofdepositie op één of meer in het kader van Natura 2000 beschermde stikstofgevoelige habitat;
- van deze habitats de KDW al wordt overschreden of door de toename van de stikstofdepositie kan worden overschreden;

dient een volgende stap gezet te worden. Op dat moment wordt door middel van een ecologische voortoets onderzocht of ecologische significante effecten uitgesloten kunnen worden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om kleine deposities en/of deposities voor een korte tijd. Mocht dat laatste ook niet het geval zijn dan is een passende beoordeling noodzakelijk.

2.3 Passende beoordeling

Wanneer een plan significante negatieve gevolgen kan hebben, moet het bestuursorgaan ingevolge de Wet natuurbescherming een passende beoordeling opstellen vóórdat het plan kan worden vastgesteld. Deze passende beoordeling moet de zekerheid geven dat de natuurlijke kenmerken van het betreffende gebied niet worden aangetast. Het bestemmingsplan zal rekening moeten houden met de in het aanwijzingsbesluit voor het betrokken gebied vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen en de wijze waarop deze zijn uitgewerkt in het voor het gebied vastgestelde beheerplan. Als het bevoegd gezag (in veel gevallen Provinciale Staten) op grond van de passende beoordeling niet de vereiste zekerheid heeft verkregen dat een plan de natuurlijke kenmerken niet zal aantasten, kan het plan in beginsel niet worden vastgesteld. Dat is alleen anders als er geen alternatieve oplossingen beschikbaar zijn, sprake is van dwingende redenen van openbaar belang en compenserende maatregelen worden getroffen, dan kan een plan toch worden vastgesteld.

Hoofdstuk 3 Berekeningssystematiek

3.1 Gebruikt rekenmodel

In deze voortoets is gerekend met de AERIUS Calculator. De rekenkern van AERIUS wordt gevormd door het Operationeel Prioritaire Stoffen model (OPS) van het RIVM. Dit model berekent de verspreiding van stikstof door de lucht en de depositie. OPS houdt daarbij rekening met verschillende factoren die de verspreiding en depositie van stikstof beïnvloeden, bijvoorbeeld de windrichting en -kracht, de ruwheid van het terrein en de hoogte van de vegetatie. Voor wegverkeer wordt gebruikt gemaakt van Standaard Rekenmethode 2 (SRM2). Daarmee sluit AERIUS aan op de modellering in het Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit.

3.2 Input rekenmodel

Belangrijk voor elk rekenmodel is de kwaliteit van de input. In deze paragraaf wordt voor elk onderdeel de bijbehorende uitgangspunten beschreven en onderbouwd.

3.2.1 Toekomstig gebruik

Verkeersbewegingen

Met betrekking tot het beoogde plan is het van belang te kijken naar de verwachte toename van het aantal verkeersbewegingen. Voor het bepalen van de extra verkeersbewegingen wordt als worst case uitgegaan van 8 motorvoertuigbewegingen per woning per dag. Het plan gaat uit van 6 woningen waardoor het aantal verkeersbewegingen in de toekomstige situatie circa 48 zal bedragen. Deze verkeersbewegingen bestaan enkel uit licht verkeer.

Verkeersbewegingen worden in AERIUS als lijnbronnen weergegeven. Deze lijnbronnen worden ingetekend van de woning tot het punt waar de verkeersbewegingen opgaan in het algemene verkeer. In dit geval gaan de verkeersbewegingen op in het algemene verkeer op de Hogeweg op het punt waar het verkeer op snelheid is gekomen.

Overige bronnen

De woningen worden conform het Bouwbesluit gasloos uitgevoerd. Daarmee is er geen sprake van een verbrandingsinstallatie in het huis. Mogelijke stikstofuitstoot door de toekomstige woningen en bijgebouwen is kleinschalig en incidenteel en daardoor niet modelleerbaar, zoals ook beargumenteerd in de Handreiking woningbouw en AERIUS van de Rijksoverheid (januari 2020).

3.2.2 Aanlegfase

Naast het toekomstig gebruik is ook de stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase van het project van belang. Bij de realisatie van de woningen en de sloop van de bestaande bebouwing zijn gedurende korte tijd werktuigen en machines van de bouwer in het plangebied aanwezig. Ook de verkeersbewegingen van de werklieden van en naar de bouwplaats geven een korte toename van stikstof emissie. Van een deel van de machines (handgereedschap, snelbouwkranen, liften) wordt ervan uit gegaan dat deze elektrisch zijn en dus geen stikstofuitstoot veroorzaken. Voor de daadwerkelijke aanleg is nog geen bestek gemaakt. Daarom is er op basis van vergelijkbare projecten en ervaringen elders een zo goed mogelijke raming gemaakt van de activiteiten die zorgen voor stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase. In deze berekening is ervan uitgegaan dat de aanlegfase van het project maximaal 1 jaar duurt.

Mobiele werktuigen

Er zijn mobiele werktuigen nodig voor het realiseren van de woningen en de sloop van de bestaande bebouwing. Voor het invoeren van de mobiele werktuigen is een inschatting gemaakt van de STAGE klassen van de werktuigen, het brandstofverbruik, het aantal uren dat een werktuig stationair draait en de

cilinderinhoud, waarmee de uitstoot NOx en NH_3 door AERIUS is bepaald. Het brandstofverbruik is bepaald op basis van een inschatting van het totale aantal draaiuren (belast en stationair) van het werktuig. De uitstoot van de mobiele werktuigen wordt in AERIUS als een vlakbron ingetekend, op de locatie van de werkzaamheden. De overige machines zoals vrachtwagens voor de aan- en afvoer van materieel vallen onder de verkeersbewegingen.

Onderstaande tabel toont de ingevoerde mobiele werktuigen. In bijlage 1 is toegelicht hoe tot onderstaande uitgangspunten is gekomen.

Type werktuig	STAGE klasse	Brandstofverbruik (l/j)	Aantal uren stationair draaien	Cilinderinhoud
Mobiele graafmachine	STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	321	5	5
Dumper	STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	243	5	3.75
Mini graver	STAGE IV, 56 <= kW < 75, bouwjaar 2015 (Diesel)	393	11	3
Hijskraan	STAGE IV, 130 <= kW < 300, bouwjaar 2014 (Diesel)	316	3	10
Ruw terrein heftruck	STAGE V, 37 <= kW < 56, bouwjaar 2019 (Diesel)	613	17	2.50
Trilplaat/stamper	STAGE V, < 18 kW, bouwjaar 2019 (Diesel)	30	0	1

tabel mobiele werktuigen bouw woningen

Type werktuig	STAGE klasse	Brandstofverbruik (l/j)	Aantal uren stationair draaien	Cilinderinhoud
Mobiele graafmachine	STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	856	14	5

tabel mobiele werktuigen sloop

Verkeersbewegingen

Tijdens de aanlegfase zal er sprake zijn van verkeersbewegingen door de werklieden die met de bouw van de woningen en de sloop van de bestaande bebouwing bezig zijn. Bij de gemaakte inschatting van het aantal verkeersbewegingen van licht verkeer is er rekening mee gehouden dat werklieden met werkbusjes arriveren, waarbij er meerdere werklieden in één werkbus zitten. Daarnaast zorgen de aan- en afvoer van materiaal en de mobiele werktuigen voor verkeersbewegingen door middelzwaar en zwaar vrachtverkeer. De schatting van de verkeersbewegingen in de aanlegfase is weergegeven in onderstaande tabel.

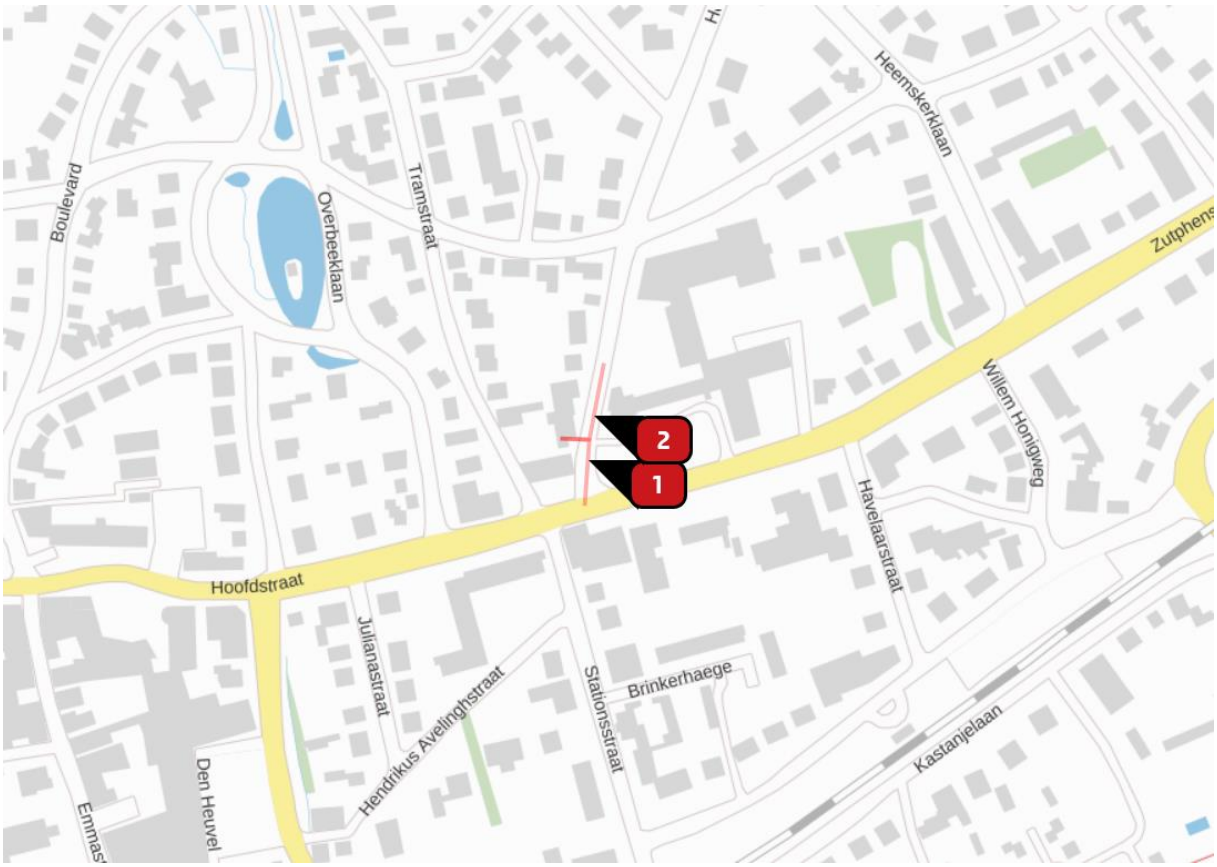
Type verkeer	Gem. aantal per jaar
Bouw woningen	
Licht	900
Middel zwaar	120
Zwaar	144
Sloop	
Licht	20
Zwaar	40

Verkeersbewegingen worden in AERIUS als lijnbronnen weergegeven. Deze lijnbronnen worden ingetekend van de woning tot het punt waar de verkeersbewegingen opgaan in het algemene verkeer. In dit geval gaan de verkeersbewegingen op in het algemene verkeer op de Hoofdstraat op het punt waar het verkeer op snelheid is gekomen. Dit wijkt af van het toekomstig gebruik aangezien vrachtverkeer op een ander punt opgaat in het algemene verkeer omdat er op grotere wegen meer vrachtverkeer rijdt.

Hoofdstuk 4 Resultaten berekening

4.1 Gebruiksfase

In het model is de beoogde situatie ingevoerd. Op navolgende uitsnede zijn de bronnen weergegeven die van invloed zijn op de stikstofdepositie van het initiatief. Bron 1 en 2 betreft de toekomstige verkeersbewegingen.



Afbeelding ingevoerde bronnen AERIUS gebruiksfase

Toename emissies door verkeersbewegingen

Uit de berekening volgt dat door het toekomstig aantal verkeersbewegingen (conform paragraaf 3.2.1) de uitstoot van NOx minder dan 1 kg/j bedraagt en de uitstoot van NH_3 minder dan 1 kg/j.



Naam	wegverkeer
Locatie (X,Y)	195585, 445524
NOx	< 1 kg/j
NH_3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	24,0 / etmaal	NOx	< 1 kg/j
			NH_3	< 1 kg/j



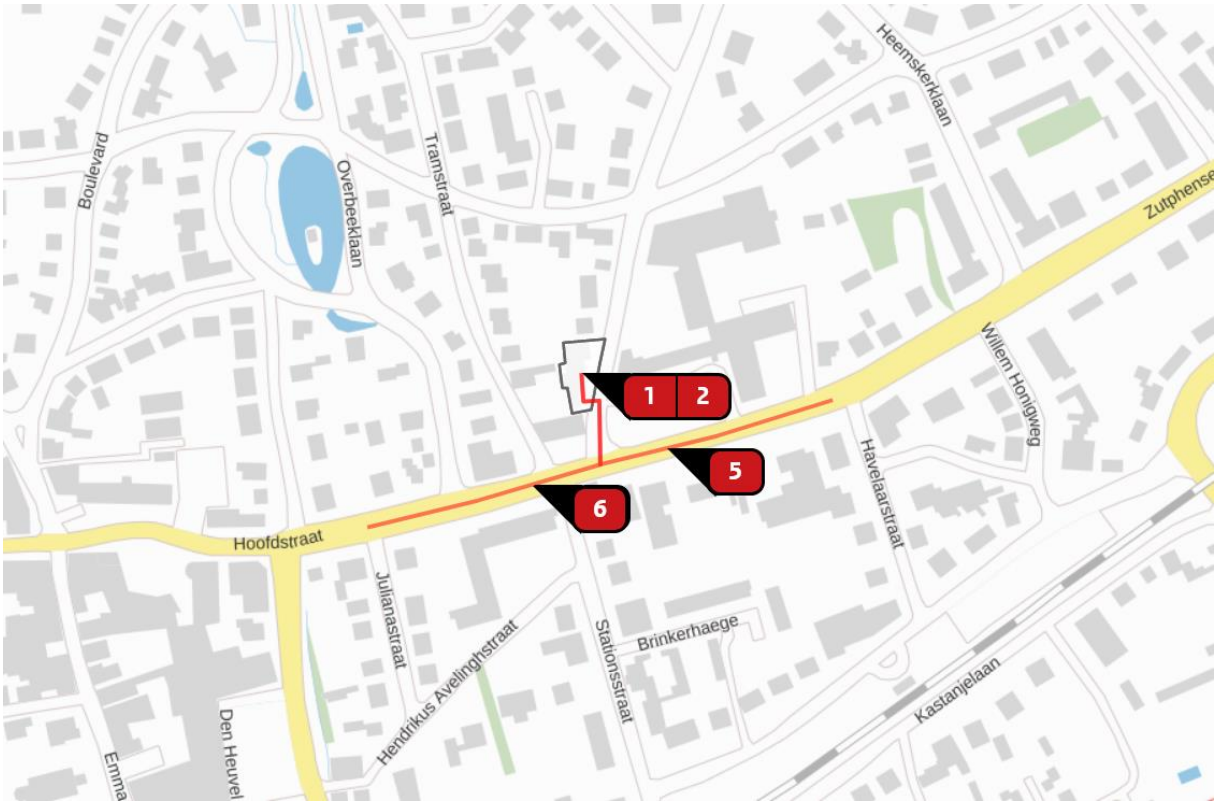
Naam	wegverkeer
Locatie (X,Y)	195589, 445551
NOx	< 1 kg/j
NH_3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	24,0 / etmaal	NOx	< 1 kg/j
			NH_3	< 1 kg/j

Stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden
De uitstoot van NOx als gevolg van het toekomstig gebruik zorgt niet voor een bijdrage hoger dan 0,00 mol/ha/j op Natura 2000-gebieden.

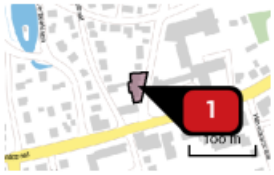
4.2 Aanlegfase

Op navolgende uitsnede zijn de bronnen weergegeven die van invloed zijn op de stikstofdepositie van het initiatief tijdens de aanlegfase. Bron 1en 2 betreft de mobiele werktuigen en bron 3 t/m 5 betreft de verkeersbewegingen.



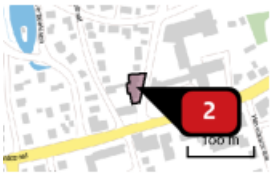
Afbeelding ingevoerde bronnen AERIUS aanlegfase

Toename emissies door mobiele werktuigen
Uit navolgende tabellen volgt dat door de mobiele werktuigen in de aanlegfase (conform paragraaf 3.2.2) de uitstoot van NOx (13,78 + 3,26 =) 17,04 kg/j bedraagt en de uitstoot van NH_3 minder dan 1 kg/j.



Naam	werktuigen aanleg woningen
Locatie (X,Y)	195574, 445554
NOx	13,78 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	Mobiele graafmachine	321	5	5,0	NOx NH3	1,21 kg/j < 1 kg/j
STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	Dumper	243	5	3,8	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
STAGE IV, 56 <= kW < 75, bouwjaar 2015 (Diesel)	Mini graver	393	11	3,0	NOx NH3	1,46 kg/j < 1 kg/j
STAGE IV, 130 <= kW < 300, bouwjaar 2014 (Diesel)	Hijskraan	316	3	10,0	NOx NH3	1,28 kg/j < 1 kg/j
STAGE V, 37 <= kW < 56, bouwjaar 2019 (Diesel)	Ruw terrein heftruck	613	17	2,5	NOx NH3	8,39 kg/j < 1 kg/j
STAGE V, < 18 kW, bouwjaar 2019 (Diesel)	Trilplaat/stamper	30	0	1,0	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam	werktuigen sloop
Locatie (X,Y)	195574, 445554
NOx	3,26 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	Mobiele graafmachine	856	14	5,0	NOx NH3	3,26 kg/j < 1 kg/j

Toename emissies door verkeersbewegingen

Uit navolgende tabellen volgt dat door de verkeersbewegingen in de aanlegfase (conform paragraaf 3.2.2) de uitstoot van NOx minder dan 1 kg/j bedraagt en de uitstoot van NH_3 minder dan 1 kg/j.



Naam	verkeer aanleg woningen
Locatie (X,Y)	195627, 445507
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	450,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	60,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	72,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam	verkeer aanleg woningen
Locatie (X,Y)	195544, 445484
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	450,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	60,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	72,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j



Naam	verkeer sloop
Locatie (X,Y)	195628, 445507
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	10,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j



Naam	verkeer sloop
Locatie (X,Y)	195543, 445484
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	10,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Stikstofdepositie de Natura 2000-gebieden

De uitstoot van NOx als gevolg van de mobiele werktuigen en de verkeersbewegingen in de aanlegfase zorgt voor een bijdrage van 0,02 mol/ha/j op het Natura 2000-gebied Veluwe gedurende maximaal 1 jaar. Op overige natura 2000-gebieden is geen sprake van een bijdrage aan stikstofdepositie groter dan 0,00 mol/ha/j.

Hoofdstuk 5 Conclusies

De berekening ten behoeve van de Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een aanpassing van de bestemming. Het plan voorziet in het realiseren van 6 nieuwe woningen en de sloop van de bestaande bebouwing aan de Hogeweg 1-3 te Velp.

Toekomstig gebruik
Het toekomstig gebruik van de woningen veroorzaakt op de Natura 2000-gebieden geen bijdrage aan stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/j.

Aanlegfase
De aanleg van de woningen en de sloop van de bestaande bebouwing veroorzaakt op basis van de inschatting van de werkzaamheden een bijdrage van 0,02 mol/ha/j op het Natura 2000-gebied Veluwe gedurende een periode van 1 jaar, waarmee geen sprake is van significant negatieve effecten voor het natura 2000-gebied. Op overige Natura 2000-gebieden is geen sprake van een bijdrage aan stikstofdepositie groter dan 0,00 mol/ha/j

Eindconclusie
Als gevolg van de ontwikkelingen in het plangebied waarvoor de berekeningen zijn uitgevoerd neemt de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden in de gebruiksfase niet toe. De tijdelijke, beperkte bijdrage aan stikstofdepositie in de aanlegfase zorgt niet voor significant negatieve effecten. Er is dus geen sprake van mogelijke negatieve effecten op beschermde Natura 2000-gebieden. Het aanvragen van een Wnb-vergunning is daarom niet nodig voor dit project.

Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting uitgangspunten aanlegfase

Onderstaand is toegelicht hoe is gekomen tot de uitgangspunten voor het modelleren van de aanlegfase.

STAGE klasse

De stageklassen betreffen emissienormen voor mobiele werktuigen en zijn afhankelijk van het bouwjaar en het vermogen van het mobiele werktuig. Bij de emissieberekening op basis van brandstofverbruik per stageklasse, rekent AERIUS met categorieën stageklassen en emissiefactoren die betrekking hebben op dieselmotoren en zijn overgenomen uit het Emissiemodel Mobiele Machines (TNO-rapport 2009).

Voor elk werk wordt door een bouwer normaal gesproken een machine ingezet met het laagste vermogen dat werkbaar is voor de uitvoering. Dit omdat machines met een hoger vermogen meer brandstofverbruik hebben. Bij de selectie van het vermogen is dan ook gekozen voor een gemiddeld vermogen passend bij het werk.

Voor wat betreft het bouwjaar is gekeken naar de gemiddelde levensduur van de gebruikte werktuigen. Hierbij is aangesloten bij de mediane levensduur (TNO-rapport 2009) van de betreffende werktuigen, afgerond op hele jaren. Het jaar van uitvoering minus de levensduur geeft een goede raming van het gemiddelde bouwjaar van de gebruikte machines. Als de initiatiefnemer heeft aangegeven oudere of nieuwere mobiele werktuigen te gebruiken, is van de door de initiatiefnemer opgegeven bouwjaren uitgegaan.

Brandstofverbruik

Om het brandstofgebruik (Diesel) per jaar te schatten is aangesloten bij de formule die is opgenomen in het TNO rapport 2020 R11528. De formule is als volgt:

Brandstofverbruik [liters] = 0,245 * arbeid [kWh] + (0,52 + 0,0034 * maximaal vermogen [kW]) * draaiuren [h]

Stationair draaien

Er is sprake van stationair / op lage last draaien als het vermogen minder dan is dan 10% van het maximale vermogen. Dit is de motorbelasting op moment dat de machine is ingeschakeld en mogelijk systemen verwarmt of op druk houdt, maar geen werk verricht. Voor het aantal uren stationair draaien is uitgegaan van percentage dat gemiddeld geldt voor het mobiele werktuig.

Cilinderinhoud

Voor het bepalen van de cilinderinhoud is uitgegaan van een cilinderinhoud van 1 liter per 20 kW vermogen.

Bijlage 2: AERIUSberekening toekomstig gebruik

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NOx).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.



Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Buro SRO Oost	Hogeweg 1-3, 6881EA Velp

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Hogeweg 1-3, Velp	RT7ynZJViEMo

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
08 april 2021, 14:41	2022	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

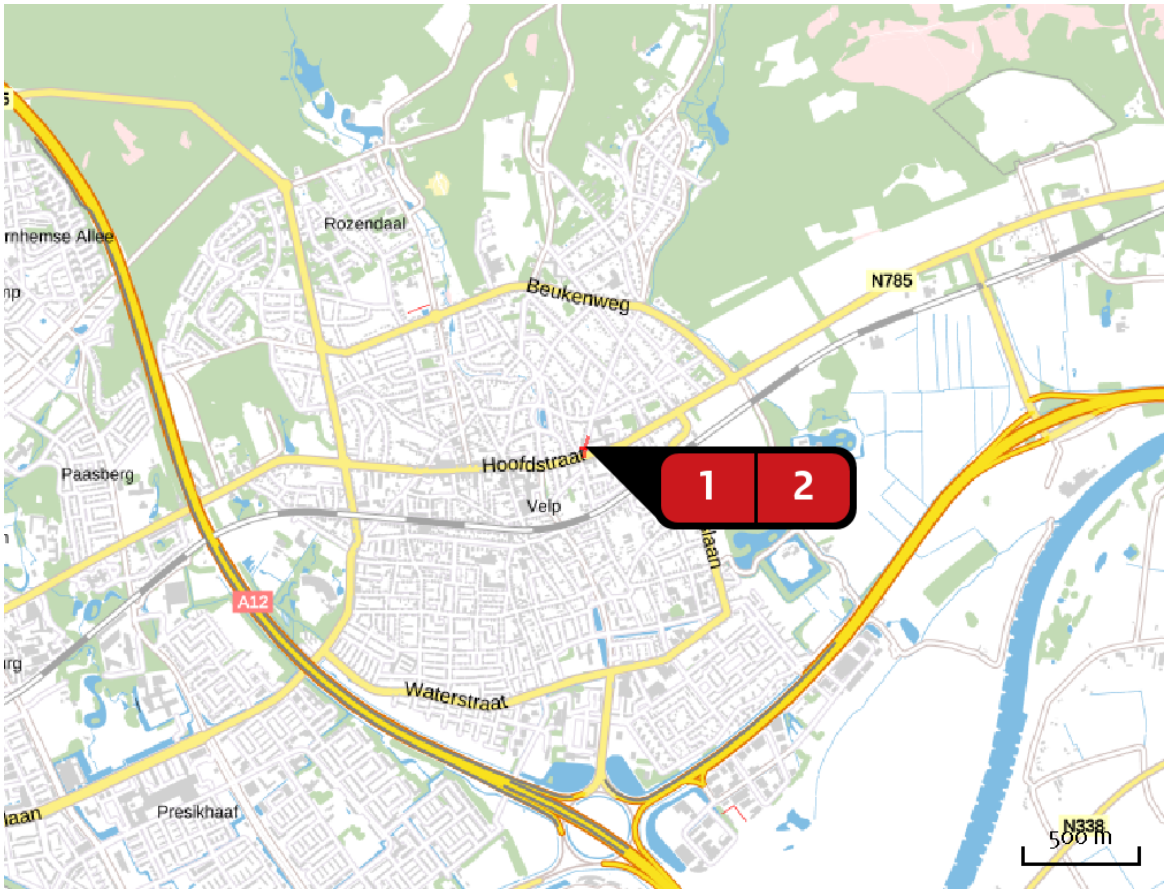
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

gebruik woningen

Locatie
Situatie 1

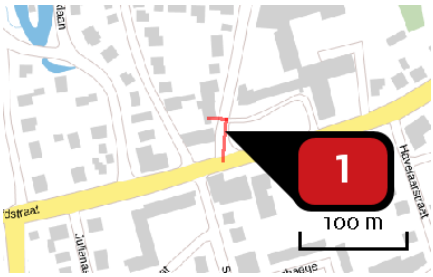


Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		wegverkeer Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
2		wegverkeer Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

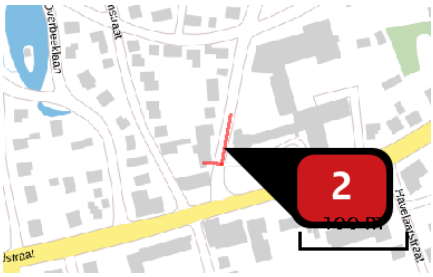
Emissie (per bron)

Situatie 1



Naam	wegverkeer
Locatie (X,Y)	195585, 445524
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	24,0 / etmaal	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j



Naam	wegverkeer
Locatie (X,Y)	195589, 445551
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	24,0 / etmaal	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20210209_2f032ce1a2
Database	versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

Bijlage 3: AERIUSberekening aanlegfase

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en/of stikstofoxide (NOx).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.



Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Buro SRO Oost	Hogeweg 1-3, 6881EA Velp

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Hogeweg 1-3, Velp	RocqZXe8qqvz

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
08 april 2021, 15:02	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	17,34 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Veluwe	0,02

Toelichting

aanleg woningen

Locatie
Situatie 1



Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		werktuigen aanleg woningen Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	13,78 kg/j
2		werktuigen sloop Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	3,26 kg/j
3		verkeer aanleg woningen Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
4		verkeer aanleg woningen Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
5		verkeer sloop Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
6		verkeer sloop Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Resultaten stikstof gevoelige Natura 2000 gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Veluwe	0,02	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

voor de 10 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met het hoogste resultaat

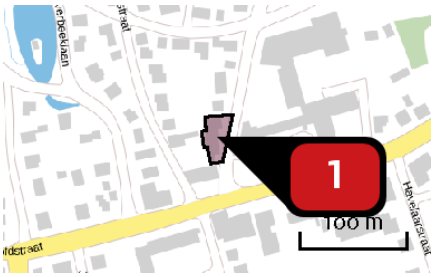
Veluwe

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,02	
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

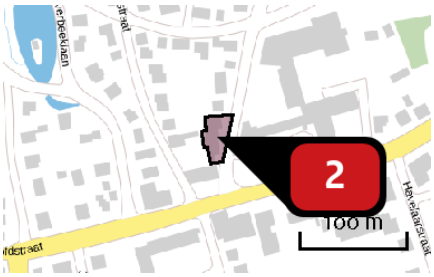
Emissie (per bron)

Situatie 1



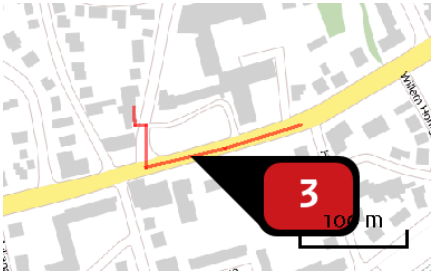
Naam	werktuigen aanleg woningen
Locatie (X,Y)	195574, 445554
NOx	13,78 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	Mobiele graafmachine	321	5	5,0	NOx NH3	1,21 kg/j < 1 kg/j
STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	Dumper	243	5	3,8	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
STAGE IV, 56 <= kW < 75, bouwjaar 2015 (Diesel)	Mini graver	393	11	3,0	NOx NH3	1,46 kg/j < 1 kg/j
STAGE IV, 130 <= kW < 300, bouwjaar 2014 (Diesel)	Hijskraan	316	3	10,0	NOx NH3	1,28 kg/j < 1 kg/j
STAGE V, 37 <= kW < 56, bouwjaar 2019 (Diesel)	Ruw terrein heftruck	613	17	2,5	NOx NH3	8,39 kg/j < 1 kg/j
STAGE V, < 18 kW, bouwjaar 2019 (Diesel)	Trilplaat/stamper	30	0	1,0	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j



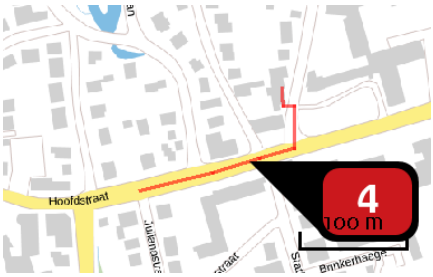
Naam	werktuigen sloop
Locatie (X,Y)	195574, 445554
NOx	3,26 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	Mobiele graafmachine	856	14	5,0	NOx NH3	3,26 kg/j < 1 kg/j



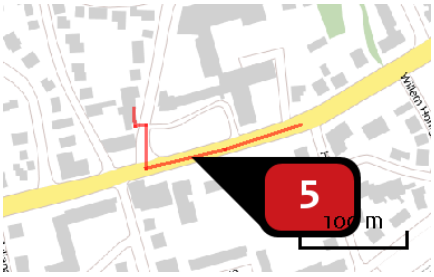
Naam	verkeer aanleg woningen
Locatie (X,Y)	195627, 445507
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	450,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	60,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	72,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j



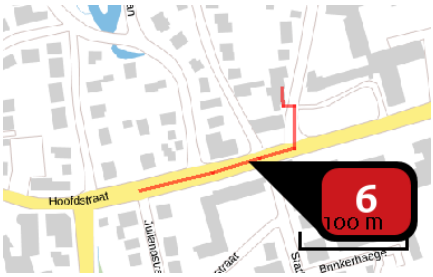
Naam	verkeer aanleg woningen
Locatie (X,Y)	195544, 445484
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	450,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	60,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	72,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j



Naam	verkeer sloop
Locatie (X,Y)	195628, 445507
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	10,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j



Naam	verkeer sloop
Locatie (X,Y)	195543, 445484
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	10,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20210209_2f032ce1a2
Database	versie 2020_20210209_2f032ce1a2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

buro-sro.nl

Bijlage 6 Archeologisch onderzoek

Laagland Archeologie Rapport 670

Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - verkennende fase

Hogeweg 1-3, Velp, gemeente Rheden (GD)

LAAGLAND ARCHEOLOGIE

februari 2022

Versie 2.1 (concept)

In opdracht van:

Buro SRO

Colofon v3

Laagland Archeologie Rapport 670

Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - verkennende fase
Hogeweg 1-3 te Velp, gemeente Rheden (GD)

Auteur: Jeroen Wijnen en Leon Theelen

In opdracht van: Buro SRO

Foto's en tekeningen: Laagland Archeologie

Status rapport: concept

Controle: J. de Gruil

Autorisatie: J. Wijnen



ISSN 2468-4759

Laagland Archeologie BV
Virulyweg 21F-G
7602 RG Almelo

E-mail: info@laaglandarcheologie.nl
KvK-Nummer: 60294418

© Laagland Archeologie BV, Almelo, februari 2022

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Laagland Archeologie BV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

Laagland Archeologie heeft in juni 2021 een Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - verkennende fase uitgevoerd aan de Hogeweg 1-3 te Velp. Het onderzoek vond plaats in verband met de ruimtelijke procedure rondom de geplande sloop van bestaande bebouwing en de bouw van nieuwe woningen.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de protocollen SIKB KNA 4002 en 4003.

Het bureauonderzoek had tot doel een archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. Centraal staat daarbij de vraag of en zo ja welke archeologische resten (complextype, datering, diepteligging en gaafheid) in het plangebied kunnen worden verwacht. Hiertoe zijn landschappelijke, archeologische en historische bronnen geraadpleegd.

Op basis van het bureauonderzoek geldt een middelhoge verwachting voor archeologische resten uit de perioden Midden-Paleolithicum tot Vroeg-Neolithicum, en een hoge archeologische verwachting voor Midden-Neolithicum tot Nieuwe Tijd. Het plangebied ligt vanwege de onmiddellijke nabijheid van een beekdal in een gradiëntzone die waarschijnlijk favoriet was bij jagers-verzamelaars. Omdat het plangebied waarschijnlijk lange tijd in gebruik was als bouwland, is het de vraag of het natuurlijke bodemprofiel dat voor de ontginning van het terrein aanwezig moet zijn geweest intact is. Om die reden is de archeologische verwachting voor Midden-Paleolithicum tot Vroeg-Neolithicum middelhoog, terwijl de archeologische verwachting voor latere perioden hoog is.

Het uitgevoerde verkennende booronderzoek heeft tot doel het verwachtingsmodel te toetsen en zo nodig aan te vullen. Hiertoe zijn verspreid over het toegankelijke deel van het plangebied verkennende boringen gezet. In dit stadium is verkennend booronderzoek de meest efficiënte onderzoekswijze om de archeologische potentie van het plangebied in kaart te brengen.

Op basis van het uitgevoerde booronderzoek is de kans groot dat het plangebied archeologische sporen bevat. Algemeen is onder een aantal opgebrachte lagen en een dikke A-horizont een onverstoorde opbouw aangetroffen op 150 cm -mv (16,70 tot 16,81 m +NAP). Omdat het er geen door bodemvorming ontstane horizonten zijn aangetroffen in de natuurlijke ondergrond (AC-profiel) kan de archeologische verwachting voor de periode Midden-Paleolithicum tot Vroeg-Neolithicum naar beneden worden bijgesteld. Voor archeologische resten vanaf het Midden-Neolithicum geldt echter een hoge archeologische verwachting.

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt nader archeologisch onderzoek geadviseerd conform protocol 4003 IVO (landbodems) als de bodemingrepen dieper reiken dan 120 cm -mv (17,10 m +NAP).

Gelet op de te verwachten prospectiekenmerken en prospecteerbaarheid van een eventuele vindplaats wordt geadviseerd dit vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek conform de KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P).[1]

[1] Borsboom e.a. 2012.

De implementatie van dit advies is in handen van de gemeente Rheden, hierin vertegenwoordigd door de archeologisch adviseur van de gemeente, de heer J. Habraken.

Mochten bij graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt conform de Erfgoedwet (art. 5.10) een meldingsplicht. Dit kan bij Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (033 421 74 56) of via de website: www.cultureelerfgoed.nl/contact.

Samenvatting 3
1 Inleiding 6

1.1 Aanleiding onderzoek 6
1.2 Afbakening plan- en onderzoeksgebied 6
1.3 Administratieve gegevens 7
1.4 Huidige situatie en toekomstig gebruik 9
1.5 Geplande verstoring 10
1.6 Gemeentelijk beleid 10
1.7 Onderzoeksdoel 10

2 Inventarisatie 13

2.1 Inleiding 13
2.2 Landschappelijke ontwikkeling 13
2.3 Archeologie 14

2.3.1 Bekende archeologische waarden 14
2.3.2 Waarnemingen 14
2.3.3 AMK-terreinen 15
2.3.4 Gemeentelijke verwachtingskaart 15
2.3.5 Eerder archeologisch onderzoek 16
2.3.6 Provinciale kennisagenda Gelderland 17
2.3.7 Kaart provincie Gelderland 17

2.4 Historie 18

2.4.1 Tweede Wereldoorlog 25

3 Conclusie en verwachtingsmodel 28

3.1 Beantwoording verplichte onderzoeksvragen (bureauonderzoek) 28
3.2 Conclusie 30
3.3 Verwachtingsmodel 30

4 Veldonderzoek 32

4.1 Beschrijving onderzoeksmethodiek 32
4.2 Resultaten: lithologie, lithogenese en bodemontwikkeling 33
4.3 Resultaten: archeologie 34

5 Conclusie en verwachting 35
6 Selectieadvies 37
Literatuur 38
BIJLAGE 1 AMZ-cyclus 40
BIJLAGE 2 Archeologische perioden 41
BIJLAGE 3 Aanvullende eisen voor bureauonderzoek, regio Arnhem 42
BIJLAGE 4 Niet-toegankelijke delen voor veldonderzoek 44
BIJLAGE 5 Geomorfologische kaart 45
BIJLAGE 6 Actueel Hoogtebestand Nederland 46
BIJLAGE 7 Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart 47
BIJLAGE 8 Gemeentelijke archeologische beleidskaart 48
BIJLAGE 9 Gemeentelijke verwachtingskaart Tweede Wereldoorlog 49
BIJLAGE 10 Bodemkaart 50
BIJLAGE 11 Waarnemingen, AMK-terreinen en onderzoeksmeldingen 51
BIJLAGE 12 Boorpuntenkaart veldonderzoek 52
BIJLAGE 13 Boorstaten veldonderzoek 53
BIJLAGE 14 Verklarende woordenlijst 56

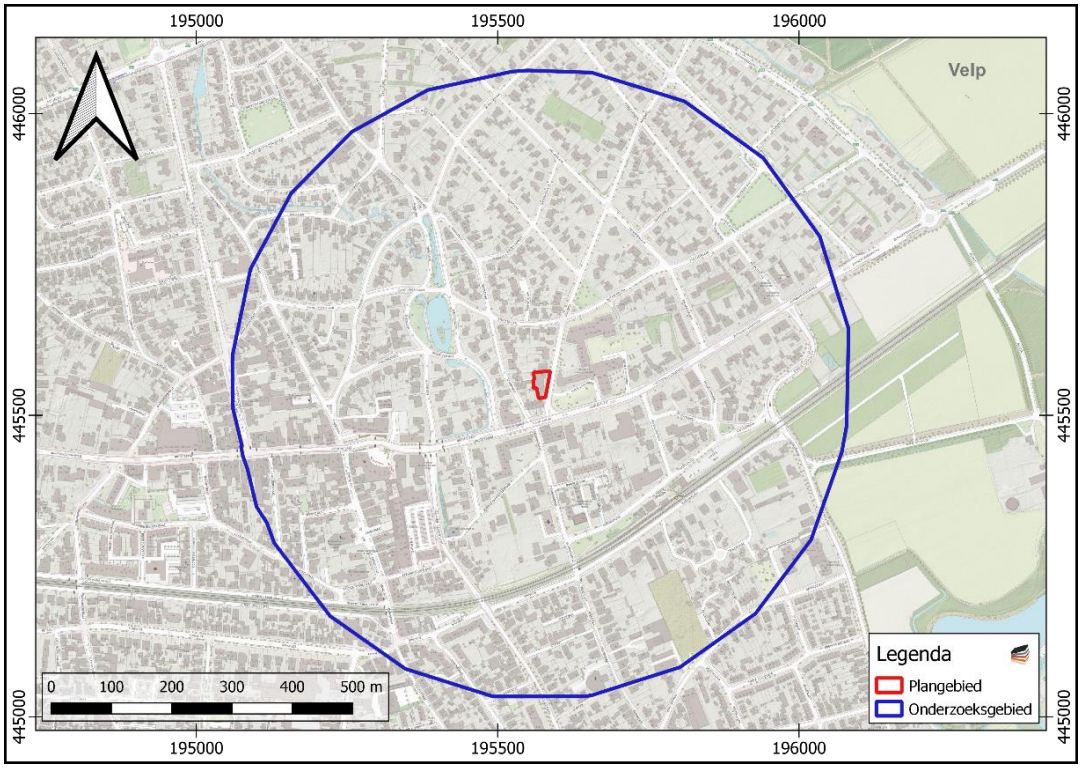
HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

De aanleiding voor het onderzoek vormt de geplande sloop van bestaande bebouwing en de bouw van nieuwe woningen aan de Hogeweg 1-3 te Velp, gemeente Rheden (GD). Hiertoe is een bestemmingsplanwijziging vereist. De gemeente Rheden heeft een eigen archeologiebeleid. Op basis van het bestemmingsplan dient archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden om aan te tonen dat eventueel aanwezige archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad door de geplande bouwactiviteiten. De opdrachtgever beoogt met het onderzoek de gemeentelijke paraaf te krijgen voor het onderdeel archeologie. Aanvullende wensen zijn niet kenbaar gemaakt.

1.2 AFBAKENING PLAN- EN ONDERZOEKSGEBIED

Het plangebied betreft de Hogeweg 1-3 in Velp, gemeente Rheden (GD), zie onderstaande afbeelding.



Afbeelding 1. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied.

Het plangebied heeft een omvang van ca. 1326 m^2. Voor een beter begrip van de bodemkundige omstandigheden en de archeologie van de planlocatie is een groter gebied bestudeerd. Een zone van 500 m rondom het plangebied wordt voldoende geacht om de archeologische potentie van het plangebied in kaart te brengen. Deze zone wordt aangeduid als 'onderzoeksgebied'.

1.3 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	
Provincie	Gelderland
Gemeente	Rheden
Plaats	Velp
Beheerder/eigenaar grond	Dhr. M. Greuters
Toponiem	Hogeweg 1-3
Kadastrale perceelnummer(s)[2]	VEL01 - I – 603 en 1270
Laagland Archeologie projectnummer	VEHO211
Datum conceptrapportage	13-7-2021
Datum definitief rapport	
XY-coördinaten	NW: 195559/445571
	NO: 195579/445529

[2] www.kadastralekaart.com

	ZO: 195567/445528
	ZW: 195568/445527
Kaartblad[3]	40B
Oppervlakte/lengte Plangebied	1326 m^2
Datering	Midden-Paleolithicum tot Nieuwe tijd
Complextype	Bewoning (incl. verdediging)
Onderzoeksmeldingsnr.	5078647100
AMK-terrein	n.v.t.
Vondstmeldingsnr.	n.v.t.
Type onderzoek	Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - verkennende fase
Datum begin veldonderzoek	14-6-2021
Datum eind veldonderzoek	14-6-2021
Opdrachtgever	Buro SRO
Goedkeuring bevoegde overheid	nog niet beoordeeld
Bevoegde overheid	Gemeente Rheden
Adviseur namens bevoegde overheid	de heer J. Habraken
Beheer documentatie	Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van Gelderland E-depot voor de Nederlandse archeologie Archief Laagland archeologie BV
Uitvoerder	Laagland Archeologie BV Virulyweg 21F-G 7602 RG Almelo 06 40 61 85 50
Projectleider/opsteller onderzoek	Jeroen Wijnen jeroen.wijnen@laaglandarcheologie.nl

Tabel 1. Objectgegevens.

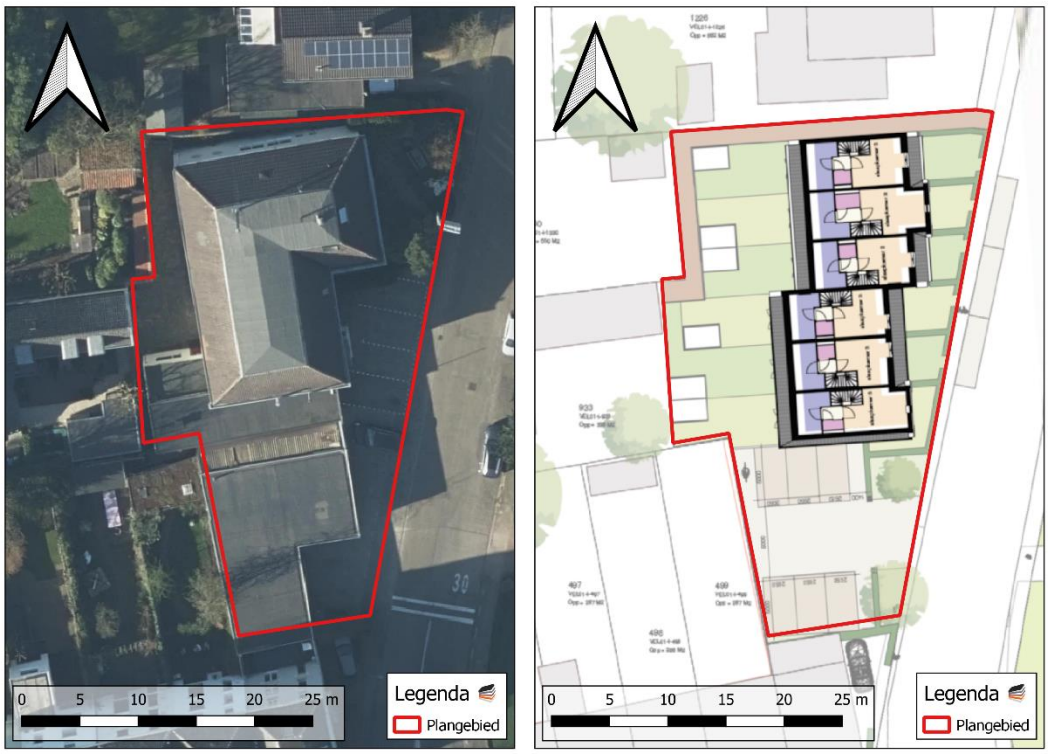
[3] www.imergis.nl/htm/opentopo800.htm

1.4 HUIDIGE SITUATIE EN TOEKOMSTIG GEBRUIK

Het plangebied is momenteel grotendeels bebouwd, het resterende deel is betegeld of in gebruik als parkeerplaats. Het terrein bevat voor zover bekend geen kelders of andere ondergrondse kunstwerken en er zijn geen historisch waardevolle bouwwerken in het plangebied aanwezig.[4]

Volgens het Bodemloket bevond zich het voormalig tankstation Visjager binnen het plangebied.[5] In de ondergrond van (waarschijnlijk) het zuidelijk deel van het plangebied hebben brandstoftanks in de grond gezeten. Deze locatie is rond 2000 gesaneerd. Er wordt na de sanering de (rest)verontreiniging gemonitord om deze te beheersen en te beheren.

Er zijn zes woningen met een berging in een rij gepland. Verder is er een ontsluitingsweg met zes parkeerplaatsen voorzien. Bij de toekomstige nieuwbouw is geen onderkeldering gepland, welk type fundering is gepland is nog in dit stadium nog niet bekend. De milieutechnische condities, huidige en eventuele nieuwe waterpeil en of en zo ja wie de toekomstige gebruiker(s) wordt/worden zijn in dit stadium evenmin bekend. Onderstaande afbeelding toont de huidige en de gewenste nieuwe situatie.



Afbeelding 2. Huidige situatie (links) en nieuwe situatie (rechts).

[4] Gemeentelijke monumentenlijst.
[5] www.bodemloket.nl

1.5 GEPLANDE VERSTORING

De ingrepen vinden plaats binnen het plangebied. De diepte van de geplande verstoring reikt vermoedelijk overwegend niet dieper dan ongeveer 100 cm –mv. Rioleringsbuizen kunnen dieper aangelegd worden.

1.6 GEMEENTELIJK BELEID

In het bestemmingsplan Archeologie gemeente Rheden ligt het plangebied in een zone met dubbelbestemming waarde archeologie 2 met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde (artikel 4 waarde). Archeologisch onderzoek is vereist indien de omvang van de geplande bodemingrepen groter is dan 250 m² of meer dan 30 cm. De omvang van de geplande verstoringen overschrijdt de vrijstellingsgrenzen zoals die in het vigerende gemeentelijk archeologiebeleid zijn aangegeven.

1.7 ONDERZOEKSDOEL

Het uitgevoerde onderzoek behoort tot de eerste fasen in het huidige archeologische onderzoeksproces (zie bijlage 1). De initiatiefnemer beoogt met het hier uitgevoerde onderzoek te voldoen aan de gemeentelijke regelgeving omtrent archeologisch onderzoek. Het bureauonderzoek heeft tot doel een archeologisch verwachtingsmodel op te stellen aan de hand van bestaande bronnen, en te bepalen of en zo ja welke delen van het plangebied in aanmerking komen voor vervolgonderzoek. Het verwachtingsmodel wordt getoetst en zo nodig aangevuld door middel van een verkennend booronderzoek. Op grond van de resultaten van dit onderzoek kan worden beoordeeld of en zo ja, welke vorm van vervolgonderzoek nodig is om de archeologische waarde van het gebied te kunnen vaststellen.

De regio Arnhem stelt aanvullende eisen. Deze aanvullende eisen aan het bureauonderzoek zijn in de vorm van de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat is de aard (ontstaanswijze en classificatie), diepteligging, genese en gaafheid van natuurlijke bodemhorizonten en natuurlijke afzettingen binnen een afstand tot ca. 200 m vanaf de onderzoekslocatie?

2. Wat is de aard (ontstaanswijze), diepteligging, genese, gaafheid, dikte, en omvang van eventueel in het omringende gebied voorkomende afdekkende lagen en de (geschatte) ouderdom daarvan (plaggendek, stuifzandlaag, colluvium, kleidek, afvallaag, ophogingslaag)?

3. Wat is het historisch landgebruik van de onderzoekslocatie en het omringende gebied geweest?

4. Welke gegevens met betrekking tot archeologische complexen ('waarnemingen' inclusief uitkomsten historisch kaartonderzoek) zijn reeds binnen het onderzoeksgebied en/of binnen de landschappelijke eenheden rondom de onderzoekslocatie bekend? Vermeld per vondst- en/of spoorcomplex minimaal:

a) Bronvermelding (onderzoeksrapportages, ARCHIS-gegevens)

b) De materiaalcategorie

c) Ouderdom

d) Ruimtelijke (geografische) verspreiding

e) Stratigrafische verspreiding (diepteligging en/of dikte vondstlaag)

f) Fragmentatie

g) Waarnemingsmethode

h) Interpretatie

5. Welke natuurlijke formatieprocessen (sedimentatie, erosie, laterale verplaatsing, bodemvorming, degradatie e.d.) hebben een rol gespeeld in het onderzoeksgebied?

6. Met welke culturele formatieprocessen (grondbewerking, bemesting, ophoging, betreding, percelering, [de-]constructie, materiaaltypen, materiaalgebruik en materiaaldepositie e.d.) hebben een rol gespeeld in het onderzoeksgebied?

7. Welke formatieprocessen kunnen een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van eventuele aanwezige vondstspreidingen, de vondstdichtheid, vondst- en spoorniveaus en de fysieke kwaliteit van eventueel aanwezige archeologische resten?

8. Wat is de aard (materiaalsoorten, fragmentatie, dichtheden, ruimtelijke en stratigrafische spreiding, etc.) van (mogelijk) aanwezige vondst- en/of spoorcomplexen?

9. Hoe manifesteren deze zich tijdens prospectieonderzoek?

10. Met de inzet van welke zoekmethoden (detectie- en waarnemingsvorm, monsterbehandeling en zoekstrategie) kunnen vondst- en/of spoorcomplexen systematisch opgespoord worden (zoeksleuven, booronderzoek, veldkartering, geofysisch etc.). Licht beargumenteerd toe met verwijzing naar de verschillende KNA-leidraden. Doel van de verzamelde gegevens is om een inhoudelijk onderbouwde keuze voor de inzet van bepaalde zoekstrategie mogelijk te maken. Soms is dat niet mogelijk op basis van bureauonderzoek alleen en moet er in het veld aanvullende informatie worden verzameld teneinde de vragen te kunnen beantwoorden. Dit wordt de verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek (IVO) genoemd. Dit kan een verkennend- of karterend booronderzoek behelzen en vormt in feite een inhoudelijke aanvulling op het bureauonderzoek.

HOOFDSTUK 2 INVENTARISATIE

2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk worden de relevante landschappelijke ontwikkeling en huidige bodemkundige situatie beschreven. Tevens wordt ingegaan op de bekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied en de historische situatie. Voor wat betreft de in de tekst genoemde archeologische perioden wordt verwezen naar bijlage 2.

2.2 LANDSCHAPPELIJKE ONTWIKKELING

Het plangebied ligt ten zuiden van de Veluwezoom. Dit gebied wordt gekenmerkt door aflopende stuwwallen, hellingafspoelingen en (ten dele verspoelde) dekzanden. Op geringe afstand ten zuiden van het plangebied behoort het terrein in wezen tot het rivierengebied.

De dekzanden zijn in de loop van het Laat-Pleistoceen afgezet door de wind en worden geologisch gerekend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. Landschappelijk liggen dekzandruggen meestal wat hoger. Door de hogere ligging is de waterhuishouding meestal beter en in veel gevallen heeft zich een podzolbodem kunnen vormen. Dekzandwelvingen zijn wat minder geprononceerd en kenmerken zich door een flauw profielverloop, waarin welvingen zich afwisselen met vlakten. De stuwwallen zijn in de loop van de voorlaatste ijstijd (Saalien, 238 – 126 duizend jaar geleden) gevormd. Gedurende deze ijstijd waren grote delen van Nederland bedekt met landijs. De stuwwallen ontstonden langs de flanken en het front van de voortkruiende, dikke ijsmassa. Ze bestaan uit oudere afzettingen van de voorloper van de Rijn (klei, zand, grind), die door de gletsjers zijn weggedrukt. De glaciale afzettingen afkomstig van de ijskap (Glaciaal, inclusief subglaciaal (keileem/grondmorene), fluvioglaciaal (sandur, kame en esker; (kei)zand), en glaciale meersedimenten (klei met warven) die toen tot afzetting kwamen worden gerekend tot de Formatie van Drenthe.

In dinoloket staan in de nabije omgeving geen bruikbare gegevens geregistreerd.[6] In de nabijheid van het plangebied zijn een aantal sonderingen uitgevoerd, waarvan geen sonderingskurven staan geregistreerd in DINO-loket.

Op de geomorfologische kaart (bijlage 3) ligt het plangebied in een ongekarteerde zone. Er kan echter worden aangenomen dat het gelegen is in een zone van een daluitspoelingswaaier (11G21), deze is immers zowel ten oosten als ten westen van het onderzoeksgebied geregistreerd.

Daluitspoelingswaaiers zijn ontstaan gedurende de laatste ijstijd (Weichselien, 116 – 11,7 duizend jaar geleden) onder periglaciale omstandigheden. De bovengrond was

[6] www.dinoloket.nl

permanent bevroren (permafrost), waardoor oppervlaktewater in de zomerperiode alleen over het oppervlak kon afvloeien. Het oppervlaktewater verzamelde zich in zogenaamde droge dalen en voerde daarbij ontdooid materiaal mee. Aan het einde van een droog dal of een aan de voet van een helling ontstond een waaiervormige afzetting van meegevoerd materiaal.

Op het AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), zie bijlage 6 is te zien dat het plangebied op de overgang van de hooggelegen stuwwal ten noorden naar de lagere zandgronden ten zuidoosten ligt. De landschapsvorm die herkenbaar is op het AHN is typisch voor een daluitspoelingswaaier.

Bodemkundig (bijlage 10) ligt het gebied in de bebouwde kern en ongekarteerd gebied. Er kan echter worden aangenomen dat de hoge bruine enkeergronden (bEZ23), gelegen ten oosten van het plangebied, doorlopen.

Enkeerdgronden zijn zandgronden met een plaggendek van tenminste 50 cm dik. Dit plaggendek is vanaf de Late Middeleeuwen ontstaan door het periodiek opbrengen van met mest vermengde plaggen op de akker. Doel hiervan was de bodemvruchtbaarheid op peil te houden of te verbeteren. Enkeerdgronden zijn voor wat betreft archeologie om twee redenen relevant. De oudste enkeerdgronden zijn meestal ontstaan op locaties die ook vóór het in zwang komen van plaggenbemesting al als akker in gebruik waren. Dat waren meestal relatief hooggelegen, goed ontwaterde zandgronden die redelijk goed met de toenmalige landbouwtechnieken konden worden bewerkt. Door deze eigenschappen zijn deze gronden vaak al heel vroeg – soms al vanaf het midden-Neolithicum – in gebruik genomen als landbouwgrond. Resten van bewoning uit deze perioden wordt daarom vaak onder een plaggendek aangetroffen.

Daarnaast fungeert het plaggendek in meer moderne tijden als een dikke beschermende laag, waardoor eventueel aanwezige resten niet of in mindere mate zijn aangetast door allerlei bodemingrepen.

2.3 ARCHEOLOGIE

2.3.1 BEKENDE ARCHEOLOGISCHE WAARDEN

Op 1 juli 2021 is de Oudheidkundige Kring Rheden Roozendaal geraadpleegd. Helaas is tot nu toe geen reactie gekomen. Jan Verhagen van de AWN – Afdeling 17 is geraadpleegd op 1 juli 2021. Volgens zijn reactie op 9 juli 2021 beschikt de AWN niet over extra gegevens uit de nabijheid van deze locatie.

Bijlage 11 toont de locaties van de bekende archeologische waarden en de uitgevoerde archeologische onderzoeken in de omgeving van het plangebied. In het plan- en onderzoeksgebied zijn diverse bekende waarden geregistreerd.

2.3.2 WAARNEMINGEN

In het onderzoeksgebied zijn diverse waarnemingen bekend:

Circa 80 m ten noorden van het plangebied zijn een aantal losse vondsten geregistreerd (Archis objectnummer 1035366, gemeentelijke verwachtingskaart nummer 115). Het betreft een onbekend aantal fragmenten handgevormd aardewerk, tefriet, steen en huttenleem, gedateerd in de IJzertijd. Het complextype is onbekend.

Op circa 270 m ten noordoosten van het plangebied is een vondstmelding geregistreerd (objectnummer 1075413, gemeentelijke verwachtingskaart nummer 6). Het vondstmateriaal bestaat uit een fragment handgevormd aardewerk en houtskooldeeltjes, aangetroffen tijdens een booronderzoek in verband met de vervaardiging van de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart. De scherf is gedateerd in de periode Late Bronstijd – Late Middeleeuwen. Het complextype is onbekend.[7]

Op circa 377 m ten noordoosten van het plangebied is een vondstmelding geregistreerd (objectnummer 1075412, gemeentelijke verwachtingskaart nummer 137). Het vondstmateriaal bestaat uit een fragment handgevormd aardewerk, aangetroffen tijdens een booronderzoek in verband met de vervaardiging van de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart. De scherf is gedateerd in de Late Bronstijd – Late Middeleeuwen. Het complextype is onbekend.[8]

Op circa 471 m ten noordoosten van het plangebied is een losse vondst geregistreerd (objectnummer 1107002, gemeentelijke verwachtingskaart nummer 4). Het betreft een fragment handgevormd aardewerk, gedateerd in de Bronstijd – Romeinse Tijd. Het complextype is onbekend.

Op circa 413 m ten noordwesten van het plangebied is een losse vondst geregistreerd (objectnummer 1093869, gemeentelijke verwachtingskaart nummer 349). Het betreft een fragment vuursteen, aangetroffen tijdens werkzaamheden in een tuin. Het fragment is gedateerd in het Midden Paleolithicum en toegeschreven aan complextype akker/tuin.

2.3.3 AMK-TERREINEN

AMK-terreinen (= Archeologische Monumentenkaart) zijn terreinen waarvan bekend is dat zich archeologische resten in de grond bevinden. Het archeologisch belang daarvan is bovendien gewaardeerd. Zo zijn er AMK-terreinen van archeologisch belang, hoog, zeer hoog archeologisch belang en wettelijk beschermde AMK-terreinen van zeer hoog archeologisch belang).

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen AMK-terreinen geregistreerd.

2.3.4 GEMEENTELIJKE VERWACHTINGSKAART

Op de gemeentelijke verwachtingskaart (bijlage 7) ligt het plangebied in een zone met een hoge verwachting, waarbij een goede conservering waarschijnlijk wordt geacht. De kaart toont tevens enkele waarnemingen die in het kader van dit onderzoek als interessant aangemerkt zijn.

Op circa 230 m ten oosten van het plangebied zijn twee locaties geregistreerd die van belang waren in de nadagen van de Tweede Wereldoorlog (gemeentelijke verwachtingskaart nummers 308 en 309). Het betreft een tijdelijke Duitse Verbandplatz, gelegen in het voormalig Park Hotel, en een naastgelegen Duitse begraafplaats. Het pand bestaat tegenwoordig niet meer en het kerkhof is na de oorlog geruimd.

Op circa 270 m ten zuidoosten van het plangebied zijn enkele losse vondsten geregistreerd (gemeentelijke verwachtingskaart nummer 8). Het betreft drie gouden halsringen, gedateerd in de Laat Romeinse Tijd en toegeschreven aan complextype

[7] Willemse en Wijnen 2012.
[8] Willemse en Wijnen 2012.

depot. Binnen Archis (objectnummer 1022426) staan deze vondsten echter ver buiten het onderzoeksgebied geregistreerd.

Op circa 75 m ten westen van het plangebied is terrein van cultuurhistorische waarde geregistreerd (gemeentelijke verwachtingskaart nummer 18). Het betreft de locatie van buitenplaats en Huis Overbeek.

Op de gemeentelijke archeologische beleidskaart (bijlage 7) ligt het plangebied in een zone die tot een onderzoeksgebied wordt gerekend, met enkele aandachtsgebieden in de directe omgeving.

2.3.5 EERDER ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

In de omgeving van het plangebied hebben eerder archeologische onderzoeken plaatsgevonden. De onderzochte locaties zijn afgebeeld in bijlage 11.

Zaakidentificatie 2114986100: Op circa 254 m ten zuidwesten van het plangebied is een booronderzoek uitgevoerd in verband met nieuwbouwplannen binnen het plangebied. Het onderzoek heeft uitgewezen dat binnen het plangebied een esdek aanwezig is met een dikte van circa 50 cm, dat in grote mate geroerd is. Archeologische indicatoren, in de vorm van baksteen, (verbrand) hout, steenkool, metaal en glas zijn aangetroffen in de gehele A-horizont binnen het plangebied. In de overgang van het esdek naar de onverstoorde ondergrond zijn twee fragmenten aardewerk aangetroffen uit de Late Middeleeuwen. Gezien de beperkte omvang van het plangebied en bodemverstoringen enerzijds en de aanwezigheid van archeologische indicatoren anderzijds is geadviseerd om lokale amateurarcheologen waarnemingen te laten doen tijdens de toekomstige ontgravingen. Waarneming 1081492 is verbonden aan dit onderzoek.[9]

Zaakidentificatie 2474301100: Op circa 325 m ten zuidwesten van het plangebied is een archeologische begeleiding uitgevoerd in verband met de herinrichting van het terrein. Het onderzoek heeft uitgewezen dat de natuurlijke bodemopbouw is afgedekt met een opgebracht/geroerd pakket. De aangetroffen archeologische grondsporen bestaan uit drie kuilen. Het vondstmateriaal bestaat enkele fragmenten aardewerk dat afkomstig is uit de verstoorde bovengrond en zijn gedateerd in de Nieuwe Tijd. Waarnemingen 1127945 en 1102249 zijn verbonden aan dit onderzoek.[10]

Zaakidentificatie 2346954100: Op circa 480 m ten zuidwesten van het plangebied is een bureau- en booronderzoek uitgevoerd in verband met sloop- en nieuwbouwplannen binnen het plangebied. Op basis van het bureauonderzoek is een hoge verwachting voor nederzettingsresten uit het Midden-Paleolithicum tot en met de Nieuwe Tijd vastgesteld. Uit het booronderzoek is gebleken dat zich in het plangebied sandr-afzettingen bevinden. Op basis van de resultaten van het veldonderzoek wordt geadviseerd om vervolgonderzoek uit te laten voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Waarneming 1096417 is verbonden aan dit onderzoek.[11]

Zaakidentificatie 4856180100: Op circa 352 m ten westen van het plangebied is een booronderzoek uitgevoerd in verband met de herinrichting van het terrein. Verdere documentatie was niet verkrijgbaar in Archis en Danseasy.

Zaakidentificatie 2327546100: Op circa 490 m ten westen van het plangebied is een archeologische begeleiding uitgevoerd in het kader van rioolwerkzaamheden. Het

[9] De Vos 2006.
[10] Pronk 2015.
[11] Horn en Moerman 2011.

onderzoek heeft uitgewezen dat de natuurlijke bodemopbouw grotendeels onverstoord is gebleven. De aangetroffen archeologische grondsporen bestaan uit zes kuilen en een greppel. Het overgrote deel van het vondstmateriaal bestaat uit handgevormd aardewerk en maalsteen. Dit is geïnterpreteerd als nederzettingsafval en gedateerd in de IJzertijd. Waarneming 1095040 en nummer 175 op de gemeentelijke verwachtingskaart zijn verbonden aan dit onderzoek.[12]

Zaakidentificatie 4942615100: Op circa 370 m ten noordwesten van het plangebied is een bureauonderzoek uitgevoerd in verband met de herinrichting van het terrein. Verdere documentatie was niet verkrijgbaar in Archis en Danseasy.

2.3.6 PROVINCIALE KENNISAGENDA GELDERLAND

Op de verplicht gestelde integrale kennisagenda Archeologie provincie Gelderland ligt het plangebied in de Veluwezoom. Hierover is het volgende bekend:[13]

Prehistorie (laat & vroeg):
De kennis van de vroege prehistorie in de Veluwezoom beperkt zich tot meldingen van losse vondsten. In de late prehistorie komen daarbij (vanaf het Laat-Neolithicum tot de Bronstijd) grafheuvels voor, zoals die elders in het gebied van de Veluwe ook te vinden zijn. In Elsweiden te Velp is een boerderij van het Type Oss 2b of type Wachtum uit de Vroege IJzertijd aangetroffen.

Romeinse Tijd:
Betreffende de Romeinse Tijd is in Velp te Elsweiden een plattegrond uit de Midden-Romeinse tijd bekend, daarnaast is een waterput aangetroffen die eveneens in de Midden-Romeinse tijd is te dateren.

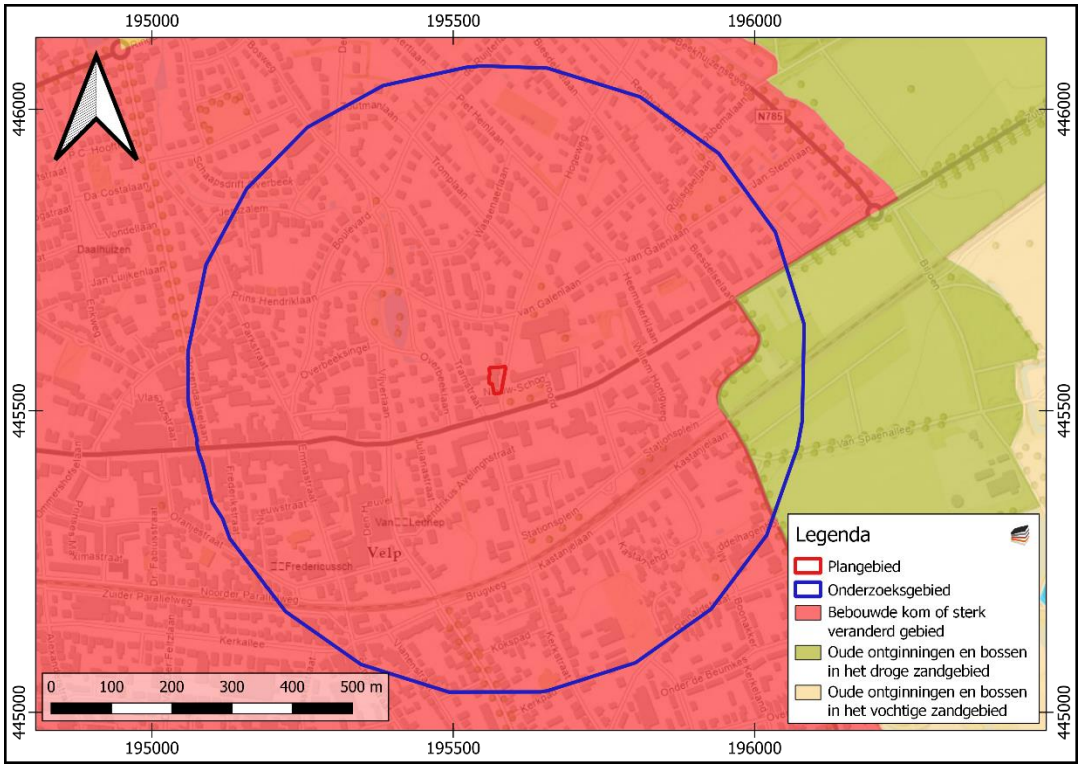
Vroege Middeleeuwen:
Op een opmerkelijke Vroegmiddeleeuwse goudschat in Velp na is er nagenoeg geen concrete informatie over de Vroege Middeleeuwen aanwezig.

Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd:
In het plangebied Elsweiden te Velp zijn Laatmiddeleeuwse resten aangetroffen uit de periode 10e – 12e eeuw en de 14e en 15e eeuw. Deze bestonden uit een greppel met bruggenhoofd, een spieker en drie waterputten. Resten uit de Nieuwe Tijd zijn vooral bekend uit de stad Arnhem.

2.3.7 KAART PROVINCIE GELDERLAND

Op de verplicht gestelde Kaart Historisch landschap, historische stedenbouw en archeologie van de provincie Gelderland (zie afbeelding 3) ligt het plangebied in een zone die als historisch geografische eenheid "Bebouwde kom of sterk veranderd gebied" geregistreerd staat.[14]

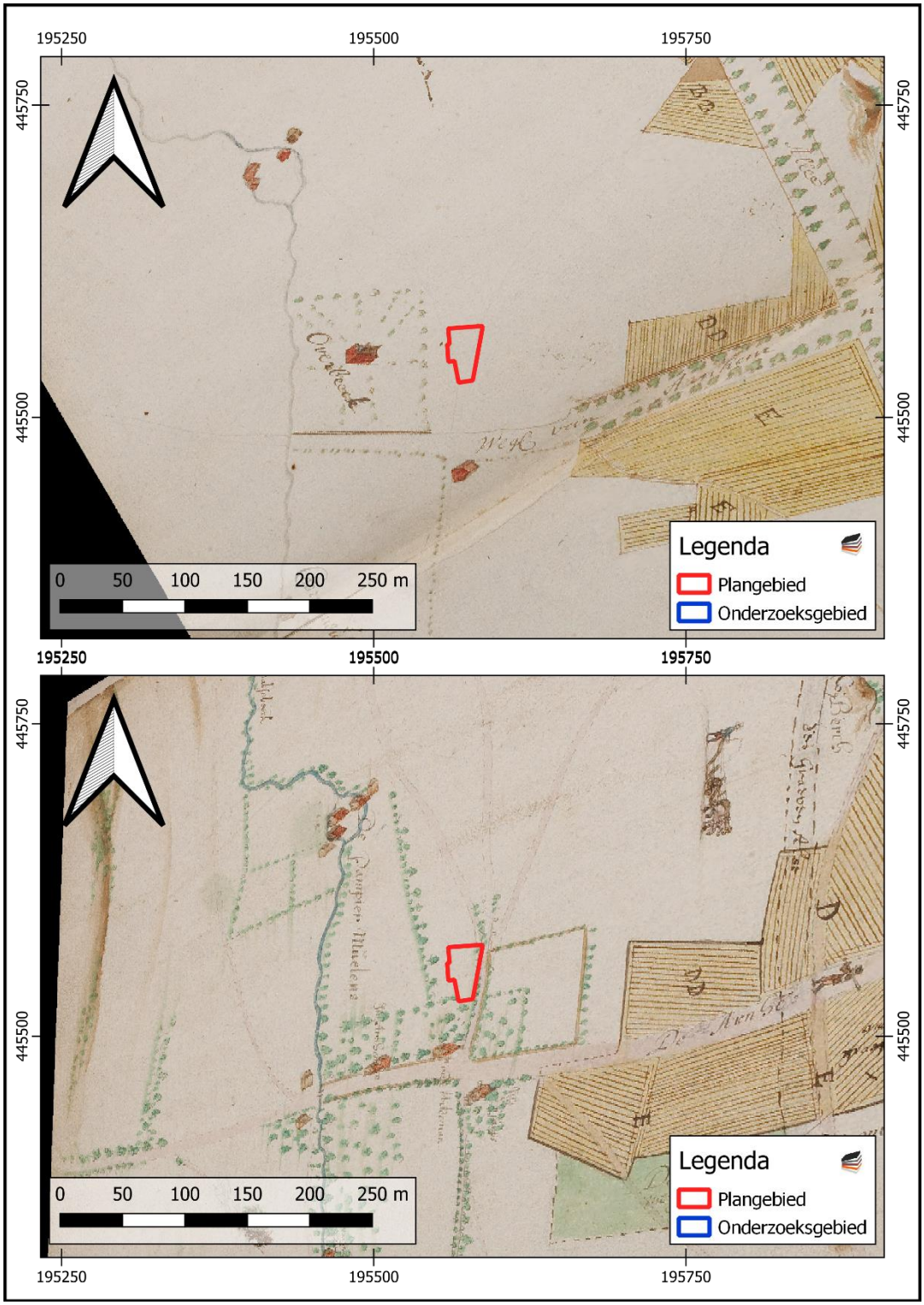
[12] Zielman 2011.
[13] Bruning 2012.
[14] https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=fc07d32a5d80443bbe9d7be9777ea344



Afbeelding 3. Uitsnede uit de Kaart Historisch landschap, historische stedenbouw en archeologie van de provincie Gelderland.

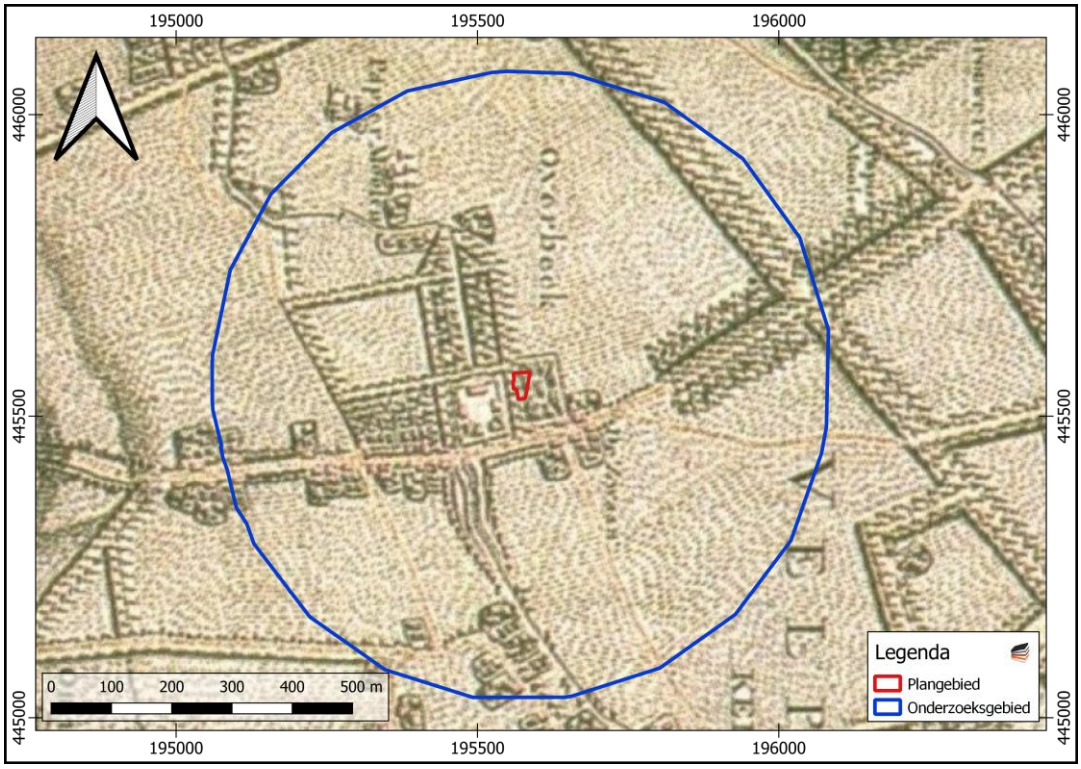
2.4 HISTORIE

Op twee kaartbladen uit het "Kaartboek van alle aan het St. Catharinae gasthuis toebehoorende landerijen" uit 1635 is het plangebied in beide gevallen volledig onbebouwd (zie afbeelding 4).



Afbeelding 4. Uitsnede uit het Kaartboek van alle aan het St. Catharinae gasthuis toebehoorende landerijen (Niclaes en Isack Geelkerck, 1635) . Bron: Gelders Archief: 558-0004 (boven) en 558-0005 (onder).

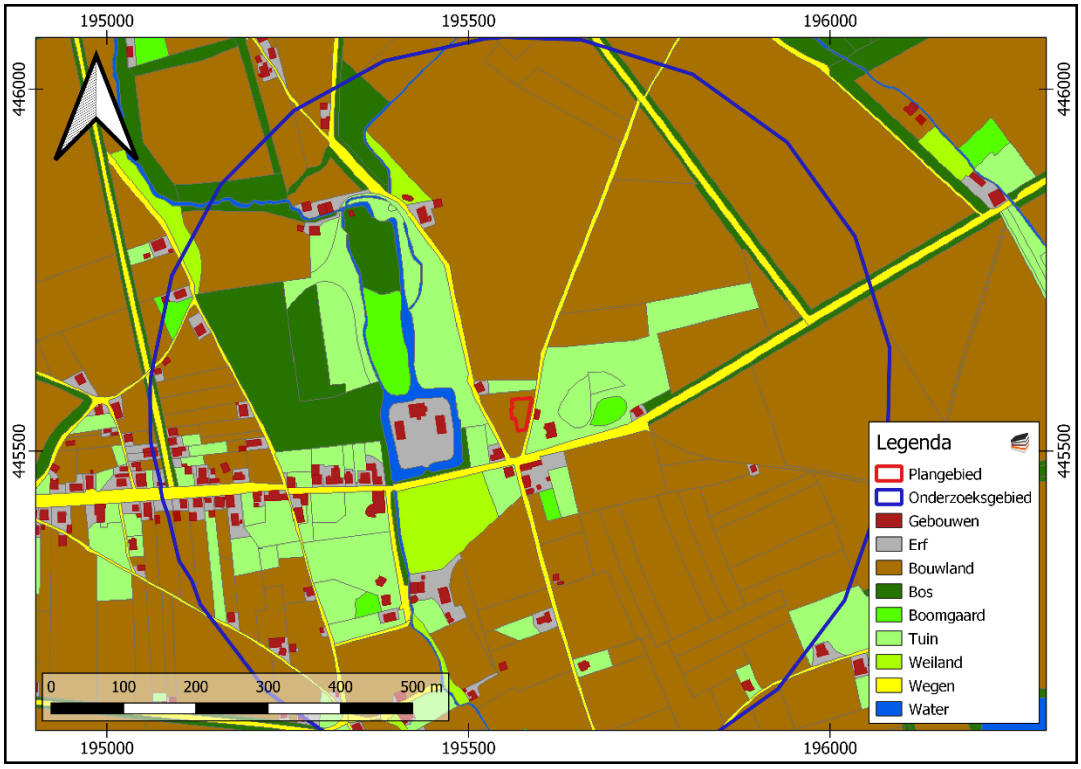
Op het kaartblad uit de Hottinger-atlas uit 1773-1794 is geen bebouwing te zien. Wel ligt het plangebied binnen de tuinen aan de westelijke zijde van Huis Overbeek (zie afbeelding 5).



Afbeelding 5. Uitsnede uit de Hottinger-atlas. Bron: J. Habraken.

Op de eerste kadastrale kaart (circa 1832) is het plangebied en haar omgeving nog onbebouwd (zie onderstaande afbeelding).[15] Het terrein is op de OAT (Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel) aangeduid als bouwland. Het terrein behoort tot de landgoederen van Samuel baron van Eck van Overbeek, lid van de Staten van Gelderland. Zijn residentie, Huis Overbeek, is gelegen ten westen van het plangebied. Het Huis Overbeek had een omgrachting die gevoed werd door beken en een recht toevoerkanaal. Het plangebied ligt op basis van het historische kaartmateriaal binnen ca. 100 m van een beekdal.

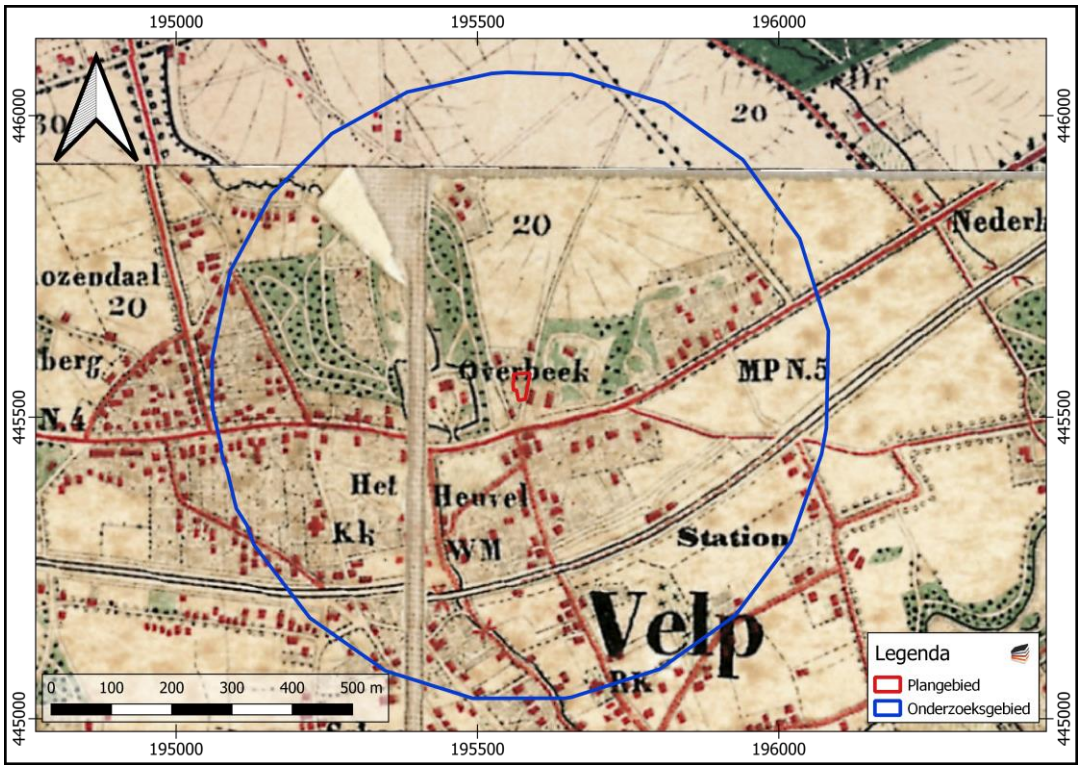
[15] www.hisgis.nl



Afbeelding 6. Uitsnede uit de eerste kadastrale kaart, circa 1832.

Op de topografische kaart van 1872 (zie afbeelding 7) is het plangebied onbebouwd en in gebruik als bouwland.[16] Ten opzichte van de eerste kadastrale kaart is weinig veranderd. Het landgoed behorende tot Huis Overbeek is duidelijk zichtbaar ten westen van het plangebied. De dorpskern van Velp bevindt zich ten zuidwestelijk deel van het onderzoeksgebied. Dwars door de zuidelijke helft is een spoorbaan gerealiseerd tussen Arnhem en Zutphen.

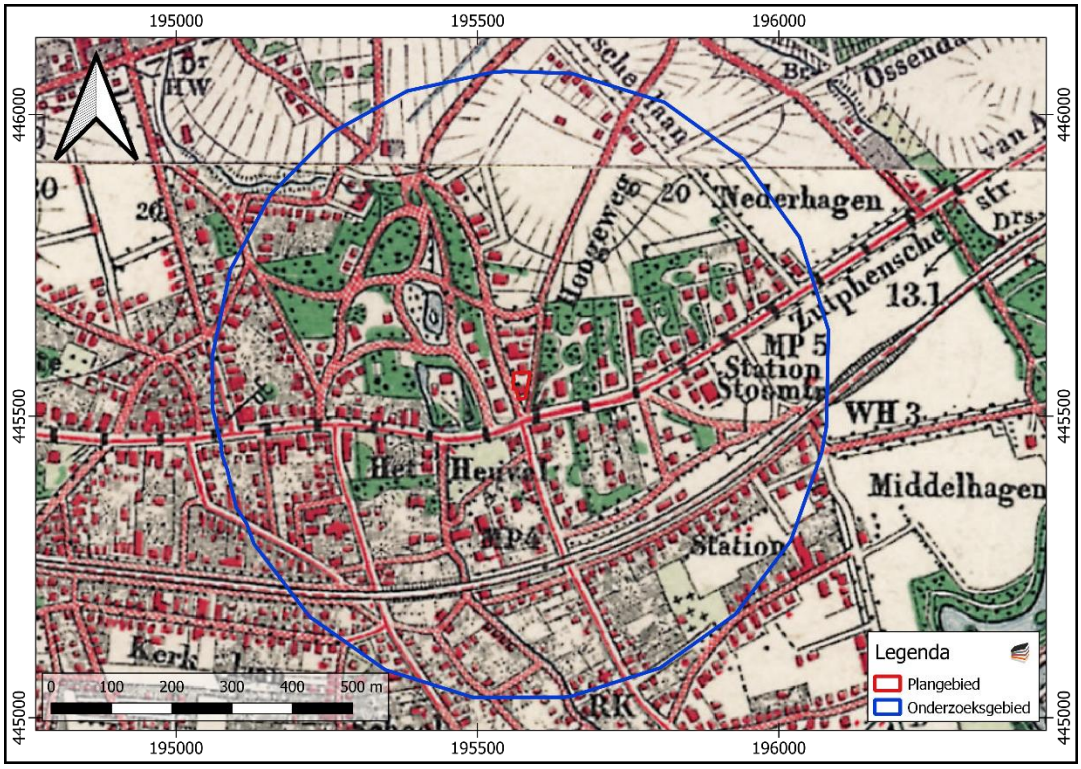
[16] www.topotijdreis.nl



Afbeelding 7. Uitsnede uit de topografische kaart van 1872.

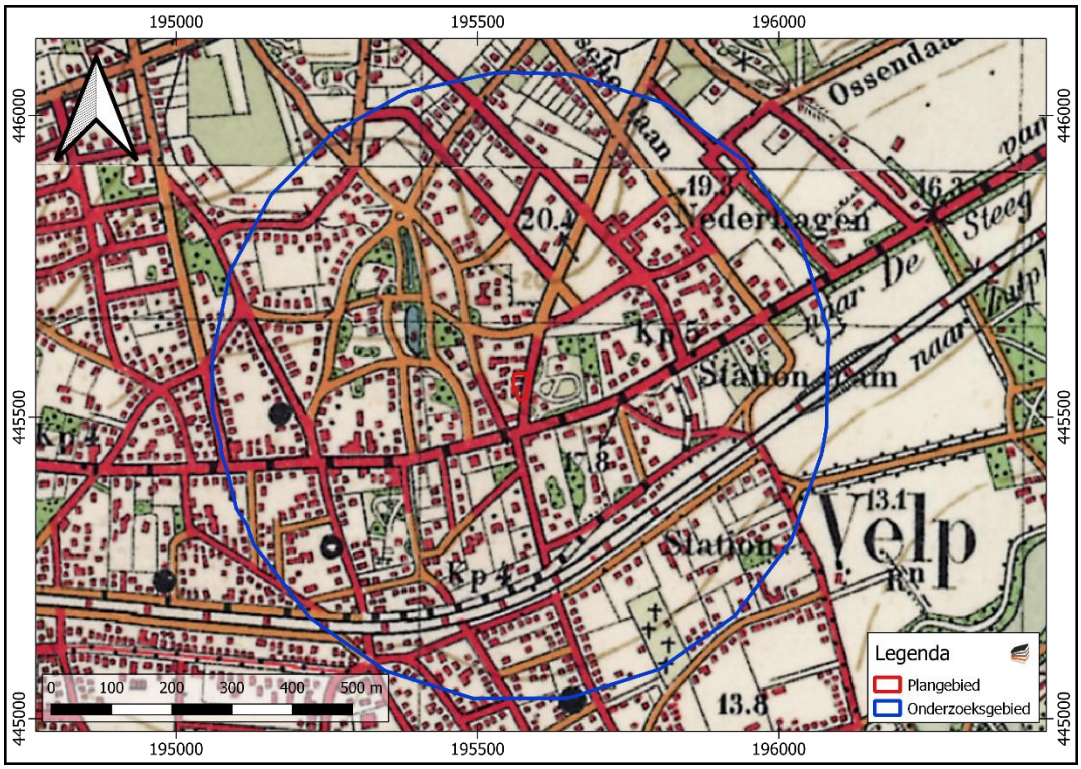
Op de topografische kaart van 1908 (zie afbeelding 8) is het plangebied deels bebouwd. Deze bebouwing is in het zuidelijk deel van het plangebied geconcentreerd. De bebouwing van de dorpskern van Velp heeft zich uitbreid, met name ten zuidoosten en zuidwesten zijn nieuwe wijken ontstaan. Ook in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied is een uitbreiding van de bebouwing waarneembaar. Huis Overbeek is in het begin van de 19e eeuw gesloopt, het landgoed is daarbij in delen verkocht. Op de kaart is een herindeling van het terrein duidelijk zichtbaar. De bebouwing binnen het plangebied bestaat onder meer uit een koetshuis van de paardentram die tussen 1872 en 1912 tussen Arnhem en Velp liep.[17]

[17] www.kusee.nl/paardentram/15-ge-ah.php



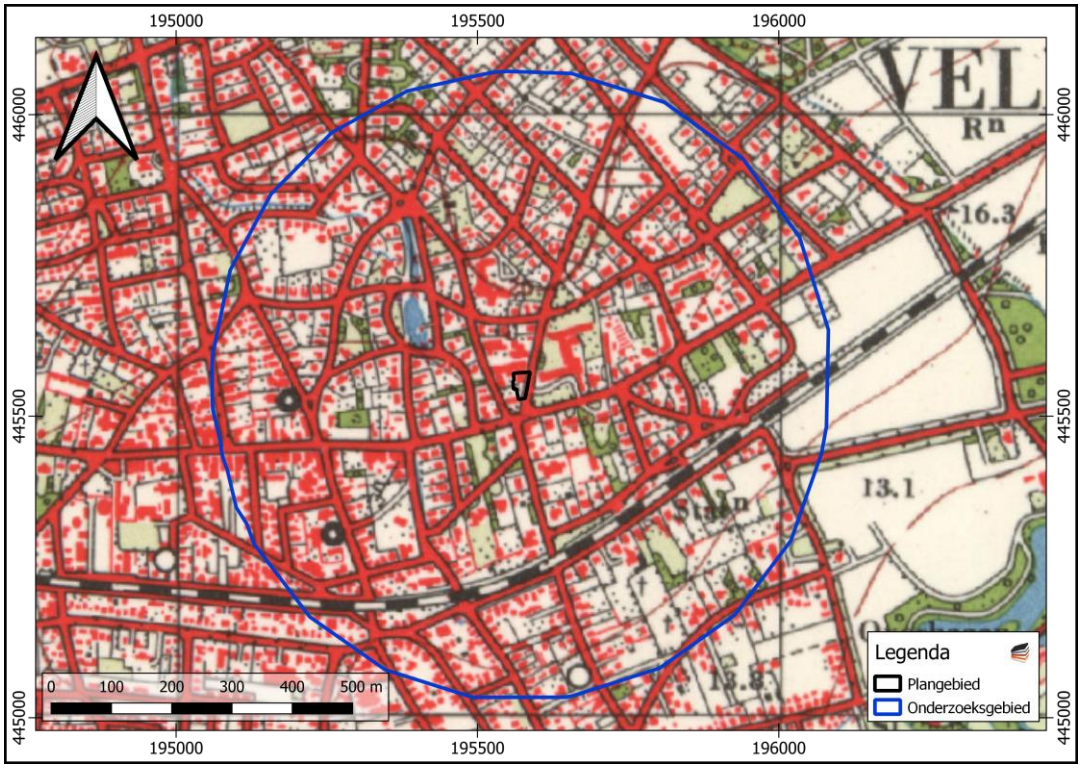
Afbeelding 8. Uitsnede uit de topografische kaart van 1908.

De uitbreiding van de woonwijken blijft doorgaan in de volgende jaren. Op de topografische kaart van 1931 (zie afbeelding 9)is zichtbaar dat deze zich heeft voortgezet in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied. Ook de terreinen van voormalig landgoed Overbeek zijn inmiddels opnieuw voorzien van woningbouw.



Afbeelding 9. Uitsnede uit de topografische kaart van 1931.

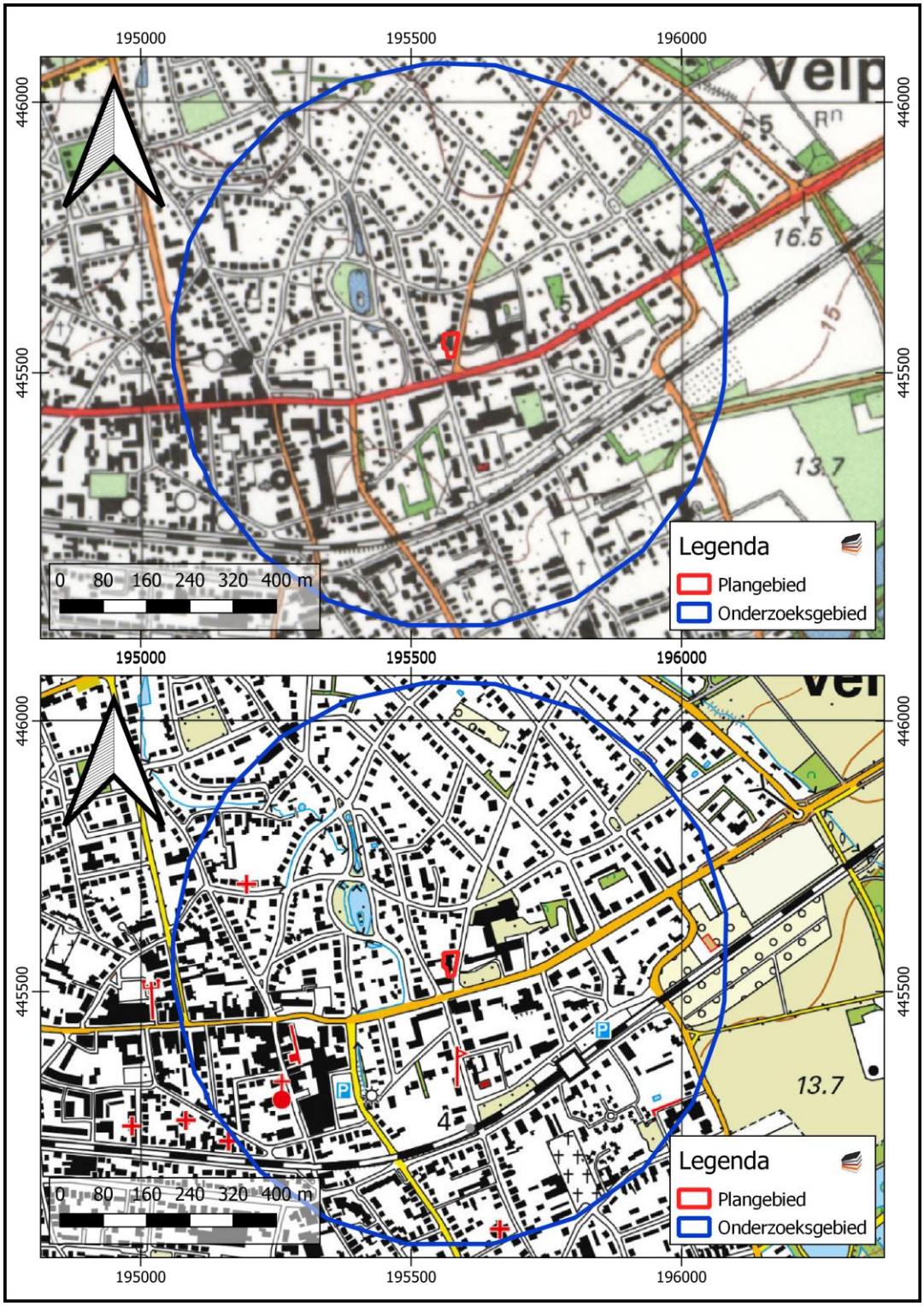
De huidige bebouwing binnen het plangebied is in 1950 gerealiseerd.[18] De topografische kaart van 1962 (afbeelding 10) toont aan dat het plangebied inmiddels volledig is omgeven door de kern van Velp. De reeds bestaande bebouwing in de omgeving is op grote schaal vernieuwd en op plaatsen uitgebreid.



Afbeelding 10. Uitsnede uit de topografische kaart van 1962.

Gedurende de laatste decennia heeft het onderzoeksgebied weinig tot geen ingrijpende veranderingen gezien. De topografische kaarten van 1990 en 2019 (afbeelding 11) tonen dit duidelijk aan. Verdere uitbreidingen van de bebouwde kern lijken te zijn uitgebleven. Het plangebied zelf is sinds de realisering van de huidige bebouwing onveranderd gebleven.

[18] Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).



Afbeelding 11. Uitsnede uit de topografische kaart van 1990 (boven) en 2019 (onder).

2.4.1 TWEEDE WERELDOORLOG

Op basis van de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) ligt het plangebied buiten de grenzen van de bekende linies en operatieterreinen. Op de gemeentelijke

verwachtingskaart voor restanten uit de Tweede Wereldoorlog (bijlage 9) is zichtbaar dat binnen het plangebied enkele aandachtsgebieden liggen.

Op circa 230 m ten oosten van het plangebied zijn twee locaties geregistreerd die van belang waren in de nadagen van de Tweede Wereldoorlog (gemeentelijke verwachtingskaart nummers 55 en 56). Het betreft een tijdelijke Duitse Verbandplatz, gelegen in het voormalig Park Hotel, en een naastgelegen Duitse begraafplaats. Het pand bestaat tegenwoordig niet meer en het kerkhof is na de oorlog geruimd.

De luchtoorlog is in de regio van Velp in grote mate aanwezig geweest. Ten noordwesten van Velp lag vliegbasis Deelen. Een groot aantal leden van Luftgaukommando Holland werd ingekwartierd in ruim honderd gevorderde woningen in Velp. Daarnaast zijn er verschillende crashlocaties van vliegtuigen te vinden in de regio.[19]

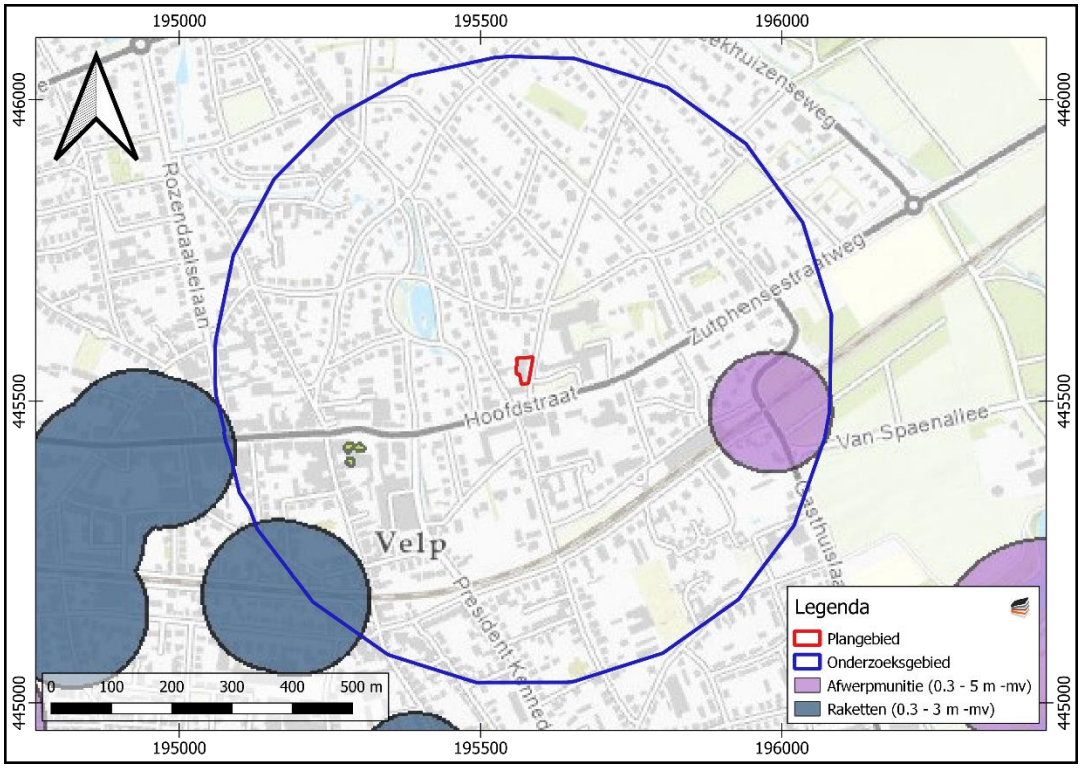
Op circa 670 m ten zuidwesten van het plangebied (gemeentelijke verwachtingskaart nummer 2) is de crashlocatie van een Britse Mustang IIIb, neergehaald door luchtafweergeschut op 10 september 1944.

Op de zuidoostelijke grens van het onderzoeksgebied (gemeentelijke verwachtingskaart nummer 4) is de crashlocatie van een Britse Spitfire XVI, neergehaald door luchtafweergeschut op 1 april 1945.

Ook zijn er zogenaamde Vergeltungswaffen (met name V1 raketten) neergekomen in de regio, deze werden vanaf het oosten van Nederland richting Antwerpen afgevuurd. Hoewel er meerdere crashlocaties staan aangegeven op de gemeentelijke verwachtingskaart, toont het geraadpleegde register voor V1- en V2-crashlocaties een aanzienlijk hoger aantal.[20]

Op de zuidwestelijke grens van het onderzoeksgebied (gemeentelijke verwachtingskaart nummer 40) is de crashlocatie van een V1 aangegeven. Deze is op 27 maart 1945 neergehaald door een Brits jachtvliegtuig. Volgens de beschrijving in de catalogus zijn er diezelfde dag nog acht V1's neergekomen in de omgeving van Velp. Het crashregister toont echter nog twee locaties in de directe omgeving, van zowel 26 als 28 maart. Daarnaast is aangegeven dat er tussen 22 februari en 28 maart 1945 een onbekend aantal V1's zijn neergekomen op een onbekende locatie direct ten noordwesten van het plangebied. Volgens de VEO Bommenkaart valt het plangebied binnen een zone waarin een vooronderzoek ten behoeve van de risicokaart voor de gemeente Rheden heeft plaatsgevonden, op deze kaart zijn aan de oostelijke en zuidwestelijke grenzen van het onderzoeksgebied zones aanwezig waarin mogelijke resten van munitie kunnen worden verwacht (zie afbeelding 12).[21]

[19] www.verliesregister.studiegroepluchtoorlog.nl
[20] www.vergeltungswaffen.nl
[21] www.explosievenopsporing.nl/veo-bommenkaart/



Afbeelding 12. Uitsnede uit de gemeentelijk risicokaart van met explosieven verdachte gebieden.

Behalve de reeds beschreven locaties zijn er nog diverse gebeurtenissen die tot restanten in het bodemarchief tot gevolg hebben kunnen leiden. Door de strategische ligging van Velp zijn in februari 1943 zijn in groten getale gebouwen binnen het onderzoeksgebied gevorderd ten behoeve van verschillende onderdelen van het Duitse leger. In 1944 werd circa 250 m ten oosten van het plangebied Hotel Naeff in gebruik genomen als het SS- und Polizeigericht. De nabijgelegen vestiging van de Rotterdamsche Bank (thans ABN Amro) werd in gebruik genomen als gevangenis door de Sicherheidsdienst (SD). Circa 400 m ten noordoosten werd het hoofdkwartier van de SD nabij het reeds bestaande plaatselijke hoofdkwartier van de Wehrmacht ingericht.[22] Het eerdergenoemde Park Hotel is omgevormd tot een tijdelijk ziekenhuis, waarnaast een begraafplaats is ingericht. Het hotel, zwaar beschadigd tijdens de oorlog, is naderhand gesloopt. De naastgelegen begraafplaats is geruimd. Tijdens de laatste oorlogsmaanden zijn regelmatig bombardementen en beschietingen uitgevoerd, tot aan de dag voor de bevrijding van het dorp.[23]

[22] www.wo2gld.nl
[23] www.mijngelderland.nl/inhoud/verhalen/de-bevrijding-van-velp

HOOFDSTUK 3 CONCLUSIE EN VERWACHTINGSMODEL

3.1 BEANTWOORDING VERPLICHTE ONDERZOEKSVRAGEN (BUREAUONDERZOEK)

Het onderzoek is uitgevoerd conform de protocollen SIKB KNA 4002 en 4003.

Beantwoording van de verplichte onderzoeksvragen zoals aangegeven in Handboek archeologisch bureauonderzoek 2017:

1. *Wat is de aard (ontstaanswijze en classificatie), diepteligging, genese en gaafheid van natuurlijke bodemhorizonten en natuurlijke afzettingen binnen een afstand tot ca. 200 m vanaf de onderzoekslocatie?*

Het plangebied ligt in de Veluwezoom. Het terrein bestaat uit aflopende stuwwallen, daluitspoelingswaaier en hellingafspoelingen. In deze gronden zijn oorspronkelijk voornamelijk holtpodzolgronden ontstaan. Door de ontginning van deze gronden en een langdurig en intensief gebruik als bouwland zijn de oorspronkelijke door bodemvorming ontstane bodemhorizonten vaak verspit. Vanaf de Late Middeleeuwen kon door het periodiek opbrengen van met mest vermengde plaggen op de bouwlanden een humeus dek (plaggendek) van tenminste 50 cm dikte ontstaan. De gronden hebben een relatief lage grondwaterstand. De archeologisch relevante natuurlijke bodemopbouw begint waarschijnlijk binnen 50 à 100 cm -mv bij een gave bodemopbouw.

2. *Wat is de aard (ontstaanswijze), diepteligging, genese, gaafheid, dikte, en omvang van eventueel in het omringende gebied voorkomende afdekkende lagen en de (geschatte) ouderdom daarvan (plaggendek, stuifzandlaag, colluvium, kleidek, afvallaag, ophogingslaag)?*

De boven beschreven oorspronkelijke natuurlijke bodemopbouw is mogelijk deels vergraven en afgetopt bij de ontginning en door het landbouwkundig gebruik. Hierdoor zijn de natuurlijke bodemhorizonten mogelijk geheel of gedeeltelijk verdwenen en bestaat de bodemopbouw waarschijnlijk uit een AC-profiel. Mogelijk bestaat het huidige, onverstoorde bodemtype uit hoge bruine enkeerdgronden, vanwege de aanwezigheid van een plaggendek dat is opgebracht door plaggenbemesting. Bij de aanwezigheid van een dunner plaggendek (matig dikke A-horizont van 30 tot 50 cm dikte) kan er sprake zijn van een loopodzolgrond.

3. *Wat is het historisch landgebruik van de onderzoekslocatie en het omringende gebied geweest?*

Het historisch landgebruik van het plan- en onderzoeksgebied bestaat bijna geheel uit akkerland. De huidige Hogeweg waaraan het plangebied gelegen was, bestond reeds begin 19e eeuw en gaat waarschijnlijk verder terug. Op het historisch kaartmateriaal is te zien dat binnen 100 m ten westen het plangebied een beekdal ligt, dat in de huidige tijd sterk veranderd is. In het uiterste noordelijk en zuidelijk deel van het plangebied was waarschijnlijk bebouwing aanwezig voordat de huidige woonwijk ontstaan is. In de zogenaamde Hottinger-atlas is zichtbaar dat het plangebied mogelijk (tijdelijk deels binnen de tuinen van Huis Overbeek heeft gelegen.

4. *Welke gegevens met betrekking tot archeologische complexen ('waarnemingen' inclusief uitkomsten historisch kaartonderzoek) zijn reeds binnen het onderzoeksgebied en/of binnen de landschappelijke eenheden rondom de onderzoekslocatie bekend?*

Vanuit ARCHIS zijn verschillende vindplaatsen bekend binnen het onderzoeksgebied, binnen een overeenkomende landschapseenheid. Zover bekend betreft het vindplaatsen vanaf het Neolithicum met complextype bewoning inclusief verdediging, afgezien van een enkel vuursteenfragment uit het Midden-Paleolithicum. Algemeen betreft het toevalsvondsten, maar ook tijdens een booronderzoek en archeologische begeleiding zijn resten uit de Bronstijd/IJzertijd en Middeleeuwen aangetroffen.

5. *Welke natuurlijke formatieprocessen (sedimentatie, erosie, laterale verplaatsing, bodemvorming, degradatie e.d.) hebben een rol gespeeld in het onderzoeksgebied?*

Het plangebied is waarschijnlijk weinig tot niet onderhevig geweest aan sedimentatie, erosie en laterale verplaatsing na het Vroeg-Holoceen. Wel is bodemvorming (podzolering) opgetreden. Door bodemvorming kan over de tijd degradatie (o.a. verbleking) van archeologische sporen zijn opgetreden.

6. *Met welke culturele formatieprocessen (grondbewerking, bemesting, ophoging, betreding, percelering, [de-]constructie, materiaaltypen, materiaalgebruik en materiaaldepositie e.d.) hebben een rol gespeeld in het onderzoeksgebied?*

In het plan- en onderzoeksgebied is historisch gezien sprake van een akkerland, dit gaat gepaard met plaggenbemesting.

7. *Welke formatieprocessen kunnen een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van eventuele aanwezige vondstspreidingen, de vondstdichtheid, vondst- en spoorniveaus en de fysieke kwaliteit van eventueel aanwezige archeologische resten?*

Eventuele formatieprocessen die een rol hebben spelen bij de totstandkoming van de mogelijke verspreiding van archeologische resten en de daaruit resulterende vondstdichtheid zijn binnen het huidige stadium van bureauonderzoek onbekend.

8. *Wat is de aard (materiaalsoorten, fragmentatie, dichtheden, ruimtelijke en stratigrafische spreiding, etc.) van (mogelijk) aanwezige vondst- en/of spoorcomplexen?*

Deze eventuele aard en aanwezige vondst en of spoorcomplexen zijn binnen het huidige stadium van bureauonderzoek onbekend. Waarschijnlijk is er sprake van een enkel archeologisch niveau, direct onder de A-horizont.

9. *Hoe manifesteren deze zich tijdens prospectieonderzoek?*

Archeologische resten manifesteren zich door vondstconcentraties (voornamelijk aardewerk, vuursteen, houtskool) en archeologische lagen.

10. *Met de inzet van welke zoekmethoden (detectie- en waarnemingsvorm, monsterbehandeling en zoekstrategie) kunnen vondst- en/of spoorcomplexen systematisch opgespoord worden (zoeksleuven, booronderzoek, veldkartering, geofysisch etc.).*

Met het inzetten van een inventariserend veldonderzoek – verkennende fase wordt inzicht verkregen in de bodemopbouw en eventuele bodemverstoring. De verkozen onderzoeksmethode is een standaardmethode binnen de archeologische AMZ-cyclus.

3.2 Conclusie

Op basis van de inventarisatie kan het volgende geconcludeerd worden.

Landschappelijk gezien ligt het plangebied op een daluitspoelingswaaier. Binnen 100 m ten westen ligt een beekdal. Het bodemprofiel is vermoedelijk deels intact. Dit blijkt uit de historische gegevens, waarbij op grond van de kadastrale minuut 1832 sprake was van bouwlanden, die waarschijnlijk al langere tijd in gebruik waren. Omdat op dergelijke oude bouwlanden vaak enkeerdgronden aanwezig zijn, zijn eventueel aanwezige archeologische resten vaak goed beschermd en mogelijk behouden. Wel kan het zijn dat bij uit oude kaarten blijkt dat rekening is te houden met enige bodemverstoring als gevolg van bebouwing vanaf circa 1908. Verder moeten er plaatselijk diepe verstoringen zijn omdat er ondergrondse brandstoftanks aanwezig waren, waarschijnlijk op het zuidelijk deel van het terrein voor aan de weg. In de omgeving van het plangebied zijn archeologische resten uit vanaf het Midden-Paleolithicum tot en met de Nieuwe Tijd bekend.

3.3 Verwachtingsmodel

Op basis van het huidige bureauonderzoek geldt een middelhoge verwachting voor archeologische resten uit de perioden Midden-Paleolithicum tot Vroeg-Neolithicum, en een hoge archeologische verwachting voor Midden-Neolithicum tot Nieuwe Tijd. Het plangebied ligt in een zogenaamde gradiëntzone die waarschijnlijk favoriet was bij jagers-verzamelaars. Omdat het plangebied waarschijnlijk lange tijd in gebruik was als bouwland, is het de vraag of het natuurlijke bodemprofiel dat voor de ontginning van het terrein aanwezig moet zijn geweest intact is. Om die reden is de archeologische verwachting voor Midden-Paleolithicum tot Vroeg-Neolithicum middelhoog, terwijl de archeologische verwachting voor latere perioden hoog is.

Eventuele nederzettingen uit de Steentijd hebben een omvang van 50 – 200 m^2 (kleine variant) of 200 – 1000 m^2 (middelgrote variant). Nederzettingen uit de

periode Bronstijd – Middeleeuwen hebben meestal een omvang tussen 500 – 2000 m^2 (huisplaats) of meer dan 8000 m^2 (dorp).[24]

Deze resten liggen in de top van de natuurlijke ondergrond, mogelijk dicht onder het maaiveld onder een bouwvoor of eventuele ophogingslaag. De natuurlijke bodem wordt hier gevormd door dekzand waarin zich een podzol heeft ontwikkeld. Eventuele resten bestaan uit vuursteenstrooiingen (voornamelijk Neolithicum, in mindere mate Bronstijd en IJzertijd). Daarnaast kan (gefragmenteerd) aardewerk worden verwacht, evenals houtskool, verbrande huttenleem en natuursteen. Vanaf ongeveer de 17^{e} eeuw is ook baksteen te verwachten (rurale gebieden; in bewoningskernen al eerder). Deze vondstcategorieën bevinden zich aan of in het pleistocene zand, direct onder een bouwvoor. Daarnaast kunnen grondsporen worden verwacht. Het gaat daarbij overwegend om paalkuilen, greppels en afvalkuilen en dergelijke. Deze bevinden zich in de top van de pleistocene ondergrond en kunnen zich tot op grote diepte uitstrekken.

[24] Tol e.a. 2012.

HOOFDSTUK 4 VELDONDERZOEK

4.1 BESCHRIJVING ONDERZOEKSMETHODIEK

Het veldonderzoek heeft tot doel om meer inzicht te verkrijgen in de fysische situatie in het plangebied. Het dient de in het plangebied aanwezige bodems, de mate van verstoring en de aanwezigheid van potentiële archeologische niveaus in kaart te brengen. Aan de hand daarvan kan er voor het plangebied een gespecificeerd verwachtingsmodel worden opgesteld dat gedetailleerder en nauwkeuriger is dan een verwachtingsmodel dat louter gebaseerd is op bronnen en globalere bodem- en geomorfologische kaarten.

Voor het booronderzoek niet-toegankelijke en/of verstoorde delen zijn aangegeven op de kaart in bijlage 3.

Voor aanvang van het veldonderzoek is een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld en gedeponeerd in Archis3.[25] Het veldonderzoek bestond uit het zetten van vier verkennende boringen. Verkennend booronderzoek is een snelle en kostenefficiënte onderzoeksmethode om de archeologische potentie van een plangebied in kaart te brengen. Aangezien de specifieke bodemopbouw in het plangebied niet bekend is, is verkennend onderzoek in dit stadium de meest geschikte onderzoeksmethode.

De boringen zijn uitgevoerd met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm. De boorkernen zijn visueel geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren.

De boringen zijn gemeten met GPS met een nauwkeurigheid van 3 m. Het bodemprofiel is beschreven volgens de norm NEN 5104 en ASB. De NAP-maaiveldhoogtes van de boringen zijn bepaald aan de hand van het AHN. De profielbeschrijvingen zijn opgenomen in bijlage 13. De boorpuntenkaart met de posities van de boringen is opgenomen in bijlage 12.

Boven op de reguliere landelijk geldende onderzoekseisen stelt de regio Arnhem aanvullende eisen in de vorm van de volgende onderzoeksvragen:

[25] Wijnen 2021.

11. *Wat is de aard (ontstaanswijze, textuur, kleur), diepteligging en ouderdom van de relevante natuurlijke afzettingen in de ondergrond ter plaatse van het onderzoeksgebied?*

12. *Wat is de aard (kleur, textuur, samenstelling), diepteligging, genese en gaafheid van natuurlijke en eventueel antropogene bodemhorizonten (akkerlagen en overige 'verstoringslagen', bemestingslagen e.d.), ter plaatse van het onderzoeksgebied?*

13. *Wat is de aard, dikte en omvang van eventueel ter plaatse van het onderzoeksgebied voorkomende afdekkende lagen en de (geschatte) ouderdom daarvan (plaggendek, stuifzandlaag, kleidek, afvallaag, ophogingslaag)?*

14. *Indien er afdekkende lagen voorkomen; wat is de aard (ontstaanswijze, kleur, textuur, samenstelling), gaafheid en dikte van het onderliggende afgedekte bodemprofiel (natuurlijke en antropogene bodemhorizonten zoals oude akkerlagen) en/of afzettingen?*

15. *Wat is de diepte tot waarop artefacten van recente ouderdom ('modern' afvalmateriaal) in het bodemprofiel voorkomen?*

16. *Tot welke diepte in het bodemprofiel is sprake van een 'recente' bodemverstoring en wat is de ouderdom van deze verstoring?*

4.2 RESULTATEN: LITHOLOGIE, LITHOGENESE EN BODEMONTWIKKELING

Boring 4 is uiteindelijk na meerdere pogingen gestuit op ca. 60 cm -mv op puin in de humeuze bovengrond, die kan doorgaan als A-horizont. Bij twee pogingen is deze boring gestuit op respectievelijk 10 en 30 cm -mv. Om die reden is deze boring waarschijnlijk gestuit op een (baksteen)puinhoudende, humeuze bovengrond. Algemeen is een extreem dikke A-horizont bestaande uit twee of drie subhorizonten, al dan niet onder een duidelijk opgebrachte laag aangetroffen. De natuurlijke ondergrond bevindt zich overal op ca. 150 cm -mv (16,70 tot 16,81 m +NAP).

Deze dikke A-horizont bestaat uit twee of drie subhorizonten. Omdat de bovenste subhorizont, die een diepte van 90 à 130 cm -mv bereikt, bijmengingen van steenkolengruis, modern glas en fragmentjes modern aardewerk (industrieel wit, 19e/20ste eeuw type steengoed) heeft, betreft het waarschijnlijk een subrecente ophoging. De onderste een of twee subhorizonten hebben bij elkaar een dikte van 20 à 50 cm. De bovenste een of twee subhorizonten van de A-horizont bestaan uit donker grijsbruin, zwak humeus, matig fijn, zwak grindig, zwak siltig, goed gesorteerd zand. De onderste subhorizont bestaat uit bruingeel of bruin, zwak humeus, zwak tot matig siltig, zwak tot matig grindig, goed gesorteerd zand.

De ondergrond bestaat uit lichtgeel, zwak siltig, zwak tot matig grindig, matig gesorteerd zand dat representatief is voor fluvioglaciale of fluvioperiglaciale afzettingen (C-horizont), zoals op een daluitspoelingswaaier te verwachten zijn. In boring 1 bestaan deze afzettingen in de bovenste 20 cm uit geel, zwak humeus, matig grof zand (BC-horizont). Deze is zwak humeus door humusinspoeling vanuit de bovengelegen antropogene humeuze bovengrond.

Algemeen is sprake van een AC-profiel met een extreem dikke A-horizont, al dan niet onder een opgebrachte laag (10 à 30 cm dikte) met een ondergrond bestaande uit fluvioglaciale of fluvioperiglaciale afzettingen. Afgezien van de opgebrachte laag zijn er geen tekenen van verstoring aangetroffen.

4.3 RESULTATEN: ARCHEOLOGIE

In een opgebrachte grondlaag tot 30 cm -mv is wat kolengruis als bijmenging aangetroffen. Verder is in de bovenste subhorizont van de A-horizont wat baksteen en wat kolengruis aangetroffen. In boring 1 en 2 zijn enkele moderne aardewerkfragmenten aangetroffen. In boring 1 gaat het daarbij om een fragmentje industrieel wit en laat steengoed, terwijl in boring 2 enkele fragmentjes lichtblauw porselein zijn aangetroffen. Verder is in boring 2 in de bovenste subhorizont een stukje modern vensterglas aangetroffen. In boring 1 is in de onderste twee subhorizonten van de A-horizont een enkele houtskoolspikkel aangetroffen. In de bovenste van deze twee subhorizonten is wat baksteen aangetroffen. In de onderste subhorizont van de A-horizont van boring 3 is tenslotte nog een stukje modern glas aangetroffen.

Algemeen bestaat de bovenste subhorizont van de A-horizont waarschijnlijk uit een subrecent opgebrachte laag vanwege de overwegend subrecente bijmengingen. De in de onderste subhorizonten aangetroffen houtskool en baksteen kan doorgaan als archeologische indicator, maar kunnen niet direct aan een vindplaats gebonden worden. Ook omdat de subhorizonten waarschijnlijk bewerkt zijn. Verder kunnen deze indicatoren heel goed van elders afkomstig zijn.

In de C-horizont zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Een verkennend booronderzoek is ook niet bedoeld om vindplaatsen op te sporen. Bij een lage vondstdichtheid kunnen vindplaatsen bij een booronderzoek dan ook vrij makkelijk gemist worden. Al kun je door het gebruik van een dichter boorgrid en een grotere boordiameter de kans op het aantreffen van aanwezige vindplaatsen vergroten. In deze geest wordt in sommige gevallen een karterend booronderzoek toegepast als onderzoeksmethode.

HOOFDSTUK 5 CONCLUSIE EN VERWACHTING

De conclusie wordt gegeven aan de hand van de onderzoeksvragen uit paragraaf 4.2.

17. *Wat is de aard (ontstaanswijze, textuur, kleur), diepteligging en ouderdom van de relevante natuurlijke afzettingen in de ondergrond ter plaatse van het onderzoeksgebied?*

Op ca. 150 cm -mv (16,70 tot 16,81 m +NAP) zijn afzettingen aangetroffen bestaande uit lichtgeel, zwak siltig, zwak tot matig grindig, matig gesorteerd zand dat representatief is voor fluvioglaciale of fluvioperiglaciale afzettingen (C-horizont). In boring 1 bestaan deze afzettingen in de bovenste 20 cm uit geel, zwak humeus, matig grof zand (BC-horizont). Deze is zwak humeus door humusinspoeling vanuit de bovengelegen antropogene humeuze bovengrond.

18. *Wat is de aard (kleur, textuur, samenstelling), diepteligging, genese en gaafheid van natuurlijke en eventueel antropogene bodemhorizonten (akkerlagen en overige 'verstoringslagen', bemestingslagen e.d.), ter plaatse van het onderzoeksgebied?*

De opgebrachte laag is in boring 2 en 3 grijsbruin, al dan niet gevlekt, en bestaat uit zwak humeus, matig fijn, zwak grindig, zwak siltig, goed gesorteerd zand. In boring 1 gaat het om lichtgeel, zwak siltig, zwak grindig, matig gesorteerd zand. Zwak tot matig siltig, matig fijn, zwak tot matig grindig zand, dat al dan niet zwak humeus is. De kleur van het zwak humeuze zand is donker grijsbruin in de bovenste een of twee subhorizonten van de A-horizont, terwijl de onderste subhorizont bruingeel of bruin is. Omdat in de bovenste subhorizont subrecente bijmengingen alom aanwezig zijn, gaat het waarschijnlijk om een subrecent opgebracht pakket, terwijl het bij de onderste subhorizonten waarschijnlijk om (de rest) van bruine enkeerdgronden gaat.

19. *Wat is de aard, dikte en omvang van eventueel ter plaatse van het onderzoeksgebied voorkomende afdekkende lagen en de (geschatte) ouderdom daarvan (plaggendek, stuifzandlaag, kleidek, afvallaag, ophogingslaag)?*

De aanwezige bodemopbouw, zover deze nog intact is, representeert die van oude bouwlanden (dikke A-horizont; enkeerdgronden). Deze oude bouwlanden zijn subrecent opgehoogd. Voor een deel door duidelijk opgebrachte lagen met een afwijkende kleur en/of korrelgrootte en korrelsortering ten opzichte van de daardoor afgedekte A-horizont. Vanwege de alom aanwezige subrecente bijmengingen is de bovenste subhorizont waarschijnlijk subrecent opgehoogd. In de meeste gevallen zijn duidelijk onverstoorde enkeerdgronden aanwezig. De enkeerdgronden zijn ergens vanaf de Late Middeleeuwen tot Nieuwe tijd gevormd. Omdat boring 4 gestuit

is in een waarschijnlijk opgebrachte, humeuze laag, kon de aanwezigheid van enkeerdgronden op dat specifieke punt niet worden aangetoond. Deze humeuze laag heeft kenmerken die overeenkomen met die van de bovenste subhorizont van de dikke A-horizont die verder overal is aangetroffen.

20. Indien er afdekkende lagen voorkomen; wat is de aard (ontstaanswijze, kleur, textuur, samenstelling), gaafheid en dikte van het onderliggende afgedekte bodemprofiel (natuurlijke en antropogene bodemhorizonten zoals oude akkerlagen) en/of afzettingen?

Onder de dikke A-horizont van boring 1 t/m 3 zijn fluvioglaciale of fluvioperiglaciale afzettingen aanwezig voornamelijk bestaande uit lichtgeel, zwak siltig, matig grof, zwak tot matig grindig zand. De oude subhorizont van de A-horizont en ondergrond is onverstoord.

21. Wat is de diepte tot waarop artefacten van recente ouderdom ('modern' afvalmateriaal) in het bodemprofiel voorkomen?

In boring 1 t/m 3 zijn tot 90 à 130 cm recente tot subrecente bijmengingen bestaande o.a. uit kolengruis, vensterglas en glasfragmentjes, fragmentjes industrieel wit, lichtblauw porselein, etc. aangetroffen. In de gestuite boring 4 zijn dergelijke bijmengingen tot de maximaal verkende diepte van 60 cm -mv aangetroffen.

22. Tot welke diepte in het bodemprofiel is sprake van een 'recente' bodemverstoring en wat is de ouderdom van deze verstoring?

Zie vraag 21. De genoemde diepten geven de diepten van de 'recente' bodemverstoringen. Waarschijnlijk gaat het bij deze 'recente verstoringen' om opgebrachte grond.

HOOFDSTUK 6 SELECTIEADVIES

Op basis van het uitgevoerde booronderzoek is de kans groot dat het plangebied archeologische sporen bevat. Algemeen is onder een aantal opgebrachte lagen en een dikke A-horizont een onverstoorde opbouw aangetroffen op 150 cm -mv (16,70 tot 16,81 m +NAP). Omdat het er geen door bodemvorming ontstane horizonten zijn aangetroffen in de natuurlijke ondergrond (AC-profiel) kan de archeologische verwachting voor de periode Midden-Paleolithicum tot Vroeg-Neolithicum naar beneden worden bijgesteld. Voor archeologische resten vanaf het Midden-Neolithicum geldt echter een hoge archeologische verwachting.

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt nader archeologisch onderzoek geadviseerd conform protocol 4003 IVO (landbodems) als de bodemingrepen dieper reiken dan 120 cm -mv (17,10 m +NAP).

Gelet op de te verwachten prospectiekenmerken en prospecteerbaarheid van een eventuele vindplaats wordt geadviseerd dit vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek conform de KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P).[26]

De implementatie van dit advies is in handen van de gemeente Rheden, hierin vertegenwoordigd door de archeologisch adviseur van de gemeente, de heer J. Habraken.

Mochten bij graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt conform de Erfgoedwet (art. 5.10) een meldingsplicht. Dit kan bij Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (033 421 74 56) of via de website: www.cultureelerfgoed.nl/contact.

[26] Borsboom e.a. 2012.

Literatuur

Berendsen, H.J.A., 2005 (1997). *Landschappelijk Nederland. De fysisch geografische regio's*. Assen.

Berendsen, H.J.A., 2008. *De vorming van het land*. Assen.

Borsboom, A.J. en J.W.H.P. Verhagen, 2012. KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek. Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P). Gouda.

Bosch, J.H.A.,2008. *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 1.1. Op basis van de Standaard Boorbeschrijvingsmethode versie 5.2.* Deltares-rapport 2008-U-R0881/A.

Bruning, L., 2012: *Integrale Kennisagenda Archeologie Provincie Gelderland. Rivierengebied, Veluwe, Oost-Gelderland.*

Horn, M. en S. Moerman, 2011. *Archeologisch bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase. Hoofdstraat 73-75, Velp, Gemeente Rheden*. B&G rapport 1308. Noordwijk.

Mulder, E.F.J. de., 2003. *De ondergrond van Nederland.* Groningen.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters,* Nederlands Normalisatie-instituut Delft.

Pronk, E.C., 2015. *Plangebied Emmastraat te Velp, Gemeente Rheden. Archeologisch onderzoek: een archeologische begeleiding.* RAAP-Rapport 3053. Weesp.

Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen en M. Verbruggen, 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek v2*. SIKB.

Wijnen, J.J.A, 2021. *Plan van Aanpak ivo-verkennend*. Eindhoven.

Willemse, N.W. en J.A.T. Wijnen, 2012. *Archeologie in de gemeente Rheden. Actualisatie archeologische kaarten.* RAAP-Rapport 2534. Weesp.

Vos, De, S., 2006. *Rheden – Velp (Gld), H. Avelinghstraat. Archeologisch vooronderzoek.* BILAN-Rapport 2006/61. Tilburg.

Zielman, G., 2011. *Plangebied Rozendaalselaan te Velp, Gemeente Rheden. Archeologisch onderzoek: een archeologische begeleiding*. RAAP-Rapport 2467. Weesp.

Archeologische databases/internetbronnen

ArchisIII
https://www.hisgis.nl
https://www.boorstaten.nl
https://www.topotijdreis.nl
https://www.grondwatertools.nl
https://www.kadastralekaart.com
https://bagviewer.kadaster.nl

https://www.dinoloket.nl

https://www.nationaalarchief.nl

https://geoportaal.gelderland.nl

http://www.ikme.nl

http://www.vergeltungswaffen.nl

https://www.explosievenopsporing.nl

https://www.verliesregister.studiegroepluchtoorlog.nl

https://www.wo2gld.nl

https://www.mijngelderland.nl

https://www.kusee.nl

https://www.gelderland.nl

https://www.geldersarchief.nl

Gebruikte kaarten

Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart, gemeente Rheden. Geraadpleegd op 14-6-2021.

Gemeentelijke verwachtingskaart Tweede Wereldoorlog, gemeente Rheden. Geraadpleegd op 14-6-2021.

Gemeentelijke archeologische beleidskaart, gemeente Rheden. Geraadpleegd op 14-6-2021.

Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME). Bron:http://www.ikme.nl/ikmekaart.html. Geraadpleegd op 14-6-2021.

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN2), nauwkeurigheid Z-waarde <= 5 cm. Bron: www.ahn.nl. Geraadpleegd op 14-6-2021.

Kaart Historisch landschap, historische stedenbouw en archeologie van de provincie Gelderland. Bron: https://geoportaal.gelderland.nl. Geraadpleegd op 1-7-2021.

Kaart waarnemingen, AMK-terreinen en onderzoeksmeldingen. Bron: www.zoeken.cultureelerfgoed.nl. Geraadpleegd op 14-6-2021.

Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Bron: www.pdok.nl. Geraadpleegd op 14-6-2021.

Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Bron: www.pdok.nl. Geraadpleegd op 14-6-2021.

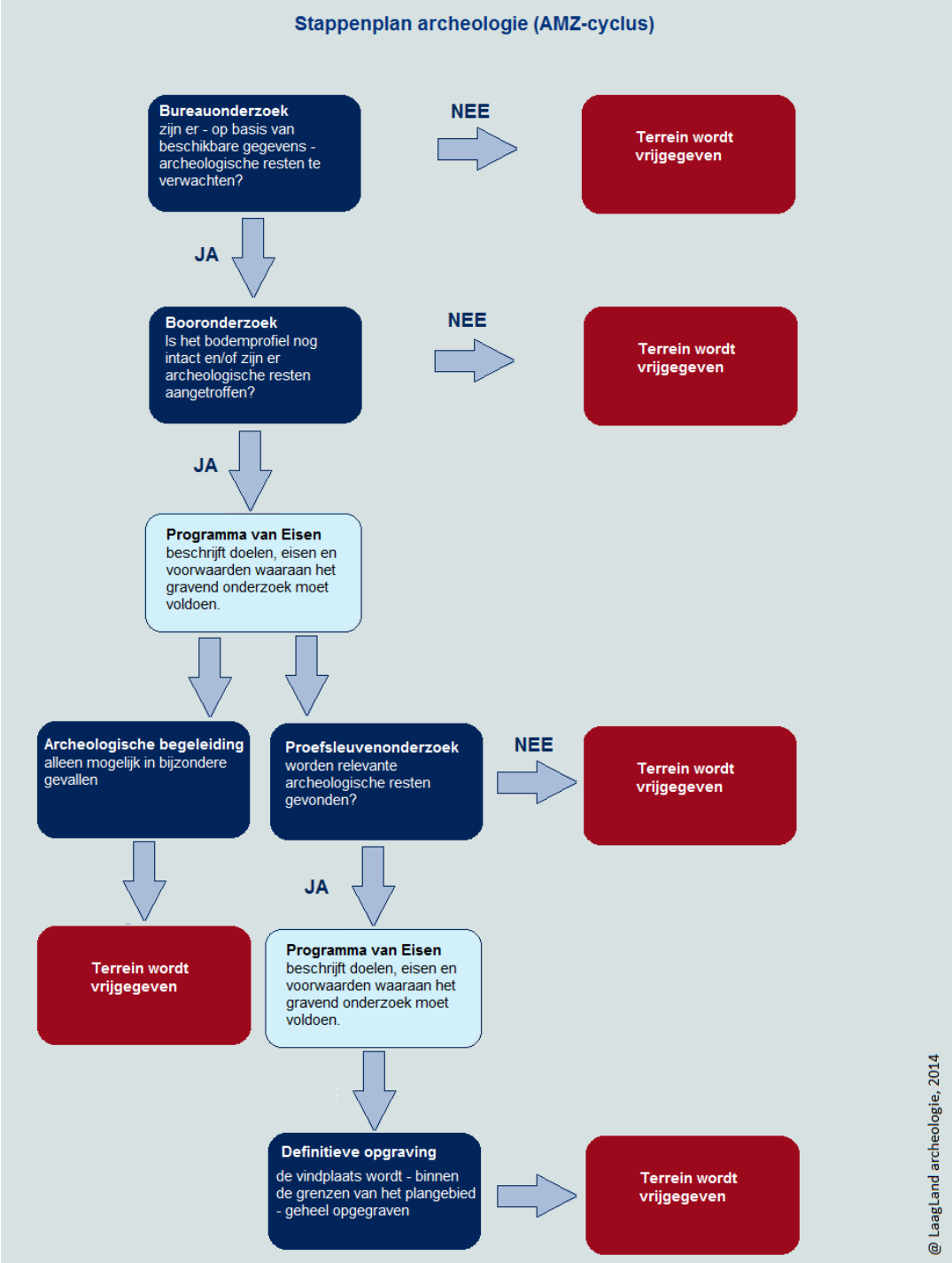
Topografische kaart, schaal 1:10.000. Bron: www.pdok.nl. Geraadpleegd op 14-6-2021.

VEO Bommenkaart. Bron www.explosievenopsporing.nl/veo-bommenkaart/. Geraadpleegd op 21-1-2022.

Risicokaart Explosieven verdacht gebied gemeente Rheden.
Bron:
https://geo.rheden.nl/portal/apps/View/index.html?appid=f8861527391a456e835ed906e5e108df/. Geraadpleegd op 21-1-2022.

Hottingerkaart, 1773-1794. Bron: J. Habraken. Geraadpleegd op 21-1-2022.

BIJLAGE 1 AMZ-CYCLUS



BIJLAGE 2 ARCHEOLOGISCHE PERIODEN

Archeologische perioden			Datering
Nieuwe tijd	C		-1795
	B		-1650
	A		-1500
Middeleeuwen	Laat		-1250
	Vol		-1050
	vroeg	Ottoons	-900
		Karolingisch	-725
		Merovingisch	-450
Romeinse tijd	Laat		-270
	Midden		-70 na Chr.
	Vroeg		-15 voor Chr.
Prehistorie – IJzertijd	Laat		-250
	Midden		-500
	Vroeg		-800
Prehistorie – Bronstijd	Laat		-1100
	Midden		-1800
	Vroeg		-2000
Prehistorie – Neolithicum	Laat		-2850
	Midden		-4200
	Vroeg		-4900/5300
Prehistorie – Mesolithicum	Laat		-6450
	Midden		-8640
	Vroeg		-9700
Prehistorie – Paleolithicum	Jong		-35.000
	Midden		-250.000
	Oud		

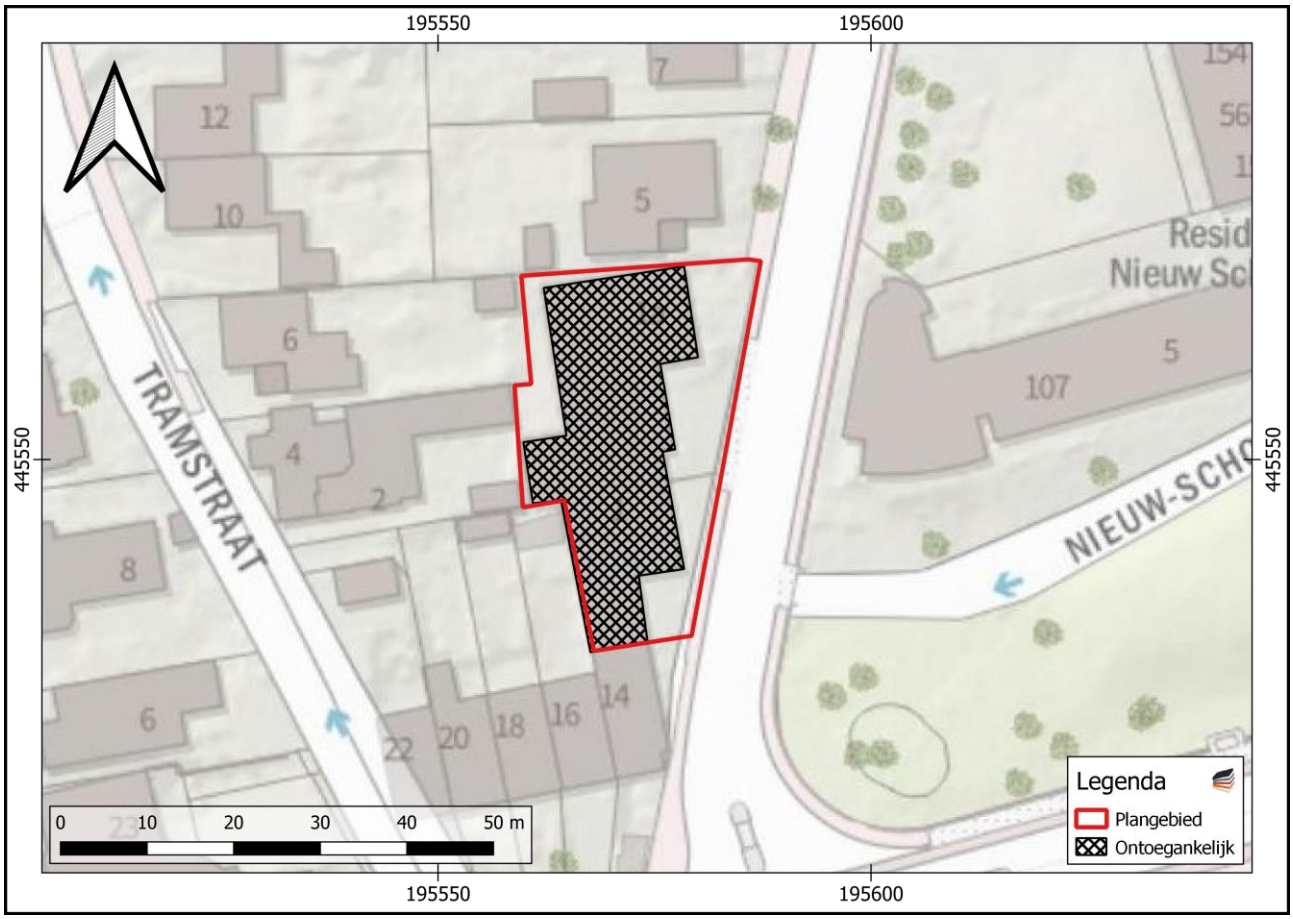
@ Laagland Archeologie, 2014

BIJLAGE 3 AANVULLENDE EISEN VOOR BUREAUONDERZOEK, REGIO ARNHEM

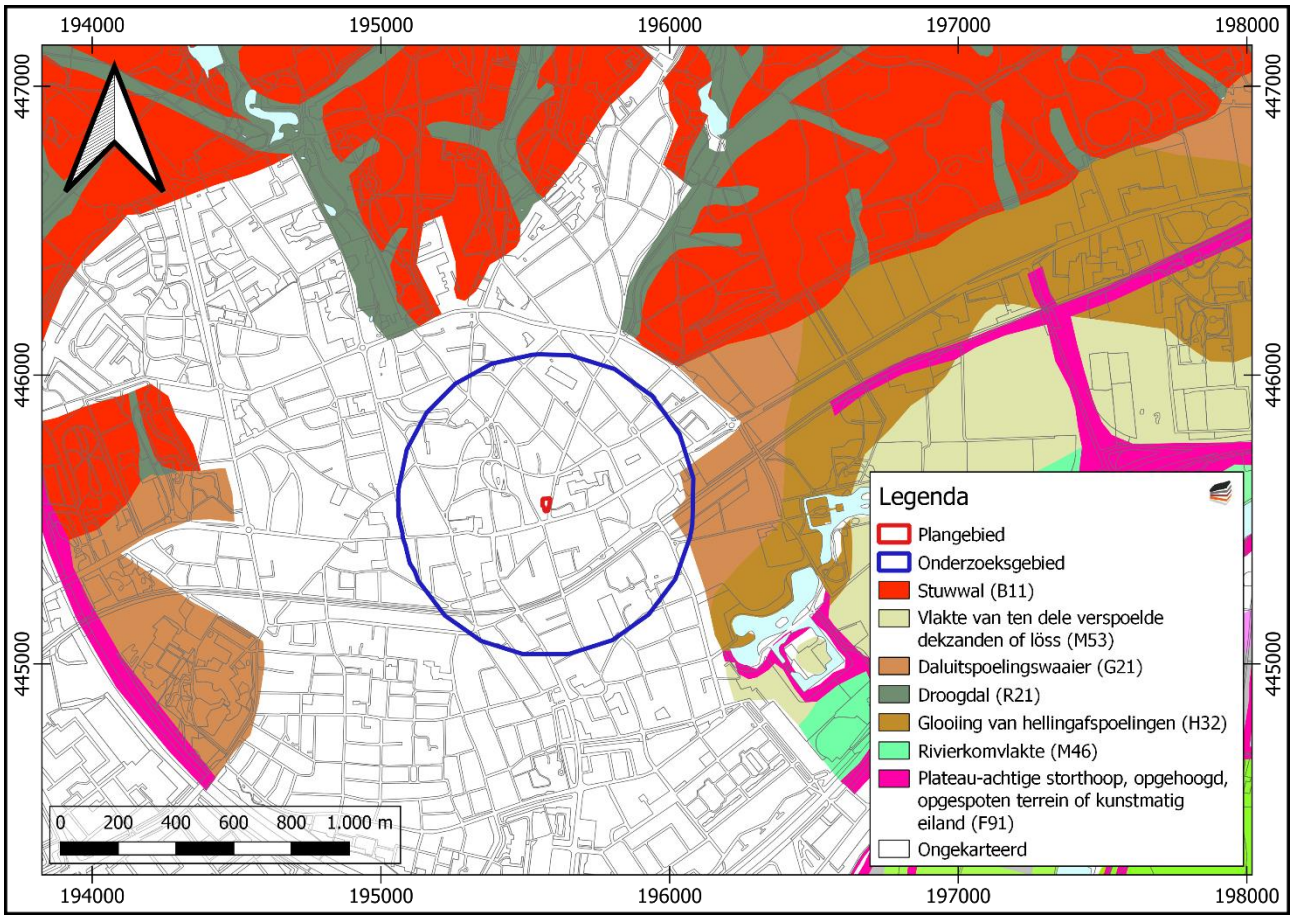
Bronnen		
De archeologische verwachtings- en beleidskaarten	Verplicht	Zie bijlage 7 en 8
Kaartenbestanden Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	Facultatief	-
Archeologische verwachtingskaart uiterwaarden rivierengebied	Verplicht	n.v.t. - Onderzoeksgebied valt volledig buiten waarden.
Indicatieve Kaart Militair Erfgoed	Verplicht	Zie 2.4.1 Tweede wereldoorlog
Archis	Verplicht	Zie bijlage 11
Kaart Historisch landschap, historische stedenbouw en archeologie van de provincie Gelderland	Verplicht	Zie 2.3.7 Kaart provincie Gelderland
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)	Verplicht	Zie bijlage 6
Gelders Archief	Verplicht	Zie 4.2 Historie
Dinoloket	Verplicht	Zie 2.2 Landschappelijke ontwikkeling
Bodemloket	Verplicht	Zie 1.4 Huidige situatie en toekomstig gebruik
Bodem-, geologische- en geomorfologische kaarten	Verplicht	Zie bijlage 5 en 10
Grondwaterstand	Verplicht	Zie 1.4 Huidige situatie en toekomstig gebruik

Rapport milieukundig onderzoek	Indien aanwezig: verplicht	Niet aanwezig
Historisch onderzoek grondvervuiling	Indien aanwezig: verplicht	Niet aanwezig
Historische kaarten	Verplicht	Zie 4.2 Historie
Luchtfoto's	Verplicht	Zie 1.4 Huidige situatie en toekomstig gebruik
Historisch onderzoek explosievenopruimingsbedrijf	Indien aanwezig: verplicht	Niet aanwezig
DANSEASY	Verplicht	Zie 2.3 Archeologie
De nationale Onderzoeksagenda Archeologie	Facultatief	-
Bouwhistorische gegevens	Facultatief	-
Kaart ontgrondingen	Facultatief	-
KLIC-melding	Facultatief	-
Literatuur	Verplicht	Zie bibliografie
Provinciale kennisagenda's	Verplicht	Zie 2.3.6 Provinciale kennisagenda Gelderland
Airborne museum, Werkgroep WOII AWN, Dotkadata, Beeldbank WOII, Defensie en Aircraft research group Achterhoek	Facultatief	Zie 2.4.1 Tweede wereldoorlog
Beheerder of eigenaar perceel	Verplicht	Contact opgenomen op 1-7-2021 – (nog) geen reactie.
Historische Vereniging	Verplicht	Zie 2.3.1 Gegevens archeologische Verenigingen

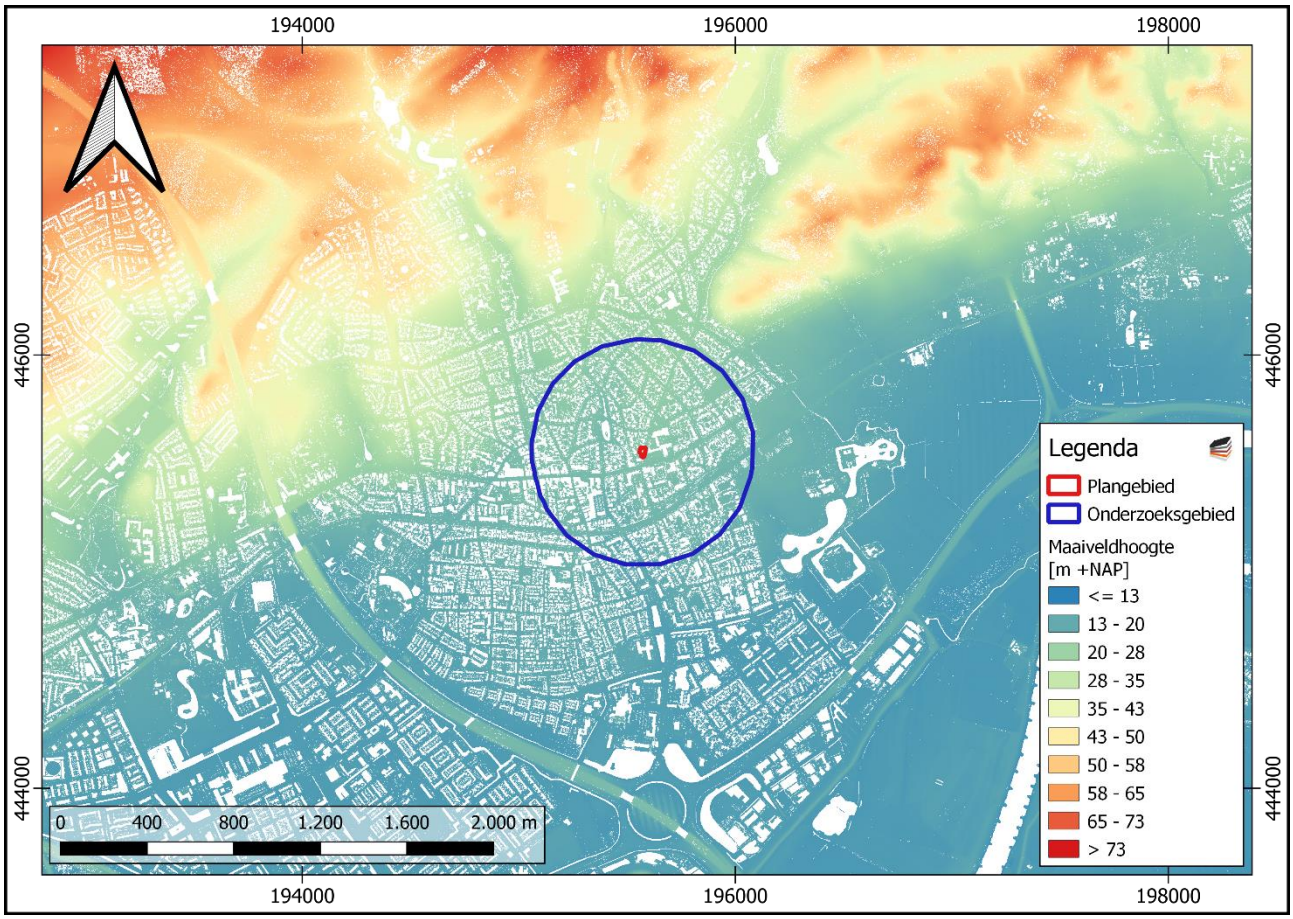
BIJLAGE 4 NIET-TOEGANKELIJKE DELEN VOOR VELDONDERZOEK



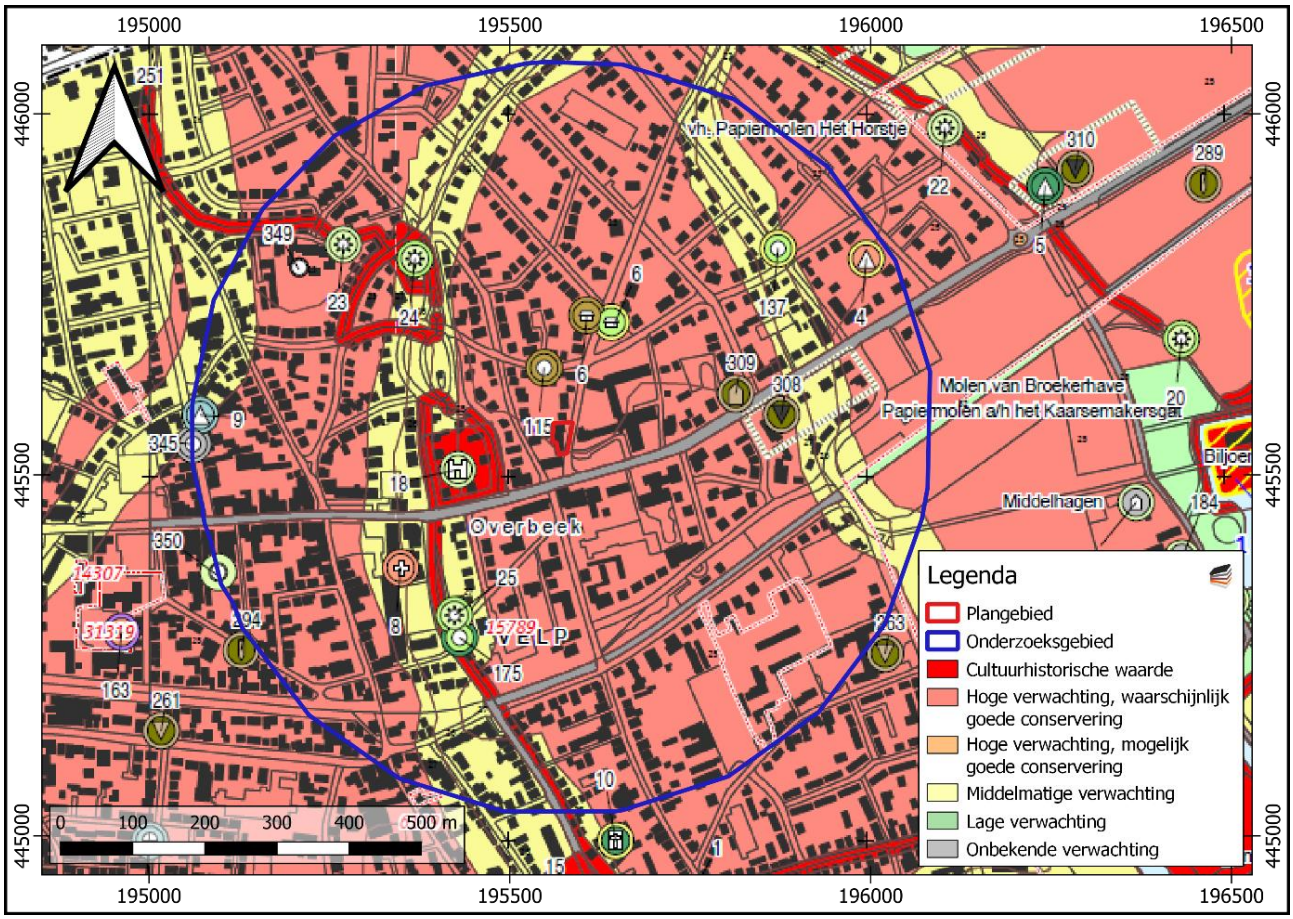
BIJLAGE 5 GEOMORFOLOGISCHE KAART



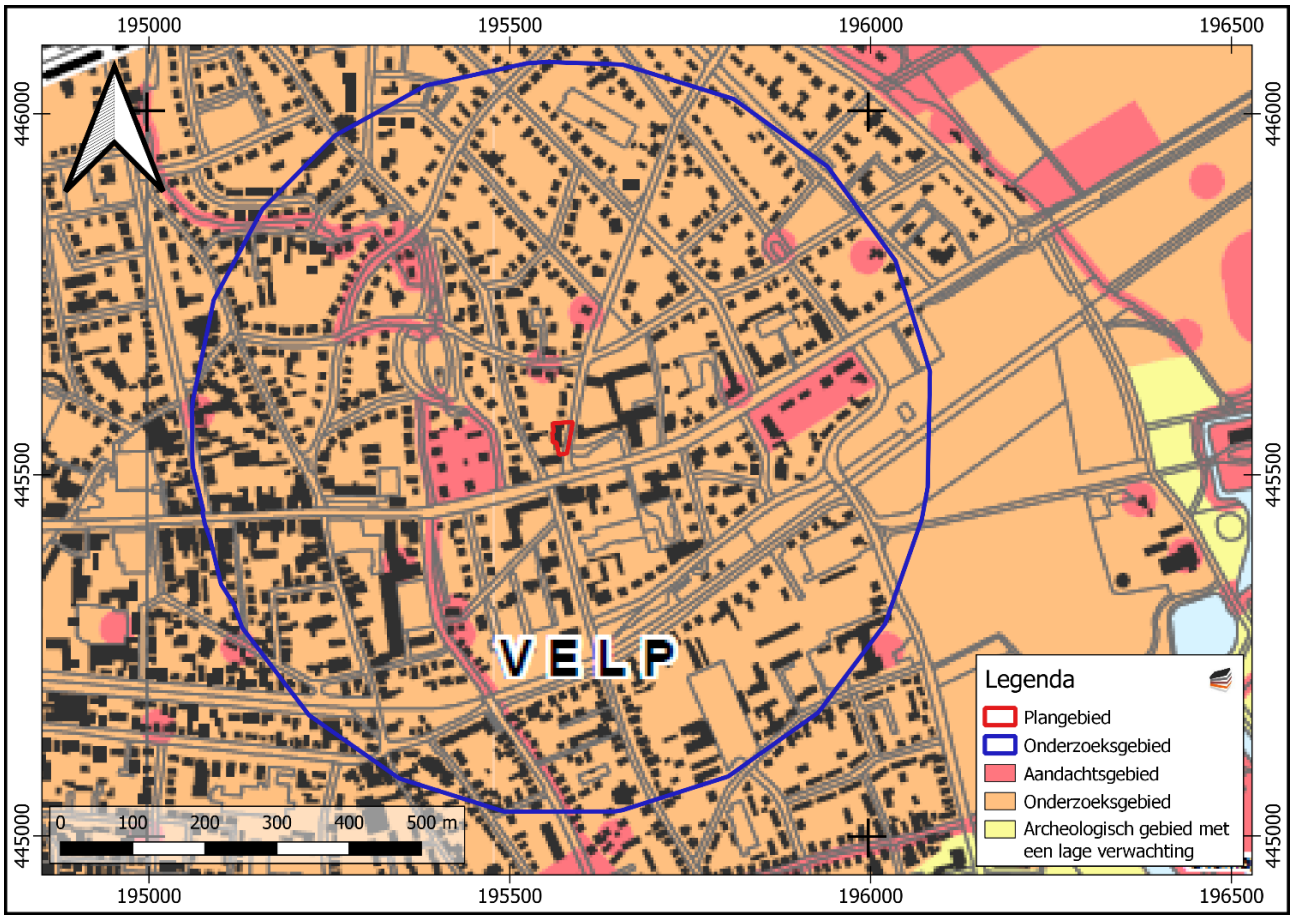
BIJLAGE 6 ACTUEEL HOOGTEBESTAND NEDERLAND



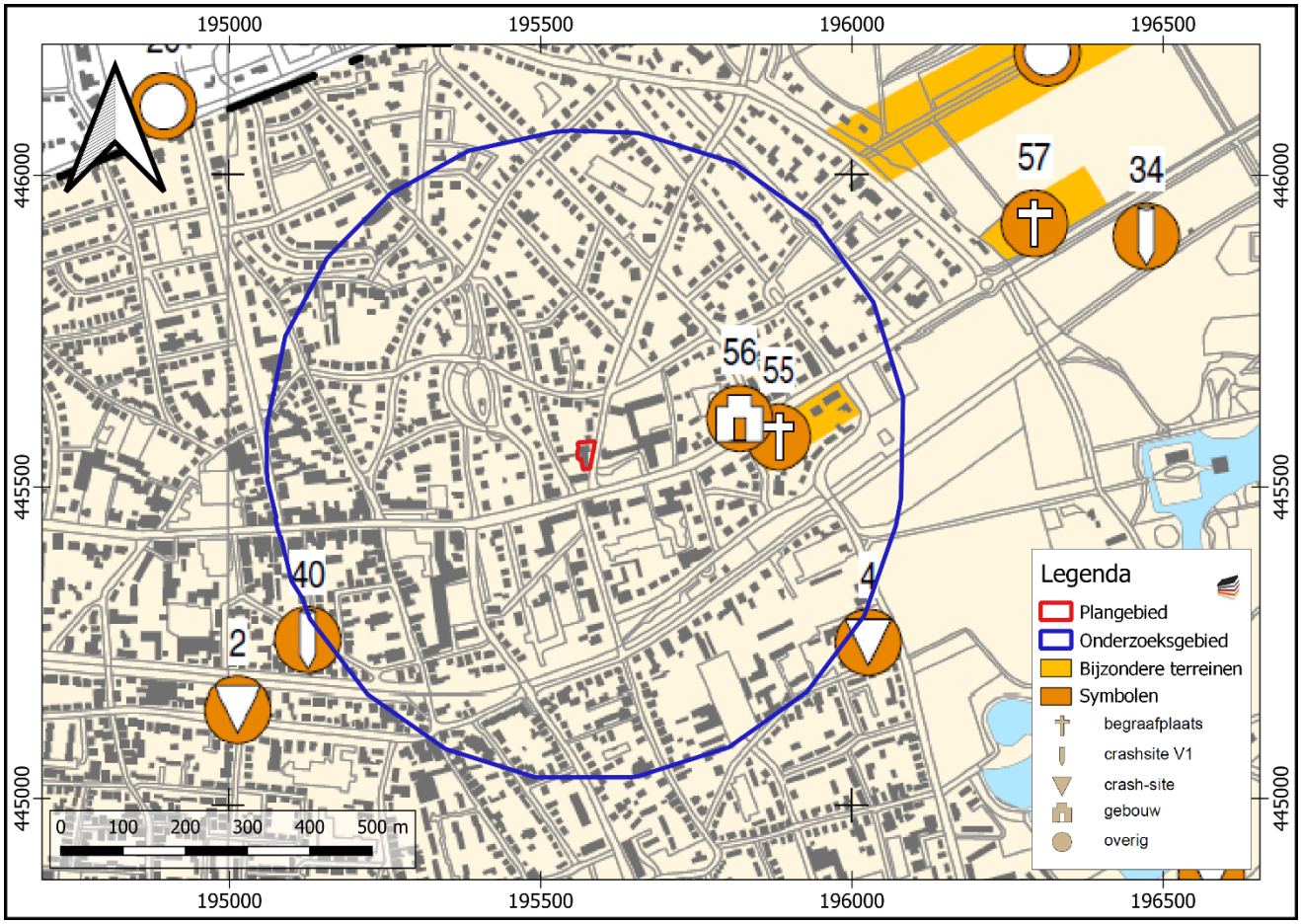
BIJLAGE 7 GEMEENTELIJKE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTINGSKAART



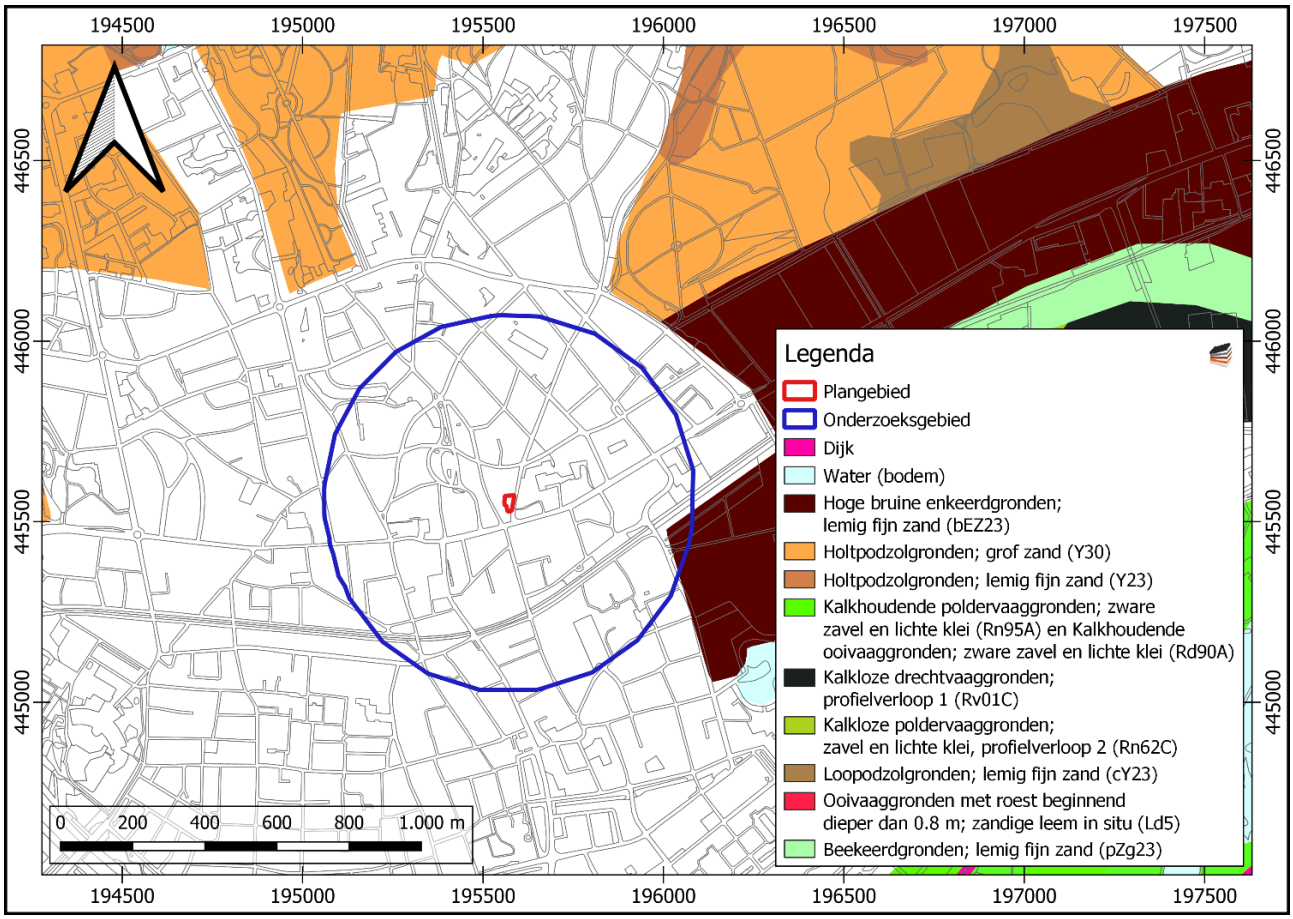
BIJLAGE 8 GEMEENTELIJKE ARCHEOLOGISCHE BELEIDSKAART



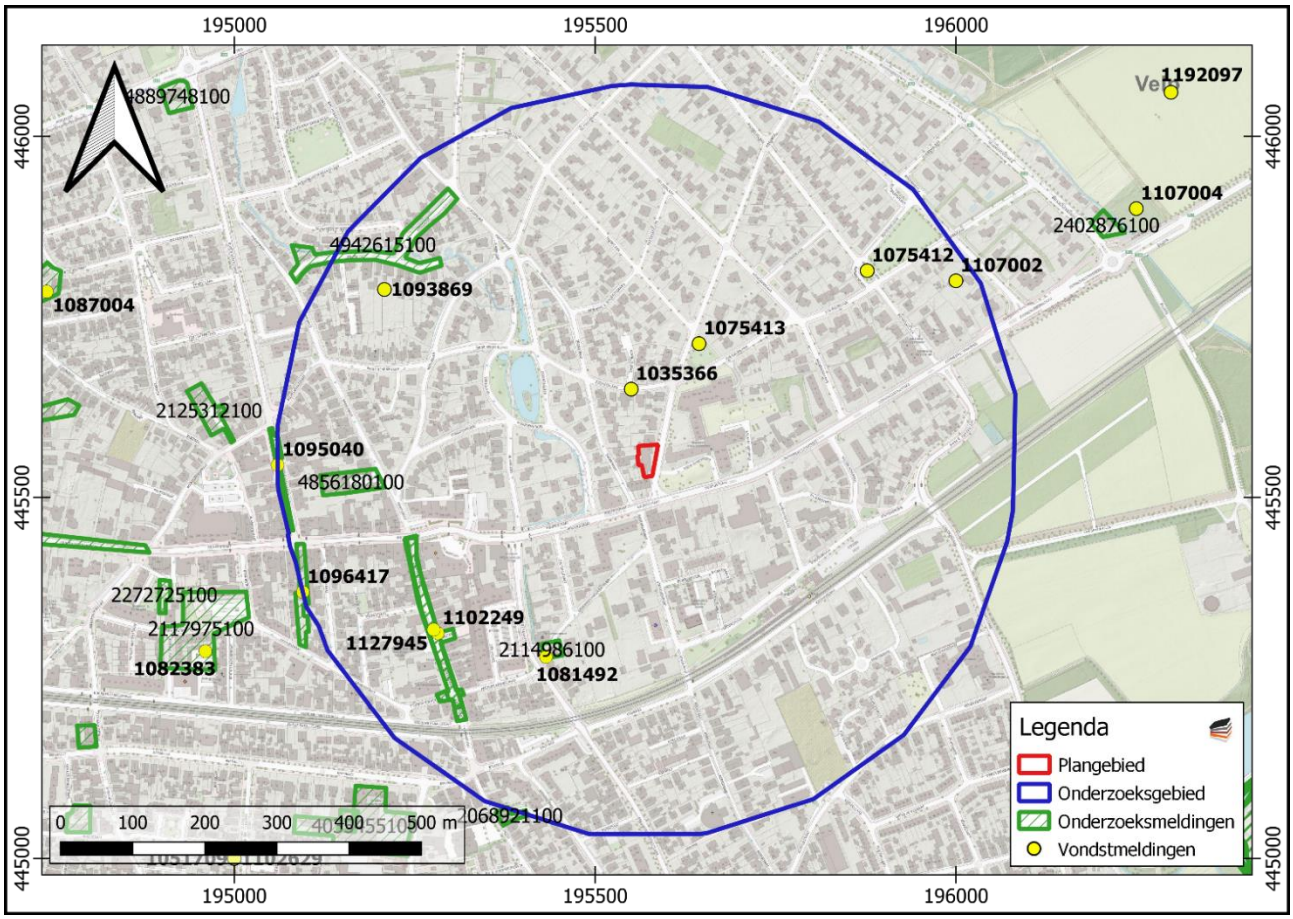
BIJLAGE 9 GEMEENTELIJKE VERWACHTINGSKAART TWEEDE WERELDOORLOG



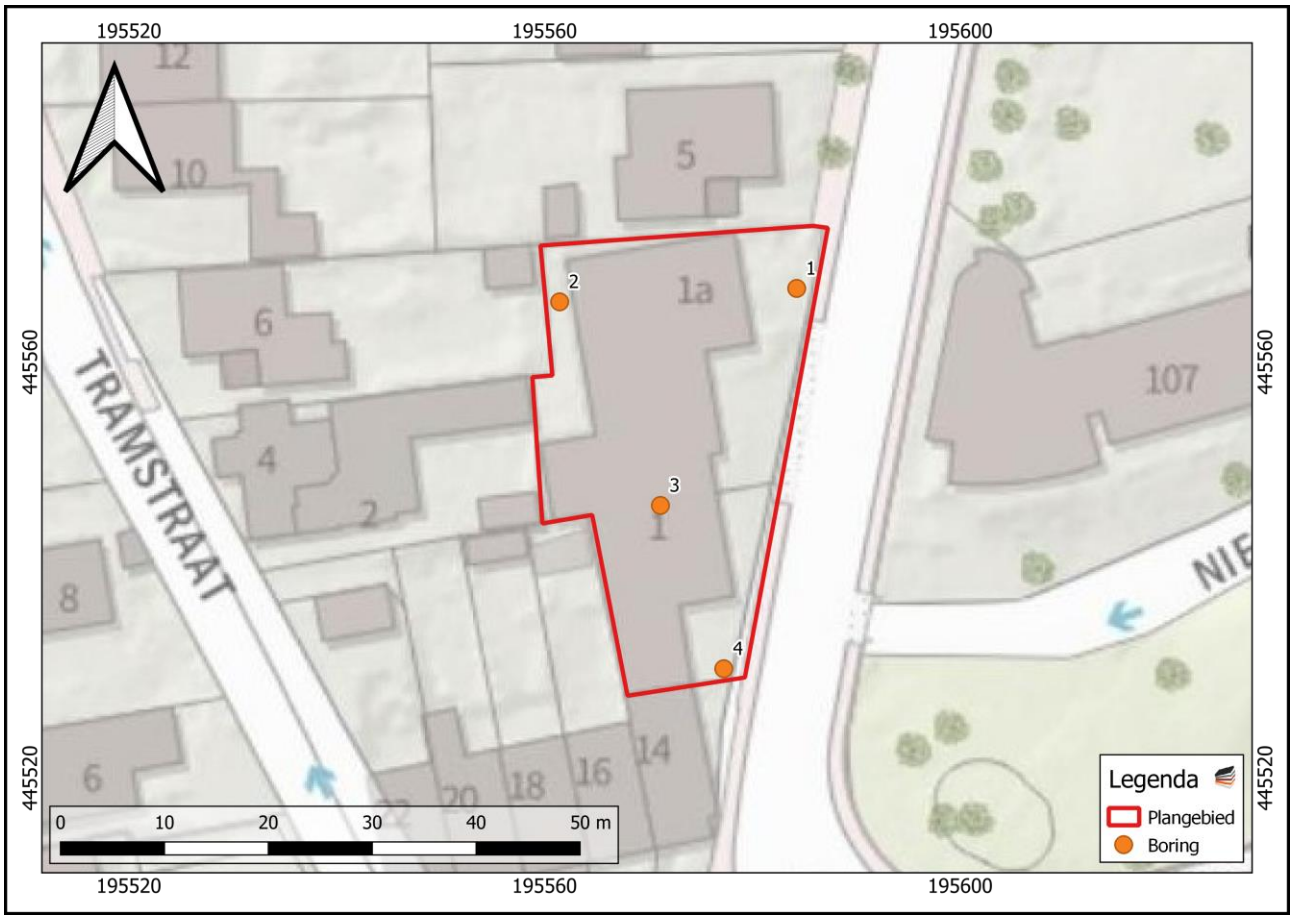
BIJLAGE 10 BODEMKAART



BIJLAGE 11 WAARNEMINGEN, AMK-TERREINEN EN ONDERZOEKSMELDINGEN

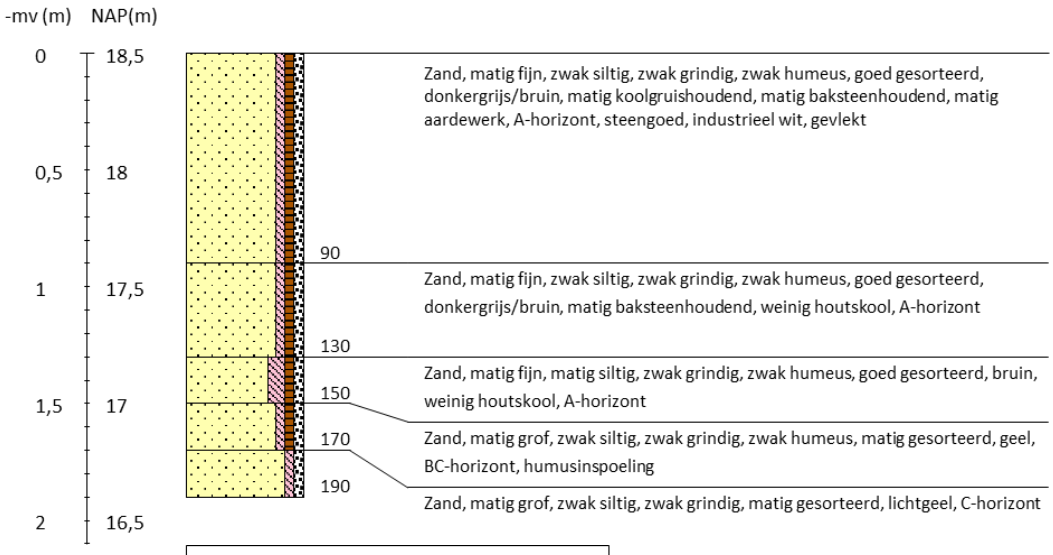


BIJLAGE 12 BOORPUNTENKAART
VELDONDERZOEK

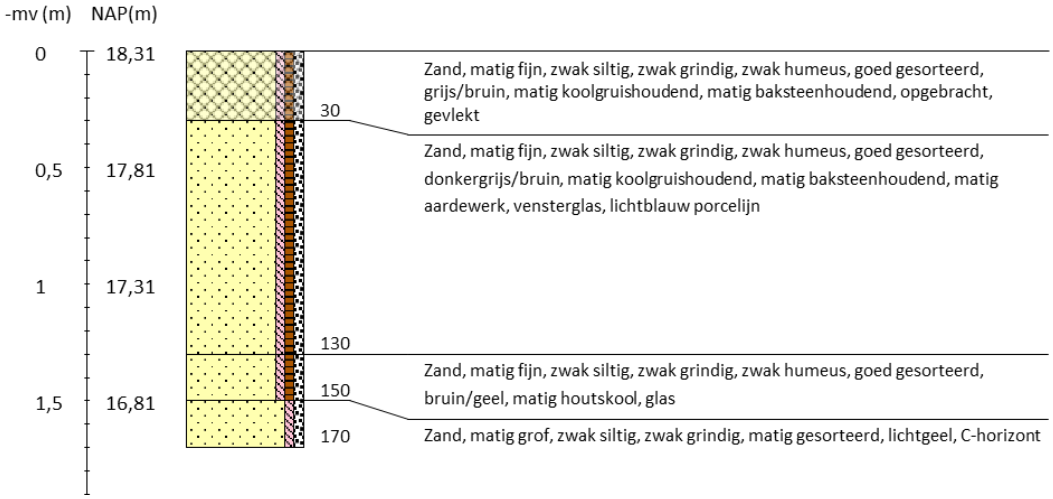


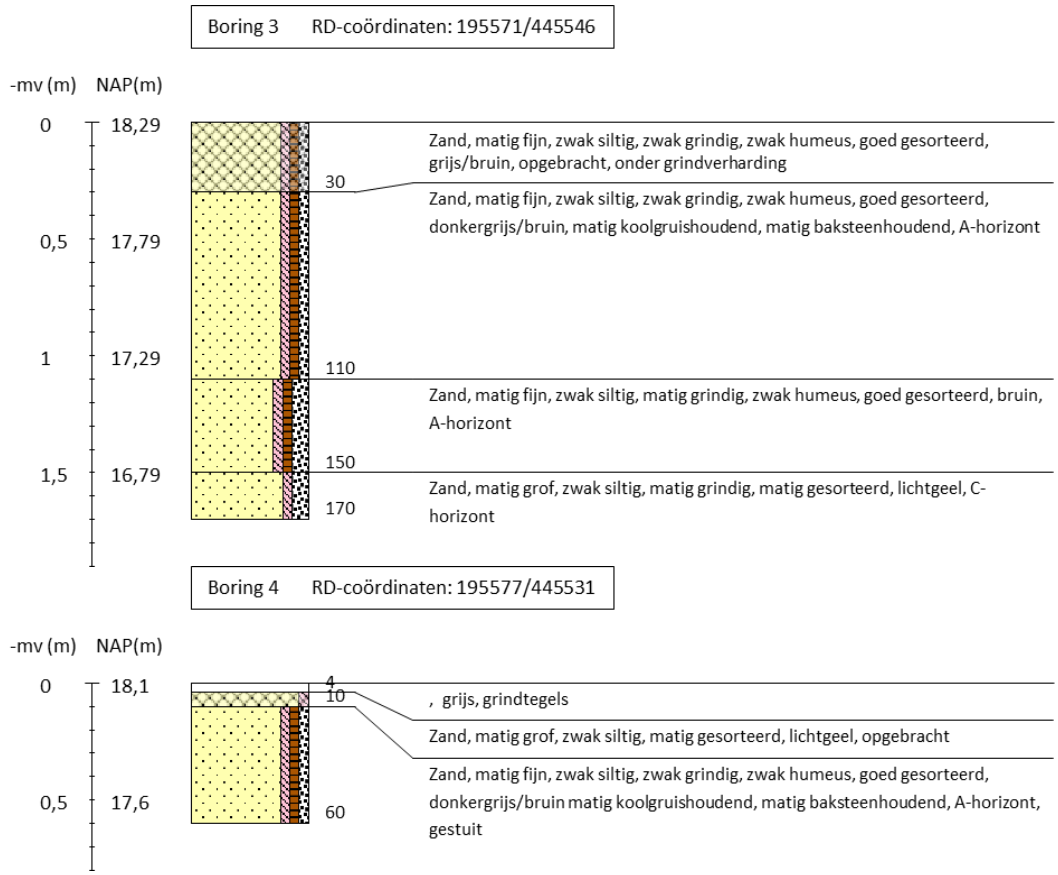
BIJLAGE 13 BOORSTATEN
VELDONDERZOEK

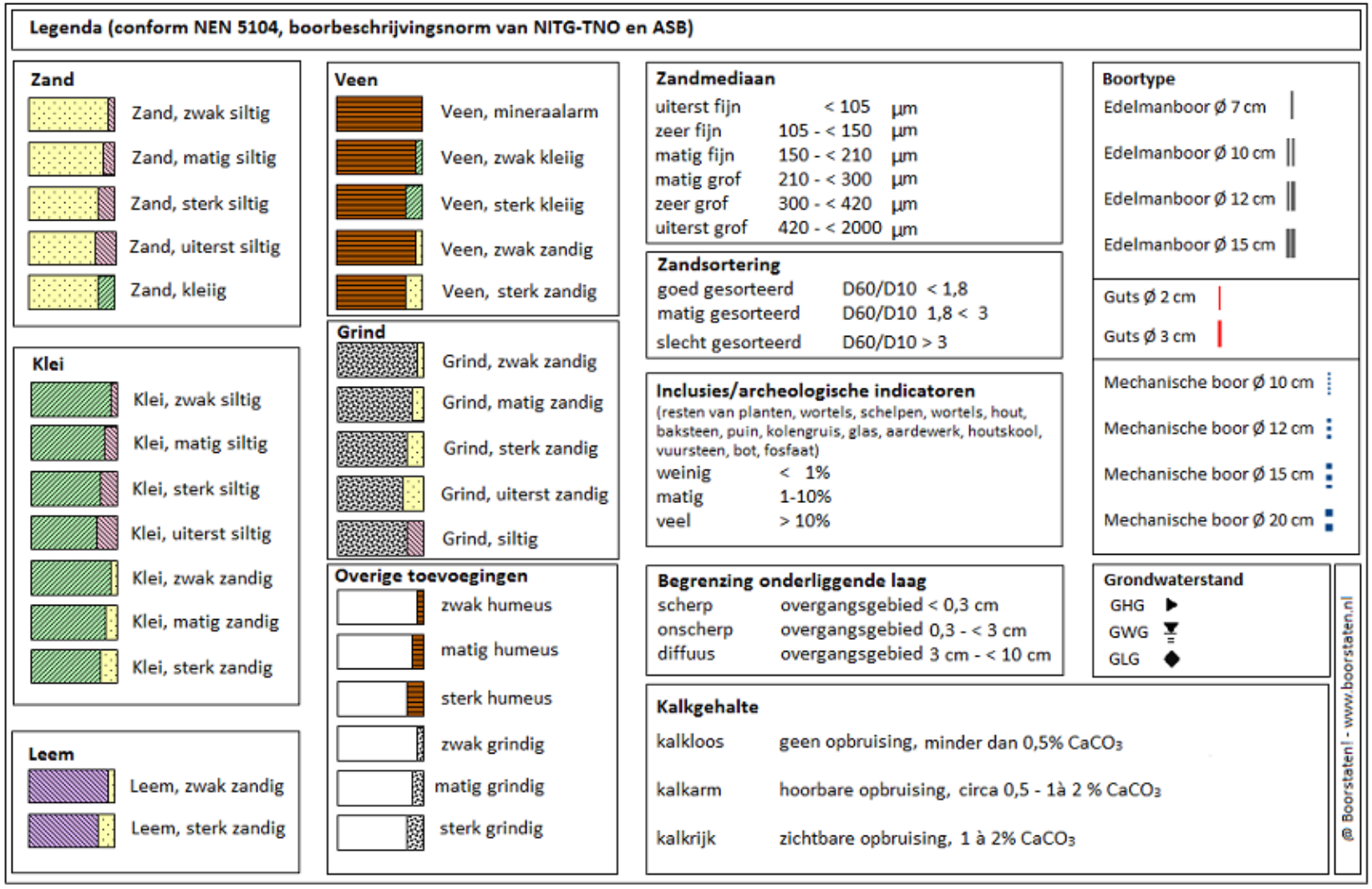
Boring 1 RD-coördinaten: 195584/445567



Boring 2 RD-coördinaten: 195561/445566




Boring 3 RD-coördinaten: 195571/445546
-mv (m)
NAP(m)
0
18,29
0,5
17,79
1
17,29
1,5
16,79
30
110
150
170
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, goed gesorteerd, grijs/bruin, opgebracht, onder grindverharding
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, goed gesorteerd, donkergrijs/bruin, matig koolgruishoudend, matig baksteenhoudend, A-horizont
Zand, matig fijn, zwak siltig, matig grindig, zwak humeus, goed gesorteerd, bruin, A-horizont
Zand, matig grof, zwak siltig, matig grindig, matig gesorteerd, lichtgeel, C-horizont
Boring 4 RD-coördinaten: 195577/445531
-mv (m)
NAP(m)
0
18,1
0,5
17,6
4
10
60
, grijs, grindtegels
Zand, matig grof, zwak siltig, matig gesorteerd, lichtgeel, opgebracht
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak humeus, goed gesorteerd, donkergrijs/bruin matig koolgruishoudend, matig baksteenhoudend, A-horizont, gestuit


Legenda (conform NEN 5104, boorbeschrijvingsnorm van NITG-TNO en ASB)
Zand
Zand, zwak siltig
Zand, matig siltig
Zand, sterk siltig
Zand, uiterst siltig
Zand, kleiig
Klei
Klei, zwak siltig
Klei, matig siltig
Klei, sterk siltig
Klei, uiterst siltig
Klei, zwak zandig
Klei, matig zandig
Klei, sterk zandig
Leem
Leem, zwak zandig
Leem, sterk zandig
Veen
Veen, mineraalarm
Veen, zwak kleiig
Veen, sterk kleiig
Veen, zwak zandig
Veen, sterk zandig
Grind
Grind, zwak zandig
Grind, matig zandig
Grind, sterk zandig
Grind, uiterst zandig
Grind, siltig
Overige toevoegingen
zwak humeus
matig humeus
sterk humeus
zwak grindig
matig grindig
sterk grindig
Zandmediaan
uiterst fijn < 105 µm
zeer fijn 105 - < 150 µm
matig fijn 150 - < 210 µm
matig grof 210 - < 300 µm
zeer grof 300 - < 420 µm
uiterst grof 420 - < 2000 µm
Zandsortering
goed gesorteerd D60/D10 < 1,8
matig gesorteerd D60/D10 1,8 < 3
slecht gesorteerd D60/D10 > 3
Inclusies/archeologische indicatoren
(resten van planten, wortels, schelpen, wortels, hout, baksteen, puin, kolengruis, glas, aardewerk, houtskool, vuursteen, bot, fosfaat)
weinig < 1%
matig 1-10%
veel > 10%
Begrenzing onderliggende laag
scherp overgangsgebied < 0,3 cm
onscherp overgangsgebied 0,3 - < 3 cm
diffuus overgangsgebied 3 cm - < 10 cm
Kalkgehalte
kalkloos geen opbruising, minder dan 0,5% CaCO3
kalkarm hoorbare opbruising, circa 0,5 - 1à 2 % CaCO3
kalkrijk zichtbare opbruising, 1 à 2% CaCO3
Boortype
Edelmanboor Ø 7 cm
Edelmanboor Ø 10 cm
Edelmanboor Ø 12 cm
Edelmanboor Ø 15 cm
Guts Ø 2 cm
Guts Ø 3 cm
Mechanische boor Ø 10 cm
Mechanische boor Ø 12 cm
Mechanische boor Ø 15 cm
Mechanische boor Ø 20 cm
Grondwaterstand
GHG
GWG
GLG
@ Boorstaten! - www.boorstaten.nl

BIJLAGE 14 VERKLARENDE WOORDENLIJST

AMK-terreinen - De AMK (Archeologische Monumentenkaart) is een bestand van alle bekende, behoudenswaardige archeologische terreinen in Nederland. Op de kaart staan terreinen van archeologische, hoge archeologische en zeer hoge archeologische waarde (al dan niet wettelijk beschermd) aangegeven. De AMK wordt niet meer geactualiseerd.

ARCHIS3 - Archis3 (Archeologisch Informatiesysteem) is een databank waarin gegevens over archeologisch onderzoek, vindplaatsen en terreinen in Nederland zijn opgeslagen.

Bronstijd - In de Bronstijd (2.000 – 800 voor Chr.) werden voor het eerst voorwerpen van brons – een legering van koper en tin – gemaakt, hoewel vuursteen nog steeds breed toegepast werd. Aardewerk uit deze periode is meestal zeldzaam en van slechte kwaliteit ('hondebrokaardewerk'). Waarschijnlijk werden veel tradities en gebruiken uit het Neolithicum in deze periode voortgezet, waaronder aanvankelijk het gebruik overledenen in grafheuvels bij te zetten. Later, rond 1.200 voor Chr. werd begraving vervangen door crematies, die in urnenvelden en soms ook in oudere grafheuvels werden bijgezet.

Es – Een es (enk, eng) is een areaal bouwland dat door meerdere grondgebruikers wordt gebruikt. Een es is ruimtelijk begrensd en als zodanig herkenbaar, maar de individuele percelen zijn niet gescheiden door duidelijk herkenbare grenzen.

Formatie van Boxtel – De Boxtel-afzettingen bestaan overwegend uit zand en in wat mindere mate uit leem. Deze afzettingen zijn vooral onder koude, periglaciale omstandigheden gevormd. Het betreft onder andere afzettingen die door de wind zijn afgezet (eolische afzettingen), niet-eolische afzettingen zoals löss, kleinschalige fluviatiele afzettingen, hellingafzettingen, en lacustiene afzettingen.

Formatie van Drenthe – De sedimenten van de Drentheformatie bestaan overwegend uit matig fijn tot uiterst grof grindhoudend zand, klei en leem. Deze sedimenten zijn gevormd door of nabij het landijs tijdens het Saalien.

Bodemhorizont – Een bodemhorizont is een laag of zone die wordt gevormd door bodemvorming. Een bodemhorizont onderscheidt zich van andere lagen door kleur, textuur, structuur en abiotische factoren. De aan- of afwezigheid van bodemhorizonten in podzolgronden geeft belangrijke informatie in hoeverre het vroegere loop-/woonniveau nog intact is en in welke mate daarmee archeologische resten zijn te verwachten.

De A-horizont ligt meestal aan of vlak onder het maaiveld en is vaak humeus. Vaak vormt de bouwvoor de A-horizont. De E-horizont ligt meestal onder de A-horizont.

De E-horizont is ontstaan onder invloed van (regen)water, waardoor klei, humus en/of aluminium omlaag zijn getransporteerd. De E-horizont is vaak lichtgrijs van kleur ('loodzand').

De B-horizont ligt onder de E-horizont. Dit is een inspoelingslaag. De B-horizont is meestal bruin of donkerbruin gekleurd.

DE BC-horizont kan onder de B-horizont voorkomen. Dit is een overgangslaag van B- naar C-horizont. De kleur is meestal donkergeel, bruingeel of geelbruin

De C-horizont is de minerale horizont van ongeconsolideerd materiaal. Het is het moedermateriaal waarin de bovenliggende horizonten zijn gevormd.

IJzertijd - In de IJzertijd (800 – 12 voor Chr.) werden de eerste ijzeren voorwerpen gemaakt. IJzer was harder dan brons en ijzererts was veel breder beschikbaar dan de grondstoffen voor brons (koper en tin). Het winnen en smeden van ijzer vereiste echter veel kunde en kennis. Naast aardewerk worden vanaf deze periode soms resten van ijzeroventjes gevonden of afval dat is ontstaan bij ijzerwinning. Op de hogere zandgronden kwamen *celtic fields* (raatakkers) tot ontwikkeling. Dit waren akkercomplexen die zich soms tot over een groot gebied konden uitstrekken en gekenmerkt werden door relatief kleine akkertjes die omgeven werden door raatvormige wallen. Men woonde te midden van de akkers. Ten opzichte van de voorgaande en latere perioden werden vaak nattere gronden opgezocht. Vanaf de IJzertijd ook werden de zeekleigebieden in gebruik genomen.

Laagpakket van Wierden - (Boxtelformatie). Tot dit laagpakket worden de dekzanden gerekend. Dekzand is gedurende het Laat-Weichselien – Vroeg-Holoceen gevormd onder invloed van de wind

Loodzand - In een plaggendek wordt regelmatig loodzand aangetroffen: bij het winnen van plaggen werd eerst de natuurlijke toplaag afgestoken. In deze toplaag was een E-horizont (uitspoelingslaag) aanwezig met een kenmerkende grijze kleur. Loodzand wordt meestal aangetroffen in de onderzijde van het plaggendek.

Middeleeuwen - De Middeleeuwen duurden van 450 – 1500 na Chr. Over de periode vlak na het definitieve vertrek van de Romeinen uit Nederland is weinig bekend. Tot op heden zijn relatief weinig vindplaatsen uit deze periode aangetroffen. Er zijn sterke vermoedens dat resten uit deze periode voor een belangrijk deel onder de huidige oude stads- en dorpskernen en oude akkercomplexen liggen. Vanaf ongeveer de 10^{e} eeuw ontstaat er weer enige stabiliteit en is sprake van een min of meer centraal gezag. De maatschappij raakt gefeodaliseerd. In deze periode werd een begin gemaakt met de ontginning van veen, heide en bos.

Neolithicum - Het Neolithicum (5.300 – 2.000 voor Chr.) wordt gekenmerkt door een overschakeling van jagen/verzamelen naar landbouw en veeteelt. De mens ging zich op een min of meer vaste locatie vestigen. Aanvankelijk werd daarnaast nog gejaagd en verzameld, maar meer en meer werd de mens agrariër. Doordat men zich op een locatie kon vestigen, namen de materiële bezittingen sterk toe. Men bouwde boerderijen en andere constructies en creëerde voorwerpen van aardewerk en geslepen steen. De bevolking kon groeien en de samenlevingen werden complexer. Uit deze periode zijn hunebedden en grafvelden/-heuvels bekend.

Paleolithicum - Gedurende het Paleolithicum (300.000 – 8.800 voor Chr.) is Nederland wel bezocht door de mens (*Homo Sapiens Sapiens* en *Homo Sapiens Neanderthalensis*) gedurende de warmere perioden. Sporen zijn echter schaars en vaak verstoord. De mens trok destijds als jager/verzamelaar rond in kleine groepen. Afhankelijk van het seizoen en aanwezige voedselbronnen werden steeds wisselende, tijdelijke kampementen bewoond.

Pleistoceen - Het Pleistoceen is een geologisch tijdvak binnen het Quartair, van ongeveer 2 miljoen tot 10 duizend jaar geleden. In deze periode vond een afwisseling van ijstijden (stadialen) en warme perioden (interstadialen) plaats. Het Pleistoceen eindigde met de komst van het Holoceen.

Profielverloop – Het profielverloop in de bodemkunde zegt iets over de verandering van de aard en samenstelling van de bodem naar beneden toe. Het zijn complexe definities en er worden vijf profielverlopen onderscheiden:

Profielverloop 1 – 'klei-op-veen'. Kleigronden met meer dan 40 cm moerig materiaal (veen of venige grond) beginnend tussen 40 en 80 cm;

Profielverloop 2 – ‘klei-op-zand’. Kleigronden met een zandlaag van meer dan 20 cm dik, die begint tussen 25 – 80 cm, uitgezonderd profielen met kleiig, uiterst fijn zand en gronden met een niet-kalkrijke kleilaag boven het zand;

Profielverloop 3 – ‘met een niet-kalkrijke, zware tussenlaag’. Kleigronden met een niet-kalkrijke, zware kleilaag die a) of begint binnen 25 cm en doorloopt tot tenminste 40 cm; b) of begint tussen 25 en 80 cm en tenminste 15 cm dik is en rust op lichtere of kalkrijke ondergrond die 1) of binnen 80 cm begint en tenminste 40 cm dik is; 2) dieper dan 80 cm begint en doorloopt tot dieper dan 120 cm.

Profielverloop 4 – ‘met een niet-kalkrijke, zware ondergrond’. Kleigronden met een niet-kalkrijke, zware kleilaag die tenminste voldoet aan de eisen bij profielverloop 3 en die a) doorloopt tot tenminste 120 cm of b) ten hoogste is onderbroken door lichtere en/of kalkrijke en/of moerige lagen die samen dunner zijn dan 40 cm en die binnen 120 cm weer overgaan in niet-kalkrijke, zware klei.

Profielverloop 5 – ‘homogene, aflopende en oplopende profielen’. Alle profielen die niet vallen onder de definities van profielverlopen 1 t/m 4.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) – De RCE is een onderdeel van het ministerie van OCW. Het voert wet- en regelgeving uit, ontwikkelt kennis en geeft advies over rijksmonumenten, landschap & omgeving, archeologie en roerend erfgoed.

Romeinse Tijd - Met de komst van de Romeinen (van 12 voor Chr. tot 450 na Chr.) eindigde de IJzertijd. In 47 na Chr. werd de Rijn als rijkgrens vastgesteld. Langs deze grens (de *limes*) werden *castella* en wachttorens gebouwd. In het door Romeinen bezette gebied verbeterde de infrastructuur en ontstonden steden als Nijmegen. Noordelijk van de *limes* kon de inheemse levenswijze zich grotendeels handhaven, maar wel zijn veel Romeinse invloeden te zien.

Saalien – Een geologische periode in het Pleistoceen die duurde van 236 – 126 duizend jaar geleden. Het Saalien was de voorlaatste ijstijd (voorlaatste glaciaal). Gedurende deze periode kwam het landijs tot in Midden-Nederland.

Weichselien – Een geologische periode in het Pleistoceen die duurde van 116 – 11,7 duizend jaar geleden. Het Weichselien is de laatste ijstijd (glaciaal) die we in Nederland gehad hebben. Het landijs bereikte de Nederlandse grenzen niet, maar wel was de bodem van grote delen permanent bevroren (permafrost).

Bijlage 7 Aanmeldnotitie vormvrije mer Hogeweg 1-3

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3

Gemeente Rheden

Gegevens over het plan:

Plannaam:	Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3
Datum:	16 maart 2022
Projectnummer Buro SRO:	13.10.08

Gegevens projectbetrokkenen:

Opdrachtgever:	Walvoort ontwikkelaars
Contactpersoon opdrachtgever:	Dhr. M. Greuters

Gegevens Buro SRO:

Projectleider Buro SRO:	Dhr. T. Vette
Bezoekadres vestiging Arnhem	Sweerts de Landasstraat 50 6814 DG te Arnhem
Telefoon	026 – 35 23 125
E-mail:	arnhem@buro-sro.nl
Internet:	www.Buro-SRO.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4

1.2 Ligging plangebied 4

1.3 Leeswijzer 4

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader 5

2.1 Algemeen 5

2.2 Toetsing Besluit milieueffectrapportage 5

Hoofdstuk 3 Vormvrije m.e.r.-beoordeling 6

3.1 Algemeen 6

3.2 Beoordeling 8

3.3 Conclusie 11

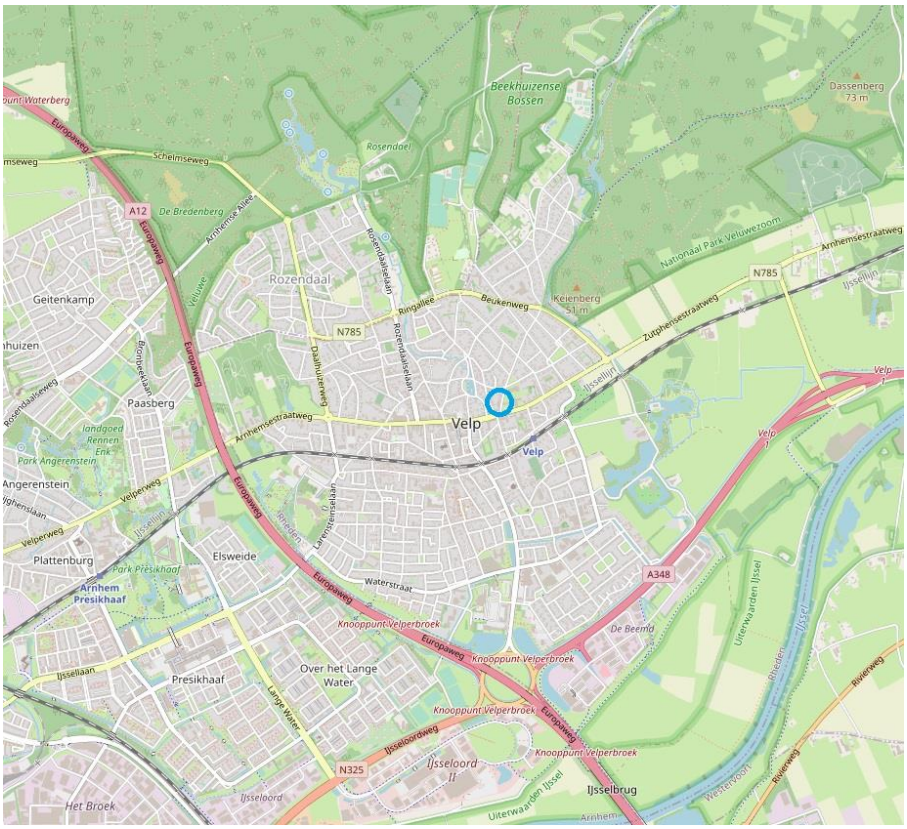
Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Hogeweg 1 en 1a in Velp bevindt zich een winkel georiënteerd op de verkoop en beleving van koffie. De initiatiefnemer heeft het plan gemaakt om op de locatie te herontwikkelen naar een woonlocatie met een zestal grondgebonden aaneengebouwde woningen te ontwikkelen.
Voor ruimtelijke ontwikkelingen is het op basis van het Besluit milieueffectrapportage nodig om aan te geven of er een milieueffectrapportage (m.e.r.) moet worden opgesteld. Dit wordt bepaald door de milieugevolgen die er zijn naar aanleiding van het project. In deze aanmeldnotitie is voor dit project aangegeven waarom er met een vormvrije m.e.r.-beoordeling volstaan kan worden.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen in Velp aan de Hogeweg 1 en 1a, nabij de kruising met de Hoofdstraat. De ligging van het plangebied is op navolgende kaart globaal aangegeven.



Globale ligging plangebied ter plaatse van de blauwe cirkel (bron: openstreetmaps.nl)

1.3 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk is in hoofdstuk 2 het plan getoetst aan het Besluit milieueffectrapportage. In hoofdstuk 3 is vervolgens de vormvrije m.e.r.-beoordeling opgenomen.

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

Voor activiteiten die belangrijke milieugevolgen kunnen hebben, is het verplicht een milieueffectrapportage (m.e.r.) uit te voeren en een Milieu Effect Rapport (MER) te maken. Hiermee krijgt het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming. De m.e.r. onderzoekt de milieugevolgen van een plan of een besluit en (milieuvriendelijker) alternatieven. De m.e.r. is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Naast de Wet milieubeheer is het Besluit m.e.r. belangrijk om te kunnen bepalen of bij de voorbereiding van een plan of een besluit de m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Een plan of besluit is direct m.e.r.-plichtig in een van de volgende situaties:

- in het Besluit milieueffectrapportage, artikel 7.4 bijlagen C en D zijn activiteiten aangewezen waarvoor direct een m.e.r.-plicht geldt;
- een m.e.r.-plicht kan volgen uit een passende beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming;
- op grond van de provinciale milieuverordening kunnen aanvullend op het Besluit m.e.r. activiteiten worden aangewezen waarvoor een m.e.r.-plicht geldt.

2.2 Toetsing Besluit milieueffectrapportage

Een aantal activiteiten op kleinere schaal zijn m.e.r.-beoordelingsplichtig als een indicatieve drempelwaarde uit bijlage D wordt overschreden. Ook als de drempelwaarden niet worden overschreden kan in overleg worden bekeken of er aanleiding is voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling, omdat er mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Voor elke aanvraag, waarbij een vormvrije m.e.r.-beoordeling aan de orde is, moet:

- door de initiatiefnemer een aanmeldingsnotitie worden opgesteld;
- het bevoegd gezag binnen 6 weken een m.e.r.-beoordelingsbesluit nemen. Dit besluit hoeft niet in de Staatscourant gepubliceerd te worden;
- de initiatiefnemer het (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsbesluit bij de vergunningaanvraag voegen (Artikel 7.28 Wet milieubeheer).

Toetsing

Het onderhavige plan betreft het realiseren van 6 aaneengebouwde woningen op een inbreidingslocatie binnen bestaand stedelijk gebied. Het initiatief blijft daarmee (ver) onder de drempel van 2000 woningen (onderdeel D11.2 van de bijlage behorende bij het Belsuit m.e.r.). Wel is het initiatief aan te merken als een project waarover een besluit dient te worden genomen zoals bedoeld in kolom 4 van onderdeel D11.2 . Daarom kan volstaan worden met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Hiervoor dient initiatiefnemer voorliggende aanmeldingsnotitie in bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag neemt binnen 6 weken na ontvangst van de aanmeldingsnotitie (mededeling) een beslissing of een MER gemaakt moet worden.

Hoofdstuk 3 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

3.1 Algemeen

In lijn met 'Bijlage III EU richtlijn milieubeoordeling projecten' wordt ingegaan op de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten.

Kenmerken van het project

In het voorliggende plan wordt de bestaande bebouwing gesloopt en verdwijnt er tevens een bedrijf(sbestemming) wat gunstig is gelet op de woonomgeving. Hiermee wordt plaats gemaakt voor 6 aaneengebouwde woningen met een verspringende voorgevel. De navolgende illustratie toont de gewenste situatie.

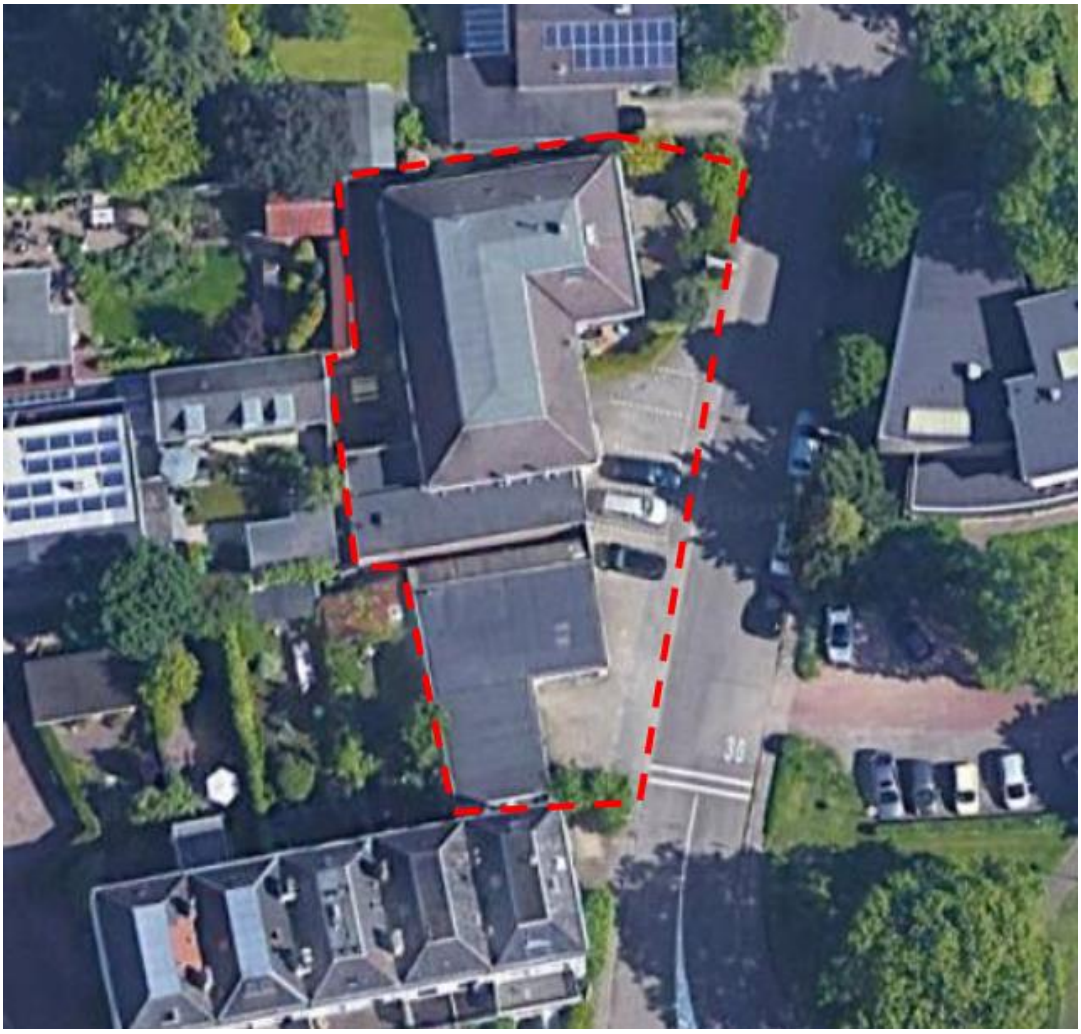


Beoogde situatie plangebied (bron: Weusten liedenbaum architecten)

De woningen beschikken over een tuin gesitueerd richting het westen. Om in de parkeerbehoefte te voorzien, worden ten zuiden van de woningen 6 parkeerplaatsen gerealiseerd. De rest van de parkeerbehoefte wordt opgevangen met 3 langsparkeerplaatsen in de openbare ruimte aan de Hogeweg. Ten noorden van de woningen wordt een pad gerealiseerd. Dit pad voorziet een deel van de woningen van een toegang tot de achtertuinen.

Plaats van het project

Het plangebied ligt aan de Hogeweg 1 en 1a binnen de bebouwde kom van Velp. De Hogeweg is een zijweg van de Hoofdstraat, de belangrijkste doorgaande weg van het dorp. In de omgeving van het plangebied is sprake van een gemengd gebied met woningen, enkele bedrijfslocaties en een verzorgingstehuis. Richting het noorden gaat dit gemengde gebied over in een luxe woonwijk met fraaie lanen en riant opgezette kavels waar veelal vrijstaande woningen aanwezig zijn. Het pand binnen het plangebied bestaat deels uit één bouwlaag en deels uit 2 bouwlagen met kap. In de huidige situatie wordt het pand gebruikt als winkel gericht op barista's en is er een bedrijfswoning in de bebouwing aanwezig.



Kenmerken van de potentiële effecten

Het plan betreft de herontwikkeling van een bestaande bedrijfslocatie naar een kleinschalige woonlocatie. In de toekomstige situatie is het niet meer mogelijk volwaardige bedrijfsfuncties uit te oefenen. Milieuhinder op de omgeving kan daarom worden uitgesloten. Later in voorliggend document wordt nader onderbouwd dat er in de toekomstige situatie geen nadelige gevolgen zijn voor de verkeerskundige situatie als gevolg van de nieuwe woningen. Parkeren is straks geheel mogelijk binnen eigen terrein en het aantal verkeersbewegingen van en naar het plangebied neemt door het beperkte aantal woningen ook niet toe.

3.2 Beoordeling

Om het project te beoordelen op de aspecten zoals in de vorige paragraaf beschreven, wordt in deze paragraaf ingegaan op de potentiële milieueffecten van het plan op de omgeving.

Gelet op de aard en omvang van het plan zijn er geen bijzondere effecten te verwachten wat betreft gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging, het risico op zware ongevallen en/of rampen (waaronder rampen door klimaatverandering) of risico's voor de menselijke gezondheid.

3.2.1 Bodem

De toekomstige woningbouw is geen potentieel bodembedreigende activiteit. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is een bodemonderzoek uitgevoerd (bijlage 1 bij de toelichting van het bestemmingsplan). Uit het onderzoek blijkt dat er een sanering nodig is. Er bestaat inzicht over de omvang van de vervuiling en er is duidelijkheid over de saneringsopgave. In de regels van het bestemmingsplan is geborgd dat de sanering dient te zijn uitgevoerd voordat er begonnen mag worden met de bouw van de woningen. Daarmee is geborgd dat de kwaliteit van de bodem in de toekomstige situatie in lijn is met het beoogde gebruik van het plangebied als woonlocatie.

Het plan heeft geen nadelig effect op de bodemkwaliteit.

3.2.2 Lucht

De Wet milieubeheer maakt bij het aspect luchtkwaliteit onderscheid tussen 'kleine' en 'grote' projecten. Kleine projecten dragen 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit.
Ten opzichte van de bestaande functie van het plangebied als bedrijfslocatie treden er in de toekomstige situatie geen noemenswaardige veranderingen op ten aanzien van luchtkwaliteit. Het aantal verkeersbewegingen van en naar het plangebied is in de toekomstige situatie vergelijkbaar met nu (zie verder paragraaf 3.2.9 'Verkeer'). Het ontwikkelen van 6 woningen is van geringe omvang ten opzichte van de grenswaarde
die wordt gehanteerd voor projecten die 'niet in betekenende mate' bijdragen aan verslechtering van de luchtkwaliteit (3%, wat gelijk staat een het toevoegen van 1.500 woningen). Op basis van de te verwachten toename aan verkeersbewegingen ten gevolge van het project is te concluderen dat dit project 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Het plan heeft geen nadelig effect op de luchtkwaliteit.

3.2.3 Geluid

Vanwege de nabijheid van de Hoofdstraat is een akoestisch onderzoek uitgevoerd om te kunnen bepalen of er ten aanzien van wegverkeerslawaai negatieve effecten optreden. Het akoestisch onderzoek is toegevoegd als bijlage 2 van de toelichting van het bestemmingsplan. Uit het onderzoek blijkt dat de hoogste geluidbelasting op een gevel van het beoogde plan 47 dB is. Dit is onder de voorkeurswaarde van 48 dB. Ten aanzien van wegverkeerlawaai is er sprake van een goed woon- en leefklimaat. In de omgeving van het plangebied zijn geen spoorwegen en/of bedrijventerrein gelegen. Geluidhinder afkomstig van deze geluidbronnen kan daarmee op voorhand worden uitgesloten.

Met voorliggend plan worden geen functies mogelijk gemaakt die veel geluid produceren. Wonen is geen functie die geluidhinder veroorzaakt.

Het plan heeft geen nadelig effect op het aspect geluid.

3.2.4 Geur

Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom van Velp. In de weide omgeving zijn geen agrarische veeteeltbedrijven aanwezig. Ook liggen er geen industrieterreinen in de buurt. Geurhinder op de woningen kan op voorhand worden uitgesloten.

Wonen is geen functie die geurhinder tot gevolg heeft. Het plan heeft geen nadelig effecten op het aspect geur.

Het plan heeft geen nadelig effect op het aspect geur.

3.2.5 Externe veiligheid

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen risicovolle inrichtingen, transportwegen en buisleidingen. De locatie ligt buiten het groepsrisico invloedsgebied van de spoorlijn Arnhem-Zutphen, het plangebied bevindt zich op circa 280 meter van de spoorlijn. Vanuit het aspect externe veiligheid kunnen risico's voor de nieuwe woningen op voorhand worden uitgesloten.

Wonen is geen functie met een extern veiligheidsrisico. Het plan heeft geen nadelig effect op het aspect externe veiligheid.

Het plan heeft geen nadelig effect op het aspect Externe veiligheid.

3.2.6 Milieuzonering

Wonen is geen functie met een externe milieuzone voor geluid, geur, gevaar en stof.
Het plan heeft geen nadelige effecten vanuit het aspect milieuzonering.

3.2.7 Water

Er liggen in het plangebied geen oppervlaktewateren, waterkeringen of regionale waterbergingsgebieden. In huidige situatie is het plangebied reeds geheel verhard. Het verhard oppervlak neemt door de komst van de tuinen bij de woningen aanzienlijk af. Het toekomstige groen van de tuinen zorgt er ook voor dat overtollig hemelwater via de tuinen in de bodem kan worden geïnfiltreerd. Bij de bouw van de woningen zullen geen uitloogbare materialen worden gebruikt. De woningen krijgen voor het afvalwater een aansluiting op het bestaande riool onder de Hogeweg.

Het plan heeft geen negatieve effecten op de waterhuishoudkundige situatie in en rondom het plangebied.

3.2.8 Ecologie

Met het oog op de sloopwerkzaamheden van de bestaande bebouwing is een quickcsan Flora en Fauna uitgevoerd. De quickscan is toegevoegd als bijlage 4 van de toelichting van het bestemmingsplan. Uit de quickscan blijkt dat er ten aanzien van gebiedsbescherming er geen negatieve effecten optreden. Volledigheidshalve is er voor het aspect stikstof een voortoets stikstofdepositie opgesteld (bijlage 5 van de toelichting van het bestemmingsplan). Daaruit blijkt dat de stikstofdepositie als gevolg van het initiatief niet toeneemt met meer dan 0,00 mol/ha/j op Natura 2000-gebieden. Vanuit soortbescherming luidt de conclusie dat aanvullend onderzoek nodig is om vast te kunnen stellen of de sloopwerkzaamheden mogelijk negatieve effecten hebben op gebouwbewonende vleermuizen en huismussen. Mocht uit het aanvullend onderzoek blijken dat er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk belang (vleermuizen: er is sprake van een reden van sociale of economische aard, huismus: er zijn belangen vanuit volksgezondheid -klimaatsverandering- aan te voeren) en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd). Gezien het voorgaande is er geen reden om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen, mits de

juiste maatregelen worden getroffen, er sprake is van een gedegen alternatievenafweging en een wettelijk belang kan worden aangevoerd, niet verkregen zouden kunnen worden.
Gelet op voorgaande dan kan de conclusie worden getrokken dat met uitzondering van de 'gebouwbewonende vleermuizen' en 'huismussen' negatieve effecten vanuit soortbescherming kunnen worden uitgesloten. Voor de twee genoemde soorten is aanvullend onderzoek nodig om vast te kunnen stellen of ook voor deze soorten negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Indien er wel sprake blijkt van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb dan kan er worden voldaan aan de voorwaarden voor de ontheffing. Negatieve effecten kunnen daarmee op voorhand worden uitgesloten.

Het plan heeft geen negatieve effecten op beschermde soorten en fauna.

3.2.9 Verkeer

Parkeren
Voorliggend initiatief voorziet de ontwikkeling van 6 woningen. De woningen zullen worden gerealiseerd als aaneengesloten rijwoningen. Dit type woningen heeft in de Parkeernota van de gemeente Rheden, zie bijlage 2 een norm van 1,4 parkeerplaatsen per woning. Dit heeft als gevolg dat er met de beoogde ontwikkeling 9 parkeerplaatsen moeten worden gerealiseerd. Een deel, 6 plaatsen, van deze parkeerplaatsen zullen worden gerealiseerd op eigen terrein ten zuiden van de woningen. De overige 3 parkeerplaatsen zullen worden gerealiseerd in de openbare ruimte aan de Hogeweg.

De planopzet voldoet aan de parkeernormen zoals gesteld. Deze is op een ruimtelijk verantwoorde wijze ingepast. In het kader van de omgevingsvergunning zal op basis van het uiteindelijke bouwplan de definitieve toets plaatsvinden.

Verkeer/infrastructuur
Het voorliggende plan voorziet de ontwikkeling van 6 woningen. De woningen zijn gelegen aan de Hogeweg en worden ontsloten door de Hoofdstraat. De verkeersaantrekkende werking na realisatie is vergelijkbaar is met de verkeersaantrekkende werking van de bedrijven en woningen die er nu al zijn / mogen zijn.

Het initiatief leidt niet tot nadelige effecten op de verkeers- en parkeersituatie.

3.2.10 Cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie
Hogeweg 1 is geen monument. Op de concept-bouwhistorische verwachtingskaart voor Velp is er geen verwachting voor het complex uitgesproken. De locatie bevindt zich net buiten de begrenzing van het rijksbeschermde dorpsgezicht Villapark Overbeek, een gebied met landelijke erkenning van de cultuurhistorische waarden in dit gebied. Aan de overzijde van de Hogeweg bevindt zich een gemeentelijk monument. Historisch gezien staan de gebouwen recht op het perceel, gedraaid t.o.v. de Hogeweg en Tramstraat. Het project volgt deze historische plaatsing en de bestaande gebouwcontour en kiest voor een geleding van de bouwmassa in meerdere volumes, waardoor er geen negatief effect is op de cultuurhistorische waarden van het gebied. Er zijn ook geen negatieve effecten te verwachten op de te beschermen waarden van het naastgelegen beschermde dorpsgezicht en het tegenover gelegen gemeentelijk monument.

Archeologie

Het plangebied heeft de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie 2". Deze stelt dat initiatieven die voorzien in het oprichten van bouwwerken en / of werkzaamheden groter als 250 m^2 en dieper van 30 cm onderzoeksplichting zijn. De beoogde ontwikkeling voorziet in een ingreep groter dan deze gestelde grenswaarden, reden voor een archeologisch onderzoek. Dit onderzoek is als bijlage 6 van de toelichting van het bestemmingsplan te raadplegen. Uit het onderzoek komt naar voren dat archeologische waarden te verwachten zijn bij een diepte van 120 cm onder maaiveld. De bouwwerkzaamheden als gevolg van het initiatief aan de Hogeweg 1-3 hebben geen grondverstoringen dieper dan 120 cm onder maaiveld tot gevolg. Het beoogde plan heeft geen negatief effect op het aspect archeologie. In het bestemmingsplan is een dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2' over het hele plangebied opgenomen. In de regels van deze dubbelbestemming is bepaald dat een archeologisch onderzoek nodig is bij een aanvraag omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 250 m^2 en waarbij dieper wordt gegraven dan 120 cm onder maaiveld. Daarmee is planologisch geborgd dat de mogelijke aanwezige archeologische resten dieper dan 120 cm onder maaiveld ook bij toekomstige grondwerkzaamheden zijn beschermd.

Het initiatief leidt niet tot nadelige effecten ten aanzien van de aspecten cultuurhistorie en archeologie.

3.3 Conclusie

Uit het voorgaande is gebleken dat er geen sprake is van een ontwikkeling die een forse invloed heeft op het milieu in de omgeving. Belangrijke milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Verder onderzoek in het kader van het Besluit milieueffectrapportage is niet nodig: het plan is niet m.e.r.-plichtig.

buro-sro.nl

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Velp 2016 Woongebieden
Noord, locatie Hogeweg 1-3

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk
gebied

Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3

Inhoudsopgave

Regels **5**

Hoofdstuk 1 **Inleidende regels** **7**

Artikel 1 Begrippen 7
Artikel 2 Wijze van meten 11

Hoofdstuk 2 **Bestemmingsregels** **13**

Artikel 3 Tuin 13
Artikel 4 Wonen 13
Artikel 5 Waarde - Archeologie 2 17

Hoofdstuk 3 **Algemene regels** **21**

Artikel 6 Anti-dubbelregel 21
Artikel 7 Algemene bouwregels 21
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 22
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels 23

Hoofdstuk 4 **Overgangs- en slotregels** **25**

Artikel 10 Overgangsrecht 25
Artikel 11 Slotregel 26

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan
het bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 van de gemeente Rheden;

1.2 bestemmingsplan
de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0275.BPVN25-VA01 met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens
de grens van de aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aanduidingsvlak
een vlak, door aanduidingsgrenzen van andere vlakken gescheiden;

1.6 achtergevel
de gevel van een gebouw, die is gesitueerd tegenover de voorgevel van het betreffende gebouw;

1.7 bebouwing
één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouw zijnde;

1.8 bed and breakfast
het tegen betaling bieden van kortstondig toeristisch verblijf en ontbijt aan huis;

1.9 bedrijf
een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren, inzamelen en verhandelen van goederen, waarbij eventueel detailhandel uitsluitend plaatsvindt als ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop dan wel levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen, en waarbij de bijbehorende kantoorfunctie niet meer dan 30% van het bedrijfs-vloeroppervlak in beslag neemt;

1.10 bedrijfswoning
een woning in of bij een gebouw op een terrein kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk is;

1.11 beroep aan huis
een juridisch, administratief, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig, therapeutisch of (para)medisch beroep, alternatieve geneeswijzen daaronder begrepen, of daarmee gelijk te stellen activiteiten die in een woning dan wel (vrijstaand) bijgebouw worden uitgeoefend, inclusief ondergeschikte detailhandel;

1.12 bestaand
zoals legaal aanwezig ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerp van het bestemmingsplan;

1.13 bestemmingsgrens
de grens van een bestemmingsvlak;

1.14 bestemmingsvlak
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.15 bijgebouw
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak; functionele ondergeschiktheid is niet vereist;

1.16 bouwen
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.17 bouwgrens
de grens van een bouwvlak;

1.18 bouwlaag
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren is begrensd;

1.19 bouwperceel
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.20 bouwperceelsgrens
de grens van een bouwperceel;

1.21 bouwvlak
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.22 bouwwerk
elke constructie van enige omvang van hout, steen metaal of ander materiaal die (in)direct met de grond is verbonden hetzij (in)direct steun vindt in of op de grond en bedoeld is om ter plaatse te functioneren;

1.23 deskundig archeoloog
de door burgemeester en wethouders aangewezen regioarcheoloog, bedrijven die onder het overgangsrecht tot 1 juli 2017 een vergunning hebben alsmede bedrijven die zijn gecertificeerd overeenkomstig de bepalingen van de Erfgoedwet;

1.24 diepwortelende beplanting
beplanting met een wortelstelsel dat meer dan 0,5 m onder het maaiveld reikt of dat naar verwachting in de toekomst zal doen;

1.25 evenement
een publieke activiteit met een tijdelijk, plaatsgebonden en van het reguliere gebruik afwijkend karakter, plaatsvindend in de open lucht of in tijdelijke onderkomens en in het algemeen bedoeld ter ontspanning en/of vermaak, waaronder begrepen commerciële, culturele, religieuze en/of sportieve, of daarmee gelijk te stellen activiteiten zoals markten, braderieën, beurzen, kermissen, festiviteiten, wedstrijden, bijeenkomsten en festival;

1.26 gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.27 grondgebonden woning

een grondgebonden woning is een woning die rechtstreeks toegankelijk is op het straatniveau en waarvan één van de woonlagen aansluit op het maaiveld.

1.28 hoofdgebouw
een gebouw, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.29 huishouden
een alleenstaande dan wel twee of meer personen die een duurzame gemeenschappelijke huishouding voeren waarbij sprake is van continuïteit is in samenstelling en onderlinge verbondenheid;

1.30 kamerverhuur
het geheel of gedeeltelijk verhuren van een woning of woongebouw -niet zijnde een ruimte in een vrijstaand bijgebouw- via kameruitgifte, waarbij kamers geen zelfstandige woonruimte vormen door het ontbreken in deze kamers van de al dan niet gedeeltelijke combinatie van een kookgelegenheid, een wasgelegenheid (sanitair en/of witgoedvoorzieningen) en een toilet, en waarbij geen sprake is van voorzieningen voor verzorging en begeleiding;

1.31 kap
een geheel niet horizontale dakconstructie gevormd door ten minste twee schuin hellende dakschilden;

1.32 maaiveld
de bovenkant van het aansluitende afgewerkte terrein dat een bouwwerk omgeeft, met dien verstande dat in geaccidenteerd terrein het gemiddelde van die bovenkanten wordt aangehouden;

1.33 maximum aantal wooneenheden
op de verbeelding weergegeven aanduiding welke bepalend is voor het maximum toegestane aantal woningen;

1.34 nadere eis
een nadere eis als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 onder d van de Wet ruimtelijke ordening;

1.35 nutsvoorziening
een voorziening ten behoeve van de telecommunicatie en de gas-, water- en electriciteitsdistributie alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefooncellen en zendmasten;

1.36 ondergeschikte dakkapel
dakkapel welke door zijn maatvoering als ondergeschikt deel van een gebouw kan worden aangemerkt, zijnde een dakkapel welke niet breder is dan 50% van de breedte van het betreffende gebouw tot een maximale breedte van 3 m, en met een fronthoogte van niet meer dan 1,75 m gemeten vanaf de voet dakkapel tot aan het hoogste punt van de dakkapel;

1.37 oorspronkelijke achtergevel van een hoofdgebouw
de achtergevel van het hoofdgebouw zoals deze ten tijde van de afronding van de bouwwerkzaamheden, overeenkomstig de voor het hoofdgebouw verleende vergunning, is opgeleverd met uitzondering van in bouwkundige zin van het hoofdgebouw te onderscheiden aangebouwde bouwwerken waarin slechts ondergeschikte functies plaatsvinden;

1.38 opslag
het opbergen van goederen - inclusief (vloei)stoffen en materialen - met de bedoeling en op een dergelijke wijze, dat men later weer over de goederen kan beschikken;

1.39 overkapping
een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand;

1.40 overige bouwwerken
bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.41 Peil

Hieronder wordt verstaan:
1. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan de straat grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
2. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter plaatse van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw.

1.42 seksinrichting
een inrichting, bestaande uit een of meer voor publiek toegankelijke besloten ruimten, waarin bedrijfsmatig of op een daarmee vergelijkbare wijze, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; onder een hiervoor bedoelde inrichting worden in elk geval verstaan: een bordeel, seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub en erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar;

1.43 standplaats
het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen en diensten, gebruikmakend van fysieke middelen zoals een kraam, een wagen of een tafel;

1.44 straatmeubiliair
hieronder wordt mede verstaan: (ondergrondse) inzamelbakken voor huishoudafval, -papier, glas-, kleding en andere afvalbakken, toegangsconstructies voor ondergronde voorzieningen, werken van beeldende kunst, speeltoestellen en draagconstructies voor reclame, alsmede abri's en kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen;

1.45 tuin
deel van een perceel dat vanwege zijn stedenbouwkundige, cultuurhistorische dan wel landschappelijke waarde(n) vrij van gebouwen en overkappingen dient te blijven en dat als zodanig geen deel uitmaakt van het erf bij een woning;

1.46 voorgevel
de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien een perceel met meerdere zijden aan een weg grenst, de als zodanig door burgemeester en wethouders aan te wijzen gevel;

1.47 wijziging
een wijziging als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

1.48 woning
een complex van ruimten bedoeld voor de huisvesting van één huishouden, alsmede in combinatie daarmee de verhuur van kamers aan maximaal twee personen welke niet tot het huishouden behoren en welke geen duurzame huishouding voeren, en niet zijnde een woonwagen;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de goothoogte van een bouwwerk
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.2 de inhoud van een bouwwerk
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Tuin

3.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen en parkeervoorzieningen bij de bijbehorende woningen.

b. De gronden zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige voorzieningen, voorzieningen voor hemelwaterinfiltratie en -berging en rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, straatmeubilair en andere bijbehorende voorzieningen, alsmede voor de ontsluiting van direct aangrenzende percelen.

3.2 Bouwregels

Op de voor 'Tuin' aangewezen gronden mogen uitsluitend overige bouwwerken worden gebouwd evenwel met uitzondering van overkappingen.

3.2.1 Overige bouwwerken

Voor overige bouwwerken gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

b. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen voor zover gesitueerd op hoekpercelen welke grenzen aan openbaar groen dan wel aan de openbare weg mag niet meer dan 2 m bedragen indien deze zijn geplaatst achter de oorspronkelijke achtergevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan.

c. De bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

d. In overige gevallen mag de bouwhoogte van overige bouwwerken niet meer dan 6 m bedragen.

Artikel 4 Wonen

4.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

1. woningen;

2. een beroep aan huis als genoemd in artikel 1.11 beroep aan huis of een bedrijfsactiviteit genoemd in bijlage 1.
3. kamerverhuur aan meer dan twee personen, met dien verstande dat:
    - kamerverhuur uitsluitend is toegestaan in aanvulling op het gebruik als woning als bedoeld in artikel 1.48 woning;
    - niet meer dan 1% van de woningen in het plan mag worden aangewend voor kamerverhuur;
    - de onderlinge afstand tussen de kamerverhuurpanden niet minder dan 50 m mag bedragen.

b. De gronden zijn tevens bestemd voor parkeer- en groenvoorzieningen, waterhuishoudkundige voorzieningen, voorzieningen voor hemelwaterinfiltratie en -berging en rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, straatmeubilair en andere bijbehorende voorzieningen, alsmede voor de ontsluiting van direct aangrenzende percelen.

4.2 Bouwregels

Op de voor 'Wonen' aangewezen gronden mogen gebouwen en overige bouwwerken worden gebouwd.

4.2.1 Hoofdgebouwen

Voor hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. Een hoofdgebouw dient binnen een bouwvlak te worden gebouwd.

b. Het aantal woningen per bouwvlak mag niet meer bedragen dan het aangegeven aantal ter plaatse van de aanduiding '**maximum aantal wooneenheden**'.

c. De bouwhoogte mag niet meer dan 11 m bedragen;

d. de goothoogte mag niet meer dan 6,20 m bedragen;

e. een hoofdgebouw mag bestaan uit:

1. twee bouwlagen;
2. één kap.

4.2.2 Bijgebouwen en overkappingen

Voor bijgebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. Bijgebouwen en overkappingen mogen binnen en buiten het bouwvlak worden gebouwd.

b. De gezamenlijke oppervlakte van bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mag per bouwperceel niet meer dan 75 m^2 bedragen.

c. Het bebouwingspercentage van de bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mag per bouwperceel niet meer dan 40 bedragen.

d. De goothoogte van bijgebouwen mag niet meer dan 3,50 m bedragen.

e. De bouwhoogte van bijgebouwen mag niet meer dan 5 m bedragen.

f. De bouwhoogte van overkappingen mag niet meer dan 3,50 m bedragen.

g. Afwijkingen in percentages, maten en afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen:

   1. voor zover het betreft grotere percentages en oppervlaktes gehandhaafd worden waarbij tevens geldt dat het bestaande percentage/de bestaande oppervlakte geldt als maximale maat;

   2. voor zover het betreft overige gevallen, gehandhaafd worden.

4.2.3 Overige bouwwerken

Voor overige bouwwerken - niet zijnde overkappingen - gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 m bedragen.

b. De bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

c. In overige gevallen mag de bouwhoogte niet meer dan 6 m bedragen.

d. Afwijkingen in afmetingen en situering zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

4.3 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

   1. lid 4.2.2 onder e ten behoeve van een vermeerdering van de bouwhoogte tot 6 m.

b. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

   1. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de stedenbouwkundige karakteristiek van het straat- en bebouwingsbeeld;

   2. geen onevenredige aantasting plaats vindt ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;

   3. de vermeerdering dan wel vermindering bijdraagt aan een substantiële verbetering van de architectonische dan wel technische situatie dan wel aan de ruimtelijke aansluiting op de belendende percelen.

4.4 Specifieke gebruiksregels

a. Gebruik van ruimten binnen de woning dan wel een (vrijstaand) bijgebouw ten behoeve van de uitoefening van een beroep aan huis of een bedrijfsactiviteit als genoemd in bijlage 1 is toegestaan mits:

   1. de activiteit wordt uitgeoefend door in ieder geval de bewoner van de woning, en naast de bewoner is tegelijkertijd niet meer dan 1 persoon werkzaam;

   2. de ruimte(n) waar de activiteiten plaatsvinden niet groter is dan 50 m², gemeten vanaf de binnenzijde van (scheidings)muren;

   3. buiten de ruimte als bedoeld onder 2 geen opslag plaatsvindt en geen

beroeps- of bedrijfsactiviteiten worden uitgeoefend, met uitzondering van activiteiten die verband houden met het uitoefenen van een bed and breakfast of van gastouderschap;

4. de uiterlijke verschijningsvorm van de woning behouden wordt, waarbij reclame uitingen zich beperken tot een onverlichte oppervlakte van niet meer dan 0,50 m^2 en deze bij grondgebonden woningen niet hoger worden aangebracht dan tot 1,5 m boven maaiveld;
5. het gebruik geen nadelige gevolgen voor het woon- en leefmilieu heeft;
6. ten behoeve van de activiteit wordt voldaan aan het gestelde in artikel 8.2 Parkeren;
7. het gebruik geen nadelige invloed heeft op de normale afwikkeling van het verkeer.

b. Behoudens het gestelde onder a, is het verboden bijgebouwen, gelegen buiten het bouwvlak, anders te gebruiken dan ten dienste van het hoofdgebouw.

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:
   1. lid 4.1 onder a sub 2 en een beroep aan huis toestaan dat naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met de beroepen aan huis zoals genoemd in artikel 1.11 beroep aan huis waarbij het gestelde in lid 4.4 onder a sub 1 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing is;
   2. lid 4.1 onder a sub 2 en bedrijfsactiviteiten toestaan die niet zijn genoemd in bijlage 1 en die naar aard en invloed vergelijkbaar zijn met bedrijfsactiviteiten die wel in die lijst zijn opgenomen, waarbij het gestelde in lid 4.4 onder a sub 1 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing is;

b. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
   1. het straat- en bebouwingsbeeld;
   2. de milieusituatie;
   3. de verkeersveiligheid;
   4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
   5. de sociale veiligheid;
   6. de externe veiligheid.

Artikel 5 Waarde - Archeologie 2

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor gronden met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde.

5.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden de volgende regels:

a. Behoudens het onder c bepaalde dient, bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 250 m² en waarbij dieper wordt gegraven dan 120* cm, de aanvrager een rapport te overleggen, waarin de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

b. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het oprichten van het vergunde bouwwerk zullen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:

    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;

    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;

    3. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring te laten begeleiden door een deskundig archeoloog;

    4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarden is omgegaan.

c. Het overleggen van een rapport is niet nodig indien naar het oordeel van burgemeester en wethouders de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Het onder b bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

*: deze maat is planspecifiek aangepast t.o.v. de elders geldende bestemming 'Waarde - Archeologie 2' op basis van het onderzoek dat is verricht. Zie ook paragraaf 4.11 van de toelichting.

5.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Ter plaatse van de aangewezen gronden is het verboden om zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende vergunning de volgende

werken en werkzaamheden groter dan 250 m² en waarbij dieper wordt gegraven dan 120* cm, uit te (laten) voeren:

1. het verlagen van de bodem of het afgraven van gronden;
2. het ophogen van de gronden met meer dan 100 cm (waarbij het in de aanhef genoemde dieper graven dan 120* cm niet geldt), tenzij die werkzaamheden voortvloeien uit een verleende omgevingsvergunning;
3. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe ook gerekend wordt woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van sleufdrainage, ontginnen, frezen en aanbrengen van heipalen;
4. het aanbrengen van diepwortelende beplanting alsmede het verwijderen van stobben;
5. het graven, verdiepen of verbreden van greppels, sloten, vijvers, beken en andere watergangen;
6. het verlagen van het grondwaterpeil of het veranderen van de samenstelling van het grondwater;
7. het aanbrengen of vervangen van riolering en ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatie- of andere leidingen dan de daarmee verband houdende constructies;
8. alle overige werkzaamheden die de archeologische waarden van het terrein kunnen aantasten en die niet worden gerekend tot het normale gebruik;
9. het slopen van ondergrondse gebouwen of een gedeelte daarvan;
10. het afdekken en/of overbouwen van archeologische vindplaatsen.

b. Het onder a opgenomen verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:
   1. welke op het tijdstip waarop het plan van kracht is, in uitvoering zijn, of mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
   2. waarvoor op grond van meer specifieke regelgeving vergunning of afwijking noodzakelijk is;
   3. die van geringe omvang zijn dan wel het normale onderhoud betreffen.

c. De vergunning wordt niet verleend:
   1. indien werken of werkzaamheden geen verband houden met het toegestane gebruik in de gegeven bestemming;
   2. indien hierdoor, dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen, de archeologische waarden van de gronden onevenredig worden of kunnen worden aangetast;
   3. dan nadat een advies is ontvangen van een deskundig archeoloog of een deskundig bureau over het door de aanvrager aan burgemeester en wethouders over te leggen rapport, waarin de archeologische waarden van de gronden naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

d. In afwijking van het bepaalde in c kan de vergunning om zwaarwichtige redenen, voor een deel van de werken of werkzaamheden, alsnog worden verleend onder

de voorwaarde dat voorafgaande aan de uitvoering van de vergunning adequaat archeologisch onderzoek plaatsvindt.

*: deze maat is planspecifiek aangepast t.o.v. de elders geldende bestemming 'Waarde - Archeologie 2' op basis van het onderzoek dat is verricht. Zie ook paragraaf 4.11 van de toelichting.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Algemene regels

a. Gebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen bouwvlakken, tenzij in deze regels anders is bepaald.

b. Bij het bepaalde ten aanzien van het bouwen binnen een bouwvlak worden buiten beschouwing gelaten:

   1. ondergeschikte bouwdelen als funderingen, plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, dakoverstekken, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten en goten mits het bouwvlak met niet meer dan 0,5 meter wordt overschreden;

   2. erkers, luifels, balkons en brandtrappen voor zover zij ondergeschikt zijn aan de gevel van het hoofdgebouw, mits het bouwvlak met niet meer dan 1,5 meter wordt overschreden;

   3. entreepartijen op de begane grond, voor zover zij ondergeschikt zijn aan de gevel van het hoofdgebouw mits het bouwvlak met niet meer dan 1,5 meter wordt overschreden;

c. Een bouwvlak mag volledig worden bebouwd tenzij daaraan een maximum is gesteld in de vorm van een aantal vierkante meters aan gebouwen;

d. Bij het bepaalde ten aanzien van de bouwhoogte worden buiten beschouwing gelaten: liftschachten, trappenhuizen, balustrades, balkonhekken en opbouwen voor technische installaties.

7.2 Ondergronds bouwen

a. Binnen de bestemmingen als gegeven in Hoofdstuk 2 is het ondergronds bouwen toegestaan voor:

   1. ruimten die een functionele eenheid vormen met en/of dienstbaar zijn aan de toegestane functies;

2. voorzieningen voor het ter plaatse bergen of infiltreren van hemelwater en/of huishoudelijk afvalwater, voor zover geen negatieve gevolgen optreden voor het grondwatersysteem.

b. Constructies ten behoeve van de ontsluiting van de ondergrondse ruimte zijn slechts toegestaan binnen het betreffende bouwperceel.

c. Ondergronds gerealiseerde of te realiseren bouwwerken blijven bij de berekening van het toegestane bebouwde oppervlakte en het toegestane bebouwingspercentage buiten beschouwing, tenzij hierover in deze regels expliciet anders is bepaald.

d. Binnen de bestemmingen als gegeven in Hoofdstuk 2 mogen ondergrondse bouwwerken worden gebouwd met een diepte van maximaal 4 meter respectievelijk 6 meter voor rioleringswerken.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Strijdig gebruik

a. Als strijdig met de bestemming of het plan wordt in ieder geval aangemerkt het (doen of laten) gebruiken van gronden en bouwwerken ten behoeve van:

1. het opslaan, lozen of storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, voer- of vaartuigen of machines;

2. het (doen of laten) gebruiken van gebouwen ten behoeve van een seksinrichting;

3. het gebruiken of laten gebruiken ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties dan wel als markt of standplaats.

b. Gebruik dat afwijkt van het bepaalde onder a sub 3 echter waarvoor ingevolge een wettelijk voorschrift vergunning, ontheffing of vrijstelling is verleend, dan wel waarvoor een melding is gedaan, mag worden gehandhaafd.

c. Als strijdig met de bestemming of het bestemmingsplan wordt niet aangemerkt:

1. het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties, indien en voor zover daardoor ingevolge een wettelijk voorschrift vergunning, ontheffing of vrijstelling vereist is en deze is verleend, dan wel een melding is gedaan;

2. het aanleggen of het laten aanleggen van kabels en leidingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening, de riolering, de waterhuishouding, de energievoorziening en de datacommunicatie, met uitzondering van:

- buisleidingen waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, tenzij deze in het bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd;

- hoogspanningsleidingen, tenzij deze in het bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd.

8.2 Parkeren

8.2.1 Terreininrichting

Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen in deze regels mogen de gronden uitsluitend worden gebruikt overeenkomstig de bestemming indien de betreffende bouwpercelen zodanig zijn ingericht dat voldoende ruimte aanwezig is om zowel het parkeren of stallen van auto's, vrachtauto's en fietsen als ook het eventuele laden en lossen van goederen op het bijbehorende terrein te kunnen afwikkelen. Indien ten behoeve van het stallen of parkeren van auto's in, op of onder een gebouw ruimte wordt aangebracht zoals hierboven is beschreven, moet worden voldaan aan het gestelde in bijlage 2.

8.2.2 Parkeergelegenheid

1. De gronden mogen enkel worden gebruikt onder voorwaarde dat ten behoeve van het parkeren of stallen van (motor)voertuigen in, op of onder het gebouw dan wel op het onbebouwde terrein dat bij het gebouw hoort, in voldoende mate parkeergelegenheid aanwezig is, zoals neergelegd in de op 26 mei 2015 door de raad vastgestelde nota 'Nota parkeernormen Rheden 2015' zoals opgenomen in Bijlagen bij regels Bijlage 3 Parkeernormen.
2. het bevoegd gezag kan slechts een omgevingsvergunning verlenen voor de activiteiten bouwen en/of gebruiken van gronden en/of de activiteit handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening, indien bij aanvraag wordt aangetoond dat wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, zoals neergelegd in de 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Indien deze parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd dient te worden voldaan aan de gewijzigde parkeernormen en rekenmethode.
3. De onder 1. bedoelde plaatsen voor het stallen van voertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare (motor)voertuigen, zoals neergelegd in de 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Indien deze parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd dient te worden voldaan aan de desbetreffende wijzigingen.

8.2.3 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de gestelde parkeernormen voor zover in die afwijkingsmogelijkheid wordt voorzien in bijlage 2.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van:

a. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat een bouwvlak wordt verschoven indien dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein, of in het belang is van een technisch of ruimtelijk dan wel cultuurhistorisch beter verantwoorde plaatsing van bouwwerken, met dien verstande dat de afwijking

maximaal 1 meter mag bedragen;

b. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat schotelantennes worden geplaatst, waarbij aan de zijde van het openbare gebied de afwijking slechts gegeven kan worden voor zover de antenne wordt geplaatst binnen het horizontale en verticale vlak van een balkon.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

10.1 Bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet worden vergroot,

   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 5%.

c. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

10.2 Gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 11 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan 'Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van ……

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Velp 2016 Woongebieden
Noord, locatie Hogeweg 1-3

Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

Landelijk
gebied

Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3

Inhoudsopgave

Bijlagen bij regels **5**

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten **7**

Bijlage 2 Parkeernormen **9**

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten

Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis

Activiteit	**Randvoorwaarde**
Kantoor	Alleen op afspraak
Reparatie van computers en consumenten artikelen, inclusief ondergeschikte detailhandel	Geen auto's, motorfietsen, bromfietsen, caravans en boten
Haar- en schoonheids-verzorging, inclusief ondergeschikte detailhandel	Alleen op afspraak. Een pedicure of manicure valt hieronder. Sauna's, solaria enz. vallen hier niet onder net zo min als een hondentrimsalon
webwinkels	Alleen opslag en verzending. Een showroom, afgiftepunt en verkoop ter plekke is uitgesloten
Bieden van bed and breakfast	
Gastouder	Maximaal 6 kinderen. Voldaan moet worden aan de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang. Op de aanmelding als gastouder moet positief zijn beslist
Autorijschool	Lesvoertuigen of aanhangwagens moeten op het bijbehorende terrein worden geparkeerd
Huiswerkbegeleiding	
Het geven van cursussen	

Aangepast per 1 november 2014

Bijlage 2 Parkeernormen

NOTA PARKEERNORMEN RHEDEN 2015

Parkeernormen

Vastgesteld: 28 mei 2015

gemeente Rheden

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
1.1 Wijziging Bro leidt tot Nota Parkeernormen Rheden 2015 1
1.2 Verankering parkeernormen in bestemmingsplan 1
1.3 Leeswijzer 2

2 Parkeernormen voor auto's 3
2.1 Parkeerbehoefte 3
2.2 Parkeerplaatsverplichting 5
2.3 Aanvullende eisen 7

3 Parkeernormen voor fietsen 10
3.1 Parkeernormen 10
3.2 Aanvullend eisen 11

4 Uitvoering parkeerverplichting voor auto's 12
4.1 Voldoen aan parkeernormen 12
4.2 Stappenplan bepalen parkeerplaatsverplichting 13

5 Slot 16

Bijlage Gebruiksregel Parkeren

1 Inleiding

Parkeernormen bepalen de parkeerverplichting bij ruimtelijke ontwikkelingen. De toepassing van parkeernormen heeft als doel om een positieve invloed te hebben op de bereikbaarheid, leefbaarheid en een duurzame economische ontwikkeling van de kernen. Daarnaast mogen de belangen van derden bij ontwikkelingen niet onevenredig worden geschaad.

1.1 Wijziging Bro leidt tot Nota Parkeernormen Rheden 2015

De voorliggende Nota Parkeernormen Rheden 2015 beschrijft hoe in de gemeente zal worden omgegaan met het parkeren. Dit werd altijd geregeld in de bouwverordening. In een bijlage bij de bouwverordening staan de parkeernormen. Door een wijziging in het Besluit ruimtelijke ordening komen de stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening te vervallen per 1 juli 2018. Sinds 29 november 2015 geldt al dat bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen geen gebruik meer mag worden gemaakt van de bouwverordening.
Om die reden zijn de parkeernormen uit de bouwverordening bezien en is voorts in deze nota vastgelegd hoe wordt gewerkt met de parkeernormen.

In de praktijk zijn wij content met de huidige parkeernormen. Zij zijn goed toepasbaar. Er bestaat een goede balans tussen het mogelijk maken van ontwikkelingen en het voorkomen van overlast voor de omgeving. Deze nota bevat daarom beperkte wijzigingen ten opzichte van de bestaande parkeernormen. Aan onze normen voor wonen is de norm voor vrijstaande en twee-onder-een-kapwoningen toegevoegd. Er is voorts ook een aparte norm opgenomen voor discountsupermarkten. Onze normen zijn veelal lager dan in andere gemeenten wordt gehanteerd.

De nota beschrijft voor de meest komende functies de parkeernormen. De wijze waarop hieraan uitvoering werd en wordt gegeven, is thans uitgeschreven.
Daarnaast is van belang dat de parkeernormen en de wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven, juridisch zal worden verankerd in de vast te stellen bestemmingsplannen. Daarvoor is de Nota Parkeernormen Rheden 2015 het allesomvattende document.

1.2 Verankering parkeernormen in bestemmingsplan

Bij het opstellen van bestemmingsplannen wordt in de regels (juridisch bindend) verankerd dat voldaan moet worden aan de parkeernormen van de gemeente.
In een bijlage bij de regels van het bestemmingsplan worden vervolgens de specifieke parkeernormen en de toepassingsmethodiek opgenomen.
De parkeereis die verbonden wordt aan een ruimtelijke ontwikkeling wordt in dat plangebied dus aan het bestemmingsplan ontleend.
Dit betekent dat voor de gebieden waarvoor nog een bestemmingsplan moet worden vastgesteld, de bouwverordening van toepassing blijft. Vanzelfsprekend zal bij de toets aan de bouwverordening de in deze nota uitgeschreven uitvoeringswijze worden gevolgd.

Voor 1 juli 2018 moeten alle bestemmingsplannen voorzien zijn van een parkeerregeling. Hieraan kan voldaan worden door zo nodig een 'paraplubestemmingsplan' vast te stellen met daarin een parkeerregeling voor die gebieden waarvoor nog geen bestemmingsplan is vastgesteld.

Daartoe zal in de bestemmingsplannen een gebruiksregel worden opgenomen die is afgeleid van de huidige artikelen in de bouwverordening. In de bijlage bij deze nota is een voorbeeld regeling opgenomen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 en 3 worden de parkeernormen voor auto's respectievelijk fietsen beschreven.
De toepassingsmethodiek om te komen tot de parkeereis voor auto's bij ruimtelijke ontwikkelingen komt aan de orde in hoofdstuk 4.
De nota wordt afgesloten met te beschrijven hoe wordt gehandeld in die gevallen waarin de nota niet voorziet en dat in een bestemmingsplan een andere parkeerverplichting kan worden opgenomen.

2 Parkeernormen voor auto's

2.1 Parkeerbehoefte

Bij het bepalen van de parkeerbehoefte dient rekening te worden gehouden met de volgende aspecten.

a. Gebiedstypologie gemeente Rheden
Welke parkeernormen er voor een gebied gelden is o.a. afhankelijk van de stedelijkheidsgraad. De stedelijkheidsgraad wordt bepaald op basis van de omgevingsadressendichtheid (aantal adressen per km²), kortweg OAD. In een gebied met een hoge OAD is het aanbod -en de kwaliteit van andere vervoerswijzen– over het algemeen groter dan in een gebied met een lage OAD. Daarom worden in een gebied met een hoge stedelijkheidsgraad lagere parkeernormen toegepast. Daarnaast kan een onderscheid worden gemaakt naar de stedelijke zone (centrum, schil, rest bebouwde kom, buitengebied) van een gemeente.

De gemeente Rheden valt qua stedelijkheidsgraad -in zijn geheel- in de categorie matig stedelijk met 1.262 adressen per vierkante kilometer. Voor de duidelijkheid binnen de gehele gemeente hanteert de gemeente één parkeernorm per functie voor het totale grondgebied binnen de gemeente. Dit is gebaseerd op de stedelijke zone 'Rest bebouwde kom' uit ASVV2012 van het CROW.

b. Toepassing parkeernormen
Op basis van de ASVV2012, is een lijst met parkeernormen voor de gemeente opgesteld. De gemeente werkt binnen de kaders van het verkeer en vervoerbeleid met 'vaste parkeernormen' (zonder bandbreedte). Dit biedt duidelijkheid voor alle belanghebbenden die met parkeernormen de betreffende parkeerbehoefte moeten berekenen. Bij de realisatie van nieuwe functies is het belangrijk om te voorzien in voldoende parkeerplaatsen (vraagvolgend). In deze nota parkeernormen wordt daarom uitgegaan van parkeernormen die gebaseerd zijn op de huidige situatie (zie de tabellen in paragraaf 2.1.1). Komt een functie niet voor in die tabellen dan zal gebruik gemaakt worden van de kencijfers zoals beschreven in ASVV2012, of een latere editie, van het CROW.

c. Afronding naar volledige parkeerplaatsen
Bij de berekening van de parkeerbehoefte wordt gebruikt gemaakt van de in paragraaf 2.2.1 opgenomen tabellen. Het volgens deze parkeernormen voor auto's benodigde aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond op een hele parkeerplaats.

2.1.1 Parkeernormen per functie
In onderstaande tabellen zijn de parkeernormen per hoofdfunctie weergegeven. Per functie wordt per eenheid, vaak per vierkante meter bruto vloeroppervlak, de norm aangegeven op basis waarvan de parkeerbehoefte kan worden vastgesteld.
Het bezoekersaandeel is onderdeel van de parkeernorm; het geeft aan welk deel van de parkeernorm of berekende parkeerbehoefte voor bezoekers van de betreffende functie is meegenomen. Het bezoekergedeelte dat onderdeel uitmaakt van de parkeernorm dient daarom openbaar toegankelijk te zijn.

Hoofdfunctie Wonen	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Vrijstaande woning, 2 onder 1 kapwoning	woning	1,60	0,40
Eengezinswoning, rijwoning, appartement	woning	1,40	0,40
Studio (max. 1 slaapkamer), woning voor alleenstaande	woning	0,90	
Service appartement voor zorgbehoevende	woning	0,80	
Studentenwoning	woning	0,25	
Verzorgingshuis	woning	0,50	
Verpleeginrichting	100 m² bvo	0,33	
Gezinsvervangend tehuis	100 m² bvo	0,33	

Hoofdfunctie Winkel	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Streekverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	3,50	
Dorp-, wijk-, buurtverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	2,50	
Fullservice supermarkt	100 m² bvo	3,00	
Discountsupermarkt	100 m² bvo	4,00	

Hoofdfunctie Bedrijven	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Arbeidsintensief / bezoekers extensief (industrie, werkplaats etc.)	100 m² bvo	1,70	
Arbeidsextensief / bezoekers intensief (loods, opslagruimte etc.)	100 m² bvo	0,70	
Garage servicestation	100 m² bvo	2,50	
Showroom	100 m² bvo	1,20	
Commerciële dienstverlening (kantoor met baliefunctie)	100 m² bvo	2,80	
Kantoor zonder baliefunctie	100 m² bvo	1,90	

Hoofdfunctie Horeca en (verblijfs)recreatie	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Restaurant	100 m² bvo	10,00	
Cafe, cafetaria	100 m² bvo	5,00	
Hotel, motel	kamer	1,10	
Discotheek	100 m² bvo	1,90	

Hoofdfunctie Maatschappelijke instellingen	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Medische en maatschappelijke diensten (arts, groene kruis, apotheek, fysiotherapie, schoon-heidssalon, tandarts etc.)	100 m² bvo	2,70	
Ziekenhuis	bed	1,50	
Religiegebouw	zitplaats	0,20	
Religiegebouw (alternatieve berekeningswijze)	100 m² bvo	10,00	
Vereniging, clubgebouw	100 m² bvo	2,00	
Bioscoop, schouwburg, concertzaal, theater	zitplaats	0,30	

Museum, bibliotheek	100 m² bvo	0,70	
Begraafplaats, crematorium	begrafenis, crematie	30,00	

Hoofdfunctie Onderwijs	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Dagverblijf, creche, sociale werkplaats	Maximaal gelijktijdig aanwezig personeel (excl. kiss and ride)	0,70	
basisonderwijs	leslokaal	0,80	
Voortgezet onderwijs	leslokaal	0,80	
MBO, hoger onderwijs	leslokaal	6,00 + 20 per collegezaal	
Avondonderwijs	student	0,80	

Hoofdfunctie Recreatie	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Sporthal	100 m² bvo	2,50	
Sportveld, exclusief kantine en kleedruimtes	hectare netto terrein	20,00 +0,2 per zitplaats bij wedstrijd-functie	
Zwembad	100 m² bassin	10,00	
Sportschool, -studio, dansstudio	100 m² bvo	3,00	
Squashbaan	baan	1,50	
Tennisbaan	baan	3,00	
Manege	box	0,50	
Volkstuin	perceel	0,30	
Jachthaven	ligplaats	0,50	

Tabellen 2.1.1: autoparkeernormen

2.2 Parkeerplaatsverplichting

Nadat het benodigde aantal parkeerplaatsen volgens de norm is bepaald, kan worden beoordeeld of aanleiding bestaat om de aanleg van een ander aantal parkeerplaatsen te verplichten. Daarbij wordt gelet op de mogelijkheid om parkeerplaatsen dubbel te gebruiken en de wijze waarop bij woningen het gebruik van de parkeerplaatsen op het bijbehorende terrein in de praktijk zal plaatsvinden.

2.2.1 Aanwezigheidspercentages

Bij de berekening van de parkeerplaatsverplichting wordt bij het realiseren van meerdere (verschillende) functies gebruik gemaakt van aanwezigheidspercentages. Bij meerdere functies kan er namelijk sprake zijn van een verschillend patroon van tijden waarop gebruikers (bewoners, bezoekers, werknemers) aanwezig zijn. Zo is de parkeerdruk bij woningen bijvoorbeeld vooral 's avonds en 's nachts groot. Overdag ligt de aanwezigheid lager, omdat een groot deel van de bewoners met de auto naar het werk gaat. Dit biedt mogelijkheden om andere functies (bijvoorbeeld een kantoor) deze ruimte te laten benutten. Hierdoor kan bij functiemenging beoordeeld worden of rekening kan worden gehouden met het dubbelgebruik van parkeervoorzieningen.
De aanwezigheidspercentages zijn ontleend aan ASVV2012. Als de volledige parkeer-behoefte van een functie gedurende een periode volledig aanwezig is geldt een aanwezigheidspercentage van 100%.
De tabel met aanwezigheidspercentages is hieronder opgenomen.

Functies	Werkdag ochtend	Werkdag middag	Werkdag avond	Koop-avond	Werkdag nacht	Zaterdag middag	Zaterdag avond	Zondag middag
Woonruimte	50%	60%	100%	90%	100%	60%	70%	70%
Seniorenwoning	80%	80%	100%	90%	100%	80%	80%	90%
Kantoor, bedrijven	100%	100%	5%	10%	0%	5%	0%	0%
Commerciële dienstverlening	100%	100%	5%	75%	0%	5%	0%	0%
Detailhandel	30%	70%	20%	100%	0%	100%	0%	0%
Sociaal-culturele voorzieningen	10%	40%	100%	100%	5%	60%	90%	25%
Sportfuncties	30%	50%	100%	90%	0%	100%	90%	85%
Bioscoop, theater, podium	5%	25%	90%	90%	0%	50%	100%	50%
Sociaal-medische voorzieningen	100%	100%	30%	15%	0%	15%	5%	5%
Dagonderwijs	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Avondonderwijs	0%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Bibliotheek	30%	70%	100%	70%	0%	75%	0%	0%
Horeca, vermaak	30%	40%	90%	95%	5%	75%	100%	45

Tabel 2.2.1: aanwezigheidspercentages

2.2.2 Reductiefactor parkeerplaatsen op bijbehorend terrein

De mate waarop het aanbod aan parkeerplaatsen op eigen terrein bij de functie 'wonen' wordt bepaald is afhankelijk van de vraag of een garage, oprit of carport als volwaardige of gedeeltelijke parkeerplaats meetelt. De praktijkervaring is dat privé parkeer-voorzieningen niet altijd als zodanig worden gebruikt.

De hieronder opgenomen tabel uit de ASVV 2012, geeft aan met welk getal gerekend wordt bij diverse typen privé-parkeervoorzieningen, het zogenaamde berekeningsaantal.

Parkeervoorziening	Theoretisch aantal	Berekeningsaantal
Enkele oprit zonder garage	1	0,8
Lange oprit zonder garage	2	1,0
Dubbele oprit zonder garage	2	1,7
Garage zonder oprit	1	0,4
Garagebox (niet bij woning)	1	0,5
Garage met enkele oprit	2	1,0
Garage met lange oprit	3	1,3
Garage met dubbele oprit	3	1,8

Tabel 2.2.2: berekeningswijze 'reductiefactor parkeren op bijbehorend terrein'

Een parkeervoorziening op bijbehorend terrein moet voldoen aan de volgende fysieke maatvoering:

- een enkele oprit is minimaal 5m lang en 3,5m breed;
- een lange oprit is minimaal 10m lang en 3,5m breed;
- een dubbele oprit is minimaal 5,5 meter breed;
- een garage is minimaal 5m lang en 2,5m breed (binnenwerks);
- een dubbele garage is minimaal 5m lang en 4,5m breed (binnenwerks);
- een zodanige situering dat het veilig in- en uitrijden is gewaarborgd;
- voor maatvoeringen van parkeergarages en parkeerterreinen op het bijbehorende terrein toetst de gemeente aan de publicatie ontwerpwijzer gebouwde parkeervoorzieningen (CROW publicatie 293 ontwerpwijzer parkeergarages en ASVV2012);
- bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minste 5,00 m bij 2,50 m;
- bij langs parkeren: een verhard vak van ten minste 5,50 m bij 2,00 m.

2.2.3 Afronding naar volledige parkeerplaatsen

Bij de berekening van de parkeerverplichting wordt gebruikt gemaakt van de in paragraaf 2.2.1 tot en met 2.2.2 opgenomen tabellen. Het volgens deze parkeernormen voor auto's benodigde aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond op een hele parkeerplaats.

2.3 Aanvullende eisen

Indien de functie van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten aanvullende behoefte anders dan in de parkeernormen beschreven, worden de onderstaande bruikbaarheidvereisten beoordeeld.

2.3.1 Aanvullende eis voor laden en lossen

Indien de functie van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden en lossen van goederen, moet in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde gedeelte dat bij dat gebouw behoort.
Op basis van rijcurves wordt de bruikbaarheid van de laad en los mogelijkheid getoetst. Voor maatvoeringen wordt getoetst aan het gestelde in de ASVV2012.

2.3.2 Aanvullende eis voor scholen, kinderdagverblijven en BSO locaties

Naast de eis dat in de parkeerruimte voor het personeel op het bijbehorende terrein wordt voorzien, wordt ook bekeken in hoeverre het nodig is voorzieningen op te nemen voor het met de auto halen en brengen van kinderen. De hiervoor te gebruiken kiss and ride stroken zijn bedoeld voor het onmiddellijk in en uit laten stappen van passagiers. Het is niet toegestaan daarop te parkeren.

Het aantal kiss and ride plaatsen wordt volgens de berekeningen in onderstaande tabellen bepaald.

Benodigde aantal kiss and ride plaatsen	**Formule**
Basischool	
- onderbouw (groep 1 tot met 3)	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen
- bovenbouw (groep 4 tot en met 8)	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen
Kinderdagverblijf en Buitenschoolse Opvang	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen

Tabel 2.3.2: berekeningswijze 'benodigde aantal kiss and ride'

Voor de input van de formule wordt gebruik gemaakt van de volgende tabel.

Doelgroep	**% halen en brengen met de auto**	**Reductiefactor parkeerduur**	**Reductiefactor aantal kinderen per auto**
Groep 1 t/m 3	30 – 60 %	0,50	0,75
Groep 4 t/m 8	5 – 40 %	0, 25	0,85
Kinderdagverblijf en BSO	50 – 80 %	0,25	0,75

Tabel 2.3.2: input gegevens t.b.v. berekening halen en brengen

2.3.3 Aanvullende eis gehandicapten parkeerplaatsen

De gehandicaptenparkeerplaatsen maken onderdeel uit van het aantal parkeerplaatsen behorend bij de parkeerplaatsverplichting en komen dus niet boven op de berekende verplichting.
Bij de realisatie van de gehandicaptenparkeerplaats dient deze parkeerplaats zo dicht mogelijk bij de ingang van het gebouw te liggen. De afstand bedraagt waar mogelijk minder dan 25 meter.
De voor gehandicapten gereserveerde plaats bij haaks parkeren heeft een verhard oppervlak van ten minste 3,50 bij 5,00 meter.

Bij openbare voorzieningen wordt er naar gestreefd om 2% van de openbare parkeerplaatsen in te richten als gehandicaptenparkeerplaats.

2.3.4 Aanvullende eis voor kleinschalig beroep/bedrijf aan huis

In de bestemmingsplannen wordt het uitoefenen door de bewoner van een bedrijf of beroep aan huis onder voorwaarden toegelaten. Zo mag onder andere de oppervlakte van die ruimte(n) niet groter zijn dan 50 m² en mag naast de bewoner tegelijkertijd niet meer dan 1 persoon werkzaam zijn. Zodat sprake is van kleinschalige activiteiten.
Het betreft hier in de regel een activiteit die zonder personeel wordt uitgeoefend. De verwachte parkeerdruk is dan laag. Deze woningen zullen voorts nagenoeg altijd in een woonwijk liggen en hun parkeerdruk overdag hebben. In woonwijken is op werkdagen overdag over het algemeen voldoende ruimte voor het parkeren aanwezig.
Voor deze beroeps- of bedrijfsactiviteit aan huis wordt derhalve geen parkeereis gesteld.

Betreft het kleinschalige activiteiten waarbij een personeelslid aanwezig is, dan dient het op het bijbehorende terrein 1 parkeerplaats gerealiseerd te worden.
Wanneer op het bijbehorende terrein niet voorzien kan worden in de benodigde parkeervoorziening, kan ontheffing worden verleend voor het parkeren in het openbare gebied indien aangetoond wordt dat geen sprake is van een onevenredige toename van de parkeerdruk op de omgeving.

3 Parkeernormen voor fietsen

Naast het parkeren van auto's zijn bij diverse functies normen te stellen ten aanzien van de beschikbaarheid van fietsparkeerplaatsen.

3.1 Parkeernormen

De fietsparkeernormen zijn gebaseerd op de kencijfers fietsparkeervoorzieningen uit publicatie 317 'Kencijfers Parkeren en Verkeersgeneratie' van het CROW (2012).
Het volgens deze fietsparkeernormen berekende benodigde aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond tot een hele parkeerplaats.

Functie	**Eenheid**	**Norm**
Winkels en dienstverlenende bedrijven		
- streekverzorgende winkel (centra)	100 m² bvo	2,7
- dorp-, wijk-, buurtverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	2,9
Kantoren		
- zonder baliefunctie	100 m² bvo	1,2
- met baliefunctie	100 m² bvo	5,0
Onderwijsinstellingen		
- basisschool	10 leerlingen	5,4
- voortgezet onderwijs	100 m² bvo	14,4
- hoger onderwijs	100 m² bvo	12,9
Sportcomplexen		
- sporthal	100 m² bvo	2,5
- sportveld met tribune	100 bezoekerscapaciteit	30
- sportveld	wedstrijdveld	30
- zwembad	100 m² bassin	20
Uitgaansgelegenheden		
- theater	100 zitplaatsen	18
- concertzaal	100 zitplaatsen	18
- bioscoop	100 m² bvo	1,4
- discotheek	100 (zit)plaatsen	18
Zorginstelling		
- ziekenhuis	100 m² bvo	0,7
- verpleeg-, verzorgingshuis	100 m² bvo	0,7

Tabel 3.1: fietsparkeernormen

3.2 Aanvullende eisen

Naast het aantal fietsparkeerplaatsen is ook de bruikbaarheid en het gebruik van die parkeervoorzieningen van belang.

3.2.1 Maatvoering

De maatvoering van een fietsparkeerplaats moet voldoende zijn om een fiets te parkeren/stallen. Ook voor het plaatsen van de fiets is voldoende (manoeuvreer)ruimte nodig. Omtrent voorzieningen voor het parkeren en stallen van fietsen is de publicatie 230 'Ontwerpwijzer Fietsverkeer' van het CROW (2006) van toepassing.

3.2.1 Ligging fietsparkeervoorzieningen

De fietsparkeervoorzieningen moeten aantrekkelijk zijn gelegen. Bij solitaire bestemmingen waar men kort hoeft te zijn zoals bijvoorbeeld een supermarkt of een bank moet de afstand tussen parkeerplaats en bestemming een beperkt aantal meters zijn. Als de verblijftijd langer is (bijvoorbeeld voor centrumbezoek – meerdere voorzieningen) dan worden langere loopafstanden eerder geaccepteerd. De fietsparkeervoorzieningen dienen in dat geval geconcentreerd op de (drukst bereden) aanrijroutes te worden gerealiseerd.

4 Uitvoering parkeerplaatsverplichting voor auto’s

Voor de verkeersaspecten bij ruimtelijke ontwikkelingen is het berekenen van de parkeerplaatsverplichting essentieel. De parkeerplaatsverplichting is het aantal parkeerplaatsen dat een initiatiefnemer moet aanleggen bij een voorgenomen functie. Dit wordt berekend aan de hand van vastgestelde parkeernormen. De parkeernormen die gelden binnen de gemeente zijn in hoofdstuk 2 ‘Parkeernormen voor auto’s’ opgenomen. Aan het invullen van de parkeerplaatsverplichting worden in hoofdstuk 2 een aantal eisen gesteld, die komen voort uit de Bouwverordening. Zo zijn regels opgesteld over hoe parkeren op bijbehorende terrein wordt meegeteld, ook is de minimale fysieke maat-voering van parkeren op bijbehorende terrein geformuleerd.

4.1 Voldoen aan parkeernormen

In, op of onder een bouwwerk dan wel op of onder het bijbehorende terrein dient blijvend voorzien te zijn in voldoende parkeergelegenheid volgens de parkeernormen.
Doordat de parkeernormen onderdeel uitmaken van de gebruiksregels van het bestemmingsplan is het voorzien in voldoende parkeergelegenheid ook verplicht indien de activiteit op het terrein zonder omgevingsvergunning mogelijk is.
Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen nieuwbouwplannen, verbouwplannen en/of functiewijzigingen.

De aanvrager dient ten behoeve van de berekening aan te leveren uit welke functies en bijbehorende oppervlakten zijn plan is opgebouwd.

Nieuwbouw en/of volledige functiewijziging
Bij nieuwbouwplannen en bij algehele functiewijziging wordt de parkeerplaatsverplichting berekend aan de hand van de parkeernormentabel van hoofdstuk 2.

Verbouw en/of gedeeltelijke functiewijziging
Bij verbouwplannen, waaronder ook uitbreidingsplannen worden begrepen, en bij gedeeltelijke functiewijzigingen wordt bij de berekening van de parkeereis ervan uitgegaan dat de huidige parkeersituatie een feit is. Een reeds aanwezig tekort komt niet voor rekening van de initiatiefnemer. Indien op een locatie een uitbreiding plaatsvindt of een functie wordt toegevoegd, zal slechts voor die extra oppervlakte of die toegevoegde functie voorzien moeten worden in de parkeernorm. Uiteraard moeten opgeheven parkeerplaatsen wel gecompenseerd worden.

Wanneer het totale gebouw, inclusief de uitbreiding, als geheel voldoende parkeer-plaatsen heeft, voldoet het bouwplan eveneens aan de parkeerplaatsverplichting conform de Nota Parkeernormen Rheden 2015.

4.2 Stappenplan bepalen parkeerplaatsverplichting

Het bepalen van de parkeerplaatsverplichting en de invulling van deze verplichting vindt plaats op basis van onderstaande vier stappen.

Stap 1: bepalen parkeerbehoefte
De parkeerbehoefte wordt bepaald volgens de tabellen in hoofdstuk 2.

Stap 2: aantonen parkeren op bijbehorend terrein
Een aanvraag omgevingsvergunning dient in beginsel op het bijbehorend terrein aan de parkeerplaatsverplichting te voldoen. Met het begrip "bijbehorend terrein" in deze nota wordt bedoeld: de ruimte voor parkeren of stallen van auto's in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw hoort, passend binnen het vigerende bestemmingsplan en de vigerende bestemming.

Stap 3: controle parkeren op bijbehorend terrein door gemeente
De ingediende parkeerbehoefteberekening bij de aanvraag wordt door de gemeente gecontroleerd, zowel op de juiste toepasbaarheid van de parkeernormen en aanwezigheidspercentages als op de afwijkingsgronden van parkeren op eigen terrein. De aanvraag is door de gemeente zelf beoordeeld als zijnde niet zodanig aanpasbaar dat de parkeereis in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij het gebouw hoort, kan worden gerealiseerd zonder dat dit het functioneren buitensporig wordt belemmerd.

Luidt de conclusie dat voldaan kan worden aan de parkeerplaatsverplichting, dan vormt het aspect parkeren geen belemmering voor de ontwikkeling.

Zoals ook thans is geregeld in de bouwverordening kunnen burgemeester en wethouder toch meewerken aan de ontwikkeling. Dat kan door gebruik te maken van hun afwijkingsbevoegdheid of door gebruik te maken van de hardheidsclausule.

4.2.1 Afwijkingsbevoegdheid

Indien de parkeerplaatsverplichting niet op het bijbehorende terrein kan worden gerealiseerd, dan hebben burgemeester en wethouders de bevoegdheid om af te wijken van dit beginsel. Dit betekent dat (een deel) van het parkeren in de openbare ruimte zal plaatsvinden.
Van deze bevoegdheid wordt slechts gebruik gemaakt indien de aanvrager bij de aanvraag van de omgevingsvergunning aantoont dat het aanleggen van parkeerplaatsen op bijbehorend terrein fysiek in geen enkele vorm mogelijk is zonder dat dit het functioneren belemmert.

Stap 4: onderzoek realiseren parkeerbehoefte in de openbare ruimte
Indien het realiseren van parkeren op eigen terrein (deels) onmogelijk is, wordt al dan niet op verzoek van de aanvrager door de gemeente onderzocht of het mogelijk is om in de openbare ruimte te zoeken naar een oplossing. Hierbij worden drie manieren onderzocht.

a. Parkeermogelijkheden in de directe omgeving
Wanneer is aangetoond dat er geen parkeermogelijkheden zijn op bijbehorend terrein, is parkeren op bestaande plaatsen (in de openbare ruimte) mogelijk een optie. Indien parkeercapaciteit in de openbare ruimte beschikbaar is, heeft dit gevolgen voor de inspanningsverplichting om alternatieven te zoeken. Wanneer op een andere wijze in de parkeerbehoefte wordt voorzien, door het toewijzen van parkeerplaatsen uit de openbare ruimte, dient onderzocht te worden in hoeverre er restcapaciteit van parkeergelegenheid in de openbare ruimte aanwezig is. Dit kan op twee manieren:
1. door middel van tellingen, of
2. door middel van een berekening van de theoretische parkeerbehoefte van andere functies in de directe omgeving.

Tellingen worden op verschillende tijdstippen en verschillende dagen verricht, zodat onderscheid gemaakt kan worden in het parkeren door verschillende groepen. Het doel is de maximale bezettingsgraad te bepalen. Als indicatie van de grens van de beschikbare parkeercapaciteit wordt in de verkeerskunde een bezettingspercentage van 85% gehanteerd. Ofwel: 85% van de beschikbare parkeercapaciteit mag bezet zijn. De overige 15% is nodig voor het opvangen van "zoekverkeer" en groei van het autobezit. De maximale parkeerbezetting is richtinggevend voor de maximaal aanwezige beschikbare parkeerplaatsen voor het kunnen toewijzen als afwijking van de parkeerplaatsverplichting op bijbehorend terrein. Ook hierbij spelen loopafstanden een rol (tabel 4.2.1).
Wanneer een ingrijpende maatregel (bijvoorbeeld grootschalige nieuwbouw) plaatsvindt, kan niet altijd worden volstaan met tellingen. Dit omdat in de huidige situatie geparkeerd wordt door bewoners of gebruikers van de sloopbouw. Daarbij zijn (recente) tellingen niet altijd voorhanden. Voor nieuwbouwplannen worden in principe vanuit de gemeente geen tellingen verricht in verband met de bijkomende kosten. Voor de bestaande situatie bij deze grootschalige nieuwbouw worden daarom tellingen uitgevoerd en voor de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt de parkeervraag bepaald door middel van de normen in deze nota.

b. Centrale parkeervoorziening
De gemeente onderzoekt de mogelijkheden van het toerekenen van de parkeerplaats-verplichting van de nieuwe functie(s) aan een toekomstige openbare parkeergarage of parkeerterrein, die in de nabije omgeving wordt gerealiseerd.

c. Aanleg nieuwe parkeerplaatsen
De gemeente onderzoekt de mogelijkheden van het aanleggen van nieuwe parkeer-plaatsen op loopafstand van de ontwikkellocatie op kosten van de aanvrager. Wat een acceptabele loopafstand is, wordt beoordeeld bij de aanvraag omgevingsvergunning en is afhankelijk van de functie, het specifieke gebied waar het bouwplan gerealiseerd wordt en een aantal ruimtelijke aspecten aan een looproute zoals sociale veiligheid en aantrekkelijkheid.
De richtlijnen van het CROW voor acceptabele loopafstanden worden hierbij als uitgangspunt gebruikt. Daarbij wordt uitgegaan van een gemiddelde loopsnelheid van 5 kilometer per uur. Deze zijn weergegeven de volgende tabel.

Hoofdfunctie	Acceptabele loopafstanden	
Wonen	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Winkelen supermarkt	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Winkelen funshoppen	200 – 600 meter	(2,5 tot 7,5 minuten)
Werken	200 – 800 meter	(2,5 tot 9,5 minuten)
Ontspanning	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Gezondheidszorg	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Onderwijs	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)

Tabel 4.2.1:Richtlijn acceptabele loopafstanden

Wanneer de gemeente de mogelijkheid ziet om parkeerplaatsen in de openbare ruimte op acceptabele loopafstand te realiseren gelden voor de aanleg van deze nieuwe parkeerplaatsen in de openbare ruimte de volgende ontwerpeisen:

- bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minste 5,00 m bij 2,50 m;
- bij langs parkeren: een verhard vak van ten minste 5,50 m bij 2,00 m;
- bij een voor gehandicapte gereserveerde plaats bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minst 5,00 m bij 3,50 m;
- voor maatvoeringen van grootschalige parkeergarages en parkeerterreinen toetst de gemeente aan de publicatie ontwerpwijzer gebouwde parkeervoorzieningen (CROW publicatie 293 ontwerpwijzer parkeergarages, ASVV2012).

Luidt de conclusie dat op deze wijze de benodigde parkeerplaatsen in het openbare gebied kunnen worden aangelegd, dan maken burgemeester en wethouders gebruik van hun afwijkingsbevoegdheid.
Indien hieraan niet kan worden voldaan, bestaat de mogelijkheid om in bijzondere gevallen gebruik te maken van de hardheidsclausule.

4.2.2 Hardheidsclausule

Wanneer geen fysieke mogelijkheden aanwezig zijn om de parkeereis op bijbehorend terrein te realiseren of op acceptabele loopafstand in de openbare ruimte op te vangen of te realiseren conform de gestelde ontwerpeisen kan het college van burgemeester en wethouders indien gewenst de ontwikkeling toetsen aan de hardheidsclausule om mee te kunnen werken aan de voorgenomen ontwikkeling.

Stap 5: eindafweging
Het verlenen van medewerking zonder dat aan de parkeerbehoefte wordt voldaan en zonder vervangende parkeerruimte, is voorbehouden voor zeer bijzondere omstandigheden.
Van deze bevoegdheid wordt slechts gebruik gemaakt indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

5 Slot

Daar waar de Nota Parkeernormen Rheden 2015 niet in voorziet, is de ASVV 2012 of publicatie 317 van het CROW (Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie) van toepassing, dan wel een latere uitgave.
Hierbij dient als basis de stedelijkheidsgraad 'matig stedelijk' te worden aangehouden en dient uitgegaan te worden van de 'gemiddelde parkeerkencijfers' voor de stedelijke zone 'rest bebouwde kom' voor het totale grondgebied van de gemeente Rheden.

In afwijking van deze Nota Parkeernormen Rheden 2015 kan bij bestemmingsplan in specifieke gevallen een op die locatie toegesneden parkeerverplichting worden opgenomen. Dit wordt dan als zodanig in de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen en in de regels vertaald. In die gevallen gaat het gestelde in het bestemmingsplan voor op hetgeen in deze nota is gesteld.

Bijlage Gebruiksregel Parkeren

Gebruiksregel parkeren

Lid 1 Terreininrichting
Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen in deze regels mogen de gronden uitsluitend worden gebruikt overeenkomstig de bestemming indien de betreffende bouwpercelen zodanig worden ingericht dat voldoende ruimte aanwezig is om zowel het parkeren of stallen van auto's, vrachtauto's en fietsen als ook het eventuele laden en lossen van goederen op het bijbehorende terrein te kunnen afwikkelen. Indien ten behoeve van het stallen of parkeren van auto's in, op of onder een gebouw ruimte wordt aangebracht zoals hierboven is beschreven, moet worden voldaan aan het gestelde in de Bijlage Parkeernormen.

Lid 2 Parkeergelegenheid
Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen in deze regels, geldt dat in, op of onder een bouwwerk dan wel op of onder het bijbehorende terrein voorzien dient te zijn in voldoende parkeergelegenheid volgens de normen zoals opgenomen in de Bijlage Parkeernormen.

Lid 3 Afwijkingen van de gebruiksregels
Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van:
a. het bepaalde in lid 1 en lid 2 voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid wordt voorzien;
b. het bepaalde in lid 1 en lid 2 voor zover het niet voldoen aan gemeentelijke normen door bijzonder omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

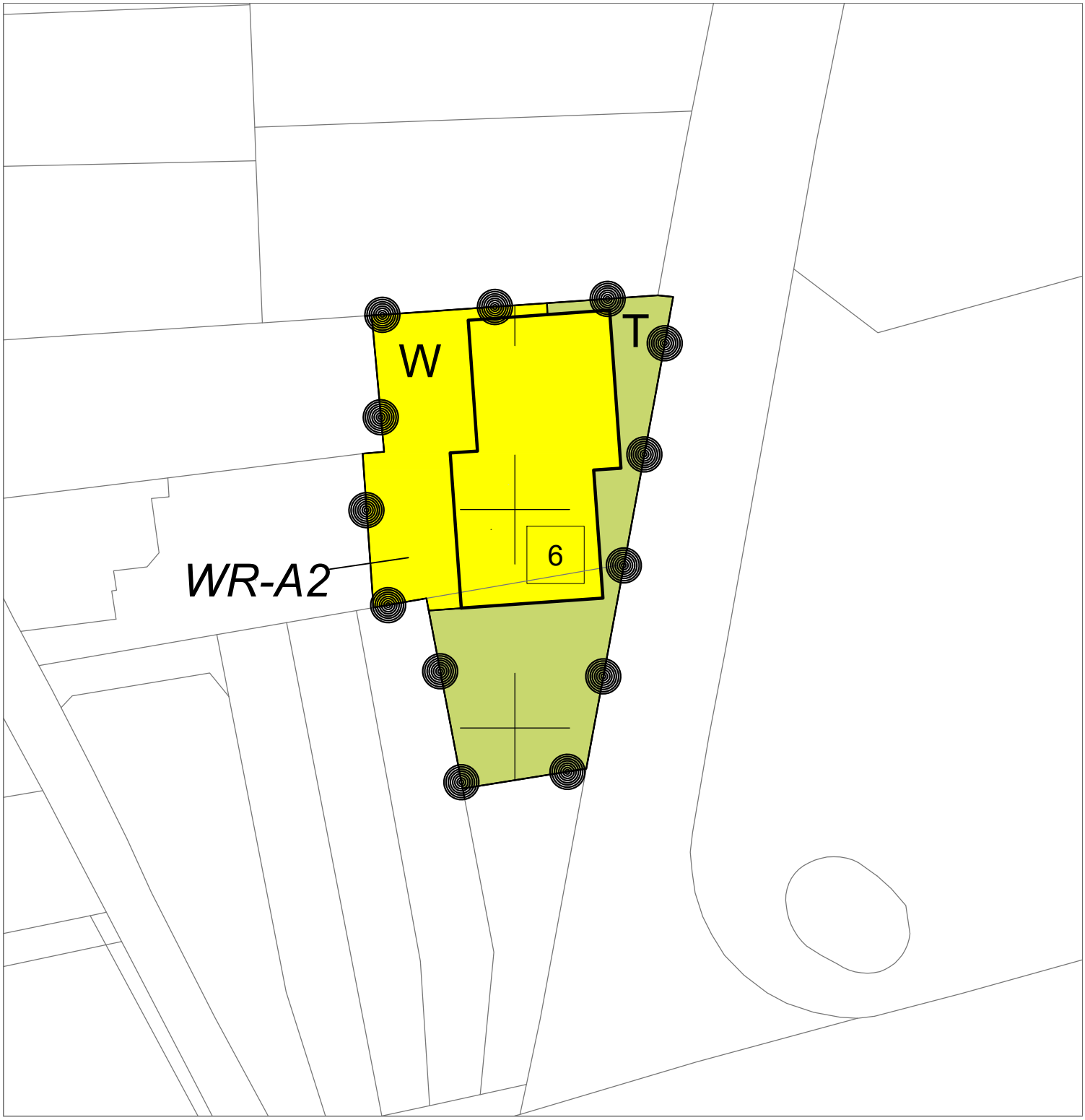
Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom
Dieren | Spankeren | Laag-Soeren

Gemeentehuis Hoofdstraat 3 | 6994 AB De Steeg | postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
T (026) 49 76 911 | **F** (026) 49 76 518 | **E** gemeente@rheden.nl | www.rheden.nl

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden



LEGENDA

plangebied

Enkelbestemmingen

T — Tuin

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

Bouwvlakken

bouwvlak

Maatvoeringen

6 — maximum aantal wooneenheden

Overig

ondergrond

Meters
0 1 2 3 4 5 10 15 20 25

N

Bestemmingsplan Velp 2016 Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3

Gemeente Rheden

idn	: NL.IMRO.0275.BPVN25-CO01
schaal	: 1:500
formaat	: A4
projectnr.	: 13.10.08
laatst gew.	: 7 februari 2022
tekenaar	: RvdB
www.buro-sro.nl	: Vestiging Arnhem

BURO SRO

23.27

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 10
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2023;

gelet op de bepalingen van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening inzake de doorwerking van nationale belangen en voorts de Omgevingsvergunning Gelderland;

overwegende:

dat het gewenst is het planologisch kader te herzien om de realisatie van zes woningen planologisch mogelijk te maken op het perceel Hogeweg 1 in Velp;

dat het bestemmingsplan aanvaardbaar is bezien vanuit de Omgevingsverordening Gelderland;

dat het ontwerpbestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden-Noord, locatie Hogeweg 1-3' in Velp als vervat in de bestandenset NL.IMRO.0275.BPVN25-ON01 met de daarbij behorende stukken alsmede het ontwerpbesluit met ingang van 20 oktober 2022 gedurende zes weken voor eenieder in digitale en analoge vorm ter inzage heeft gelegen en raadpleegbaar was;

dat binnen die termijn met betrekking tot dit ontwerpbestemmingsplan acht zienswijzen naar voren zijn gebracht;

dat enkele ambtshalve wijzigingen aanleiding zijn het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, zoals aangegeven in de Nota van wijzigingen;

dat op grond van het Besluit ruimtelijke ordening geen exploitatieplan is opgesteld, omdat voor kostenverhaal een anterieure overeenkomst is gesloten met de initiatiefnemer en er overigens geen te verhalen kosten zijn;

dat bij de vaststelling gebruik is gemaakt van de ondergrond met de bestandsnaam 0_NL.IMRO.0275.BPVN25-VA01.dwg;

b e s l u i t :

a met inachtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, gewijzigd vast te stellen het bij dit besluit behorende bestemmingsplan 'Velp 2016, Woongebieden Noord, locatie Hogeweg 1-3 in Velp', met de daarbij behorende toelichting, als vervat in de bestandenset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BPVN25-VA01;
b de Nota van zienswijzen zoals opgenomen in bijlage I bij dit besluit, vast te stellen;
c de Nota van wijzigingen zoals opgenomen in bijlage II bij dit besluit, vast te stellen;

gemeente Rheden

d aan te geven dat gebruik is gemaakt van de ondergrond met bestandsnaam 0_NL.IMRO.0275.BPVN25-VA01.dgn;
e geen exploitatieplan vast te stellen.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
P. Hofman

begrotingsprogramma
3 Gebiedsontwikkeling

b en w-vergadering
11 april 2023

agendapunt
6

bijlage(n) ter inzage
Bestemmingsplan, verbeelding, Nota van zienswijzen, Nota van wijzigingen

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
16 mei 2023

agendapunt

raadsvergadering
23 mei 2023

agendapunt

onderwerp
Vaststellen bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren.

INHOUD VOORSTEL
1 Vast te stellen de Nota van zienswijzen behorende bij het besluit tot vaststelling bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren;
2 vast te stellen de Nota van wijzigingen behorende bij het besluit tot vaststelling bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren;
3 gewijzigd vast te stellen het bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren, conform bijgevoegd ontwerpraadsbesluit;
4 geen exploitatieplan vaststellen.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
Het voorzien in een goede ruimtelijke ordening. Het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren en om het realiseren van drie woningen planologisch mogelijk te maken.

2 Wat is de aanleiding?
Aanvrager wil een bestemmingsplanherziening om de bedrijfsbestemming te wijzigen in een woonbestemming aan de Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren waarbij naast de bestaande woning tevens in de bedrijfsgebouwen twee extra woningen te realiseren. Het verdwijnen van een bedrijf(sbestemming) is gunstig gelet op de woonomgeving.

Na het uitvoeren van de onderzoeken is een ontwerpbestemmingsplan opgesteld. Op 28 juni 2022 heeft het college ingestemd met het ontwerpbestemmingsplan. Het ontwerp-bestemmingsplan heeft vervolgens van 30 juni tot en met woensdag 10 augustus 2022 ter inzage gelegen met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Tegen het ontwerp is vanuit één persoon zienswijzen ingediend. In de bijgevoegde Nota van zienswijzen is te lezen hoe met de zienswijzen is omgegaan. Enkele zienswijzen gaven aanleiding om de regels aan te vullen. Ook zijn er een kleine ambtshalve aanpassing van de regels en toelichting. In de bijgevoegde Nota van wijzigingen worden alle onderdelen weergegeven waarop het plan is aangepast.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Wet ruimtelijke ordening;
- Omgevingsvisie Buitengebied;
- Woonvisie 2020-2026;
- Bestemmingsplan 'Landelijk gebied'.

4 Wat willen wij bereiken?
Een bestemmingsplan dat de voorgestane, hierboven beschreven ontwikkeling planologisch mogelijk maakt.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Om het bestemmingsplan te kunnen vaststellen is in ieder geval uw oordeel noodzakelijk over de voorgestelde Nota van zienswijzen en Nota van wijzigingen. Wij vinden het op een aantal onderdelen gewenst om het bestemmingsplan zoals dat als ontwerp ter inzage heeft gelegen aan te passen. Van de wijzigingen wordt een korte beschrijving en uitleg gegeven in de bijlage bij dit voorstel.

6 Wat gaat het kosten?
Het bestemmingsplan brengt voor de gemeente geen kosten met zich mee. Het plangebied is geen eigendom van de gemeente en de particuliere eigenaar draagt de kosten van het vervaardigen van het bestemmingsplan, via de leges, en eventuele bijkomende kosten.
De eigenaar vrijwaart de gemeente van eventuele planschade. De ambtelijke inzet wordt gedekt uit de reguliere uren/de leges.

7 Wat zijn de risico's?
Bij de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is er vanuit één persoon zienswijzen naar voren gebracht. In de huidige tijd is woningbouw van groot belang voor de gemeente en haar inwoners, echter is het niet uit te sluiten dat het bestemmingsplan in beroep wordt voorgelegd aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Er is vanuit één persoon zienswijzen ingediend. In de bijgevoegde Nota van zienswijzen is aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan. Enkele zienswijzen waren aanleiding om het bestemmingsplan te wijzigen. Met de directe omwonende is de gemeente samen met initiatiefnemer nog apart in overleg getreden en naar aanleiding van deze gesprekken is het onderzoek aangepast. De voorgestelde aanpassingen in het bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerp zijn weergegeven in de Nota van wijzigingen die als bijlage is gevoegd bij het ontwerpraadsbesluit.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan zal geschieden conform het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening. De indieners van een zienswijze ontvangen daarnaast rechtstreeks bericht.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Nee.

Velp, 11 april 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

23.28

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 11
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2023;

gelet op de bepalingen van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening inzake de doorwerking van nationale belangen en voorts de Omgevingsvergunning Gelderland;

overwegende:

dat het gewenst is het planologisch kader te herzien om het realiseren van woningen planologisch mogelijk te maken op het perceel Harderwijkerweg 4 in Laag-Soeren;

dat het bestemmingsplan aanvaardbaar is bezien vanuit de Omgevingsverordening Gelderland;

dat het ontwerpbestemmingsplan 'Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren' als vervat in de bestandenset NL.IMRO.0275.BPLG53-ON01 met de daarbij behorende stukken alsmede het ontwerpbesluit met ingang van 30 juni 2022 gedurende zes weken voor eenieder in digitale en analoge vorm ter inzage heeft gelegen en raadpleegbaar was;

dat binnen die termijn met betrekking tot dit ontwerpbestemmingsplan één brief met zienswijzen naar voren is gebracht;

dat een deel van deze zienswijzen aanleiding zijn het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, zoals aangegeven in de Nota van zienswijzen;

dat enkele ambtshalve wijzigingen aanleiding zijn het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, zoals aangegeven in de Nota van wijzigingen;

dat op grond van het Besluit ruimtelijke ordening geen exploitatieplan is opgesteld, omdat voor kostenverhaal een anterieure overeenkomst is gesloten met de initiatiefnemer en er overigens geen te verhalen kosten zijn;

dat bij de vaststelling gebruik is gemaakt van de ondergrond met de bestandsnaam 0_ NL.IMRO.0275.BPLG53-VA01.dwg;

b e s l u i t :

a met inachtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, gewijzigd vast te stellen het bij dit besluit behorende bestemmingsplan 'Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren', met de daarbij behorende toelichting, als vervat in de bestandenset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BPLG53-VA01;
b de Nota van zienswijzen zoals opgenomen in bijlage I bij dit besluit, vast te stellen;
c de Nota van wijzigingen zoals opgenomen in bijlage II bij dit besluit, vast te stellen;

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 11
DR

d aan te geven dat gebruik is gemaakt van de ondergrond met bestandsnaam 0_NL.IMRO.0275.BPLG53-VA01.dgn;
e geen exploitatieplan vast te stellen.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Bijlage I Nota van zienswijzen

Behorend bij raadsvoorstel vaststelling bestemmingsplan ‘Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 ‘

Inleiding

Het ontwerp van bestemmingsplan ‘Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 ‘ heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. De periode van terinzagelegging was van donderdag 30 juni tot en met woensdag 10 augustus 2022. Van de terinzagelegging is een kennisgeving gepubliceerd in het Gemeenteblad en in de Regiobode. Gedurende deze periode was er de gelegenheid om zienswijzen in te dienen.

Tijdens de termijn is één brief met zienswijzen binnengekomen. Er zijn geen mondelinge zienswijzen ingediend. Deze nota doet verslag van de zienswijzen. De zienswijzen worden daarbij kort samengevat weergegeven. Ernaast staat een reactie die bij vaststelling van de nota geldt als reactie van de gemeenteraad. De nota van zienswijzen wordt samen met het bestemmingsplan aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

Korte weergave van de zienswijzen en beantwoording door de gemeente

Leeswijzer:	
Geluid	1a, 1b, 1f, 1g, 1h
Stedenbouw & Landschap	1c, 1e sub 1,
Verkeer	1e sub 2&3, 1g
Milieu	1i,
Overige	1d, 1k

Algemeen

Volgnr	*Korte weergave zienswijzen*	*Beantwoording door de gemeente*
1	**Eigenaar van Van Eijbergen bv Laag-Soeren, Van Eijbergen Vastgoed bv Hall. Ingekomen zienswijze d.d. 9 augustus 2022**	
a.	De landelijke normen van de VNG worden niet nageleefd gezien uit de positie van indiener. De erfgrens van het bedrijf en de nieuwe woonbestemming wordt dermate klein dat de afstand van 50m1 niet meer behaald wordt met de daarbij behorende geluidsnormen. Hierdoor komt het bedrijf van indiener in gevaar voor nu en in de toekomst.	De systematiek uit de richtlijn bedrijven en milieuzonering is bedoeld om zowel een goed woon- en leefklimaat te waarborgen als de bedrijfsvoering vaneen al aanwezig bedrijf, niet te belemmeren. In het akoestisch onderzoek zijn de richtafstanden uit de VNG-brochure betrokken De 50 m is een richtafstand en ondanks dat de afstand niet wordt gehaald, blijkt uit het akoestisch onderzoek dat een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd wordt en de bedrijfsvoering niet wordt belemmerd. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
b.	Het geluidsrapportage voldoet niet aan de werkelijkheid. Hierin zijn te lage activiteiten en verkeersbewegingen vermeld om zodoende toch aan een positief resultaat te komen om de omzetting van bedrijfsbestemming naar woonbestemming mogelijk te maken. Door de opgestelde rapportage wordt de indiener beperkt in de toekomst om aan de oostzijde van zijn pand het bedrijfsterrein te kunnen benutten waarvoor heden een milieuvergunningvergunning is ontvangen voor het huidige gebruik van bedrijfsactiviteiten.	Naar aanleiding van deze zienwijzen is de akoestisch onderzoek aangepast op basis van de nieuwe gegevens die door Van Eijbergen bv zijn aangeleverd. Op basis van het aangepaste onderzoek kan worden geconcludeerd dat het bedrijf niet wordt beperkt aan haar bedrijfsvoering omdat aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit kan worden voldaan. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

c.	Om het plan te realiseren wordt er aan de zuidzijde een geluidscherm van 2,50m, kan dit zomaar. Mede door het aanbrengen van een geluidscherm op Harderwijkerweg 4 wordt de uitstraling van het pand ontnomen en heeft het pand hierdoor niet meer een landelijk karakter / aangezicht.	De geluidswerende voorziening wordt niet voor het pand geplaatst en het is bovendien de bedoeling van de initiatiefnemer om uitvoering te geven aan deze voorwaardelijke verplichting door het geluidsscherm aan de Harderwijkerwegzijde te laten begroeien. Dit dient als voorwaardelijke verplichting opgenomen te worden. Hierdoor krijgt het een groene en vriendelijke uitstraling naar de openbare weg. De hoofdoriëntatie van het pand is gericht op de Abelenlaan. Aan deze zijde wordt geen geluidswerende voorziening toegepast. Binnen de bestemming Tuin is een erfafscheiding met een hoogte van maximaal 1 meter toegestaan. Overigens was het in het bestemmingsplan Landelijk Gebied binnen het bestemmingsvlak van de bestemming Niet-Agrarisch Bedrijf mogelijk om 'bouwwerken geen gebouw zijnde' (bijvoorbeeld erfafscheidingen) te realiseren met een bouwhoogte van 2,50 meter. Binnen het aangepaste bestemmingsplan geldt deze bouwhoogte enkel nog voor de geluidswerende voorziening en enkel binnen de op de verbeelding aangegeven specifieke bouwaanduiding. Initiatiefnemer is verplicht de geluidswerende voorziening groen uit te voeren. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is een aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
d.	Indiener is bezig een bestemmingsplanherziening te realiseren voor de Harderwijkerweg 7 te Laag-Soeren. Het woonhuis op Harderwijkerweg 5 Laag-Soeren is een privé woning met een eigen perceel en geregistreerd bij het Kadaster met een gezamenlijke in/uitrit. Door de Gemeente Rheden wordt aangegeven dat deze woning niet omgevormd kan worden van bedrijfswoning naar privé woon-bestemming. Dit is vergelijkbaar met de aanpassing bij Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren. De Gemeente gaat in deze situatie meten met 2 maten, wat niet correct is.	Ten eerste is het momenteel nog een bedrijfswoning en daar gelden nog andere normen en ten tweede we willen bij een bedrijvenbestemming een bedrijfswoning. Binnen de Harderwijkerweg 4 zal een hele bedrijvenbestemming verdwijnen. Het hele perceel zal de bestemming 'Wonen' en 'Tuin' krijgen. In het geval van de Harderwijkerweg 5 en 7 is het voornemen van betrokken om het bedrijf te laten voortbestaan waardoor de bestemming 'bedrijf' zal blijven. In zulke gevallen moet volgens het beleid bij een bedrijvenbestemming tevens een bedrijfswoning gekoppeld worden. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
e.	In het plan is tevens het parapluplan huisvesting arbeidsmigranten en bijzondere	

<table>
<tr>
<td></td>
<td>woonvormen van toepassing. Indiener maakt hiervoor ook bezwaar.
1. Het aanzien van het pand met tuin snel achteruit zal gaan in het aanzien dus geen landelijke karakter. De buurt zal minder veilig worden met deze mensen die na werktijd rond gaan hangen en overlast in de buurt brengen.</td>
<td>1. Dit parapluplan is een al bestaand kader voor beoordeling van huisvesting arbeidsmigranten en bijzondere woonvormen. Althans totdat een nieuw bestemmingsplan wordt vastgesteld. In het ontwerp van het voorliggende bestemmingsplan zijn slechts beperkte mogelijkheden voor kamerverhuur, namelijk twee kamers wat ook nog beperkt is tot kamerverhuur aansluitend op een huishouden. De zienswijze is geen aanleiding dit aan te passen. In het ontwerp van het voorliggende bestemmingsplan zijn wel mogelijkheden opgenomen voor bijzondere woonvormen. Het is niet gewenst dit bij recht toe te staan. De regels worden op dit punt aangepast

<u>Conclusie:</u>
De zienswijze is aanleiding om het bestemmingsplan aan te passen.</td>
</tr>
<tr>
<td></td>
<td>2. De parkeervoorzieningen van auto’s zullen niet toereikend zijn voor de bewoners en deze zullen dan in de wijk van Dieren Noord Oost geparkeerd worden en dit zal leiden tot veel overlast.</td>
<td>2. Het aantal parkeerplaatsen voldoet aan de Nota Parkeernormen Rheden 2015.
Er wordt voldaan aan het parkeerbeleid, maar in incidentele situaties (feestje/verjaardag, bijeenkomst thuis etc.) kan het zijn dat de parkeercapaciteit op eigen terrein niet voldoende is en dan zal elders een parkeerplaats gezocht moeten worden. Nergens hoeft te alle tijden in alle situaties in de eigen parkeerbehoefte op eigen terrein te worden voorzien.

<u>Zie onderstaande beoordeling vanuit het bestemmingsplan:</u>
Beoordeling
Ten aanzien van het berekenen van de verkeersgeneratie wordt aangesloten bij de gemiddelde verkeersgeneratie uit de CROW-publicatie. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

<table>
<tr><td>Functie</td><td>Verkeersgeneratie per woning</td><td>Aantal woningen</td><td>Verkeersgeneratie</td></tr>
<tr><td>Huis (koop) Tussen/hoek</td><td>6,8</td><td>3</td><td>20,4</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>21 (afgerond)</td></tr>
</table>
</td>
</tr>
</table>

De totale verkeersgeneratie als gevolg van de voorgenomen herziening bedraagt 21 verkeersbewegingen per dag. Van een onevenredige toename van het aantal verkeersbewegingen is hiermee geen sprake. Opgemerkt wordt dat in het kader van de voorliggende ontwikkeling, de ter plaatse aanwezige bedrijfsbestemming komt te vervallen evenals de daarbij behorende verkeersbewegingen. De toename van het aantal verkeersbewegingen is in planologische zin dan ook minder.

Tot slot wordt opgemerkt dat de Harderwijkerweg en de Abelenlaan van voldoende omvang zijn om de huidige en toekomstige verkeersgeneratie eenvoudig en veilig af te kunnen wikkelen. Bij het berekenen van het aantal benodigde parkeerplaatsen is uitgegaan van de beleidsnotitie 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Functie	*Parkeernorm*	*Aantal*	*parkeerbehoefte*
Eengezins-woning, rijwoning, appartement	*1,4 per woning*	*3*	*4,2*
			5 (afgerond)

Op basis van de hiervoor beschreven uitgangspunten bedraagt de totale parkeerbehoefte van de gewenste ontwikkeling 4,2 afgerond 5 parkeerplaatsen. Op het perceel is ruimte voor 6 parkeerplaatsen gereserveerd. Er wordt dan ook in het benodigde aantal parkeerplaatsen voorzien.

<u>Conclusie</u>
De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

		 Afbeelding 2.3: Gewenste opzet plangebied
	3. Door de vele verkeersbewegingen is de in/uitrit aan de Harderwijkerweg levensgevaarlijk i.v.m. het slechte uitzicht op het fietspad en rijweg.	3. In de huidige situatie is er ook sprake van een uitweg waarbij het gebouw het uitzicht ontneemt. Het uitzicht verslechtert niet en wordt ook niet dermate belemmerd dat de beoogde ontwikkeling onwenselijk is. Het aantal verkeersbewegingen neemt door de beoogde ontwikkeling maar beperkt toe. Ten aanzien van uitzicht belemmerend groen zijn de bepalingen in de APV van toepassing. Tevens ligt de uitrit aan de noordzijde van de voorgevel van de woning en is het niet toegestaan om een erfafscheiding van meer dan 1m vergunningvrij te bouwen. <u>Conclusie</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
f.	Het plan is niet getoetst aan de landelijke SBI-code. Deze codes hebben betrekking op de huisvestiging van mijn bedrijf met de maatgevende afstanden en geluidsnormen. SBI – 42111 – Wegenbouw SBI – 4312 – Grondverzet SBI – 4291 – Natte waterbouw SBI – 4941 – Goederenvervoer over de weg (geen verhuizingen) SBI – 0161 – Dienstverlening voor akkerbouw-en/of tuinbouw	Het is correct dat de richtafstanden niet worden gehaald. Echter, kan er gemotiveerd afgeweken worden van richtafstanden. In dat geval zal aangetoond moeten worden dat er sprake is van een goed l woon- en leefmilieu op de locatie waar men wil gaan wonen, en dat de aangrenzende bedrijven voldoende zekerheid hebben dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen (of andersom in het geval dat het de bedrijfslocatie de ontwikkelende partij is). Uit de aangeleverde

	SBI – 78202 – Uitleenbureaus	uitgevoerde akoestisch onderzoek kan worden geconcludeerd dat er in dit geval afgeweken kan worden van de richtafstanden. Daarbij merken wij op dat voor de toetsing aan het woon- en leefklimaat de toegestane bedrijfsmatige activiteiten op grond van het bestemmingsplan of ander ruimtelijk besluit, bepalend zijn voor de beoordeling. <u>Conclusie</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
g.	Met dit plan wordt het bedrijf van indiener aan de Harderwijkerweg beperkt om in de toekomst de bedrijfsactiviteiten te laten groeien met de huidige vergunningen. De Harderwijkerweg 4 zal veel hinder ondervinden van de verkeersbewegingen en het geluid dat met de groei van het bedrijf zal toenemen.	Uit het onderzoek blijkt dat met de aangegeven bedrijfsactiviteiten er spraken is van een acceptabel woon- en leefklimaat voor het ontwikkelplan. Ook wordt het bedrijf Van Eijbergen niet belemmerd in haar ontwikkeling omdat voldaan kan worden aan de geluidvoorschriften verbonden aan het Activiteitenbesluit. In de huidige situatie zal er geen hinder plaatsvinden rondom de harderwijkerweg 4. Bij een bestemmingsplan herziening zal gekeken worden naar de huidige situatie. <u>Conclusie</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
h.	Bedrijf is een familiebedrijf opgericht in 1957 en heeft nooit hinder in de buurt veroorzaakt. Door de Harderwijkerweg 4 om te vormen naar wonen is de kans heel groot dat er in de toekomst problemen zullen ontstaan met de nieuwe bewoners i.v.m. geluidsoverlast en mijn bedrijfsactiviteiten.	De akoestisch onderzoek is aangepast op basis van de nieuwe gegevens die door Van Eijbergen bv zijn aangeleverd. Uit het onderzoek blijkt dat met de aangegeven bedrijfsactiviteiten er spraken is van een acceptabel woon- en leefklimaat voor het ontwikkelplan. Ook wordt het bedrijf Van Eijbergen niet belemmerd in haar ontwikkeling omdat voldaan kan worden aan de geluidvoorschriften verbonden aan het Activiteitenbesluit. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is aanleiding (de toelichting van) het bestemmingsplan aan te passen.
i.	In het rapport wordt gesproken dat de afstand tussen de Harderwijkerweg en nieuwe aangrenzende woning op 12,00m ligt maar in werkelijkheid is dit 7,00 meter hierdoor klopt de berekeningen niet in de rapportage.	Volgens de regels moet er gemeten worden vanaf de bestemmingsgrens tot aan de gevel van de woning. Wanneer er gemeten wordt vanaf de bestemmingsgrens tot aan de gevel van de woning kom je terecht op een afstand van 12,00m. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

j.	Als bij Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren het bestemmingsplan omgevormd kan worden van bedrijfsbestemming naar de bestemming wonen dan wordt het ook Harderwijkerweg mogelijk het als alle geldende normen niet serieus uitgevoerd worden	Het is, ondanks meerdere malen navragen, niet duidelijk wat indiener bedoelt. In ieder geval wordt niet onderschreven dat de gemeente geldende normen niet serieus neemt. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.
k.	Deze bestemmingsaanpassing aanvraag is niet goed beoordeeld door de deskundigen van de Gemeente Rheden en dient herzien te worden met de werkelijke feiten en regelgeving.	In de zienswijze komen geen zaken naar voren waarmee de stelling van de indiener kan worden onderschreven. <u>Conclusie:</u> De zienswijze is geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.

Nr.nr

Raadsvergadering
Datum 23 mei 2023

Agendapunt nr
RU
1

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 23 mei 2023 tot vaststelling van het bestemmingsplan ‘Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren’

Nr.	Aanleiding	Waar	Hoe
1	Zienswijze nr.1.e sub 1	Regels	In 1.53 begripsbepaling woning wordt geschrapt “bijzondere woonvormen daaronder begrepen”
2	Ambtshalve	Regels	‘Hemelwaterinfiltratievoorzieningen’ moet in de regels bij de bestemmingen worden veranderd in ‘voorzieningen voor hemelwaterinfiltratie en -berging’.
3	Zienswijze nr. 1.c	Regels/toelichting	In artikel 4.4.2 (regels) en hoofdstuk 4.3 (toelichting) zal worden bijgevoegd ‘De geluidswerende voorziening dient in het groen te worden uitgevoerd door het geluidsscherm aan de Harderwijkerwegzijde te laten begroeien.
4	Zienswijze nr. 1.h	Toelichting	Het akoestische onderzoek is bijgewerkt.
4	Ambtshalve	Toelichting	Een paar verschrijvingen zijn gecorrigeerd en de toelichting is op een paar punten geactualiseerd.
5	Ambtshalve	Regels	Als 4.2.1 onder e wordt toegevoegd: De voorgevel van het hoofdgebouw dient gebouwd te worden aan de kant van de aanduiding ‘gevellijn’.
6	Ambtshalve	Regels	3.2.1 onder b,c,d,e,f wordt toegevoegd: b. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 m bedragen.

Nr.nr

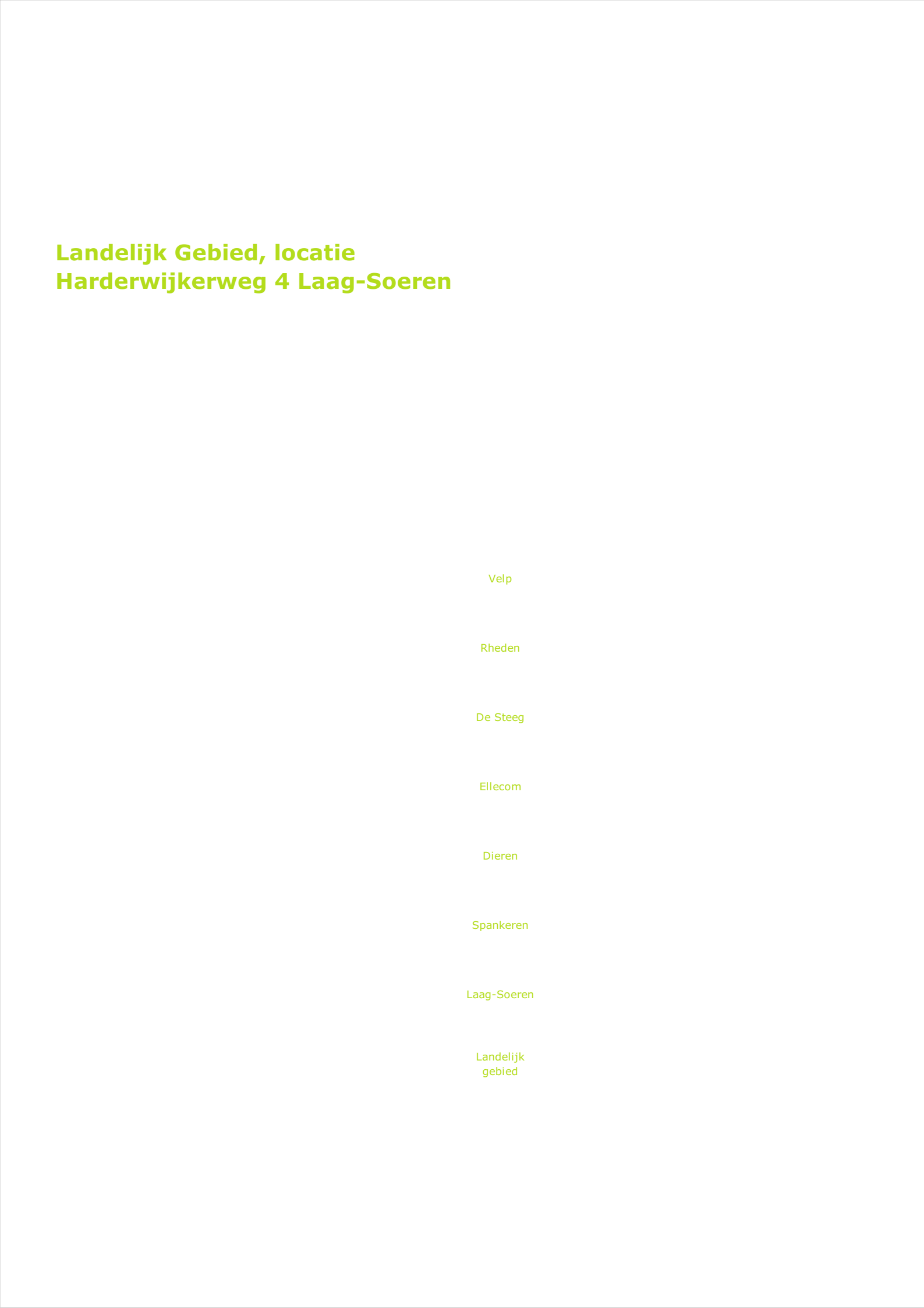
Raadsvergadering
Datum 23 mei 2023

Agendapunt nr
RU
2

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 23 mei 2023 tot vaststelling van het bestemmingsplan ‘Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren’

Nr.	Aanleiding	Waar	Hoe
			c. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen voor zover gesitueerd op hoekpercelen welke grenzen aan openbaar groen dan wel aan de openbare weg mag niet meer dan 2 m bedragen indien deze zijn geplaatst achter de oorspronkelijke achtergevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan. d. De bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen. e. In overige gevallen mag de bouwhoogte van overige bouwwerken niet meer dan 6 m bedragen. f. Afwijkingen in afmetingen en situering zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren



Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren

Inhoudsopgave

Regels **5**

Hoofdstuk 1 INLEIDENDE REGELS 7

Artikel 1 Begrippen 7
Artikel 2 Wijze van meten 13

Hoofdstuk 2 BESTEMMINGSREGELS 15

Artikel 3 Tuin 15
Artikel 4 Wonen 16
Artikel 5 Leiding - Gas 19
Artikel 6 Waarde - Archeologie - 2 20

Hoofdstuk 3 ALGEMENE REGELS 23

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel 23
Artikel 8 Algemene bouwregels 23
Artikel 9 Algemene gebruiksregels 24
Artikel 10 Algemene afwijkingsregels 25
Artikel 11 Algemene wijzigingsregels 26

Hoofdstuk 4 OVERGANGS- EN SLOTREGELS 27

Artikel 12 Overgangsrecht 27
Artikel 13 Slotregel 28

Regels

Hoofdstuk 1 INLEIDENDE REGELS

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:
het bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren van de gemeente Rheden.

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0275.BPVN25-VA01 met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen).

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens

de grens van de aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aanduidingsvlak:

een vlak, door aanduidingsgrenzen van andere vlakken gescheiden;

1.6 archeologisch onderzoek:

onderzoek verricht door een dienst, bedrijf of instelling erkend door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) en werkend volgens de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA);

1.7 archeologische verwachting:

de aan een gebied toegekende verwachting in verband met de kans op het voorkomen van archeologische relicten in dat gebied;

1.8 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende archeologische relicten;

1.9 achtergevel:

de gevel van een gebouw, die is gesitueerd tegenover de voorgevel van het betreffende gebouw;

1.10 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouw zijnde;

1.11 bed and breakfast:

het tegen betaling bieden van kortstondig toeristisch verblijf en ontbijt aan huis;

1.12 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren, inzamelen en verhandelen van goederen, waarbij eventueel detailhandel uitsluitend plaatsvindt als ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop dan wel levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen, en waarbij de bijbehorende kantoorfunctie niet meer dan 30% van het bedrijfs-vloeroppervlak in beslag neemt;

1.13 beroep aan huis:

een juridisch, administratief, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig, therapeutisch of (para)medisch beroep, alternatieve geneeswijzen daaronder begrepen, of daarmee gelijk te stellen activiteiten die in een woning dan wel (vrijstaand) bijgebouw worden uitgeoefend, inclusief ondergeschikte detailhandel;

1.14 bestaand:

zoals legaal aanwezig ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerp van het bestemmingsplan;

1.15 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.16 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.17 bijgebouw:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak; functionele ondergeschiktheid is niet vereist;

1.18 bijzondere woonvormen:

een woonvorm waar bewoners zelfstandig wonen met, op basis van de Zorgverzekeringswet en/of Wet maatschappelijke ondersteuning besluit verzorging, verpleging en/of (al dan niet 24-uurs) begeleiding, en daar niet verblijven met het doel om ter plekke therapeutisch behandeld te worden; bij het vervallen van de genoemde wet en regelgeving, treedt hiervoor in de plaats de wet- of regelgeving welke dient ter opvolging van deze wet en regelgeving op dit onderdeel ;

1.19 bodemingrepen:

werken en werkzaamheden, waarvan mag worden aangenomen dat zij het bodemarchief kunnen aantasten;

1.20 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.21 bouwgrens:

de grens van een
bouwvlak;

1.22 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren is begrensd;

1.23 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.24 bouwperceelgrens:

de grens van een bouwperceel;

1.25 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.26 bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.27 bovenbouw:

een gedeelte van een hoofdgebouw dat moet passen binnen de contour die ontstaat door:

a. een verticale verlenging van twee zijden van het op de verbeelding aangegeven bouwvlak met 1,20 meter, gerekend vanaf de bovenkant van de onderliggende bouwlaag, gevolgd door een schuin vlak met een binnenhoek van 60 graden, en

b. een verticale verlenging van de overige zijden;

en welke contour slechts mag worden doorbroken door dakkapellen.
(Binnen deze contour kunnen zich mogelijk één of meer bouwlagen bevinden die niet worden meegeteld bij het aantal bouwlagen bedoeld in de artikelen in hoofdstuk 2 van deze regels);

1.28 daghoreca:

een type horecabedrijf dat is gericht op het hoofdzakelijk overdag verstrekken van kleinere maaltijden, broodjes, hapjes, ijs, gebak, koffie, thee, niet-alcoholische dranken en zwak alcoholische dranken en ondersteunend is aan en wat openingstijden betreft in het algemeen vergelijkbaar is met winkels, zoals een ijssalon, koffiehuis of tearoom;

1.29 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of bewaren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit; dienstverlening door een horecabedrijf wordt hieronder niet begrepen, al dan niet in combinatie met ondergeschikte daghoreca welke direct gerelateerd is aan de ter plaatse aanwezige detailhandel; hieronder wordt eveneens niet begrepen een niet voor particulieren toegankelijk detailhandelsbedrijf dat zich uitsluitend toelegt op postorderactiviteiten en/of verkoop via Internet;

1.30 dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks (al dan niet via een balie) te woord wordt gestaan en geholpen, zoals bankfilialen, reisbureaus, stomerij; detailhandel wordt hieronder niet begrepen;

1.31 diepwortelende beplanting:

beplanting met een wortelstelsel dat meer dan 0,5 m onder het maaiveld reikt of dat naar verwachting in de toekomst zal doen;

1.32 erkend archeoloog:

een door burgemeester en wethouders als zodanig aangewezen archeoloog die voldoet aan de door en krachtens de Monumentenwet 1988 gestelde kwalificaties en eisen;

1.33 evenement:

een publieke activiteit met een tijdelijk, plaatsgebonden en van het reguliere gebruik afwijkend karakter, plaatsvindend in de open lucht of in tijdelijke onderkomens en in het algemeen bedoeld ter ontspanning en/of vermaak, waaronder begrepen commerciële, culturele, religieuze en/of sportieve, of daarmee gelijk te stellen activiteiten zoals markten, braderieën, beurzen, kermissen, festiviteiten, wedstrijden, bijeenkomsten en festival;

1.34 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.35 hoofdgebouw:

een gebouw, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.36 huishouden:

een alleenstaande dan wel twee of meer personen die een duurzame gemeenschappelijke huishouding voeren waarbij sprake is van continuïteit in samenstelling en onderlinge verbondenheid;

1.37 horecabedrijf:

een bedrijf gericht op het verstrekken van logies, maaltijden, spijzen of van dranken, met daaraan ondergeschikt het exploiteren van zaalruimten inclusief de daarbij behorende terrassen, zoals een hotel, restaurant, afhaalcentrum, cafetaria of café;

1.38 internetdetailhandel:

detailhandel waarbij het te koop aanbieden van goederen plaatsvindt via het internet;

1.39 kamerverhuur:

het geheel of gedeeltelijk verhuren van een woning of woongebouw -niet zijnde een ruimte in een vrijstaand bijgebouw- via kameruitgifte, waarbij kamers geen zelfstandige woonruimte vormen door het ontbreken in deze kamers van de al dan niet gedeeltelijke combinatie van een kookgelegenheid, een wasgelegenheid (sanitair en/of witgoedvoorzieningen) en een toilet, en waarbij geen sprake is van voorzieningen voor verzorging en begeleiding;

1.40 kap:

een geheel of gedeeltelijke niet horizontale dakconstructie gevormd door ten minste twee schuin hellende dakschilden;

1.41 maaiveld:

de bovenkant van het aansluitende afgewerkte terrein dat een bouwwerk omgeeft, met dien verstande dat in geaccidenteerd terrein het gemiddelde van die bovenkanten wordt aangehouden;

1.42 maximum aantal wooneenheden:

op de verbeelding weergegeven aanduiding welke bepalend is voor het maximum toegestane aantal woningen;

1.43 nadere eis:

een nadere eis als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 onder d van de Wet ruimtelijke ordening;

1.44 nutsvoorziening:

een voorziening ten behoeve van de telecommunicatie en de gas-, water- en electriciteitsdistributie alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefooncellen en zendmasten;

1.45 onderbouw:

een gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer waarvan de bovenkant minder dan 1,20 meter boven maaiveld is gelegen (en waarbinnen zich één of meer bouwlagen kunnen bevinden die niet worden meegeteld bij het aantal bouwlagen zoals bedoeld in de artikelen in hoofdstuk 2 van deze regels);

1.46 ondergeschikte dakkapel:

dakkapel welke door zijn maatvoering als ondergeschikt deel van een gebouw kan worden aangemerkt, zijnde een dakkapel welke niet breder is dan 50% van de breedte van het betreffende gebouw tot een maximale breedte van 3 m, en met een fronthoogte van niet meer dan 1,75 m gemeten vanaf de voet dakkapel tot aan het hoogste punt van de dakkapel;

1.47 oorspronkelijke achtergevel van een hoofdgebouw:

de achtergevel van het hoofdgebouw zoals deze ten tijde van de afronding van de bouwwerkzaamheden, overeenkomstig de voor het hoofdgebouw verleende vergunning, is opgeleverd met uitzondering van in bouwkundige zin van het hoofdgebouw te onderscheiden aangebouwde bouwwerken waarin slechts ondergeschikte functies plaatsvinden;

1.48 overkapping:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand;

1.49 overige bouwwerken:

bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.50 seksinrichting:

een inrichting, bestaande uit een of meer voor publiek toegankelijke besloten ruimten, waarin bedrijfsmatig of op een daarmee vergelijkbare wijze, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; onder een hiervoor bedoelde inrichting worden in elk geval verstaan: een bordeel, seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub en erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar;

1.51 standplaats:

het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen en diensten, gebruikmakend van fysieke middelen zoals een kraam, een wagen of een tafel;

1.52 voorgevel:

de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien een perceel met meerdere zijden aan een weg grenst, de als zodanig door burgemeester en wethouders aan te wijzen gevel;

1.53 woning:

een complex van ruimten bedoeld voor de huisvesting van één huishouden alsmede in combinatie daarmee de verhuur van kamers aan maximaal twee personen welke niet tot het huishouden behoren en welke geen duurzame huishouding voeren, en niet zijnde een woonwagen.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de bouwdiepte:
vanaf het peil tot aan de onderkant van de laagst gelegen vloer, de fundering niet meegerekend.

2.3 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.4 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.5 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.6 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.7 Het verlengde van de achtergevel van een gebouw

de evenwijdig aan de achtergevel doorgetrokken lijn van de feitelijke achtergevel van een gebouw tot aan de perceelsgrens van het perceel waarop het gebouw is geplaatst.

Hoofdstuk 2 BESTEMMINGSREGELS

Artikel 3 Tuin

3.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen en parkeervoorzieningen bij de bijbehorende woningen.

b. De gronden zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige voorzieningen, voorzieningen voor hemelwaterinfiltratie, -berging en rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, geluidwerende voorzieningen, straatmeubilair en andere bijbehorende voorzieningen, alsmede voor de ontsluiting van direct aangrenzende percelen.

3.2 Bouwregels

Op de voor 'Tuin' aangewezen gronden mogen uitsluitend overige bouwwerken worden gebouwd.

3.2.1 Overige bouwwerken

Voor overige bouwwerken gelden de volgende regels:

a. de gronden met de aanduiding 'bijgebouwen uitgesloten' dienen niet te worden beschouwd als erf in de zin van artikel 1 van bijlage II behorende bij het Besluit omgevingsrecht, zoals dat artikel luidt op het moment van de datum van inwerkingtreding van dit plan;

b. de bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 m bedragen;

c. de bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen voor zover gesitueerd op hoekpercelen welke grenzen aan openbaar groen dan wel aan de openbare weg mag niet meer dan 2 m bedragen indien deze zijn geplaatst achter de oorspronkelijke achtergevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan;

d. de bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen;

e. iIn overige gevallen mag de bouwhoogte van overige bouwwerken niet meer dan 6 m bedragen;

f. afwijkingen in afmetingen en situering zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

Artikel 4 Wonen

4.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

   1. woondoeleinden met de daarbij behorende verkeers- en parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen, voorzieningen voor hemelwaterinfiltratie, -berging en rioleringswerken, watergangen en waterpartijen, straatmeubilair en andere binnen een woongebied bijbehorende voorzieningen;

   2. een beroep aan huis als genoemd in artikel 1.13 beroep aan huis: of een bedrijfsactiviteit genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis.

4.2 Bouwregels

Op de voor 'Wonen' aangewezen gronden mogen gebouwen en overige bouwwerken worden gebouwd.

4.2.1 Hoofdgebouwen

Voor hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. Een hoofdgebouw dient binnen een bouwvlak te worden gebouwd;

b. Het aantal woningen per bouwvlak mag niet meer dan 1 bedragen, dan wel het aangegeven aantal ter plaatse van de aanduiding '**maximum aantal wooneenheden**';

c. De bouwhoogte mag niet meer dan 9 m. bedragen;

d. Een hoofdgebouw mag bestaan uit:

   1. een onderbouw;

   2. niet meer dan 2 bouwlagen, tenzij ter plaatse van de aanduiding '**maximum aantal bouwlagen**' een ander maximum is aangegeven;

   3. een bovenbouw;

e. De voorgevel van het hoofdgebouw dient gebouwd te worden aan de kant van de aanduiding 'gevellijn'

4.2.2 Bijgebouwen en overkappingen:

Voor bijgebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. Bijgebouwen en overkappingen mogen binnen en buiten het bouwvlak worden gebouwd;

b. De gezamenlijke oppervlakte van bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mag niet meer dan 40 m^2 bedragen;

c. Het bebouwingspercentage van de bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mag per bouwperceel niet meer dan 40 bedragen;

d. De goothoogte van bijgebouwen mag niet meer dan 3,50 m bedragen;

e. De bouwhoogte van bijgebouwen mag niet meer dan 6 m bedragen;

f. De bouwhoogte van overkappingen mag niet meer dan 3,50 m bedragen;

g. Afwijkingen in percentages, maten en afmetingen zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen:

   1. voor zover het betreft grotere percentages en oppervlaktes gehandhaafd worden waarbij tevens geldt dat het bestaande percentage/de bestaande oppervlakte geldt als maximale maat;

   2. voor zover het betreft overige gevallen, gehandhaafd worden.

4.2.3 Overige bouwwerken:

Voor overige bouwwerken - niet zijnde overkappingen - gelden de volgende regels:

a. De bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 m bedragen;

b. De bouwhoogte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1,50 m bedragen en de breedte van vrijstaande reclame-uitingen mag niet meer dan 1 m bedragen;

c. In overige gevallen mag de bouwhoogte niet meer dan 6 m bedragen;

d. Afwijkingen in afmetingen en situering zoals die legaal bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan mogen gehandhaafd worden.

4.3 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

   1. lid 4.2.1 onder b ten behoeve van een vermeerdering dan wel een vermindering van de aangegeven hoogtemaatvoering met niet meer dan 5%;

b. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

   1. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de stedenbouwkundige karakteristiek van het straat- en bebouwingsbeeld;

   2. geen onevenredige aantasting plaats vindt ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;

   3. de vermeerdering dan wel vermindering bijdraagt aan een substantiële verbetering van de architectonische dan wel technische situatie dan wel aan de ruimtelijke aansluiting op de belendende percelen.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Beroep aan huis

a. Gebruik van ruimten binnen de woning dan wel een (vrijstaand) bijgebouw ten behoeve van de uitoefening van een beroep aan huis of een bedrijfsactiviteit als genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis is toegestaan mits:

   1. de activiteit wordt uitgeoefend door in ieder geval de bewoner van de woning, en naast de bewoner is tegelijkertijd niet meer dan 1 persoon werkzaam;

   2. de ruimte(n) waar de activiteiten plaatsvinden niet groter is dan 50 m²,

gemeten vanaf de binnenzijde van (scheidings)muren;

3. buiten de ruimte als bedoeld onder 2 geen opslag plaatsvindt en geen beroeps- of bedrijfsactiviteiten worden uitgeoefend, met uitzondering van activiteiten die verband houden met het uitoefenen van een bed and breakfast of van gastouderschap;
4. de uiterlijke verschijningsvorm van de woning behouden wordt, waarbij reclame-uitingen zich beperken tot een onverlichte oppervlakte van niet meer dan 0,50 m2 en deze bij grondgebonden woningen niet hoger worden aangebracht dan tot 1,5 m boven maaiveld;
5. het gebruik geen nadelige gevolgen voor het woon- en leefmilieu heeft;
6. ten behoeve van de activiteit wordt voldaan aan het gestelde in artikel 9.2;
7. het gebruik geen nadelige invloed heeft op de normale afwikkeling van het verkeer.

b. Behoudens het gestelde onder a, is het verboden bijgebouwen, gelegen buiten het bouwvlak, anders te gebruiken dan ten dienste van het hoofdgebouw.

4.4.2 Voorwaardelijke verplichting

Het gebruiken van gronden en bouwwerken voor de woonfunctie overeenkomstig de bestemming, is uitsluitend toegestaan indien ter plaatse van de aanduiding 'geluidwerende voorziening' over de volledige lengte van de aanduiding een geluidscherm met een bouwhoogte van 2,5 meter en een massa van tenminste 10 kg/m^2 is gerealiseerd en in stand wordt gelaten. De geluidswerende voorziening dient in het groen te worden uitgevoerd door het geluidsscherm aan de Harderwijkerwegzijde te laten begroeien.

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.1 onder a sub 2 en bedrijfsactiviteiten toestaan die niet zijn genoemd in Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis en die naar aard en invloed vergelijkbaar zijn met bedrijfsactiviteiten die wel in die lijst zijn opgenomen, waarbij het gestelde in lid 4.4 onder a sub 1 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing is;

b. De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

1. het straat- en bebouwingsbeeld;
2. de milieusituatie;
3. de verkeersveiligheid;
4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
5. de sociale veiligheid;
6. de externe veiligheid.

Artikel 5 Leiding - Gas

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van een ondergrondse hogedruk gastransportleiding met een belemmeringenstrook van 4 meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding.

5.2 Bouwregels

Op of in de voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de bedoelde leiding(en) worden gebouwd. Overige gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn niet toegestaan uit oogpunt van externe veiligheid en energieleveringszekerheid van de noodzakelijke gebouwen ten behoeve van de bestemming.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

5.4 Specifieke gebruiksregels

a. In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

b. Voor zover de op de verbeelding weergegeven dubbelbestemmingen geheel of gedeeltelijk samenvallen, geldt dat de dubbelbestemming 'Leiding - Gas' voorrang krijgt.

5.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Gas' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

    1. het aanbrengen en rooien van hoogopgaand en/of diepwortelende beplantingen en bomen;

    2. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;

3. het indrijven van voorwerpen in de bodem, zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair;
4. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
5. het permanent opslaan van goederen;
6. Het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

b. Het verbod onder a is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden:
1. waarmee rechtens is of mag worden begonnen op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan;
2. die het normale onderhoud ten aan zien van de leiding en belemmeringenstrook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemming(en) betreffen;
3. zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatieuitwisseling ondergrondse netten;
4. die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

c. Een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden kan worden verleend indien de betreffende werken en/of werkzaamheden de belangen van de leiding niet schaden.

d. Alvorens te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning, als bedoeld onder a, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de leidingbeheerder omtrent de vraag of door de voorgenomen werken of werkzaamheden de belangen van de leiding niet worden geschaad en welke voorwaarden gesteld dienen te worden om eventuele schade te voorkomen.

Artikel 6 Waarde - Archeologie - 2

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie - 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor gronden met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde.

6.2 Bouwregels

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden de volgende regels:

a. Behoudens het onder c bepaalde dient, bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 250 m² en waarbij dieper wordt gegraven dan 30 cm, de aanvrager een rapport te overleggen, waarin de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van burgemeester en wethouders in

voldoende mate zijn vastgesteld;

b. Indien uit het onder a genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het oprichten van het vergunde bouwwerk zullen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:

    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring te laten begeleiden door de erkend archeoloog;
    4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarden is omgegaan;

c. Het overleggen van een rapport is niet nodig indien naar het oordeel van burgemeester en wethouders de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld. Het onder b bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

6.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Ter plaatse van de aangewezen gronden is het verboden om zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende vergunning de volgende werken en werkzaamheden groter dan 250 m² en waarbij dieper wordt gegraven dan 30 cm, uit te (laten) voeren:

    1. het verlagen van de bodem of het afgraven van gronden;
    2. het ophogen van de gronden met meer dan 100 cm (waarbij het in de aanhef genoemde dieper graven dan 30 cm niet geldt), tenzij die werkzaamheden voortvloeien uit een verleende omgevingsvergunning;
    3. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe ook gerekend wordt woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van sleufdrainage, ontginnen, frezen en aanbrengen van heipalen;
    4. het aanbrengen van diepwortelende beplanting alsmede het verwijderen van stobben;
    5. het graven, verdiepen of verbreden van greppels, sloten, vijvers, beken en andere watergangen;
    6. het verlagen van het grondwaterpeil of het veranderen van de samenstelling van het grondwater;
    7. het aanbrengen of vervangen van riolering en ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatie- of andere leidingen dan de daarmee verband houdende constructies;
    8. alle overige werkzaamheden die de archeologische waarden van het terrein kunnen aantasten en die niet worden gerekend tot het normale gebruik;

9. het slopen van ondergrondse gebouwen of een gedeelte daarvan;
10. het afdekken en/of overbouwen van archeologische vindplaatsen,

b. Het onder a opgenomen verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:
   1. welke op het tijdstip waarop het plan van kracht is, in uitvoering zijn, of mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
   2. waarvoor op grond van meer specifieke regelgeving vergunning of afwijking noodzakelijk is;
   3. die van geringe omvang zijn dan wel het normale onderhoud betreffen.

c. De vergunning wordt niet verleend:
   1. indien werken of werkzaamheden geen verband houden met het toegestane gebruik in de gegeven bestemming;
   2. indien hierdoor, dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen, de archeologische waarden van de gronden onevenredig worden of kunnen worden aangetast;
   3. dan nadat een advies is ontvangen van een erkend archeoloog of een deskundig bureau over het door de aanvrager aan burgemeester en wethouders over te leggen rapport, waarin de archeologische waarden van de gronden naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld,

d. In afwijking van het bepaalde in c kan de vergunning om zwaarwichtige redenen, voor een deel van de werken of werkzaamheden, alsnog worden verleend onder de voorwaarde dat voorafgaande aan de uitvoering van de vergunning adequaat archeologisch onderzoek plaatsvindt.

Hoofdstuk 3 ALGEMENE REGELS

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Algemene regels

a. Gebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen bouwvlakken, tenzij in deze regels anders is bepaald.

b. Bij het bepaalde ten aanzien van het bouwen binnen een bouwvlak worden buiten beschouwing gelaten:

   1. ondergeschikte bouwdelen als funderingen, plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, dakoverstekken, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten en goten mits het bouwvlak met niet meer dan 0,5 meter wordt overschreden;

   2. erkers, luifels, balkons en brandtrappen voor zover zij ondergeschikt zijn aan de gevel van het hoofdgebouw, mits het bouwvlak met niet meer dan 1,5 meter wordt overschreden;

   3. entreepartijen op de begane grond, voor zover zij ondergeschikt zijn aan de gevel van het hoofdgebouw mits het bouwvlak met niet meer dan 1,5 meter wordt overschreden;

c. Een bouwvlak mag volledig worden bebouwd tenzij daaraan een maximum is gesteld in de vorm van een aantal vierkante meters aan gebouwen;

d. Bij het bepaalde ten aanzien van de bouwhoogte worden buiten beschouwing gelaten: liftschachten, trappenhuizen, balustrades, balkonhekken en opbouwen voor technische installaties.

8.2 Ondergronds bouwen

a. Binnen de bestemmingen als gegeven in Hoofdstuk 2 is het ondergronds bouwen toegestaan voor:

   1. ruimten die een functionele eenheid vormen met en/of dienstbaar zijn aan de toegestane functies;

2. voorzieningen voor het ter plaatse bergen of infiltreren van hemelwater en/of huishoudelijk afvalwater, voor zover geen negatieve gevolgen optreden voor het grondwatersysteem.

b. Constructies ten behoeve van de ontsluiting van de ondergrondse ruimte zijn slechts toegestaan binnen het betreffende bouwperceel.

c. Ondergronds gerealiseerde of te realiseren bouwwerken blijven bij de berekening van het toegestane bebouwde oppervlakte en het toegestane bebouwingspercentage buiten beschouwing, tenzij hierover in deze regels expliciet anders is bepaald;

d. Binnen de bestemmingen als gegeven in Hoofdstuk 2 mogen ondergrondse bouwwerken worden gebouwd met een diepte van maximaal 4 meter respectievelijk 6 meter voor rioleringswerken.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 Strijdig gebruik

a. Als strijdig met de bestemming of het plan wordt in ieder geval aangemerkt het (doen of laten) gebruiken van gronden en bouwwerken ten behoeve van:

1. het opslaan, lozen of storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, voer- of vaartuigen of machines;

2. het (doen of laten) gebruiken van gebouwen ten behoeve van een seksinrichting;

3. het gebruiken of laten gebruiken ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties dan wel als markt of standplaats.

b. Gebruik dat afwijkt van het bepaalde onder a sub 3 echter waarvoor ingevolge een wettelijk voorschrift vergunning, ontheffing of vrijstelling is verleend, dan wel waarvoor een melding is gedaan, mag worden gehandhaafd.

c. Als strijdig met de bestemming of het bestemmingsplan wordt niet aangemerkt:

1. het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties, indien en voor zover daardoor ingevolge een wettelijk voorschrift vergunning, ontheffing of vrijstelling vereist is en deze is verleend, dan wel een melding is gedaan;

2. het aanleggen of het laten aanleggen van kabels en leidingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening, de riolering, de waterhuishouding, de energievoorziening en de datacommunicatie, met uitzondering van:

- buisleidingen waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, tenzij deze in het bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd;

- hoogspanningsleidingen, tenzij deze in het bestemmingsplan als zodanig zijn bestemd.

9.2 Parkeren

9.2.1 Terreininrichting

Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen in deze regels mogen de gronden uitsluitend worden gebruikt overeenkomstig de bestemming indien de betreffende bouwpercelen zodanig zijn ingericht dat voldoende ruimte aanwezig is om zowel het parkeren of stallen van auto's, vrachtauto's en fietsen als ook het eventuele laden en lossen van goederen op het bijbehorende terrein te kunnen afwikkelen. Indien ten behoeve van het stallen of parkeren van auto's in, op of onder een gebouw ruimte wordt aangebracht zoals hierboven is beschreven, moet worden voldaan aan het gestelde in Bijlage 2 Nota parkeernormen Rheden 2015.

9.2.2 Parkeergelegenheid

1. De gronden mogen enkel worden gebruikt onder voorwaarde dat ten behoeve van het parkeren of stallen van (motor)voertuigen in, op of onder het gebouw dan wel op het onbebouwde terrein dat bij het gebouw hoort, in voldoende mate parkeergelegenheid aanwezig is, zoals neergelegd in de op 26 mei 2015 door de raad vastgestelde nota Nota parkeernormen Rheden 2015' zoals opgenomen in Bijlage 2.

2. Het bevoegd gezag kan slechts een omgevingsvergunning verlenen voor de activiteiten bouwen en/of gebruiken van gronden en/of de activiteit handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening, indien bij aanvraag wordt aangetoond dat wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, zoals neergelegd in de Nota parkeernormen Rheden 2015'. Indien deze parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd dient te worden voldaan aan de gewijzigde parkeernormen en rekenmethode.

3. De onder 1. bedoelde plaatsen voor het stallen van voertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare (motor)voertuigen, zoals neergelegd in de 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Indien deze parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd dient te worden voldaan aan de desbetreffende wijzigingen.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van:

a. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat een bouwvlak wordt verschoven indien dit noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein, of in het belang is van een technisch of ruimtelijk dan wel cultuurhistorisch beter verantwoorde plaatsing van bouwwerken, met dien verstande dat de afwijking maximaal 1 meter mag bedragen;

b. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat schotelantennes worden geplaatst, waarbij aan de zijde van het openbare gebied de afwijking slechts gegeven kan worden voor zover de antenne wordt geplaatst binnen het horizontale en verticale

vlak van een balkon

c. Een omgevingsvergunning als bedoeld onder a en/of b. kan slechts worden verleend indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

   1. het straat- en bebouwingsbeeld;
   2. de milieusituatie;
   3. de verkeersveiligheid;
   4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
   5. de sociale veiligheid;
   6. de externe veiligheid.

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen het bestemmingsplan wijzigen en de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' al dan niet gedeeltelijk verwijderen, indien uit nader onderzoek blijkt dat ter plaatse geen bijzondere archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet meer noodzakelijk wordt geacht dat het plan voorziet in bescherming van deze waarden.

Hoofdstuk 4 OVERGANGS- EN SLOTREGELS

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit, geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen 2 jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld onder a met maximaal 10%.

c. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

12.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

Artikel 13 Slotregel

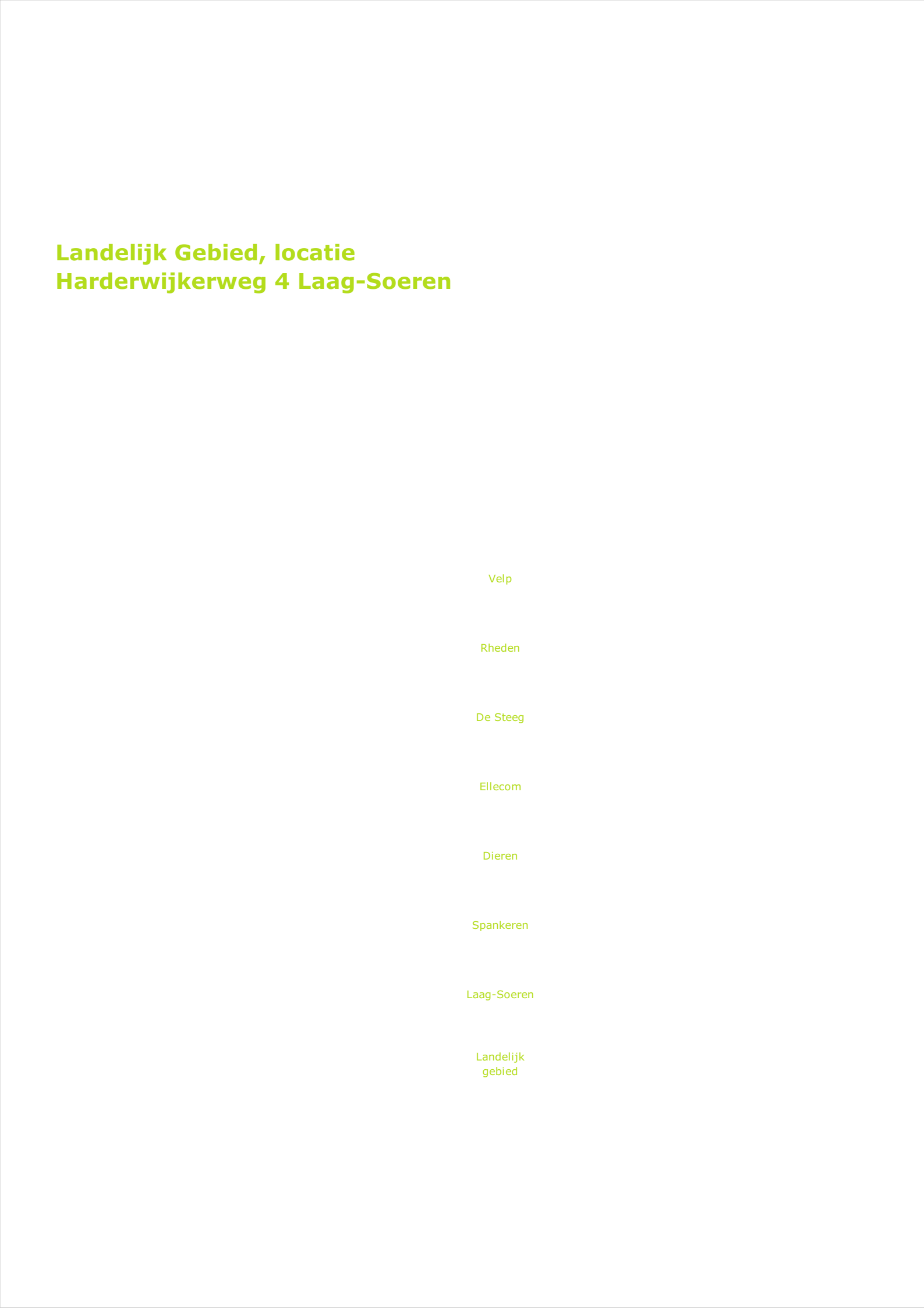
Deze regels worden aangehaald als: Regels van het Bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren.

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren



Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren

Inhoudsopgave

Bijlage bij regels **5**

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis **7**

Bijlage 2 Nota parkeernormen Rheden 2015 **9**

Bijlage bij regels

Bijlage 1 Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis

Lijst van bedrijfsactiviteiten aan huis

Activiteit	**Randvoorwaarde**
Kantoor	Alleen op afspraak
Reparatie van computers en consumenten artikelen, inclusief ondergeschikte detailhandel	Geen auto's, motorfietsen, bromfietsen, caravans en boten
Haar- en schoonheids-verzorging, inclusief ondergeschikte detailhandel	Alleen op afspraak. Een pedicure of manicure valt hieronder. Sauna's, solaria enz. vallen hier niet onder net zo min als een hondentrimsalon
webwinkels	Alleen opslag en verzending. Een showroom, afgiftepunt en verkoop ter plekke is uitgesloten
Bieden van bed and breakfast	
Gastouder	Maximaal 6 kinderen. Voldaan moet worden aan de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang. Op de aanmelding als gastouder moet positief zijn beslist
Autorijschool	Lesvoertuigen of aanhangwagens moeten op het bijbehorende terrein worden geparkeerd
Huiswerkbegeleiding	
Het geven van cursussen	

Aangepast per 1 november 2014

Bijlage 2 Nota parkeernormen Rheden 2015

Parkeernormen

A Auto's

1 Parkeernormen per functie

1.1 Bepalen parkeerbehoefte

Burgemeester en wethouders bepalen de behoefte volgens onderstaande tabellen.

Hoofdfunctie Wonen	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Vrijstaande woning, 2 onder 1 kapwoning	woning	1,60	0,40
Eengezinswoning, rijwoning, appartement	woning	1,40	0,40
Studio (max. 1 slaapkamer), woning voor alleenstaande	woning	0,90	
Service appartement voor zorgbehoevende	woning	0,80	
Studentenwoning	woning	0,25	
Verzorgingshuis	woning	0,50	
Verpleeginrichting	100 m² bvo	0,33	
Gezinsvervangend tehuis	100 m² bvo	0,33	

Hoofdfunctie Winkel	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Streekverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	3,50	
Dorp-, wijk-, buurtverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	2,50	
Fullservice supermarkt	100 m² bvo	3,00	
Discountsupermarkt	100 m² bvo	4,00	

Hoofdfunctie Bedrijven	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Arbeidsintensief / bezoekers extensief (industrie, werkplaats etc.)	100 m² bvo	1,70	
Arbeidsextensief / bezoekers intensief (loods, opslagruimte etc.)	100 m² bvo	0,70	
Garage servicestation	100 m² bvo	2,50	
Showroom	100 m² bvo	1,20	
Commerciële dienstverlening (kantoor met baliefunctie)	100 m² bvo	2,80	
Kantoor zonder baliefunctie	100 m² bvo	1,90	

Hoofdfunctie Horeca en (verblijfs)recreatie	**Eenheid**	**Norm**	**Aandeel bezoekers**
Restaurant	100 m² bvo	10,00	
Cafe, cafetaria	100 m² bvo	5,00	
Hotel, motel	kamer	1,10	
Discotheek	100 m² bvo	1,90	

Hoofdfunctie Maatschappelijke instellingen	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Medische en maatschappelijke diensten (arts, groene kruis, apotheek, fysiotherapie, schoonheidssalon, tandarts etc.)	100 m² bvo	2,70	
Ziekenhuis	bed	1,50	
Religiegebouw	zitplaats	0,20	
Religiegebouw (alternatieve berekeningswijze)	100 m² bvo	10,00	
Vereniging, clubgebouw	100 m² bvo	2,00	
Bioscoop, schouwburg, concertzaal, theater	zitplaats	0,30	
Museum, bibliotheek	100 m² bvo	0,70	
Begraafplaats, crematorium	begrafenis, crematie	30,00	

Hoofdfunctie Onderwijs	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Dagverblijf, creche, sociale werkplaats	Maximaal gelijktijdig aanwezig personeel (excl. kiss and ride)	0,70	
basisonderwijs	leslokaal	0,80	
Voortgezet onderwijs	leslokaal	0,80	
MBO, hoger onderwijs	leslokaal	6,00 + 20 per collegezaal	
Avondonderwijs	student	0,80	

Hoofdfunctie Recreatie	Eenheid	Norm	Aandeel bezoekers
Sporthal	100 m² bvo	2,50	
Sportveld, exclusief kantine en kleedruimtes	hectare netto terrein	20,00 +0,2 per zitplaats bij wedstrijd-functie	
Zwembad	100 m² bassin	10,00	
Sportschool, -studio, dansstudio	100 m² bvo	3,00	
Squashbaan	baan	1,50	
Tennisbaan	baan	3,00	
Manege	box	0,50	
Volkstuin	perceel	0,30	
Jachthaven	ligplaats	0,50	

1.2 Afronding

Het volgens deze tabellen berekende aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond op hele aantallen.

1.3 Toegankelijkheid aandeel bezoekers

Het bezoekersgedeelte dat onderdeel uitmaakt van de parkeernorm dient openbaar toegankelijk te zijn.

2 Parkeerplaatsverplichting

2.1 Beoordeling parkeerplaatsverplichting

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, nadat het benodigde aantal parkeerplaatsen volgens de norm is bepaald, om de aanleg van een ander aantal parkeerplaatsen te verplichten.
Daarbij wordt gelet op de mogelijkheid om:

- parkeerplaatsen dubbel te gebruiken;
- de wijze waarop bij woningen het gebruik van de parkeerplaatsen op het bijbehorende terrein in de praktijk zal plaatsvinden.

2.2 Tabel aanwezigheidspercentages

Bij de berekening van de parkeerplaatsverplichting wordt bij het realiseren van meerdere (verschillende) functies gebruik gemaakt van onderstaande aanwezigheidspercentages.

Functies	Werkdag ochtend	Werkdag middag	Werkdag avond	Koop-avond	Werkdag nacht	Zaterdag middag	Zaterdag avond	Zondag middag
Woonruimte	50%	60%	100%	90%	100%	60%	70%	70%
Seniorenwoning	80%	80%	100%	90%	100%	80%	80%	90%
Kantoor, bedrijven	100%	100%	5%	10%	0%	5%	0%	0%
Commerciële dienstverlening	100%	100%	5%	75%	0%	5%	0%	0%
Detailhandel	30%	70%	20%	100%	0%	100%	0%	0%
Sociaal-culturele voorzieningen	10%	40%	100%	100%	5%	60%	90%	25%
Sportfuncties	30%	50%	100%	90%	0%	100%	90%	85%
Bioscoop, theater, podium	5%	25%	90%	90%	0%	50%	100%	50%
Sociaal-medische voorzieningen	100%	100%	30%	15%	0%	15%	5%	5%
Dagonderwijs	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Avondonderwijs	0%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Bibliotheek	30%	70%	100%	70%	0%	75%	0%	0%
Horeca, vermaak	30%	40%	90%	95%	5%	75%	100%	45

2.3 Reductiefactor parkeerplaatsen op bijbehorend terrein

2.3.1 De mate waarop het aanbod aan parkeerplaatsen op eigen terrein bij de hoofdfunctie 'Wonen' wordt bepaald is afhankelijk van de vraag of een garage, oprit of carport als volwaardige of gedeeltelijke parkeerplaats meetelt.

2.3.2 Burgemeester en wethouders gebruiken voor het bepalen van het aanbod op eigen terrein het berekeningsaantal behorende bij de privé parkeervoorziening zoals genoemd in onderstaande tabel.

Parkeervoorziening	Theoretisch aantal	Berekeningsaantal
Enkele oprit zonder garage	1	0,8
Lange oprit zonder garage	2	1,0
Dubbele oprit zonder garage	2	1,7
Garage zonder oprit	1	0,4
Garagebox (niet bij woning)	1	0,5
Garage met enkele oprit	2	1,0
Garage met lange oprit	3	1,3
Garage met dubbele oprit	3	1,8

2.4 Maatvoering parkeervoorziening

Een parkeervoorziening op bijbehorend terrein moet voldoen aan de volgende fysieke maatvoering:

- een enkele oprit is minimaal 5 m lang en 3,5 m breed;
- een lange oprit is minimaal 10 m lang en 3,5 m breed;
- een dubbele oprit is minimaal 5,5 meter breed (en eveneens minimaal 5 m lang);
- een garage is minimaal 5 m lang en 2,5 m breed (binnenwerks);
- een dubbele garage is minimaal 5 m lang en 4,5 m breed (binnenwerks);
- een zodanige situering dat het veilig in- en uitrijden is gewaarborgd;
- voor maatvoeringen van parkeergarages en parkeerterreinen op het bijbehorende terrein toetst de gemeente aan de publicatie ontwerpwijzer gebouwde parkeervoorzieningen (CROW publicatie 293 ontwerpwijzer parkeergarages en ASVV2012);
- bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minste 5,00 m bij 2,50 m;
- bij langs parkeren: een verhard vak van ten minste 5,50 m bij 2,00 m.

2.5 Afronding naar volledige parkeerplaatsen

Bij de berekening van de parkeerverplichting wordt gebruikt gemaakt van de tabellen 2.1 en 2.2. Het volgens deze parkeernormen benodigde aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond op een hele parkeerplaats.

3 Aanvullende eisen

3.1 Bevoegdheid stellen aanvullende eisen

Burgemeester en wethouders beoordelen, indien de functie van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten aanvullende behoefte anders dan in de parkeernormen beschreven, de onderstaande bruikbaarheidvereisten.

3.2 Aanvullende eis voor laden en lossen

3.2.1 Indien de functie van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden en lossen van goederen, moet in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde gedeelte dat bij dat gebouw behoort.

3.2.2 Op basis van rijcurves wordt de bruikbaarheid van de laad en los mogelijkheid getoetst. Voor maatvoeringen wordt getoetst aan het gestelde in de ASVV2012.

3.3 Aanvullende eis voor scholen, kinderdagverblijven en BSO locaties

3.3.1 Naast de eis dat in de parkeerruimte voor het personeel op het bijbehorende terrein wordt voorzien, wordt ook bepaald in hoeverre het nodig is voorzieningen op te nemen voor het met de auto halen en brengen van kinderen. De hiervoor te gebruiken kiss and ride stroken zijn bedoeld voor het onmiddellijk in en uit laten stappen van passagiers. Het is niet toegestaan daarop te parkeren.

3.3.2 Het aantal kiss and ride plaatsen wordt volgens de berekeningen in onderstaande tabellen bepaald.

Benodigde aantal kiss and ride plaatsen	**Formule**
Basisschool	
- onderbouw (groep 1 tot met 3)	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen
- bovenbouw (groep 4 tot en met 8)	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen
Kinderdagverblijf en Buitenschoolse Opvang	aantal leerlingen x % leerlingen auto halen en brengen x reductiefactor parkeerduur x reductiefactor aantal kinderen

Voor de input van de formule wordt gebruik gemaakt van de volgende tabel.

Doelgroep	**% halen en brengen met de auto**	**Reductiefactor parkeerduur**	**Reductiefactor aantal kinderen per auto**
Groep 1 t/m 3	30 – 60 %	0,50	0,75
Groep 4 t/m 8	5 – 40 %	0, 25	0,85
Kinderdagverblijf en BSO	50 – 80 %	0,25	0,75

3.4 Aanvullende eis gehandicapten parkeerplaatsen

3.4.1 De gehandicaptenparkeerplaatsen maken onderdeel uit van het aantal parkeerplaatsen behorend bij de parkeerplaatsverplichting en komen dus niet boven op de berekende verplichting.

3.4.2 Bij de realisatie van de gehandicaptenparkeerplaats dient deze parkeerplaats zo dicht mogelijk bij de ingang van het gebouw te liggen. De afstand bedraagt waar mogelijk minder dan 25 meter.

3.4.3 De voor gehandicapten gereserveerde plaats bij haaks parkeren heeft een verhard oppervlak van ten minste 3,50 bij 5,00 meter.

3.4.4 Bij openbare voorzieningen wordt er naar gestreefd om 2% van de openbare parkeerplaatsen in te richten als gehandicaptenparkeerplaats.

3.5 Aanvullende eis voor kleinschalig beroep/bedrijf aan huis

3.5.1 Voor het door de bewoner aan huis uitoefenen van een beroeps- of bedrijfsactiviteit als bedoeld in het bestemmingsplan, wordt geen parkeereis gesteld.

3.5.2 Voor een personeelslid dient het op het bijbehorende terrein 1 parkeerplaats gerealiseerd te worden.

3.5.3 Burgemeester en wethouders kunnen, wanneer op het bijbehorende terrein niet voorzien kan worden in de benodigde parkeervoorziening, bij omgevingsvergunning afwijken van het

bepaalde onder 3.5.2 voor het parkeren in het openbare gebied indien aangetoond wordt dat geen sprake is van een onevenredige toename van de parkeerdruk op de omgeving.

4 Uitvoering parkeerplaatsverplichting

4.1 Voldoen aan parkeernormen

4.4.1 In, op of onder een bouwwerk dan wel op of onder het bijbehorende terrein dient blijvend voorzien te zijn in voldoende parkeergelegenheid volgens de parkeernormen.

4.1.2 De aanvrager dient ten behoeve van de berekening aan te leveren uit welke functies en bijbehorende oppervlakten zijn plan is opgebouwd.

4.1.3 Bij nieuwbouwplannen en bij algehele functiewijziging wordt de parkeerplaatsverplichting berekend aan de hand van het gestelde onder de hoofdstukken 2 en 3.

4.1.4 Bij verbouwplannen, waaronder ook uitbreidingsplannen worden begrepen, en bij gedeeltelijke functiewijzigingen wordt bij de berekening van de parkeereis ervan uitgegaan dat de huidige parkeersituatie een feit is. Een reeds aanwezig tekort komt niet voor rekening van de initiatiefnemer. Indien op een locatie een uitbreiding plaatsvindt of een functie wordt toegevoegd, zal slechts voor die extra oppervlakte of die toegevoegde functie voorzien moeten worden in de parkeernorm. Uiteraard moeten opgeheven parkeerplaatsen wel gecompenseerd worden.

4.1.5 Wanneer het totale gebouw, inclusief de uitbreiding, als geheel voldoende parkeerplaatsen heeft, voldoet het (bouw)plan eveneens aan de parkeerplaatsverplichting conform deze bijlage.

4.2 Stappenplan bepalen parkeerplaatsverplichting

4.2.1 Burgemeester en wethouders bepalen de parkeerplaatsverplichting en de invulling van deze verplichting op basis van onderstaande vier stappen.

Stap 1: bepalen parkeerbehoefte
De parkeerbehoefte wordt bepaald volgens de tabellen in hoofdstuk 2.

Stap 2: aantonen parkeren op bijbehorend terrein
Een aanvraag omgevingsvergunning dient in beginsel op het bijbehorend terrein aan de parkeerplaatsverplichting te voldoen. Met het begrip “bijbehorend terrein” in deze bijlage wordt bedoeld: de ruimte voor parkeren of stallen van auto's in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw hoort, passend binnen het vigerende bestemmingsplan en de vigerende bestemming.

Stap 3: controle parkeren op bijbehorend terrein door gemeente
Burgemeester en wethouders controleren de bij de aanvraag ingediende parkeerbehoefte-berekening, zowel op de juiste toepassing van de parkeernormen en aanwezigheids-percentages als op de afwijkingsgronden van parkeren op eigen terrein.
(Luidt de conclusie dat voldaan kan worden aan de parkeerplaatsverplichting, dan vormt het aspect parkeren geen belemmering voor de ontwikkeling.)

Burgemeester en wethouder kunnen meewerken aan de ontwikkeling en toepassing geven aan hun afwijkingsbevoegdheid, indien uit hun controle blijkt dat:
niet kan worden voldaan aan de parkeerplaatsverplichting en de aanvraag niet zodanig aanpasbaar is dat de parkeereis in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij het gebouw hoort, kan worden gerealiseerd zonder dat dit het functioneren buitensporig belemmerd.

Stap 4: onderzoek realiseren parkeerbehoefte in de openbare ruimte
Burgemeester en wethouders onderzoeken, al dan niet op verzoek van de aanvrager, indien het realiseren van parkeren op eigen terrein (deels) onmogelijk is, of het mogelijk is om in de openbare ruimte te zoeken naar een oplossing. Hierbij worden drie mogelijkheden onderzocht.

a. Parkeermogelijkheden in de directe omgeving
Wanneer is aangetoond dat er geen parkeermogelijkheden zijn op bijbehorend terrein, is parkeren op bestaande plaatsen (in de openbare ruimte) mogelijk een optie. Indien parkeercapaciteit in de openbare ruimte beschikbaar is, heeft dit gevolgen voor de inspanningsverplichting om alternatieven te zoeken. Wanneer op een andere wijze in de parkeerbehoefte wordt voorzien, door het toewijzen van parkeerplaatsen uit de openbare ruimte, dient onderzocht te worden in hoeverre er restcapaciteit van parkeergelegenheid in de openbare ruimte aanwezig is. Dit kan op twee manieren:
1. door middel van tellingen, of
2. door middel van een berekening van de theoretische parkeerbehoefte van andere functies in de directe omgeving.

Tellingen worden op verschillende tijdstippen en verschillende dagen verricht, zodat onderscheid gemaakt kan worden in het parkeren door verschillende groepen. Het doel is de maximale bezettingsgraad te bepalen. Als indicatie van de grens van de beschikbare parkeercapaciteit wordt in de verkeerskunde een bezettingspercentage van 85% gehanteerd. Ofwel: 85% van de beschikbare parkeercapaciteit mag bezet zijn. De overige 15% is nodig voor het opvangen van "zoekverkeer" en groei van het autobezit.
De maximale parkeerbezetting is richtinggevend voor de maximaal aanwezige beschikbare parkeerplaatsen voor het kunnen toewijzen als afwijking van de parkeerplaatsverplichting op bijbehorend terrein. Ook hierbij spelen loopafstanden een rol (zie tabel hieronder).
Wanneer een ingrijpende maatregel (bijvoorbeeld grootschalige nieuwbouw) plaatsvindt, kan niet altijd worden volstaan met tellingen. Dit omdat in de huidige situatie geparkeerd wordt door bewoners of gebruikers van de sloopbouw. Daarbij zijn (recente) tellingen niet altijd voorhanden. Voor nieuwbouwplannen worden in principe vanuit de gemeente geen tellingen verricht in verband met de bijkomende kosten. Voor de bestaande situatie bij deze grootschalige nieuwbouw worden daarom tellingen uitgevoerd en voor de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt de parkeervraag bepaald door middel van de normen in deze bijlage.

b. Centrale parkeervoorziening
Burgemeester en wethouders onderzoeken de mogelijkheden van het toerekenen van de parkeerplaatsverplichting van de nieuwe functie(s) aan een toekomstige openbare parkeergarage of parkeerterrein, die in de nabije omgeving wordt gerealiseerd.

c. Aanleg nieuwe parkeerplaatsen
Burgemeester en wethouders onderzoeken de mogelijkheden van het aanleggen van nieuwe parkeerplaatsen op loopafstand van de ontwikkellocatie op kosten van de aanvrager. Wat een acceptabele loopafstand is, wordt beoordeeld bij de aanvraag omgevingsvergunning en is afhankelijk van de functie, het specifieke gebied waar het bouwplan gerealiseerd wordt en een aantal ruimtelijke aspecten aan een looproute zoals sociale veiligheid en aantrekkelijkheid.

De richtlijnen van het CROW voor acceptabele loopafstanden worden de mogelijkheden onder a tot en met c als uitgangspunt gebruikt. Daarbij wordt uitgegaan van een gemiddelde loopsnelheid van 5 kilometer per uur.
Deze zijn weergegeven de volgende tabel.

Hoofdfunctie	Acceptabele loopafstanden	
Wonen	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Winkelen supermarkt	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Winkelen funshoppen	200 – 600 meter	(2,5 tot 7,5 minuten)
Werken	200 – 800 meter	(2,5 tot 9,5 minuten)
Ontspanning	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Gezondheidszorg	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)
Onderwijs	100 meter	(1,0 tot 1,5 minuten)

Wanneer de burgemeester en wethouders de mogelijkheid zien om parkeerplaatsen in de openbare ruimte op acceptabele loopafstand te realiseren gelden voor de aanleg van deze nieuwe parkeerplaatsen in de openbare ruimte de volgende ontwerpeisen:

- bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minste 5,00 m bij 2,50 m;
- bij langs parkeren: een verhard vak van ten minste 5,50 m bij 2,00 m;
- bij een voor gehandicapte gereserveerde plaats bij haaks parkeren: een verhard vak van ten minst 5,00 m bij 3,50 m;
- voor maatvoeringen van grootschalige parkeergarages en parkeerterreinen toetsen burgemeester en wethouders aan de publicatie ontwerpwijzer gebouwde parkeervoorzieningen (CROW publicatie 293 ontwerpwijzer parkeergarages, ASVV2012).

4.3 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders maken gebruik van hun afwijkingsbevoegdheid indien volgens de onder stap 4 beschreven wijze de benodigde parkeerplaatsen in het openbare gebied kunnen worden aangelegd.

4.4 Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen, wanneer geen fysieke mogelijkheden aanwezig zijn om de parkeereis op bijbehorend terrein te realiseren of op acceptabele loopafstand in de openbare ruimte op te vangen of te realiseren conform de gestelde ontwerpeisen, de ontwikkeling toetsen aan de hardheidsclausule om mee te kunnen werken aan de voorgenomen ontwikkeling.

Stap 5: eindafweging

Het verlenen van medewerking zonder dat aan de parkeerbehoefte wordt voldaan en zonder vervangende parkeerruimte, is voorbehouden voor zeer bijzondere omstandigheden.
Van deze bevoegdheid wordt slechts gebruik gemaakt indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

B Fietsen

1 Parkeernormen per functie

1.1 Bepalen parkeerbehoefte

Burgemeester en wethouders bepalen de behoefte volgens onderstaande tabel.

Functie	Eenheid	Norm
Winkels en dienstverlenende bedrijven		
- streekverzorgende winkel (centra)	100 m² bvo	2,7
- dorp-, wijk-, buurtverzorgende winkel(centra)	100 m² bvo	2,9
Kantoren		
- zonder baliefunctie	100 m² bvo	1,2
- met baliefunctie	100 m² bvo	5,0
Onderwijsinstellingen		
- basisschool	10 leerlingen	5,4
- voortgezet onderwijs	100 m² bvo	14,4
- hoger onderwijs	100 m² bvo	12,9
Sportcomplexen		
- sporthal	100 m² bvo	2,5
- sportveld met tribune	100 bezoekerscapaciteit	30
- sportveld	wedstrijdveld	30
- zwembad	100 m² bassin	20
Uitgaansgelegenheden		
- theater	100 zitplaatsen	18
- concertzaal	100 zitplaatsen	18
- bioscoop	100 m² bvo	1,4
- discotheek	100 (zit)plaatsen	18
Zorginstelling		
- ziekenhuis	100 m² bvo	0,7
- verpleeg-, verzorgingshuis	100 m² bvo	0,7

1.2 Afronding

Het volgens deze fietsparkeernormen berekende benodigde aantal parkeerplaatsen wordt naar boven afgerond tot een hele parkeerplaats.

2 Aanvullende eisen

2.1 Maatvoering

De maatvoering van een fietsparkeerplaats moet voldoende zijn om een fiets te parkeren/stallen. Ook voor het plaatsen van de fiets is voldoende (manoeuvreer)ruimte nodig.
Omtrent voorzieningen voor het parkeren en stallen van fietsen is de publicatie 230 'Ontwerpwijzer Fietsverkeer' van het CROW (2006) van toepassing.

2.2 Ligging fietsparkeervoorzieningen

De fietsparkeervoorzieningen moeten aantrekkelijk zijn gelegen. Bij solitaire bestemmingen waar men kort hoeft te zijn zoals bijvoorbeeld een supermarkt of een bank moet de afstand tussen parkeerplaats en bestemming een beperkt aantal meters zijn.
Als de verblijftijd langer is (bijvoorbeeld voor centrumbezoek – meerdere voorzieningen) dan worden langere loopafstanden eerder geaccepteerd. De fietsparkeervoorzieningen dienen in dat geval geconcentreerd op de (drukst bereden) aanrijroutes te worden gerealiseerd.

C Slotbepaling

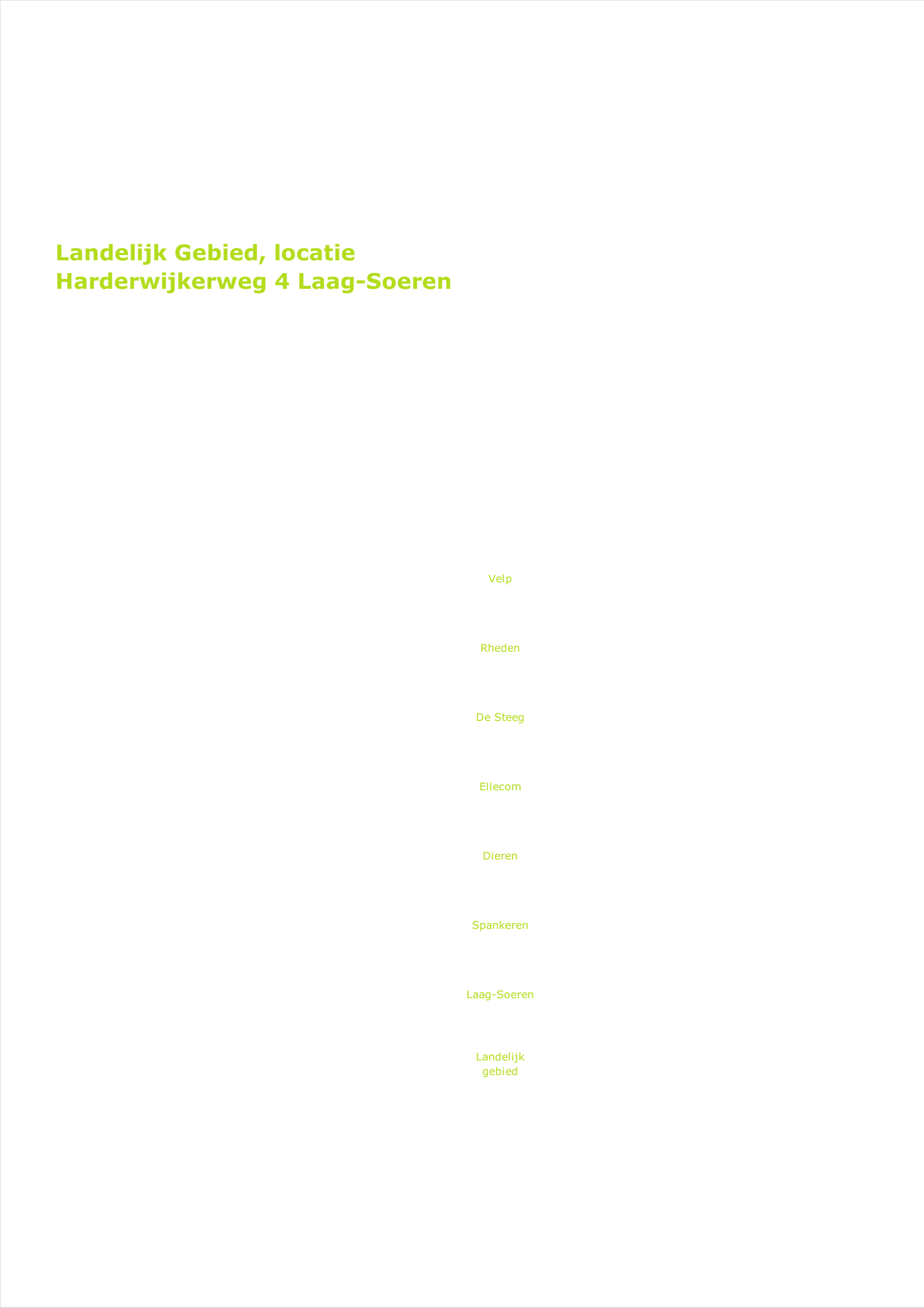
Daar waar deze bijlage niet in voorziet, is de ASVV 2012 of publicatie 317 van het CROW (Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie) van toepassing, dan wel een latere uitgave.
Hierbij dient als basis de stedelijkheidsgraad 'matig stedelijk' te worden aangehouden en dient uitgegaan te worden van de 'gemiddelde parkeerkencijfers' voor de stedelijke zone 'rest bebouwde kom' voor het totale grondgebied van de gemeente Rheden.

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren



Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **7**

1.1 Algemeen 7
1.2 Aanleiding bestemmingsplan 8
1.3 Ligging plangebied 8
1.4 Geldende bestemmingsplannen 9

Hoofdstuk 2 Beschrijving van het plan **11**

2.1 Beschrijving plangebied 11
2.2 De beoogde ontwikkeling 14
2.3 Afweging 15

Hoofdstuk 3 Beleid **17**

3.1 Rijk 17
3.2 Provincie 20
3.3 Waterschap 23
3.4 Gemeente 23

Hoofdstuk 4 Haalbaarheid en afweging **25**

4.1 Onderzoeken 25
4.2 Bodem 25
4.3 Geluid 26
4.4 Natuur/Ecologie 28
4.5 Water 30
4.6 Archeologie 33
4.7 Cultuurhistorie 33
4.8 Luchtkwaliteit 34
4.9 Verkeer en parkeren 35
4.10 Externe veiligheid 37
4.11 Milieuzonering 41
4.12 Biodoversiteit 43
4.13 Milieueffect rapportage 44

Hoofdstuk 5 Juridische aspecten **47**

5.1 Algemeen 47
5.2 Procedure bestemmingsplan 47

5.3 Verbeelding en regels 47
5.4 Reikwijdte bestemmingsplan 49
5.5 Handhaving 50

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid 51

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 53

7.1 Inspraak 53
7.2 Vooroverleg 53
7.3 Zienswijzen 54

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

Leeswijzer

De toelichting op een bestemmingsplan wordt binnen de gemeente volgens een vast stramien opgebouwd, en wel als volgt.

Hoofdstuk	**Inhoud**
1 Inleiding	In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de aanleiding voor de herziening van het bestemmingsplan voor het perceel Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren
2 Beschrijving van het plan	Hier wordt aan de hand van diverse aspecten de huidige stand van zaken in het plangebied beschreven.
3 Beleid	Aangegeven wordt binnen welke beleidskaders en regels van het rijk, provincie, waterschap en de gemeente het bestemmingsplan is opgesteld.
4 Haalbaarheid en afweging	Hier vindt de toets plaats aan beleid en regelgeving.
5 Juridische aspecten	Beschreven wordt de procedure die een bestemmingsplan doorloopt en wordt een toelichting gegeven op de regels van het bestemmingsplan, een aantal verschillen ten opzichte van het geldende bestemmingsplan komen aan bod.
6 Economische uitvoerbaarheid	Toegelicht wordt of uitvoering van het bestemmingsplan voor de gemeente haalbaar is.
7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	Hier wordt beschreven hoe de procedure is verlopen tot de vaststelling van het bestemmingsplan.

1.1 Algemeen

Het bestemmingsplan bestaat uit een digitale verbeelding (de kaart) en regels. Door het perceel op te zoeken waarover informatie wordt gewenst, kan worden afgelezen welke bestemming het heeft. In een bestemmingsplan worden de gebruiks- en bouwmogelijkheden van gronden en opstallen aangegeven door middel van kleuren en symbolen, waarbij per object regels zijn gegeven. De regels bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. Uit het samenstel van de verbeelding en de regels blijkt wat juridisch wordt toegestaan. Een bestemmingsplan gaat vergezeld van een toelichting. De toelichting heeft geen juridische status. Na inwerking van de Omgevingswet maakt een bestemmingsplan in eerste instantie onderdeel uit van het omgevingsplan-van-rechtswege. (tijdelijke omgevingsplan)

1.2 Aanleiding bestemmingsplan

Het onderhavige bestemmingsplan heeft als doel om voor de locatie Harderwijkerweg 4 in Laag-Soeren de huidige bestemming 'Niet-agrarisch bedrijf' zoals opgenomen in het bestemmingsplan Landelijk gebied om te zetten in een woonbestemming die het mogelijk maakt om maximaal drie woningen binnen de bestaande bebouwing te realiseren.
De voorgenomen ontwikkeling is niet in overeenstemming met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Voorliggend bestemmingsplan voorziet in het benodigde planologisch-juridische kader om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken. Hierbij wordt aangetoond dat de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling in overeenstemming is met 'een goede ruimtelijke ordening'.

1.3 Ligging plangebied

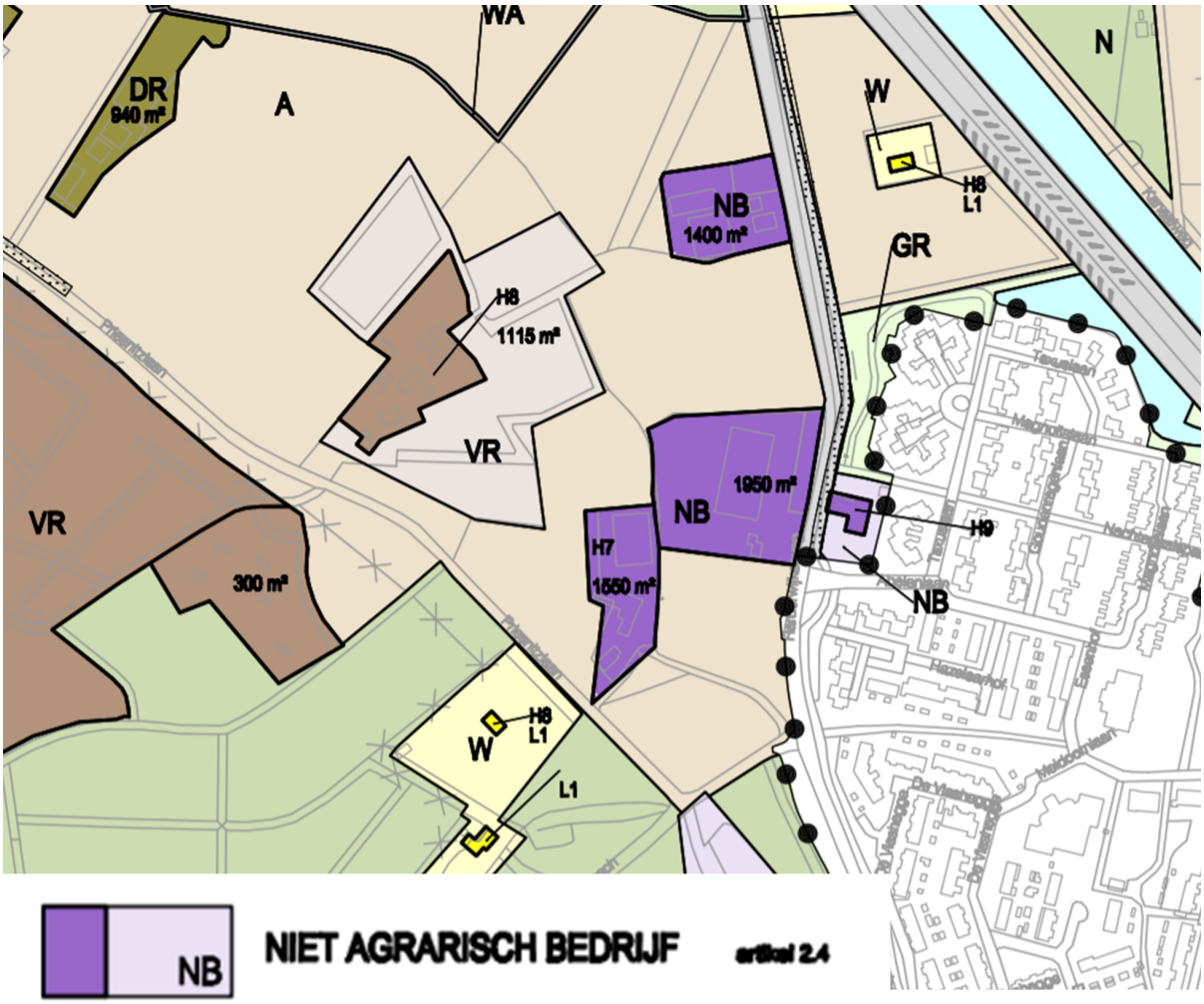
Het plangebied ligt in het dorp aan de rand van het dorp Dieren en is geadresseerd Harderwijkerweg 4 in Laag-Soeren.
De locatie van het plangebied ten opzichte van de kernen Dieren en Laag-Soeren is in afbeelding 1.1 weergegeven.



Afbeelding 1.1: Ligging plangebied ten opzichte van Dieren en Laag-Soeren (Bron: PDOK)

1.4 Geldende bestemmingsplannen

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het bestemmingsplan Landelijk gebied dat op 27 januari 2009 door de gemeenteraad van Rheden is vastgesteld. In afbeelding 1.2 is een uitsnede van de verbeelding van het geldende bestemmingsplan weergegeven.
In het geldende bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming 'Niet-agrarisch bedrijf' de wens om binnen de bestaande bebouwing drie wooneenheden te realiseren past niet binnen deze bestemming.



Afbeelding 1.2: Uitsnede verbeelding geldend bestemmingsplan

Hoofdstuk 2 Beschrijving van het plan

2.1 Beschrijving plangebied

De ligging van het dorp Dieren op de overgang van de hogere zandgronden naar de lager gelegen IJsselvallei is kenmerkend voor de vele nederzettingen aan de Veluwezoom. Aan de hoge kant van het dorp lagen de akkers, de heide en het bos, aan de lage kant de weiden en de hooilanden. Op een noord-zuid en oost-west postroute ter hoogte van het veer over de IJssel ontstond de eerste bebouwing van het dorp Dieren.

Dieren is in de Middeleeuwen ontstaan op de oostflank van de in de ijstijd gevormde stuwwal de Veluwe, in de nabijheid van de rivier de IJssel. Het uitgangspunt voor de nederzettingsstructuur was een esdorpachtige nederzetting met een brink en een akkercomplex, de Dierensche Enk (grotendeels ten noordwesten van de spoorlijn) met boerderijen in de nabijheid. De brink, ter plekke van de samenkomst van de huidige Hogestraat en de Kerkstraat, vormde het centrum van het dorp. De oudste wegen volgden het natuurlijk patroon van de hoogtelijnen van de stuwwal, zoals de Hogestraat/Kerkstraat en de Lagestraat.

Dieren bleef tot in de 19e eeuw een kleine, overwegend agrarische nederzetting met akkerland aan de voet van de stuwwal, hogerop bossen en heidevelden, alsmede weidegronden langs de IJssel. De verkaveling was hoofdzakelijk noordwest-zuidoost gericht langs de lengteassen. De langgerekte structuur van het oorspronkelijke esdorp domineert nog steeds in het huidige wegenpatroon.

In de loop van de 19e eeuw werd Dieren, mede vanwege de aantrekkelijk ligging langs aan de Veluwezoom en de nabijheid van Arnhem, een geliefde vestigingsplaats voor welgestelden. Daarnaast lag het dorp op de kruising van twee belangrijke doorgaande routes: de weg tussen Arnhem en Zutphen en de weg van Doesburg naar Harderwijk. De aanleg van de spoorlijn Arnhem-Zutphen in 1865, gevolgd door de goederenspoorlijn naar Apeldoorn in 1887 en de doortrekking van het Apeldoorns Kanaal in 1869, waren van grote invloed op de ruimtelijke structuur van Dieren. Door de aanleg van de spoorlijn werd de huidige dorpskern afgesneden van het grootste deel van de Dierensche Enk. Onder invloed van de nieuwe verkeers- middelen verdichtte de bebouwing aan het bestaande wegenpatroon, voornamelijk met villa´s uit de periode 1870-1940. Het deel van de enk ten zuidoosten van de spoorlijn raakte geleidelijk geheel bebouwd. De verbeterde bereikbaarheid trok industriële activiteiten aan. De meeste bedrijvigheid vestigde zich echter ten noorden van de spoorlijn. In deze periode werden de belangrijkste openbare gebouwen gebouwd, waaronder een eigen (Nederlands Hervormde) kerk aan de Kerkstraat. Dit had een aantrekkende werking op winkeliers en ambachtslieden en zo verdichtte zich het zwaartepunt rond de oorspronkelijke brink. De huizen stonden hier vlak aan de smalle wegen. In het omringende gebied werden de villa's gebouwd en deze straten kregen een groener

karakter. In de periode 1870-1940 werden er villa's en heren- huizen in verschillende stijlen gebouwd.

Na 1945 groeide Dieren sterk. De uitbreiding van het dorp vond vanaf toen vooral ten noorden van de spoorlijn plaats. Door de aanleg van de Burgemeester De Bruinstraat werd Dieren-Zuid een afzonderlijk deel van Dieren.

Tot in de 20ste eeuw is in Dieren-Noord slechts sprake van lintbebouwing langs de uitvalswegen van Dieren-Zuid: langs de Harderwijkerweg, de Stokvischweg (Wilhelminaweg), de Molenweg (Lindelaan) en de Spankerenseweg. In samenhang met de industriële ontwikkeling groeide de vraag naar (arbeiders) woningen, waardoor in Dieren-Noord de nodige woningen werden gebouwd. Zo ontwikkelde Dieren zich na 1945 in een snel tempo ten noorden van de spoorlijn in noordelijke richting, met name langs de Harderwijkerweg en het Apeldoorns Kanaal. De nieuwe woongebieden worden op de heide en in de bosgebieden van het Veluwemassief gerealiseerd. Het centrum van het dorp verschuift in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw van het oude Dieren, ten zuiden van het spoor en de Burgemeester De Bruinstraat, naar het noordwesten (het huidige winkelcentrum Calluna).

Plangebied
Het plangebied bestaat uit het huidige perceel Harderwijkerweg 4 in Laag-Soeren. Door de uitbreiding van het dorp Dieren is het perceel omringd door de woonbebouwing van het dorp Dieren komen te liggen.

Aan de noordzijde wordt het plangebied door een fietspad met daarachter woonbebouwing begrensd. Direct ten oosten van het plangebied bevinden zich woningen. Ten zuiden wordt het plangebied begrensd door de Abelenlaan met daarachter woonbebouwing. Ten westen bevinden zich de Harderwijkerweg met daarachter een grondverzetbedrijf met daaromheen agrarische cultuurgronden. Het plangebied heeft een omvang van circa 2.115 m2.

Op het perceel is een oude boerderij met aangebouwde bedrijfsbebouwing en één vrijstaand bijgebouw aanwezig. Het perceel is aan de noordzijde voorzien van erfverharding aan de zuidzijde is onbebouwd en ingericht als tuin/gazon. Het plangebied wordt aan de noordzijde ontsloten, over het fietspad, op de Harderwijkerweg.

In afbeelding 2.1 is een luchtfoto van de huidige situatie weergegeven. Afbeelding 2.2 bevat enkele foto's van de huidige situatie.



Afbeelding 2.1: Luchtfoto huidige situatie plangebied



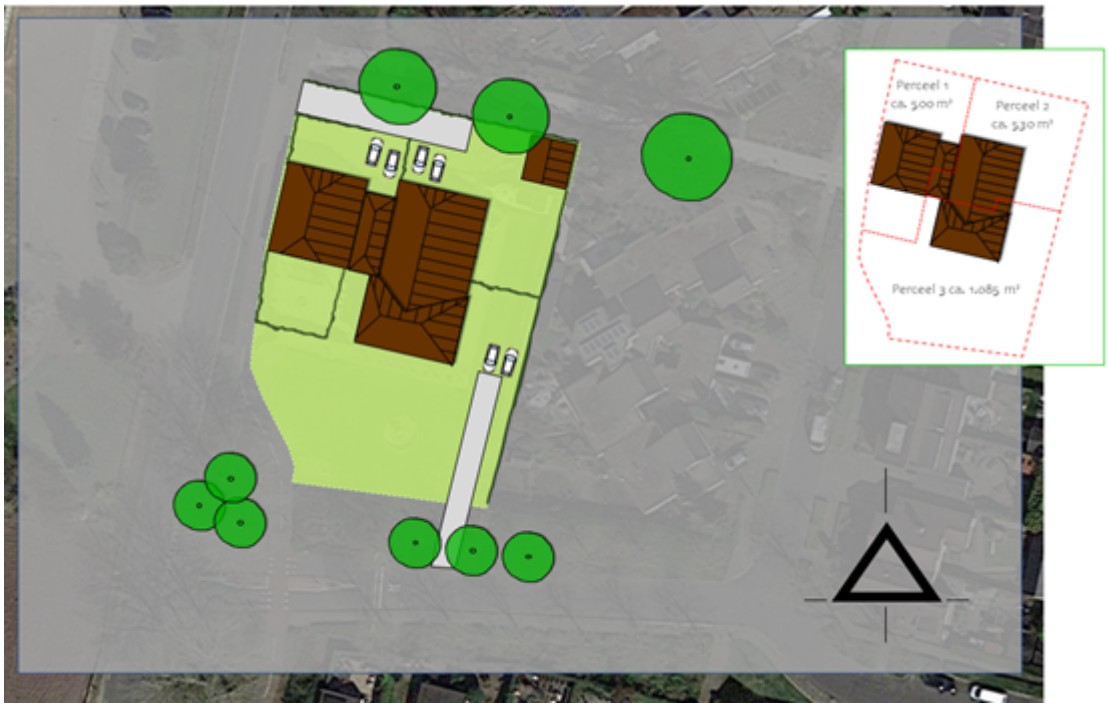
Afbeelding 2.2: Foto's huidige situatie

2.2 De beoogde ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in het herontwikkelen van de huidige bebouwing (die een bedrijfswoning en bedrijfsfunctie herbergt) naar een woonfunctie. Hierbij zal de aanwezige bebouwing alleen intern verbouwd worden. Ook het vrijstaande bijgebouw blijft behouden. Er vindt dus geen sloop plaats door de herontwikkeling.

Het voornemen voorziet in het realiseren van in totaal 3 wooneenheden binnen de bestaande bebouwing. Hierbij krijgt de bestaande bedrijfswoning een reguliere woonbestemming en worden in het achterliggende deel dat nu bedrijfsmatig wordt gebruikt twee nieuwe woningen gerealiseerd. Doordat het bedrijfsgedeelte bestaat uit twee gekoppelde gebouwen met een tussenlid zijn de toekomstige woningen aan de buitenzijde al herkenbaar.

De twee woningen in de bedrijfsbebouwing worden ontsloten aan de Harderwijkerweg en krijgen een gedeelde oprit die breed genoeg is voor auto's om te keren zodat het niet nodig is om de Harderwijkerweg achteruit op te rijden bij het verlaten van het perceel. De bestaande woning krijgt een nieuwe ontsluiting op de Abelenlaan. Het overige deel van het plangebied wordt ingericht als tuin. In afbeelding 2.3 is de gewenste opzet van het plangebied weergegeven



Afbeelding 2.3: Gewenste opzet plangebied

2.3 Afweging

Het plangebied ligt aan de rand van de bebouwing van het dorp Dieren en is aan drie zijden omringd door woonbebouwing. Het omzetten van een potentieel overlast veroorzakende bedrijfsbestemming naar een woonbestemming is daarom een gewenste ontwikkeling.

Hiervoor is een plan ontwikkeld waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de bestaande bebouwing. Hierdoor kunnen in de bestaande bebouwing drie wooneenheden worden gerealiseerd. Om een logische ontsluiting van het perceel te creëren wordt de bestaande woning aan de Abelenlaan ontsloten. De twee woningen die in de bestaande bedrijfsbebouwing worden gerealiseerd worden ontsloten via de al bestaande ontsluiting een de Harderwijkerweg. Deze oprit wordt gezamenlijke gebruikt. Op eigen terrein wordt voldoende ruimte gecreëerd zodat de auto's kunnen draaien zodat bij het verlaten van het perceel de Harderwijkerweg niet achteruit gereden hoeft te worden.

De bestaande, groene uitstraling van het plangebied is als uitgangspunt genomen bij het opstellen van het inrichtingsplan. In de planopzet is wordt de bestaande (waardevolle) boom net ten noorden van het perceel ontzien.

Hoofdstuk 3 Beleid

In dit hoofdstuk komt het ruimtelijk beleid op hoofdlijnen aan de orde. Het gaat hier om vigerend beleid op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau. Bij de beoordeling van de haalbaarheid in Hoofdstuk 4 wordt ingegaan op specifiek beleid.

3.1 Rijk

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
Op 11 september 2020 is de structuurvisie 'Nationale Omgevingsvisie (NOVI)' vastgesteld. De NOVI biedt een langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.

Met de NOVI benoemt het Rijk nationale belangen, geeft het richting op de vier prioriteiten en helpt keuzes maken waar dat moet.

Vier prioriteiten
Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Dit komt samen in vier prioriteiten.

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
   Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. In 2050 is Nederland klimaatbestendig en waterrobuust. Dit vraagt om maatregelen in de leefomgeving, waarmee tegelijkertijd de leefomgevingskwaliteit verbeterd kan worden en kansen voor natuur geboden kunnen worden. In 2050 heeft Nederland daarnaast een duurzame energievoorziening. Dit vraagt echter om ruimte. Door deze ruimte zoveel mogelijk te clusteren, wordt versnippering van het landschap voorkomen en wordt de ruimte zo efficiënt mogelijk benut. Het Rijk zet zich in door het maken van ruimtelijke reserveringen voor het hoofdenergiesysteem op nationale schaal.
2. Duurzaam economisch groeipotentieel
   Nederland werkt toe naar een duurzame, circulaire, kennisintensieve en internationaal concurrerende economie in 2050. Daarmee kan ons land zijn positie handhaven in de top vijf van meest concurrerende landen ter wereld. Er wordt ingezet op een innovatief en sterk vestigingsklimaat met een goede quality of life. Belangrijk is wel dat onze economie toekomstbestendig wordt, oftewel concurrerend, duurzaam en circulair.
3. Sterke en gezonde steden en regio's

Er zijn vooral in steden en stedelijke regio's nieuwe locaties nodig voor wonen en werken. Het liefst binnen de bestaande stadsgrenzen, zodat de open ruimten tussen stedelijke regio's behouden blijven. Dit vraagt optimale afstemming op en investeringen in mobiliteit. Dit betekent dat voorafgaand aan de keuze van nieuwe verstedelijkingslocaties helder moet zijn welke randvoorwaarden de leefomgevingskwaliteit en -veiligheid daar stelt en welke extra maatregelen nodig zijn wanneer er voor deze locaties wordt gekozen. Zo blijft de gezondheid in steden en regio's geborgd.

4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied
   Er ontstaat een nieuw perspectief voor de Nederlandse landbouwsector als koploper in de duurzame kringlooplandbouw. Een goed verdienpotentieel voor de bedrijven wordt gecombineerd met een minimaal effect op de omgevingskwaliteit van lucht, bodem en water. In alle gevallen zet het Rijk in op ontwikkeling van de karakteristieke eigenschappen van het Nederlandse landschap. Dit vertegenwoordigt een belangrijke cultuurhistorische waarde. Verrommeling en versnippering, bijvoorbeeld door wildgroei van distributiecentra, is ongewenst en wordt tegengegaan.

Afwegingsprincipes
De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot, dat belangen soms botsen. Het streven is combinaties te maken en win-win situaties te creëren, maar dit is niet altijd mogelijk. Soms zijn er scherpe keuzes nodig en moeten belangen worden afgewogen. Hiertoe gebruikt de NOVI drie afwegingsprincipes:

1. Combinatie van functies gaan voor enkelvoudige functies. In het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI wordt gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van onze ruimte;

2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal. Het verschilt tussen gebieden wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling en tussen concurrentiekracht en leefbaarheid. Sommige opgaven en belangen wegen in het ene gebied zwaarder dan in het andere;

3. Afwentelen wordt voorkomen. Het is van belang dat de leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie inwoners, zonder dat dit ten komst gaat van die van toekomstige generaties

Ladder voor duurzame verstedelijking
In de SVIR (Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, de voorganger van de NOVI) is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6, lid 2) opgenomen. Op 1 juli 2017 is de Ladder in het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd. Aanleiding voor de wijziging waren de in de praktijk gesignaleerde knelpunten bij de uitvoering van de Ladder en de wens om te komen tot een vereenvoudigt en geoptimaliseerd instrument.

Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij geldt een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen

planologisch mogelijk worden gemaakt.

Teneinde een ontwikkeling adequaat te kunnen toetsen aan de ladder is het noodzakelijk inzicht te geven in de begrippen 'bestaand stedelijk gebied' en 'stedelijke ontwikkeling'.

In de Bro zijn in artikel 1.1.1 definities opgenomen voor:
- bestaand stedelijk gebied: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'.
- stedelijke ontwikkeling: ´ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.´

Bij het beschrijven van de behoefte dient te worden uitgegaan van het saldo van de aantoonbare vraag naar de voorgenomen ontwikkeling (de komende tien jaar, zijnde de looptijd van het bestemmingsplan) verminderd met het aanbod in planologische besluiten, ook als het feitelijk nog niet is gerealiseerd (harde plancapaciteit).

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening
Ten behoeve van de bescherming van de in de SVIR genoemde nationale belangen, worden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) algemene regels voorgeschreven die bindend zijn voor de lagere overheden als provincie en gemeente. In het Barro worden de kaderstellende uitspraken uit de SVIR bevestigd.

Doel van het Barro is om onderwerpen uit de SVIR te verwezenlijken, danwel te beschermen. Het gaat hierbij onder meer om de volgende onderwerpen:
- Rijksvaarwegen;
- Hoofdwegen en hoofdspoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Natuur Netwerk Nederland (voorheen ecologische hoofdstructuur);
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte).

Toetsing van het initiatief aan de uitgangspunten in het rijksbeleid
Het rijksbeleid laat zich niet specifiek uit over dergelijke kleinschalige ontwikkelingen. Het initiatief raakt geen rijksbelangen zoals opgenomen in de Novi (en Structuurvisie Infrastructuur) en Barro.

Wat betreft de "Ladder voor duurzame verstedelijking" wordt opgemerkt dat toetsing noodzakelijk is bij "nieuwe stedelijke ontwikkelingen" (3.1.6 Bro).

Uit Afdelingsjurisprudentie blijkt dat de vraag wanneer sprake is van een nieuwe

stedelijke ontwikkeling in grote mate casuïstisch wordt beantwoord. Toename van het ruimtebeslag is een belangrijke factor en daarnaast heeft de Afdeling uitgemaakt dat de bouw van 11 woningen niet als stedelijke ontwikkeling wordt gezien (ABRvS 16 september 2015; ECLI:NL:RVS:2015:2921).

In voorliggend geval is de ladder voor duurzame verstedelijking dan ook niet van toepassing aangezien sprake is van het realiseren van twee extra woningen. Toetsing aan de ladder is daarom niet noodzakelijk.

Toetsing van het initiatief aan rijksbeleid
Geconcludeerd kan worden dat in onderhavig bestemmingsplan geen onderwerpen aan de orde zijn zoals bedoeld in het de Novi (en Structuurvicie Infrastructuur) en Barro. De mogelijkheden die het plan bevat, betreffen geen nieuwe stedelijke ontwikkelingen als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

3.2 Provincie

Omgevingsvisie Gaaf Gelderland
Algemeen
Op 19 december 2018 is de omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland' vastgesteld. In deze visie beschrijft de provincie welke richting de provincie op wil op het gebied van energie, klimaat, water, voedsel en ook hoe de provincie de omgeving wil inrichten. Om samen een Gaaf Gelderland te bereiken, legt de provincie bij het uitvoeren van haar taken de focus op een duurzaam, verbonden en economisch krachtig Gelderland. Met behulp van zeven ambities geeft de provincie hier richting aan:

- energietransitie;
- klimaatadaptatie;
- circulaire economie;
- biodiversiteit;
- bereikbaarheid;
- economisch vestigingsklimaat;
- woon- en leefklimaat.

Woon- en leefklimaat
Voor dit bestemmingsplan is de ambitie voor het woon- en leefklimaat van toepassing. De provincie streeft naar een duurzaam en divers woon- en leefklimaat, dat steeds weet te anticiperen op ontwikkelingen. Zo worden de economische kracht en kwaliteit van leven in Gelderland versterkt, nu en in de toekomst. Om Gelderland voor mensen en bedrijven aantrekkelijk te houden, is de kwaliteit van de leefomgeving van groot belang.

Bovendien draagt een goede kwaliteit van de leefomgeving bij aan gezondheid. Goed bereikbare voorzieningen, aansprekende evenementen, unieke cultuurhistorie,

inspirerende culturele voorzieningen, een mooie natuur; het is allemaal van belang. Ook goed wonen hoort daarbij. Gelderland heeft op woongebied een bijzondere positie met uiteenlopende woonkwaliteiten, zowel stedelijke als landelijke. De Gelderse streken hebben ieder hun eigen aard, waar mensen zich thuis en verbonden met elkaar voelen. In de groeiende Gelderse steden komen veel activiteiten samen. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in een vitaal platteland, juist als daar krimp plaatsvindt. Om het landschap open, groen en het voorzieningenniveau op peil te houden en leegstand te voorkomen, is bouwen binnen bestaand stedelijk gebied het vertrekpunt. De provincie geeft de voorkeur aan het benutten van bestaande gebouwen en gaat voor concentraties van bebouwing. Pas als er geen andere goede mogelijkheden zijn, kan worden uitgebreid aan de randen van de steden of dorpen.

Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland
Met de voorgenomen ontwikkeling wordt in een duurzame toekomstfunctie voorzien voor de locatie Harderwijkerweg 4 in Laag-Soeren. Binnen de beperkte mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt en de locatie omringd door woningen zorgt een herontwikkeling van de locatie tot drie reguliere woningen voor een betere inpassing in de omgeving. Tevens wordt er hiermee extra woonruimte gecreëerd. Het voornemen de locatie te her ontwikkelen past binnen de provinciale ambitie eerst bestaande bebouwing en bestaande bebouwde locaties te benutten (inbreiding). Gelet op het vorenstaande wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling in overeenstemming met de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is.

<u>Omgevingsverordening</u>
In de Omgevingsverordening Gelderland is het ruimtelijke beleid zoals dat in de Omgevingsvisie Gelderland is verwoord, deels verankerd. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De omgevingsverordening wordt regelmatig geactualiseerd. Voor onderhavig plan is gebruik gemaakt van de op 31 maart 2021 vastgestelde versie. Deze verordening is bindend voor de gemeente.

Voor onderhavig bestemmingsplan is het volgende onderwerp uit de Omgevingsverordening
Gelderland van toepassing:
- Beschermingszone natte landnatuur (art. 2.61)

Artikel 2.61 (instructieregel Beschermingszone natte landnatuur)
1. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen in een Beschermingszone natte landnatuur maakt geen functies mogelijk die significant nadelige effecten kunnen hebben op de instandhouding van de natte landnatuur, tenzij:
    a. er geen reële alternatieven zijn;
    b. sprake is van een reden van groot openbaar belang;
    c. de nadelige effecten worden gemitigeerd of gecompenseerd overeenkomstig paragraaf 2.6.2.

2. Bij een bestemmingsplan voor gronden in een Beschermingszone natte landnatuur gelegen binnen een Groene Ontwikkelingszone, is saldering als bedoeld in artikel 2.53 alleen mogelijk als dit niet leidt tot aantasting van de kwaliteit van de natte landnatuur.

Toetsing van het initiatief aan artikel 2.61 uit de Omgevingsverordening
Het plangebied ligt binnen het de beschermingszone natte landnatuur. In voorliggend geval maakt het plangebied deel uit van de kern Dieren en maakt het daarmee deel uit van bestaand stedelijk gebied. Het toevoegen van stedelijke functies als wonen in bestaand stedelijk gebied heeft geen nadelige effecten op de instandhouding van de natte landnatuur, doordat er geen uitbreiding van bebouwing plaatsvindt. De voorgenomen ontwikkeling is daarmee in overeenstemming met artikel 2.61 uit de Omgevingsverordening.

Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone
Veel natuurgebieden en voor planten en dieren waardevolle cultuurlandschappen maken onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Het Gelders Natuurnetwerk wordt gevormd door de bestaande natuurgebieden uit de voormalige Ecologische Hoofdstructuur. De gebieden in de Groene Ontwikkelingszone zijn waardevol voor de natuur maar hebben daarnaast tevens een andere functie.

Veel kleinschalige cultuurlandschappen met landschapselementen zijn aangewezen als Groene ontwikkelingszone. Het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone worden beschermd door in bestemmingsplannen hiermee rekening te houden. Daarvoor vormt de Omgevingsverordening Gelderland de basis. In de Omgevingsverordening zijn de kernkwaliteiten van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone vastgelegd. Binnen het Gelders Natuurnetwerk worden geen nieuwe functies mogelijk gemaakt. In de Groene Ontwikkelingszone worden geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het gebied. Hiervan kan slechts worden afgeweken indien er geen reële alternatieven zijn, sprake is van redenen van groot openbaar belang, de negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en samenhang zoveel mogelijk worden beperkt en gelijkwaardig worden gecompenseerd.

Daarnaast is volledigheidshalve getoetst het plangebied betrekking heeft op het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingzone zoals bedoeld in de Omgevings- verordening Gelderland, gezien de aard van de ontwikkeling en de afstand tot het Gelders Natuurnetwerk (ca. 125 meter) is dat niet het geval.

Geconcludeerd kan worden dat de aard van het bestemmingsplan zodanig is dat het provinciale beleid, anders dan vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland, niet aan de orde is.

Voor de volledigheid wordt gemeld dat het plangebied in het (ontwerp)

Reserveringsgebied drinkwater. Naar verwachting zal in het tweede kwartaal van 2022 gedeputeerde staten besluiten of dit gebied wordt aangewezen. Voor dit bestemmingsplan heeft dit geen gevolgen, maar wel voor het graven dieper dan 3 meter -maaiveld of het aanleggen van een WKO systeem. Indien dit aan de orde is, zal dit aspect op dat moment bij de aanvraag omgevingsvergunning voor dergelijke werkzaamheden aan de orde komen.

3.3 Waterschap

Het waterschap heeft de zorg voor de waterkeringen, is verantwoordelijk voor het grond- en oppervlaktewater in het landelijke gebied en in het stedelijk gebied voor het oppervlaktewater. Daarnaast heeft het waterschap als taak het zuiveren van het afvalwater.

Het plangebied is gelegen binnen het beheergebied van waterschap Rijn en IJssel.

Waterschap Rijn en IJssel
In het Waterbeheerplan 2022-2027 geeft het waterschap haar doelen aan, zoals ze deze heeft verwoord in de Watervisie 2030 (uit 2013). Voor het bestemmingsplan is van belang dat nieuwe ontwikkelingen en de benodigde ruimte voor waterbeheer op elkaar worden afgestemd.

In de Waterbeheerplannen van het waterschap Rijn en IJssel zijn geen projecten beschreven die nopen tot een regeling in onderhavig plangebied. Of een bestemmingsplan het belang van het waterschap raakt, wordt door het waterschap getoetst. De belangen van het waterschap zijn binnen het watertoetsproces mee gewogen. Dit is nader beschreven in paragraaf 4.5.

3.4 Gemeente

Voor onderhavig plangebied is het volgende gemeentelijke beleid van belang.

Bodemkwaliteit
De nota Bodembeheer en de achterliggende bodemkwaliteitskaart zijn op 4 december 2018 door de gemeenteraad geactualiseerd vastgesteld. Op de bodemkwaliteitskaart is de mate van diffuse bodemverontreiniging aangegeven. Deze diffuse bodemverontreiniging is niet toe te wijzen aan een specifieke bron zoals een tankstation of een smederij. In de nota Bodembeheer is vastgelegd hoe met deze diffuse bodemverontreiniging dient te worden omgegaan. De wijze waarop met bodemverontreiniging wordt omgegaan bij het opstellen van bestemmingsplannen is door de gemeenteraad op 26 mei 2015, vastgelegd in de Nota standaardplanmethodiek dorpen Rheden 2015. Deze werkwijze is gebruikt bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de gegeven bestemmingen.

Verkeer
In het gemeentelijke Verkeersveiligheidsplan uit 2000 wordt een wegcategorisering beschreven bestaande uit stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en

verblijfsgebieden. Voor het parkeren vormen de bepalingen uit de Nota Parkeernormen Rheden 2015 de grondslag. Het beleid is vastgelegd bij de vaststelling door de gemeenteraad op 26 mei 2015.

Groen en landschap

De Omgevingsvisie voor Buitengebied van de gemeente Rheden is 29 oktober 2019 vastgesteld. Uiteindelijk moet een Omgevingsplan het vigerende bestemmingsplan Landelijke Gebied vervangen. Tot die tijd worden onderdelen van het plan herzien, zoals voorliggend plan om een specifieke ontwikkeling mogelijk te maken.

Het plangebied is opgenomen in het deelgebied Veluweplateau. Voor dit deelgebied De maatschappelijke belangstelling voor dit deelgebied is groot. Op sommige plekken zijn er onevenwichtigheden tussen gebruik en draagkracht zoals op de Posbank. De natuur staat voortdurend onder milieudruk (stikstof, geluid, licht). Met de komst van de omgevingswet, die over de gehele fysieke leefomgeving gaat, wil de gemeente doelen voor de natuurgebieden formuleren. Doordat het plangebied aan de rand van het deelgebied is gesitueerd én een bedrijfsbestemming wordt omgezet naar een woonbestemming zijn er voor het plangebied geen bijzondere consequenties.

Hoofdstuk 4 Haalbaarheid en afweging

Wanneer een bestemmingsplan wordt vervaardigd, dient dit plan binnen de planperiode uitvoerbaar te zijn. De uitvoerbaarheid wordt mede onderzocht door het te toetsen aan regelgeving, aan beleid van andere overheden en aan de uitkomsten van onderzoeken. In dit hoofdstuk worden de (nieuwe) mogelijkheden die onderhavig bestemmingsplan bevat, daaraan getoetst.

4.1 Onderzoeken

In de paragrafen 4.2 tot en met 4.13 is de voorgenomen ontwikkelingen getoetst aan diverse aspecten. Per paragraaf is eerst het toetsingskader aangegeven, gevolgd door de beoordeling en de conclusie.

4.2 Bodem

Kader
Bij de vaststelling van een bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van die bodem en of deze aspecten optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Om hierin inzicht te krijgen, dient doorgaans een bodemonderzoek te worden verricht.

Bodemonderzoeken mogen niet meer dan 5 jaar oud zijn. Indien er sprake is van bouwactiviteiten is ook in het kader van de bouwvergunning onderzoek naar de kwaliteit van de bodem nodig. In de praktijk worden deze onderzoeken vaak gecombineerd.

Een nieuwe bestemming mag pas worden opgenomen als is aangetoond dat de bodem geschikt is (of geschikt te maken is) voor de nieuwe bestemming. Wanneer (een deel van) de bodem in het plangebied verontreinigd is, moet worden aangetoond dat het bestemmingsplan, rekening houdend met de kosten van sanering, financieel uitvoerbaar is.

Beoordeling
Door De Klinker BV is in november 2021 een historisch vooronderzoek uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is als Bijlage 1 bijgevoegd. In de volgende alinea worden de belangrijkste conclusies uiteengezet.

Onderzoeksresultaten
Met het historisch vooronderzoek is de relevante bodeminformatie verzameld over de locatie. Op basis van deze informatie is bepaald of er locaties aanwezig zijn welke verdacht zijn op het voorkomen van bodemverontreiniging en of de bodemkwaliteit

zich in voldoende mate leent voor de nieuwe functie. Uit het vooronderzoek wordt het volgende geconcludeerd:

- De locatie bestaat uit een woongedeelte, gedeelte waar bedrijfsmatige activiteiten plaatsvinden, schuur en buitenterrein (tuin, parkeervoorziening en/of opslag);
- De bedrijfsmatige activiteiten die plaatsvinden hebben betrekking op het maken van 'custom made' stickers (met name voor crossmotoren) en in- en verkoop van (oude) auto's/boten. Er worden geen reparaties uitgevoerd aan de motoren of auto's of activiteiten die van invloed op de bodemkwaliteit kunnen zijn;.
- De bedrijfsmatige activiteiten vinden plaats op een vloeistofdichte betonvloer;
- Er hebben geen verdachte activiteiten plaatsgevonden in het verleden en tijdens de locatie inspectie zijn geen bijzonderheden waargenomen;

Op grond van het vooronderzoek dat conform de NEN 5725 is uitgevoerd blijkt dat er voor de locatie geen aanleiding is te vermoeden dat sprake is van (een ernstig geval) van bodemverontreiniging. Aanvullend bodemonderzoek is niet noodzakelijk. Het terrein is op basis van milieu hygiënische kwaliteit geschikt voor het voorgenomen gebruik.

Conclusie
Op basis van het onderzoek en de conclusies wordt geconcludeerd dat het aspect bodem geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan vormt.

4.3 Geluid

Kader
De Wet geluidhinder (Wgh) heeft betrekking op nieuwe ontwikkelingen. De wet noemt geluidsbronnen die in de ruimtelijke ordening van belang zijn. Binnen de gemeente zijn dit: wegverkeer, railverkeer en gezoneerde industrieterreinen. Deze bronnen hoeven niet binnen het plangebied te liggen. Nieuwe geprojecteerde geluidgevoelige functies binnen de zone van een bron moeten op het aspect geluidbelasting getoetst worden. Wegen die deel uitmaken van een woonerf of van een 30 km-gebied zijn hiervan uitgezonderd.

De Wgh benoemt functies die gevoelig zijn voor geluidsbelasting van deze bronnen. Zo zijn bijvoorbeeld woningen en scholen 'geluidsgevoelige bestemmingen'.

De Wgh kent voorkeursgrenswaarden waarbinnen een geluidsgevoelige bestemming altijd kan worden gerealiseerd. Onder voorwaarden kan een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden verleend ('hogere waarde'). Maatregelen om de geluidsbelasting aan de gevel terug te dringen moeten dan onvoldoende doeltreffend zijn of overwegende bezwaren ontmoeten van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige of financiële aard.

Bij een geluidsbelasting boven de maximale ontheffingswaarde zijn geluidsgevoelige bestemmingen niet toegestaan. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt indien er gebruik wordt gemaakt van 'dove gevels'.

De grenswaarden zijn voor wegverkeer 48 dB tot en met 53 dB in buitenstedelijk gebied en in stedelijk gebied van 48 dB tot 63 dB en voor spoorweglawaai 55 dB tot en met 68 dB.

Bij een geluidsbelasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde dient akoestisch onderzoek uitsluitsel te geven over de te verwachten geluidsbelasting en de doeltreffendheid van maatregelen om een overschrijding van grenswaarden te voorkomen.

In de op 27 april 2015 vastgestelde Nota Hogere Waarden Wet geluidhinder Rheden 2015 hebben burgemeester en wethouders vastgelegd hoe zij omgaan met het verlenen van hogere grenswaarden.

Beoordeling

Wegverkeerslawaai

In artikel 74 van de Wgh is aangegeven dat wegen aan weerszijden van de weg een wettelijke geluidszone hebben waarvan de grootte afhankelijk is van het aantal rijstroken en van de ligging van het plangebied (binnenstedelijk gebied of buitenstedelijk gebied).

De te realiseren woningen liggen binnen de wettelijke geluidszone van de Harderwijkerweg. Daarnaast ligt het plangebied nabij de Abelenlaan. Er is dan ook een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd. Het onderzoek is als Bijlage 2 bij deze toelichting gevoegd. In de komende alinea worden de belangrijkste conclusies uiteengezet.

De geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai van de Harderwijkerweg bedraagt hoogstens 59 dB. Hiermee wordt niet aan de aan de voorkeurswaarde van 48 dB voldaan. Er wordt een scherm gerealiseerd van ten minste 2,5 meter hoog en een lengte van 10,5 meter ten zuiden van de bebouwing die grenst aan de Harderwijkerweg. De geluidswerende voorziening dient in het groen te worden uitgevoerd door het geluidsscherm aan de Harderwijkerwegzijde te laten begroeien. Door plaatsing van dit scherm wordt de geluidbelasting van de zuidgevel van de woning die direct grenst aan de Harderwijkerweg (woning 1) zover gereduceerd, dat er een geluidluwe gevel en buitenruimte ontstaat. De massa van dit scherm dient tenminste 10 kg/m^2 te bedragen.
Hiermee wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarden uit het geluidbeleid van de gemeente Rheden voor het toekennen van een hogere waarde, aangezien het hier om bestaande bebouwing gaat die een passende bestemming krijgen. Er dient dan ook een hogere waarde voor de drie woningen vastgesteld te worden van ten hoogste 59 dB voor woning 1 (rekenpunt 01), 53 DB voor woning 2 (rekenpunt 10) en 53 dB voor woning 3 (rekenpunt 06).

Alle woningen zijn ten minste voorzien van een geluidluwe gevel op de begane grond en van een geluidluwe buitenruimte. Met het nemen van gevelmaatregelen met een karakteristieke geluidwering G_{A-K} van 31 dB wordt voldaan aan de eisen voor geluidswering conform het Bouwbesluit. Er is daarmee sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen wat betreft het aspect

wegverkeerslawaai.

Railverkeerslawaai
Railverkeerslawaai wordt in dit geval buiten beschouwing gelaten omdat de dichtstbijzijnde spoorlijn op ruime afstand van het plangebied is gelegen.

Industrielawaai
In de omgeving van het plangebied is geen gezoneerd bedrijventerrein, als bedoeld in de Wgh, aanwezig. Het uitvoeren van een akoestisch onderzoek industrielawaai is daarom niet noodzakelijk. Wat betreft de invloed van individuele bedrijvigheid op het plangebied wordt verwezen naar paragraaf 4.11.

Conclusie
Met het plaatsen van het scherm en het verkrijgen van een hogere waarde voor wegverkeerslawaai, vormt de Wet geluidhinder geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

4.4 Natuur/Ecologie

Kader
De bescherming van gebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming en in de Omgevingsverordening Gelderland (Gelders Natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, Waardevol open gebied, Nationaal landschap). Voor de bescherming van soorten geldt alleen de Wet natuurbescherming. Gebiedsbescherming.

Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen. Samen vormen zij Natura 2000, een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De bescherming van de Natura 2000-gebieden is geregeld in de Wet natuurbescherming. De Veluwe en de Rijntakken zijn aangewezen als Natura 2000-gebieden.
Binnen deze gebieden mag de kwaliteit van de natuurlijke habitats en leefgebieden van aangewezen soorten niet verslechteren en mogen er geen storende factoren optreden die een significant negatief effect hebben. Dit geldt niet alleen voor de activiteiten en ingrepen in het gebied zelf, maar ook voor activiteiten en ingrepen daar buiten die invloed kunnen hebben op het gebied.

Het landelijke Natuurnetwerk Nederland, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is binnen de provincie beschermd. Veel natuurgebieden en voor planten en dieren waardevolle cultuurlandschappen maken onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Het Gelders Natuurnetwerk wordt gevormd door de bestaande natuurgebieden uit de voormalige Ecologische Hoofdstructuur. De gebieden in de Groene Ontwikkelingszone zijn waardevol voor de natuur maar hebben daarnaast tevens een andere functie. Veel kleinschalige cultuurlandschappen met landschaps- elementen zijn aangewezen als Groene ontwikkelingszone.

Daarnaast worden in de Omgevingsverordening beschermd het Waardevol open

gebied en het Nationaal landschap.

Beoordeling

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Wet natuurbescherming beschermd.

Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Veluwe op een afstand van circa 200 meter van het plangebied. Het plangebied ligt op ongeveer 2,4 km afstand van Natura 2000 gebied Rijntakken.
Om de stikstofdepositie in kaart te brengen is een stikstofberekening uitgevoerd.
In dit plan gaat het om een interne verbouwing om een splitsing in 3 wooneenheden mogelijk te maken. Sloopwerkzaamheden, groot grondverzet, funderingswerkzaamheden e.d. zijn niet nodig. Hierdoor zullen er voornamelijk kleinere en minder stikstof emitterende mobiele werktuigen worden gebruikt. De totale (tijdelijke) stikstofvracht zal zeer gering zijn en naar alle waarschijnlijkheid geen depositie > 0.00 mol/ha/jaar opleveren, laat staan de 0.05 mol/ha/jaar zoals beschreven in de Bij12 handreiking.
Derhalve is alleen de gebruiksfase onderzocht. Deze berekening en bijbehorende rapportage is als Bijlage 3 bijgevoegd. In volgende alinea worden de belangrijkste conclusies uiteengezet.

Voor de berekening in de gebruiksfase is van belang dat de verwarming van de te bouwen woningen plaatsvindt door middel van een gasloos systeem (warmtepomp - vloerverwarming). Er is dus geen rekening gehouden met emissies afkomstig van verwarmingsinstallaties. Voor het aantal vervoersbewegingen met personenauto's in de gebruiksfase zijn de parkeernormen voor wonen gehanteerd zoals deze ook bij het opstellen van bestemmingsplannen worden toegepast.

Uit de berekening blijkt dat er geen sprake is van toename van stikstofdepositie als gevolg van het project.

Gelders Natuurnetwerk

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De GNN is in de Omgevingsvisie Gelderland uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de GNN geldt het 'nee, tenzij' - principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Het plangebied ligt niet in het GNN. Aan westzijde liggen delen van dit netwerk op korte afstand van het plangebied. De invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling is lokaal en betreft enkel het plangebied zelf. De voorgenomen ontwikkeling heeft dan ook geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk in de omgeving van het plangebied.

Soortenbescherming

Algemeen

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden gevraagd. Foreest Groen Consult heeft een Quickscan natuuronderzoek uitgevoerd. Het volledige rapport is opgenomen in Bijlage 4 bij deze toelichting. Hierna wordt ingegaan op de bevindingen.

Onderzoeksresultaten

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten en is ook niet geschikt voor (beschermde) zoogdieren, amfibieën, reptielen, ongewervelden, broedvogels, vissen of vleermuizen. Doordat de aanpassingen binnen de bestaande bebouwing worden uitgevoerd wordt ook (mogelijke) foerageergebieden of vliegroutes niet aangetast.

Conclusie

Voor de uitvoering van de voorgenomen plannen, vormt de Wet natuurbescherming geen belemmering.

4.5 Water

Het aspect water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en waterlast voorkomen worden en kan ook de kwaliteit van het water hoog gehouden worden. Daarom is het noodzakelijk dat gebiedseigen water zo lang mogelijk in het gebied zelf blijft. Dit gebeurt door middel van het afkoppelen van het schone hemelwater (regen) wat op verhardingen valt zo bijvoorbeeld de daken.

Kader

Het waterschap heeft de zorg voor de waterkeringen, is verantwoordelijk voor het grond- en oppervlaktewater in het landelijke gebied en in het stedelijk gebied voor het oppervlaktewater. Daarnaast heeft het waterschap als taak het zuiveren van het afvalwater. In de Keur geeft het waterschap regels ten aanzien van waterkeringen en oppervlaktewateren. In de Legger geeft het waterschap de gewenste staat van de watergangen en waterkeringen aan.

Onderhavig deel van de gemeente is gelegen binnen het beheergebied van waterschap Rijn en IJssel. In het Waterbeheerplan 2022-2027 geeft het waterschap haar doelen aan. Dit komt voort uit de Watervisie 2030 (2013). Voor het bestemmingsplan is van belang dat nieuwe ontwikkelingen en de benodigde ruimte voor waterbeheer op elkaar worden afgestemd.

Aan de hand van de Handreiking Watertoets is het aspect water in onderhavig plan meegenomen. Doel van het watertoetsproces is te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze meewegen bij alle ruimtelijke plannen en besluiten die relevant zijn voor de waterhuishouding. Hierbij wordt opgemerkt dat het in dit geval om een beperkte ontwikkeling betreft.

Beoordeling
Voorliggend bestemmingsplan wijzigt enkel de functie van de bestaande bebouwing, er vindt geen nieuwbouw plaats. Bij dit plan is het omgaan met hemelwater niet aan de orde. De plangebieden liggen buiten het grondwaterbeschermingsgebied. Het realiseren van nieuwe watergangen is niet aan de orde, binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.

In de onderstaande tabel wordt aangegeven welke waterhuishoudkundige aspecten voor onderhavig bestemmingsplan relevant zijn. Na de tabel volgt een toelichting op de relevante aspecten.

Thema	Toetsvraag	Relevant
Hoofdthema's		
Veiligheid	1. Ligt in of nabij het plangebied een primaire of regionale waterkering? 2. Ligt in of nabij het plangebied een kade?	1. Nee 2. Nee
Riolering en afvalwaterketen	1. Is er toename van het afvalwater (DWA)? 2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ? 3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van het waterschap?	1. Ja 2. Nee 3. Nee
Wateroverlast (oppervlaktewater)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak? 2. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak? 3. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	1. Nee 2. Nee 3. Nee
Grondwateroverlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond? 2. Bevindt het plangebied zich in de invloedzone van de Rijn of IJssel? 3. Is in het plangebied sprake van kwel? 4. Beoogt het plan dempen van slootjes of andere wateren?	1. Nee 2. Nee 3. Nee 4. Nee
Oppervlaktewaterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied water op oppervlaktewater geloosd? 2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water? 3. Ligt het plangebied geheel of gedeeltelijk in een Strategisch actiegebied?	1. Nee 2. Nee 3. Nee
Grondwaterkwaliteit	Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde of verbeterde gescheiden stelsel? 2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	1. Nee 2. Nee
Verdroging	Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte natuur?	Nee
Natte Natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ? 2. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte natuur?	1. Nee 2. Nee
Inrichting en Beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap? 2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	1. Nee 2. Nee
Aandachtsthema's		
Recreatie	Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee
cultuurhistorie	Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee

De uitkomsten van de tabel geeft aanleiding voor de volgende toelichting. Doordat er geen nieuwe bebouwing wordt gerealiseerd is er geen sprake van een toename van verhard oppervlak. Doordat de inrichting van het perceel wijzigt en er een extra uitweg wordt gerealiseerd neemt de verharding in de tuin waarschijnlijk toe Het aspect is niet relevant omdat er geen toename is van verhard oppervlak met meer dan 500 m² dat loost op oppervlaktewater.

Voor (extra) rioolaansluitingen van woningen op de gemeentelijke riolering is de "Verordening aansluitvoorwaarden riolering gemeente Rheden 2002" van toepassing.

Conclusie
Het aspect water vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.6 Archeologie

Initiatiefnemers hebben op basis van de Erfgoedwet een archeologische zorgplicht bij projecten waarbij de bodem wordt verstoord. Hiervoor is onderzoek noodzakelijk: het archeologisch vooronderzoek. Als blijkt dat in het plangebied behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, dan dient de initiatiefnemer hiermee rekening te houden. Dit kan leiden tot een aanpassing van de plannen, waardoor de vindplaatsen behouden blijven, of tot een archeologische opgraving en publicatie van de resultaten.

Beoordeling
Het plangebied ligt in een gebied met een hoge archeologische verwachting. De hoge archeologische verwachting geldt voor alle perioden (Paleolithicum tot en Nieuwe Tijd). Archeologische resten bevinden zich vlak onder het maaiveld en zijn daardoor kwetsbaar. Deze hoge archeologische verwachting is in het geldende bestemmingsplan door vertaald in de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'. Op gronden met een dergelijke dubbelbestemming geldt dat archeologisch onderzoek verplicht is bij het uitvoeren van bodemingrepen groter dan 250 m2 en dieper dan 30 centimeter. De voorgenomen ontwikkeling gaat niet gepaard met grotere en diepere bodemingrepen, waardoor archeologisch onderzoek niet nodig is.

Conclusie
Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.7 Cultuurhistorie

Onder cultuurhistorische waarden worden alle structuren, elementen en gebieden bedoeld die cultuurhistorisch van belang zijn. Zij vertellen iets over de ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Vaak is er een sterke relatie tussen aardkundige aspecten en cultuurhistorische aspecten. In de Bro is in artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a opgenomen dat een bestemmingsplan/wijzigingsplan “een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden” dient te bevatten.

Beoordeling
Binnen het plangebied is het van belang dat de eenheid behouden blijft. Historisch gezien is het één perceel; vanuit cultuurhistorisch oogpunt is het daarom wenselijk dat de voorziene drie percelen één ruimtelijk geheel blijven vormen. Om deze eenheid te waarborgen wordt het noordelijke deel van het perceel bestemd als tuin. Voor het noordelijke deel wordt tevens een voorgevelrooilijn opgenomen vanwege de strengere eisen die hier gelden rondom vergunningsvrij bouwen.

Voor het zuidelijk deel van het perceel wordt om die reden ook een tuinbestemming opgenomen. Om te voorkomen dat er hier vergunningsvrije bouwwerken gerealiseerd kunnen worden wordt op de verbeelding een aanduiding opgenomen waarbij op het desbetreffende stuk vergunningvrij bouwen niet van toepassing zal worden verklaard. De motivering hiervoor is dat vanuit cultuurhistorisch oogpunt de oorspronkelijke eenheid van het perceel behouden moet worden. Deze eenheid zou door vergunningsvrije bouwwerken worden aangetast.

In aanvulling daarop kan nog worden gesteld dat geen sloop van bebouwing is voorzien, tevens wordt in het bestemmingsplan geen extra (vergunningplichtige) bijgebouwen toegestaan.

Conclusie
Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.8 Luchtkwaliteit

Kader
Door de uitstoot van uitlaatgassen door onder andere de industrie en het verkeer komen schadelijke stoffen in de lucht. Bij bepaalde nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de luchtkwaliteit ter plaatse.

<u>Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen</u>
Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip "niet in betekenende mate" is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO2) en fijn stof (PM10). Toetsing aan andere luchtverontreinigende stoffen uit de Wet luchtkwaliteit vindt niet plaats.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:
- woningen: 1.500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3.000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een ruimtelijke ontwikkeling niet genoemd staat in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. De bijdrage aan NO2 en PM10 moet dan minder zijn dan 3% van de grenswaarden. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m3 voor NO2 en PM10.

Besluit gevoelige bestemmingen
Dit besluit is opgesteld om mensen die extra gevoelig zijn voor een matige luchtkwaliteit aanvullend te beschermen. Deze 'gevoelige bestemmingen' zijn scholen, kinderdagverblijven en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Woningen en ziekenhuizen/klinieken zijn geen gevoelige bestemmingen.

De grootste bron van luchtverontreiniging in Nederland is het wegverkeer. Het Besluit legt aan weerszijden van rijkswegen en provinciale wegen zones vast. Bij rijkswegen is deze zone 300 meter, bij provinciale wegen 50 meter. Bij realisatie van 'gevoelige bestemmingen' binnen deze zones is toetsing aan de grenswaarden die genoemd zijn in de Wet luchtkwaliteit nodig.

Beoordeling
Gelet op de aard en omvang van dit project, in verhouding tot categorieën van gevallen zoals hiervoor beschreven kan worden gesteld dat voorliggend plan 'niet in betekenende mate bijdraagt' aan de luchtverontreiniging.

Tot slot wordt geconcludeerd dat de functies die in dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt niet worden aangemerkt als een gevoelige bestemming in het kader van het 'Besluit gevoelige bestemmingen'.

Conclusie
Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.9 Verkeer en parkeren

In het gemeentelijke Verkeerscirculatieplan wordt een wegcategorisering beschreven bestaande uit stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en verblijfsgebieden. Verblijfsgebieden zijn of worden ingericht als 30 km of 60 km zone.

Gebiedsontsluitingswegen zijn de wegen binnen de bebouwde kom die hoofdzakelijk een doorstroom karakter hebben en waar een snelheidslimiet van 50 km geldt. De Harderwijkerweg is een verblijfsgebied waar een snelheidslimiet van 60 km/u geldt. De Abelenlaan is onderdeel van een verblijfsgebied waar een snelheidslimiet van 30 km/u geldt.

Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de parkeerbehoefte die daardoor ontstaat. Hiertoe kunnen berekeningen worden uitgevoerd op basis van de gemeentelijke 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Specifiek voor verkeersgeneratie en parkeren heeft het CROW de publicatie, 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie, publicatie 381 (december 2018)' opgesteld. Deze kencijfers zijn landelijk (en juridisch) geaccepteerd en worden gezien als de meest betrouwbare gegevens met betrekking tot het bepalen van de verkeergeneratie. Overigens wordt

opgemerkt dat bij iedere functie, in de CROW-publicatie, een maximum en minimum wordt genoemd. Dit is de bandbreedte. De gemeente Rheden heeft de aanbevelingen uit CROW publicaties als uitgangspunt gebruikt voor het opstellen van de 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. De gemeente Rheden valt binnen de categorie 'matig stedelijk´.

In de regels is verwezen naar de 'Nota parkeernormen Rheden 2015' en deze is als Bijlage 2 bij de regels opgenomen. Indien de parkeernota gedurende de planperiode wordt gewijzigd, dient te worden voldaan aan de gewijzigde parkeernormen. Dit heet een dynamische verwijzing. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft bepaald (ECLI:NL:RVS:2018:1578) dat voor uitsluitend een gebruikswijziging geen dynamische verwijzing in de regels opgenomen mag worden. In de regels is dan ook een onderscheid gemaakt in uitsluitend gebruik (Nota parkeernormen Rheden 2015 is van toepassing) en in activiteiten bouwen of bouwen in combinatie met gebruik (Nota parkeernormen Rheden 2015 is van toepassing of diens opvolger).

Beoordeling
Ten aanzien van het berekenen van de verkeersgeneratie wordt aangesloten bij de gemiddelde verkeersgeneratie uit de CROW-publicatie. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Functie	Verkeersgeneratie per woning	Aantal woningen	Verkeergeneratie
Huis (koop) tussen/hoek	6,8	3	20,4
Totaal			21 (afgerond)

De totale verkeersgeneratie als gevolg van de voorgenomen herziening bedraagt 21 verkeersbewegingen per dag. Van een onevenredige toename van het aantal verkeersbewegingen is hiermee geen sprake. Opgemerkt wordt dat in het kader van de voorliggende ontwikkeling, de ter plaatse aanwezige bedrijfsbestemming komt te vervallen evenals de daarbij behorende verkeersbewegingen. De toename van het aantal verkeersbewegingen is in planologische zin dan ook minder.

Tot slot wordt opgemerkt dat de Harderwijkerweg en de Abelenlaan van voldoende omvang zijn om de huidige en toekomstige verkeersgeneratie eenvoudig en veilig af te kunnen wikkelen.

Bij het bereken van het aantal benodigde parkeerplaatsen is uitgegaan van de beleidsnotitie 'Nota parkeernormen Rheden 2015'. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Functie	Parkeernorm	Aantal	Parkeerbehoefte
Eengezienswoning, rijwoning, appartement	1,4 per woning	3	4,2
Totaal			5 (afgerond)

Op basis van de hiervoor beschreven uitgangspunten bedraagt de totale parkeerbehoefte van de gewenste ontwikkeling 4,2 afgerond 5 parkeerplaatsen. Op

het perceel is ruimte voor 6 parkeerplaatsen gereserveerd. Er wordt dan ook in het benodigde aantal parkeerplaatsen voorzien.

Conclusie
Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.10 Externe veiligheid

Inleiding
Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving vanwege handelingen met gevaarlijke stoffen. De handelingen kunnen zowel betrekking hebben op het gebruik, de opslag en de productie, als op het transport van gevaarlijke stoffen. Uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) vloeit de verplichting voort om in ruimtelijke plannen in te gaan op de veiligheidsrisico's in het plangebied ten gevolge van handelingen met gevaarlijke stoffen. Deze externe veiligheidsrisico's dienen te worden beoordeeld voor twee risiconormen, te weten het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor beide risiconormen geldt dat hoe groter de afstand tussen de planontwikkeling en de risicobron, des te kleiner zal de impact van het plan zijn op de hoogte van het risico.

Plaatsgebonden risico
Het plaatsgebonden risico heeft tot doel om hetzelfde minimale beschermingsniveau te bieden voor iedere burger in Nederland. Het plaatsgebonden risico beschrijft de kans per jaar dat een onbeschermd individu komt te overlijden door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in risicocontouren rondom de risicobron (bedrijf, weg, spoorlijn etc.), waarbij de 10-6 contour (kans van 1 op 1 miljoen op overlijden) de maatgevende grenswaarde is.

Groepsrisico
Het groepsrisico is een afwegingsinstrument dat tot doel heeft een bewuste afweging te stimuleren over het risico op een ongeval met een groot aantal slachtoffers. Het groepsrisico beschrijft de kans dat een groep van 10 of meer personen gelijktijdig komt te overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico geeft een indicatie van de maatschappelijke ontwrichting in geval van een ramp. Het groepsrisico wordt uitgedrukt in een grafiek, waarin het overlijden van een bepaalde groep (bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen) wordt afgezet tegen de kans daarop. Voor het groepsrisico geldt de oriëntatiewaarde als ijkpunt in de verantwoording (géén norm).

Voor elke verandering van het groepsrisico (af- of toename) in het invloedsgebied moet verantwoording worden afgelegd, over de wijze waarop de toelaatbaarheid van deze verandering in de besluitvorming is betrokken.

Samen met de hoogte van het groepsrisico moeten andere kwalitatieve aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten

vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de veiligheidsregio.



Afbeelding 4.1: Uitsnede provinciale risicokaart (geraadpleegd op 5 oktober 2021)

De informatie van de provinciale risicokaart levert de volgende inzichten op:
Rondom de planlocatie zijn geen inrichtingen aanwezig met een extern veiligheidsrisico. Wel ligt naast het plan een aardgastransportleiding (N-559-20) en op ca. 2.100 meter ten oosten van het plan de spoorlijn Arnhem-Zutphen. Op basis van de Regeling basisnet en de provinciale risicokaart is vastgesteld dat de plaatsgebonden risicocontour 10-6 van deze risicobronnen niet over het plangebied ligt.

Wel ligt het plan in belemmeringenstrook (4 meter) van de naast gelegen aardgastransportleiding. Dit betreft een zakelijke rechtstrook voor onderhoud. Dit betreft echter een situatie die vanuit historie en veranderde wetgeving is ontstaan.

De huidige bebouwing staat aan de westzijde op de kadastrale grens, hierdoor is het niet mogelijk om de bebouwing te vergroten in westelijke richting (dus naar de gasleiding toe). Door de ligging van de kadastrale grens is het niet mogelijk dat de bebouwing dichter op de gasleiding komt te staan. De huidige ruimte is en blijft beschikbaar voor onderhoud aan de leiding acht de gemeente deze ontwikkeling acceptabel. De belemmeringsstrook van de buisleiding wordt wel opgenomen in het bestemmingsplan zodat wordt voldaan aan artikel 14 van het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen.

Ten aanzien van het groepsrisico ligt het plan binnen het invloedsgebied van de

aardgastransportleiding en de spoorlijn Arnhem-Zutphen. Ontwikkelingen hierbinnen hebben mogelijk invloed op de hoogte van het groepsrisico. Omdat de afstand tussen het plan en de spoorlijn groter dan 200 meter is, heeft de wetgever aangegeven dat het groepsrisico alleen beperkt verantwoord hoeft te worden. Ditzelfde geldt ook voor de aardgastransportleiding maar dan omdat het groepsrisico niet met 10% toeneemt. Dit komt omdat de toename van het aantal personen beperkt is en er al bevolking aanwezig vanwege de kern Dieren. Hierdoor hoeft alleen de toename van het aantal personen beschouwd te worden, de hoogte van het groepsrisico en zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Verantwoording groepsrisico

Het plan is gelegen in het invloedsgebied groepsrisico van een externe veiligheidsrisicobron. Conform vigerende wetgeving moet de gemeente hierdoor het groepsrisico verantwoorden. Meer specifiek gaat het om de wettelijke verplichting op grond van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) artikel 7 en 9 vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over een spoorlijn en Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) artikel 12 vanwege de aanwezige aardgastransportleiding. De gemeente heeft bij het invullen van de verantwoordingsplicht een grote mate van beoordelingsvrijheid. Ten aanzien van de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid heeft de Veiligheidsregio adviesrecht. Bij het invullen van de verantwoordingsplicht is gebruik gemaakt van het advies van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) van 23 september 2021 (kenmerk: 2021-005490).

A. Personendichtheid

Binnen de huidige bebouwing worden twee woningen gerealiseerd. Daarnaast wordt de bestaande bedrijfswoning een woning. Hierdoor neemt het aantal personen met 4,8 personen toe (conform handreiking verantwoording groepsrisico). Immers de bestaande bedrijfswoning is al bewoond.

B. Hoogte groepsrisico

Gezien er rondom de aardgastransportleiding maar aan een zijde bebouwing aanwezig is (kern Dieren) en aan de andere zijde landelijk gebied betreft bevindt het groepsrisico zich beneden de oriëntatiewaarde. Daarnaast neemt het aantal personen maar beperkt toe (maximaal 4,8 personen). Hierdoor kan de hoogte van groepsrisico niet met 10% toenemen, dit gezien al de aanwezige bebouwing van de kern Dieren.

C. Bestrijdbaarheid

Bij een calamiteit zal de brandweer zich inzetten om de effecten ten gevolge van het incident te beperken. Deze inzet zal voornamelijk plaatsvinden dicht bij de bron. De mate van bestrijdbaarheid wordt vooral bepaald door de veiligheidsvoorzieningen en het aantal aanwezigen dichtbij de risicobron. VGGM is hiervoor voor advies gevraagd. Uit het advies is naar voren gekomen dat VGGM geen aanleiding ziet om aanvullend te adviseren ten aanzien van bestrijdbaarheid. De mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid worden daarom niet verder in beschouwing genomen.

D. Zelfredzaamheid

Met de term "zelfredzaamheid" wordt bedoeld: Het vermogen om jezelf en/of anderen in veiligheid te brengen bij (een dreiging van) een gevaarlijke situatie. Bij het bepalen van de mate van zelfredzaamheid spelen onder andere de fysieke gesteldheid en zelfstandigheid van de aanwezigen, de alarmeringsmogelijkheden en vluchtmogelijkheden een rol.

Het advies van Veiligheids en Gezondheidsregio Gelderland Midden geeft het volgende aan:

- Het plan ligt alleen binnen de effectafstand van het scenario explosie en fakkelbrand. Het plan leidt tot een beperkte toename van het aantal aanwezigen die zichzelf in veiligheid kunnen brengen, mits geïnformeerd en tijdig gewaarschuwd;
- VGGM adviseert ter verbetering van de zelfredzaamheid, afspraken te maken bij werkzaamheden aan de aardgastransportleiding, ontvluchtingsroutes van de risicobron af en het toepassen van risicocommunicatie naar de nieuwe bewoners.

Ten aanzien van risicocommunicatie is er NL alert. Hiermee zijn mensen binnen een bepaald gebied gericht te informeren door het sturen van een bericht naar mobiele telefoons. Verder is het plan via de Harderwijkerweg en Nachtegaalspad te ontvluchten. De gemeente acht het dan ook niet noodzakelijk om verdere maatregelen te treffen om de zelfredzaamheid te verbeteren. Daarnaast zijn de geadviseerde maatregelen van de VGGM niet ruimtelijk relevant en enkel ter verbetering.

Conclusie
Binnen het plangebied ligt een belemmeringenstrook van een ondergrondse gasleiding. Om te kunnen voldoen aan de bepalingen van het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen wordt deze belemmeringenstrook opgenomen in het bestemmingsplan. Het plan ligt echter buiten de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} van de transportroute met een externe veiligheidsrisico. De plaatsgebonden risicocontour van deze risicobron vormt geen belemmering voor de realisatie van het plan.

Ten aanzien van het groepsrisico ligt het plangebied in het invloedsgebied van de spoorlijn Arnhem-Zutphen. Op basis van de verantwoording groepsrisico (zie hierboven) kan worden geconcludeerd dat het ruimtelijke initiatief geen significant effect heeft op de mogelijkheden voor bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid. Daarmee is het aspect externe veiligheid geen belemmering voor de realisatie van het plan.

4.11 Milieuzonering

Kader

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

1. het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
2. het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave "Bedrijven en Milieuzonering" uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. De richtafstandenlijst gaat uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden. De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de bestemming die de milieubelastende functie(s) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het bestemmingsplan of wijzigingsplan mogelijk is. Hoewel deze richtafstanden indicatief zijn, volgt uit jurisprudentie dat deze afstanden als harde eis gezien worden door de Raad van State bij de beoordeling of woningen op een passende afstand van bedrijven worden gesitueerd.

<u>Gebiedstypen</u>

Afstemming van bestaande en nieuwe functies gebeurt door het aanhouden van zogenaamde richtafstanden. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering'. Bij deze richtafstanden wordt rekening gehouden met de milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zoals gesteld in de 'Staat van bedrijfsactiviteiten'. Hierbij wordt uitgegaan van het principe van functiescheiding, waarbij twee gebiedstypen te onderscheiden zijn, namelijk: 'rustige woonwijk' en 'gemengd gebied'.

Het plangebied is gelegen in een gebied dat wordt gekenmerkt als gebied met functiemenging, door de aanwezigheid van een bedrijf aan de westzijde van het plangebied en de ligging aan de drukke weg de Harderwijkerweg. Door deze functiemenging is het plangebied aan te merken als omgevingstype 'gemengd gebied'.

Voor gebieden waar in enige vorm sprake is van functiemenging, of in gebieden waar bewust functiemenging wordt nagestreefd (bijvoorbeeld om een grotere levendigheid tot stand te brengen), kunnen de gebieden worden aangemerkt als 'functiemengingsgebied'. Bij 'functiemengingsgebieden' moet gedacht worden aan:

- stadscentra, dorpskernen en winkelcentra;
- horecaconcentratiegebieden;
- zones met functiemenging langs stedelijke toegangswegen en in lintbebouwingen;
- (delen van) woongebieden met kleinschalige c.q. ambachtelijke bedrijvigheid.

De richtafstanden uit het omgevingstype rustige woonwijk kunnen, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, met één afstandsmaat worden verlaagd indien sprake is van gemengd gebied. Daarbij wordt in de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' opgemerkt dat het vanuit het oogpunt van efficiënt ruimtegebruik de voorkeur verdient functiescheiding niet verder door te voeren dan met het oog op een goed woon- en leefklimaat noodzakelijk is.

Het plangebied is, gezien de menging van functies, aan te merken als een 'gemengd gebied'.

Milieucategorie	Richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk	Richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Beoordeling

Algemeen

Zoals reeds hiervoor genoemd wordt, dient bij het realiseren van nieuwe bestemmingen gekeken te worden naar de omgeving waarin de nieuwe bestemmingen gerealiseerd worden. Hierbij spelen twee vragen een rol:

1. past de nieuwe functie in de omgeving? (externe werking);
2. laat de omgeving de nieuwe functie toe? (interne werking).

Externe werking

Hierbij gaat het met name om de vraag of de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een situatie die, vanuit hinder of gevaar bezien, in strijd is te achten met een goede ruimtelijke ordening. Daarvan is sprake als het woon- en leefklimaat van

omwonenden in ernstige mate wordt aangetast. Voorliggend bestemmingsplan voorziet in het omzetten van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming voor 3 wooneenheden.

De functie 'wonen' betreft geen milieubelastende activiteit voor de omgeving. Van enige vorm van aantasting van het woon- en leefklimaat van omwonenden door toevoeging van deze functie, is dan ook geen sprake.

Interne werking
Hierbij gaat het om de vraag of de nieuwe functies binnen het plangebied hinder ondervinden van bestaande functies in de omgeving. Voorliggend bestemmingsplan voorziet in het omzetten van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming voor 3 wooneenheden. Woningen worden aangemerkt als milieugevoelige functies.

Rondom het plangebied bevind zich een grondverzetbedrijf. Een grondverzetbedrijf is op basis van de VNG-brochure te vergelijken met de categorie 'loonbedrijven', waarvoor milieucategorie 3.1 geld geldt. Voor een dergelijke functie geldt een grootste richtafstand van 30 meter voor het aspect geluid, uitgaande van het omgevingstype 'gemengd gebied'. De dichtstbijzijnde woning ligt op circa 15 meter. Er wordt dan ook niet aan de richtafstand voldaan.

Om na te gaan of de nieuwe functies binnen het plangebied hinder ondervinden van de bestaande functies in de omgeving is daarom nader onderzoek gedaan. Dit onderzoek is als Bijlage 5 bij deze toelichting gevoegd. Uit de notitie volgt dat er voor de nieuwe woningen sprake is een goed woon- en leefklimaat. Ook wordt het bedrijf niet belemmerd in haar bedrijfsvoering.

Conclusie
Het aspect milieuzonering vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

4.12 Biodoversiteit

Kader
Op 28 juni 2022 is de gemeentelijke beleidsnota Biodiversiteitsplan 2022-2032 vastgesteld. Het college en de gemeenteraad van de gemeente Rheden hebben besloten om hoog in te zetten op de biodiversiteit. Een ontwikkeling vanuit dit beleid is het behouden en herstellen van de biodiversiteit en het natuurinclusief ontwerpen en inrichten van projecten aan de hand van een puntensysteem.

Beoordeling
Momenteel wordt gewerkt aan het puntensysteem, deze is nog niet gereed. Gelet op de biodiversiteitsambities is het wenselijk het natuurinclusief bouwen en inrichten als uitgangspunt gehanteerd te worden in de uitwerking van de inrichting en ontwikkeling van het project. Het natuurinclusief bouwen en inrichten is niet verbonden met de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Biodiversiteit is overal om ons heen en op elke schaal kan een bijdrage geleverd worden. In de nieuwbouw kunnen voorzieningen gecreëerd worden voor flora en fauna. Rond de parkeerplaatsen en in

de tuinen kunnen maatregelen opgenomen/ uitgewerkt worden die bijdragen aan de biodiversiteit zoals het toepassen van inheemse hagen, natuurlijke beplanting en nestgelegenheid voor flora en fauna. Dit wordt meegegeven aan de initiatiefnemer van het plan.

Conclusie
Het bestemmingsplan is uitvoerbaar ten aanzien van het aspect biodiversiteit.

4.13 Milieueffect rapportage

Kader
De milieueffectrapportage is een wettelijk instrument met als doel het aspect milieu een volwaardige plaats in deze integrale afweging te geven. Een bestemmingsplan kan op drie manieren met milieueffectrapportage in aanraking komen:

- Op basis van artikel 7.2a, lid 1 en lid 2 Wm (als wettelijk plan); Er ontstaat een m.e.r.(beoordelings)-plicht wanneer er een passende beoordeling op basis van art. 2.8, lid 1 Wet natuurbescherming nodig is.
- Op basis van Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 3); Er ontstaat een m.e.r.-plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 3 (plannen).
- Op basis van Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 4); Er ontstaat een m.e.r.-(beoordelings)plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 4 (besluiten).

In het Besluit m.e.r. neemt het bestemmingsplan een bijzondere positie in, want het kan namelijk tegelijkertijd opgenomen zijn in zowel kolom 3 als in kolom 4 van het Besluit m.e.r.. Of het bestemmingsplan in deze gevallen voldoet aan de definitie van het plan uit kolom 3 of aan de definitie van het besluit uit kolom 4 is afhankelijk van de wijze waarop de activiteit in het bestemmingsplan wordt bestemd. Als voor de activiteit eerst één of meerdere uitwerkings- of wijzigingsplannen moeten worden vastgesteld dan is sprake van 'kaderstellend voor' en voldoet het bestemmingsplan aan de definitie van het plan. Is de activiteit geheel of gedeeltelijk als eindbestemming opgenomen voldoet het aan de definitie van het besluit.

Een belangrijk element in het Besluit m.e.r. is het (in feite) indicatief maken van de gevalsdefinities (de drempelwaarden in kolom 2 in de D-lijst). Dit betekent dat het bevoegd gezag meer moet doen dan onder de oude regelgeving. Kon vroeger worden volstaan met de mededeling in het besluit dat de omvang van de activiteit onder de drempelwaarde lag en dus geen m.e.r. (beoordeling) noodzakelijk was, onder de nu geldende regeling moet een motivering worden gegeven. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

Beoordeling
Voorliggend bestemmingsplan voorziet in de benodigde planologische kaders voor het

wijzigen van de bedrijfsbestemming in een woonbestemming met maximaal 3 wooneenheden. In het kader van deze ontwikkeling is een stikstofberekening uitgevoerd. Deze is als Bijlage 3 bijgevoegd.

Uit de berekening blijkt dat in de gebruiksfase geen rekenresultaten berekend die hoger zijn dan 0,00 mol per hectare per jaar op Natura 2000-gebieden.

Een passende beoordeling op basis van artikel 2.8, lid 1 van de Wet natuurbescherming is in het kader van dit bestemmingsplan dan ook niet noodzakelijk, aangezien er geen significante negatieve effecten zijn te verwachten. Er is dus geen sprake van een m.e.r.-plicht op basis van artikel 7.2a van de Wet milieubeheer.

Drempelwaarde Besluit m.e.r.

Dit bestemmingsplan voorziet in het realiseren van 3 wooneenheden (netto toevoeging van 2 woningen). Het plan voldoet daarmee aan de definitie van 'kaderstellend voor' als bedoeld in het Besluit m.e.r. Dit betekent dat dit bestemmingsplan m.e.r.-(beoordelings)plichtig is indien activiteiten worden mogelijk gemaakt die genoemd worden in onderdeel C of D van het Besluit m.e.r. en de daarin opgenomen drempelwaarden overschrijden of belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden uitgesloten.

In dit geval is sprake van een ontwikkeling die niet wordt genoemd in onderdeel C van het Besluit m.e.r. en is daarom niet direct m.e.r.-plichtig. Voor de beoogde ontwikkelingen is onderstaande activiteit uit de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage relevant, namelijk 'aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'. De drempelwaarden van de betreffende categorie worden niet overschreden of zijn niet van toepassing (oppervlakte van 100 ha of meer, 2.000 of meer woningen en bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer). Dit betekent dat er geen sprake is van een directe m.e.r. plicht.

Gezien de drempelwaarden (een aaneengesloten gebied van 2.000 woningen of meer) wordt geconcludeerd dat in dit geval geen sprake is van een directe m.e.r.-plicht. Echter, zoals ook in het voorgaande aangegeven, dient ook wanneer ontwikkelingen onder drempelwaarden blijven, het bevoegd gezag zich er van te vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Hiertoe dient de vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden gehanteerd. Er is een vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld. Deze is als Bijlage 6 bijgevoegd. Uit de vormvrije m.e.r.-beoordeling volgt dat er in dit geval geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen.

Conclusie
Voorliggend bestemmingsplan is niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig. Daarnaast zijn geen nadelige milieugevolgen te verwachten als gevolg van de vaststelling van dit bestemmingsplan.

Hoofdstuk 5 Juridische aspecten

5.1 Algemeen

Een bestemmingsplan is een juridisch instrument waarbij de bouw- en gebruiksmogelijkheden van de grond en de opstallen zijn vastgelegd. Het plan is voor iedereen juridisch bindend: burger, bedrijf en overheid.
In de digitale omgeving zijn de bestemming en de daarbij geldende regels reeds gekoppeld. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van een verbeelding op papier. Nadat op de verbeelding de locatie is opgezocht waarover informatie wordt gewenst, kan in de regels worden nagelezen welke mogelijkheden zijn vastgelegd. Uit het samenstel van de verbeelding en de regels blijkt wat wordt toegelaten. De digitale versie is bindend bij een verschil met de papieren versie.
De toelichting is een beschrijving van de keuzes die in het bestemmingsplan zijn gemaakt en vervat de resultaten van het overleg met gemeenten, waterschappen en diensten van de provincie en rijk wiens belangen in het plan in geding zijn.

5.2 Procedure bestemmingsplan

De tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan met de daarbij behorende stukken en het ontwerpbesluit, moet worden gepubliceerd waarbij de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen in te dienen bij de gemeenteraad. Nadat de gemeenteraad een besluit over de vaststelling van dit bestemmingsplan heeft genomen, ligt het plan wederom ter inzage. Belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend, evenals belanghebbenden die niet kunnen worden verweten geen zienswijze te hebben ingediend, kunnen dan in beroep gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Tegen de wijzigingen die bij de vaststelling in het bestemmingsplan zijn aangebracht, kan iedere belanghebbende beroep instellen.
De herziening treedt vervolgens daags na afloop van de tervisielegging in werking als geen beroep is ingesteld.
Is wel beroep ingesteld dan treedt de herziening ook in werking, tenzij naast het indienen van een beroepschrift ook om een voorlopige voorziening is gevraagd. De schorsing van de inwerkingtreding eindigt indien de voorlopige voorziening wordt afgewezen. De procedure eindigt met het besluit van de Afdeling bestuursrechtspraak op het beroepschrift.

5.3 Verbeelding en regels

De verbeelding en de planregels vormen tezamen het juridisch bindend deel van het bestemmingsplan. Ze moeten in samenhang worden bezien en toegepast. De wijze waarop een bestemmingsplan vorm krijgt, is vastgelegd in landelijke standaarden.

5.3.1 Verbeelding

Op de verbeelding wordt aangegeven welke bestemmingen de gronden hebben. Dit gebeurt via een bestemmingsvlak. Ter nadere invulling c.q. verbijzondering van deze bestemmingen is de verbeelding voorzien van aanduidingen. Op basis van de aanduidingen worden functies aan de bestemming toegevoegd of verwijderd, of worden aanwijzingen gegeven ten aanzien van aantallen of maatvoeringen. De verbeelding moet worden bezien in samenhang met de regels. Voor de verdere uitleg hiervan wordt verwezen naar onderstaande uitleg onder 6.3.2. Voor de beschrijving van het bestemmingsplan wordt verwezen naar Hoofdstuk 5.

5.3.2 Regels

De planregels zijn verdeeld over vier hoofdstukken. Deze worden kort beschreven. Daarna volgt een toelichting op de planregels.

Inleidende regels

In dit hoofdstuk worden begrippen verklaard die in de planregels worden gebruikt (artikel 1). Dit gebeurt om een eenduidige uitleg en toepassing van de planregels te waarborgen. Ook is de wijze waarop gemeten moet worden bij het toepassen van de regels bepaald (artikel 2).

Bestemmingsregels

In dit tweede hoofdstuk zijn de bepalingen van de bestemmingen opgenomen. Dit gebeurt in alfabetische volgorde. Eerst de bestemmingsregels en vervolgens de dubbelbestemmingen.
Ieder artikel kent een vaste opzet. Eerst wordt het toegestane gebruik geformuleerd in de bestemmingsomschrijving. Vervolgens zijn bouwregels opgenomen. Aansluitend worden de (eventuele) afwijkingsmogelijkheden ten aanzien van het bouwen en het gebruik omschreven. Daarna de specifieke gebruiksregels en de vergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde (aanlegvergunningenstelsel), voor zover dit aan de orde is.

Belangrijk om te vermelden is dat naast de bestemmingsregels ook in andere regels relevante informatie staat die mede gelezen en geïnterpreteerd moeten worden. Alleen zo ontstaat een volledig beeld van hetgeen is geregeld.

Algemene regels

In hoofdstuk 3 zijn regels opgenomen met een algemeen karakter. Ze gelden dus voor het hele plan. Denk aan de anti-dubbeltelregel en de regels met betrekking tot mogelijke binnenplanse afwijkingen. Een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid is, zoals het woord het al zegt, een mogelijkheid in het bestemmingsplan zelf om af te wijken van de regels uit datzelfde bestemmingsplan. Dit in tegenstelling tot 'buitenplanse' afwijkingsmogelijkheden. De (bestemmings)regels moeten altijd in samenhang met de algemene regels worden gelezen vóórdat op basis van de bestemmingregels interpretaties worden verricht.

Overgangs- en slotregels

In het laatste hoofdstuk wordt het overgangsrecht geregeld en wordt bepaald hoe het bestemmingsplan heet (de slotregel).

Hierna worden de bestemmingen uit voorliggend bestemmingsplan toegelicht.

Bestemming Wonen
De bestemming Wonen is aan de te realiseren woningen en bijbehorende erven toegekend. Gronden met deze bestemming zijn bestemd voor woningen, een beroep aan huis en overige voorzieningen. Hoofdgebouwen zijn uitsluitend ter plaatse van een bouwvlak toegestaan. De bouwhoogte bedraagt hoogstens 9 meter. Daarnaast zijn regelingen voor bijgebouwen en overkappingen en overige bouwwerken opgenomen.

Bestemming Tuin
Deze bestemming is gegeven aan de niet openbare voortuinen. De gronden zijn bestemd voor tuinen, waterhuishoudkundige voorzieningen, andere bijbehorende voorzieningen en de ontsluiting van de direct aangrenzende percelen.
Binnen de bestemming 'Tuin' geldt dat de gronden aangeduid als 'bijgebouwen uitgesloten' niet als erf mogen worden beschouwd en derhalve vergunningvrij bouwen niet zonder meer is toegestaan.

Bestemming Leiding-Gas
Deze bestemming is gegeven aan de gronden die binnen de belemmeringenstrook van de ondergrondse gasleiding vallen. Bouwen, anders dan ten behoeve van de ondergrondse gasleiding, is niet toegestaan tenzij via afwijking toegestaan.

Bestemming Waarde – Archeologie 2
Deze bestemmingen zijn overgenomen uit het ontwerp 'Bestemmingsplan Archeologie' (gebaseerd op de Archeologische beleidskaart gemeente Rheden uit 2012) en zijn afgestemd op de mate waarin vondsten verwacht kunnen worden in dit geval is de bestemming 'Waarde - Archeologie 2' overgenomen.

5.4 Reikwijdte bestemmingsplan

Om te beoordelen of een ontwikkeling kan worden gerealiseerd, is het soms niet voldoende om alleen af te gaan op de inhoud van het bestemmingsplan. Ook indien het bestemmingsplan een ontwikkeling toestaat, kan het voorkomen dat andere regelgeving of dat gesloten verdragen de daadwerkelijke uitvoering verhinderen of pas na bijvoorbeeld vergunningverlening of onderzoek mogelijk maken.

De kaders die het bestemmingsplan biedt ten aanzien van nieuwe bouwmogelijkheden/bouwplaninitiatieven, bieden geen garantie voor de te verlenen omgevingsvergunning voor het bouwen. Bouwplannen zullen naast de toets aan onderhavig bestemmingsplan tevens worden getoetst aan, en dienen te voldoen aan, zowel het landelijke Bouwbesluit als de bouwverordening (vastgesteld door de gemeenteraad). Waarbij de (onafhankelijke) welstandscommissie adviseert of het bouwplan op basis van de Welstandsnota (vastgesteld door de gemeenteraad) voldoet aan redelijke eisen van welstand.

5.5 Handhaving

Het bestemmingsplan maakt op een eenvoudige wijze duidelijk wat is toegelaten en is daarmee goed handhaafbaar. Burgemeester en wethouders kunnen bestuursrechtelijk optreden tegen activiteiten die strijdig zijn met het bestemmingsplan. Daartoe is beleid vastgesteld. Daarnaast kan ook via de strafrechtelijke weg worden opgetreden. Een overtreding van de regels is een strafbaar feit waarop de Wet op de Economische Delicten van toepassing is.

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid

Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening stelt dat de gemeenteraad gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan moet besluiten om al dan niet een exploitatieplan vast te stellen. Hoofdregel is dat een exploitatieplan moet worden vastgesteld bij elk bestemmingsplan. Er zijn echter uitzonderingen. Het is mogelijk dat de raad verklaart dat met betrekking tot een bestemmingsplan geen exploitatieplan wordt vastgesteld indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd of het stellen van nadere eisen en regels niet noodzakelijk is.
In het voorliggende geval wordt een anterieure overeenkomst gesloten tussen initiatiefnemer en de gemeente. Hierin wordt tevens het risico van planschade opgenomen, zodat het kostenverhaal voor de gemeente volledig is verzekerd. Dit brengt met zich mee dat vaststelling van een exploitatieplan achterwege kan blijven.

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.1 Inspraak

Kader
De gemeente kent op grond van de Gemeentewet een inspraakverordening. Deze verordening verplicht niet tot het geven van inspraak bij de voorbereiding van bestemmingsplannen.

Beoordeling
Gezien de aard van onderhavig bestemmingsplan waarbij de bestaande mogelijkheden uitgangspunt zijn, de nieuwe ontwikkelingen inzichtelijk zijn en o.a. de wijzigingen in de standaardplanmethodiek in de fase van voorbereiding van het bestemmingsplan bekend zijn gemaakt en ter inzage hebben gelegen, bestaat geen aanleiding om onverplicht inspraak te geven.

Conclusie
Volstaan is met de wettelijke procedure zoals opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening.

7.2 Vooroverleg

Kader
Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening wordt vooroverleg gepleegd met de besturen van de betrokken gemeenten, waterschappen en met diensten van provincie en rijk die betrokken zijn bij de zorg voor een goede ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in geding zijn.
Van de kant van de provincie Gelderland en het rijk is bericht in welke gevallen zij vooroverleg nodig vinden.

Beoordeling
In het kader van het vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening heeft overleg plaatsgevonden met relevante instanties. Er zijn geen wijzigingen als gevolg van het vooroverleg.

Conclusie
Op basis van het de resultaten van het vooroverleg kan het ontwerpbestemmingsplan ter visie te leggen worden gelegd.

7.3 Zienswijzen

Kader
Het *Besluit ruimtelijke ordening* voorziet erin dat, voordat de formele procedure wordt gestart met de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan, wordt kennis gegeven van het voornemen om een bestemmingsplan te vervaardigen. De vooraankondiging is op 6 april geplaatst in de Regiobode, een huis-aan- huisblad. En is daarnaast gepubliceerd in het elektronische Gemeenteblad op de website www.overheid.nl. Deze website is ook bereikbaar via een link op de gemeentelijke website.

De tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan met het ontwerpbesluit is ingevolge de *Wet ruimtelijke ordening* op 29 juni 2022 bekend gemaakt in de Regiobode, de Staatscourant en in het elektronische Gemeenteblad. Op de gemeentelijke website is voor de in procedure zijnde bestemmingsplannen een link geplaatst die doorleidt naar de officiële bekendmakingen op de website www.overheid.nl.
Gedurende de termijn van terinzagelegging van 30 juni 2022 tot en met 10 augustus 2022 heeft een ieder de mogelijkheid gehad zienswijzen omtrent het ontwerpbestemmingsplan bij de gemeenteraad naar voren te brengen. In deze periode was het bestemmingsplan met het ontwerpbesluit via www.ruimtelijkeplannen.nl digitaal te raadplegen. De analoge versie lag ter inzage in het gemeentehuis.

Beoordeling
Er is één zienswijzen naar voren gebracht. In de Nota van zienswijzen in is deze samengevat en van antwoord voorzien. Naar aanleiding van de zienswijze is het bestemmingsplan op enkele aspecten aangepast en de toelichting aangevuld dan wel geactualiseerd. Tevens zijn enkele ambtshalve wijzigingen doorgevoerd.
De nota van zienswijzen en nota van wijzigingen zijn als bijlage bij het raadsbesluit gevoegd.

Conclusie
De ingebrachte zienswijzen geven aanleiding om tot een gewijzigde vaststelling over te gaan. De gewijzigde vaststelling vloeit ook voort uit ambtshalve overwegingen.

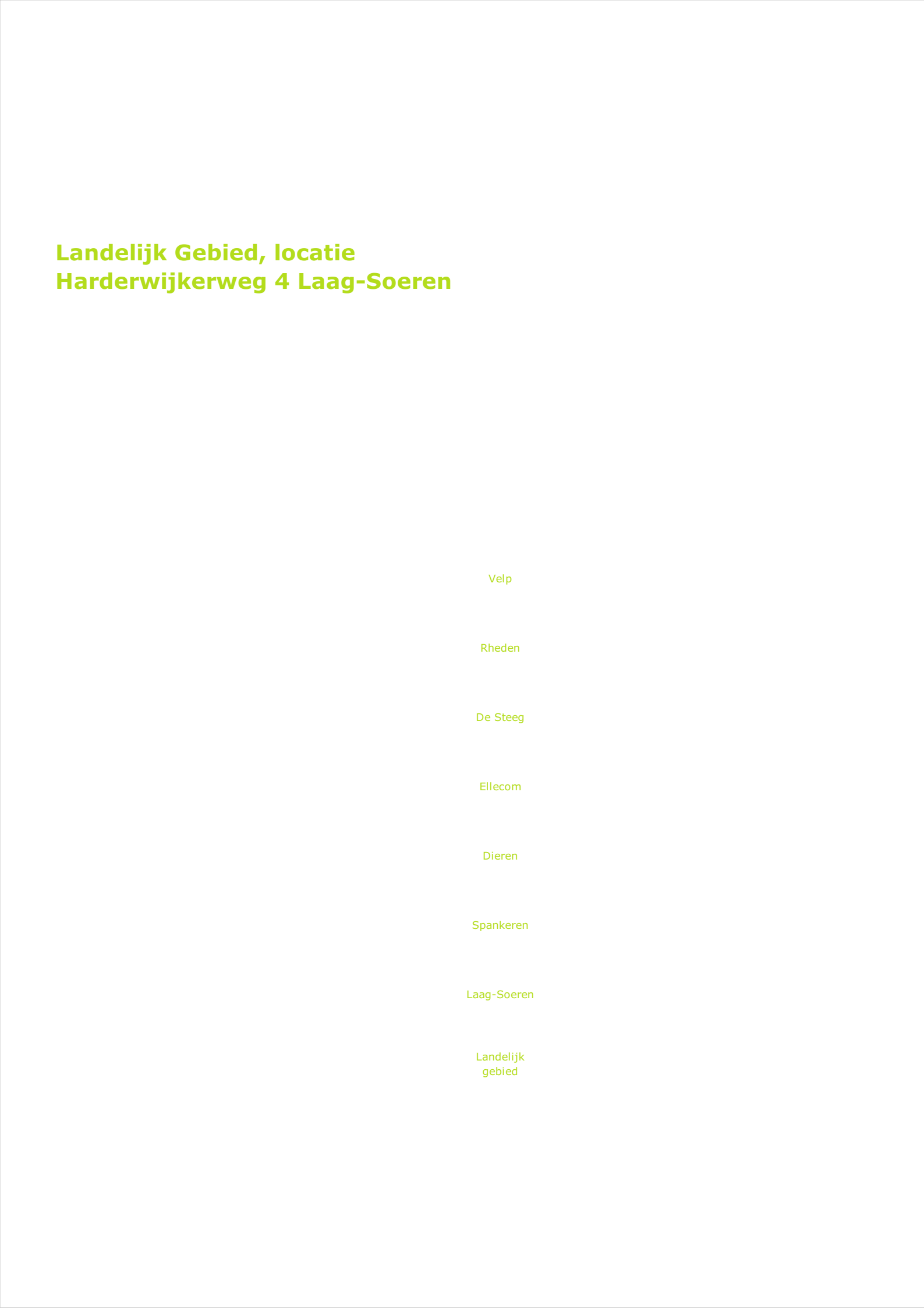
Het vastgestelde bestemmingsplan wordt met inachtneming van de wijzigingen voor beroep ter visie gelegd.

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden

Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren



Landelijk Gebied, locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren

Inhoudsopgave

Bijlagen bij de toelichting **5**

Bijlage 1 **Historische vooronderzoek** **7**

Bijlage 2 **Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai** **21**

Bijlage 3 **Notitie stikstofdepostie** **69**

Bijlage 4 **Quickscan natuuronderzoek** **79**

Bijlage 5 **Akoestisch onderzoek industielawaai** **99**

Bijlage 6 **Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r-beoordeling** **149**

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Historische vooronderzoek

HISTORISCH VOORONDERZOEK
volgens NEN 7525

Harderwijkerweg 63
Laag-Soeren



Datum:	8 november 2021
Adviesbureau:	De Klinker B.V. Verlengde Ooyerhoekseweg 9 7207 BJ Zutphen 0575-517298
Rapportnummer:	K21011131
Opdrachtgever:	Boudewijn B.V.

Auteur:	Paraaf	Gecontroleerd door	Paraaf
R. Linnenbank		N. Looman	

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 2
2 VOORONDERZOEK 3
2.1 Wat is de afbakening onderzoekslocatie 3
2.2 Gegevens onderzoekslocatie 3
2.3 Locatie inspectie 3
2.4 Asbestverdachte dakbedekking 4
2.5 Topografische kaarten 5
2.6 Voorgaande onderzoeken 6
2.7 Omgeving onderzoekslocatie 6
2.8 Bodemkwaliteitskaart 6
2.9 Bodemopbouw en geohydrologie? 7
3 Conclusies 8

Bijlage 1: Ligging onderzoekslocatie
Bijlage 2: Overzicht onderzoekslocatie
Bijlage 3: Checklist vooronderzoek

1 INLEIDING

In opdracht van Boudewijn B.V. is door De Klinker Milieu Adviesbureau een historisch vooronderzoek uitgevoerd conform de NEN 5725 op de locatie Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren.

De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van ruim 2.100 m^2. In bijlage 1 is de regionale ligging opgenomen en bijlage 2 een overzicht van de onderzoekslocatie.

De aanleiding tot het historisch vooronderzoek wordt gevormd door de voorgenomen sloop van een bijgebouw en bestemmingsplanwijziging (van bedrijfsbestemming naar woonbestemming). Het doel van het vooronderzoek is het verzamelen van relevante bodeminformatie over de locatie door het opvragen van informatie bij de opdrachtgever, de eigenaar en de gemeente, het eventueel houden van interviews, het uitvoeren van een terreininspectie en archiefonderzoek. Op basis van deze informatie wordt bepaald of er locaties aanwezig zijn welke verdacht zijn op het voorkomen van bodemverontreiniging en of de bodemkwaliteit zich in voldoende mate leent voor de nieuwe functie.

Het door De Klinker Milieu Adviesbureau gehanteerde kwaliteitssysteem en de toepassing daarvan voldoet aan NEN-EN-ISO 9001 (2008). Tussen De Klinker Milieu Adviesbureau en de opdrachtgever is geen sprake van een relatie die de onafhankelijkheid en integriteit zou kunnen beïnvloeden en/of haar werkzaamheden zou kunnen belemmeren.

In voorliggende rapportage wordt een overzicht gegeven van de resultaten van het uitgevoerde historisch bodemonderzoek. In hoofdstuk 2 worden de tijdens het vooronderzoek verzamelde informatie, de globale bodemopbouw, de geohydrologische gegevens en de hypotheses weergegeven.Tot slot worden de conclusies en aanbevelingen gepresenteerd in hoofdstuk 3.

2 VOORONDERZOEK

Onderstaand wordt de informatie gepresenteerd die tijdens uitvoering van het vooronderzoek is verzameld.

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform NEN 5725 (2017). Hierbij is getracht uit diverse bronnen de voorgeschreven onderzoeksvragen te beantwoorden. In bijlage 3 is de tabel uit de NEN 5740 met de diverse aanleidingen voor bodemonderzoek weergegeven, alsmede een checklist van de verplichte vooronderzoeksaspecten. De gekozen aanleiding van het vooronderzoek is 'Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek' (optie A uit de NEN 5725).

In onderstaande alinea's worden de te beantwoorden onderzoeksvragen weergegeven en beantwoord. Hierbij is (indien van toepassing) tevens de bron van de informatie weergegeven.

2.1 Wat is de afbakening onderzoekslocatie

Voor het vooronderzoek zijn gegevens van zowel de onderzoekslocatie als de direct aangrenzende percelen bekeken. Het perceel is kadastraal bekend als:

- Gemeente Dieren;
- Sectie P;
- Perceelnummers 5161 & 5162.

2.2 Gegevens onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie betreft een perceel aan de Harderwijkerweg te Laag-Soeren (gemeente Rheden). De locatie is gelegen aan de noordwestelijke rand van het dorp. Het perceel heeft thans een bedrijfsbestemming, men is voornemens dit te wijzigen naar een woonbestemming. De locatie bestaat uit een woongedeelte, gedeelte waar bedrijfsmatige activiteiten plaatsvinden, schuur en buitenterrein (tuin, parkeervoorziening en/of opslag). De bedrijfsmatige activiteiten die plaatsvinden op de onderzoekslocatie hebben betrekking op het maken van 'custom made' stickers (met name voor crossmotoren) en in- en verkoop van (oude) auto's/boten. Er worden geen reparaties uitgevoerd aan de motoren of auto's of activiteiten die van invloed op de bodemkwaliteit kunnen zijn. Er vindt met name schoonmaak/poetswerk plaats. De locatie waar de bedrijfsmatige werkzaamheden plaatsvinden beschikt over een vloeistofdichte betonvloer. De directe omgeving van de locatie wordt gekenmerkt door woningen. Aan de westzijde is grondverzetbedrijf Van Eijbergen gesitueerd. In oostelijke richting is op ongeveer 250 meter het Apeldoorns kanaal gesitueerd.

Op de risicokaart explosieven ligt de locatie in een gebied dat niet verdacht is op aanwezigheid van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.

2.3 Locatie inspectie

Op donderdag 4 november 2021 is door de heer R. Linnenbank van de Klinker Milieu Adviesbureau een locatie-inspectie uitgevoerd. Naast een rondleiding heeft er een kort gesprek plaatsgevonden met de huidige bewoners van de locatie. In dit gesprek zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen die kunnen wijzen op mogelijke bodembedreigende activiteiten. De buitenlocatie van het terrein beschikt over een klinkerverharding of is in gebruik als tuin. Inpandig beschikt de locatie, ter plaatse van de plek waar de bedrijfsmatige activiteiten worden uitgevoerd, over een vloeistofdichte betonvloer.

Er zijn geen bijzonderheden aangetroffen die wijzen op het voorkomen van bodembedreigende activiteiten.

Onderstaande foto's tonen de huidige onderzoekslocatie.



Foto 1- buitenterrein



Foto 2 - buitenterrein



Foto 3 - buitenterrein



Foto 4- Tuin



Foto 5 - Tuin



Foto 6 - Terras

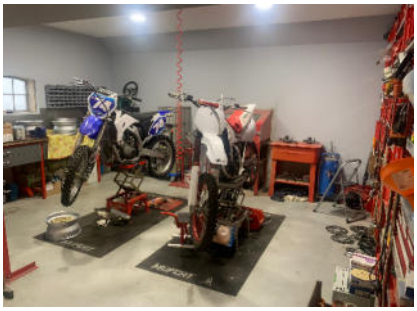


Foto 7 - Binnenzijde locatie



Foto 8 - Binnenzijde locatie



Foto 9 - Binnenzijde locatie

Op de onderzoekslocatie zijn geen (ondergrondse) brandstoftanks bekend[1]. Visueel zijn er geen verdachte activiteiten waargenomen die wijzen op het voorkomen van bodembedreigende zaken.

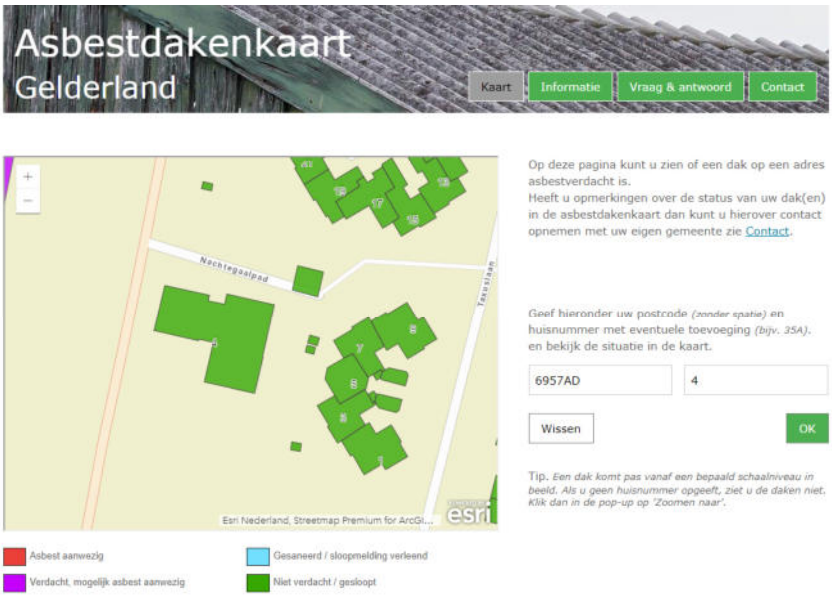
2.4 Asbestverdachte dakbedekking

Door verwering kunnen asbestvezels met het regenwater uitspoelen en op de bodem terecht komen. Als er geen sprake is van een dakgoot en er is geen sprake van een gesloten verharding, kunnen de vezels in de bodem terechtkomen.

Uit gegevens vaan de Asbestdakenkaart Gelderland blijkt dat de aanwezige opstallen op de onderzoekslocatie niet verdacht zijn op asbestverdachte dakbedekking.
Tijdens de locatie-inspectie is dit geverifieerd. De aanwezige opstallen op de onderzoekslocatie zijn bedekt met dakpannen. Er is dus geen sprake van zogenaamde druppelzones vanwege de afwezigheid van asbestverdachte dakbedekking.

Onderstaand de gegevens van de Asbestdakenkaart Gelderland

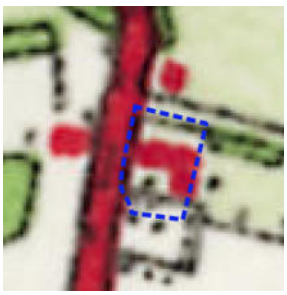
[1] Informatie o.a. afkomstig van www.bodemloket.nl en Bodeminformatiecheck gemeente Rheden

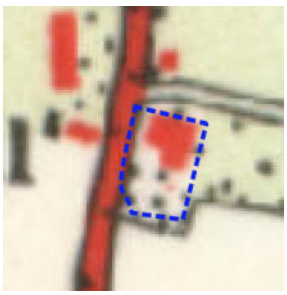


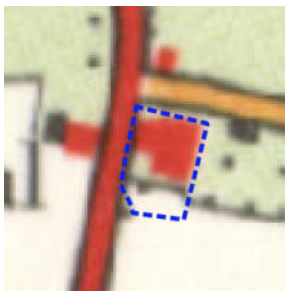
Uitsnede van de Asbestdakenkaart Gelderland voor de locatie Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren

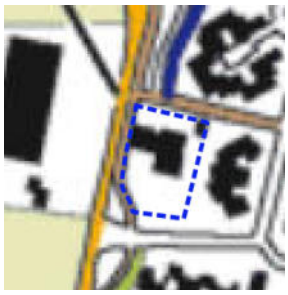
2.5 Topografische kaarten

Op de website www.topotijdreis.nl zijn historische topografische kaarten te zien. Deze zijn voor de huidige onderzoekslocatie bekeken. Op de onderstaande afbeeldingen zijn de topografische kaarten van enkele jaartallen weergegeven van de huidige onderzoekslocatie. De blauwe lijn geeft de huidige onderzoekslocatie weer. Door een minimale verschuiving van de kaartfoto's van Topotijdreis t.o.v. de ingetekende, vaststaande, onderzoekslocatie lijkt de onderzoekslocatie soms iets verschoven.


1935


1962


1970


2010

Op de historische kaarten is waar te nemen dat tussen 1900 en 1935 het perceel bebouwd is. Op de kaarten zijn verder geen bijzonderheden te zien die van invloed kunnen zijn op de bodemkwaliteit. De schuur aan de noordoost zijde is op de historische kaart vanaf 1997 te zien.

2.6 Voorgaande onderzoeken

Van de huidige onderzoekslocatie zijn geen bodemrapportages bekend[2].

2.7 Omgeving onderzoekslocatie

Grenzend aan de onderzoekslocatie zijn de volgende bodemonderzoeken uitgevoerd:

Historisch onderzoek ter plaatse van Dieren Noord-Oost/Nachtegaalspad - Taxuslaan (rapportage opgesteld door Bureau Milieu - Rheden met rapportcode AA027504181 van 27 mei 1987). Gelet op de voorgeschiedenis van het (toekomstig) bouwterrein lijkt verontreiniging niet waarschijnlijk.

Indicatief onderzoek ter plaatse van Nachtegaalspad - Taxuslaan - Dieren (rapportage opgesteld door NIZO Milieudienst, NVD) met rapportcode AA027501218 van 1 juni 1987). Zowel de bovengrond als de ondergrond zijn niet verontreinigd met de onderzochte stoffen. Het grondwater is licht verontreinigd met zink.

Op de locatie Harderwijkerweg 5, de locatie waar grondverzetbedrijf Van Eijbergen gesitueerd is, zijn een aantal nul- of eindsituatieonderzoeken uitgevoerd. Tevens heeft een sanering plaatsgevonden vanwege een sterke verontreiniging met minerale olie boven de interventiewaarde[3].

Gezien de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken en de afstand tot de huidige onderzoekslocatie, wordt niet verwacht dat er zaken vanuit de omgeving de bodemkwaliteit ter plaatse van de huidige onderzoekslocatie beïnvloeden.

2.8 Bodemkwaliteitskaart

De locatie is volgens de bodemkwaliteitskaart regio Arnhem gelegen in deelgebied ‘B8 Overige bebouwing landelijke gemeente’ met de volgende bodemkwaliteitsklassen:
- Ontgravingskwaliteit: AW2000 (boven- en ondergrond)
- Bodemfunctieklasse: Wonen
- Toepassingseis: AW2000 (boven- en ondergrond)
(bron: Bodemkwaliteitskaart regio Arnhem, augustus 2018)

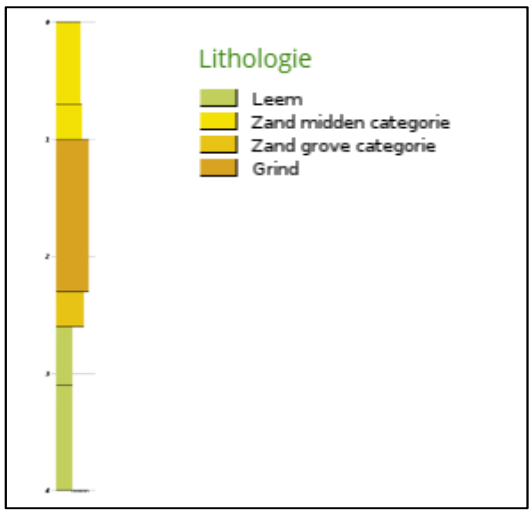
De locatie wordt gekwalificeerd in de Bodeminformatiecheck Rheden als ‘een niet van ernstige bodemverontreiniging verdachte locatie waarop de Nota Bodembeheer van toepassing is’.

De locatie maakt geen onderdeel uit van ‘loodverdachte’ locaties binnen de gemeente Rheden.

[2] Informatie afkomstig van Provincie Gelderland, www.bodemloket.nl en gemeente Rheden
[3] Informatie afkomstig van digitale Omgevingsrapportage Gelderland

2.9 Bodemopbouw en geohydrologie?

Als uitgangspunt voor de bodemsamenstelling en de geohydrologische situatie is boring B33G0613 van het Dinoloket gekozen. Deze boring is in de nabijheid van de locatie uitgevoerd.
De bodemopbouw laat zich globaal als volgt beschrijven:



Regionale bodemopbouw (bron: Dinoloket)

De regionale grondwaterstroming is oostelijk gericht (bron: Atlas Gelderland).

De locatie bevindt zich niet in een gebied waar aanvullende regels gelden in relatie tot grondwaterwinning.

3 CONCLUSIES

In opdracht van Boudewijn B.V. is door De Klinker Milieu Adviesbureau een (historisch) vooronderzoek uitgevoerd conform de NEN 5725 op de locatie Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren.

Uit het vooronderzoek kan het volgende geconcludeerd worden:

- De locatie bestaat uit een woongedeelte, gedeelte waar bedrijfsmatige activiteiten plaatsvinden, schuur en buitenterrein (tuin, parkeervoorziening en/of opslag);
- Het perceel heeft nu een bedrijfsbestemming, de gemeente wil meewerken naar het wijzigen naar een woonbestemming. De bedrijfsmatige activiteiten die plaatsvinden op de onderzoekslocatie hebben betrekking op het maken van ‘custom made’ stickers (met name voor crossmotoren) en in- en verkoop van (oude) auto’s/boten. Er worden geen reparaties uitgevoerd aan de motoren of auto’s of activiteiten die van invloed op de bodemkwaliteit kunnen zijn;.
- De bedrijfsmatige activiteiten vinden plaats op een vloeistofdichte betonvloer;
- Er hebben geen verdachte activiteiten plaatsgevonden in het verleden en tijdens de locatie-inspectie zijn geen bijzonderheden waargenomen;

Samenvattend blijkt uit het vooronderzoek conform de NEN 5725 dat er voor de locatie geen aanleiding is te vermoeden dat sprake is van (een ernstig geval) van bodemverontreiniging. Aanvullend bodemonderzoek binnen de onderzoekslocatie is derhalve niet noodzakelijk. Het terrein is ons inziens op basis van milieuhygiënische kwaliteit geschikt voor het voorgenomen gebruik.

BIJLAGE 1: LIGGING ONDERZOEKSLOCATIE



BIJLAGE 2: OVERZICHT ONDERZOEKSLOCATIE

Bijlage 5



Legenda

onderzoekslocatie

Situatietekening

Projectnummer K21011131
Harderwijkerweg 4 Laag Soeren

de Klinker
Milieu Adviesbureau

BIJLAGE 3: CHECKLIST VOORONDERZOEK

Onderzoeksaspecten bij milieuhygiënisch vooronderzoek

Onderzoeksaspecten		**Aanleiding tot vooronderzoek**						
		A	B	C	D	E	F	G
1. Locatiegegevens	Eigendomssituatie	O	O					
	Hoogteligging					V		
2. Bodemopbouw en geohydrologie	Bodemopbouw	V	V		V	V	V	
	Antropogene lagen in de bodem	V	V	V	V	V	V	V
	Geohydrologie	V	V					
3. Verwachting t.a.v. de bodemkwaliteit	Geval van Ernstige bodemverontreiniging?	V		V	V	V	V	V
	Kwaliteit o.b.v. BKK	V	O	V	V	V	V	V
	O.b.v. uitgevoerde bodemonderzoeken	V	V	V	V	V		V
4. Gebruik en beïnvloeding van de locatie, verdachte situaties, activiteiten, ongewoon voorval	Voormalig	V	O	V	V	V		V
	Huidig	V	V		V	V	V	
	Toekomst		V			O		
	Asbestverdacht	V		V	V	V	V	V
5. Terreinverkenning								
V: Verplicht onderzoeksaspect O: Optioneel								

A) opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek volgens 6.2.1;

B) opstellen hypothese over de aanwezigheid van potentieel bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten bij nul- en eindsituatieonderzoek (Omgevingsvergunning milieu of Activiteitenbesluit, volgens 6.2.2);

C) opstellen hypothese over de bodemkwaliteitsklasse van de ontvangende bodem voorafgaande aan het toepassen van grond of baggerspecie (het Besluit bodemkwaliteit, volgens 6.2.3);

D) opstellen hypothese over de milieuhygiënische kwaliteit ten behoeve van partijkeuring, volgens 6.2.4;

E) opstellen of actualiseren van een bodemkwaliteitskaart (het Besluit bodemkwaliteit, volgens 6.2.5);

F) toetsing gebruik bodemkwaliteitskaarten bij te ontgraven grond en het toepassen van grond (het Besluit bodemkwaliteit, volgens 6.2.6);

G) opstellen hypothese over de bodemkwaliteit bij tijdelijke uitplaatsing en bij overig projectmatig grondverzet ten behoeve van het inschatten van arbeidshygiënische risico's, volgens 6.2.7.

Bijlage 2 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai

ADVIESBUROVANDERBOOM BV sinds 1971

Zaadmarkt 87
7201 DC Zutphen

telefoon
0575-544756

e-mail
info@vanderboomadvies.nl

website
www.vanderboomadvies.nl

KvK 080-44086

kiwa gecertificeerd ISO 9001

Geluidbelasting wegverkeer woningen Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren

Versie 16 december 2021

opdrachtnummer
21-122

datum
16 december 2021

opdrachtgever
Boudewijn bv
Drostlaan 22
6941 AB Didam

auteur
Ad Postma

INHOUDSOPGAVE

bladzijde

INHOUDSOPGAVE I
SAMENVATTING 1
1 INLEIDING 2
2 WETTELIJK KADER 3
2.1 Wet Geluidhinder 3
2.2 Omvang geluidzone 3
2.3 Grenswaarden en hogere waarden 3
2.4 Aftrek Wgh art 110g 4
2.5 Dove gevel 4
2.6 Criteria voor het afwijken van de voorkeursgrenswaarde 4
2.7 30 km/u-wegen 5
2.8 Reken- en meetvoorschrift Geluid 2012 5
3 RESULTATEN 6
3.1 Verkeerscijfers 6
3.2 Rekenmodel 7
3.3 Resultaten 7
4 CONCLUSIES 8
4.1 Toetsing Wet Geluidhinder en hogere waarden 8
4.2 Maatregelen 8
4.3 Hogere waarden 9
4.4 Toetsing geluidbeleid gemeente Rheden 9
4.5 Toets ruimtelijke ordening 9
4.6 Eis geluidwering 9
BIJLAGEN

onderwerp
geluidbelasting

opdrachtnummer
21-122

bestand
21-122r1

bladzijde
pagina i

datum
16 december 2021

SAMENVATTING

In opdracht van Boudewijn bv is een onderzoek ingesteld naar de geluidbelasting door wegverkeer op een locatie aan de Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren. Op de locatie worden drie wooneenheden gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing. De locatie wordt gezien de ligging ten opzichte van de omliggende wegen en bebouwing beschouwd als binnen de bebouwde kom. De toekomstige woningen liggen op ten minste 12 meter uit de as van de Harderwijkerweg en op 33 m uit de as van de Abelenhof binnen de geluidzone van deze wegen. De toekomstige woningen liggen eveneens op ten minste 178 meter uit de as van de Essenhof en op 238 m uit de as van de Kanaalweg binnen de geluidzone van deze wegen.

Gerekend is met een geluidscherm met een hoogte van 2,5 m aan de zuidzijde van de woningen (zie figuur 1 en 2 in Bijlage II). De geluidbelasting door wegverkeer op de Harderwijkerweg bedraagt ten hoogste 59 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt daarmee door wegverkeer op deze weg overschreden. De geluidbelasting door wegverkeer op de overige gezoneerde wegen bedraagt ten hoogste 47 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt daarmee door wegverkeer op deze wegen niet overschreden.

Op de Harderwijkerweg is reeds een wegdek aangebracht dat stiller is dan een standaard wegdek. Het verlagen van de geluidbelasting door het aanbrengen van een nog stiller wegdek op de Harderwijkerweg is niet kosteneffectief. Het verlagen van de maximum snelheid om de geluidbelasting op de woningen terug te brengen is niet mogelijk. De woningen worden aan de zuidzijde afgeschermd met een scherm van 2,5 metere hoogte. De gemeente dient voor de drie woningen een hogere waarde vast te stellen van ten hoogste 59 (rekenpunt 1), 53 (rekenpunt 6) en 53 dB (rekenpunt 10) door wegverkeer op de Harderwijkerweg (conform tabel III.3).

Bij het toetsen of sprake is van een “goede ruimtelijke ordening” is aangesloten bij de toetsingskaders van de Wgh en het gemeentelijk beleid. Aan deze kaders wordt zonder maatregelen voldaan. Alle woningen zijn ten minste voorzien van een geluidluwe gevel op de begane grond en van een geluidluwe buitenruimte.

Er zal voor het aspect geluid sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening als voor de woningen daarnaast wordt voldaan aan de eisen voor de geluidwering conform het Bouwbesluit.

Voor de geluidbelaste gevels, met een geluidbelasting van meer dan 53 dB, zijn geluidwerende voorzieningen nodig. De hoogste geluidbelasting bedraagt 64 dB op de gevel (rekenpunt 1). De benodigde karakteristieke geluidwering $G_{A;k}$ bedraagt dan 31 dB.

1 INLEIDING

In opdracht van Boudewijn bv is een onderzoek ingesteld naar de geluidbelasting door wegverkeer op een locatie aan de Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren. Op de locatie worden drie wooneenheden gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing. De locatie wordt gezien de ligging ten opzichte van de omliggende wegen en bebouwing beschouwd als binnen de bebouwde kom.

De toekomstige woningen liggen op ten minste 12 meter uit de as van de Harderwijkerweg en op 33 m uit de as van de Abelenhof binnen de geluidzone van deze wegen. De toekomstige woningen liggen eveneens op ten minste 178 meter uit de as van de Essenhof en op 238 m uit de as van de Kanaalweg binnen de geluidzone van deze wegen.

Omdat de woningen gerealiseerd worden binnen de geluidzone van één of meer wegen is een akoestisch onderzoek nodig (art 77 Wgh). Het onderzoek maakt deel uit van een RO-procedure voor het komen tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Figuur I.1 geeft een overzicht van de locatie en de omgeving.



Figuur I.1 overzicht locatie.

Een situatieoverzicht is tevens weergegeven in tekening 1 in bijlage I en figuur 1 en 2 in bijlage II.

2 WETTELIJK KADER

Het wettelijk kader voor het berekenen en beoordelen van de geluidbelasting door wegverkeer wordt in grote lijnen bepaald door de Wet Geluidhinder (Wgh), de Wet Ruimtelijke ordening (Wro) en het Reken- en meetvoorschrift Geluid 2012.

2.1 Wet Geluidhinder

Er ligt langs wegen veelal een planologisch aandachtsgebied, de geluidzone. Binnen deze zone biedt de Wet Geluidhinder (Wgh) in een aantal gevallen bescherming tegen verkeerslawaai aan geluidgevoelige bestemmingen. Er ligt geen zone langs 30/km/u-wegen en langs wegen op een woonerf.

2.2 Omvang geluidzone

De breedte van de geluidzone is omschreven in Wgh art 74. En afhankelijk van het aantal rijstroken en van de aard van de omgeving, te weten stedelijk of buitenstedelijk gebied. Binnenstedelijk gebied is het gebied binnen de bebouwde kom, buitenstedelijk gebied is het gebied buiten de bebouwde kom. De zone langs een auto(snel)weg is echter altijd buitenstedelijk gebied, ongeacht of deze zone binnen of buiten de bebouwde kom ligt. Tabel II.1 geeft de breedte van de geluidzone voor de verschillende situaties.

TABEL II.1: Breedte van de geluidzone vanaf de as van de weg (Wgh art 74)

Aantal rijstroken	Binnen de bebouwde kom	Buiten de bebouwde kom en langs auto(snel)weg
1 of 2 rijstroken	200 meter	250 meter
3 of 4 rijstroken	350 meter	400 meter
5 of meer rijstroken	350 meter	600 meter

2.3 Grenswaarden en hogere waarden

Het beschermingsniveau voor nieuwe geluidgevoelige objecten is beschreven in de Wet Geluidhinder en in het Besluit Geluidhinder. De voorkeursgrenswaarde voor de geluidbelastingbedraagt 48 dB op de gevels van de woning t.g.v. een weg (Wgh art 82) en eveneens 48 dB op ander geluidgevoelige gebouwen (Bgh art 3.1).

Het bevoegd gezag kan van dit beschermingsniveau afwijken door voor woningen een hogere waarde vast te stellen tot ten hoogste de maximale ontheffingswaarde (Wgh art 83), zoals gegeven in tabel II.2.

TABEL II.2: Maximale ontheffingswaarde op nieuwe woningen langs wegen (Wgh art 83)		
Gebouw	Binnen de bebouwde kom	Buiten de bebouwde kom en langs auto(snel)weg
Woning	63 dB	53 dB
Agrarische woning	63 dB	58 dB
Vervangende nieuwbouw	68 dB	58 dB / 63 dB[1]

1 63 dB langs auto(snel)wegen binnen de bebouwde kom

De maximale ontheffingswaarden voor overige geluidgevoelige objecten bedragen (Bgh art 3.2) 53 dB buiten de bebouwde kom en 63 dB binnen de bebouwde kom. Voor geluidgevoelige terreinen bedraagt de maximale ontheffingswaarde 53 dB.

Een hogere waarde mag alleen worden vastgesteld als maatregelen om de geluidbelasting tot 48 dB te beperken onvoldoende doeltreffend zijn of als deze maatregelen ernstige bezwaren hebben van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard (Wgh art 110-a).

2.4 Aftrek Wgh art 110g

In verband met het in de toekomst naar verwachting stiller worden van het verkeer mag bij het bepalen van hogere waarde, een aftrek worden toegepast (Wgh art 110g). De tijdelijke aftrek bedraagt, conform art. 3.4 van het Reken en Meetvoorschrift Geluid 2012, 5 dB bij wegen met een snelheid voor lichte voertuigen lager dan 70 km/u. Bij wegen met een snelheid van 70 km./u of meer bedraagt de aftrek:

- 3 dB indien de geluidbelasting 56 dB bedraagt,
- 4 dB indien de geluidbelasting 57 dB bedraagt
- 2 dB bij alle overige geluidbelastingen.

2.5 Dove gevel

De geluidbelasting wordt bepaald op de gevel van een woning. Een uitzondering daarop vormt de zgn. dove gevel van een woning. Volgens de Wgh wordt onder een gevel niet verstaan een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidbelasting van die constructie en 33 dB, alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidgevoelige ruimte.

2.6 Criteria voor het afwijken van de voorkeursgrenswaarde

De gemeente Rheden heeft de criteria voor het afwijken van de voorkeursgrenswaarde vastgelegd in de “Nota hogere Wet geluidhinder Rheden 2015” van 27 april 2015.

2.7 30 km/u-wegen

Wegen op woonerven en 30 km/u-wegen hebben geen geluidzone. De geluidbelasting door wegverkeer op deze wegen wordt dan ook formeel niet getoetst aan de grenswaarden uit de Wgh. De geluidbelasting ten gevolge van deze wegen kan echter wel van belang zijn bij de beoordeling of sprake is van een “goede ruimtelijke ordening”, bijvoorbeeld bij drukke 30 km/u-wegen.

2.8 Reken- en meetvoorschrift Geluid 2012

De geluidbelasting op de gevels van geluidgevoelige bestemmingen wordt bepaald volgens de voorschriften uit het Reken- en Meetvoorschrift Geluid 2012. De rekenmethode is gebaseerd op het berekenen van de geluidemissie (afhankelijk van het aantal en type voertuigen, het soort wegdek, de rijsnelheid en enkele correctiefactoren) en het bepalen van de geluidoverdracht tussen de weg en het immissiepunt (woninggevel).

De geluidbelasting wordt berekend in hoofdstuk 3.

3 RESULTATEN

3.1 Verkeerscijfers

Bij het berekenen van de geluidbelasting wordt uitgegaan van de verkeersintensiteit in de toekomstige situatie.

De weg- en verkeersgegevens van de meest nabijgelegen wegvakken van de wegen in de omgeving zijn weergegeven in tabel III.1 en III.2 weergegeven. De verkeersgegevens van alle wegvakken zijn opgenomen in bijlage II. Bij de berekeningen is uitgegaan van het RVMK van de regio Arnhem versie april 2020 voor 2029_hoog zoals aangeleverd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem. Voor het zichtjaar 2031 zijn de gegevens voor 2029 uit het model opgehoogd met 1% autonome groei per jaar.

TABEL III.1: overzicht weg- en verkeersgegevens		
Omschrijving	Harderwijkerweg	Abelenhof/Essenhof
- etmaalintensiteit jaar 2029	4916	2728
- etmaalintensiteit jaar 2031	5015	2783
- daguurintensiteit [%]	6,90	7,00
- avonduurintensiteit [%]	3,10	2,58
- nachtuurintensiteit [%]	0,90	0,71
- perc. lichte mvt dag/avond/nacht [%]	95,94/95,64/95,60	96,42/97,00/94,30
- perc. middelzware mvt dag/avond/nacht [%]	3,41/3,24/3,25	2,83/2,39/3,61
- perc. zware mvt dag/avond/nacht [%]	0,65/1,14/1,15	0,75/0,60/2,09
- rijsnelheid [km/uur]	60	50
- type wegdek	SMA-NL8	Referentie
- obstakel binnen 100 m	Nee	Nee
- rotonde	Nee	Nee

TABEL III.2: overzicht weg- en verkeersgegevens	
Omschrijving	Kanaalweg
- etmaalintensiteit jaar 2029	7061
- etmaalintensiteit jaar 2031	7204
- daguurintensiteit [%]	6,59
- avonduurintensiteit [%]	3,41
- nachtuurintensiteit [%]	0,91
- perc. lichte mvt dag/avond/nacht [%]	86,80/86,30/85,45
- perc. middelzware mvt dag/avond/nacht [%]	8,66/7,60/5,92
- perc. zware mvt dag/avond/nacht [%]	4,53/6,09/8,63
- rijsnelheid [km/uur]	80
- type wegdek	Dunne deklagen B
- obstakel binnen 100 m	Nee
- rotonde	Nee

3.2 Rekenmodel

De op de geplande woningen invallende geluidbelasting is bepaald met een rekenmodel, volgens het Reken- en Meetvoorschrift Geluid 2012 In deze situatie is binnen de randvoorwaarden gebruik gemaakt van rekenmethode II.

3.3 Resultaten

Tabel III.3 geeft voor de Harderwijkerweg een overzicht van de berekende invallende geluidbelasting Lden in 2031, na aftrek van 5 dB ex art 110g Wgh. Gerekend is met een geluidscherm met een hoogte van 2,5 m aan de zuidzijde van de woningen (zie figuur 1 en 2 in Bijlage II). Gegeven is de geluidbelasting in de rekenpunten met een geluidbelasting van meer dan 48 dB na aftrek.

TABEL III.3: overzicht berekende invallende geluidbelasting Lden (dB) tgv de Harderwijkerweg na aftrek van 5 dB

Punt	gevel	1,5 m	4,5 m
1	Westgevel	59	59
2	Noordgevel	54	55
3	Noordgevel	50	51
4	Zuidgevel	47	55
5	Zuidgevel	50	53
6	Westgevel	50	53
7	Zuidgevel	48	50
10	Westgevel	52	53

De geluidbelasting door de overige gezoneerde wegen ligt in alle rekenpunten beneden de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

Tabel III.4 geeft voor alle wegen samen, een overzicht van de berekende invallende geluidbelasting Lden in 2031, zonder aftrek. Gegeven is de geluidbelasting in de rekenpunten met een geluidbelasting van meer dan 53 dB zonder aftrek.

TABEL III.4: overzicht berekende invallende geluidbelasting Lden (dB) tgv alle wegen zonder aftrek

Punt	gevel	1,5 m	4,5 m
1	Westgevel	64	64
2	Noordgevel	59	60
3	Noordgevel	55	56
4	Zuidgevel	60	60
5	Zuidgevel	59	60
6	Westgevel	59	60
7	Zuidgevel	55	57
10	Westgevel	57	58

De invoergegevens in het model en de rekenresultaten zijn opgenomen in bijlage II.

4 CONCLUSIES

4.1 Toetsing Wet Geluidhinder en hogere waarden

De geluidbelasting door wegverkeer op de Harderwijkerweg bedraagt ten hoogste 59 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt daarmee door wegverkeer op deze weg overschreden.

De geluidbelasting door wegverkeer op de overige gezoneerde wegen bedraagt ten hoogste 47 dB na aftrek van 5 dB ex art 110-g Wgh. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt daarmee door wegverkeer op deze wegen niet overschreden.

4.2 Maatregelen

Hieronder zijn maatregelen beschreven om zo mogelijk de geluidbelasting ten gevolge van de Harderwijkerweg tot de voorkeursgrenswaarde te doen afnemen.

Maatregelen aan de bron: stil asfalt

De Harderwijkerweg is voorzien van een SMA-NI8 wegdek. Dit wegdek heeft een geluidreductie van ca. 1,4 dB ten opzichte van een standaard wegdek.

Door het toepassen van een stiller wegdek op de Harderwijkerweg zou de geluidbelasting met nog enkele dB's afnemen. Het vervangen van een wegdek is een taak van de wegbeheerder. Het wegdek moet over een lengte van ca. 200 meter worden vervangen door een stil wegdek met een geluidreductie van ten minste 4 dB. De kosten van een dunne deklaag in de situatie van groot onderhoud bedragen ca. € 26,-- /m^2 (prijspeil 2005, bron: RWS: Advies dunne deklagen op niet-autosnelwegen (2007)). De kosten voor aanleg van een stil wegdek op de Harderwijkerweg bedragen daarmee ca. € 32.200,-- voor een weglengte van ca. 200 meter (bij een breedte van 6 meter). Hierin zijn de meerkosten voor extra onderhoud niet meegenomen. Wellicht dat ook meerkosten ontstaan door de geringe weglengte die wordt vervangen. Diverse gemeenten en provincies geven aan dat zeer terughoudend wordt omgegaan met de aanleg van stil asfalt waar het gaat om korte weglengtes, omdat daarbij verschillende onderhoudsproblemen ontstaan (met name op overgangen stil en gewoon asfalt). Ook Rijkswaterstaat gaat bij het vervangen van het wegdek als bronmaatregel uit van een minimum weglengte van ca. 500 meter.

Gezien de kosten van stil asfalt en de problemen met onderhoud van stille wegdekken met een korte weglengte is deze oplossing voor het terugdringen van de geluidbelasting op deze locatie niet kosteneffectief. Bovendien wordt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB door deze maatregel niet bereikt.

Maatregelen aan de bron: verlagen van de maximumsnelheid
De maximumsnelheid op de Harderwijkerweg bedraagt 60 km/uur. Gezien het doorgaande karakter van deze weg ligt het niet voor de hand de snelheid verder terug te brengen.

Afscherming met een geluidscherm
De locatie wordt aan de zuidzijde voorzien van een afscherming met een hoogte van 2,5 meter en een lengte van 10,5 meter. Hierdoor ontstaan aan de zuidzijde op de begane grond (in rekenpunt 4) een geluidluwe gevel en een geluidluwe buitenruimte.

De aanleg van een hoger geluidsscherm op het eigen terrein ten behoeve van het terugbrengen van de geluidbelasting van de Harderwijkerweg op de verdieping van de woning is stedenbouwkundig niet haalbaar.

4.3 Hogere waarden

Op de Harderwijkerweg is reeds een wegdek aangebracht dat stiller is dan een standaard wegdek. Het verlagen van de geluidbelasting door het aanbrengen van een nog stiller wegdek op de Harderwijkerweg is niet kosteneffectief. Het verlagen van de maximum snelheid om de geluidbelasting op de woningen terug te brengen is niet mogelijk. De woningen worden aan de zuidzijde afgeschermd met een scherm van 2,5 meter hoogte. De gemeente dient voor de drie woningen een hogere waarde vast te stellen van ten hoogste 59 (rekenpunt 1), 53 (rekenpunt 6) en 53 dB (rekenpunt 10) door wegverkeer op de Harderwijkerweg (conform tabel III.3).

4.4 Toetsing geluidbeleid gemeente Rheden

Wel kan worden voldaan aan het hogere waarden beleid van de gemeente Rheden voor inbreidingslocaties. Alle woningen zijn ten minste voorzien van een geluidluwe gevel op de begane grond en van een geluidluwe buitenruimte.

4.5 Toets ruimtelijke ordening

Bij het toetsen of sprake is van een “goede ruimtelijke ordening” is aangesloten bij de toetsingskaders van het gemeentelijk beleid als hierboven omschreven. Aan deze kaders kan worden voldaan. Er zal voor het aspect geluid sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening als voor de woning daarnaast wordt voldaan aan de eisen voor de geluidwering conform het Bouwbesluit.

4.6 Eis geluidwering

Volgens het Bouwbesluit moet de zgn. karakteristieke geluidwering $G_{A;k}$ van de uitwendige scheidingsconstructie van een verblijfsgebied in een woning ten minste gelijk zijn aan de invallende geluidbelasting verminderd met 33 dB; voor verblijfsruimten gelden 2 dB lagere waarden voor de geluidwering $G_{A;k}$. De voorschriften hebben tot doel de geluidbelasting binnenshuis in de verblijfsgebieden van een woning te beperken tot 33 dB.

Bij het bepalen van de benodigde geluidwering mag geen aftrek plaatsvinden ex. artikel 110-g Wgh. Voor de geluidbelaste gevels, met een geluidbelasting van meer dan 53 dB, zijn geluidwerende voorzieningen nodig. Tabel III.4 geeft een overzicht van de berekende invallende geluidbelasting Lden in 2031 zonder aftrek. Deze bedraagt ten hoogste 64 dB op de hoogst geluidbelaste gevel (rekenpunt 1). De benodigde karakteristieke geluidwering $G_{A;k}$ bedraagt dan 31 dB.

Voor geluidluwe geveldelen met een geluidbelasting van ten hoogste 53 dB zonder aftrek zijn geen voorzieningen noodzakelijk. De benodigde karakteristieke geluidwering $G_{A;k}$ bedraagt dan 20 dB. Dit is de minimale waarde conform het Bouwbesluit.

A.D. Postma.

Bijlage I

Tekeningen

opdrachtnummer

21-122

datum

16 december 2021

Tekening nr	versiedatum
1	Juni 2021

opdrachtgever

Boudewijn bv

Drostlaan 22

6941 AB Didam

auteur

Ad Postma

Tekening 1		
schaal 1:-		
Project-nummer : 21-122		
versie : juni 2021		

Situatie overzicht



Bijlage II

Invoergegevens rekenmodel

en rekenresultaten

opdrachtnummer

21-122

datum

16 december 2021

Reken\info-Blad nr	versiedatum
Figuur 1 - 2	December 2021
Berekeningen	Juni/dec 2021

opdrachtgever

Boudewijn bv
Drostlaan 22
6941 AB Didam

auteur

Ad Postma

Figuur 1 Bijlage II december 2021
rekenmodel wegverkeer



Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer, [versie van Gebied - model met afscherming] , Geomilieu V2021.1 Licentiehouder: Akoestisch adviesburo van der Boom bv

Adviesburo Van der Boom bv Zutphen

21-122 Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren

Figuur 2 Bijlage II december 2021

detail rekenmodel wegverkeer



Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer, [versie van Gebied - model met afscherming] , Geomilieu V2021.1 Licentiehouder: Akoestisch adviesburo van der Boom bv

Rapport: Resultatentabel
Model: model met afscherming
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Harderwijkerweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	westgevel	203153,15	453468,17	1,50	59,00	55,63	48,51	59,17
01_B	westgevel	203153,15	453468,17	4,50	58,96	55,60	48,48	59,14
02_A	noordgevel	203157,72	453473,20	1,50	54,67	51,28	44,16	54,83
02_B	noordgevel	203157,72	453473,20	4,50	54,87	51,48	44,36	55,03
03_A	noordgevel	203174,81	453470,67	1,50	49,68	46,29	39,17	49,84
03_B	noordgevel	203174,81	453470,67	4,50	51,03	47,63	40,51	51,19
04_A	zuidgevel	203154,95	453460,10	1,50	47,04	44,02	36,99	47,42
04_B	zuidgevel	203154,95	453460,10	4,50	54,99	51,70	44,59	55,21
05_A	zuidgevel	203162,43	453458,38	1,50	49,40	46,29	39,24	49,73
05_B	zuidgevel	203162,43	453458,38	4,50	52,48	49,30	42,23	52,77
06_A	westgevel	203163,78	453452,93	1,50	50,07	46,96	39,91	50,40
06_B	westgevel	203163,78	453452,93	4,50	52,86	49,68	42,61	53,15
07_A	zuidgevel	203169,98	453445,87	1,50	47,79	44,70	37,65	48,13
07_B	zuidgevel	203169,98	453445,87	4,50	49,28	46,21	39,17	49,63
08_A	oostgevel	203180,34	453463,24	1,50	36,48	33,15	26,05	36,68
08_B	oostgevel	203180,34	453463,24	4,50	37,91	34,58	27,48	38,11
09_A	oostgevel	203177,32	453450,10	1,50	33,57	30,56	23,54	33,96
09_B	oostgevel	203177,32	453450,10	4,50	35,16	32,15	25,13	35,55
10_A	westgevel	203167,98	453470,91	1,50	52,20	48,81	41,69	52,36
10_B	westgevel	203167,98	453470,91	4,50	53,00	49,60	42,49	53,16

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model met afscherming
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Abelenlaan
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	westgevel	203153,15	453468,17	1,50	34,19	29,78	24,59	34,43
01_B	westgevel	203153,15	453468,17	4,50	35,75	31,33	26,17	35,99
02_A	noordgevel	203157,72	453473,20	1,50	18,87	14,47	9,27	19,11
02_B	noordgevel	203157,72	453473,20	4,50	19,52	15,11	9,93	19,76
03_A	noordgevel	203174,81	453470,67	1,50	3,04	-1,44	-6,29	3,36
03_B	noordgevel	203174,81	453470,67	4,50	3,99	-0,51	-5,31	4,32
04_A	zuidgevel	203154,95	453460,10	1,50	40,93	36,52	31,32	41,16
04_B	zuidgevel	203154,95	453460,10	4,50	42,78	38,37	33,20	43,03
05_A	zuidgevel	203162,43	453458,38	1,50	39,75	35,34	30,16	39,99
05_B	zuidgevel	203162,43	453458,38	4,50	41,82	37,41	32,26	42,07
06_A	westgevel	203163,78	453452,93	1,50	39,53	35,12	29,94	39,77
06_B	westgevel	203163,78	453452,93	4,50	41,46	37,05	31,89	41,71
07_A	zuidgevel	203169,98	453445,87	1,50	44,98	40,58	35,36	45,21
07_B	zuidgevel	203169,98	453445,87	4,50	46,71	42,30	37,10	46,94
08_A	oostgevel	203180,34	453463,24	1,50	39,10	34,70	29,47	39,33
08_B	oostgevel	203180,34	453463,24	4,50	41,14	36,74	31,52	41,37
09_A	oostgevel	203177,32	453450,10	1,50	42,30	37,90	32,66	42,53
09_B	oostgevel	203177,32	453450,10	4,50	44,15	39,75	34,53	44,38
10_A	westgevel	203167,98	453470,91	1,50	17,66	13,22	8,18	17,93
10_B	westgevel	203167,98	453470,91	4,50	23,16	18,72	13,71	23,45

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model met afscherming
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Essenhof
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	westgevel	203153,15	453468,17	1,50	5,77	1,26	-3,50	6,11
01_B	westgevel	203153,15	453468,17	4,50	7,35	2,84	-1,89	7,70
02_A	noordgevel	203157,72	453473,20	1,50	-5,75	-10,27	-14,95	-5,39
02_B	noordgevel	203157,72	453473,20	4,50	-4,72	-9,26	-13,88	-4,35
03_A	noordgevel	203174,81	453470,67	1,50	7,02	2,50	-2,17	7,39
03_B	noordgevel	203174,81	453470,67	4,50	8,03	3,49	-1,14	8,40
04_A	zuidgevel	203154,95	453460,10	1,50	12,79	8,28	3,55	13,14
04_B	zuidgevel	203154,95	453460,10	4,50	17,42	12,95	8,07	17,74
05_A	zuidgevel	203162,43	453458,38	1,50	11,70	7,22	2,38	12,02
05_B	zuidgevel	203162,43	453458,38	4,50	17,49	13,04	8,06	17,78
06_A	westgevel	203163,78	453452,93	1,50	7,17	2,68	-2,15	7,49
06_B	westgevel	203163,78	453452,93	4,50	13,82	9,38	4,35	14,10
07_A	zuidgevel	203169,98	453445,87	1,50	12,42	7,91	3,19	12,77
07_B	zuidgevel	203169,98	453445,87	4,50	13,95	9,43	4,74	14,31
08_A	oostgevel	203180,34	453463,24	1,50	11,37	6,87	2,11	11,71
08_B	oostgevel	203180,34	453463,24	4,50	12,67	8,15	3,46	13,03
09_A	oostgevel	203177,32	453450,10	1,50	12,81	8,31	3,57	13,16
09_B	oostgevel	203177,32	453450,10	4,50	13,97	9,45	4,76	14,33
10_A	westgevel	203167,98	453470,91	1,50	7,34	2,84	-1,90	7,69
10_B	westgevel	203167,98	453470,91	4,50	9,49	4,97	0,30	9,86

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model met afscherming
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Kanaalweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	westgevel	203153,15	453468,17	1,50	18,69	16,07	10,71	19,89
01_B	westgevel	203153,15	453468,17	4,50	20,87	18,26	12,90	22,08
02_A	noordgevel	203157,72	453473,20	1,50	26,53	23,87	18,47	27,69
02_B	noordgevel	203157,72	453473,20	4,50	28,18	25,53	20,13	29,35
03_A	noordgevel	203174,81	453470,67	1,50	23,98	21,34	15,95	25,16
03_B	noordgevel	203174,81	453470,67	4,50	26,63	23,99	18,61	27,81
04_A	zuidgevel	203154,95	453460,10	1,50	18,50	15,89	10,54	19,71
04_B	zuidgevel	203154,95	453460,10	4,50	20,53	17,92	12,56	21,74
05_A	zuidgevel	203162,43	453458,38	1,50	16,65	14,03	8,68	17,86
05_B	zuidgevel	203162,43	453458,38	4,50	18,57	15,96	10,60	19,78
06_A	westgevel	203163,78	453452,93	1,50	17,35	14,74	9,38	18,56
06_B	westgevel	203163,78	453452,93	4,50	20,37	17,74	12,37	21,56
07_A	zuidgevel	203169,98	453445,87	1,50	18,82	16,21	10,86	20,03
07_B	zuidgevel	203169,98	453445,87	4,50	20,99	18,38	13,03	22,20
08_A	oostgevel	203180,34	453463,24	1,50	21,92	19,30	13,95	23,13
08_B	oostgevel	203180,34	453463,24	4,50	24,56	21,93	16,57	25,76
09_A	oostgevel	203177,32	453450,10	1,50	22,07	19,45	14,10	23,28
09_B	oostgevel	203177,32	453450,10	4,50	24,57	21,94	16,58	25,77
10_A	westgevel	203167,98	453470,91	1,50	17,33	14,71	9,36	18,54
10_B	westgevel	203167,98	453470,91	4,50	19,19	16,57	11,22	20,40

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model met afscherming
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	westgevel	203153,15	453468,17	1,50	64,01	60,64	53,53	64,18
01_B	westgevel	203153,15	453468,17	4,50	63,98	60,61	53,51	64,16
02_A	noordgevel	203157,72	453473,20	1,50	59,68	56,29	49,17	59,84
02_B	noordgevel	203157,72	453473,20	4,50	59,88	56,49	49,37	60,04
03_A	noordgevel	203174,81	453470,67	1,50	54,69	51,30	44,18	54,85
03_B	noordgevel	203174,81	453470,67	4,50	56,03	52,64	45,53	56,19
04_A	zuidgevel	203154,95	453460,10	1,50	52,99	49,73	43,04	53,35
04_B	zuidgevel	203154,95	453460,10	4,50	60,25	56,89	49,90	60,46
05_A	zuidgevel	203162,43	453458,38	1,50	54,85	51,63	44,75	55,17
05_B	zuidgevel	203162,43	453458,38	4,50	57,84	54,58	47,65	58,13
06_A	westgevel	203163,78	453452,93	1,50	55,44	52,24	45,32	55,76
06_B	westgevel	203163,78	453452,93	4,50	58,16	54,91	47,96	58,44
07_A	zuidgevel	203169,98	453445,87	1,50	54,62	51,12	44,67	54,92
07_B	zuidgevel	203169,98	453445,87	4,50	56,20	52,70	46,27	56,51
08_A	oostgevel	203180,34	453463,24	1,50	46,03	42,05	36,14	46,25
08_B	oostgevel	203180,34	453463,24	4,50	47,87	43,85	38,02	48,10
09_A	oostgevel	203177,32	453450,10	1,50	47,87	43,67	38,19	48,12
09_B	oostgevel	203177,32	453450,10	4,50	49,69	45,48	40,04	49,95
10_A	westgevel	203167,98	453470,91	1,50	57,20	53,81	46,69	57,36
10_B	westgevel	203167,98	453470,91	4,50	58,00	54,61	47,49	58,16

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250
03	woning 3 NL.TOP10NL.117725489	9,98	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
02	woning 2 NL.TOP10NL.117725489	5,50	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
02	woning 2 NL.TOP10NL.117725489	9,98	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
01	woning 1 NL.TOP10NL.117725489	9,98	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101285702	7,22	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101281756	8,72	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101276698	6,96	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101281107	8,44	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101281066	11,13	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101283060	8,95	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101285607	6,21	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101281698	7,83	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282408	8,45	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101277394	7,47	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117729101	7,03	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117724865	10,33	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117722868	9,35	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117722869	9,09	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117722870	8,56	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117724864	10,10	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725490	8,23	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725492	8,58	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725493	10,58	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725495	10,29	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725497	10,09	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101281669	6,05	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101283278	8,60	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101279878	8,43	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101280591	8,37	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101276969	13,46	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101279963	5,78	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117722867	5,09	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101276016	7,13	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282518	15,84	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101279042	8,68	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
03	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
02	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
02	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
01	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250
	NL.TOP10NL.101277565	10,19	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101284729	5,14	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101285489	8,51	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101276489	6,53	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101276456	8,64	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282301	6,44	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101283031	7,81	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282069	8,55	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282079	10,51	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101280715	8,87	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101285454	19,55	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282203	7,27	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101281799	10,52	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101285152	10,00	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117722871	8,54	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101285697	8,09	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.125036224	7,03	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101283165	9,66	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101283185	10,17	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101283205	13,32	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101283208	9,33	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101281793	9,24	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725491	6,78	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101277223	12,61	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117728869	9,33	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101284341	15,13	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.121125494	17,18	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.121125369	17,16	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725494	10,34	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725496	10,28	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117725498	9,91	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.125036345	10,50	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.125036346	13,81	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101283094	9,38	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101276047	7,04	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250
	NL.TOP10NL.101280092	8,49	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101280696	12,65	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282598	13,78	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101280899	7,18	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117720371	10,46	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117724869	13,25	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101279720	7,60	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282433	10,08	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.117724867	6,72	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101281052	5,00	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101284159	8,50	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101284224	13,34	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282164	10,15	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282179	10,58	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101282429	9,52	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101279810	9,79	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101279937	16,03	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101279938	12,23	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101279996	6,63	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80
	NL.TOP10NL.101280432	6,63	0,00	Relatief					0	0	0	0 dB	False	0,80	0,80	0,80

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
01	westgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
02	noordgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
03	noordgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
04	zuidgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
05	zuidgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
06	westgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
07	zuidgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
08	oostgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
09	oostgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
10	westgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))
Harderwijk	Harderwijkerweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W4b	60	60	60	--	60	60	60
Harderwijk	Harderwijkerweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W4b	60	60	60	--	60	60	60
Harderwijk	Harderwijkerweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W4b	60	60	60	--	60	60	60
Harderwijk	Harderwijkerweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	60	60	60	--	60	60	60
Harderwijk	Harderwijkerweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W4b	50	50	50	--	50	50	50
Harderwijk	Harderwijkerweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W4b	60	60	60	--	60	60	60
N786 - Kan	N786 - Kanaalweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W12	80	80	80	--	80	80	80
N786 - Kan	N786 - Kanaalweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W12	80	80	80	--	80	80	80
Abelenlaan	Abelenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W4b	50	50	50	--	50	50	50
Abelenlaan	Abelenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Abelenlaan	Abelenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W4b	50	50	50	--	50	50	50
Abelenlaan	Abelenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Abelenlaan	Abelenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Abelenlaan	Abelenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50
Abelenlaan	Abelenlaan	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	50	50	50	--	50	50	50
Essenhof	Essenhof	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	50	50	50	--	50	50	50
Essenhof	Essenhof	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	50	50	50	--	50	50	50

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)
Harderwijk	--	60	60	60	--	60	60	60	--	4359,00	6,90	3,10	0,60	--	--	--
Harderwijk	--	60	60	60	--	60	60	60	--	5015,00	6,90	3,10	0,60	--	--	--
Harderwijk	--	60	60	60	--	60	60	60	--	6253,00	6,52	3,85	0,79	--	--	--
Harderwijk	--	60	60	60	--	60	60	60	--	6253,00	6,52	3,85	0,79	--	--	--
Harderwijk	--	50	50	50	--	50	50	50	--	6253,00	6,52	3,85	0,79	--	--	--
Harderwijk	--	60	60	60	--	60	60	60	--	4359,00	6,90	3,10	0,60	--	--	--
N786 - Kan	--	80	80	80	--	80	80	80	--	7614,00	6,59	3,41	0,91	--	--	--
N786 - Kan	--	80	80	80	--	80	80	80	--	7204,00	6,59	3,41	0,91	--	--	--
Abelenlaan	--	50	50	50	--	50	50	50	--	2783,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Abelenlaan	--	50	50	50	--	50	50	50	--	2783,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Abelenlaan	--	50	50	50	--	50	50	50	--	2783,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Abelenlaan	--	50	50	50	--	50	50	50	--	2783,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Abelenlaan	--	50	50	50	--	50	50	50	--	2783,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Abelenlaan	--	50	50	50	--	50	50	50	--	2783,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Essenhof	--	50	50	50	--	50	50	50	--	2783,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--
Essenhof	--	50	50	50	--	50	50	50	--	2783,00	7,00	2,58	0,71	--	--	--

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%MR(N)	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)
Harderwijk	--	--	95,87	95,60	95,47	--	3,55	3,38	3,51	--	0,58	1,02	1,02	--	--	--	--	--	288,35	129,18
Harderwijk	--	--	95,94	95,62	95,60	--	3,41	3,24	3,25	--	0,65	1,14	1,15	--	--	--	--	--	331,99	148,66
Harderwijk	--	--	95,34	96,62	96,63	--	3,71	2,57	2,61	--	0,95	0,81	0,75	--	--	--	--	--	388,70	232,60
Harderwijk	--	--	95,34	96,62	96,63	--	3,71	2,57	2,61	--	0,95	0,81	0,75	--	--	--	--	--	388,70	232,60
Harderwijk	--	--	95,34	96,62	96,63	--	3,71	2,57	2,61	--	0,95	0,81	0,75	--	--	--	--	--	388,70	232,60
Harderwijk	--	--	95,87	95,60	95,47	--	3,55	3,38	3,51	--	0,58	1,02	1,02	--	--	--	--	--	288,35	129,18
N786 - Kan	--	--	86,89	86,46	85,70	--	8,77	7,71	6,02	--	4,34	5,84	8,28	--	--	--	--	--	435,98	224,48
N786 - Kan	--	--	86,80	86,30	85,45	--	8,66	7,60	5,92	--	4,53	6,09	8,63	--	--	--	--	--	412,08	212,00
Abelenlaan	--	--	96,42	97,00	94,30	--	2,83	2,39	3,61	--	0,75	0,60	2,09	--	--	--	--	--	187,84	69,65
Abelenlaan	--	--	96,42	97,00	94,30	--	2,83	2,39	3,61	--	0,75	0,60	2,09	--	--	--	--	--	187,84	69,65
Abelenlaan	--	--	96,42	97,00	94,30	--	2,83	2,39	3,61	--	0,75	0,60	2,09	--	--	--	--	--	187,84	69,65
Abelenlaan	--	--	96,42	97,00	94,30	--	2,83	2,39	3,61	--	0,75	0,60	2,09	--	--	--	--	--	187,84	69,65
Abelenlaan	--	--	96,42	97,00	94,30	--	2,83	2,39	3,61	--	0,75	0,60	2,09	--	--	--	--	--	187,84	69,65
Abelenlaan	--	--	96,42	97,00	94,30	--	2,83	2,39	3,61	--	0,75	0,60	2,09	--	--	--	--	--	187,84	69,65
Essenhof	--	--	96,42	97,00	94,30	--	2,83	2,39	3,61	--	0,75	0,60	2,09	--	--	--	--	--	187,84	69,65
Essenhof	--	--	96,42	97,00	94,30	--	2,83	2,39	3,61	--	0,75	0,60	2,09	--	--	--	--	--	187,84	69,65

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(N)	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k
Harderwijk	24,97	--	10,68	4,57	0,92	--	1,74	1,38	0,27	--	79,46	87,50	93,24	99,40	105,82
Harderwijk	28,77	--	11,80	5,04	0,98	--	2,25	1,77	0,35	--	80,08	88,09	93,82	100,02	106,43
Harderwijk	47,73	--	15,13	6,19	1,29	--	3,87	1,95	0,37	--	81,00	89,03	94,84	100,92	107,20
Harderwijk	47,73	--	15,13	6,19	1,29	--	3,87	1,95	0,37	--	80,71	88,96	94,78	100,90	107,71
Harderwijk	47,73	--	15,13	6,19	1,29	--	3,87	1,95	0,37	--	81,22	88,19	94,63	99,83	105,70
Harderwijk	24,97	--	10,68	4,57	0,92	--	1,74	1,38	0,27	--	79,46	87,50	93,24	99,40	105,82
N786 - Kan	59,38	--	44,00	20,02	4,17	--	21,78	15,16	5,74	--	82,64	91,79	96,81	103,10	105,45
N786 - Kan	56,02	--	41,11	18,67	3,88	--	21,51	14,96	5,66	--	82,46	91,57	96,59	102,91	105,23
Abelenlaan	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	77,71	84,54	90,76	96,41	102,41
Abelenlaan	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	77,35	84,41	90,67	96,32	102,86
Abelenlaan	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	77,71	84,54	90,76	96,41	102,41
Abelenlaan	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	77,35	84,41	90,67	96,32	102,86
Abelenlaan	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	77,35	84,41	90,67	96,32	102,86
Abelenlaan	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	77,35	84,41	90,67	96,32	102,86
Abelenlaan	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	85,18	92,66	98,04	100,84	105,36
Essenhof	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	85,18	92,66	98,04	100,84	105,36
Essenhof	18,63	--	5,51	1,72	0,71	--	1,46	0,43	0,41	--	85,18	92,66	98,04	100,84	105,36

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250
Harderwijk	101,73	95,36	84,99	76,17	84,15	89,93	96,11	102,40	98,31	91,94	81,62	69,07	77,06	82,86
Harderwijk	102,34	95,97	85,59	76,81	84,76	90,54	96,76	103,02	98,93	92,55	82,23	69,69	77,63	83,41
Harderwijk	103,12	96,75	86,46	78,41	86,27	91,91	98,40	104,84	100,72	94,35	83,87	71,51	79,38	85,02
Harderwijk	104,14	97,33	86,95	78,09	86,19	91,84	98,38	105,37	101,77	94,95	84,40	71,19	79,30	84,95
Harderwijk	101,80	95,47	85,97	78,59	85,38	91,55	97,32	103,32	99,36	93,03	83,23	71,70	78,49	84,65
Harderwijk	101,73	95,36	84,99	76,17	84,15	89,93	96,11	102,40	98,31	91,94	81,62	69,07	77,06	82,86
N786 - Kan	100,33	95,35	85,97	80,21	89,03	94,10	100,57	102,76	97,63	92,61	83,24	75,09	83,46	88,60
N786 - Kan	100,11	95,13	85,75	80,04	88,82	93,89	100,38	102,55	97,42	92,40	83,03	74,94	83,28	88,42
Abelenlaan	98,46	92,12	82,37	73,19	79,94	86,00	91,93	98,02	94,04	87,71	77,80	68,56	75,53	82,11
Abelenlaan	99,41	92,64	82,78	72,81	79,80	85,91	91,85	98,48	95,02	88,24	78,23	68,27	75,43	82,05
Abelenlaan	98,46	92,12	82,37	73,19	79,94	86,00	91,93	98,02	94,04	87,71	77,80	68,56	75,53	82,11
Abelenlaan	99,41	92,64	82,78	72,81	79,80	85,91	91,85	98,48	95,02	88,24	78,23	68,27	75,43	82,05
Abelenlaan	99,41	92,64	82,78	72,81	79,80	85,91	91,85	98,48	95,02	88,24	78,23	68,27	75,43	82,05
Abelenlaan	99,41	92,64	82,78	72,81	79,80	85,91	91,85	98,48	95,02	88,24	78,23	68,27	75,43	82,05
Abelenlaan	98,22	92,95	84,11	80,64	88,04	93,27	96,36	100,98	93,82	88,54	79,56	76,12	83,70	89,44
Essenhof	98,22	92,95	84,11	80,64	88,04	93,27	96,36	100,98	93,82	88,54	79,56	76,12	83,70	89,44
Essenhof	98,22	92,95	84,11	80,64	88,04	93,27	96,36	100,98	93,82	88,54	79,56	76,12	83,70	89,44

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
Harderwijk	89,00	95,27	91,19	84,81	74,51	--	--	--	--	--	--	--	--
Harderwijk	89,63	95,89	91,80	85,42	75,11	--	--	--	--	--	--	--	--
Harderwijk	91,50	97,95	93,83	87,46	76,98	--	--	--	--	--	--	--	--
Harderwijk	91,48	98,48	94,89	88,07	77,51	--	--	--	--	--	--	--	--
Harderwijk	90,42	96,44	92,47	86,14	76,34	--	--	--	--	--	--	--	--
Harderwijk	89,00	95,27	91,19	84,81	74,51	--	--	--	--	--	--	--	--
N786 - Kan	95,31	97,29	92,14	87,07	77,71	--	--	--	--	--	--	--	--
N786 - Kan	95,15	97,10	91,94	86,87	77,52	--	--	--	--	--	--	--	--
Abelenlaan	87,19	92,74	88,88	82,54	73,31	--	--	--	--	--	--	--	--
Abelenlaan	87,12	93,15	89,75	83,00	73,63	--	--	--	--	--	--	--	--
Abelenlaan	87,19	92,74	88,88	82,54	73,31	--	--	--	--	--	--	--	--
Abelenlaan	87,12	93,15	89,75	83,00	73,63	--	--	--	--	--	--	--	--
Abelenlaan	87,12	93,15	89,75	83,00	73,63	--	--	--	--	--	--	--	--
Abelenlaan	87,12	93,15	89,75	83,00	73,63	--	--	--	--	--	--	--	--
Abelenlaan	91,66	95,67	88,57	83,32	74,98	--	--	--	--	--	--	--	--
Essenhof	91,66	95,67	88,57	83,32	74,98	--	--	--	--	--	--	--	--
Essenhof	91,66	95,67	88,57	83,32	74,98	--	--	--	--	--	--	--	--

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Bf
	nl.top10nl.118292566	0,00
	nl.top10nl.118285596	0,00
	nl.top10nl.118293388	0,00
	nl.top10nl.118332311	0,00
	nl.top10nl.118294021	0,00
	nl.top10nl.118324336	0,00
	nl.top10nl.118293705	0,00
	nl.top10nl.115637590	0,00
	nl.top10nl.115639444	0,00
	nl.top10nl.118293679	0,00
	nl.top10nl.118325375	0,00
	nl.top10nl.118303321	0,00
	nl.top10nl.118261715	0,00
	nl.top10nl.125035980	0,00
	nl.top10nl.121126594	0,00
	nl.top10nl.121126598	0,00
	nl.top10nl.115635372	0,00
	nl.top10nl.115636245	0,00
	nl.top10nl.115635026	0,00
	nl.top10nl.118293294	0,00
	nl.top10nl.118333227	0,00
	nl.top10nl.118336141	0,00
	nl.top10nl.118274723	0,00
	nl.top10nl.121126600	0,00
	nl.top10nl.121126601	0,00
	nl.top10nl.118303714	0,00
	nl.top10nl.118273631	0,00
	nl.top10nl.118328408	0,00
	nl.top10nl.118285694	0,00
	nl.top10nl.125035954	0,00
	nl.top10nl.115638442	0,00
	nl.top10nl.118333189	0,00
	nl.top10nl.118262097	0,00
	nl.top10nl.118303328	0,00
	nl.top10nl.121126588	0,00

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Bf
	nl.top10nl.121126585	0,00
	nl.top10nl.118273593	0,00
	nl.top10nl.118261965	0,00
	nl.top10nl.121126641	0,00
	nl.top10nl.125035872	0,00
	nl.top10nl.125035841	0,00
	nl.top10nl.125036049	0,00
	nl.top10nl.115636706	0,00
	nl.top10nl.125035930	0,00
	nl.top10nl.115634764	0,00
	nl.top10nl.115642001	0,00
	nl.top10nl.115636619	0,00
	nl.top10nl.115640880	0,00
	nl.top10nl.115637697	0,00
	nl.top10nl.115640060	0,00
	nl.top10nl.118293456	0,00
	nl.top10nl.115637990	0,00
	nl.top10nl.118246361	0,00
	nl.top10nl.118274557	0,00
	nl.top10nl.115640503	0,00
	nl.top10nl.118273673	0,00
	nl.top10nl.115637454	0,00
	nl.top10nl.115634590	0,00
	nl.top10nl.115636797	0,00
	nl.top10nl.118242351	0,00
	nl.top10nl.115639335	0,00
	nl.top10nl.125036020	0,00
	nl.top10nl.115636461	0,00
	nl.top10nl.115638627	0,00
	nl.top10nl.115638044	0,00
	nl.top10nl.128668611	0,00
	nl.top10nl.111008521	0,00
	nl.top10nl.111008148	0,00
	nl.top10nl.111008247	0,00
	nl.top10nl.111008271	0,00

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Bf
	nl.top10nl.111008541	0,00
	nl.top10nl.111008235	0,00
	nl.top10nl.115635095	0,00
	nl.top10nl.115636259	0,00
	nl.top10nl.115640917	0,00
	nl.top10nl.111008393	0,00
	nl.top10nl.115641091	0,00
	nl.top10nl.115637450	0,00
	nl.top10nl.115633812	0,00
	nl.top10nl.115638819	0,00
	nl.top10nl.115636450	0,00
	nl.top10nl.115639433	0,00
	nl.top10nl.115640540	0,00
	nl.top10nl.115638642	0,00
	nl.top10nl.115634990	0,00
	nl.top10nl.115639667	0,00
	nl.top10nl.115636633	0,00
	nl.top10nl.115634414	0,00
	nl.top10nl.115640163	0,00
	nl.top10nl.115641048	0,00
	nl.top10nl.115636956	0,00
	nl.top10nl.118245672	0,00
	nl.top10nl.115636214	0,00
	nl.top10nl.115641685	0,00
	nl.top10nl.115635815	0,00
	nl.top10nl.115636610	0,00
	nl.top10nl.115638920	0,00
	nl.top10nl.115638880	0,00
	nl.top10nl.115634695	0,00
	nl.top10nl.115639102	0,00
	nl.top10nl.115641595	0,00
	nl.top10nl.115637020	0,00
	nl.top10nl.115638040	0,00
	nl.top10nl.115640159	0,00
	nl.top10nl.115638613	0,00

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Bf
	nl.top10nl.115639776	0,00
	nl.top10nl.121126609	0,00
	nl.top10nl.115642084	0,00
	nl.top10nl.115640584	0,00
	nl.top10nl.115636448	0,00
	nl.top10nl.115639491	0,00
	nl.top10nl.115636385	0,00
	nl.top10nl.118261897	0,00
	nl.top10nl.121126612	0,00
	nl.top10nl.115638775	0,00
	nl.top10nl.118299532	0,00
	nl.top10nl.115635416	0,00
	nl.top10nl.118285802	0,00
	nl.top10nl.118254581	0,00
	nl.top10nl.118303045	0,00
	nl.top10nl.125035866	0,00
	nl.top10nl.118285388	0,00
	nl.top10nl.118254931	0,00
	nl.top10nl.118285408	0,00
	nl.top10nl.118262075	0,00
	nl.top10nl.115638900	0,00
	nl.top10nl.115642714	0,00
	nl.top10nl.115637982	0,00
	nl.top10nl.118303324	0,00
	nl.top10nl.118274156	0,00
	nl.top10nl.115639671	0,00
	nl.top10nl.115642448	0,00
	nl.top10nl.115633875	0,00
	nl.top10nl.115641946	0,00
	nl.top10nl.115634374	0,00
	nl.top10nl.115641812	0,00
	nl.top10nl.121126757	0,00
	nl.top10nl.115642710	0,00
	nl.top10nl.115642533	0,00
		0,00

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Bf
	nl.top10nl.115634402	0,00
	nl.top10nl.115639437	0,00
	nl.top10nl.115642656	0,00
	nl.top10nl.118344393	0,00
	nl.top10nl.118293841	0,00
	nl.top10nl.118261901	0,00
	nl.top10nl.121126615	0,00
	nl.top10nl.118299638	0,00
	nl.top10nl.118254521	0,00
	nl.top10nl.115641294	0,00
	nl.top10nl.115635114	0,00
	nl.top10nl.115637279	0,00
	nl.top10nl.115634299	0,00
	nl.top10nl.115634481	0,00
	nl.top10nl.115636834	0,00
	nl.top10nl.121126367	0,00
	nl.top10nl.118291810	0,00
	nl.top10nl.118293637	0,00
	nl.top10nl.118326454	0,00
	nl.top10nl.115639896	0,00
	nl.top10nl.125035955	0,00
	nl.top10nl.118262076	0,00
	nl.top10nl.118273522	0,00
	nl.top10nl.118285651	0,00
	nl.top10nl.115633602	0,00
	nl.top10nl.115635763	0,00
	nl.top10nl.118303731	0,00
	nl.top10nl.118273353	0,00
	nl.top10nl.115636371	0,00
	nl.top10nl.115637625	0,00
	nl.top10nl.115637219	0,00
	nl.top10nl.115633966	0,00
	nl.top10nl.121126583	0,00
	nl.top10nl.121126582	0,00
	nl.top10nl.115638495	0,00

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	Bf
	nl.top10nl.115642420	0,00
	nl.top10nl.121126364	0,00
	nl.top10nl.121126361	0,00
	nl.top10nl.115640857	0,00
	nl.top10nl.115638916	0,00
	nl.top10nl.118299148	0,00
	nl.top10nl.115637299	0,00
	nl.top10nl.118324346	0,00
	nl.top10nl.115640956	0,00
	nl.top10nl.128668546	0,00
	nl.top10nl.115641678	0,00
	nl.top10nl.128668591	0,00
	nl.top10nl.128668577	0,00
	nl.top10nl.128668568	0,00
	nl.top10nl.125036061	0,00
	nl.top10nl.118261638	0,00
	nl.top10nl.118274635	0,00
	nl.top10nl.118261212	0,00
	nl.top10nl.125035925	0,00
	nl.top10nl.125035926	0,00
	nl.top10nl.115635370	0,00
	nl.top10nl.115640394	0,00
	nl.top10nl.115637996	0,00
	nl.top10nl.115633630	0,00
	nl.top10nl.115635136	0,00
	nl.top10nl.125035913	0,00
	nl.top10nl.125035878	0,00
	nl.top10nl.128668599	0,00
	nl.top10nl.115633826	0,00
	nl.top10nl.128668567	0,00
	nl.top10nl.128668528	0,00
	nl.top10nl.128668569	0,00
	nl.top10nl.125035931	0,00

Rapport: Groepsreducties
Model: eerste model

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
Abelenlaan	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Essenhof	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Harderwijkerweg	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Kanaalweg	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl.L 63	Refl.L 125	Refl.L 250	Refl.L 500	Refl.L 1k	Refl.L 2k	Refl.L 4k	Refl.L 8k	Refl.R 63	Refl.R 125
01	scherm	2,50	0,00	Relatief	0 dB	Nee	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20

Model: model met afscherming
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Naam	Refl.R 250	Refl.R 500	Refl.R 1k	Refl.R 2k	Refl.R 4k	Refl.R 8k
01	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: eerste model

Model eigenschap	
Omschrijving	eerste model
Verantwoordelijke	ad
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	ad op 14-6-2021
Laatst ingezien door	ad op 14-6-2021
Model aangemaakt met	Geomilieu V2020.1 rev 2
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Commentaar

Bijlage 3 Notitie stikstofdepostie

Witjes Milieuadvies BV
De Roosdom 3
6905 AZ Zevenaar

Tel.: 0316 53 33 94
Mob.: 06 44 47 68 52
Fax: 0316 53 37 20

info@witjesmilieuadvies.nl
www.witjesmilieuadvies.nl

Bouwdewijn B.V.

De heer R. Berendsen

Dorstlaan 22

6941 AB Didam

UW REF: ONZE REF: 21953-2 ZEVENAAR, 18 maart 2021

Geachte heer Berendsen,

Op uw verzoek hebben wij voor het bouwplan aan de Harderwijkerweg 4 in Laag Soeren een berekening gemaakt van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden met het computerprogramma Aerius Calculator (release 2021.04). Berekend is de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt in de gebruiksfase na gereedkomen van de verbouwing van het bedrijfsgedeelte tot 2 extra wooneenheden.

Het plangebied is gelegen op een afstand van circa 200 meter van het Natura 2000-gebied Veluwe.

Per 1 juli 2021 is de nieuwe Stikstofwet (Besluit stikstofreductie en natuurverbetering) in werking getreden met als gevolgd dat er een vrijstelling geldt voor activiteiten in de bouw-, aanleg- en sloopfase waarin emissies tijdelijk en beperkt zijn. Hierdoor is er geen noodzaak meer om voor de verbouwing van het bedrijfsgebouw tot woningen de stikstofdepositie in beeld te brengen.

De vrijstelling in de nieuwe Stikstofwet geldt niet voor de gebruiksfase. Voor de berekening in de gebruiksfase is van belang dat de verwarming van de te bouwen woningen plaatsvindt door middel van een gasloos systeem (warmtepomp - vloerverwarming). Er is dus geen rekening gehouden met emissies afkomstig van verwarmingsinstallaties.

Voor het aantal vervoersbewegingen met personenauto’s in de gebruiksfase zijn de CROW-kengetallen voor verkeersgeneratie gehanteerd. Dit resulteert in de volgende aantallen vervoersbewegingen:

Woningtype	Aantal	CROW-kengetal mtv/etmaal/weekdag	Aantal vervoersbewegingen per etmaal
Koopwoning tussen/hoek	2	6,8	13,2
		Totaal	13,2

Bron: CROW-publicatie Toekomstbestendig parkeren (december 2018)

Met deze invoergegevens zijn in de gebruiksfase geen rekenresultaten berekend die hoger zijn dan 0,00 mol per hectare per jaar op Natura 2000-gebieden, zie de rekenresultaten in de bijlagen.

Conclusie

Met het computerprogramma Aerius Calculator (release 2021.04) is voor de gebruiksfase van de twee extra wooneenheden de depositie van stikstofdioxiden berekend op Natura 2000-gebieden. In de gebruiksfase zijn geen rekenresultaten berekend die hoger zijn dan 0,00 mol per hectare per jaar.

Indien u over het voorgaande vragen heeft, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

Witjes Milieuadvies B.V.



Rick Witjes

Bijlage:

- Rekenresultaten Aerius Calculator (pdf) van gebruiksfase
- GML-bestand

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.



- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Witjes Milieuadvies BV
Inrichtingslocatie	Harderwijkerweg 4, 6957 AD Laag Soeren

Activiteit

Omschrijving	Berekening stikstofdepositie in de gebruiksfase
Toelichting	Berekening stikstofdepositie in de gebruiksfase

Berekening

AERIUS kenmerk	RfyHtp27tAsy
Datum berekening	18 maart 2022, 12:45
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH3	Emissie NOx
Gebruiksfase - Beoogd	2022	0,0 kg/j	0,2 kg/j

Resultaten

	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
Gebruiksfase - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	0,00 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha		
Grootste toename van depositie	0,00 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	0,00 mol/ha/j		

Gebruiksfase (Beoogd), rekenjaar 2022

Emissiebronnen	Emissie NH3	Emissie NOx
Verkeersnetwerk	0,0 kg/j	0,2 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.



Habitatrichtlijn
Vogelrichtlijn
Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
Niet bepaald
Grootste afname van depositie
Grootste toename van depositie
Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Gebruiksfase" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol/ha/jr)
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie	2021.0.4_20220217_5a8b67b7c6
Database versie	2021.0.4_5a8b67b7c6

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Bijlage 4 Quickscan natuuronderzoek

Quickscan natuuronderzoek
Harderwijkerweg 4, Laag-Soeren



Foreest Groen Consult BV

Quickscan natuuronderzoek
Harderwijkerweg 4, Laag-Soeren

Opdrachtgever:	Boudewijn B.V. Drostlaan 22 6941 AB Didam
Datum:	9 december 2021
Status:	**Definitief**
Uitvoering:	Foreest Groen Consult B.V. Van Pallandtlaan 10 6998 AW Laag-Keppel T 0314 642221 E info@foreestgroenconsult.nl W www.foreestgroenconsult.nl

Foreest Groen Consult BV

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
2 Beschrijving van het plangebied. 5
2.1 Beschrijving onderzoek 6
2.2 Natura 2000 6
2.3 Gelders Natuur Netwerk 7
3 Resultaten 8
3.1 Flora 8
3.2 Zoogdieren 8
3.3 Amfibieën 8
3.4 Reptielen 8
3.5 Ongewervelden 8
3.6 Broedvogels 8
3.7 Vissen 9
3.8 Vleermuizen 9
3.8.1 Gebouwen 9
3.8.2 Bomen 9
4 Conclusie 10
4.1 Flora 10
4.2 Zoogdieren 10
4.3 Amfibieën 10
4.4 Reptielen 10
4.5 Ongewervelden 11
4.5.1 Vlinders 11
4.5.2 Libellen 11
4.5.3 Overige ongewervelden 11
4.6 Broedvogels 11
4.7 Vissen 11
4.8 Vleermuizen 12
4.8.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen 12
4.8.2 Foerageergebied 12
4.8.3 Vliegroute 12
4.9 Samenvatting 13
4.10 Natura 2000 14
4.11 Gelders Natuur Netwerk 14
5 Advies 15
5.1 Intrinsieke waarde 15
6 Literatuurlijst 16
6.1 Websites 16
6.2 Verspreidingsatlassen 16
Bijlage 1: Foto impressie plangebied 17

1 Inleiding

In opdracht van Boudewijn B.V. is op 2 november een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd op drie percelen aan de Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren.

De reden voor deze quickscan is dat de bestaande bedrijfsgebouwen verbouwd gaan worden tot woningen. Er zijn geen plannen om bij te bouwen of af te breken, er zijn enkel plannen om te verbouwen binnen de bestaande gebouwen.

Onderzocht is of de omvorming, gevolgen kan hebben voor beschermde dier- en plantensoorten.

Een quickscan is een eerste opname die inzicht geeft in de eventuele aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en wordt aangevuld met gegevens uit openbaar toegankelijke bronnen als verspreidingsatlassen en waarneming sites. Op basis van de resultaten kan nader aanvullend onderzoek naar een of meerdere soorten noodzakelijk zijn.

Het onderzoek en de rapportage zijn uitgevoerd door J.P. de Rijk MSc werkzaam bij Foreest Groen Consult BV.

2 Beschrijving van het plangebied.

Het plangebied ligt aan de rand van een woonwijk ten noorden van Dieren. Het erf dat direct aan de weg grenst is volledig bestraat met klinkers. Het gebouw bestaat uit vier aan elkaar gebouwde delen: twee loodsen verbonden met een tussendeel en een woonhuis. Ook staat er een garage op de noordoostelijk hoek van het erf. Voor het woonhuis ligt een tuin die voornamelijk uit gazon bestaat, en naast het woonhuis ligt een volledig bestraat terras. Het terrein is noorden en oosten omgeven met een taxushaag. Er is een fontein aanwezig die droog staat ten tijde van dit onderzoek.



Afbeelding 1: ligging van het plangebied. Het plangebied is met een rode lijn omcirkeld. (bron: https://topotijdreis.nl)

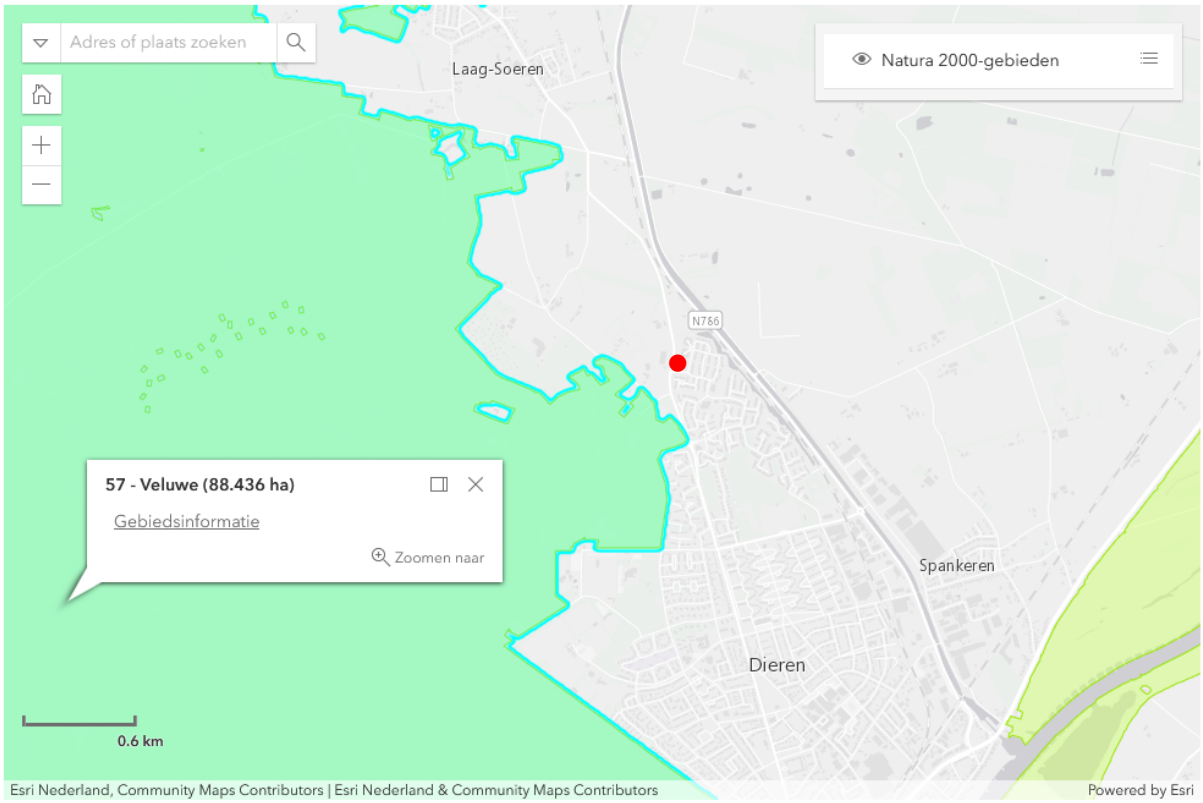
2.1 Beschrijving onderzoek

Weersgesteldheid
Temperatuur: 5 ˚C
Windkracht: 0 Bft
Omschrijving: Hardnekkige mist, bewolkt

Het terrein is systematisch nagezocht op soorten. Alle soorten zijn genoteerd. Vervolgens zijn verspreidingsatlassen en openbare bronnen nagezocht op eventueel waarnemingen van beschermde soorten die voor de plannen van belang kunnen zijn.

2.2 Natura 2000

Het plangebied ligt op 200 m afstand van Natura 2000 gebied Veluwe en ongeveer 2,4 km afstand van Natura 2000 gebied Rijntakken.



Afbeelding 2: ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebieden. Het plangebied is met een rode marker aangegeven. (bron: https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland)

2.3 Gelders Natuur Netwerk

Het plangebied ligt niet in een gebied van het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone. Delen van dit netwerk liggen op relatief korte afstand aan de westzijde van de planlocatie.



Afbeelding 3: : ligging van het plangebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen). Het plangebied is met een rode marker aangegeven. (bron: http://gelderland.maps.arcgis.com)

3 Resultaten

3.1 Flora

Op de percelen zijn de volgende plantensoorten aangetroffen:

- Esdoorn (zaailing)
- Gekroesde Melkdistel
- Gewone spurrie
- Hanenpoot
- Hazenzegge
- Klein Hoefblad
- Klein kruiskruid
- Linde
- Paardenbloem
- Perzikkruid
- Schijnaardbei
- Speerdistel
- Spiesmelde
- Straatgras
- Taxus
- Vlinderstruik (zaailing)
- Vogelmuur

3.2 Zoogdieren

Op de percelen zijn geen zoogdiersoorten aangetroffen.

3.3 Amfibieën

Op de percelen zijn geen amfibieën aangetroffen.

3.4 Reptielen

Op de percelen zijn geen reptielen aangetroffen.

3.5 Ongewervelden

Op de percelen zijn de geen ongewervelden aangetroffen.

3.6 Broedvogels

Op de percelen zijn de volgende broedvogels aangetroffen:

- Kauw
- Merel
- Roodborst
- Vink

3.7 Vissen

Op de percelen zijn geen vissen aangetroffen. Openwater ontbreekt.

3.8 Vleermuizen

3.8.1 Gebouwen

Het gebouw heeft massieve muren zonder openingen. Het dak van het gebouw is gemaakt van betonnen sneldekpannen waarmee de daklijsten goed overlapt worden. Er is een ondervorst aanwezig onder de vorstpannen. De afdekplanken aan de gevel sluiten goed aan tegen het metselwerk. De binnenzijde van het dak heeft dakbeschot en is goed afgewerkt.

3.8.2 Bomen

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig die eventueel geschikt kunnen zijn voor vleermuizen.

4 Conclusie

4.1 Flora

Het erf is bestraat tot de muren van de gebouwen, wat de hoeveelheid plantensoorten beperkt laat. Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Het is uitgesloten dat hier beschermde soorten worden aangetroffen.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep flora niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2 Zoogdieren

Er zijn geen sporen van zoogdieren aangetroffen op het terrein. Het plangebied is volledig ongeschikt.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep zoogdieren niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.3 Amfibieën

Het plangebied is niet geschikt voor amfibieën. De fontein heeft een hoge rand en biedt geen veilige standplaats door deze soortgroep. Het is uitgesloten dat er amfibieën aanwezig zijn.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep amfibieën niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.4 Reptielen

In het plangebied worden zeker geen reptielen aangetroffen. Het terrein en het gazon zijn netjes onderhouden. Daardoor biedt het terrein geen geschikt leefgebied voor deze soortgroep.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep reptielen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5 Ongewervelden

4.5.1 Vlinders

Er zijn geen waardplanten van beschermde vlindersoorten aangetroffen. Hierdoor is het uitgesloten dat in het plangebied deze soorten worden aangetroffen.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep vlinders niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5.2 Libellen

Voor libellen ontbreekt in het plangebied het voortplantingswater. Het is hierdoor uitgesloten dat de plannen invloed hebben op deze soortgroep.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep libellen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5.3 Overige ongewervelden

De beschermde ongewervelden stellen hele specifieke eisen aan de leefgebieden. Deze kenmerkende omstandigheden zijn niet aanwezig.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep overige ongewervelden niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.6 Broedvogels

De dakrand heeft opstaande vogelschroten die voorkomen dat huismussen hieronder kunnen kruipen. Het dak blijft ongewijzigd bij de verbouwing.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep broedvogels niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.7 Vissen

Niet van toepassing, de soortgroep is niet aanwezig, ook niet in de fontein.

4.8 Vleermuizen

4.8.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

De dakpannen laten geen kieren over waar vleermuizen tussen kunnen kruipen. Er zijn verder geen gaten of spleten die gebruikt kunnen worden door vleermuizen, het is daarom uitgesloten dat vleermuizen zich hebben gevestigd in het plangebied. Het betreft een interne verbouwing waardoor de buitenschil intact blijft.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.8.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd als deze een essentieel onderdeel vormen bij een vaste rust- en verblijfplaats. De foerageergebieden worden niet aangetast bij binnen werkzaamheden.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de foerageergebieden van vleermuizen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.8.3 Vliegroute

Aangezien de verbouwing wordt uitgevoerd binnenin het bestaande pand, zullen er geen consequenties zijn voor een eventuele vliegroute.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft vliegrouten van vleermuizen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.9 Samenvatting

Onderdeel	Overtreding Wet natuurbescherming	Nader onderzoek	Periode	Mitigatie
Flora	Nee	Nee		
Zoogdieren	Nee	Nee		
Amfibieën	Nee	Nee		
Reptielen	Nee	Nee		
Ongewervelden	Nee	Nee		
Broedvogels	Nee	Nee		
Vissen	Nee	Nee		
Vleermuizen	Nee	Nee		

4.10 Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de Natura 2000 gebieden. Van een externe werking op Natura 2000 zal geen sprake zijn indien de locatie als wonen of kleine bedrijvigheid wordt bestemd. Sinds de invoering van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering op 1 juli 2021 is er vrijstelling van vergunningsplicht voor tijdelijke stikstofemissies tijdens de werkzaamheden.

4.11 Gelders Natuur Netwerk

Het plangebied ligt niet in het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone. De kernkwaliteiten zijn niet van toepassing op dit gebied.

5 Advies

5.1 Intrinsieke waarde

Onder de Wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Wet natuurbescherming voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.
Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

6 Literatuurlijst

6.1 Websites

- www.quickscanhulp.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.ravon.nl
- www.telmee.nl
- www.eis-nederland.nl
- www.determineren.nederlandsesoorten.nl
- www.gelderland.nl
- www.libellennet.nl
- www.vlindernet.nl
- www.sovon.nl

6.2 Verspreidingsatlassen

- Atlas van de Nederlandse broedvogels, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna 5
- De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna 7
- De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse fauna 9
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Natuur van Nederland 12
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie
- Vademecum wilde planten
- Flora van Nederland

Bijlage 1: Foto impressie plangebied





Foto 1: links, zijaanzicht bedrijfspand (bron: https://www.google.com).
Foto 2: rechts, vooraanzicht woonhuis en tuin (bron: https://www.google.com).





Foto 3: links, daklijst.
Foto 4: rechts, dakrand, met onder de pannen een vogelschroot.





Foto 5: links, dakbeschot.
Foto 6: rechts, gazon.





Foto 7: links, garage. De zomereik hangt over het erf, maar staat buiten het perceel.
Foto 8: rechts, beperkte vegetatie in (tijdelijke) zandhoop.

Bijlage 5 Akoestisch onderzoek industielawaai

ADVIESBUROVANDERBOOM BV sinds 1971

Zaadmarkt 87
7201 DC Zutphen

telefoon
0575-544756

e-mail
info@vanderboomadvies.nl

website
www.vanderboomadvies.nl

KvK 080-44086

kiwa gecertificeerd ISO 9001

Akoestisch onderzoek tbv Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren

Versie 16 januari 2023

opdrachtnummer
21-123

datum
16 januari 2023

opdrachtgever
Boudewijn b.v.
Drostlaan 22
6941 AB DIDAM
06 - 1030 5898

auteur
ir. Peter van der Boom

INHOUDSOPGAVE

bladzijde

INHOUDSOPGAVE I
SAMENVATTING 1
1 INLEIDING 2
1.1 Omgeving 2
1.2 Onderzoek 3
1.3 Grenswaarden 3
2 UITGANGSPUNTEN 7
2.1 Bedrijfsactiviteiten 7
2.2 Bronvermogensniveaus 8
3 GELUIDBELASTING EN ANALYSE 9
3.1 Rekenmodel 9
3.2 Geluidoverdracht 10
3.3 Bedrijfstijden en bedrijfstijdcorrecties 11
3.4 Geluidbelasting 11
3.5 Maximale geluidniveaus 11
3.6 Verkeersaantrekkende werking 12
4 CONCLUSIES EN MAATREGELEN 13
4.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus $L_{Ar,LT}$ 13
4.2 Maximale geluidniveaus 13
4.3 Ruimtelijke toets 13
4.4 Maatregelen en binnenniveaus 13
4.5 Verkeersaantrekkende werking 13
BIJLAGEN

onderwerp
akoestisch onderzoek
Harderwijkerweg
Laag Soeren

opdrachtnummer
21-123

bestand
21-123r2

bladzijde
pagina i

datum
16 januari 2023

SAMENVATTING

In opdracht van Boudewijn BV te Didam is onderzocht welke geluidbelasting ontstaat op de nieuwe woning aan de Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren t.g.v. het nabijgelegen bedrijf Van Eijbergen. De activiteiten bij het bedrijf omvatten:

- Laad/ en losactiviteiten, met name aan de westzijde van het bedrijf.
- Rijbewegingen over het terrein.

In onderhavig akoestisch onderzoek wordt onderzocht of aan de eisen uit de VNG-brochure kan worden voldaan, zodat zowel een goed woon- en leefklimaat wordt gewaarborgd als voldoende akoestische ruimte resteert voor bedrijven. Daartoe worden de activiteiten van het bedrijf gemodelleerd en de geluidbelasting op de omgeving berekend en getoetst aan de richtwaarde van 50 dB(A) voor gemengde gebieden (en 20 dB(A) hogere piekniveaus).
De geluidbelasting op de omgeving is bepaald met een rekenmodel. Het onderzoek is uitgevoerd conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (VROM, 1999, methode II.2, II.3, II.7 en II.8).

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ t.g.v. alle activiteiten bij het bedrijf bedraagt in de immissiepunten op de rand van het kavel bij de woningen hooguit 49 dB(A) overdag. Daarmee worden de richtwaarden niet overschreden.

De maximale geluidniveaus L_{Amax} t.g.v. alle vrachtwagens (4 per dag) bedragen in de immissiepunten op de rand van het kavel bij de woningen hooguit 76 dB(A) overdag. Daarmee worden de richtwaarden overschreden met hooguit 6 dB(A). De vrachtwagens die het terrein oprijden/verlaten zijn daarbij maatgevend. Aangesloten kan worden bij het Activiteitenbesluit, waarin piekniveaus overdag zijn uitgezonderd van toetsing aan de grenswaarden (zie hoofdstuk 1).

Het bedrijf wordt niet beperkt aan haar bedrijfsvoering, want aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit kan worden voldaan.

Er zijn geen akoestisch effectieve maatregelen denkbaar aangezien de entree niet kan worden afgeschermd van de woningen.

De 50-dB(A)-contour t.g.v. verkeer van en naar de inrichting ligt op 9 m van de wegas. De geluidbelasting op de woningen langs de weg – binnen de invloedssfeer van het bedrijf - ligt onder de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A). Gezien de bouwkundige staat van de woningen kan worden uitgegaan van een geluidwering van de gevels van minimaal 20 dB(A), waarmee de binnenniveaus van de woningen aan de wettelijke eis van 35 dB(A) kunnen voldoen.

1 INLEIDING

In opdracht van Boudewijn BV te Didam is onderzocht welke geluidbelasting ontstaat op de nieuwe woning aan de Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren t.g.v. het nabijgelegen bedrijf Van Eijbergen.

Vastgesteld moet worden of;
- bij de woningen een goed woon- en leefklimaat is gewaarborgd
- het bedrijf niet wordt beperkt in haar bedrijfsvoering t.g.v. woningen in de nabijheid.

De activiteiten bij het bedrijf omvatten:
- Laad/ en losactiviteiten, met name aan de westzijde van het bedrijf.
- Rijbewegingen over het terrein.

De tekeningen in de bijlagen I en III geven situatieoverzichten van het bedrijf en de omgeving.

1.1 Omgeving

Figuur I.1 geeft een overzicht van de locatie.



Figuur I.1 overzicht locatie met bedrijf (en aan de oostzijde daarvan de woning).

1.2 Onderzoek

De geluidbelasting op de omgeving is bepaald met een rekenmodel als omschreven in hoofdstuk 3. Conclusies en maatregelen zijn gegeven in hoofdstuk 4.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (VROM, 1999, methode II.2, II.3, II.7 en II.8).

1.3 Grenswaarden

De ruimtelijke ordening en het milieubeleid zijn gericht op het handhaven van een goede kwaliteit van het leefmilieu. Bij nieuwe ontwikkelingen kan daartoe gebruik worden gemaakt van de zgn. milieuzonering, daaruit volgt welke afstanden minimaal moeten worden aangehouden tussen inrichtingen / activiteiten en woningen. Dat dient een tweeledig doel:

- Het beperken van hinder bij omwonenden
- En borgen van voldoende geluidruimte voor inrichtingen.

In deze toets speelt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 een belangrijke rol. Afhankelijk van het type omgeving – rustige woonwijk of gemengd gebied – geeft deze brochure richtafstanden.

Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies, zoals bedrijven of kantoren, voor. Langs de randen is weinig verstoring door verkeer. Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor, zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid en gebieden langs de hoofdinfrastructuur kunnen als gemengd gebied worden beschouwd.

Voor een rustige woonwijk wordt een richtwaarde voor de geluidbelasting op woningen van 45 dB(A) dag- en etmaalwaarde aangehouden en voor gemengd gebied (wonen en werken) een waarde van 50 dB(A). In dit laatste gebied kunnen de afstanden daarom kleiner zijn.

Onderstaande tabel I.1 geeft een overzicht van de richtafstanden tot diverse bedrijfscategorieën alsmede een inschatting van het bijbehorende bronvermogensniveau Lw (etmaalwaarde) conform de Handreiking Zonebeheerplan uit 2006, uitgaande van een woonwijk inclusief marge, aangevuld met eigen ervaringen en de waarden van andere adviesbureaus. Voor gemengd gebied liggen de bronvermogens 5 dB(A) hoger

TABEL I.1	Richtafstanden en bronvermogensniveau Lw per inrichting / kavel					
vestigingstype/ milieucategorie	Richtafstand in meters		Lw [dB(A)] incl. marge[1] obv woongebied			
	Woon-gebied	Gemengd gebied	Puntbron[2]	Kavel In m^2	dB(A)/m^2 kavel	Indicatief vaak gehanteerd dB(A)/m^2
cat. 1	10	0	79	1000	49	50
cat. 2	30	10	89	2000	56	50-55
cat. 3.1	50	30	93	3000	58	55-57
cat. 3.2	100	50	99	5000	62	55-60
cat. 4.1	200	100	105	10000	65	60-63
cat. 4.2	300	200	108	10000	68	60-66

1 inclusief marge i.v.m. afmetingen terrein van de inrichting.

2 Op basis van woongebied; gemengd gebied 5 dB(A) hoger.

Voor de beoordeling wordt het stappenplan uit de VNG-brochure gehanteerd:

Stappenplan

Stap 1

In het geval dat de richtafstanden niet worden overschreden kan verdere toetsing in beginsel achterwege blijven.

Stap 2

Als stap 1 niet toereikend is worden de volgende grenswaarden gehanteerd voor het gebiedstype woongebied:

- 45 dB(A) voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ (etmaalwaarde)
- 65 dB(A) voor de maximale geluidniveaus $L_{A,max}$ (etmaalwaarde);

en voor het gebiedstype gemengd gebied:

- 50 dB(A) voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ (etmaalwaarde)
- 70 dB(A) voor de maximale geluidniveaus $L_{A,max}$ (etmaalwaarde);

Stap 3

Als stap 2 niet toereikend is worden de volgende grenswaarden gehanteerd voor het gebiedstype woongebied:

- 50 dB(A) voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ (etmaalwaarde)
- 70 dB(A) voor de maximale geluidniveaus $L_{A,max}$ (etmaalwaarde);

en voor het gebiedstype gemengd gebied:

- 55 dB(A) voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ (etmaalwaarde)
- 70 dB(A) voor de maximale geluidniveaus $L_{A,max}$ (etmaalwaarde);

Inpassing is in stap 3 mogelijk met dien verstande dat het bevoegd gezag moet motiveren waarom het deze geluidbelasting in de concrete situatie

acceptabel acht. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van gemeentelijk geluidbeleid.

Stap 4
Bij een hogere geluidbelasting dan aangegeven in stap 3 is buitenplanse inpassing veelal niet mogelijk. Het bevoegd gezag kan wel tot inpassing overgaan dient dit grondig te worden onderzocht, onderbouwd en gemotiveerd waarbij tevens de cumulatie met eventueel reeds aanwezige geluidbelasting moet worden betrokken.

Toetsing akoestisch onderzoek
In onderhavig akoestisch onderzoek wordt onderzocht of aan de eisen uit de VNG-brochure kan worden voldaan, zodat zowel een goed woon- en leefklimaat wordt gewaarborgd als voldoende akoestische ruimte resteert voor bedrijven. Daartoe worden de activiteiten van het bedrijf gemodelleerd en de geluidbelasting op de omgeving berekend en getoetst aan de richtwaarde van 50 dB(A) voor gemengde gebieden.

Voor de maximale geluidniveaus is vooralsnog uitgegaan van waarden die 20 dB(A) boven de equivalente niveaus liggen, dus op 70, 65 en 60 dB(A) in de dag, avond en nacht (zie hoofdstuk 5, VNG-brochure).

Activiteitenbesluit
De meeste bedrijven vallen onder het regiem van het Activiteitenbesluit. Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau ($L_{A}max$), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, gelden de waarden in tabel I.3 (cf 2.17a en 2.17c).

TABEL I.3	Grenswaarden in dB(A) woning tgv inrichting					
Ref. punt	Dag (07:00 – 19:00 uur)		Avond (19:00 – 23:00 uur)		Nacht (23:00 – 07:00 uur)	
	$L_{Ar,LT}$	$L_{A,max}$	$L_{Ar,LT}$	$L_{A,max}$	$L_{Ar,LT}$	$L_{A,max}$
Gevel gevoelige gebouwen	50	70	45	65	40	60
in/aanpandige woningen[1]	35	55	30	50	25	45

1 In geluidgevoelige ruimten en verblijfsruimten

De in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur in tabel 1 opgenomen maximale geluidsniveaus (L_{Amax}) zijn niet van toepassing op laad- en losactiviteiten.

Het Activiteitenbesluit biedt (voor de nacht) mogelijkheden af te wijken van de standaardgrenswaarden:

1. In afwijking van de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift andere waarden voor het

langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau L_{Amax} vaststellen.

2. Het bevoegd gezag kan slechts hogere waarden vaststellen dan de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 indien binnen geluidsgevoelige ruimten dan wel verblijfsruimten van gevoelige gebouwen, die zijn gelegen binnen de akoestische invloedssfeer van de inrichting, een etmaalwaarde van maximaal 35 dB(A) wordt gewaarborgd.

3. De in het tweede lid bedoelde etmaalwaarde is niet van toepassing indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen.

4. Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen over de plaats waar de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 voor een inrichting gelden.

5. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen in de inrichting worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen teneinde aan geldende geluidsnormen te voldoen.

6. In afwijking van de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift andere grenswaarden vaststellen voor bepaalde activiteiten in een inrichting, anders dan festiviteiten als bedoeld in artikel 2.21.

Verkeersaantrekkende werking

De invallende geluidbelasting op de woninggevels t.g.v. verkeer van en naar de inrichting *op de openbare weg* wordt beoordeeld conform de circulaire “Geluidhinder veroorzaakt door wegverkeer van en naar de inrichting” d.d. 29 februari 1996 (Ministerie van VROM). Dit betekent dat dit verkeer uitsluitend wordt beoordeeld op het equivalente geluidniveau L_{Aeq} en de normstelling daarvoor aansluit bij de Wet geluidhinder (Wgh, 50 dB(A) voorkeursgrenswaarde).

2 UITGANGSPUNTEN

2.1 Bedrijfsactiviteiten

De akoestisch relevante bedrijfsactiviteiten bestaan uit rijbewegingen op het terrein en de laad/losactiviteiten op het terrein. De geluidbelasting wordt per periode (dag, avond, nacht) beoordeeld voor een representatieve bedrijfssituatie welke regelmatig voorkomt (>12 x per jaar).

Ten aanzien van de bedrijfscondities en uitgangspunten zijn in overleg met de opdrachtgever en de firma Van Eijbergen de volgende akoestisch relevante gegevens gehanteerd. Daarbij is de *maximale bedrijfsvoering* gehanteerd.

Representatieve bedrijfssituatie (RBS)
Installaties e.d.

- De werkzaamheden binnen de inrichting vinden plaats van maandag t/m zaterdag gedurende 8 uur tussen 07.00 en 19.00 uur.
- De hal wordt niet mechanisch geventileerd.

Transport, laden en lossen

- Laad- en losactiviteiten gebeuren overdag m.b.v. de shovel, kraan e.d., gedurende ca 1 uur overdag aan de westzijde, als aangegeven op tekening 1.
- Aan- en afvoer van materiaal en gereed product vindt plaats over route I tussen 07:00 – 19:00 uur; maximaal 75 transporten (zware en middelzware vrachtwagens) per dag, waarvan 25 zware voertuigen (shovels e.d.) en 50 zware vrachtwagens. In de avond en in de nacht rijden geen vrachtwagens over deze route. Het aantal bewegingen via de poort is het dubbele van deze aantallen: dus in totaal 150 bewegingen.
- De personenwagens/bestelwagens volgen route II; het gaat in totaal om 25 auto's per dag (50 bewegingen door de poort).

Onderstaande tabel II.1 geeft een overzicht van de activiteiten op het terrein met de duur en de positie op een maatgevende dag. Tabel II.2 geeft een overzicht van het aantal voertuigen op het terrein op de diverse routes. Elk voertuig maakt 2 bewegingen via de entree (heen en terug).

TABEL II.1: overzicht	Tijdstip en duur			Positie
Activiteiten	Dag	Avond	nacht	Op terrein
Shovel laden/lossen	1 uur	-	-	S

TABEL II.2: overzicht		Aantal voertuigen per etmaal (maximaal)			
Route / type transport		dag	Avond	Nacht	etmaal
I	Vrachtwagens	50	0	0	50
I	Zware voertuigen	25	0	0	25
II	Personenauto's	25	0	0	25

2.2 Bronvermogensniveaus

Gevel- en dakconstructies, deuropeningen gebouwen
De geluidoverdracht via de gevel- en dakvlakken is verwaarloosbaar klein, rekening houdend met de te verwachten gemiddelde geluidniveaus binnen (< 70 dB(A)), de afmetingen en de luchtgeluidisolatiewaarden van de diverse vlakken.

Ramen en deuren zijn gesloten tijdens luidruchtige activiteiten binnen, behalve voor de directe doorvoer van mensen en goederen.

Stationaire installaties (buiten)
Er zijn geen akoestisch relevante stationaire installaties.

Mobiele bronnen
De transporten worden verzorgd via de routes als aangegeven op de tekeningen in de bijlagen. Voor een langzaam rijdende vrachtwagen geldt een bronvermogensniveau van 100 dB(A) met pieken tot 110 dB(A) (t.g.v. remmen en optrekken, dichtslaan portieren e.d.). Een zwaar voertuig heeft – langzaam rijdend – een gemiddeld bronvermogen van 103 dB(A). Een personenauto heeft een bronvermogen van 90 dB(A) met pieken tot 98 dB(A).

Een shovel of kraan heeft in de regel een bronvermogen van gemiddeld 106 dB(A), met pieken tot 115 dB(A).

Overzicht
De bronsterkteberekeningen zijn opgenomen in bijlage II. Onderstaande tabel II.3 geeft een overzicht van de gehanteerde bronvermogensniveaus.

TABEL II.3	Bronvermogensniveau L_{wr} in dB(A)		
geluidbron	L_{wr} in dB(A)		Opmerkingen
	Gemiddeld	piek	
vrachtwagen langzaam rijdend	100	110	ca 10 km/uur, piek remmen e.d.
zwaar voertuig langz rijdend	103	110	idem
personenauto langzaam rijdend	90	98	t.g.v. remmen, optrekken e.d.
shovel/kraan	106	115	archief

3 GELUIDBELASTING EN ANALYSE

3.1 Rekenmodel

De geluidoverdracht naar de omgeving is bepaald met een rekenmodel, waarin zijn opgenomen:

- de bedrijfsgebouwen, de omliggende woningen en geluidreflecterende (harde) bodemvlakken
- de geluidbronnen met hun posities en bronvermogensniveaus L_W
- 3 immissiepunten op de rand van het bouwkavel, bij de nieuwe woningen op 1.5 m boven maaiveld.

Bijlage III geeft een overzicht en plottertekeningen met de invoergegevens van het rekenmodel.

Conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaai (VROM 1999) zijn de gevelreflecties in de geluidgevoelige objecten niet in de berekende geluidbelasting verwerkt; berekend zijn derhalve de invallende geluidniveaus.

Basisformule geluidoverdracht

Bij een directe geluidmeting onder meteocondities wordt het zgn gestandaardiseerde immissieniveau L_i vastgesteld. Dit is het equivalente (gemiddelde) of maximale geluidniveau gedurende een bepaalde periode van één of meerdere bronnen. Het gestandaardiseerde immissieniveau L_i per bron kan ook worden berekend volgens:

$$L_i = L_{WR} - \Sigma D \qquad [dB(A)]$$

waarin:

L_{WR} = het immissierelevante bronvermogensniveau in dB(A)

ΣD = verzamelterm van alle verzwakkingen (HLMR IL '99 meth. II.8)

Modellering en betrouwbaarheid

Voor een betrouwbare indruk van de geluidbijdrage van de relevante geluidbronnen is een juiste modellering van groot belang (het aantal en positie(s) van de bronnen, objecten e.d.) vooral indien sprake is van geluidafschermende en/of reflecterende objecten. De verfijning van het model is hierbij afhankelijk van de afstand tussen de bron en het meetpunt en eventuele tussenliggende objecten. Hierbij wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de modelleringrichtlijnen uit de Handleiding industrielawaai en de handleiding van het softwarepakket (DGMR).

3.2 Geluidoverdracht

Het langtijdgemiddelde deelgeluidsniveau $L_{Aeqi,LT}$ t.g.v. een bepaalde bedrijfstoestand wordt bepaald uit het (A-gewogen) gestandaardiseerde immissieniveau volgens:

$$L_{Aeqi,LT} = L_i - C_b - C_m - C_g \quad [dB(A)]$$

waarin
- L_i = gestandaardiseerd immissieniveau onder meteocondities
- C_m = meteocorrectie (0 tot 5 dB) afhankelijk van hoogtes en r_i
- C_b = bedrijfstijd-correctie = -10 log T_b/T_o
- T_o = tijdsduur van de beoordelingsperiode (dag, avond of nacht, voor tijden zie normstelling rapport)
- T_b = effectieve bedrijfstijd in die periode
- C_g = 3 dB gevelreflectiecorrectie voor invallend geluid (van toepassing bij directe metingen voor de gevel)

Wanneer op het beoordelings/rekenpunt bij een bepaalde bedrijfstoestand binnen het totaal aanwezige geluidniveau vanwege de betreffende inrichting geluid met een duidelijk hoorbaar tonaal-, impulsachtig- of muziekkarakter wordt waargenomen, wordt op het langtijdgemiddelde deelgeluidsniveau $L_{Aeqi,LT}$ van de betreffende bedrijfstoestand tijdens welke dit specifieke karakter optreedt, een toeslag toegepast voor :

- tonaal of impulsgeluid K = 5 dB of
- muziekgeluid K = 10 dB

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau per bedrijfstoestand (deelbeoordelingsniveau $L_{Ari,LT}$) wordt voor elke afzonderlijke periode als volgt bepaald:

$$L_{Ari,LT} = L_{Aeqi,LT} + K \quad [dB(A)]$$

Het totale beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ is dan de energetische som van alle afzonderlijke deelbeoordelingsniveaus $L_{Ari,LT}$ in de dag-, avond- of nachtperiode.
De beoordelingsperiode (dag-, avond- of nacht) met het hoogste beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ is in dat geval bepalend voor de representatieve bedrijfssituatie. De etmaalwaarde L_{etmaal} (of B_i voor gezoneerde industrieterreinen) in referentiepunten of bij de woninggevels wordt bepaald uit de hoogste van de volgende waarden:

- L_{dag}
- L_{avond} + 5 dB(A),
- L_{nacht} + 10 dB(A).

3.3 Bedrijfstijden en bedrijfstijdcorrecties

De bedrijfstijden voor de installaties e.d. zijn opgenomen in tabel I van bijlage II.

Voor de rijbewegingen op het terrein is uitgegaan van langzaam rijdende voertuigen (ca 15 km/uur). De rijroute is verdeeld in deeltrajecten van elk 10 m met een bronpunt in het midden daarvan. Tabel I in bijlage II geeft een overzicht van de bedrijfstijden en correcties C_b.

3.4 Geluidbelasting

Tabel III.1 geeft een overzicht van de resultaten. Gegeven is de geluidbelasting t.g.v. de installaties en transporten in de representatieve bedrijfssituatie (RBS) gezamenlijk.

Er is geen sprake van tonaal, impulsachtig geluid of muziekgeluid zodat een correctie daarvoor niet is toegepast.

TABEL III.1		Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in dB(A)						
imm. punten		$L_{Ar,LT}$ in dB(A)			grenswaarden			
Punt	Adres / positie	Dag 1.5 m	avond 5.0 m	nacht 5.0 m	Dag 1.5 m	avond 5.0 m	nacht 5.0 m	Max. overschrijding
1	Rand kavel	49	-	-	50	45	40	0
2	Rand kavel	48	-	-	50	45	40	0
3	Rand kavel	47	-	-	50	45	40	0

3.5 Maximale geluidniveaus

De maximale geluidniveaus kunnen worden bepaald uit de immissieniveaus (L_i-waarden) in de immissiepunten. Deze L_i-waarden zijn echter gebaseerd op de gemiddelde bronvermogens van bijvoorbeeld voertuigen.

Piekbronniveaus t.g.v. deze geluidbronnen kunnen hoger liggen dan de gemiddelde waarden. Daarom moet deze eventuele verhoging nog worden verdisconteerd bij berekening van de piekniveaus.

Onderstaande tabel III.2 geeft een overzicht van de maximale geluidniveaus L_{Amax}. Deze waarden worden bepaald door de hoogste van de onderstaande L_i-waarden uit de berekeningen:

- t.g.v. het remmen cq optrekken van vrachtwagens (piekbronvermogen 110 dB(A)).
- t.g.v. passages van voertuigen.
- t.g.v. het laden en lossen (piekbronvermogen 115 dB(A)).

TABEL III.2		Maximaal geluidniveau L_{Amax} in dB(A)						
imm. punten		L_{Amax} in dB(A)			grenswaarden			
Punt	Adres / positie	Dag 1.5 m	avond 5.0 m	nacht 5.0 m	Dag 1.5 m	avond 5.0 m	nacht 5.0 m	Max. overschrijding
1	Rand kavel	76	-	-	70	65	60	6
2	Rand kavel	72	-	-	70	65	60	2
3	Rand kavel	68	-	-	70	65	60	0

3.6 Verkeersaantrekkende werking

De ligging van de 50 dB(A) – contour t.g.v. verkeer van en naar de inrichting is indicatief bepaald met rekenmethode I, uitgaande van de voertuigbewegingen als genoemd in hoofdstuk 2. Uitgegaan is van een evenredig verkeersverdeling in noordelijke en zuidelijke, oostelijke en westelijke richting.

De 50-dB(A)-contour ligt dan op 9 m van de wegas. Een toelichting en de berekeningen zijn gegeven in bijlage IV.

4 CONCLUSIES EN MAATREGELEN

4.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus $L_{Ar,LT}$

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ t.g.v. alle activiteiten bij het bedrijf bedraagt in de immissiepunten op de rand van het kavel bij de woningen hooguit 49 dB(A) overdag. Daarmee worden de richtwaarden niet overschreden.

4.2 Maximale geluidniveaus

De maximale geluidniveaus L_{Amax} t.g.v. alle vrachtwagens (4 per dag) bedragen in de immissiepunten op de rand van het kavel bij de woningen hooguit 76 dB(A) overdag. Daarmee worden de richtwaarden overschreden met hooguit 6 dB(A). De vrachtwagens die het terrein oprijden/verlaten zijn daarbij maatgevend.

4.3 Ruimtelijke toets

De richtwaarden voor de maximale geluidniveaus worden op de rand van het perceel bij de woningen overschreden, overdag met hooguit 6 dB(A). Aangesloten kan worden bij het Activiteitenbesluit, waarin piekniveaus overdag zijn uitgezonderd van toetsing aan de grenswaarden (zie hoofdstuk 1).

Het bedrijf wordt niet beperkt aan haar bedrijfsvoering, want aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit kan worden voldaan.

4.4 Maatregelen en binnenniveaus

Er zijn geen akoestisch effectieve maatregelen denkbaar aangezien de entree niet kan worden afgeschermd van de woningen.

Bij hoge maximale geluidniveaus buiten op de gevel kunnen de binnenniveaus worden gegarandeerd. Conform het Activiteitenbesluit mogen de maximale geluidniveaus binnen overdag niet hoger zijn dan 55 dB(A); dat vergt dus een geluidwering van de gevel van minimaal 21 dB(A), hetgeen met gebruikelijke constructies haalbaar is.

4.5 Verkeersaantrekkende werking

De 50-dB(A)-contour t.g.v. verkeer van en naar de inrichting ligt op 9 m van de wegas. De geluidbelasting op de woningen langs de weg – binnen de invloedssfeer van het bedrijf (zie bijlage IV) - ligt onder de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A).

Gezien de bouwkundige staat van de woningen kan worden uitgegaan van een geluidwering van de gevels van minimaal 20 dB(A), waarmee de binnenniveaus van de woningen aan de wettelijke eis van 35 dB(A) kunnen voldoen.

Peter van der Boom.

Bijlage I

Tekeningen

opdrachtnummer

21-123

datum

16 januari 2023

Tekening nr	versiedatum
1	Mei 2021
2	
3	

opdrachtgever

Boudewijn b.v.
Drostlaan 22
6941 AB DIDAM
06 - 1030 5898

auteur

ir. Peter van der Boom

tekening 1	1 immissiepunt	N
schaal -	rijroute	
project-nummer : 21 - 123		
versie : mei 2021		

Situatie-overzicht





Bijlage II

Uitgangspunten

opdrachtnummer

21-123

datum

16 januari 2023

Reken\info-Blad nr	versiedatum
1	Jan 2023
2	Mei 2021
3	
4	
5	

opdrachtgever

Boudewijn b.v.
Drostlaan 22
6941 AB DIDAM
06 - 1030 5898

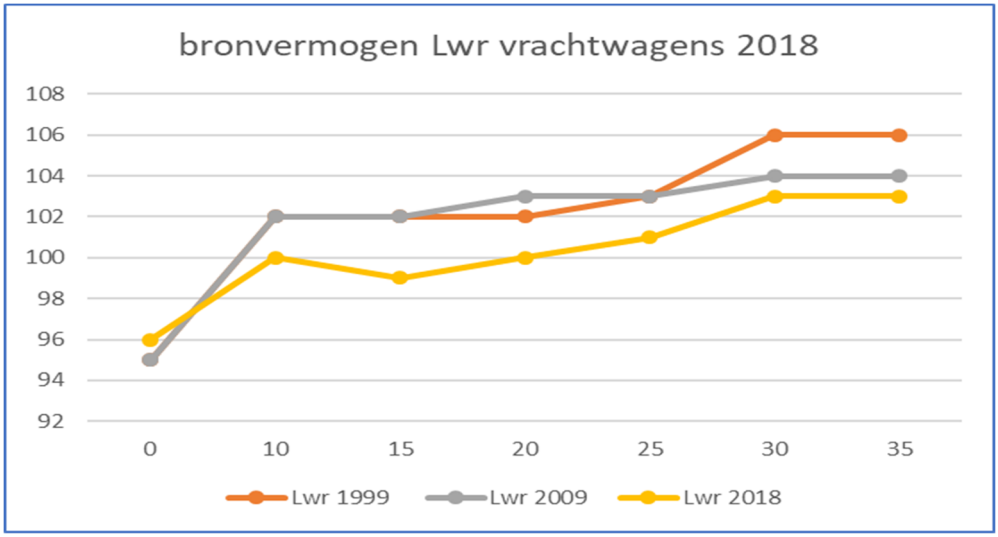
auteur

ir. Peter van der Boom

Toelichting geluidemissie vrachtverkeer

In veel situaties speelt vrachtverkeer een belangrijke rol bij bepaling van de geluidbelasting op de omgeving. Aan rijdende vrachtwagens zijn veel geluidmetingen verricht. Buro Peutz & Associes b.v. (rapport RA 730-1 d.d. 14 juni 1999 en blad Geluid d.d. maart 2013 en maart 2019) heeft onderzoek verricht naar de geluidemissie van vrachtwagens en komt in 2018 op een waarde van ca 100 dB(A) bij rijsnelheden van 10 – 20 km/uur, d.w.z. op de meeste inrichtingsterreinen (sneller is meestal niet verantwoord cq mogelijk).

Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de meetresultaten bij ca 500 vrachtwagens, gemeten in de periode na 1999-2018. Bij een snelheid 0 draait de vrachtwagen stationair. Het gaat in 2018 vrijwel uitsluitend om vrachtwagens met Euro5- en Euro6-motor.



De meetgegevens van Peutz en ons buro leiden tot de waarden in onderstaande tabel, uitgaande van snelheden tussen de 5 – 20 km/uur.

TABEL	Bronvermogensniveau L_w in dB(A)	
geluidbron	L_w in dB(A)	opmerkingen
vrachtwagen langzaam rijdend 10-20 km/u	100	ca 10 – 20 km/uur
vrachtwagen langzaam rijdend 5-10 km/u	98	ca 5 – 10 km/uur
vrachtwagen maximaal remmen	110	optrekken, dichtslaan portieren e.d.
vrachtwagen manoeuvreren	99	gemiddeld 5 – 10 km/uur
vrachtwagen stationair	96	-

Opdrachtnummer
21-123

datum
16 januari 2023

opdrachtgever
Boudewijn b.v.
Drostlaan 22
6941 AB DIDAM
06 - 1030 5898

auteur
ir. Peter van der Boom

Berekening bedrijfsduurcorrecties					
Project :	harderwijkerweg Laag Soeren			**d.d.**	16-jan-23
Projectnummer:	21-123	**bijlage:**	II	**tabel**	1
Adviesburo Van der Boom b.v., Zaadmarkt 87, 7201 DC, Zutphen					

transporten	route	aantal	lengte	rij	# bewegingen			bedrijfsduurcorrectie			opmerkingen
	nr	bronnen route	route [m]	snelheid [km/u]	dag	avond	nacht	dag	Cb [dB] avond	nacht	
route I vrachtwagens (max)	V-01	42	418,2	15	50	0	0	25,6	-	-	
route II pers. auto's	V-02	15	147,48	15	25	0	0	28,6	-	-	
route I zware voertuigen (max)	V-03	42	416,32	15	25	0	0	28,6	-	-	

installaties	# bron	bedrijfsduur totaal			bedrijfsduur per bronp			bedrijfsduurcorrectie			opmerkingen
	punten	dag	[uren] avond	nacht	dag	[uren] avond	nacht	dag	Cb [dB] avond	nacht	
shovel/kraan	2	1	0	0	0,5	0	0	13,8	-	-	

Toelichting

de berekening van de bedrijfsduurcorrectie voor **mobiele bronnen** gaat als volgt:

$$Cb = - 10 \log\{ (l \times n)/(v \times T \times N)\}$$

waarin:

- Cb = bedrijfsduurcorrectie in dB
- l = routelengte
- n = aantal verkeersbewegingen
- v = rijsnelheid in m/s
- T = duur van de beoordelingsperiode (s) dag/avond/nacht
- N = aantal puntbronnen waarin de route is opgedeeld.

en voor de **vaste installaties**

$$Cb = "- 10 \log \{ t / T\}"$$

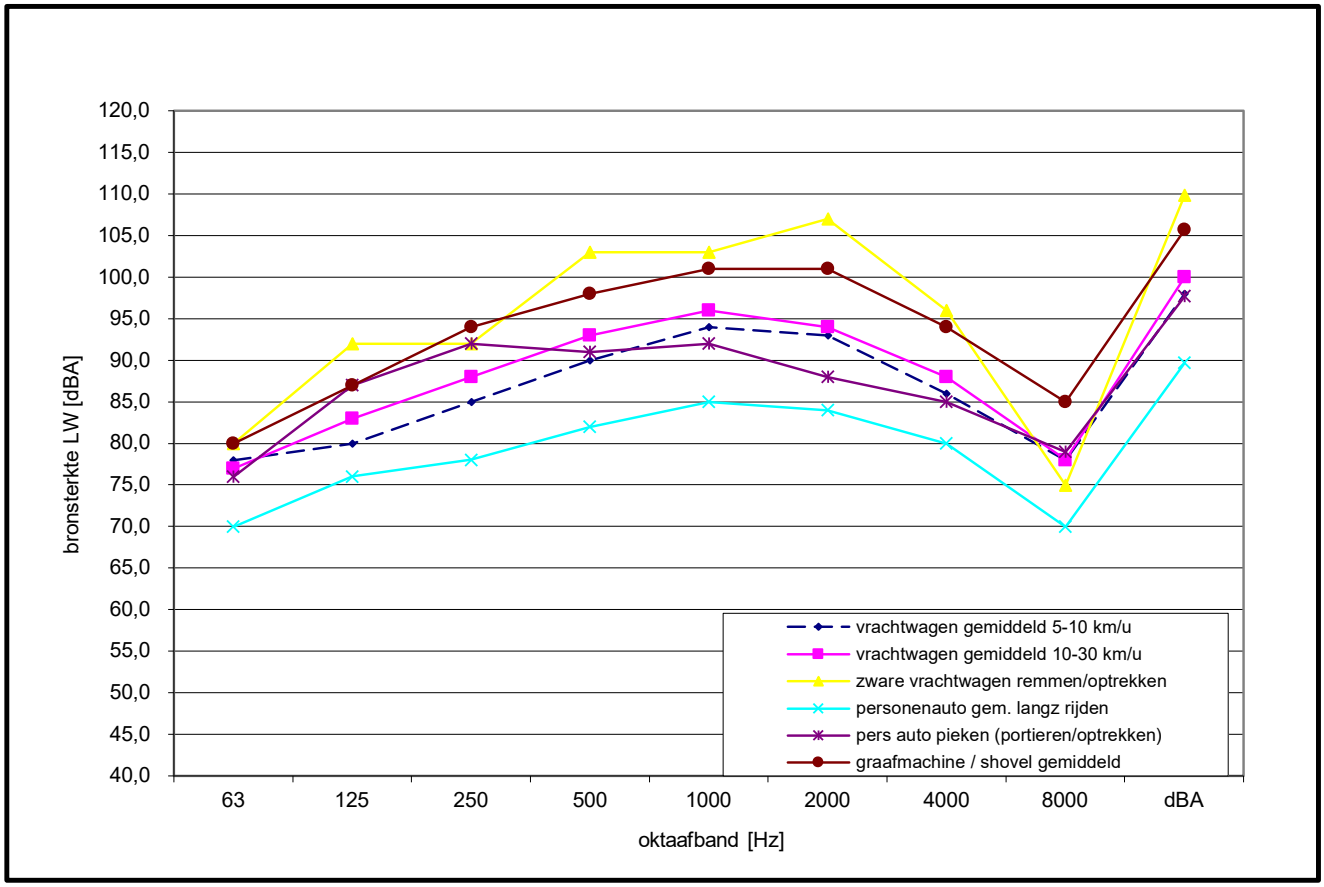
waarin:

- Cb = bedrijfsduurcorrectie in dB
- t = bedrijfsduur van de bron in sec
- T = duur van de beoordelingsperiode (s) dag/avond/nacht

Overzicht bronvermogens					
Project :	harderwijkerweg Laag Soeren			**d.d.**	26-mei-21
Projectnummer:	21-123	**bijlage:**	II	**blad:**	1
opmerkingen	uit eigen archief/ meetgegevens				

Adviesburo Van der Boom b.v., Zaadmarkt 87, 7201 DC, Zutphen

Oktaafbanden (Hz)	catalogus nummer	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	**dBA**	aanvulling
vrachtwagen gemiddeld 5-10 km/u	12	62,0	78,0	80,0	85,0	90,0	94,0	93,0	86,0	78,0	**98,1**	pieken
vrachtwagen gemiddeld 10-30 km/u	13	62,0	77,0	83,0	88,0	93,0	96,0	94,0	88,0	78,0	**100,0**	Peutz 2018
zware vrachtwagen remmen/optrekken	35	74,0	80,0	92,0	92,0	103,0	103,0	107,0	96,0	75,0	**109,9**	gemiddeld metingen
personenauto gem. langz rijden	82	64,0	70,0	76,0	78,0	82,0	85,0	84,0	80,0	70,0	**89,7**	0,0
pers auto pieken (portieren/optrekken)	84	70,0	76,0	87,0	92,0	91,0	92,0	88,0	85,0	79,0	**97,7**	
graafmachine / shovel gemiddeld	160	74,0	80,0	87,0	94,0	98,0	101,0	101,0	94,0	85,0	**105,7**	gemiddeld metingen 1990-2000



Bijlage III

Invoergegevens rekenmodel

en rekenresultaten

Berekeningen	versiedatum
Figuur 1	jan 2023
Figuur 2	Jan 2023
Figuur 3	
Invoergegevens	Mei 2021 / jan 2023
Rekenresultaten	Mei 2021 / jan 2023

onderwerp

akoestisch onderzoek
Harderwijkerweg Laag
Soeren

opdrachtnummer

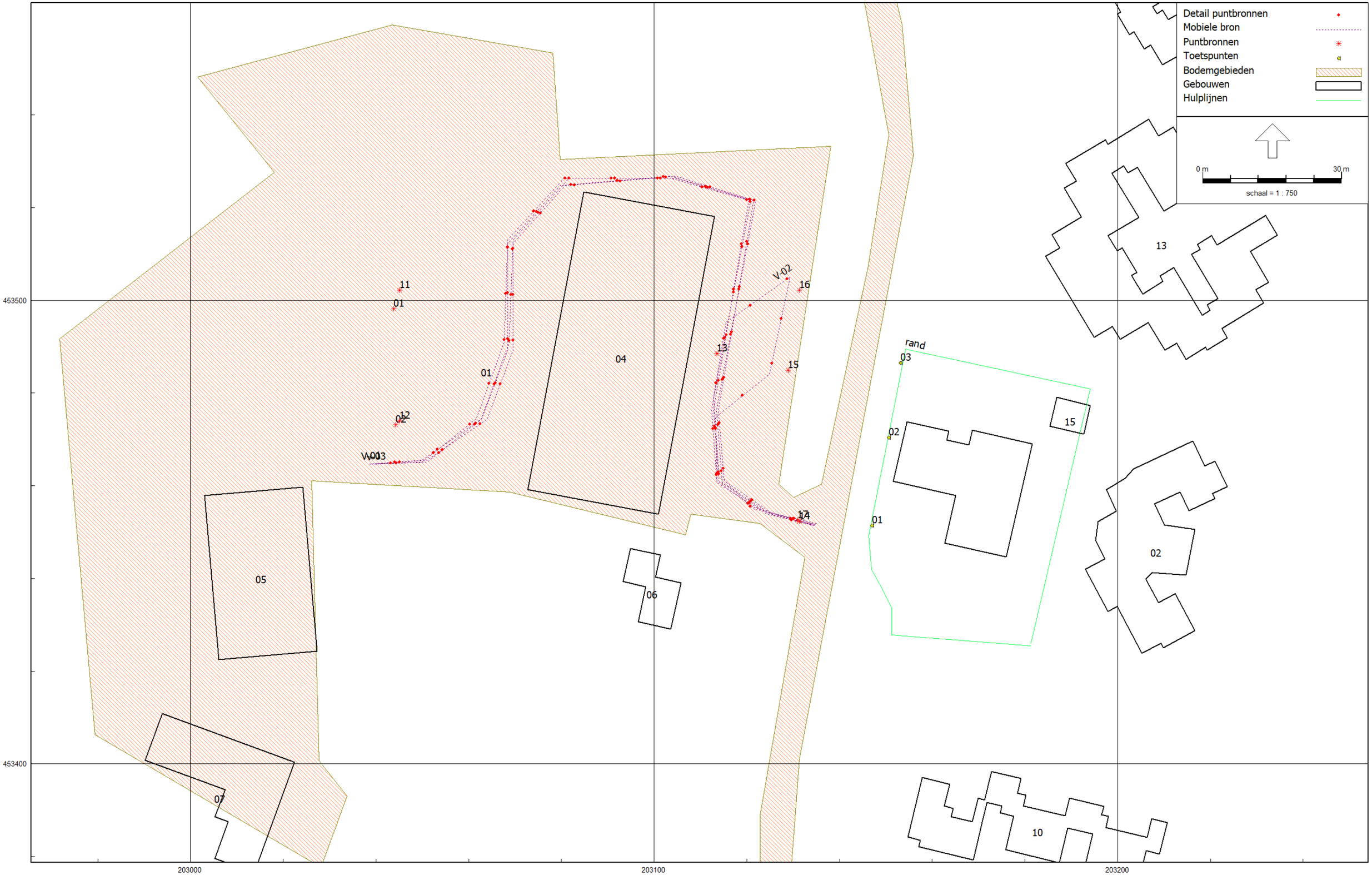
21-123

bestand

21-123r2

bladzijde


Detail puntbronnen
Mobiele bron
Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Hulplijnen
0 m
30 m
schaal = 1 : 750
453500
453400
203000
203100
203200
11
01
01
12
02
V-03
V-02
16
13
04
15
14
rand
03
13
02
15
01
05
06
07
02
10


Detail puntbronnen
Mobiele bron
Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Hulplijnen
0 m
30 m
schaal = 1 : 750
453500
453400
203000
203100
203200
11
01
01
12
02
V-03
V-02
16
13
15
14
04
05
06
07
rand
03
02
01
15
13
02
10

Rapport: Toetsingstabel
Model: model jan 2023
Map: F:\Geonoise\2021\21-123 harderwijkerweg 4 Laag Soeren\
Groep: (hoofdgroep)
Periode: Dag

Naam	Omschrijving	01_A	02_A	03_A
V-03	route I zware voertuigen (max)	46,3	44,9	43,9
V-01	route I vrachtwagens (max)	46,3	44,8	43,7
V-02	route II pers. auto's	32,8	31,1	30,3
02	shovel kraan laden/lossen	23,8	22,4	22,0
01	shovel kraan laden/lossen	22,3	22,2	23,4
14	pieken vrachtwagens	-23,1	-27,5	-32,5
13	pieken vrachtwagens	-33,9	-31,8	-31,2
17	pieken pers. auto's	-35,7	-40,4	-45,1
15	pieken pers. auto's	-45,6	-41,2	-40,2
16	pieken pers. auto's	-49,4	-45,4	-41,6
12	pieken laden/lossen	-52,6	-53,8	-54,2
11	pieken laden/lossen	-54,0	-54,0	-52,8
	Totaal	49,4	47,9	46,9
	(geen toetssoort)	--	--	--
	Overschrijding	--	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Toetsingstabel
Model: model jan 2023
Map: F:\Geonoise\2021\21-123 harderwijkerweg 4 Laag Soeren\
Groep: (hoofdgroep)
Periode: Dag

Naam	Omschrijving	01_A	02_A	03_A
V-03	route I zware voertuigen (max)	46,3	44,9	43,9
V-01	route I vrachtwagens (max)	46,3	44,8	43,7
V-02	route II pers. auto's	32,8	31,1	30,3
02	shovel kraan laden/lossen	23,8	22,4	22,0
01	shovel kraan laden/lossen	22,3	22,2	23,4
14	pieken vrachtwagens	-23,1	-27,5	-32,5
13	pieken vrachtwagens	-33,9	-31,8	-31,2
17	pieken pers. auto's	-35,7	-40,4	-45,1
15	pieken pers. auto's	-45,6	-41,2	-40,2
16	pieken pers. auto's	-49,4	-45,4	-41,6
12	pieken laden/lossen	-52,6	-53,8	-54,2
11	pieken laden/lossen	-54,0	-54,0	-52,8
	Totaal	49,4	47,9	46,9
	(geen toetssoort)	--	--	--
	Overschrijding	--	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model jan 2023
LAmax bij Bron voor toetspunt: 01_A - rand kavel woongeb
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_A	rand kavel woongeb	203147,06	453451,44	1,50	75,9	--	--
14	pieken vrachtwagens	203131,31	453452,22	1,20	75,9	--	--
V-03	route I zware voertuigen (max)	203134,78	453451,59	1,20	68,4	--	--
V-01	route I vrachtwagens (max)	203134,53	453451,42	1,20	65,3	--	--
13	pieken vrachtwagens	203113,58	453488,49	1,20	65,1	--	--
17	pieken pers. auto's	203130,91	453452,63	1,00	63,3	--	--
V-02	route II pers. auto's	203134,94	453451,82	0,80	55,3	--	--
15	pieken pers. auto's	203128,89	453484,86	1,00	53,4	--	--
16	pieken pers. auto's	203131,31	453502,18	1,00	49,6	--	--
12	pieken laden/lossen	203045,09	453473,98	2,00	46,5	--	--
11	pieken laden/lossen	203045,09	453502,18	2,00	45,0	--	--
02	shovel kraan laden/lossen	203044,28	453473,17	2,00	37,6	--	--
01	shovel kraan laden/lossen	203043,88	453498,16	2,00	36,1	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	75,9	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model jan 2023
LAmax bij Bron voor toetspunt: 02_A - rand kavel woongeb
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
02_A	rand kavel woongeb	203150,60	453470,39	1,50	71,5	--	--
14	pieken vrachtwagens	203131,31	453452,22	1,20	71,5	--	--
13	pieken vrachtwagens	203113,58	453488,49	1,20	67,2	--	--
V-03	route I zware voertuigen (max)	203134,78	453451,59	1,20	64,5	--	--
V-01	route I vrachtwagens (max)	203134,53	453451,42	1,20	61,3	--	--
17	pieken pers. auto's	203130,91	453452,63	1,00	58,6	--	--
15	pieken pers. auto's	203128,89	453484,86	1,00	57,8	--	--
16	pieken pers. auto's	203131,31	453502,18	1,00	53,6	--	--
V-02	route II pers. auto's	203134,94	453451,82	0,80	50,8	--	--
12	pieken laden/lossen	203045,09	453473,98	2,00	45,2	--	--
11	pieken laden/lossen	203045,09	453502,18	2,00	45,0	--	--
02	shovel kraan laden/lossen	203044,28	453473,17	2,00	36,2	--	--
01	shovel kraan laden/lossen	203043,88	453498,16	2,00	36,0	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	71,5	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model jan 2023
LAmax bij Bron voor toetspunt: 03_A - rand kavel woongeb
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
03_A	rand kavel woongeb	203153,17	453486,45	1,50	67,8	--	--
13	pieken vrachtwagens	203113,58	453488,49	1,20	67,8	--	--
14	pieken vrachtwagens	203131,31	453452,22	1,20	66,5	--	--
V-03	route I zware voertuigen (max)	203134,78	453451,59	1,20	61,3	--	--
15	pieken pers. auto's	203128,89	453484,86	1,00	58,8	--	--
V-01	route I vrachtwagens (max)	203134,53	453451,42	1,20	58,1	--	--
16	pieken pers. auto's	203131,31	453502,18	1,00	57,4	--	--
17	pieken pers. auto's	203130,91	453452,63	1,00	54,0	--	--
V-02	route II pers. auto's	203134,94	453451,82	0,80	50,0	--	--
11	pieken laden/lossen	203045,09	453502,18	2,00	46,2	--	--
12	pieken laden/lossen	203045,09	453473,98	2,00	44,8	--	--
01	shovel kraan laden/lossen	203043,88	453498,16	2,00	37,2	--	--
02	shovel kraan laden/lossen	203044,28	453473,17	2,00	35,8	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	67,8	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Model: model jan 2023
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	X-n
--	8174	0	14:13, 16 jan 2023	-18	42	V-01	route I vrachtwagens (max)	Polylijn	203134,53	453451,42	203134,53
--	8175	0	14:14, 16 jan 2023	-60	15	V-02	route II pers. auto's	Polylijn	203134,94	453451,82	203134,13
--	8189	0	14:13, 16 jan 2023	-93	42	V-03	route I zware voertuigen (max)	Polylijn	203134,78	453451,59	203134,66

Model: model jan 2023
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Groep	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	ISO_H	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	ISO M.	Hdef.	Vormpunten	Lengte
--	453451,42	1,20	1,20	0,00	0,00	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	0,00	Relatief	23	418,20
--	453451,42	0,80	0,80	0,00	0,00	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,00	Relatief	11	147,48
--	453451,63	1,20	1,20	0,00	0,00	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	0,00	Relatief	23	416,32

Model: model jan 2023
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Groep	Lengte3D	Min.lengte	Max.lengte	Weging	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid	Max.afst.	Aant.puntbr	Lw 31	Lw 63
--	418,20	10,36	45,91	A	50	--	--	25,58	--	--	15	10,00	42	62,00	77,00
--	147,48	9,51	21,42	A	25	--	--	28,65	--	--	15	10,00	15	64,00	70,00
--	416,32	9,36	45,91	A	25	--	--	28,61	--	--	15	10,00	42	62,00	77,00

Model: model jan 2023
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Groep	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63
--	83,00	88,00	93,00	96,00	94,00	88,00	78,00	100,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	62,00	77,00
--	76,00	78,00	82,00	85,00	84,00	80,00	74,00	89,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	64,00	70,00
--	83,00	88,00	93,00	96,00	94,00	88,00	78,00	100,03	-3,00	-3,00	-3,00	-3,00	-3,00	-3,00	-3,00	-3,00	-3,00	65,00	80,00

Model: model jan 2023
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Groep	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
--	83,00	88,00	93,00	96,00	94,00	88,00	78,00	100,03
--	76,00	78,00	82,00	85,00	84,00	80,00	74,00	89,85
--	86,00	91,00	96,00	99,00	97,00	91,00	81,00	103,03

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.
--	8176	0	17:55, 26 mei 2021	01	shovel kraan laden/lossen	Punt	203043,88	453498,16	2,00	2,00	0,00	Relatief
--	8177	0	17:56, 26 mei 2021	02	shovel kraan laden/lossen	Punt	203044,28	453473,17	2,00	2,00	0,00	Relatief
--	8178	0	17:56, 26 mei 2021	11	pieken laden/lossen	Punt	203045,09	453502,18	2,00	2,00	0,00	Relatief
--	8179	0	17:57, 26 mei 2021	12	pieken laden/lossen	Punt	203045,09	453473,98	2,00	2,00	0,00	Relatief
--	8180	0	17:57, 26 mei 2021	13	pieken vrachtwagens	Punt	203113,58	453488,49	1,20	1,20	0,00	Relatief
--	8181	0	17:57, 26 mei 2021	14	pieken vrachtwagens	Punt	203131,31	453452,22	1,20	1,20	0,00	Relatief
--	8182	0	17:57, 26 mei 2021	15	pieken pers. auto's	Punt	203128,89	453484,86	1,00	1,00	0,00	Relatief
--	8183	0	17:58, 26 mei 2021	16	pieken pers. auto's	Punt	203131,31	453502,18	1,00	1,00	0,00	Relatief
--	8184	0	17:58, 26 mei 2021	17	pieken pers. auto's	Punt	203130,91	453452,63	1,00	1,00	0,00	Relatief

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Type	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Weging	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31
--	Normale puntbron	0,00	360,00	0,500	--	--	4,169	--	--	13,80	--	--	A	Nee	Nee	Nee	74,00
--	Normale puntbron	0,00	360,00	0,500	--	--	4,169	--	--	13,80	--	--	A	Nee	Nee	Nee	74,00
--	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	--	--	A	Nee	Nee	Nee	74,00
--	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	--	--	A	Nee	Nee	Nee	74,00
--	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	--	--	A	Nee	Nee	Nee	74,00
--	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	--	--	A	Nee	Nee	Nee	74,00
--	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	--	--	A	Nee	Nee	Nee	70,00
--	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	--	--	A	Nee	Nee	Nee	70,00
--	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	--	--	A	Nee	Nee	Nee	70,00

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31
--	80,00	87,00	94,00	98,00	101,00	101,00	94,00	85,00	105,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74,00
--	80,00	87,00	94,00	98,00	101,00	101,00	94,00	85,00	105,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74,00
--	80,00	87,00	94,00	98,00	101,00	101,00	94,00	85,00	105,74	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	83,00
--	80,00	87,00	94,00	98,00	101,00	101,00	94,00	85,00	105,74	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	-9,00	83,00
--	80,00	92,00	92,00	103,00	103,00	107,00	96,00	75,00	109,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74,00
--	80,00	92,00	92,00	103,00	103,00	107,00	96,00	75,00	109,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74,00
--	76,00	87,00	92,00	91,00	92,00	88,00	85,00	79,00	97,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70,00
--	76,00	87,00	92,00	91,00	92,00	88,00	85,00	79,00	97,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70,00
--	76,00	87,00	92,00	91,00	92,00	88,00	85,00	79,00	97,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70,00

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
--	80,00	87,00	94,00	98,00	101,00	101,00	94,00	85,00	105,74
--	80,00	87,00	94,00	98,00	101,00	101,00	94,00	85,00	105,74
--	89,00	96,00	103,00	107,00	110,00	110,00	103,00	94,00	114,74
--	89,00	96,00	103,00	107,00	110,00	110,00	103,00	94,00	114,74
--	80,00	92,00	92,00	103,00	103,00	107,00	96,00	75,00	109,88
--	80,00	92,00	92,00	103,00	103,00	107,00	96,00	75,00	109,88
--	76,00	87,00	92,00	91,00	92,00	88,00	85,00	79,00	97,79
--	76,00	87,00	92,00	91,00	92,00	88,00	85,00	79,00	97,79
--	76,00	87,00	92,00	91,00	92,00	88,00	85,00	79,00	97,79

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
01	rand kavel woongeb	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
02	rand kavel woongeb	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
03	rand kavel woongeb	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Bf
01	harde bodem	0,00

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k
01		3,73	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
02		3,72	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
03		3,98	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
04		6,47	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
05		6,03	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
06		5,04	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
07		3,60	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
08		5,93	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
09		4,65	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
10		5,43	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
11		6,82	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
12		4,96	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
13		3,24	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
14		3,28	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
15		4,90	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
		0,00	0,00	Relatief				0	0	0	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Refl. 4k	Refl. 8k
01	0,80	0,80
02	0,80	0,80
03	0,80	0,80
04	0,80	0,80
05	0,80	0,80
06	0,80	0,80
07	0,80	0,80
08	0,80	0,80
09	0,80	0,80
10	0,80	0,80
11	0,80	0,80
12	0,80	0,80
13	0,80	0,80
14	0,80	0,80
15	0,80	0,80
	0,80	0,80

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: eerste model

Model eigenschap	
Omschrijving	eerste model
Verantwoordelijke	Peter
Rekenmethode	#2|Industrielawaai|IL|
Aangemaakt door	Peter op 26-5-2021
Laatst ingezien door	Peter op 27-5-2021
Model aangemaakt met	Geomilieu V5.21
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	1,0
Absorptiestandaarden	HMRI-II.8
Dynamische foutmarge	--
Clusteren gebouwen	Ja
Verwijderen binnenwanden	Ja

Commentaar

Bijlage IV

Verkeersaantrekkende werking

toelichting en berekeningen

Opdrachtnummer

21-123

datum

16 januari 2023

opdrachtgever

Boudewijn b.v.
Drostlaan 22
6941 AB DIDAM
06 - 1030 5898

auteur

ir. Peter van der Boom

Berekeningen	versiedatum
Toelichting	Mei 2021
berekeningen	Jan 2023

Toelichting indirect lawaai op de openbare weg

De invallende geluidbelasting op de woninggevels t.g.v. verkeer van en naar de inrichting *op de openbare weg* wordt beoordeeld conform de circulaire “Geluidhinder veroorzaakt door wegverkeer van en naar de inrichting” d.d. 29 februari 1996 (Ministerie van VROM, Nr. MBG 9600613 1, Stcrt. 1996, beter bekend als de “schrikkelcirculaire”). Het uitgangspunt van deze circulaire is het voorkomen van slaapverstoring, veroorzaakt door de met het verkeer samenhangende geluidspieken L_{Amax}. Het limiteren van deze pieken is niet nodig, mits het equivalente geluidsniveau (L_{Aeq}) als gevolg van dit verkeer een zeker niveau in de slaapvertrekken niet overstijgt. In de praktijk wordt de circulaire echter niet alleen voor de nachtperiode als uitgangspunt genomen, maar eveneens voor de dag- en avondperiode. Dit betekent dat dit verkeer uitsluitend wordt beoordeeld op het equivalente geluidniveau L_{Aeq} en de normstelling daarvoor aansluit bij de Wet geluidhinder (Wgh, 50 dB(A) voorkeursgrenswaarde).

<u>Rekenmethode verkeer op de openbare weg</u>
De invallende geluidbelasting op de woninggevels t.g.v. verkeer van en naar de inrichting *op de openbare weg* is indicatief berekend volgens de standaard rekenmethode I uit het reken- en meetvoorschrift Wegverkeerslawaai (Wgh).

Het verkeer van een naar een inrichting is akoestisch herkenbaar zolang dit nog niet is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Over het algemeen geldt de invloed van de verkeersaantrekkende werking tot:
- het punt waarop het verkeer is opgenomen in het reguliere (heersende) verkeersbeeld, bijvoorbeeld doordat het dezelfde snelheid heeft (meestal ca 100 m)
- het meest nabijgelegen kruispunt in het geval van een toegangsweg met overigens weinig verkeer
- het punt waar de verhoging van de geluidbelasting t.g.v. het verkeer van/naar de inrichting niet meer dan 2 dB(A) bedraagt.
- het punt waarop de voertuigen van en naar de inrichting op een voor meerdere bedrijven functionerende ontsluitingsroute rijden.

In principe moet een voorkeurswaarde van 50 dB(A) worden nagestreefd met een maximale waarde van 65 dB(A). Bij waarden boven de 50 dB(A) moet worden aangetoond dat de geluidniveaus binnen niet hoger liggen dan 35 dB(A), eventueel met het treffen van voorzieningen. Voorzieningen worden pas aangebracht nadat de vergunning definitief is.

Indicatieve methode wegverkeer (SRM I, Reken en meetvoorschrift Geluid 2012), versie 3.0 (15-11-12)

Project :	Harderwijkerweg 4 Laag Soeren		d.d.	1-dec-22	
Projectnummer:	21-123	bijlage:	IV	blad:	1

© Adviesburo Van der Boom b.v., Zaadmarkt 87, 7201 DC, Zutphen

Algemeen

Wegvak/straat	openb weg	Waarneempunt	50 dB(A)	

Verkeersgegevens

Intensiteit	100,0	mvt/etm		Wegdektype		0	referentiewegdek		
			Percentage			Aantal periode			
	snelheid		dag	avond	nacht	dag	avond	nacht	
		uur%	8,3%	0,0%	0,00%	100,0	0,0		0,0
Licht	50		25,0%	0,0%	0,0%	25,0	0,0		0,0
Middelzwaar	50		0,0%	0,0%	0,0%	0,0	0,0		0,0
Zwaar	50		75,0%	0,0%	0,0%	75,0	0,0		0,0

Overdrachtgegevens

Afstand tot wegas	9	meter	weghoogte	0	meter	
Afstand wegas-rand	2	meter	waarneemhoogte	5	meter	
Objectfractie	0		afstand kruispunt	150	meter	
Zichthoek	127	graden	afstand rotonde/drempel	100	meter	
bodemfactor	0,60		afstand rijlijn-waarneempunt	10,0	meter	

Berekening Emissie

(in dB(A))	Emissie			Cwegdek	Aftrek	Emissiegetal		
	dag	avond	nacht		art 3.5	dag	avond	nacht
Licht	50,12	0,00	0,00	0,00	1	49,12	-1,00	-1,00
Middelzwaar	0,00	0,00	0,00	0,00	2	-2,00	-2,00	-2,00
Zwaar	64,35	0,00	0,00	0,00	2	62,35	-2,00	-2,00
					Totaal	62,55	3,13	3,13

Berekening overdracht

C*optrek*	-	D*afstand*	9,98
C*reflectie*	-	D*lucht*	0,08
C*zichthoek*	-	D*bodem*	1,73
		D*meteo*	0,23

Geluidbelasting

Ldag	50,5	dB(A)
Lavond	-8,9	dB(A)
Lnacht	-8,9	dB(A)
Lden	47,5	dB
Etmaalwaarde (oud)	50,5	dB(A)

Bijlage 6 Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r-beoordeling

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r-beoordeling

Laag-Soeren, Harderwijkerweg 4

Het voornemen

De bebouwing aan de Harderwijkerweg 4 te Laag-Soeren heeft in het geldende bestemmingsplan Landelijk Gebied de bestemming 'Niet-agrarisch bedrijf'. Door de uitbreiding van de kern Dieren is de bebouwing aan drie zijden omringd door woonbebouwing. Het voornemen is om de huidige bedrijfsbestemming om te zetten naar een woonbestemming. Hierbij worden er in de bestaande bedrijfsbebouwing maximaal 3 wooneenheden gerealiseerd. Doordat er al één bedrijfswoning aanwezig is, is er sprake van een netto toevoeging van 2 wooneenheden.
Deze ontwikkeling past niet in het geldende bestemmingsplan. Om het voornemen mogelijk te maken is een herziening van het bestemmingsplan nodig.

Vanuit het ruimtelijke spoor is vanwege de aard en omvang een vormvrije toets aan het Besluit Milieueffectrapportage noodzakelijk. Deze notitie voorziet hierin. Op basis van deze notitie besluit het bevoegd gezag of een m.e.r.-procedure benodigd is.

Criteria

De milieueffectrapportage is een wettelijk instrument met als doel het aspect milieu een volwaardige plaats in de integrale ruimtelijke afweging te geven. Een uitgebreide omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan kan op twee manieren met milieueffectrapportage in aanraking komen:

a. Op basis van artikel 7.2a, lid 1 Wm (als wettelijk plan);
   Er ontstaat een m.e.r.-plicht wanneer er een passende beoordeling op basis van art. 2.8, lid 1 Wet natuurbescherming nodig is.
b. Op basis van het Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 3);
   Er ontstaat een m.e.r.-plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 3 (plannen).
c. Op basis van het Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 4); Er ontstaat een m.e.r.-(beoordelings)plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 4 (besluiten).

Ad a: plan-m.e.r.-plicht vanwege een passende beoordeling

Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Veluwe op een afstand van circa 200 meter van het plangebied. Om de stikstofdepositie in kaart

te brengen is een stikstofberekening uitgevoerd voor de gebruiksfase. Deze berekening en bijbehorende rapportage is als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan[1] gevoegd.

Uit de berekening blijkt dat in de gebruiksfase geen rekenresultaten berekend die hoger zijn dan 0,00 mol per hectare per jaar op Natura 2000-gebieden.
Een passende beoordeling op basis van artikel 2.8, lid 1 van de Wet natuurbescherming is in het kader van dit bestemmingsplan dan ook niet noodzakelijk, aangezien er geen significante negatieve effecten zijn te verwachten. Er is dus geen sprake van een m.e.r.-plicht op basis van artikel 7.2a van de Wet milieubeheer.

Ad b en c: (plan-)m.e.r.-plicht vanwege drempelwaarde Besluit m.e.r
Dit bestemmingsplan voorziet in een herbestemming van maximaal drie wooneenheden binnen de bestaande bebouwing. Het plan voldoet daarmee aan de definitie van 'kaderstellend voor' als bedoeld in het Besluit m.e.r. Dit betekent dat dit bestemmingsplan m.e.r.-(beoordelings)plichtig is indien activiteiten worden mogelijk gemaakt die genoemd worden in onderdeel C of D van het Besluit m.e.r. en de daarin opgenomen drempelwaarden overschrijden of belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden uitgesloten.

In dit geval is sprake van een ontwikkeling die niet wordt genoemd in onderdeel C van het Besluit m.e.r. en is daarom niet direct m.e.r.-plichtig. Voor de beoogde ontwikkelingen is onderstaande activiteit uit de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage relevant, namelijk 'aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'. De drempelwaarden van de betreffende categorie worden niet overschreden of zijn niet van toepassing (oppervlakte van 100 ha of meer, 2.000 of meer woningen en bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer). Dit betekent dat er geen sprake is van een directe m.e.r. plicht.
Ook voor ontwikkelingen onder drempelwaarden dient het bevoegd gezag zich er van te vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Hiertoe dient de vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden gehanteerd. Voorliggende notitie voorziet hierin.

De criteria waaraan moet worden getoetst zijn opgenomen in artikel 2 lid 5 Besluit m.e.r. jo. artikel 7.16 lid 2 en 3 Wet milieubeheer. Hierbij moet rekening worden gehouden met de drie hoofdcriteria

[1] Bijlage 3 - Briefrapport Aerius 21953

(de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten van het project) van bijlage III bij de m.e.r.-richtlijn.

1. Kenmerken van de projecten

Bij de kenmerken van de projecten moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- de omvang van het project;
- de cumulatie met andere projecten;
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- de productie van afvalstoffen;
- verontreiniging en hinder;
- risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

2. Plaats van de projecten

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bestaande grondgebruik;
- de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
- het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
  a. wetlands,
  b. kustgebieden,
  c. berg- en bosgebieden
  d. reservaten- en natuurparken,
  e. gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszonen door de lidstaten aangewezen op grond van de Vogel- en/of habitatrichtlijn,
  f. gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden,
  g. gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid,
  h. landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

3. Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de criteria van de punten 1en 2 in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect,
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect,
- de waarschijnlijkheid van het effect,
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Beoordeling

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in het veranderen van de bedrijfsbestemming in een woonbestemming waarbij er in de bestaande bedrijfsbebouwing maximaal 3 wooneenheden gerealiseerd. Doordat er al één bedrijfswoning aanwezig is, is er sprake van een netto toevoeging van 2 wooneenheden. De ontwikkeling vind plaats binnen de bestaande bebouwing. Er wordt geen bebouwing gesloopt en ook geen bebouwing toegevoegd.

Het plangebied bestaat uit het perceel Harderwijkerweg 4 in Laag-Soeren. In de nabijheid van het plangebied vinden geen andere (grootschalige) ontwikkelingen plaats waar rekening mee gehouden moet worden.

Screening per milieuaspect

<u>Bodem en water</u>

Het voornemen voorziet niet in het realiseren van een functie met mogelijke negatieve gevolgen voor de bodem.

De gevolgen voor het aspect water zijn inzichtelijk gemaakt door middel van de Handreiking Watertoets zoals is opgesteld door het Waterschap Rijn & IJssel. Doordat er geen nieuwe bebouwing wordt gerealiseerd vindt er in beginsel geen toename van verhard oppervlakte toe. Dit kan hooguit het geval zijn door een extra inrit, deze oppervlakte blijft echter onder de 500m2. Vuilwater wordt rechtstreeks op het aanwezige riool aangesloten.

<u>Archeologie, cultuurhistorie en landschap</u>

Doordat er geen nieuwe bebouwing mogelijk wordt gemaakt en er geen grondroerende werkzaamheden van meer dan 250m2 en dieper dan 30 cm worden uitgevoerd is er geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

Binnen het plangebied is geen cultuurhistorisch waardevolle bebouwing aanwezig.

Natuur

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Veluwe op een afstand van circa 200 meter van het plangebied. Om de stikstofdepositie in kaart te brengen is een stikstofberekening uitgevoerd voor de gebruiksfase. Deze berekening en bijbehorende rapportage is als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd. Hieruit blijkt dat in de gebruiksfase geen rekenresultaten berekend zijn die hoger zijn dan 0,00 mol per hectare per jaar op Natura 2000-gebieden.

Het plangebied ligt niet in het GNN. Aan westzijde grenst het plangebied aan het GNN.
De invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling is lokaal en betreft enkel het plangebied zelf. De voorgenomen ontwikkeling heeft dan ook geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk in de omgeving van het plangebied.

Soortenbescherming

Foreest Groen Consult heeft een Quickscan natuuronderzoek[2] uitgevoerd. Het volledige rapport is als bijlage bij de toelichting opgenomen. Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat de inrichting en het gevoerde beheer het plangebied tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten maken. Het plangebied is ook niet geschikt voor (beschermde) zoogdieren, amfibieën, reptielen, ongewervelden, broedvogels, vissen of vleermuizen. Doordat de aanpassingen binnen de bestaande bebouwing worden uitgevoerd wordt ook (mogelijke) foerageergebieden of vliegroutes niet aangetast.
Door uitvoering van de voorgenomen plannen, binnen de bestaande bebouwing worden ook foerageergebieden en vliegroutes niet aangetast.

Woon- en leefmilieu

Luchtkwaliteit

Het voornemen draagt ‘niet in betekenende mate’ bij aan de luchtverontreiniging. Daarnaast worden geen functies mogelijk gemaakt die zijn aan te merken als gevoelige bestemmingen in het kader van het ‘Besluit gevoelige bestemmingen’.

[2] Bijlage 4 - Quick_scan_natuuronderzoek_Harderwijkerweg_Definitief_09122021

Geluid

Woningen zijn niet opgenomen in de VNG-uitgave, omdat ze in beginsel niet aan te merken zijn als milieubelastende objecten. Echter zal wel sprake zijn van enig geluid als gevolg van de woonfuncties (leefgeluiden). Voor dergelijke geluiden gelden echter geen normen. Daarnaast zal de aanlegfase gepaard gaan met de productie van geluid. Het geluid ten aanzien van de aanlegfase is tijdelijk en zal zoveel mogelijk beperkt worden.

Verkeershinder en verkeersveiligheid

De totale verkeersgeneratie als gevolg van de woningbouwontwikkeling bedraagt 21 verkeersbewegingen per dag. Van een onevenredige toename van het aantal verkeersbewegingen is hiermee geen sprake. Opgemerkt wordt dat in het kader van de voorliggende ontwikkeling, de ter plaatse aanwezige bedrijfsbestemming komt te vervallen evenals de daarbij behorende verkeersbewegingen. De toename van het aantal verkeersbewegingen is in planologische zin dan ook minder. De Abelenlaan en de Harderwijkerweg zijn van voldoende omvang om de huidige en toekomstige verkeersgeneratie eenvoudig en veilig af te kunnen wikkelen.

Gezondheid van de mens

Voorliggende ontwikkeling voorziet in het realiseren van in maximaal drie woningen. Een dergelijke kleinschalige ontwikkeling heeft geen negatieve gevolgen voor de gezondheid van de mens.

<u>Externe veiligheid</u>

De voorgenomen ontwikkeling maakt geen risicovolle inrichtingen of transportroutes van gevaarlijke stoffen mogelijk.

<u>Gebruik van grondstoffen en energie</u>

De voorgenomen ontwikkeling legt geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen. Door de huidige bebouwing een nieuwe bestemming worden minder grondstoffen gebruikt dan bij sloop en nieuwbouw. Tijdens de gebruiksfase zal elektriciteit en water nodig zijn. De appartementen zullen gasloos gebouwd worden, conform de Wet Voortgang Energietransitie.

De productie van afvalstoffen betreffen voor de beoogde woningen uitsluitend de huishoudelijke afvalstoffen en afvalwater. Afvalwater wordt via het bestaande rioolstelsel afgevoerd. Huishoudelijke afvalstoffen worden zoveel mogelijk gescheiden om nuttige afvalstoffen op

eenvoudige wijze te kunnen inzamelen en vervolgens verwerken/recyclen. Er is geen sprake van de productie van gevaarlijk afval.

Tijdelijke hinder

Met een ruimtelijke ontwikkeling kan ook tijdelijke hinder als gevolg van bouwwerkzaamheden gepaard gaan.

Tijdens de verbouwing kan sprake zijn van tijdelijke verkeers-, geluid- en stofhinder van bouwverkeer en bouwwerkzaamheden op locatie. Het gaat dan om geluid en stof vanuit de bouwplaats en bouwverkeer van en naar het projectgebied. Vanwege de ligging, de omvang van de ontwikkeling en de geschatte tijdsduur (korte bouwperiode), is er geen noodzaak om verkeer tijdelijk om te leiden, met de daarbij behorende effecten. Na afronding van de bouwwerkzaamheden zal de genoemde tijdelijke hinder volledig vervallen. Het aspect tijdelijke hinder leidt niet tot mogelijk belangrijke milieugevolgen.

Conclusie

Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het plan op zich en in samenhang met andere plannen geen belangrijke negatieve gevolgen zal hebben voor de kenmerken van het gebied zelf en voor het woon- en leefmilieu in de omgeving. Bij deze conclusie is nog geen rekening gehouden met mogelijk belangrijke negatieve gevolgen in verband met de ligging ten opzichte van gevoelige gebieden. De vraag of op grond hiervan belangrijke negatieve gevolgen kunnen worden verwacht, komt hieronder aan de orde.

De plaats van de uitbreiding (ligging ten opzichte van gevoelige gebieden) Het plangebied is aan drie zijden omsloten door de bebouwde kom van Dieren. De voorgenomen activiteit ligt niet in beschermd gebied in het kader van waterhuishouding of natuur.

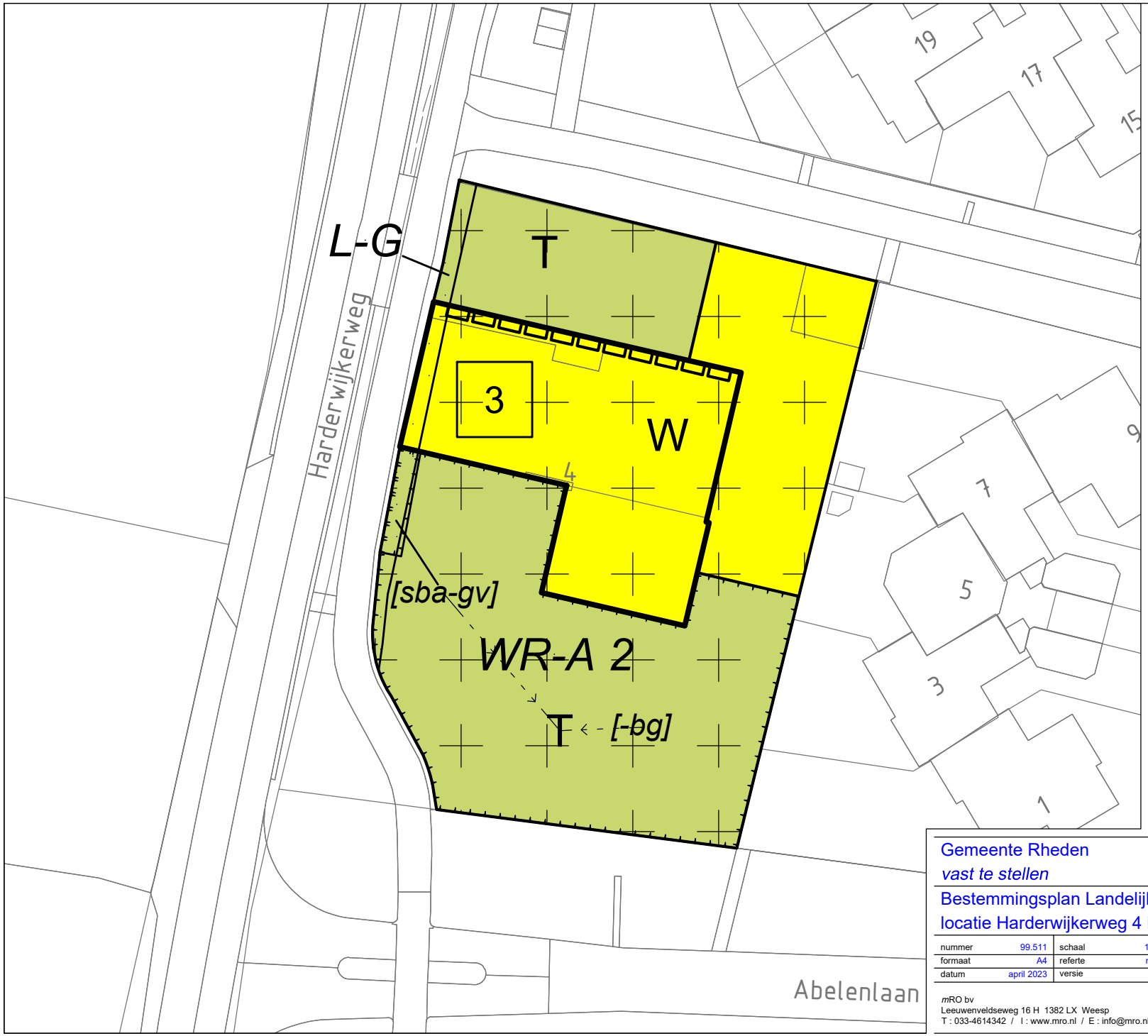
Conclusie

Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het plan op zich en in samenhang met andere plannen en projecten geen belangrijke negatieve gevolgen zal hebben voor de omgeving.

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom | Dieren
Spankeren | Laag-Soeren | Landelijk gebied

Gemeentehuis
Hoofdstraat 3 |
6994 AB De Ste
postbus 9110 |
ZJ De Steeg
T 026 4976911
026 4976518 |
gemeente@rhed
| www.rheden.n

gemeente Rheden



LEGENDA

Plangebied

ENKELBESTEMMINGEN

- T — Tuin
- W — Wonen

DUBBELBESTEMMINGEN

- L-G — Leiding - Gas
- WR-A2 — Waarde - Archeologie 2

AANDUIDINGEN

Bouwaanduidingen

- bouwvlak
- [-bg] — bijgebouwen uitgesloten
- [sba-gv] — specifieke bouwaanduiding - geluidwerende voorziening
- 3 — maximum aantal wooneenheden
- gevellijn

VERKLARING

gegevens BGT en kadaster
dd. 15-12-2021

Gemeente Rheden

vast te stellen

Bestemmingsplan Landelijk Gebied

locatie Harderwijkerweg 4 Laag-Soeren

noordpijl

nummer	99.511	schaal	1:500	raad	
formaat	A4	referte	mRO	ID nr.	NL.IMRO.0275.BPLG53-VA01
datum	april 2023	versie	4		

*m*RO bv
Leeuwenveldseweg 16 H 1382 LX Weesp
T : 033-4614342 / I : www.mro.nl / E : info@mro.nl

mRO

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
P. Hofman	4 Duurzaamheid	12 Verantwoorde consumptie en productie
b en w-vergadering	**agendapunt**	**bijlage(n) ter inzage**
25 april 2023	0	8
rol raad	**soort document**	
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering	**agendapunt**	
raadsvergadering	**agendapunt**	

onderwerp
Begroting ODRA 2024 en jaarstukken ODRA 2022.

INHOUD VOORSTEL
Het college op te dragen het Dagelijks bestuur van ODRA te berichten via bijgevoegde conceptbrief met zienswijze op de ontwerpbegroting 2024, waarin een partnerbijdrage voor de gemeente Rheden van €646.000,- is geraamd.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
Het voorstel is ter beantwoording van een brief van ODRA.

2 Wat is de aanleiding?
Het Algemeen bestuur van ODRA heeft de ontwerpbegroting 2024 op 13 april jl. vastgesteld. De raad kan haar zienswijze geven op deze ontwerpbegroting. De ontwerpbegroting van ODRA is gebaseerd op de individuele werkprogramma's van de partners. In deze ontwerp-begroting zijn de in de Kadernota begroting ODRA 2024 benoemde uitgangspunten uitgewerkt.

Het Algemeen Bestuur van ODRA heeft op 13 april jl. de jaarstukken 2021 vastgesteld. Deze jaarstukken zijn ter kennisname aan de raad gezonden.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
In de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Arnhem is de begrotingsprocedure vastgelegd. Sinds 2020 is de begroting van ODRA gebaseerd op beheerste outputfinanciering.

4 Wat willen wij bereiken?
Wij maken de zienswijze van de raad kenbaar aan ODRA. Het vaststellen van de begroting is de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van ODRA.

5 Wat gaan wij ervoor doen?
Wij willen een kwalitatief goede uitvoering van de vergunning-, toezicht- en handhavingstaken (vth-taken) voor milieu voor een reële prijs. Met samenwerken in de regio met en via ODRA beogen we daarbij een doorgaande gezamenlijke efficiency- en kwaliteitsverbetering ten opzichte van de voorheen versnipperde taakuitvoering over de 11 partners.

Werkzaamheden ODRA voor gemeente Rheden
ODRA voert voor de gemeente Rheden jaarlijks ruwweg 30 controles asbestsanering uit, 130 integrale en 65 thematische milieucontroles bij bedrijven, 10 controles op grondverzet, handelt 50 milieuklachten over bedrijven af en 10 uit het toezicht volgende (juridische) handhavingstrajecten, handelt 50 aanvragen om milieuvergunningen en –meldingen en 280 asbestmeldingen af, beoordeelt 40 milieurapportages en geeft 100 specialistische milieu-adviezen. Met ODRA samen doen we verder (regionale) projecten rond onder meer ondermijning, energiebesparing bij bedrijven en kantoren, circulaire economie en Omgevingswet. In de bijlage het jaarverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu 2022 ter kennisname.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Begroting ODRA 2024
De omvang van de begroting ODRA voor 2024 is geraamd op € 24,1 miljoen. Het uurtarief van ODRA zal in 2024 stijgen naar €99,- vanwege structurele extra kosten door CAO en inflatie in 2023 gelijk (was €92,-).

Bijdrage Rheden
De verhoging van het uurtarief in 2024 zal voor Rheden bij een gelijkblijvend werkpakket een tariefsverhoging van 8% betekenen. Tegelijkertijd zijn er diverse onzekerheden rond de consequenties van de Omgevingswet en loopt een traject rond versterking van de milieubeleidsadvisering zowel intern als regionaal. Het ODRA-budget is daartoe vanaf 2023 verhoogd.

De geraamde bijdrage aan ODRA voor 2024 is €646.000. De bijdrage bestaat uit een deel (ongeveer €611.000,-) voor het milieu-vth-takenpakket, gedekt door het ODRA-budget in de begroting en een deel (ongeveer €25.000,-) voor diverse milieu-gerelateerde taken zoals de Regionale Verkeersmilieukaart, ORM, project geluidssaneringen, specialistisch milieu-advies, gedekt door de betreffende posten in de begroting. In het najaar zullen de werkprogramma's van de partners meer in detail worden ingevuld. Dan zal de precieze omvang van het werkprogramma 2023 definitief worden. In de loop van 2023 zal bovendien over de ontwikkelingen rond Omgevingswet en milieu-advisering meer financiële duidelijkheid komen en helder worden of het ODRA-budget in 2024 toereikend zal zijn of verhoogd zal moeten worden vanwege de verhoging van het uurtarief.

Inzicht verloop beschikbaar budget	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
Budget	€554.000,-	€540.000,-	€540.000,-	€675.564-	€635.564,-
Geraamde bijdrage Rheden aan ODRA	€545.200,-	€523.000,-	€536.000,-	€675.000,-	€646.000,-
Feitelijke bijdrage	€474.662,-	€536.707,-	€558.000,-	Nvt.	Nvt.

Noot: In 2023 is het ODRA-budget vanuit het klimaatbudget incidenteel verhoogd met €40.000 ten behoeve van de handhaving op de energielabel C-verplichting voor kantoren per 1 januari 2023.

Jaarstukken ODRA 2022
ODRA heeft over 2022 een positief jaarresultaat behaald van €53.335,-.

2022 was een bijzonder jaar voor ODRA: corona, verhuizing en ict-transitie, veel nieuwe projecten, capaciteitsproblemen en uitstel Omgevingswet. ODRA heeft een positief jaar-resultaat bereikt door een hogere productiviteit en meevallers bij oa. de stelselkosten en kosten voor huisvesting en ict. In 2022 heeft ODRA ook de voorgenomen kostenreductie op de bedrijfsvoering (€150k) gerealiseerd.

Met het batig saldo wordt de Algemene Reserve conform de GR-ODRA aangevuld tot de maximale €500.000. Het Algemeen Bestuur heeft besloten besluitvorming over het resterende positief resultaat €23.513,- aan te houden in afwachting van besluitvorming over het verhogen van de Algemene Reserve. ODRA heeft aangegeven dat de huidige Algemene Reserve onvoldoende is in verhouding is tot de risico's in de bedrijfsvoering en de huidige omzet van 24 miljoen (destijds ongeveer 15 miljoen). Rheden heeft in lijn met ons eigen terughoudende beleid rond reserves en voorzieningen, nadrukkelijk gevraagd om terughoudend te zijn in het verhogen van de Algemene Reserve.

7 Wat zijn de risico's?

Er is het risico dat:

1. ODRA over het geheel de begroting overschrijdt;
2. ODRA meer werk (moet) leveren dan dat geraamd is in het werkprogramma voor Rheden.
3. Onzekerheid vanwege gevolgen rapport Commissie Van Aartsen.

Ad 1.
Wanneer ODRA het geraamde werk voor alle partners volledig uitvoert, zijn daarmee alle kosten gedekt. Wanneer dit niet lukt (bv. minder vergunningaanvragen), zal een tekort kunnen ontstaan. De partners zullen dit tekort naar rato van inbreng in ODRA moeten bijbetalen. Het risico hierop wordt klein ingeschat aangezien ODRA in voorgaande jaren heeft laten zien dat zij de bedrijfsvoering op orde heeft en strak stuurt op volledige uitvoering van de werkprogramma's en een dynamische capaciteitsplanning hanteert. Daarbij heeft ODRA een algemene reserve van €500.000,- (geraamd eind 2023).

De onzekerheid rond inflatie en CAO is groot. Gerekend is met een tariefsverhoging van 8%. Het risico is dat de werkelijke prijsstijgingen nog hoger uitvallen, zeker met de huidige inflatiecijfers. Daarbij nemen de kosten van externe inhuur van medewerkers toe vanwege de schaarste van specialisten op de arbeidsmarkt. ODRA heeft geen invloed op deze externe autonome ontwikkelingen.

Onzeker zijn de consequenties van de Omgevingswet voor ODRA. Risico's zijn op dit punt conservatief begroot. Het is echter niet onwaarschijnlijk dat de uitvoering van de vth-taken in ieder geval tijdelijk significant meer tijd zal vergen, waardoor het risico bestaat dat de volledige uitvoering van de werkprogramma's onder de Omgevingswet onder druk zal komen staan.

Bij de oprichting van ODRA is met de kennis van nu onvoldoende aandacht besteed aan informatiebeheer, waaronder de archivering van vth-stukken. In 2022 heeft het Algemeen Bestuur van ODRA besloten een kwartiermaker aan te stellen om een integraal informatieplan op te stellen. Dit zal in 2023 zijn beslag krijgen. Onderdeel van dit plan zal een inhaalslag zijn op de archivering van de vth-stukken sinds de oprichting van ODRA. In de loop van 2023 zal duidelijk worden of dit nog extra kosten meebrengt.

Ad 2.
Onvoorzien meerwerk zal leiden tot een hogere rekening van ODRA. Wat betreft het vraaggestuurde deel van het werk van ODRA (vergunningen, klachten en advisering) hebben we hier geen invloed op. De ervaring van voorgaande jaren is dat de fluctuatie door de jaren heen niet groot is.

Sinds 2022 zoeken we meer samenwerking met ODRA en de regio rond de milieuadvisering geluid, lucht en externe veiligheid. Verschuiving van deze expertise is een stapsgewijs proces. Taken zijn zo goed mogelijk vertaald in het ODRA-werkprogramma. Komende jaren zal de inschatting beter worden.

Ad 3.
In het voorjaar van 2021 heeft de Commissie Van Aartsen aanbevelingen gedaan ter verbetering van het landelijke milieu-vth-stelsel. De aanbevelingen zouden kunnen leiden tot landelijk een andere financieringsvorm van de omgevingsdiensten en mogelijk in Gelderland vorming van grotere omgevingsdiensten. Binnen het landelijke Interbestuurlijk Programma VTH en het Gelderse project Versterking Gelders Stelsel worden de aanbevelingen uitgewerkt. De ontwikkelingen zijn nog onvoldoende concreet om financiële consequenties in te kunnen schatten en zullen naar verwachting nog geen effect hebben in 2024.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Het Algemeen Bestuur van ODRA, waarin alle partners van ODRA zijn vertegenwoordigd. heeft op 13 april jl. de ontwerp-begroting 2024 vastgesteld en ingestemd met voorleggen aan de raden en staten.

Het Algemeen Bestuur heeft de jaarstukken 2022 vastgesteld op 13 april jl.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
We leggen de jaar- en begrotingstukken via de website van ODRA ter inzage en geven daarvan kennis in de Rhedenaar.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Evaluatie is een structureel onderdeel van de P&C-cyclus.

De Steeg,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Ontwerp-raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 april 2023

b e s l u i t :

Het college op te dragen het Dagelijks bestuur van ODRA te berichten via bijgevoegde conceptbrief met zienswijze op de begroting 2024, waarin een partnerbijdrage voor de gemeente Rheden van €646.000,- is geraamd.

De Steeg,

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

23.32

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt 12
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 april 2023;

b e s l u i t :

het college op te dragen het Dagelijks Bestuur van ODRA te berichten via bijgevoegde conceptbrief met zienswijze op de begroting 2024, waarin een partnerbijdrage voor de gemeente Rheden van € 646.000,00 is geraamd.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

ODRA
T.a.v. de heer R. Vlaander

Postbus 9200
6800 HA ARNHEM

Datum	**zaaknummer**	**uw brief/kenmerk**
juni 2023		
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
D.L. Veenstra (mw.)	(026) 49 76 429	-

Onderwerp
Zienswijze begroting 2024

Geachte heer Vlaander,

Op 14 april 2023 heeft onze raad uw brief met bovenstaand kenmerk ontvangen, waarin u de raad conform de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem de mogelijkheid biedt haar zienswijze te geven op de begroting 2024 van ODRA.

De begroting 2024 van ODRA geeft geen aanleiding tot inhoudelijke opmerkingen.

Wel willen wij u laten weten dat wij waardering hebben voor de wederom mooie resultaten in 2022. Dit ondanks de bijzondere omstandigheden vanwege de coronamaatregelen, verhuizing en ict-transitie en capaciteitsproblemen. Ook waarderen wij zeer de gerealiseerde structurele kostenbesparing in de bedrijfsvoering van ODRA.

Bestemmen resterend batig saldo 2022
In afwachting van besluitvorming over het eventueel verhogen van de Algemene Reserve van ODRA heeft het AB van ODRA besluitvorming over het resterende positief saldo over 2022 ad €23.513,- aangehouden. Wij wijzen u erop dat wij terughoudend staan tegenover het vormen van reserves en ernaar streven deze zo laag mogelijk te houden.

Tot slot feliciteren wij u met het 10-jarig bestaan van ODRA. In deze jaren heeft u een robuuste organisatie gebouwd. Met de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen zullen de omgevingsdiensten in Nederland en in het bijzonder in Gelderland zich verder moeten doorontwikkelen. We waarderen hierin uw proactieve instelling.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Rheden,

burgemeester.

secretaris.

Datum van verzending:

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Aan de Raden en Staten van de deelnemende partners
van de Gemeenschappelijke Regeling ODRA

Datum	: 21 april 2023
Uw kenmerk	:
Ons kenmerk	: 20230421.01
Contactpersoon	: Fred Mossink
Telefoon	: 06 5019 4015

Onderwerp : Begroting Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) 2024

Bijlagen: begroting 2024

Geachte dames en heren,

Met deze brief bieden wij u de begroting 2024 van de ODRA aan.

De begroting 2024 is in de vergadering van het Algemeen Bestuur ODRA van 13 april 2023 behandeld. Het Algemeen bestuur heeft de begroting vastgesteld en besloten deze aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners met het verzoek om hier kennis van te nemen en indien van toepassing, zienswijzen op in te dienen.

Totstandkoming en inhoud begroting 2024
Het begrotingsproces 2024 en meerjarig-kader 2025 – 2027 is gestart met een uitgangspuntennotitie (kadernota), welke in het Algemeen Bestuur ODRA in december 2022 is vastgesteld. In januari/februari 2023 zijn gesprekken gevoerd met de partners over deze uitgangspunten, trends en ontwikkelingen voor 2024. Dit heeft geresulteerd in een voorlopig werkprogramma 2024 per partner. Deze werkprogramma's vormen, samen met de in december 2022 door AB vastgestelde kaders (normeringen) uit de uitgangspuntennotitie, de basis voor deze begroting 2024.

ODRA presenteert een sluitende begroting voor 2024. Samenvattend zijn de belangrijkste punten:
- De omvang (omzet) in de begroting 2024 is € 24,1 miljoen (de realisatie 2022 was € 22,0 miljoen);
- Het uurtarief voor 2024 wordt met € 7,- verhoogd tot € 99,- Dit om de structurele effecten van de vastgestelde CAO 2023 en inflatie op te vangen.
- De omzetgroei van € 2,1 miljoen tussen 2022 en 2024 is voor ruim € 1,6 miljoen gerelateerd aan de tariefsverhoging, een half miljoen is volume groei.
- Het overheadpercentage neemt af van 26,8% (in 2022) naar 25,1% en voldoet daarmee aan het lange termijn doel dat ODRA heeft gesteld.
- Het besparingsdoel op huisvesting en ict (ad € 150.000 exclusief indexering) ten opzichte van de initiële begroting 2022 is gehaald en opgenomen in deze begroting.

- De meerjarenbegroting is gebaseerd op de maatschappelijke -en economische trends die in de begroting zijn beschreven. We gaan uit van een klein positief saldo vanaf 2025.
- In een aparte risicoparagraaf is beschreven dat ODRA de risico's voor de bedrijfsvoering ziet toenemen vanwege onder meer de krappe arbeidsmarkt, economische ontwikkelingen (bv inflatie) en vereisten van wet- en regelgeving.
- In de bijlagen van de begroting zijn de kosten voor de partners opgenomen, gebaseerd op de voorlopige werkprogramma's 2024 die ambtelijk zijn overeengekomen.

Begroting 2023
We willen u er op attenderen dat in het najaar een begrotingswijziging voor 2023 zal worden aangeboden aan de partners. De huidige geaccordeerde begroting 2023 is vastgesteld medio 2022. Belangrijke, recente ontwikkelingen zoals de nieuwe CAO en inflatiecijfers zijn daarin nog niet meegenomen. Ook zijn er sindsdien een aantal grote projecten en nieuw werk binnengekomen. De verwachting is dat de begrotingswijziging voor de partners kostenverhogend wordt. Geschat wordt tussen de 4% en 6%.

Procedure
Uw Raad cq Staten kan/kunnen zienswijzen indienen op de begroting.
Deze zienswijze stuurt u binnen 12 weken na dagtekening van deze brief aan het Dagelijks Bestuur van ODRA die de begroting met de ingediende zienswijzen agendeert voor het Algemeen bestuur die de (aangepaste) begroting vaststelt.

ODRA moet de vastgestelde begroting voor 15 september 2023 aan het ministerie van BZK sturen. Met de regisseurs van de partners is het tijdspad verder afgestemd.

Met vriendelijke groet,



Ruben Vlaander
Directeur ODRA

2024 BEGROTING



Omgevingsdienst
Regio Arnhem



INHOUDSOPGAVE

05 **Voorwoord: Crisis of verwaarloosd probleem?**

06 **Hoofdstuk 1**

012 **Hoofdstuk 2**

018 **Hoofdstuk 3**

027 **Hoofdstuk 4**

BIJLAGEN

030 Bijlage 1. Overzicht producten

032 Bijlage 2. Overzicht diensten

034 Bijlage 3. Overzicht materiële kosten

036 Bijlage 4. Overzicht bijdragen klanten


Omgevingsdienst
Regio Arnhem

VOORWOORD

CRISIS OF VERWAARLOOSD PROBLEEM?

De wereld waarin we leven wordt steeds complexer, onvoorspelbaarder en niet iedereen kan met die onzekerheden omgaan. Steeds vaker raken mensen de weg kwijt. Het is niet gek dat er dan problemen ontstaan die lastig of misschien zelfs onmogelijk op te lossen zijn. We komen dit in onze praktijk regelmatig tegen. Unieke problemen, omdat de informatie onvolledig is, of tegengesteld, en de omgeving steeds verandert. In de vakliteratuur heten dat wicked problems. Die komen we landelijk tegen, zoals het oplossen van etnisch ongelijkheid, het verkleinen van de inkomensverschillen of het peil houden van de gezondheidszorg. Maar ook in wijken waar wij geconfronteerd worden met moeilijk op te lossen kwesties.

We spreken in Nederland nogal snel over een crisis. Als we niet oppassen is alles een crisis. Ik citeer in dat verband filosofe Daan Roovers tijdens een bijeenkomst van de Groene Metropool regio Arnhem Nijmegen: 'Hebben we het over een crisis of een verwaarloosd probleem?' Deze woorden zetten me aan tot nadenken. Voor het werk dat wij doen is die vraag ook relevant.



Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

Bij het aanpakken van een crisis ontbreekt al snel de democratische controle. Denk aan de COVID-pandemie, dat vraagt om een 'militaire aanpak'. Daar kan ik me wat bij voorstellen, maar wat als we spreken over die andere maatschappelijke opgave? Zoals de klimaatverandering, energietransitie, woningbouwopgave en opvang van vluchtelingen en daklozen. Ik zie ook dat dit complexe vraagstukken zijn, maar een crisis?
Het zijn vraagstukken waar juist veel mensen over mee moeten praten. Niet alleen de politici en bestuurders, maar ook ondernemers en burgers. Verantwoordelijkheden delen en niet voor ons uitschuiven, want voor dit type vraagstuk is draagvlak bij inwoners en lokale bestuurders essentieel. Dat is een belangrijk verschil met een crisis. Natuurlijk is acceptatie van crisismaatregelen een issue, maar een echte crisis vraagt een ander type aanpak: niet polderen maar doen!

Terug naar onze praktijk. Bij controles komen toezichthouders nog wel eens in een situatie terecht die in jaren zo is gegroeid, maar goed beschouwd onverantwoord en niet veilig is. Dan ontbreekt het aan 'haakjes' om op te treden, of de regels zijn op meerdere manieren uit te leggen. Het gevolg is dat de ongewenste situatie blijft voortbestaan. De toezichthouder moet ter plekke kiezen tussen een slechte optie of een iets mindere optie. En dan doe je het al snel niet goed als uitvoeringsdienst. Krijgen de media daar lucht van, dan wordt de crisis vocabulaire uit de kast gehaald.

De ervaring leert dat vaak pas na vele maanden de aangetroffen situatie wordt aangepakt. Dit is exemplarisch voor een deel van ons werk. Soms moeten onze mensen tot tien tellen, op hun handen zitten en accepteren dat zij niets kunnen doen binnen de geldende wet- en regelgeving. Moet je dan spreken over een crisis? Of is het een verwaarloosd probleem, in de woorden van Roovers? Het antwoord is afhankelijk van aan wie je de vraag stelt. Ik noem niet snel iets een crisis. In relatie tot ons werk denk ik eerder aan een verwaarloosd probleem. Want we, alle instanties en overheden bij elkaar, doorzien niet altijd voldoende scherp wat de gevolgen kunnen zijn van matige vergunningen, onduidelijke regelgeving en traag optreden. Zoals filosofe Roovers zegt: 'Het probleem van één persoon oplossen, is het probleem voor velen oplossen.' Dat is een uitdagend citaat. Ik zie het als een oproep om scherp te zijn en oog te hebben voor de impact van beleid en keuzes. Dat is ook voor 2024 onze opdracht!

1



Op het moment van schrijven van deze begroting, zijn de uitslagen van de Provinciale en waterschapsverkiezingen bekend. De verwachting is dat er colleges en besturen komen met andere samenstelling en politieke kleur. Voor het werk van de omgevingsdiensten in Gelderland is relevant waar de parlementen van de waterschappen en de provincie hun accenten leggen en prioriteiten kiezen. Ongetwijfeld zullen de maatschappelijke vraagstukken, waar het Kabinet momenteel oplossingen voor zoekt, regionaal een (andere) vertaling krijgen .

De regio's zijn voor de uitvoering van Rijksbeleid altijd belangrijk geweest, maar worden met de gebiedsgerichte aanpak waar dit Kabinet op inzet, nog belangrijker. Zoals woningbouw, natuurbescherming, klimaatadaptatie en de miljarden die gereserveerd zijn voor de transities van de landbouw, energie en circulaire- en minder fossiel afhankelijke economie.

De grote maatschappelijke uitdagingen zijn samen te vatten als het conflict over de ruimte. De ruimte is schaars in Nederland en de claims zijn groot en van gecoördineerde ruimtelijke ontwikkeling is vooralsnog geen sprake. In deze complexe dynamiek heeft ODRA haar plannen vormgegeven. Het zijn vele issues die aandacht vragen van ODRA.

Als de landelijke en lokale trend van een versnipperd politiek landschap en polarisatie doorzet in het provincie- en waterschapbestuur, zal dat de slagvaardigheid in de besluitvorming niet altijd ten goede komen. Wat de effecten zijn, kunnen we nog niet zeggen. Het risico van vooruitschuiven van de 'hete aardappel' is niet ondenkbaar. ODRA heeft de ambitie om met een meerjarenbeleidsplan minder afhankelijk te zijn van deze politieke dynamiek. Samen werken aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving is en blijft onze missie.

Met deze begroting 2024 zetten we de consequenties, voor zover deze zijn te overzien, op een rij en beantwoorden de vraag: Wat betekenen de maatschappelijke uitdagingen in het fysieke domein voor ons werk en de financiën in de komende jaren?
Deze trend-beschrijvingen zijn een opmaat voor een meerjarenbeleidsplan dat we medio 2023 willen gaan opstellen.

A. Economische en maatschappelijke ontwikkelingen

1. Krappe Arbeidsmarkt

Voor veel overheidsorganisaties geldt dat de krapte op de arbeidsmarkt besturen en management veel hoofdbrekens kost. We vissen veelal in dezelfde vijver en zijn op zoek naar die ene specialist. En van de nieuwe medewerkers wordt niet alleen verwacht dat ze goed zijn in hun vak, ze moeten meer dan ooit begrijpen en anticiperen op de verwachting die 'klanten' en samenleving hebben over ons werk. De veranderingen eisen een adequaat personeelsbeleid, zowel kwantitatief, maar zeker ook een investering in kwaliteit.

Zoals gezegd worden we geconfronteerd met een krappe arbeidsmarkt, relatief veel verloop en pensionering van medewerkers en, mede door de hoge inflatie, oplopende loonkosten en hogere tarieven voor externe inhuur. De krappe arbeidsmarkt is een goudmijn voor recruiters en bureaus voor werving en selectie. Ons beleid is erop gericht om meer specialisten zelf op te leiden, conform de eisen van de kwaliteitscriteria (versie 2.2). Zelf opleiden versus inhuur is echter een afweging tussen kosten, productiviteit, flexibiliteit en kwaliteit.

In samenwerking met de omgevingsdiensten in Gelderland wordt campagne-matig online (filmpjes) en bij evenementen gewerkt aan meer naamsbekendheid voor het werk van omgevingsdiensten. In beeld en geluid zetten we 'eigen mensen' in, bezoeken we hogescholen, banenbeurzen en geven inleidingen op relevante podia.

- *Ultimo 2023 hebben we hebben een strategisch personeelsplan, mogelijk als onderdeel van het meerjarenbeleidsplan. Het plan wordt de 'gids' voor meerjarig personeelsbeleid.*

2. Woningbouw

De provincie Gelderland stuurt vanuit een landelijke opdracht, aan op versnelling van de bouw van woningen. Geschikte locaties vinden is een issue, dus verschuift de aandacht naar minder geschikte grond. Er is een bovenregionale aansturing van bouw- en ruimtegebrek nodig, dat meer en beter zal moeten worden vastgelegd in de bestemmingsplannen/omgevingsplannen.

We zullen de rijks-brede opdracht om woningen te realiseren merken in het aantal bouwvergunningen en -controles. Ontwikkelingen van industrieterreinen en alle eisen die op het gebied van energie zullen worden gesteld aan de gebouwde omgeving zijn ook zeer bepalend, waarbij de uitkomsten van het stikstofdebat natuurlijk wel een onzekere factor vormen.

Een relatief nieuwe ontwikkeling is dat inwoners van de stedelijke gebieden in West-Nederland de onrust daar verruilen voor de relatieve rust in Oost-Nederland. Nu voor velen het hybride werken (thuis-kantoor) gemeengoed is en de verbindingen met het Westen goed zijn, is de trek naar het Oosten groter geworden. Dat heeft effect op de woningmarkt in ons werkgebied (beschikbaarheid woningen, prijsopdrijving, verbouwen en aanbouwen).

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het een toename van volumes en complexiteit. En dat is werk aan de winkel. Ook voor onze toezichthouders bodem.*
- *Met de komst van de Omgevingswet verandert het proces voor het aanvragen van bouwen en verbouwen van huizen. Het wordt voor de initiatiefnemer makkelijker, maar heeft door de gekoppelde wetgeving (Wkb) ook effect op de positie van toezicht en de inkomsten (leges) voor gemeenten.*

3. Leefbaarheid

Bovengenoemde ontwikkelingen raken bedrijven en burgers in ons werkgebied direct. In sommige regio's zal komende jaren veel meer gebouwd moeten worden. Waarschijnlijk, en op veel plekken onvermijdelijk, gaat woningbouw de hoogte in. Dat geeft binnenstedelijk druk op de beperkte ruimte en leidt vaker tot overlast. Overlast die gemeld wordt en waar de normen in wetgeving en beleid niet altijd de oplossing bieden, zal dialoog, mediation en acceptatie onderdeel van de aanpak moeten zijn. Via klachten en onze contacten met inwoners/omwonenden en brancheorganisaties kunnen we relevante input leveren voor het beleid van onze partners. Elke klacht is in principe input voor beleid.

In de steden is de vraag naar woningen en locaties voor bedrijven groot, op het platteland lopen dorpen leeg, stoppen boeren en staat het ontwikkelen van bedrijventerreinen als verdienmodel voor gemeenten onder druk. Leefbaarheid krijgt zo niet alleen een landelijke-, maar

ook een stedelijke dimensie. In 'Den Haag' gaan stemmen op meer landelijke regie te nemen op de ruimtelijke ontwikkelingen. Onder meer via de Nationale Omgevingsvisie (Novi en Novex).

Geluidsoverlast, geuroverlast, meer klachten over buren, gezondheidsschade, weinig groen, hittestress, waterberging, etc. zullen ons werk beïnvloeden. De stad-platteland discussie krijgt nieuwe dimensies als de 'zak met geld' en de 'overlast' verdeeld moeten worden. Veel stedelijke ambities vallen neer in landelijk gebied.

- *We gaan vaker en gericht communiceren met de omgeving. Dat wordt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook van ons gevraagd. ODRA organiseert de omgevingstafels of sluit aan bij de tafels die gemeenten zelf organiseren. Het adagium is: een buurt die ergens tegen is, is ook ergens voor. De kunst wordt om bijvoorbeeld aan dialoogtafels bondgenoten te vinden voor een gewenste ruimtelijke ontwikkeling.*
- *Toezichthouders en handhavers staan met de voeten in de klei en hebben naast kennis van bedrijven ook veel sociale kennis over een gebied. Het overzicht van klachten en de contacten met omwonenden en bedrijven die wij hebben, zijn voor de beleidsmakers van onze partners waardevolle input; niet overal kan alles.*

4. Bedrijvenbestand

De verwachte economische ontwikkelingen leiden tot een gewijzigd en groter bedrijvenbestand in een aantal gemeenten. Bedrijven stoppen, nieuwe bedrijven komen, kleine bedrijven worden groter, internationale bedrijven zoeken een locatie om zich te vestigen en bedrijven stoten activiteiten af en voegen nieuwe activiteiten toe.

Vanuit het oogpunt 'als er iets gebeurt bij een bedrijf…' en wij kennen het bedrijf niet of onvoldoende, ligt het risico van incidenten en negatieve publiciteit om de hoek. En daar houden inwoners van gemeenten en ook hun bestuurders niet van. Meer bedrijvigheid betekent voor gemeenten derhalve ook meer vergunningaanvragen en meer toezicht; juist om genoemd risico te verkleinen.

Vanuit Den Haag wordt naar aanleiding van verschillende rapporten verdere aanscherping van het beleid (Interbestuurlijk programma VTH-stelsel) ten aanzien van milieucriminaliteit (wetgeving) en ondermijning ingezet. Het bewustzijn bij bestuurders wat de impact van milieucriminaliteit en ondermijning betekent voor nu en voor later, groeit. Van bestuurders wordt verwacht dat zij optreden en niet wegkijken.

Dat betekent in zekere zin een paradigma-shift: 'de rode loper uitleggen' voor bedrijven en 'ruim baan voor ondernemers' omwille van werkgelegenheid en economische groei heeft ook een keerzijde. Maatschappelijk verantwoord ondernemen met en in de leefomgeving is een betere en duurzamere strategie dan toezichthouders en handhavers op het terrein. De knop moet om.

Bestuurders beseffen dat en verwachten van hun diensten proactief handelen en adequate advisering. Monitoren van activiteiten op bedrijventerreinen en vrijkomende agrarische gebouwen, bijvoorbeeld, is input voor bestuurlijke acties, toezicht en handhaving en daarmee is optreden direct van invloed op een veilige leefomgeving.

Wetgeving zal ons in staat gaan stellen om in de strijd tegen milieucriminaliteit (en in de bouw) en ondermijning (vastgoed, uitbuiting, e.d.) meer gebruik te maken van data-analyses en data-koppelingen (bijv. gebruik elektriciteit, water, UWV, KvK, etc.), die een indicatie kunnen zijn voor ongewenste praktijken. Doorlichting van het bedrijvenbestand, en continue actualisatie van dit bestand, en vestigingsbeleid (vergunningen) is een belangrijk aandachtspunt de komende jaren. Kennis en expertise van omgevingsdiensten is van onschatbare waarde.

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is het van belang het bedrijvenbestand op orde te hebben en de vinger aan de pols te houden bij hetgeen buiten gebeurt. Door goede registratie en het actueel houden daarvan, worden we in staat gesteld slimmer en effectiever toezicht te houden. Om dit te bewerkstelligen, investeren we de komende jaren in de kwaliteit van data (beheer) en intensievere samenwerking met andere diensten.*
- *We bereiden ons met onze opdrachtgevers voor op de klimaat maatregelen. Klimaatmaatregelen zien we terug via het energiespoor (besparen), de reductie van broeikasgassen door opwekken van wind, water en bio-energie (vergunningen en toezicht) en aanpassingen in het landschap (voor dijken en waterberging) waar grondtransporten voor nodig zijn.*
- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het klimaatbeleid dat we vaker ondernemingen zullen adviseren en meedenken om te kunnen voldoen aan het klimaatbeleid (via projectgelden - denk aan energie-advisering, best beschikbare technieken, toezicht grondtransporten). Ook zullen onze medewerkers hierop (bij) geschoold moeten worden.*
- *Intensiveren en verbeteren van de samenwerking met andere opsporings- en inspectiediensten (denk aan IL&T, OM, politie, arbeidsinspectie, FIOD, RIEC Oost Nederland, e.d.) draagt bij aan effectiever aanpakken van milieucriminaliteit en ondermijning.*

5. Stikstofbeleid

Het stikstofbeleid is een verdeelvraagstuk en een reductievraagstuk in één. Voor de bouw (woningen, infrastructuur, wind- en zonneparken) is stikstofruimte nodig, voor natuurontwikkeling moet de depositie van stikstof juist naar beneden en wordt gekeken naar reductie aan de bron. Welke sector levert in en welke sector 'krijgt' stikstof? Het totaal van de uitstoot en depositie moet terug, dat ligt vast in Europees beleid en Europese- en nationale richtlijnen en wetten.

Het is op dit moment lastig in te schatten welk effect de stikstofmaatregelen hebben voor ons werk. Als Wnb-vergunningen (Wet natuurbeheer) niet verleend kunnen worden, heeft dat ook gevolgen voor de omgevingsvergunning milieu (Wabo). De vraag hangt boven de markt of omgevingsdiensten een rol krijgen in toezicht en handhaving van de stikstofafspraken. Op pilotbasis houden we voor een beperkte groep bedrijven toezicht op Wnb-vergunningen.

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het stikstofbeleid zeer waarschijnlijk extra controles en advisering over Wnb-vergunningen voor bedrijven die een Wabo-vergunning aanvragen.*
- *Daarnaast zullen we komende jaren projecten opstarten die bijdragen aan de doelstelling van de energietransitie en circulaire economie en daarin is naast de bekende broeikasgassen (methaan, CO_2) stikstof een van de componenten. Integrale toetsing wordt onderdeel van onze werkwijze.*

B. Bestuurlijke ontwikkelingen en verandering VTH-stelsel

6. Commissie Van Aartsen

Vanuit het ministerie van I&W wordt via het Interbestuurlijk Programma (IBP) invulling gegeven aan de aanbevelingen die de Commissie van Aartsen en de Algemene Rekenkamer in het voorjaar van 2021 publiceerden. In het IBP werken IPO, VNG, Omgevingsdienst NL en de landelijke opsporings- en inspectiediensten samen om het VTH-stelsel te verbeteren. Het IBP-programma is eind 2022 van start gegaan, onder meer met landelijke subsidies voor de op te starten onderzoeken en pilots. In 2023 zullen de ontwikkelingen helder en concreter worden. Dit kan nog van grote invloed zijn op de exploitatie in 2024 van ODRA, maar zijn nu sporadisch te kwantificeren, en dus in deze begroting nog niet opgenomen. Het VTH-stelsel zal veranderen, maar het tempo en de richting zijn nog onderwerp van debat en onderzoek.

- *Het is niet ondenkbaar dat de hele begroting op andere financieringsprincipes of structuur (qua programma indeling en taakvelden) moet worden gebaseerd.*

7. Robuust en vertrouwen

Vanaf de oprichting van de omgevingsdiensten als een direct gevolg van grote incidenten (onder meer vuurwerkramp Enschede), zijn robuust, deskundig, nabij en onafhankelijk de woorden geweest die steeds weer om een nadere positionering vragen. We hebben in de verschillende discussies positie moeten verwerven en moeten verdedigen. Komende jaren zal het vraagstuk robuust (voldoende expertise en onafhankelijk, financieel sterk) in Gelderland zeker aan de orde zijn.

We hebben veel taken verdeeld en de focus is te weinig gericht op wat ons bindt en wat we beter kunnen doen in het belang van de inwoners en ondernemers in Gelderland. Onze omgeving verwacht dat de omgevingsdienst optreedt en deskundig is en ondernemingen met gezag kan aanspreken op hun gedrag. Daar zullen we komende jaren continu onze focus op hebben.

- *Dat vraagt investeringen (in mensen, in samenwerking, in uitwisseling, in ICT) van de eigenaren en opdrachtgevers en opdrachtnemer (ODRA) om de gezonde, veilige en duurzame leefomgeving te borgen.*

8. Uitvoeringsdiensten

De politieke debatten in Den Haag over de Toeslagenaffaire zijn goed beschouwd debatten over de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving en over de rol van 'incidentenpolitiek' en daarmee over de positie van uitvoeringsdiensten in het realiseren van politieke wensen.

De discussie in de Kamer gaat over vertrouwen in de politiek, overheid en uitvoeringsorganisaties, de inzet van ICT en algoritmes (zwarte lijsten), over de afstand overheid-burger, polarisatie en polarisatie in een versnipperd politiek landschap. Factoren die direct of indirect invloed hebben op de organisaties, zoals ODRA, die voor de uitvoering van beleid verantwoordelijk zijn.

Maar uitvoeringsdiensten zijn ook een stabiele factor in een politiek dynamische tijd. Is komende jaren sprake van 'herwaardering en herpositionering', meer onafhankelijk en op grotere afstand van het bestuur van de uitvoeringsdiensten, dan zal dat ongetwijfeld invloed hebben op hoe wij ons werk kunnen doen.

- *Wij kiezen nadrukkelijk om 'de bedoeling' centraal te stellen. Het gaat ons om een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. VTH is een van de instrumenten om dat te bereiken, maar ook actief meedenken in de beleidscyclus over de uitvoerbaarheid en gerichte communicatie zijn interventies die aan het doel bijdragen.*

9. Rijker verantwoorden

Maar wat we doen, moeten we ook vaker 'vertellen en laten zien'. Tal van kwesties laten wederom zien dat verantwoording, transparantie en openheid bepalende factoren zijn voor acceptatie en naleving van wet- en regelgeving en de legitimiteit van onze organisatie. 'Onder de pet houden' wordt maatschappelijk niet langer geaccepteerd. We zien dat eerlijkheid, openheid en delen van de (bestuurlijke) dilemma's door burgers, bedrijven en organisaties worden gewaardeerd. 'Eromheen draaien' niet. De Wet Open overheid (Woo), en eerder ook de regelgeving over toegankelijkheid van websites en archivering, wijzen ons de weg. We kiezen voor een aanpak die past bij het gedachtegoed achter Rijker Verantwoorden.

- *We zetten in op transparante (lean) werkprocessen, zelfbewust verantwoorden en duidelijk zijn over ons werk en we werken aan contact en vertrouwen bij burgers en ondernemingen. We schaven aan onze werkprocessen vanuit het lean-gedachtegoed en Rijker Verantwoorden. We ontwikkelen nieuwe inzichten over hoe we de effecten (outcome) van ons handelen inzichtelijk kunnen maken.*

C. Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

10. Omgevingswet

Dat de invoering van de Omgevingswet verschillende keren is uitgesteld, geeft aan hoe ingewikkeld deze operatie is. De wet heeft impact op ons werk. De Eerste Kamer heeft dinsdag 14 maart ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Een verandering, van belang voor de begroting, is onze Producten- en Diensten Catalogus (PDC). De veranderingen die nodig zijn voor de Omgevingswet zijn al in de werkpakketten vanaf 2022 gebruikt. Uit de praktijk zal moeten blijken of die reeds doorgevoerde wijzigingen adequaat zijn. Mogelijk dat dit in 2025 tot aanpassing leidt.
De Wet Kwaliteitsborging (Wkb) en bodemtaken (zie hieronder) zijn eveneens apart gekwantificeerd.

Inhoudelijk bereiden we ons al ruim twee jaar voor op de omgevingswet. Dat doen we samen met onze partners en onder andere via pilots, omdat de implementatie van afspraken en werkwijzen een gezamenlijke opgave is en praktisch moeten gaan werken.

We hebben de ambitie dat onze medewerkers actief meedenken over omgevingsvisies en omgevingsplannen die gemeenten moeten opstellen, met oog voor de menselijke maat en de bedoeling centraal. Dit zijn voor ons in de uitvoering belangrijke kaders.

We leiden toezichthouders op voor risico- en informatie gestuurd toezicht en vergunningverleners voor integraal afhandelen van een aanvraag. De samenwerking met de collega's binnen ODRA en met collega's van de gemeentelijke afdelingen Ruimtelijke Ordening en Economische zaken wordt intensiever. De initiatiefnemer zal nog meer dan voorheen de verschillende overheden of diensten, als één overheid willen zien optreden.

- *Het interne programma Omgevingswet heeft als doel dat we uiterlijk 1 januari 2024 klaar zijn voor de Omgevingswet. We hebben werkafspraken gemaakt, we zetten in op het omgevingsplan en adviseren over verplichte programma`s, we zijn betrokken bij toepasbare regels en vragenbomen voor onze dienstverlening en bij het aansluiten van onze digitale systemen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.*

11. Private kwaliteitsborging (Wkb)

Tegelijk met de Omgevingswet wordt ook de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) van kracht. In de bouw zal onder invloed van deze wet veel veranderen, ook voor onze medewerkers. Onder de Wkb moet de particuliere- en zakelijke opdrachtgever via een private kwaliteitsborger een risicobeoordeling laten uitvoeren. We kijken onder meer naar wat de invloed van privatisering is op capaciteit en taken van ODRA, maar het hoofddoel van de Wkb is het verbeteren van de bouwkwaliteit, verbeteren van de positie van de particuliere- en de zakelijke bouwconsument en verminderen van de zogenoemde faalkosten. En daar hebben we mee te leven en te dealen.

We hebben een belangrijke rol als uitvoerder om te signaleren en te adviseren op de milieuspecialismen, onder andere geluid, licht, geur en externe veiligheid. Dit zal komende jaren alleen maar toenemen gezien de ontwikkelingen op de evenementenmarkt en festivals.

- *We gaan niet meer vooraf toetsen, maar achteraf. Vooraf zoeken we juist de samenwerking en nemen een adviesrol op ons. Bij oplevering van de bouw moet de aannemer aantonen dat aan de (bouw)regelgeving is voldaan. De rol van de bouwtoezichthouders zal veranderen. Dit vraagt om investeren in deels andere vaardigheden.*
- *We verwachten een capaciteitsafname op de werkzaamheden in de privatisering voor gevolgklasse 1 (eenvoudige bouwwerken, woningbouw, industriebouw met maximaal twee woonlagen). We verwachten ook een capaciteitstoename, omdat taken terugkomen. De omvang daarvan is op dit moment niet exact in te schatten. Dat wordt in de komende werkprogramma's verder uitgewerkt samen met de bouwpartners.*

12. Strafrecht, bestuursrecht

'Fragmentatie en vrijblijvendheid is kenmerkend voor het VTH-stelsel', concludeert de commissie Van Aartsen. Adequate handhaving van wet- en regelgeving is van essentiële betekenis voor het realiseren van doelstellingen van beleid. Maar in de praktijk loopt dat toch vaak anders. De druk vanuit de samenleving – vaak aangezwengeld door particuliere belangen en goed georganiseerde burger- en belangengroepen - om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter. De verschillende rechtszaken tegen overheid en bedrijven (bijvoorbeeld Urgenda, Milieudefensie, Johan Vollenbroek/MOB, etc.) hebben grote invloed op wet- en regelgeving.

Naast de mondige burger is ook sprake van verdere juridisering door particulieren en vooral door bedrijven. Het zijn vooral ngo's en vermogende particulieren die misstanden aankaarten en voor de rechter brengen, en bedrijven die met juridische middelen deze acties weer bestrijden.

Bestuursrecht dat gericht is op opheffen van de overtreding en strafrecht dat gericht is op bestraffen van de overtreding, moeten meer samenwerken omwille van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

- *De druk om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter. De wil om in het belang van de samenleving de regels met handhaving te borgen, doeltreffend, evenredig en afschrikkend, is evident. Daarin past een actieve samenwerking met andere inspectie- en opsporingsdiensten en is ook een issue in het contact met onze partners.*

13. Bodemtaken

Met het van kracht worden van de Omgevingswet verschuift ook het bevoegd gezag bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging van de provincie Gelderland naar de gemeenten in ons werkgebied. Dit heeft impact op het Wbb-bodemtoezicht (Wet bodembescherming) en de beoordeling van saneringsevaluaties die wij voor de provincie uitvoeren. De gemeenten in ons werkgebied krijgen in het kader van de Omgevingswet taken over van de provincie.

- *ODRA zal in dit taakveld blijven opereren, maar dan met de gemeenten als opdrachtgever. Niet alles verandert, want de provincie blijft bevoegd gezag voor de gevallen van grondwaterverontreiniging en afhandeling van de spoedlocaties.*
- *De financieringsstroom gaat wel veranderen, het budget dat nu nog bij de Provincie ligt zal worden neergelegd bij de gemeenten. Vooruitlopend daarop zijn in de werkpakketten voor partners al bodemtaken opgenomen, naast werkzaamheden voor de provincie.*

D. Ontwikkelingen in de organisatie ODRA

14. Programmatisch werken

Al drie jaar (per 1 januari 2020) is ODRA verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma 'Toezicht en handhaving complexe bedrijven' met de provincie als bevoegd gezag. Begin 2021 is ook het programma 'Aandachtsbedrijven' bij ODRA ondergebracht. Daarnaast is een plan opgesteld om voor de gemeentelijke complexe bedrijven een gecoördineerde aanpak op te zetten. De uitvoering blijft vooralsnog verantwoordelijkheid van de betreffende omgevingsdiensten, de effecten op de begroting 2024 zijn nog onvoldoende helder, dus niet meegenomen.

De programma's zijn inmiddels goed ingebed in de organisatie en kennen financieel gezien een stabiel karakter.

- *Om continuïteit en kwaliteit beter te kunnen sturen, verwachten we dat er meer eigen medewerkers zullen worden ingezet, waarbij een aandachtspunt op de robuustheid is van de andere omgevingsdiensten. Bij ODRA zal de verhouding 'intern – extern' worden beïnvloed met andere marges en andere overhead tot gevolg.*

15. Digitalisering, data-gedreven werken

Digitalisering zal de komende jaren een nog grotere impact krijgen op ons werk. We gaan niet alleen de historische data (archivering) verder op orde brengen (apart traject in 2023), documenten netjes opslaan en digitaal toegankelijk maken (goede zoektermen, etc.). We gaan ook onze VTH-zaken beter registreren en voor de 'klant' toegankelijk maken. Ons hele service- en dienstverleningsconcept zal een digitaliseringsslag doormaken. Mede gestuurd door bestaande en nieuwe wetgeving waaronder AVG en Informatiebeveiliging, de Wet elektronisch publiceren (Web), de Wet digitale toegankelijkheid (Wdt) en de Wet open overheid (Woo). Onze onlinecommunicatie zal moeten voldoen aan de richtlijnen voor digitale toegankelijkheid (Wdt). Dat heeft impact op hoe wij onze informatie opslaan en aanbieden.

En niet alleen onze eigen data moeten we op orde hebben, de verwachting is, ondanks AVG (persoonsbescherming), dat we meer en meer data van (semi)overheden, nutsbedrijven en andere inspecties- en opsporingsdiensten aan elkaar kunnen gaan koppelen. Dat doen we om de kwaliteit van vergunningen en toezicht (en handhaving) te verbeteren en bij te dragen aan de betaalbaarheid van het VTH-stelsel. We doen het ook om milieucriminaliteit en ondermijning gerichter aan te kunnen pakken.

We hebben de overstap gemaakt naar de 'the cloud' en werken in een Office 365/Teams omgeving. De impact op de oude manier van werken is groot. Deze IT-transitie en digitalisering heeft gevolgen voor wat onze medewerkers moeten kunnen en kennen. Training en opleiding in 'digitaal werken' is zeker een issue voor de komende jaren.

- *Data op orde brengen en houden en data delen met andere instanties en overheden zal ons werk sterk beïnvloeden, oftewel data-gedreven werken. Er zal meer en meer behoefte zijn aan data-analisten en data-architecten. Privacy en toegankelijkheid en opleiden zijn belangrijke aspecten van de digitalisering die we moeten integreren in onze werkprocessen.*
- *De samenwerking met andere omgevingsdiensten en overheden zal intensiever worden om datagebruik en uitwisseling (DSO) beter te faciliteren. Hebben we 'het kunstje onder de knie', beschikken we over informatie die indirect ook voor onze partners van waarde kan zijn.*

16. Duurzame huisvesting en mobiliteit

Na twee jaar pandemie zijn ook de structurele effecten op de bedrijfsvoering zichtbaar geworden, met name op de huisvesting, arbeidsvoorwaarden en voorzieningen voor thuiswerken. Eind 2021 is de businesscase voor nieuwe huisvesting aan het bestuur aangeboden. In september 2022 zijn we verhuisd. De verhuizing heeft geleid tot een andere manier van werken. Het is gericht op 'ontmoeten' en plaats onafhankelijk werken, duurzaamheid, andere mobiliteit. Het gebouw faciliteert hierin in ruimtelijke - en gebouw-technische voorzieningen, welke vanuit duurzaamheid oogpunt zijn vormgegeven (energielabel A+++), led verlichting, refurbisched inrichting.

- *We zijn verhuisd naar de Airborne Tower in Arnhem. We zijn over gegaan naar een volledig zelfstandige bedrijfsvoering met een duurzame kantooromgeving. Met de loskoppeling van onze gastheren realiseren we een groot deel van de door de partners gevraagde structurele besparingen.*
- *De vergroening van ons mobiliteitsbeleid (woonwerk verkeer, thuiswerken, elektrische bedrijfsauto's) zetten we komende jaren door.*

17. ICT-transitie

Om tijd- en locatie onafhankelijk te kunnen werken, heeft tezamen met de verhuizing een volledige ICT-transitie plaatsgevonden. De ICT-transitie brengt met zich mee dat we meer focus moeten hebben op onze proces- en datakwaliteit. Adequate en snelle informatievoorziening aan onze (keten) partners wordt steeds belangrijker, zowel met betrekking tot de reguliere P&C-cyclus, maar ook voor beter toezicht en kwalitatieve beoordelingen.

Afgelopen jaren is onder meer een transitie geweest naar outputfinanciering, de administratie is met een nieuw systeem (SAP en SAC als BI-instrument) in eigen beheer gekomen, het oude zaaksysteem is vervangen door OpenWave, de datakwaliteit wordt op orde gebracht (inclusief archief) en we zijn gestart met een doorontwikkeling van het team bedrijfsvoering.

> **"WE SPREKEN IN NEDERLAND NOGAL SNEL OVER EEN CRISIS"**

2



E. Trends voor de programma-begroting 2024

18. PDC 2022 / 2023

innen het Gelders Stelsel is de afspraak gemaakt dat onze werkzaamheden worden gecategoriseerd in programma's en taakvelden. We werken binnen ODRA met drie taakvelden (milieu, bouw en algemeen) en vijf programma's (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advies, stelseltaken, projecten).

In november 2021 heeft het bestuur de PDC voor 2022-2023 vastgesteld. Hierin zijn alle bekende veranderingen vanuit de Omgevingswet en de in hoofdstuk 1 vermelde ontwikkelingen verwerkt. De PDC is nog steeds valide voor 2024. Er zullen mogelijk een beperkt aantal modificaties worden aangebracht, op basis van nieuwe inzichten vanuit de omgevingswet, en de ervaringen van 2022 en begin 2023. Mogelijk dat ook kengetallen op basis van die ervaringen worden bijgesteld.

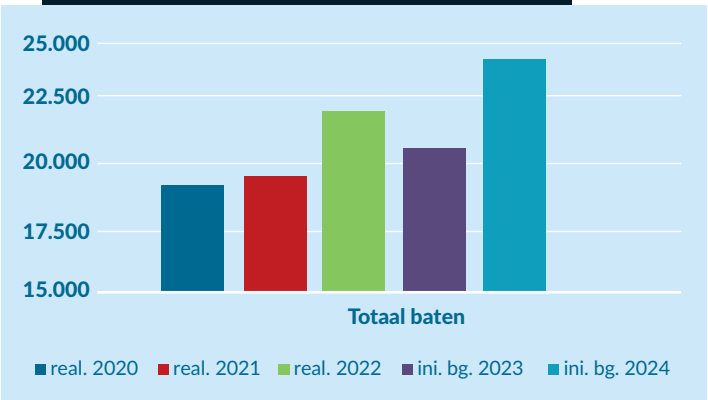
ODRA werkt met een mix van financieringen. Per productcategorie geldt een ander regime:

- *Provinciale programma's worden afgerekend op basis van nacalculatie van de gewerkte uren.*
- *De werkprogramma's voor partners en collega OD's in Gelderland, kennen producten met vaste prijs, diensten met nacalculatie op uren en gezamenlijke diensten met een vaste prijs voor het geheel.*
- *De diensten aan derden is geheel op nacalculatie basis.*

In onderstaande 'kern-tabel' is het kader vanuit de productcategorieën (PDC) weergegeven.

De cijfers in de begroting 2024 zijn bepaald door extrapolatie van de diensten in de werkpakketten 2023 (vastgesteld in november 2022), met op de achtergrond de in hoofdstuk 1 geformuleerde trends, voor zover kwantificeerbaar. De realisatie over heel 2022 (vastgesteld in jan. 2023) laat echter zien dat de opgenomen trends mogelijk nog aan de 'voorzichtige' kant zijn. De groei van de werkpakketten is van 2020 tot 2022 meer dan we hadden verwacht.
Onderstaande tabel laat ook zien dat de omzet in de begroting 2023 te laag is ingeschat. Hiervoor wordt mogelijk een aanvullende begroting ingediend.

Tabel 2: Omzetontwikkeling afgelopen jaren x € 1.000



Tabel 1: Kerncijfers productie

Begroting 2024 op hoofdlijnen x € 1.000	Realisatie Aantallen	2022		Ini. begroting Aantallen	2023		Begroting Aantallen	2024	
Baten									
Producten (obv aantallen)	11.364	7.438	38%	10.314	7.352	36%	11.164	8.702	36%
Diensten (obv uren)	131.971	12.307	63%	119.473	10.992	53%	129.366	12.877	53%
Gezamenlijke diensten	14.886	1.526	8%		1.708	8%	21.615	2.172	9%
Materiële kosten		592	3%		527	3%		332	1%
Vrijval balansposten		161						pm	
Totaal baten		22.024			20.577			24.083	
Lasten	aantal fte			aantal fte			aantal fte		
Lasten programma's	7,2	16.086		152,5	15.264	74%	169,7	18.028	75%
Lasten overhead	0,0	5.885	27%	36,5	5.314	26%	35,3	6.054	25%
Totaal lasten	7,2	21.971		189,0	20.577		204,9	24.083	
Gemiddeld kengetal producten	7,1			7,7			7,9		
Tarief per uur	€ 92,00			€ 92,00			€ 99,00		
Saldo		53			0			0	

Tabel 3: Tarief opbouw in relatie met benchmark 'overheidstarieven'

Tariefopbouw in €	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Benchmark 2024
Personeelskosten direct	€ 66	€ 67	€ 73	€ 58
Personeelskosten indirect	€ 15	€ 15	€ 16	€ 19
Materieel				
• huisvesting & facilitair	€ 3,1	€ 4,0	€ 3,5	€ 8,8
• ict	€ 3,5	€ 4,0	€ 3,3	€ 4,6
• overige kosten	€ 3,2	€ 2,0	€ 3,3	€ 5,0
Overhead	€ 9,8	€ 10,0	€ 10,0	€ 18,3
Beleidsruimte*	€ 1			€ 4
Totaal	€ 92	€ 92	€ 99	€ 99
Aantal productieve uren	1.412	1.400	1.374	1.374
*In 2022 betrof dit het batig saldo		afname -2%		

De stijging 2024 is voor een deel prijseffect. Het gehanteerde tarief in de begroting is € 99 per uur. De afgelopen drie jaar is het tarief € 92,- geweest. Er is nu sprake van een geraamde stijging van 7,6% in 2024. Dat is gemiddeld 3,8% over 2023 en 2024.

De ODRA meet zichzelf met de handleiding overheidstarieven (benchmark). Met name waar het gaat over het aantal productieve uren. In 2024 is er een trendbreuk in de norm hiervoor. Afgelopen jaren lag het aantal rond de 1.400 per fte. Het aantal productieve uren neemt af door een stijging van het ziektepercentage in de norm en toename van het aantal bovenwettelijke verlofdagen (3 pp).
De detailgegevens over producten, diensten en materiële kosten zijn gepresenteerd in bijlage 1 tot en met 3; het overzicht van de gezamenlijke diensten is te vinden in paragraaf 23.

19. Trends per programma en taakveld

In de onderstaande tabellen is de omzetontwikkeling van de afzonderlijk programma's weergegeven. Daaronder wordt per programma het kader voor de raming 2024 toegelicht.

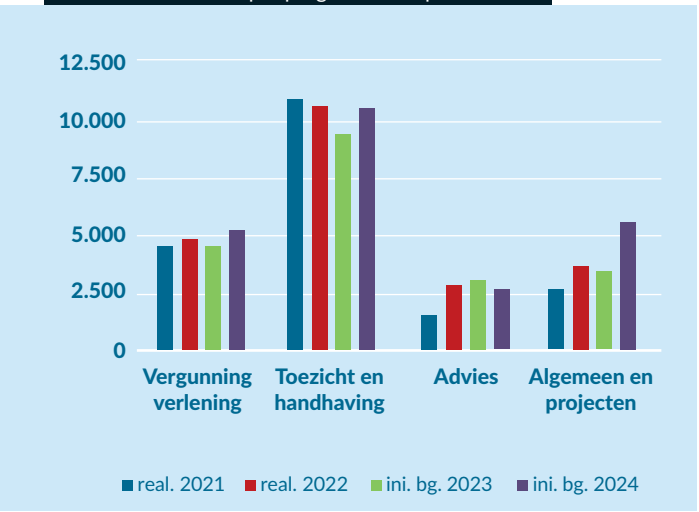
- *De omzet neemt voor alle programma's toe ten opzichte van de begroting 2023. Samengesteld uit 7,6% hoger tarief en 3,5% volume groei.*
- *De omvang van werkzaamheden neemt mede toe doordat Doesburg haar bouwtaken bij ODRA heeft belegd (per 1 oktober 2022). Er zijn ook toenames in controles, vergunningen en projecten opgenomen.*
- *Het aandeel projecten zal komende jaren verder gaan stijgen, met name door projecten op gebied van energie (SPUK-gelden), projecten IBP, en circulaire economie.*

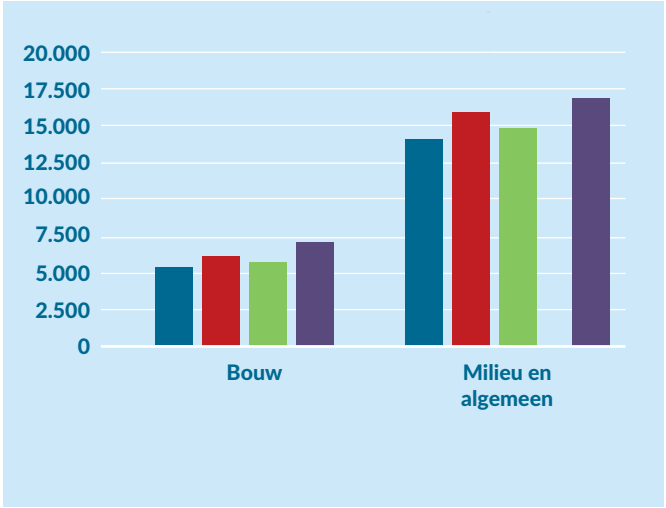
20. Trends in realisatie van aantallen producten en diensten

In de PDC 2022/2023 zijn aanpassingen gedaan met betrekking tot de categorisering. Een aantal producten zijn vanwege de breed uiteenlopende tijdsbesteding, omgezet naar dienst. Hiermee werd het risico van een onnauwkeurig kengetal (en dus onjuiste kostendoorbelasting) gemitigeerd.
Die wijziging is effectief geworden in de werkprogramma's 2022 en werkt door in de begroting 2024.

De afname van het aantal producten bij toezicht en handhaving correspondeert met de toename aantal diensten, vanwege aanpassingen in de PDC 2022/2023 waardoor een aantal producten zijn omgezet naar dienst.
Voor 2024 is een toename bij bouw (vanwege overdracht bouwtaken door Doesburg) en toename van het aantal projecten die we in 2024 verwachten.

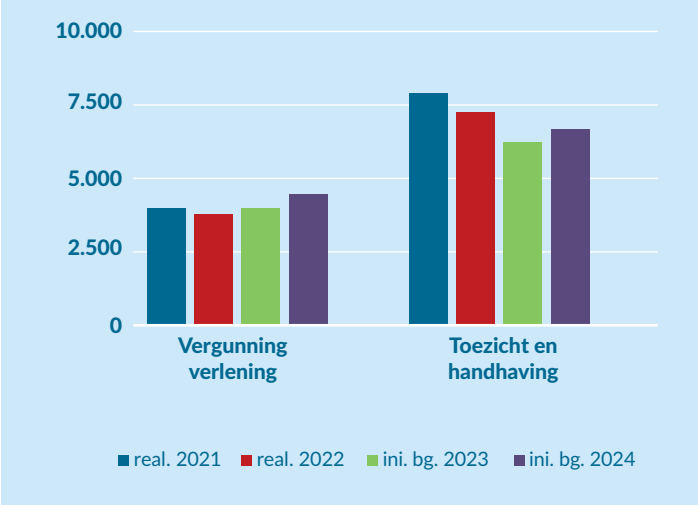
Tabel 4 en 5: Omzet per programma en per taakveld

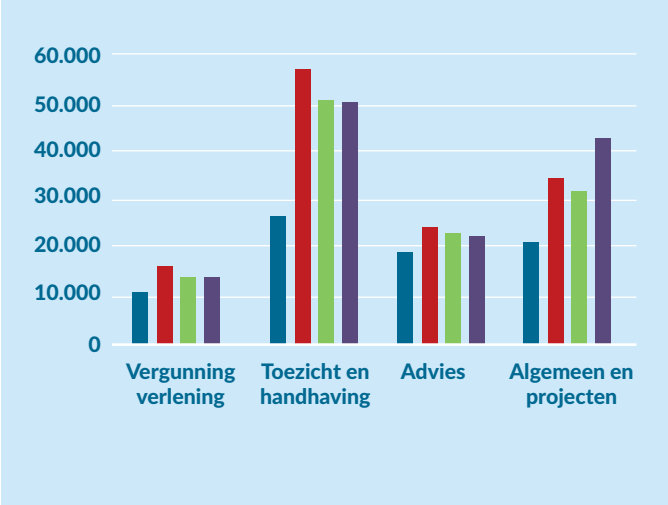




Omgevingsdienst Regio Arnhem

Tabel 6 en 7: Ontwikkeling aantal producten en diensten





21. Trends en kwalitatieve kaders voor de programma's vergunning, toezicht en advies

Hieronder zijn voor de relevante programma's de aantallen producten en diensten weergegeven. Tevens de kwalitatieve doelstellingen (kpi's)

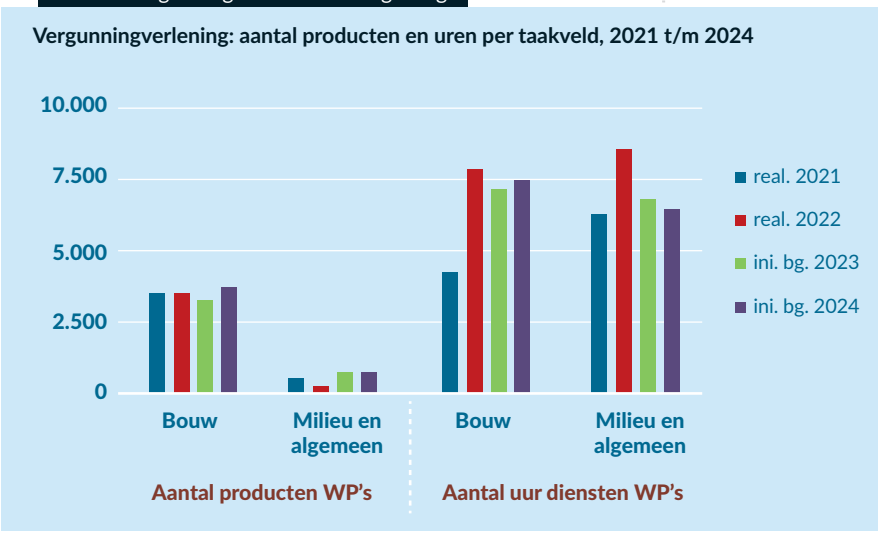
Kwalitatieve kaders vergunning verlening:

- Doorlooptijd vergunningen:
  bouw < 8 weken: milieu 12 wk.
- Klanttevredenheid: 80%
- Bezwaar na verlening: norm wordt nog bepaald.

Begrote aantallen:

- Producten: 4.478 stuks (waarvan 83% bouw)
- Diensten: 13.958 uren (waarvan 54% bouw)
- Omzet: € 5.240.000 (waarvan 70% bouw)
- Kosten: € 4.997.000

Tabel 8: Vergunningen kaders en begroting



Kwalitatieve kaders toezicht en handhaving:

Klanttevredenheid

- Controles: norm is 80%
- Klachtafhandeling: 80% tevredenheid
- Klachtafhandeling: norm 80% binnen twee weken afgehandeld

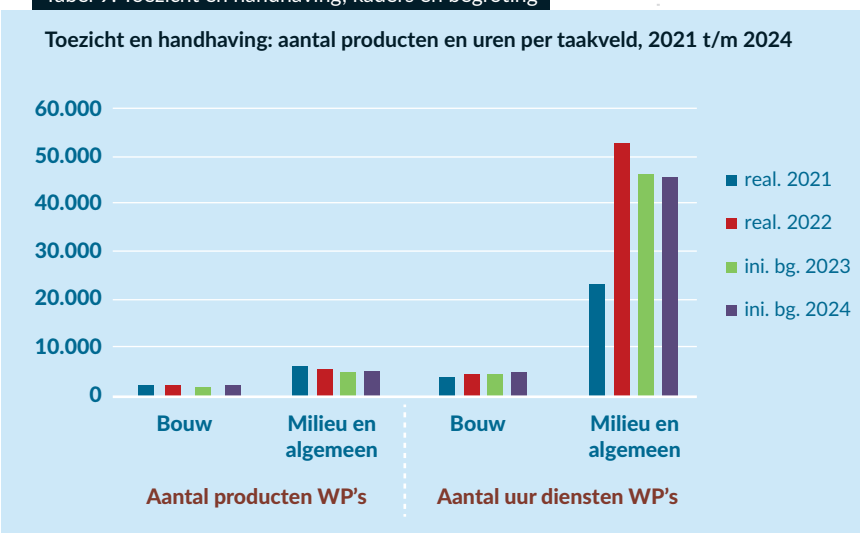
Kwaliteit:

- Medewerkers voldoen aan VTH: norm 95%
- Nalevingsgedrag: norm 60%
- Opgegeven overtredingen: norm 85%

Begrote aantallen:

- Producten: 6.686 stuks (waarvan 72% milieu/alg.)
- Diensten: 50.954 uren (waarvan 91% mil./alg.)
- Omzet: € 10.505.000 (74% milieu / alg.)
- Kosten: € 10.524.000

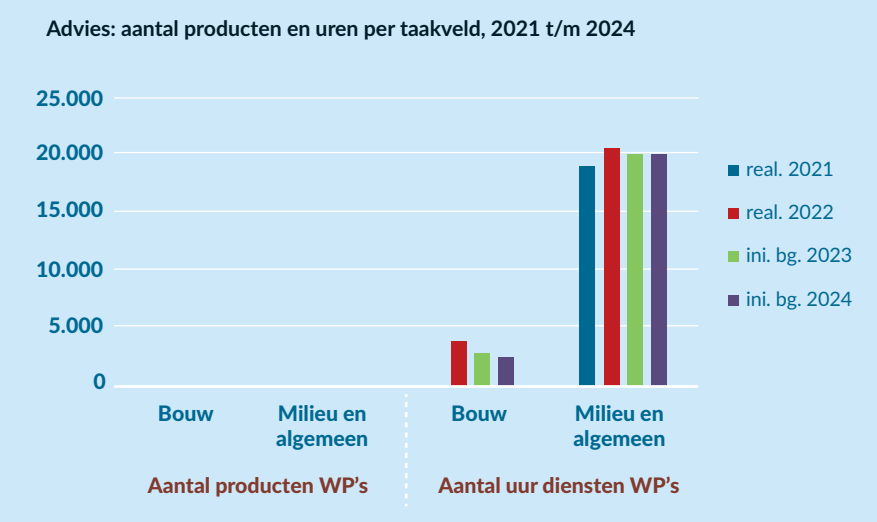
Tabel 9: Toezicht en handhaving; kaders en begroting



Kwalitatieve kaders programma advies:
- Accreditatie/ kwaliteit: norm is jaarlijkse accreditatie.
- Tevens voldoen 95% van de medewerkers aan de VTH-criteria.

Begrote aantallen:
- Producten: geen
- Diensten: 23.578 uren (waarvan 85% mil./alg.)
- Omzet: € 2.698.000 (waarvan 74% mil./alg)
- Kosten: € 2.606.000

Tabel 10: Advies; kaders en begroting



22. Projecten en programma's (en stelseltaak 'handhaving complex en aandachtsbedrijven'

In dit onderdeel wordt ingegaan op de projecten, programma's en innovatieactiviteiten die we voorzien in 2024. Hiermee beogen we dat onze projecten transparanter worden (qua doelen en budget) en de partners in staat zijn om hierop te sturen (en te begroten).

Programma Duurzaam Ondernemen

Dit programma zal komende jaren een belangrijk aandachtsgebied blijven voor ODRA. Het programma is gericht op het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen rondom duurzaamheid, energietransitie en circulariteit. Het programma bouwt voort op het programma energie met diverse projecten die deels al in 2021 zijn gestart.

Het Project Energie, gekoppeld aan SPUK-gelden (loopt tot en met 2026), is ook hieronder gebracht, waaronder ook een deel van de voortzetting projectuitvoering Label C (kantoorgebouwen), en implementatie project EPBD3-4 (energy performance buildings directive).

In het programma Duurzaam ondernemen proberen we in 2024 ook een direct verbinding te leggen met de Omgevingswet en Omgevingsplannen. Daarbij gaat het met name om vestigingsvoorwaarden voor ondernemingen.

Het project Circulaire Economie kende in 2022 een vertraagde start. In 2023 focussen we op de uitwerking voor de partners zodat we in 2024 concreet aan de slag kunnen.

Programma Omgevingswet

In 2024 is het gericht op de implementatie van de Omgevingswet, na jaren voorbereiding. Deze treedt op 1-1-2024 in werking. Het jaar 2023 wordt benut om te oefenen, 2024 voor de daadwerkelijke implementatie. Nog lang niet alle veranderingen zijn uitgedacht en in de praktijk (pilots) getoetst. We zullen zeker nog issues tegen het lijf lopen. Er zal ook gewerkt moeten worden aan de omgevingsplannen (tot 2032).

Programma Aandachtsbedrijven (PAB) en het Programma Complexe Handhaving (PCH)

Voor de programma's gericht op de provinciale bedrijven, het gaan we op hoofdlijnen uit van een stabiele inzet ten opzichte van 2023.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet neemt het aantal provinciale complexe bedrijven met circa 10% af (de gemeenten worden bevoegd gezag). Verwacht wordt dat vanuit nieuwe werkvelden en ambities als Energie, Circulaire Economie, de Wet natuurbescherming / stikstof en het Schone Lucht Akkoord, extra activiteiten in de programma's worden gebracht. Producten als Bedrijf in Beeld blijven ook, als onderdeel van PAB, in 2024 bestaan.

Overige projecten

Voor 2024 (en verder) zijn de volgende opgenomen in de begroting.
- **Project WKB** is gericht op de implementatie van de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) voor de bouw. Het proces loopt parallel aan de invoering van de Omgevingswet en is daaraan gekoppeld al meerdere keren uitgesteld. Uitgaande van inwerkingtreding per 1 januari 2024 is het eerste jaar alleen gericht op praktische issues die volgen uit de implementatie van de wet. Naar verwachting zal in 2026 of verder de eerste fase geëvalueerd worden en de tweede fase inwerkingtreden.
- Het **Project A15** is gericht op in samenhang uitvoeren van de VTH-taken bij de aanleg van de A15. Belangrijke afhankelijkheid is de datum van het definitieve tracé-besluit van RWS, in afwachting van een uitspraak van de Raad van State (verwacht in de eerste helft van 2023). Daarna zal de voorbereiding verder worden opgestart.
- **Project Theseus** beoogt voor de deelnemende partners een eerste stap te zijn in de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen door actief monitoren en data verzamelen. In 2024 en 2025 loopt het project mogelijk door. De omvang is deels afhankelijk van de mogelijkheden voor financiering. Beoogde financiers zijn provincie Gelderland, Rijksoverheid en mogelijk andere partijen. Voor 2024 is circa € 0,4 miljoen geraamd. Voor het project is nu formeel financiering tot 1 april 2024. (een kwart van bovenstaand bedrag)

Innovatieprojecten

Er is voor 2024 nog volop ruimte om andere projecten op te pakken. De voorbereiding realiseren we veelal vanuit het innovatiebudget. Op de groslijst staan de volgende initiatieven (globaal omschreven) die (deels) ook al in 2023 worden opgepakt:
- Verder uitwerken van ruimtelijke beleidsadvisering over VTH uitvoering bij de partners. Vervolg op inzet in 2023.
- Concrete invulling van duurzaamheid en energie op bedrijventerreinen.

- Intensivering initiatieven voorlichting en gedrag gericht op bedrijven: meer betrokkenheid vanuit VTH in het voortraject.

Meer ondersteunend:
- Doorontwikkeling GIS applicatie om ruimtelijke gegevens en implicaties in beeld te brengen en mogelijk te onderzoeken.
- Ontwikkeling nieuw interactief meldsysteem (vervolg op S@men) op basis van apps.

23. Gezamenlijke diensten

De gezamenlijke diensten worden met een vaste prijs opgenomen in de werkprogramma's. Dat geschiedt op basis van de vastgestelde verdeelsleutel, bestaande uit 40% stemverhouding en 60% inwoneraantal. De gezamenlijke diensten worden ondergebracht in de betreffende programma's conform onderstaande tabel.

Tabel 11: Overzicht gezamenlijke diensten

Gezamenlijke diensten x € 1.000	Programma	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Financiering
Piket	Toezicht	93,8	106,9	115,0	Alle partners
Strafrecht	Toezicht	254,0	202,4	247,5	Alle partners
Data- en ketengedreven werken	Algemeen	387,3	529,2	693,0	Alle partners
Klantadvisering	Advies	5,4	65,3	29,7	Alle partners
Klantadvisering	Advies	425,4	368,0	413,4	Bouw partners
Gezamenlijke dienst innovatiebudget	Projecten	147,9	100,0	107,6	Alle partners
Gezamenlijke dienst: alg. deel projecten (Guov)	Projecten	20,4	22,9	24,7	Gem. partners
Omzetting MBA's	Projecten	53,3			
Beleidsadvies uitvoering	Algemeen			204,0	Gem. partners
Subtotaal		1.387,5	1.394,7	1.835,0	
Programma Duurzaamheid:	Energie	203,5	138,0	148,5	Alle partners
	Circulariteit	31,2	46,0	49,5	Alle partners
Programma Omgevingswet:	Omgevingswet	276,2	128,8	138,7	Alle partners
Gezamenlijk deel projecten		510,9	312,8	336,7	
Totaal gezamenlijke diensten		1.898,4	1.707,5	2.171,7	

De omvang van de gezamenlijke diensten stijgt in 2024. Deels door prijseffect (hoger uurtarief) en deels vanwege inhoudelijke redenen.

Hieronder de belangrijkste toegelicht:
- De gezamenlijke dienst strafrecht is opgehoogd om te kunnen voldoen aan de maatschappelijke belangen zoals uiteengezet in hoofdstuk 12.
- In hoofdstuk 15 is het belang van data- en gedreven werken toegelicht, niet alleen om een interne kwaliteitsslag te maken maar ook om onze klanten beter en sneller te kunnen bedienen. Daarom worden alle werkzaamheden rond data- en ketengedreven werken geconcentreerd in één gezamenlijke dienst.
- De klantadvisering milieu wordt lager, mede op basis van de ervaringen 2022. Bouw daarentegen neemt tot door toename vergunning aanvragen, en de (nieuwe) bouwpartner Doesburg.
- Tot slot is sprake van een nieuwe gezamenlijke dienst: beleidsadvies uitvoering. De partners hebben het voorstel gedaan om te investeren in samenwerking, advisering en afstemming gericht op het verkrijgen van uitvoeringsgericht omgevingsbeleid. De bemensing van deze dienst is bij ODRA belegd. Een deel van de bemensing (beleidsmedewerkers) en de administratie zal via ODRA lopen.

3



F. Financieel beleid

24. Outputfinanciering: Hybride vorm - provinciale programma's - Commissie Aartsen

In 2020 is het systeem van 'beheerste' outputfinanciering ingevoerd. Deze vorm van financiering geldt alleen voor de werkpakketten van partners en omgevingsdiensten.
Voor de provinciale programma's geldt dat deze worden afgerekend via een input-methode, namelijk op basis van gerealiseerde uren (circa één vijfde van de omzet).

Deze hybride vorm van financiering brengt inefficiënties met zich mee qua administratieve inrichting, tarifering en verantwoording naar de klanten.
Ons uitgangspunt voor de begrotingen 2024 en verder is dat deze hybride vorm aan vervanging toe is. Vanuit het IBP-programma wordt nagedacht over een vorm van normfinanciering. Wanneer het kan worden geïmplementeerd is nog onduidelijk en dus niet meegenomen in deze begroting.

In de bedrijfsvoering wordt het hanteren van een uniform tarief steeds lastiger. Er zijn tal van projecten die al op andere basis worden gefinancierd. Ook procesinnovaties, waarbij een deel van het werk door procesondersteuners wordt gedaan, maakt dat uniforme tarieven op termijn niet houdbaar zijn. Waar mogelijk gaat ODRA op beperkte schaal met tariefdifferentiatie aan de slag.

25. Besparingsdoelstellingen

In oktober 2020 heeft ODRA een besparingsbrief aangeboden aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. In deze besparingsbrief waren vier deelgebieden benoemd waar besparingen in de toekomst mogelijk waren en zijn. Het betrof: huisvesting, ICT, kwalitatief hoogwaardig personeel en samenwerking met de regio.

Huisvesting en ICT:
In september 2022 is ODRA verhuisd en is de daaraan gekoppelde ICT -transitie (volledig mobiel – in the cloud) afgerond. De partners zijn geïnformeerd over de structurele financiële effecten. Die zijn circa € 150.000 per jaar exclusief indexering v/d prijzen.

Kwalitatief hoogwaardig personeel:
Van alle kosten zijn de personeelskosten het grootste aandeel in de exploitatie, in totaal circa 80%. ODRA voert een beleid om continue op drie aspecten een besparing op de loonkosten / inhuur te realiseren.

- Strategisch personeelsbeleid: ODRA kent relatief veel medewerkers die bij de oprichting vanuit de partners zijn overgekomen, met een hogere dan gemiddelde leeftijd, veelal salariëring in de eindschalen en diverse garantietoelagen. De natuurlijke uitstroom (pensioen) is op gang. Daarnaast zien we dat het verloop, door een dynamische arbeidsmarkt, toeneemt. Ondanks het risico voor de continuïteit en kwaliteit, biedt het verloopt ook kansen voor werving van medewerkers met een ander -en financieel gunstiger profiel.
- Aandeel van de flexibele schil: Externe inhuur is op dit moment circa 20% van de totale loonkosten. Wij streven naar een flexibele schil van maximaal 15% van de loonkosten. Belangrijke succesfactor voor dit beleid zijn de afspraken die ODRA maakt met haar partners over de structurele werkpakketten en de kwaliteit van de prognoses rond het meerjarige werkaanbod. Met bovenstaande condities zijn we in staat om interne medewerkers voor langere tijd aan te trekken.
- Het werk dat moet worden uitgevoerd, wordt complexer. Het aantrekken en behouden van kwalitatief hoogwaardig personeel zal door de krapte op de arbeidsmarkt in toenemende mate een uitdaging zijn. Om te voorkomen dat medewerkers hun heil elders zoeken en vervanging er niet is, behoudens steeds kostbaar wordende inhuur, zal ook moeten worden gekeken naar het functiehuis.

Normering personeelsbudgetten:
- Personele overhead: De huidige formatie (begin 2023) op bedrijfsvoering / staf / management bedraagt 36 fte. Dit is 17% van de totale bezetting. Binnen bedrijfsvoering en staf vielen tot nu toe activiteiten uiteenlopend van secretariaat, communicatie, ICT-beheer en datakwaliteit, post-telefoon-intake, planning en control en HR. Een stap in de doorontwikkeling van onze organisatie is het beter positioneren van bedrijfsvoering ten opzichte van de uitvoering (faciliterend) en de onderlinge samenwerking versterken tot één geheel.
- Secundaire arbeidsvoorwaarden: De algemene personeelskosten worden al jaren genormeerd op 4,2% van de loonsom. Voor 2024 verhogen we dit naar 4,4%; gebleken is dat, met de CAO waarin éénmalige uitkeringen en veel nieuwe secundaire voorwaarden (bijvoorbeeld thuiswerkvergoedingen), dit nodig is.
  ODRA heeft een duurzaam-mobiliteitsbeleid geformuleerd met als doel een goede ondersteuning van medewerkers in hun zakelijk en woon-werk verkeer. Maar wel liefst op een duurzame manier, met meer (e-fietsen), elektrificatie van wagenpark en OV. Dit mobiliteitsbeleid (CO_2 reductie) heeft een ophogend effect op de kosten.
  - Het reguliere opleidingen budget: is afgelopen jaren genormeerd op 2% van de loonsom. Ondanks onderbestedingen afgelopen jaar (deels Corona) is het belangrijk voor medewerkers om met continue ontwikkeling aan de gang te zijn. Budget volgt daarbij de inhoud.

Samenwerking met de regio:
- We werken niet alleen samen met partners in de veiligheidsketen (brandweer, politie, GGD, waterschappen en openbaar ministerie en gemeenten), maar ook met de andere zes omgevingsdiensten in Gelderland. Het is samenwerken in het primaire proces (complexe handhaving en -vergunningen, ketensamenwerking, enz.), maar ook op het gebied van ICT (IGO – Data gedreven werken) en bedrijfsvoering (HR, AVG en communicatie/portaal). De taken zijn onderling verdeeld. Kosten voor de komende jaren hangen sterk samen met de ambities, die nog niet in alle gevallen voor 2024 (en verder) zijn gedefinieerd.

26. Tariefstelling

Besparingen in de bedrijfsvoering van ODRA komen tot uitdrukking in het tarief. In de begrotingen 2021- 2022 en 2023 is het tarief gelijk gebleven op € 92 per uur. De indexeringen (inflatie) van deze drie jaar, samen circa 5%, was het feitelijke besparingsresultaat bereikt door onze transities op ict gebied en huisvesting.

ODRA ontkomt er niet aan om de te verwachten kostenstijgingen in 2023 en 2024 door een nieuwe CAO en inflatie in het tarief voor 2024 mee te nemen. Het tarief voor 2024 wordt € 99 per uur.
Voor de indexeringen gaan we uit van het principe-akkoord CAO 2023 en de meest actuele cijfers 2024 van het CPB (MEV d.d. september 2022 en MLT d.d. maart 2022):

- Overheidsconsumptie: beloning werknemers CAO 2023 = circa 8% en MLT 2024 = 4,0%
- Prijs materiële overheidsconsumptie (IMOC) à MEV 2023 = 5,9% en MEV 2024 = 2,8%

G. Programma en categoriale begroting

27. Programma – taakveld begroting

Bovenstaand tarief x de begrote inzet van ODRA op producten en diensten vormt de omzet.

Tabel 12: Exploitatie overzicht 2024 per klantgroep en programma

Baten x € 1.000	Realisatie 2022	Ini begr. 2023	Begroting 2024	Specificatie taakveld '24 Bouw	Milieu	Algemeen
Partners	15.009	14.554	17.091	6.893	6.802	3.397
Provinciale programma's	4.848	4.711	5.005	51	2.478	2.476
Ongevingsdiensten	391	472	439	119	220	100
Derden	734	366	1.253		114	1.139
Overig/balans						
- doorberekende kosten	671	475	294		294	
- overig	370					
Baten	22.024	20.577	24.083	7.063	9.908	7.112
- verhouding				29%	41%	30%
1. Vergunningverlening	4.860	4.564	5.241	3.667	1.343	231
2. Toezicht en Handhaving	10.568	9.376	10.505	2.705	6.109	1.690
3. Advies	2.911	3.156	2.698	691	1.940	67
4. Stelseltaken						
5. Algemeen en Projecten	3.685	3.481	5.639		516	5.123
Baten	22.024	20.577	24.083	7.063	9.908	7.112
- verhouding				29%	41%	30%
Lasten x € 1.000						
1. Vergunningverlening	4.780	4.402	4.997	3.496	1.280	220
2. Toezicht en Handhaving	10.428	9.699	10.524	2.710	6.120	1.693
3. Advies	2.766	2.856	2.606	668	1.874	65
4. Stelseltaken	308	400	333			333
5. Algemeen en Projecten	3.689	3.220	5.623		514	5.109
Lasten	21.971	20.577	24.083	6.874	9.789	7.420
- verhouding				29%	41%	31%
Saldo	53		0	189	119	-308

In tabel 1: 'kerntabel' zijn de aantallen en beoogde omzet al weergeven en toegelicht. De omzet stijgt in de begroting naar € 24,1 miljoen.
De baten per programma worden bepaald door de PDC. Aan elke dienst of product is zowel een programma als een taakveld gekoppeld. De kosten worden bepaald aan de hand van de verhouding tijdsbesteding op die zelfde producten en diensten.
De bijdragen per klant treft u aan in bijlage 4. De geraamde kosten per rubriek (categoraal) zijn in onderstaande tabel toegelicht.

28. Categoriale begroting.

In de categoriale begroting worden de kosten gepresenteerd via kostencategorieën. Daaronder volgt per categorie een toelichting.
De baten zijn al gespecificeerd in tabel 12.

> DE KOMENDE JAREN VERWACHTEN WE QUA BEZETTING GELIJK TE BLIJVEN ALS VORIG EN DIT JAAR

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Tabel 13: Exploitatie categoriaal

Begroting baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	Realisatie 2022	Ini begr. 2023	Begroting 2024	% tov 2023
Baten	22.024	20.577	24.083	17%
Lasten				
Personeel loonkosten				
- Medewerkers ODRA	13.172	13.287	16.350	23%
- oInhuur externe capaciteit	4.654	3.505	3.685	5%
Personeel overige kosten				
- Opleidingen	275	294	327	11%
- Algemene personeelskosten	556	534	719	35%
- Dotatie personeelsvoorzieningen	-111	60	70	16%
- Harmonisatie/detacheringen	-66	-100	-80	-20%
Totaal personeel	18.480	17.580	21.072	20%
Huisvesting en facilitair	716	742	828	12%
ICT	804	822	778	-5%
Stelselkosten	308	364	333	-8%
Advieskosten	490	206	350	70%
Oveirge kosten		92	10	-89%
Risico's (onvoorzien)	101		197	
Programmakosten	748	772	515	-33%
Mutaties fondsen en balans	325			
Totaal lasen	21.971	20.577	24.083	17%
Saldo	53	0	0	

29. Toelichting op de kaderstelling voor de afzonderlijke posten

In onderstaande grafieken is de ontwikkeling van een aantal belangrijke kengetallen rond bezetting en loonkosten in kaart gebracht. In de begroting 2024 van ODRA worden deze als kader genormeerd.

Loonkosten

- In de begroting gaan we uit van het principe-akkoord CAO 2023 en de loonindexeringen MEV 2024 (laatste versie sept. 22). Voor 2023 is de loonindex gemiddeld circa 8%, voor 2024 is dat 4%. De pensioenpremie is in 2023 gestegen van 25,9% naar 27,9%, hetgeen nog niet in de initiële begroting 2023 maar wel in de begroting 2024 is verwerkt. In combinatie met de aangepaste normen voor het ziektepercentage en bovenwettelijk verlof (zie paragraaf 18.) leidt dit tot een toename van de gemiddelde loonkosten van 13%.

- Inhuur: Ondanks de krappe arbeidsmarkt hebben we afgelopen jaar (2022) de tariefstijgingen voor inhuur beperkt kunnen houden. Door een goede mix van 'junioren – senioren' zijn gemiddeld de kosten lager dan begroot. Belangrijk voor goede inhuur is het tijdig aanbesteden hiervan. Voorwaarde voor ODRA is dat we samen met onze opdrachtgevers vroegtijdig de benodigde capaciteit in kaart brengen. Het beleid is erop gericht om zo min mogelijk met aanvullende opdrachten te gaan werken; ad-hoc inhuur is altijd duurder. (zie tarief differentiatie).Het CPB gaat voor de materiele kosten uit van een stijging van 5,9% in 2023 en 2,8% in 2024. Derhalve een prijsstijging van afgerond 10%.

- (Personele) overhead: Het aantal fte's in de bedrijfsvoering is afgelopen jaar meegegroeid met de omzet. Daarnaast zijn er functies bijgekomen die verband houden met onze verzelfstandiging op ict en huisvesting. Procentueel gaat de overhead ten opzichte van de totale omzet met 1,7% dalen, namelijk van 26,8% in 2022 naar 25,1%. Het meerjarig doel is 25%.

Tabel 14: Personele kengetallen

Formatie bezetting en personele kengetallen	Realisatie 2022 Intern	Extern	Totaal		Ini begroting 2023 Intern	Extern	Totaal		Begroting 2024 Intern	Extern	Totaal	
Formatie bezetting												
- Productief	130,4	36,2	166,6	90%	125,9	26,6	152,5	81%	141,1	28,6	169,7	83%
- Niet productief	32,4	5,2	37,6	20%	36,5		36,5	19%	35,3		35,3	17%
Totaal bezetting en formatie	162,8	41,4	204,1		162,4	26,6	189,0		174,4	28,6	204,9	
Loonkosten x € 1.000	13.172	4.654	17.826		13.287	3.505	16.792		16.350	3.685	20.035	
Gemiddelde kosten /ftc (in €)	80.929	112.448	87.319		81.824	131.780	88.856		92.699	129.020	97.761	
% van de loonsom	84%	26%			79%	21%			82%	18%		
% stijging gemid loonkosten tov jaar eerder					1%	17%	1,8%		13,3%	-2,1%	10,0%	

Tabel 15: Overhead

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	Realisatie overhead '22	Directe kosten '22	Totaal kosten '22	Begroting overhead '23	Directe kosten '23	Totaal kosten '23	Begroting overhead '24	Directe kosten '24	Totaal kosten '24
Subtotaal personeel	3.319	15.160	18.479	3.204	14.376	17.580	3.674	17.397	21.072
Overige overhead									
• Huisvesting & facilitair	716		716	742		742	830		830
• ICT	804		804	822		822	776		776
• Advieskosten	427	63	490	206		206	350		350
• Stelselkosten	192	115	307	248	116	364	217	116	333
• Onvoorzien en overig	102	748	850	92	772	864	207	515	722
• Dotatie	325		325						
Subtotaal overige overhead	2.566	926	3.492	2.109	888	2.997	2.380	631	3.011
Totaal	5.885	16.086	21.971	5.313	15.264	20.577	6.054	18.028	24.083
Totale kosten	21.971			20.577			24.083		
% van de totale kosten	26,8%	73,2%		25,8%	74,2%		25,1%	74,9%	

Huisvesting en ICT

- De financiële doelstellingen rond huisvesting en ICT zijn gehaald. Ten opzichte van de initiële begroting 2022 is structureel € 150.000 bespaard. (Dit is verantwoord in de jaarrekening 2022). In tabel 13 zijn de prijseffecten en de meerkosten (ict-apparatuur voor medewerkers) doordat onze organisatie is gegroeid meegenomen waardoor de kosten huisvesting in absolute zin hoger uitkomen. In 2024 zullen de kosten met gemiddeld 4% stijgen, minder dan de verwachte indexering vanuit CPB. Oorzaak is het relatief grote aandeel afschrijvingen bij huisvesting en ICT.
- Duurzame mobiliteit: Er wordt komende jaren geïnvesteerd in electrificatie van het wagenpark en stimulering fiets en OV. Daarvoor zijn extra kosten opgenomen in de begroting.

Advieskosten

- Gezien het aantal ontwikkelingen die op ODRA afkomt in het kader van wet- en regelgeven, en de ambities om te kunnen inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, is (naast indexering) een groter budget benodigd voor advieskosten. We gaan uit van een budget van € 350.000.

Stelseltaken

- In de stelseltaken zijn kosten opgenomen die de Gelderse omgevingsdiensten (en ODNL) bij ons in rekening brengen voor de taken die zij voor het hele stelsel uitvoeren. De kosten van andere OD's zijn structureel wat lager. We begroten een budget van afgerond € 375.000.

Programmakosten

Voor de projecten en werkpakketten die we in opdracht van de partners uitvoeren worden ook materiele kosten gemaakt. Deze worden aan de betreffende partner doorbelast. De grootse posten zijn: meetdienst voor de Provincie, Wabo(welstand) voor bouwpartners, kosten van ODRN voor complexe vergunning verlening en piket (kosten nav calamiteiten).

Onvoorzien

Gezien de grote veranderingen die op ODRA afkomen in 2024 nemen we een hoger bedrag onvoorzien op dan voorgaande jaren. De risico's in de begroting zijn hoger dan in de norm (cf BBV van 0,5% van de baten). Afgelopen jaar 2022 is gebleken dat de risico's voor ODRA tegen de 2% van de omzet zitten. Zie jaarrekening ODRA 2022.

30. Samenvatting begrotingsproces en uitgangspunten 2024

ODRA presenteert een sluitende begroting voor 2024. Samengevat is het volgende proces gevolgd:

- Begin 2023 is samen met de partners de omvang van de begrotingskaders op programma -en taakveld niveau 2024 vastgesteld. De kaderbrief 2024 is daarbij leidend geweest.
- Voor de diensten aan omgevingsdiensten en derden is een voorlopig kader bepaald, voornamelijk gebaseerd op de cijfers van 2022.
- Er is een inschatting gemaakt van potentieel werk ad € 1,6 miljoen voor (subsidie) projecten (SPUK) en aanvullend werk, waarvoor op dit moment nog geen fiat voor is van de beoogde afnemers. Dit is verder toegelicht in bijlage 4.
- Het overheadpercentage neemt af van 26,8% naar 25,1% en voldoet daarmee aan het lange termijn doel. Het besparingsdoel op huisvesting en ict (ad € 150.000 exclusief indexering) ten opzichte van de initiële begroting 2022 is gehaald.
- Het uurtarief voor 2024 wordt met € 7,- verhoogd tot € 99,- Dit om de structurele effecten van de komende gemeentelijke CAO en inflatie op te vangen.
- De omvang van de begroting voor 2024 is € 24,1 miljoen (realisatie 2022 is € 22,0 miljoen); Hiervan is ruim € 1,6 miljoen gerelateerd aan de tariefsverhoging.
- De begroting 2023 gaat uit van € 20,6 miljoen. Door de prijsstijgingen en wijzigingen in het werkaanbod (bekend geworden na vaststellen begroting 2023 in juli 2022) zullen we deze begroting moeten wijzigen.

H. Meerjarenraming

31. Stijgende omzet in komende jaren

Onze ambitie is om elk jaar ook de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Zowel op programmaniveau als op taakveldniveau. Dit is een moeilijk proces omdat het op veel punten nog onduidelijk is qua beleid, zowel vanuit de regering, als wel vanuit onze partners. Ondanks dat, is hieronder een eerste aanzet gegeven.
De intentie is om in de komende maanden, ter voorbereiding op de definitieve begroting 2025, en het op te stellen meerjarig beleidsplan (mei / juni 2023) dit met de partners te bespreken.

Tabel 16: Meerjarige ontwikkeling

Baten per programma x € 1.000	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
1. Vergunningverlening	5.241	5.084	4.931	4.783	4.640
2. Toezicht en Handhaving	10.505	10.872	11.253	11.647	12.054
3. Advies	2.698	2.806	2.918	3.035	3.157
4. Stelseltaken					
5. Algemeen en projecten	5.639	6.034	6.456	6.908	7.391
	24.083	**24.796**	**25.559**	**26.373**	**27.242**
% verandering		3,0%	3,1%	3,2%	3,3%
Categoriaal meerjaren x € 1.000	**Begroting 2024**	**Raming 2025**	**Raming 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**
Baten					
• Partners	17.386	18.099	18.861	19.676	20.545
• Provinciale programma's	5.005	5.005	5.005	5.005	5.005
• OD's en derden	1.692	1.692	1.692	1.692	1.692
Totaal baten	**24.083**	**24.796**	**25.559**	**26.373**	**27.242**
Lasten x € 1.000	**Begroting 2024**	**Raming 2025**	**Raming 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**
Personeelskosten	21.072	21.696	22.363	23.076	23.836
• volume		*1,0%*	*1,1%*	*1,2%*	*1,3%*
• prijspeil		*2,0%*	*2,0%*	*2,0%*	*2,0%*
Bedrijfsvoering	2.496	2.566	2.638	2.712	2.788
• huisvesting & facilitair	828	852	875	900	925
• ict	778	800	822	845	869
• overige kosten	890	915	940	967	994
Programmakosten	515	515	515	515	515
Totaal lasten	**24.083**	**24.777**	**25.516**	**26.302**	**27.139**
Saldo	**0**	**19**	**43**	**71**	**104**

Tabel 17: Geprognosticeerde balans

Activa x € 1.000	Realisatie 31-12-2022	Prognose 31-12-2023	Prognose 31-12-2024
Vaste activa			
• Immateriële vaste activa			
• Materiële vaste activa	1.386,6	1.109,9	859,3
• Financiële vaste activa			
Vaste activa	1.386,6	1.109,9	859,3
Vlottende activa			
• Voorraden			
• Uitzettingen met looptijd <1 jaar	5.301,5	5.039,5	4.926,6
• Liquide middelen		100,0	100,0
• Onderhanden werk			
Vlottende activa	5.301,5	5.139,5	5.026,6
Totaal activa	6.688,1	6.249,4	5.886,0

Passiva x € 1.000	Realisatie 31-12-2022	Prognose 31-12-2023	Prognose 31-12-2024
Vaste passiva			
• Algemene reserve	470,2	500,0	500,0
• Te bestemmen batig saldo		57,8	57,8
• Bestemmingsreserves	339,5	244,7	244,7
• Resultaat boekjaar	53,3		
• Voorzieningen	895,5	747,3	632,1
• Schulden > 1 jaar	625,0	395,0	185,0
Vaste passiva	2.383,5	1.944,8	1.581,4
Vlottende passiva			
• Vlottende schulden < 1 jaar	4.115,9	4.115,9	4.115,9
• Overlopende passiva			
• Overige schulden	188,7	188,7	188,7
• Voorschotten van overheids. Org.			
Vlottende passiva	4.304,6	4.304,6	4.304,6
Totaal passiva	6.688,1	6.249,4	5.886,0

I. Geprognosticeerde Balans en financiële kengetallen

32. Verwachte balanspositie

De bijgevoegde balans is gebaseerd op de eindbalans 2022, in combinatie met voorgenomen investeringen, vastgestelde afschrijvingen (voornamelijk als gevolg van de investeringen in 2022 tbv de huisvesting en ICT) en verwachte mutaties in reserves en voorzieningen. Balansposten “vlottende activa en vlottende passiva” zijn moeilijk te prognosticeren, daardoor grotendeels stabiel in de prognose gehouden.

33. Toelichting op vaste activa

De investeringen in ICT en de inrichting kantoor als gevolg van de verhuizing zijn geactiveerd en worden afgeschreven op basis van de volgende termijnen:

· Laptops: 4 jaar
· Mobiele telefoons: 2 jaar
· Netwerkapparatuur / audiovisueel: 4 jaar
· Meubilair en kantoorinrichting: 4 jaar voor bureaustoelen, 10 jaar overige meubilair
· Inrichting en infrastructuur pand: 15 jaar

Naast de investeringen in huisvesting en ict, wordt er geïnvesteerd in de apparatuur voor ’t kantoor en basistaken VTH. Voor de apparatuur en voertuigen voor de meetdienst is een apart investeringsplan opgesteld iom de opdrachtgever/financier. (provincie).

Verder bestaat de vaste activa uit waarden voor voertuigen en software, zijnde de investeringen in SAP en Open Wave.
Hiervoor gelden de volgende afschrijftermijnen:
· Bedrijfsvoertuigen: 10 jaar
· Apparatuur: 5 tot 10 jaar afhankelijk van levensduur.
· Software: 5 jaar

34. Toelichting op vlottende activa

De uiteenzettingen met een looptijd < 1 jaar betreffen grotendeels het banksaldo in de rijksschatkist. Aan het eind van 2022 was deze hoog, vanwege diverse afrekeningen over het werkpakket die nog afgewikkeld moesten worden. Gezien onze financieringsafspraken, middels voorschotten ter grootte van een kwart van de werkpakketten per kwartaal, is te verwachten dat het banksaldo hoog blijft op de jaargrenzen.

De post onderhandenwerk is pro forma opgenomen; in 2022 is de onderhanden positie gefactureerd aan de partners, derhalve onderdeel van de debiteuren.

35. Toelichting op vaste passiva

De vaste passiva bestaan uit onze reserves, voorzieningen en kortlopende schulden.

Reserves

De algemene reserve is gemaximeerd (cf de GR) op € 0,5 miljoen. In tabel 20 is aangegeven dat dit 2,1% is (ultimo 2024) van de omzet. Aan het bestuur en de raden/staten wordt in 2023 voorgesteld om een standpunt in te nemen over de hoogte van de reserve, in relatie met de risico’s die zijn gedefinieerd.

De bestemmingsreserves voor innovatie en mba’s op de eindbalans 2022 vallen in 2023 vrij.
De bestemmingsreserves die vanuit de provincie zijn gevormd worden aangewend voor investeringen in de ‘meetdienst’ en incidentele activiteiten vanuit de provincie. Over deze laatste vindt nog overleg met de provincie plaats.

Tabel 18: Reserves

Reserves x € 1.000	Realisatie 31-12-2022	Mutaties 2023	Prognose 31-12-2023	Mutaties 2024	Prognose 31-12-2024	Prognose 31-12-2025	Prognose 31-12-2026	Prognose 31-12-2027	Prognose 31-12-2028
Algemene reserve	470,2	29,8	500,0		500,0	500,0	500,0	500,0	500,0
Te bestemmen batig saldo		57,8	57,8		57,8	77,1	120,0	191,1	295,1
BR opleidingen Omgevingswet									
BR innovatie	45,6	-45,6							
BR provincietaken	91,8		91,8						
BR bureau milieumetingen	191,1	-38,2	152,9	-38,2	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8
BR mba's	11,0	-11,0			114,7	76,4	38,2		
Reserves	809,7	-7,2	802,5	-38,2	764,3	745,4	750,1	782,9	886,9

Voorzieningen

De harmonisatievergoeding dekt de kosten van de garantietoelagen van medewerkers die zijn overgekomen van de Provincie bij de oprichting van ODRA. Deze voorziening loopt door tot in de jaren '30.
Het verlofsparen is een nieuwe voorziening die eind 2022 is ingesteld, om kosten voortkomend uit gespaard verlof af te dekken. Medewerkers hebben sinds de CAO van 2023 het recht om al hun bovenwettelijk verlof te sparen en aan te wenden voor sabaticals en of eerder stoppen met werk. Er is nog weinig ervaring met feitelijke opname, in de prognose balans gaan we uit van afbouw naar circa de helft in komende jaren. De voorziening personele kosten valt in 2023 vrij; in de tabel opgenomen onder 'te bestemmen batig saldo'.

Tabel 19: Voorzieningen

Voorzieningen x € 1.000	Realisatie 31-12-2022	Mutaties 2023	Prognose 31-12-2023	Mutaties 2024	Prognose 31-12-2024
Harmonisatie Provincie Gelderland	381,4	-36,7	344,7	-34,7	310,0
Verlofsparen	483,1	-80,5	402,6	-80,5	322,1
Personele kosten	31,0	-31,0			
Totaal voorzieningen	895,5	-148,2	747,3	-115,2	632,1

Overige passiva / schulden

Op balansdatum is de schuldpositie (veelal crediteuren) bij ODRA omvangrijk. Dat heeft te maken met de wijze van administreren conform de richtlijnen BBV. Kosten ten laste van het boekjaar zijn verwerkt, de betalingen veelal nog niet gedaan.

De investeringen in huisvesting en ICT leiden tot grote betalingen aan de leveranciers. De middelen daarvoor zijn slechts deels uit de lopende middelen betaald. In 2022 is een lening bij de BNG afgesloten, gelijklopend aan de afschrijftermijnen. De cashflow uit de afschrijvingen zullen gebruikt worden voor aflossing.

36. Financiële weerbaarheid

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate we in staat zijn om tegenvallers op te vangen. In hoofdstuk 4 zijn de risico's beschreven die we nu voorzien. De geschatte omvang van die risico's is rond de € 1,0 miljoen, 4,2% van de omzet. Het weerstandsvermogen neemt komende jaren af: van 4,4% naar 2,9% van de omzet. Het eigen vermogen naar 2,1% van de omzet. Het is een belangrijk aandachtspunt

Tabel 20: Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Weerstandsvermogen x € 1.000	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2023	Stand 31-12-2024	% omzet
Algemene Reserve	470	500	500	2,1%
Resultaat boekjaar	53			
Bestemmingsreserves				
• BR opleidingen omgevingswet				
• BR innovatie	46			
• BR provincietaken	92	92	92	
• BR bureau milieumetingen	191	153	115	
• BR mba's	11			
Totaal bestemmingsreserves	340	245	206	0,9%
Totaal	863	745	706	2,9%
Omzet	19.457	20.584	24.083	
• percentage omzet	4,4%	3,6%	2,9%	

Kengetallen	Realisatie 2022	Prognose 2023	Prognose 2024
Netto schuldquote	-1,9%	-2,1%	-2,2%
Netto schuldquote (verstrekte leningen)	-1,9%	-2,1%	-2,2%
Solvabiliteit	12,9%	11,9%	12,0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Liquididteit (current ratio)	123,2%	119,4%	116,8%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingscapaciteit	nvt	nvt	nvt

om hier komend jaar beleid op te ontwikkelen.
De netto schuldquote geeft inzicht in de verhouding van het vrije vermogen (+ reserves minus vaste activa) ten opzichte van de omzet. Deze schuldquote verbetert de komende jaren.
De solvabiliteitsratio en liquiditeit geven inzicht in de mate waarin we in staat zijn om aan de financiële verplichtingen te voldoen. De saldi zijn relatief laag. Het systeem van bevoorschotting aan partners (en de tijdigheid van betalen) is hier debet aan.

Rente risico beheer en kasgeld limiet
De treasury functie binnen ODRA is gebaseerd op de wet Fido. ODRA stuurt op financiering voor de korte termijn en lange termijn. Zoals al aangegeven; de korte termijn financiering hangt sterk samen met het systeem van bevoorschotting aan de partners. Deze werkwijze kan nog meer worden verbeterd om grote afrekeningen van de werkpakketten aan het eind van het jaar te voorkomen.

Met de kasgeldlimiet in de wet Fido is bepaald dat het maximum bedrag voor financiering met kortlopende middelen 8,2% van het begrotingstotaal is (€ 1,7 miljoen). We komen niet boven deze norm uit.

Voor de middelen die aangehouden mogen worden op de lopende rekening (BNG), alvorens deze worden overgeheveld naar de rijksschatkist, geldt in principe een limiet van € 1,0 miljoen. We hebben aanvullend een afspraak dat de limiet € 1,75 miljoen is. Hierdoor zijn we beter in staat het betalingsverkeer vorm te geven, zonder saldi over te boeken.

4



J. Risico' s voor de begroting 2024

In deze paragraaf geven we een beeld van de risico's die wij nu zien. We komen uit op risico's (als ze tegelijkertijd voordoen) van boven € 1,0 miljoen. We staan regelmatig stil bij de operationele risico's. Dan bespreken we met ons bestuur of en welke noodzakelijke, mitigerende maatregelen nodig zijn. Daarnaast liggen generieke risico's permanent aanwezig op de loer.

Exploitatie -risico's

- Een saldo in de exploitatie kan ontstaan door niet realiseren van begrote inkomsten, tegenvallende kosten of kosten voor onvoorziene gebeurtenissen. Sinds enkele jaren is ook de structurele krappe arbeidsmarkt een risico. Hierdoor zouden verplichtingen jegens klanten, niet kunnen worden voldaan. Dit geeft consequenties bij de klant, bij ODRA wordt er omzetmarge misgelopen.
- Prognoses; Afgelopen jaar is geconstateerd dat bij het maken van prognoses de marges, die door bovenstaande onzekerheden ontstaan, kunnen oplopen tot 2% á 3% van de omzet. Het gaat om een bedrag van circa € 500.000.
- Outputfinanciering; Er kunnen risico's voor de bedrijfsvoering ontstaan doordat de gemiddelde tijdsbesteding hoger uitvalt dan het vastgestelde kengetal. Naar mate het aantal geleverde producten stijgt, is er beter zicht op goede en stabiele kengetallen. Bij kleine aantallen is de spreiding van de tijdsbesteding te groot, met als gevolg afwijkingen in de begroting.
  Afgelopen jaren zijn al enkele producten overgezet naar diensten; het geeft voor klanten en ODRA beter zicht op de kosten.

Risico's op de taakuitvoering

- We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de taakuitvoering en bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imagoprobleem. We zijn verzekerd voor schadeclaims tot een bedrag van maximaal twee keer €2,5 miljoen per jaar. Met een eigen risico. In 2022 zijn er geen substantiële claims binnen gekomen waarvoor de verzekering is ingezet.

Frictiekosten

- Frictiekosten ontstaan meestal als gevolg van grote veranderingen in de organisatie. Bijvoorbeeld als partners besluiten om de niet-wettelijke taken in eigen beheer op te pakken. Ook kunnen grote fricties ontstaan bij medewerkers die (niet meer) passen op het werk dat moet worden uitgevoerd. Voor 2024 verwachten we dat er geen noemenswaardige frictie zal optreden. Wel wordt er nog € 70.000 (0,3% van de omzet) gereserveerd voor personele frictie.

Compliance aan wet- en regelgeving

- Het niet voldoen aan wet- en regelgeving is een risico dat de legitimiteit van de organisatie ondergraaft. Het heeft effect heeft op ons imago van betrouwbare overheidsdienst. En als we het 'te bont' maken, een afkeurende accountantsverklaring. Om compliant te blijven moeten in de bedrijfsvoering investeringen worden gedaan. De WOO (sinds 2022 van kracht) zal nog de nodige energie (en kosten) met zich meebrengen, evenals informatiebeveiliging en AVG. Er is voorgesteld om het advies budget te verhogen.

Liquiditeit

- Met de partners is afgesproken dat zij aan het begin van elk kwartaal een kwart van het werkprogramma als voorschot betalen. Zonder dit systeem zou ODRA niet aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het eigen vermogen is immers gelimiteerd tot een € 0,5 miljoen (2% van de omzet). Hoewel deze buffer klein is, is het beleid van de partners om dit bedrag niet te laten groeien. Deze afspraak houden we overeind.
- De grote investeringen in onze huisvesting in 2022 zijn qua liquiditeit voor een deel afgedekt met een lening bij de BNG. Toekomstige grote vervangings -investeringen, de eerste zijn te verwachten in IT apparatuur in 2026, kunnen eveneens gefinancierd worden met een lening.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 13 april 2023.

De voorzitter,
Joa Maouche

De secretaris,
Ruben Vlaander

Bijlage



Bijlage 1: Overzicht producten

Omschrijving product	Taakveld	Kengetal 2024	Kostprijs 2024	Aantal producten begroting 2024	Baten 2024 per product x €1.000	%
Programma 1. Vergunningverlening						
Aanpassen omgevingsvergunning mba	Milieu	13	€ 1.287	8	€ 10	0%
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	€ 396	40	€ 16	1%
Maatwerk milieur	Milieu	14	€ 1.386	62	€ 86	1%
Meldingen behandelen Besluit bouwen en leefomgeving	Bouw	1	€ 99	1.393	€ 138	31%
Meldingen mba	Milieu	10	€ 990	470	€ 465	10%
Omgevingsvergunning BRIKS cat 1 / gevolgklasse 1	Bouw	9	€ 891	1.787	€ 1.592	40%
Omgevingsvergunning BRIKS cat 2 / gevolgklasse 2	Bouw	23	€ 2.277	515	€ 1.174	11%
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	Milieu	22	€ 2.178	52	€ 112	1%
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	€ 1.089	175	€ 191	4%
Totaal (+gemiddelden)		9,1	€ 840	4.503	**€ 3.784**	100%
			Aandeel bouw	3.736	2.920	83%
			Aandeel milileu/alg	766	864	17%
Programma 2. Toezicht en Handhaving						
Controle Alcoholwet	Milieu	5	€ 495	31	€ 15	1%
Controle asbest / sloop	Bouw	9	€ 891	296	€ 264	7%
Controle BRIKS / gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	€ 2.277	245	€ 557	5%
Controle BRIKS / gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	€ 4.752	89	€ 424	2%
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	€ 792	1.271	€ 1.007	28%
Handhavingscontrole	Milieu	10	€ 990	110	€ 109	2%
Hercontrole milieu	Milieu	6	€ 594	641	€ 381	14%
Klachtbehandeling	Milieu	2	€ 198	2.036	€ 403	45%
Preventief milieutoezicht	Milieu	9	€ 881	1.717	€ 1.530	38%
Projectcontrole - WNB	Milieu					
Rapportageverplichting overig	Milieu	4	€ 396	221	€ 87	5%
Toezicht vuurwerkevenementen	Milieu	12	€ 1.188	120	€ 143	3%
Totaal (+gemiddelden)		7,9	€ 726	6.776	**€ 4.918**	100%
			Aandeel bouw	1.901	12.251	28%
			Aandeel milileu/alg	4.844	2.652	71%
Totaal producten		8,5	€ 772	11.278	**€ 8.702**	
			Aandeel bouw	8.580	€ 5.171	59%
			Aandeel milileu/alg	2.667	€ 3.516	40%

Omgevingsdienst Regio Arnhem

	Aantal producten begroting 2023	Aantal producten realisatie 2022
	8	6
	40	26
	60	56
	1.383	1.469
	453	394
	1.368	1.490
	484	492
	56	33
	172	183
	4.024	4.149
	3.275	3.477
	749	672
	229	230
	229	202
	98	64
	1.107	1.391
	99	116
	611	432
	1.882	2.907
	1.635	1.552
		45
	290	176
	115	100
	6.290	7.215
	1.658	1.887
	4.632	5.328
	10.314	11.364
	7.907	8.805
	2.407	2.559

Bijlage 2: Overzicht diensten

Omschrijving dienst	Taakveld	Aantal uren begroting 2024	Baten 2024 per dienst x € 1.000	%	Aantal uren begroting 2024	Aantal uren realisatie 2022
Programma 1. Vergunningverlening						
Advies omgevingskwaliteit	Bouw	1.684	€ 167	12%		
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	Milieu	612	€ 61	4%	292	681
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	3.156	€ 312	22%	2.633	4.456
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.035	€ 103	7%	1.315	645
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.045	€ 202	15%	2.240	1.499
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.335	€ 231	17%	2.522	5.180
Omgevingsvergunning BRIKS cat. 3/gevolgklasse 3	Bouw	662	€ 66	5%	2.230	1.945
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRA	Milieu	2.538	€ 251	18%	2.684	2.051
Subtotaal		14.067	€ 1.393	100%	13.916	16.457
	aandeel bouw	5.863	€ 580	42%	7.103	4.089
	aandeel milieu/alg.	8.204	€ 812	58%	6.813	12.368
Programma 2. Toezicht en Handhaving						
Bestuursdwang uitvoeren	Algemeen	253	€ 25	2%	250	32
Controle activiteiten in of op de bodem	Milieu	672	€ 66	5%		
Controle bestaande bouw en RO	Bouw	4.585	€ 454	33%	4.312	4.194
Controle bodemsanering	Milieu	4.072	€ 403	29%	6.608	6.210
Controle complex bedrijf	Milieu	8.911	€ 882	63%	9.649	11.631
Controle graven in de bodem onder de IW	Milieu	4.083	€ 404	29%	2.619	4.744
Handhavingsbesluit nemen	Algemeen	10.775	€ 1.067	77%	10.323	10.776
Handhavingscontrole - PCH	Milieu	500	€ 50	4%		
Hercontrole milieu - PCH	Milieu	1.300	€ 129	9%		
Juridische expertise handhaving	Algemeen	4.815	€ 477	34%	5.256	5.479
Keten- en data gedreven toezicht - PCH	Milieu	795	€ 79	6%		
Klachtbehandeling - PCH	Milieu	1.514	€ 150	11%		
Preventief milieutoezicht - PCH	Milieu	855	€ 85	6%		
Projectcontrole	Milieu	4.061	€ 402	29%	2.504	3.454
Rapportageverplichting EPRTR	Algemeen	1.232	€ 122	9%	1.101	
Rapportagebehandeling bedrijfsmelding	Milieu	1.452	€ 144	10%		602
en melding ongeval	Milieu	1.208	€ 120	9%	1.464	1.205
Strafrecht - PCH	Milieu	600	€ 59	4%		191
Transportcontrole	Milieu				250	
Toezicht milieu	Milieu	-1.240	-€ 123	-9%		8.351
Subtotaal		50.442	€ 4.994	100%	44.336	56.869
	aandeel bouw	4.585	€ 454	9%	4.312	4.194
	aandeel milieu/alg.	45.857	€ 4.540	91%	40.024	52.675
Programma 3. Advies						
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	10.355	€ 1.025	74%	9.636	12.016
Afhandeling Woo-verzoeken	Algemeen	677	€ 67	5%	465	
Beoordelings saneringsevaluatie	Bouw	2.505	€ 248	18%	2.980	3.950
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	7.342	€ 727	52%	9.994	8.595
Meetadviesrapport luchtkwaliteit langs wegen	Milieu	1.500	€ 149	11%		
Advies milieu	Milieu	400	€ 40	3%		119
Subtotaal		22.779	€ 2.255	100%	23.075	24.680
	aandeel bouw	2.505	€ 248	11%	2.980	3.950
	aandeel milieu/alg.	20.274	€ 2.007	89%	20.095	20.730
Programma 5. Algemeen en Projecten						
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	3.632	€ 360	26%	2.745	2.234
Detachering	Algemeen	768	€ 76	5%	768	1.829
Faciliteren participatietraject	Milieu	471	€ 47	3%	1.785	593
Meewerken aan programma of project	Algemeen	9.771	€ 967	69%	9.666	14.823
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	625	€ 62	4%	1.000	373
Programma- en projectmanagement	Algemeen	16.309	€ 1.615	116%	15.755	14.705
Algemeen	Algemeen	11.205	€ 1.109	80%		
Subtotaal		42.780	€ 4.235	100%	31.719	34.557
	aandeel milieu/alg.	42.780	€ 4.235	100%	31.719	34.557
Totaal uren		130.068	€ 12.877		113.046	132.563
	aandeel bouw	12.953	€ 1.282	10%	14.395	12.233
	aandeel milieu/alg.	117.115	€ 11.594	90%	98.651	120.330

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Bijlage 3: Overzicht bijdragen klanten

Baten per klant x € 1.000	Bouw prod. x tarief	Milieu prod. x tarief	Totaal prod. x tarief	Bouw diensten x € 99	Milieu diensten x € 99	Algem. diensten x € 99	Totaal diensten x € 99	Gezamelijke diensten Alle partners*	Deel partners**
Arnhem	2.778	1.069	3.837	566	652	805	2.024	207	268
Doesburg	346	73	419	20	40	31	92	18	17
Duiven	11	227	238	5	106	26	137	31	
Lingewaard	1.165	458	1.623	299	493	599	1.390	87	77
Overbetuwe	78	510	588	30	332	100	462	66	
Provincie regulier		344	344		149	350	498	83	
Provincie Bodemtaken				248	282		530		
Provincie Complexe Handhaving				51	2.478	1.210	3.739		
Provincie Aandachtsbedrijven						1.228	1.228		
Renkum	713	190	903	77	116	270	462	62	52
Rheden	54	249	304	11	146	57	214	61	
Rozendaal	3	7	10	1	3	1	5	10	
Westervoort	2	47	49	1	24	6	31	22	
Zevenaar	21	353	374	21	238	47	306	62	
Subtotaal Partners	5.171	3.517	8.688	1.330	5.058	4.730	11.118	708	413
% van de omzet			40%				51%		
Subtaal Omgevingsdiensten		15	15	119	87	100	306	119	
Subtotaal derden					106		1.453	259	
Totaal klanten	5.171	3.532	8.702	1.449	5.250	4.831	12.877	1.085	413
% van de omzet			36%				53%		

**) Betreft data- en, ketengedreven werken, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst*
***) Betreft klantadvies bouw*
****) Betreft projectmanagement/meewerken project Omgevingswet, energie, GUOV, circulariteit en innovatiebudget*
*****) Zie specificatie tabel overige baten*

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Gezamelijke diensten												
Algem. ***	Totaal	Overige materiele baten****	Totaal baten 2024	Aandeel bouw	Aandeel milieu & algemeen	%	Aantal producten	Uren diensten	Totaal baten begroting 2023	% tov 2024	Totaal baten realisatie 2022	% tov 2024
156	631	51	6.544	3.612	2.932	30%	4.834	20.446	5.669	15%	6.248	5%
14	49	4	565	388	177	3%	472	928	146	288%	238	137%
14	45	7	426	23	404	2%	291	1.383	397	7%	340	25%
66	230	42	3.284	1.541	1.744	15%	2.017	14.044	3.261	1%	2.792	18%
50	115	30	1.194	138	1.057	5%	746	4.662	994	20%	925	29%
29	112	249	1.203	249	954	5%	325	5.035	1.220	-1%	1.255	-4%
			530	248	282	2%		5.350	550	-4%	780	-32%
		27	3.766	78	3.688	17%		37.770	3.533	7%	3.602	5%
		11	1.239	11	1.228	6%		12.407	1.178	5%	1.254	-1%
47	160	14	1.539	855	684	7%	1.163	4.671	1.388	11%	1.517	1%
46	108	21	646	87	560	3%	707	2.160	538	20%	558	16%
8	18	2	35	6	29	0%	18	53	31	14%	29	20%
10	32	5	116	7	109	1%	67	308	106	9%	96	21%
29	91	29	800	71	729	4%	495	3.090	715	12%	849	-6%
469	1.590	490	21.887	7.312	14.575	100%	11.135	112.307	19.726	11%	20.483	7%
	7%	2%										
	119	0	439		439		29	3.089	417	5%	391	12%
204	463	-158	1.757		1.757			14.672	433	305%	1.148	53%
673	2.172	332	24.083	7.312	16.771		11.164	130.068	20.577	17%	22.022	9%
	9%	1%										

De materiele kosten zijn hieronder toegelicht en bestaan uit kosten die worden doorbelast vanuit ODRN voor complexe vergunning. De andere kosten betreffen vooral onderzoeken/activiteiten die door derden worden gedaan.

Bij de meetdienst bestaan de kosten uit: (afschrijf)kosten voor apparatuur, voertuigen, huur van de aparte locatie en uitbestede onderzoeken en klein materiaal voor metingen.

Bijlage 4: Overzicht materiële kosten

Baten per klant x € 1.000	Uitbesteed complexe VV	Out of pocket	Meetdienst, piket en Theseus*	Totaal overige baten	Bouw	Milieu	Algemeen
Arnhem	5			5		5	46
Doesburg							4
Duiven							7
Lingewaard	22			22		22	19
Overbetuwe	15			15		15	15
Provincie regulier			230	230		230	19
Provincie Complexe Handhaving		27		27			27
Provincie Aandachtsbedrijven		11		11			11
Renkum							14
Rheden	7			7		7	14
Rozendaal							2
Westervoort							5
Zevenaar	15			15		15	14
Subtotaal Partners	64	38	230	332		294	196
Omgevingsdiensten			0	0			0
Subtaal Omgevingsdiensten			0	0			0
Subtotaal derden			0	0			0
Totaal klanten	64	38	230	332		294	196

** Betreft meetdienst (provincie, piket (derden) en Theseus (OD's)*

De opgenomen € 1,7 miljoen baten bij “derden” bestaan uit verwachte baten waarvoor nog geen 100% zekerheid is qua financiering, maar die (met geringe marge) worden verwacht.

In de tabel is aangegeven wie de verwachte financier is. Dit zijn dan kosten voor de betreffende klant die bovenop de verwachte bijdragen komen die in bijlage 2 staan.

Bijlage 4: Specificatie post opbrengsten derden

Omschrijving	Bedrag x € 1.000	Beoogd financiers
Circulariteit	149	Partners, individuele opdrachten
Omgevingswet	59	Partners, individuele opdrachten
TMA	156	Partners, individuele opdrachten
SPUK energie	495	RvO
Theseus	495	Diverse financiers
Wet kwaliteitsborging	99	Partners
Subtotaal projecten	1.453	
Data- en ketengedreven services	701	
Beheer zones, kaarten en data	-188	
Keten- en data gedreven toezicht	-303	
Archief extra	-158	
Subtotaal data- en ketengedreven services	52	Partners en OD’s
Strafrecht	89	Partners
Beleidsadvies uitvoering	204	Partners en Montferland
Klantadvisering milieu	-41	Partners
Subtotaal overige gezamenlijke diensten	253	Partners
Totaal	1.757	



Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Aan de Raden en Staten van de deelnemende partners
van de Gemeenschappelijke Regeling ODRA

Datum	: 21 april 2023
Uw kenmerk	:
Ons kenmerk	: 20230421.02
Contactpersoon	: Fred Mossink
Telefoonnummer	: 06 5019 4015

Onderwerp : Jaarstukken Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) 2022

Bijlagen: Jaarstukken 2022

Geachte dames en heren,

Met deze brief bieden wij u de jaarstukken 2022 van ODRA aan.
ODRA legt hiermee verantwoording af over het gevoerde beleid, bedrijfsvoering en de financiële positie van ODRA. Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen moet de jaarrekening voor 15 juli 2023 worden vastgesteld.
Odra heeft het boekjaar 2022 afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 53.000.

Qua reguliere bedrijfsvoering is er een positief resultaat van € 378.000. Er is een bijzondere dotatie aan de voorziening "verlof" gemaakt van € 325.000.
Het positieve saldo in de bedrijfsvoering is mede gerealiseerd door:

- Hogere omzet door meer producten en diensten bij de programma's vergunningen en toezicht/handhaving. Ook door aanvullend werk dat bij ODRA is belegd
- Toenemend aantal projecten, welke met aanvullende middelen/bijdragen van derden zijn gerealiseerd.
- De hogere productie heeft geleid tot hogere personele kosten dan begroot. De marges tussen baten en kosten zijn verbeterd, waardoor een positief resultaat is gehaald. De kosten zijn verhoudingsgewijs minder gestegen.
- Qua huisvesting en ict was 2022 een bijzonder jaar. Door de verhuizing en ict-transitie is er een mooi, duurzaam en prettig kantoor gerealiseerd, binnen de financiële kaders van de businesscase. We hebben het doel van € 150.000 structurele besparing (tov de initiële begroting 2022) gehaald.

De concept jaarrekening is in maart aangeboden aan de accountant van ODRA, De Jong en Laan. Er is een goedkeurende verklaring afgegeven. Uit de controle zijn geen onrechtmatigheden naar voren gekomen.
De jaarstukken zijn 13 april 2023 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van ODRA vastgesteld.

Het Algemeen Bestuur heeft in deze vergadering de volgende besluiten genomen:

- Is akkoord gegaan met de jaarverslag/jaarrekening van ODRA 2022

- Is akkoord gegaan met het toevoegen van € 29.822 aan de algemene reserve van ODRA. Daarmee wordt het maximum van € 500.000, dat in de GR is afgesproken als algemene reserve bereikt.
- Besloten dat het resterende deel van het exploitatie saldo (ad € 23.513), kan worden gerestitueerd aan de partners. Echter gezien de omvang van het bedrag, is besloten om het bedrag toe te voegen aan een bestemmingsreserve, ter dekking van kosten voor een evaluatie op de vermogenspositie van ODRA.
- Besloten om een evaluatie op te starten naar het weerstandsvermogen van ODRA in relatie met de risico's in relatie met zienswijzen van de partners op vermogensposities in gemeenschappelijke regelingen.
- Besloten de jaarrekening / jaarverslag 2022 te versturen naar de Raden en Staten van de Partners.

Conform de Wet gemeenschappelijke regeling stellen wij u in de gelegenheid kennis te nemen van de stukken en om desgewenst zienswijzen in te dienen.
Eventuele zienswijzen op de jaarstukken stuurt u aan het ministerie van BZK.
De jaarstukken worden voor 15 juli 2023 verstuurd aan het ministerie van Binnenlandse zaken.

Met vriendelijke groet,



Ruben Vlaander
Directeur ODRA

2022 was een druk jaar

Onze prestaties op een rij!



Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Jaarverslag en -rekening 2022
KATERN 1



INHOUDSOPGAVE

KATERN 1

05 Voorwoord: 2022 was een druk jaar

06 A: Onze prestaties op een rij

09 B: Programma vegunningen

011 C: Naleefgedrag verbeteren (programma toezicht en handhaving)

014 D: Adviseurs geluid, trillingen en emissies (programma advies)

016 E: Focus op projecten en innovatie (programma projecten)

019 F: We werken samen in Gelderland (programma stelseltaken)

021 G: We werken aan doelmatige bedrijfsvoering

025 H: Sociaal jaarverslag

KATERN 2

030 I: Jaarrekening ODRA 2022

032 J: Baten en lasten programma-indeling, product- en klantgroepen

038 K: Staat van baten en lasten categoriale indeling

044 L: Balans per 31 december

051 M: Financiële weerbaarheid en risico's

053 N: Ondertekening

BIJLAGEN

055 1. Realisatie producten en diensten

057 2. Realisatie per partner

058 3. Specificatie gezamenlijke diensten en EML-controles

060 4. Controle verklaring accountantVTH dashboard

COLOFON

De Jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) is een weerslag van onze collectieve prestaties en is geschreven door teamleiders, management, staf en communicatie (eindredactie).

De foto's zijn van Karin Veenendaal (www.karinveenendaal.nl) en StudioBont (www.studio-bont.nl) heeft het jaarverslag vormgegeven.

We verspreiden ons jaarverslag naar onze partners, raadsleden en statenleden en publiceren dit verslag op www. Voor reacties of vragen communicatie@odra.nl



VOORWOORD

2022 WAS EEN DRUK JAAR

9 december 2021 stemt ons bestuur in met het businessplan voor een nieuwe kantoorlocatie en een nieuwe ICT-omgeving. Dit besluit is het 'fluitsignaal' voor de sneltrein die gaat rijden. We hadden vanaf dat moment één jaar de tijd om een nieuw kantoor te zoeken en in gebruik te nemen voor inmiddels een kleine 200 medewerkers.

Hemelsbreed zijn we 150 meter opgeschoven naar het zuiden en huren we nu vier verdiepingen in de Airborne Tower aan de voet van de John Frostbrug. 150 meter verhuizen lijkt niet veel. Dat kun je bij wijze van spreken in een dag of vier doen als iedereen even de handen uit de mouwen steekt: één dag opruimen en oude zooi weggooien, één dag inpakken en klaarzetten, één dag op en neer sjouwen en één dag uitpakken en de nieuwe omgeving een beetje naar jouw idee inrichten.

Was het maar zo simpel. We kiezen voor een andere route, een uitdagende route. We zijn namelijk niet alleen verhuisd. Vier verdiepingen moeten we leeghalen, slopen en opnieuw opbouwen terwijl de sneltrein voort dendert en maar een enkele tussenhalte aandoet. De haltes zijn de momenten om keuzes te maken voor kantoorconcept, meubilair, kleuren en inrichting van de ruimte. De trein gaat door. Het is ons gelukt op de route te blijven. 6 april 2022 tekenen we de huurovereenkomst, 1 juli 2022 gaat de eerste helft van de medewerkers over en 1 september volgt de tweede helft. We hebben in zes maanden tijd een compleet nieuwe inrichting gerealiseerd. Met de ervaringen uit de corona-periode in ons achterhoofd, is ook het hybride werken geïntroduceerd en zijn we overgestapt op The Cloud.

We besteden in onze plannenmakerij veel aandacht aan de werkomgeving voor onze medewerkers, maar ook aan duurzaamheid. Dat zijn we als omgevingsdienst aan onze stad verplicht. 85% van de inrichting en het bouwmateriaal is gerecycled, we hebben een energielabel A++, overal ledverlichting met bewegingssensoren en koffie drinken we uit porseleinen bekers. De verhuizing heeft veel geld gekost, maar de investering verdienen we in enkele jaren terug. We besparen jaarlijks €150.000 aan huur ten opzichte van het oude kantoor.

Naast de sneltrein van de verhuizing, loopt een andere trein. In 2022 wordt de introductie van de Omgevingswet verzet en nog eens verzet. In de beeldspraak van hierboven rijdt er een stoptrein die bij elk station en seinpaal stopt om extra passagiers mee te nemen. Deze trein is tien jaar geleden gaan rijden en bereikt volgens het aangepaste reisschema in januari 2024 zijn bestemming. Ondertussen zijn door machinist en spoormedewerkers vele technische ingrepen gedaan om de trein rijdende te houden. Houd vol en blijf geloven in de wet! Doorschuiven van de invoeringsdatum is te begrijpen, maar is niet bevorderlijk voor de motivatie van onze medewerkers. In het jaarverslag over 2024 kunnen we straks terugblikken en weten we of de trein in het goede spoor is gebleven. De uitdagingen zijn groot. We hebben de handen vol aan de verbeteringen van het VTH-stelsel waar in 2022 een start mee is gemaakt en de maatschappelijke opgaves.



Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

We zijn nog niet klaar, maar wat we in 2022 hebben gepresteerd, schept vertrouwen in ons kunnen. 2022 was een druk jaar, maar in vele opzichten een goed jaar. We zijn verhuisd, gegroeid, kwaliteit geleverd, de relatie met onze opdrachtgevers versterkt, zo goed als klaar voor de Omgevingswet en hebben financieel een positief resultaat.

A

ONZE PRESTATIES OP EEN RIJ



1: Onze doelen zijn gehaald

Ons Planning & Control proces

Met dit jaarverslag doen wij verslag over onze prestaties in 2022. We laten zien waar het goed ging, maar melden ook waar we de doelen niet gehaald hebben en wat op die punten onze ambities zijn voor 2023. Ons jaarverslag is het sluitstuk van de Planning en Control-cyclus (P&C). De start van de cyclus 2022 was in het najaar 2020. Het Algemeen Bestuur heeft toen de uitgangspuntennotitie voor de begroting 2022 vastgesteld. In juli 2021 is de begroting 2022 vastgesteld, welke (samen met onze partners) is geconcretiseerd in werkprogramma's voor 2022. De werkprogramma's bevatten de concrete doelen en het aantal te leveren producten en diensten voor het reguliere VTH-werk.

2022 was een jaar van majeure veranderingen; er zijn veel projecten opgestart, partners hebben aanvullende opdrachten gegeven, en zijn (bouw)taken overgekomen en last but not least, ODRA is verhuisd en heeft haar ICT werkomgeving volledig getransformeerd.
De (kwantitatieve) doelen van al díe veranderingen zijn in een geactualiseerde begroting 2022 verwoord en door het bestuur vastgesteld in het najaar 2022.

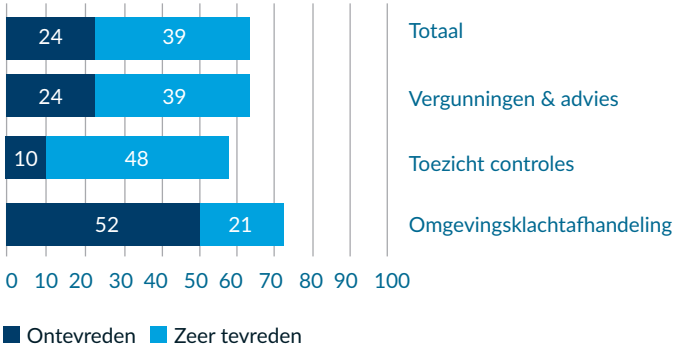
Zijn onze klanten tevreden

Uiteraard is klanttevredenheid de belangrijkste maatstaf voor ons werk. Meerdere stakeholders beoordelen mede de koers en kwaliteit van ons werk. Onze stakeholders bestaan uit diverse groeperingen; burgers, ondernemers en diverse overheden zijn 'klanten', die ons werk waarderen. In het najaar 2022 hebben we een reputatie-onderzoek uitgevoerd, wat inzicht geeft hoe ze naar ODRA kijken.

Om het reguliere werk te meten hanteren we een aantal KPI's, (kritieke prestatie indicatoren), waaronder klanttevredenheid op een aantal processen. Hiertoe sturen we maandelijks een online enquête uit aan burgers en ondernemers. Dit vertalen we in een percentage tevredenheid. In 2022 was gemiddeld 76% van de klanten tevreden of zelfs zeer tevreden over onze dienstverlening. Ons doel van 80% tevreden klanten is niet gehaald. Het belangrijkste verbeterpunt betreft het verbeteren van onze bereikbaarheid. ODRA heeft hier onder meer in geïnvesteerd door haar telefoonteam te versterken en de openingstijden te verruimen.

Tabel 1: Resultaten KTO
Omgevingsklachtafhandeling

Resultaten KTO 2022 in %



In 2023 actualiseren we de wijze van meten en de vraagstelling aan de klanten. Daarmee beogen we meer inzicht te krijgen in de redenen van (on)tevredenheid en klachten, en beter aan te sluiten op de vraagstukken die we in de reguliere dienstverlening hebben.

Het responspercentage voor deelname aan deze vragenlijst ligt hoger dan gemiddeld bij dergelijke onderzoeken (namelijk 39% ten opzichte van 26% respons gemiddeld). Een verklaring hiervoor kan zijn dat met name ontevreden mensen de mogelijkheid aangrijpen om te reageren om zo nogmaals hun ongenoegen uit te drukken. Als belangrijk punt noemen deze respondenten vooral dat de klacht niet is opgelost. Het eerste argument is voor ODRA lastig beïnvloedbaar (ODRA handhaaft de wet- en regelgeving en een bedrijf kan binnen de wet- en regelgeving opereren en toch overlast veroorzaken); het tweede argument is binnen de organisatie opgepakt: Het management stuurt nadrukkelijk op de kwaliteit van de dienstverlening.

Financieel resultaat

De gemeenten en provincie waarvoor ODRA de taken uitvoert, zijn naast opdrachtgever ook financier van ODRA. We streven ernaar om het financieel resultaat in balans te hebben met de prestaties (prijs-kwaliteit). Dit is waar gemeenteraden en Provinciale Staten mede naar kijken. De gemeenteraden hebben afgelopen jaren aangegeven dat zij graag zien dat de kosten voor ODRA gaan dalen. Het beleid daartoe is reeds in het najaar 2020 geformuleerd (besparingsbrief aan de Raden). In 2022 zijn die voorgenomen besparingen structureel gerealiseerd, voornamelijk door de verhuizing en ict-transitie die in de zomer van 2022 is afgerond.

Het resultaat over de reguliere bedrijfsvoering 2022 is € 378.000 positief. Het exploitatie saldo komt echter uit op € 53.300. Er is een bijzondere dotatie aan de voorzieningen opgenomen voor het zgn. verlof sparen van € 325.000. Deze verplichting (aangegeven door de commissie BBV) is pas laat in 2022 bekend geworden en dus niet voorzien in de begroting.
In de financiële overzichten (katern 2) zien we dat de omzet enkele procenten hoger is ten opzichte van de begroting. Dit komt grotendeels voort uit de realisatie van aanvullende opdrachten die nog niet in de geactualiseerde begroting waren opgenomen. Aan de kostenkant zijn er hogere personeelskosten om het extra werk te kunnen uitvoeren, maar in mindere mate dan de omzet stijging (meer marge en hogere productiviteit). Aan de kostenkant zijn er meevallers ten opzichte van de begroting, met name bij de stelselkosten en kosten voor huisvesting en ict.
De jaarrekening laat een exploitatie zien van € 22,0 miljoen. Begroot was € 21,6 miljoen.

Samenvatting VTH resultaten

Het kwantitatieve doel om tenminste 98% van de afgesproken werkpakketten te realiseren, is ruim gehaald. Nu zeggen aantallen niet zo veel, het gaat in de werkzaamheden van ODRA toch vooral om de impact (meerwaarde) van onze inspanningen op de leefomgevingskwaliteit. En die staat onder druk. Dit concluderen we vooral uit het over de hele linie toegenomen aantal klachten van burgers over allerlei vormen van overlast (vooral geluid en geur/lucht.) Met onze inzet pogen we de ervaren aantasting van de leefomgevingskwaliteit te verminderen. Dat lukt vaak, maar niet altijd. Onder andere omdat we de klacht niet altijd kunnen oplossen.

Middels milieu- en bouwvergunningen en afhandeling van milieumeldingen, hebben we initiatiefnemers ruimte voor ontwikkeling gegeven en tegelijkertijd de belasting op de leefomgevingskwaliteit zo goed mogelijk geborgd (een vergunning is immers in feite een toestemming om te mogen belasten). Door middel van gerichte en zorgvuldig uitgevoerd toezicht, milieucontroles, bodemcontroles en bouwcontroles, zien we bovendien er op toe dat de belasting van de omgeving ook beperkt blijft tot hetgeen is toegestaan (vergund). Daar waar we constateren dat dit niet gebeurt, treden we handhavend op. Dat leidt tot dwangsommen en inning hiervan.

Samenvatting Provinciale programma's

2022 was een jaar waarin we resultaten geboekt hebben door de basis op orde te brengen. Het logistieke proces rondom de begroting en het programmaplan, de werkpakketten en de tertiaal rapportages hebben hieraan bijgedragen. Dat had een positief effect op het monitoren van de voortgang, waarborgen van continuïteit en is daarmee het vertrouwen tussen opdrachtgever (Provincie) opdrachtnemer versterkt. Dat ging ook gepaard met uitdagingen zoals de beschikbare capaciteit en senioriteit van specialismen binnen vergunningsverlening, toezicht en handhaving.

Om de basis in 2023 op orde te houden, blijft beschikbare capaciteit en senioriteit een punt van aandacht. Dat vraagt een gezamenlijke aanpak onder SamenSterk. Doorpakken op één opdracht, één team en één aanpak is noodzaak. Op 2 februari 2023 is een SamenSterk[er] event geweest waarin VTH kennis en kunde voor de provinciale opdracht samenkomen.

Samenvatting organisatorische doelen

In 2022 hebben wij grote stappen gezet in het realiseren van een eigen pand en bijbehorende ICT. Per september 2022 zijn we gehuisvest in de Airborne toren en hebben we een hybride werkconcept gerealiseerd. We beschikken over 121 werkplekken (flexfactor 0,6) en over een variëteit aan overlegruimten die 'state of the art' zijn toegerust met audiovisuele opstellingen, zodat deelnemen aan overleg vanuit huis goed gefaciliteerd wordt.
Op de 13e etage hebben we prettige faciliteiten gerealiseerd om onze gasten te verwelkomen en kijken dagelijks uit op de voor ons zo relevante leef- en werkomgeving. Alle medewerkers beschikken over een laptop en smartphone waarmee op elk moment en op elke plek gewerkt kan worden. Ook is een veilig cloud-netwerk op basis van Office 365 gerealiseerd waarop medewerkers kunnen inloggen. Dit vormt de ontsluiting tot alle relevante informatie en documentatie.
In 2022 is ook ingezet op arbeidsmarktcommunicatie zowel op eigen kracht als in Gelders verband; een grote noodzaak gezien de enorme krapte op de arbeidsmarkt. In de vorm van een frisse campagne met videomateriaal over ons werkveld, communicatie via sociale media, presentaties op banenmarkten en de inzet op opleiden van eigen young professionals en trainees pakken wij de werving op een andere manier aan. Voor de komende jaren verwachten wij deze inzet te moeten intensiveren. ODRA blijft voortdurend inzetten op scholing en training van haar medewerkers en het verbeteren van haar aantrekkelijkheid als goed werkgever.

B

PRESTATIES VERGUNNINGEN



1: Bouwvergunningen

Voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard en Renkum hebben we in 2022, en voor gemeente Doesburg sinds 1 oktober 2022 de omgevingsvergunningen voor bouwen en de vergunningverlening voor de overige Wabo-activiteiten afgehandeld. Het gaat onder meer over kap-, inrit- en monumentenvergunningen. Daarnaast hebben we meldingen voor sloopwerkzaamheden en brandveiligheid afgehandeld en adviezen verstrekt over constructies, stikstof, welstandstoets en monumentenzorg. Om ons werk goed te kunnen doen, zoeken we altijd afstemming met de inhoudelijk deskundigen en betreffende afdelingen van de gemeenten over planologische afwijkingen, mobiliteit en archeologie.

We hebben voor Renkum, Lingewaard en provincie Gelderland de bezwaar- en beroepsprocedures afgehandeld. We hanteren de geldende kwaliteitsstandaarden en beschikken binnen de wettelijke termijnen. We ondersteunen inwoners en ondernemers professioneel en effectief bij de voorbereiding van (bouw)planontwikkeling, procedures en stappenplan en bij de beoordeling op juistheid en volledigheid.

2: Milieuvergunningen

Dat wij voor alle partners de milieuvergunningaanvragen en milieu-meldingen behandelen, is een basistaak in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). We beoordelen op juist-heid en volledigheid en zorgen dat de aanvragers en melders binnen de wettelijke termijnen een antwoord krijgen. We streven naar een zo integraal mogelijk antwoord door intern met collega's te sparren en door aansluiting te zoeken bij de inhoudelijke deskundigen van de partners.

Sinds oktober 2022 zijn wij in samenwerking met de ODRN gestart met een pilot. Voor alle nieuwe binnengekomen aanvragen van gemeentelijk complexe bedrijven (in Odra werkgebied) nemen wij de volledige behandeling voor onze rekening. In de oude situatie verzorgde de ODRN het adviesdeel voor in de omgevingsvergunning. Met enkele tussentijdse evaluaties hebben we geconcludeerd dat dit tot op heden goed verloopt en de Odra qua advisering robuust is. In 2023 loopt deze pilot door.

3: Resultaten programma vergunningen

Korte toelichting op de resultaten van programma vergunningen

- *Productie:* Met name het aantal geleverde diensten is hoger dan begroot (en vorig jaar). Het leveren van 'juridische expertise' en 'begeleiden initiatief milieu' zijn meer dan verdubbeld (zie ook bijlage in katern 2).
- *Tijdigheid:* Een lichte daling tot onder de norm.
- *Kwaliteit:* de vergunning verleners voldoen aan de vth-kwaliteitscriteria
- *Klant tevredenheid:* Een verbetering tov vorig jaar, maar nog niet op de norm.
- *Kosten en baten:* In het programma vergunningen is ruim € 320.000 meer omzet gerealiseerd dan begroot.

Tabel 2: KPI's en productieresultaten Vergunningen

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	↗ tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal producten >95% van de opdrachten	3%	4.149	↗	4.020	4.036
	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	20%	16.457	↗	13.738	10.258
Tijdigheid	Verlenen vergunningen (Wabo) binnen de wettelijke termijn	-3%	87%	↘	90%	89%
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria		% niet te bepalen			% niet te bepalen
Klant-tevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening	-5%	76%	↗	80%	74%
Financiële realisatie			**Saldo € 79**		**€ 260**	**€ 143**
	• kosten (x €1.000)		€ 4.781	↗	€ 4.274	€ 4.402
	• baten (x €1.000)		€ 4.860		€ 4.534	€ 4.545

Omgevingsdienst Regio Arnhem

C

NALEEFGEDRAG VERBETEREN (TOEZICHT EN HANDHAVING)



Voor al onze partners voeren we het milieutoezicht bij bedrijven uit, houden we toezicht op asbestsaneringen en behandelen we overlastmeldingen van omwonenden. Daarnaast voeren we voor vier gemeentelijke partners ook het bouwtoezicht uit. Toezicht en handhaving zijn in onze ogen cruciale schakels in de reguleringsketen. We vinden dat preventief toezicht op (bedrijfsmatige) activiteiten de kans verkleint op ongevallen, incidenten of zelfs rampen. Wij zetten ons in om het naleefgedrag van bedrijven te verbeteren. We toetsen de wettelijke voorschriften, zijn oplossingsgericht en bij een overtreding volgen we de sanctiestrategie. Het gaat ons om een gezonde en veilige leefomgeving te bieden aan omwonenden en werknemers.

1: Bouwtoezicht

Voor Arnhem, Lingewaard en Renkum voeren we het toezicht uit op bouwprojecten, monumenten, (asbest)sloop, verbouwingen en bestaande bouw. Per 1 oktober doen we dat eveneens voor de gemeente Doesburg. Tevens behandelen we bouw gerelateerde overlastmeldingen. Het aantal uren bouwtoezicht is fors toegenomen en dat valt weer te koppelen aan het grote aantal verleende vergunningen in 2022. Opvallend over 2022 is dat we een toename zien bij illegale asbestsaneringen en dat vraagt om verschuiving van de aandacht van een gepland toezicht moment naar onaangekondigde controles.
Het bouwtoezicht op de bestaande bouw is achtergebleven op de verwachte vraag en het lijkt een relatie te hebben met de oplopende bouw- en materiaalkosten. Alleen voor de gemeente Arnhem heeft het project Kamerverhuur gezorgd dat we de prognose hebben gehaald voor toezicht op de bestaande bebouwing.

2: Milieu toezicht

De werkprogramma's zijn voor wat betreft het planbare werk bij milieutoezicht volledig behaald. De toename in het aantal klachten is opmerkelijk, dit heeft bij een aantal partners ook tot meer controles geleid dan begroot.
Nieuw is dat we afgelopen jaar de beoordeling van de Europese elektronische milieujaarverslagen van de grote bedrijven apart zijn gaan registeren, een taak die we uiteraard ook voorgaande jaren uitvoerden maar nu separaat inzichtelijk gemaakt hebben. Dit ook vanwege de doormelding aan het Rijk.
Bij de gemeentelijk complexe bedrijven zijn we ook actiever onze meetdienst gaan inzetten voor luchtmetingen, bijvoorbeeld bij de steenfabrieken en asfaltcentrales. De resultaten hiervan geven een nog beter inzicht in de milieubelasting en waar wij op moeten inzetten bij toezicht.

LHS als referentie voor controles

De landelijke handhavingsstrategie (LHS) is voor ons een belangrijk referentiedocument. De LHS verbindt het gedrag van de overtreder aan de impact van de overtreding. 'Ruimte geven waar dat kan, maar direct doorpakken als het nodig is', is het leitmotiv. Als overheid is gelijke monniken gelijke kappen vertrekpunt voor toezicht en handhaving. Dat wil zeggen dat de gelijke interpretatie van de LHS en samenwerking belangrijk zijn. We geven daar aandacht aan door periodiek casuïstiek te bespreken, ondersteuning van toezichthouders door bijzonder opsporingsambtenaren (boa's) en uitwisseling en training binnen het Gelders Stelsel. Dit houdt in dat de basis op orde is en ODRA het strafrecht consequent inzet conform dit kader. Gevolg is ook dat we een toename zien in de inzet van BOA's voor strafrecht, zowel voor milieu-, bodem- en bouwtoezicht. We monitoren in 2023 of deze trend zich doorzet.

Toezichtstrategie 2022-2025

We hebben, als ODRA, op basis van nieuwe inzichten en een geactualiseerde risicoanalyse en prioriteitstelling van de partners uit 2020 onze toezichtstrategie aangepast. De toezichtstrategie is alvast 'Omgevingswet-proof' en draagt bij aan een effectieve en efficiënte uitvoering van ons werk. We zetten aan de hand van recente ontwikkelingen en nieuwe inzichten andere accenten in de uitvoeringsstrategie, bijvoorbeeld ten aanzien van technische hulpmiddelen, data-analyses en gebiedsgericht werken. Onderdeel is ook dat we eind 2022 in ons VTH-systeem de inrichtingen hebben geconverteerd naar MBA's.

Piket: Ruim 200 keer in actie

Onze piketdienst is 24 uur per dag, 365 dagen per jaar beschikbaar om direct actie te ondernemen bij situaties van acute overlast en calamiteiten. Dat doen we voor onze eigen regio en als achtervang voor het werkgebied van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Ook weer bijna dagelijks is ons piketteam ingezet in 2022. Opvallend was dat er afgelopen jaar minder drugsdumpingen plaatsvonden, dit is een trend die zich in 2021 al aangekondigde. Wel zijn we vaker voor branden opgeroepen.

Kamerverhuurbeleid Arnhem

We werken intensief samen met de gemeente Arnhem om het kamerverhuurbeleid uit te voeren. Er zijn dit jaar in samenwerking met de VGGM 200 kamerverhuurpanden geïnspecteerd. Met de realisatie van 2021 liggen we op schema om de het project eind 2023 af te sluiten.

3: Resultaten programma Toezicht

In 2022 hebben we de begrote productie als totaal vrijwel gerealiseerd. Het aantal vervolgcontroles is ook gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit komt voornamelijk door het energietoezicht waar de vaak veel lange termijnen afgelopen jaar zijn verlopen, maar ook door steeds meer kennis van de toezichthouders over specifieke onderwerpen waardoor steeds meer overtredingen worden geconstateerd.

We voeren het toezicht uit op bodemsaneringen voor Arnhem en de provincie Gelderland. Daarnaast ondersteunen we de collegae van ODRN bij de uitvoering van het toezicht Wbb (Wet bodembescherming) in gemeente Nijmegen. Net als in 2022 ervaren we dat controles tijdens de uitvoering van saneringen meer tijd kosten, omdat zaken vaker niet (geheel) op orde zijn en we een deel van deze zaken ter plekke oplossen, en een deel loopt via een handhavingstraject. Ook met evaluaties van saneringen merken we steeds vaker dat we om aanvullende informatie moeten vragen of aanvragen volledig afkeuren en een geheel nieuwe evaluatie moet worden ingediend. Vanuit toezicht Bbk (Besluit bodemkwaliteit) is veel aandacht geweest voor de problematiek van immobilisaat, een bouwstof gemaakt van onder meer verbrandingsslakken. Bij onjuiste toepassing kan immobilisaat milieuproblemen (o.a. verontreinigd grondwater) veroorzaken. Een tikkende tijdbom. In 2022 is hier stevig op in gezet en de zaken lopen door in 2023. In de aanpak wordt nauw samengewerkt tussen de verschillende teams binnen ODRA en leren we ook steeds beter tijdig de betrokken gemeente te betrekken. In het kader van de problematiek rondom immobilisaat is ODRA trekker geweest van een landelijke werkgroep die aan OD NL adviseert. Naast vrije veld toezicht controleerden we ook saneringen van tanks en hielden we de aanleg van bodemenergiesystemen in de gaten.

Tabel 3: KPI's en productieresultaten Toezicht en handhaving

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	↗ tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal producten >95% van de opdrachten	15%	7.215	↗	6.272	4.036
	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	13%	56.869	↗	50.395	10.258
Tijdigheid	% van de klachtmeldingen, binnen 3 dagen in behandeling		< 50%		80%	89%
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan VTH • % volledige naleving		% niet te bepalen			% niet te bepalen
Klant-tevredenheid	% (zeer) tevreden over de dienstverlening van ODRA					
	• controles	13%	90%	↔	80%	90%
	• klachtafhandeling	-40%	48%	↘	80%	74%
Financiële realisatie			**€ 140**		**€ 109**	**€ 1.083**
	• kosten (x €1.000)		€ 10.428	↗	€ 9.578	€ 9.805
	• baten (x €1.000)		€ 10.568		€ 9.687	€ 10.888

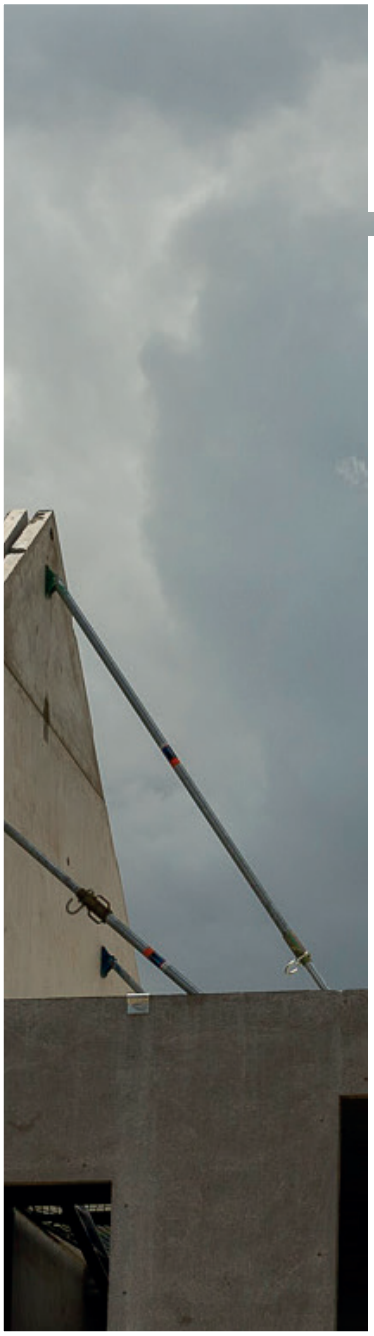
Korte toelichting op de resultaten van programma toezicht en handhaving

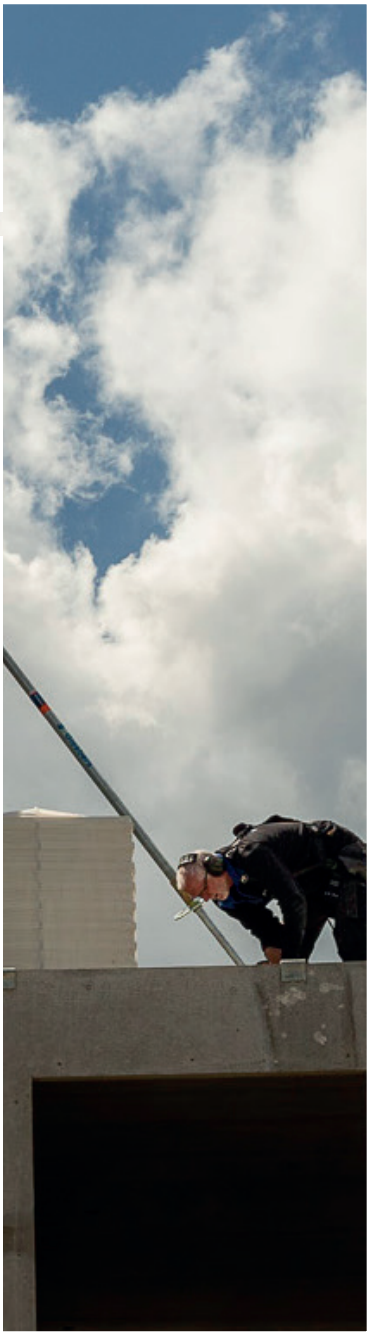
- *Productie:* De toename van het aantal producten betreft vooral klachten, daarnaast ook controles Briks. Bij de diensten vooral controles bodem en complexe bedrijven (zie bijlage in katern 2).
- *Tijdigheid:* De meting van de tijdigheid van de klachten geeft niet het juiste beeld, omdat veel klachten pas achteraf in het systeem worden ingevoerd.
- *Kwaliteit:* Alle medewerkers zijn getoetst aan de VTH criteria.
- *Klanttevredenheid en klachtafhandeling:* voor de laatste geldt dat de gemeten waarde te negatief is weergegeven vanwege de wijze van registreren.
- *Kosten en baten:* De baten zijn circa € 900.000 hoger dan begroot; heeft vooral te maken met overheveling van diensten uit het programma "projecten".

D

ADVISEURS GELUID, TRILLINGEN EN EMISSIES

ODRA beschikt over de expertise om partners en andere opdrachtgevers gericht en gedegen te adviseren over geluid, trillingen, licht, emissies, luchtkwaliteit, bodem, duurzaamheid en externe veiligheid. We geven omgevingsadviezen en dat doen we veelal op basis van concrete vragen (vraag-gestuurd en maatwerk) van onze partners. We adviseren ook op projectbasis, zoals emissiemetingen bij bedrijven met een zware milieubelasting.





1: Meten en advies

Meten is weten en dat geldt zeker wanneer de kwaliteit van de leefomgeving in het geding is. Als geaccrediteerde meetdienst zijn onze experts betrokken als adviseur bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Zij werken voor ODRA-teams, de omgevingsdiensten in Gelderland en andere provincies. Zo zijn het afgelopen jaar wederom metingen verricht voor de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO), Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Omgevingsdienst Twente.
Provincie Gelderland is onze belangrijkste opdrachtgever voor meten bij complexe inrichtingen. Onze deskundigen doen luchtkwaliteitsmetingen langs wegen, zoals de Pleyroute, Traverse Dieren, Lochem en Zutphen. Bij asfaltcentrales en biomassa gestookte installaties zijn in opdracht van provincie en gemeenten door onze mensen wederom metingen gedaan. Onze meetdienst is ook betrokken geweest bij landelijke aanpak van het varend ontgassen en een GGD onderzoek naar emissies i.r.t. de volksgezondheid.

2: Juridische diensten

We geven leiding aan de provinciale programma's Regulier, Complexe Handhaving en Aandachtsbedrijven. We geven ook voor reguliere werkzaamheden van onze partners juridisch advies en verzorgen de juridische handhaving in de vorm van het behandelen van handhavingsverzoeken, handhavingsbesluiten, bezwaar en beroep en Woo-verzoeken. Om de kwaliteit op een nog hoger peil te brengen hebben wij het afgelopen jaar gewerkt aan een betere afstemming, frequenter contact en kortere communicatielijnen met onze partners. De feedback van onze partners is waardevol voor ons en leidt tot verbetering van ons werk.

3: Overige adviesdiensten

Minder verkeerslawaai

In 2022 hebben we de uitvoering voortgezet van een aantal geluidsaneringsprojecten in Arnhem, zoals de Huissensestraat, de Apeldoornseweg en de Velperweg. Met rijkssubsidie van Bureau Sanering Verkeerslawaai (BSV) wordt de geluidsoverlast van wegverkeer verminderd. Er worden geluid reducerende wegdekken aangelegd en geluidwerende voorzieningen aan gevels aangebracht. Verder is geadviseerd bij nieuwbouwprojecten en transformaties om de geluidhinder van wegverkeer in nieuwe situaties zo veel mogelijk te voorkomen.

Toezicht met drone

In verband met de verandering van wetgeving, van nationaal naar Europees, heeft het vergunning traject vertraging opgelopen en hebben we de drone nog niet volledig kunnen benutten. Het ontbreken van de vergunning maakte dat we niet overal mochten vliegen. Daar waar het wel mocht, buiten stedelijk en buiten het gecontroleerde luchtruim van vliegveld Deelen, hebben we geoefend en een aantal projecten uitgevoerd. Hierdoor zijn we nu in staat om naast fotograferen en filmen ook hoogte en volume bepalingen te doen van bijvoorbeeld opslagen. Onze piloten staan met geavanceerde apparatuur klaar om in 2023, met vergunning die nu zo goed als binnen is, te vliegen voor alle aspecten op het gebied van onze leefomgeving. Daarnaast speelt de ODRA een rol in een landelijke samenwerking rondom de inzet van een drone door omgevingsdiensten.

Externe veiligheid

ODRA adviseert over externe veiligheid voor RO-ontwikkelingen zoals bestemmingsplannen, waarbij het gaat over risico's voor mensen en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Verder worden verplichte risicovolle activiteiten geregistreerd en informeren wij onze partners over ontwikkelingen op gebied van externe veiligheid. Het Rijk heeft de omgevingswet aangegrepen om een beleidswijziging door te voeren op de externe veiligheidswetgeving. Tevens krijgen we te maken met een andere registratieverplichting van risicovolle activiteiten, genaamd Register Externe Veiligheid (REV). In 2022 hebben we extra budget gekregen voor de migratie van risicovolle gegevens naar REV. Verder is ODRA bezig om een technische aansluiting van het zaaksysteem op REV te verkrijgen (dit is een vereisten vanuit REV). De EV werkzaamheden ten aanzien van de wetswijziging worden meegenomen in het ODRA project Omgevingswet.

Tabel 4: KPI's en productieresultaten Advies

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	↗ tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	8%	24.680	↗	22.910	18.955
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria		100% geaccrediteerd	↔		100%
Klant-tevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening		Wordt niet gemeten			nvt
Financiële realisatie	• kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)		**€ 146** € 2.765 € 2.911	↗	**€ 138** € 2.578 € 2.716	**-€ 214** € 1.813 € 1.599

4: Resultaten programma advies

Korte toelichting op de resultaten van programma advies

- *Productie:* Aantal diensten neemt toe. Zijn vooral de adviesrapporten leefomgeving en lucht metingen (zie ook bijlage in Katern 2).
- *Kwaliteit:* De meetdienst is wederom volledig geaccrediteerd in 2022.
- *Klanttevredenheid:* Geen meting voorhanden.
- *Kosten en baten:* De omzet is hoger dan begroot en toegenomen tov 2021.

E

FOCUS OP PROJECTEN EN INNOVATIE

Projecten en projectmatig werken, krijgt naast de reguliere werkprogramma's, steeds meer gewicht binnen ODRA. Het team Programma's, Projecten en Innovatie (PPI) speelt in die ontwikkeling een belangrijke rol. De focus lag in 2022 op het geleidelijk uitbouwen van het aantal en de omvang van de projecten en het beter aansluiten bij de planning & control cyclus van de omgevings-dienst. De link met de partners loopt via thema-overleggen en natuurlijk via de programma's en projecten zelf. In 2022 zijn meerdere innovatie-initiatieven uitgevoerd. We hebben voor een deel combinaties gemaakt met SPUK aanvragen en zo nieuwe initiatieven, met bijbehorende financiering, voorbereid.

1a: Omgevingswet

De Omgevingswet gaat invloed hebben op al onze werkzaamheden en daar past dan ook een goede voorbereiding bij. Het is mooi om te zien dat we met alle partners en ketenpartners in de regio samenwerken in deze voorbereiding. Op 10 november 2022 hebben onze partners toegezegd te willen oefenen met de omgevingstafels in 2023. Verder hebben al onze medewerkers in 2022 een training gevolgd gericht op effectief samenwerken en een grootdeel van onze partners sloten hierbij aan. Dit bracht mooie gesprekken op gang en inzichten. Een aantal medewerkers is opgeleid als train de trainer en oefenen nu in de verschillende teams met casuïstiek. Het belangrijk om, aan de hand van oefenen met de omgevingstafel en casuïstiek, mede vanwege herhaaldelijk uitstel, voorbereid te blijven in kennis en vaardigheden voor de Omgevingswet.
Daarnaast treffen we elkaar in diverse werkgroepen waarbij we gezamenlijk afspraken maken en oefenen met de Omgevingswet.
In één van de ontmoetingen hebben we afgestemd dat er naast het samenwerkingsdocument ook behoefte is aan een samenwerkingsovereenkomst. Verder gaan we in de samenwerking als regio graag een stapje verder en zoeken elkaar ook op in het afstemmen van de legesverordening en de toepasbare regels. Ook trekken we samen op in de verkenning en de stappen met het Omgevingsplan. Heel concreet zijn er bijvoorbeeld bodemregels geformuleerd.
Het voorbereiden op de Omgevingswet ligt op schema, wel zijn we afhankelijk van de ontwikkeling van de techniek. Het zaaksysteem is aangesloten op het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Tijdens het gezamenlijk testen van het zaaksystemen, zowel die van de partners als het zaaksysteem van ODRA, is geconstateerd dat nog niet alles goed functioneert. We kunnen op dit moment aanvragen ontvangen maar de functionaliteit van het zaaksysteem vraagt nog de benodigde aandacht. Het jaar 2023 staat vooral in het tekenen van het oefenen waardoor we op inhoud, proces, techniek en vaardigheden ons als regio voorbereiden op de komst van de Omgevingswet.

1b: Wet op de Kwaliteitsborging Bouw (WKB)

De wet op de Kwaliteitsborging Bouw (WKB) is gekoppeld aan de invoering van de Omgevingswet. Om klaar te zijn voor de WKB zijn we gestart met het aanpassen van VTH-systeem Open wave en worden de medewerkers via een training meegenomen in de aanstaande wijzigingen. De trainingen zijn deels uitgevoerd, omdat tijdens de training duidelijk werd dat de invoering WKB is doorgeschoven. In samenwerking met de bouwpartners zijn we een werkgroep bouw beleidsuitvoering gestart.

2: Theseus en ondermijning

Ondermijning en de dunne grens tussen onder- en bovenwereld, is voor ons en onze partners een belangrijk onderwerp. We hebben het thema ondergebracht in een project en willen daarmee bereiken dat we aan de voorkant proactief mee gaan denken over hoe we adequaat kunnen inspelen op signalen uit het veld. Dat doen we onder meer door analyses, gerichte controles en intensiever samen te werken met ketenpartners. De focus van de aanpak op ondermijnende criminaliteit heeft gelegen op bedrijventerreinen en buitengebied.

Naast de `eigen' aanpak van ondermijning hebben we een prominente rol in het project Theseus, dat begin 2021 is gestart op initiatief van de provincie Gelderland. Theseus richt zich op de aanpak van ondermijnende criminaliteit op Gelderse bedrijventerreinen. Door middel van data-analyse en toezicht worden onder regie van gemeenten samen met ketenpartners (RIEC en Politie) bedrijventerreinen in beeld gebracht en gecontroleerd. Signalen van ondermijnende criminaliteit worden gedeeld met de betrokken partners. Inmiddels is er door het projectteam bij 14 Gelderse gemeente ondersteuning gegeven in de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen. Er zijn 33 bedrijventerreinen gecontroleerd en meer dan 700 constateringen gedaan bij de eerste controle. Ook is er landelijk belangstelling voor het project Theseus. Het team is in 2022 uitgebreid met 2 toezichthouders. In samenwerking met onder meer het RIEC en de Politie Oost-Nederland is ook onderzocht of er gezamenlijke trainingen kunnen worden georganiseerd. In 2023 loopt het project door en zal hier verder invulling aan worden gegeven.

3: Programma energie

Samen met onze partners hebben we een substantiële bijdrage geleverd aan energiebesparing en de doelstellingen uit het Gelders Energieakkoord. In 2022 zijn er 166 bedrijven bezocht. Vanuit de energiebesparende maatregelenlijst is gekeken of deze bedrijven voldoen aan de energiewetgeving. Ook via regulier toezicht worden alle relevante bedrijven geïnformeerd over energiebesparing en de energiebesparingsplicht. Zo proberen we jaarlijks tevens de registratie van de energiegegevens in ons zaaksysteem te verbeteren.

In 2022 hebben we bij 73% van de bezochte bedrijven overtredingen geconstateerd in verschillende gradaties. We merken dat we elk jaar een beter beeld krijgen van de energiebesparingsplichtige bedrijven. Hierdoor wordt het intensiever om de resterende bedrijven in kaart te brengen. Onze schatting is dat we inmiddels (voor de gemeenten die gebruik maken van de co-financiering) gemiddeld genomen zo'n 70 tot 80% van de energiebesparingsplichtige bedrijven hebben bezocht.

Niet alle bedrijven hebben voldaan aan de energiebesparingsplicht. Deze zogenaamde `duikers' komen nog steeds boven drijven. Wanneer een bedrijf wel heeft voldaan aan de informatieplicht, betekent dit niet dat alle energiebesparende maatregelen genomen zijn. Door middel van het EML-toezicht zorgen we ervoor dat de energiebesparende maatregelen alsnog genomen worden. Het gerichte EML-toezicht loont. In 2022 zijn er 223 EML-(her) controles uitgevoerd. In de meeste gevallen is de overtreding na de herstelltermijn opgeheven, in enkele gevallen is een handhavingstraject gestart.

Naast de preventieve controles worden bedrijven in samenspraak met gemeenten ook benaderd en ondersteund via stimuleringstrajecten. Het voordeel van een stimuleringstraject is dat een nauwe samenwerking met een bedrijf kan leiden tot meer energiebesparing dan wettelijk is vereist.

Per 1 januari 2023 moet een kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. In dit kader is er een projectplan opgesteld welke in 2023 verder wordt uitgewerkt. Richting de kantooreigenaren is er inmiddels een brief verzonden inzake de label C verplichting. In 2023 wordt het toezicht hierop verder uitgevoerd.

Verder hebben we in 2022 veel tijd geïnvesteerd in de aanvraag van de SPUK THE gelden (Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht). Zie hiervoor de toelichting bij SPUK aanvragen.

4: Circulaire economie

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de omgevingsdienst een

belangrijke rol heeft in het versterken van de circulaire economie. Om deze rol ook te kunnen pakken zijn meerdere medewerkers opgeleid als CE-ambassadeurs. De medewerkers treffen elkaar regelmatig om de initiatieven waar zij bij betrokken zijn met elkaar te delen en spreken hun behoeften uit. Daarnaast is er behoefte aan instrumenten, producten en diensten om circulariteit te kunnen toetsen dan wel te borgen. In 2022 is een eerste aanzet geschreven om te zorgen dat circulaire economie een prominentere plek gaat innemen in VTH. Dit door zowel zichtbaar te zijn intern als extern en instrumenten, producten en diensten te ontwikkelen in afstemming met onze partners. Een interne werkgroep begeleidt de activiteiten.

5: SPUK aanvragen

Het Rijk heeft in 2022 meerdere regelingen voor specifieke uitkeringen (SPUK) open gesteld. Wij hebben SPUK aanvragen ingediend voor Energie en het InterBestuurlijkProgramma voor VTH kwaliteits-verbetering. Beide aanvragen zijn gehonoreerd.
SPUK THE gelden (Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht) heeft een totale omvang van circa € 1.5 miljoen met een looptijd van 2023 tot 2026. Deze gelden zijn bedoeld om de interne capaciteit te versterken op het gebied van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. De volgende activiteiten worden door ODRA opgepakt: toezicht op energiebesparing bij ETS-, onderzoeksplichtige- en overige energiebesparingsplichtige bedrijven. Daarnaast wordt een deel overhead en opleiding ten behoeve van dit project vanuit de SPUK THE gefinancierd.

SPUK-IBP heeft een totale omvang van € 525.000 en een doorlooptijd tot eind 2023. OD NL heeft een algemeen kwaliteits-verbeter programma opgesteld waar ODRA haar bijdrage aan levert door deel-name in werk- en projectgroepen. Daarnaast hebben drie projectvoor-stellen van ODRA subsidie gekregen: Operationalisering toetsingskader afval of product / einde afvalstatus, Verbeteren dataregistratie en -kwaliteit en Verstevigen regionale beleidsadviesrol.
Het projectvoorstel Inzet drones bij VTH is niet gehonoreerd.
De activiteiten uit dit voorstel voor de inzet van drones worden gefinancierd uit het eigen Innovatiebudget 2023 van ODRA.

De SPUK activiteiten zijn aanvullend ten opzichte van het reguliere werk van ODRA en worden projectmatig aangepakt.

6: Innovatie

In 2022 zijn meerdere innovatie-initiatieven uitgevoerd. We hebben een combinatie gemaakt met de hiervoor genoemde SPUK aanvragen om nieuwe projecten voor te bereiden (SPUK gefinancierd): Operationalisering toetsingskader afval of product / einde afvalstatus, Verbeteren dataregistratie en -kwaliteit, Inzet drones bij VTH.

In 2022 is ook het project Rijker Verantwoorden opgepakt. Doel is meer grip krijgen op de bijdrage van ODRA (omgevingsdiensten) aan het realiseren van maatschappelijke opgaven van haar partners, het in beeld brengen van de publieke waarde die ODRA creëert. Er is gewerkt aan het opstellen van een set kpi's voor energieopgave en de circulaire opgave waar ODRA voor staat. Daarnaast wordt in het project een procesbeschrijving ontwikkeld voor de vertaling van maatschappelijke opgaven naar bereikte effecten en wijze van sturing daarop. Het eind-resultaat wordt begin 2023 opgeleverd.
Er is afgelopen jaar een start gemaakt met de verkenning en invulling van de mogelijkheden om GIS (geografische info systeem) in te zetten als ondersteuning bij de dagelijkse (VTH) werkzaamheden binnen de om-gevingsdienst. Doel daarbij is effectiever en efficiëntere werkprocessen met ondersteuning van GIS. Hiervoor is geen standaardapplicatie beschikbaar, ontwikkeling is nodig. Het streven is om op basis van het verrichte voorwerk in 2023 een toepassing operationeel te hebben.

Aan het einde van 2022 hebben we als ODRA een aanvraag ingediend op het Ontwikkelbudget nieuwe prioriteiten omgevingsveiligheid - Omgevingsdienst. De aanvraag is voor een project waarin we standaard-adviezen voor omgevingsveiligheid (EV) gaan ontwikkelen, die dan in een automatisch programma verwerkt kunnen worden zodat de EV specialisten meer tijd hebben voor complexere casussen. De aanvraag is gehonoreerd en we voeren het project uit in samenwerking met de Omgevingsdienst Achterhoek en een gespecialiseerd bureau.

7: Gezamenlijke diensten

Wij voeren voor alle partners en andere omgevingsdiensten gezamen-lijk een aantal diensten uit, waaronder piketdienst, samenwerking met strafrecht, gegevens(data)beheer, ketensamenwerking en klantendesk (bouw en milieu). Deze diensten worden bekostigd door alle partners op basis van fixed price. In katern 2 geven we een overzicht van de kosten voor deze gezamenlijke diensten.

8: Resultaten programma advies

Tabel 5: KPI's en productieresultaten Projecten

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	↗ tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	☺ -11%	34.557	↗	39.015	21.079
Juridische kwaliteit	% bezwaren en beroepen die ongegrond zijn verklaard		niet gemeten			87%
Financiële realisatie	• kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)	☺	**-€ 4** € 3.689 € 3.685	↗	**-€ 144** € 4.463 € 4.319	**-€ 502** € 2.927 € 2.425

Korte toelichting op de productie van programma 'projecten'

- Productie: De productie is lager dan begroot; er zijn ruim 12.000 uur 'projectondersteuning' ondergebracht in het programma Toezicht en handhaving.
- Klant tevredenheid: Er zijn geen aparte metingen in dit programma gedaan.
- Kosten en baten; Daling van de omzet; hangt samen met de overheveling.





F

WE WERKEN SAMEN IN GELDERLAND



In Gelderland zijn sinds 2013 zeven autonome omgevingsdiensten actief. We werken als ODRA met de zes collega omgevingsdiensten samen waar het nuttig, effectief en efficiënt is. Deze afspraken gaan door het leven als ‘de stelseltaken’. Wij nemen de stelseltaak handhaving en toezicht provinciale complexe bedrijven voor onze rekening. Daarnaast voeren we als gezamenlijke dienst het Diepgaand administratief toezicht (DAT) en het specialisme Landelijk meldpunt afval (LMA) uit.







1: Stelseltaken van andere omgevingsdiensten

De taken van de andere omgevingsdiensten zijn te verdelen in de taken op het VTH-gebied, en taken die in de overheadsfeer liggen.
Ten behoeve van het primaire proces zijn dat:

- de ODR voor ketentoezicht;
- de ODNV voor de BsBm (coördinatie handhaving);
- de ODRN heeft als taak de vergunningen voor de complexe bedrijven in Gelderland te verzorgen. Zij doen dat ook voor de gemeentelijke complexe bedrijven van ODRA. De kosten hiervan worden doorbelast (zie katern 2).

Met ingang van 1 maart 2022 is bezwaar en beroep vergunningverlening overgegaan van ODRA naar ODRN. Omdat complexe vergunningverlening bij ODRN is belegd komt dit de kwaliteit van deze bezwaar en beroepzaken ten goede.

De andere stelseltaken betreffen samenwerkingen op gebied van bedrijfsvoering:

- de OVIJ verzorgt het portaal; (website en communicatie)
- de ODA; gezamenlijk beleid op HRM en coördinatie richting SGO
- de ODdV; I-go, datalab en coördinatie in algemene zin van het Gelders stelsel.

2: Provinciale programma's

Onder de provinciale programma's rangschikken we drie afzonderlijke gebieden:

1: Samen Sterk

ODRA, ODRN (Nijmegen) en de provinciale afdeling VVHH in opdracht van de Gedeputeerde werken samen aan de uitvoering van de VTH-taken voor provinciale bedrijven. Dat betekent extra onderlinge afstemming van de werkzaamheden en samen optrekken `als waren zij samen 1 uitvoeringsorganisatie'.

In 2021 is het Dasboard ontwikkeld (in 2022 live-gang) om de voortgang van VTH-werkzaamheden te monitoren. Daarnaast hebben we Bedrijf in Beeld gestart om de stap van reactief naar proactief te maken en aandachtsbedrijf te voorkomen. Met het rapporteren op KPI's is de basis gelegd om het Dashboard door te ontwikkelen. ODRN heeft hiervoor een plan ingediend om het Dashboard breder in te zetten en te verrijken met data. Zo laten we zien dat we blijvend professionaliseren.

2: Complexe handhaving door ODRA

In 2022 hebben we voortgebouwd op 2021 door de basis op orde te brengen door maandelijks de voortgang te bewaken. We laten zien dat we financieel in control zijn en dat we met extra regie op VTH scherper aan de wind varen. We blijven investeren (Bedrijf in Beeld) in de relaties met onze partners en geven aan wat wij nodig hebben om te leveren. We hebben aan de hand van concrete casussen aandacht besteed aan toepassen van de Landelijke handhaving strategie (LHS) en de onderbouwing van de keuze voor bepaalde classificering. Ook is er geoefend met het identificeren van mba's in voorbereiding op de Omgevingswet.

Dat vertrouwen zetten we voort in 2023 ook met de komst van de Omgevingswet. De basis houden we op orde en we intensiveren op datakwaliteit en professionaliseren van de pool. Hieraan is onlosmakelijk verbonden het neerzetten van één team dat werkt aan één opdracht met één aanpak. Dat vraagt samenwerking, discipline in kennisdeling, registratie en dossiervorming, vereenvoudiging van het zaaksysteem + instructie en ondersteuning om dat op orde te houden. Tenslotte, visie ontwikkelen over vaststellen 'outcome'.

3: Aandachtsbedrijven

2022 stond in het teken van het fundament verder brengen, en de stap maken naar een jongvolwassen organisatie. De programmabeheersing en de capaciteit is beter op orde. De projectmatige aanpak van de aandachtsbedrijven wordt steeds professioneler. Het programma kent een eigen dynamiek met onder meer media-aandacht op casussen, pittige ontwikkelingen op dossiers en langdurige procedures.

In september is samen met de opdrachtgevers een tweede evaluatie van het programma uitgevoerd. De verbeterpunten zijn benoemd en concentreren zich op vijf domeinen: data kwaliteit en verrijking, menskracht vasthouden, regie: breder perspectief, communicatie – media, delen van successen. Dat heeft geresulteerd in een aantal quick-wins. Voorbeelden zijn nieuwe formats voor projectplannen en bestuurlijke notities, periodieke voortgang- en urenrapportage, een uniform dossierarchief en de introductie van 'Bedrijf in Beeld'. Dit is een traject om vroegtijdig potentiële aandachtsbedrijven te bezien en indien nodig door intensivering van toezicht en handhaving te voorkómen dat het aandachtsbedrijven worden.

Het resultaat van regie op aandachtsbedrijven is dat we bij vijf bedrijven de opschaling tot aandachtsbedrijf voorkomen hebben. Daarnaast hebben we drie afgeschaald naar regulier. Op basis van uitgevoerde omgevingsscans zijn ook drie bedrijven toegevoegd aan het programma.

G

WERKEN AAN DOELMATIGE BEDRIJFSVOERING





In 2021 is een eerste analyse gemaakt van de toekomstbestendigheid en doelmatigheid van onze bedrijfsvoering. Mede vanuit die analyse zijn in 2022 de verbeteringen ingang gezet op weg naar een duurzame organisatie, met als meest prominente verandering in 2022 onze verhuizing en ICT-transitie.

1: Op weg naar een duurzame organisatie

Duurzame huisvesting

Eind 2021 is het startsein gegeven voor herhuisvesting. Er is een 20 jarig huurcontract afgesloten voor de huur van 4 verdiepingen (de 9e – 10 – 11e en 13e) in de Airborne Tower. Evenals ons oude adres, aan de Eusebiusbuitensingel. In een halfjaar tijd zijn ontwerp en verbouw gerealiseerd. Het ontwerp is gebaseerd op duurzame uitgangspunten; zoveel mogelijk gebruik van reeds aanwezige inrichting, zoals plafonds en zonwering, volledig uitgerust met LED /bewegingssensoren en klimaatregulering. Voor de inrichting is circa 80% refurbished meubilair aangekocht. De ICT is nagenoeg draadloos en mobiel, volledig ondersteunend aan ons huisvestingsconcept. De investering inclusief ICT bedroeg € 1,3 miljoen.

Per 1 juli 2022 zijn twee verdiepingen opgeleverd, de andere twee gedurende augustus en september. Met de verhuurder is afgesproken dat er tot 1 februari 2023 geen huur wordt betaald (incentive) het eerste halfjaar.
Tot 1 september 2022 huurden we kantoorruimte van de gemeente Arnhem. Ook namen we tot 1 september de facilitaire dienstverlening voor kantoor en ICT af van De Connectie.

Tabel 6: Kerngegevens huisvesting en facilitair

Huisvesting & facilitair x € 1.000	Begroting 2023	Real. 2022	Real. 2021
Totaal	€ 742	€ 716,1	€ 868,1
Kengetallen			
• huurkosten per fte	€ 2.101	€ 1.437	€ 2.235
• facilitaire kosten per fte	€ 1.825	€ 1.805	€ 2.450
• huurkosten per m²	€ 196	€ 145	€ 207
• aantal fte's (incl. extern)	189,0	204,1	185,3
• aantal m²	2.023	2.023	2.002
• aantal werkplekken	121	121	102

Een maatstaf voor de effectiviteit van de huisvesting is de verhouding tussen het aantal medewerkers en het aantal werkplekken (rijksnorm 0,7). In ons werkplekconcept, welke uitgaat van werken op locatie (bij de klant) thuiswerken en ontmoeten op kantoor, hebben we een inrichting kunnen realiseren op een flexfactor van 0,6 werkplek per fte.

ICT transitie

Vanaf begin 2022 is gewerkt aan de ICT transitie, allereerst hebben wij de benodigde hardware Europees aanbesteed. Te denken valt aan laptops, smartphones, beeldschermen, audio visuele middelen en randapparatuur. Vervolgens is gestart met het loskoppelen van onze data bij De Connectie en het overbrengen van alle data naar een eigen op Cloud gebaseerd platform waarin het gebruik van Office 365 de spil vormt. Dit was een flinke uitdaging omdat het doel was gesteld om de ICT transitie voor de zomer te realiseren. Uiteindelijk hebben we dit binnen de termijn weten te realiseren en zijn we in staat om volledig cloud-gebaseerd veilig en flexibel, zowel op kantoor als thuis te werken.

2: Planning en Control cyclus

Partners en bestuur

Met onze partners hebben we afgesproken dat we maandelijks inzicht geven in de voortgang van het werkpakket. Door diverse technische problemen met de systemen en onderbezetting hebben we de eerste drie maandcycli moeten overslaan. Met de maandrapportages proberen we meer voorspellende inhoud te geven. In september zijn we gestart om prognoses voor de realisatie op te stellen. Vanaf 2023 willen we dit structureel verankeren in de maandrapportage.

Het bestuur (zowel DB als AB) ontving voor elke vergadering een dashboard, waarin de belangrijkste productieresultaten, exploitatie kosten/baten, verzuim en kpi's worden weergegeven en geprognosticeerd. De besprekingen in het bestuur zijn steeds meer gericht op risico mitigatie.

Interne sturing

Sturing van de organisatie vindt onder meer plaats aan de hand van een uitgebreider maandelijks dashboard. Het MT-dashboard is gebaseerd op de balanced score card methodiek en qua detaillering op teamniveau. Voor de team- en projectleiding zijn met ons bedrijfsinformatiesysteem (SAC) specifieke dashboards beschikbaar met tijdsbesteding en zaakrealisatie per team, per partner. De ontwikkeling van een dynamisch capaciteitsmodel (om de bezetting af te stemmen op de inkomende opdrachten) is medio 2022 gestart en zal verder worden uitgewerkt in 2023.

3: Financieel beleid en compliancy

Outputsturing

Sinds 2020 werken we met een systeem van beheerste output-financiering voor de partners en OD's. In deze methodiek wordt een mix gehanteerd van levering van diensten (gerealiseerd uren x tarief), gerealiseerde producten (aantal x productprijs) en een fixed price voor gezamenlijke diensten.
Voor de provinciale programma's en derden geldt enkel de levering van diensten (uren x tarief).
Het is een complex systeem gebleken, dat veel administratie met zich meebrengt om alle verschillende dimensies te kunnen onderscheiden. Outputfinanciering en outputsturing horen bij elkaar, vinden wij. In 2021 zijn we daarom gestart met de pilot 'Rijker verantwoorden'. Een traject om van 'output' naar effect (outcome) te gaan. In 2022 zijn aanvullende pilots gedaan; in 2023 willen we werkwijze gaan verankeren in de bedrijfsvoering.

BBV-richtlijnen

Regeling Besluit begroting verantwoording (BBV)

In het BBV is een aantal, voor het jaarverslag verplichte onderdelen benoemd, waarover een toelichting moet worden opgenomen. Dit betreft:

- Verbonden partijen, ODRA kent geen verbonden partijen;
- Lidmaatschappen, ODRA is lid van de werkgeversvereniging WSGO en lid van ODNL;
- Grondbeleid, ODRA heeft geen grond in bezit of pacht, dit hoort niet bij het takenpakket;
- Vennootschapsbelasting, ODRA is vrijgesteld van deze belasting na afspraak met Belastingdienst;
- Lokale heffingen, ODRA heft geen leges of heeft geen andere inkomsten uit hoofde van vergunningverlening dan wel handhaving. ODRA levert wel informatie aan partners ter berekening van de leges.

In control statement

De verplichting om een control-statement op te stellen (in de jaarrekening) zou oorspronkelijk ingaan voor dit boekjaar. Er is door BZK besloten om die verplichting met een jaar uit te stellen. Over de jaarrekening 2023 geldt de verplichting voor het eerst.
ODRA is in 2022 gestart met het voorbereiden hiervan. Het belangrijkst instrument om uiteindelijk een in control statement te formuleren, is het beschikbaar hebben van goede procesbeschrijvingen en een periodieke (maand)afsluiting van de systemen nodig. Door het uitstel is er in de planning van dit proces meer tijd genomen. En deel, zoals afronding van de procesbeschrijvingen, gebeurd in 2023.

AVG / privacy / BIO-richtlijn

In het afgelopen jaar zijn geen datalekken gemeld bij de Functioneel Gegevensbeschermer van ODRA. In het kader van de taken die ODRA uitvoert is de vraag naar geanonimiseerde documenten toegenomen. Daardoor is in het afgelopen jaar een pilot gedraaid over het automatisch weghalen van persoonsgegevens in documenten die gedeeld moeten worden. Dit krijgt een vervolg in 2023. In de zomer van 2022 is ODRA overgegaan naar Microsoft Office 365 en wordt sinds die tijd gewerkt in de Cloud. Door de overgang naar een eigen ICT omgeving is het beveiligingsniveau verhoogd. In de praktijk is dit vooral merkbaar bij het verwerken van documenten en e-mailverkeer. Er zijn meer handelingen nodig omdat mailverkeer en documenten versleuteld worden opgeslagen en verzonden. De wijze waarop informatiebeveiliging is toegepast wordt in 2023 geëvalueerd. Als gevolg van de overgang naar het werken in de Cloud heeft ODRA haar telefoons en laptops standaard beveiligd met een tweetraps authenticatie. De informatiebeveiliging is dusdanig ingericht dat na een bepaalde tijd opnieuw ingelogd moet worden middels een extra verificatiestap. ODRA voldoet aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid Cybersecurity (BIO).
De accountant heeft geconstateerd dat ODRA inconsequent heeft gehandeld in het afsluiten van verwerkersovereenkomsten. Dit krijgt extra aandacht in 2023. In 2022 is de verplichte vierjaarlijkse externe Wpg-audit uitgevoerd. Geconstateerde tekortkomingen/ verbeterpunten worden in 2023 verder opgepakt.

Wet elektronische publicaties (Wep)

In 2022 heeft ODRA zich georiënteerd op deze wet en hebben gesprekken met enkele partners plaatsgevonden om samen te kijken wat deze wet betekent. De Wep is uitgesteld tot 1 januari 2023. Dit heeft ons de ruimte gegeven om het digitaal ter inzage leggen van voorgenomen besluiten verder te automatiseren.

Wet open overheid (Woo)

Op basis van de Woo worden onverminderd verzoeken tot informatie gedaan. In de meeste gevallen zijn het onze opdrachtgevers zelf die de openbaarmaking van de documenten doen. ODRA levert stukken aan. Deze stukken worden van tevoren geanonimiseerd.
Er zijn 35 wob/woo verzoeken gedaan in 2022.

Onze verslaggevingsrichtlijnen schrijven voor dat we jaarlijks in de begroting aandacht moeten besteden aan beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de jaarlijkse verantwoording verslag moet doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens. We kunnen hier nog niet aan voldoen. We weten nog niet wanneer we gaan beginnen met het openbaar maken. Het platform waarop de documenten geplaatst moeten worden is nog niet beschikbaar en de ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd.

Anonimiseren

In het kader van de taken die ODRA uitvoert is de vraag naar geanonimiseerde documenten toegenomen. Dat is erg tijdrovend. Daardoor is in het afgelopen jaar een pilot gedraaid over het automatisch weghalen van persoonsgegevens in documenten die gedeeld moeten worden. Dit krijgt een vervolg in 2023 met als doel om een anonimiseringstool te implementeren.

4: Governance en organisatie

De Eerste Kamer heeft op 14 december 2021 ingestemd met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna Wgr) en enig andere wetten met betrekking tot de gemeenschappelijke regelingen. Deze wijziging is op 1 juli 2022 in werking getreden. Deze wijziging beoogt een versterking van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de kaderstellende- en controlerende van raden en Staten.
De gemeenschappelijke regeling ODRA is voor het laatst inhoudelijk gewijzigd in 2019. Nadien heeft het bestuur ODRA in december 2021 ingestemd met een gewijzigde versie van de gemeenschappelijke regeling ODRA, echter is deze versie nog niet voor zienswijzen aangeboden aan de raden en Staten, omdat de wijzigingen merendeels betrekking hebben op de invoering van de Omgevingswet. ODRA heeft dan ook besloten om, ingegeven vanuit efficiëntieoverwegingen, alle wijzigingen van de GR ODRA in één keer voor te leggen aan de colleges en raden. Op deze manier belasten we de colleges en raden niet twee keer achter elkaar met besluitvorming. Uiterlijk 1 juli 2024 dient de gehele wijziging van de Wgr geïmplementeerd te zijn.

Bestuur en partners (po)

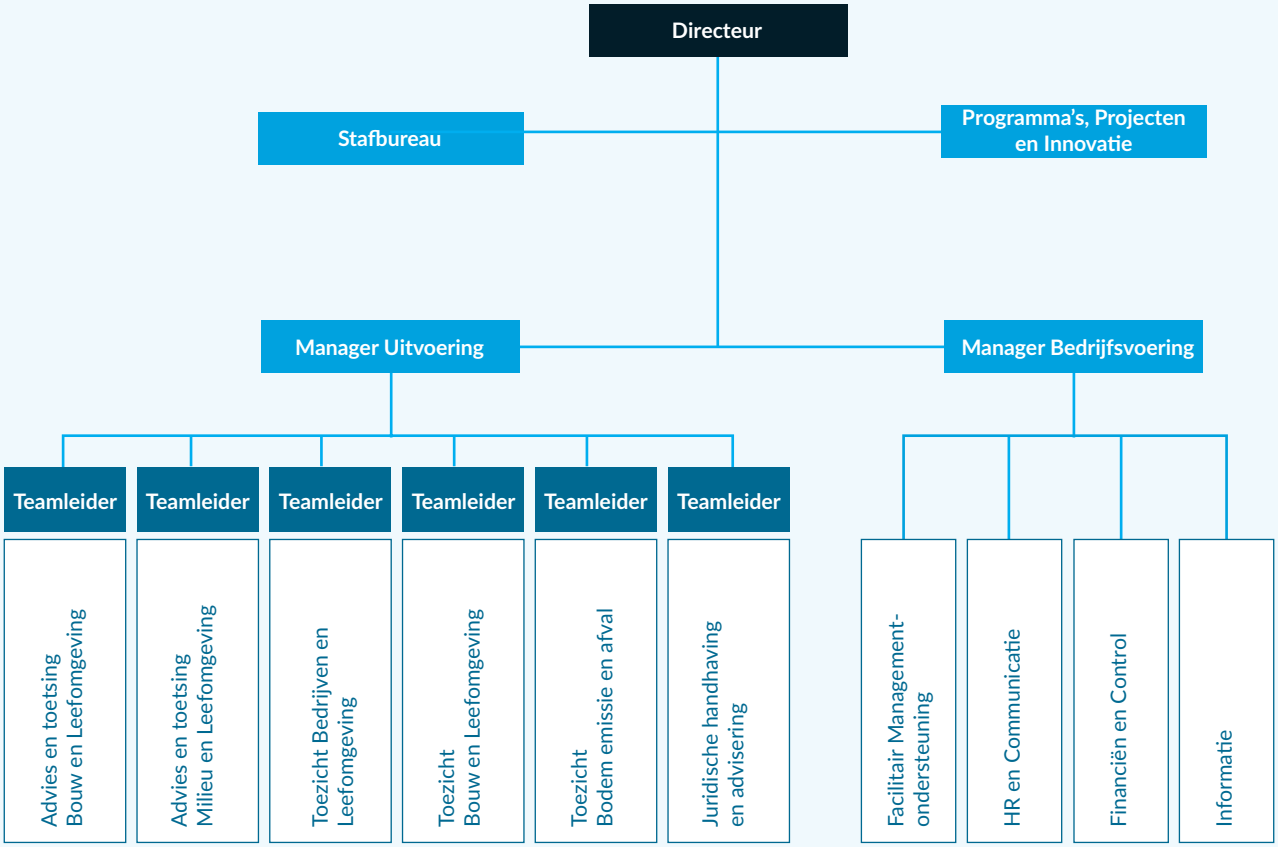
Ons Algemeen Bestuur (AB) neemt besluiten op basis van de stemverhouding die is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.
De belangrijkste bevoegdheden zijn het vaststellen van begroting en jaarrekening. Het AB benoemt leden van het DB.
Het AB is onze opdrachtgever. Elke partner beslist zelf over het mandaat dat zij verleent aan ODRA. Het AB geeft gevraagd en ongevraagd alle informatie aan de gemeenteraden en Provinciale Staten die nodig is voor een juiste beoordeling van het door het bestuur te voeren en gevoerde beleid. Wij hebben geen audit comité.
De toezichtrol ligt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voorafgaand aan de vergaderingen van het AB vindt er een ambtelijk opdrachtgeversoverleg plaats, te weten het Partneroverleg (PO). Elke gemeente en de provincie Gelderland hebben een medewerker afgevaardigd (regisseur) die deelneemt aan het PO.
In deze vergaderingen worden de vergaderingen voor het AB voorbereid met de regisseurs, zodat zij de eigen bestuurders goed kunnen adviseren over de oordeelsvormende- en besluitvormende agendapunten van de AB-vergaderingen.
Het DB komt zo vaak als nodig bijeen. In 2022 is dit zes keer, waarvan vier keer fysiek en twee keer digitaal online. Het DB is bevoegd en verantwoordelijk voor bedrijfsvoering en operationele besluitvorming en hebben de eigenaarsrol. De voorzitter is voorzitter van AB en DB.
Het AB is in 2022 vijf keer fysiek bij elkaar geweest.
Na de gemeentelijke verkiezingen in maart 2022 is er een nieuw algemeen- en dagelijks bestuur aangetreden. Op 14 juli 2022 heeft het algemeen bestuur de leden van het dagelijks bestuur benoemd.
In katern 2 (onderdeel WNT) is een overzicht opgenomen van alle bestuursleden en de wisselingen na de verkiezingen.

Organisatieontwikkeling

In 2022 is veel aandacht besteed aan het samenspel tussen de teams: De teamleiders zijn begeleid in hun verdere doorgroei om onze producten en diensten, als onderdeel van een keten, uit te werken in randvoorwaarden voor vergunningverlening en toezicht (en handhaving).
Door de groei van dienstverlening, en uitbreiding van de bezetting, is de maximale omvang van teams bereikt. In 2023 zullen we waarschijnlijk tot uitbreiding van het aantal teams en daarmee deels herschikking van een aantal taken komen.
Voor Bedrijfsvoering geldt dat er eind 2021 een veranderplan lag dat onder andere voorzag in een geclusterde aansturing per discipline. Plan was ook dat de belangrijkste processen van bedrijfsvoering werden beschreven. Met beiden is een begin gemaakt doch onder meer door personele wisselingen op cruciale posities is dit traject nog niet af. Ook plaatste de groei van de organisatie en de verhuizing naar de Airborne Tower, de facilitering door bedrijfsvoering voor grote opgaven.
In 2022 is de ontwikkeling van het team Programma's, Projecten en Innovatie verder vormgegeven. Er ligt een visie op het team, de positie binnen ODRA en haar omgeving, er is duidelijkheid over de bemensing en de opgaven en er is gewerkt aan het borgen van de planning en control cyclus voor Programma's en projecten.

Managementteam

Aan het hoofd van de interne organisatie staat de directeur. Hij is bevoegd voor het nemen van operationele besluiten en deelt deze verantwoordelijkheid met twee managers, uitvoering en bedrijfsvoering. Zij hebben mandaat voor aangaan van verplichtingen tot € 100.000. Daarboven ligt het mandaat bij het Dagelijks Bestuur (DB).



SOCIAAL JAARVERSLAG



1: Sociaal beleid

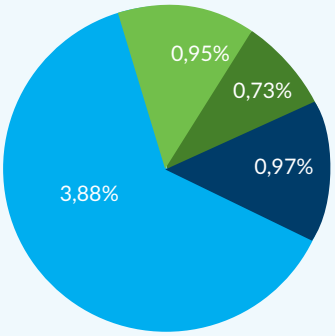
ODRA is een professionele, ambitieuze werkgever met een actieve werksfeer. Ruime ontwikkel- en opleidingsmogelijkheden zijn voor onze medewerkers voorhanden en hebben we in 2022 verder vorm gegeven vanuit het opleidingsplan. We willen een goede werkgever zijn en streven tegelijkertijd naar realisatie van de organisatiedoelen alsmede realiseren van doelen van onze medewerkers. De medewerkers krijgen hierin veel verantwoordelijkheid en worden uitgenodigd het initiatief voor eigen ontwikkeling te nemen. De combinatie tussen zelfstandig functioneren en de verbinding met elkaar zoeken staat hierbij centraal, met de maatschappelijke opgaven als inspiratiebron. Het is een continu proces van aanpassen aan de dynamiek op de arbeidsmarkt en de vraag van de partners naar expertises en kwaliteitsverbetering. Professionaliseren, pro activiteit, ontwikkelen, flexibiliteit en samenwerken zijn voor alle medewerkers, vereiste competenties en randvoorwaarden. Medio 2022 hebben wij ons gericht op het thema duurzame inzetbaarheid versus binden en boeien welke een vervolg zal krijgen in 2023. Daarnaast is onze ICT-infrastructuur dusdanig ingericht dat onze medewerkers volledig locatie-onafhankelijk kunnen werken.
In het laatste kwartaal van dit jaar hebben wij de eerste stappen gezet naar het onderzoeken van de mogelijkheden m.b.t. de arbeidsmarkt. In 2023 bouwen wij verder aan de verbinding met werving en selectie kanalen, het onderwijs en diverse netwerken.

Bedrijfsgezondheid

Sinds 2020 werken we samen met de arbodienst Care-to- work. Waar nodig schakelen we aanvullende specialistische diensten in. De bedrijfsadviseur van dit bedrijf is beschikbaar voor preventiegesprekken over vitaliteit en gezondheid in relatie tot het werk. Medewerkers komen in geval van een ziekmelding in contact met de bedrijfsadviseur en de bedrijfsarts. Care-to-work adviseert het management van ODRA over samenwerken aan een voorspoedig herstel. Daarnaast zijn er dit jaar 6 SMT (Sociaal Medisch Team) bijeenkomsten georganiseerd waar gezamenlijk met de bedrijfsadviseur, de managers, teamleiders en op aanvraag de bedrijfsarts de nadruk op preventie is gelegd.

Verzuim

Bij ODRA is het gemiddelde ziekteverzuimpercentage over alle teams in 2022 6,6%. Dat is een stijging ten opzichte van de twee voorgaande jaren, waarin het percentage 4,8% en 5,0% was. Van de 6,6% zien we dat het grootste deel voortkomt uit verzuim dat langer duurt dan 42 dagen. De oorzaken van het verzuim zijn grotendeels te wijten aan klachten en dan met name de combinatie tussen privé en werkdruk. Daarnaast kunnen wij spreken van een aantal medewerkers met langdurige fysieke klachten waarvan twee medewerkers met long COVID. Thuiswerken biedt soms meer balans tussen werk en privé voor de medewerkers, hierdoor zijn zij echter wel minder zichtbaar voor de leidinggevenden waardoor preventieve maatregelen anders ingezet moeten worden.
De gemiddelde verzuimcijfers bij de overheidsorganisaties, van de afgelopen twee jaar waren 5,4% (in 2022) en 5,8% (in 2021)
Alleen ziekmeldingen die (deels) binnen de contractperiode van de organisatie vallen tellen mee.
Bepaalde verzuimoorzaken, bijv. ziekte t.g.v. zwangerschap of bevalling, orgaandonatie e.d. tellen niet mee. Zwangerschapsverlof telt niet mee.



Totaal verzuim 6,5% verdeeld naar:

- Extra lang > 1 jaar
- Lang 6-52 weken
- Middel 1-6 weken
- Kort < 1 week

Tabel 8: Bezoeken spreekuren in aantallen 2022

Bedrijfsgezondheid	2022	2021
Spreekuur bedrijfsarts	22	15 bezoeken
Spreekuur bedrijfsadviseur	56	66 bezoeken
Preventief bedrijfsadviseur	1	4 bezoeken
Preventief bedrijfsarts	2	1 bezoek

Tabel 9: Sociale inzetbaarheid

Sociale inzetbaarheid	2022	2021
Aantal stagaires	4	6
WW-uitkeringen	1	1
Ouderschapsverlof	10	12
Zorgverlof	3	2

Verzuim leeftijd categorie

- Het langst durende verzuim: Categorie tussen de 36 en 40 jaar
- Het hoogste verzuimcijfer: Categorie tussen de 36 en 40 en 61 en 65 jaar

Inclusie

Bij ODRA doet iedereen mee. De maatschappij is onze klant én inspiratiebron. Zo benaderen wij ook de arbeidsmarkt en de kanalen die wij hiervoor inzetten. Met als doel een personeelsbestand te vormen dat een afspiegeling van de samenleving is. Daarbij hechten wij waarde aan een prettige en open werksfeer voor onze medewerkers. We zijn trots op onze 123 mannen (65,4%) en 65 vrouwen (34,6%)! In totaal 188 collega's, die een bijdrage leveren aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
Bij ODRA zet de dalende lijn van de gemiddelde leeftijd door. Is de gemiddelde leeftijd voorgaande jaren nog boven de 46, nu is die 44 jaar. De meeste mannen zijn in de leeftijd van 30-55 jaar. Vrouwelijke collega's zijn in de leeftijd van 40 tot 55 jaar. Binnen de teams van Handhaving en Advies zijn vooral mannen werkzaam, vrouwen vooral binnen bedrijfsvoering en staf.

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt gooit ook dit jaar roet in het eten. Nieuwe collega's zijn schaars, er wordt een beroep gedaan op onze creativiteit en het zoeken van verbindingen t.b.v. werving en selectie. Onze vacatures worden zorgvuldig opgesteld om nieuwe collega's aan te spreken en zo is er ook gewerkt aan een arbeidsmarktcommunicatie campagne i.s.m. het Gelders Stelsel. Dit jaar zijn wij ook gestart met onderzoek naar de mogelijkheden om ons netwerk uit te breiden en samenwerkingen op te zoeken met instanties zoals het onderwijs en nieuwe werving en selectiebureaus. In het laatste kwartaal heeft ODRA deelgenomen aan een bedrijven contactdag bij de HAN in Arnhem en zijn wij aangesloten bij het netwerk De Mobiliteitstafel. Deze strategie zetten wij voort in 2023.

Senior medewerkers coachen en begeleiden startende- en junior medewerkers, waardoor er meer rust is ontstaan en de senior minder belast wordt op de lange termijn. De groep mannelijke collega's van 56 jaar en ouder (17% van het totale ODRA-bestand), die binnen 10-15 jaar vanwege pensioen uitstromen, vragen de aankomende jaren onze aandacht.

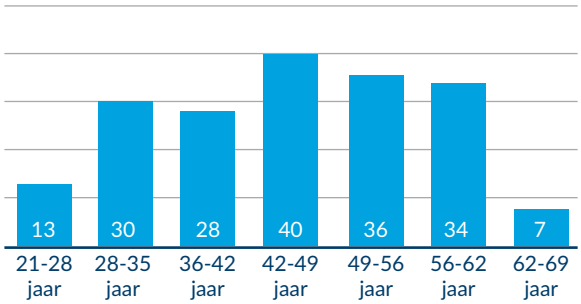
In- door – en uitstroom

Groeien in een dynamische omgeving, dat blijkt onder meer uit het feit dat 38 nieuwe collega's zijn aangenomen in de loop van 2022. Wij zijn constant opzoek naar methoden om ODRA zichtbaar te maken voor potentiële medewerkers. Dat geldt ook voor stagiaires. Vier stagiaires hebben hun opleiding een impuls kunnen geven met de praktijk-ervaring die zij bij ODRA hebben opgedaan. Er zijn nieuwe contacten gelegd met diverse opleidingsinstanties om dit verder op te bouwen en scholieren hebben kennis met ons kunnen maken via een bedrijven-contactdag bij de HAN in Arnhem
Dit jaar hebben wij diverse medewerkers blij kunnen maken met een doorstroom naar een nieuwe uitdagende functie of niveau van werk-zaamheden. Dit geeft energie voor alle betrokkenen en dit heeft een bijdrage geleverd aan het behouden van onze medewerkers, zoals de onderstaande cijfers en de grafiek ook aangeven. Om de continuïteit van onze organisatie en de medewerkers te borgen ontkwamen wij er niet aan om dit jaar met inhuurkrachten te werken, ons doel is wel dit binnen de gestelde verhouding tot vast personeel te houden.

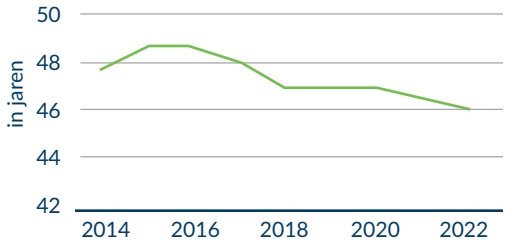
VTH-kwaliteit

De samenleving verwacht van ons professionele kwaliteit in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Gemeenten en provincies hebben meer taken gekregen voor de fysieke leefomgeving. Zij zijn volop bezig met grote opgaven zoals de energie-transitie, (woning)bouwopgave en de omgevingswet. Om al deze taken goed uit te kunnen voeren, is het noodzakelijk dat de kwaliteit van onze organisatie op orde is. VTH-kwaliteitscriteria dragen bij aan borgen en bevorderen van de kwaliteit van de dienstverlening.

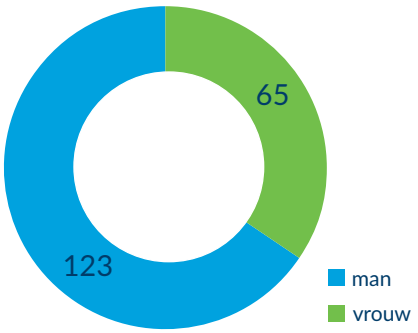
Leeftijdsopbouw



Gemiddelde leeftijd



Verhouding man/vrouw

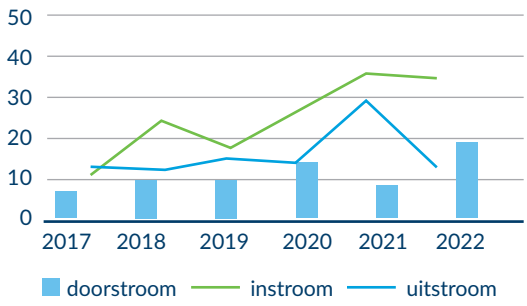


Eind 2022 is het gemeten beeld als volgt:

- Er zijn 29 onderdelen die vallen onder de generieke deskundigheidsgebieden. We voldoen voor 80% hieraan. Voor de 17% waaraan we niet voldoen ligt dat aan de frequentie (lees: we hebben de kennis en ervaring in huis doch op papier kunnen we niet voldoende tijd besteden aan het deskundigheidsgebied); 3% van deze deskundigheidsgebieden hebben we elders belegd (namelijk forensisch ketentoezicht)
- Er zijn 33 onderdelen die vallen onder de specialistische deskundigheidsgebieden voldoen we voor 76%. Daar waar we niet voldoen (9%), is dit voornamelijk vanwege de frequentie; in een paar gevallen ook vanwege te weinig medewerkers die dit deskundigheidsgebied beheersen en in een tweetal gevallen (complexe bouwfysica en indirecte afvalwaterlozingen) hebben we de kennis echt niet in huis; 15% van de specialistische deskundigheidsgebieden is niet van toepassing (dit doen de gemeenten nog zelf).

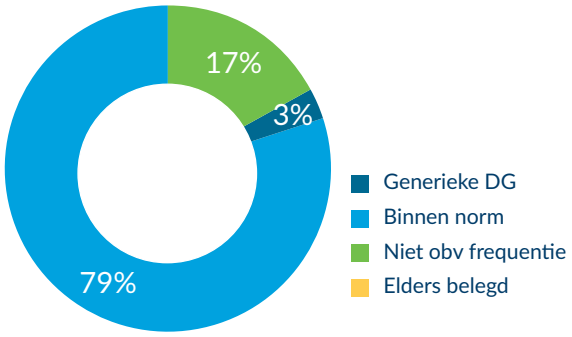
De jaarrekening van ODRA is opgenomen in katern 2.

In -uit en doorstroom

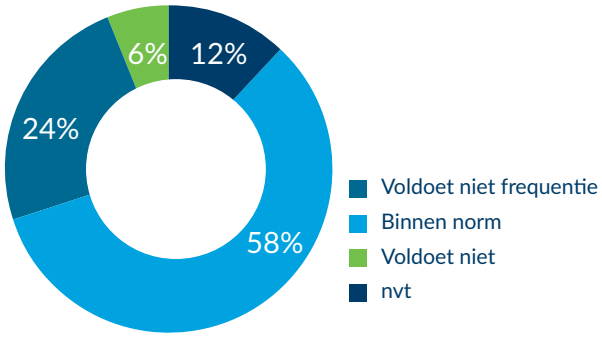


We zien over heel 2022 dat van 14 medewerkers afscheid is genomen, ten opzichte van de 32 van vorig jaar is dat een aanzienlijke vooruitgang. De grootste uitstroom heeft zich voorgedaan bij de teams Advies Bouw en Leefomgeving en Juridische Handhaving & Advisering. Hoewel wij de meeste functies ook weer ingevuld krijgen blijft dit in de huidige arbeidsmarkt een flinke uitdaging.

Generieke deskundigheidsgebieden (29 stuks)



Specialistische deskundigheidsgebieden (33 stuks)



Omgevingsdienst Regio Arnhem

2022 was een druk jaar

Onze prestaties op een rij!



Omgevingsdienst
Regio Arnhem

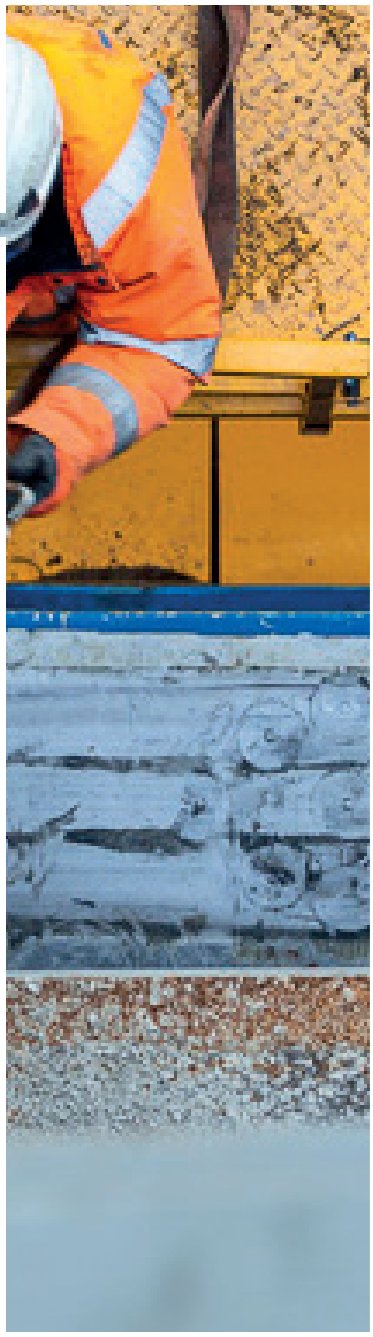
Jaarverslag en -rekening 2022
KATERN 2





JAARREKENING ODRA 2022





Ons financieel en sociaal jaarverslag bestaat uit twee katernen. In katern 1 hebben de focus op de inhoudelijk behaalde resultaten conform afgesproken programma- en taakveldindeling van het Gelders Stelsel.

In dit katern (2) van het jaarverslag verantwoorden we ons over de financiën 2022. Dit doen we aan de hand van de grondslagen en uitgangspunten, die in hoofdzaak zijn bepaald door de richtlijnen uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarnaast hebben we met de zeven omgevings-diensten in Gelderland en onze partners (gemeenten en provincie) afspraken gemaakt over de programma- en taakveldindeling en de detaillering van onze verantwoording. We spreken over de programma's Vergunningen, Toezicht en handhaving, Advies, Projecten en Stelseltaken en de taakvelden Milieu, Algemeen en Bouw. We geven in Katern 2 dus aanvullend op Katern 1 de financiële verantwoording over de programma's en de staat van 'baten en lasten'. In dit katern nemen we ook alle vereiste cijfers en toelichtingen op onze balanspositie en alle door de BBV voorgeschreven overzichten.

Grondslagen en uitgangspunten

Wettelijk kader en bestuurlijke afspraken

- BBV: Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
- Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2012
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
- De systematiek van 'Beheerste outputfinanciering'; diensten en producten worden afgerekend tegen vooral vastgestelde prijzen (vastgelegd in de PDC 22/23) en werkelijke aantallen. Deze methodiek geldt voor alle opdrachten van klanten, met uitzondering van de provinciale programma's en opdrachten van derden. Deze worden geheel op uren x tarief afgerekend

Toerekening en berekeningswijzen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop de dienst en/of product betrekking heeft:

- Baten betreffen de in rekening gebrachte bedragen aan partners, omgevingsdiensten in Gelderland, derden en Provinciale programma's. Dat doen we op basis van de afgesproken tarieven voor producten en diensten en gerealiseerde aantallen producten en diensten. Alsmede subsidies en overige inkomsten (onttrekkingen uit reserves en voorzieningen) waar diensten tegenover staan
- Voor nog niet afgeronde producten (onderhandenwerk) wordt op basis van verstreken doorlooptijd in relatie tot de gemiddelde doorlooptijd per product, een percentage berekend. Dat percentage x het tarief van betreffende product is de waarde die is opgenomen, onder aftrek van de stand van voorgaand jaar
- Lasten zijn de personeelskosten (eigen medewerkers en inhuur), huisvesting, facilitair, bovenregionale kosten, advieskosten en materiële kosten voor projecten
- Bijzondere lasten zijn correcties uit voorgaande jaren en dotaties aan voorzieningen die niet waren voorzien in de begroting

Directe kosten en overhead onderscheiden we in:

- Directe kosten, personeelskosten en kosten die volledig gerelateerd kunnen worden aan het primaire proces. Deze kosten worden toegerekend aan de programma's en taakvelden op basis van de verhouding van de tijdsbesteding door medewerkers
- Overheadkosten (indirect), loonkosten van medewerkers bedrijfsvoering, staf en management, teamleiding, huisvesting, ICT en facilitair voor zover deze niet worden gemaakt voor projecten en specifieke opdrachten en activiteiten in het primaire proces
- *Voorzieningen* worden berekend op basis van het financiële risico, toekomstige kosten voor zover deze tijdens het opstellen van de jaarrekening (april 2023) konden worden vastgesteld
- *Exploitatieresultaat* is het verschil van baten, lasten en dotatie/onttrekking aan voorzieningen. Het exploitatieresultaat wordt na afsluiten van het boekjaar gemuteerd op de Algemene reserve en Bestemmingsreserves, tenzij anders wordt besloten door het Algemeen Bestuur
- *Algemene reserve* is maximaal 5% van de jaarlijkse exploitatielasten (max € 500.000). Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot instellen van Bestemmingsreserves. Mocht na verrekenen van het exploitatieresultaat 2022 met de Algemene Reserve en/of bestemmingsreserves nog een saldo resteren, dan kan dit, op basis van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling, via de sleutel 'stemverhouding' worden afgerekend
- *Continuïteit ODRA*, er zijn geen meerjarige toezeggingen van klanten aan ODRA over de meerjarige begroting. Elk jaar wordt op basis van de geaccordeerde begroting een werkprogramma afgesproken. De bijdragen zijn voor een deel van structurele aard, ODRA voert de wettelijke taken voor milieuvergunningen en toezicht uit

Positief resultaat

We hebben boekjaar 2022 met een positief exploitatieresultaat van afgerond € 53.300 (na fondsmutaties, maar vóór bestemming) afgesloten. Het resultaat is het verschil tussen het resultaat uit reguliere bedrijfsvoering ad € 378.000 minus een dotatie aan de voorziening 'verlof-sparen'van € 325.000.

J

BATEN EN LASTEN; PROGRAMMA-INDELING, PRODUCT – EN KLANTGROEPEN

In het bijgevoegde overzicht van baten en lasten (tabel 1) hanteren we een indeling in programma's en taakvelden. We hebben de afgelopen jaren gezien dat het aandeel van kosten en baten met een algemeen karakter toeneemt of voor alle programma's en taakvelden gelden. De meeste kosten hebben we ondergebracht in het programma Projecten en het Taakveld milieu. Kosten en baten gefinancierd uit bestemmings- en balansfondsen hebben we niet gecategoriseerd op programmaniveau. Deze zijn opgenomen en toegelicht in de categoriale exploitatie rekening.

Indelingen klant -en productgroepen

We hanteren naast de dimensies programma's en taakvelden, ook een indeling in klantgroepen en productgroepen. We gebruiken klantgroepen en productgroepen om het systeem van beheerste outputfinanciering te laten werken.

Klanten

We hebben enkel publiekrechtelijke organisaties als klant. We maken in de staat van baten en lasten onderscheid tussen vier klanten:

- Partners – dat zijn de 10 gemeenten in de regio Arnhem en de provincie Gelderland voor reguliere taken
- Provincie - voor de provinciale programma's PCH (toezicht op complexe bedrijven) en PAB (aandachtsbedrijven)
- Omgevingsdiensten in Gelderland
- Derden - alle overige klanten, zoals gemeenten, omgevingsdiensten buiten Gelderland en Omgevingsdiensten NL, brancheorganisaties en verschillende ministeries

Productgroepen

In ons financieringssysteem hanteren we een vijftal productgroepen, gebaseerd op de volgende methodiek:

- Producten - worden in rekening gebracht op basis van vaste productprijs x aantal geleverde producten
- Diensten - op basis van een uniform uurtarief (€ 92)
- Gezamenlijke diensten - op basis van fixed price voor het gehele pakket aan diensten
- Materiele kosten - worden 1 op 1 doorbelast op basis van nacalculatie werkelijke kosten;
- Provinciale programma's: worden op basis van de bestede uren (€ 92) afgerekend

Producten- en dienstencatalogus

Wij werken met een producten- en diensten catalogus (PDC) waarin elk van de circa 80 producten en diensten zijn beschreven op inhoud, kwaliteitsniveau en prijs. We hebben elke dienst en product gekoppeld aan een programma en taakveld. De realisatie van de baten komt geheel vanuit deze koppeling voort. De realisatie van de programma/taakveld-kosten baseren we op de verhouding van de tijdsbesteding op de producten x gemiddeld tarief.

Voor partners, omgevingsdiensten en de provincie voor de provinciale programma's geldt dat we vooraf een werkpakket afspreken. Werk voor overige klanten en de projecten worden beschouwd als 'aanvullend werk' en daarmee een extra dimensie in de monitoring en beheersing van ons werk.

Het systeem van outputfinanciering is door de indeling in product -en klantgroepen administratief complexer geworden dan we bij aanvang aannamen. Mede versterkt door het relatief hoge aandeel van aanvullend werk dat in 2022 is binnengekomen.

Staat van baten en lasten

14 april 2021 heeft het Algemeen Bestuur (AB) de begroting 2022 besproken en 8 juli 2021, met de zienswijzen van Gemeenteraden en Provinciale Staten, definitief vastgesteld. Deze begroting is het uitgangspunt voor werkpakketten, provinciale programma's en analyses over de realisatie van 2021.

Voorjaar 2022 zijn we gestart met opstellen van een begrotingsactualisatie, omdat op dat moment sprake is van meerdere wijzigingen. Zoals een aantal (grote) aanvullende opdrachten, mutaties in de werkpakketten en verhuizing van stadskantoor naar Airborne Tower (investeringen). In de geactualiseerde begroting hebben we de nieuwe PDC (producten diensten catalogus) als uitgangspunt genomen. In de PDC hebben we geanticipeerd op de Omgevingswet en tegelijkertijd een herijking van een aantal kengetallen en veranderingen in productenaanbod doorgevoerd.

20 oktober 2022 is de geactualiseerde begroting door het AB vastgesteld. Het is een actualisatie en geen begrotingswijziging, daarom hebben we conform onze Gemeenschappelijke Regeling geen zienswijzen gevraagd bij Gemeenteraden en Provinciale Staten.

De totale omvang van de initiële begroting is € 20,6 miljoen. De geactualiseerde begroting gaat uit van € 21,6 miljoen. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- € 451.000 hogere omzet door aanvullend werk, nieuwe projecten en actualisatie werkprogramma's
- € 222.000 extra middelen uit reserves en voorzieningen (uitkomsten jaarrekening 2021)
- € 673.000 hogere kosten voor personeel (aanvullende werk) en lagere kosten voor huisvesting en ICT na de verhuizing

Verschillen begroting en realisatie per programma

In de tabel is te zien dat de saldi van kosten en baten per programma relatief klein zijn. Waar deze optreden betreft dit onder meer het verschil tussen urenrealisatie en de afgerekende productprijzen (kengetallen). Na afloop van elk jaar maken we een analyse van deze kengetallen. Als gevolg van deze analyse over 2020 hebben we op enkele onderdelen de PDC voor 2022 – 2023 aangepast.
De analyse over 2022 maken we in het voorjaar 2023 en zal input zijn voor de werkpakketten 2024.

Tabel 1: Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten Programma's x € 1.000	Realisatie 2022 bouw	milieu	kosten	totaal	Actuele begroting 2022 bouw	milieu	totaal	% real	Realisatie 2021 bouw	milieu	kosten	totaal
Vergunningen *(+ % v/d kosten)*				24%								23%
• directe kosten			3.524	3.524	2.914	1.360	4.274	112%			3.116	3.116
• toegerekende overhead			1.256	1.256							1.286	1.286
• baten partners	3.140	1.542		4.682	3.091	1.443	4.534	107%	3.127	1.320		4.447
• baten overige klantgroepen	178	0		178						98		98
Saldo vergunningen	3.318	1.542		79	177	83	260		3.127	1.418	-4-402	143
Toezicht en handhaving *(+ % v/d kosten)*				53%								50%
• directe kosten			7.688	7.688	2.270	7.308	9.578	109%			6.941	6.941
• toegerekende overhead			2.740	2.740							2.864	2.864
• baten partners	2.314	7.936		10.250	2.296	7.391	9.687	109%	2.215	8.312		10.527
• baten OD's en derden	0	318		318						361		361
Saldo handhaving	2.314	8.254		140	26	83	109		2.215	8.673	-9.805	1.083
Advies *(+ % v/d kosten)*				14%								9%
• directe kosten			2.039	2.039	619	1.959	2.578	107%			1.283	1.283
• toegerekende overhead			727	727							530	530
• baten partners	363	2.376		2.739	652	2.064	2.716	107%	0	1.472		1.472
• baten OD's en derden	0	172		172						127		127
Saldo advies	363	2.548		146	33	105	138		0	1.599	-1.813	-214
Stelseltaken *(+ % v/d kosten)*				2%								2%
• directe kosten			115	115	101	263	364	84%			339	339
• toegerekende overhead			192	192							140	140
• baten partners				0	0	0	0		0	33		33
• baten OD's en PCH				0								0
Saldo stelseltaken	0	0		-307	-101	-263	-364		0	33	-479	-446
Projecten *(+ % v/d kosten)*				19%								15%
• directe kosten			2.719	2.719	0	4.463	4.463	83%			2.072	2.072
• toegerekende overhead			969	969							855	855
• baten partners	0	2.810		2.810	0	4.319	4.319	85%	0	2.037		2.037
• baten OD's en derden	0	670		670						388		388
Saldo algemeen	0	3.480		-208,4	0	-144	-144		0	2.425	-2.927	-502
Kosten gefinancieerd uit balans											89	89
Baten ontrokken uit balans										107		107
Totaal												
• kosten	0	0	21.971		5.904	15.353	21.257				19.515	19.515
• baten	5.996	15.824	21.819		6.039	15.217	21.256		5.343	14.255		19.598
Saldo	5.996	15.824	-151,5		135	-136	-1		5.343	14.255	-19.515	82,1
Mutaties voorziening / reserves			204,8 *									17,8
Exploitatie saldo			53,3						Toegevoegd aan reserve MBA			64,3
Resultaat na bestemming												0,0
% baten per taakveld	27%	73%			28%	72%			27%	73%		

** De onttrekkingen uit bestemmingsreserves worden in tabel 1 afzonderlijk getoond, ter aansluiting op tabel 5 en 21. T.b.v. het inzicht in de besteding zijn deze middelen in de andere tabellen in het jaarverslag toegerekend aan de programmabaten waar zij betrekking op hebben, nl "projecten".*

Toelichting tabel 1 (realisatie per programma)

We hebben € 0,77 miljoen meer baten gerealiseerd dan begroot. Het heeft vooral betrekking op (bijlage 1):

- Vergunningen € 0,3 miljoen meer omzet door hogere aantallen producten en diensten:
  - Producten: 130 stuks meer, met name meldingen - en vergunningen bouw
  - Diensten: 3.100 uur meer, met name begeleiding milieuvergunningen en juridische expertise
- Toezicht en handhaving: € 1,9 miljoen meer omzet waarvan een groot deel een andere indeling ten opzichte van de begroting. Het betreft diensten voor de provinciale programma's die voorheen bij Projecten waren ondergebracht en sinds 2022 structureel in Toezicht zijn gekomen.
  - Producten: 1.000 stuks meer, met name klachten
  - Diensten: hoger aandeel juridische afhandeling
- Projecten: € 0,7 miljoen minder omzet -> veroorzaakt door overheveling activiteiten provinciale programma's naar programma toezicht & handhaving
- Advies - € 0,2 miljoen omzet
  - Diensten: hoger aandeel adviezen leefomgeving en beoordelingen saneringen
- Stelseltaken - worden alleen kosten op gerealiseerd

Inhoudelijk is dit verder toegelicht in katern 1.

Tabel 2: Realisatie per productgroep

Kerntabel productie x € 1.000	Initiele bg 2022 aantal (prod/uren)	tarief		%	Actuele bg 2022 aantal (prod/uren)	tarief		%	Realisatie 2022 aantal (prod/uren)	tarief		%
Omzet groepen												
Producten	12.589	€ 791	€ 9.963	48%	10.292	€ 712	€ 7.332	34%	11.364	€ 654	€ 7.438	34%
Diensten (incl. prov. Prog)	0	€ 92	€ 8.444	41%	126.058	€ 92	€ 11.597	55%	132.563	€ 93	€ 12.307	56%
Gezamenlijke diensten	13.950		€ 1.527	7%	17.167	€ 92	€ 1.579	7%	14.886		€ 1.526	7%
Overigen/balans			€ 0	0%			€ 222	2%			€ 145	1%
Materiele kosten			€ 651	3%			€ 527	1%			€ 608	3%
Totaal baten			€ 20.584				€ 21.257	100%			€ 22.024	100%
Kengetallen en fte's	fte's	fte's				fte's				fte's		
kosten uitvoering	152,8	152,8	€ 15.400	75%		159,2	€ 15.452	73%		166,6	€ 16.080	73%
kosten overhead	32,3	32,3	€ 5.184	25%		35,7	€ 5.805	27%		37,6	€ 5.885	27%
Totaal lasten	158,1	185,1	€ 20.584			194,9	€ 21.257			204,1	€ 21.971	saldo € 53,3

We hebben in de reguliere bedrijfsvoering € 0,4 miljoen meer kosten gemaakt dan begroot. Die zijn toe te schrijven aan bijzondere kosten (niet regulier) en € 325.000 kosten voor dotatie aan een nieuwe voorziening verlofsparen.

Toelichting tabel 2

- Bij de actualisatie van de begroting hebben we gebruik gemaakt van de PDC 22/23. Dit heeft geleid tot een herijking van het aantal te leveren producten. We hebben een aantal producten omgezet naar diensten, omdat uit de kengetal-analyse bleek dat het betreffende kengetal onvoldoende de ware kosten representeerde en de 'spreiding' te groot was.
- Ook de gelabelde producten bij de provinciale programma's zijn naar diensten omgezet.
- We hebben de uitkomsten van de Jaarrekening 2021 opgenomen, met name de geplande bestedingen vanuit reserves en voorzieningen.

Verschillen tussen realisatie en actuele begroting

- We hebben meer producten geleverd dan in de actuele begroting was aangenomen. Deels vanwege aanvullende opdrachten en taken (bijvoorbeeld bouwtaken Doesburg), maar ook door meer vergunningen bij de bouwpartners.
- We hebben minder omzet gerealiseerd in de groep Producten. De prijs van producten varieert van € 92 (melding sloop) tot € 9.200 (milieuvergunning uitgebreid). Er zijn in 2022 meer goedkope producten gerealiseerd (vooral meldingen en klachtafhandelingen) dan duurdere, waardoor het gemiddeld gerealiseerd tarief enkele € -tientjes lager is uitgekomen.

Toelichting tabel 3

Aan de programma's rekenen we over 2022 een bedrag van afgerond € 5,7 miljoen toe aan kosten voor overhead. In tabel 3 is de opbouw hiervan weergegeven. De totale overhead (exclusief voorziening) bedraagt 26,8 % (begroot is 27,3%). Ten opzichte van 2021 is het absolute bedrag aan overheadkosten toegenomen, maar niet evenredig aan de groei van de organisatie. We hebben efficiency gerealiseerd. Vooral de kosten voor huisvesting en ICT hebben hier in positieve zin aan bijgedragen.
De verhuizing levert ons een structurele besparing van circa € 150.000 per jaar vanaf 2023 op.

Tabel 3: Specificatie overhead

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	Begroot 2022	Overhead 2022	Directe kosten	Totaal 2022	%	Overhead 2021
Personele overhead	3.318	3.320	15.160	18.480	84%	3.449
		18%	82%			
Materiële overhead						
• huisvesting & facilitair	698	716		716		868
• ict	828	804		804		842
• stelselkosten	248	192	115	307		208
• advieskosten	409	427	63	490		270
• onvoorzien en overig		101		101		36
• projecten	303		747	747		
• dotatie		325		325		
Subtotaal mat. overhead	2.486	2.565	925	3.490	16%	2.225
Totaal	5.805	5.885	16.085	21.970,6	100%	5.674
• saldo				53,3		
% van de totale kosten	27,3%	26,8%		22.024		29,1%

Tabel 4: Overzicht van dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen x € 1.000	Actuele begroting 2022 baten	lasten	saldo	Realisatie 2022 baten	lasten	saldo	Realisatie 2021 baten	lasten	saldo
Exploitatie	21.035	21.035	0	21.544	21.462	83	19.490	19.425	64
Overzicht van dekkingsmiddelen									
• lokale heffingen									
• algemene uitkeringen									
• dividend									
• saldo financiëringsfunctie	222	222	0	480	509	-29	107	89	18
• reserves (na resultaat bestemming						53,3			64
Saldo	21.257	21.257	0	22.024	21.971	0	19.597	19.514	0

Toelichting op tabel 4

We kennen vier financieringsstromen die gerekend worden tot de algemene dekkingsmiddelen: baten van partners, baten uit provinciale programma's, baten van de omgevingsdiensten in Gelderland en baten van derden.
Het saldo financieringsmiddelen bestaat uit vrijval uit reserves en voorzieningen en rente. We hebben in 2022 een lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten BNG afgesloten voor de financiering van onze herhuisvesting in de Airborne Tower. De eerste rentetermijn vervalt in 2023. Over het saldo in de schatkist is € 9.912 aan rente ontvangen. We hebben geen beleggingen uitstaan en dus geen dividend uitgekeerd. We innen geen lokale heffingen en ontvangen geen uitkeringen uit algemene fondsen.

Tabel 5: Overzicht financiering uit reserves

Mutaties reserves x € 1.000	Actuele begroting 2022 toev.	onttr.	saldo	Realisatie 2022 toev.	onttr.	saldo	Realisatie 2021 toev.	onttr.	saldo
Algemene reserve			470			470	0	0	470
BR provincietaken			92			92	0	0	92
BR bur. mil. metingen		-9	182			191	0	-10	191
BR omzetting mba's	64	-64	0	64	53	11			0
BR innovatie		-45	48		48	46	120	-26	93
BR opleidingen omgevingswet		-104	0		104	0		-54	104
Resultaat			0			0	0		0
• onverdeeld resultaat 2022			0	53,3		53,3	naar BR mba's		64
Saldo	64	-222	792	118	205	863	120	-89	1.014

Toelichting op tabel 5

We hebben het positieve saldo van boekjaar 2021, na een bestuursbesluit in oktober 2022, kunnen toevoegen aan het nieuwe Bestemmingsfonds Omzetting mba's (milieubelastende activiteiten). Een verplichting die voortkomt uit de Omgevingswet. De inhoudelijke toelichting op de dotaties en onttrekkingen van de fondsen is opgenomen bij de toelichtingen op de balans. Wij stellen voor dat het saldo 2022 € 53.300 wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Op dit moment geldt conform de Gemeenschappelijke Regeling een maximum van € 0,5 miljoen. Dit bedrag is bij de oprichting van

Tabel 6: Overzicht incidentele kosten en baten

Incidentele baten en lasten x € 1.000	Actuele begroting 2022 baten	lasten	saldo	Realisatie 2022 baten	lasten	saldo	Realisatie 2021 baten	lasten	saldo
• Opdrachten derden*	735	*		734	314	421	460		460
• Projecten en subsidies, aanvullend werk				1.206	1.185	21	627	595	32

** De kosten van derden zijn niet berekend in de begroting; in de realisatie zijn de kosten toegekend obv verhouding tijdsbesteding.*

ODRA vastgesteld en was toen een kleine 4% van de omzet. Gezien onze omzetgroei - in de afgelopen jaren is het geldende maximum gedaald naar 2,2% van de omzet - stellen we aan de partners voor een nieuw maximum af te spreken. Tot hiertoe is besloten door onze partners, stellen we voor het meerdere (€ 23.500) te reserveren in algemene zin.

Toelichting op tabel 6

De afspraken die we met onze partners hebben gemaakt over de milieutaken zijn te beschouwen als structurele taken. Voor de meeste taken geldt dat deze (verplicht) zijn belegd bij ODRA. Voor de bouwtaken (Wabo-breed) geldt dat niet, maar zijn feitelijk toch te zien als structureel. Ook team 'Meten en advies' (gefinancierd door Provincie Gelderland) zijn structurele activiteiten.
Bovenstaande activiteiten worden vastgelegd in een werkpakket, dat voorafgaand aan het jaar (in november) met onze partners wordt afgesproken. Gedurende het jaar worden door onze partners aanvullende opdrachten verstrekt. Deze zijn grotendeels als incidenteel aan te merken. Een deel wordt in een volgend jaar gecontinueerd.
Voor de provinciale programma's geldt dat deze in 2020 zijn belegd bij ODRA voor drie jaar. In 2022 is besloten dat deze worden gecontinueerd. Een termijn is niet afgesproken. Daardoor hebben ook de provinciale programma's een structureel karakter.
Onze partners hebben de verantwoordelijkheid om de benodigde capaciteit en kwaliteit die wij moeten aanwenden in stand te houden, dan wel verantwoord af te bouwen bij majeure verandering van taken.
Incidenteel zijn onze opdrachten voor derden, aanvullende opdrachten bij partners en 'gesubsidieerde' projecten (Theseus – Circulaire economie en SPUK-energie, SPUK-IBP).

K

STAAT VAN BATEN EN LASTEN - CATEGORIALE INDELING

Onze Begroting 2022 is in twee ronden tot stand gekomen. De initiële begroting is vastgesteld 9 april 2021 en de bijgestelde begroting is vastgesteld 20 oktober 2022. In deze laatste ronde is de omvang van onze begroting vastgesteld op € 21,3 miljoen.

Tabel 7: Staat van baten

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	Initieel bg 2022	Actuele bg 2022	Realisatie 2022	% tov bg 2022	Aandeel in real.	Realisatie 2021	Aandeel aanvullend 2022
Baten dienstverlening							
Partners	13.620	14.580	15.009,3	103%	68%	14.118,3	106,7
Omgevingsdiensten	408	535	390,8	73%	2%	459,9	70,7
Derden en projecten	427	735	734,5	100%	3%	540,1	734,5
Provinciale programma's	5.307	4.711	4.848,4	103%	22%	3.744,6	
Baten dienstverlening	19.762	20.561	20.983,0	102%	95%	18.862,9	911,9
Doorbelaste materiële kosten	822	475	670,9	141%	3%	585,5	33,1
Overige inkomsten	-	-	9,9	-	0%	41,3	55,8
Vrijval balans en overige inkomsten		222	360,1	163%	2%	107,2	204,8
Totaal baten	20.584	21.257	22.023,9	104%	100%	19.596,9	1.205,6
tov initieel		3%				tov real.	5%

Toelichting tabel 7

In de voorgaande hoofdstukken hebben we de baten gepresenteerd op programma of taakveld en per productgroep. In tabel 7 is de verdeling over de klantgroepen weergegeven.

Vooral de omzet bij partners en derden is toegenomen. Het betreft aanvullende opdrachten en levering van meer diensten. Het totaal aan aanvullend werk is 6% van onze omzet.

Ook de provinciale programma's hebben een hogere realisatie. Dat is deels een inhaalslag ten opzichte van 2021 toen de realisatie achterbleef op het werkprogramma.

Materiële kosten en de vrijval uit de balans, hogere realisatie doordat we een groter aandeel externe expertise hebben ingehuurd, respectievelijk projecten zijn opgestart.

De overige inkomsten betreft rente. Na enkele jaren van een

Tabel 8: Staat van lasten

Kosten x € 1.000	Initieel bg 2022	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	%	Aandeel in bg	Realisatie 2021
Personele kosten						
• Loonkosten mdw. ODRA	12.597	13.291	13.172,1	99%		11.859,6
• Kosten externe inhuur	3.342	3.613	4.653,9	129%		3.830,9
Loonkosten intern & extern	15.939	16.903	17.826,1	105%	81%	15.690,5
• Opleidingen	282	369	274,7	74%		224,2
• Alg. personeelskosten	563	532	555,8	104%		594,1
• Voormalig personeel/uitkeringen	100	60	-110,8	-185%		16,7
• Harmonisatie bijdrage	-100	-100	-66,0	66%		-109,8
Overige personeelskosten	844	861	653,6	76%	3%	725,1
Totaal personeel	16.784	17.765	18.479,7	104%	84%	16.415,6
Huur en service kosten	395	320	316,6	99%		424,0
Facilitaire kosten	357	298	293,2	99%		343,4
Afschrijvingen huisvesting	-	-	41,8			
Wagenpark en parkeren	80	80	64,5	81%		100,7
Huisvesting/vervoer	832	698	716,1	103%	3%	868,1
ICT - connectie	587	272	248,3	374%		476,0
ICT beheer & infrastr.	259	511	452,6	89%		320,1
Afschrijvingen ICT	37	45	103,7	230%		46,0
ICT kosten	883	828	804,5	97%	4%	842,1
Bedrijfs & program kosten						
Advieskosten	203	409	490,2	120%		310,3
Bovenregionale kosten	383	364	307,6	84%		348,2
Org. kosten/onvoorzien	119	303	101,2	33%		43,9
Progr. kosten (ODRA - balans)	-	-	61,0			
Progr. kosten (door te belasten)	831	891	685,6	77%		597,2
Bodemtaken (stelpost)	550	-				
Bedrijfs & program kosten	2.086	1.967	1.645,6	84%	7%	1.299,6
Totaal kosten	20.584	21.257	21.645,8	102%	98,3%	19.425,4
Saldo voor mutaties fondsen	0,0	0	378,1			171,5
Mutaties fondsen en balans			324,8		1,5%	107,2
Voorstel bestemming *naar algemene reserve*				53,3		64,3
Saldo na bestemming			53,3	-53,3	0,0	0,0

0-situatie wordt sinds oktober 2022 weer rente uitgekeerd door de BNG en schatkist op onze openstaande tegoeden.

Toelichting tabel 8

Onze begroting 2022 is opgebouwd vanuit een aantal uitgangspunten en kengetallen. De belangrijkste zijn die betrekking hebben op onze capaciteit (zie verder op tabel 9). Hiervoor geldt:

Capaciteit

- Actuele begrote formatie van 195 fte. April 2021 is initieel 185 fte begroot; sterke groei werkaanbod
- De personeelskosten en kosten inhuur zijn samen 81% van de omzet. Huisvesting en ICT totaal 7%, de bedrijfs- en overige kosten 7%
- Flexibele schil (externen) van 15%
- Personele overhead van 17%. De totale overhead inclusief materiele overhead (zie tabel 3) is begroot op 27% van de omzet. Meerjarig is het doel 25%
- Uurtarief diensten is voor partners €92 en is niet gewijzigd in actuele begroting, ondanks cao-afspraken

Uitgangspunten overige personeelskosten

- Overige personeelskosten (Arbo, werving, reiskosten, WKR-vergoedingen) genormeerd op 4% loonsom
- Opleidingen zijn genormeerd op 2% van de loonsom. In de actuele begroting zijn deze aangevuld met de beschikbare middelen uit het bestemmingsfonds opleidingen omgevingswet

Uitgangspunten huisvesting en ICT en overige kosten

- De actuele begroting hebben we aangepast op basis van de business-case herhuisvesting en ICT-transitie die eind december 2021, respectievelijk februari 2022, door het Algemeen Bestuur is geaccordeerd. Daarin is uitgegaan van een normering van 121 werkplekken (0,6 flexfactor) met gelijkblijvend gehuurd oppervlakte (2.100 m²)
- In de begroting hebben we de kosten voor onze gastheren 'de gemeente Arnhem en de Connectie' her-begroot. Deze kosten liepen tot 1 jul respectievelijk 1 september door. De kosten daarna zijn de kosten uit eigen contracten met externe bedrijven voor facilitaire- en ICT-diensten en afschrijvingen
- In de onderhandelingen met de nieuwe huurder is afgesproken dat de huur per 1 februari 2023 ingaat. De budgetruimte die hierdoor ontstaat zijn aangewend voor incidentele kosten voor de verhuizing en ICT-transitie

Toelichting tabel 9

In tabel 9 is de realisatie van de bezetting weergegeven ten opzichte van de uitgangspunten. Tevens zijn de gemiddelde loonkosten per categorie geduid:

Overall-beeld op de capaciteit:

- Ten opzichte van de actuele begroting is de bezetting 9,3 fte hoger uitgekomen. De hogere bezetting loopt synchroon met een groter aantal (aanvullende) opdrachten
- We hadden meer capaciteit nodig voor hoger verzuim en verloop in personeelsbestand (meer inwerken)

Loonkosten

- Onze loonkosten komen (in- en extern) € 0,9 miljoen hoger uit dan begroot, waarvan afgerond € 0,8 miljoen door de hogere bezetting en € 0,1 miljoen door gemiddeld hogere prijzen. Deze hogere prijzen zitten in de categorie 'inhuur pool' - medewerkers van andere omgevingsdiensten voor provinciale programma's. De hogere tarieven van andere omgevingsdiensten worden vergoed door de Provincie.
- Onze loonkosten zijn ook hoger dan begroot, vanwege de éénmalige uitkering, die vlak voor Kerst in de cao is opgenomen.

Verhouding intern-extern:

- Het aandeel externe inhuur is 20%. Onze (lange termijn) norm is 15%. De verklaringen vinden we in de arbeidsmarkt in combinatie met de groei van het aantal opdrachten. Qua budgetverdeling is het 26% dat wordt besteed aan externe inhuur. Dit is wel inclusief de inhuur van de pool voor PCH/PAB, die tegen tarief van de

Tabel 9: Formatie bezetting en personele kengetallen

Formatie bezetting en personele kengetallen	WP & opdrachten act bg 2022 intern	tot. ext.	totaal		Realisatie 2022 intern	tot. ext.	totaal	%
Formatie bezetting								
• lijn afdelingen	129,1	30,1	159,2	82%	130,4	36,2	166,6	82%
• bedrijfsv./staf/man.	35,7	-	35,7	18%	32,4	5,2	37,6	18%
Reguliere capaciteit	164,8	30,1	194,9		162,8	41,4	204,1	
Verhouding in fte's	85%	15%			80%	20%		
Loonkosten (x € 1.000)								
• oonkosten (intern)	€ 13.291	€ 0	€ 13.291	79%	€ 13.172	€ -	€ 13.172	74%
• inhuur capaciteit		€ 3.613	€ 3.613	21%		€ 4.138	€ 4.138	23%
• inhuur ondersteuning		€ 0	€ 0	0%		€ 516	€ 516	3%
Kosten capaciteit	€ 13.291	€ 3.613	€ 16.904		€ 13.172	€ 4.654	€ 17.826	
verhouding in €	79%	21%			74%	26%		
Gemiddelde kosten/fte	€ 80.650	€ 120.036	€ 86.732		€ 80.929	€ 112.448	€ 87.319	
-per uur					€ 57,81			

Prijs en bezettingsanalyse	T.o.v. initiële begroting		T.o.v. actuele begroting		
	€ -632		Prijsverschil lonen p/fte	-€ 586	nadeel
	€ -123.093		Prijsverschil in €	-€ 119.685	nadeel
	-9,8		Bezettingsverschil in fte's	-9,3	nadeel
	€ -841.339		Bezettingsverschil in €	€ -802.664	nadeel
	€ -964.432		Totaal	-€ 922.349	

betreffende omgevingsdienst wordt ingehuurd.

- Opleidingen, we onderscheiden drie categorieën:
  - VTH gerelateerde opleidingen voor medewerkers om blijvend te voldoen aan kwaliteitscriteria. Hier is € 177.000 aan uitgegeven (in 2021 € 123.000)
  - Opleidingen Omgevingswet. Daar hebben we € 66.000 aan uit gegeven (in 2021 € 57.000). Deze kosten worden gefinancierd uit het budget dat apart is toegekend
  - Individuele –en algemene 'groep' opleidingen en cursussen, € 30.000
  - Budget voor reguliere opleidingen (excl. omgevingswet) ad 2% is niet besteed. Realisatie is 1,6%.
- De overige personeelskosten bestaan uit kosten voor werving, Arbo en kleding, reiskosten en WKR-kosten (werkkostenregeling). Totaal € 555.000 (in 2021 € 594.000). Dat is 4,2% van de loonsom
- Het merendeel van de externe inhuur werven we via Werken in Gelderland'. Dit platform biedt een DAS-constructie (dynamisch aankoopsysteem) waarbij alle aanbestedingen aan de richtlijnen voor Europese aanbesteding voldoen. Aan werving is € 8.000 uitgegeven (in 2021 € 4.500)
- Thuiswerken is structureel geworden. Het is een onderdeel van ons huisvestingsconcept. Medewerkers komen naar kantoor om elkaar te ontmoeten, zijn bij klanten of werken thuis als ze geconcentreerd moeten werken. De (Arbo) faciliteiten zijn hierop ingericht, zowel op kantoor als thuis. Elke medewerker heeft voor een periode van 5 jaar een budget van € 1.000 ter beschikking om haar/zijn thuiswerkplek in te richten. Aan Arbo en bedrijfskleding, BHV en verzuimbegeleiding is € 82.000 uitgegeven (in 2021 € 28.000)
- In oktober 2022 zijn we weer teruggegaan naar een systeem van vaste vergoedingen voor woonwerk verkeer en thuiswerkvergoeding. In de corona periode waren we overgegaan op vergoedingen achteraf, op basis van werkelijke thuiswerk- en kantoor dagen. De reiskosten zijn de grootste post binnen de 'overige personeelskosten', te weten € 260.000 (in 2021 € 132.000, lager vanwege corona-jaar). Onder de WKR vallen onkosten en vergoedingen aan medewerkers die tot € 116.707 (norm voor 2022) onbelast konden worden gedaan. Teamuitjes, representatie en de vergoeding voor ziekkostenverzekering vallen hier ook onder. We hebben € 112.000 uitgegeven (in 2021 € 55.000)
- Uitkeringen en kosten voormalige medewerkers. Betreffen Wazo-uitkeringen van het UWV voor medewerkers met zwangerschaps-verlof. Ten opzichte van voorgaande jaren hebben we daar in 2022 relatief veel aan uitgegeven. Daarnaast hebben we kosten voor voor-malige medewerkers. Die worden gefinancierd uit de voorzieningen
- Harmonisatiebijdragen zijn vergoedingen van toelagen die worden gegeven aan medewerkers die bij de oprichting van ODRA in 2013 zijn overgekomen van de partners. De vergoeding is lager dan begroot, omdat de voorziening die hiervoor is gevormd is geïndexeerd voor hogere cao-lonen.

Tabel 10: Bezoldiging directeur

Bedragen x € 1	Dhr. R. Vlaander
Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende top-functionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling"	
Functie gegevens	**Directeur**
Aanvang en einde functievervuiling in 2022	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 111.850
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.987
Subtotaal	**€ 131.838**
Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging 2022	**€ 131.838**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2021	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 103.888
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.157
Totaal bezoldiging 2021	**€ 122.345**
Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	€ 209.000

De WNT is van toepassing op Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Het voor ODRA toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000, het algemeen bezoldigings-maximum. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Tabel 11: Samenstelling Algemeen Bestuur

Naam topfunctionaris	Functie
Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder	
Dhr. J. Maouche	Voorzitter (DB & AB)
* Mw. C. Bouwkamp	Bestuurslid (DB & AB)
Dhr. M. van de Wel	Bestuurslid (DB & AB)
* Dhr. T. Spaargaren	Bestuurslid (DB & AB)
Mw D.P.L.M. van Dam	Bestuurslid (AB)
* Dhr. T. Janssen	Bestuurslid (DB & AB)
Dhr. M.J.A. van den Bos	Bestruurslid (AB)
Dhr. P. Kerris	Bestuurslid (DB & AB)
* Dhr. P. Bollen	Bestuurslid (AB)
Mw B. van Veldhuizen-van Oort	Bestuurslid (AB)
* Dhr. D. Horsthuis - Tangelder	Bestuurslid (AB)
Dhr R. van Dam	Bestuurslid (DB & AB)
* Dhr. D. Klomberg	Bestuurslid (AB)
Dhr. P.L.P.S. Hofman	Bestuurslid (AB)
Dhr. S. Warmerdam	Bestuurslid (AB)
* Dhr. H. Breunissen	Bestuurslid (AB)
Dhr. J.H.J. Sluiter	Bestuurslid (DB & AB)
* Mw. C. Koers	Bestuurslid (AB)
Dhr. B.M. Kagel	Bestuurslid (AB)

Tabel 11a: Partners en periode

Partner	Periode
Renkum	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Arnhem	01-01-2022 t/m 07-06-2022
Arnhem	08-06-2022 t/m 31-12-2022
Duiven	01-01-2022 t/m 09-05-2022
Duiven	10-05-2022 t/m 31-12-2022
Lingewaard	01-01-2022 t/m 24-05-2022
Lingewaard	25-05-2022 t/m 31-12-2022
Prov. Gelderland	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Doesburg	01-01-2022 t/m 31-01-2022
Doesburg	01-02-2022 t/m 31-12-2022
Overbetuwe	01-01-2022 t/m 10-05-2022
Overbetuwe	11-05-2022 t/m 31-12-2022
Rheden	01-01-2022 t/m 30-05-2022
Rheden	31-05-2022 t/m 31-12-2022
Rozendaal	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Westervoort	01-01-2022 t/m 08-05-2022
Westervoort	09-05-2022 t/m 31-12-2022
Zevenaar	01-01-2022 t/m 17-05-2022
Zevenaar	15-06-2022 t/m 31-12-2022

** In 2022 afgetreden*

Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Het voor ODRA toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000, het algemeen bezoldigingsmaximum. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.
Ons Algemeen en Dagelijks Bestuur bestaat uit wethouders en gedeputeerde namens onze partners. Bestuurders krijgen geen vergoeding voor hun bestuurstaak. De kosten voor onze bestuursleden worden door de desbetreffende partner vergoed. In 2022 zijn na de gemeenteraadsverkiezingen van maart acht bestuurders gewisseld.

Tabel 12: Huisvesting en facilitair

Huisvesting & facilitair x € 1.000	Initieel bg 2022	Actueel bg 2022	Real. 2022	Real. 2021
Huur in stadskantoor	240,6	140,0	133,0	241,7
Service kosten stadskantoor	154,4	85,0	81,2	172,5
Werkplek en fac. kosten (stadskantoor)	356,3	180,0	126,8	237,0
Huur Airborne Tower			0,0	
Service kosten Airborne Tower		65,0	79,1	
Afschrijvingen inrichting en meubilair			42,3	
Facilitaire kosten Airborne Tower		117,6	167,1	106,4
Overige huurkosten (extern)		30,0	22,2	9,8
Parkeren/fietsen/wagenpark	80,3	80,0	64,4	100,7
Totaal	831,6	697,6	716,1	868,1
Kengetallen				
• huurkosten per fte	€ 2.134	€ 1.488	€ 1.437	€ 2.235
• facilitaire kosten per fte	€ 2.359	€ 2.091	€ 2.071	€ 2.450

De directeur van ODRA is de enige bestuurder vallend onder de WNT. Ruben Vlaander is in oktober 2019 aangesteld als directeur. Het inkomen en de vergoedingen in 2022 zijn samen onder de norm van de WNT gebleven. Het bezoldigingsmaximum in 2022 is € 216.000 op fulltime basis.

Toelichting tabel 12

In 2022 zijn we verhuisd naar de Airborne Tower. Eveneens aan de Eusebius Buitensingel in Arnhem. We werken op de etages 9-10-11 en 13. In de eerste drie maanden van 2022 zijn de voorbereidende werkzaamheden verricht, ontwerp en aanbestedingen. Van april tot september was de bouw en verhuizing. Bij het ontwerp hebben we gekozen voor zoveel mogelijk duurzame oplossingen. Led-verlichting en bewegingssensoren, hergebruik van materialen en grotendeels refurbished meubilair.

De verhuizing zorgt voor een ander structureel kostenpatroon dan voorgaande jaren:

- In april 2022 is een 20-jarig huurcontract afgesloten (ingangsdatum 1 februari 2023) met 'Eusebius BS" voor 2.023 m² en 35 parkeerplaatsen
- De contacten met onze gastheren De Connectie en gemeente Arnhem zijn gefaseerd opgezegd. De facilitaire bedrijfsvoering is daarna geheel zelfstandig in eigen beheer vormgegeven
- In 2022 betaalden we nog geen huur voor ons nieuwe kantoor (pas vanaf februari 2023), terwijl de oude huur is gestopt. Deze begrotingsruimte is aangewend voor incidentele kosten voor de verhuizing en ICT-transitie
- We hebben voor € 1,7 miljoen geïnvesteerd in het kantoor (afgerond € 1,3 miljoen) en ICT-voorzieningen (afgerond € 0,4). Met de verhuurder is afgesproken dat zij € 460.232 voor hun rekening nemen. Dit is in de huur voor de komende 20 jaar verdisconteerd
- Ten behoeve van de resterende investering kantoor ad € 0,8 miljoen voor huisvesting is € 625.000 geleend bij de Bank Nederlandse Gemeenten BNG - lineair, 15 jaar voor 2,2% rente. De investering in ICT wordt met lopende liquiditeiten gefinancierd
- De afschrijfskosten van de investering zijn gestart op 1 juli - investering infrastructuur 15 jaar afschrijving, meubilair 10 jaar, stoelen 5 jaar
- Structureel besparen we door de verhuizing circa € 150.000 op de huisvesting, facilitaire kosten en ICT ten opzichte van de Begroting 2022. Door de hoge inflatie, die niet in de begroting was meegenomen, wordt de besparing lager.

ICT-kosten

Met de verhuizing naar de Airborne Tower zijn we ook anders gaan werken. Medewerkers worden gefaciliteerd in 'mobiel en plaats onafhankelijk werken', geheel via wifi, alles in the Cloud, via office 365 en alle vergaderruimtes zijn uitgerust met grote schermen om via MS Teams de online ontmoetingen te faciliteren. Eind 2021 zijn voor de ICT-transitie de eerste aanbestedingen geplaatst, de mobiele werkplekken zijn per 1 juli en 1 september in gebruik genomen. Naast een moderne omgeving zijn we nu ook BIO-compliance.

- Kosten voor ICT zijn € 40.000 lager dan begroot, wel verschuivingen per onderdeel, minder licentiekosten, meer kosten voor werkplekken en netwerk
- Investeringen in (mobiele) werkplek apparatuur, telefoons, wifi en audiovisuele apparatuur bedroeg afgerond € 0,4 miljoen
- Kosten van de transitie zijn opgenomen bij advieskosten en onvoorzien

Adviseurs en onderzoek

Naast de inhuur van capaciteit voor het primaire proces maken we gebruik van adviseurs voor specialistische taken en onderzoeken.
In 2022 is € 490.000 uitgegeven voor:

- Onderzoeken behoeve van onze kerntaken, € 65.000 voor stakeholderonderzoek, verbetering Open Wave en rvmk/orm
- Onderzoeken voor de bedrijfsvoering, € 180.000 voor accountant,

Tabel 13: Kosten voor ICT

ICT	Initieel bg 2022	Actueel bg 2022	Real 2022	Real 2021
Licentiekosten (connectie)		65,0	78,2	248,2
Netwerkkosten (connectie)	50,8	72,0	71,8	164,6
Appl. beheer/helpdesk (connectie)	367,0	45,0		67,7
Werkplekken ict (connectie)	168,9	70,0	77,0	115,5
Telefonie (connectie)		20,0		
Licenties (ODRA)	259,1	410,6	402,6	200,0
Software afschrijving	36,9	45,0	61,2	46,1
Netwerk (wifi/cloud)*		20,0	59,9	
Applicatie beheer en helpdesk		10,0	9,2	
Werkplekkosten ict*		30,0	42,4	
Telefonie*		40,0	2,0	
Totaal ICT	882,6	827,6	804,3	842,0
• ICT kosten per fte	€ 4.768	€ 4.246	€ 3.940	€ 4.544
• ICT kosten per werkplek	€ 7.294	€ 6.840	€ 6.647	€ 8.255

Tabel 14: Stelselkosten

Stelseltaken x €1.000	Actuele bg 2022	Real. 2022	Gecoördineerd door
I-Go	21,3	15,5	ODdV: Kosten van het beheer
• Data lab			• In opstart fase
Kennis en portaal	103,5	103,5	OVIJ: Website beheer en ontwikkeling
Ketenhandhaving	107,7	98,8	ODR: Coördinatie ketentoezicht voor Gelderland
Kwaliteit en coördinatie	37,2	20,6	ODdV: Coördinatie stelseltaken
Personeel en organisatie	23,7	13,0	ODA: Personeels advies voor Gelderse diensten en SGC
BSBm	12,0	10,3	ODNV: Borgen van de landelijke handhavings strategie
Complexe vergunningen			ODRN: Kosten worden doorbelast aan partners
Contributie OD-NL	32,3	36,8	CF landelijke verdeelsleutel
Overig	26,6	9,0	Hapinyzer en ORM
Totaal (kosten OD's)	364,4	307,6	

Tabel 15: Specificatie programma's en projecten

Projectkosten	Initieel bg 2022	Actueel bg 2022	Real. 2022	Door te belasten	Realisatie 2021
Wabo Arnhem	30,0	30,0	37,9	37,9	29,4
Wabo Lingewaard	96,1	96,0	79,7	79,7	55
Meetdienst	213,8	214,0	250,8	250,8	210,4
Vergunning milieu odrn	59,8	60,0	97,6	97,6	41,4
Prov. programma's	0,0	45,0	7,3	7,3	143,9
Piket (schoonmaak)	70,2	70,0	65,5	65,5	6,2
rvmk/orm	75,0	105,0			
Mat. Kst gez. Dnst/innovatie	100,0	144,0	89,0		22
Incidentele projecten	186,1	126,0		13,9	77,1
Projecten derden/od's			43,9	43,9	
Projecten partners			74,4	74,4	9,7
Totaal	831,0	890,0	746,1	670,9	595,1

advocaten, marketingkosten en verbetering SAP
- Kosten samenhangend met de herhuisvesting en ICT-transitie € 245.000 voor specialisten ICT voor de transitie, inrichting the cloud en projectmanagement en ontwerpkosten voor herhuisvesting

Onvoorzien: We hebben onvoorzien kosten gemaakt om onze eigen data uit de systemen van De Connectie vrij te maken. Deze ontvlechting is vele malen lastiger gebleken dan vooraf ingeschat.

Stelselkosten

In tabel 14 zijn de kosten opgenomen van taken die gezamenlijk in het Gelders stelsel worden gedaan. Voor vrijwel alle taken geldt dat er minder is uitgegeven dan begroot.

Specificatie programma's en projecten

In tabel 15 zijn de projecten weergegeven die we voor onze partners uitvoeren, waarbij veelal materiele kosten ontstaan. De materiele kosten worden doorbelast aan de partners, en maken veelal onderdeel uit van de werkpakketten en dus de baten uit dienstverlening.

Toelichting tabel 15

- Wabo, de kosten zijn lager dan begroot, met name voor de gemeente Lingewaard. Dat komt omdat leveranciers de facturen nog niet hebben ingediend over de laatste maanden 2022. Die kosten worden meegenomen in de afrekening 2023
- Milieumetingen ten behoeve van de provincie Gelderland, budget is nagenoeg in zijn geheel besteed. Het saldo is verrekend met de provincie via het werkpakket
- Piket (schoonmaakkosten), deze worden vanwege het onvoorspelbare karakter niet begroot. De kosten worden direct aan de betreffende partner doorbelast. Ten opzichte van vorig jaar hebben we veel minder kosten gemaakt voor opruimen en schoonmaken
- Binnen projecten zijn diverse 'out of pocketkosten' doorbelast en tariefverschillen tussen de Gelderse omgevingsdiensten voor de inzet van medewerkers in de pool

L

BALANS PER 31 DECEMBER 2021

Onze jaarrekening 2022 is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2016. We lichten de grondslagen hierna verder toe.





Grondslagen balans

Vaste activa

- Immateriële vaste activa - zijn bij ODRA niet aanwezig
- Materiële vaste activa - de materiële vaste activa met economisch nut zijn geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen bijdragen, die hierop betrekking hebben. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat in aanmerking genomen. Deze worden lineair afgeschreven op basis van de economische levensduur. De investeringen in de inrichting van de ICT-systemen behoren tot de (im)materiële activa
- Financiële vaste activa – zijn bij ODRA niet aanwezig

Vlottende activa

- Voorraden – zijn niet van toepassing bij ODRA.
- Uitzettingen met rentelooptijd korter dan een jaar - hieronder vallen onderhanden werk en dat is gewaardeerd op basis van de gerealiseerde doorlooptijd van het product in relatie tot de gemiddelde doorlooptijd van het betreffende product. Onderhanden werk is gefactureerd aan de klanten, verrekend met het saldo van voorgaand jaar
- Liquide middelen - betreft de BNG rekening - worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De rekening 'Rijksschatkist' is opgenomen onder de uitzettingen minder dan een jaar

Vaste passiva

- Eigen Vermogen - betreft de Algemene Reserve, de Bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten (resultaat)

Voorzieningen

ODRA kent vier voorzieningen:

- Harmonisatie-voorziening - deze is gevormd bij de oprichting van ODRA in 2013 ter dekking van toekomstige kosten van werknemers die door ODRA van de betreffende gemeenten en provincie zijn overgenomen
- Voorzieningen voor kosten van voormalige medewerkers
- Voorzieningen voor (bovenmatig) verlof dat als gevolg van de covid-19 pandemie niet door werknemers kon worden opgenomen en naar verwachting vanaf 2022 wel wordt opgenomen
- Begin 2023 is bekend geworden dat ook een voorziening voor verlofsparen moet worden gevormd. Deze is verdisconteerd met de 'covid-voorziening' bovenmatig verlof

Vlottende Passiva

- Passiva met rentelooptijd korter dan een jaar - zoals de vooruit ontvangen betalingen en hebben betrekking op programma's en projecten die in het boekjaar nog niet volledig zijn afgerond. Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde na aftrek van de gemaakte kosten. De overige schulden en de overlopende passiva, deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde
- Langlopende lening - afgesloten met de BNG ter dekking van de investering in de huisvesting

Tabel 16: Vaste en vlottende activa

Activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vaste activa		
• materiële vaste activa	1.386,5	283,2
• financiële vaste activa		
Vlottende activa		
• liquide middelen	-	205,7
• uitzettingen met rente-typische looptijd <1 jaa	5.081,7	6.881,4
Vooruitbetaalde bedragen	219,8	90,2
Totale activa	6.688	7.460,5

Passiva x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Eigen vermogen		
• algemene reserve	470,2	470,2
• bestemmingsreserves	339,4	480,0
• onverdeeld geraliseerd resultaat	53,3	64,3
Voorzieningen	895,5	661,3
Schulden >1 jaar	625,0	
Totaal vaste passiva	2.383,4	1.675,8
Vlottende passiva		
• netto vlottende schulden	3.599,8	5.383,1
• vooruitontvangen subsidies	516,1	
• overige schulden	188,7	391,6
• overlopende passiva	-	10,0
Totaal vlottende passiva	4.304,6	5.784,7
Totale passiva	6.688,0	7.460,5

**De liquide middelen op de bng-rekening waren op 31 december 2022 negatief (rood stand). Cf. de richtlijnen BBV zijn deze in de netto vlottende schulden opgenomen.*

Tabel 17: Materiële vaste activa

(Im)Materiële vaste activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrij-vingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 01-01-2022
Investeringen in openbare ruimte met economisch nut						
Apparatuur em vervoermiddelen kantoor	23,8	8,4		0,5		15,9
Apparatuur en voertuigen meetdienst	115,3	28,7		35,1		121,7
Infrastuctuur kantoor	455,0	931,0		15,7	460,2	
Meubilair	368,9	395,0		26,1		
ICT-apparatuur	325,4	405,8		85,3		4,9
• implementatie SAP	43,6			21,9		65,5
• implementatie VTH	54,5			20,6		75,1
(Im)Materiële vaste activa	1.386,5	1.768,8	0,0	205,1	460,2	283,2

Toelichting tabel 17

We hanteren de volgende afschrijftermijnen

- Apparatuur voor meetdienst - 5 tot 10 afhankelijk type apparatuur
- Apparatuur ten behoeve van bedrijfsvoering en kantoor - 5 jaar
- Huisvesting infrastructuur - 15 jaar
- Meubilair - 10 jaar, voor bureaustoelen wordt 4 jaar gehanteerd.
- ICT-apparatuur, laptops en audiovisuele schermen - 4 jaar
- Mobiele telefonie - 2 jaar
- Software investeringen - 5 jaar

- We hebben geïnvesteerd in meetapparatuur voor € 24.000 (roetmeter)
- We hebben geïnvesteerd in huisvesting en inrichting (€ 1,36 miljoen), € 460.232 betaald door de verhuurder. Dit bedrag is in de huur verdisconteerd
- We hebben geïnvesteerd in grotendeels refurbished meubilair. Voor bureaustoelen geldt dat deze naar verwachting iets minder robuust zijn dan nieuw; daarom hanteren we een iets kortere afschrijftermijn.
- We hebben geïnvesteerd in ICT - alle medewerkers zijn per 1 juli voorzien van een laptop en telefoon (investering € 294.000). Voor externe inhuur hebben we 'wissellaptops' aangeschaft. Daarnaast is er geïnvesteerd in wifi en telefoonverbindingen en audiovisuele apparatuur in de vergaderzalen (€ 92.000)
- Wagenpark - in 2022 zijn geen nieuwe auto's gekocht. Van de 10 auto's zijn 5 auto's geactiveerd, de andere zijn geleased
- We hebben in juli 2019 de eerste fase van de implementatie van het bedrijfsvoeringsysteem (SAP-by Design) afgerond. Begin 2020 is ook de tweede fase (HRM) operationeel geworden. De projectkosten voor de implementatie (inrichting software) zijn geactiveerd en hebben we in 5 jaar afgeschreven. Het nieuwe VTH-systeem (Open Wave) is 6 januari 2021 live gegaan. Ook voor deze implementatie geldt dat de inrichtingskosten door ons worden geactiveerd, evenals majeure aanpassingen in het systeem.

Tabel 18: Uitzettingen korter dan een jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < jaar x € 1.000	Stand 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Stand 31-12-2021
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.651,3		5.599,4
Vorderingen op openbare lichamen	2.315,1		612,2
Overige vorderingen	115,3		760,0
OHW*			pm*
Totaal uitzettingen	5.081,7	0,0	6.971,6

** Ohw '22; is € 47.106 in mindering gebracht op de facturen aan partners.*

Toelichting tabel 18

In tabel 18 hebben we een onderscheid gemaakt tussen de 'uitzettingen korter dan een jaar' en de vorderingen. De uitzettingen betreffen de middelen die zijn ondergebracht in de Rijksschatkist. Er is een saldo van € 2,65 miljoen beschikbaar op 31 december 2022. De nog te betalen kosten zijn op balansdatum eveneens hoog, zoals crediteuren en belastingen (btw).

Met ingang van 2020 is de bekostigingsmethode veranderd naar een 'beheerste' vorm outputfinanciering. Dit houdt in dat onze producten worden afgerekend met een vaste productprijs nadat ze zijn afgerond. Voor producten die nog niet gereed zijn, geldt dat deze door ons zijn gefactureerd aan de klanten, waarbij tevens de producten die uit 2021 onderhanden waren, zijn verdisconteerd. Het betreft een bedrag van € 592.900 met aftrek van de € 636.800 van vorig jaar. In 2023 zal dezelfde werkwijze worden gevolgd.

Tabel 19: Liquide middelen

Liquide middelen x € 1.000	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2021
BNG betaalrekening	-94,5	205,7
Liquide middelen	-94,5	205,7

Toelichting tabel 19

We maken gebruik van twee bankrekeningen - BNG en een rekening-courant bij het Rijk (schatkistbankieren SKB). Voor de liquiditeitspositie wordt de BNG-rekening weergegeven. De schatkist is opgenomen bij de 'uitzettingen'. De negatieve waarde is vlak na balansdatum aangevuld vanuit de schatkist.
Omdat het saldo negatief was per 31 dec 2022, is het in de balans opgenomen onder de vlottende passiva. Het negatieve saldo heeft nauwelijks effect op de kaspositie of exploitatie. We hebben een lopend krediet bij de BNG van € 1,0 miljoen.

Tabel 20: Benutting drempelbedrag

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x €1.000): Verslagjaar 2021		2022 1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(1)	Afgesproken Drempelbedrag*	1.750	1.750	1.750	1.750
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	577	717	659	632
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.173	1.033	1.091	1.118
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal 2022	21.257			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan €500 miljoen	21.257			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat	0			
(4d)	Drempelbedrag ODRA (richtlijn)	1.750 (1.000)	1.750 (1.000)	1.750 (1.000)	1.750 (1.000)
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(5a)	Som van per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	51.938	65.274	60.604	58.125
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	577	717	659	632

Toelichting tabel 20

Standaard is een drempelbedrag van €1,0 miljoen. We hebben echter een specifieke afspraak (25-9-2013) met het Ministerie van Financiën. Daarin is vastgelegd dat de limiet €1,75 miljoen is.

Vaste passiva

Reserves

Het resultaat van 2021 (€ 64.300) is toegevoegd aan het bestemmingsfonds Omzetting mba's. Dit zijn verplichte activiteiten, die in 2022 (en 2023) worden uitgevoerd in het kader van de Omgevingswet.

Toelichting tabel 21

In de reserves muteren we (vóór resultaat) per saldo € 204.800, waaronder de besteding van het batig resultaat 2021, dat door het bestuur is toegevoegd aan het bestemmingsfonds voor de Omzetting mba's.

- Mba's - van dit fonds is nog € 11.000 over ter dekking van de laatste activiteiten in 2023
- Het in 2019 gevormde fonds voor de Omgevingswet is geheel besteed, zowel aan kosten voor gevolgde opleidingen als aan (interne) opleidingsuren
- Innovatie - kosten voor 'Rijker verantwoorden', drones en voorbereidingen op SPUK zijn deels gedekt uit het innovatiefonds
- Nota bene. De genoemde activiteiten zijn in katern 1 inhoudelijk toegelicht. Nadere specificatie is ook opgenomen in de bijlage 'gezamenlijke diensten'.

Tabel 21: Reserves

Reserves x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Rente-toerekening	Onttrekkingen 2022	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	470,2					470,2
BR Provincietaken	91,8					91,8
BR Bureau milieumetingen	191,1					191,1
BR Innovatie	45,6				47,9	93,5
BR Opleidingen Omg wet	0,0				103,6	103,6
BR omzetting mba's	11,0		64,3		53,3	0,0
Resultaat	53,3	53,3				0,0
• voorstel aan bestemming MBA	0,0		-64,3			64,3
Reserves	863,0	53,3	0,0	0,0	204,8	1.014,4

In onderstaande fondsen hebben geen mutaties plaatsgevonden:

- Bestemmingsreserve provincie taken - is in 2013 (bij de oprichting van ODRA) ingesteld voor niet voorzienbare werkzaamheden voor Provincie Gelderland, die niet via de reguliere begroting gedekt kunnen worden. Er zijn afgelopen jaren geen activiteiten geweest die voor dekking uit dit fonds in aanmerking kwamen. Er is nog geen invulling voor dit fonds afgesproken met de provincie
- Bestemmingsreserve Bureau milieumetingen - is ingesteld ten behoeve van de dekking van kosten uit (vervanging) investeringen van de apparatuur voor Bureau milieumetingen (nu: team meten & advies).

Batig saldo

Wij stellen voor om het positieve resultaat van € 53.300 toe te voegen aan de algemene reserve. Deze wordt dan met € 23.000 overschreden. Het is aan het Algemeen Bestuur om hierover te beslissen. Na accordering van dit voorstel door AB zal dit na balansdatum worden verwerkt.

Tabel 22: Voorzieningen en langlopende schuld

Voorzieningen x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2021
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	381,4		10,7	392,1
Verlof sparen/Bovenmatig verlof	483,1	483,1	158,3	158,3
Personele kosten	31,0	25,9	82,1	87,2
Frictie	0,0		23,7	23,7
Voorzieningen	895,5	509,0	274,8	661,3
Langlopende schuld BNG	625,0	625,0	-	0,0

Toelichting op tabel 22

De voorzieningen voor toekomstige verplichtingen zijn in 2022 met € 76.000 toegenomen:

- *Voorziening 'harmonisatietoelagen'* - is bij de oprichting van ODRA ingesteld om garantie toelagen die overgekomen medewerkers ontvangen, tot hun uitdiensttreding te dekken. Daar is nog € 381.000 nodig lopend tot 2041. Bij de berekening hebben we de CBP-index voor komende jaren gehanteerd en is de nieuwe pensioenleeftijd meegenomen. De vrijval van € 10.700 is daardoor lager dan gemiddeld in voorgaande jaren
- *Voorziening 'personele kosten'* - hebben we zowel onttrokken als gedoteerd ter dekking van de kosten van voormalige medewerkers waaruit mobiliteit en detacheringskosten kunnen worden betaald
- *Reserve 'bovenmatig verlof'* - in 2020-2021 gevormd voor niet opgenomen verlofuren als gevolg van de covid-19 pandemie. Deze reserve is in 2021 verder aangevuld, omdat wederom medewerkers minder verlof konden/wilden opnemen. Deze valt vrij, het is verdisconteerd met het verlofsparen
- *Verlofsparen* - de cao is de mogelijkheid opgenomen om het bovenwettelijk verlof om te zetten in verlofsparen. Voorheen moest het wettelijk verlof worden opgenomen binnen 5 jaar, vanaf dit jaar geldt dat het verlof geen vervaldatum meer kent (wel een maximum van 3.600 uur) en gebruikt kan worden voor sabbatical of eerder met pensioen. De commissie BBV heeft in december 2022 nadere toelichting gepubliceerd en aangegeven dat vanwege "de niet gelijkmatige opbouw en afbouw het bovenwettelijke verlof" er geen gelijkmatige kostenpatronen ontstaan, en dus een voorziening moet worden gevormd van het totaal aan bovenwettelijk verlof per balansdatum. Het gaat bij ons om 8.350 uur (4,5 fte) met gemiddelde loonkosten van € 57,81 per uur
- *Contract met De Connectie* is opgezegd - een voorziening voor restwaardes van niet meer bruikbare apparatuur. In de afrekening met de Connectie is dit gebruikt

Langlopende schulden

- Bij de BNG is een lening afgesloten voor de financiering van de infrastructuur. Per 1 juli'22; looptijd 15 jaar lineair. De eerste aflossing is per 1 juli 2023. Het kortlopende deel (< jaar) is per 31 dec 2022 € 20.833

Vlottende passiva (met looptijd korter dan jaar)

Toelichting op tabel 23

Eind 2022 zijn diverse subsidies binnengekomen voor projecten die begin 2023 starten.

- *Subsidies voor bodemtaken* - worden in 2023 aangewend (samen met andere te verwachten subsidies) voor de 'warme overdracht'

Tabel 23: Vooruit ontvangen bedragen

Vooruitontvangen betalingen x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2021
Opleidingen circulaire economie	0,0		10,0	10,0
Subsidies bodemtaken	30,0	30,0		
SPUK subsidie energie	311,2	311,2		
SPUK subsidie IBP	174,9	174,9		
Vooruitontvangen betalingen	516,1	516,1	10,0	10,0

van de bodemtaken van provincie naar gemeenten (is onderdeel Omgevingswet)

- *SPUK-THE* - toezicht en handhaving op energie-besparingsplicht, het ontvangen bedrag is een eerste voorschot op het totale project dat tot 2026 loopt. Er is een beschikking afgegeven voor een totaalbedrag van € 1.565.897
- *SPUK-IBP* - kwaliteitsprogramma vanuit de OD NL en Ministerie van I&W, voortvloeiend uit de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen. Het ontvangen bedrag is een voorschot. In totaal is tot eind 2023 een bedrag van € 525.000 toegezegd

De verantwoording van de SPUK-subsidies loopt via de Sisa-richtlijnen en maken onderdeel uit van de jaarrekening (inhoudelijk zijn de projecten in katern 1 toegelicht).

Toelichting op tabel 25 en 26

Onze schuldenpositie is aan het einde van het boekjaar altijd relatief groot. Leveranciersfacturen en afdracht belastingen en premies worden toegerekend aan het boekjaar, maar betaald in de eerste maand van het nieuwe jaar.
Voor de BTW- afdracht geldt dat het opgenomen bedrag in de tabel de verschuldigde belasting is over het vierde kwartaal 2022. Bij opstellen van jaarrekening is geconstateerd dat in de aangiften 2020 fouten zijn gemaakt, die leiden tot een aanvullende aangifte bij de belastingdienst.
De post 'afrekening voorschot' partners; bij een aantal partners is er minder gerealiseerd dan het afgesproken werkpakket, op basis waarvan de voorschotten waren gebaseerd. Derhalve ontvangen zij geld terug.
Onder de post 'crediteuren privaat' zijn verschuldigde bedragen aan de personeelsvereniging en nog te betalen vergoedingen aan private personen opgenomen.

Tabel 24: SPUK verantwoordingstabellen

Beschikkings-nummer		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SPUK-IBP	Specifieke uitkering	Ontvangen gelden (voorschot)	Besteding in 2022	Cumulatieve bestedingen t/m 2022	Eindverantwoording (ja/nee)
IenW E93 IENW/BSK-2022/ 298276	Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH	€ 174.863	Aard controle R Indicator E93/01 € -	Aard controle n.v.t. Indicator E93/02 € -	Aard controle n.v.t. Indicator E93/03 Nee

Beschikkings-nummer		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SPUK-energie	Specifieke uitkering	Ontvangen gelden (voorschot)	Besteding in 2022	Cumulatieve bestedingen t/m 2022	Voldaan aan artkel 6, tweede lid van de regeling (ja/nee)	Voldaan aan artkel 6, zesde lid van de regeling (ja/nee)	Eindverantwoor-ding (ja/nee)
EZKF21 THE-22-03351958	Eenmalig specifieke uitkering ten behoeve van extra onder-steuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	€ 311.249	Aard controle R Indicator F21/01 € -	Aard controle n.v.t. Indicator F21/02 € -	Aard controle R Indicator F21/03 nee	Aard controle D2 Indicator F21/04 ja	Aard controle R Indicator F21/05 nee

Tabel 25: Schulden korter dan 1 jaar

Schulden < jaar x €1.000	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Te betalen lonen, loonbelasting	977,8	1.128,5
Premies IP/OP/NP/FPU	186,4	352,8
Crediteuren	1.079,2	2.367,1
Crediteuren privaat	12,0	20,1
Te betalen BTW	111,5	
Afrekening voorschot partners	896,5	
BNG-liquiditeit	94,5	
Divers	242,1	13,1
Overige schulden	3.599,8	3.881,6

Tabel 26: Overlopende passiva

Overlopende passiva (nog te betalen) x €1.000	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Facturen leveranciers	168,5	1.501,5
CAO 2021 nabetalingen	16,0	231,0
Afrekeningen met klanten	4,2	160,6
Overlopende passiva	188,7	1.893,1

Tabel 27: Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Overzicht niet uit de balans blijkende verplichtingen x € 1.000	Onderwerp	Looptijd eindigt	Contractw. 2022	Contractw. p/jaar>2023	Toelichting
Leasecontracten vervoersmiddelen					
• Ambting car expert	3 maal Kia Picanto lease	1-4-2021	9,6	9,4	3 jarig contract; daarna verlengd
• Ambting car expert	1 maal Kia Picanto lease	1-4-2022	3,2	3,1	3 jarig contract
• BK mobility	Peugeot e-Bus	1-2-2026	10,8		5 jarig contract
ICT licenties en beheer					
• T2en	Licenties SAP / SAC en helpdesk	1-1-2025	90,0	123,6	optie tot verlenging met 5 jaar
• REM automatisering	Licenties Open Wave	1-1-2026	54,0	54,0	optie tot verlenging met 5 jaar
• Rubicon	Cloud-beheer	1-6-2024	17,3	17,3	
• telefoon / wifi	Wilroff Rijtsema	1-7-2026		26,3	onderhoudscontract
Huisvesting					
• Eusebius B5	Huurcontract & services	1-2-2042	81,9	387,7	
Facilitair					
• Provincie Gelderland	Huur en services pand Markt	1-1-2022	14,8	14,5	contract wordt (stilzwijgend) jaarlijks verlengd
• Hommerson	Schoonmaak	1-1-2024	12,0	24,5	verlening
• Ten Brinke	Beplanting	1-7-2027	17,5	8,0	lease contract 5 jaar
Personeel					
• Care2Work	Verzuimbegeleiding en arbo	1-4-2020	12,3	12,1	jaarlijks opzegbaar
• Medewerkers ODRA	Thuiswerkplek vergoeding	1-5-2026	34,0		voor 5 jaar tot €1.000 p/medewerker
Primaire proces					
Stantec	Milieur controles	1-4-2025	150,0	150,0	ingegaan per april 2021
Totaal			507,4	830,5	

Toelichting op tabel 27

We hebben doorlopende verplichtingen die niet uit de balans op te maken zijn. Dat zijn bijvoorbeeld doorlopende contracten met een looptijd langer dan één jaar, die mogelijk tot frictie/afkoop leiden bij tussentijdse beëindiging.

In 2022 is een aantal langlopende verplichtingen beëindigd vanwege de verhuizing. Het betreft:
- Huurcontract met de gemeente Arnhem
- Facilitaire en ICT-diensten met De Connectie
- ICT-contracten gekoppeld aan diensten van De Connectie

Diverse verplichtingen

- Opgebouwd (IKB) is niet gekapitaliseerd. Dit is geen verplichting in het BBV vanuit de aanname dat deze jaarlijks gelijk zijn. Wij rekenen de opgebouwde IKB aan het eind van het jaar af
- Reguliere verlofsaldi hoeven volgens de BBV niet gekapitaliseerd te worden. Er wordt uitgegaan van gelijke opnamen in de jaren. Omdat 2020 en 2021 bijzondere jaren waren vanwege de covid-19 pandemie, zijn de 'bovenmatige niet opgenomen verlof uren 2021' wel als verplichting opgenomen

De (nieuwe) verplichting om bovenwettelijk verlof wel als voorziening op te nemen is verwerkt in de balans
- Alle medewerkers in vaste dienst hebben een trekkingsrecht van maximaal €1.000 voor vijf jaar ter besteding aan een Arbo-geschikte thuiswerkplek. De feitelijk afgeroepen vergoeding is in de exploitatie opgenomen bij de algemene personeelskosten. De reservering staat (gesaldeerd) op de balans en bedraagt € 79.600
- Afspraken rond het generatiepact zijn niet gewaardeerd in de jaarrekening

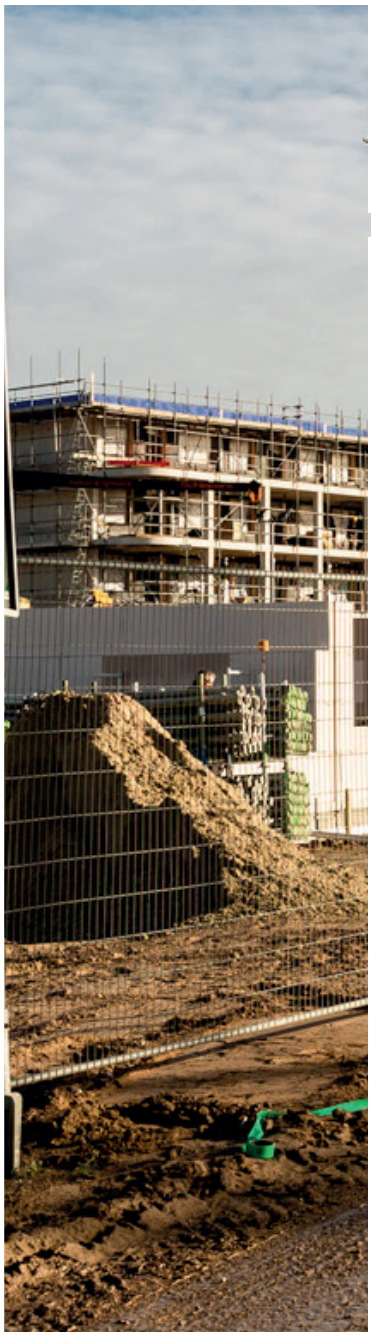
Gebeurtenissen met gevolgen voor 2022 en later

- We hebben geen juridische claims, garantstellingen en borgstellingen lopen
- We hebben eind december 2021 de huurovereenkomst met de gemeente Arnhem en de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met De Connectie opgezegd. In een finale 'kwijtingsbrief' van december 2022 zijn alle lopende verplichtingen (frictiekosten en transitiekosten) afgewikkeld
- Er wordt een suppletie-aangifte omzetbelasting ingediend, die nog betrekking heeft of onvolledige aangifte in 2020. Op de vordering die ODRA denkt te hebben op de belastingdienst is nog geen beschikking binnengekomen
- Verder zijn geen andere relevante gebeurtenissen na balansdatum

M

FINANCIËLE WEERBAARHEID EN RISICO'S

Wij brengen ons bestuur aan de hand van een dashboard periodiek op de hoogte van de stand van zaken in onze bedrijfsvoering en staan dan stil bij de operationele risico's, financiën en ons weerstandsvermogen. De financiële positie ultimo 2022 geeft aanleiding om in 2023 een evaluatie op de vermogenspositie voor te stellen aan het bestuur.





In de tabellen wordt de financiële positie verder geduid:

- *Weerstandsvermogen* - Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate wij in staat zijn financiële tegenvallers in de toekomst op te vangen. In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) is bepaald welke vermogensbestanddelen wij kunnen aanhouden. Deze bestaan uit een algemene reserve en bestemmingsreserves.
  De algemene reserve is gemaximeerd tot € 500.000, dat is maximaal 2,3% van de omzet in 2022. Daarnaast kunnen we bestemmingsreserves aanhouden voor kosten die we in de toekomst verwachten.

Tabel 28: Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen x € 1.000	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022	Resultaat bestemming	% omzet	Begroot 2022
Algemene Reserve	470,2	470,2	29,8	2,3%	483,0
• resultaat boekjaar	64,3	53,3			
• te bestemmen door bestuur (na balansdatum)			23,5		
Bestemmingsreserves					
• provincietaken	91,8	91,8			92,0
• milieu metingen	191,1	191,1			
• innovatie	93,5	102,6			
• opleidingen omgevingswet	103,6	0,0			
• mba's	0,0	11,0			
Totaal	1.014,4	920,0	53,3	0,2%	699,0
Totale baten (omzet)	19.489,7	22.023,9			21.257,4
• percentage omzet ex resultaat	5,2%	3,7%			3,3%

Toelichting op tabel 28

Het weerstandsvermogen (zonder resultaatbestemming) is als percentage van de omzet gedaald met 1,5% ten opzichte van 2021. Wij achten het weerstandsvermogen van ruim € 0,8 miljoen onvoldoende om de huidige risico's en latente verplichtingen (in het kader van bestemmingsfondsen) af te dekken.

In 2023 zullen voorstellen ontwikkeld worden met betrekking tot het vermogen. Inhoud en omvang bepaalt het Algemeen Bestuur.

Risico's

1. Exploitatiesaldo

Een saldo in de exploitatie kan ontstaan door niet realiseren van begrote inkomsten, tegenvallende kosten of kosten voor onvoorziene gebeurtenissen. Nieuw in deze categorie is ook de structurele krappe arbeidsmarkt, waardoor niet aan verplichtingen jegens klanten kan worden voldaan, en er omzetmarge wordt misgelopen.
Prognoses - in 2022 is geconstateerd dat bij het maken van prognoses de marges, die door bovenstaande onzekerheden ontstaan, kunnen oplopen tot 2% á 3% van de omzet. Gemiddeld € 500.000.
Outputfinanciering - uit een voorlopige analyse over 2022 blijkt dat het gemiddelde prijs van een product uitkomt op € 654,- (begroot € 712). Er worden meer 'goedkopere producten dan duurdere geleverd'. Er is een disbalans in aantallen, maar ook in bestede tijd per product. Bij een aantal producten is het 'kengetal' (de gemiddelde tijdsbesteding) nog niet stabiel. Voor de zomer 2023 wordt een gedetailleerd onderzoek gedaan naar de kostprijzen ten behoeve van de volgende begrotingscyclus.

2. Taakuitvoering

We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de taakuitvoering en bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imagoprobleem. We zijn verzekerd voor schadeclaims tot een bedrag van maximaal twee keer €2,5 miljoen per jaar. Met een eigen risico. In 2022 zijn er geen substantiële claims binnen gekomen waarvoor de verzekering is ingezet.

3. Frictiekosten

Ondanks de groei van afgelopen jaren, de krappe arbeidsmarkt en organisatorische turbulentie, is in 2022 weinig frictie ontstaan met financiële consequenties. Partners hebben in 2022 vooral meer taken bij ons neergelegd. Er zijn geen partners die taken weer terug in eigen beheer hebben genomen. Binnen het Gelders Stelsel zijn enkele taken verschoven, maar allen budgetneutraal.

4. Niet voldoen aan wet- en regelgeving

Dat wij niet voldoen aan algemene wet- en regelgeving, zoals belastingwetten, privacy, Europese -en nationale verordeningen is een risico, maar dat is in 2022 beperkt gebleven, omdat bijvoorbeeld geen wijzigingen zijn doorgevoerd in de belastingplicht (omgevingsdiensten zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting).

5. Liquiditeit

Ons werkkapitaal wordt gevormd door vermogen, beschikbare voorzieningen en voorschotten die partners betalen voor onze dienstverlening. Bij uitblijven van betalingen van de voorschotten lopen wij een risico dat we salarissen, loonheffing, premies, BTW en crediteuren te laat betalen. We hebben aan het eind van elk kwartaal een saldo van minimaal twee miljoen euro nodig. We dekken een groot deel van de liquiditeitsbehoefte uit de voorschotten van onze partners, en zijn daarbij afhankelijk van hun betalingsdiscipline. Die is in 2022 sterk verbeterd ten opzichte van 2021.

Tabel 29: Financiële kengetallen

Kengetallen	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2021
Netto schuldquote	3,0%	7,1%
Netto schuldquote gecorr. voor	0,0%	7,1%
Solvbiliteitsrisico	7,0%	6,3%
Structurele exploitatieruimte	pm	pm
Liquiditeit	334,2%	135,2%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

Toelichting op tabel 29

Met bovenstaande kengetallen geven we inzicht in de structurele evenwichtigheid en duurzaamheid van onze begroting.

- De netto schuld quotes geven inzicht in het niveau van onze schuldenlast ten opzichte van de baten middelen. In de toelichting op de balans zijn de schulden en eigen vermogen gespecificeerd. De schuldquote is lager dan in 2021. Feitelijk financieren we de lopende verplichtingen met eigen middelen.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen versus het balanstotaal. Het percentage is licht gestegen naar 7,0%.
- Voor de beoordeling van het structurele- en reële evenwicht van de begroting maken wij het onderscheid tussen structurele- en incidentele lasten. We hebben geen toezeggingen op een meerjarige omzet, ondanks het aanwezig zijn van wettelijke verplichte basis-milieutaken.
- Grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn bij ODRA niet van toepassing.

Financiering, treasury, bankieren

In ons Treasurystatuut van eind 2016 hebben we de doelstellingen geformuleerd naar de verschillende deelgebieden van treasury: rente risicobeheer, financiën en kasbeheer.

- *Ons financieringsvraagstuk* - in 2022 zijn we een lening aangegaan ter dekking van de investeringen in de huisvesting. Gaat om een 15-jarige lening van € 625.000. De afschrijving van de investeringen loopt hiermee gelijk. De investeringen in ICT worden gefinancierd uit onze liquiditeit. Dit gezien de relatief korte looptijd.
- *Investeringen in apparatuur meetdienst* - worden eventueel gedekt met het bestemmingsfonds.
- *We zijn sinds eind 2013 verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren* - alle banktegoeden boven drempelwaarde van €1,75 miljoen, die wij met het Ministerie van Financiën hebben afgesproken, worden verplicht gestort op een rekening-courant bij het Ministerie. De overige liquiditeit is onze rekening-courant tegoeden en die hebben we ondergebracht bij de BNG.
  In de financieringsovereenkomst (juni 2020) met de BNG is een kredietlimiet afgesproken van maximaal één miljoen euro. Sinds oktober 2022 wordt er (weer) rente vergoed over de tegoeden.
- *Kasgeldlimiet Fido* - in de wet Financiering decentrale overheden (Fido) is een kasgeldlimiet gesteld aan het maximumbedrag waarop wij onze financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd minder dan 1 jaar) mogen financieren. Voor ons is de norm 8,2% van het begrotingstotaal. Wij komen hier niet boven.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 13 april 2023.

De voorzitter,
Joa Maouche

De secretaris,
Ruben Vlaander

Bijlagen



Bijlage 1: Specificatie producten en diensten

Productnaam	Geactualiseerde bg 2022				Realisatie 2022					Realisatie 2021	
	Taakveld	Kengetal	Aantallen	Baten x € 1.000		Aantallen	% prod.		Baten	% bg	Aantallen	Baten
Programma 1. Vergunningverlening												
Intrekken omgevingsvergunning mba	Milieu	13	8	€ 9,6		6	0%		€ 7,2	75%		
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	40	€ 14,7		26	0%		€ 9,6	65%		
Maatwerk milieu	Milieu	14	59	€ 76,0		56	0%		€ 72,1	95%		
Meldingen beh. Besluit bouw en leefomg.	Bouw	1	1.383	€ 127,2		1.469	13%		€ 135,1	106%		
Meldingen mba	Milieu	10	451	€ 414,9		394	3%		€ 362,5	87%		
Meldingen mba-rio	Milieu					0	0%		€ -			
Omgevingsverg. BRIKS cat 1 / gevolgklasse 1	Bouw	9	1.368	€ 1.132,7		1.490	13%		€ 1.291,5	114%		
Omgevingsverg. BRIKS cat 2 / gevolgklasse 2	Bouw	23	484	€ 1.024,1		492	4%		€ 1.053,8	103%		
Omgevingsverg. milieubelastende act.	Milieu	22	55	€ 111,3		33	0%		€ 66,8	60%		
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	172	€ 174,1		183	3%		€ 185,2	106%		
Subtotaal vergunningen		8,3	4.020	€ 3.084,7		4.149	37%		€ 3.183,8	103%	4.036	€ 3.325,1
aandeel bouw		81%	3.275	€ 2.298,8	84%	3.477		78%	€ 2.490,0		3.482	€ 2.483,7
aandeel milieu & algemeen		19%	745	€ 785,9	7%	278		10%	€ 331,3		554	€ 841,3
Programma 2. Toezicht en Handhaving												
Controle asbest/sloop	Bouw	9	229	€ 189,6		230	2%		190	100%		
Controle BRIKS/gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	229	€ 484,6		202	2%		427	88%		
Controle BRIKS/gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	93	€ 410,7		64	1%		283	69%		
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	1.107	€ 814,8		1.379	12%		1.015	125%		
Controle BRIKS categorie 1 - RIT	Bouw			€ -		12	0%		9	0%		
Handhavingscontrole	Milieu	10	98	€ 90,2		116	1%		107	118%		
Handhavingscontrole - RIO	Milieu	6	609	€ 336,2		0	0%		0	0%		
Hercontrole milieu	Milieu			€ -		429	4%		237	0%		
Hercontrole milieu - RIO	Milieu			€ -		3	0%		2	0%		
Klachtbehandeling	Milieu	2	1.882	€ 346,3		2.907	26%		535	154%		
Prev. controle mba - RIT	Milieu	9	1.620	€ 1.341,4		0	0%		0	0%		
Prev. milieutoezicht	Milieu			€ -		1.548	14%		1.282	0%		
Prev. milieutoezicht - RIO	Milieu			€ -		4	0%		3	0%		
Projectcontrole - WNB	Milieu			€ -		45	0%		33	0%		
Rapp. verpl. overig	Milieu	4	290	€ 106,7		176	2%		65	61%		
Toez. vuurwerkev.	Milieu	12	115	€ 127,0		100	1%		110	87%		
Subtotaal Toezicht en handhaving		7,4	6.272	€ 4.247,3		7.215	63%		€ 4.297.7	101%	7.885	€ 5.875
aandeel bouw		26%	1.658	€ 1.899,6	26%	1.887		45%	€ 1.924,3		1.936	€ 1.984,7
aandeel milieu & algemeen		74%	4.614	€ 2.347,7	74%	5.328		55%	€ 2.373,4		5.949	€ 3.890,1
Totaal producten		verhouding	10.292	€ 7.331,9		11.364		**	€ 7.481,5	110%	11.921	€ 9.199,9
aandeel bouw		57%	4.933	€ 4.198,4	47%	5.364			€ 4.414,3		5.418	€ 4.468,4
aandeel milieu & algemeen		43%	5.359	€ 3.133,5	49%	5.606			€ 2.704,7		6.503	€ 4.731,4

** De realisatie is gebaseerd op de PDC 2021. De actuele begroting is gebaseerd op de PDC 2022/2023. Conversie 2021 op productniveau is niet gemaakt.*
*** Betreft realisatie exclusief verrekening OHW ad € 47,1 + materiele kosten ad € 3,6*



Bijlage 1b: Specificatie diensten

Taakveld	Tarief € 92,00 Taakveld	Geactualiseerd bg '22 Aantal uren	Baten	Realisatie '22 Aantal uren	Baten	% bg	Realistie 2021* Aantal	Bedrag
Programma; Vergunningen								
Advies omgevingskwaliteit	Bouw							
Advies omgevingsverg. en meldingen	Milieu	292	€ 27	681	€ 63	233%		
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	2.633	€ 242	4.456	€ 410	24%		
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.315	€ 121	645	€ 59	339%		
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.290	€ 211	1.499	€ 138	65%		
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.204	€ 203	5.180	€ 476	235%		
Omgevingsverg. BRIKS cat 3	Bouw	2.320	€ 213	1.945	€ 179	84%		
Omgevingsvergunning compl. Bedrijven	Milieu	2.684	€ 247	2.051	€ 189	76%		
Subtotaal vergunningen		**13.738**	**€ 1.264**	**16.457**	**€ 1.513**	120%	**10.528**	**€ 969**
aandeel bouw		53% 7.243	€ 666	48% 7.900	€ 726		41% 4.264	€ 392
aandeel milieu & algemeen		47% 6.495	€ 598	52% 8.557	€ 787		59% 6.263	€ 576
Programma 2. Toezicht en Handhaving								
Adviesrapport leefomgevings - GUO	Algemeen			0	€ -	0%		
Bestuursdwang uitvoeren	Bouw	250	€ 23	32	€ 3	12%		
Contr. best. bouw en RO	Milieu	4.312	€ 397	4.194	€ 385	97%		
Controle bodemsanering	Milieu			6.210	€ 571	0%		
Controle complex bedrijf	Milieu	5.808	€ 534	11.631	€ 1.070	200%		
Contr. grav. i/bodem o/IW	Milieu	9.649	€ 888	4.729	€ 435	49%		
Contr. grav. i/bodem o/IW - A15	Milieu	2.619	€ 241	15	€ 1	1%		
Handh. besl. nemen	Algemeen	10.316	€ 949	10.776	€ 991	104%		
Jur. exp. handhaving	Algemeen	4.990	€ 459	5.479	€ 504	110%		
Projectcontrole - ENE	Milieu	2.504	€ 230	3.454	€ 318	138%		
Rapp. beh. meld. ong. voorv.	Milieu	1.464	€ 135	602	€ 55	41%		
Rapp. verpl. EPRTR	Algemeen	1.101	€ 101	1.205	€ 111	109%		
Transportcontrole	Milieu	250	€ 23	191	€ 18	76%		
Diensten PCH	Algemeen	7.132	€ 656	8.351	€ 767	0%		
Subtotaal Toezicht en handhaving		**50.395**	**€ 4.636**	**56.869**	**€ 5.229**	113%	**9.031**	**€ 831**
aandeel bouw		9% 4.312	€ 397	7% 4.194	€ 385		28% 2.507	€ 231
aandeel milieu & algemeen		46.083	€ 4.240	52.675	€ 4.843		6.524	€ 600
Programma 3. Advies								
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	9.642	€ 887	10.151	€ 934	105%		
Adviesrapport leefomgeving - A15	Milieu		€ -	4	€ 0	0%		
Adviesrapport leefomgeving - GUO	Milieu		€ -	1.056	€ 97	0%		
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	465	€ 43	805	€ 74	173%		
Beoordeling saneringsevaluatie	Bouw	2.380	€ 219	3.950	€ 363	166%		
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	8.255	€ 759	7.116	€ 654	86%		
Meten luchtkwaliteit langs wegen	Milieu	2.168	€ 199	-2	€ -	0%		
Meetadvies lucht				1.481	€ 136			
divers				119	€ -			
Subtotaal advies		**22.910**	**€ 2.108**	**24.680**	**€ 2.259**	107%	**19.177**	**€ 1.764**
aandeel bouw		10% 2.380	€ 219	16% 3.950	€ 363		0	€ -
aandeel milieu & algemeen		90% 20.530	€ 1.889	84% 20.730	€ 1.896		14.253	€ 1.311
Programma 4. Stelseltaken								
Subtotaal stelseltaken		**0**	**€ -**	**0**	**€ -**		**5.066**	**€ 466**
aandeel bouw		0	€ -	0	€ -		0	€ -
aandeel milieu & algemeen		0	€ -	0	€ -		5.066	€ 466
Programma 5. Algemeen en Projecten								
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	2.745	€ 253	2.234	€ 205	81%		
Detachering	Algemeen	1.556	€ 143	1.829	€ 181	126%		
Externe communicatie	Algemeen			1.050	€ 96	0%		
Faciliteren part. traject	Milieu	1.876	€ 173	593	€ 54	32%		
Inzet toezichthouders	Milieu			433	€ 40	0%		
Kennisontwikkeling	Algemeen			3.756	€ 345	0%		
Omgevingsscans	Milieu			953	€ 88	0%		
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	1.046	€ 96	373	€ 34	36%		
Programma- en projectmanagement	Algemeen	16.443	€ 1.513	9.563	€ 918	61%		
Programma- en projectmedewerking	Algemeen	15.350	€ 1.412	13.773	€ 1.191	84%		
Subtotaal projecten		**39.015**	**€ 3.589**	**34.557**	**€ 3.153**	88%	**21.079**	**€ 1.963**
aandeel bouw		0		0			0	
aandeel milieu & algemeen		100% 39.015	€ 3.589	100% 34.557	€ 3.153		100% 21.079	€ 1.963
Totaal diensten (in uren)		**126.058**	**€ 11.597**	**132.563**	**€ 12.154**		**64.881**	**€ 5.993**
aandeel bouw		11% 13.935	€ 1.282	12% 16.044	€ 1.475		10% 6.771	€ 623
aandeel milieu & algemeen		89% 112.123	€ 10.315	88% 116.519	€ 10.679		74% 46.312	€ 4.453

** De realisatie is gebaseerd op de PDC 2021. De actuele begroting is gebaseerd op de PDC 2022/2023. Conversie 2021 voor diensten is niet gemaakt.*
*** Hierin ook opgenomen en uren tbv projecten afgerekend via balans*

Bijlage 2: Specificatie per partner

Begroting per klant (groep)

Baten per klant x € 1.000	Producten aantal x tarief	Diensten uren x tarief	Collectieve diensten	Overige baten	Totaal	% Bouw	Begroot 2022 aantal producten	Begroot 2022 aantal diensten
Arnhem	€ 3.227	€ 1.819	€ 588	€ 35	€ 5.669	50%	4.436	19.776
Doesburg	€ 65	€ 50	€ 30	€ -	€ 146	8%	95	544
Duiven	€ 193	€ 161	€ 43	€ -	€ 397	4%	262	1.753
Lingewaard	€ 1.521	€ 1.406	€ 217	€ 117	€ 3.261	41%	2.045	15.283
Overbetuwe	€ 495	€ 376	€ 109	€ 14	€ 994	6%	698	4.092
Provincie regulier	€ 310	€ 611	€ 85	€ 214	€ 1.220		313	6.640
Provincie Bodemtaken	€ -	€ 550	€ -	€ -	€ 550	33%		5.975
Provincie Complexe Handhaving	€ -	€ 3.359	€ 128	€ 45	€ 3.533	1%		36.514
Provincie Aandachtsbedrijven	€ -	€ 1.136	€ -	€ 42	€ 1.178			12.348
Renkum	€ 825	€ 412	€ 151	€ -	€ 1.388	51%	1.090	4.481
Rheden	€ 286	€ 143	€ 103	€ 7	€ 538	11%	714	1.555
Rozendaal	€ 10	€ 4	€ 16	€ -	€ 31	11%	19	46
Westervoort	€ 46	€ 30	€ 30	€ -	€ 106	2%	64	326
Zevenaar	€ 324	€ 289	€ 88	€ 14	€ 715	7%	487	3.144
Subtotaal Partners	€ 7.302	€ 10.348	€ 1.590	€ 487	€ 19.726	27%	10.223	112.477
% van de omzet	37%	52%	8%	2%				
Subtaal OD's	€ 30	€ 332	€ 55	€ -	€ 417	27%	64	3.610
Subtotaal derden	€ 0	€ 318	€ 7	€ 101	€ 427	22%	-	3.458
Balans Overigen div inkomsten								
Subtotaal uit balans/overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -		-	5.258
Totaal klanten	€ 7.331	€ 10.998	€ 1.653	€ 588	€ 20.570	27%	10.287	124.803
% van de omzet	36%	53%	8%	3%			7,75 gemiddeld kengetal	

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Realisatie per klant

Realistie 2022		Realistie 2022					Taakvelden real. 2022		
Real. producten	Real. diensten	Producten x tarief	Uren x tarief	Col. diensten	Div. materieel	Totaal	Bouw	mil / alg	Aandeel bouw
5.455	22.639	€ 3.506	€ 2.082	€ 588	€ 71	€ 6.248	€ 3.307	€ 2.941	53%
177	651	€ 149	€ 60	€ 30	€ -	€ 238	€ 86	€ 153	36%
212	1.442	€ 154	€ 132	€ 43	€ 10	€ 340	€ 9	€ 331	3%
1.736	13.170	€ 1.282	€ 1.211	€ 217	€ 82	€ 2.792	€ 1.131	€ 1.660	41%
603	4.124	€ 412	€ 379	€ 109	€ 25	€ 925	€ 1	€ 925	0%
362	11.113	€ 300	€ 593	€ 86	€ 277	€ 1.255	-€ 32	€ 1.287	-3%
	8.484	€ -	€ 780	€ -	€ -	€ 780	€ 363	€ 417	47%
	38.371	€ -	€ 3.540	€ -	€ 62	€ 3.602	€ 66	€ 3.536	2%
	13.612	€ -	€ 1.252	€ -	€ 2	€ 1.254	€ -	€ 1.254	
1.471	5.043	€ 902	€ 463	€ 151	€ -	€ 1.517	€ 787	€ 730	52%
738	1.830	€ 287	€ 168	€ 103	€ -	€ 558	€ 45	€ 513	8%
15	15	€ 11	€ 1	€ 16	€ -	€ 29	€ 3	€ 26	10%
72	169	€ 51	€ 15	€ 30	€ -	€ 96	€ 2	€ 94	2%
452	4.543	€ 294	€ 418	€ 88	€ 50	€ 849	€ 51	€ 799	6%
11.293	125.206	€ 7.349	€ 11.095	€ 1.462	€ 579	€ 20.485	€ 5.820	€ 14.665	28%
		36%	54%	7%	3%				
71	3.448	€ 15	€ 317	€ 57	€ 3	€ 391	€ 85	€ 306	22%
-	2.602	€ 71	€ 680	€ -	€ 20	€ 778	€ 91	€ 688	12%
	406	€ -	€ 37	€ -	€ 120	€ 205	€ -	€ 205	
	901	€ -	€ 45	€ 145	€ -145	€ -0	€ -	€ -0	
		€ -	€ 72	€ -	€ 94	€ 166	€ -	€ 166	
-	1.307	€ -	€ 154	€ 145	€ 68	€ 370	€ -	€ 370	
11.364	132.563	€ 7.434	€ 12.247	€ 1.664	€ 669	€ 22.024	€ 5.996	€ 16.028	27%
7,11		34%	56%	8%	3%		27%	73%	

Bijlage 3: Specificaties productie/bestedingen

Collectieve diensten en EML-controles / complexe vergunningen

Projecten en gezamelijke diensten x €1.000	ini-bg '22	Actuele bg 2022	Realisatie (uitvoering) € 92	Interne uren à € 57,81	Materieel realisatie
Project omgevingswet	128,8	128,9	215,3		60,9
Programma energie	138,0	138,0	203,1		0,4
• Circulaire economie	46,0	46,0	31,2		
• GUOV	23,0	22,9	20,4		
Project ondermijning	23,0				
Gezam. algemeen deel projecten	358,8	335,8	470,0	0,0	61,4
Gegevensbeheer	81,2		0,0		
Beheer kaarten/zones/data	130,2	167,3	126,0		21,4
Keten en data gedreven toezicht	152,3	170,9	132,1		44,6
Klantadvies milieu	65,4	65,3	5,4		
Ontwikkeling strafrecht	147,2	147,2	254,0		
Piketdienst abonnement	107,0	106,9	75,8		18,0
Omzetting mba's			37,3		16,0
Innovatie	100,0	100,0	88,9	28,5	30,5
Gezam. alle partners	783,3	757,6	719,5	28,5	130,6
Klantadvies BRIKS	368,0	368,0	425,4		
Gezam. Bouw-partners	368,0	368,0	425,4	0,0	0,0
Overige klanten					
OD's: DAT/LMA/ ketentoezicht	143,9	110,4	55,2		
Gem. Beheerkaarten/zones/data		75	8,0		
Totaal-generaal	1.654,0	1.579,3	1.678,1	28,5	191,9

EML-controles	real 2022	real 2021
Gemeente Arnhem	209	165
Gemeente Doesburg	17	7
Gemeente Duiven	1	
Gemeente Lingewaard	55	34
Gemeente Overbetuwe	52	35
Gemeente Renkum	31	19
Gemeente Rheden	53	61
Gemeente Rozendaal	4	1
Gemeente Westervoort	1	
Gemeente Zevenaar	9	
Totaal	432	322

Kosten 2022	Te betalen door klanten fixed price	Overig bekostiging	Toelichting	Verschil
276,2	128,9	103,6	uit balans	€ -43,7
203,5	138,0	55,2	bijdrage gea/goed	€ -10,3
31,2	46,0	10,0	bijdrage IPO	€ 24,8
20,4	22,9			€ 2,5
0,0	0,0			-
531,3	335,8	168,8	504,6	-26,7
0,0	0,0			€ -0,0
147,4	167,3			€ 19,9
176,7	170,9			€ -5,8
5,4	65,3			€ 59,9
254,0	147,2			€ -106,8
93,8	106,9			€ 13,1
53,3		53,3	uit balans	€ -
147,9	100,0	47,9	uit balans	€ -
878,5	757,6	101,2	0,0	-19,7
425,4	368,0			€ -57,4
425,4	368,0	0,0	368,0	-57,4
55,2	55,2			€ -
8,0	8,0			€ -
1.898,5	1.524,6	270,0	1.794,6	-103,8

Milieuverg. complex kosten ODRN x € 1.000	Real. 2022	Real. 2021	Real. 2020
Arnhem	15,4	7,5	3,9
Duiven	9,4	0,8	
Lingewaard			2,9
Overbetuwe	23,6	2,1	7,3
Renkum			
Rheden			
Zevenaar	49,2	29,3	1,2
Totaal x € 1.000	97,6	39,7	15,3

deJong&Laan

Pascalweg 2
6662 NX Elst
0481-463534

elst@jonglaan.nl
www.jonglaan.nl

Bijlage 4: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken 2022, op pagina 30 tot en met 50, opgenomen jaarrekening 2022 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit*:*

1 de balans per 31 december 2022;
2 het overzicht van baten en lasten over 2022; en
3 de toelichtingen met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4 De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 49)

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022, het door het algemeen bestuur vastgestelde Controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De Jong & Laan Controle B.V., gevestigd te Vroomshoop, KvK 06054458. Op al onze diensten en werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de KvK onder nr. 08153431, zijn in te zien op www.jonglaan.nl, en worden op verzoek kosteloos toegezonden.

ISO 27001:2017 Gecertificeerd door Brand Compliance
SRA
GGi INDEPENDENT MEMBER

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 206.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van paragraaf 4 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. In paragraaf 7 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico op frauduleuze verslaggeving ten aanzien van de nauwkeurigheid van de verantwoording van baten en lasten van aanvullende activiteiten
De omgevingsdienst ontvangt naast de vaste bijdragen voor de uit te voeren begrote taken overige bijdragen van het Rijk, provincies en deelnemende gemeenten, al dan niet via vooruitbetalingen. Met de overige bijdragen kan het jaarresultaat beïnvloed worden door de uit deze bijdragen voortvloeiende baten en hiermee samenhangende lasten niet aan de juiste verslaggevingsperiode toe te rekenen, dit met het doel om de realisatie beter aan te laten sluiten bij de begroting.

Wij hebben aandacht besteed aan dit risico door het vaststellen van de opzet en het bestaan van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het opstellen van de begroting, factureren van de bijdrages, het aangaan van inkoopverplichtingen en het autoriseren van de inkopen en het genereren en verwerken van journaalposten, uitgaande van een risico op doorbreking van deze processen.

Voorts hebben wij door middel van data-analyse een analyse uitgevoerd op de wijze waarop de omzet- en kostenboekingen tot stand komen en cijferanalyses uitgevoerd op de afwijkingen tussen de realisatie en de definitieve begroting over het boekjaar. Naar aanleiding hiervan hebben wij detailcontroles uitgevoerd op de bijzonderheden die wij hebben geconstateerd om vast te stellen dat de boekingen zijn gebaseerd op daadwerkelijke bijdragen en lasten in het betreffende boekjaar, door vergelijking van verantwoorde bedragen met informatie over toegekende bedragen, opdrachtovereenkomsten, andere onderliggende informatie (waaronder inkoopfacturen) en ook andere informatie verkregen in de controle, waaronder de programmaverantwoording en rapportages aan de deelnemers. Als onderdeel van onze data-analysewerkzaamheden hebben wij de aansluiting tussen de bankmutaties en de verantwoording hiervan in de financiële administratie vastgesteld, waaronder een aansluiting tussen de ontvangen gelden en de verantwoorde baten en een aansluiting tussen uitgaande gelden en de verantwoorde lasten. Hierbij is ook informatie betrokken uit het volgende boekjaar om door middel van een voortgezette controle op inkopen en betalingen vast te stellen dat lasten in het juiste boekjaar zijn verantwoord.

Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen die duiden op frauduleuze verslaggeving ten aanzien van de verantwoording van baten en lasten.

Frauderisico's die leiden tot onrechtmatige lasten
Als gevolg van tekortkomingen in de administratieve organisatie en interne beheersing in het inkoopproces onderkennen wij het risico dat onrechtmatige facturen in de administratie worden verwerkt en worden betaald. Daarbij zien wij een specifiek onrechtmatigheidsrisico dat Europese aanbestedingsregels bewust niet worden nageleefd.

Wij hebben aandacht besteed aan dit risico door het vaststellen van de opzet en het bestaan van de maatregelen van interne beheersing in de processen met betrekking tot het aangaan van

inkoopverplichtingen (waaronder de aanbestedingsprocedure), autoriseren van de inkopen, autoriseren van en betalingen en het genereren en verwerken van journaalposten, uitgaande van een risico op doorbreking van deze processen.

Voorts hebben wij door middel van data-analyse een analyse uitgevoerd op de wijze waarop bankmutaties en kostenboekingen tot stand komen en cijferanalyses uitgevoerd op de in het boekjaar verantwoorde lasten in vergelijking tot de begroting en voorgaand jaar. Naar aanleiding hiervan hebben wij detailcontroles uitgevoerd op de bijzonderheden die wij hebben geconstateerd om vast te stellen dat boekingen zijn gebaseerd op daadwerkelijke lasten en detailcontroles op bankmutaties gericht op bijzonderheden zoals meerdere namen per bankrekeningnummer, meerdere rekeningnummers per naam en controles op specifieke bankrekeningnummers. Als onderdeel van deze controlewerkzaamheden hebben wij de totale kosten per leverancier beoordeeld over een periode van 4 jaar om de totale omvang van dienstverlening te bepalen en hebben detailcontroles uitgevoerd op onderliggende contracten van kosten boven de aanbestedingsnorm, om te toetsen of aanbesteding (juist) heeft plaatsgevonden.

Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen die duiden op specifieke aanwijzingen van onrechtmatige lasten als gevolg van fraude.

Controleaanpak continuïteit
Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening.

Omgevingsdienst Regio Arnhem betreft een gemeenschappelijke regeling waarin de deelnemers, bestaande uit de deelnemende gemeenten en de provincie Gelderland, samenwerken ten behoeve van specifieke taken. De gemeenschappelijke regeling is bij wet opgericht en in artikel 10 lid 3 hiervan is geregeld dat de deelnemers te allen tijde zullen zorgdragen dat het openbaar lichaam over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen te voldoen.

De deelnemers kunnen individueel uittreden of de gemeenschappelijk regeling kan worden opgeheven. In beide situaties zijn deelnemers individueel of gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële gevolgen van deze rechtshandelingen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording de verplichte paragrafen en overzichten, alsmede bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten volgens de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV en de bepaling van en krachtens de WNT.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de Gemeenschappelijk Regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de Gemeenschappelijk Regeling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Gemeenschappelijk Regeling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol vastgesteld door het algemeen bestuur, het controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
- dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van
  - materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Elst, 19 april 2023

De Jong & Laan Controle B.V.

Origineel getekend door N.C. van der Wolf MSc RA





Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Jaarverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu 2022

Opdrachtgever: J. Roselle - Teammanager Omgevingsrecht en Veiligheid
Datum vaststelling: april 2023; tkn raad.

1 Inleiding

Het college stelt het jaarverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) milieu 2022 vast op grond van artikel 7.7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor), de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving Wabo (2016) en de daarin opgenomen kwaliteitscriteria 2.2 (procescriteria; onderdeel 1, Rapportage en evaluatie). Dit jaarverslag is een rapportage en evaluatie van de in 2022 uitgevoerde milieu-VTH-activiteiten en geeft weer hoe zich dit verhoudt tot de voorgenomen activiteiten in de jaarprogramma's en in hoeverre de activiteiten bijgedragen hebben tot een prettige, duurzame en veilige leefomgeving.

Context en reikwijdte

Dit jaarverslag betreft de vth-activiteiten die ODRA uitvoert voor de gemeente Rheden en de kaderstellende en organisatorische activiteiten die de gemeente hiertoe zelf uitvoert. De vth-activiteiten van ODRA betreffen met name milieutoezicht, waar deze rapportage zich daarom ook meest op richt.

ODRA voert de vth-werkzaamheden uit volgens regionale milieu-vth-strategieën. Deze strategieën zijn in lijn met het in 2022 geactualiseerde Rhedense vth-kader voor de leefomgeving (Beleidsregels VTH beleid 2022-2024).

ODRA voert de vth-taken voor al haar partners zoveel mogelijk uniform uit ten behoeve van efficiency en een gelijk speelveld voor bedrijven. ODRA rapporteert hierover jaarlijks over al haar activiteiten in haar jaarstukken. Per partner rapporteert ODRA maandelijks cijfermatig over de voortgang. Dit jaarverslag verbindt de uitvoerende activiteiten van ODRA in en voor Rheden met de kaderstellende activiteiten van de gemeente zelf in haar rol als opdrachtgever. Integraliteit met de gemeentelijke 'thuistaken' borgen we door de milieu-vth-taken op hoofdlijn mee te nemen in het Uitvoeringsprogramma vth leefomgeving.

Versterking milieu-vth-stelsel – landelijk en in Gelderland

Grote impact op het milieu-vth-taakveld heeft het rapport van de Commissie Van Aartsen (Om de leefomgeving, 2021). In dit rapport zijn 10 aanbevelingen gedaan ter verbetering van het landelijke milieu-vth-stelsel. De aanbevelingen betroffen onder andere grotere omgevingsdiensten, meer afstand tot gemeente en provincie en een andere financieringsvorm. In 2022 is het landelijke Interbestuurlijke programma versterking VTH (IBP-VVTH) gestart om de aanbevelingen uit te werken en te implementeren. Op Gelderse schaal is in 2022 een evaluatie gestart van het Gelders Stelsel van Omgevingsdiensten, waarbij met name gekeken is naar robuustheid (oplevering rapport in 2023).

Resultaten 2022

- ODRA heeft in de gemeente Rheden in 2022 ongeveer 300 controles uitgevoerd en ongeveer 130 klachtmeldingen afgehandeld.
- ODRA heeft 6 verschillende vergunningprocedures gevoerd, 32 milieumeldingen, diverse vooroverleggen en ruim 300 asbestmeldingen afgehandeld.
- Projecten zijn uitgevoerd rond energiebesparing bij bedrijven (afronding), ondermijning (integrale controle De Beemd) en voorbereiding toezicht regelgeving Label C voor kantoren en EPBD III (energie-eisen voor gebouwen en (technische) installaties).
- Regionaal is samengewerkt rond de implementatie van de Omgevingswet via het Platform Omgevingswet en rond de versterking van de regionale milieusamenwerking.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de uitgevoerde toezicht- en handhavingsactiviteiten in 2022,
hoofdstuk 3 de uitgevoerde vergunningverlening,
hoofdstuk 4 de activiteiten rond het kader milieu-vth,
hoofdstuk 5 beschrijft de organisatie van milieu-vth en
hoofdstuk 6 wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.

2 Milieutoezicht

Kader milieutoezicht

Wanneer regels niet nageleefd worden, probeert ODRA in eerste instantie naleving te bewerkstelligen via aanspreken en minnelijk overleg. Wanneer dit niet of onvoldoende lukt, zet ODRA juridische handhaving in. Afhankelijk van de aard en ernst van de situatie, kan ODRA bijvoorbeeld zelf direct ingrijpen (bestuursdwang) of dreigen met een 'geldboete' (dwangsom). Hoe en met welke prioriteiten ODRA toezicht en handhaving uitvoert, is beschreven in:

- Landelijke handhavingsstrategie (LHS, 2016),
- Grenzen aan gedogen (landelijke richtlijn, 1996),

en specifiek rond milieutoezicht:

- Notitie Visie en leidende principes milieutoezicht regio Arnhem en Probleem- en risicoanalyse regio Arnhem (2020).
- Nalevingsstrategie regio Arnhem (2015) en de
- Probleem- en risicoanalyse regio Arnhem (2015).
- Toezichtstrategie milieu ODRA 2022-2025 (2021).

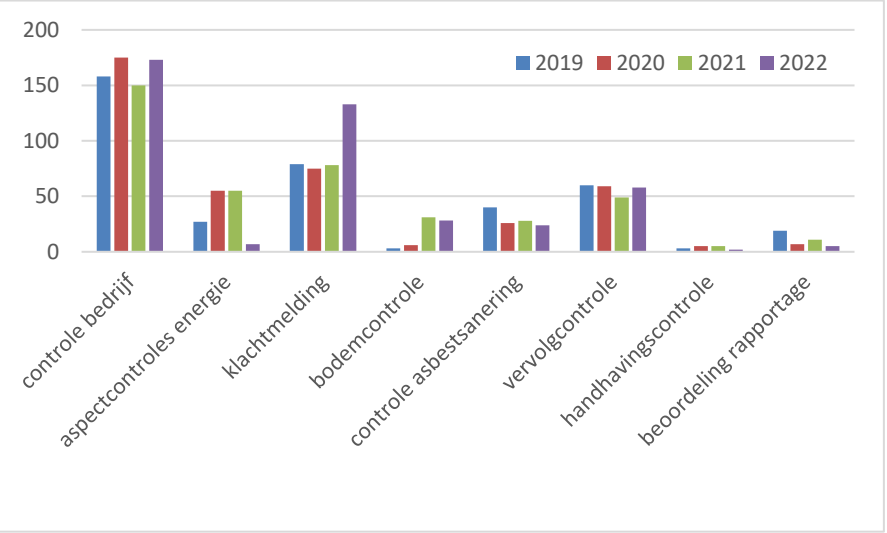
Uitvoering toezicht en handhaving

Milieutoezicht bestaat uit:

- Periodieke, integrale milieucontroles bij bedrijven.
- Aspectcontroles. Dit betreft controles op een specifiek milieuthema als bodem, geluid, energiebesparing etc.
- Oplevercontroles. Dit zijn controles bij milieu-inrichtingen op verleende omgevingsvergunningen en ingediende meldingen Activiteitenbesluit.
- Controles naar aanleiding van meldingen grondverzet (Bkk), bodemsanering en slopen met asbest.
- Controles naar aanleiding van bedrijfsgerelateerde klachten en meldingen over milieuoverlast van derden.
- Gebiedsgerichte controles als veld- en gevelcontroles.
- Projectmatige controles. Dit betreft bijvoorbeeld branchegericht toezicht.
- Controles ketentoezicht. Dit betreft met name afval- en grond-controles.
- Handhavingscontroles. Dit zijn controles tijdens het juridische handhavingstraject.

Milieucontroles zijn over het algemeen op locatie uitgevoerd. In de 1e helft van 2022 zijn de controles vanwege de coronamaatregelen zo mogelijk digitaal en alleen in overleg met het bedrijf op locatie uitgevoerd. In onderstaande figuur zijn de aantallen controles/zaken in de jaren 2019-2022 weergegeven. Gebiedsgerichte controles en controles op illegale activiteiten zijn hierin vanwege hun andere aard niet opgenomen.

Figuur 1 Aantal milieuzaken/controles in 2019-2022



In tabel 1 (blz. 3 en 4) zijn de verschillende controles integraal en per taakveld beschreven. De beschikbare capaciteit voor toezicht en handhaving milieu in 2022 was ongeveer 3 fte.

Thema-overstijgend

- Naast de klachtafhandeling heeft ODRA een piketdienst. De piketdienst is 7 dagen per week, 24 uur per dag paraat om direct actie te ondernemen bij situaties van acute overlast en calamiteiten.
- ODRA heeft in enkele controletrajecten juridische handhaving toegepast.

Tabel 1 Rapportage milieutoezicht per thema

Taakveld	Activiteiten 2022	Toelichting en evaluatie	Voort gang
Milieutoezicht bedrijven			
Periodiek toezicht bedrijven	173 controles, 58 vervolgcontroles.	• Conform planning Toezichtstrategie milieu ODRA 2022-2025.	☺
Klachten	133 klachtmeldingen afgehandeld.	• Het aantal klachten in Rheden varieert sterk door de jaren heen. Het ene jaar zijn er 40 klachtmeldingen, het andere jaar 100. Het aantal klachten in 2022 was daarmee bovengemiddeld. • De klachten betreffen vooral geluidsoverlast door bedrijvigheid (76%).	☺
Energie			
Energiebesparing bedrijven	• 7 energiecontroles uitgevoerd bij midden- en grootverbruikers. • Tijdens de periodieke milieucontroles bedrijven geïnformeerd over de energiebesparingsplicht.	• Meeste relevante bedrijven zijn in 2018-2021 gecontroleerd (ambitie klimaatprogramma Rheden). In 2022 zijn nog enkele resterende controles uitgevoerd. • Energiecontroles vereisen relatief vaak vervolgcontroles (bij 60% van de energiecontroles). Vanwege de vaak lange hersteltermijnen zijn veel van deze vervolgcontroles in 2022 uitgevoerd. Maatregelen betreffen meest verlichting, CV-regelingen en leidingisolatie. Meestal worden deze maatregelen getroffen zonder dat (juridische) handhaving nodig is.	☺
Label C kantoren	Gezamenlijk (gemeenten en ODRA) voorbereid projectplan voor het toezicht in 2023.	Vanaf 1 januari 2023 geldt voor kantoren de zogenaamde label C-verplichting. Door samen te werken in de regio is kennis en kunde gebundeld en de aanpak in de regio uniform.	☺
EPBD III	Gezamenlijk (gemeenten en ODRA) onderzoek naar vertaling richtlijn in toezicht.	Al sinds 2020 gelden strengere energie-eisen voor installaties. Toezicht op deze regeling is echter lastig. Dit bleek een landelijk probleem. Verwachting is dat de nieuwe richtlijn EPBD IV dit zal verbeteren. Gezamenlijke project is daarom gepauzeerd tot najaar 2023.	😐
Ondermijning, illegale bedrijvigheid			
Gevelcontroles	Integrale inventarisatie bedrijven op De Beemd, Velp.	Lege panden en onduidelijke bedrijven zijn een risico in kader van illegale bedrijvigheid. Vanuit het programma Ondermijning van gemeente en het project Theseus van de provincie Gelderland heeft ODRA bijgedragen aan de integrale inventarisatie van bedrijven op De Beemd in Velp.	☺
Controle aard bedrijfsactiviteit	Geen.	In de bestemmingsplannen is de locatie van bedrijven met betrekking tot hun milieubelasting via milieuzonering gereguleerd. Controle hierop volgt uit actualisatie van de bestemmingsplannen, naar aanleiding van klacht-meldingen en bij nieuwe initiatieven.	☺
Asbest	24 controles.	Het aantal sloopmeldingen met asbest is ongeveer 300 per jaar. Risicogericht worden veld- en administratieve controles uitgevoerd, inclusief mbt illegale asbestsaneringen..	☺

Taakveld	Activiteiten 2022	Toelichting en evaluatie	Voort gang
Geluid	Diverse geluidmetingen bij horeca en evenementen.	Vanwege de coronamaatregelen waren er minder evenementen in 2022.	☺
Afval en lozingen	Geen specifieke toezichtsactiviteiten.	• ODRA neemt in de periodieke milieucontroles bij bedrijven de aspecten afval en lozingen integraal mee. • Rond lozingen werkt ODRA samen met het Waterschap Rijn en IJssel. Het Waterschap bemonstert jaarlijks bij enkele bedrijven in Rheden het afvalwater.	☺
Bodem			
Controles.	Ongeveer 30 controles (veldcontroles en nav meldingen).	• In 2018 heeft ODRA in kader van risicogericht toezicht een barrièremodel rond grondverzet gemaakt. Uitvoering van het toezicht is aan de hand hiervan. Grondverzet heeft daarbij een sterk bovengemeentelijk karakter.	☺
Grondwaterbeschermings-gebieden	Geen specifieke toezichtsactiviteiten.	Met ingang van de Omgevingswet belegt de provincie het (extra) toezicht op de bedrijven in de grondwaterbeschermingsgebieden bij ODRA.	nvt.

3 Vergunningverlening milieu

Kader milieuvergunningverlening

- Vergunningenstrategie regio Arnhem (2015).

Uitvoering vergunningverlening

Vergunningverlening betreft het afhandelen van aanvragen en milieumeldingen. Aanvragen van zogenaamde complexe bedrijven (in Rheden 2) worden afgehandeld door de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). In het kader van een milieumelding kunnen maatwerkvoorschriften gesteld worden.

Tabel 2 Producten vergunningverlening

	Aantal	
Soort product	**2021**	**2022**
Milieumeldingen	30	32
Sloopmeldingen met asbest	296	307
Maatwerkvoorschriften	6	2
Omgevingsvergunning milieu	4	4
Intrekking vergunning	-	-
Actualisatie vergunning milieu	-	-
MER beoordeling	1	-

Ten behoeve van de vergunningverlening voert ODRA vooroverleg met ondernemers en stemt af met de gemeente over andere (aangevraagde) activiteiten behorend bij de aanvraag of melding. ODRA handelt ook bezwaar en beroep af. Dit is in 2022 niet aan de orde geweest.

In 2022 heeft ODRA de bodem-vth-taken overgenomen. Dit betrof een kleine verschuiving in taken, waarmee nu het werkproces rond bodem bij alle partners gelijk is.

ODRA adviseert verder op aanvraag over specialistische milieu-onderwerpen, met name in het werkveld ruimtelijke ordening-milieu. Strikt genomen betreft deze advisering geen vth, maar raakt het vaak wel.

De beschikbare capaciteit voor vergunningverlening en advies was ongeveer 1 fte.

Aandachtspunten

Het kader rond vergunningen vereist formeel actualisatie. Met de komst van de Omgevingswet ligt de focus op het inrichten van de werk-processen. Daarnaast voorziet het landelijk Interbestuurlijk programma VTH (2023-2024) in ondersteuning in het opstellen van regionaal kader. Het lijkt logisch van deze ontwikkeling gebruik te maken.

4 Kaderstelling vth-milieu

De activiteiten van de gemeente richten zich op de kaderstellende taak:
- Actueel (regionaal) kader VTH-milieu.
- Sluitend maken beleidscyclus, borgen proces continu verbeteren.
- Kader omvat inhoudelijk alle thema's, opgavegericht (ipv regelgericht).
- Kader is volledig conform Besluit omgevingsrecht, Ministeriele regeling en kwaliteitscriteria 2.2.

In Tabel 3 zijn de activiteiten rond kaderstelling samengevat.

Ontwikkelingen regionaal uniform kader en uitvoeringsprogramma
We zijn wettelijk verplicht een regionaal gezamenlijk kader en uitvoeringsprogramma op te stellen voor de bij de omgevingsdienst belegde taken. Een uniform, gezamenlijk kader is geen doel op zich, maar een voorwaarde voor een slagvaardige ODRA en onderlinge samenwerking om milieuproblemen aan te pakken en zo bij te dragen aan een schone, veilige en gezonde leefomgeving in Rheden en in de regio.

Bij de start van ODRA in 2013 was de algemene overtuiging dat beleid en uitvoering strikt gescheiden moesten worden. Nadrukkelijk zijn destijds daarom geen beleidstaken bij ODRA belegd. Inmiddels is gebleken dat hierdoor uitvoering en beleid vaak niet op elkaar aansluiten. Dit probleem is niet specifiek milieu en omgevingsrecht, maar speelt in allerhande beleidsterreinen zoals bleek bv. uit de toeslagenaffaire en de jeugdzorgproblemen.

In 2019-2020 hebben we op initiatief van de gemeenten het regionale milieutoezichtskader geactualiseerd. Dit bleek in de praktijk een moeizaam proces vanwege gebrek aan kennis, expertise, formatie en/of andere prioriteiten bij de gemeenten. In 2021 heeft de Commissie Van Aartsen in 2021 geadviseerd het initiatief/opdracht voor het regionale kader en uitvoeringsprogramma bij de omgevingsdienst te beleggen en hierin een omgekeerde procedure (vergelijkbaar met de huidige begrotingsprocedure van ODRA) voor het vaststellen te volgen. Op basis van de in 2022 uitgevoerde regionale verkenning naar meer milieu-samenwerking is in december 2022 besloten (onder meer) het gezamenlijke uitvoeringsbeleid bij ODRA te beleggen.

In 2022 is ook het landelijke Interbestuurlijke Programma VTH gestart om de adviezen van de Commissie Van Aartsen uit te werken en te implementeren (looptijd t/m 2024). Dit traject zal ons eigen regionale transitieproces flink ondersteunen. We participeren hierin daarom actief.

Tabel 3 Activiteiten kaderstelling vth-milieu

Onderwerp	Activiteiten 2022	Toelichting	Voort-gang
Actueel kader milieutoezicht.	Verkenning meer regionale milieusamenwerking.	Een extern adviseur heeft de mogelijkheden voor meer regionale milieu-samenwerking verkend.	☺
	Deelname Vakberaad milieutoezicht (deelnemers gemeenten en ODRA)	In het Vakberaad werken we in de regio samen rond het opstellen van regionaal kader milieutoezicht. Vanwege de coronamaatregelen en in afwachting van de hierboven genoemde verkenning zijn er slechts 2 overleggen geweest.	😐
	Deelname IBP-vth pijler 5 (regionaal vth-kader).	Het IBP-VTH is in 2022 gestart. Uitvoering is in 2023 en 2024.	☺
	Afstemmen milieu-vth in gemeentelijk vth-beleid 2022.	Naar aanleiding van de komst van de Omgevingswet en het rapport van de Rekenkamer uit 2020 is in 2022 het gemeentelijk vth-beleid leefomgeving geactualiseerd. Het regionale milieukader is hierin als gegeven meegenomen om aansluiting zo goed mogelijk te borgen.	☺

Onderwerp	Activiteiten 2022	Toelichting	Voort-gang
Sluitend maken beleidscyclus, borgen proces continu verbeteren	• Opstellen jaarverslag milieu-vth 2021. • Vaststellen Werkprogramma ODRA 2023. • Milieu-vth integraal onderdeel van het Uitvoeringsprogramma 2023.	In het Besluit omgevingsrecht en de kwaliteitscriteria staan bepalingen over welke informatie de diverse documenten van de pdca-cyclus moet bevatten. De gesloten pdca-cyclus borgt een continue verbetering. Dit jaarverslag vormt met de jaarstukken van ODRA de verslaglegging over 2022. Verbeterpunten nemen we mee in het volgende uitvoeringsprogramma.	☺
Kwaliteit uitvoering	Verordening kwaliteit uitvoering en handhaving omgevingsrecht	Voor de taken die worden belegd bij omgevingsdiensten is de gemeenteraad volgens de wet verplicht om bij verordening regels te stellen voor de uitvoer van die taken. Vanwege de Omgevingswet moet de huidige verordening worden aangepast.	☺

Aandachtspunten

- De focus op regionaal beleid heeft als nadeel mogelijk minder oog voor lokale opgaven. Of en hoe de lokale opgaven voldoende geborgd worden, vraagt speciale aandacht.
- In het kader van integraal werken streven we naar een breed uitvoeringsprogramma vth leefomgeving. De verschillende cyclussen van de vakdisciplines maakt dit complex. Vanuit praktische overwegingen kiezen we vooralsnog voor een deels afzonderlijke cyclus voor de ODRA-gerelateerde milieu-vth en advies-werkzaamheden.

5 Organisatie vth-milieu

Organisatie

ODRA voert de feitelijke uitvoering van de gemeentelijke milieu-vth-taken. ODRA is een samenwerkingsverband van de gemeenten Rheden, Arnhem, Doesburg, Westervoort, Duiven, Zevenaar, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rozendaal en provincie. ODRA is daarbij een zelfstandige organisatie. In de GR-ODRA en DVO-ODRA-gemeente Rheden liggen de afspraken tussen de partners en ODRA vast. Het Dagelijks Bestuur van ODRA bestaat uit de wethouders van Renkum, Westervoort, Arnhem, Lingewaard en gedeputeerde.
Het Algemeen Bestuur bestaat uit de portefeuillehouders van alle deelnemende gemeenten en provincie, waarbij de gemeente Rheden 8 stemmen heeft van de in totaal 102.

Het maken van afspraken over het jaarlijkse ODRA-werkprogramma (waarvan ongeveer $^2/_3$ milieutoezicht) is gemandateerd aan de teammanager Omgevingsrecht en veiligheid en in de dagelijkse praktijk belegd bij de adviseur milieu-vth. Partners en ODRA stemmen ongeveer maandelijks in het ODRA-partneroverleg ODRA-zaken inhoudelijk en organisatorisch af. De adviseur milieu-vth is in dit overleg plaatsvervangend voorzitter en neemt namens het ODRA-partneroverleg deel aan het voorzittersoverleg van de 7 Gelderse Omgevingsdiensten.

Inwoners kunnen milieuklachten melden via het Provincieloket. De provincie stuurt de klachten door naar de juiste instantie. Wanneer een inwoner een bedrijfsgerelateerde milieuklacht indient via een MOR-melding, sturen we die door naar ODRA via het Provincieloket. Rond klachten over horeca en evenementen werken ODRA, medewerkers Veiligheid en de toezichthouders leefomgeving (BOA's) samen.

Samenwerking

Afstemming gemeente en ODRA

Medewerkers van ODRA stemmen op zaakniveau (controle, klacht etc.) wanneer nodig af met de gemeentelijke collega's en vice versa. Per taakveld (bodem, asbest, piket en bedrijven en vergunningverlening, juridisch) heeft ODRA een medewerker die contact onderhoudt met de gemeentelijke collega's op zijn taakveld. In 2022 is een start gemaakt met meer afstemming van de uitvoeringsprogramma's van VGGM, ODRA en gemeente. Algemene contacten en afspraken (werkprogramma) stemmen accountmanager van ODRA en de regisseur/adviseur milieu-

vth van de gemeente af. Zij organiseren verder de verbinding tussen gemeente en ODRA-collega's waar geen routine is.

Extern
We werken samen met de regiogemeenten, provincie en ODRA in diverse samenstelling samen rond de thema's energie, ondermijning en Omgevingswet. Daarnaast werken we in de regio samen op milieugebied in de Overlegstructuur Regionale Milieusamenwerking (ORM) met sinds 2020 ook een Vakberaad milieutoezicht. Zoals eerder genoemd, loopt een traject naar versterking regionale milieusamenwerking. De activiteiten van de ORM zullenl daarmee een gezamenlijke dienst van ODRA worden.

ODRA werkt samen met de Waterschappen, RWS, VGGM, politie en OM. De Gelderse omgevingsdiensten werken samen binnen het zogenaamde Gelders Stelsel (van Omgevingsdiensten) en landelijk binnen de Omgevingsdiensten NL.

Aandachtspunten

Overlegstructuur
Geconstateerd is dat de ambtelijk-bestuurlijke overlegstructuur ODRA-partners (governance) door diverse ontwikkelingen niet meer helemaal passend is. Dit wordt gevoeld in onder meer de begrotingscyclus, op slagvaardigheid in de samenwerking, sturing op programma's, projecten en gezamenlijke diensten. Gezien ook de landelijke en Gelderse ontwikkelingen van de versterking van het vth-stelsel is besloten verbetering uit te stellen naar 2023.

Archief milieustukken ODRA
De milieustukken worden sinds 1 september 2015 opgeslagen in het ODRA-systeem. Bedoeling is de stukken te archiveren in een e-depot bij het Gelders Archief. Archivering in een e-depot bleek echter juridisch en technisch veel complexer te realiseren dan gedacht. Besloten is daarom de archivering verder te regelen in samenhang met Omgevingswet en het nieuwe vth-zaaksysteem van ODRA. ODRA heeft in 2021 een Business case laten opstellen door een extern adviesbureau. Geconstateerd is dat bij ODRA onvoldoende kennis, kunde en formatie is om de archivering van vth-stukken te organiseren. Binnen de regio is discussie over de oplossing hiervan. Eind 2022 is afgesproken een kwartiermaker aan te stellen om een integraal projectplan uit te werken. Vertraging van het project archivering betekent wel dat de milieustukken nog langer niet worden gearchiveerd conform de Archiefwet. Het op orde brengen hiervan zal een nog grotere tijdsinvestering vragen.

Milieu-informatie
- In de diverse overheidssystemen is veel informatie voor handen. Uitwisseling tussen verschillende systemen is echter lastig, zo ook tussen ODRA en gemeente.
- De milieu-informatie is nog niet openbaar toegankelijk conform het Arhus-verdrag.
- Risicogericht toezicht vereist beschikbaarheid van data over resultaten van controles. ODRA heeft in 2021 een nieuwe vth-systeem geïmplementeerd. Verdere inrichting van het systeem en opbouw van data zal komende jaren nog aandacht vragen. Kansen op versnelling biedt het IBP-VTH.

Divers
- De provincie heeft aangegeven te stoppen met het provincieloket. De Gelderse omgevingsdiensten gaan gezamenlijk op zoek naar een alternatief.
- Cultuur, houding en gedrag van medewerkers van gemeente en ODRA verschillen. Dit is met name zichtbaar in zaken waarin activiteiten van bedrijven strijdig zijn met milieuregelgeving, deels ook inherent aan verschillen tussen bouw- en milieuregelgeving.
- Samenwerking van de milieutoezichthouders van ODRA en de toezichthouders leefomgeving van de gemeente is beperkt door de vele wisselingen bij de gemeentelijke toezichthouders afgelopen jaren.

Tabel 4 Organisatie milieu-vth (activiteiten gemeente)

Onderwerp	Activiteiten 2022	Toelichting	Voort-gang
Opdracht ODRA	Vaststellen ODRA-werkprogramma 2023	In een jaarlijks ODRA-werkprogramma leggen we het werkpakket vast voor het betreffende jaar; in het voorjaar op hoofdlijn en in het najaar in detail.	☺
Accountmanagement	Deelname workshop Evaluatie accountmanagement.	In 2020 is het accountmanagement opnieuw ingericht. Voorjaar 2022 is de nieuwe werkwijze geëvalueerd. Over het algemeen bevalt de nieuwe werkwijze. Enkele kleine verbeterafspraken zijn gemaakt. Onder meer is een start gemaakt met structurele, regionale afstemming op managementniveau.	☺
Rijker verantwoorden.	Deelname werksessies Energie en Circulaire economie.	De Omgevingswet en opgavegericht werken vereist door-ontwikkeling van de outputfinanciering/sturing naar outcome-sturing. ODRA werkt hiertoe met de partners aan een programma 'Rijker verantwoorden'. In 2022 heeft ODRA gewerkt aan een werkwijze rijker verantwoorden in een pilot rond energie en circulaire economie.	☺
Archivering	Deelname werkgroep archivering (evenals een collega DIV van De Connectie).	2 bijeenkomsten. Verloopt moeizaam, zie verder onder de aandachtspunten.	😐
Programma's en projecten	Verkenning meer regionale milieusamenwerking.	Samenwerking binnen projecten blijkt met 11 partners in de praktijk lastig. Verbetering was onderdeel van de verkenning naar meer regionale milieusamenwerking (zie tabel 3).	☺
Mandaatbesluit en GR-ODRA	Voorbereidingen aanpassen: • Algemeen mandaatbesluit ODRA-gemeente Rheden ikv Omgevingswet en • GR-ODRA vanwege Omgevingswet en wijziging Wgr.	Vanwege de Omgevingswet moeten het mandaatbesluit en de GR-ODRA worden aangepast. ODRA heeft met de partners beide documenten inmiddels aangepast, waarin Rheden actief heeft geparticipeerd in het traject. Het mandaatbesluit is daarbij omgezet naar een breed mandaat, wat het gebruik in de praktijk ten goede komt. Voor de wijzing van de GR vanwege wijziging van de Wgr heeft ODRA een plan van aanpak opgesteld. Formele vaststelling van beide documenten volgt in 2023.	☺
DVO	Actualisatie is uitgesteld naar 2023/2024.	De DVO's van de partners met ODRA verschillen op onderdelen storend van elkaar. De DVO's zullen ook ivm de Omgevingswet aangepast moeten worden. Besloten is dit te combineren.	😐
Samenwerking ODRA-gemeente Rheden	Opvolging afspraken Doelmatigheidsonderzoek samenwerking ODRA-gemeente Rheden	In 2021 zijn in een evaluatie-onderzoek een aantal (verbeter)afspraken rond de samenwerking van gemeente en ODRA in complexe casussen. We hebben deze afspraken uitgewerkt in een protocol. Bij ODRA staat deze actie nog open (actie 2023).	☺

6 Wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen

We hebben te maken met diverse wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen zoals de versterking van het vth-stelsel, de komst van de Omgevingswet, het verschuiven bodemtaken van provincie naar gemeente en klimaatverandering.

Versterking milieu-vth-stelsel – landelijk en in Gelderland
Zoals eerder genoemd, heeft het rapport van de Commissie Van Aartsen (Om de leefomgeving, 2021) grote impact op het milieu-vth-taakveld. Ontwikkelingen zijn nog erg ongewis, maar zullen ongetwijfeld effect hebben op ODRA en het Gelders Stelsel van Omgevingsdiensten.

Omgevingswet
Activiteiten rond de Omgevingswet zijn erop gericht om bij de start in 2024 de organisatie van milieu-vth in ieder geval technisch aangepast te hebben aan de nieuwe wet (ict-systemen, werkprocessen, kader en cultuur, houding en gedrag). ODRA werkt hieraan via het programma Omgevingswet.
Via verschillende werkgroepen wordt regionaal samengewerkt en is er verbinding met het gemeentelijke programma Implementatie Omgevingswet. Met de invoering van de Omgevingswet is het heffen van milieuleges op vergunningprocedures weer mogelijk. Regionaal is afgesproken dit uniform te doen. Gezien het beperkte aantal milieuprocedures in Rheden zal dit niet veel inkomsten genereren.

Bodemtaken
Met de komst van de Omgevingswet per 2024 verschuiven er bodemtaken van provincie naar gemeenten. ODRA voert op dit moment de provinciale bodemtaken uit voor heel Gelderland. ODRA zal de bodemtoezichtstaken voor Rheden uit blijven voeren (verplicht basistakenpakket). Voor de uitvoering verandert er dus niets. Wel zal een en ander organisatorisch geregeld moeten worden en moeten we geld bijleggen, omdat het rijk de deregulering niet volledig vergoed.

Klimaatverandering
Klimaatverandering zal komende jaren steeds meer aandacht en prioriteit in het milieutoezicht vereisen. Vth blijkt een effectief instrument bij het treffen van energiebesparende maatregelen door bedrijven. Het biedt ook kansen rond energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie.

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Werkprogramma 2023

Gemeente Rheden

Omgevingsdienst Regio Arnhem is de uitvoeringsorganisatie voor meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten in de regio en Provincie Gelderland. Deze gemeenten zijn: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar.

Definitief 8-11-2022

Inhoudsopgave

Inleiding 3
- **Werkprogramma 2023 ..... 3**
- **PDC en outputfinanciering 3**

Overzichten 5
- **Overzicht werkprogramma naar financieringsvorm en project/thema 5**
- **Overzicht werkprogramma naar programma en taakveld 5**
- **Ondertekening 5**

Bijlagen 6
- **Bijlage producten 6**
- **Bijlage diensten 7**
- **Bijlage overige budgetten 7**

Inleiding

We werken met onze partners intensief en constructief samen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving voor de regio Arnhem. Daarin hebben alle partners een eigen rol en eigen verantwoordelijkheid. De 180 betrokken vakmensen van ODRA, doen dat door vergunningen te verlenen, toe te zien op de naleving en op te treden als niet wordt voldaan aan de voorwaarden en de afspraken.

Met de dag wordt onze rol als adviseur voor duurzame ontwikkeling belangrijker. Dat merken we in de contacten met onze opdrachtgevers, ondernemers en inwoners waar we dagelijks voor op pad zijn.

We hebben in dit werkprogramma onze activiteiten bij elkaar gebracht, in woord en getal. Niet alleen als een verplichting naar de tien gemeenten en de provincie Gelderland waar we voor opgesteld staan, maar vooral omdat we willen laten zien wat we doen. Transparantie is de basis voor wederkerigheid, samenwerking en vertrouwen en voor samen er de schouders onder zetten.

We gaan onder invloed van de Omgevingswet, ontwikkelingen en trends in de samenleving stap voor stap naar een andere manier van werken. Dat is in dit werkprogramma terug te vinden.

Werkprogramma 2023

De basis voor dit werkprogramma is de vastgestelde voorjaarsbegroting 2023. Wat in dit werkprogramma is beschreven is uitgebreid besproken met de regisseurs van onze partners en hun reacties zijn hierin verwerkt. In het werkprogramma voor komend jaar (2023) zijn, naast de reguliere taken, ook de projecten opgenomen. Een aantal van deze projecten voeren we uit voor alle partners. Andere projecten zijn partnerspecifiek.

Maandelijks krijgen de partners inzicht in de realisatie van aantallen producten en uren diensten (diensten worden op basis van werkelijk bestede uren afgerekend) in het werkprogramma), opdat bijsturing mogelijk is.

PDC en outputfinanciering

Het uitgangspunt voor de PDC 2023 is de Omgevingswet die naar verwachting per 1 januari 2023 zal worden ingevoerd. Daarnaast zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van de evaluatie van de systematiek van outputfinanciering. Kengetallen zijn aangepast of producten zijn omgezet naar diensten. De resultaten hiervan zijn in het partneroverleg van 12 oktober 2021 besproken. In het werkprogramma 2023 zijn de producten en diensten conform de PDC 2023 opgenomen. De principes van outputfinanciering zijn niet gewijzigd:

- Voor de producten geldt dat er een vaste productprijs is vastgesteld en worden afgerekend op basis van het aantal afgenomen producten
- De diensten worden afgerekend op nacalculatiebasis tegen een vast tarief van € 92,-p/uur
- Voor de gezamenlijke diensten geldt een vaste prijs, die is berekend op de verdeelsleutel die in het AB van 16 mei 2019 is vastgesteld.

NB. In het werkprogramma is één disclaimer opgenomen. De extra bodemtaken in het kader van de Omgevingswet zijn vooralsnog opgenomen in het werkprogramma (herkenbaar als 'bodem extra'), maar worden geëlimineerd als de Omgevingswet wordt uitgesteld.

Wij ontvangen de ondertekende werkprogramma's graag van u retour voor 1 november 2022.

Voor vragen of informatie over dit werkprogramma kunt u contact opnemen met uw accountmanager.

Overzichten

Overzicht werkprogramma naar financieringsvorm en project/thema

In euro	Financiering			
Project / thema	**Regulier**	**Aanvullend**	**Totaal**	
Asbest	6.900		6.900	
Circulariteit	4.508		4.508	
Energie	16.468		16.468	
GUOV	12.328		12.328	
Illegale asbestsaneringen	10.580		10.580	
Omgevingswet	11.132	7.285	18.417	*
Ondermijning	11.960		11.960	
Klantadvies milieu	5.612		5.612	
Archief extra	12.724		12.724	
Bodem extra	14.444		14.444	**
Overig werkpakket	442.068	13.800	455.868	
Totaal	**548.724**	**21.085**	**569.809**	

* Aanvulling OW cf. PO-notitie (opgenomen onder Programma- en projectmedewerking)

** Onder voorbehoud van besluitvorming omtrent Omgevingswet

Overzicht werkprogramma naar programma en taakveld

In euro	Taakveld			
Programma	**Algemeen**	**Bouw**	**Milieu**	**Totaal**
1. Vergunningverlening	276	33.120	74.612	108.008
2. Toezicht en Handhaving	26.496	27.692	266.184	320.372
3. Advies	1.840	5.612	47.272	54.724
5. Algemeen en Projecten	43.745		42.960	86.705
Totaal	**72.357**	**66.424**	**431.028**	**569.809**

Ondertekening

Akkoord voor het werkprogramma 2023:

ODRA
Datum:
Ruben Vlaander

Gemeente Rheden
Datum: 11-11-2022
Ondertekenaar: Julie Roselle
Functie: Teammanager Omgevingsrecht en veiligheid

Bijlagen

Bijlage producten

	WP 2023		WP 2022	
Omschrijving	**Producten**	**Bedrag**	**Producten**	**Bedrag**
Controle asbest/sloop	21	17.388	21	17.388
Handhavingscontrole	10	9.200	10	9.200
Hercontrole milieu	22	12.144	22	12.144
Intrekken omgevingsvergunning mba	1	1.196	1	1.196
Klachtbehandeling	60	11.040	60	11.040
Maatwerk milieu	5	6.440	5	6.440
Meldingen behandelen Besluit bouwen en leefomgeving	360	33.120	360	33.120
Meldingen mba	36	33.120	36	33.120
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	5	10.120	5	10.120
Preventieve controle mba	173	143.244	175	144.900
Rapportageverplichting overig	14	5.152	19	6.992
Totaal	**707**	**282.164**	**714**	**285.660**

Bijlage diensten

	WP 2023		WP 2022	
Omschrijving	**Uren**	**Bedrag**	**Uren**	**Bedrag**
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	22	2.024	12	1.104
Adviesrapport leefomgeving	305	28.060	305	28.060
Afhandeling Woo-verzoeken	20	1.840		
Begeleiden initiatief milieu	50	4.600	27	2.484
Beleids- en bestuursondersteuning	50	4.600		
Bestuursdwang uitvoeren	44	4.048	44	4.048
Controle activiteiten in of op de bodem	18	1.656		
Controle bestaande bouw en RO	112	10.304	112	10.304
Controle bodemsanering	83	7.636	16	1.472
Controle complex bedrijf	152	13.984	152	13.984
Controle graven in de bodem onder de IW	270	24.840	180	16.560
Faciliteren participatietraject			50	4.600
Handhavingsbesluit nemen	221	20.332	221	20.332
Juridische expertise handhaving	3	276	3	276
Juridische expertise vergunningen	3	276	3	276
Meetadviesrapport leefomgeving	52	4.784	52	4.784
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRA	111	10212	111	10.212
Partnerspecifieke werkafspraken	55	5.060		5.060
Programma- en projectmanagement	153	14.076		
Projectcontrole				5.060
Rapportageverplichting EPRTR	20	1.840		
Rapportbehandeling bedrijfsmelding en melding ongewoon voorval	4	368	4	368
Totaal	**1.748**	**160.816**	**1.555**	**143.060**

Bijlage overige budgetten

Omschrijving	WP 2023 Bedrag		WP 2022 Bedrag
Beheer zones, kaarten en data	14.428		15.520
Gezamenlijke dienst innovatiebudget	8.644		9.271
Gezamenlijke dienst voor algemeen deel van de projecten	34.316		34.592
Keten- en data gedreven toezicht	14.812		15.456
Klantadvisering	5.612		5.704
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRN	6.900		6.900
Piketdienst	9.320		9.320
Strafrecht	12.788	*	12.788
Overige materiële kosten	20.009		
Totaal	**126.829**		**109.551**

* Omgevingswet (aanvullend) en archief extra

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
Burgemeester

begrotingsprogramma
3 Bestuur en veiligheid

b en w-vergadering
N.v.t.

agendapunt

bijlage(n) ter inzage

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
N.v.t.

agendapunt

raadsvergadering
23 mei 2023

agendapunt

onderwerp
Benoeming lid en plaatsvervangend lid voor de regioagendacommissie van de Groene Metropoolregio.

INHOUD VOORSTEL
De heer J. Kolkman te benoemen tot lid van de regioagendacommissie van de Groene Metropoolregio en de heer P.P. Geelen te benoemen tot plaatsvervangend lid.

1 Wat is de aanleiding?
De gemeente Rheden participeert in de Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem Nijmegen (Groene Metropoolregio). Dit is een regionaal samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten. De regio Arnhem-Nijmegen staat voor uitdagingen op het gebied van verstedelijking, wonen, werk, bereikbaarheid, klimaat, energie, circulariteit, gezondheid en leefkwaliteit.

In de gemeenschappelijke regeling is voorzien in een regioagendacommissie. De taak van deze commissie is de procesmatige voorbereiding en planning van de politieke besluitvorming ten behoeve van alle raden van de deelnemers aan de Groene Metropoolregio.

De commissie bestaat uit 40 leden, zijnde vier raadsleden van de gemeente Arnhem en Nijmegen en twee raadsleden van de overige gemeenteraden van deelnemers aan de Groene Metropoolregio.

Aangezien de heer T. Kuijpers zich heeft teruggetrokken als lid van deze commissie en de heer P. van Heumen zich heeft teruggetrokken als plaatsvervangend lid zijn er 2 vacatures ontstaan.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem Nijmegen, 2020 (Groene Metropoolregio).
Reglement van orde voor de regioagendacommissie Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen.

3 Wat willen wij bereiken?
Dat de vacatures die zijn ontstaan in de regioagendacommissie zo snel mogelijk kunnen worden ingevuld.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
De heer J. Kolkman heeft aangegeven bereid te zijn om de vacature van lid van deze agendacommissie in te vullen. De heer P.P. Geelen is bereid om de vacature van plaatsvervangend lid in te vullen.

Het te benoemen lid en het plaatsvervangende lid van deze commissie worden aangewezen voor de resterende raadsperiode 2022-2026.

Velp, 22 mei 2023

Sjaak Leenders,
plv. griffier.

Raadsvergadering
23 mei 2023

gemeente Rheden

Agendapunt
GR 12.a

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van de griffie d.d. 22 mei 2023;

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr);

gelet op de Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem Nijmegen, 2020 (Groene Metropoolregio); Reglement van orde voor de regioagendacommissie Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen;

b e s l u i t :

de heer J. Kolkman te benoemen tot lid van de regioagendacommissie van de Groene Metropoolregio en de heer P.P. Geelen te benoemen tot plaatsvervangend lid.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
N.v.t.	3 Bestuur & organisatie	8 Fatsoenlijke banen en economische groei
b en w-vergadering	**agendapunt**	**bijlage(n) ter inzage**
N.v.t.		1
rol raad	**soort document**	
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering	**agendapunt**	
N.v.t.		
raadsvergadering	**agendapunt**	
23 mei 2023		

onderwerp
Benoeming raadsadviseur en tweede plaatsvervangend griffier

INHOUD VOORSTEL
De heer J. (Jeroen) van den Elst met ingang van 1 juni 2023 te benoemen als raadsadviseur en tweede plaatsvervangend griffier van de gemeenteraad van Rheden.

1 Wat is de aanleiding?
In januari 2023 heeft uw raad kennis genomen van het griffieplan. Het griffieplan beschrijft de verwachtingen tussen de raad en de griffie voor 2023 en verder. Om de ambities van de raad waar te kunnen maken is afgesproken door te ontwikkelen naar een plusgriffie. Concreet betekende dit onder andere de uitbreiding van de griffie met een raadsadviseur. De afgelopen periode is daarvoor een sollicitatieprocedure doorlopen.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Artikel 107e Gemeentewet: de raad besluit tot het aangaan, wijzigen en beëindigen van arbeidsovereenkomsten met de op de griffie werkzame ambtenaren.

3 Wat willen wij bereiken?
Goede ondersteuning van de raad maakt democratie sterker en een juiste omvang van de griffie is noodzakelijk voor de kwaliteit van de ondersteuning van de raad. De functie van raadsadviseur is nieuw en maakt onderdeel uit van de doorontwikkeling van de griffie, met als doel om de griffie beter toegerust te laten zijn op de (veranderende) taken, rollen en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
Om in de vacature te voorzien is begin april een externe sollicitatieprocedure doorlopen. De vacature heeft geleid tot 12 reacties. De selectiecommissie (bestaande uit de voorzitter van de werkgeverscommissie, de griffier en de griffiemedewerkster) en de adviescommissie (bestaande uit de twee leden van de werkgeverscommissie en plaatsvervangend griffier) hebben afzonderlijk met drie kandidaten gesproken in een eerste ronde. Daarna is door de selectiecommissie in een tweede ronde een verdiepend gesprek gevoerd met een kandidaat. Op grond van de uitkomsten van deze gesprekken en na contact met een referent en een klikgesprek met de burgemeester stelt de werkgeverscommissie voor de heer Van den Elst te benoemen als raadsadviseur per 1 juni. Zijn CV is voor de raad ter inzage bijgevoegd.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
De benoeming geschiedt voor 36 uur per week. In uw raadsbesluit van januari heeft u reeds besloten de incidentele financiële gevolgen op te nemen in de bestuursrapportage en vanaf 2024 structureel te verwerken in de Kadernota 2024-2027.

6 Wat gaan wij ervoor doen?
Kandidaten die nog niet werkzaam zijn bij de gemeente Rheden worden standaard benoemd voor de periode van een jaar. Bij voldoende functioneren wordt de tijdelijke benoeming omgezet naar een vaste. De werkgeverscommissie en griffier zullen verdere uitvoering geven aan dit besluit.

Velp, 12 mei 2023

De werkgeverscommissie van Rheden,

Herriët Heersink,
voorzitter.

23.33

gemeente Rheden

Raadsvergadering
23 mei 2023

Agendapunt
GR 12.b

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

overwegende artikel 107e Gemeentewet;

gelezen het voorstel van de werkgeverscommissie;

b e s l u i t :

de heer J. (Jeroen) van den Elst met ingang van 1 juni 2023 te benoemen als raadsadviseur en tweede plaatsvervangend griffier van de gemeenteraad van Rheden.

Arnhem, 23 mei 2023

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Rheden

Gemeente Rheden

Raadsvergadering 25 april 2023

Datum:	25 april 2023
Locatie:	Stadhuis Arnhem
Voorzitter:	dhr. C. van Eert
Griffier:	de heer C. Knipping
Wethouders:	mw. G. Hofstede, dhr. R. Ter Hoeven, dhr. D. Klomberg, dhr. P. Hofman
Gemeentesecretaris:	mevrouw N. Renkema-Holstein

Aanwezig

De heer T. Endeveld	GL
Mevrouw S. Kerkum	GL
Mevrouw H. Heersink	GL
Mevrouw M. Van de Kolk	GL
De heer E.P.F.L. Roumen	D66
Mevrouw R. Huertas Mulckhuyse	D66
De heer D.J.P. Appels	D66
De heer T. Kuijpers	D66
De heer S. Hanssen	VVD
Mevrouw M. Visser	VVD
De heer R. Koekkoek	VVD
De heer J.M.A. Kolkman	VVD
De heer W.A. Heesen	PvdA
Mevrouw M. Noorland	PvdA
De heer M. Sahan	PvdA
De heer G. Hageman	PvdA
De heer T.K.J. Eskes	GPR/B
De heer B. van de Geijn	GPR/B
De heer F. Kooistra	GPR/B
De heer A.J.H. Bosveld	GPR/B
De heer M. Budel	CDA
De heer C.C.J.M. Weijers	CDA
Mevrouw N.T. Overvliet	CDA
De heer T. Kooijmans	VPR
De heer H. Witteveen	CU

Afwezig

De heer P. van Heumen	VPR
De heer M. van Heijgen	BR

1 Opening

De **voorzitter** opent de vergadering.

De door de fractie van GL, D66 en CU ingediende motie vreemd aan de orde van de dag "Van oud naar nieuw 2.0" wordt geagendeerd als 4b.

Op verzoek van de heer **Koekkoek** (fractie VVD) wordt het onderwerp Naamgeving weg voor nieuw aan te leggen hofje achter het perceel Oversteeg 45 in De Steeg geagendeerd als bespreekstuk, als agendapunt 4a.

De agenda wordt met deze wijzigingen vastgesteld.

2 Rondvraag

Een door fractie PvdA gestelde vraag over de Rode beuk, Joodse begraafplaats Dieren wordt mondeling beantwoord door **wethouder Klomberg**.

Een door fractie D66 gestelde vraag over klimaat- en circulariteitsbeleid wordt mondeling beantwoord door **wethouder Paul Hofman en Ronald ter Hoeven.**

TOEZEGGING:
Wethouder Hofman zegt toe dat er voor de zomer een monitor klimaat volgt en dat deze ook wordt gedeeld met de raad.

Een door fractie VVD gestelde vraag over Biodiversiteitsplan wordt mondeling beantwoord door **wethouder Klomberg**.

BESPREEKSTUKKEN (waarover debat en besluitvorming plaatsvindt)

3 Woonwagenbeleid 2023-2028 Gemeente Rheden (23.21)

Op een vraag van de fractie van GL geeft **wethouder Hofstede** aan dat de grond waarop een woonwagen staat, in erfpacht wordt gegeven aan de bewoner en de bewoner dus niet eigenaar van de grond wordt.

Het door fractie D66 ingediende Motie 'Onderzoek de mogelijkheden' wordt unaniem aangenomen.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:
vast te stellen het Woonwagenbeleid Rheden 2023.

4 Instellen vertrouwenscommissie herbenoeming burgemeester (23.25)

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:
- vast te stellen De Verordening tot wijziging van de 'Verordening op de vertrouwenscommissie tot benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester gemeente Rheden 2017';
- De vertrouwenscommissie voor de herbenoeming van de burgemeester in te stellen en de volgende raadsleden als lid van de commissie te benoemen, zijnde:

- de heer T. Endeveld;
- de heer E.P.F.L. Roumen;
- mevrouw M. Visser;
- mevrouw M. Noorland;
- de heer T.K.J. Eskes;
- de heer C.C.J.M. Weijers;
- de heer M.T. Kooijmans;
- de heer H. Witteveen.

– De heer T. Endeveld te benoemen tot voorzitter en mevrouw M. Visser tot plaatsvervangend voorzitter van de vertrouwenscommissie voor de herbenoeming van de burgemeester;
– Wethouder T.A.F.A. Klomberg toe te voegen als adviseur aan de vertrouwenscommissie voor de herbenoeming van de burgemeester;
– De incidentele financiële gevolgen van de werkzaamheden van de commissie te verantwoorden in de tweede bestuursrapportage 2023;
– De Commissaris van de Koning in de provincie Gelderland van dit besluit in kennis te stellen.

4a **Naamgeving weg voor nieuw aan te leggen hofje achter het perceel Oversteeg 45 in De Steeg (23.20)**

Het door fractie VVD, GroenLinks en PvdA ingediende amendement ' Meer evenwicht in straatnamen' wordt aangenomen met 18 stemmen voor (VVD, GL, PvdA, CDA, 2 leden GPRB, CU) en 7 stemmen tegen (D66, 2 leden GPRB, VPR).

De raad besluit:

1. Aan de op de bij dit besluit behorende tekening aangegeven nieuw aan te leggen weg voor het bouwplan van 6 woningen op de semiopenbare ruimte achter het perceel Oversteeg 45 in De Steeg de naam 'Isabelle Bentinckhof' toe te kennen met als ondertiteling "Isabelle Adrienne gravin van Aldenburg Bentinck 1925-2013 Vrouwe van Middachten";
2. Deze nieuwe naamgeving voor deze (semi)openbare ruimte in werking te laten treden met ingang van de dag na bekendmaking van dit besluit.

4b **Motie vreemd aan de orde 'Van Oud naar Nieuw 2.0**

Het door fractie GroenLinks, D66, ChristenUnie en PvdA ingediende Motie vreemd aan de orde 'Van oud naar Nieuw 2.0' wordt aangenomen met 17 stemmen voor (GL, 3 leden D66, 3 leden VVD, 2 leden GPRB, CU en PvdA) en 8 stemmen tegen (1 lid D66, 1 lid VVD, 2 leden GPRB, CDA en VPR).

HAMERSTUKKEN (waarover alleen besluitvorming plaatsvindt)

5 **Vaststellen bestemmingsplan Rheden 2016, woongebieden, locatie Smidsweg tussen 26 en 28 (23.22)**

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:

a met inachtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, ongewijzigd vast te stellen het bij dit besluit behorende bestemmingsplan 'Rheden 2016, woongebieden, locatie Smidsweg tussen 26 en 28 in Rheden', met de daarbij behorende toelichting, als vervat in de bestandenset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BPRH03-VA01;

b de Nota van wijzigingen zoals opgenomen in bijlage I bij dit besluit, vast te stellen;

c aan te geven dat gebruik is gemaakt van de ondergrond met bestandsnaam o_NL.IMRO.0275.BPRH03-VA01.dgn;

d geen exploitatieplan vast te stellen.

6 **Naamgeving weg voor nieuw aan te leggen hofje achter het perceel Oversteeg 45 in De Steeg (23.20)**

Dit agendapunt is vervallen.

7 **Besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 maart 2023**

De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

8 **Ingekomen brieven**

De raad besluit conform voorstel.

9 **Stukken ter kennisname**

V.k.a.

9.a **Raadsinformatiebrief Perspectiefbrief Connectie 2024**

Fractie VVD verzoekt om dit onderwerp op te nemen in de raadscyclus, zodat de raad een besluit kan nemen over de richting van de begroting van De Connectie. Met het onderhavige B&W-besluit wordt dit recht van de raad ontnomen.

9.b **Raadsinformatiebrief 'We gaan bouwen!'**

Fractie GL bedankt het college voor deze informatiebrief en is blij dat nu gestart kan worden met bouwen en dat er moeite wordt genomen om het kunstwerk in het buitenterrein in te bouwen.
Fractie CDA is blij met deze informatiebrief maar vraagt het college om bij de communicatie hierover naar de inwoners gepaste bescheidenheid te betrachten, gelet op de hoogte van de kosten die dit met zich meebrengt.

9.c **IJssel District, Ontwikkelplan, vrijgeven voor afstemming omgeving**

9.d **Raadsinformatiebrief het Klooster De Steeg**

9.e **Intentieverklaring Regiodeal De Beemd**

9.f **Ontwerp-verkeersbesluit tijdelijke afsluiting spooroverweg Lentsesteeg Rheden**

9.g **Regioarrangement, Vitaal Landelijk Gebied Gelderland, Groen-blauw raamwerk**

Fractie VVD verzoekt het college om de raad hierover actief te blijven informeren.

9.h **Uitkomsten cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugdhulp over het jaar 2021**

9.i **Raadsinformatiebrief terugkoppeling ondersteunende maatregelen energie-armoede**

Fractie GL wil bevestigen dat zij blij is met alle acties die zijn en worden

ondernomen en verzoekt om nog eenmaal het pleidooi te houden voor dit loket voor mensen die nog niet geholpen zijn.

9.j **Stand van zaken aanpak energiearmoede en beantwoording motie Fixbrigade**

Fractie PvdA kijkt reikhalzend uit naar de afhandeling van deze motie. Een isolatiecampagne is voornemens om in het najaar te starten terwijl de wachtrij bij de aannemers lang is. Dit kan betekenen dat het dan pas in het voorjaar kan worden uitgevoerd. Aan het college wordt verzocht om hier rekening mee te houden.
Fractie CU is blij met dit collegebesluit en verzoekt het college om ook particuliere verhuurders bij deze actie te betrekken.

9.k **Definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau GMR RES**

10 **Sluiting**

De raad neemt afscheid van de heer Budel als raadslid. De **voorzitter** en de fractievoorzitter van het CDA, de heer **Weijers**, spreken een woord van dank aan hem uit.
De heer **Budel** wenst zijn opvolger, Peter Paul Geelen, en alle raadsleden en raadsvolgers veel succes en wijsheid toe in het raadswerk.
De **voorzitter** sluit de vergadering.

gemeente Rheden

Raadsvergadering dinsdag 23 mei 2023
Agendapunt: Lijst van aan de raad gerichte brieven.

	Aan de raad gerichte brieven	**Voorstel:**	**iBabs:**
1	Rona: LPOGT- info 7 Visie op de toekomst van het spoorgoederenvervoer 2	v.k.a.	13-04-2023
2	VNG: uitvoeringsmiddelen energietransitie	v.k.a.	19-04-2023
3	L.M.: Toch weer maaien in Velp	College ter afhandleing	20-04-2023
4	VNG Gelderland: handreiking ambtelijke bijstand raadsleden	v.k.a.	20-04-2023
5	Groene Metropoolregio: Concept jaarstukken 2022 en MJB 2024-2027	College ter afhandeling	24-04-2023
6	F.Z.: Wetsvoorstel politieke partijen; Uitspraak zaak Richard de Mos; Over bekwaamheid en geschiktheid van politieke ambtsdragers.	v.k.a.	26-04-2023
7	BVO DRAN Regio Arnhem Nijmegen: Faillissement Taxi Voet Personenvervoer	v.k.a.	26-04-2023
8	L.S.K.d.G.: Bedreiging en intimidatie van ouderen in wooncentrum Broeckerhaver Velp	College ter afhandeling	26-04-2023
9	W.t.K. en S.V.: bezwaar rode beuk	College ter afhandeling	01-05-2023
10	VNG: Voorbereiding ALV 14 juni 2023 en VNG Verenigingsstrategie 2030	v.k.a.	01-05-2023
11	Vuurwerkcheck.nl: Vuurwerkverbod	v.k.a.	01-05-2023
12	Diversen: Zienswijze Overweg Brinkweg-Lentsesteeg	College ter afhandeling	02-05-2023
13	St. Connect International: Rapport Kernpunt Migratie "Intelligente opvang irreguliere migranten in de regio en afremmen regulie	College ter afhandeling	04-05-2023
14	Raad voor het openbaar bestuur: Vallen, opstaan en weer doorgaan. Leren in transities"	v.k.a.	04-05-2023
15	Stichting European Invertebrate Survey Nederland:Bijenconcurrentie op heideterreinen	v.k.a.	04-05-2023
16	A.F.: aanmelding inspraakmogelijkheid 16 mei en toezending zienswijze kadernota	College ter afhandeling	04-05-2023
17	VNG: Actuele opgaven asielopvang, huisvesting statushouders en integratie	v.k.a.	08-05-2023
18	Mail Kerngroep Belang Beekhuizen: Onrust in de wijk Beekhuizen, Velp	College ter afhandeling	08-05-2023
19	C.B.: Zienswijzen voorgenomen sluiting spoorwegovergang Lentsesteeg	College ter afhandeling	08-05-2023
20	J.V.: Zienswijze lentsesteeg-brinkweg	College ter afhandeling	09-05-2023
21	Gemeente Voorst Motie stikstofrechten voor festivals Leisurelands B.V.	v.k.a.	09-05-2023
22	Gelders Archief: Jaarverslag Gelders Archief 2022	v.k.a.	09-05-2023
23	Provincie Gelderland: Begrotingscirculaire 2024	College ter afhandeling	09-05-2023
24	Provincie Gelderland: Vraag en antwoord bijeenkomst Luchtruimherziening - provincie OV en GLD 17 november 2022	v.k.a.	11-05-2023

25	hr. en mw. M.: Spoorwegovergang Lentsesteeg-Brinkweg	College ter afhandeling	11-05-2023
26	VNG: Invoering wet goed verhuurderschap	v.k.a.	15-05-2023
27	NVVK: Financiële hulpverlening, wat doet uw gemeente	v.k.a.	17-05-2023

Toelichting op de Lijst van aan de Raad gerichte brieven.

Aan de raad gerichte brieven kunnen op de volgende wijze worden behandeld:

Als er geen antwoord of nadere actie wordt vereist neemt de raad de brief voor kennisgeving aan; het voorstel luidt dan: "v.k.a.".

- Als er wel een antwoord wordt vereist zijn er twee mogelijkheden:
  - De raad verzoekt het college om een antwoord-brief voor te bereiden, die vervolgens door de raad wordt vastgesteld (brief en concept-antwoordbrief komen dan enige tijd later terug op de lijst);
    het voorstel luidt dan: "pré-advies College";
  - De raad vraagt aan het college om de brief verder af te handelen;
    het voorstel luidt dan: "college ter afhandeling".

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
T.A.F.A. Klomberg	6 Financiën	16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
wijziging leges rijbewijs

INHOUD VOORSTEL
Wijziging tarieventabel 2023 i.v.m. verhoging rijbewijsrijksleges met €3,50 per 1 juli 2023

1 Wat is de aanleiding?
In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en in samenwerking met Logius/DigiD en de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG), heeft de RDW het rijbewijs geschikt gemaakt als authenticatiemiddel om online bij overheidsorganisaties en diensten met een publieke taak in te loggen. Na invoering van de relevante onderdelen van de wet Digitale Overheid (wDO), worden de kosten van deze nieuwe functionaliteit gefinancierd vanuit een verhoging van de afdracht van de gemeenten aan de RDW. De afdracht(rijksleges) van de gemeenten aan de RDW wordt verhoogd m.i.v. 1 juli 2023 met een bedrag van € 3,50.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Artikel 229 Gemeentewet.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?
Uitvoering geven aan een correcte wijze van legesheffing op basis van de juiste tarieven.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
De tarieventabel 2023 aanpassen. Het college is op grond van artikel 11 van de Legesverordening Rheden 2019 bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, indien de wijzigingen een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking. Daarnaast is het college op grond van dit artikel bevoegd tot wijzigingen van redactionele aard. De tarieventabel wordt met €3,50 verhoogd:
1.3.1 voor het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs € 47,00 .

5 Wat zijn de financiële consequenties?
De gemeenteleges blijven hetzelfde aan opbrengst als eerder begroot.

6 Wat zijn de risico's?
n.v.t.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
n.v.t.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Het besluit wordt na vaststelling digitaal bekendgemaakt en treedt per 1 juli 2023 in werking. De verordening is digitaal raadpleegbaar via de website www.overheid.nl.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
n.v.t.

De Steeg,

Ontwerp-collegebesluit

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rheden;

gelet op artikel 229 eerste lid van de Gemeentewet en artikel 11 van de Legesverordening Rheden 2023;

b e s l u i t :

vast te stellen de verordening tot wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges 2023.

Artikel I Wijziging verordening

In de 'Tarieventabel 2023' behorende bij de Legesverordening Rheden, zoals vastgesteld door de Raad op 20 december 2022, wordt het tarief genoemd in onderdeel:

1.3.1 ad € 43,50 vervangen door € 47,00

Artikel II Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2023.

2. De datum van ingang van de heffing is 1 juli 2023.

De Steeg,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema-Holstein
secretaris.

VNG International

SDLG IRAQ
SUSTAINABLE DEVELOPMENT THROUGH
IMPROVED LOCAL GOVERNANCE

Building sustainable futures

by improving local services to displaced people in Iraq







Sustainable Development through improved Local Governance Programme (SDLG)

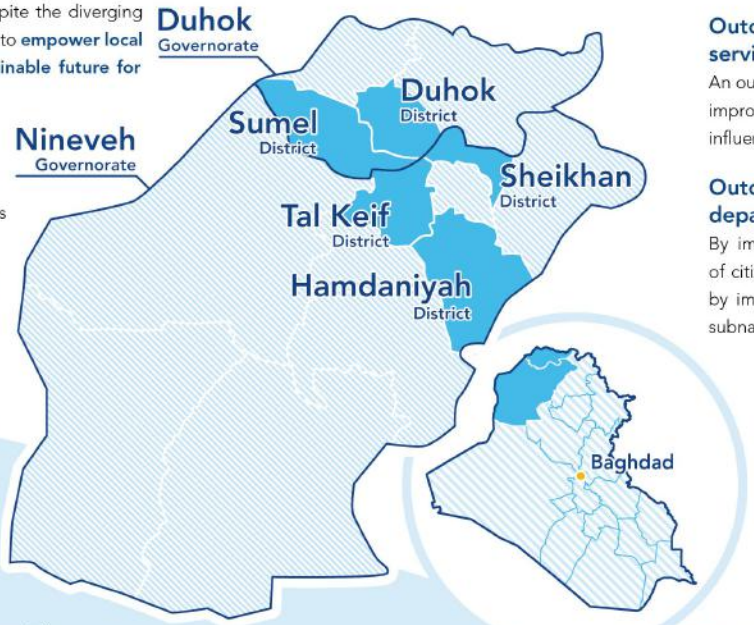
The SDLG programme covers **four thematic priorities**: Security & Rule of Law, Migration, Local Revenue Mobilisation, and Integrated Water Management. SDLG is currently being implemented in 10 countries: Algeria, Burundi, Iraq, Mali, Palestine, Tunisia, Mozambique, Somalia, South Sudan and Uganda. Despite the diverging contexts and themes, the SDLG programme pursues one overall objective: to **empower local governments and their representative bodies to shape a more sustainable future for their communities**.

SDLG in Iraq

The programme **aims to make local authorities more resilient** in areas with a **large influx of displaced** within their territories. We will do so by **complementing** area-based development, **building on existing** governance structures and service delivery mechanisms, **targeting all people in an area**, especially but not exclusively the vulnerable ones. Services, infrastructure, markets, livelihoods, governance structures and community support mechanisms are all in need of development to further resilience.

In Iraq, our focus will be on the subnational governments and local service provision departments dealing with displacement in **Nineveh and the Kurdistan Region** of Iraq. The targeted districts are Duhok, Sumel, Sheikhan, Tallkief and Al-Hamdaniyah, and within them the **smaller towns in these districts**. Their citizens from host, refugee and IDP communities are our final beneficiaries.

The SDLG programme will support the Kurdistan Regional Government in **modernizing its local administration** though conferences in cooperation with academia, establishment of a local government Working Group and to further built on the partnerships with some of the international partners. It will **support local authorities** in applying Geographical Information Systems, in improving Crisis Management, Solid Waste Management, Public Transport and Public Infrastructure, and in job creation with facilitating the establishment of small enterprises. Finally, it will work on **improving communication** between local authorities and the population, through improving leadership within local authorities as well as improving citizenship among civil society.



Our approach

The program targets local and regional governments within Iraq, it's community members and in particular vulnerable groups. To make local authorities more resilient, SDLG will work on institutional, organisational and individual level, towards four outcomes:

Outcome 1: Improved mandate of the subnational governments and local service provision departments in the intergovernmental relationship

An outcome VNGi aims to achieve via improved laws and implementation frameworks and by improving the participation of subnational governments in intergovernmental cooperation to influence national policies.

Outcome 2: Improved subnational government and local service provision department decision making processes, policies and services

By improving decision making processes, including the identification and representation of citizen needs, the mobilisation of additional resources to respond to citizen's needs, and by improving the formulation and implementation of procedures, standards and policies, subnational governments and local service provision departments will be more resilient.

Outcome 3: Improved leadership within subnational governments

Within this outcome leaders will improve their understanding of their roles and mandate and VNGi will support them to act with integrity in line with their functions and duties.

Outcome 4: Empowered social groups and improved citizenship

This outcome concentrates on enabling local communities to participate in local government decision making, accountability and service implementation. Furthermore society groups will be supported to improve their awareness, access to information and participation mechanisms.

Our cooperation and partnerships on the ground

VNG International cooperates with different **ministries and their deconcentrated units, as this is vital** to the success of the SDLG programme. The programme builds on **strong partnerships** and cooperation established over the last years, **consults NGOs and other civil society organisations, and coordinates with international partners**.

Who are we?

In over forty projects worldwide, VNG International strengthens local governments, associations of municipalities, and local trainings institutes. VNG International was founded in 1993 by the Association of Netherlands Municipalities (Vereniging Nederlandse Gemeenten, VNG), the world's oldest association of municipalities. VNG International is housed within the association's offices in The Hague, allowing it to easily access the know-how of the Dutch local government sector. Besides its offices in the Netherlands, VNG International is represented globally through a daughter company in Tunisia, as well as over 15 local project offices. VNG International's projects are funded by various donors including the Netherlands Ministry of Foreign Affairs, the European Union and the World Bank.

The **SDLG Programme** is based on a partnership between the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands and VNG International. The partnership builds on concrete results from our previous collaborations. VNG International has crafted local peace treaties that opened up the road to economic recovery, increased self-reliance of local governments by raising their revenue from local taxes. It has assisted cities to get a grip on their services and environment and has designed and supported reforms creating space for democratic and participatory practice. VNG International partners with local governments, as well as with civil society in cases where local governments were part of the problem. As part of the Association of Netherlands Municipalities, our projects frequently engage with Dutch municipalities as partners or sources of expertise.

VNG International

Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands

SDLG IRAQ
SUSTAINABLE DEVELOPMENT THROUGH IMPROVED LOCAL GOVERNANCE

VNG International
P.O. Box 30435
2500 GK The Hague
Tel +31 70 373 84 01
Fax +31 70 373 86 60

vng-international@vng.nl
www.vng-international.nl

vng-international.nl

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
C. van Eert

begrotingsprogramma
5 Bestuur en Veiligheid

draagt bij aan Global Goal(s)
8 Eerlijk werk en economische groei

13 Klimaat actie

16 Vrede en publieke dienstverlening

17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering
11-04-2023

agendapunt

bijlage(n)
1

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Sustainable Development through improved Local Governance

INHOUD VOORSTEL

- Instemmen met deelname aan de Sustainable Development through improved Local Governance programma (SDLG 2022-2026).
- Instemmen met het verzoek om deel te nemen aan een congres in Irak in het kader van modernisering van het lokaal bestuur (mei 2023).

1 Wat is de aanleiding?

De vereniging voor gemeente international (VNGI) heeft samen met het Ministerie van Buitenlandse Zaken een nieuw programma opgesteld ter versterking van lokaal bestuur in ontwikkelingslanden voor de periode 2022-2026. Het nieuwe programma zal voortbouwen op de resultaten en de lessen die zijn geleerd van zijn voorganger; IDEAL (Inclusive Decisions At Local Level) 2017-2020. De gemeente Rheden heeft sinds 2018 succesvol aan het IDEAL programma deelgenomen. De deelname bestond uit een samenwerking tussen VNGI, Gemeente Langeberg (Zuid Afrika), Rubavu District (Rwanda) en de gemeente Rheden. Hogeschool van Hall Larenstein heeft tijdens deze samenwerking ook een belangrijke rol gespeeld door kennis van studenten in te brengen.

Het nieuwe programma van VNGI beoogt een bijdrage te leveren aan de brede welvaart elders in de wereld. Een belangrijk onderdeel van de brede welvaart zijn de Sustainable Development Goals. Vooral SDG 8 (Eerlijk werk en Economische groei), SDG 13 (Klimaatactie), SDG 16 (Vrede, Veiligheid en Sterke Publieke Diensten) en SDG (Partnerschappen voor de Goals) komen aan de orde in het nieuwe programma van VNGI.
Het nieuwe programma van VNGI is gericht op kennisuitwisseling en het vergroten van kennis (capacity building) in de fragiele landen.
Een fragiel land is een land (er is geen officiële definitie) dat over onvoldoende capaciteiten beschikt (of: dat onvoldoende capaciteiten heeft) om overheidstaken uit te voeren, en die niet in staat of bereid is om een constructieve relatie met haar burgers aan te gaan.

Kenmerken van fragiele landen zijn:
- Zwak opererende overheden,
- Zwak openbaar bestuur
- Het land komt vaak uit een situatie van een conflict of dit is nog gaande
- Geen of weinig beleid voor democratie
- Participatie van burgers bij besluitvorming gebeurt niet of nauwelijks.

Bronnen voor fragiliteit zijn:
- Structurele en economische factoren
- Politieke en institutionele factoren
- Sociale factoren
- Internationale factoren

Financiële investeringen in bijvoorbeeld activiteiten of projecten vormen geen onderdeel van de samenwerking. In de praktijk komt het erop neer dat de samenwerking met een land plaatsvindt aan de hand van een activiteitenplan. Dit laatste wordt samengesteld aan de hand van de behoeften van zowel het fragiele land als de gemeente uit Nederland. Het SDLG programma wordt momenteel geïmplementeerd in 8 fragiele landen (Burundi, Mali, Palestina, Somalië, Zuid-Soedan, Oeganda, Irak en Mozambique).

Verzoek van VNGI
VNGI heeft de gemeente Rheden gevraagd de kennis en ervaring vanuit het IDEAL programma over te brengen in Irak. VNGI ziet een kans om de opgedane ervaringen uit de eerdere samenwerkingen te benutten. Internationale samenwerking betekent in de praktijk omgaan met beperkingen en o.a. culturele verschillen. De gemeente Rheden heeft bewezen hiermee goed te kunnen omgaan.

Met de VNGI is een ambtelijke verkenning gehouden naar een eventuele deelname in het kader van het SDLG programma.
Gebaseerd op de kennis, expertise van de gemeente Rheden en de wens om meer vanuit een langdurige samenwerking te opereren, voorziet VNGI aanknopingspunten in het landenprogramma van Irak.

Naar aanleiding van de ambtelijke verkennende gesprekken met VNGI en de gesprekken met een aantal interne collega's van de beleidsvelden Afval, Water, Klimaat en Veiligheid is de ambtelijke conclusie dat er meer dan voldoende basis aanwezig is om een nieuwe internationale samenwerking aan te gaan.
De samenwerking richt zich op het district Duhok in Noord Irak. Het hoofdthema van het programma in Noord Irak is migratie (zie bijlage 1). Daarnaast zal in het programma ruimte zijn voor de volgende thema's:

1. Versterken / bevorderen lokaal bestuur.
2. Economische ontwikkeling
3. Watermanagement
4. Afval
5. Migratie

Na de formele start van de samenwerking zullen de VNGI en de gemeente Rheden een werkplan (actieprogramma) ontwikkelen voor de specifieke onderwerpen en acties waarop kan worden samengewerkt.

Congres mei 2023
Parallel aan het verzoek van VNGI om deel te nemen aan het nieuwe SDLG programma heeft VNGI de gemeente Rheden ook gevraagd om deel te nemen aan een internationaal congres in Irak (district Duhok). Het congres staat in het teken van de volgende thema's

1. Versterken van het openbaar bestuur
2. Gemeentelijke financien.

Voor het congres is de gemeente Rheden gevraagd om een artikel te schrijven over het functioneren van het openbaar bestuur in Nederland en, op hoofdlijnen, de gemeentelijke financiën. Zie bijlage 1 met het artikel. Het ochtenddeel zal bestaan uit presentaties. Het middagdeel zal in het teken staan van 3 verschillende groepsdiscussies. Naast de gemeente Rheden is ook Letland gevraagd om deel te nemen. Bestuurlijk zullen de burgemeester en wethouder financiën van de gemeente de presentaties geven. De rest van de werkweek wordt benut om de toekomstige samenwerking verder te formaliseren met als eindresultaat het ondertekenen van een Memorandum of Understanding (MoU). De VNGI is als organisator verantwoordelijk voor facilitaire aangelegenheden. Onderdeel hiervan is ook de borging van voldoende veiligheid voor de bestuurders en medewerkers van de gemeente Rheden.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Coalitieakkoord 2022-2026 Groener, Socialer, Dichterbij.
- Vanaf 2017 heeft de gemeente Rheden deelgenomen aan het IDEAL programma van VNGI.
- De gemeente Rheden heeft lange tijd op projectbasis samengewerkt met de gemeente Langeberg in Zuid-Afrika. Reeds in de jaren 80 had Rheden binnen Lota (Lagere overheden tegen apartheid) banden met de stad Kimberley in Zuid-Afrika. Na het einde van de apartheid zijn de daaruit ontstane activiteiten ondergebracht bij de Stichting contacten Nederland Kimberley (Conkim).
- In 2006 is Rheden door Conkim gevraagd om te participeren in het Local Government South programma. Vanaf 2012 is er sprake van het Local Government Capacity. Het Local Government Capacity programma liep op 31 december 2016 ten einde.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Door in te stemmen met deelname aan het SLDG programma willen we bereiken dat samenwerking met VNGI wordt voortgezet (partnerschap) en we onze verantwoordelijkheid daarin blijven nemen. Door ondersteuning van lokale besturen en lokale organisaties in andere landen leveren Nederlandse gemeenten een bijdrage aan de versterking van de lokale democratie en duurzame ontwikkeling in die landen.
De gemeente Rheden kent een rijke historie als het gaat om het leveren van een bijdrage op het gebied van internationale samenwerking. De gemeente voelt het als een verantwoordelijkheid om als lid van de internationale gemeenschap een bijdrage te blijven leveren. Deelname aan het SDLG programma leidt er toe dat de gemeente Rheden ook daadwerkelijk haar verantwoordelijkheid neemt om te komen tot een betere wereld.

De gemeente Rheden is steeds meer betrokken bij mondiale vraagstukken:

- Opvang van nieuwkomers;
- Actief op het gebied van het verduurzamen van de samenleving (zowel fysiek als sociaal);
- De gemeente Rheden heeft de aspecten van de Brede Welvaart omarmd en heeft de ambitie om de wereldwijde vastgestelde SDG doelstellingen te vertalen in de beleidsontwikkeling op lokaal niveau.
- Onze partners uit de gemeente Rheden (onderwijs en bedrijfsleven) zijn steeds meer verbonden met de rest van de wereld. Hogeschool van Hall Larenstein opereert bijvoorbeeld in India en Afrika. Deze organisaties werken natuurlijk zelfstandig, maar het werkt versterkend als ook de gemeente actief deelneemt (partnerschap)aan internationale aangelegenheden (bijvoorbeeld in het verbinden van netwerken). Hierdoor kan de economische ontwikkeling gestimuleerd worden.

Internationale samenwerking levert ook voor de ambtelijke organisatie voordelen op.

- Veel valt er te leren van discussies, ervaringen, methoden en oplossingen van elders. Gemeentelijke internationale samenwerking kan bijdragen aan verbreding van de eigen horizon, waardoor een frisse kijk ontstaat op de problematiek in de eigen gemeente. Dit kan leiden tot een gezonde relativering en tot een innovatieve aanpak van knelpunten in de eigen gemeente.

- Door op internationaal niveau samen te werken neemt de kennis op het gebied van diversiteit in de organisatie toe.
- De internationale aspecten in het werk zijn voor werknemers aantrekkelijk en geven een unieke uitstraling aan het werken bij een gemeente. Hierdoor kan de gemeente Rheden een onderscheidende werkgever zijn.
- Het internationale netwerk voor de ambtelijke organisatie wordt vergroot waardoor de gemeente Rheden in staat is om kansrijke verbindingen te leggen met andere partners uit de samenleving (maatschappelijke organisaties, ondernemers, onderwijs en inwoners).

4 Wat gaan wij ervoor doen?
Indien uw college instemt met dit voorstel zal samen met de deelnemende partijen gewerkt worden aan een activiteitenplan voor de komende jaren. Daarnaast zal, om het nieuwe samenwerkingsprogramma te bekrachtigen, een formeel tekenmoment worden gepland waarbij alle partijen aanwezig zullen zijn. De planning is om dit in mei 2023 te laten plaatsvinden.
Daarnaast zal ook op lokaal en regionaal niveau gekeken worden of partners (bijvoorbeeld het onderwijs en ondernemers) kunnen aanhaken op de samenwerking.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
VNGI zorgt voor een vergoeding van de kosten i.v.m. werkmissies/ specifieke activiteiten. Hieronder valt ook een vergoeding van de ambtelijke uren.

6 Wat zijn de risico's?
Het risico vanuit de gemeente Rheden bestaat dat gedurende het programma op bepaalde momenten de ambtelijke expertise niet geleverd kan worden. De gemeente Rheden houdt zelf de regie over de inzet van de ambtelijke capaciteit.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
VNGI en gouvernement Duhok hebben aangegeven dat zij graag zien dat de gemeente Rheden een rol speelt in het nieuwe SDLG programma.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Indien uw college besluit in te stemmen met dit voorstel zal de VNGI en de gemeenteraad van de gemeente Rheden worden geïnformeerd.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Op gemeentelijk niveau wordt uw college en raad jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de samenwerking. Daarnaast worden gedurende de periode van het programma ook door de VNGI evaluaties gehouden. Vanzelfsprekend zal uw college ook geïnformeerd worden over de uitkomsten van deze evaluaties.

Velp,

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
P.L.P.S. Hofman

begrotingsprogramma
4 Duurzaamheid

draagt bij aan Global Goal(s)
- 7 Betaalbare en duurzame energie
- 13 Klimaatactie

b en w-vergadering
18 april 2023

agendapunt

bijlage(n)
1. Intentieverklaring ontwikkelen warmtenet Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren
2. Raadsinformatiebrief

rol raad
Kennis nemen

onderwerp
Intentieverklaring ontwikkelen warmtenet Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren

INHOUD VOORSTEL
- in te stemmen met het aangaan van de intentieverklaring gericht op de ontwikkeling van een warmtenet in Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren
- de raad met bijgaande brief te informeren

1 Wat is de aanleiding?

Warmterapport Eerbeek Loenen en Laag-Soeren

In 2021 is door een extern bureau onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een warmtenet voor Eerbeek, Loenen en Laag Soeren. De conclusie van dit onderzoek was dat de restwarmte van Industriewater Eerbeek (IWE) en papierfabriek DS Smith beschikbaar zijn en voldoende potentie hebben. Het uitgangspunt is dat per gebied 90% van de huurwoningen van Veluwonen, 20% van de overige woningen en 10% van de utiliteitsgebouwen worden aangesloten op het warmtenet. Ook volgde uit de studie dat er meerdere varianten van het warmtenet in Eerbeek, Loenen en/of Laag-Soeren technisch en financieel haalbaar zijn.

Vervolgonderzoek

In 2022 gaf de gemeente Brummen opdracht aan hetzelfde bureau om de mogelijkheid van een warmtenet in Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren (en een doorkijk naar omliggend gebied) verder uit te werken. Aan dit onderzoek nemen meerdere partijen deel. Het gaat naast gemeente Rheden om de gemeenten Apeldoorn en Brummen, woningcorporatie Veluwonen, Firan/Gelders Warmte Infra Bedrijf en de Papierindustrie vertegenwoordigd door Industriewater Eerbeek. Een eerste formele stap in deze samenwerking voor het

vervolgonderzoek is het ondertekenen van een intentieverklaring 'Ontwikkeling Warmtenet Eerbeek Loenen en Laag-Soeren'.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Nationaal Klimaatakkoord (2019)
- Beleidskader ‘Aan de slag voor een duurzaam klimaat’ (2019-2022)
- Transitievisie Warmte gemeente Rheden (2021)

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Een warmtenet draagt bij aan de Global Goals 7 (betaalbare en duurzame energie) en 13 (klimaatactie). Hiermee wordt een stap gezet in het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. De gemeente Rheden heeft de ambitie om in 2040 CO_2-neutraal te zijn.

4 **Wat gaan wij ervoor doen?**

Deze intentieverklaring is het eerste commitment voor deelname door gemeente Rheden aan dit project. Alle deelnemende partijen bevestigen hun betrokkenheid bij dit project. Ook erkennen allen zo de potentie van warmtelevering vanuit de papierindustrie als optie voor alternatieve warmte voor de inwoners van Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren. Gemeente Rheden is ambtelijk en bestuurlijk betrokken bij het project en de vervolgstappen.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Er zijn projectkosten begroot van maximaal € 455.000,--. Deze zijn generiek voor het hele project tot en met een investeringsbesluit voor realisatie (voorzien eerste kwartaal 2024). De drie gemeenten verdelen deze kosten. Voor Rheden gaat het om 8%, wat is € 36.400,--. Deze eenmalige kosten dekken we vanuit de middelen voor energiestransitie.

We onderzoeken met de projectgroep of externe financiering mogelijk is. Zo is er contact over een bijdrage uit de Regiodeal.

6 Wat zijn de risico’s?

Het ondertekenen van de intentieverklaring brengt geen dwingende verplichtingen met zich mee voor deelname aan de mogelijke ontwikkeling van een warmtenet. Deelnemende partijen houden de mogelijkheid om andere keuzes te maken als deze beter passen binnen de bedrijfsvoering en uitvoering van het beleid.

Het duurt nog zeker een jaar voor er meer duidelijkheid is over de realisatie van een warmtenet. Voor inwoners is het van belang dat duidelijk is wat ze tot die tijd wel kunnen doen aan maatregelen gericht op de warmtetransitie.

7 Wat is het draagvlak?

Restwarmte in een warmtenet kan een oplossing zijn voor de warmtetransitie. Daarom willen we dit graag onderzoeken.

Inwoners en andere belanghebbenden informeren we over de intentie voor het project. Na afronding van het vervolgonderzoek en als een warmtenet concreet realiseerbaar blijkt, gaat participatie een belangrijke rol spelen gericht op draagvlak voor de aanleg van een warmtenet.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Het ondertekenen van deze intentieverklaring is het eerste moment waarop met dit vervolgonderzoek naar buiten wordt getreden. De officiële ondertekening is gepland op 24 april a.s. Hieraan geven we de nodige aandacht met een uitnodiging voor de pers en persberichten. Ook komen er berichten via de huis-aan-huis krant, op de websites van Rheden en watisjouwrheden.nl en sociale media. Communicatie doen we zoveel mogelijk samen en eenduidig met de partners.

Met Soerens Belang is op 4 april 2023 gesproken over het project en de onderzoeksfase. Afgesproken is om in contact te blijven over de voortgang.

9. Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

n.v.t.

10 Vervolg

We werken met de partners toe naar een intentieovereenkomst (projectovereenkomst). Daarin staan samenwerkingsafspraken opgenomen, een korte paragraaf over de verdeling van kosten en gedeelde uitgangspunten voor het warmtenet. Afhankelijk van de mogelijkheden voor realisatie van een warmtenet volgen daarna een ontwikkelovereenkomst en een samenwerkingsovereenkomst.

De Steeg, 18 april 2023

Intentieverklaring Ontwikkeling Warmtenet Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren

Ondergetekenden:

1. Gemeente Brummen, gevestigd en kantoorhoudende Engelenburgerlaan 31 te Brummen, te dezen vertegenwoordigd door de heer P. Inberg, verder te noemen “Gemeente Brummen”.
2. Gemeente Apeldoorn, gevestigd en kantoorhoudende Marktplein 1 te Apeldoorn, te dezen vertegenwoordigd door de heer D. Huizer, verder te noemen “Gemeente Apeldoorn”.
3. Gemeente Rheden, gevestigd en kantoorhoudende Hoofdstraat 3 te De Steeg OF President Kennedylaan 104-108 te Velp te dezen vertegenwoordigd door de heer P.L.P.S. Hofman, verder te noemen “Gemeente Rheden”.
4. Gelders Warmte Infra Bedrijf B.V., gevestigd en kantoorhoudende Koningstraat 28 te Arnhem, te dezen vertegenwoordigd door Firan B.V., op haar beurt vertegenwoordigd door de heer D. Meijer, verder te noemen “GWIB”.
5. Woningcorporatie Veluwonen, gevestigd en kantoorhoudende Stuijvenburchstraat 20 te Eerbeek, te dezen vertegenwoordigd door de heer V. Buitenhuis, verder te noemen “Veluwonen”.
6. Industriewater Eerbeek, gevestigd en kantoorhoudende Kanaalweg 8-A te Eerbeek, te dezen vertegenwoordigd door de heer W. Suijkerbuijk, verder te noemen “IWE”.
7. Stora Enso De Hoop, gevestigd en kantoorhoudende Harderwijkerweg 41 te Eerbeek, te dezen vertegenwoordigd door R. Minnesma, verder te noemen “Stora Enso De Hoop”.
8. Folding Boxboard Eerbeek, gevestigd en kantoorhoudende Coldenhovenseweg 12 te Eerbeek, te dezen vertegenwoordigd door O. van Beers, verder te noemen “Folding Boxboard”.
9. Neenah Coldenhove, gevestigd en kantoorhoudende D.W. van Vreeswijklaan 9 te Eerbeek, te dezen vertegenwoordigd door A. Roelandse, verder te noemen “Neenah Coldenhove”.
10. Smart Packaging Solutions, gevestigd en kantoorhoudende Voorsterweg 38 te Loenen, te dezen vertegenwoordigd door K. Emons, verder te noemen “Smart Packaging Solutions”.

Gezamenlijk te noemen: “**Partijen**”, of afzonderlijk: “**Partij**”.

Overwegingen en rollen van Partijen

Partij	Overweging en rol in project
Gemeente Brummen	Eerbeek is gelegen in gemeente Brummen. Vanuit de gemeente wordt ambtelijk deelgenomen in de projectgroep en werkgroepen en bestuurlijk in de stuurgroep. De gemeente faciliteert de start van de onderzoeken naar het warmtenet en beslissen samen met gemeente Apeldoorn en Rheden, Woningcorporatie Veluwonen en het GWIB (vertegenwoordigd door Firan) over de realisatie en exploitatie van het warmtenet.
Gemeente Apeldoorn	Loenen is gelegen in gemeente Apeldoorn. Vanuit de gemeente wordt ambtelijk deelgenomen in de projectgroep en werkgroepen en bestuurlijk in de stuurgroep. De gemeente faciliteert de start van de onderzoeken naar het warmtenet en beslissen samen met gemeente Brummen en Rheden, Woningcorporatie Veluwonen en het GWIB (vertegenwoordigd door Firan) over de realisatie en exploitatie van het warmtenet.
Gemeente Rheden	Laag-Soeren is gelegen in gemeente Rheden. Vanuit de gemeente wordt ambtelijk deelgenomen in de projectgroep en werkgroepen en bestuurlijk in de stuurgroep. De gemeente faciliteert de start van de onderzoeken naar het warmtenet en beslissen samen met gemeente Apeldoorn en Brummen, Woningcorporatie Veluwonen en het GWIB (vertegenwoordigd door Firan) over de realisatie en exploitatie van het warmtenet.
Woningcorporatie Veluwonen	Veluwonen onderzoekt betrouwbare en betaalbare warmteoplossingen voor hun complexen in Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren. Als grootste beoogde eindgebruiker nemen ze deel aan de projectgroep, werkgroepen en bestuurlijk aan de stuurgroep. Eind 2023/begin 2024 is inzicht in de haalbaarheid van het warmtenet nodig i.v.m.de planning en begroting van de verduurzaming van haar woningbezit in de genoemde dorpen en de realisering van nieuwbouwprojecten. Samen met gemeente Apeldoorn, Brummen en Rheden en het GWIB (vertegenwoordigd door Firan) beslissen zij over de realisatie en exploitatie van het warmtenet. Ze nemen niet deel in het nog op te richten warmtebedrijf.
GWIB (vertegenwoordigd door Firan)	Het Gelders Warmte Infrabedrijf (GWIB) is recentelijk opgericht. Het GWIB is opgericht met als doel om samen met Gelderse gemeenten de warmtetransitie efficiënt te versnellen door warmteinfrastructuur te ontwikkelen, financieren, realiseren en exploiteren. Het GWIB brengt expertise in en zal, samen met een gemeente op lokaal niveau participeren in een op te richten Lokaal Warmte Infra Bedrijf (LWIB). Het GWIB zal deelnemen aan de project- en stuurgroepen.
Papierindustrie	De papierindustrie is actief bezig met hun eigen verduurzaming en wil bijdragen aan het verduurzamen van hun omgeving. In het project werken ze mee aan het inzichtelijk maken van industriële restwarmte, nemen ze deel aan de klankbordgroep en zijn ze vertegenwoordigd in de stuurgroep. Onder de papierindustrie wordt verstaan: *Stora Enso De Hoop, Folding Boxboard Eerbeek, Smart Packaging Solutions, Neenah Coldenhove en Industriewater Eerbeek (IWE*).

Overwegende dat:

1. Het “Haalbaarheidsonderzoek warmtenet Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren” van februari 2021 laat zien dat er industriële restwarmte beschikbaar is om een warmtenet te voeden voor ruimteverwarming in Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren (“het warmtenet”).
2. De globale businesscase uit het haalbaarheidsonderzoek aantoont dat een dergelijk warmtenet potentie heeft en aanleiding geeft om het warmtenet verder te ontwikkelen.
3. Een belangrijke basis in de businesscase is het voorzien van duurzame warmte voor de woningen van de woningcorporatie Veluwonen, particuliere woningeigenaren, utiliteit en gemeentelijk vastgoed.
4. Een lokaal warmtenetwerk:
    a. bijdraagt aan een economisch aantrekkelijk vestigingsklimaat door een goede warmtevoorziening voor bedrijven;
    b. biedt een betaalbaar en betrouwbaar alternatief voor aardgas voor inwoners en ondernemers in Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren;
    c. past binnen de energie- en warmteambities van de gemeenten Brummen, Apeldoorn, Rheden, Provincie Gelderland en Nederland.
5. Provincie Gelderland heeft samen met Firan en Innovatie en Energiefonds Gelderland (IEG) het Gelders Warmte Infra Bedrijf (GWIB) opgericht. Het GWIB kan gezamenlijk met gemeenten een LWIB (een lokaal warmtenetwerkbedrijf) oprichten. Het LWIB zal vervolgens warmtelinfrastructuur financieren, realiseren en beheren. Het LWIB zal geen rol nemen in de productie en levering van warmte. Hiervoor zal een warmteproducent en -leverancier betrokken moeten worden. Deze partij(en) zal eveneens de leveringsgarantie garanderen. Uitgangspunt is dat het GWIB, respectievelijk het LWIB, een rol speelt in de ontwikkeling van het warmtenet voor het onderdeel warmte-infrastructuur.
6. Een warmtenet, gevoed met industriële restwarmte, een belangrijke rol vervult bij de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Verder zijn op korte termijn (binnen komende 5 jaar) weinig andere, geschikte, duurzame bronnen beschikbaar.
7. De Papierindustrie, ook wel: IWE, Stora Enso De Hoop, Folding Boxboard, Neenah Coldenhove en Smart Packaging Solutions, is in beginsel bereid om industriële restwarmte (in meer of mindere mate) beschikbaar te stellen voor een warmtenet voor ruimteverwarming en tapwater in woningen, bedrijven en voorzieningen. Er dient (opnieuw) onderzocht te worden hoeveel restwarmte beschikbaar is en of dat nuttig en haalbaar benut kan worden.
8. De haalbaarheid van restwarmte-uitkoppeling bij Papierindustrie alleen beoordeeld kan worden als meer inzicht is in zowel de warmtevraag, het warmteaanbod als de voorwaarden aan ondersteunende installaties.

Verklaren als volgt:

Artikel 1 – Doel

1.1. Partijen hebben de intentie om een samenwerking aan te gaan die ziet op de ontwikkeling van een warmtenet voor Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren, waarbij een doorkijk naar omliggend gebied mogelijk is, hierna te noemen “Project Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren”, en Partijen tasten op dit moment af of een dergelijke samenwerking ter realisatie van Project Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren haalbaar is;

Artikel 2 – Samenwerkingsstructuur en rolverdeling

2.1. Partijen beogen samen te werken middels de samenwerkingsstructuur zoals opgenomen in bijlage 1.

2.2. De gemeente Brummen, Apeldoorn, Rheden, Woningcorporatie Veluwonen en GWIB stemmen af en werken aan de vervolgstappen voor het Project Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren in de projectgroep, hierna “Projectgroep” te noemen.

2.3. De Papierindustrie draagt bij aan het inzichtelijk maken van de restwarmte en neemt deel aan activiteiten van Project Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren, zijnde deelname Werkgroep Restwarmte en Klankbordgroep Industrie, en wanneer dit nodig is om het doel (1.1) van Project Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren te behalen.

2.4. De Papierindustrie wordt in de stuurgroep vertegenwoordigd door IWE. Daar waar relevant of gewenst is, stemt de papierindustrie onderling inbreng in de stuurgroep af.

2.5. Aan de klankbordgroep Gebiedskenners nemen Gebiedskenners deel die belangen van de eindafnemers vertegenwoordigen en het projectgebied kennen. Hierbij is te denken aan energiecoöperaties, huurders- en ondernemersverenigingen en dorpsraden. Op gezette tijden geven de Gebiedskenners door middel van de klankbordgroep hun reactie op Project Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren.

Artikel 3 – Principes van Samenwerking

3.1. Partijen streven met erkenning van elkaars belangen en verantwoordelijkheden naar de ontwikkeling van het warmtenet.

3.2. Partijen zullen zich gedurende de looptijd van deze Verklaring inspannen om deze intentie uit te werken in bindende afspraken en zullen hierbij te goeder trouw handelen.

3.3. Partijen verklaren communicatie-uitingen over werkzaamheden die binnen deze intentieverklaring plaatsvinden in onderling overleg (in werkgroep communicatie en participatie) vorm te geven en slechts na afstemming en goedkeuring met de Projectgroep te publiceren.

Artikel 4 – Volgende overeenkomsten

4.1. Projectgroep en, daar waar relevant of gewenst is, Papierindustrie werken na het ondertekenen van deze Verklaring toe naar de volgende Overeenkomsten:

4.1.1. Intentieovereenkomst. Projectgroep werkt aan een intentieovereenkomst waarin samenwerkingsafspraken staan opgenomen, een korte paragraaf over de verdeling van kosten en gedeelde uitgangspunten voor het warmtenet.

4.1.2. Ontwikkelovereenkomst. Projectgroep en Papierindustrie tekenen - zodra het plangebied en bijbehorende uitgangspunten, de businesscase, hoeveelheid restwarmte en eerste uitgangspunten over de governance duidelijk zijn - een Ontwikkelovereenkomst. De Ontwikkelovereenkomst bevat vervolgafspraken, een verdere kostenverdeling en financiële afspraken.

4.1.3. Samenwerkingsovereenkomst. Projectgroep en Papierindustrie tekenen - zodra de businesscase rond is, een warmteleverancier geselecteerd is en concrete afspraken over tarieven zijn gemaakt - een samenwerkingsovereenkomst. Op dat moment wordt er toegewerkt naar een investeringsbesluit. Daarna worden aansluitcontracten en leveringsovereenkomsten opgemaakt.

4.2. Partijen hebben nadrukkelijk slechts een intentie uitgesproken en dus nog geen bindende afspraken gemaakt omtrent het aangaan van een samenwerking in Project Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren.

Artikel 5 – Kosten

5.1. Partijen dragen elk hun eigen kosten voor de uit te voeren werkzaamheden. Er vindt, tenzij anders overeengekomen tussen Partijen, geen kostenverrekening plaats. Uitgangspunt is dat de te maken kosten in een redelijke verhouding staan tot de te behalen voordelen.

5.2. Afspraken over het dragen van de kosten voor Project Warmtenet Eerbeek Loenen Laag-Soeren wordt in de overeenkomsten (4.1.) verder uitgewerkt. Mogelijkheden van subsidie of andere vormen van een bijdrage worden door Projectgroep onderzocht en indien mogelijk optimaal benut.

Artikel 6 – Vertrouwelijkheid en gegevensbeveiliging

6.1. Partijen zullen alle al dan niet als vertrouwelijk aangemerkte informatie die zij in het kader van deze verklaring van elkaar ontvangen, geheimhouden. Informatie wordt alleen met die werknemers gedeeld die gebonden zijn aan eenzelfde verplichting van geheimhouding en zullen zonder schriftelijke toestemming van de Partij die de informatie verstrekt niet met derden gedeeld worden, tenzij de informatie op het moment van ontvangst al openbaar was of daarna openbaar wordt zonder dat dit aan de ontvangende Partij(en) is te wijten.

6.2. Partijen garanderen dat alle van elkaar ontvangen vertrouwelijke gegevens geheim blijven, tenzij een wettelijke plicht openbaarmaking van die gegevens gebiedt. Gegevens worden in ieder geval als vertrouwelijk beschouwd indien deze door Partijen als zodanig zijn aangeduid.

6.3. Bij tussentijdse eenzijdige opzegging door Partijen of bij besluit om de intentieverklaring te beëindigen (Artikel 7) blijven Partijen vertrouwelijk omgaan met de verkregen informatie zoals beschreven in 6.1 en 6.2.

Artikel 7 – Looptijd en beëindiging

7.1. Deze Verklaring gaat in op ondertekende datum en eindigt op 31-12-2024, tenzij Partijen unaniem besluiten deze intentieverklaring te verlengen of eerder te beëindigen, of Partijen een nieuwe vorm van contract overeenkomen.

7.2. Iedere Partij is gerechtigd de verklaring tussentijds eenzijdig op te zeggen om haar moverende redenen. Opzegging dient schriftelijk aangegeven te worden bij de stuurgroep. De opzegging geldt met onmiddellijke ingang, zonder dat de opzeggende Partij in verband met de opzegging tot enige vorm van schadevergoeding is gehouden.

Artikel 8 – Geschillen en toepasselijk recht

8.1. Indien zich zaken voordoen die aan de intentieverklaring gerelateerd zijn, maar waarin deze intentieverklaring niet voorziet, zullen de Partijen in redelijkheid en billijkheid tot een oplossing proberen te komen.

8.2. Op deze intentieverklaring is Nederlands recht van toepassing.

8.3. Ingeval van een geschil in verband met deze Verklaring, of de overeenkomsten die ter uitvoering van of in samenhang met deze Verklaring worden gesloten, zullen Partijen ernaar streven eerst met elkaar in overleg te treden en te trachten het geschil onderling te beslechten.

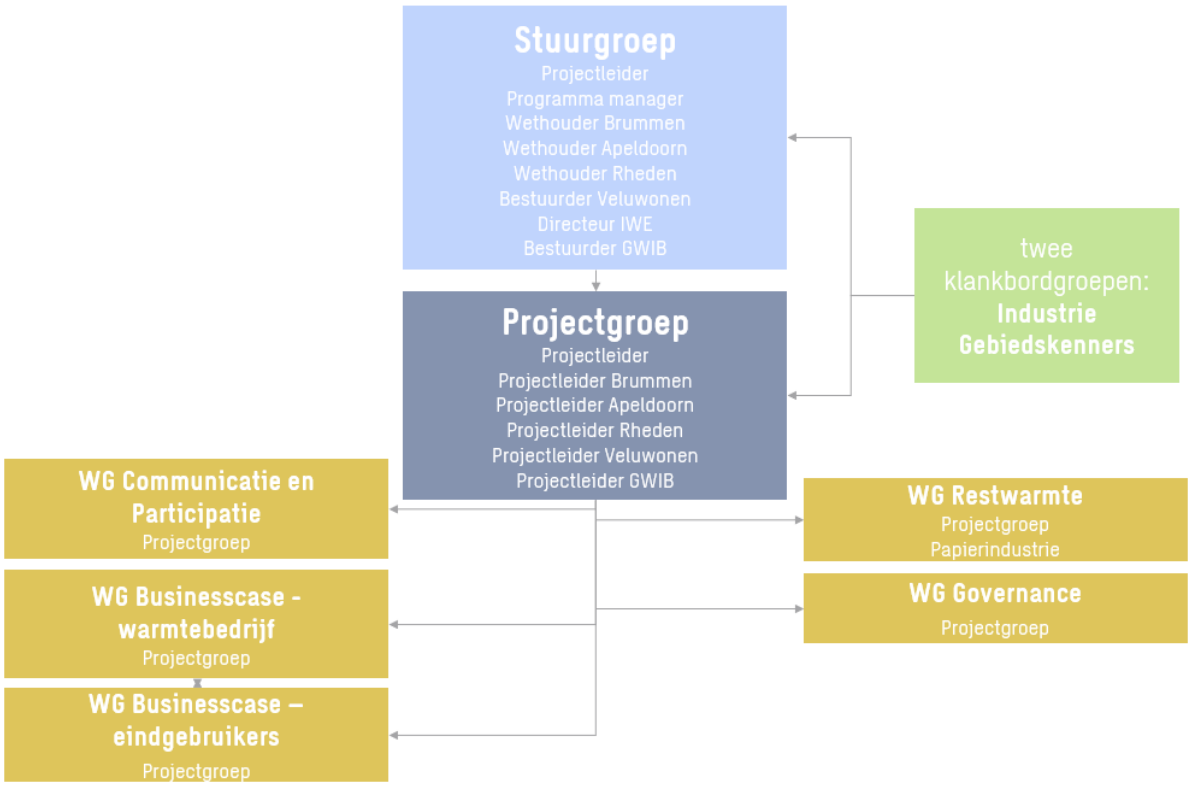
Aldus verklaard en voor akkoord getekend op 24 april 2023:

Gemeente Brummen	**Gemeente Apeldoorn**
de heer P. Inberg,	de heer D. Huizer
Gemeente Rheden	**GWIB i.o.**
de heer P. Hofman	de heer D. Mejier
Woningcorporatie Veluwonen	**Industriewater Eerbeek**
de heer V. Buitenhuis	de heer W. Suijkerbuijk
Stora Enso De Hoop	**Folding Boxboard Eerbeek**
de heer R. Minnesma	de heer O. van Beers
Neenah Coldenhove	**Smart Packaging Solutions**
de heer A. Roelandse	de heer K. Emons

Bijlagen:

- Bijlage 1: Samenwerkingsstructuur

Bijlage 1: Samenwerkingsstructuur



WG staat voor Werkgroep

gemeente Rheden

Raadsinformatiebrief

datum	voor	uw brief/kenmerk
18 april 2023	gemeenteraad	-
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
-	-	1

onderwerp
Intentieverklaring ontwikkeling warmtenet Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren

Geachte raad,

In deze brief informeren wij u graag over het instemmen door het college met een intentieverklaring gericht op het ontwikkelen van een warmtenet in Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren.

Wat is de aanleiding?

De gemeente Rheden heeft de ambitie om in 2040 CO2-neutraal te zijn. Hiervoor werken we aan de energietransitie en de warmtetransitie. In de RES 1.0 is warmte één van de pijlers. In het coalitieakkoord 2022-2026 hebben we opgenomen om gefaseerd het aardgasgebruik af te bouwen en voor de verwarming van onze huizen en bedrijven te kijken naar duurzame alternatieven. Een warmtenet draagt bij aan deze ambities en kan een stap zijn in het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.

Uit onderzoek in 2021 blijkt dat een warmtenet in Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren, met restwarmte van Industriewater Eerbeek (IWE) en papierfabriek DS Smith, haalbaar is. Hierbij is het uitgangspunt dat per gebied 90% van de huurwoningen van Veluwonen, 20% van de overige woningen en 10% van de utiliteitsgebouwen aansluiten op het warmtenet.
Met een vervolgonderzoek werken we een warmtenet verder uit. Het gaat om Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren en een doorkijk naar omliggend gebied. Naast de gemeenten Brummen, Apeldoorn en Rheden zijn de betrokken partijen woningcorporatie Veluwonen, Firan/Gelders Warmte Infra Bedrijf en de Papierindustrie vertegenwoordigd door Industriewater Eerbeek. Een eerste formele stap in deze samenwerking voor het vervolgonderzoek is het ondertekenen van een intentieverklaring 'Ontwikkeling Warmtenet Eerbeek Loenen en Laag-Soeren'.

Wat zijn de risico's?

Het ondertekenen van de intentieverklaring brengt geen dwingende verplichtingen met zich mee voor deelname aan de mogelijke ontwikkeling van een warmtenet. Deelnemende partijen houden de mogelijkheid om andere keuzes te maken als deze beter passen binnen de bedrijfsvoering en uitvoering van het beleid.

Het duurt nog zeker een jaar voor er meer duidelijkheid is over de realisatie van een warmtenet. Voor inwoners is het van belang dat duidelijk is wat ze tot die tijd wel kunnen doen aan maatregelen gericht op de warmtetransitie.

Wat is het draagvlak?

Restwarmte kan een oplossing zijn voor de warmtetransitie. Daarom willen we dit graag onderzoeken.

Inwoners en andere belanghebbenden informeren we over de intentie voor het project. Na afronding van het vervolgonderzoek en als een warmtenet concreet realiseerbaar blijkt, gaat participatie een belangrijke rol spelen gericht op draagvlak voor de aanleg van een warmtenet.

Wat is het vervolg?

We werken met de partners toe naar een intentieovereenkomst (projectovereenkomst). Afhankelijk van de mogelijkheden voor realisatie van een warmtenet volgen daarna een ontwikkelovereenkomst en een samenwerkingsovereenkomst.

Eerdere college en raadsbesluiten

- Beleidskader 'Aan de slag voor een duurzaam klimaat' (2019-2022)
- Transitievisie Warmte gemeente Rheden (2021)

Planning

De onderzoeksfase ronden we in 2023 af, met een uitloop naar Q1-2024.

Wat zijn de financiële consequenties?
Het aandeel van gemeente Rheden in de projectkosten voor de onderzoeksfase dekken we uit de bestaande middelen voor de energietransitie.

Wij hopen u met deze informatie een goede indruk te hebben gegeven van het gevolgde proces en de vervolgstappen. Mochten er naar aanleiding van deze brief nog vragen zijn dan vernemen wij deze graag.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,



Carol van Eert,
burgemeester.



Nadja Renkema,
secretaris.

Bijlagen
Intentieverklaring ontwikkelen warmtenet Eerbeek, Loenen en Laag-Soeren

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
R. ter Hoeven

begrotingsprogramma
Samenleving

draagt bij aan Global Goal(s)


1 Geen armoede

2 Geen honger

3 Goede gezondheid en Welzijn

4 Kwaliteitsonderwijs

10 Ongelijkheid verminderen

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
1: Raadsinformatiebrief

rol raad
Ter informatie

onderwerp
Raadsinformatiebrief 'Een ontbijt voor ieder kind'.

INHOUD VOORSTEL
In te stemmen met het delen van de raadsinformatiebrief 'Een ontbijt voor ieder kind'.

1 Wat is de aanleiding?
Tijdens de begrotingsraad heeft de raad het college verzocht uitvoering te geven aan de motie 'Een ontbijt voor ieder kind'. De bijgevoegde raadsbrief is een terugkoppeling.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Meerjaren beleidskader Sociaal Domein 'Meedoen!'
- Wet primair onderwijs (Wpo)
- Wet voortgezet onderwijs (Wvo)

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?
Wij willen de raad informeren over de uitvoering van de motie 'Een ontbijt voor ieder kind'.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
De raad informeren met de bijgevoegde raadsinformatiebrief.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
Er zijn geen financiële consequenties

Inzicht verloop beschikbaar budget	*Structureel/ incidenteel*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
Budget					
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar					
Gevraagd budget					
Restant budget nog beschikbaar					

6 Wat zijn de risico's?
Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De brief is opgesteld met input vanuit de betrokken collega's en partners.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De brief wordt gedeeld met de raad.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Het huidige voorstel vraagt niet om een evaluatie.

De Steeg,

Burgemeester en wethouders voornoemd,

burgemeester.

secretaris.

gemeente Rheden

Gemeenteraad Rheden

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
18 april 2023	RHD- 861089	
		bijlage(n)
behandeld door	algemeen nummer	
O. van Keulen	(026) 49 76 911	

onderwerp
Motie ‘Een ontbijt voor ieder kind’

Geachte raadsleden,

U heeft de motie ‘Een ontbijt voor ieder kind’ bij behandelend wethouder ter Hoeven ingediend. Met deze brief informeren we u over de uitvoering van deze motie.

Geen kind met honger naar school
In november j.l. heeft u ons gevraagd actie te ondernemen richting scholen om te voorkomen dat er kinderen zonder ontbijt naar school gaan. U heeft hierbij het college verzocht:

1. Om zo snel mogelijk met schoolbesturen in gesprek te gaan om de behoefte per school in kaart te brengen en samen te werken op de doelstelling 'Geen kind met honger naar school'.
2. Kijken naar de mogelijkheden om dit met lokale ondernemers op te pakken om zo snel mogelijk gezond ontbijt voor basisscholen en fruit voor het voortgezet onderwijs te regelen.
3. De financiële mogelijkheden te bespreken met schoolbesturen wat zij daar zelf in kunnen faciliteren uit middelen vanuit het Rijk.
4. Zo nodig een voorstel te doen aan de raad voor het beschikbaar stellen van extra budget wanneer mocht blijken dat deze middelen ontoereikend zijn.

Aanpak
Er zijn de afgelopen maanden drie stappen uitgevoerd om de motie te beantwoorden.

- November: een peiling onder basisscholen uitgezet.
- December: gesprekken tussen bestuurders van basisscholen, voortgezet onderwijs onder leiding van portefeuillehouder onderwijs wethouder Ter Hoeven.
- Januari – februari: afstemming met de beleidsvelden armoede, sport, gezondheid en onderwijshuisvesting.

Uitkomst van de gesprekken
Op basis van de gesprekken concluderen we dat de scholen meer leerlingen zonder ontbijt naar school zien komen en hierop ook actie ondernemen. Hierbij is geen extra ondersteuning vanuit de gemeente Rheden nodig. Wanneer de situatie verandert nemen scholen contact met de gemeente op.

1. In gesprek met schoolbesturen over de behoefte per school.

Basisscholen

De scholen merken het; eerder zagen zij al kinderen die aan het einde van de maand met een legere broodtrommel naar school komen. Dat moment is in de afgelopen periode verder naar voren in de maand geschoven. Scholen zijn alert en nemen maatregelen. Niet op alle scholen speelt de problematiek.

Veel scholen bieden fruit aan. Bij de scholen waar dat nodig is staat brood met beleg in een kastje, of ligt het gesmeerd klaar om te pakken. Het is een onderwerp waarover veel schaamte heerst. Bij het gesprek met bestuurders is de wens dan ook om het probleem niet te groot te maken. Of er schijnwerpers op te zetten. 'Houd ouders in positie', wordt vaker genoemd.

Scholen zorgen ervoor dat er ontbijt is voor die kinderen die dat nodig hebben. Een brood en wat beleg past in de begroting van de scholen. Met twee scholen waar relatief veel kinderen in armoede naar toe gaan is apart gesproken. Dit zijn ook de scholen die in aanmerking komen voor het gratis schoolontbijt waar minister Schouten op doelde. Een van deze scholen maakt hier al gebruik van en de ander kan hier op korte termijn van gebruik maken. Zij verzorgen nu zonder subsidie het ontbijt.

"Houd ouders in positie"

In het basisonderwijs zorgen scholen er zelf voor dat leerlingen die dat nodig hebben een schoolontbijt krijgen. Mocht in de toekomst (financiële) ondersteuning nodig zijn voor het organiseren van een schoolontbijt dan laten zij dat de gemeente weten. Daarom is er nu geen verdere actie nodig.

Duurzame aanpak gezond opgroeien

De voorkeur van de basisscholen is om in te zetten op een lange termijn visie en een duurzame aanpak: een keuken voor kooklessen, een schoolmoestuin, etc. Dit vanuit een breder doel om gezond eten, gezond opgroeien, duurzame voeding en voedingseducatie te stimuleren.

Voortgezet onderwijs

Op middelbare scholen worden signaalkaarten uitgedeeld onder leerkrachten om armoede onder jongeren te herkennen. Kantinepersoneel is alert op wie wel of niet eet en stoppen zo nodig jongeren wat toe. Een andere school overweegt het Scandinavische model, waarbij leerlingen op school warm eten krijgen voor de lunch. Ook kunnen jongeren ontbijtpakketjes ophalen in de kantine. Ook zij herkennen dat ook onder jongeren schaamte heerst om aan te geven dat je het thuis niet breed hebt en in armoede leeft.

Middelbare scholen zijn op verschillende manieren en niveaus bezig met het schoolontbijt en -lunch. Bijvoorbeeld door het onderwerp met de ouderraad en raad van toezicht te bespreken. Om te kijken wie welke rol heeft, waar verantwoordelijkheden liggen en wat zij als school kunnen doen om deze jongeren te helpen. Ook kan het onderwerp aan de orde komen tijdens de ouderavonden. In de school worden mentoren, leerkrachten, en kantinepersoneel ingezet om te signaleren en in actie te komen. De grootste uitdaging, volgens de scholen, is het in beeld hebben wie je kunt helpen.

Om gerichter te ondersteunen is het volgens de middelbare scholen vooral nodig de hulp in te schakelen van de jeugdarts, de schoolmaatschappelijk werkers, en de jeugdhulpprofessionals. De vraag aan de gemeente is daarmee meer gericht op het

verspreiden van de volgende boodschap aan zorgpartners; bespreek met de jongere die je begeleidt dat de school helpt als je het thuis niet breed hebt.

Deze boodschap verspreiden wij actief met en via ons toegangsteam en jeugdhulpaanbieders in de gemeente.

2. Samenwerken om een ontbijt te organiseren met lokale ondernemers.
Bij de scholen heerst er geen vraag voor gezamenlijke actie. Daarom is er op dit moment geen extra inzet vanuit lokale ondernemers nodig.

3. Financiële mogelijkheden van schoolbesturen.
Schoolbesturen hebben aangegeven maaltijden en ondersteuning zelf te bekostigen. Met de twee basisscholen waar een hoger percentage leerlingen in armoede leeft wordt een pilot opgestart voor een samenwerking in combinatie met de thema's kansengelijkheid, armoedebestrijding, en een rijke schooldag. Deze pilot scholen bekostigen we gezamenlijk.

4. Inzet van extra middelen van de raad.
Er zijn op dit moment geen extra middelen nodig vanuit de raad.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders



Carol van Eert,
burgemeester



Nadja Renkema,
secretaris

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
R. ter Hoeven	1 Economische Ontwikkeling	8 Eerlijk werk en economische groei 11 Duurzame steden en gemeenschappen 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
		1

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Toerisme en recreatie

INHOUD VOORSTEL
Instemmen met het beschikbaar stellen van de raadsinformatiebrief aan de gemeenteraad over de Visie op toerisme en recreatie.

1 Wat is de aanleiding?
De gemeenteraad heeft eind 2021 een motie ingediend met het verzoek aan het college een Visie op Toerisme te laten opstellen. Met de raadsinformatiebrief stellen wij de gemeenteraad op de hoogte van de stand van zaken: de start van de uitvoering van de motie.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Coalitieakkoord
Economische beleidsvisie

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?
Behoud duurzame gemeenschappen, werkgelegenheid en economie in balans met de natuur en leefbaarheid. Meer informatie in de raadsinformatiebrief.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
De raadsleden informeren.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
Er zijn geen financiële consequenties.

6 Wat zijn de risico's?
Risico's zijn niet aanwezig.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
n.v.t.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De raadsleden ontvangen bijgaande informatiebrief.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
n.v.t.

De Steeg,

GROENLINKS

Motie

Visie op toerisme

De gemeenteraad van Rheden vergadert op de raadsvergadering van 9 november 2021.

Wij stellen het volgende vast:

1. Er is een aanhoudende discussie over de toenemende recreatieve druk en invloed hiervan op natuur(beleving), leefbaarheid en verkeersveiligheid.
2. De afgelopen jaren is het aantal toeristen steeds gegroeid, en zal naar verwachting verder groeien. De autonome groei (i.e. bij voortzetting huidig beleid) is in 2019 door het Veluws Bureau voor Toerisme voor een periode van 10 jaar becijferd op 30%.
3. De gemeente maakt geen keuze in het aantal toeristische bezoekers dat zij wenst of aankan. Het college geeft aan niet naar een algemene en ongebreidelde toename van bezoekers te streven, maar stelt zichzelf vervolgens geen doel als het gaat om het aantal bezoekers. Tegelijkertijd heeft het toerismebureau Toerisme Veluwezoom Arnhem-Nijmegen (TVAN) de opgave om het toeristisch karakter van onze gemeente te versterken en onze unieke punten te promoten en te vermarkten.
4. De regioplannen voor recreatiezonering op de Veluwe, waarin het heidegebied rond de Posbank als toeristische A-locatie wordt gepromoot, lijken haaks te staan op de plannen van de gemeente Rheden om de toeristen juist weg te lokken van de Posbank en beter te spreiden in de gemeente.
5. De gemeente Rheden maakt geen keuze in welke bezoekers zij wenst aan te trekken. De doelgroep wordt door het toerismebureau gedefinieerd door mensen die online interesse tonen in ons gebied. Marketing richt zich daarom niet op bepaalde bezoekersprofielen.

Wij vinden het volgende:

1. De gemeente heeft geen duidelijke visie op toerisme. Beleidsstukken over toerisme (Masterplan Toerisme) of die eraan raken (Omgevingsvisie buitengebied) leggen vast *wat* we gaan doen, niet *waarom*, niet welke maatschappelijke doelen we uiteindelijk nastreven, of onder welke voorwaarden toerisme kan plaatsvinden. Gehanteerde termen als 'toerisme passend op de schaal van Rheden' en 'in balans met andere waarden' krijgen nergens handen en voeten.
2. De aanhoudende discussie over leefbaarheid, natuur(behoud), en economie, in combinatie met de verwachte forse groei van het aantal bezoekers, vraagt om een duidelijke visie op toerisme waarmee wij een richting kunnen geven aan onze toekomstige keuzes en uitvoeringsplannen, zoals in de Omgevingswet. Zo voorkomen we dat er onwenselijke situaties ontstaan die ons 'overvallen', en die we vervolgens met andere maatregelen moeten gaan bestrijden.
3. We willen voorkomen dat we door ongerichte of tegenstrijdige marketing en beleid onduidelijke of tegenstrijdige doelen nastreven.

4. Er moet een duidelijke balans zijn tussen wat toerisme de gemeente kost (bijvoorbeeld geld voor handhaving, aanleg/onderhoud parkeerplaatsen, maar ook niet-materiële kosten zoals overlast en vervuiling) en wat het oplevert (toeristenbelasting, meer voorzieningen in de dorpen, versterking lokale economie, het delen van onze natuurlijke rijkdommen).
5. Het moet duidelijk worden ten koste van wat toerisme mag gaan, en ten koste van wat niet, en onder welke voorwaarden sprake kan zijn van verdere inzet op groei.

Draagt het college op :

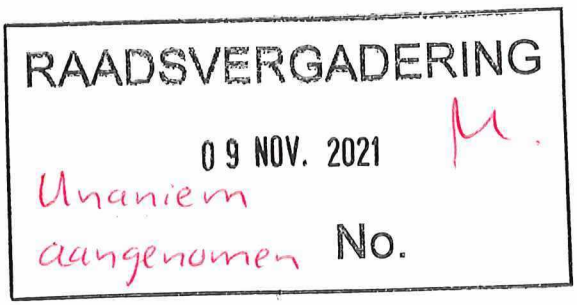
Ontwikkel een duidelijke visie op toerisme en recreatie in samenspraak met de inwoners, belanghebbenden, samenwerkingspartners en de gemeenteraad. Deze visie is onderdeel van de omgevingsvisie, waarvoor het traject in het tweede of derde kwartaal 2022 wordt gestart. Uit de visie wordt minimaal duidelijk:

- Hoe de ideale toeristische situatie er voor de gemeente Rheden uitziet;
- Vanuit welke motivatie wij inzetten op toerisme en welke maatschappelijke doelen wij met ons toeristisch beleid beogen te behalen;
- Wat onze visie is op de groei van het aantal toeristen en op welke bezoekersprofielen wij ons (niet) richten;
- Aan welke voorwaarden (de eventuele groei van) toerisme gekoppeld is. We stellen hierin duidelijke en meetbare voorwaarden of grenzen, bijvoorbeeld als het gaat om natuurwaarden, leefbaarheid, verkeersoverlast, economisch profijt.

De Steeg, 9 november 2021

Namens de fractie
GroenLinks

Linda Nieuwenhoven



Samenwerking gemeente Rheden – Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen



Samenwerking gemeente Rheden – Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen is de bestemmingsmanagement, -ontwikkeling en –marketingorganisatie voor de regio Veluwe, Arnhem en Rijk van Nijmegen. We werken voor én samen met zo'n 600 toeristisch-recreatieve ondernemingen en 34 gemeenten. Onze domeinen zijn recreatie, (zakelijk) toerisme, cultuur en historie. Toerisme is belangrijk voor de regio Arnhem Nijmegen; niet alleen zorgt het regionaal voor ruim 1,6 miljard euro aan directe bestedingen, maar er werken ook meer dan 26.000 mensen in deze sector in onze regio.

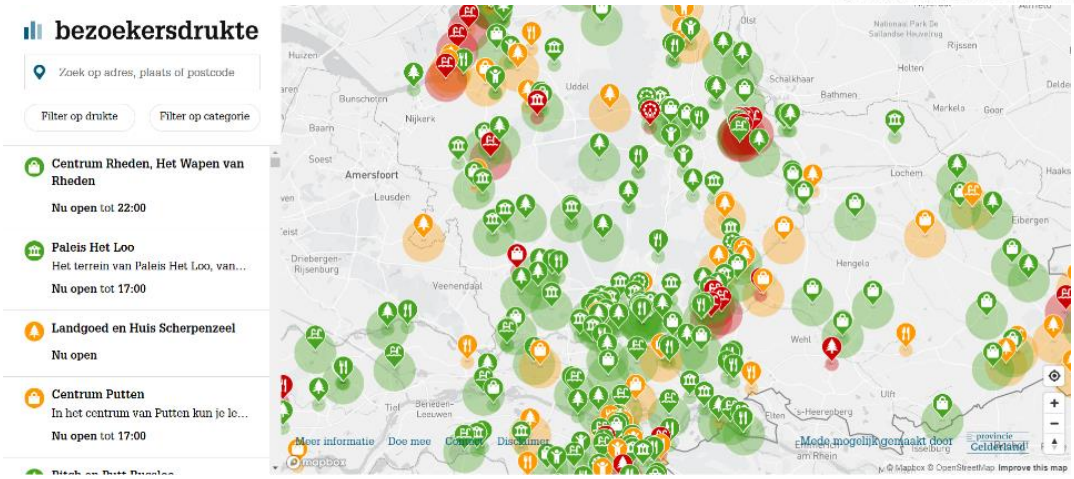
Toeristisch Toekomst perspectief Toerisme Bestemming in balans

Eind 2019/begin 2020 heeft Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen met gemeenten, ondernemers en stakeholders uit de regio Arnhem Nijmegen, aangevuld met (inter)nationale experts gewerkt aan een nieuwe visie op toerisme voor de regio Arnhem Nijmegen. Kern van deze nieuwe visie is dat toerisme een belangrijk middel is om de regionale opgaven op het gebied van de economie, werkgelegenheid, leefbaarheid en duurzaamheid te beantwoorden. Zo kan toerisme bijdragen aan de instandhouding van buslijnen, horeca en retail in kleine kernen zoals die van Velp, Rheden, Dieren en Laag-Soeren, maar het zorgt bijvoorbeeld ook voor werkgelegenheid voor praktisch opgeleiden. Begin 2020 heeft het Portefeuillehouders overleg Economische Zaken van de regio Arnhem Nijmegen het Toeristisch Toekomstperspectief voor de regio Arnhem Nijmegen: "Bestemming in Balans" besproken en vastgesteld.

Bestemmingsmanagement

Eén van onze doelstellingen is het spreiden van bezoekers in tijd en ruimte. In bepaalde gebieden komen zoveel toeristen dat de natuur en bewoners er hinder van ondervinden, dit is ook binnen de gemeente Rheden het geval. Op andere plaatsen zijn toeristen juist nog van harte welkom en kunnen een bijdrage leveren aan de leefbaarheid aldaar, zoals het in stand houden van voorzieningen. Wij zijn volop bezig om hier, samen met de ondernemers en de gemeente, nadere invulling aan te geven. Dit komt onder meer tot uiting in het realiseren van locaties waar vanuit de bezoeker het Nationaal Park Veluwezoom kan betreden. Daarnaast richten wij ons op seizoensverlenging, zodat bezoekers onze regio's niet alleen in het hoogseizoen weten te vinden, maar juist ook in het voor- en najaar en in de winter.

Daarnaast is de drukteradar ontwikkeld om spreiding van bezoekers te bewerkstelligen. Deze tool geeft de bezoeker een helder inzicht in de drukte op verschillende toeristische hotspots en biedt alternatieven wanneer het te druk is/wordt. Dit biedt relatief rustige locaties de kans om zichzelf (letterlijk) op de kaart te zetten. De drukteradar levert vooral in de zomermaanden en de andere populaire momenten een belangrijke bijdrage aan een duurzame balans tussen bezoeker en natuur en draagt bij aan de mogelijkheid ontspannen recreëren in onze regio's.



Bestemmingsontwikkeling

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen is het regionaal aanspreekpunt voor de ontwikkeling van toeristisch beleid door overheid en het (individueel) toeristisch bedrijfsleven. Wij delen marktinzichten, geven handvatten aan ondernemers voor het gebruik van doelgroepen en geven tips, trainingen en workshops op het gebied van gastheerschap en marketing. In de gemeente Rheden zijn we nauw betrokken bij het Toeristisch Platform Zuidoost Veluwezoom. Onze accountmanager, Hugo Veenendaal, is nauw betrokken bij de diverse ondernemers in de gemeente Rheden en sluit doorlopend aan bij relevante overlegstructuren.

Marketing & promotie

In samenwerking met het toeristisch bedrijfsleven initiëren, ontwikkelen en realiseren wij producten, diensten, projecten en campagnes. Dit doen wij om (potentiële) bezoekers - uit binnen- en buitenland - te inspireren en informeren, zodat we bezoekers mogen ontvangen die langer blijven, meer spenderen en terugkomen. We zetten ondernemers in Rheden aan gezamenlijk arrangementen te ontwikkelen waardoor de bezoeker verleid wordt tot een aantrekkelijk, en mogelijk langer, verblijf.

Wij hanteren in onze marketingactiviteiten een cross-mediale aanpak van online uitingen, drukwerken, campagnes, PR-activiteiten en lokaal gastheerschap. Daarnaast bewerken wij ook actief de (internationale) zakelijke markt en travel trade organisaties.

Wij bieden onze bezoekers gedurende hun hele (klant)reis inspiratie en informatie. Vanaf het moment dat ze zich oriënteren en hun bestemming kiezen tot het verblijf- en zelfs de terugreis naar huis.

Via de toeristische websites (visitarnhem.com, bezoekveluwezoom.nl) informeren en inspireren wij (potentiële) bezoekers over de vele activiteiten in Rheden. Voor Arnhem en de Veluwezoom hebben we pagina’s op Facebook, Instagram, Pinterest en Youtube. We delen foto’s, video’s en artikelen om te inspireren en te informeren over de toeristische mogelijkheden in Rheden.

Veluwezoom/Rheden online:

Visitarnhem.com

Rheden (visitarnhem.com)

Veluwezoom | Wat te doen | VisitArnhem

Paardrijden op de Veluwezoom | Routes | Toegang (visitarnhem.com)

Gelders Arcadië (visitarnhem.com)

Visitveluwe.nl

Rheden | Wat te doen | (visitveluwe.nl)

Hier geniet je van de bloeiende heide | VisitVeluwe

Socials (ook doorgeplaatst op Facebook):

https://www.instagram.com/p/ChwNZCOOAIi/

https://www.instagram.com/p/CjXAYPKO9mQ/

https://www.instagram.com/p/CRG52d6JsAW/

Jaarlijks wordt een bezoekersmagazine uitgegeven (fysiek en digitaal). Dit magazine regio Arnhem en het magazine Veluwe, waarin de verschillende activiteiten van Rheden zijn opgenomen, informeert en inspireert over verschillende thema's, zoals wandelen en fietsen, kastelen & buitenplaatsen, cultuur, eten & drinken, overnachten, etc. Dit magazine inspireert en informeert de (potentiële) bezoeker over de verschillende iconen en thema's op de Veluwezoom. We distribueren het magazine via toeristische verblijfspartners, musea, de Citystore/VVV-winkels etc. Buiten de regio wordt het digitale bezoekersmagazine verspreid. Dit magazine wordt doelgroepgericht verspreid om bezoekers te werven/inspireren om naar de regio/Veluwezoom/Rheden te komen. Het digitale bezoekersmagazine wordt 4x per jaar verstuurd.

Bezoekersmagazine:



Naast het Nederlandstalige bezoekersmagazine, wordt de Veluwezoom ook opgenomen in ons Duits- en Engelstalige bezoekersmagazine.

Daarnaast brengen wij jaarlijks het Fietsrouteboekje Regio Arnhem uit en het Fietsrouteboekje Veluwe met resp. 16 en 30 fietsroutes met vele bekende en minder bekende fietsroutes. Dit fietsrouteboekje wordt verspreid onder VVV-winkels, toeristische informatiepunten, toeristische ondernemers en ze liggen uiteraard in de nieuwe Citystore. Hierin worden onder meer de Landgoederen en kastelen (Landgoed Rhederoord, kasteel Rosendael en Kasteel Middachten) opgenomen.

Fietsroutes:









Pers & PR

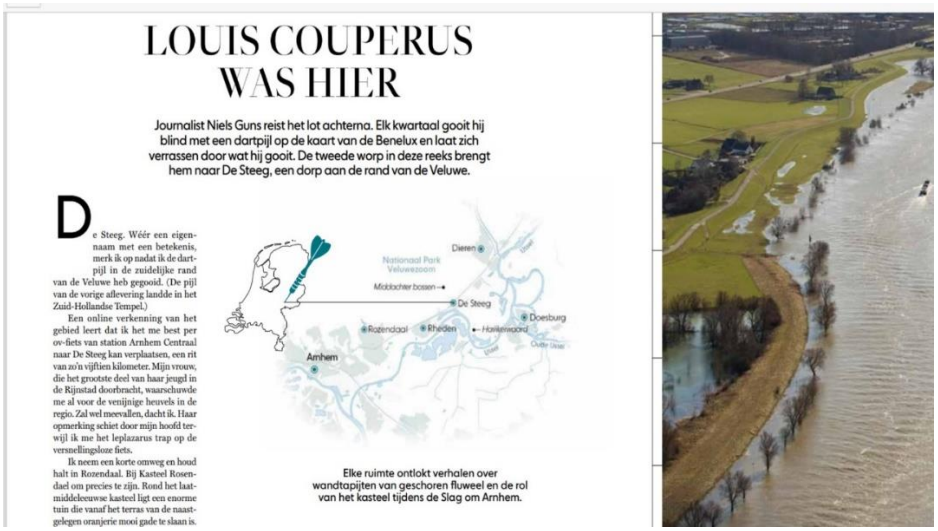
De verschillende thema´s van de Veluwezoom worden via de verschillende persactiviteiten gecommuniceerd. Wij onderhouden contact met diverse media en versturen regelmatig persberichten. Daarnaast organiseren en begeleiden wij persreizen, blog- en vlogtrips en plaatsen wij advertenties, advertorials en lezersaanbiedingen. Dit doen we op de Nederlandse, Duitse, Belgische en Engelse markt.

Bij de persreizen met bloggers/influencers wordt niet alleen de Veluwezoom onder de aandacht gebracht, maar ook specifieke locaties van partners; Boutique Hotel Beekhuizen, Buitenplaats Beekhuizen, Bar bistro Beaune, GLK, VeluweActief, Carolinahoeve, etc.

Onlangs hebben we ook de VAB, de Belgische evenknie van onze ANWB met een enorm bereik, door de Veluwezoom laten reizen. Ook hierbij zijn diverse ondernemers onder de aandacht gebracht.

Tevens hadden we in 2020 een samenwerking met National Geographic die vooral online nog erg veel gelezen/gezien wordt.

https://www.toerismevan.nl/partnerportaal/wp-content/uploads/sites/4/2020/12/National-Geographic-Traveler-Veluwezoom-december-2020.pdf



LOUIS COUPERUS WAS HIER

Journalist Niels Guns reist het lot achterna. Elk kwartaal gooit hij blind met een dartpijl op de kaart van de Benelux en laat zich verrassen door wat hij gooit. De tweede worp in deze reeks brengt hem naar De Steeg, een dorp aan de rand van de Veluwe.

De Steeg. Wéér een eigennaam met een betekenis, merk ik op nadat ik de dartpijl in de zuidelijke rand van de Veluwe heb gegooid. (De pijl van de vorige aflevering landde in het Zuid-Hollandse Tempel.)

Een online verkenning van het gebied leert dat ik het me best per ov-fiets van station Arnhem Centraal naar De Steeg kan verplaatsen, een rit van zo'n vijftien kilometer. Mijn vrouw, die het grootste deel van haar jeugd in de Rijnstad doorbracht, waarschuwde me al voor de venijnige heuvels in de regio. Zal wel meevallen, dacht ik. Haar opmerking schiet door mijn hoofd terwijl ik me het leplazarus trap op de versnellingsloze fiets.

Ik neem een korte omweg en houd halt in Rozendaal. Bij Kasteel Rosendael om precies te zijn. Rond het laatmiddeleeuwse kasteel ligt een enorme tuin die vanaf het terras van de naastgelegen oranjerie mooi gade te slaan is.

Elke ruimte ontlokt verhalen over wandtapijten van geschoren fluweel en de rol van het kasteel tijdens de Slag om Arnhem.

Ook zijn we een samenwerking aangegaan met de Kampioen van de ANWB. Hier worden met name de buitenplaatsen en kastelen uitgelicht. Een overgroot deel hiervan (kasteel Rosendael, Rhederoord en Middachten) bevinden zich binnen de gebiedsgrenzen van Rheden.



De oplage (aantal exemplaren die worden gedrukt en bij de leden in de bus vallen): 3.682.323, bereik: 4.500.000 (meerdere gezinsleden per huishouden lezen de Kampioen).

Nederland heeft alles!

En zo denken Bas Smit & Nicolette van Dam er ook over. Vorig jaar ontdekten zij samen met hun gezin Nederland al vanaf de boot en dit jaar gaan ze alle provincies langs. Samen gaan ze op een ontdekkingsreis om Nederland echt te leren kennen! Hun ervaringen leggen ze vast in een leuke reisgids, met alle informatie over de bestemmingen, belevenissen, hotspots, tips en to do's.
Wij hebben hen uitgenodigd ook een bezoek aan WOODZ op Buitenplaats Beekhuizen te brengen.

Online resultaten
Via onze Bezoekers Informatie Monitor kunnen we inmiddels heel veel gegevens van de bezoekers aan Rheden/de Veluwezoom achterhalen. Hierbij kan gedacht worden aan (realtime) aantalen tot de meest uiteenlopende demografische gegevens en doelgroepsegmentatie. Waardevolle informatie waarmee wij de gemeente Rheden en de ondernemrs mee kunnen ondersteunen.

Uit deze data kunnen we bijvoorbeeld zien hoeveel bezoekers er zijn geweest en waar ze vandaag kwamen (top 10 van herkomst van de bezoeker):

Bezoekers

Locatie		Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Posbank groot	2021	25.587	26.591	40.965	60.210	101.779	70.919	63.122	113.354	64.555	37.715	24.012	27.503
Rheden Centrum		70.947	68.376	51.619	73.796	128.313	115.455	96.948	81.784	71.410	57.366	52.825	56.472
Veluwezoom		126.641	122.797	87.067	121.899	198.406	139.289	118.278	175.876	116.065	87.672	61.281	62.407
Veluwezoom - Bos posbank		9.297	6.248	5.094	6.204	13.002	8.252	8.982	9.846	6.536	5.631	4.148	3.819
Veluwezoom - Heide posbank		21.503	19.454	11.886	18.381	22.837	18.155	18.674	44.391	21.789	10.999	7.160	10.401

Herkomst top 10

Posbank Groot	Rheden	Arnhem	Zevenaar	Lingewaard	Nijmegen	Overbetuwe	Apeldoorn	Utrecht	Doetinchem
Bezoekers	16.38%	12.13%	2.85%	2.72%	2.71%	2.36%	2.07%	1.90%	1.78%
Unieke bezoekers	9.39%	9.68%	3.82%	2.83%	1.54%	2.41%	2.49%	1.20%	2.16%

Rheden Centrum	Rheden	Arnhem	Westervoort	Ede	Amsterdam	Zevenaar	Bronckhorst	Apeldoorn	Renkum
Bezoekers	67.24%	6.10%	2.20%	1.22%	1.09%	1.05%	0.94%	0.90%	0.89%
Unieke bezoekers	37.25%	9.80%	2.11%	1.58%	1.28%	3.77%	0.75%	1.36%	1.28%
Veluwezoom	Rheden	Arnhem	Brummen	Apeldoorn	Lingewaard	Zevenaar	Nijmegen	Rozendaal	Zutphen
Bezoekers	22.85%	12.62%	4.27%	4.21%	2.68%	1.98%	1.97%	1.62%	1.52%
Unieke bezoekers	11.19%	10.75%	4.11%	6.31%	2.98%	3.35%	1.38%	1.40%	1.34%
Veluwezoom - Bos Posbank	Rheden	Arnhem	Nijmegen	Zevenaar	Lingewaard	Overbetuwe	Utrecht	Rotterdam	Brummen
Bezoekers	12.65%	10.43%	5.26%	4.69%	4.57%	3.46%	2.48%	2.08%	1.86%
Unieke bezoekers	9.54%	10.25%	3.18%	3.89%	3.89%	3.53%	1.77%	1.41%	2.83%
Veluwezoom - Heide Posbank	Rheden	Arnhem	Zevenaar	Overbetuwe	Nijmegen	Lingewaard	Duiven	Utrecht	Ede
Bezoekers	12.27%	10.45%	3.34%	3.03%	2.49%	2.47%	2.43%	1.95%	1.90%
Unieke bezoekers	8.71%	9.13%	4.35%	3.09%	1.69%	2.81%	3.23%	1.40%	1.40%

Buitenlandse Marktbewerking

Internationaal toerisme biedt mooie kansen voor de Veluwezoom en voor haar toeristische ondernemers. Daarom richten wij ons op de Duitse (Nordrhein-Westfalen, Niedersachsen), Vlaamse en Engelse markt. Dit doen we door een op-maat-aanpak voor elke markt. Wij adviseren en begeleiden onze partners hun onderneming klaar te maken voor de internationale bezoeker. In hoe zij de Duitse, Vlaamse en Engelse bezoekers kunnen vinden en binden, op basis van opgedane kennis en inzichten. Dit doen wij door een combinatie van pers- en PR-inzet, travel trade marktbewerking en campagne voering.

Travel Trade

Wij zijn actief met de bewerking van de internationale reisindustrie. Dit met het doel buitenlandse touroperators, cruisevaartmaatschappijen en touringcarbedrijven te bewegen aanbod uit de Veluwezoom - in combinatie met aanbod uit de regio Arnhem, Rijk van Nijmegen, de Veluwe - op te nemen in hun reisprogramma's. Mede door de Coronacrisis is rust en ruimte steeds belangrijker. Om dit te bewerkstelligen nemen we deel aan diverse (online) internationale beurzen, waar we afspraken inplannen om ons product aan de buitenlandse reisagenten te presenteren. In veel gevallen krijgen we de gelegenheid om daarna een specifiek aanbod te mogen doen aan de agenten in UK, Vlaanderen of Duitsland. Met als concreet resultaat de daadwerkelijke opname in internationale reisprogramma's, waarbij de focus ligt op de individueel reizende bezoeker. Wij presenteren ons travel trade-aanbod via ons online BtB-platform visittheotherholland.com.

MICE Markt

In de MICE-aanpak (Meetings, Incentives, Congresses & Events) richten we ons op het versterken van de vraag en het krijgen van meer inzicht van de zakelijke boeker, om deze op een optimale manier te kunnen matchen met het zakelijke aanbod in de regio. Dit doen we o.a. met ons platform

conventionbureau.nl waar vraag en aanbod bij elkaar worden gebracht en de unieke zakelijke kwaliteiten van de regio worden benadrukt.

We kiezen een focus die aansluit op het DNA van de regio en een thematiek die economisch versterkend werkt. We zetten campagnematig in op het aantrekken van vergaderingen, trainingen en congressen, die het profiel van de regio versterken en de diversiteit van de regio presenteren. Anderzijds willen we het aanbod zo volledig mogelijk weergeven op conventionbureau.nl. Onze accountmanagers benaderen proactief aanbodlocaties om een bedrijfsprofiel aan te maken.

Gastheerschap in Rheden

Het gastheerschap wordt in Rheden op verschillende manieren ingevuld. Denk hierbij aan fysiek, via de VVV-vestigingen, maar ook via de bewegwijzering in de regio en digitaal via toeristische website of de e-learnings voor ambassadeurs, medewerkers en beleidsmedewerkers. We willen gasten een positieve beleving laten ervaren in het gebied c.q. verwachtingen overtreffen, zodat zij open staan voor herhalingsbezoek en tevens is het doel om de gasten meer te laten besteden bij de ondernemers in de gemeente Rheden (aanzetten tot actie);

In de Gemeente Rheden is er een VVV-vestiging en zijn er tal van VVV informatiepunten. De VVV locaties in de Gemeente Rheden zijn ondergebracht bij de volgende ondernemers:

VVV Rheden

- Veluwe Actief

VVV informatiepunten

- Cafetaria De Steeg, de Steeg
- The Read Shop Dieren, Dieren
- Bakkerij Samberg, Ellecom
- Vakantiedorp De Jutberg, Laag-Soeren

Het gemeenschappelijke doel van gastheerschap is om de bezoeker die naar de regio komt of wil komen, goed te ontvangen. Dit doen we door de bezoeker te informeren/inspireren over verblijf en recreatie in de gehele regio. Dat informeren en inspireren vindt zowel online als offline plaats.

Vernieuwing gastheerschap

Als gastvrije regio inspireren en stimuleren we bezoekers én bewoners om de regio te ontdekken. Dit doen we in 2023 via onze nieuwe concepten; de Citystores en Tourist Information Points (TIP)! De Citystore in Arnhem is in september geopend en we zijn in voorbereiding op de opening van Citystore Nijmegen in het najaar van 2022. Daarnaast zetten we vol in op de uitbreiding van het TIP-netwerk, met minimaal 20 nieuwe TIP's. We focussen ons hierbij op plekken waar de bezoekers zich al bevinden, zoals bij musea en toeristische ondernemers.

Regio ambassadeurs

Iedere toeristische medewerker in de regio is ambassadeur van de regio. Idealiter is hij/zij op de hoogte van de toeristische iconen en laat de gast zich welkom voelen, bij voorkeur in eigen taal. Via ons kennisprogramma met online trainingen maken wij van medewerkers goed geïnformeerde ambassadeurs. Wij ontwikkelen aankomend jaar (op aanvraag) nieuwe trainingen en brengen het platform volop onder de aandacht bij toeristische ondernemers en front office medewerkers. Ook organiseren wij in maart 2023 wederom de ambassadeursdag, waar toeristische medewerkers klaargestoomd worden voor het nieuwe seizoen.

Live chat

Bezoekers aan de gemeente Rheden kunnen, buiten de fysieke winkels, ook via een live chat op visitarnhem.com toeristische informatie opvragen. De medewerkers van de Citystore Arnhem beantwoorden de vragen die via deze chat binnenkomen.

gemeente Rheden

Raadsinformatiebrief

datum	voor	Afdeling/cluster
24 april 2023	Gemeenteraad	Leefomgeving, team beleid
behandeld door	**ons kenmerk**	**bijlage(n)**
Ingrid Kerkhoff		2

Onderwerp
Visie op toerisme en recreatie

Geachte raad,

Het is zover! We informeren u graag over de stand van zaken rondom de Visie op toerisme en recreatie (hierna t&r). Dit naar aanleiding van de -unaniem- aangenomen motie Visie op Toerisme. De motie geeft een goed houvast m.b.t. welke vragen er leven. Het is ons, door andere prioriteiten, niet eerder gelukt hiermee te beginnen en dat spijt ons. Maar nu starten we de uitvoering van de motie en beginnen we met de ontwikkeling van de visie. Behalve de motie is er ook aanleiding gevonden in de toekomstige Omgevingsvisie. In deze visie wordt -op hoofdlijnen- aandacht geschonken aan toerisme en recreatie. Als er aanleiding voor is zal de toeristische visie te zijner tijd worden opgenomen in een actualisatie van de Omgevingsvisie. Al met al een goed moment om de Visie t&r op te gaan stellen.

Wat gaan we doen?
We hebben het proces ingericht. Als eerste gaat het gekozen bureau deskresearch doen o.a. naar de actuele gemeentelijk beleidsdocumenten, het voorbereidende werk voor het Masterplan Veluwezoom en de daaruit volgende onderzoeken, de druktemonitor van Visit Arnhem Nijmegen (voormalig RBT KAN), overige relevante data, vitaliteitsonderzoek van de branche en de dorpsgesprekken die gevoerd zijn voor de Omgevingsvisie etc. We kijken naar de regio door informatie op te halen bij de opgaven binnen de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen en naar de agenda van de netwerksamenwerking Veluwe-op-1. Op deze manier verliezen we geen tijd en maken we gebruik van al hetgeen er al ligt.

Een stakeholdersanalyse maakt ook deel uit van de voorbereiding. Wat is het effect van bezoekers aan de gemeente Rheden, het natuurgebied en de dorpen? Wie heeft welk belang daarbij? De inwoners vanwege het in stand houden van de voorzieningen (horeca, winkels, openbaar vervoer) en werkgelegenheid? De ondernemers voor hun bedrijfsvoering en de gemeente voor kansen voor re-integratieprojecten?
En natuurlijk, zeker niet in de laatste plaats, de natuur! Voor de natuur is het belangrijk dat er focus blijft op herstel van de kwaliteit.

In het kort wanneer u als raad iets kunt verwachten.
We hopen op een mooie interactie met uw raad; waarbij u mee kunt denken en uw wensen kunt aangeven. De (voorlopige) planning luidt:

- Start in mei met in juni: extra werksessie met raad -> we bespreken dit met de griffie.
- In oktober volgt de kaderstellende startnotitie waarop u kunt reageren.

- Het streven is dan -afhankelijk van wat u meegeeft als reactie op de startnotitie- in januari 2024 het raadsvoorstel op te leveren met visie en uitvoeringsprogramma.

Participatie
Het participatietraject is als volgt:

- Via klankbordgroepen en expertsessies gaan we proberen de toekomst richting te geven. Wij nemen u, raadsleden, graag mee in dat proces. We organiseren een aparte bijeenkomst in het begin van het traject waarin wij u vragen uw ideeën en wensen mee te geven aan ons.
- De kansen en mogelijkheden die we bij de deelnemers aan de dorpsgesprekken voor de Omgevingsvisie ophaalden gebruiken we voor de visie.
- Indien gereed willen we zo mogelijk de resultaten van onderzoeksbureau Opiniepijlers meenemen. Zij onderzoeken op welke wijze inwoners, organisaties en ondernemers willen participeren bij plannen en beleid. Of en hoe willen zij meedenken en meewerken? Het onderzoek loopt nu.
- Voor de werksessies nodigen we vertegenwoordigers uit van belangengroepen van de inwoners in de dorpen, omwonenden, ondernemersverenigingen en de leden van het Toeristisch platform Zuidoost Veluwezoom.
- Experts als Visit Arnhem Nijmegen en collega's uit buurgemeenten worden ook betrokken. Visit Arnhem Nijmegen richt zich daarbij steeds meer op bestemmingsmanagement en minder bekende parels van de regio.

Documenten/presentatie

- De motie Visie op Toerisme sturen we nogmaals mee als bijlage. De vragen en opdrachten die in de motie zijn gesteld vinden een plek in de Visie op toerisme en recreatie.
- Een terugblik hoort ook bij een visie op de toekomst. Als achtergrond van deze informatiebrief sturen wij u daarom ter kennisname een accountrapportage van Visit Arnhem Nijmegen, het marketing- en promotiebureau, toe over het jaar 2022. Dit bureau , voormalig RBT KAN genaamd, houdt zich steeds meer bezig met bestemmingsmanagement en zal deel uitmaken van bijeenkomsten. Lokaal leveren onze stakeholders de informatie op weg naar de Visie.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

met vriendelijke groet,

Carol van Eert,
Burgemeester

Nadja Renkema,
gemeentesecretaris.

B&W-voorstel

Algemene gegevens

Titel	:	Aanvullend budget voor maaien gazons voor 2023/2024
Portefeuillehouder	:	T.A.F.A. Klomberg
Begrotingsprogramma	:	Leefomgeving
Draagt bij aan Global Goal(s)	:	n.v.t.
Rol van de gemeenteraad	:	Ter kennisneming
Zaaknummer	:	850265
Bijlage(n)	:	-

Voorstel

- In te stemmen om aanvullend budget ter grootte van € 180.000,00 beschikbaar te stellen voor het maaien van de gazons.
- De financiele gevolgen voor 2023 mee te nemen in de 1e Bestuursrapportage en de kosten voor 2024 te verwerken in de Kadernota 2024.

Aanleiding

- In november 2022 heeft u al besproken akkoord te gaan met de gunning van het contract Gazon Maaien (voor 2 jaren) aan de enige partij die had ingeschreven.
- Door deze gunning is er een tekort van € 180.000 per jaar ontstaan.

Welk resultaat willen we met dit voorstel behalen?

- Door aanvullend budget beschikbaar te stellen kunnen de maaiwerkzaamheden worden uitgevoerd.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

- Door de gunning aan de enige partij worden de maaiwerkzaamheden uitgevoerd.
- In het verleden zijn werkzaamheden goedkoop aangeboden, daarvan hebben we voordeel gehad.
- Landelijk gezien zijn op alle fronten en in alle (vak)gebieden werkzaamheden fors in prijs gestegen, daarmee was in onze begroting geen rekening gehouden.

Wat zijn de risico’s van dit voorstel?

- Geen.

Waar moeten we rekening mee houden?

Financiële consequenties

- In de huidige begroting zijn er op dit moment geen middelen beschikbaar om de extra kosten van de nieuwe aanbesteding te dekken. Voorgesteld wordt om de kosten voor 2023 mee te nemen in de 1e Bestuursrapportage en de kosten voor 2024 te verwerken in de Kadernota 2024.

- Het aanvullend budget moet ten goede komen van het budget onderhoud groen: 662202 / 44501.

- In de onderstaande tabel is het overzicht gegeven van 2 separate B&W voorstellen, met beide consequenties voor hetzelfde budget (onderhoud groen : 662202 / 44501).
    - B&W voorstel "Veranderend beheer: op 40 locaties binnen de bebouwde kom van gazon naar bloemrijk gras" (€ 41.000)
    - B&W voorstel "Aanvullend budget maaien gazons voor 2023/2024" (€ 180.000)

Inzicht verloop beschikbaar budget 662202 / 44501	*Structureel/ incidenteel*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Budget	Structureel	880.220,00	880.220,00		
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar					
Gevraagd budget		1.101.220,00	1.101.220,00		
Meenemen in de 1e Bestuursrapportage 2023 (bloemrijk gras)		41.000			
Meenemen in de 1e Bestuursrapportage 2023 (maaien gazon)		180.000			
Bij te ramen in de kadernota 2024 (bloemrijk gras)			41.000		
Bij te ramen in de kadernota 2024 (maaien gazon)			180.000		

Personele consequenties

- N.v.t.

Communicatie en participatie

- N.v.t.

Evaluatie

- Voordat de 2 contractjaren aflopen wordt een evaluatie gehouden en ook onderzocht of het een optie is om de maaiwerkzaamheden in eigen beheer uit te voeren.
- Voor het einde van de 2 contractjaren moet een keuze worden gemaakt tussen: óf het bestek opnieuw op de markt zetten óf verlengen met de huidige partij óf in eigen beheer uitvoeren.

B&W-voorstel

Algemene gegevens

Titel	:	Veranderend beheer: op 40 locaties binnen de bebouwde kom van gazon naar bloemrijk gras
Portefeuillehouder	:	T.A.F.A. Klomberg
Begrotingsprogramma	:	Gebiedsontwikkeling
Draagt bij aan Global Goal(s)	:	Duurzame steden en gemeenschappen Klimaatactie Leven op het land
Rol van de gemeenteraad	:	Ter kennisneming
Zaaknummer	:	838317
Bijlage(n)	:	Projectplan 'Meer bloemrijk gras'

Voorstel

- Instemmen met de beheerwijziging van circa 8 hectare gazon op zo'n 40 locaties naar bloemrijk gras en de wijze van communiceren daarover naar onze inwoners.
- Instemmen om aanvullend budget ter grootte van € 41.000,00 per jaar beschikbaar te stellen voor de extra beheerkosten voor de omvorming naar bloemrijk gras, voor de jaren 2023 en 2024.
- De financiele gevolgen voor 2023 mee te nemen in de 1e Bestuursrapportage en de kosten voor 2024 te verwerken in de Kadernota 2024.

Aanleiding

- Het realiseren van meer bloemrijk gras is aangekondigd in het Integrale beheerplan Openbare ruimte (dec 2021) en het Biodiversiteitsplan (juni 2022).
- Verandering in beheer is een verandering in beeld en beleving en vraagt zorgvuldige communicatie.
- In 2020 zijn we gestart met een pilot om enkele strakgemaaide gazons anders te beheren, namelijk deze slechts twee keer te maaien en het maaisel af te voeren. Hierdoor ontstaat er in de loop der jaren 'bloemrijk gras'. Inmiddels wordt er 8 hectare op deze manier beheerd.
- Het aandeel bloemrijk gras breiden we in 2023 uit naar 16 hectare. Dit betekent een verhoging van het bestek met € 41.000,- per jaar. Mede hierdoor breiden we in 2024 het aandeel bloemrijk gras niet verder uit. Wellicht weer vanaf 2025.

Welk resultaat willen we met dit voorstel behalen?

- Biodiversiteit vergroten: gazon heeft nagenoeg geen ecologische waarde. Bloemrijk gras vergroot de mogelijkheden voor insecten en andere kleine dieren en er ontstaan nieuwe verbindingen tussen groengebieden en watergangen.
- Bijdragen aan klimaatadaptatie in de wijk: de bodem met bloemrijk gras is koeler dan onder kortgemaaid gras.
- Het draagvlak onder inwoners voor een natuurlijker beheerde openbare ruimte vergroten. Uit het burgerakkoord Rheden CO2 neutraal blijkt de interesse en draagvlak voor deze koers via verschillende besluiten 5.1 (minder monocultuur), 7.4 (van het gras af) en 7.5 (duurzaam maaibeleid).

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

- Vergroten van de biodiversiteit in de gemeente
- Een bijdrage aan verkoeling in de dorpen
- Bewustwording bij onze inwoners

Wat zijn de risico's van dit voorstel?

- Niet alle inwoners zijn blij met een veranderende woonomgeving. Een traditioneel strak gemaaid gazon wordt door een deel van de inwoners beter gewaardeerd dan bloemrijk gras. We houden hier rekening mee door de uitbreiding van locaties ook nu weer te kiezen op enige afstand van de woningen en vooral aan de randen van de dorpen.
- De beheerswijziging levert niet direct het gewenste eindbeeld op. De huidige kruiden en in de bodem aanwezige zaden moeten zich met het gewijzigde beheer geleidelijk aan uitbreiden. Dit gaat naar verwachting ongeveer 7 jaar duren.
- De kans bestaat dat bijvoorbeeld via social media ophef ontstaat over het veranderend beheer. Dit is een van de redenen om vooraf te communiceren.

Waar moeten we rekening mee houden?

Financiële consequenties

- De kosten van het beheer van bloemrijk gras ligt hoger dan het beheer van gazon.
- In de huidige begroting zijn er op dit moment geen middelen beschikbaar om de extra kosten van € 41.000 per jaar te dekken. Voorgesteld wordt om de kosten voor 2023 mee te nemen in de 1e Bestuursrapportage en de kosten voor 2024 te verwerken in de Kadernota 2024.
- Het aanvullend budget moet ten goede komen van het groen budget: 662202 / 44501.
- In de onderstaande tabel is het overzicht gegeven van 2 separate B&W voorstellen, met beide consequenties voor hetzelfde budget (onderhoud groen : 662202 / 44501).
    - B&W voorstel "Veranderend beheer: op 40 locaties binnen de bebouwde kom van gazon naar bloemrijk gras" (€ 41.000)
    - B&W voorstel "Aanvullend budget maaien gazons voor 2023/2024" (€ 180.000)

Inzicht verloop beschikbaar budget 662202 / 44501	*Structureel/ incidenteel*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
Budget	Structureel	880.220,00	880.220,00		
Af: aangegane verplichtingen					
Bij: inkomsten					
Beschikbaar					
Gevraagd budget		1.101.220,00	1.101.220,00		
Meenemen in de 1e Bestuursrapportage 2023 (bloemrijk gras)		41.000			
Meenemen in de 1e Bestuursrapportage 2023 (maaien gazon)		180.000			
Bij te ramen in de kadernota 2024 (bloemrijk gras)			41.000		
Bij te ramen in de kadernota 2024 (maaien gazon)			180.000		

Personele consequenties

- Niet van toepassing.

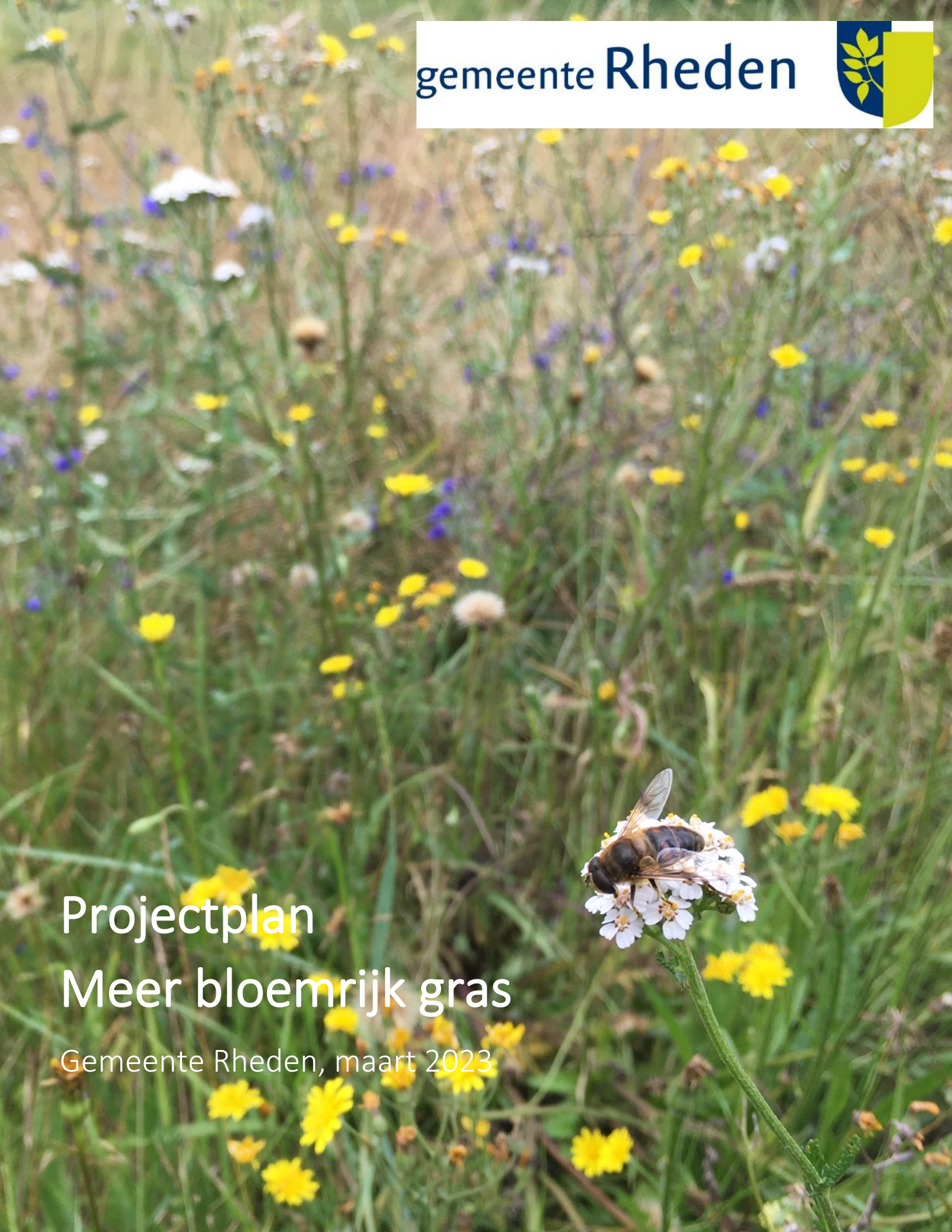
Communicatie en participatie

- Deze aanpak is tot stand gekomen mede op basis van de ervaringen van verschillende gemeenten in de regio via het *leernetwerk ecologisch beheer.*
- We informeren onze inwoners via pers en *social media.* Inwoners kunnen reageren op de voorgestelde locaties (zie ook projectplan 'Meer bloemrijk gras'). Op 40 nieuwe locaties komt een aankondiging te staan, medewerkers van de wijkteams hebben deze aankondiging beschikbaar als hand-out.
- De vorm en inhoud zijn afgestemd met de communicatieadviseur.

Evaluatie

- We evalueren de werkwijze na de tweede maaibeurt, eind 2023. In de toekomst willen we op een aantal locaties door bijvoorbeeld een (Van Hall Larenstein of Aeres of Yuverta) student of vrijwilligers de natuurlijke ontwikkeling laten monitoren.

gemeente Rheden



Projectplan
Meer bloemrijk gras

Gemeente Rheden, maart 2023

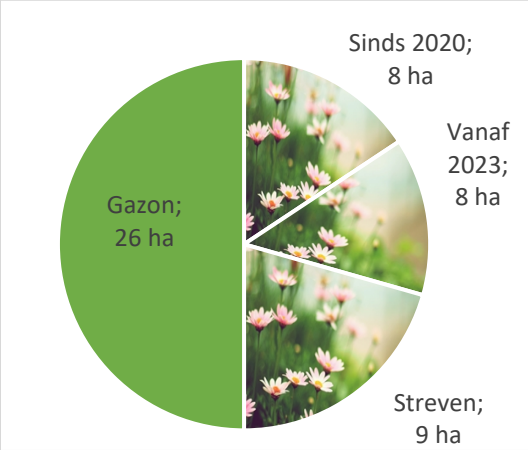
Projectplan 'Meer bloemrijk gras'

Inhoud

Versiebeheer 2
1 Inhoud 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Verschillen tussen beheertypen 3
Gazon 3
Bloemrijk gras 4
Bermen 4
1.3 Uitgangspunten voor de aanwijzing van bloemrijke gazonlocaties 5
1.4 FAQ 6
2 Communicatieplan 10
2.1 Achtergrond 10
2.2 Doelstelling 10
2.3 Afbakening 10
2.4 Communicatieplanning 12
2.5 Organisatie 12

1 Inhoud

1.1 Aanleiding



Verschillende gemeenten zijn bezig met het bevorderen van biodiversiteit in de openbare ruimte, onder andere door het beheren van gazon als bloemrijk gras. Om de biodiversiteit te stimuleren heeft gemeente Rheden de ambitie om op termijn 50% van haar strak gemaaide gazons op een andere manier te gaan beheren: we gaan hier *bloemrijk gras* realiseren. Op 31 december 2022 eindigde het contract met de huidige maai-aannemer: dit is het moment om te bepalen welke gazons voor ander beheer in aanmerking komen. In gemeente Rheden beheren we zo'n 51 hectare gazon binnen de bebouwde kom. We streven naar 50% bloemrijk gras. Sinds 2020 doen we hier ervaring mee op en inmiddels beheren we zo'n 8 hectare gazon als bloemrijk gras. In 2023 gaan we nog eens 8 hectare aan toevoegen, en wat we in de jaren daarop verder uitbreiden richting de 50% (ongeveer 25 hectare). Hierdoor neemt de biodiversiteit binnen de bebouwde kom toe. Ook blijft de grond onder hoger gras koeler en draagt zo bij aan een koelere woonomgeving.

We merken in de meldingen en via *social media* dat de meningen over bloemrijk gras sterk verdeeld zijn. We begrijpen dat het even wennen is. De één vindt (de overgang naar) bloemrijk gras rommelig, terwijl de ander er juist van geniet. Met duidelijke communicatie willen we in ieder geval de juiste verwachting scheppen bij onze inwoners, in beeld en tekst.

1.2 Verschillen tussen beheertypen

In de openbare ruimte zijn drie schillende vormen van gras te zien:

- Gazon
- Bloemrijk gras
- Berm

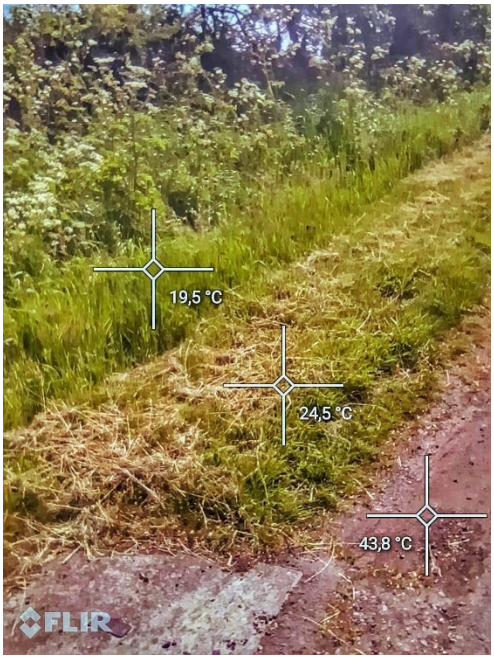
Gazon

Gazon is kort gemaaid gras. Het heeft weinig ecologische waarde in vergelijking met natuurvriendelijk beheerd groen. Voor de biodiversiteit is variatie in de vegetatie waardevoller dan alleen kort gras. Gazons hebben diverse functies: recreatief, ruimtelijk en voor waterberging. We hebben gazons in parken, in woonwijken waar wordt gesport en gespeeld en op plekken waar goed zicht voor het verkeer nodig is.

Om het gazon in stand te houden is frequent maaien in het groeiseizoen (maart – november) nodig. Het aantal maaibeurten is niet vastgelegd. Het gras mag een minimale (3 cm) en een maximale (7 cm) hoogte hebben, conform het kwaliteitsbeeld dat bij B-niveau hoort. Het aantal keer dat de aannemer maait hangt dus af van hoe snel het gras groeit. Dit wordt o.a. bepaald door de temperatuur, de hoeveelheid neerslag en de voedingsstoffen in de bodem en soort grond. Gemiddeld is dit tussen 16-25 keer per jaar.

Projectplan ‘Meer bloemrijk gras’

Bloemrijk gras



Bloemrijk gras is gras waarin ook andere kruiden en bloemen groeien. Door maaisel af te voeren komen steeds meer soorten kruiden en bloemen voor in het gras. En dat trekt insecten en vogels. Voor veel insecten, bijen en vlinders zijn inheemse bloemen van essentieel belang voor hun voortbestaan. Door het uitbreiden van het oppervlak aan bloemrijke grasvelden dragen we bij aan het herstel van de biodiversiteit. Bloemrijk gras binnen de dorpen kan een belangrijke bijdrage spelen in het realiseren van een ecologische structuur. Via natuurlijke ‘stapstenen’ kunnen dieren en planten zich verplaatsen.

Hogere vegetatie zoals bloemrijk gras blijft langer groen bij droogte. De bodem onder bloemrijk gras is koeler dan onder kort gemaaid gazon, daardoor draagt het bij aan een koelere leefomgeving.

Bloemrijk gras bevindt zich op de grotere grasvelden. De rand van bloemrijk gras maaien we mee in de gazonrondes. Deze strook voorkomt overhangend gras en kruiden op het trottoir en biedt ruimte om de hond uit te laten (wel de poep opruimen). Bloemrijk gras maaien we twee keer per jaar, omstreeks juni en oktober[1]. We laten 30% van de vegetatie staan zodat insecten hier kunnen overleven en zaden kunnen rijpen.

Bloemrijke graslanden kwamen zo’n vijftig tot honderd jaar geleden nog op grote schaal voor in Nederland. Deze bloemrijke hooilanden ontstonden doordat boeren eeuwenlang constant maaiden en hooiden. Mede door schaalvergroting en overbemesting in de landbouw zijn veel van deze bloemrijke graslanden verdwenen. Het duurt dan ook naar verwachting zo’n acht jaar voordat bloemrijk gras tot volledige ontwikkeling is gekomen: de zaden van bloemen en kruiden die nog aanwezig zijn in de bodem of op andere manieren in het gras terecht komen hebben dan weer een plek gevonden in het gras. De mate van ontwikkeling van de kruiden is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Grassen groeien goed onder natte omstandigheden, terwijl kruiden baat hebben bij droge omstandigheden. In bloemrijk gras bloeien gedurende het jaar verschillende bloemen en kruiden.

[1] Maaironde 1: eind mei tot half juli (week 23 t/m 28)
Maaironde 2: begin september tot eind oktober (week 36 t/m 43)

Bermen

Wat is het verschil met bermen?

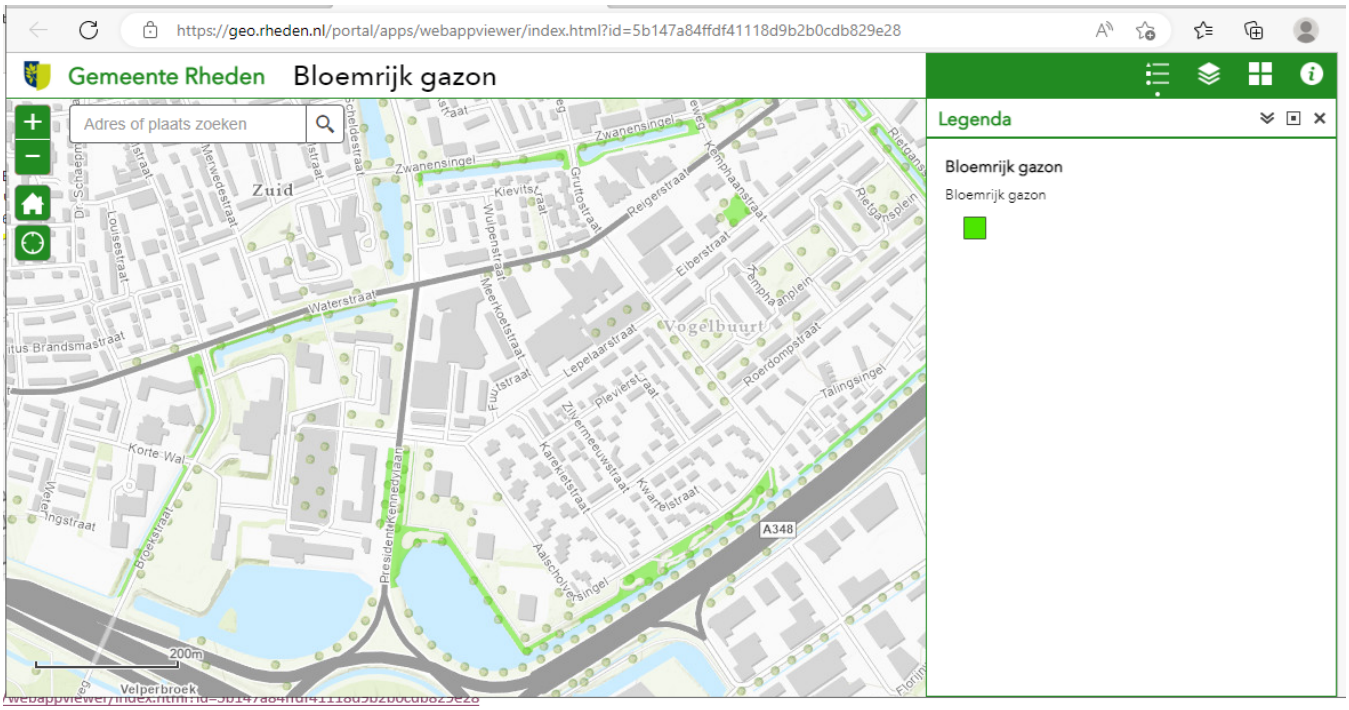
- Bermen (buitengebied). De rand van de berm wordt twee keer per jaar gemaaid. De rest van de berm wordt eens per twee jaar in oktober-november gemaaid. Het maaisel wordt direct opgezogen en afgevoerd.
- Kruidenberm (binnen bebouwde kom). Ingezaaid met bijenmengsel (adoptie door imkers) een kruidenberm wordt iedere vier jaar opnieuw ingezaaid met een inheems mengsel. De rand van de kruidenberm wordt één keer per jaar gemaaid, in oktober wordt 70% van de kruidenberm gemaaid. Maaisel wordt later afgeharkt en afgevoerd.

1.3 Uitgangspunten voor de aanwijzing van bloemrijke gazonlocaties

Om een gazon te kunnen beheren als bloemrijk gras is een voldoende grote oppervlakte nodig. Ook hangt het succes af van de omgeving: is er ander natuurlijk groen in de buurt waardoor zaden via wind of dieren verspreid kunnen worden? We hanteren een aantal uitgangspunten bij het aanwijzen van de locaties voor bloemrijk gras.

- Waar zicht nodig is om gevaarlijke situaties te voorkomen, beheren we het gras als gazon.
- Speelveldjes en speelplaatsen beheren we als gazon.
- Niet direct naast privé-tuinen.
- Langs voetpaden en wegen beheren we de eerste meter als gazon. Op deze manier voorkomen we overhangende kruiden en grassen en blijft een strook beschikbaar om honden uit te laten. Ook hier geldt een opruimplicht.
- Het grasveld moet voldoende groot zijn om gefaseerd te kunnen maaien: dat betekent dat het veld in meerdere keren gemaaid wordt, zodat steeds ruimte overblijft voor planten om tot bloei te komen en voor dieren om te vluchten.
- Het is wenselijk dat binnen een straal van 500 meter natuurlijk beheerd groen aanwezig is, om zo de uitwisseling van soorten mogelijk te maken. Dit kan ook een buurtbosje of heesters met natuurlijke onderbeplanting zijn.

Projectplan ‘Meer bloemrijk gras’



VOORBEELD KAART LOCATIES VELP-ZUID. Groene locaties gaan we per 2023 beheren als bloemrijk gras.

Inventarisatie omvorming

	Huidige situatie (ha)	*FASE 1 Vanaf 2023 (ha)*	*FASE 2 Vanaf 2025 (ha)*
Gazon	43	35	26
Bloemrijk gras	8	16	25
Totaal gras	**51**	**51**	**51**

Reageren op de wijziging van een beheertype

We hebben zeer zorgvuldig bekeken welke locaties we vanaf 2023 gaan beheren als bloemrijk gras. Op WEBADRES kunt u zien waar we bloemrijk gras willen realiseren. Kent u locaties die ook geschikt zijn als bloemrijk gras of wilt u over een locatie in gesprek? Dan kunt reageren via GOOGLEFORMULIER.

Procedure

- Reacties verzamelen (binnen 2-3 weken)
- Reacties beantwoorden
- Verzameling online publiceren
- Eventueel in gesprek met inzenders
- Nieuwsbericht over reacties

1.4 FAQ

We kunnen ons voorstellen dat er vragen zijn en reacties komen over deze beheerwijziging. De gemeente Rheden maakt al enige jaren onderdeel uit van het leernetwerk ecologisch beheer, waarin gemeentelijke groenbeheerders uit de regio ervaringen delen. De meeste gemeenten zijn met een vergelijkbare beheerwijziging bezig. Met name in de communicatie naar de inwoners zijn er grote verschillen. Wij willen actief bewoners informeren en hen de gelegenheid geven om te reageren. Hieronder een overzicht van vragen die we kunnen verwachten.

Bezwaarmogelijkheden

Dit is een beheerwijziging. Het college heeft de bevoegdheid een beheerwijziging uit te voeren, hiertegen is geen bezwaar mogelijk. In het Biodiversiteitsplan (2022) en het integraal beheerplan Openbare ruimte (2021) is al aangekondigd dat we streven naar het beheer van 50% van het gazon als bloemrijk gras.

We hebben zeer zorgvuldig bekeken welke locaties vanaf 2023 beheerd gaan worden als bloemrijk gras. Met de voorgestelde locaties gaan we nu in totaal zo'n 30% van het gazon beheren als bloemrijk gras. Op WEBADRES kunt u zien waar we bloemrijk gras willen realiseren. Kent u locaties die ook geschikt zijn als bloemrijk gras of wilt u over een locatie in gesprek? Dan kunt reageren via GOOGLEFORMULIER.

Bezuiniging?

Het wijzigen van het beheer is geen bezuiniging, het beheer is in werkelijkheid zelfs iets duurder. We doen dit om de biodiversiteit te bevorderen. Ook helpt hogere vegetatie als bloemrijk gras bij het koeler houden van de bodem en daarmee de woonomgeving.

Verloedering

Bloemen en kruiden in het openbaar groen passen heel goed bij onze groene gemeente. In het bloemrijk gras zijn de eerste jaren met name de madeliefjes, paardenbloemen, wilde peen, diverse klaversoorten, boterbloem, kamille en duizendschoon te bewonderen. De kruidenrijkdom neemt in de loop van de jaren toe. Toch vindt niet iedereen bloemrijk gras mooi. De eerste jaren is er vaak ook nog niet zoveel te zien van de beloofde bloemen. Vanwege het belang voor de biodiversiteit vinden we het toch belangrijk om deze verandering in het beheer door te voeren en ook in de dorpen bij te dragen aan meer biodiversiteit. Insecten zijn van groot belang voor het natuurlijk evenwicht. We realiseren ons dat het even wennen is, een ander aanzicht van het groen in de wijk.

Onkruid in verharding

Onkruid in verharding is een doorn in het oog van veel inwoners. De aannemer heeft de opdracht onkruid in verharding te beheren op kwaliteitsniveau B[2]. Dit kwaliteitsniveau is door de gemeenteraad in 2021 vastgesteld. Het kwaliteitsniveau wijzigt niet met het omvormen van het beheertype gazon naar bloemrijk gras. Net als bij gazon steken we jaarlijks rondom de graskanten af, om overgroei van tegels te voorkomen.

[2] Document Rheden - Beheerplan Wegen 2021-2025 gemeente Rheden (21.70) - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

Inzaaien

We proberen op verschillende manieren uit te vinden op welke manier we het beste tot bloemrijk gras kunnen komen. Op de meeste locaties doen we dat door gazons minder te maaien en het maaisel af te voeren, immers in de gazons zijn al kruiden aanwezig. Zo ontstaat bloemrijk gras.

Op een aantal plaatsen experimenteren we ook met het zaaien van inheemse kruidenmengsels. Dit is een relatief kostbare ingreep. Daarom is dit is alleen mogelijk op locaties die toch volledig op de schop gaan vanwege een reconstructie, zoals in de Oranjebuurt in Dieren en de Oranjeweg in Rheden. Op die manier kan sneller een resultaat bereikt worden, maar dit volgt niet de natuurlijke ontwikkeling. Natuurlijke ontwikkeling vraagt geduld, maar leidt wel tot het resultaat dat het best past op die locatie.

Buitenspelen

Op speelplaatsen, speelgazons en trapvelden houden we het gras kort. Daar kan volop gespeeld worden. Ook in bloemrijk gazon mag gespeeld worden, dit nodigt uit tot andere soorten spel. Wanneer een grasveld veel gebruikt wordt als speelveld zijn we bereid te kijken naar mogelijkheden om dit geheel of gedeeltelijk toch als gazon te beheren. Neem daarvoor contact op via GOOGLEFORMULIER.

Teken

Inmiddels weten we dat teken in bossen, struiken, lang gras, maar ook in kort gazon zitten. In 2021 meldde een derde van de Nederlanders die een tekenbeet opliepen dat ze deze in de tuin hadden opgelopen[3]. Daarom is het belangrijk dat als je in het openbaar groen of natuur geweest bent, altijd jezelf, je gezin en huisdieren controleert op de aanwezigheid van teken. En vind je een teek, dan kun je die eenvoudig zelf verwijderen.

Honden uitlaten

Om voor honden een uitlaatzone te bieden (er geldt wel een opruimplicht!) maaien we, ook bij bloemrijk gras, de eerste meter van grasvelden kort. Maar: honden houden ook van spelen in hoger gras. Het is belangrijk huisdieren na het buitenspelen te controleren op grasaren en teken.

Grasaren



Grasaren (kruipertje, *Hordeum murinum*) kunnen honden en katten ernstig verwonden. Ze komen overal in Nederland voor, vaak op voedselrijke grond binnen de bebouwde kom. Bloemrijk gras wordt steeds voedselarmer, grasaren komen daarom (uiteindelijk) niet in dit gras voor. Het is van belang om honden en katten vaak te controleren op grasaren. Daarnaast kan iedereen helpen door grasaren in grasvelden of boomspiegels uit te trekken en thuis bij het restafval te gooien. Ook hondenpoep opruimen helpt: door hondenpoep verrijkt de ondergrond, waardoor grasaren meer kans krijgen.

Om voor honden een uitlaatzone te bieden maaien we, ook bij bloemrijk gras, de eerste meter van grasvelden kort. Ook hier geldt een opruimplicht. Sinds we dit doen (zomer 2022) hebben we geen meldingen meer gehad over grasaren.

Zelf maaien?

U mag het gras niet zelf maaien zodat het weer gazon wordt. We staan wel open voor experimenten met handmatig maaien om meer gefaseerd te kunnen maaien en de bodem minder te verdichten: dit komt

[3] Teken zitten ook in het gazon, al is nog de vraag of dit voor elke tuin geldt (volkskrant.nl)

de biodiversiteit ten goede. Het beheertype blijft, ook bij handmatig maaien, bloemrijk gras. Heeft u interesse? Neem dan contact met ons op via GOOGLEFORMULIER.

Waarom geen schapen?

De terreinen binnen de dorpen zijn te klein voor begrazing door bijvoorbeeld schapen.

Biodiversiteit

Wil je meehelpen monitoren of de soortenrijkdom inderdaad toeneemt? Dat kan heel eenvoudig, via een van de apps van waarneming.nl. Via de app maak je een foto, hieruit volgen een of meer mogelijke resultaten. De waarnemingen worden opgeslagen en dragen zo bij aan natuuronderzoek. Jouw vondst van een zeldzame soort kan eraan bijdragen dat het beheer daarop wordt aangepast.

Is er kans op brandgevaar door bloemrijk gras binnen de bebouwde kom?

Doordat het binnen de bebouwde kom om beperkte oppervlaktes van lang gras gaat, is de kans op brand klein. Bij hevige droogte kan incidenteel gekozen worden voor toch maaien. We maken dan een afweging tussen het belang voor de biodiversiteit en de kans op brand.

Geen overzicht meer

Enkele soorten in bloemrijk gras kunnen afhankelijk van de groeiomstandigheden ongeveer 80 cm hoog worden. Volwassenen kunnen hier goed overheen kijken. Op plekken waar dit voor het verkeer noodzakelijk is, maaien we het gras kort.

Zwerfafval

Zwerfafval kan voorkomen. Gelukkig zijn er veel vrijwilligers in onze gemeente actief met het opruimen van zwerfafval. De aannemer ruimt vóór het maaien ook zwerfafval op.

Een schone buurt trekt minder zwerfafval aan. Helpt u mee zwerfafval op te ruimen? Wilt u er serieus mee aan de slag en dit regelmatig doen? Neem dan contact op via zwerfafval@rheden.nl om de ondersteuningsmogelijkheden te bespreken.

Fixi

Hebt u een andere vraag of opmerking over het gras of de openbare ruimte in uw buurt? Laat het ons weten via de Fixi app.

2 Communicatieplan

Dit hoofdstuk is het communicatieplan behorend bij project 'Meer bloemrijk gras'.

2.1 Achtergrond

Om de biodiversiteit te stimuleren hebben we de ambitie om 50% van onze gazons op een andere manier te gaan beheren. We willen hier bloemrijk gras realiseren. Op 31 december 2022 eindigt het contract met de huidige maai-aannemer: dit is het moment om te bepalen welke gazons voor ander beheer in aanmerking komen.

In gemeente Rheden beheren we zo'n 51 hectare gras binnen de bebouwde kom. Sinds 2020 beheren we zo'n 8 hectare gazon als bloemrijk gras. Vanaf 2023 gaan we nog eens 8 hectare beheren als bloemrijk gras. Hierdoor neemt de biodiversiteit binnen de bebouwde kom toe. Ook helpt hoger gras bij het koeler houden van de woonomgeving.

We merken in de meldingen en via *social media* dat de meningen over bloemrijk gras sterk verdeeld zijn. We begrijpen dat het even wennen is. De één vindt (de overgang naar) bloemrijk gras rommelig, terwijl de ander er juist van geniet. Met duidelijke communicatie willen we in ieder geval de juiste verwachting scheppen bij onze inwoners, in beeld en tekst.

Zie inhoudshoofdstuk voor meer achtergrondinformatie.

2.2 Doelstelling

Informeren van inwoners over het veranderend beheer van een deel van onze gazons naar bloemrijk gras (waarom en waar) en bijdragen aan draagvlak voor biodiversiteit binnen de bebouwde kom.

2.3 Afbakening

De afbakening geeft aan wat we wel en niet gaan doen m.b.t. communicatie.

Communicatiedoelstellingen

- Voor 1 mei 2023 zijn inwoners geïnformeerd over veranderingen in gazonbeheer per 2023 en ook waarom de veranderingen belangrijk zijn.
- Aanwonenden van de toekomstig bloemrijke gazons kunnen via de media en via informatiebordjes weten dat hun uitzicht gaat veranderen en waarom.
- Inwoners die op zoek zijn naar informatie over bloemrijk gras in Rheden kunnen deze informatie online vinden per 1 mei 2023 en kunnen ook hun opmerkingen ergens kwijt.
- De interne organisatie (inclusief raad) is voor 1 mei 2023 geïnformeerd over de veranderingen in gazonbeheer per 2023.

Boodschappen

KERNBOODSCHAP

Omdat we in onze prachtig gelegen groene gemeente de biodiversiteit willen stimuleren hebben we de ambitie om 50% van onze gazons binnen de dorpen te gaan beheren als bloemrijk gras. Vanaf 2023 gaan we daarom op zo'n 40 locaties grotere gazons beheren als bloemrijk gras. Dit geeft een ander beeld en zal even wennen zijn, maar het is belangrijk voor het herstel van de biodiversiteit. Gezonde natuur zorgt bijvoorbeeld voor minder plagen zoals eikenprocessierups en is van groot belang voor onze voedselvoorziening.

- Kort gemaaid gazon heeft weinig natuurwaarde en is bovendien warmer voor de buurt dan lang gras. In kort gemaaid gazon komen weinig soorten dieren en planten voor, in gras dat langer is meer. Door een ander beheer ontstaat een ander beeld met andere soorten. Het optimale beeld van bloemrijk gras ontstaat naar verwachting na 8 jaar. Het succes is mede afhankelijk van de groeiomstandigheden. Bloemrijk gras bestaat uit soorten die hier van nature thuishoren.
- In gemeente Rheden beheren we zo'n 51 ha gazon. Sinds 2020 beheren we zo'n 8 hectare als bloemrijk gras. Door de ervaring die we hebben opgedaan zijn we klaar voor de volgende stap: vanaf 2023 voegen we daar zo'n 9 hectare bloemrijk gras aan toe, verspreid over zo'n 40 locaties. We streven op den duur naar ongeveer 25 hectare bloemrijk gras. Er blijft voldoende ruimte over om te sporten en te spelen.
- De reden voor toepassing van het beheertype is biodiversiteitsherstel. Het nieuwe beheer is (in ieder geval de eerste jaren) geen bezuiniging. Kort gras wordt 16-25 keer per jaar gemaaid, lang gras twee keer. Bij kort gemaaid gazon kan het afgemaaide gras blijven liggen en verteerd snel. Bij lang gras moet het gras na het maaien worden afgevoerd.
- Overige info: zie hoofdstuk inhoud / FAQ.

Communicatiemiddelen (media)

- De Regiobode. Live interview op locatie over veranderend beheer met wethouder Dorus Klomberg (en/ of groenbeheerder).
- Webpagina over bloemrijk gras op www.rheden.nl met achtergrondinformatie en kaartmateriaal (met beoogde locaties voor bloemrijk gras).
- *Social media* post (Facebook/instagram)
- Intranetbericht voor interne organisatie
- Informatieblad A4 op nieuwe locaties van bloemrijk gras
- Flyer A6 voor wijkteams om uit te delen bij vragen.
- Gericht (mail)bericht naar
    - Raadsleden (memo via griffie)
    - Telefoonteam
    - Buurtbeheer
    - Belangenverenigingen
    - Natuurverenigingen

- Hoveniers-groenvoorzieningsbedrijven in de gemeente
- Van Hall Larenstein

Geen onderdeel van het project

- Volledige acceptatie van meer biodiversiteit en een ander groenbeeld binnen de bebouwde kom is niet iets dat met één communicatiecampagne te realiseren is. De uitvoering van het Biodiversiteitsplan (2022-2032) kan daaraan bijdragen.

2.4 Communicatieplanning

Zie bijlage excel voor de communicatieplanning.

Deelcampagnes

1	Informeren interne organisatie - Afdeling - Wethouder - College - Raad - Buurtbeheer - Telefoonteam	Voor 1 mei
2	Informatie inwoners - Informatie in de Regiobode - *Social media* - Informatiebordjes op locatie - *Hand outs* uit te delen door het wijkteam bij vragen - Doelgroepen per mail informeren	mei 2023
3	Informeren evaluatie interne organisatie	Najaar 2023

gemeente Rheden

B en W-voorstel

Portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
R. ter Hoeven	Samenleving	4 Kwaliteitsonderwijs

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
		3

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Jaarverslag Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre 2021-2022 en klanttevredenheidsonderzoek 2022

INHOUD VOORSTEL
Het jaarverslag en het klanttevredenheidsonderzoek ter kennisneming aannemen.

1 Wat is de aanleiding?
Voor u ligt het jaarverslag 2021-2022 van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL Midden-Gelre). Zij voeren voor de gehele subregio de wettelijke taken[1] uit op het gebied van leerplicht (5 – 16 jaar), kwalificatieplicht (16 -18 jaar) en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC, 18 – 23 jaar).

Het RBL Midden-Gelre is er voor alle Rhedense jeugdigen van 5 – 23 jaar. Zij zetten zich in voor het recht op leren en ontwikkelen. Het RBL monitort de schoolloopbaan en komt in actie bij (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim, thuiszitters die (tijdelijk) geen onderwijs volgen en bij voortijdig schoolverlaten (vsv). Ook monitoren zij de overstap van jongeren in een kwetsbare positie en richten zij zich met het regionale Schakelpunt op de transitie van onderwijs naar werk voor jeugdigen die uitstromen van mbo niveau 1 en 2. Naast de wettelijke taken, zet het RBL zich ook in voor de uitvoering van het regionaal vsv programma.

In het jaarverslag van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL Midden-Gelre) vindt u de speerpunten, activiteiten en resultaten van het schooljaar 2021-2022.

In 2022 is er een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) uitgevoerd onder jongeren, ouders, scholen en ketenpartners over de dienstverlening van het RBL. De resultaten zijn overwegend positief. In de bijlagen vindt u een memo gericht aan de raad, en het rapport.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland
- Leerplichtwet
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs
- Wet op het Primair Onderwijs
- Wet op het Voortgezet Onderwijs
- Global Goal 4: Kwaliteitsonderwijs

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?
Met Global Goal 4 richten we ons op goed onderwijs voor iedereen, waarbij we als gemeente onder andere verantwoordelijk zijn voor het handhaven van de leerplichtwet en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

[1] Stimuleren dat leerlingen weer naar school gaan, beoordelen van vrijstellingen en handhaven bij verzuim.

Hieronder zijn de belangrijkste activiteiten en resultaten van het schooljaar 2021-2022 samengevat. Daarnaast zijn waar mogelijk lokale ontwikkelingen weergegeven op basis van een cijfermatig overzicht dat wij ontvangen.

Regionaal

Jeugdigen op school
Sinds schooljaar 2021-2022 is het aantal verzuimmeldingen weer op het niveau van voor de corona-pandemie. Het RBL signaleert een aantal ontwikkelingen; de redenen waarom leerlingen verzuimen worden steeds complexer, wanneer leerlingen verzuimen is het moeilijker hen weer terug op school te krijgen, en het aantal leerlingen dat naar trajecten op een voorziening buiten school gaat neemt toe, zoals Waalhallab, Welzien of zorgboerderijen.

Jeugdigen zonder school
Onder de thuiszitters is een steeds grotere groep langdurig niet op school is. Redenen om niet naar school te gaan zijn vaak psychische problematiek van de jongere, de complexe thuissituatie, of een verkeere studiekeuze. Soms verblijven ze een periode op een voorziening buiten school, al dan niet bekostigd vanuit de jeugdwet. Het RBL merkt dat scholen leerlingen laten deelnemen aan een alternatief programma zonder dit te melden. Hierdoor is het waarschijnlijk dat het aantal thuiszitters hoger is dan nu gedacht. De komende tijd onderzoekt het RBL intern en met partners, als de samenwerkingsverbanden en gemeenten hoe hier mee om te gaan. Daarnaast valt op dat jeugdigen zonder school steeds moeilijker herplaatst worden op school.

- Voortijdig schoolverlaters

Het aantal voortijdig schoolverlaters is toegenomen; zowel landelijk (van 1.72% naar 1,87%), als regionaal (van 1,79%, naar 1,98%). Voortijdig schoolverlaters zijn vaak oudere jongeren (18-23 jaar) die uitvallen op het mbo. De mbo scholen lukt het steeds beter deze jongeren in school te houden door te vertragen, en meer ondersteuning te bieden. Jongeren die echt uitvallen, zijn echter weer moeilijk naar school te bewegen. De krappe arbeidsmarkt maakt het hen gemakkelijker om werk te vinden.

Jeugdigen in een kwetsbare positie
Het RBL monitort jongeren die uitstromen van pro, vso, vmbo-basis en mbo entree naar school, werk, uitkering of iets anders. De afgelopen jaren waren ten tijde van de corona-pandemie deze jongeren juist minder aan het werk. Dat is nu weer gelijk. Het RBL onderzoekt schooljaar 2022-2023 hoe de kwetsbare jongeren het beste te ondersteunen met partners. De cijfers geven weer dat in 2021-2022 kwetsbare jongeren minder vaak terug naar school gaan, maar vaker werk hebben, of een uitkering.

Lokaal

Jeugdigen op school
In de gemeente Rheden zijn 5.541 leerlingen leerplichtig. Het RBL ontving 179 meldingen. Dit is gelijk aan de ontwikkeling van de afgelopen jaren. Verzuimmeldingen zijn er met name voor jongeren van 16-17 jaar, en op het vmbo of mbo niveau 4. Wij zien in Rheden dat, in tegenstelling tot de regio, jeudigen wel vaker weer terug naar school gaan.

Jeugdigen zonder school
Het aantal thuiszitters in gehalveerd in onze gemeente (van 34 naar 17 leerlingen). In 2020-2021 waren thuiszitters vooral jeugdigen zonder schoolinschrijving. Schooljaar 2021-2022 zijn het vooral jeugdigen die meerdan 4 weken ongeoorloofd afwezig zijn.
We herkennen in Rheden de trend dat meer jeugdigen trajecten volgen buiten het onderwijs. We krijgen echter geen zicht op het aantal, zelfs niet wanneer wij als gemeente deze voorzieningen bekostigen. Samenwerken is daarom nodig het komende jaar.

- Voortijdig schoolverlaters

Het aantal voortijdig schoolverlaters is ook in Rheden toegenomen; van 1,67%, naar 2,18%.Dit betekent dat schooljaar 2020-2021 69 jongeren voortijdig school hebben verlaten.

RMC : leerlingen boven de 18 jaar
In gemeente Rheden zijn 2.403 jongeren van 18 tot 23 jaar kwalificatieplichtig. We zien een dalende trend van het aantal verzuimmeldingen, al blijft het aantal jongeren dat daadwerkelijk verzuimd redelijk gelijk. 121 leerlingen hebben zich uitgeschreven. We zien dat minder jongeren worden herplaatst binnen het onderwijs (45% ipv 60%).

Kwetsbare Rhedense jongeren
Ruim 100 Rhedense jongeren van 16-22 jaar zitten in een kwetsbare positie. Dit zijn jongeren die overstappen: naar onderwijs, werk, dagbesteding of een uitkering. De aantallen zijn ongeveer gelijk met vorig jaar (zie tabel 1, jongeren in een kwetsbare positie). Positieve resultaten zijn; meer jeugdigen halen een startkwalificatie, minder jongere leven zonder inkomsten, of hebben werk dat meer dan €300 betaalt. Negatieve resultaten zijn dat minder kwetsbare jongeren op school zijn, en vaker een uitkering hebben dan het jaar ervoor. Dit laatste onderdeel is trendgevoelig; we zien slingerbeweging als teruggekeken wordt naar voorgaande jaren.

Jongeren in kwetsbare positie	Aantal jeugdigen 2019-2020	Aantal jeugdigen 2020-2021	Aantal jeugdigen 2021-2022
Startkwalificatie	3	0	3
Op school	71	75	66
Geen inkomsten	5	13	4
Inkomsten tot 300 euro	3	4	4
Werk (>€300,-)	9	8	15
Werk en uitkering	4	1	1
Uitkering	10	2	9
Totaal	105	103	102

Tabel 1, Jongeren in een kwetsbare positie, schooljaar 2019-20 tot schooljaar 2021-2022.

Kwetsbare jongeren worden met het regionale programma Sluitende keten extra goed in de gaten gehouden. Vanuit het onderwijs zijn er verschillende regionale projecten om hen te ondersteunen. Bijvoorbeeld het schakelpunt onderwijs-werk, We-Restart, en verzuimcoaches. Lokaal hebben wij jongerencoaches die kwetsbare jeugd helpen.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
Vanuit coronagelden is de afgelopen jaren ingezet op extra uren van verzuimcoaches. Deze inzet bekostigen we regionaal vanaf komend schooljaar uit reguliere lokaal preventief jeugdbeleid middelen.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
Bekostiging van de uitvoering van het RBL gaat via de module Onderwijszaken MGR. De structurele bekostiging van de regionale extra inzet van verzuimcoaches is € 4.656 en gaat ten laste van het lokale preventief jeugdbeleid.

6 Wat zijn de risico's?
Niet van toepassing

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Niet van toepassing

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Het jaarverslag wordt jaarlijks in de regio bestuurlijk doorgesproken en vervolgens gepubliceerd op de website van het RBL.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Het jaarverslag betreft een evaluatie van de uitvoering van de leerplichtwet.

De Steeg,

Memo

Datum : 12 september 2022

Aan : BC Onderwijs

Van : Inge Hoogland

Betreft : Klanttevredenheidsonderzoek (KTO) RBL

Aanleiding

In 2015 voerde DESAN het eerste klanttevredenheidsonderzoek (KTO) van het RBL uit. Toen met het doel om input te leveren voor de evaluatie van het RBL. In 2019 is bestuurlijk afgesproken om iedere 5 jaar een KTO uit te voeren, zodat we de kwaliteit van onze dienstverlening blijven toetsen en waar nodig verbeteren. Dit is het eerstvolgende KTO en net als in 2015 voerde DESAN dit onderzoek uit. In bijgevoegd rapport leest u de bevindingen en hoe deze zich verhouden tot 2015. In dit memo vindt u de belangrijkste bevindingen en actiepunten op een rij.

Het rapport: Resultaten en actiepunten

DESAN ondervroeg jeugdigen, ouders, scholen en ketenpartners. Op pagina 5 en 6 van het rapport leest u de samenvatting. In dit memo lichten we per ondervraagde doelgroep de belangrijkste resultaten en actiepunten / vragen toe.

De benaderde doelgroep heeft in de afgelopen tijd contact gehad met het RBL. In deze tijd was er sprake van maatregelen in het kader van Covid-19. In deze periode werkten de consulenten van het RBL conform de maatregelen veel vanuit huis, waardoor het contact met scholen en ketenpartners vooral telefonisch of via Teams verliep. Jeugdigen en ouders hebben we al vrij snel weer uitgenodigd op het Stadskantoor voor een gesprek wanneer we dachten dat dit onze ondersteuning ten goede kwam.

<u>Jeugdigen</u>

Jeugdigen beoordelen het contact met het RBL met een 7,3 (in 2015 een 7,2). Ze vinden dat ze goed en snel worden geholpen door ons. Wat valt op:

- Voor 87% van de jeugdigen is het duidelijk wat er na het 1e contact met het RBL zou gebeuren. Dit aantal is wel significant lager dan in 2015, toen gaf 94% aan dat dit duidelijk is.
  Actie: Leerplichtconsulenten volgen momenteel een training in de MAS. De RMC routekaart implementeerden we onlangs. Op deze manier kunnen onze consulenten onze werkwijze beter uitleggen aan jongeren, ouders en scholen.

- In alle categorieën vindt ruim 90% van de jeugdigen dat het RBL goed naar hen luistert. Zij ervaren veel begrip van de consulent van het RBL en waarderen ook het “achter de broek aan zitten”.
- Het RBL werkt vraag-gestuurd. Het is logisch dat het RBL de jeugdigen vaker benadert dan dat de jeugdige het RBL benadert met een vraag. We zagen een daling bij de vsv uitschrijvingen doelgroep. Mogelijke verklaring is dat we meer inzetten op een warme overdracht met scholen bij een uitschrijving, waardoor de jeugdige sneller in beeld komt bij het RBL.
- Jeugdigen maken weinig gebruik van de website van het RBL. De vraag is of dat erg is.
  Actie: Het RBL heeft een bredere vraag over betere aansluiting bij moderne communicatiekanalen die jongeren veel gebruiken. Het RBL heeft echter zelf geen communicatiemedewerker in dienst om dit te onderzoeken en zoekt naar de mogelijkheden om dit vraagstuk op te pakken.

Ouders

Bij leerplichtige jeugdigen worden ouders altijd betrokken door het RBL. Zij zijn (samen) verantwoordelijk voor de schoolinschrijving van hun kind. Ouders waarderen het contact met het RBL met een 7,2 (in 2015 een 7,0). Wat valt op:

- In vergelijking met 2015 zijn er meer ouders die het niet goed vinden dat het RBL contact met hen opneemt als hun kind verzuimt op school of geen schoolinschrijving heeft (11% in tegenover 18% in 2022). Vermoeden is dat dit komt door onze aangepaste werkwijze in de periode van schoolsluitingen. Wij kwamen ook in actie wanneer school geen contact kreeg met ouders. Dit was soms dus vanuit zorg en niet zozeer vanuit de leerplichtwet. Daarnaast is het goed te beseffen dat wij een wettelijke taak uitvoeren waarbij we contact op moeten nemen met ouders.
- Als ouders niet tevreden zijn over de aanpak van het RBL, is dit vaak omdat het traject lang duurt en hulp te langzaam op gang komt. Dit signaal laat het belang zien van de samenwerking tussen onderwijs en zorg, zodat hulp sneller in gang gezet kan worden. Dit sluit ook aan bij het signaal dat onze consulenten geven: de problematiek van jeugdigen wordt steeds complexer en er is vaak ondersteuning nodig om de schoolgang weer te kunnen hervatten.
  Actie: Leerplichtconsulenten volgen momenteel een training in de MAS. De RMC routekaart implementeerden we onlangs. Op deze manier kunnen onze consulenten onze werkwijze beter uitleggen aan jongeren, ouders en scholen.
- Het valt op dat een aantal ouders het RBL ziet als de instantie die hen informeert wanneer de jeugdige verzuimt op school. Dit is echter de rol van de school.
  Actie: Consulenten nemen dit (nog) meer mee in hun overleggen met de school.
- Ouders vinden dat zij vriendelijk worden aangesproken en dat er goed naar hen geluisterd wordt. Een verbeterpunt voor het RBL is dat het voor ouders niet altijd duidelijk is welke stappen er gezet gaan worden en wat de regels zijn.
  Actie: De fases uit de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) en RMC routekaart beter volgen en toelichten. Leerplichtconsulenten volgen momenteel een training in de MAS. De RMC routekaart implementeerden we onlangs.

Scholen en ketenpartners[1]

Scholen waarderen de dienstverlening met het RBL met een 7,6 (in 2015 een 7,7), ketenpartners geven gemiddeld een 7,8 (in 2015 een 7,4). Er is vooral veel waardering voor de duidelijkheid van de communicatie, behulpzaamheid en deskundigheid van de medewerkers. Wat valt op:

- 69% van de scholen geeft aan dat de telefonische bereikbaarheid van het RBL goed is. Dit is lager dan in 2015, toen 88% aangaf dat dit goed was. Dit signaal zien we ook bij ketenpartners.
  Actie: Door de corona pandemie zijn we (meer) thuis gaan werken en zijn we omgeschakeld naar rechtstreeks bellen van medewerkers op hun mobiele telefoonnummers (voicemail i.p.v. andere medewerker die de 'vaste' telefoon opneemt). Mogelijk is dit een reden voor de lagere beoordeling. Intern heeft dit de aandacht en worden afspraken weer aangescherpt.
- Sommige scholen geven aan dat ze informatie missen over de stand van zaken rondom verzuim en uitval op de eigen school. De consulenten van het RBL voeren elk jaar een (telefonisch) gesprek met de scholen om de samenwerking te bespreken.
  Actie: Het RBL heeft de ambitie om scholen beter te informeren en inzicht te geven in hun eigen cijfers.
- Sommige scholen en ketenpartners missen het doortastend optreden van een consulent van het RBL. We vermoeden dat dit scholen en ketenpartners zijn die het "oude" beeld van leerplicht hebben waarbij er meer nadruk lag op handhaving. Nu we werken met de MAS, is inzet van vrijwillige hulp altijd stap één. Po-scholen beoordelen de doortastendheid juist beter dan in 2015. Mogelijke verklaring zijn ook de nieuwsbrieven die we tijdens de Covid-19 pandemie naar scholen stuurden om hen op te hoogte te houden van onze werkwijze.
  Actie: We gaan scholen en ketenpartners meer en beter informeren over de MAS. Zo weten zij beter wat zij van ons mogen verwachten. Dit kan middels presentaties op scholen, tijdens het jaarlijkse gesprek met de scholen, maar ook bijvoorbeeld tijdens de inspiratiedag jeugd.
- Scholen ervaren een verschil in de werkwijze van de verschillende leerplichtconsulenten. Dit signaleerden wij zelf ook en dit is één van de aandachtspunten binnen de training over de MAS. Ook heeft dit aandacht binnen de implementatie van de RMC Routekaart.
- De meeste ketenpartners vinden dat zij en het RBL de juiste rol vervullen in de ketensamenwerking (82%). Soms blijft de vraag over de regie staan. Het is dan niet altijd duidelijk wie die heeft en zou moeten hebben. Deze vraag speelt breder in het sociale domein: wat is regie en wie heeft het op welk moment. We merken dat deze vraag niet altijd op casuïstiekniveau gesteld wordt.
  Actie: Wij gaan onze consulenten instrueren deze vraag bij iedere casus te stellen waarbij meerdere partijen betrokken zijn.

[1] In deze groep was de respons zeer klein. DESAN benaderde 201 ketenpartners en slechts 12 van hen reageerden. Het is daarom lastig om conclusies te trekken. Voor het volgende KTO is het beter om een andere vorm van communicatie te kiezen voor deze doelgroep om meer respons te krijgen.

- Eén van de suggesties van de ketenpartners is dat het goed is om eerder te weten van elkaars betrokkenheid. Het stimuleren van het gebruik van de VIRA kan hierbij helpen. Bij het RBL evalueren we momenteel het gebruik van de VIRA.

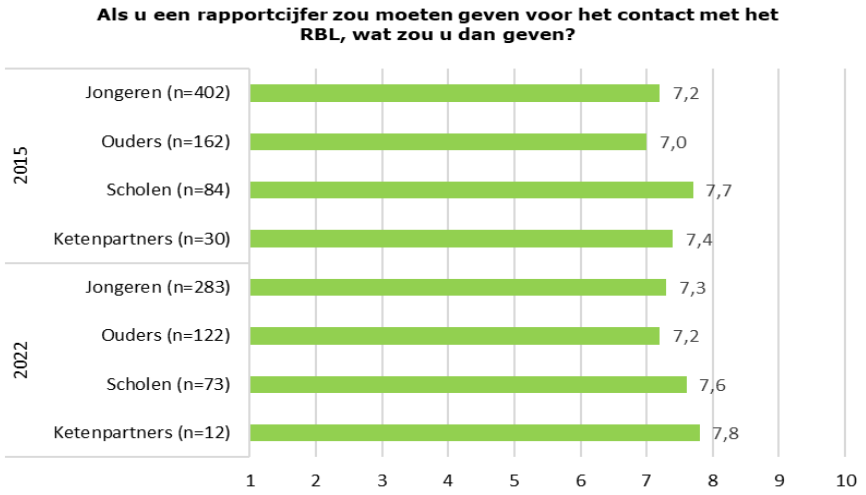
DESAN Research Solutions

Klanttevredenheidsonderzoek RBL 2022

mei 2022

Jongeren, ouders, scholen en partners positief over RBL

In mei 2022 is voor de tweede keer een grootschalig onderzoek gehouden onder jongeren, ouders, scholen en ketenpartners die contact hebben met het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre. Het eerste onderzoek vond plaats in 2015. De resultaten zijn, net als in 2015, in grote lijnen positief. Alle ondervraagde groepen geven gemiddeld een ruime voldoende voor het contact met het RBL.



Niet alleen van de ouders, maar ook van de jongeren vindt een ruime meerderheid het goed dat het RBL contact opneemt bij verzuim of dreigende uitval, net als in 2015.

Bij sommige scholen en ketenpartners is er kritiek op de doortastendheid van handelen van het RBL. Een vijfde van de scholen heeft ook behoefte aan meer informatie over de stand van zaken op de eigen school. Sommige ouders geven aan dat het RBL actiever moet meedenken over oplossingen voor de situaties waarin hun zoon of dochter is beland.

Dienstverlening volgens veel partners verbeterd

Een kwart van de scholen en een vijfde van de ketenpartners ziet een verbetering in het afgelopen jaar ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2022 ziet een groter percentage ketenpartners een verslechtering ten opzichte van het jaar daarvoor, maar de aantallen in die groep zijn klein. De scholen zien geen verslechtering.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 7

Achtergrond en doel van het onderzoek 7
Opzet van het onderzoek 7
Vragenlijsten 8
Veldwerk en respons 9
Deze rapportage 10

2 Jongeren 13

Algemeen oordeel over het contact 13
Aanleiding contact 16
Beoordeling contact op verschillende aspecten 16
Uitleg over de regels 18
Goed geholpen? 19
Weer naar school? 21
Zelf contact gezocht? 21
Oordeel over de website 23

3 Ouders 25

Algemeen oordeel over het contact 25
Aanleiding contact 28
Beoordeling contact op verschillende aspecten 28
Uitleg over de regels 31
Goed geholpen? 32
Weer naar school? 34
Zelf contact gezocht? 34
Oordeel over de website 35

4 Scholen 37

Algemeen oordeel over het contact 37
Frequentie contact 39
Onderwerp contact 39
Medium 40
Beoordeling contact op verschillende aspecten 40
Telefonische bereikbaarheid 47
Oordeel over de website 48
Terugkoppeling 48
Informatie over de stand van zaken op de eigen school 49
Is de dienstverlening verbeterd? 50
Suggesties 51

5 Ketenpartners 52

Algemeen oordeel over het contact 52
Frequentie contact 53

Onderwerp contact 54
Medium 55
Beoordeling contact op verschillende aspecten 55
Telefonische bereikbaarheid 60
Samenwerking in de keten 61
Informatie en terugkoppeling 62
Is de dienstverlening verbeterd? 63
Suggesties 64

Samenvatting

In opdracht van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre is in oktober 2015 en mei 2022 een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. In 2022 is de vragenlijst volledig telefonisch afgenomen onder 260 jongeren en 120 ouders. Van de scholen en ketenpartners hebben 73 scholen en 12 ketenpartners de vragenlijst volledig ingevuld via een online vragenlijst. In alle groepen zijn de respondenten grotendeels positief over het RBL.

Algemeen oordeel

Voor het contact met het RBL geven jongeren gemiddeld een 7,3 en ouders een 7,2. Het gemiddelde cijfer voor het contact is licht gestegen ten opzichte van 2015. In 2015 gaven jongeren gemiddeld een 7,2 en ouders gemiddeld een 7,0 voor het contact met het RBL. Het algemene oordeel is in alle groepen ruim voldoende tot goed. Bijna drie kwart van de jongeren vindt het goed dat het RBL contact opneemt bij verzuim of dreigende uitval, net als in 2015. Ruim drie kwart zegt goed te zijn geholpen. Ook een groot deel van de ouders (drie kwart) vindt het goed dat het RBL contact met hen opneemt. Twee derde van de ouders zegt goed te zijn geholpen door het RBL. Ouders die dat niet vinden, zeggen veelal dat men geen hulp heeft gekregen of dat het traject in hun ogen te lang duurde.

In 2022 ziet een kwart van de scholen (in 2015 een derde) en een vijfde van de ketenpartners (net als in 2015) een verbetering in de afgelopen twaalf maanden ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2022 zien iets meer ketenpartners een verslechtering ten opzichte van het jaar daarvoor dan in 2015, maar de aantallen in die groep zijn klein.

Oordeel op specifieke aspecten

Net als in 2015 vinden zowel jongeren als ouders vrijwel unaniem dat men vriendelijk werd aangesproken, dat er goed naar hen werd geluisterd en dat duidelijk was wat er na het contact zou gebeuren of wat men moest doen. Ook vinden jongeren en ouders die ooit zelf contact zochten met het RBL dat zij snel een reactie kregen op hun bericht en de juiste persoon of afdeling goed konden bereiken.

In zowel 2015 als 2022 vindt ongeveer negentig procent van de contactpersonen van scholen de duidelijkheid van de communicatie, de behulpzaamheid en de deskundigheid van de medewerkers en de telefonische bereikbaarheid goed. Bij de contactpersonen van de ketenpartners is dit ongeveer tachtig procent. Bovenstaande aspecten worden in 2022 iets negatiever beoordeeld dan in 2015. In beide groepen is men minder tevreden over de reactiesnelheid dan in 2015. De doortastendheid en eenduidigheid van handelen wordt zowel door scholen (drie kwart positief) als ketenpartners (twee derde positief) minder unaniem goed beoordeeld, maar wel beter dan in 2015. In dat jaar werden de doortastendheid en eenduidigheid van handelen door twee derde van de scholen en door de helft van de ketenpartners als positief beoordeeld.

Verschillen binnen groepen

Een groot deel van de jongeren en de ouders van jongeren in de groep '18+ VSV' gaf aan dat hun zoon of dochter na het laatste contact met het RBL niet meer naar school is gegaan. Onder de jongeren gaf 53 procent aan dat zij na het contact niet meer naar school zijn gegaan. Onder de ouders was dit 46 procent. Deze percentages zijn beduidend hoger dan in de groepen 'leerplicht' en 'VSV verzuim'. Verder zijn er geen grote verschillen gevonden binnen de groepen jongeren en ouders.

Bij de scholen zijn op vrijwel alle punten de contactpersonen uit het voortgezet onderwijs minder positief dan de contactpersonen bij het po of mbo. In 2022 is er tussen de ketenpartners geen onderscheid gemaakt tussen organisaties die zich richten op kinderen en jongeren (groep 'jeugd') en de overige organisaties (groep 'overige').

Belangrijkste aandachtspunten

Naast enige kritiek van de scholen en ketenpartners op de doortastendheid van handelen en kritiek van sommige ouders dat het RBL hen alleen heeft ingelicht over de situatie rond hun zoon of dochter, maar niet heeft meegedacht aan een oplossing voor het probleem, komt nog een aantal aandachtspunten en suggesties voor verbetering naar voren. De ouders die vonden dat zij niet goed werden geholpen, geven aan dat lang duurde alvorens er actie werd ondernomen. Een vijfde van de contactpersonen van de scholen vindt dat zij onvoldoende informatie krijgt over de stand van zaken op de eigen school met betrekking tot verzuim, voortijdig schoolverlaten en dergelijke. Daarbij wordt een paar keer genoemd dat men helemaal geen informatie ontvangt. Verder vinden de contactpersonen van de scholen dat het RBL preventief te werk moet gaan door regelmatig een ambtenaar van het RBL op scholen langs te laten komen en vinden zij dat er een vaste contactpersoon moet zijn, in plaats van dat er contact plaatsvindt met meerdere medewerkers van het RBL.

1 Inleiding

In het najaar van 2015 is er een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd voor het RBL onder jongeren, ouders, scholen en ketenpartners om het RBL te evalueren. Als vervolg op het KTO in 2015 is afgesproken om periodiek een KTO te herhalen om de kwaliteit te blijven toetsen. Het tweede klanttevredenheidsonderzoek is in 2022 uitgevoerd.

Achtergrond en doel van het onderzoek

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre is een samenwerkingsverband waarin negen gemeenten (Arnhem, Duiven, Overbetuwe, Lingewaard, Rheden, Renkum, Roozendaal, Westervoort en Zevenaar) de uitvoering van hun leerplichttaken en gemeentelijke RMC taken hebben gebundeld. Hiervoor werkt het RBL nauw samen met scholen en ketenpartners uit het sociale domein en de justitiële keten. Het RBL bestaat sinds 1 augustus 2013.

Jeugdigen tussen de 5 en 16 jaar zijn leerplichtig. Deze Leerplichtwet geldt ook voor jeugdigen tot 18 jaar zonder startkwalificatie. Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo 2-diploma. Naast de Leerplichtwet geldt in Nederland de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voor jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie. Het RBL streeft ernaar dat zoveel mogelijk jongeren tussen de 18 en 23 jaar naar school gaan om een startkwalificatie te halen om zo hun startpositie op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Dit onderzoek – uitgevoerd door DESAN Research Solutions - heeft tot doel te achterhalen hoe de belangrijkste doelgroepen (jongeren en ouders) en samenwerkingspartners (scholen en ketenpartners) het contact met en de dienstverlening van het RBL beoordelen. De uitkomsten van het onderzoek vormen belangrijke input voor het toetsen van de kwaliteit van de dienstverlening van het RBL en kunnen dienen als aanknopingspunt voor eventuele verbeteringen.

Opzet van het onderzoek

Onder andere met het oog op de beschikbaarheid van contactgegevens en de te verwachten respons, is ervoor gekozen het onderzoek onder ouders en jongeren telefonisch uit te voeren en het onderzoek onder scholen en ketenpartners door middel van een digitale enquête via internet na uitnodiging per e-mail. Voor de telefonische enquête onder jongeren en ouders heeft het RBL een bestand aangeleverd met de namen, telefoonnummers en geboortedata van de betreffende jongeren en het soort melding. Om te voorkomen dat personen meermaals zouden worden benaderd, zijn de databestanden ontdubbeld op basis van de namen van de jongeren. Voor de webenquête onder scholen en ketenpartners is een bestand aangeleverd met de contactgegevens van alle actuele contactpersonen van het RBL.

Vragenlijsten

De vragenlijsten voor het onderzoek zijn in 2015 door RBL en DESAN in onderling overleg opgesteld. In 2022 zijn er een paar kleine wijzigingen doorgevoerd in de vragenlijsten.

In de **vragenlijsten** voor jongeren en ouders komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- medium contact
- aanleiding contact
- beoordeling contact op:
    - reden contact duidelijk?
    - vervolg na contact duidelijk?
    - vriendelijk aangesproken?
    - werd er goed geluisterd?
    - algemeen (rapportcijfer)
- indien zelf contact gezocht
    - per mail/brief: snel reactie?
    - telefonisch of op kantoor: juiste persoon/afdeling makkelijk bereikt?
- website RBL:
    - informatie makkelijk te vinden?
    - informatie duidelijk?
- Wat vindt men ervan dat het RBL contact opneemt bij (relatief of absoluut) verzuim?
- Heeft RBL regels rond leerplicht goed uitgelegd?
- Is men door RBL goed geholpen?
- Na contact weer naar school gegaan?

Hierbij wordt tevens aan jongeren gevraagd of er contact is geweest met de ouders, aan ouders of er ook contact is geweest met de jongere zelf. In 2022 is onder jongeren gevraagd naar hun dagbesteding, indien zij na het laatste contact met het RBL niet meer naar school zijn gegaan.

In de **vragenlijsten** voor scholen en ketenpartners komen de volgende onderwerpen aan de orde ('**S**' alleen voor scholen, '**K**' alleen voor ketenpartners):

- frequentie contact (aantal maal afgelopen twaalf maanden)
- wijze van contact (medium)
- datum laatste contact
- hoe lang al contact met RBL
- verdeling contacten over leerplicht, kwalificatieplicht, VSV, andere zaken
- beoordeling contact op:
    - de duidelijkheid van de communicatie
    - de snelheid waarmee men reageert
    - de behulpzaamheid van de medewerkers

    - de deskundigheid van de medewerkers
    - de doortastendheid waarmee men handelt
    - de eenduidigheid en consistentie van handelen
    - algemeen (rapportcijfer)
- beoordeling telefonische bereikbaarheid
- **S** website RBL:
    - informatie makkelijk te vinden?
    - informatie duidelijk?
- **K** op juiste moment bij cases betrokken door RBL?
- **K** initieel voldoende informatie van RBL over cases?
- **K** RBL en partners juiste rol in ketensamenwerking?
- voldoende terugkoppeling over individuele zaken?
- **S** voldoende terugkoppeling over algemene stand van zaken op eigen school?
- vergelijking dienstverlening afgelopen jaar met voorgaand jaar
- verbetersuggestie

Veldwerk en respons

Het telefonisch veldwerk onder jongeren en ouders liep van 12 mei tot en met 31 mei 2022. Voor de **jongeren** zijn in totaal 1603 nummers gebeld. 394 jongeren waren bereid aan het onderzoek mee te werken (25%), maar 134 daarvan gaven aan dat noch zij, noch hun ouders contact hadden gehad met het RBL. 260 jongeren hebben de complete vragenlijst beantwoord. Ruim de helft van de non-respons is niet bereikt (36% van alle nummers gaf vijf maal geen gehoor of in gesprek, 18% was onjuist). Onder de wel bereikte jongeren die contact hadden gehad met RBL was de deelnamebereidheid groot: ´slechts´ 74 jongeren (3 procent van het totale bestand) weigerden mee te doen. 31 van de weigeraars waren nog wel bereid één vraag te beantwoorden, naar het algemene oordeel over het contact.

Voor de **ouders** zijn in totaal 446 nummers gebeld. 160 ouders waren bereid mee te werken (36%), van wie echter 40 aangaven dat er geen contact met RBL was geweest. 120 ouders hebben de complete vragenlijst beantwoord. Bijna de helft van de non-respons is niet bereikt (29% van alle nummers gaf vijf maal geen gehoor of in gesprek, 15% was onjuist). Onder de bereikte ouders die contact hadden gehad met RBL was de deelnamebereidheid vrij groot, zij het kleiner dan onder jongeren: 103 ouders (16 procent van het totale bestand) weigerden mee te doen. 41 van de weigeraars waren nog wel bereid één vraag te beantwoorden, naar het algemene oordeel over het contact.

Voor de digitale enquête onder contactpersonen van scholen en ketenpartners zijn op 20 mei per e-mail de uitnodigingen verstuurd. 31 mei is aan iedereen die nog niet had gereageerd een herinnering verstuurd. Het veldwerk liep tot en met 2 juni. Voor **scholen** zijn in totaal 719 personen per e-mail benaderd, van wie 73 de enquête hebben ingevuld (10%). Van **ketenpartners** zijn 201 contactpersonen benaderd,

van wie 12 (6%) aan het onderzoek hebben deelgenomen.[1] De respons is lager dan in 2015. In dat jaar hadden 33 ketenpartners (23%) de vragenlijst ingevuld.

Deze rapportage

In dit rapport worden de resultaten voor elke doelgroep in een apart hoofdstuk besproken. Bij **jongeren** wordt daarbij een uitsplitsing gemaakt naar de volgende subgroepen, die op type melding worden onderscheiden:

- **leerplicht (leeftijd 16-18 jaar)**
- **VSV verzuim (leeftijd 18-23, type melding 'VSV Verzuim 2')**
- **VSV uitschrijving (leeftijd 18-23, type melding 'VSV uitschrijving')**

In 2015 was er ook uitsplitsing gemaakt naar 'kwalificatieplicht'. Deze uitsplitsing is echter niet gemaakt in 2022.

Bij **ouders** wordt de volgende uitsplitsing gemaakt, op basis van de leeftijd (bij melding) van de betreffende jongere:

- **5-12**
- **13-16**
- **17 jaar**
- **18+ (VSV)**

Mede om vergelijkingen te vergemakkelijken, hebben de hoofdstukken over jongeren en ouders dezelfde indeling.

Bij de **scholen** wordt in de rapportage onderscheid gemaakt tussen:[2]

- **primair onderwijs**
- **voortgezet onderwijs**
- **mbo**

Bij de ketenpartners is in 2015 een onderverdeling gemaakt tussen organisaties die zich specifiek richten op kinderen en jongeren ('jeugd'). Hieronder vallen: HALT, Jeugdbescherming Gelderland, Onderwijsconsulenten, Onderwijsloket, Pactum, Pluryn, (REA College), Raad voor de kinderbescherming en Stichting Pas. In de categorie 'overig' zijn ondergebracht: gemeentes, afdelingen W&I, GGNET, Politie, UWV, VGGM en sociale teams. In 2022 is deze onderverdeling niet gemaakt, omdat het aantal ketenpartners dat deelnam in 2022 deelnam klein is (n=12) en er slechts één organisatie onder 'overig' zou vallen.

Respondenten die op een bepaalde vraag geen antwoord konden geven, zijn in de percentages in de tekst en in de tabellen en grafieken buiten beschouwing gelaten, tenzij anders vermeld. Bij vrijwel alle vragen gaat het om ten hoogste enkele procenten.

[1] Dertien contactpersonen van scholen en vier van ketenpartners zeiden de afgelopen 12 maanden geen contact te hebben gehad met RBL. Deze zijn verder buiten beschouwing gelaten.
[2] Daarbij is speciaal onderwijs (5 scholen) ondergebracht in primair onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs (11) bij voortgezet onderwijs en praktijkonderwijs (6) bij mbo.

Letterlijke citaten van respondenten worden in een opsomming cursief weergegeven in een kleiner font, zonder aanhalingstekens:

- *Als de leerplicht niet op tijd had ingegrepen, had ik het waarschijnlijk niet gehaald dit jaar.*

2 Jongeren

Van de jongeren met wie het RBL de afgelopen twee jaar contact heeft gehad naar aanleiding van een melding in het kader van leerplicht, kwalificatieplicht of VSV, is een ruime meerderheid positief over het contact. Gemiddeld geeft men een 7,3, iets hoger dan in 2015 (7,2). Net als in 2015 vindt bijna drie kwart het goed dat het RBL contact opneemt bij verzuim of dreigende uitval (73%). Ruim twee derde (68%) vindt dat men goed is geholpen.

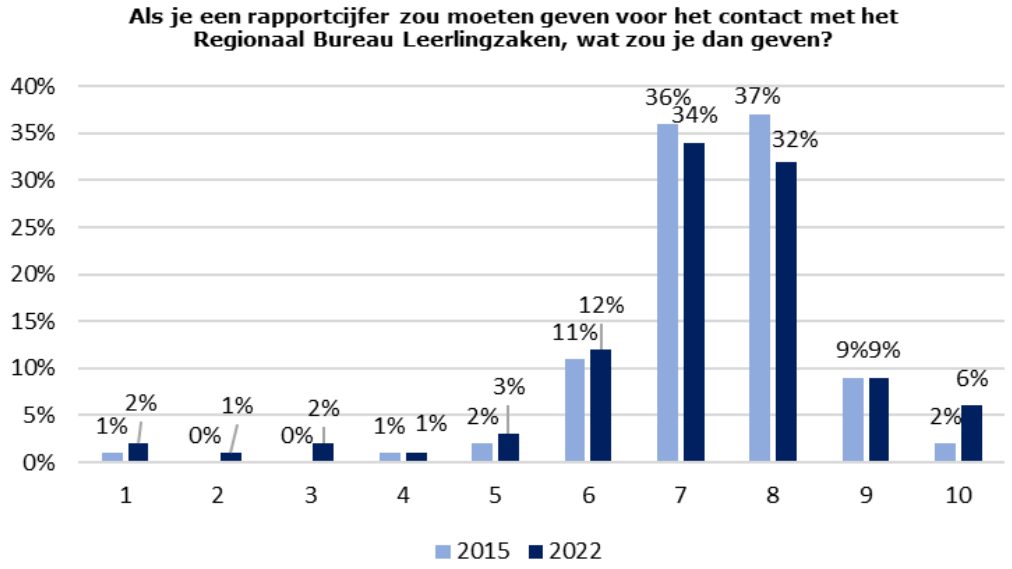
Ook op specifieke punten beoordeelt men het contact, net als in 2015, goed: 98 procent vond dat men vriendelijk werd aangesproken, 94 procent dat er goed naar hen werd geluisterd en 87 procent dat duidelijk was wat er na het contact zou gebeuren of wat men moest doen. Weinig jongeren hebben zelf contact gezocht met het RBL, maar zij vinden vrijwel unaniem dat zij snel een reactie kregen op hun bericht en de juiste persoon of afdeling goed konden bereiken. Aandachtspunt is wellicht dat vrijwel geen van de jongeren (5%) ooit de website van het RBL heeft bezocht, net als in 2015.

Iets meer dan de helft van de jongeren die contact hadden met het RBL na een melding in het kader van VSV uitschrijving, gaf aan na het laatste contact niet meer naar school te gaan. De jongeren in deze groep mogen zelf kiezen of ze weer terug gaan naar school of niet. Ook in 2015 waren het voornamelijk de jongeren in deze groep die na het laatste contact aangaven niet meer naar school te gaan.

Algemeen oordeel over het contact

De jongeren met wie het RBL contact heeft gehad in verband met een melding van verzuim of niet ingeschreven staan, zijn in het algemeen positief over dit contact. Op de vraag 'Als je een rapportcijfer zou moeten geven voor het contact met het Regionaal Bureau Leerlingzaken, wat zou je dan geven?', zijn zevens (35%) en achten (36%) veruit de meest gegeven antwoorden (Grafiek 1).

Grafiek 1 Verdeling rapportcijfers contact met RBL



Jongeren geven in 2022 een iets hogere beoordeling voor het contact met het RBL dan in 2015. Het gemiddelde rapportcijfer van de gehele groep jongeren is in 2022 7,3. In 2015 was dit 7,2. Het verschil is echter niet significant. Jongeren met een melding in het kader van leerplicht of 'VSV verzuim' zijn iets positiever (7,4) dan jongeren met een melding in het kader van 'VSV uitschrijving' (7,3) (Grafiek 2).

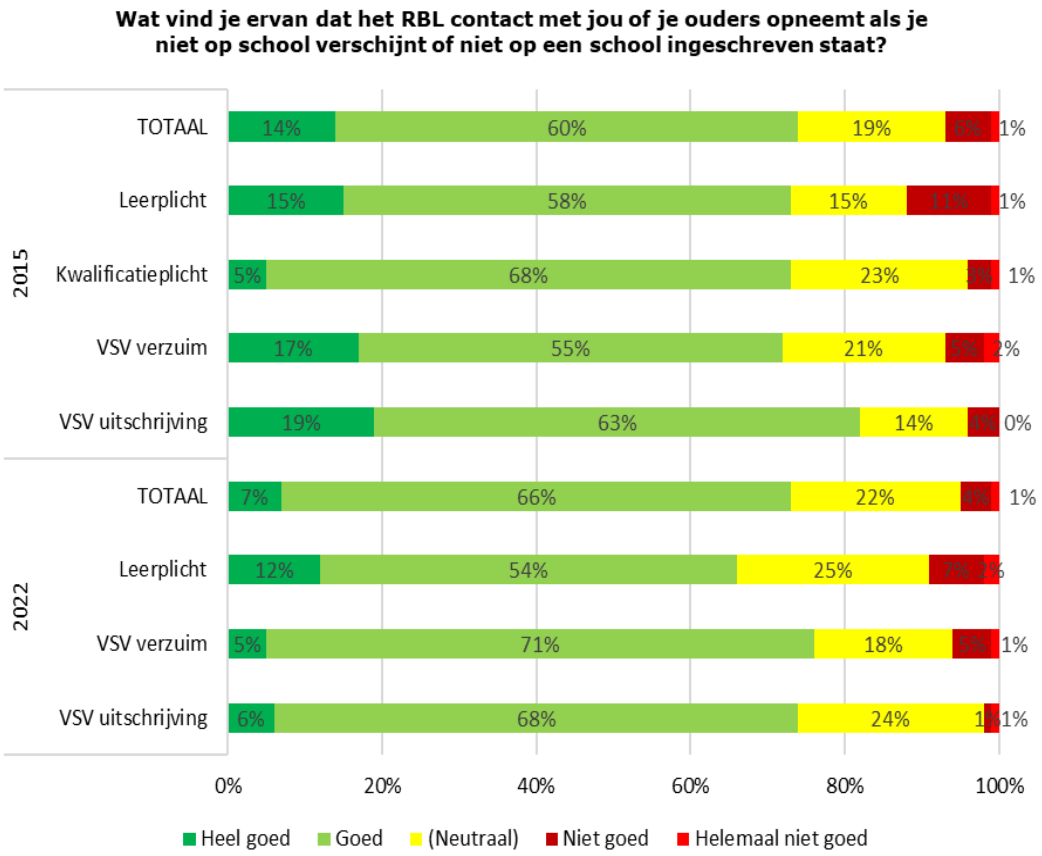
Grafiek 2 Gemiddeld rapportcijfer contact naar groep



Net als in 2015 vindt bijna drie kwart van de jongeren (73%) het ook goed dat er contact wordt opgenomen als ze niet op school verschijnen of niet ingeschreven staan. In 2022 zijn iets meer jongeren hier neutraal over, ten opzichte van de meting in 2015 (22% tegen 19%). Het percentage jongeren dat het niet goed vindt dat het RBL contact met hen of hun ouders opneemt is tussen 2015 en 2022 licht gedaald,

van 7 procent naar 5 procent. Net als in 2015 zijn leerplichtige jongeren wel iets vaker negatief dan de overige groepen (Grafiek 3).

Grafiek 3 Goed dat RBL contact opneemt?



Jongeren die het goed vinden dat men contact zoekt, vinden het goed dat er een stok achter de deur (of soms een steuntje in de rug) is, meestal voor zichzelf, soms voor jongeren in het algemeen. Een kleine selectie uit de toelichtingen:

- *Als er niemand oplet op zulke zaken, dan zal iedereen zijn gang gaan en wordt het een chaos.*
- *Daarna kreeg ik wel de motivatie om naar school te gaan. Het was een klein steuntje in de rug.*
- *Dat betekent dat er op je gelet wordt, omdat ik het belangrijk vind dat mensen naar school gaan.*
- *De gesprekken met het RBL openden mijn ogen. Daardoor vond ik dat het belangrijk is om te zorgen dat je een opleiding volgt en daarbuiten een goede dagbesteding hebt.*
- *Een opleiding volgen is wel belangrijk. Ik vind het fijn dat het RBL rekening heeft gehouden met mijn privéomstandigheden.*

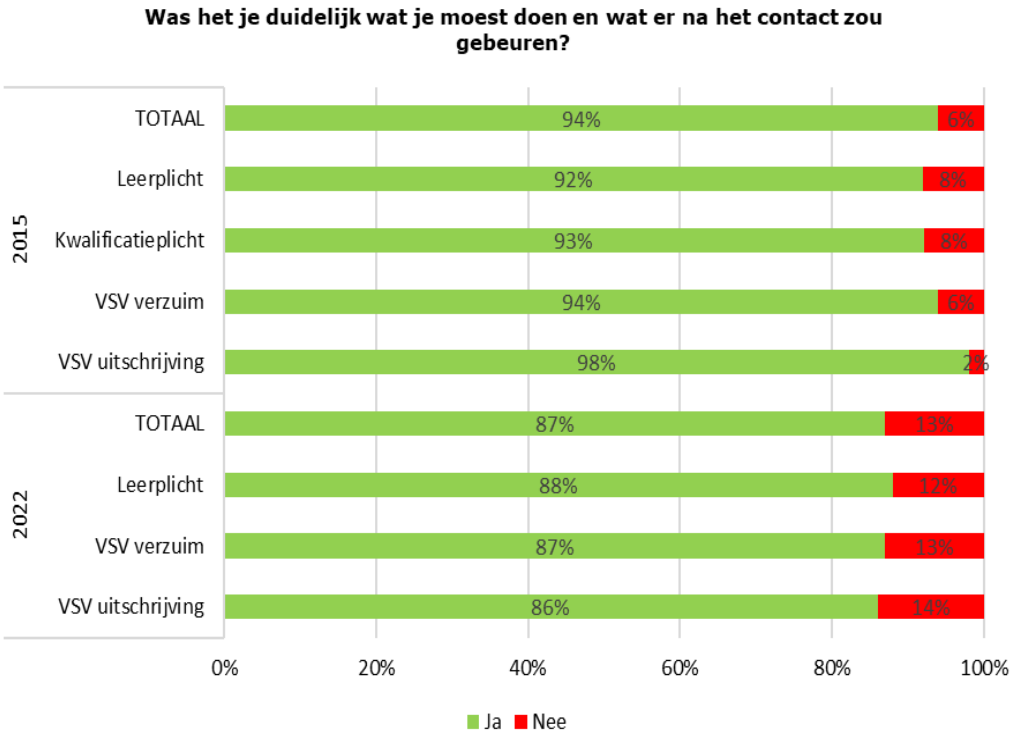
Aanleiding contact

Vrijwel alle jongeren zeggen dat duidelijk was waar het contact met het RBL over ging (96%) en konden ook aangeven waarom het RBL contact zocht (97%): omdat men niet op school was verschenen (62%), omdat men nergens ingeschreven stond (29%) of om een andere reden (6%), bijvoorbeeld omdat men vaak te laat was of langdurig ziek. Deze percentages zijn vrijwel niet gewijzigd ten opzichte van de meting in 2015.

Beoordeling contact op verschillende aspecten

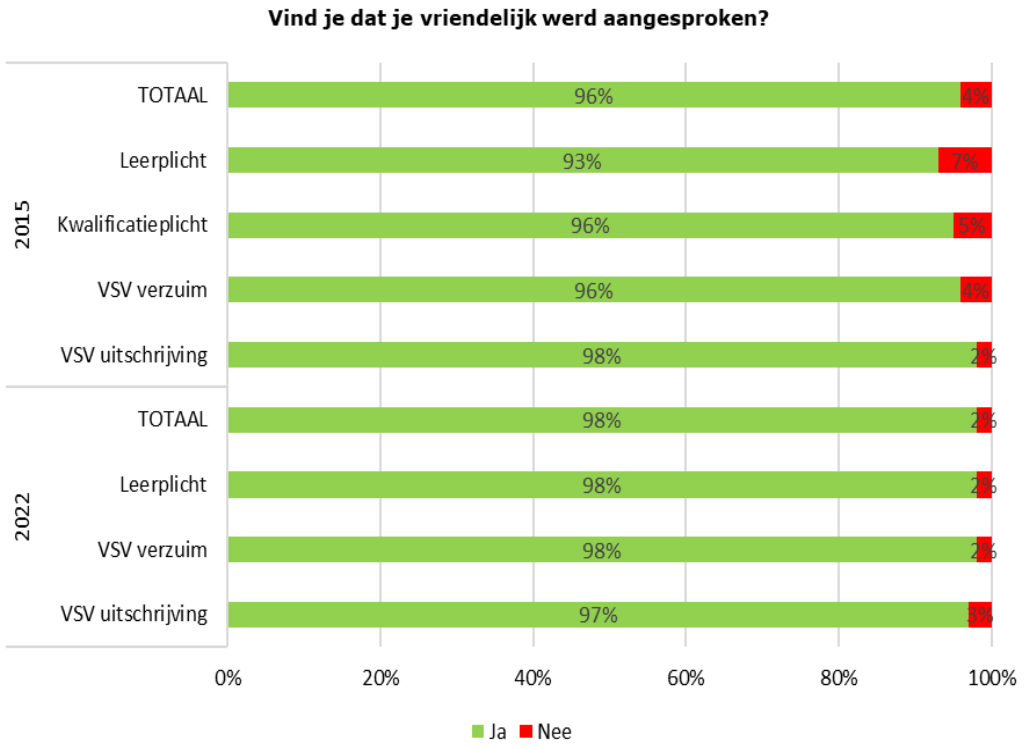
Alle voorgelegde aspecten van het contact worden door een ruime meerderheid van de jongeren positief beoordeeld: voor 87 procent was duidelijk wat men na het contact moest doen en wat er na het contact zou gebeuren. Dit percentage is echter wel significant lager dan in 2015 (94%). Bijna alle jongeren vonden dat zij vriendelijk werden aangesproken (98%) en dat er goed naar hen werd geluisterd (94%). Deze percentages zijn iets hoger vergeleken met de percentages in 2015, maar er is geen sprake van een significante stijging (Grafieken 4-6).

Grafiek 4 Vervolg duidelijk?



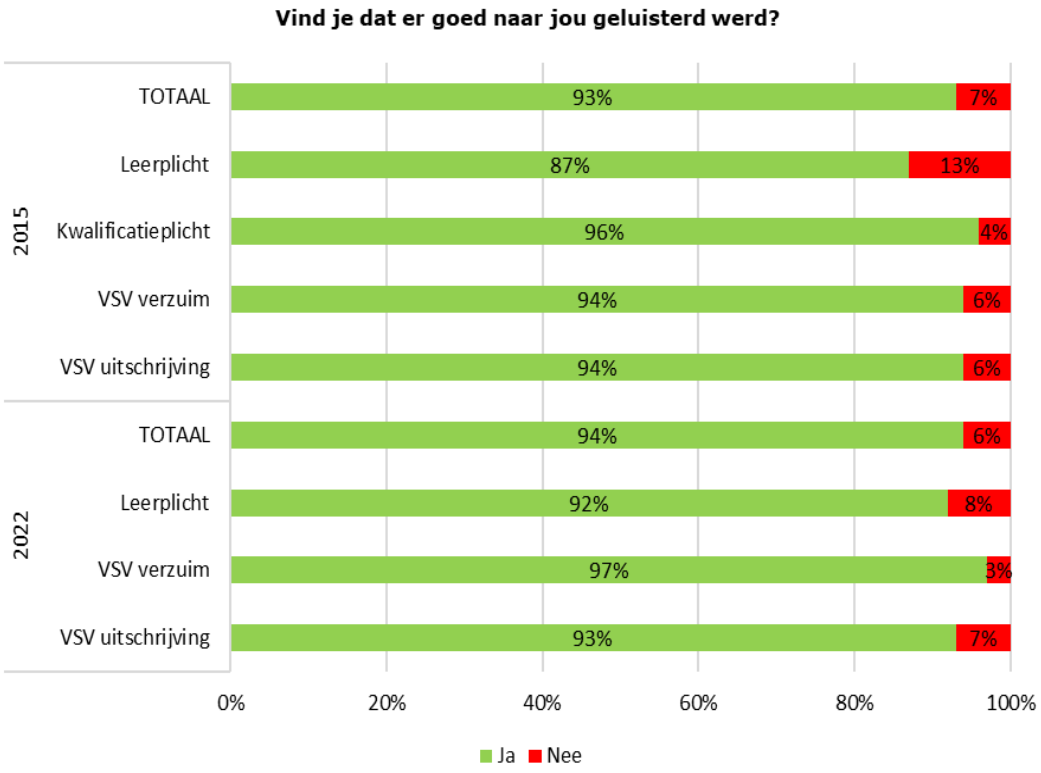
De kleine minderheid voor wie niet duidelijk was wat er na het contact zou gebeuren, geeft daarop uiteenlopende toelichtingen.

Grafiek 5 Vriendelijk aangesproken?



De weinige jongeren die vinden dat zij niet vriendelijk werden aangesproken, klagen vooral over de manier waarop zij wel werden aangesproken (‘het bericht begon lief en werd vervolgens opdringerig’, ‘ik werd niet begroet en de manier van vraagstelling vond ik niet fijn’. Tevens vond een paar jongeren dat zij onpersoonlijk werden benaderd door het RBL (‘ik vind dat ik persoonlijk moet worden aangesproken in plaats van via een brief’, ‘via WhatsApp vond ik de benadering door het RBL wat onpersoonlijk’).

Grafiek 6 Goed naar je geluisterd?



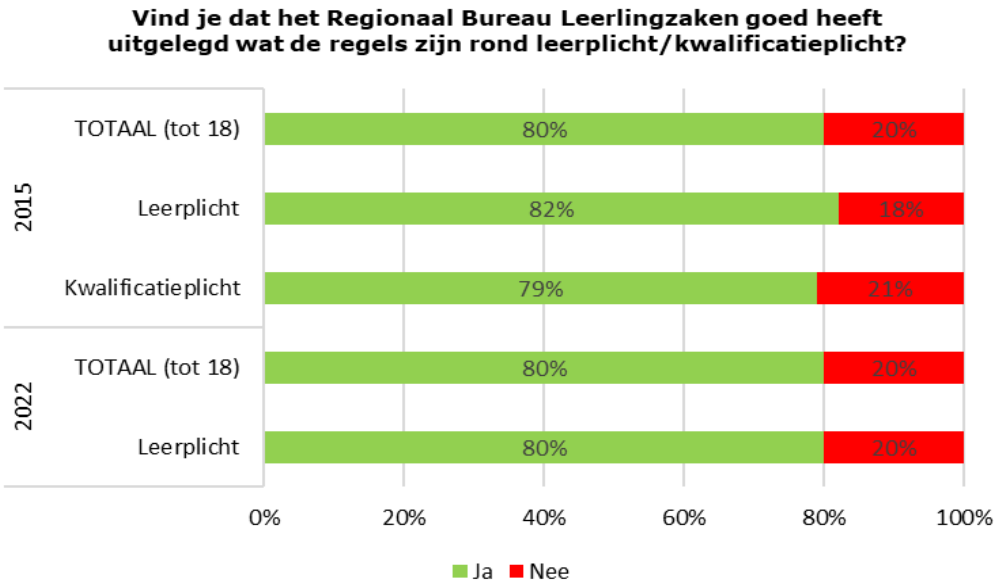
In 2022 vinden meer jongeren dat er goed naar hen werd geluisterd, dan in 2015. Een enkeling kenschetst het contact vooral als eenrichtingsverkeer, bijvoorbeeld:

- *Mijn consulente benadrukte dat ik moest proberen naar regulier onderwijs te gaan, terwijl ik meermaals had benadrukt dat ik de voorkeur had voor speciaal onderwijs. Ik heb autisme en de extra begeleiding die speciaal onderwijs biedt had ik erg nodig op dat moment.*
- *Toen ik zei dat ik niet meer naar school wilde gaan, werd er door het RBL gezegd dat dit toch moest.*

Uitleg over de regels

Tachtig procent van de jongeren (tot 18 jaar) vindt dat het RBL goed heeft uitgelegd wat de regels zijn rond leerplicht. Dit percentage is niet gewijzigd sinds 2015 (Grafiek 7).

Grafiek 7 Regels goed uitgelegd?



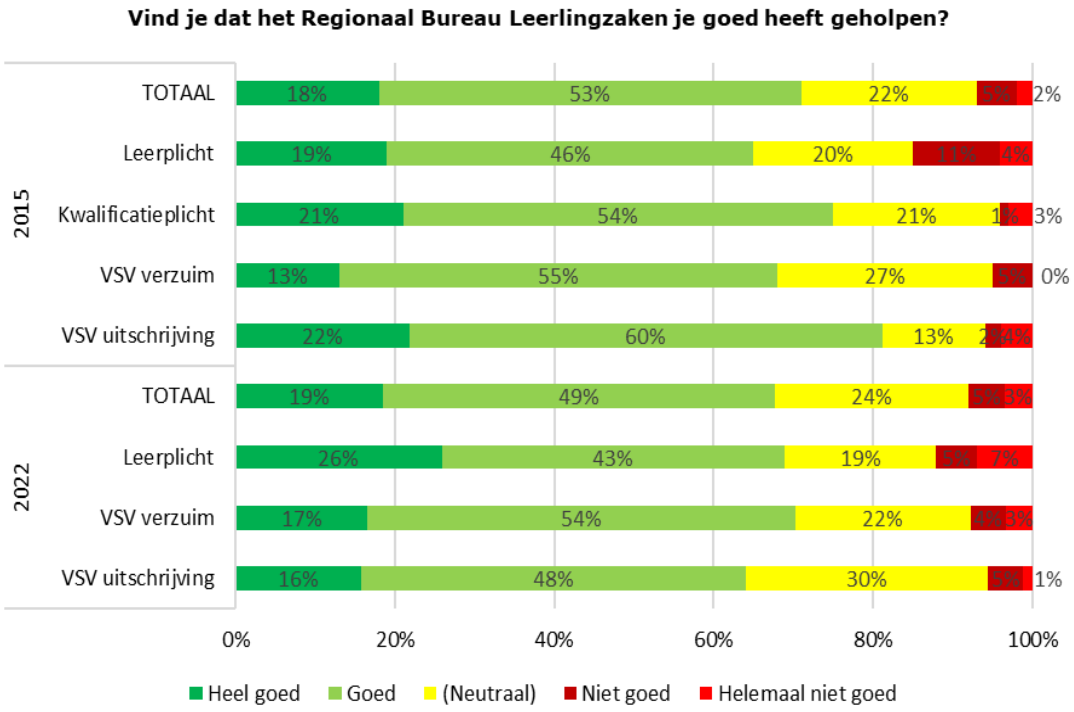
Jongeren die zeggen dat de regels niet duidelijk zijn uitgelegd, zeggen vrijwel allemaal dat de regels helemaal niet zijn uitgelegd:

- *Het is niet uitgelegd.*
- *Ik heb er niks over gehoord.*

Goed geholpen?

Het percentage jongeren dat in 2022 aangeeft dat het RBL hen goed heeft geholpen is iets lager dan in 2015 (68% tegen 71%). Het percentage jongeren dat neutraal is over dit punt is licht gestegen, van 22 naar 24 procent. Ook zijn er nu iets meer jongeren die aangeven dat ze niet goed zijn geholpen. Bijna een tiende van de jongeren (8%) geeft in 2022 aan dat zij niet goed is geholpen, maar een groot deel van hen gaf ook aan geen hulp nodig te hebben. In 2015 was dit 7 procent (Grafiek 8).

Grafiek 8 Goed geholpen?



De positieve toelichtingen vertellen grotendeels hetzelfde verhaal als bij de eerder genoemde toelichtingen waarom men het goed vindt dat RBL contact zoekt. Men roemt zowel het begrip als het 'achter de broek zitten':

- *Alles is mij goed uitgelegd over wat ik moest doen voor het behalen van mijn schooljaar.*
- *Als het RBL geen contact met mij had opgenomen, zat ik nu niet op school. Dan had ik niet de moeite gedaan om me in te schrijven.*
- *De consulent had het dossier binnen 1 telefoongesprek afgehandeld en opgelost met ons.*
- *De medewerker van het RBL heeft goed naar mij geluisterd en we hebben de mogelijkheden, de haalbare afspraken besproken over het voorkomen van afwezigheid op school.*
- *De medewerkers van het RBL gaven mij de indruk dat zij oprecht interesse hebben in hoe ik mijn toekomst vorm geef.*
- *De medewerkster met wie ik sprak, luisterde goed naar mij, leefde zich in mij in. Ik stond niet ingeschreven op een school en ik wist niet wat ik moest gaan doen. Samen zijn we naar oplossingen gaan kijken.*
- *Destijds was ik veel aan het werk in het buitenland. Ik wist in die tijd niet goed wat ik wilde gaan doen. Het RBL heeft mij gestimuleerd om de opleiding te gaan volgen die ik al voor ogen had.*
- *Door het contact dat ik met het RBL heb gehad, ben ik weer naar school gegaan. Het waren fijne gesprekken.*

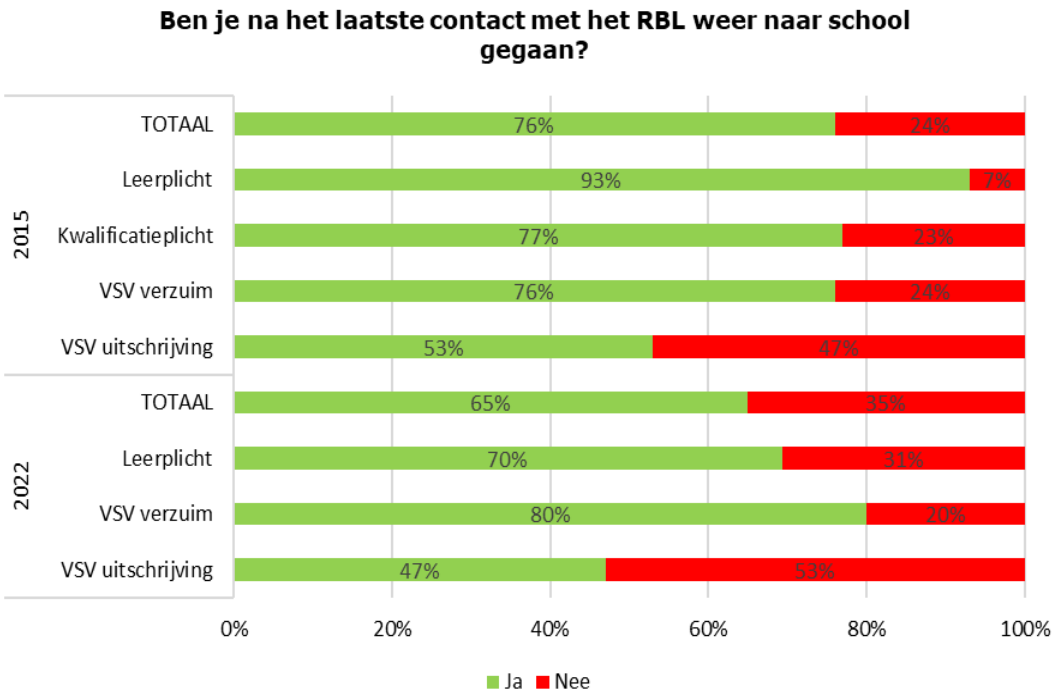
In toelichtingen van jongeren die naar eigen zeggen niet goed zijn geholpen, wordt met name aangegeven dat de hulp volgens de jongeren niet nodig was. Soms gaat het ook over gebrek aan hulp of verdere acties:

- *Het RBL heeft mij niet kunnen helpen. Ik had zelf al toekomstplannen gemaakt wat betreft mijn opleiding.*
- *Het was opzich niet nodig.*
- *Het was overbodig.*
- *Ik ben niet geholpen. Dat komt omdat er na de brief geen actie is ondernomen.*
- *Ik heb alleen een mail gehad, maar ik heb nooit actief hulp ontvangen.*

Weer naar school?

Ruim een zesde van de jongeren (65%) is na het contact met het RBL weer naar school gegaan (of dat vooral dankzij het contact is, is overigens niet gevraagd). Dit percentage is lager dan in 2015 (76%). Het percentage is in 2022 het hoogst onder de groep 'VSV verzuim' (80%), in 2015 onder de leerplichtigen (93%). In 2022 gaf 70 procent van de leerplichtigen aan weer naar school te zijn gegaan na het contact met het RBL. Het percentage jongeren dat na het contact met het RBL weer naar school is gegaan, is zowel in 2015 als in 2022 het laagst onder de groep 'VSV uitschrijving' (Grafiek 9). Aan de groep jongeren die na het laatste contact met het RBL niet meer naar school zijn gegaan, is gevraagd waar men zich zoal mee bezighoudt op een dag. Veruit de meeste jongeren gaven aan dat zij niet meer naar school zijn gegaan, omdat zij nu (voltijd) werken.

Grafiek 9 Na contact weer naar school?

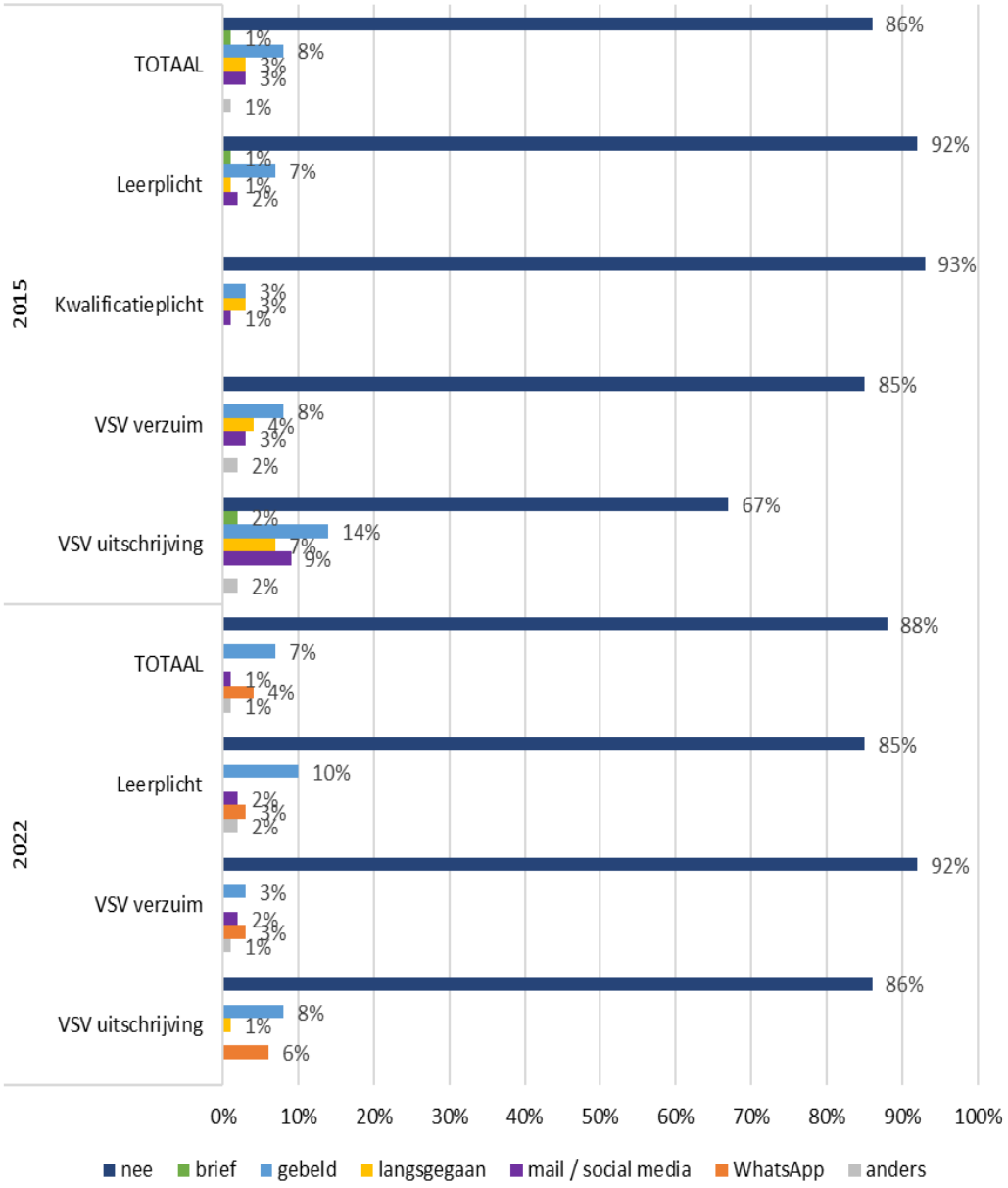


Zelf contact gezocht?

In 2022 heeft een klein deel van de jongeren (12%) ook zelf contact gezocht met het RBL, merendeels telefonisch (7%) of via WhatsApp (4%). De optie 'Whatsapp' is in 2022 toegevoegd aan de vraag 'Heb je zelf ooit contact gezocht met iemand van

Leerplicht?'. In 2015 had 14 procent van de jongeren zelf contact gezocht met het RBL en verliep dat merendeels telefonisch (8%), door persoonlijk langs te gaan (3%) of via mail of social media (3%). In 2015 was het percentage jongeren dat zelf contact zocht veruit het hoogst in de groep 'VSV uitschrijving' (33%), maar in 2022 was dit nog maar 14 procent (Grafiek 10).

Grafiek 10 Zelf contact gezocht met RBL? (meerdere antwoorden mogelijk)



Drie jongeren hebben per mail of social media contact gezocht met het RBL. Twee van de drie jongeren kregen snel reactie. Geen enkele jongere had per brief contact gezocht met het RBL. Eén jongere ging persoonlijk langs bij het RBL en kon de persoon of afdeling die hij/zij moest hebben gemakkelijk bereiken. Van de 17 jongeren die telefonisch contact hebben gezocht, gaven 14 jongeren aan dat zij de

persoon of afdeling die zij moesten hebben gemakkelijk konden bereiken (82%). De drie jongeren die telefonisch niet gemakkelijk de persoon of afdeling konden bereiken, hebben hier geen toelichting op gegeven.

Oordeel over de website

Slechts enkele van de ondervraagde jongeren (5%) hebben de website van het RBL wel eens bezocht. Als bron van informatie voor jongeren voldoet deze dus (nog) niet. Vrijwel alle jongeren die de site bezochten konden wel gemakkelijk vinden wat ze zochten (92%) en vonden de informatie op de site duidelijk (92%), maar het aantal respondenten is hier zeer klein (n=12).

3 Ouders

Ouders met wie het RBL de afgelopen twee jaar contact heeft gehad, geven voor dat contact nu gemiddeld een 7,2 (in 2015 7,0). Ook op specifieke punten beoordeelt men het contact, net als in 2015, positief: 93 procent vond dat men vriendelijk werd aangesproken en 88 procent dat er goed werd geluisterd en voor 86 procent was duidelijk wat er na het contact zou gebeuren of wat men moest doen. Een groot deel van de ouders (82%) vindt het goed dat het RBL contact opneemt bij verzuim of dreigende uitval, wat minder dan in 2015 (88%).

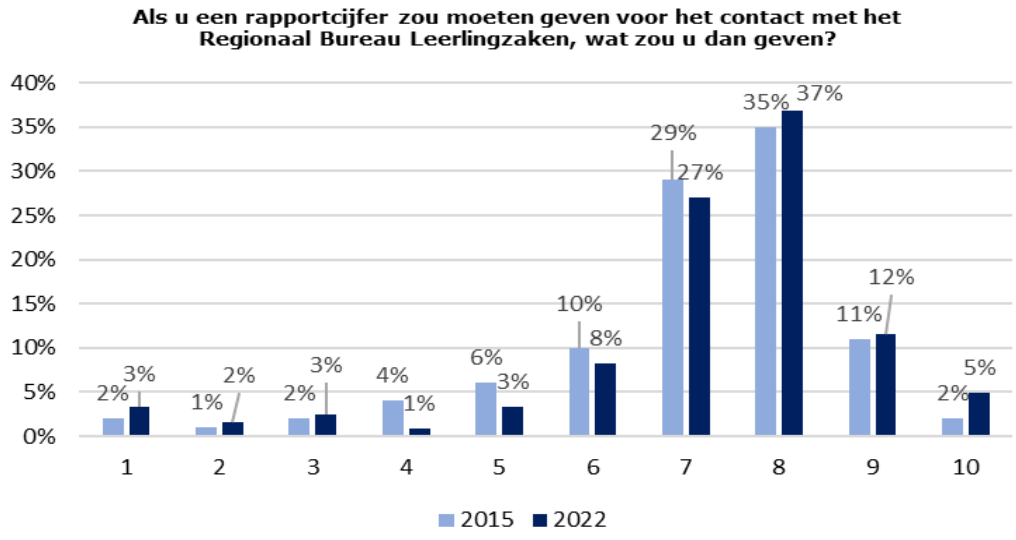
Op de vraag of men goed is geholpen zijn de resultaten iets gematigder, ook al zijn ze positiever dan in 2015: drie kwart vindt dat men goed is geholpen, tegen twee derde in 2015. De ouders die naar hun mening niet goed zijn geholpen, benoemen in de toelichtingen dat er vooral gebrek is aan hulp en dat het traject te lang duurde.

Een derde van de ouders heeft (ook) zelf contact gezocht met het RBL, meestal telefonisch. Zij zijn in grote meerderheid positief over de bereikbaarheid. De meeste van de ouders die de site wel eens hebben bezocht (14%), konden daar vinden wat zij zochten en vonden de informatie duidelijk.

Algemeen oordeel over het contact

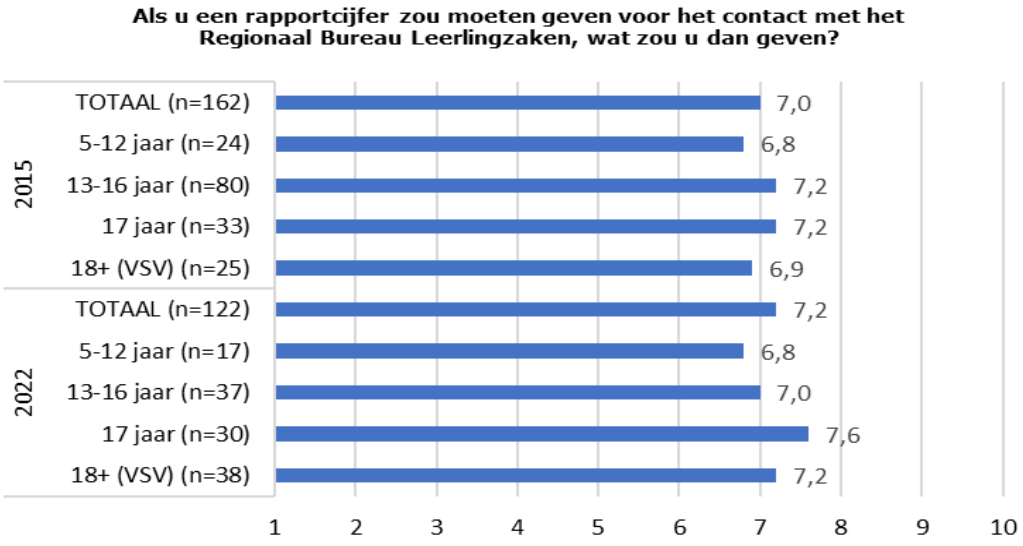
Net als de jongeren zijn ook de ouders met wie het RBL contact heeft gehad in verband met een melding over hun kind in het algemeen positief over dit contact. Als rapportcijfer voor het contact worden zevens (27%) en achten (37%) veruit het vaakst gegeven (Grafiek 11).

Grafiek 11 Verdeling rapportcijfers contact met RBL



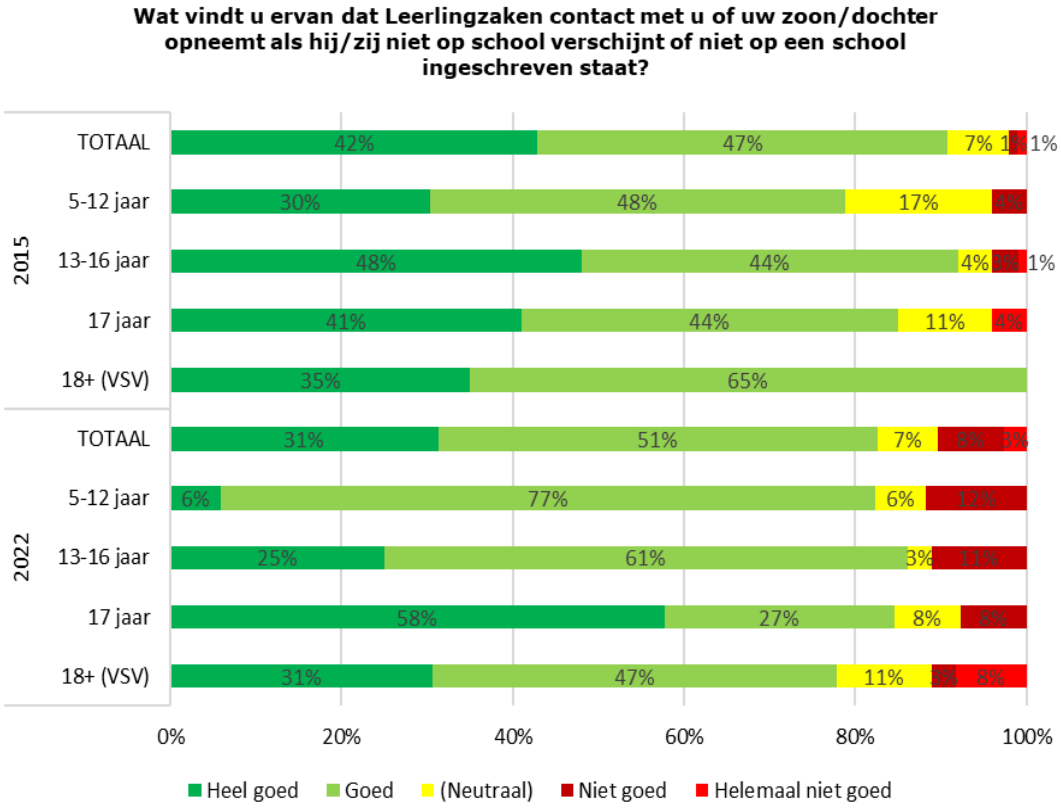
Gemiddeld geven de ouders in 2022 een iets hoger rapportcijfer voor het contact dan in 2015 (7,2 tegen 7,0). Dit verschil is niet significant. Het gemiddelde ligt onder ouders van jongeren in de leeftijdscategorie '17 jaar' hoger dan in de andere leeftijdscategorieën. In de leeftijdscategorie '5-12 jaar' is het gemiddelde rapportcijfer dat ouders geven voor het contact het laagst (Grafiek 12).

Grafiek 12 Gemiddeld rapportcijfer contact naar groep



Het merendeel van de ouders vindt het goed dat er contact wordt opgenomen als hun zoon of dochter niet op school verschijnt of niet ingeschreven staat (82%). Dit percentage is echter wel lager dan in 2015 (89%) (Grafiek 13).

Grafiek 13 Goed dat RBL contact opneemt?



Ouders vinden het goed dat men contact zoekt omdat men dan weet of hun kind wel of niet naar school gaat, omdat leerplichtige leerlingen nu eenmaal naar school moeten en moeten weten wat de gevolgen zijn als zij niet naar school gaan en omdat controle wel nodig is:

- *Ik wil dat mijn dochter op school verschijnt.*
- *Je moet als ouder op de hoogte zijn van dingen.*
- *Mijn dochter moet naar school gaan en als het RBL contact met mij opneemt, dan weet ik het als zij niet naar school gaat.*
- *Omdat er meer kinderen verzuimen zonder dat ouders daar vanaf weten. Ze mogen daar wel strenger in zijn.*
- *Omdat het goed is dat leerlingen aangesproken worden als ze veel spijbelen etc. en dat het ook duidelijk voor hun wordt dat er gevolgen zijn.*
- *Omdat het goed is om de kinderen onder controle te houden.*
- *Als mijn zoon spijbelt is het logisch dat dat consequenties heeft. Ik vind het goed dat er dan contact wordt gezocht met mij door RBL en dat er iets wordt ondernomen.*

Aanleiding contact

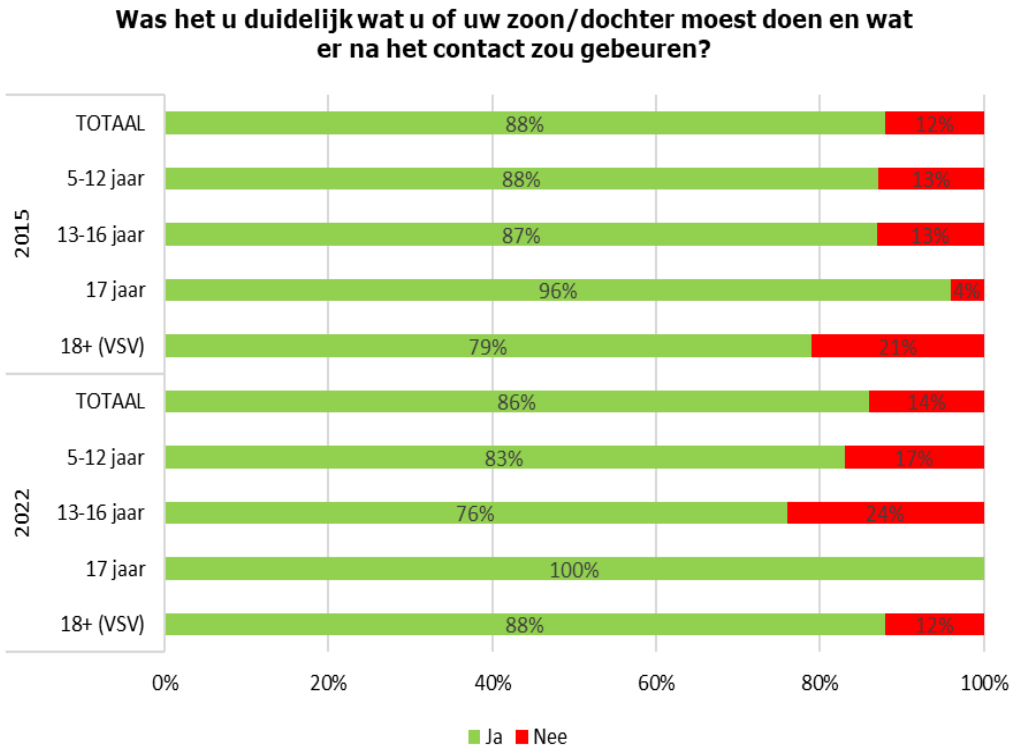
Voor vrijwel alle ouders (97%) was duidelijk waar het contact met het RBL over ging. De meesten konden ook aangeven waarom het RBL contact zocht (92%): omdat hun kind niet op school was verschenen (73%), nergens ingeschreven stond (5%) of om een andere reden (18%), bijvoorbeeld omdat het kind ziek was of vaak te laat kwam of vanwege de thuissituatie.[3] Deze percentages zijn vrijwel niet veranderd ten opzichte van de meting in 2015. Niet ingeschreven staan komt bij de jongste leerlingen vaker voor. Niet op school verschijnen komt het vaakst voor onder jongeren van 13 tot en met 16 jaar oud.

Beoordeling contact op verschillende aspecten

De voorgelegde specifieke aspecten van het contact worden door een ruime meerderheid van de ouders positief beoordeeld: voor 86 procent was duidelijk wat men na het contact moest doen en wat er na het contact zou gebeuren. Dit percentage is iets lager dan in 2015 (88%), maar het verschil is niet significant. Voor alle ouders van de zeventienjarigen was het duidelijk wat er na het contact zou gebeuren. Voor bijna een kwart van de jongeren tussen de 13 en 16 jaar was niet duidelijk wat er na het contact zou gebeuren (24%). Net als in 2015 vindt 93 procent dat men vriendelijk werd aangesproken en 88 procent vindt dat er goed naar hen werd geluisterd (bij telefonisch of persoonlijk contact). Verder zijn de verschillen tussen de groepen klein (Grafieken 14-16).

[3] Bij 'anders' wordt ook wel genoemd dat men zelf contact zocht met RBL.

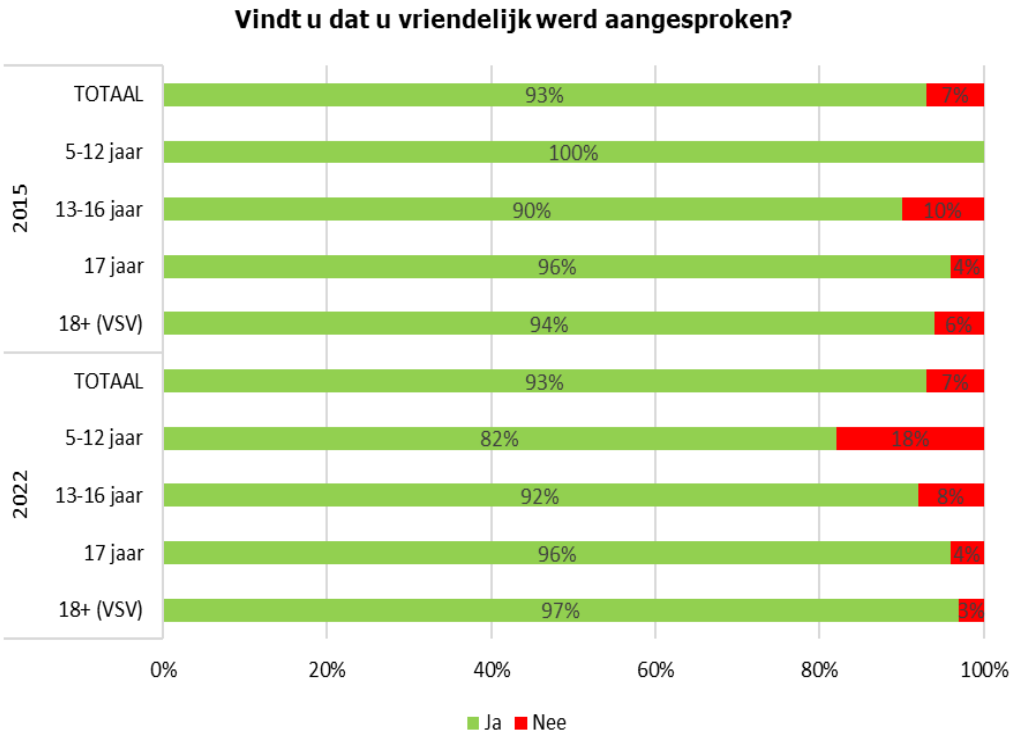
Grafiek 14 Vervolg duidelijk?



De minderheid voor wie niet duidelijk was wat er na het contact zou gebeuren, geeft daarop vrij diverse toelichtingen, zoals:

- *Dat werd niet aangegeven.*
- *Er was heel veel miscommunicatie tussen eerste school, het RBL en ons. De school waar hij nu op zit (tweede school) communiceert wel duidelijk met ons!*
- *Het was heel moeilijk voor mijn dochter (met beperkingen) om een school te vinden die goed bij haar aansluit. En wij werden niet goed geholpen door de leerplichtambtenaren, ze kwamen niet met passende oplossingen.*
- *Ik werd van het kastje naar de muur gestuurd. Ik moest contact opnemen met allerlei verschillende instellingen. Dat was voor mij verwarrend. Het RBL kon niets voor mij doen nadat mijn dochter van school was gestuurd.*
- *In het gesprek van het RBL met mij werd er alleen gezegd wat de plichten van mijn zoon waren als hij niet naar school ging. Verder is er niet de helpende hand geboden. Ik ben ernstig ziek, maar het was niet toegestaan dat mijn zoon mantelzorger voor mij zou worden.*
- *Mijn dochter was 18 dus werd ik er buiten van gehouden.*

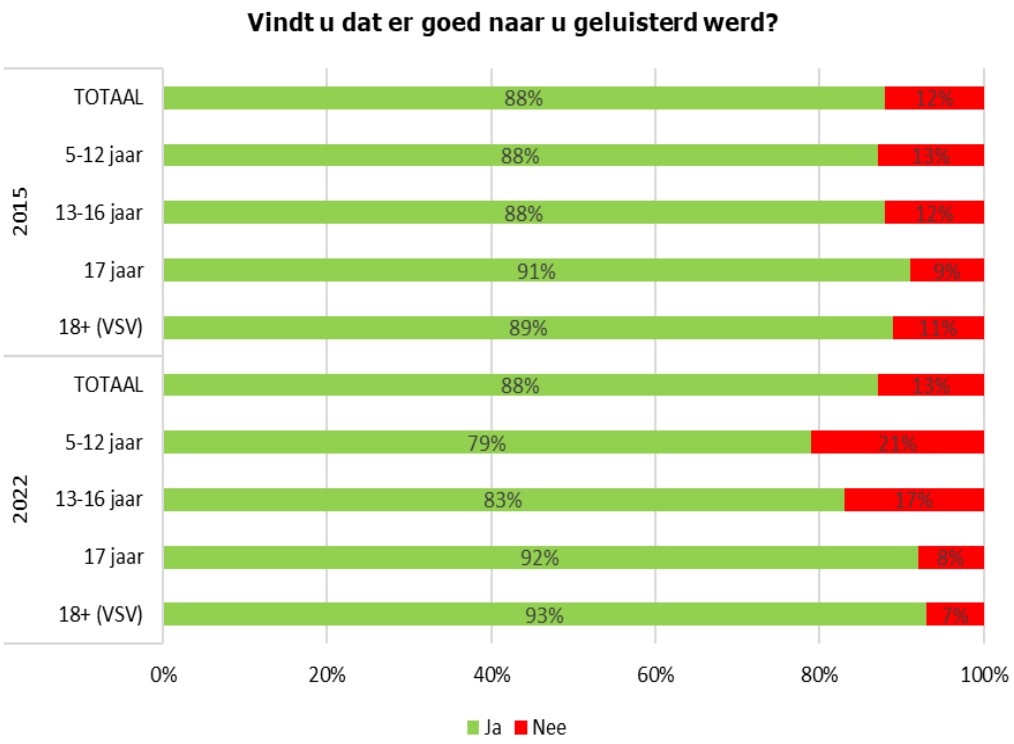
Grafiek 15 Vriendelijk aangesproken?



Ouders die naar eigen zeggen niet vriendelijk werden aangesproken, klagen vooral over de dreigende en agressieve toon, bijvoorbeeld:

- *De medewerker was telefonisch vriendelijk naar mij toe. Toen wij op gesprek gingen vond ik die meneer dominant en agressief naar mijn zoon toe.*
- *Ik werd bedreigd. Er werd gezegd dat als hij niet op school komt opdagen dat jeugdzorg betrokken zou worden.*
- *Ik werd uitgemaakt voor leugenaar en ze geloofden mij niet.*

Grafiek 16 Goed naar u geluisterd?



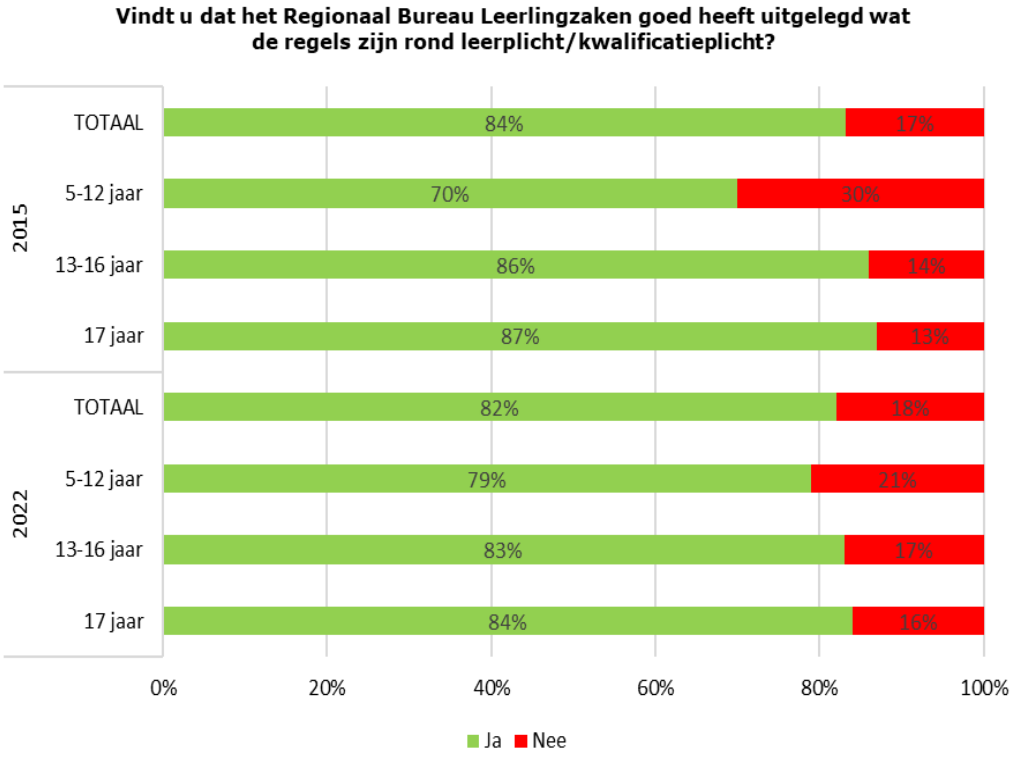
Ouders die vonden dat er niet naar hen geluisterd werd, gaven verschillende toelichtingen hierop, waaronder dat men niet in hun kant van het verhaal geïnteresseerd was:

- *Ik heb uitgelegd dat mijn zoon in elkaar geslagen werd en dat leraren ook hardhandig met mijn zoon omgingen. En ze vonden dat blijkbaar geen reden dat ik mijn zoon liever thuis hield.*
- *Want ze bleven bij hun standpunt en ik mocht het zelf uitzoeken. Uiteindelijk is het wel teruggedraaid. Er was een gebrek aan schooladvies.*

Uitleg over de regels

Ruim tachtig procent (82%) van de ouders (van jongeren tot 18 jaar) vindt dat het RBL goed heeft uitgelegd wat de regels zijn rond leerplicht of kwalificatieplicht. In 2015 was dit iets hoger: 84 procent. Zowel in 2015 als in 2022 is dit percentage iets lager bij de groep '5-12 jaar' (Grafiek 17).

Grafiek 17 Regels goed uitgelegd?



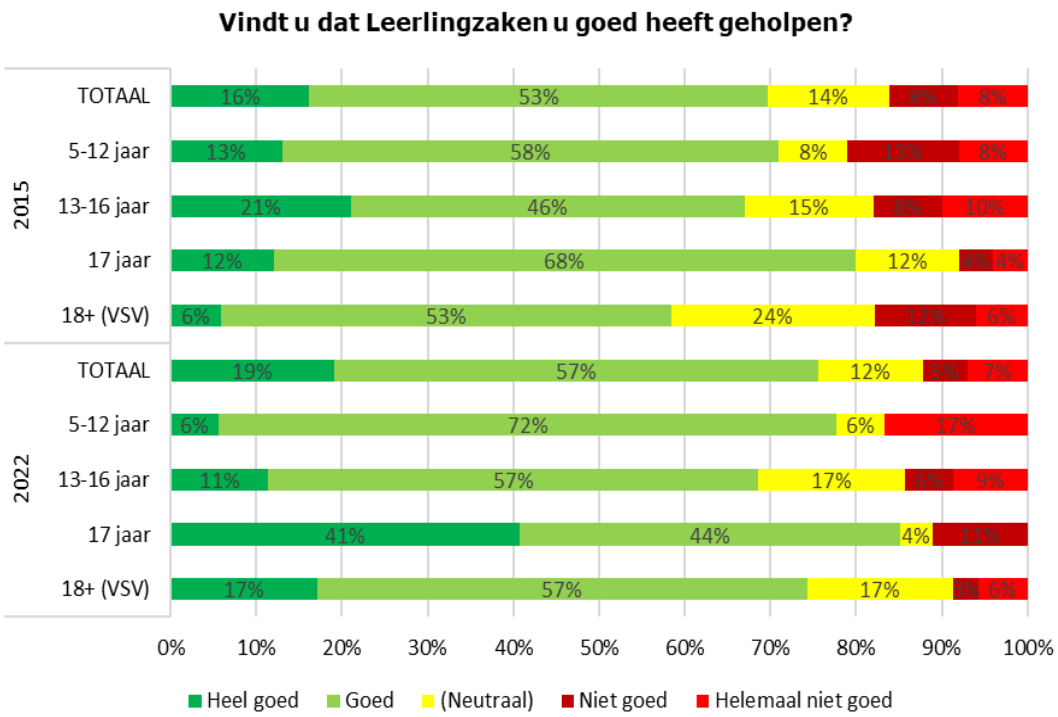
Ouders die zeggen dat de regels niet duidelijk zijn uitgelegd, zeggen dat de regels helemaal niet zijn uitgelegd of niet ter sprake zijn gekomen of dat ze de regels ook na uitleg niet begrepen:

- *Daar hebben we het niet over gehad.*
- *Het was niet helder.*
- *Ze hebben de regels rond leerplicht niet uitgelegd.*
- *Ik heb het niet goed begrepen.*

Goed geholpen?

Ruim drie kwart van de ouders (76%) zegt dat RBL hen goed heeft geholpen, 12 procent zegt van niet, de rest is neutraal. In 2015 gaf 69 procent van de ouders aan dat het RBL hen goed heeft geholpen (Grafiek 18).

Grafiek 18 Goed geholpen?



In de positieve toelichtingen vertellen de ouders grotendeels dat er goed naar de situatie is gekeken en de juiste dingen zijn gedaan.

- *Ik vond dat de contactpersoon zeer inlevend was naar mijn zoon toe. Er is gekeken naar een passende oplossing en ze was vriendelijk.*
- *Ze hebben de consequenties goed uitgelegd en ook verteld welke stappen handig zijn om te nemen.*
- *Ze hebben geholpen en leefden zich ook in mijn omstandigheden in.*
- *Het RBL heeft contact met mij opgenomen omdat mijn dochter niet op school was verschenen. Het is goed als ik daarvan op de hoogte ben.*
- *Alles was heel duidelijk, er werd goed aangegeven wat ik wel en niet kon doen. Ook vond ik het RBL duidelijker dan school en focuste het RBL op de feiten.*
- *De leerplichtambtenaar had goed contact met de school. Ze gaven aan welke mogelijkheden er waren om de situatie te verbeteren.*

Bij ouders die naar eigen zeggen niet goed zijn geholpen, gaan de toelichtingen vooral over gebrek aan hulp en over de lengte van het traject dat in hun ogen te lang duurde:

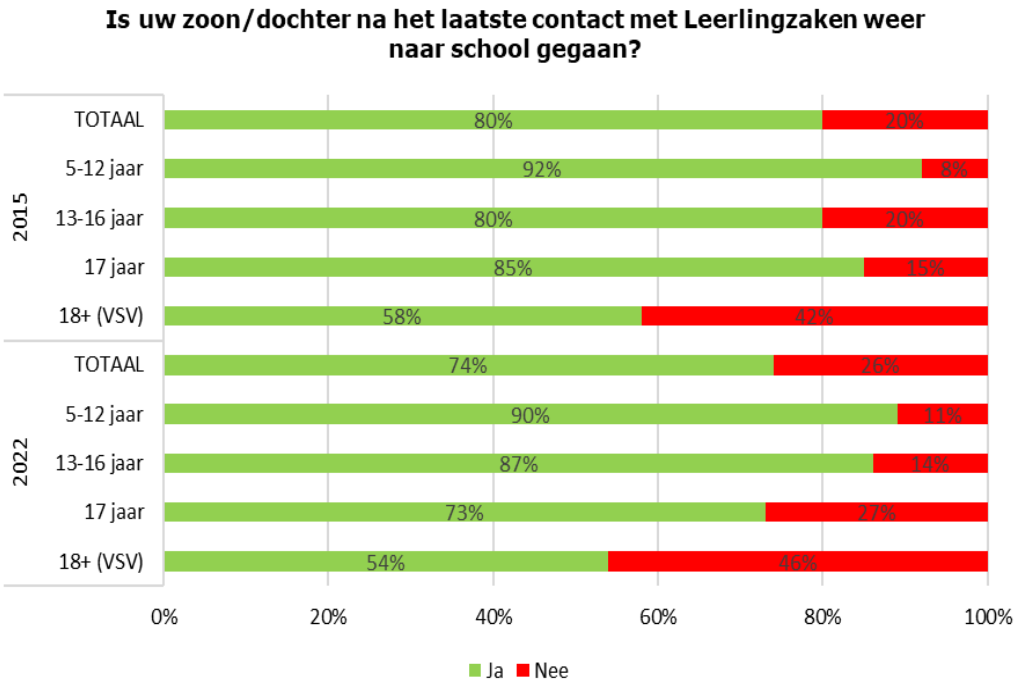
- *Het RBL heeft niet geholpen, het RBL heeft mij alleen geïnformeerd over de plichten van mijn zoon.*
- *Het RBL heeft nog niets voor mij gedaan en ik heb het probleem dat mijn zoon van school was gestuurd al zelf opgelost: ik heb een andere school voor hem gevonden.*
- *In het begin duurde het heel lang voordat er actie werd ondernomen (6 maanden tot 1 jaar), maar toen er eenmaal actie ondernomen werd verliep het wel goed.*

- *Omdat het hele traject te lang duurt. Maar opzich vind ik het advies wel goed. Het kan nog wel daadkrachtiger en sneller.*
- *Omdat ze me alleen hebben ingelicht, voor de rest moest ik alles zelf doen.*
- *Ze hebben mij niet echt met iets geholpen. Ze hebben alleen iets gemeld.*
- *Ze komen wel met plichten, maar niet met oplossingen.*

Weer naar school?

Bijna drie kwart van de jongeren is na het contact met het RBL weer naar school gegaan (74%). Dit percentage is lager dan in 2015 (80%). In de VSV-groep is iets meer dan de helft van de jongeren weer naar school gegaan na het contact (54%) (Grafiek 19).

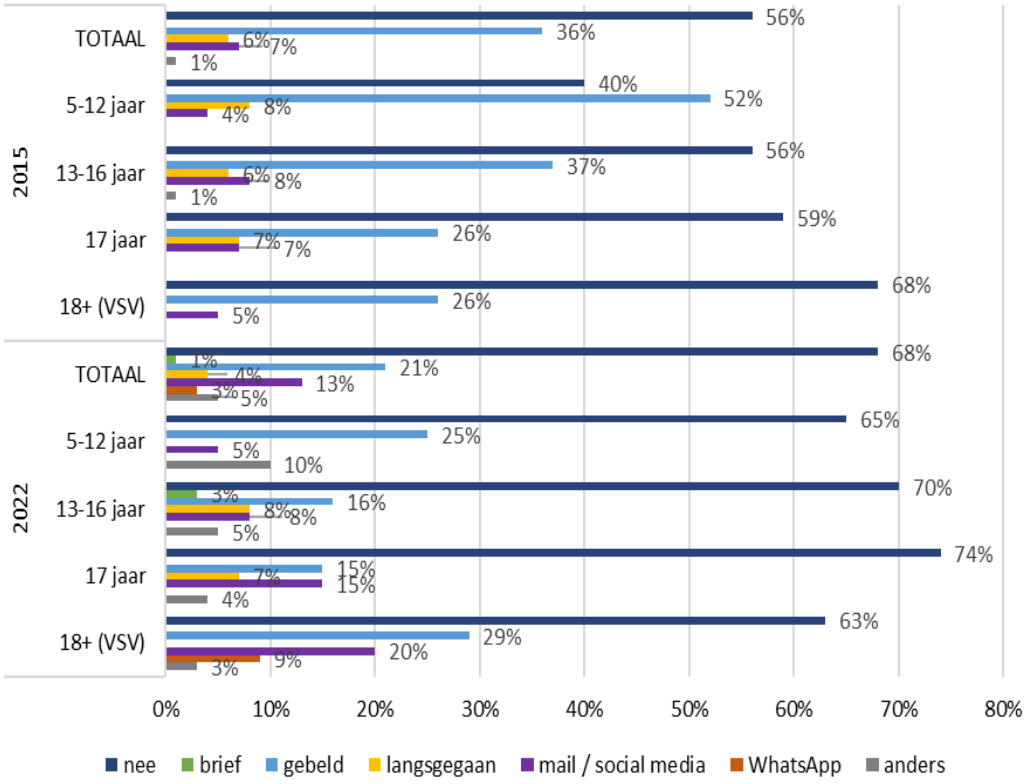
Grafiek 19 Na contact weer naar school?



Zelf contact gezocht?

Ongeveer een derde van de ouders (32%) heeft ook zelf contact gezocht met het RBL. In 2015 hadden meer ouders zelf contact gezocht (44%). Net als in 2015 hebben de ouders in 2022 meestal telefonisch contact gezocht (21%), gevolgd door het sturen van een mail of een bericht op social media (13%). Slechts één procent heeft contact gezocht per brief. Het percentage ouders dat zelf contact zocht ligt hoger bij de jongste (5-12 jaar) en de oudste leeftijdsgroep (18+ VSV) (Grafiek 20).

Grafiek 20 Zelf contact gezocht met RBL? (meerdere antwoorden mogelijk)



Het aantal respondenten in de groepen is klein, maar net als in 2015 kreeg bijna iedereen die per mail of social media een bericht stuurde snel reactie (87%, n=15). Bijna alle ouders die bij het RBL langsgingen konden de persoon of afdeling die zij moesten hebben gemakkelijk bereiken (75%, n=4), net als de ouders die naar het RBL belden (88%, n=25). De ouder die bij het RBL langsging maar de persoon of afdeling die hij/zij moest hebben niet gemakkelijk kon bereiken, heeft hier geen toelichting op gegeven. De ouders die telefonisch niet gemakkelijk de persoon of afdeling konden bereiken, gaven alle drie aan dat de desbetreffende persoon niet aan het werk was toen zij belden. Eén ouder gaf aan dat hij/zij daarna snel is teruggebeld door het RBL.

Oordeel over de website

In 2022 hebben minder ouders de website van het RBL bezocht dan in 2015 (14% tegen 23%). Wel gaf, net als in 2015, bijna iedereen binnen deze groep aan dat zij op de site gemakkelijk konden vinden wat zij zochten (86%, n=14) en dat de informatie op de website duidelijk was (79%, n=14). De twee ouders die op de site niet gemakkelijk konden vinden wat zij zochten, gaven hierop de volgende toelichting:

- *Ik kon niet veel informatie vinden over mijn situatie.*
- *Ik zocht naar meer informatie over of je kon wisselen van contactpersoon en wat je moest doen als het gesprek helemaal fout liep, maar ik heb niks kunnen vinden.*

De ouders die de informatie op de website niet duidelijk vonden, gaven met name aan dat zij op de website niet konden vinden waar zij naar zochten, bijvoorbeeld bij welke leerplichtambtenaar men moest zijn als je in een andere regio woont dan de regio waar de school zich in bevindt.

4 Scholen

Contactpersonen van scholen geven gemiddeld een 7,6 voor de dienstverlening van het RBL (7,7 in 2015). Een kwart ziet in de afgelopen twaalf maanden een verbetering ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2015 was dat een derde.
Voor de duidelijkheid van de communicatie en behulpzaamheid en deskundigheid van de medewerkers zijn de antwoorden net als in 2015 zeer positief (rond negentig procent 'goed' tot 'zeer goed'). Voor de reactiesnelheid (78% goed), de doortastendheid (72% goed) en de deskundigheid van de medewerkers (74% goed) zijn de resultaten iets minder unaniem in 2022. Ook is men in 2022 minder positief over de telefonische bereikbaarheid van het RBL dan in 2015. Van alle contactpersonen vindt ruim twee derde (69%) in 2022 de telefonische bereikbaarheid van het RBL goed (88% in 2015).
Een klein deel van de contactpersonen (14%) vindt dat men onvoldoende terugkoppeling krijgt over individuele zaken, in 2015 was dit een vijfde van de contactpersonen. Volgens een vijfde van de contactpersonen krijgt men ook niet voldoende informatie over de stand van zaken op de eigen school. In 2015 was een kwart van mening niet voldoende informatie te krijgen over de stand van zaken.

Algemeen oordeel over het contact

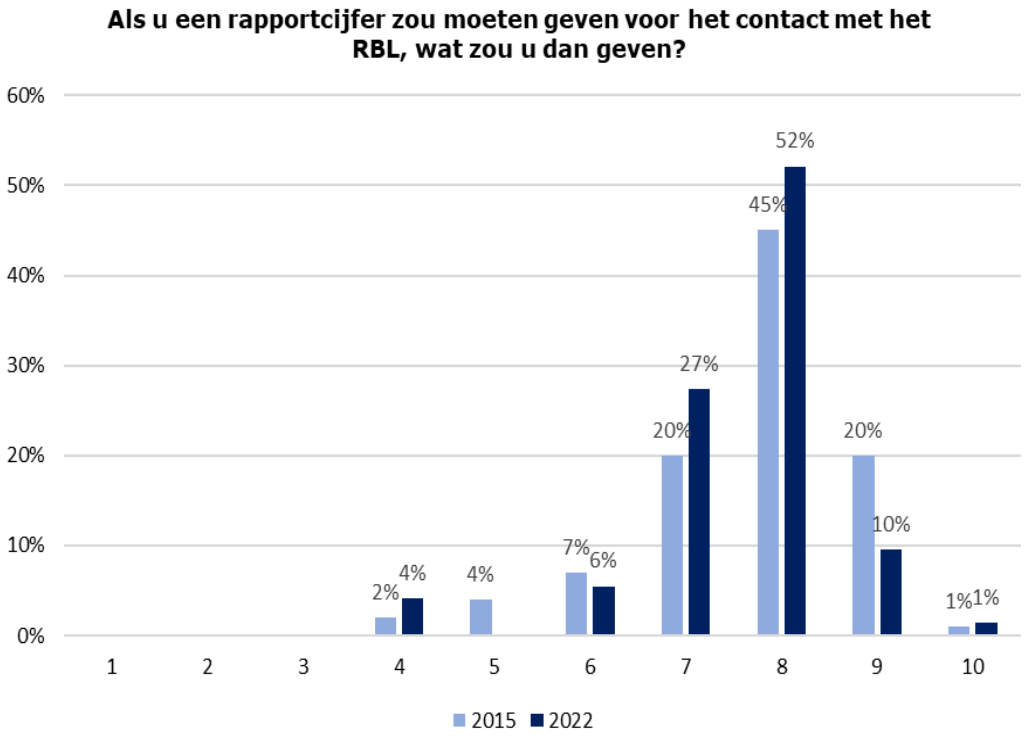
Net als in 2015 zijn de contactpersonen van scholen in grote meerderheid positief over het contact met het RBL. In 2022 geeft 4 procent een onvoldoende. In 2015 was dit 6 procent. In 2015 gaf twee derde van de contactpersonen een 8 of hoger. Dit percentage is in 2022 licht gedaald (63%) (Grafiek 21).

De contactpersonen die positief waren over het contact met het RBL gaven met name aan dat er sprake is van goede communicatie en een goede samenwerking tussen de school en het RBL:

- *Adequaat, correct, goede samenwerking, regelmatig terugkoppeling. Geïnteresseerd in het VSO.*
- *Goede communicatie, heldere afspraken, prettige werkwijze en samenwerking.*
- *Ik kan goed met jullie samenwerken. Belang van de student staat voorop. en dat vind ik erg fijn.*

Van de drie contactpersonen die een onvoldoende gaven voor het contact met het RBL, gaf één een toelichting. Deze respondent gaf aan uitleg te missen over de Variawet en doortastend optreden van het RBL te missen. Ook zou het RBL volgens de respondent de school moeten aanspreken en vooral moeten helpen om het verzuim op orde te krijgen.

Grafiek 21 Verdeling rapportcijfers contact met RBL



In 2022 geven scholen gemiddeld een 7,6 voor het contact met het RBL. Het gemiddelde rapportcijfer is licht gedaald ten opzichte van 2015 (7,7), maar dit verschil is niet significant. Tijdens de vorige meting lag het laagste gemiddelde cijfer in het primair onderwijs (7,2). Tijdens de huidige meting ligt dit in het voortgezet onderwijs (7,2) (Grafiek 22).

Grafiek 22 Gemiddeld rapportcijfer contact naar schoolsoort

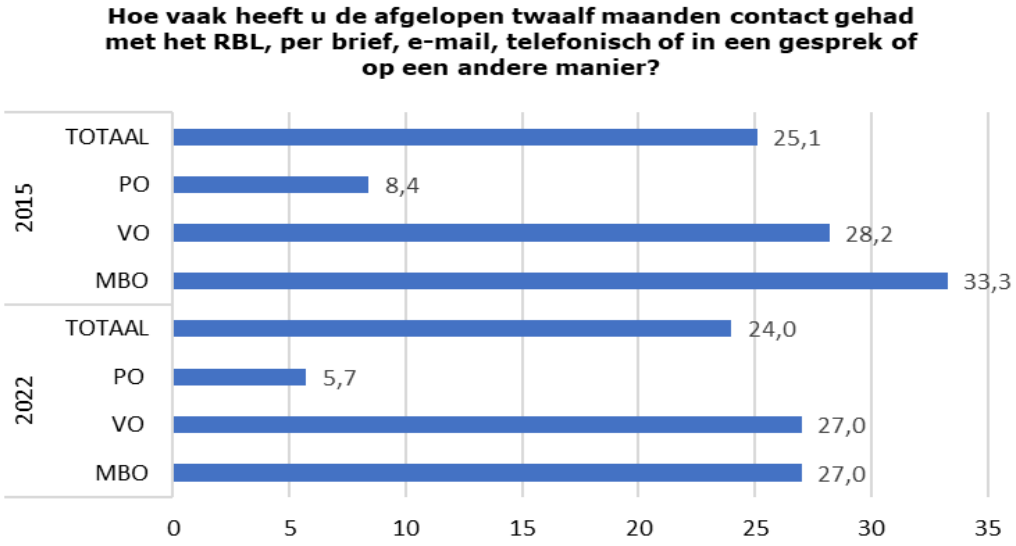


Frequentie contact

De meeste contactpersonen hebben intensief contact met het RBL. Bijna de helft van de respondenten (48%) had minder dan een week geleden contact gehad toen men de vragenlijst invulde, bij ruim een kwart (27%) was het meer dan een maand geleden. Bij het primair onderwijs is het contact opvallend vaker minstens een maand geleden (67%).

Gemiddeld hebben de contactpersonen de afgelopen twaalf maanden 24 keer contact gehad met het RBL. In 2015 was dat ongeveer even veel: gemiddeld 25 keer. Net als in 2015, ligt het gemiddelde bij het primair onderwijs duidelijk lager (5 keer) dan bij het voortgezet onderwijs en het mbo (beide 27 keer) (Grafiek 23).

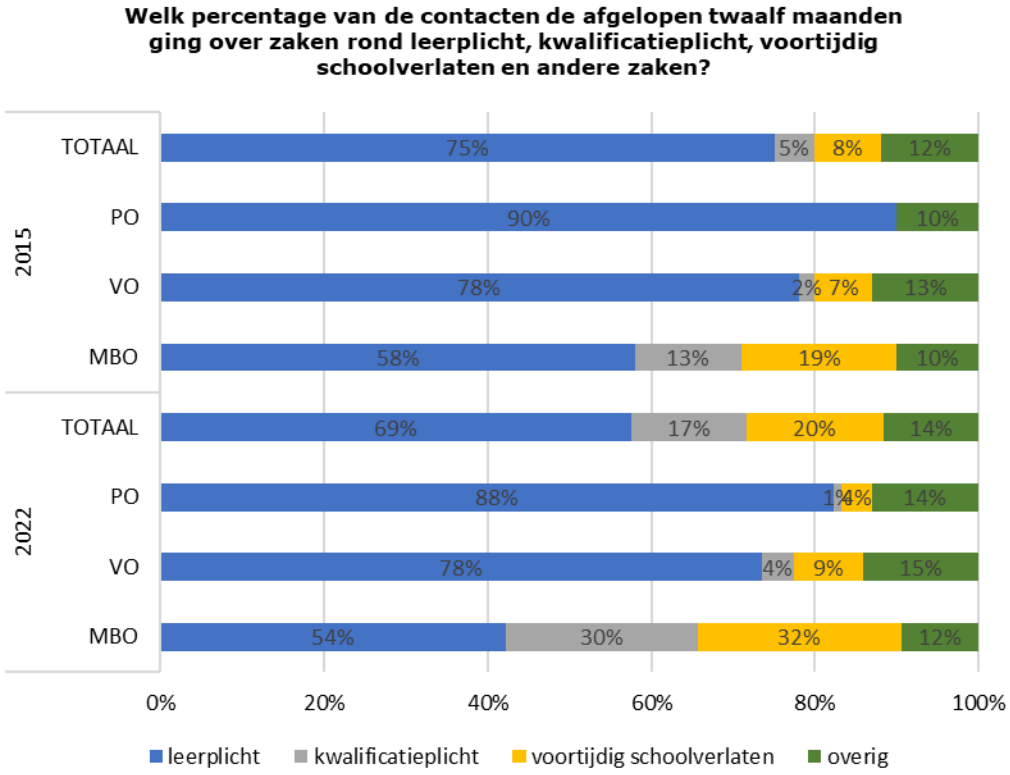
Grafiek 23 Gemiddeld aantal keer contact per jaar naar schoolsoort



Onderwerp contact

Bij ruim een derde van alle gevallen gaat het contact met het RBL over leerplichtzaken. Bij het primair onderwijs is dit 88 procent, bij het mbo 54 procent. Kwalificatieplicht en voortijdig schoolverlaten spelen, net als in 2015, vooral op het mbo. Dertig procent van de contacten ging over kwalificatieplicht en bijna een derde (32%) over voortijdig schoolverlaten. In 2022 gingen de contacten bij het mbo meer over kwalificatieplicht en voortijdig schoolverlaten en minder over leerplicht, dan in 2015. Bij 'overig' (totaal 14%) gaat het bijvoorbeeld om verzuim en advies en overleg (Grafiek 24).

Grafiek 24 Onderwerp contact naar schoolsoort



Medium

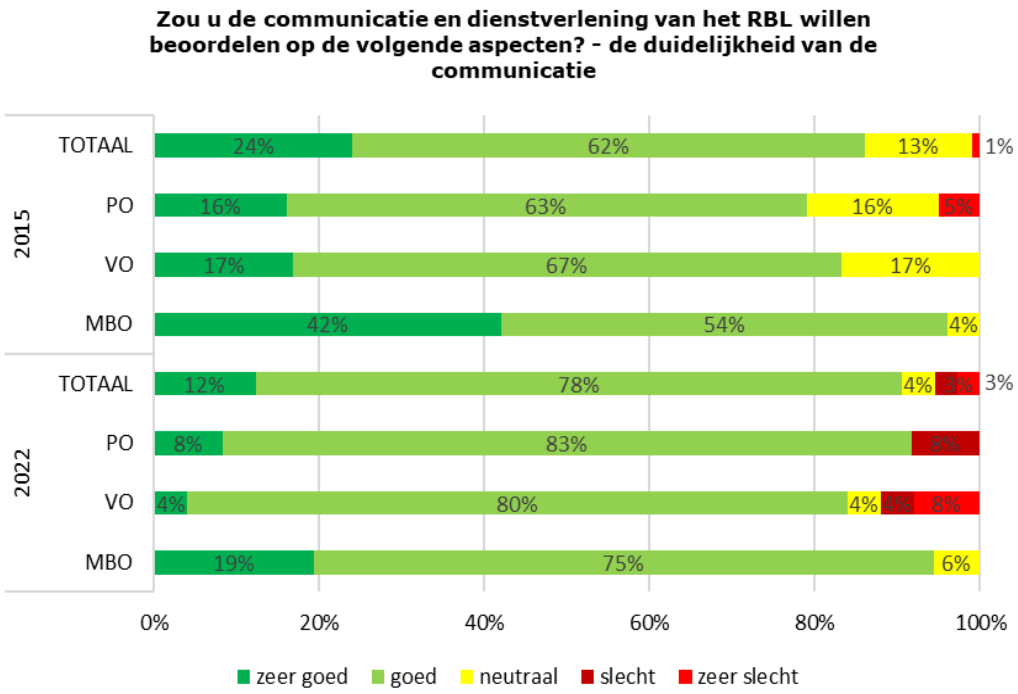
Net als in 2015 hebben de meeste contactpersonen de afgelopen twaalf maanden telefonisch (84%) en per e-mail (88%) contact gehad met het RBL. Bijna twee derde 60%) heeft een persoonlijk gesprek gehad met het RBL. Contact met het RBL via persoonlijke gesprekken is nu duidelijk lager dan in 2015 (82%). Ook het contact per brief komt in 2022 minder voor dan in 2015 (7% tegen 16%). Ongeveer een derde van de contactpersonen (34%) had contact met het RBL via Microsoft Teams, wat grotendeels verklaard kan worden door de coronapandemie. Een andere dan de genoemde manieren (vooral contact via WhatsApp en overleg) komt vrij weinig voor (10%). Contact per e-mail komt in het primair onderwijs veel minder vaak voor (50%) dan bij vo (92%) en mbo (97%).

Beoordeling contact op verschillende aspecten

Voor zes verschillende aspecten is de contactpersonen gevraagd de communicatie en handelwijze van het RBL te beoordelen. Op drie van de zes – duidelijkheid communicatie, behulpzaamheid en deskundigheid medewerkers – zijn de antwoorden ronduit positief (90 tot 93 procent 'goed' tot 'zeer goed'). Op de overige drie punten scoort het RBL wat minder: 'de snelheid waarmee men reageert' (78% goed), 'de doortastendheid waarmee men handelt' (72% goed) en 'de eenduidigheid en consistentie van handelen (74%). In 2022 zijn de contactpersonen duidelijk negatiever over drie aspecten dan in 2015, namelijk over 'duidelijkheid van communicatie', 'snelheid waarmee men reageert' en 'deskundigheid van de

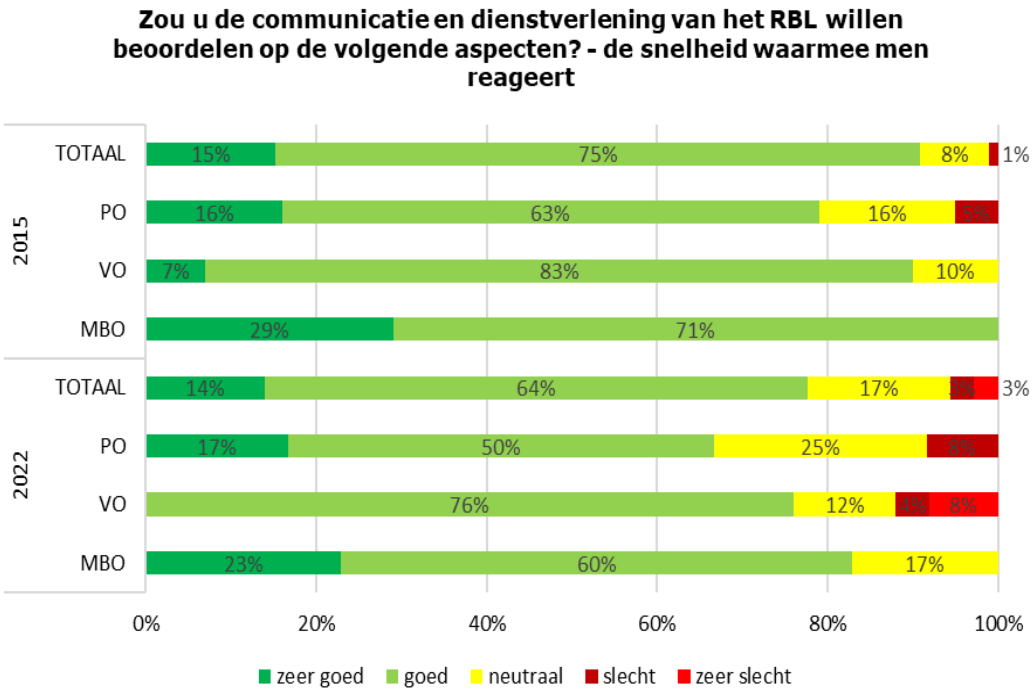
medewerkers'. Op alle punten zijn de contactpersonen uit het voortgezet onderwijs het minst positief (Grafieken 25-30).

Grafiek 25 Beoordeling duidelijkheid communicatie



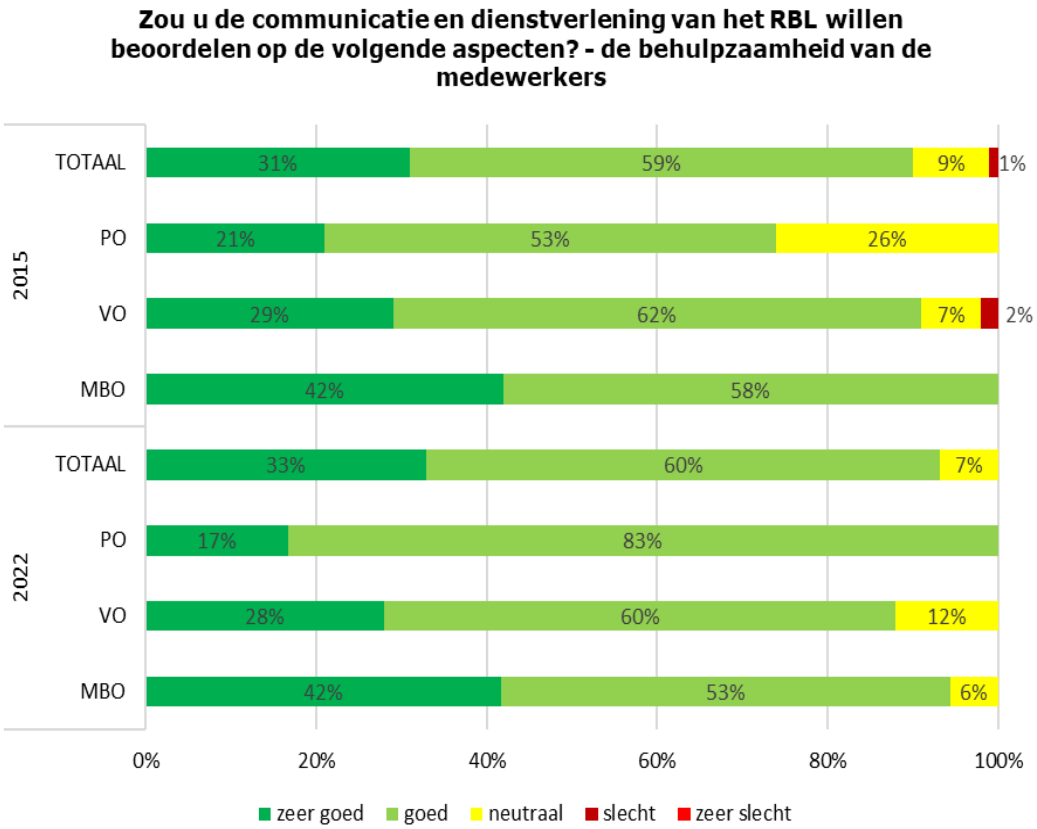
Bij positieve antwoorden geven de contactpersonen vooral als toelichting dat er een korte lijn is tussen het RBL en de school en dat de uitleg die het RBL geeft duidelijk is. Toelichtingen bij neutrale of (zelden) negatieve antwoorden reppen met name over de slechte bereikbaarheid van de leerplichtambtenaren per mail of telefoon.

Grafiek 26 Beoordeling reactiesnelheid



Contactpersonen die een positieve beoordeling geven voor de snelheid waarmee men bij het RBL reageert, zeggen dat het RBL binnen een week reageert (vaak binnen één of twee werkdagen) en dat het RBL vaak ook zelf terugbelt. Bij de weinige minder positieve antwoorden noemt men als toelichting onder andere dat het lang duurt voordat er wordt gereageerd op e-mails en dat er niet wordt teruggebeld als er is toegezegd om terug te bellen.

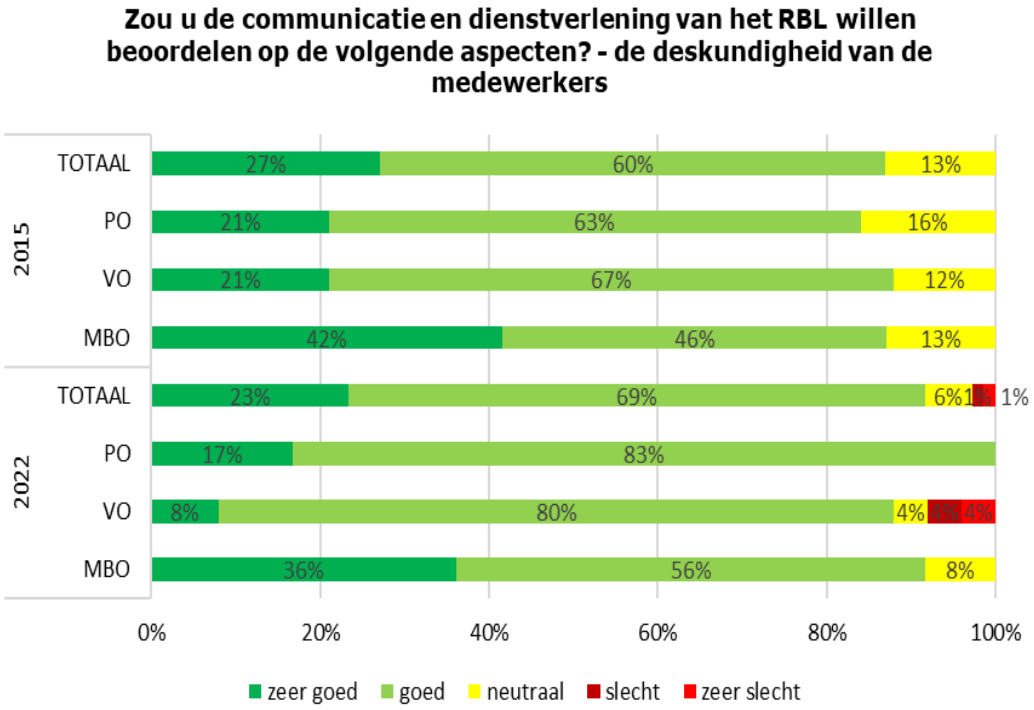
Grafiek 27 Beoordeling behulpzaamheid medewerkers



In de toelichtingen op de positieve antwoorden over de behulpzaamheid, geeft men vooral aan dat het RBL vragen beantwoord en goed meedenkt. Zo wordt onder andere het volgende genoemd:

- *De leerplichtambtenaar zou nooit een vraag onbeantwoord laten.*
- *Denken op een prettige en constructieve wijze mee, in belang van de student.*
- *Denkt mee in moeilijke processen, preventieve insteek. Heel prettig.*
- *Er wordt echt de samenwerking met de school en ondersteuning voor de school gezocht. Zijn bereid om zaken uit te zoeken.*

Grafiek 28 Beoordeling deskundigheid medewerkers

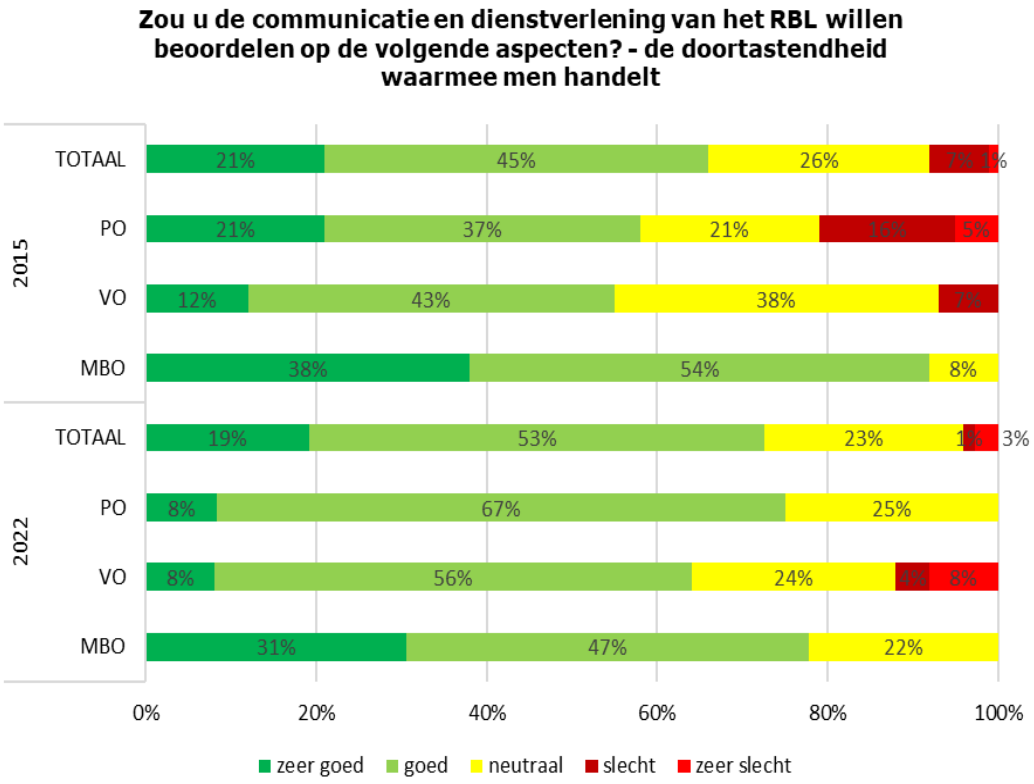


In de toelichtingen op de positieve antwoorden over de deskundigheid van de medewerkers wordt meerdere keren genoemd dat de leerplichtambtenaar verstand heeft van wet- en regelgeving. De overige toelichtingen zijn divers:

- *Er wordt altijd wel een oplossing gevonden. Ook in contact met leerlingen en ouders wordt bijna altijd bereikt wat bereikt moet worden.*
- *In gesprek hoef ik niet uit te leggen waar de jongeren tegenaan lopen, dit wordt direct begrepen*
- *Vanuit de medewerker wordt altijd met vol overtuiging een antwoord gegeven, soms vanuit een invalshoek waar ik zelf niet aan had gedacht.*
- *Wanneer er onduidelijkheden zijn over vervolg, word ik altijd adequaat geholpen en/of verwezen naar iemand die mij verder kan helpen.*
- *Ze stralen professionaliteit en deskundigheid uit, laten weten wanneer dingen uit gezocht moeten worden.*

De toelichtingen op de neutrale en negatieve antwoorden over de deskundigheid zijn ook divers (o.a. geen kennis hebben van het gedrag van leerlingen op een middelbare school, geen kennis hebben van zaken omtrent privacy, geen uitleg geven over Variawet).

Grafiek 29 Beoordeling doortastendheid van handelen



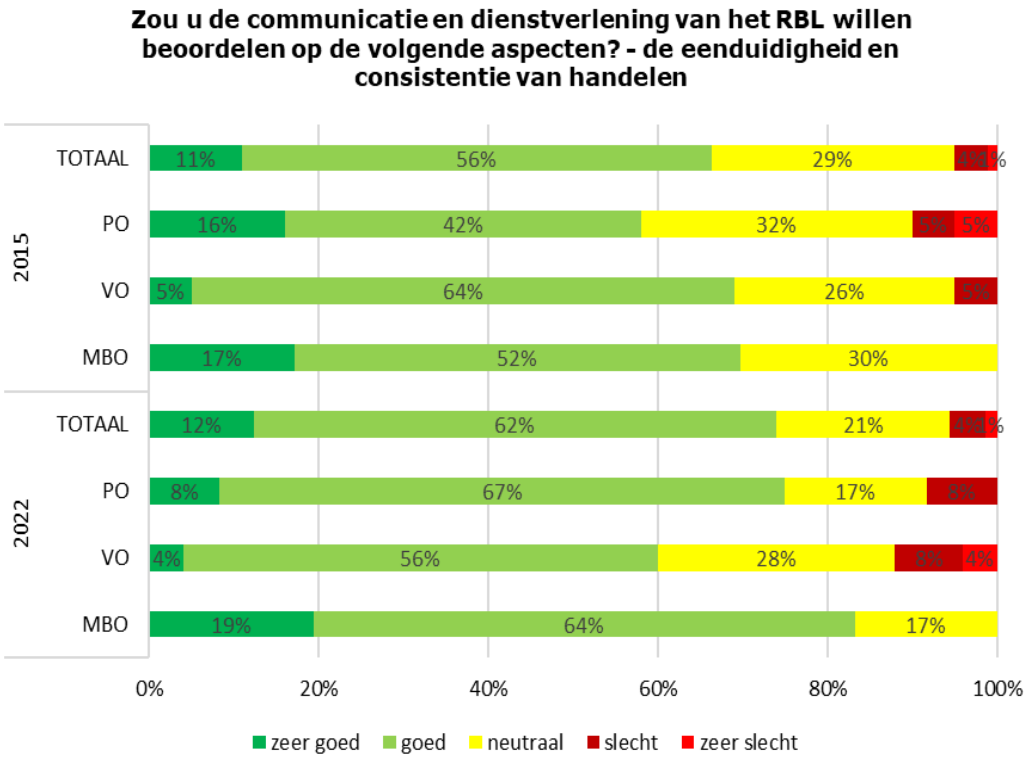
Bij positieve antwoorden wordt meerdere keren genoemd dat medewerkers durven door te pakken als het nodig is, dat dossiers vlot worden opgepakt en meldingen bij DUO snel worden opgevolgd. Daarnaast wordt onder andere het volgende genoemd:

- *Binnen de huidige kaders handelen zij doortastend en denken zeker mee met school, leerling en ouders.*
- *De leerplichtconsulent heeft een paar keer een casus van mij overgenomen omdat meer autoriteit ingezet moest worden.*
- *Er wordt duidelijk en direct gehandeld. Rekening houdend met de inbreng van docent en context.*

Bij kritiek op de doortastendheid wordt vooral een voortvarender aanpak gewenst:

- *De leerplicht ambtenaar treedt niet op, leerlingen weten dit!*
- *Over het algemeen wordt er goed gehandeld, soms gaat er nog teveel tijd overheen voor een afspraak uitgevoerd is. Consequenties moeten helder gehandhaafd worden.*
- *Casus wordt proactief aangekaart door RBL, vervolgens komt er geen reactie van RBL.*

Grafiek 30 Beoordeling eenduidigheid en consistentie



In de toelichtingen op de positieve antwoorden wordt onder andere gezegd dat het RBL consistente afspraken maakt en deze ook nakomt en dat de procedure wordt gevolgd:

- *Wat ze beloofd, komt ze na. Daar kan ik van op aan.*
- *Consistente afspraken (mn leerplichtzaken). Voor iedereen gelijk en toch per student goed bekeken, dus in die zien ook wel maatwerk binnen de mogelijkheden.*
- *De procedure wordt gevolgd en aangehouden. Er is altijd overleg mogelijk.*

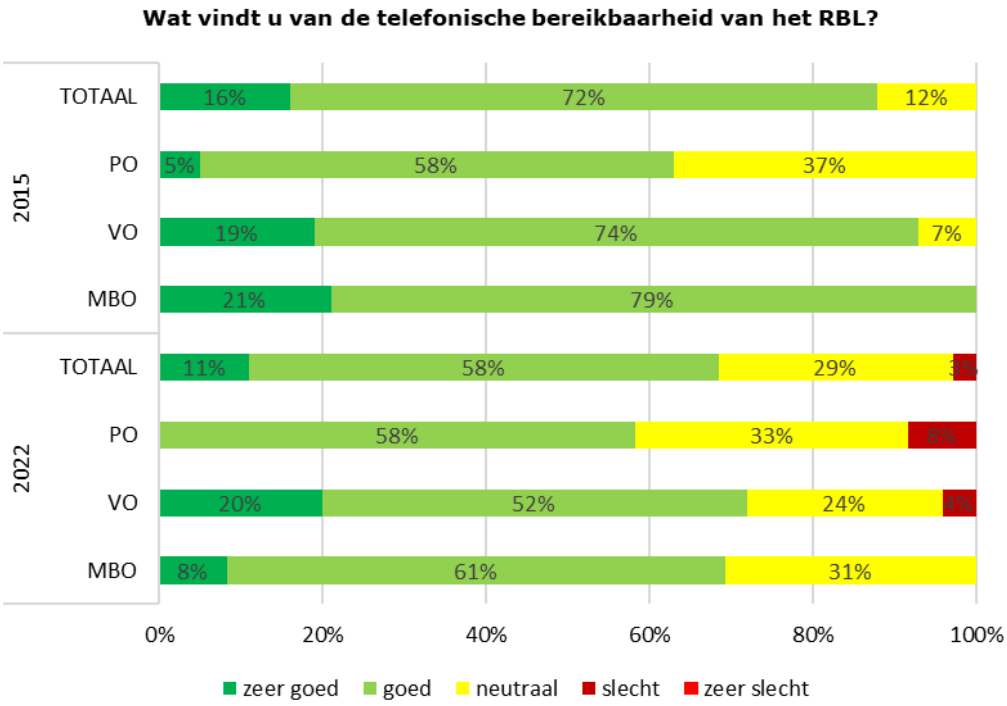
Bij opmerkingen over consistentie wijst men op verschillen tussen personen en tussen zaken:

- *Een van de ambtenaren is altijd behulpzaam, doortastend en deskundig. Ik ben altijd blij als ik met haar contact kan hebben. Ik heb verschillende ambtenaren gesproken die dat niet of nauwelijks hebben. Ik blijf dan zitten met mijn vraag.*
- *Er lijkt veel verschil te zijn tussen de leerplichtambtenaren. De afgelopen jaar hebben we er meerdere gehad en alle verschilden in werkwijze. Ook de snelheid waarmee PV's worden opgemaakt verschilt enorm. Wat mij betreft zou dit in sommige gevallen sneller mogen.*
- *Het is niet per se niet goed of slecht, het is gepersonaliseerd. Dus de ene leerling wordt anders mee omgegaan dan met de andere, omdat de situatie daarom vraagt.*

Telefonische bereikbaarheid

In 2022 zijn de contactpersonen minder positief over de telefonische bereikbaarheid van het RBL dan in 2015. Van alle contactpersonen vindt ruim twee derde (69%) in 2022 de telefonische bereikbaarheid van het RBL goed. In 2015 was 88 procent van de contactpersonen hier positief over. Net als in 2015 is men minder positief over de telefonische bereikbaarheid in het primair onderwijs (58%) dan in het vo (72%) en het mbo (69%) (Grafiek 31).

Grafiek 31 Beoordeling telefonisch bereikbaarheid



De contactpersonen die positief zijn over de telefonische bereikbaarheid met het RBL noemen grotendeels dat ze ook het mobiele nummer van de leerplichtambtenaar hebben, waarop hij/zij goed bereikbaar is en dat er snel wordt teruggebeld als de leerplichtambtenaar niet bereikbaar is.

De contactpersonen die een neutraal of negatief antwoord geven, zeggen net als in 2015 dat zij niet zo veel ervaring hebben met bellen naar het RBL. De overigen zeggen merendeels dat de betreffende ambtenaar vaak niet (direct) te bereiken is.

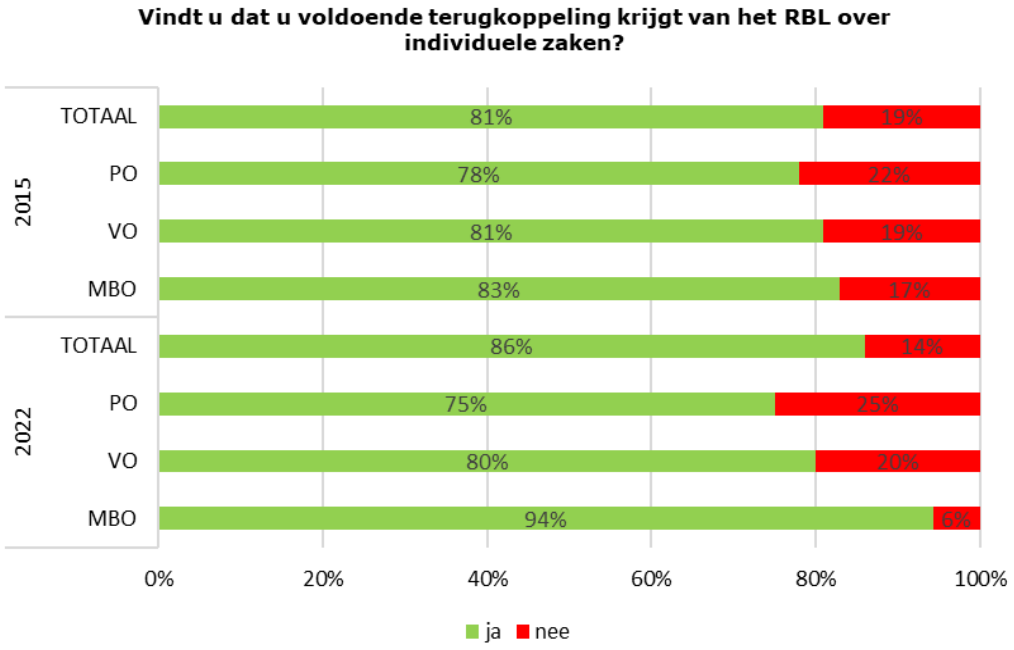
Oordeel over de website

In 2022 heeft de helft van de contactpersonen (51%) de website van het RBL wel eens bezocht, in 2015 was dit veel lager: 38 procent. Ook tijdens de huidige meting zijn de meeste sitebezoekers positief: bijna iedereen kon op de site gemakkelijk vinden wat men zocht (88%, n=34) en vond de gevonden informatie ook duidelijk (94%, n=34). Men gaf onder andere als toelichting dat de site overzichtelijk is en dat de zoekfunctie op de site goed werkt.

Terugkoppeling

Het merendeel van de contactpersonen van de scholen (86%) vindt dat men voldoende terugkoppeling krijgt over individuele zaken. Dit speelt met name in het mbo (94%). In het vo vindt 80 procent van de contactpersonen dat zij voldoende terugkoppeling krijgen. Dit percentage ligt lager in het po: 75 procent van de contactpersonen in het po vindt dat zij voldoende terugkoppeling krijgen (Grafiek 32).

Grafiek 32 Beoordeling terugkoppeling



De contactpersonen die volgens hen voldoende terugkoppeling kregen van het RBL over individuele zaken geven merendeels aan dat de school van ieder gesprek met de leerling een terugkoppeling ontvangt (doorgaans per mail):

- *Ik ben altijd op de hoogte gebracht van de voortgang van casussen.*
- *Per mail of telefonisch. Wordt altijd een bericht gestuurd.*
- *Prima feedback over de afspraken of acties die ondernomen zijn.*
- *Van ieder gesprek kreeg ik terugkoppeling per mail, dit was prettig.*

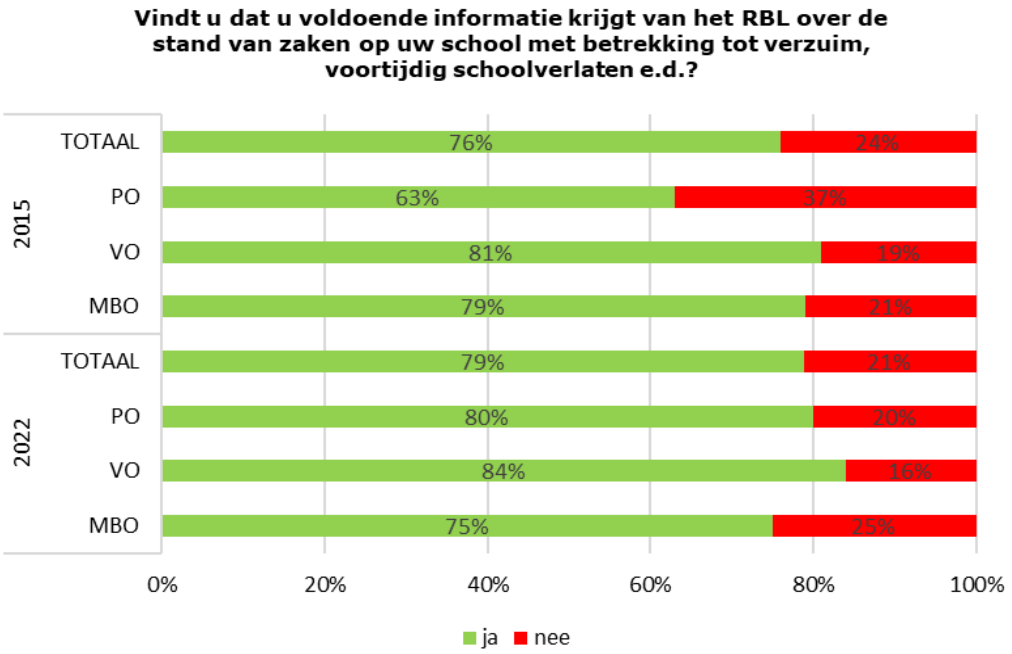
Bij onvoldoende terugkoppeling doelt men er vaak op dat men helemaal geen terugkoppeling ontvangt. Meerdere contactpersonen zouden het prettig vinden om te weten welke stappen er zijn gezet door het RBL:

- *Zie eerder antwoord, graag meer terugkoppeling over wat er met aangemelde leerlingen wordt gedaan.*
- *Zij communiceert slecht waardoor wij niet weten welke stappen er zijn gezet door leerplicht.*
- *Dit zou wel wat kunnen verbeteren. Zou bv prettig zijn als ik zou weten wanneer studenten uitgenodigd worden, en of wat de uitkomst is van het gesprek.*

Informatie over de stand van zaken op de eigen school

Een vijfde van de contactpersonen (21%) vindt dat men niet voldoende informatie krijgt over de stand van zaken op de eigen school met betrekking tot verzuim, voortijdig schoolverlaten en dergelijke. In 2015 vond 24 procent dat men niet voldoende informatie kreeg, maar dit verschil is niet significant (Grafiek 33).

Grafiek 33 Beoordeling terugkoppeling



De contactpersonen die de informatie voldoende vinden, geven onder andere nog wel aan dat zij schoolspecifieke cijfers en cijfers van andere scholen missen.

De contactpersonen die de informatie onvoldoende vinden, benoemden onder andere dergelijke informatie helemaal niet te krijgen of dat zij informatie over de Variawet misten:

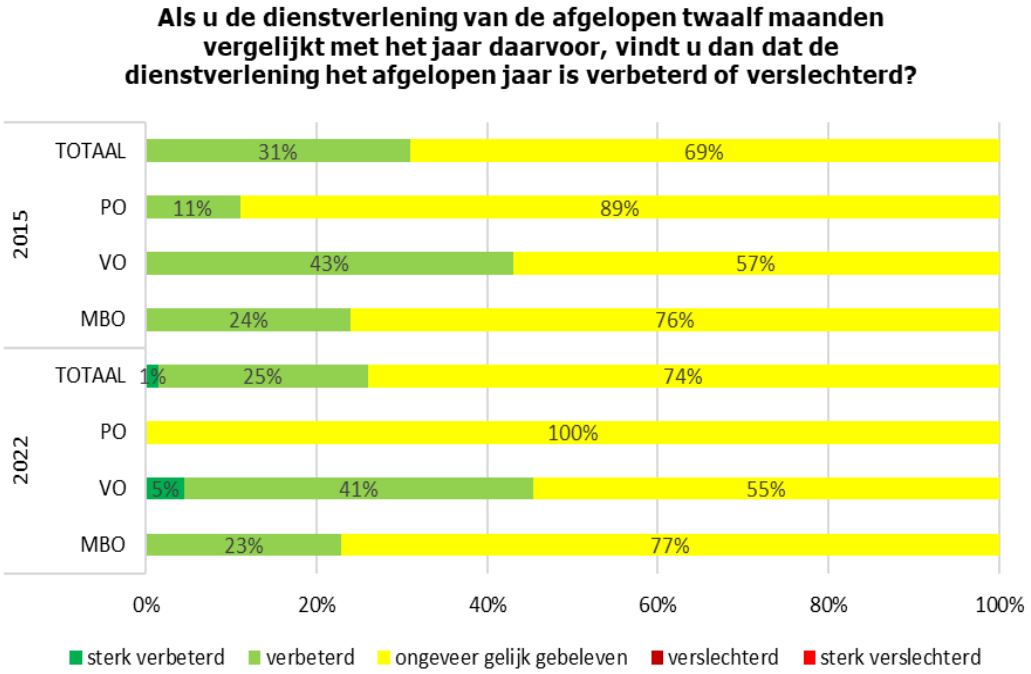
- *Ik heb dit nooit gekregen. Waar zou ik dat moeten krijgen?*
- *Wellicht wordt wel met school gecommuniceerd maar komt dit niet op de werkvloer. Ik heb nog nooit info gehad namelijk.*

- *Nee, bv. uitvoering van de Variawet zou zij over vertellen in het OAT, maar dit is niet gebeurd. Zij heeft verwezen naar de wet, maar die kunnen we zelf wel lezen. Het ging meer over hoe om te gaan met deze wet.*
- *Uitleg VARIA wet en doortastend optreden. Zij zou de school moeten aanspreken en vooral helpen om het verzuim op orde te krijgen.*

Is de dienstverlening verbeterd?

Bijna alle respondenten (95%) hebben meer dan een jaar contact met het RBL. Een kwart van hen (26%) vindt dat de dienstverlening het afgelopen jaar is verbeterd ten opzichte van het jaar daarvoor. Net als in 2015 ziet niemand een verslechtering (Grafiek 34).

Grafiek 34 Vergelijking met dienstverlening een jaar eerder



Toelichtingen waarom men vindt dat de dienstverlening het afgelopen jaar verbeterd is, wijzen er onder andere op dat er meer contact en regelmatig overleg plaatsvindt met het RBL. Een paar contactpersonen geeft aan dat de dienstverlening is verbeterd vanaf het moment dat er sprake was van minder strenge coronamaatregelen:

- *Contacten zijn helder en er is regelmatig overleg.*
- *Heeft te maken met de leerplicht ambtenaar en het minder aanwezig zijn van Corona.*
- *Komt door de verminderde coronaregels.*
- *We hebben nu meer contact en overleg momenten.*

Suggesties

Van de 73 contactpersonen die de vragenlijst volledig hebben ingevuld noemden veertig desgevraagd een suggestie voor verbetering van de dienstverlening. Een vaker genoemd punt is dat men wil dat een medewerker van het RBL vaker op school aanwezig is (ter preventie):

- *In de Coronatijd is er veel gecommuniceerd via Email en zijn er weinig face to face contacten geweest. Het zou fijn zijn als de leerplichtambtenaar weer wat frequenter de school kan bezoeken.*
- *Kom je voorstellen in het begin van het schooljaar in het docententeam en in de klassen.*
- *Leerplichtambtenaren meer op de werkvloer (de scholen) positioneren.*
- *Meer preventieve verzuimgesprekken op school om 16 uur in de vier weken te voorkomen, zonder al te veel bureaucratie.*
- *Misschien op vaste tijden een leerplichtambtenaar die in de school aanwezig is. Al hoewel wij het verzuim goed onder controle hebben en de korte lijnen ook voldoende werken. EN continuïteit behouden in de persoon die gekoppeld is aan de school. Dit werkt super goed, dus houden zo.*
- *Om de paar jaar schoolbezoek om up to date te blijven van de populatie.*

Verder vragen sommige contactpersonen om een vast aanspreekpunt:

- *Het liefst 1 aanspreekpunt voor leerplicht.*
- *Onze school is een regio school en daarom hebben we te maken met meerdere LP ambtenaren. Is dat onder te brengen bij 1 persoon?*
- *Vast contactpersoon en telefonisch contact zodat context toegelicht kan worden v.v.*

De vele andere suggesties zijn divers en worden slechts één keer genoemd.

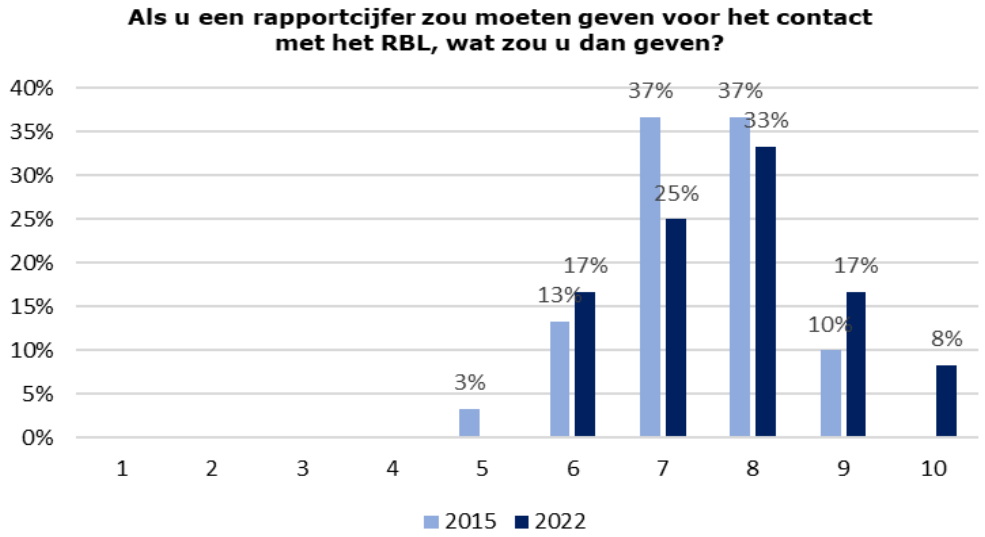
5 Ketenpartners

De ketenpartners geven in 2022 de dienstverlening van het RBL gemiddeld een hoger cijfer (7,8) dan in 2015 (7,4). Net als in 2015 ziet bijna twintig procent een verbetering in het laatste jaar. In 2022 ziet echter ook bijna twintig procent een verslechtering. De duidelijkheid van de communicatie, de behulpzaamheid en de deskundigheid van de medewerkers wordt door ongeveer 80 procent positief beoordeeld. De reactiesnelheid en de doortastendheid en eenduidigheid van handelen door ongeveer zestig procent. De telefonische bereikbaarheid is volgens 58 procent van de ketenpartners goed, even veel als in 2015 (57%). Net als in 2015 vindt drie kwart van de partners dat zij op het juiste moment bij een case worden betrokken, een groot deel (82%) vindt dat zij en het RBL de juiste rol vervullen in de ketensamenwerking (87% in 2015). De initiële informatie en de terugkoppeling over cases is voor een groot deel van de ketenpartners voldoende (83%).

Algemeen oordeel over het contact

Ook in 2022 zijn de ketenpartners in grote meerderheid positief over het contact met het RBL. Niemand geeft een onvoldoende en ruim de helft geeft een zeven of acht. Een kwart van de ketenpartners geeft een negen of tien (Grafiek 35).

Grafiek 35 Verdeling rapportcijfers contact met RBL



De ketenpartners gaven in de toelichting op hun cijfer aan dat er sprake is van een fijne samenwerking en prettig contact met het RBL:

- *Fijne en prettige samenwerking vanuit een gezamenlijke visie en toepassing van de MASKom je voorstellen in het begin van het schooljaar in het docententeam en in de klassen.*

- *Weinig op of aanmerkingen. Contact dat is geweest was prettig en ondersteunend ten aanzien van mijn client.*

Gemiddeld geven de ketenpartners in 2022 een hoger cijfer dan in 2015 (7,8 tegen 7,4). Dit verschil is echter, door de kleine aantallen, niet significant (Grafiek 36).

Grafiek 36 Gemiddeld rapportcijfer contact naar soort organisatie

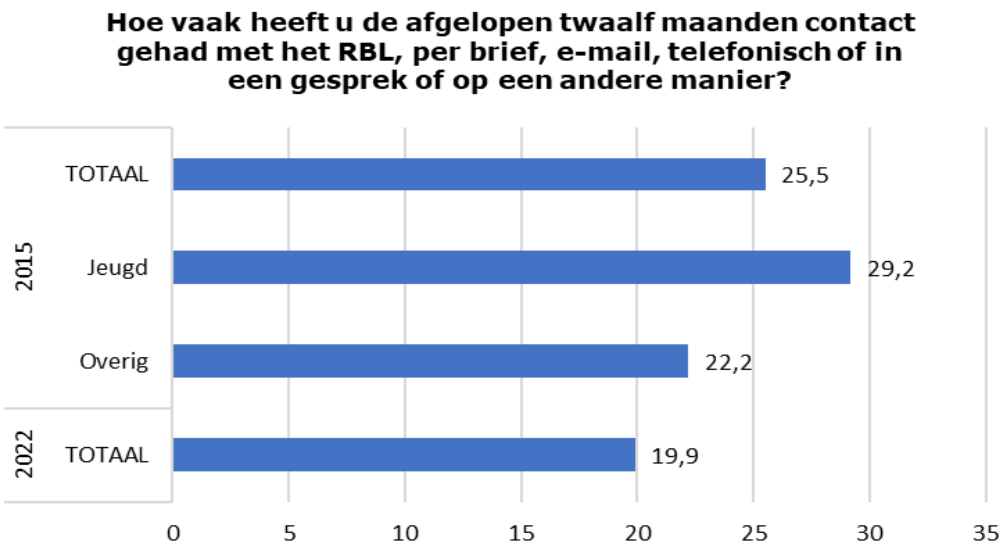


Frequentie contact

De partners die in 2022 de vragenlijst hebben ingevuld, hadden minder intensief contact met het RBL dan de partners die in 2015 de vragenlijst hebben ingevuld. Een kwart van de partners (25%) had in 2022 minder dan een week geleden contact met het RBL toen men de vragenlijst invulde, de helft (50%) had meer dan een week, maar minder dan een maand geleden contact en de overige partners (25%) had meer dan een maand geleden contact. In 2015 had meer dan de helft van de respondenten (60%) minder dan een week geleden contact gehad met het RBL toen men de vragenlijst invulde. Slecht bij 17 procent was het meer dan een maand geleden.

Gemiddeld hebben de contactpersonen in 2022 de afgelopen twaalf maanden 20 keer contact gehad met het RBL. In 2015 had men gemiddeld 26 contact gehad met het RBL in de afgelopen twaalf maanden (Grafiek 37).

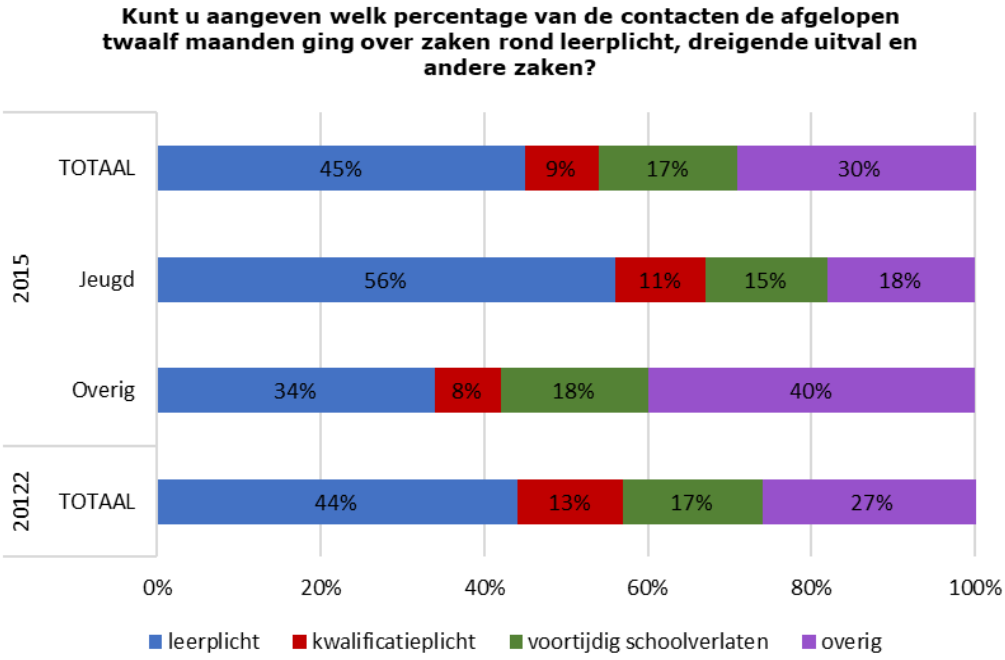
Grafiek 37 Gemiddeld aantal keer contact per jaar naar soort organisatie



Onderwerp contact

In bijna de helft van alle gevallen (44%) gaat het contact tussen ketenpartners en het RBL over leerplichtzaken, in bijna een derde (30%) over kwalificatieplicht en voortijdig schoolverlaten en in ruim een kwart (27%) over andere zaken (Grafiek 38).

Grafiek 38 Onderwerp contact naar soort organisatie



Onder overige onderwerpen worden verschillende zaken genoemd:

- *Aansluiten bij MDO's over passende hulpverlening, vaak schoolarts ook aanwezig.*
- *Opmaken PV, problematische samenwerking met de gemeente m.b.t overdracht aan de gemeente bij verzuim.*
- *Toekomst gerichte vragen, ondersteuning in keuzes en mogelijkheden op het gebied van studie en voorbereiding hier op.*

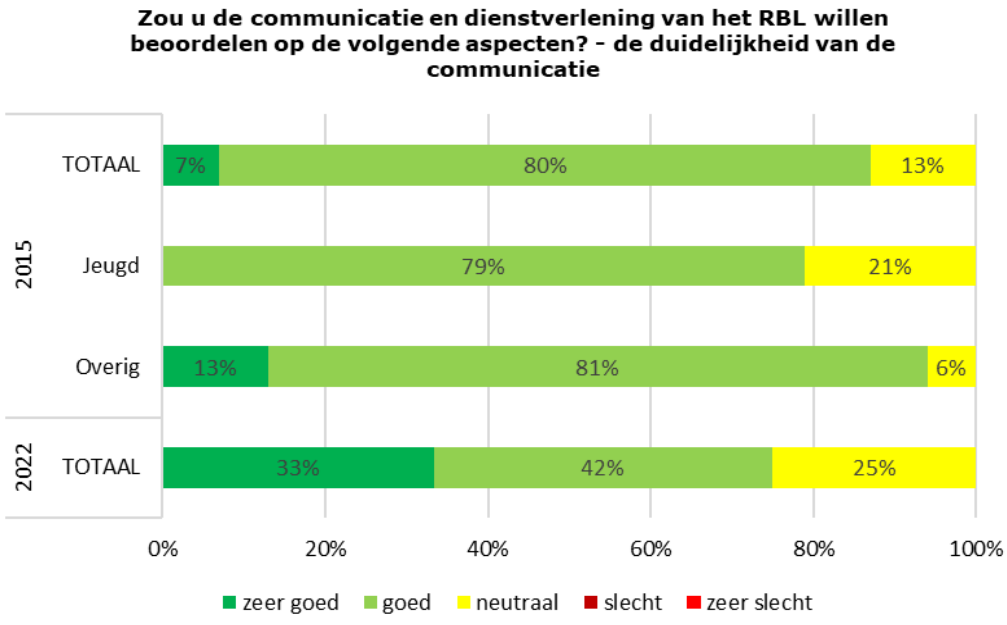
Medium

Net als in 2015 hebben de meeste contactpersonen de afgelopen twaalf maanden telefonisch (92%), per mail (58%) en in persoonlijke gesprekken (67%) contact gehad met het RBL. Contact per brief (8%) en op een andere dan de genoemde manieren komt weinig voor (8%).

Beoordeling contact op verschillende aspecten

Voor zes verschillende aspecten is de ketenpartners gevraagd de communicatie en handelwijze van het RBL te beoordelen. Op drie van de zes – duidelijkheid communicatie, behulpzaamheid en deskundigheid medewerkers – zijn de antwoorden merendeel positief (75 tot 83 procent 'goed' tot 'zeer goed'). Op drie punten scoort het RBL minder: 'de snelheid waarmee men reageert', 'de doortastendheid van handelen' en 'de eenduidigheid en consistentie van handelen' (63 tot 67 procent 'goed' tot 'zeer goed'). In 2022 zijn de contactpersonen negatiever over de aspecten 'snelheid waarmee men reageert' en 'doortastendheid' waarmee men handelt, maar de aantallen in 2022 zijn klein (Grafieken 39-44).

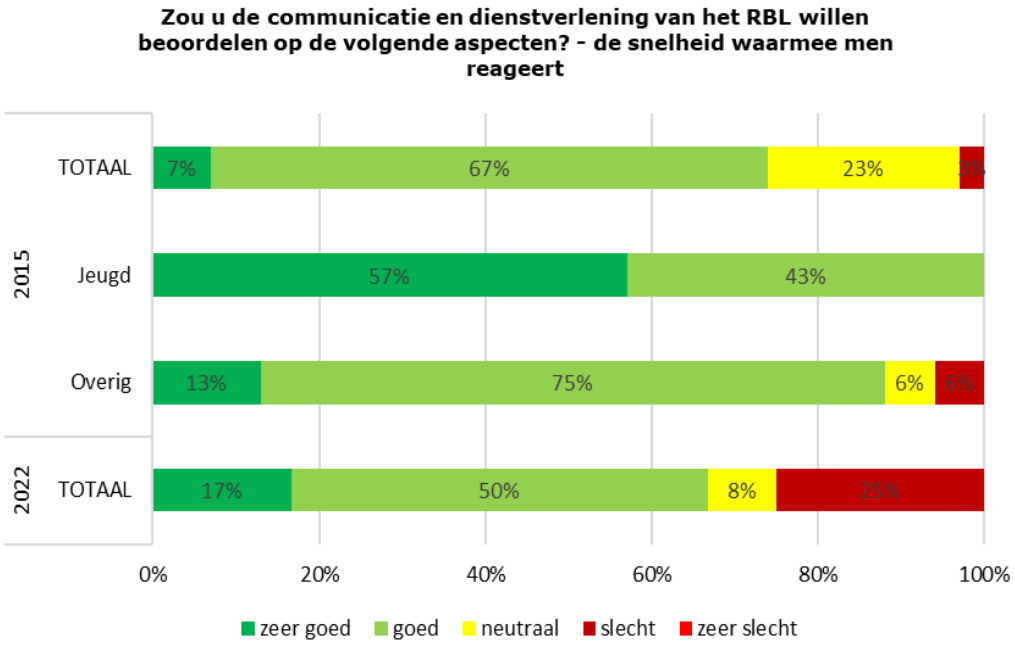
Grafiek 39 Beoordeling duidelijkheid communicatie



De contactpersonen die de duidelijkheid van de communicatie door het RBL als (zeer) goed beoordelen, geven diverse toelichtingen:

- *De gesprekken zijn persoonlijk en altijd heel kundig en doelgericht. We kunnen direct aan de slag met de tips en tools en bieden daarom de ondersteuning die we ook nodig hebben voor onze clienten.*
- *Duidelijke communicatie, afstemming zoeken bij de doelgroep is goed en altijd aanwezig. Soms is er meer nodig en soms wat creatief denken wat passend is bij een jongere om hem/haar verder te helpen.*
- *Er wordt rechtstreeks contact gezocht. Er zijn vaste samenwerkingsafspraken en hier houdt men zich aan. Er wordt helder en duidelijk gecommuniceerd.*

Grafiek 40 Beoordeling reactiesnelheid



Bij positieve antwoorden wordt als toelichting gegeven dat de lijnen met het RBL kort zijn en dat er snel wordt teruggebeld of gemaild of dat er een afspraak wordt ingepland als het contact niet schikte:

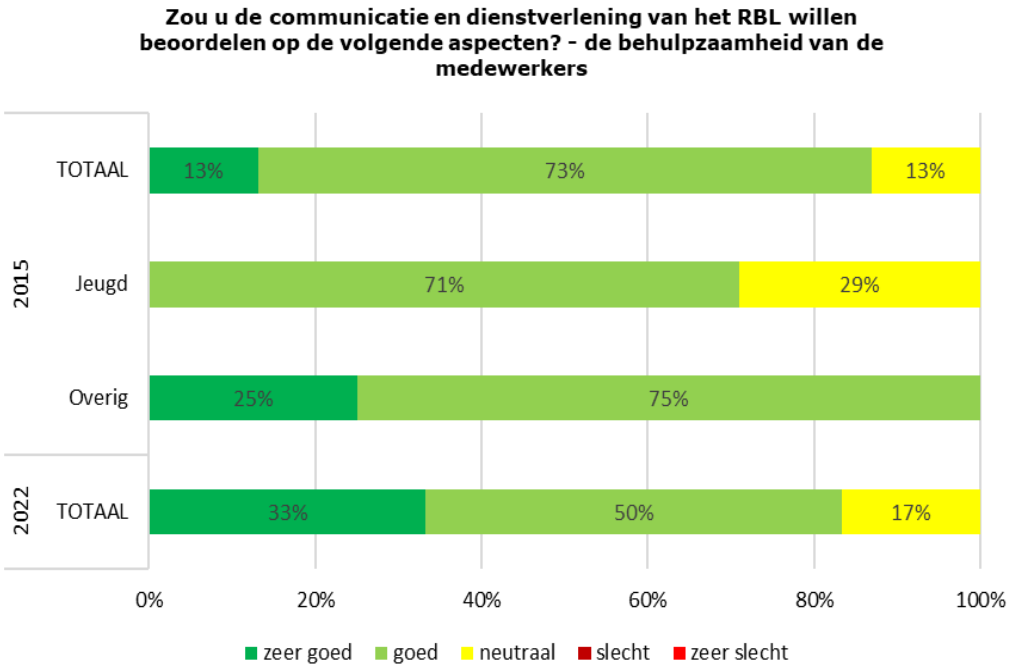
- *Altijd direct contact (we hebben de mobiele nummers) en anders worden we snel terug gebeld.*
- *De lijntjes met RBL zijn kort, hierdoor is er snel respons op contact.*
- *Er wordt altijd terug gebeld, gemaild of er wordt een afspraak gemaakt wanneer het niet schikt. erg prettig.*

Bij de minder positieve antwoorden noemt men diverse antwoorden:

- *De beveiliging van de mail van RBL is zo ingericht dat mails niet aankomen. Ook dit is niet actief opgepakt of opgelost. Alles moest daarom via what's app, reacties bleven soms uit of kwamen laat.*

- *Een van de jongeren die ik begeleid had bij zijn start veel uren verzuim (moeilijk uit zijn bed komen, houden aan de afspraak). Terecht dat hij hierop gewezen werd. Samen met school een plannetje gemaakt ; oa dat ik heb 's morgens uit bed bel. Alle afspraken werkte goed en de jongere heeft zich prima aan de schooltijden gehouden. Hij kreeg alsnog een uitnodiging voor een gesprek. Daar begreep hij niets van. Hij was de desbetreffende ochtend keurig op tijd voor het gesprek. Helaas door ziekte van de leerplichtambtenaar (wat kan gebeuren) is het gesprek uiteindelijk niet doorgegaan. Voogd van de jongeren, de jongeren zelf en ik zouden bij het gesprek aanwezig zijn.*
- *Periodes waarin er storingen waren in het systeem, hoge werkdruk, lastiger bereikbaar, wisselende werkdagen van contactpersoon en mezelf.*

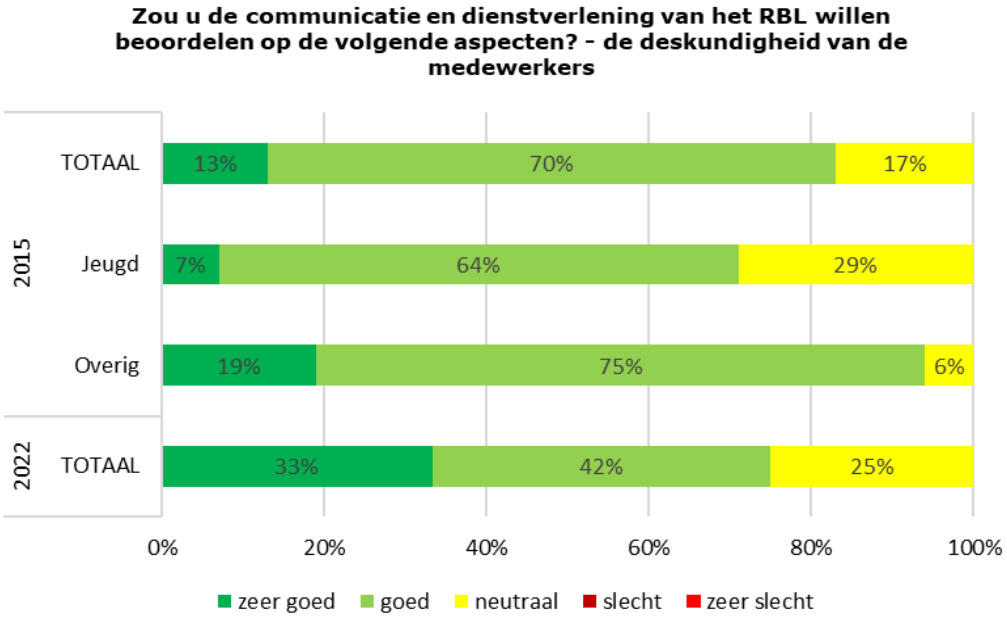
Grafiek 41 Beoordeling behulpzaamheid medewerkers



Het merendeel van de contactpersonen vindt dat het RBL goed meedenkt om mogelijke oplossingen te bedenken:

- *Bereidheid om mee te denken in oplossingen, flexibiliteit, open voor feedback.*
- *Goed meedenkend in het belang van de jongere, met een oog op de wetgeving.*
- *Denken eventueel mee waar mogelijk is. Vragen input van betrokken hulpverleners.*

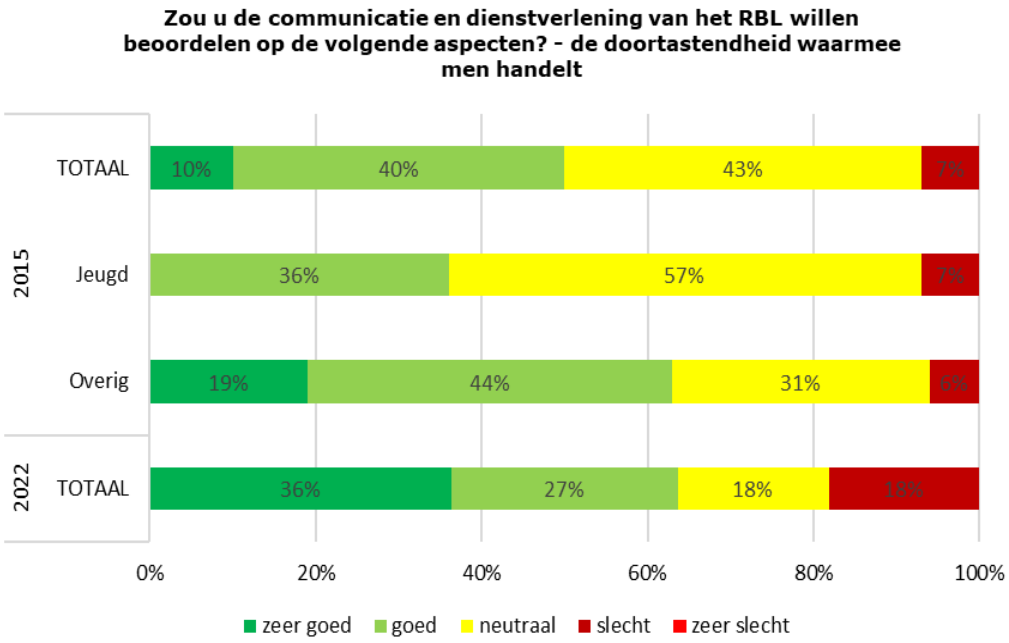
Grafiek 42 Beoordeling deskundigheid medewerkers



Contactpersonen die de deskundigheid van het RBL beoordelen als (zeer) goed, noemen onder andere dat het RBL kennis heeft van zaken (o.a. wat betreft de problematiek en de regelgeving):

- *Goed op de hoogte van regelgeving en interventies, in samenspraak met alle betrokkenen.*
- *Weinig moeite gehad om RBL te overtuigen van reden van verzuim, kennis van de problematiek en achtergronden van de betreffende jongere.*
- *Zij hebben kennis van zaken, ook mbt de MAS. Bij twijfel zoeken zij het overleg. M.I. is dat ook een vorm van deskundigheid.*
- *Wat ik van de docent begrepen heb is dat de leerplichtambtenaar ook op school met de jongeren praat. Dat vind ik een goede zaak! De drempel om als nog op gesprek te moeten komen met voogd/begeleider wordt zo verlaagd.*

Grafiek 43 Beoordeling doortastendheid van handelen

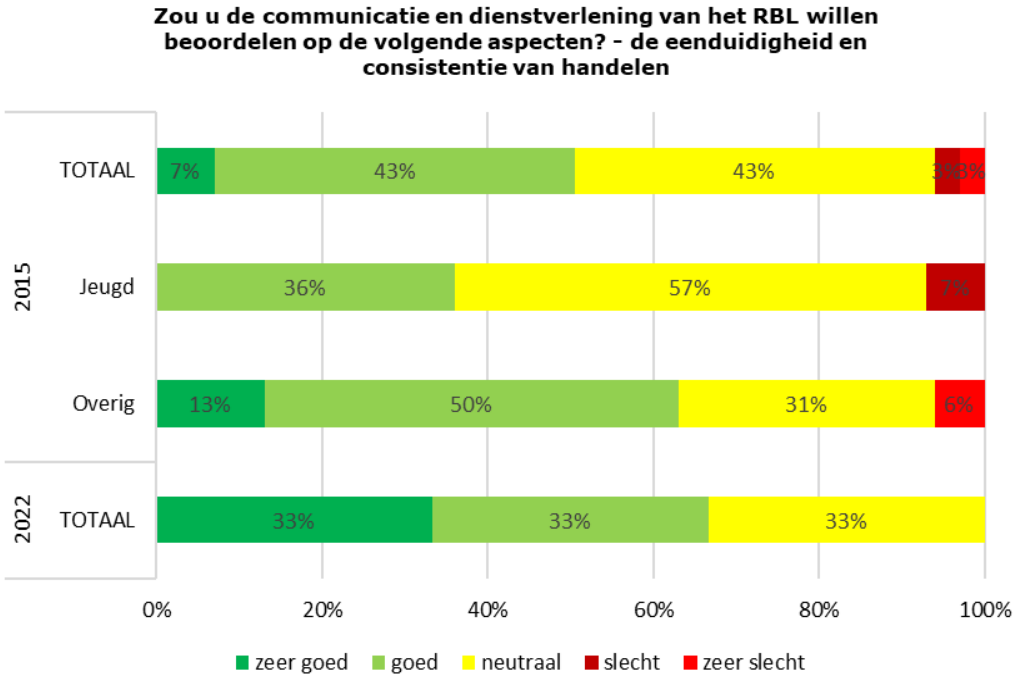


Bij positieve antwoorden worden diverse toelichtingen gegeven:

- *Begripvol en gericht op ontwikkeling niet op beheersing.*
- *In goede duidelijke samenwerking een plan gemaakt die recht deed aan de problematiek van de jongere maar wel heel resultaat gericht was op het verkleinen van het verzuim.*
- *Duidelijke communicatie in brieven naar jongeren, maar ook in gesproken taal.Wat ik van de docent begrepen heb is dat de leerplichtambtenaar ook op school met de jongeren praat.*
- *Zij houden zich goed aan de termijn om een jongere goed in beeld te houden en te handelen (PV opmaken) wanneer dit nodig is.*

Bij neutrale of negatieve antwoorden wordt opgemerkt dat in sommige zaken op het gebied van verzuim meer regie mag worden gepakt door het RBL. Er wordt nu nog te afwachtend gehandeld of alleen op vraag. Verder wordt onder andere opgemerkt dat het RBL wel de afspraken nakomt.

Grafiek 44 Beoordeling eenduidigheid en consistentie



Ook wat betreft de eenduidigheid en de consistentie van handelen van het RBL worden er diverse toelichtingen gegeven op de positieve antwoorden:

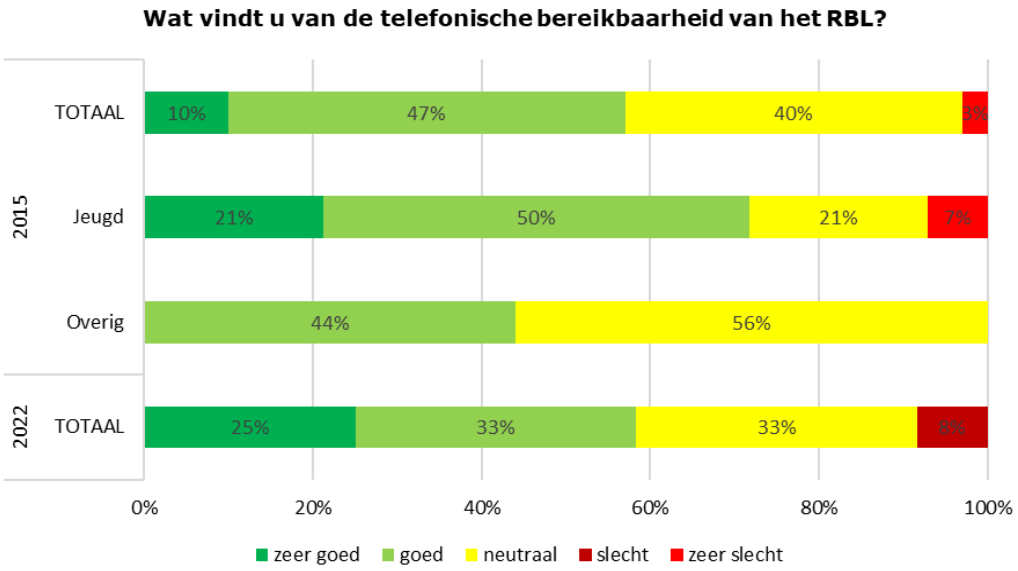
- *Begripvol en gericht op ontwikkeling niet op beheersing.*
- *In goede duidelijke samenwerking een plan gemaakt die recht deed aan de problematiek van de jongere maar wel heel resultaat gericht was op het verkleinen van het verzuim.*
- *Duidelijke communicatie in brieven naar jongeren, maar ook in gesproken taal.Wat ik van de docent begrepen heb is dat de leerplichtambtenaar ook op school met de jongeren praat.*
- *Zij houden zich goed aan de termijn om een jongere goed in beeld te houden en te handelen (PV opmaken) wanneer dit nodig is.*

Op de neutrale antwoorden wordt alleen toegelicht dat het RBL actiever moet optreden en weer dat het contact met het RBL via de docent is verlopen.

Telefonische bereikbaarheid

In 2022 zijn de ketenpartners over het algemeen positief over de telefonische bereikbaarheid van het RBL. Iets meer dan de helft (58%) vindt de telefonische bereikbaarheid van het RBL goed (Grafiek 45).

Grafiek 45 Beoordeling telefonisch bereikbaarheid

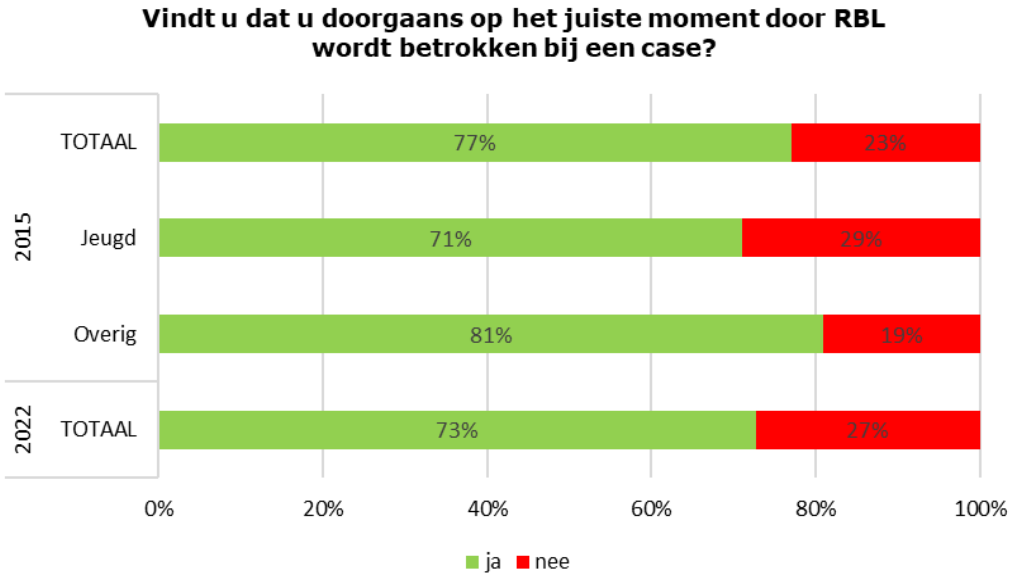


Bij positieve antwoorden wordt onder andere toegelicht dat men beschikt over de directe of mobiele nummers van de medewerkers van het RBL, dat de medewerkers goed bereikbaar zijn als er wordt gebeld en dat het RBL snel terugbelt. Bij de weinige neutrale of negatieve antwoorden wordt onder andere als toelichting gegeven dat men vaak een terugbelverzoek moest achterlaten.

Samenwerking in de keten

Net als in 2015 vind drie kwart van de partners (73%) dat zij doorgaans op het juiste moment door het RBL worden betrokken bij een case (Grafiek 46).

Grafiek 46 Oordeel over moment van betrekken

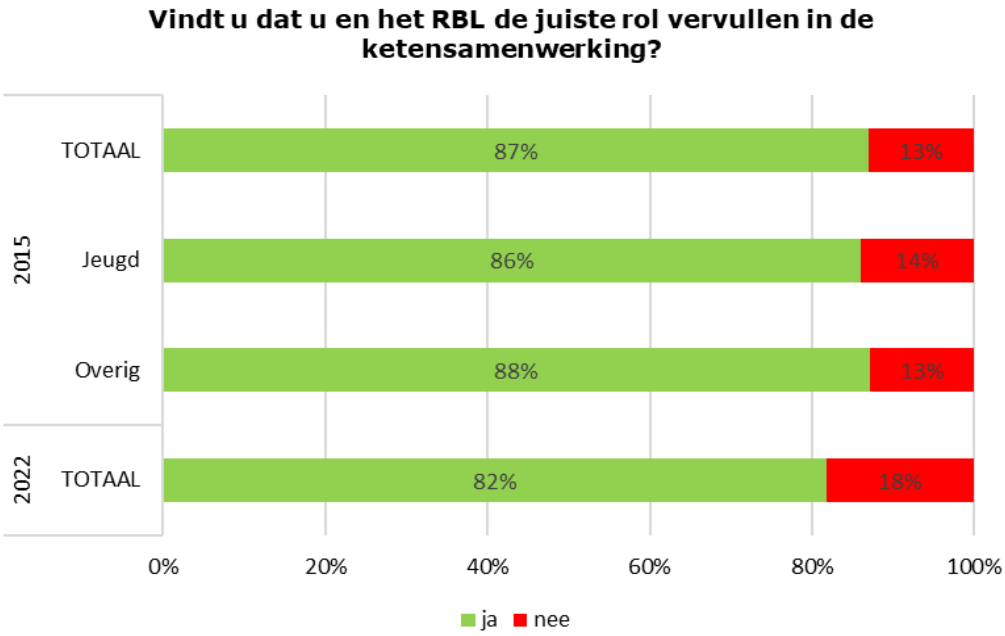


Partners die vinden dat zij op het juiste moment worden betrokken, zeggen onder andere dat het RBL 'tijdig aan de bel trekt'. Partners die niet vinden dat zij op het juiste moment worden betrokken, geven diverse toelichtingen:

- *Het contact loopt via de docent of via de jongeren. Vaak weten wij wel door signalen van de docent wel of de schoolgang goed /niet goed is van de jongeren. De jongeren zelf komen vaak laat met de eventuele berichtgeving.*
- *Meestal betrekken wij RBL in plaats van andersom.*
- *Nee omdat soms van beide kanten niet altijd bekend is dat aan de ene kant wij en aan de andere kant RBL aan het werk is. Dit is afhankelijk van de betreffende school of RBL of wij hierover worden geïnformeerd.*

De meeste partners (82%) vinden wel dat zij en het RBL de juiste rol vervullen in de ketensamenwerking (Grafiek 47).

Grafiek 47 Oordeel over de rol in de ketensamenwerking

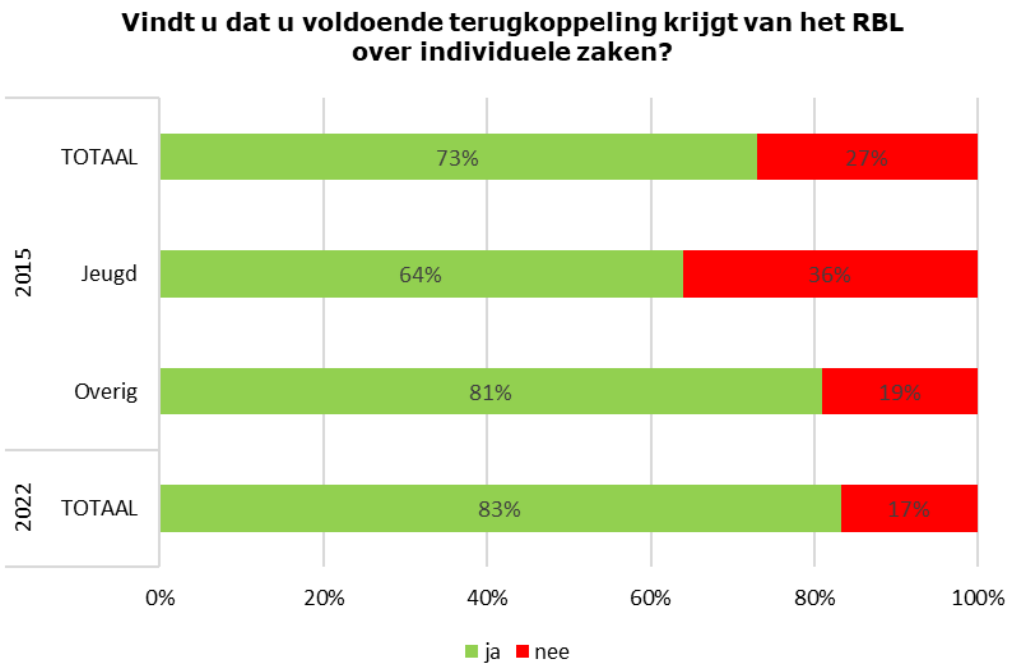


De paar contactpersonen die niet vinden dat zij en het RBL de juiste rol vervullen, vindt dat gemaakte afspraken vastgelegd moeten worden en dat er actief gemonitord moet worden en dat er meer initiatief getoond moet worden om contact te zoeken met het sociaal wijkteam.

Informatie en terugkoppeling

Een groot deel van de contactpersonen (83%) vindt dat zij initieel voldoende informatie krijgt van het RBL over individuele zaken (97% in 2015). Een groot deel (83%) zegt ook voldoende terugkoppeling te krijgen over individuele zaken (Grafiek 48).

Grafiek 48 Beoordeling terugkoppeling

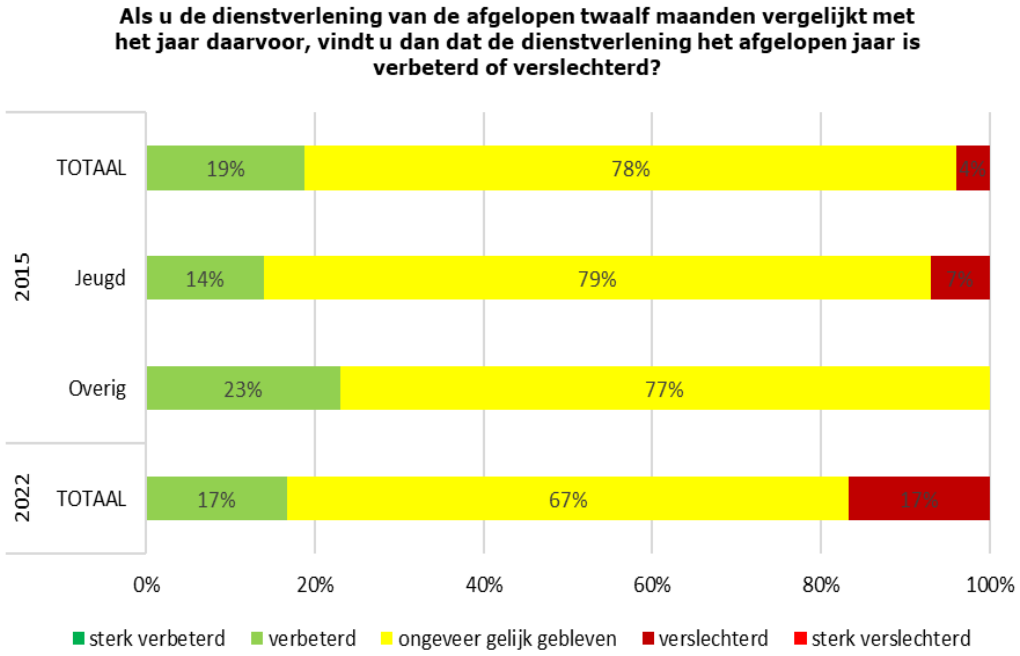


Bij voldoende terugkoppeling noemt men als toelichting dat betrokken partijen goed mee worden genomen in de informatiewisseling. Eén contactpersoon noemt daarbij op dat dan ook blijkt dat de eerder gegeven adviezen opgevolgd zijn of dat er onderbouwd is waarom de adviezen niet zijn opgevolgd. Een andere contactpersoon vindt wel dat de terugkoppeling soms wat sneller mag plaatsvinden. De contactpersoon die vindt dat er onvoldoende wordt teruggekoppeld, geeft aan dat de organisatie op het moment nog terugkoppeling krijgt via de docent of voogd.

Is de dienstverlening verbeterd?

Alle respondenten hebben al meer dan een jaar contact met het RBL. Bijna een vijfde van hen (17%) vindt dat de dienstverlening het afgelopen jaar is verbeterd ten opzichte van het jaar daarvoor (19% in 2015), maar ook bijna een vijfde (17%) vindt dat de dienstverlening het afgelopen jaar is verslechterd. Door de lage respons in 2022 zijn de verschillen ten opzichte van 2015 niet significant (Grafiek 49).

Grafiek 49 Vergelijking met dienstverlening een jaar eerder



Toelichtingen waarom men vindt dat de dienstverlening het afgelopen jaar verbeterd is, wijzen op verbeterde communicatie en verbeterde gesprekken met de jongeren waarin er met de jongeren wordt meegedacht. Als toelichting op de verslechtering van de dienstverlening wordt aangegeven dat men soms lang moet wachten op reactie en dat het soms moeilijk is om een afspraak te maken door drukte, maar dat er wel meer mogelijk is door digitaal overleg.

Suggesties

De helft van de twaalf contactpersonen die de vragenlijst volledig hebben ingevuld, gaf desgevraagd een suggestie voor de verbetering van de dienstverlening van het RBL. In de suggesties wordt een paar keer genoemd dat het RBL zich actief moet inzetten op preventie om voortijd schooluitval te voorkomen. Daarnaast wordt onder andere genoemd dat het RBL en de ketenpartner eerder van elkaars betrokkenheid bij een zaak op de hoogte moet zijn.

REGIONAAL BUREAU LEERLINGZAKEN

Schooljaar 2021 – 2022

RBL

Midden-Gelre

OPEN JAARVERSLAG



JAARVERSLAG

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

1 Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre

2 Jeugdigen op school (5 - 23 jaar)

3 Jeugdigen zonder school (5 - 23 jaar)

4 Jongeren in kwetsbare positie (16 - 23 jaar)

5 Bijlagen: cijfers en tabellen



Voorwoord

Beste lezer,

Dit jaarverslag vertelt over een bijzonder schooljaar, dat zich kenmerkt door veranderlijkheid. De toestroom van Oekraïense leerlingen, gevlucht voor de oorlog in hun land, zorgde voor nieuwe uitdagingen voor scholen en gemeenten bij het organiseren van opvang en onderwijs. Het is ongelooflijk belangrijk dat ook deze kinderen onderwijs krijgen. Immers, onderwijs is de sleutel van de wereld en een paspoort naar vrijheid. Samen hebben we daar in onze regio de schouders onder gezet en het RBL heeft hierin begeleid en specifiek voor VO leerlingen een consulent leerplicht aangewezen.

Om als RBL mee te kunnen bewegen in de veranderlijkheid investeren we in de deskundigheid van ons team. Afgelopen jaar zijn leerplichtconsulenten gestart met een training op onze belangrijkste werkwijze, de methodische aanpak schoolverzuim (MAS). Deze training krijgt een vervolg in het huidige schooljaar. Naast de MAS is vorig schooljaar ook de RMC routekaart (onderwijs, arbeid, hulpverlening) van Ingrado geïmplementeerd voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Hierdoor werken we nu over de hele linie methodisch. RMC consulenten hebben aanvullend hierop een scholing gehad van de consulenten werk (schakelpunt) voor de invulling van de route arbeid.

Om het RBL verder te ontwikkelen hebben we ons vijfjaarlijks klanttevredenheidsonderzoek gedaan. Ouders, leerlingen scholen en ketenpartners zijn bevraagd en scoren ons opnieuw een dikke voldoende! We gaan voortvarend aan de slag met waar we op kunnen verbeteren, zoals het duidelijker uitleggen van onze werkwijze, het afstemmen van verwachtingen en het vergroten van onze bereikbaarheid.

Ook bestuurlijk is er wat veranderd: de bestuurscommissie Onderwijs bestaat uit bijna uitsluitend nieuwe bestuurders – ondergetekende daargelaten. Met een frisse blik en hart voor goed onderwijs voor elk kind gaan deze wethouders de komende jaren werken aan het recht op ontwikkeling voor iedere jongere.



Veel leesplezier!

Marinka Mulder

Voorzitter bestuurscommissie Onderwijs

Werkgebied Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre



Uitvoering leerplicht-, kwalificatieplichtwet, RMC en Schakelpunt onderwijs-werk

1. Het RBL Midden-Gelre

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelderland (RBL) is onderdeel van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland (MGR SDCG). De MGR bestaat uit vijf samenwerkingsmodules. Naast het RBL zijn dit: het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP), Inkoop Sociaal Domein, het Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening en Contractmanagement Inburgering.

De modules zoeken onderling de samenwerking om zo de dienstverlening voor de inwoner nog beter te maken.



Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre

Alle jeugdigen hebben het recht om te leren en om zich te ontwikkelen. Dat is waar de medewerkers van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL) zich elke dag voor inzetten.

Wanneer een leerling minder aanwezig is op school of zonder diploma dreigt uit te vallen (vsv), dan gaan wij als gids aan de slag om perspectief te bieden op leren en ontwikkelen. Onze consulenten begeleiden in samenwerking met professionals uit onderwijs en sociaal domein een leerling zo snel mogelijk terug naar school.

Bij leerplichtige leerlingen worden ouders ook nadrukkelijk betrokken. Soms is het volgen van onderwijs (tijdelijk) niet mogelijk.

Dan zoeken we samen naar een (tijdelijke) plek of manier waar een jeugdige zich wel kan blijven ontwikkelen. Soms is een vrijstelling van het onderwijs de beste oplossing.

Bij jeugdigen die ouder zijn dan 18 jaar, ondersteunen we bij het zoeken naar werk of het vinden van passende ondersteuning.

Welke route we ook kiezen met een jeugdige, het doel blijft het behalen van een startkwalificatie. Dit geeft een grotere kans op een goede start op de arbeidsmarkt. Een belangrijke stap op weg naar een volwassen en zelfstandig bestaan. Een korte onderbreking van de schoolloopbaan hoeft het halen van een startkwalificatie niet in de weg te staan. Wij houden oog voor de talenten en mogelijkheden van iedere jeugdige. Juist bij verzuim en schooluitval.

'Zo geven we samen vorm aan het recht op leren en ontwikkelen'

We werken intensief samen met scholen, gemeenten, sociale teams, jeugdartsen en andere professionals op casusniveau en we zijn actief deelnemer aan het regionaal vsv-programma.

Verschillende medewerkers van het RBL zijn betrokken bij projecten en werkgroepen in de regio op de thema's onderwijs, zorg en participatie. Op deze manier delen we onze kennis en blijven we op de hoogte van de ontwikkelingen bij onze samenwerkingspartners. Zo geven we samen vorm aan het recht op leren en ontwikkelen.







MISSIE
Het RBL is dé gids voor jeugdigen van 5 tot 23 jaar in het recht op leren en ontwikkelen.

VISIE
Met jeugdigen én met betrokkenen uit hun leven komen we tot een perspectief voor een passende plek in de samenleving door het recht op leren en ontwikkelen te bewaken.

2. Jeugdigen op school

Het aanpakken en tegengaan van ongeoorloofd schoolverzuim is één van de belangrijkste taken van het RBL. Met de aanpak van schoolverzuim kunnen we schooluitval voorkomen en andere problemen van een jeugdige tijdig signaleren. In gesprekken met de jeugdige onderzoekt de consulent wat de oorzaak is van het schoolverzuim en hoe de jeugdige, met de juiste ondersteuning, zo snel mogelijk weer naar school kan gaan. Samenwerking in het sociale domein is hierbij van groot belang.



Het RBL als verbindende schakel

Tot schooljaar 2018-2019 zagen we jaarlijks een stijging van verzuimmeldingen. Sinds de start van het RBL in 2013 investeren we fors in het verbeteren van de verzuimaanpak op schoolniveau. Hierdoor steeg het aantal leerlingen dat wegens verzuim bij ons gemeld werd ieder jaar. Daarnaast zien we ook dat de problemen van leerlingen die ten grondslag liggen aan het verzuim steeds complexer zijn.

Door betere verzuimaanpak van scholen is er sprake van een verschuiving. Beginnend verzuim en het gewone 'spijbelen' worden veelal door de scholen zelf opgepakt. Dit betekent dat de inzet van onze consulenten vooral nodig is voor leerlingen met langdurige verstoring van de schoolgang en ingewikkelde problemen. De twee voorgaande schooljaren zagen we door de corona-pandemie een trendbreuk en dus een daling in het aantal gemelde leerlingen. Afgelopen jaar zien we weer een grote groei, ruim 15% ten opzichte van schooljaar 2020-2021. Het aantal gemelde leerlingen is in 2021-2022 is zelfs 6% hoger dan in 2018-2019.
De drempel om na een periode van schoolafwezigheid door quarantaine, lockdowns en/of schoolverzuim weer naar school toe te gaan, is voor sommige leerlingen hoog. Dit zagen we op alle onderwijssoorten. Ouders en leerlingen verwachten vaker van de school dat zij afstandsonderwijs blijven aanbieden, ook wanneer de scholen weer gewoon geopend zijn. Voor leerplichtige leerlingen zagen we bijvoorbeeld ook dat het aantal leerlingen met een melding van luxe verzuim in 2021-2022 bijna verdubbelde. Ook dit komt weer op het oude niveau van voor de corona-pandemie.

De leerlingen die verzuimen hebben vaak meer nodig dan een stevig gesprek met de consulent van het RBL om hun schoolloopbaan niet te laten stranden. Ze hebben vaak (tijdelijk) ondersteuning nodig op persoonlijk vlak, binnen het gezin en/of op school of een combinatie van deze drie.

Het afgelopen schooljaar signaleerden we dat leerlingen op voorzieningen buiten de school worden geplaatst. Soms zijn het voorzieningen bekostigd vanuit de Jeugdwet, zoals zorgboerderijen. Soms is het inzet vanuit het onderwijs en zorg samen, zoals Grip.

2018 - 2019
2509



2021 - 2022
2680

Verzuimmeldingen

Het afgelopen jaar sloeg het Samenwerkingsverband VO De Verbinding met input van het RBL een flinke slag door het opstellen van een regionaal verzuimprotocol voor alle VO scholen. Hiermee is een stap gezet in het stevig neerzetten van een gezamenlijke verzuimaanpak in de regio.



Afgelopen schooljaar waren er bij ons ongeveer 40 leerlingen uit het primair- en voortgezet onderwijs bekend die een traject volgden bij een voorziening buiten de school. De plaatsing van leerlingen in deze voorzieningen gaat niet altijd volgens de gebruikelijke route van onderwijs en gemeente (sociale teams). Soms betalen ouders of de voorziening de plaatsing zelf. De leerling blijft in principe ingeschreven op school, maar wordt dan niet altijd bij ons gemeld in het kader van schoolverzuim. Dit zorgt ervoor dat er een risico is dat niet alle leerlingen met een verstoorde schoolgang goed in beeld zijn of blijven. Hierdoor kunnen verantwoordelijke partijen als RBL, samenwerkingsverbanden en gemeenten niet altijd de ontwikkeling van een jeugdige bewaken.

Er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de creativiteit van professionals om leerlingen die vastlopen in het onderwijs passende ondersteuning en ontwikkelingskansen te bieden. Om dit te regelen is de samenwerking tussen onderwijs en de sociale teams belangrijk. Het RBL is hierin vaak een verbindende schakel op verschillende niveaus. Daarom zijn we ook op beleidsniveau gesprekspartner voor gemeenten en samenwerkingsverbanden op het snijvlak van onderwijs, zorg en participatie. Met elkaar proberen we deze groep en hun ondersteunings-, en ontwikkelingsbehoefte in kaart te brengen.



Door de inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022 kwam er een nieuwe vluchtelingenstroom naar ons land. Anders dan bij andere migranten, doorlopen Oekraïners hun procedure via de gemeenten in plaats van via het COA. Gemeenten werden ook verantwoordelijk voor het organiseren van onderwijs aan deze groep. In onze regio kwam dat na de meivakantie op gang. Het primair onderwijs organiseerden de gemeenten meestal lokaal, voor het voortgezet onderwijs is dit regionaal georganiseerd in Arnhem. Het RBL wees aan deze school een consulent toe.

Samen met gemeenten en scholen brachten wij na de meivakantie de doelgroep in beeld en probeerden hen richting onderwijs te motiveren. Waar nodig werd ondersteuning, bijvoorbeeld voor vervoer, geregeld. In deze opstartperiode voor gemeenten handhaafden wij niet op de leerplichtwet. In navolging van het advies van onze brancheverenging hanteren wij vanaf schooljaar 2022-2023 voor deze groep onze gebruikelijke werkwijze. Scholen kunnen ook van deze groep het verzuim op de gebruikelijke manier melden, wij pakken het dan op. Indien gewenst geven wij voorlichting aan scholen, ouders en leerlingen.



Op school werd Quincy gezien als lastpak

Tientallen keren liep het mis op school. Gepest door medeleerlingen. Ruzie met docenten. Onbegrepen en ongelukkig. Met een hoog verzuim als gevolg. Afgelopen jaar haalde hij toch zijn diploma. Nu is hij gitaarbouwer, werkt hij als verkoopmedewerker en product -specialist in een muziekwinkel én, als klap op de vuurpijl, is hij gestart als zelfstandig ondernemer. Maar voordat hij deze successen kon vieren, ging er heel wat pijn en verdriet aan vooraf. 'Op school werd ik altijd gezien als lastpak', aldus Quincy Damsté (17 jaar).

Quincy kon vaak niet gewoon meedoen in de klas. Hij werd niet begrepen. Niet door klasgenoten maar ook niet door docenten. Moeder Vivian: 'Er waren zelfs docenten die hem belachelijk maakten vanwege de vragen die hij stelde. Thuis merkten wij dat Quincy steeds meer in zichzelf keerde. Dat heeft jarenlang geduurd. Pas in het afgelopen jaar, toen we met de consulent Leerplicht Lynn te maken kregen, ontvingen we support en werd gedacht in oplossingen in plaats van problemen'.

Al vanaf jonge leeftijd werd Quincy gepest. Het gebeurde regelmatig dat Quincy daardoor niet naar school ging. Op advies van de school heeft hij toen een weerbaarheidscursus gevolgd. Intussen ervoer Quincy dat het volgen van lessen nutteloos was. Niet dat hij de lesstof niet begreep. Dat wat hem werd voorgeschoteld, begreep hij maar al te goed. Te goed, want daar waar de klasgenoten de lesstof zich probeerden eigen maakten, stond Quincy alweer klaar om verder te gaan en ontbrak de uitdaging.

Door zijn onbegrepen gedrag werd Quincy in een speciale klas geplaatst. Samen met andere kinderen die om uiteenlopende redenen niet konden meekomen. Daar ging het echter

bergafwaarts en Quincy belandde in een depressie. Omdat er weinig support was, ontbrak bij Quincy de focus.

Intussen werd na tussenkomst van de huisarts vastgesteld dat Quincy niet alleen hoogbegaafd was maar werd ook geconstateerd dat hij het syndroom van Asperger heeft. Moeder Vivian schetst een beeld van jarenlange strijd om herkenning. 'Het gaat door merg en been als je ziet welk effect de schoolgang dan heeft op je kind. In zijn gedrag is mijn kind niet anders dan andere kinderen. Behalve als je zijn talenten en beperkingen negeert. Het is jammer dat docenten niet getraind zijn om bepaalde ziektebeelden te herkennen. Dat had een hoop ellende voorkomen'.

'Het verschil zit in het weggezet worden als lastpak of de vraag: hoe kunnen we je helpen?'

'Vanaf het moment dat je kind getest is op bepaalde beperkingen, kan er veel beter naar ouders geluisterd worden. Ieder kind is anders en vraagt om maatwerk. Dat moet toch soepeler kunnen? Het moet niet uitmaken of dat is omdat je gewoon kunt meekomen, langzamer bent en de rest niet kunt volgen of omdat je juist een stapje sneller gaat. Het verschil zit in het weggezet worden als lastpak of de vraag: hoe kunnen we je helpen?'

Bij de muziekdocent kon Quincy altijd terecht voor een luisterend oor. Tijdens zijn lessen kon hij zijn passie kwijt en bloeide hij op. En hoewel Quincy maar kort les kreeg van deze docent, bleef de klik.

De moeilijkheden op school en het verzuim leidde ertoe dat het wijkteam werd ingeschakeld. Vervolgens werd ook het RBL betrokken. Consulent Leerplicht Lynn Sluijs verdiepte zich niet alleen in het huidige verzuim maar ook welke problemen in het verleden zich hadden voorgedaan en welke stappen al eerder waren gezet. Vivian: 'Lynn luisterde. Dat alleen al was een verschil met de begeleiding op school'.

Intussen zorgde Lynn voor de nodige support en ondersteuning van Quincy. Ze stelde voor om te kijken of er een combinatie met werk gemaakt kon worden om op die manier zijn diploma te halen. Indien nodig kon Quincy daarna een vrijstelling krijgen, maar samen met moeder Vivian werd besloten om dit nog niet direct met Quincy te delen. Vivian: 'Lynn wist de druk om school af te maken weg te halen waardoor Quincy beter in zijn vel kwam te zitten. De druk was weg en dat hielp enorm'.

Quincy: 'Ik heb gitaarbouw eigenlijk zelf aangeleerd. Van solderen tot techniek van de elektrische gitaar'.

Muziek is dan al jaren een passie van Quincy. Al jong leerde hij gitaar te spelen. Niet alleen muziek maken maar ook de instrumenten hadden zijn volledige aandacht. Quincy: 'Ik



heb gitaarbouw eigenlijk zelf aangeleerd. Van solderen tot de techniek van de elektrische gitaar'. Als klant kwam hij regelmatig bij Bax Music in Apeldoorn. Tot hij in mei 2021 een vacature voor verkoopmedewerker zag. Quincy: 'Ik was klant in de winkel en zag de vacature. Ik was toen 16 (mei 2021) en werd afgewezen omdat ik door school alleen op de zaterdagen kon werken. Toen is mijn moeder gaan praten met de eigenaar en mocht ik een dag meedraaien. De eigenaar was enthousiast en zei: "laat het hem maar gewoon proberen". Afgesproken werd dat ik 2 dagen ging werken en 3 dagen naar school ging'.

De opstap naar werk bleek een schot in de roos.

Quincy ontwikkelde zich steeds meer als productspecialist van elektrische gitaren en begon zelfs zijn eigen webwinkel. De opstap naar werk bleek een schot in de roos. Hij kon zich eindelijk in zijn passie uitleven en daarnaast school afmaken. Waar de focus voor de lessen en school bij Quincy ontbrak, was het de focus op zijn passie die er voor zorgde dat hij doelen ging halen. In juli 2022 haalde Quincy zijn diploma met mooie cijfers. In goed overleg kon Quincy in dienst komen bij Bax Music. Voor 32 uur per week. Daarnaast volgt hij een opleiding Lutherie* voor Solid en Hollow-body gitaarbouw. Voor verdere kwalificatie heeft Quincy een vrijstelling gekregen.

* *Een Luthier is iemand die snaarinstrumenten maakt en repareert.*

Je ziet vaak dat je bij de focus op het probleem, vastloopt. Terwijl de focus op mogelijkheden, de oplossing biedt.

Lynn Sluijs wordt enthousiast als ze over Quincy spreekt. 'Naast de begeleiding van hem, staat zijn verhaal precies voor de kanteling die wij bij het RBL doormaken. Je ziet vaak dat je bij de focus op het probleem vastloopt. Terwijl de focus op mogelijkheden de oplossing biedt. Bij het RBL willen we dat de focus minder ligt op leerplicht en meer op leerrecht, waarbij wij de jongere supporten om hem of haar tot zijn recht te laten komen'.



Naam : Quincy Damsté
Leeftijd : 17 jaar
Talent : gitaarbouw en gitaarspel

Mijn verhaal:
Op achtjarige leeftijd kreeg ik mijn eerste gitaar en begon ik met gitaarspelen. Dat is uiteindelijk uitgegroeid tot mijn grootste passie. Op mijn zestiende ben ik begonnen met werken in een muziekspeciaalzaak, waar ik tot op heden nog steeds werkzaam ben. Daar ben ik van verkoper doorgegroeid naar reparateur (afstellen, repareren en customizen). Begin dit jaar ben ik naast mijn baan, een eigen onderneming begonnen in het onderhoud, reparatie, customizen, inkoop en verkoop van elektrische gitaren, basgitaren, versterkers, pedalen en onderdelen/benodigdheden van gitaren. Ik volg momenteel een opleiding Lutherie voor Solid en Hollow-body gitaarbouw.

Kijk voor meer informatie op www.jovanguitars.nl

3. Jeugdigen zonder school

Schooluitval en thuiszitten proberen we te voorkomen. Helaas zijn er toch ieder jaar jeugdigen die een periode niet naar school gaan of uitvallen zonder startkwalificatie. We proberen hen zo snel mogelijk terug naar onderwijs te begeleiden. Hierin werken we samen met het onderwijs en met onze ketenpartners uit het sociale domein. Wanneer onderwijs geen optie meer is, zoeken we samen naar passende alternatieven in zorg of werk zodat jeugdigen toch aan hun ontwikkeling kunnen blijven werken. Jeugdigen blijven vervolgens tot 23 jaar bij ons in beeld middels de oud-vsv-actie.



Ons werk start in de meeste gevallen met een melding van verzuim. Hoewel het voorkomen en terugdringen van verzuim de meest omvangrijke taak van het RBL is, gaat veel tijd, aandacht en zorg naar jeugdigen die -tijdelijk- niet naar school gaan of uitvallen zonder startkwalificatie. Consulenten proberen hen samen met partners uit het sociale domein terug naar school te begeleiden. Is dit niet haalbaar dan zoeken we naar alternatieven in zorg of arbeid zodat een jeugdige toch in ontwikkeling blijft. Tot 23 jaar blijven jeugdigen bij ons in beeld.

1.478 jeugdigen zaten in schooljaar 2021-2022 een periode niet op school. Hiervan was bijna 80% ouder dan 18 jaar.

Binnen de groep thuiszitters zien we een toename van het aantal leerlingen met een melding van langdurig verzuim. Dit ligt in lijn met de ontwikkelingen die ook in hoofdstuk 2 genoemd zijn. Meer leerlingen lijken een periode op een voorziening buiten de school door te brengen. Consulenten ervaren dat ze vaker moeten manoeuvreren tussen wat het beste is voor een leerling en wat er feitelijk in de wettenbundel staat. Ook hebben we het vermoeden dat niet alle thuiszitters goed in beeld zijn. Dit zien we bij leerlingen die wel een schoolinschrijving hebben, maar een alternatief programma volgen, in veel gevallen buiten de school. Van hen wordt niet altijd verzuim gemeld. We onderzoeken intern in onze expertisegroep Thuiszitters en met partners zoals de samenwerkingsverbanden hoe we hier het beste mee om kunnen gaan. We zien dit ook terug in de cijfers. We slagen er procentueel gezien minder vaak in om leerlingen met langdurig verzuim terug te leiden naar het onderwijs.

De verandering van denken van ouders over fysiek onderwijs op school zien we niet alleen terug in de casuïstiek van luxeverzuim, maar ook in vrijstellingsaanvragen. Het aantal vrijstellingsaanvragen voor een school in het buitenland is verdubbeld. Ook zien we een stijging van het aantal aanvragen wegens bezwaar tegen de richting. Dit is deels te verklaren door de toetreding van Renkum en Lingewaard bij het RBL. Bij de vrijstellingen op lichamelijke of psychische gronden zien we ook dat het minder vaak lukt deze leerlingen weer te laten instromen op school. Om deze groep meer kansen te bieden gaan de samenwerkingsverbanden PassendWijs (po) en De Verbinding deelnemen aan het project Wel in Ontwikkeling van Gedragswerk. Het RBL denkt met hen mee in de aanpak.

Een aantal jaren geleden is het RBL gestart met een interne vrijstellingencommissie. Wanneer ook een vrijstelling niet passend lijkt, onderzoeken we samen met de jeugdige en zijn netwerk naar alternatieve trajecten. Een mooi voorbeeld van kijken naar wat wel kan is het verhaal van Quincy.

"Wanneer niets meer moet is er ineens van alles mogelijk"

Leerplicht en RMC consulent Kiki Breijer over werken vanuit de bedoeling.

Waarom jeugdigen niet naar school gaan?
Net als voorgaande jaren is bij leerplichtige jeugdigen psychische problemen de vaakst genoemde reden voor thuiszitten. Bij jongeren van 18 en ouder zijn ook persoonlijke problemen vaak een oorzaak voor schooluitval. Bij deze groep is echter de verkeerde studiekeuze de vaakst genoemde reden.

In schooljaar 2020-2021 zagen we een piek in het aantal leerlingen met een melding van absoluut verzuim. Dit was het gevolg van een intensievere aanpak van het RBL in de zomermaanden. Deze werkwijze is aangescherpt en inmiddels beter geïmplementeerd. Ook hier geldt dat er veel tijd en aandacht gaat naar een relatief kleine groep. We vinden het echter belangrijk om snel betrokken te zijn bij jeugdigen en gezinnen die ondersteuning kunnen gebruiken in het vinden van de weg naar school. Vanaf augustus 2022 is het mogelijk om toekomstige schoolinschrijvingen te zien via



DUO en ons eigen systeem. Dit biedt waarschijnlijk kansen om de aanpak absoluut verzuim en mogelijk ook de aanpak VSV te kunnen verbeteren. We hopen dat hierdoor de aanpak van absoluut verzuim en mogelijk ook de aanpak van vsv (uitschrijvingen) minder administratief wordt voor consulenten. Zij kunnen dan sneller inhoudelijk aan de slag met jeugdigen met een ondersteuningsbehoefte. Dit vraagt echter een proactieve houding in het verwerken van in,- en uitschrijvingen binnen het onderwijs.

Bij de jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar die voortijdig de school verlaten, zien we sinds de start van de coronacrisis een daling. We horen vaker dat mbo-scholen, waar de grootste groep jongeren vandaan komt die de school voortijdig verlaat, jongeren langer in de school houden door hen te laten vertragen en (meer) ondersteuning te bieden. Dit maakt dat er minder jongeren zijn die uitvallen, maar ook dat er minder jongeren zijn die de weg terug vinden naar school omdat het op dat moment niet passend is voor hen, omdat er dan vaak andere uitdagingen zijn in het leven waar de jongere zijn energie voor nodig heeft. Een andere reden voor jongeren om niet terug naar school te gaan, is de krappe arbeidsmarkt. Dit maakt dat het vaak makkelijker is voor jongeren om werk te vinden. Hierbij blijft het wel de vraag in hoeverre dit duurzaam is. Dit is één van de redenen waarom we jaarlijks de oud-vsv-actie uitvoeren waarbij we de jongeren zonder startkwalificatie die in een eerder schooljaar stopten met school weer in beeld brengen. Jongeren die geen startkwalificatie, schoolinschrijving, werk en/of uitkering hebben, benaderen we actief.

In deze oud-vsv-actie zien we ook dat er minder jongeren naar school en meer jongeren aan het werk gingen. Dit past bij een krappe arbeidsmarkt. Het is belangrijk om in de gaten te blijven houden hoe de arbeidsmarkt zich ontwikkelt en wat dit betekent voor de jongeren zonder startkwalificatie, die bij een kanteling van de arbeidsmarkt vaak als één van de eersten weer aan de zijlijn komen te staan. Het RBL heeft hierin een signalerende rol.



Deskundigheidsbevordering is binnen het RBL erg belangrijk. Om die reden zijn er diverse interne expertisegroepen bijvoorbeeld voor thuiszitters, methodisch werken en jongeren in een kwetsbare positie. In deze groepen werken we samen aan het verbeteren van werkprocessen, bespreken we casuïstiek of bekijken we hoe het RBL bij zou kunnen dragen in de aanpak voor een bepaalde doelgroep. Zo kijken we of we samen het juiste doen en of dit past bij onze missie en visie.

Het afgelopen schooljaar startten we met een gezamenlijke MAS training voor leerplichtconsulenten. Deze krijgt in het nieuwe schooljaar een vervolg. De Methodische Aanpak Schoolverzuim is sinds 2018 de basis voor onze werkwijze. Ook binnen RMC wordt methodisch gewerkt. Aansluitend op de MAS heeft Ingrado vorig schooljaar de RMC routekaart geïntroduceerd. Hierbinnen krijgen arbeid en zorg een meer nadrukkelijke plek in de begeleiding van jongeren die uitvallen op school. Op het gebied van begeleiding naar arbeid zijn de RMC consulenten afgelopen jaar getraind door hun eigen collega's van het Schakelpunt onderwijs-werk.

4. Jongeren in kwetsbare positie

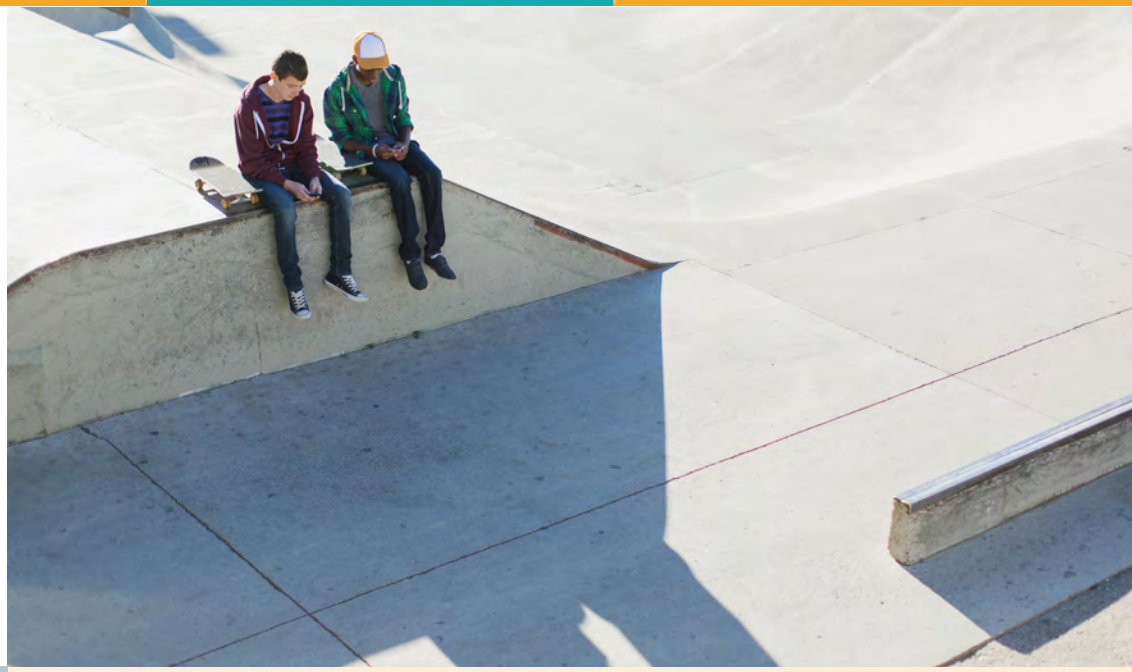
Het RBL heeft de wettelijke taak om alle jongeren in kwetsbare positie, die in de zomer een overstap maken, te monitoren. Het gaat om jongeren die overstappen van vmbo-basis, praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en mbo entree naar mbo entree, mbo niveau 2, werk, dagbesteding of iets anders.



Jongeren in kwetsbare positie

Het RBL monitort jongeren die uitstromen van pro, vso, vmbo-basis en mbo entree naar school, werk, uitkering of anders. Opvallend is dat deze groep de afgelopen jaren juist minder vaak aan het werk was, terwijl de arbeidsmarkt zo krap was. Dat is dit schooljaar rechtgetrokken. De deelname van deze groep aan de arbeidsmarkt is weer gelijk aan voor corona. De groep die geen school, werk of uitkering heeft, is ook weer gedaald en ook vrijwel gelijk aan voor corona.

Vorig jaar maakten we met het RBL een start in het verder onderzoeken van de groep jongeren in kwetsbare positie. Omdat het hier gaat om een complexe doelgroep waar diverse partijen een verantwoordelijkheid voor hebben, gaat in schooljaar 2022-2023 een trainee aan de slag met een onderzoek. Het doel is om deze doelgroep verder in beeld te brengen en om een voorstel te doen voor de inzet van het RBL, passend bij de expertise van het RBL en rekening houdend met de (wettelijke) taken van andere partners zoals onderwijs, gemeenten en sociale teams. Zo kunnen we voor elke jongere passende ondersteuning organiseren en gaan we ervoor dat er geen enkele jongere uit deze doelgroep tussen wal en schip valt.





Schakelpunt onderwijs-werk

Het Schakelpunt onderwijs-werk kreeg een andere rol in de regio afgelopen jaar. Mbo-scholen en de RMC-consulenten konden door het vrijkomen van middelen zelf meer begeleiding bieden aan jongeren die ondersteuning nodig hebben in de zoektocht naar werk. Het Schakelpunt trainde in samenwerking met het WSP deze professionals in hoe zij jongeren kunnen begeleiden naar werk en in hoe de arbeidsmarkt eruit ziet en werkt. Het Schakelpunt zelf kreeg hierdoor vaak een meer adviserende rol en was bij minder jongeren zelf intensief betrokken. Dit is een mooie ontwikkeling en we hopen dat de begeleiding van deze partijen kan blijven bestaan wanneer er geen aanspraak meer gemaakt kan worden op de extra middelen.

Doordat het Schakelpunt zelf minder intensief betrokken is bij jongeren, is er tijd over om andere zaken op te pakken. Komend schooljaar gaan we ons daarom meer richten op duurzaamheid van werk. Jongeren kunnen op dit moment vaak snel werk vinden, maar de vraag is of dit ook duurzaam is. Het Schakelpunt zal komend jaar op gezette tijden de jongeren benaderen wanneer zij geen werk meer hebben om te kijken of zij ondersteuning nodig hebben bij het zoeken naar een nieuwe baan. Daarnaast wil het Schakelpunt het praktijkleren meer stimuleren in de regio. Dit is een mooie kans voor jongeren waarbij het niet lukt om een volledig diploma te halen, maar die wel in de praktijk hun vaardigheden kunnen ontwikkelen.



Interview

Als je ondanks tegenslagen niet opgeeft

Vijf jaar geleden startte ze enthousiast met de mbo-opleiding verpleegkunde. Een duidelijke keuze voor een vak waar ze nog steeds blij van wordt. Schoolgang leek voorspoedig te verlopen. Totdat in het derde jaar een auto-ongeluk haar leven omgooide.

De eerste twee jaar van de opleiding verpleegkunde verliepen voor Britt zonder problemen en de toekomst zag er rooskleurig uit. Er waren tenslotte meer dan voldoende mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Zeker in de zorg. In het derde jaar sloeg het noodlot echter toe. Britt raakt betrokken bij een auto-ongeluk. Een gebeurtenis die veel impact op haar leven heeft. Na het ongeluk volgde een tijd van revalidatie, maar pijnklachten ontwikkelden zich in de loop der tijd tot chronische pijnklachten.

Britt raakt betrokken in een auto-ongeluk. Een gebeurtenis die veel impact op haar leven heeft.

Intussen blijft Britt zich wel inzetten om haar opleiding af te maken. Hiervoor ontvangt ze ook de nodige begeleiding vanuit school. Ondanks de beperkende pijnklachten stopt in het vierde jaar van haar opleiding de revalidatie. Daarmee was het echter niet gedaan met tegenslagen. Tien dagen na het stoppen van de revalidatie zorgde de coronapandemie ervoor dat de fysieke lessen stopte en de school overging op digitaal thuisonderwijs. Ondanks de gedeeltelijke lockdown brak ook de periode aan om haar stage te beginnen. Tijdens deze periode lag de focus van Britt op re-integratie. Het lukte uiteindelijk om tussen de 10 en 16 uur per week aan haar stage te werken. Ook die periode kon ze met goed gevolg afsluiten. Wat volgde waren de digitale thuislessen.

Tot overmaat van ramp raakt Britt ook nog eens besmet met het corona-virus en een periode van ziekte volgt. Ze is enige tijd flink ziek en hoewel ze na verloop van tijd opknapt, blijkt ze, naast de chronische pijnklachten van het auto-ongeluk, ook Long COVID te hebben.

Intussen blijft de begeleiding vanuit school actief om te zorgen dat Britt haar opleiding met goed gevolg kan afronden en zich kan richten op de stap richting de arbeidsmarkt. Door de (inmiddels) chronische pijnklachten en Long COVID wordt er door school in november 2021 bij het UWV een aanvraag gedaan voor een doelgroepenregistratie. De aanvraag voor het doelgroepenregister wordt echter op formele gronden afgewezen.

De aanvraag voor het doelgroepenregister wordt op formele gronden afgewezen

Om te voorkomen dat Britt tussen wal en schip raakt, besluit de school om haar, voordat ze de school verlaat, aan te melden bij het RBL. David-Jan Wagter is RMC-consulent arbeid en betrokken bij het Schakelpunt. Zijn eerste uitdaging was om uit te zoeken waarom de aanvraag voor doelgroepenregistratie was afgewezen. Hieruit bleek dat gedurende de aanvraag de school als begeleidende partij was aangewezen en formeel dient een gemeente de begeleidende partij te zijn.

Omdat Britt moeite heeft met haar concentratie wordt via de gemeente een jobcoach ingeschakeld.

David-Jan had Britt inmiddels met de gemeente in contact had gebracht. Omdat Britt, als gevolg van het auto-ongeluk én Long COVID, moeite heeft met haar concentratie wordt via de gemeente een jobcoach ingeschakeld.

Samen met Britt dient David-Jan bezwaar in tegen de afwijzing voor het doelgroepenregister. David-Jan: 'Het UWV gaf wel ruimte voor een hoorzitting. Maar hoewel de gemeente nu wel betrokken is bij de begeleiding van Britt, bleef de formele afwijzing staan. De datum waarop de gemeente is ingeschakeld wijkt namelijk af van de datum van aanvraag.'

David-Jan laat het er echter niet bij zitten en gaat met het UWV in gesprek om te zorgen dat er inhoudelijk naar de aanvraag wordt gekeken en niet wordt afgewezen op procedurele gronden. Die vasthoudendheid wordt uiteindelijk beloond. In mei 2022 krijgt Britt het bericht dat haar aanvraag wordt goedgekeurd. Britt: 'David-Jan was de nodige deskundige waardoor niet alleen het balletje ging rollen om een jobcoach in te schakelen, maar dat uiteindelijk ook de inschrijving in het doelgroepenregister werd geregeld'.

Het doel van het Schakelpunt is het realiseren van een geslaagde overgang van school naar werk voor jongeren die uitstromen naar werk.



Britt vond het best lastig om begeleiding te accepteren: 'Je moet er je masker voor afzetten'

David-Jan kan vanaf dat moment de ondersteuning overdragen: 'Zodra de begeleiding is geregeld en overgedragen, stopt mijn taak en hoef ik alleen betrokken te zijn als er in het traject iets ontbreekt'.

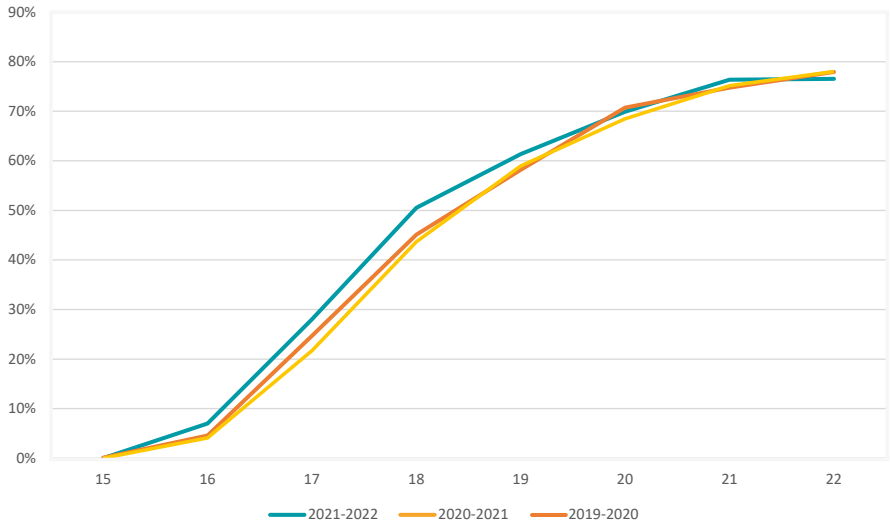
Inmiddels heeft Britt haar opleiding afgerond en heeft ze samen met haar jobcoach een passende baan gevonden. Deze jobcoach blijft voorlopig nog betrokken zodat Britt ook tijdens haar werk kan terugvallen op de ondersteuning van een jobcoach. Britt: 'Dat was wel nieuw voor me. Ik vond het best lastig om die begeleiding te accepteren. Je moet er je masker voor afzetten. Maar ik wil ondanks de tegenslagen niet opgeven en dan maakt de jobcoach en ondersteuning die ik krijg vanuit de gemeente voor mij wel het verschil.'



5. Bijlagen: cijfers en tabellen



Jeugdigen met startkwalificatie in percentage per leeftijd



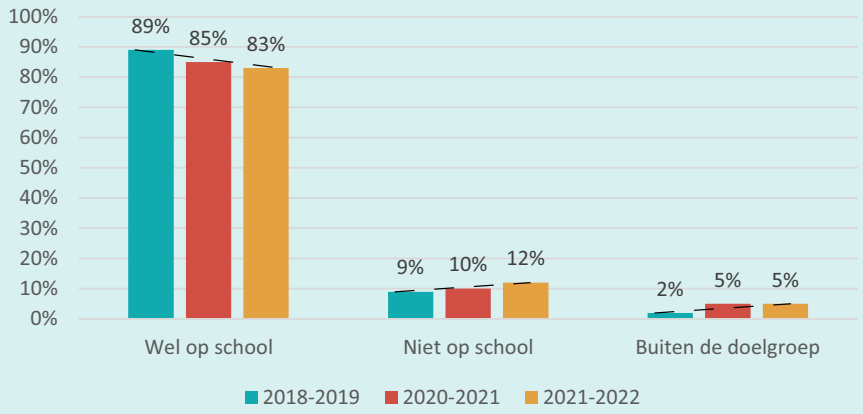
Jeugdigen op school

Aantal meldingen van verzuim door jeugdigen van 5-23 jaar

Kengetallen	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Alle verzuimmeldingen (15-23 jaar)	3.973	3.825	3.291	3.514
Verzuimmeldingen met actie RBL consulent	2.791	3.016	2.909	3.096
Aantal leerlingen met verzuim (5-23 jaar)	2.509	2.415	2.317	2.680

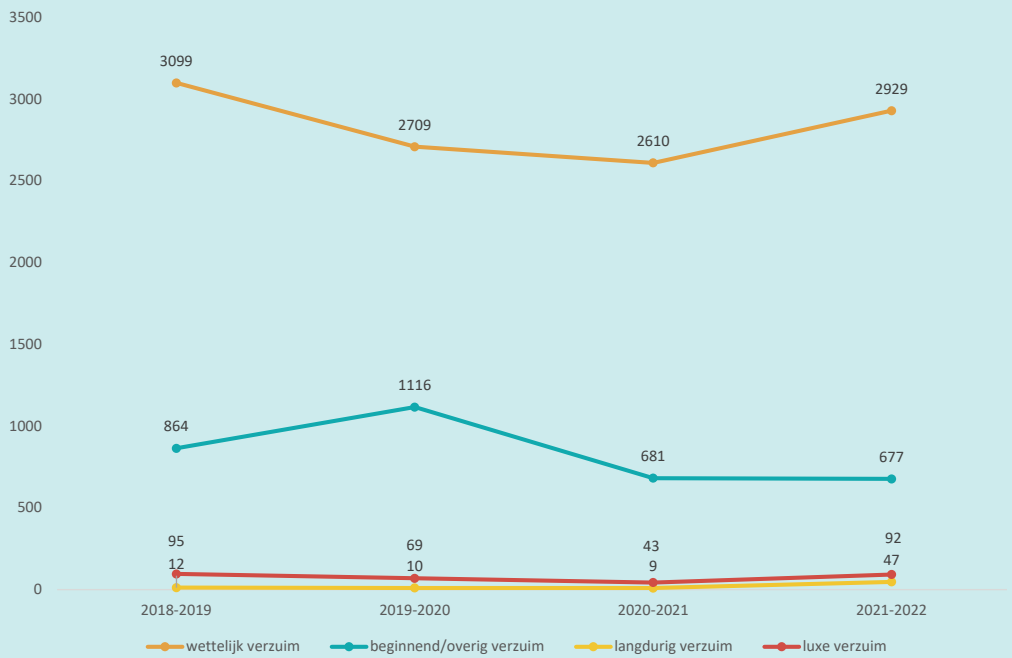
Resultaten verzuim

(schooljaar 2019-2020 ontbreekt i.v.m. Corona)





Aantal verzuimmeldingen



Aantallen proces-verbaal en maatregel HALT

2021-2022



41 *proces-verbaal*

13 *HALT*

Aantal proces-verbaal na luxe verzuim

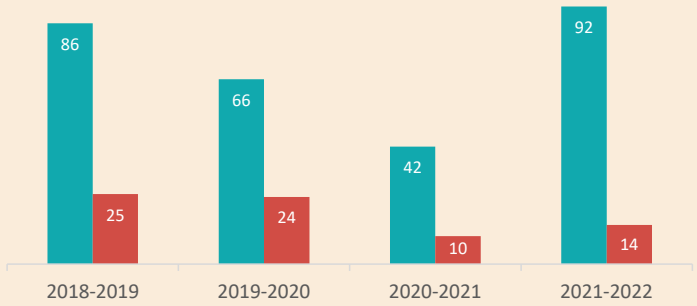


92 *leerlingen met luxeverzuim*

14 *proces-verbaal*

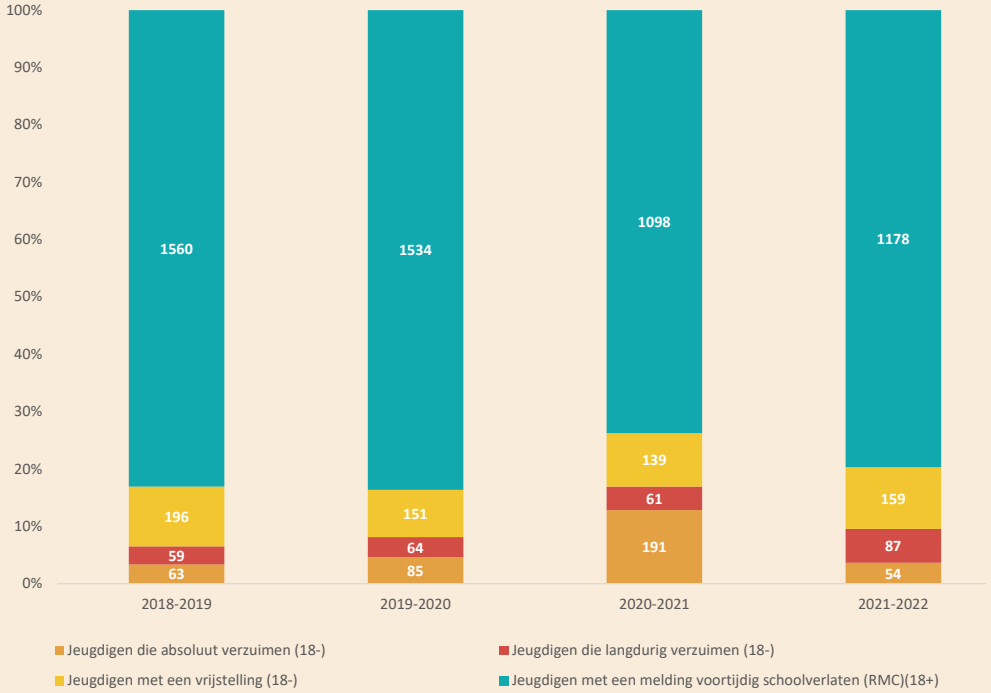
2021-2022

Aantallen proces-verbaal na luxe verzuim afgelopen vier schooljaren

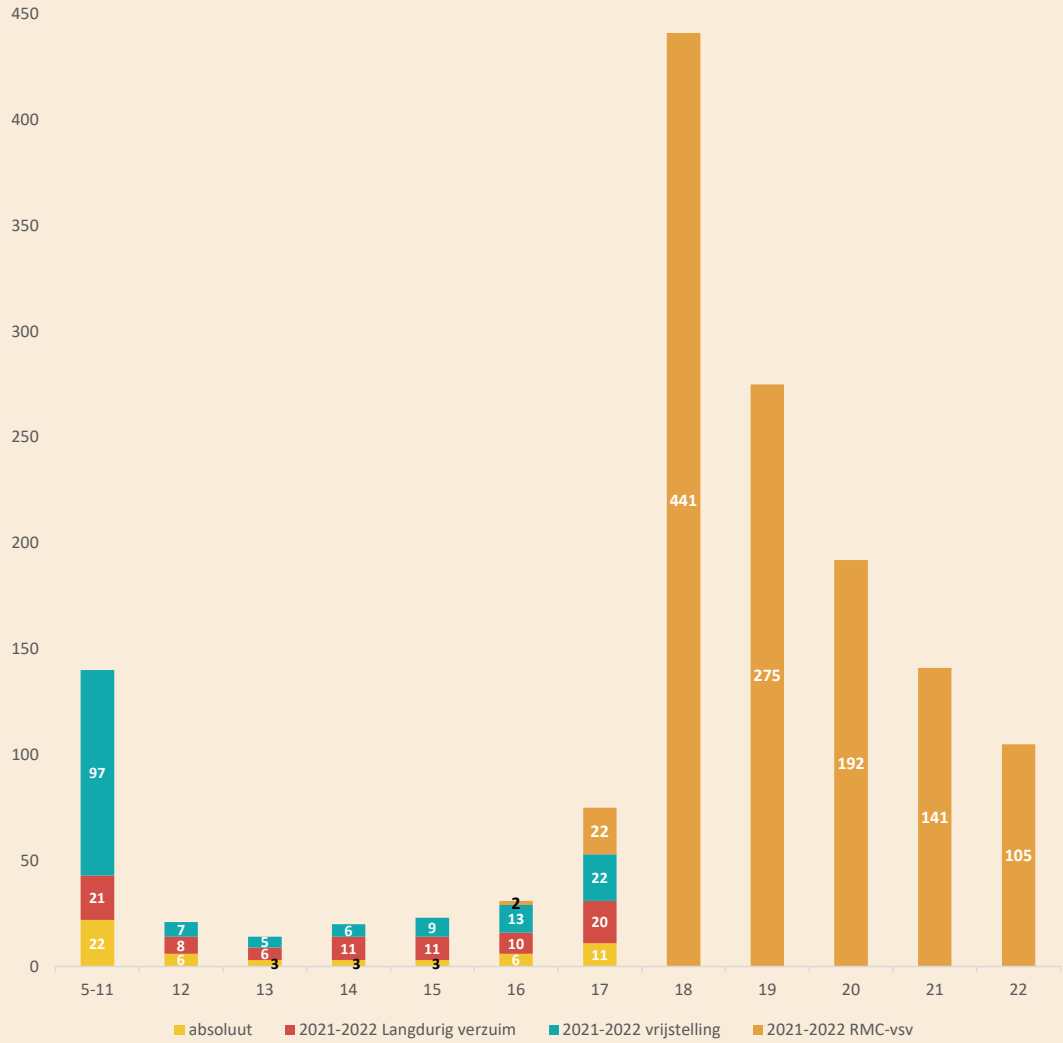


Jeugdigen zonder school

Aantal jeugdigen zonder school



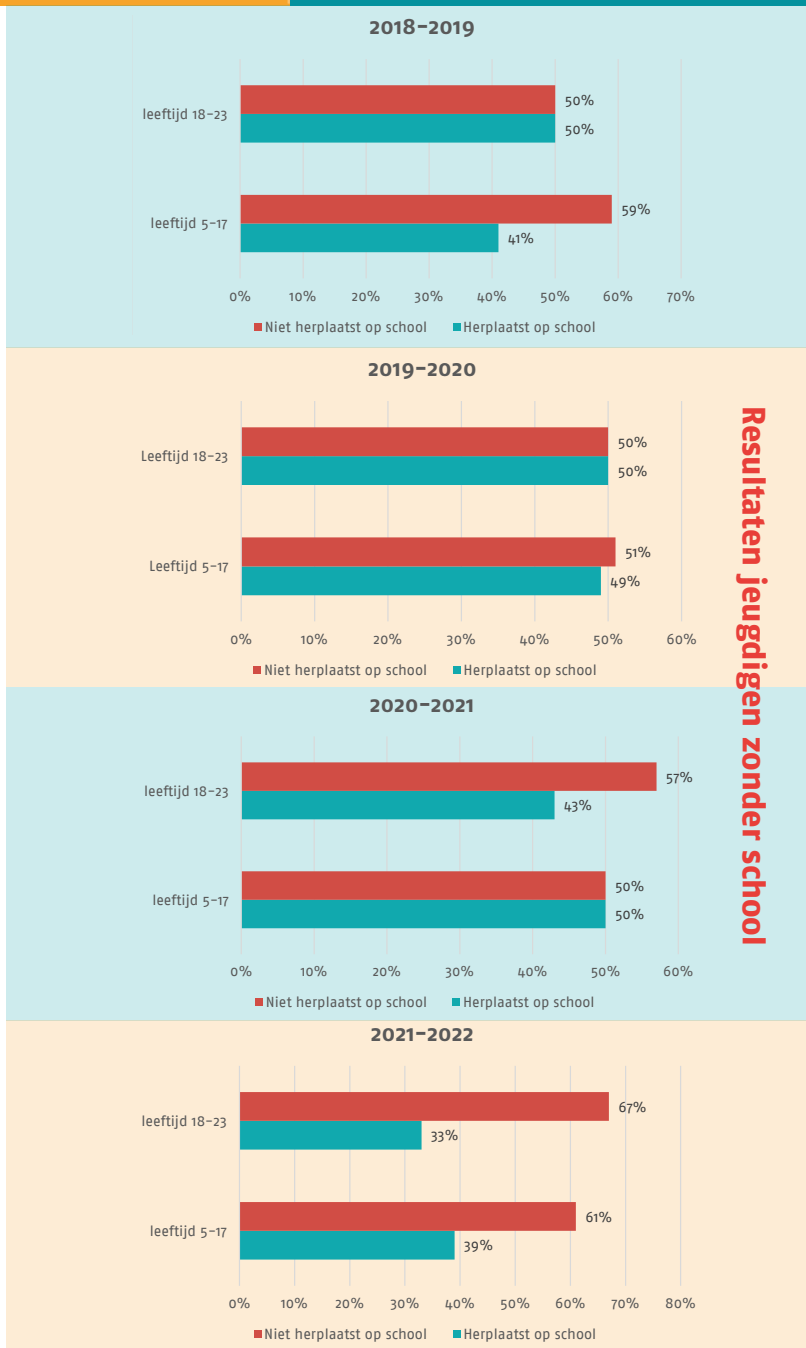
Aantal jeugdigen zonder school naar leeftijd (5-23 jaar)



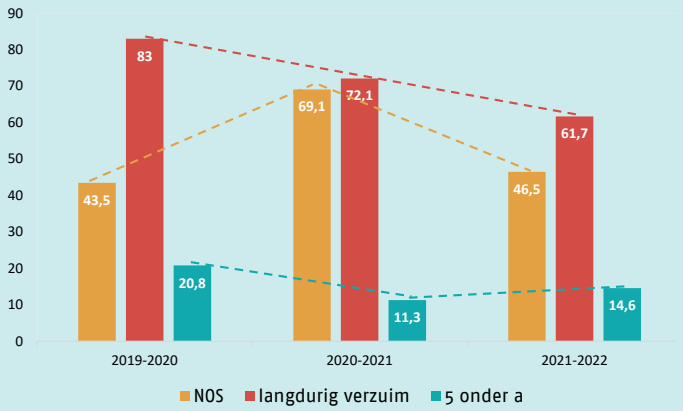
Resultaten RMC - VSV

Resultaat	2021-2022		2020-2021		2019-2020		2018-2019	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Uitstroom opleiding								
Herplaatst in reguliere opleiding	342	30%	369	34%	678	44%	569	36%
Schriftelijk/particulier onderwijs/extraneus	16	1%	39	4%	62	4%	72	5%
Startkwalificatie behaald	8	1%	55	5%	42	3%	87	6%
Werk met interne opleiding	9	1%	12	1%	20	1%	27	2%
Totaal uitstroom opleiding	375	33%	475	43%	802	52%	755	48%
Uitstroom werk								
Totaal uitstroom werk	450	40%	360	33%	367	24%	461	30%
Geen uitstroom								
Hulpverlening	44	4%	41	4%	64	4%	57	4%
Werkzoekend	6	1%	6	1%	20	1%	19	1%
Opleiding zoekend	9	1%	8	1%	1	0%	1	0%
Onbekend/geen resultaat na acties	102	9%	68	6%	80	5%	86	7%
Zorgtaken/zwanger	4	0%	7	1%	7	0%	6	0%
Nog in begeleiding bij RMC	46	4%	38	3%	33	2%	33	2%
Overig*	63	6%	63	6%	114	7%	88	6%
Totaal geen uitstroom	274	24%	231	21%	319	21%	290	19%
Overige uitstroom								
23 jaar geworden	10	1%	7	1%	4	0%	4	0%
Uit regio/land verhuisd	18	2%	17	2%	42	3%	50	3%
Geen status en uitgeprocedeerd	1	1%	9	1%				
Totaal overige uitstroom	29	3%	33	3%	46	3%	54	3%
Totaal uitstroom	**1.128**	**100%**	**1.099**	**100%**	**1.534**	**100%**	**1.560**	**100%**

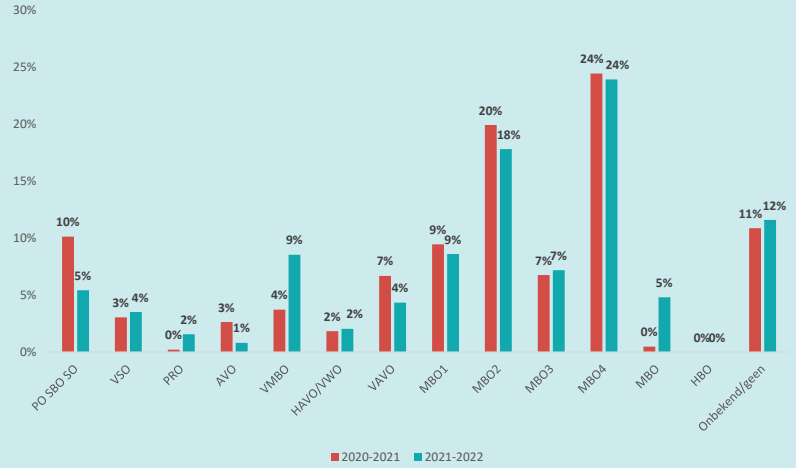
* Wajong, bbl-plek zoekend, detentie, reizen, toegeleid naar UWV, uitkering



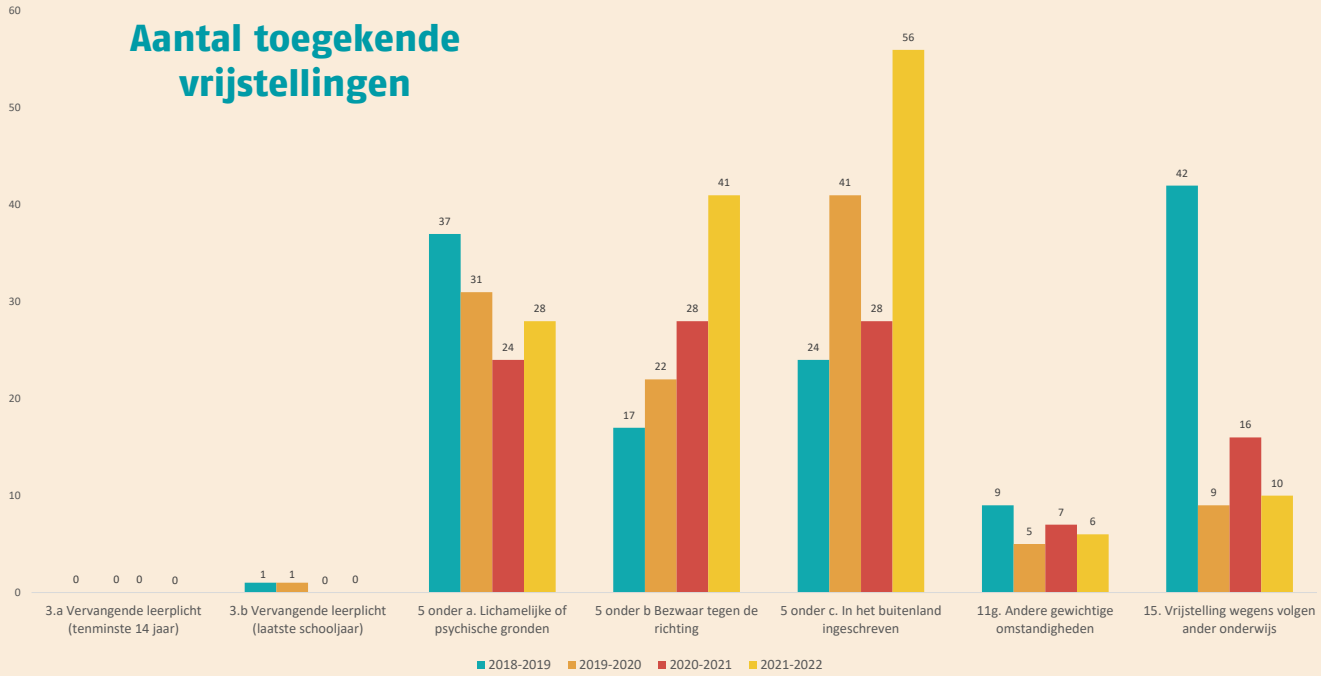
Resultaten thuiszitters (5-18 jaar)



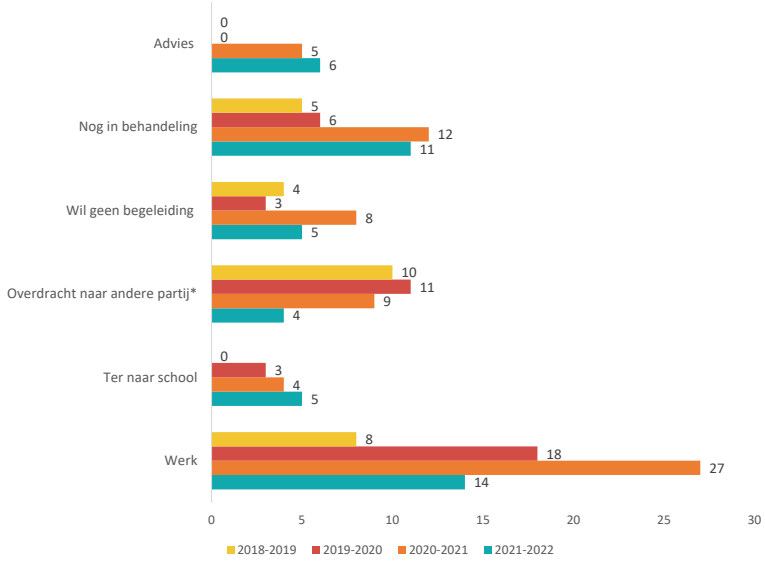
Aantal jeugdigen niet op school naar schoolsoort



Aantal toegekende vrijstellingen

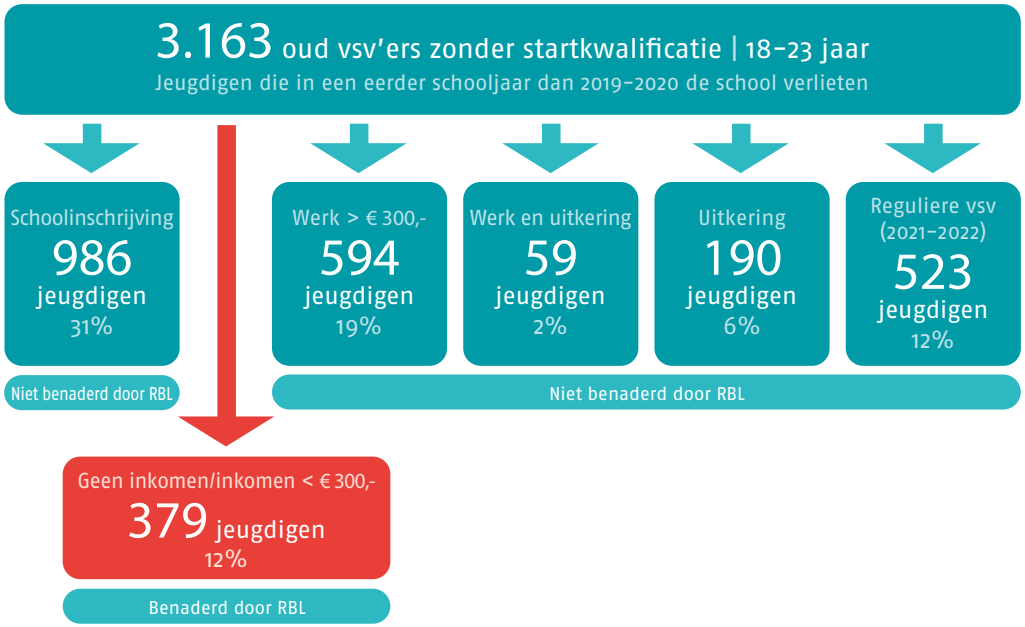


Schakelpunt onderwijs-werk



** Werl, dagbesteding/activerend werk, sociaal team*

Resultaat oud-vsv 2021-2022



Resultaat oud-vsv 2018-2021

	2018-2019		2019-2020		2020-2021	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Totaal aantal jeugdigen in beeld gebracht	2.187		2.343		2.602	
Aantal schoolinschrijvingen	952	44%	1.014	44%	1.120	43%
Aantal werk >300	601	28%	690	29%	701	27%
Aantal werk en uitkering	94	4%	62	3%	92	4%
Aantal uitkering	201	9%	192	8%	247	10%
Reguliere vsv	11	1%	4	0%	0	0%
Aantal jeugdigen benaderd	326	15%	387	16%	442	17%

Resultaat oud-vsv

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Positieve uitstroom	41%	43%	50%	46%
Geen dagbesteding	8%	8%	10%	9%
Overig	14%	8%	9%	7%
Uitkering	6%	11%	3%	2%
Geen uitstroom, geen contact	30%	30%	28%	35%

Resultaat positieve uitstroom

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Startkwalificatie	2%	5%	3%	1%%
School	28%	27%	30%	17%
Werk	70%	65%	66%	80%
Activerend werk/dagbesteding	-	3%	1%	1%

Resultaat geen dagbesteding

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Werk zoekend	31%	29%	13%	9%
Opleiding zoekend	27%	26%	13%	9%
Nog in behandeling	-	26%	49%	28%
Geen dagbesteding	42%	19%	10%	34%
Aanmelding op school/instelling	-	-	15%	19%

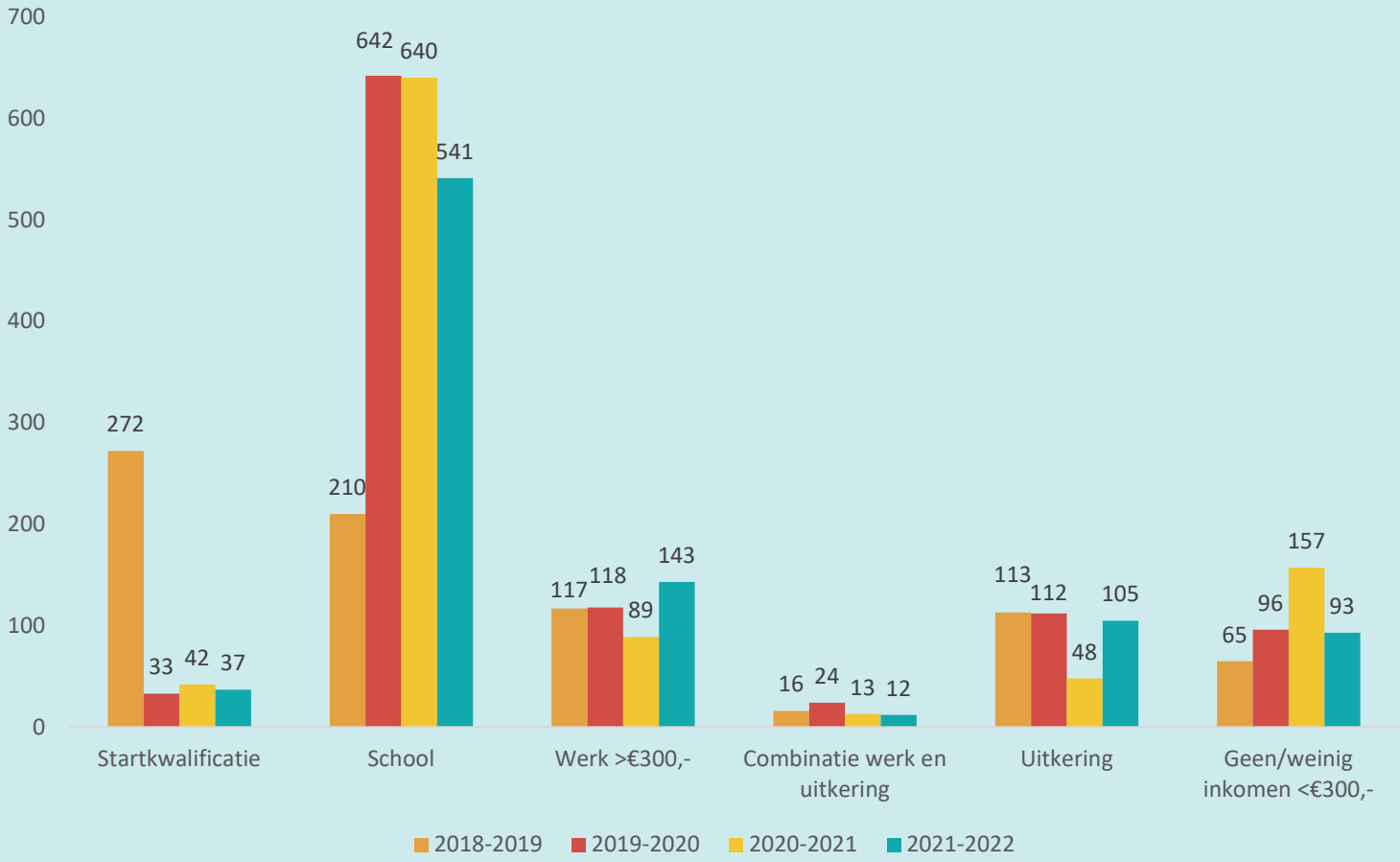
Resultaat Overig

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
23+	66%	80%	67%	15%
Overig	-	-	6%	0%
Verhuisd	34%	20%	28%	85%

Wel ondersteuning en door welke partij

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
RBL	14%	12%	33%	9%
Sociaal Team	11%	19%	4%	24%
Werk & Inkomen	42%	43%	28%	38%
Combi traject	23%	13%	8%	6%
Overig	11%	13%	23%	24%

Jeugdigen in kwetsbare positie



Situatie jongeren in kwetsbare positie (16-23 jaar)

Leerlingpopulatie per leeftijd

Gemeente	Arnhem	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Westervoort	Zevenaar	Totaal
4 jaar	1.522	214	424	559	235	399	15	150	402	3.920
5 jaar	1.576	199	425	545	269	370	23	146	406	3.959
6 jaar	1.649	220	459	545	249	371	19	149	402	4.063
7 jaar	1.649	243	479	561	293	387	18	153	460	4.243
8 jaar	1.681	254	479	516	287	388	21	131	431	4.188
9 jaar	1.727	217	503	575	278	423	28	154	394	4.299
10 jaar	1.632	266	589	566	327	444	30	138	476	4.468
11 jaar	1.763	279	544	564	348	469	23	155	473	4.618
12 jaar	1.786	286	604	623	332	440	25	143	424	4.663
13 jaar	1.750	298	562	604	341	439	27	161	468	4.650
14 jaar	1.704	258	584	579	341	405	32	155	435	4.493
15 jaar	1.732	283	581	624	369	463	29	156	463	4.700
16 jaar	1.697	304	583	651	385	433	32	167	482	4.734
17 jaar	1.686	314	606	637	365	509	24	160	486	4.787
18-	**23.554**	**3.635**	**7.422**	**8.149**	**4.419**	**5.940**	**346**	**2.118**	**6.202**	**61.785**
	38,12%	**5,88%**	**12,01%**	**13,19%**	**7,15%**	**9,61%**	**0,56%**	**3,43%**	**10,04%**	
18 jaar	1.877	339	639	665	339	489	24	172	492	5.036
19 jaar	2.147	321	659	618	305	523	18	140	497	5.228
20 jaar	2.223	341	540	596	223	476	16	147	508	5.070
21 jaar	2.523	332	534	520	252	472	14	145	457	5.249
22 jaar	2.483	285	456	456	268	443	10	135	452	4.988
18+	**11.253**	**1.618**	**2.828**	**2.855**	**1.387**	**2.403**	**82**	**739**	**2.406**	**25.571**
	44,01%	**6,33%**	**11,06%**	**11,16%**	**5,42%**	**9,40%**	**0,32%**	**2,89%**	**9,41%**	
Totaal	**34.807**	**5.253**	**10.250**	**11.004**	**5.806**	**8.343**	**428**	**2.857**	**8.608**	**87.356**
	39,85%	**6,01%**	**11,73%**	**12,60%**	**6,65%**	**9,55%**	**0,49%**	**3,27%**	**9,85%**	

Leerlingpopulatie per onderwijssoort

Gemeente	Arnhem	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Renkum	Rheden	Rozendaal	Westervoort	Zevenaar	Overige	Totaal
Jongeren van 4 tot 18 jaar											
BO	13.433	1.959	3.973	4.583	2.406	3.266	188	1.202	3.494	124	34.628
SBO	382	55	138	123	19	90	2	41	111	10	971
SO	433	46	91	91	60	107	4	42	86	2	962
VSO	369	50	99	152	99	115	2	45	83	32	10.46
PRO	257	30	37	52	32	71		31	80	4	594
AVO	960	147	213	403	283	305	24	81	137	9	2.562
VMBO	2.892	556	1.069	938	409	703	20	308	942	36	7.873
HAVO	1.750	315	834	683	398	379	36	155	527	20	5.097
VWO	2.095	248	528	715	543	563	65	102	343	9	5.211
VAVO	49	2	5	4	4	16		5	7	4	96
MBO1	33	2	3	6	2	5		2	4	1	58
MBO2	156	24	61	42	21	49	1	22	54	3	433
MBO3	77	37	52	60	19	31	1	28	58	1	364
MBO4	396	110	171	189	57	137	1	49	178	6	1.294
MBO niveau onbekend	4	1	1	1	1				2	0	10
Onbekend											0
Totaal 4-17 jaar	**23.286**	**3.582**	**7.275**	**8.042**	**4.353**	**5.837**	**344**	**2.113**	**6.106**	**261**	**61.199**
Jongeren van 18 tot 23 jaar											
VSO	40	3	8	14	6	14	1	1	9	0	96
PRO	36	1	5	4	8	3		2	7	0	66
AVO	28	1	1	7	5		1	2	1	1	47
VMBO	23	1	2	4	2	3			2	1	38
HAVO	169	23	64	49	42	41	6	18	27	1	440
VWO	273	42	73	100	85	96	8	21	38	6	742
VAVO	156	11	35	17	17	21	4	2	14	5	282
MBO1	57	3	3	7	7	10		2	11	1	101
MBO2	536	62	115	107	51	125	2	50	100	11	1.159
MBO3	467	82	178	178	78	124	1	42	190	10	1.350
MBO4	1.801	295	569	502	205	397	7	141	499	51	4.467
MBO niveau onbekend	17	2	2	8	2	6		2	4	0	43
onbekend											0
Totaal 18-22 jaar	**3.603**	**526**	**1.055**	**997**	**508**	**840**	**30**	**283**	**902**	**87**	**8.831**
Eindtotaal 4-22 jaar	**26.889**	**4.108**	**8.330**	**9.039**	**4.861**	**6.677**	**374**	**2.396**	**7.008**	**348**	**70.030**

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
T.A.F.A. Klomberg	1 t/m 6	16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
25 april 2023		Concept Jaarstukken 2022

rol raad
Ter kennisname

onderwerp
Concept Jaarstukken 2022

INHOUD VOORSTEL

1. Instemmen met de conceptversie van de Jaarstukken 2022
2. Deze conceptversie Jaarstukken 2022 ter kennisname verzenden naar de raad.

1 Wat is de aanleiding?

Op basis van de gemeentewet en de financiële verordening legt het college jaarlijks verantwoording af aan de raad.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Gemeentewet, financiële verordening en P&C cyclus 2023.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Financieel en beleidsmatig verantwoording afleggen over het jaar 2022.

De voorliggende concept jaarstukken 2022 zijn gebaseerd op de begroting 2022 waarin nog sprake is van 6 programma's. In de begroting 2023 is dit teruggebracht naar drie programma's. In de jaarstukken 2023 zal conform deze nieuwe indeling verantwoording worden afgelegd.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Door middel van de jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) wordt invulling gegeven aan de verantwoording. In deze conceptversie ontbreken de volgende onderdelen: inleiding, paragraaf weerstandsvermogen en de sisa-bijlage. Deze onderdelen volgen in de definitieve versie.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Het voorlopig rekeningresultaat 2022 bedraagt afgerond € 2.691.000 voordelig.
Dit resultaat is onder voorbehoud van de nog te verrichten accountantscontrole die plaatsvindt in de periode 8 – 2 juni a.s. Afhankelijk van de controlebevindingen kan het rekeningresultaat nog wijzigen.

Het voorstel voor resultaatbestemming zal, tezamen met de definitieve versie van de jaarstukken, worden geagendeerd voor B&W behandeling op 30 mei a.s.

6 Wat zijn de risico's?

nvt

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

nvt

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Deze conceptversie zal 26 april a.s. ter kennisneming worden verzonden naar de raad. De behandeling van de conceptversie vindt plaats op 10 mei a.s. in een technisch vragenuur.

Conform de P&C kalender 2023 vindt behandeling van de definitieve versie plaats in de voorbereidende raad van 13 juni en besluitvorming door de Raad op 27 juni. Nadat de definitieve jaarstukken zijn opgesteld worden deze ter inzage gelegd, op de website gepubliceerd en er wordt een persbericht opgesteld.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

nvt

De Steeg,







Velp

Rheden

De Steeg

Ellecom

Dieren

Spankeren

Laag-Soeren

concept Jaarstukken 2022

gemeente Rheden

Datum vaststelling B&W : 30 mei 2023

Datum besluitvorming Raad: 27 juni 2023

Inhoudsopgave

Jaarverslag 3
Leeswijzer 4
Inleiding 5
Financiële resultaten 6
Programma's 9
1 Economische Ontwikkeling 10
2 Welzijn 21
3 Gebiedsontwikkeling 45
4 Duurzaamheid 60
5 Bestuur en Veiligheid 67
6 Overhead en algemene dekkingsmiddelen 75
Paragrafen 81
Lokale Heffingen 82
Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 86
Onderhoud Kapitaalgoederen 87
Financiering 93
Bedrijfsvoering 98
Verbonden Partijen 105
Grondbeleid 121
COVID-19 126
Taakvelden - Beleidsindicatoren 128
Jaarrekening 129
Baten en lasten en toelichting 130
Balans en toelichting 137
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen 165
Taakvelden - Realisatie 167
Bijlagen 169
SISA-Bijlage 170
Kerngegevens 171
Sustainable Development Goals (SDG) 172

Jaarverslag

Leeswijzer

Voor u liggen de Jaarstukken 2022. Deze bestaan uit zowel het jaarverslag (programma's en paragrafen), de jaarrekening (balans en toelichting) en een aantal verplicht voorgeschreven bijlagen. Door deze drie onderdelen te combineren in de Jaarstukken 2022 is er samenhang in de verantwoording aan de raad en kan tevens volstaan worden met een aantal logische verwijzingen om dubbele overzichten te voorkomen.

De verantwoording volgt de opzet van de begroting, waardoor de verschillende P&C-documenten goed te vergelijken zijn.

Inleiding
In de inleiding benoemen we op hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen in 2022.

Financiële resultaten
We gaan hier kort in op het jaarrekeningsaldo van 2022. Een verdere toelichting staat bij de afzonderlijke programma's.

Programma's
Bij alle programma's geven we als eerste een algemene duiding van hetgeen we in het afgelopen jaar hebben bereikt. Vervolgens geven we, conform de indeling van de begroting, een nadere verdieping hiervan door per thema de realisatie van de beoogde doelen en resultaten weer te geven. Elk programma sluiten we af met de financiële verantwoording. Hoewel de raad autoriseert op programmaniveau, hebben we in voorliggende jaarstukken per programma de financiële resultaten op taakveld-niveau weergegeven. De belangrijkste afwijkingen (> € 50K) zijn daarbij apart toegelicht.

Inleiding

Volgt in de definitieve versie.

Highlights 2022

Volgt in de definitieve versie.

Financiële resultaten

De jaarrekening 2022 sluit met een overschot van afgerond € 2.691.000. In de Winterrapportage 2022 was er een voordelig saldo verwacht van € 1.378.000.

In deze jaarrekening vindt de toelichting op afwijkingen plaats ten opzichte van de begroting na wijziging ofwel de stand van de Winterrapportage 2022. Op dat moment heeft de raad de begroting namelijk voor het laatst gewijzigd vastgesteld.

(Bedragen x € 1.000)	Rekening	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Saldo
	2021	2022	2022	2022	2022
Lasten	132.181	124.819	135.781	138.495	-2.714
Baten	134.623	126.296	136.372	142.451	6.079
Saldo van baten en lasten	2.442	1.477	591	3.956	3.365
Reserves					
Toevoeging	855	306	4.396	6.007	-1.611
Onttrekking	1.459	463	5.183	4.742	-441
Resultaat	3.045	1.634	1.378	2.691	1.313

In het voordelig rekeningsaldo van € 2.691.000 is - conform het raadsbesluit d.d. 9-11-2021 bij vaststelling van de begroting 2022 - een storting van € 1.634.000 in de algemene reserve verwerkt. Deze storting is verwerkt in de zomerrapportage 2022.

Afwijking per programma

Programma	Bedrag (x € 1.000)
1. Economische ontwikkeling	743
2. Welzijn	-1.083
3. Gebiedsontwikkeling	-170
4. Duurzaamheid	145
5. Bestuur en Veiligheid	456
6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen	1.222
Totaal hoger voordelig resultaat 2022	**1.313**

Ten opzichte van de stand van de winterrapportage is er, per saldo, sprake van een positieve afwijking van € 1,3 miljoen. De grootste afwijkingen zijn afgerond de volgende:

Grootste posten

In onderstaande tabel genoemde voor- en nadelen betreffen de omschrijvingen van de taakvelden uit de programma's. Voor een nadere toelichting op deze en overige afwijkingen wordt verwezen naar de betreffende programma’s bij onderdeel 'Wat heeft het gekost' bij tabellen 'Belangrijkste afwijkingen'.

Post	Bedrag (x € 1.000)	Verwijzing nadere toelichting (zie "Wat heeft het gekost?", tabel 'Belangrijkste afwijkingen'):
Voordelen:		
Begeleide participatie	533	Programma 1, taakveld 6.4
Samenkracht en burgerparticipatie	834	Programma 2, taakveld 6.1
Beheer ov-gebouwen en gronden	293	Programma 3, taakveld 0.3
Openbaar vervoer	200	Programma 3, taakveld 2.5
Ruimtelijke ordening	1.036	Programma 3, taakveld 8.1
Afval	219	Programma 4, taakveld 7.3
Bestuur	320	Programma 5, taakveld 0.1
Rente	235	Programma 6, taakveld 0.5
OZB	231	Programma 6, taakveld 0.61/62
Algemene uitkering	1.663	Programma 6, taakveld 0.7
Overige baten en lasten	867	Programma 6, taakveld 0.8
totaal voordelen	**6.431**	
Nadelen:		
Inkomensregelingen	-999	Programma 2, taakveld 6.3
Maatwerkdienstverlening (18-)	-859	Programma 2, taakveld 6.72
Mutaties reserves leefomgeving	-1.311	Programma 3, taakveld 0.10
Wonen en bouwen	-324	Programma 3, taakveld 8.3
Overhead	-1.577	Programma 6, taakveld 0.4
totaal nadelen	**-5.070**	
Saldo overige afwijkingen, per saldo nadeel	**-48**	
Totaal verklaard hoger voordelig resultaat	**1.313**	

COVID-19

Voor de effecten van COVID-19 geldt dat deze, evenals in 2020 en 2021, diverse programma's raken. Bij de verschillende programma's worden de afwijkingen benoemd. Een totale doorkijk van de financiële effecten geven we in de paragraaf COVID-19.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en het risicoprofiel. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de weerstandsratio.

Volgt in de definitieve versie.

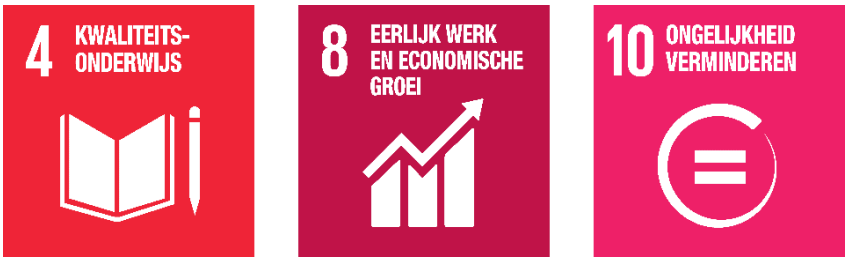
Bestemming rekeningresultaat

Het rekeningresultaat 2022 bedraagt afgerond € 2.691.000 voordelig.

Volgt in de definitieve versie.

Programma's

1 Economische Ontwikkeling



Wat hebben we bereikt?

De Nederlandse economie draaide in het eerste helft van 2022 op volle toeren. Na de zomer van 2022 liet de Nederlandse economie een daling zien. De economische teruggang werd veroorzaakt door de hoge inflatie (o.a. door voedselprijzen en de energieprijzen) en de instabiliteit in de wereld (bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne).

In 2022 staat de arbeidsmarkt in het teken van een krapte. Veel werkgevers in vrijwel alle sectoren hebben te kampen met moeilijk vervulbare vacatures en personeelstekorten. Ondanks de coronacrisis en de voortdurend veranderende economische omstandigheden, bleef het ook voor de lokale ondernemers moeilijk om openstaande vacatures te vervullen.

Voor de lokale ondernemers was het jaar 2022 een jaar waar gelukkig weer meer kon. De coronapandemie heeft ook heel veel gevraagd van de ondernemers. In 2022 is uitvoering gegeven aan een specifieke subsidieregeling voor de BIZ verenigingen (Frisse Start na Corona). Begin 2022 is de Routekaart Circulaire EConomie vastgesteld. De ambitie is om de Rhedense economie verder te verduurzamen en meer te richten op circulariteit. Met ondernemers zetten wij stappen om het klimaat te ontzien bij de bedrijfsactiviteiten. Door bijvoorbeeld afval te zien als grondstof maken we met elkaar de omslag naar een circulaire economie.

In november 2022 is de nieuwe economische visie uitvoeringsprogramma voor de gemeente Rheden vastgesteld. De nieuwe economische visie gaat uit van de brede welvaart.

Onze inzet is een duurzame en robuuste lokale economie. Onze gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers wordt op een proactieve wijze ingevuld. In 2022 is er intensiever contact geweest met de ondernemers en het onderwijs, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Dit heeft o.a. geleid tot een ondernemersmarkt in Rheden (samen met de ORDS georganiseerd) en daarnaast een specifieke ontwikkelingsprogramma voor scholieren/studenten.

In 2022 zien we positieve ontwikkelingen op de bedrijventerreinen. Naast kwalitatieve verbeteringen zien we ook de vestiging van nieuwe bedrijven. Deze ontwikkeling is met name aan de kanaalzone in Dieren en Spankeren. De werkgelegenheid laat in 2022 een groei zien (0,9%, bron PWE 2022 Gelderland).
Wij verantwoorden dit programma op werk en re-integratie, economische ontwikkeling en onderwijs.

Welke doelen zijn gerealiseerd?

Tabel: gerealiseerde doelen Werk & re-integratie

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Wij streven naar een duurzame uitstroom uit de bijstand, met maximaal 900 bijstandsuitkeringen in 2023.

1 (R)	Door inzet van team Werk, Participatie en Inburgering is het aantal bijstandsuitkeringen (incl. IOAW, IOAZ, BBZ) gedaald naar 888 eind 2022.
2 (B)	Doel 2: Wij stellen uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in staat om mee te doen naar vermogen.
2 (R)	In 2022 is een aanpak tot sociale activering opgesteld, specifiek voor de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Wegens verplichting tot aanbesteden kon er nog niet gestart worden met de opdracht. Team Werk, participatie en inburgering is in 2022 onverminderd doorgegaan met het stimuleren om mee te doen naar vermogen. Deze groep participeert op een zeer diverse manier: leerwerkplek, taalstage, vrijwilligerswerk, Doorslag, etc.
3 (B)	Doel 3: In 2022 neemt 75% van de inburgeraars deel aan activiteiten gericht op arbeidsparticipatie aan de samenleving en/of aan de arbeidsmarkt.
3 (R)	Er zijn in 2022 activiteiten georganiseerd voor inburgeraars om deel te nemen aan de samenleving (o.a. inburgeringscursus, taalcursussen, vrijwilligerswerk). De monitoring van de deelname heeft echter vertraging opgelopen als gevolg van het inrichten van de uitvoering van de Wet inburgering. Hiernaast heeft Rijksinstituut: Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) administratiefouten gemaakt waardoor instroom van inburgeraars traag op gang kwam en tot eind maart 2022 is stilgelegd. Hierdoor startten nieuwe inburgeraars later met hun inburgeringsroute waar arbeidsparticipatie een onderdeel van is.
4 (B)	Doel 4: Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid geven om te groeien. De samenwerking met de onderwijsinstelling versterken.
4 (R)	Er is oog voor de ontwikkeling van iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We zetten instrumenten in voor degenen die (nog) niet in staat zijn om te werken of te participeren naar vermogen. Om hen te ondersteunen in het voortraject richting participatie middels zijn er o.a. cursussen, psychologische trajecten, ondersteuning bij of na verslaving en taallessen. In 2022 zijn nog geen specifieke trajecten geweest om de samenwerking met de onderwijsinstelling te versterken.

Tabel: gerealiseerde doelen Economie

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: De ambitie is om het economische klimaat aantrekkelijk te houden voor de inwoners van de gemeente Rheden.
1 (R)	In 2022 is samen met lokale partners gewerkt aan de nieuwe economische visie voor de gemeente Rheden (november 2022 vastgesteld). Met deze visie is een belangrijk vertrekpunt vastgelegd. Het heeft als doel het behouden van een aantrekkelijk economisch klimaat op gemeentelijk niveau. Brede welvaartsaspecten zijn daarbij het uitgangspunt.
2 (B)	Doel 2: We intensiveren het gestructureerde contact met het georganiseerde bedrijfsleven en onderwijs en met individuele ondernemers. Economische ontwikkeling wordt gestimuleerd.
2 (R)	2022 stond in het teken van het herstellen van de contacten met de ondernemers. Dit i.v.m. de coronapandemie. Zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau zijn de nodige contacten geweest met zowel het bedrijfsleven als het onderwijs.

Tabel: gerealiseerde doelen Onderwijs

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Een daling van het aantal laaggeletterden van 5% in 2030.
1 (R)	Het taalhuis helpt laaggeletterde inwoners met passend educatieaanbod. Dit draagt bij aan het vergroten van de geletterdheid van inwoners. In 2022 is het rapport van de impactmeting volwasseneneducatie uitgebracht. Deelnemers uit onze

	gemeente geven aan meer zelfredzaam te zijn, meer mee te doen aan de arbeidsmarkt en de basisvaardigheden beter te beheersen.
2 (B)	Doel 2: In 2022 neemt het aantal peuters dat gebruik maakt van de peuterregeling toe met 10%. We bieden 100% van de peuters met (een risico op) een onderwijsachterstand Voorschoolse Educatie (VVE) aan.
2 (R)	In 2022 is het aantal peuters dat gebruik maakt van de peuterregeling met 10% toegenomen. Landelijk wordt het aantal peuters met een risico op een onderwijsachterstand in Rheden op 14% geschat. In de praktijk neemt 17% deel. We nemen daarom aan dat we de doelgroep bereiken.
3 (B)	Doel 3: Geen kind langer dan 3 maanden thuis; we zetten in op het terugdringen van het aantal thuiszitters van 36 (RBL, 2019) naar 18 in 2023.
3 (R)	Schooljaar 2021/2022 zijn er 17 Rhedense thuiszitters (RBL, 2022). Hiermee zitten we op schema om het doel te bereiken.
4 (B)	Doel 4: Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2036 draagt bij aan de toegankelijkheid van onderwijs voor alle kinderen, de realisatie van passende onderwijshuisvesting en verankering van schoolgebouwen in de wijk.
4 (R)	In 2022 is het beleidskader Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2022-2036 vastgesteld. Met dit IHP trekken we gezamenlijk op met de schoolbesturen in het realiseren van een veilige en gezonde omgeving waarbinnen kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. In 2023 wordt met het IHP uitvoeringsprogramma een start gemaakt met de realisatie van toekomstige, duurzame voorzieningen die het opvang- en onderwijsaanbod verrijken en een ankerpunt zijn in de wijk.
5 (B)	Doel 5: Circulaire inrichting van het nieuwe gemeentehuis.
5 (R)	In 2022 zijn de voorbereidingen voor de aanbesteding van de inrichting inclusief circulariteit verricht.
6 (B)	Doel 6: Uitvoeren routekaart Circulaire Economie.
6 (R)	Het budget voor de uitvoering is in november toegekend.
7 (B)	Doel 7: Actieve deelname aan regionale samenwerking.
7 (R)	De vergaderingen van de werkgroep 'Grondstoffen en ketens' zijn bijgewoond. De werkgroep heeft een studie laten uitvoeren naar de prioritaire grondstofstromen waarop moet worden ingezet.

Welke resultaten zijn in 2022 gerealiseerd?

Tabel: resultaten Werk & re-integratie

Nr.	Resultaat
Doel 1: Wij streven naar een duurzame uitstroom uit de bijstand, met maximaal 900 bijstandsuitkeringen in 2023.	
1 (B)	We zorgen, samen met de regio, voor een betere aansluiting tussen de inwoners in ons bestand en de branches op de arbeidsmarkt die krapte kennen.
1 (R)	Team Werk Rheden werkt continu om de vacatures op de arbeidsmarkt te vervullen. Inwoners uit ons bestand blijken echter grotendeels (nog) niet op korte termijn in staat om te werken. Bij deze cliënten ligt eerst de focus op het aanleren van (basis)vaardigheden of het wegnemen van blokkades. Degenen die wel kunnen werken, worden in samenwerking met Werkgeversservicepunt (WSP) bemiddeld naar een passende plek, waarbij oog is voor de branches met krapte. Regionaal zijn specifiek de Branche Ontwikkel Arrangementen ingezet om de mismatch tussen vraag een aanbod te verkleinen. In 2022 hebben deze trajecten nog geen versnelling in uitstroom opgeleverd.
2 (B)	Team directe bemiddeling bemiddelt, in samenwerking met het WSP en onze eigen werkgeversdienstverlening, 85 kansrijke mensen naar een baan in 2022.

2 (R)	In 2022 zijn 108 mensen uit de uitkering uitgestroomd wegens werk. Daarnaast hebben 54 mensen parttime werk gevonden (nog deels in de uitkering). De bemiddeling naar een baan is zowel door Team Bemiddeling, als door de overige consulenten, uitgevoerd. Team Bemiddeling en het Werkgeversservicepunt (WSP) zijn bij minstens 67 plaatsingen betrokken geweest. De registratie in het systeem geeft geen volledig uitsluitsel over het totale aantal waarbij Team Bemiddeling betrokken is geweest. Het afgelopen jaar is een start gemaakt om nauwer samen te werken met het WSP, niet vanuit cijfermatige targets, maar vanuit samenwerkingsdoelen en een gezamenlijk doel om mensen duurzaam werk te bieden.
3 (B)	In 2022 stromen er 25 cliënten vanuit Doorslag 1 (fietsmontage) door of uit naar regulier werk.
3 (R)	In 2022 zijn er 14 inwoners doorgestroomd/uitgestroomd, van wie 5 naar werk of scholing/leerwerktraject. Het jaar is gestart met 8 deelnemers, o.a. doordat er wegens corona minder werkplekken beschikbaar waren. Daarnaast blijft Doorslag te maken houden met een doelgroep die meer aandacht vraagt en niet altijd gericht is op uitstroom. Hierdoor is ook de invulling en doelstelling verschoven: van een project met als doel uitstroom, naar een instrument met als doel 'meedoen naar vermogen', en ontwikkelen (van vaardigheden) waar mogelijk. Eind 2022 stonden er 9 deelnemers op de lijst.
4 (B)	In 2022 stromen er 25 cliënten vanuit Doorslag 2 (kledingherstel- en reparatie) door of uit naar regulier werk.
4 (R)	Er zijn 9 cliënten doorgestroomd/uitgestroomd in 2022, van wie 4 naar (parttime) werk of scholing/leerwerktraject. Het jaar is gestart met slechts 9 deelnemers, o.a. doordat er wegens corona minder werkplekken beschikbaar waren. Daarnaast blijft Doorslag te maken houden met een zwakker wordende doelgroep. Hierdoor is ook de invulling en doelstelling verschoven: van een project met als doel uitstroom, naar een instrument met als doel 'meedoen naar vermogen', en ontwikkelen (van vaardigheden) waar mogelijk. Eind 2022 stonden er 24 deelnemers op de lijst.
Doel 2: Wij stellen uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in staat om mee te doen naar vermogen.	
1 (B)	In 2022 stellen wij een uitvoeringsplan op om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te activeren om mee te doen naar vermogen.
1 (R)	Het plan van aanpak 'Sociale activering' is opgesteld. Binnen dit plan wordt aansluiting gezocht met de sociale basis. In Q2 wordt de te publiceren opdracht aangekondigd, waarna kan worden overgegaan tot een passende aanbesteding indien meerdere partijen geïnteresseerd zijn.
2 (B)	In 2022 zetten wij 100 bijstandsgerechtigden in naar vermogen via bijvoorbeeld Sociale ruimte, de Magneet en Activerend werk.
2 (R)	Ruim 110 bijstandsgerechtigden hebben in 2022 meegedaan naar vermogen. Dit omvat diverse type plekken (vrijwilliger, (taal)stage, activeringstraject, leerwerktraject, etc.) en diverse locaties (Doorslag, Sociale ruimte, Magneet, 2Switch, Humanitas, Vitesse Werkt). De Magneet is in 2022 gesloten, wegens te weinig bijstandsgerechtigden die hier aan de slag konden. De doorontwikkeling van de Magneet is meegenomen in de opdracht Sociale activering.
Doel 3: In 2022 neemt 75% van de inburgeraars deel aan activiteiten gericht op participatie aan de samenleving en/of aan de arbeidsmarkt	
1 (B)	In 2022 brengen wij voor elke inburgeraar in beeld waar hij/zij participeert via vrijwilligerswerk, werkervaringsplek, stage o.i.d.
1 (R)	Wegens de onverwachte hoge implementatie- en uitvoeringsdruk die de nieuwe Wet Inburgering met zich meebracht, hebben we moeten prioriteren. Het is daardoor niet gelukt de registratie en monitoring volledig te organiseren. In de In de nieuwe wet is participatie onderdeel van het ingekochte inburgeringstraject.

	Echter, wegens een traag op gang komende instroom van statushouders onder deze nieuwe wet (landelijke trend), begint de participatie van deze groep pas in 2023.
Doel 4: Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid geven om te groeien. De samenwerking met de onderwijsinstelling versterken.	
1 (B)	We bieden plaatsen in het beheer van de openbare ruimte voor 12 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waarvan 6 garantiebanen bij Buurtbeheer. We bieden hiermee inwoners met inkomensondersteuning de mogelijkheid om te groeien, wat leidt tot duurzame uitstroom en het verbeteren van hun toekomstperspectief. We begeleiden gemiddeld 10 studenten/leerlingen in hun stage en/of afstudeeropdrachten binnen het beheer van de openbare ruimte.
1 (R)	Bij Team Buurtbeheer hebben 19 inwoners deelgenomen/gewerkt in diverse constructies (oa. werkervaringsplekken, beschut werk, behoud van uitkering). Van deze 19 mensen hadden 6 mensen een garantiebaan, wat een onderdeel is van de basisbezetting van Buurtbeheer. Er zijn in 2022 geen stages of afstudeeropdrachten geweest.

Tabel: resultaten Economie

Nr.	Resultaat
Doel 1: De ambitie is om het economische klimaat aantrekkelijk te houden voor de inwoners van de gemeente Rheden.	
1 (B)	Het aantal banen in de gemeente laten stijgen met 1,3% t.o.v. 2020 (18050: bron: PWE Gelderland 2020) in 2022.
1 (R)	Het aantal banen is gestegen met 0,7% (bron: PWE Gelderland 2022)
2 (B)	De ambitie is het aantal bedrijven te laten stijgen met 3,5% t.o.v. 2020 (3810: bron: PWE Gelderland 2020).
2 (R)	Het aantal bedrijven is gestegen met 5,9% (4180, bron: PWE 2022)
3 (B)	In 2022 ligt er een actuele economische beleidsvisie; opgesteld in samenwerking met het bedrijfsleven e.a.
3 (R)	In november 2022 is de nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma vastgesteld door de gemeenteraad.
4 (B)	Er ligt een gedragen herinrichtingsplan voor een aantrekkelijker winkelgebied Velp (Hoofdstraat) dat zorgt voor aantrekkende middenstand.
4 (R)	De planning is dat in 2023 een start wordt gemaakt met het plan van aanpak. In 2024 zal het herinrichtingsplan worden opgesteld. De uitvoering zal na 2024 plaatsvinden.
5 (B)	Wij gaan samen met BIZ verenigingen de huidige detailhandelsstructuurvisie van de gemeente Rheden updaten.
5 (R)	De actualisatie van de detailhandelsstructuurvisie zal in 2023 starten. In 2022 is ingezet op het scherp krijgen van het plan van aanpak. Tijdens de dorpsgesprekken in het kader van de omgevingsvisie zal ook inwoners en ondernemers gevraagd worden naar hun beleving en verbeterpunten voor de winkelgebieden.
6 (B)	We gaan samen met ondernemers gericht kijken naar knelpunten op bedrijventerreinen en in winkelgebieden met als doel deze gezamenlijk met de ondernemers op te lossen.
6 (R)	Met het bestuur van Stichting Bedrijventerrein is een analyse gemaakt van de knelpunten op bedrijventerrein De Beemd. In de reguliere overleggen met het bestuur van de BIZ-verenigingen is regelmatig gesproken over de knelpunten in de winkelgebieden.

	Tijdens de dorpsgesprekken (vanaf maart 2023) in het kader van de omgevingsvisie, worden ook inwoners en ondernemers gevraagd naar hun beleving en verbeterpunten voor de winkelgebieden.
7 (B)	Lokaal bedrijventerrein is schaars in de gemeente Rheden. Daarom gaan we onderzoeken in hoeverre het gebied Kanaal II uitbreiding ontwikkeld kan worden tot een lokaal bedrijventerrein.
7 (R)	Dit vraagstuk is doorgeschoven naar 2023 i.v.m. het traject van de omgevingsvisie.
8 (B)	Het behouden van 750 (excl. Airbnb) overnachtingsplekken en stimuleren van een toename van het aantal slaapplaatsen met 5%.
8 (R)	Het aantal overnachtingsplekken zijn nog steeds actueel. Het aantal van 750 betreft alleen de pensions, B&B's en hotels. Campingplaatsen en aanlegplaatsen voor passanten zitten hier nog niet bij.
9 (B)	De uitwerking van het Masterplan Veluwezoom (spreiding bezoekers Nationaal Park Veluwezoom) zorgt voor stabiliteit in bedrijvigheid en arbeidsplaatsen in het nationaal park.
9 (R)	Het Masterplan is in 2022 door de raad vastgesteld en wordt in 2023 verder uitgewerkt.
10 (B)	De uitwerking van het Masterplan Veluwezoom (spreiding bezoekers Nationaal Park Veluwezoom) zorgt voor stabiliteit in bedrijvigheid en arbeidsplaatsen in het nationaal park.
10 (R)	Het masterplan wordt in 2023 verder uitgewerkt en er zal aandacht voor zijn. De verkeersmaatregelen worden nu in kaart gebracht waardoor het duidelijker wordt hoe de toe- en doorstroming van bezoekers gaat lopen. Daarmee wordt het effect op de bedrijvigheid en arbeidsplaatsen duidelijk.
Doel 2: We intensiveren het gestructureerde contact met het georganiseerde bedrijfsleven en onderwijs en met individuele ondernemers. Economische ontwikkeling wordt gestimuleerd.	
1 (B)	Contactmomenten d.m.v. bedrijfsbezoeken stijgen van 20 naar 30 in 2022.
1 (R)	In 2022 zijn er 34 bedrijfsbezoeken afgelegd.
2 (B)	De lokale Triple Helix voert gezamenlijk minimaal 3 projecten uit, bijvoorbeeld VeluwezOOm Got Talent, kennismaking met ondernemerschap in het basisonderwijs en het stimuleren van living labs.
2 (R)	De volgende projecten zijn uitgevoerd. • VeluwezOOOm got talent! • Enquête Leefbaarheid Laag Soeren • Ondernemersmarkt Rheden • Day for Change (duurzaam ondernemen en omgaan met geld)
3 (B)	Minimaal 1 basisschool (groep 7 en 8) gaat in 2022 een aantal lessen krijgen om bekendheid met ondernemerschap te bevorderen bij de leerlingen.
3 (R)	Activiteit heeft niet plaatsgevonden i.v.m. ontbreken van capaciteit. In het najaar 2023 zal de actie alsnog worden uitgevoerd.
4 (B)	4.Wij gaan samen met het onderwijs het bedrijfsleven enthousiasmeren om stageplaatsen beschikbaar te stellen voor het VMBO en het MBO.
4 (R)	In de lokale triple helix samenwerking is er continue aandacht voor voldoende stageplaatsen. Tijdens de reguliere overleggen met het bedrijfsleven wordt het onderwerp 'stageplaatsen' regelmatig besproken. Tijdens de bedrijfsbezoeken is het onderwerp ook een vast onderdeel van de agenda. In het kader van het thema inclusie samenleving (onderdeel van de nieuwe economische visie) zal dit structureel aandacht krijgen en het belang van o.a. voldoende stageplaatsen intensiever onder de aandacht worden gebracht.
5 (B)	We faciliteren activiteiten, waaronder evenementen, op basis van ons evenementenbeleid, afhankelijk van de ontwikkelingen rondom Covid19. We kijken hierbij ook naar een verantwoord gebruik van de natuur.

5 (R)	De evenementen zijn weer op gang gekomen in 2022. Bij het verlenen van vergunning wordt altijd gekeken naar het effect op de natuur.
6 (B)	Het toeristisch-recreatieve aanbod voor bezoekers en inwoners is vergroot en wordt beter gepromoot door samenwerking met en tussen toeristisch platform, Veluwezoom-gemeenten, TVAN e.a.
6 (R)	Diverse initiatieven zijn gestart, waaronder belevingsgebied Veluwezoom en de uitrol van een wandelnetwerk.
7 (B)	Minimaal 1 keer per kwartaal vindt er een ontbijtsessie plaats met het onderwijs en bedrijfsleven waarbij de stand van zaken wordt besproken van de lopende projecten/ onderwerpen.
7 (R)	In 2022 zijn er 2 ontbijtsessies en meerdere avondsessies gehouden. Het onderwijs, de ondernemers en de gemeente werken aan een nieuw inhoudelijk programma voor de lokale Triple Helix.
8 (B)	Tijdens het ondernemerscafé 2022 zal de Rhedense ondernemer van het jaar worden bekendgemaakt.
8 (R)	Het ondernemerscafé 2022 heeft niet plaatsgevonden i.v.m. de onzekerheid die er was rondom corona.

Tabel: resultaten Onderwijs

Nr.	Resultaat
Doel 1: Wij streven naar een daling van het aantal laaggeletterden van 5% in 2030.	
1 (B)	In 2022 bereiken we minimaal 120 laaggeletterde inwoners met educatieaanbod.
1 (R)	Het taalhuis helpt laaggeletterde inwoners met passend educatieaanbod; via formeel, non formeel of informeel aanbod. In 2022 hebben 113 inwoners bereikt. 37 inwoners gebruik gemaakt van het formele aanbod van Rijn IJssel, 55 inwoners via non formeel aanbod van de Bibliotheek en Incluzio, en 21 inwoners van de Taalcafés van Vluchtelingenwerk. Door corona zijn niet alle cursussen door gegaan.
Doel 2: In 2022 neemt het aantal peuters dat gebruik maakt van de peuterregeling toe met 10%. We bieden 100% van de peuters met (een risico op) een onderwijsachterstand Voorschoolse Educatie (VVE) aan.	
1 (B)	1. In 2022 worden alle peuters met een indicatie doorgeleid naar een VVE locatie. Geïndiceerde peuters die alsnog niet door hun ouders worden ingeschreven op een VVE-locatie worden gevolgd en door VGGM aangespoord om alsnog deel te nemen aan VVE.
1 (R)	Het bereik van peuters met een vve-indicatie is verhoogd van 73% (2021) naar 79% (2022). Redenen voor non-bereik zijn bijvoorbeeld het staan op een wachtlijst, al deelnemen aan kinderdagopvang, of principieel geen gebruik willen maken van kinderopvang. De redenen voor non-bereik monitoren we via de Peutermonitor, en bij kinderopvang zelf; bijvoorbeeld door te vragen of meer ouders moeite hebben met het betalen van de eigen inkomensafhankelijke bijdrage.
Doel 3: Wij dringen het aantal thuiszitters terug van 36 (RBL, 2019) naar 18 in 2023.	
1 (B)	In 2022 weten alle partijen (samenwerkingsverbanden, leerplicht, gemeente, scholen, VGGM) door middel van een vastgesteld model op welke wijze zij (dreigend) thuiszitten kunnen signaleren en welke stappen er moeten worden gezet om thuiszitten te voorkomen.
1 (R)	Het blijkt uit evaluatie dat het in de praktijk niet naar voldoening werkt. Daarom wordt met partners gewerkt aan een verbeterde werkwijze. Het aantal thuiszitters is gedaald naar 17.

Doel 4: Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2036 draagt bij aan de toegankelijkheid van onderwijs voor alle kinderen, de realisatie van passende onderwijshuisvesting en verankering van schoolgebouwen in de wijk.	
1 (B)	In 2022 stellen wij een uitvoeringsprogramma Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2036 op. Hierin staan afspraken over o.a. de volgorde en de planning van de aanpak, het kwaliteitsniveau, verduurzaming van onderwijshuisvesting en benodigde financiering.
1 (R)	In 2022 is het beleidskader Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2022-2036 vastgesteld. In het IHP uitvoeringsprogramma dat in 2023 wordt opgesteld wordt het beleidskader uitgewerkt in afspraken over o.a. verduurzaming, de planning van de aanpak en de benodigde financiering.
Doel 5: Circulaire inrichting van het nieuwe gemeentehuis	
1 (B)	Het kantoormeubilair is circulair ingekocht.
1 (R)	Bij de aanbesteding is circulariteit meegenomen.
Doel 6: Uitvoeren routekaart Circulaire Economie	
1 (B)	Door het College is een keuze gemaakt uit de projecten uit de Routekaart die in 2022 zullen worden opgepakt.
1 (R)	Het budget is in november 2022 (bij de vaststelling van de economische visie) vrijgegeven. De uitvoering volgt.
Doel 7: Actieve deelname aan regionale samenwerking	
1 (B)	De Groene Metropoolregio kent binnen de ambitie "Circulaire regio" een viertal speerpunten (Circulaire bouw en infrastructuur, Circulaire economie: grondstoffen en ketens, Water en klimaatadaptatie, Transitie naar duurzame energie). Voor het speerpunt Grondstoffen en ketens wordt ambtelijke capaciteit ingezet voor de werkgroep. De belangen van het Rhedense bedrijfsleven worden ingebracht in de werkgroep.
1 (R)	Door de werkgroep is een onderzoek uitgevoerd naar de noodzakelijke prioritering. In eerste instantie wordt de focus gelegd bij de circulaire verwerking van de reststromen luiers/incontinentiemateriaal, zonnepanelen en ongevaarlijk ziekenhuisafval.

Welke context speelde er?

Werk en re-integratie

Binnen de Participatiewet hebben is een van de doelen uitstroom naar werk. Daarnaast hebben we ons meer gericht op degenen die een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben, of zelfs degenen van wie we niet verwachten dat de arbeidsmarkt in zicht is of komt. Hierbij is er verbinding gebracht bij de sociale basis en is beogen we mensen te stimuleren en begeleiden naar participatie op hun niveau.

Om uitvoering te geven aan het doel om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt mee te laten doen naar vermogen, is een Activeringsplan opgesteld voor de doelgroep zorg en empowerment. Samen met Incluzio is ingezet op duurzame participatie van deze doelgroep.

Vanuit de Modulair Gemeenschappelijke Regeling (MGR) zijn er ontwikkelingen die invloed hebben op de uitgaven van het Werkgeversservicepunt (WSP), het Werkgeverschap SW medewerkers (WGSW), de inburgering en onderwijszaken. Met name op de WgSw zien we een stijging van de lasten als gevolg van een verhoging CAO en de herverdeling van de arbeidsjaren. Dit speelt met name op het gebied van de WGSW.

Economische ontwikkeling

Begin 2022 is de Routekaart Circulaire EConomie vastgesteld. De ambitie is om de Rhedense economie verder te verduurzamen en meer te richten op circulariteit. Met ondernemers zetten wij stappen om het klimaat te ontzien bij de bedrijfsactiviteiten. Door bijvoorbeeld afval te zien als grondstof maken we met elkaar de omslag naar een circulaire economie.

In november 2022 is de nieuwe economische visie en een uitvoeringsprogramma voor de gemeente Rheden vastgesteld. De nieuwe economische visie gaat uit van de brede welvaart.

Onderwijs

In 2022 was het lerarentekort ook voelbaar binnen de gemeente Rheden. Dit is een landelijke trend. De komende jaren dreigt het lerarentekort in alle lagen van het onderwijs op te lopen. Vergrijzing en een verminderde aantrekkelijkheid van het beroep zijn belangrijke factoren. Het tekort geldt voor zowel docenten als voor bestuurders. In het VO zijn de tekorten geconcentreerd bij bepaalde vakken zoals informatica, natuurkunde en Duits.

De verder digitalisering maakt dat ook de Rhedense onderwijsinstellingen gedwongen worden na te denken over hoe zij hun leerprocessen inrichten in de fysieke en digitale leeromgeving. Meer dan vroeger is de vraag hoe de instellingen kunnen investeren in geschikte klaslokalen en fysieke ruimtes. De veranderende leeromgeving vraagt om meer flexibiliteit.Ook wordt nadrukkelijker gekeken naar welke opleidingen wel levensvatbaar zijn en welke niet.

Het Leven Lang Ontwikkelen (LLO) is ook bij de Rhedense onderwijsinstellingen een belangrijke ontwikkeling. Binnen de Rhedense Triple Helix samenwerking wordt bekeken op welke wijze invulling gegeven kan worden aan het Leven Lang ontwikkelen.

In 2022 is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (IHP) door de gemeenteraad vastgesteld en is gestart met het uitvoeringsprogramma onderwijshuisvesting 2022-2036.

Wat is de bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG)?

Taakveld(en)	Bijdrage aan SDG*
• 3.1 Economische ontwikkeling • 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen • 3.4 Economische promotie • 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken • 6.4 Begeleide participatie	• 4-1, 4-2, 4-4, 4-5, 4-6, 4-7, 4-A • 8-3, 8-4, 8-5, 8-6, 8-8, 8-9 • 9-1 • 10-1, 10-2, 10-3 • 12-6 • 17-17 • 18-1, 18-2, 18-3, 18-4, 18-6

* Sustainable Development Goals, zie bijlage 8 voor een nadere toelichting

Verbonden partijen

Voor het bereiken van de doelstellingen van het programma 1, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, heeft de gemeente Rheden zich met een aantal partijen verbonden waarin zij een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het gaat hier om de volgende organisaties:

- Module Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein centraal Gelderland (MGR)
- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

In de paragraaf Verbonden Partijen wordt nader inzicht gegeven in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid en risico's van de gemeente in deze organisatie.

Wat heeft het gekost?

Programma 1. Economische ontwikkeling

(Bedragen x € 1.000)	Rekening	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Saldo
	2021	2022	2022	2022	2022
Lasten					
3.1 Economische ontwikkeling	232	356	361	309	52
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	25	9	9	9	0
3.4 Economische promotie	190	328	330	287	42
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.425	2.486	2.595	3.103	-507
6.4 Begeleide participatie	9.197	9.292	9.906	9.211	695
subtotaal	12.069	12.471	13.201	12.919	282
Baten					
3.1 Economische ontwikkeling	107	101	101	102	1
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	9	9	11	2
3.4 Economische promotie	240	330	330	469	139
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	958	940	940	1.435	494
6.4 Begeleide participatie	1.447	178	337	175	-162
subtotaal	2.757	1.558	1.717	2.191	474
Saldo van baten en lasten	-9.311	-10.913	-11.484	-10.728	757
Reserves					
Toevoeging					0
Onttrekking		0	306	292	-14
Resultaat	-9.311	-10.913	-11.178	-10.436	743

Belangrijkste afwijkingen

Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022 is het financieel effect van de mutaties in de jaarstukken 2022 per saldo € 0,7 mln voordelig. De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

1. Economische Ontwikkeling

Taakveld (afwijkingen per taakveld => 50.000 saldo baten en lasten)	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
3.1 Economische ontwikkeling	53	I
De stelpost uit het Coalitieakkoord 2018-2022 voor de herstructurering van winkelgebieden (€ 50 k) is niet ingezet in 2022. Door krapte op de arbeidsmarkt en de na-effecten van Corona is het ook dit jaar niet gelukt om met het project te starten. In het kader van Covid-19 steunmaatregelen is er € 14 k besteed.		

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2	I
Geen nadere toelichting vereist.		
3.4 Economische promotie	181	I
In 2022 is de ontvangen toeristenbelasting en forensenbelasting meer dan begroot. Voor de toeristenbelasting gaat het om € 108 k extra als gevolg van een aanzienlijk hoger aantal overnachtingen. Voor de forensenbelasting gaat het om € 30 k extra. Daarnaast is er minder besteed aan evenementen (€ 27 k).		
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-13	I
De overschrijding is samengesteld uit lagere personeelskosten (€ 22 k) en per saldo hogere overige kosten (€ 34 k). Geen verdere toelichting vereist.		
6.4 Begeleide participatie	533	I
Het resultaat op dit taakveld kent als belangrijkste oorzaken: • Lagere kosten voor MGR-module WgSW (+/+ € 104 k) • Overschot op budget Beschut Werk door lagere instroom en (€ 145 k) dat ingezet wordt voor Activerend Werk (zie Programma 2, taakveld 6.71) waardoor resultaat Beschut Werk nihil is • Lagere lasten voor re-integratie (€ 57 k) door de inzet van incidentele ESF subsidie. • Lagere lasten voor inburgering (€ 441 k), onder andere door laat toegekende algemene middelen uit het Rijk die niet meer besteed zijn (€ 117 k) en de dekking van kosten inburgering door specifiek uitkeringen (€ 152 k) • Hogere personeelskosten (-/- € 70 k) met name door extra inzet op inburgering In het kader van Covid-19 steunmaatregelen is € 113 k besteed.		
0.10 Mutaties reserves	-14	I
De overschrijding bestaat uit een lagere onttrekking reserve COVID-19 dan begroot (-/- € 14 k).		
Totaal	**743**	

2 Welzijn



Wat hebben we bereikt?

Onze samenleving heeft in 2022 op verschillende manieren voor veel uitdagingen gestaan. Van corona tot energiearmoede, van oorlog in de Oekraïne tot stijgende inflatie en stijgende energieprijzen. Dit heeft grote impact gehad op onze inwoners.

Samen met onze partners hebben wij ons ingezet om onze inwoners te ondersteunen. Dit heeft onder meer geleid tot ondersteunende maatregelen voor inwoners en studenten die te kampen hebben met energiearmoede. Ook met scholen is veelvuldig contact geweest over o.a. ontbijt op school waar uw Raad via een motie aandacht voor heeft gevraagd.

Na de coronapandemie is het verenigingsleven weer op gang gekomen en konden wij elkaar weer ontmoeten. De effecten van de lockdowns zijn nog steeds voelbaar en kunnen zich de komende periode nog openbaren (psychische en fysieke effecten).

In 2022 is uw Raad op verschillende momenten geïnformeerd via raadsorientatieavonden en raadinformatiebrieven over onderwerpen als o.a. energiearmoede, jeugdzorg aanbieders, Wmo maatwerk en jeugdzorg, minima en schuldhulpverlening en de woon-zorgvisie.
Ook bent u eind 2022 betrokken geweest bij de startnotitie over het koersdocument sociaal domein. Samen met uw gemeenteraad hebben we de uitgangspunten en de richting van dit koersdocument bepaald.

Er is in 2022 een nauwe verbinding geweest met andere beleidsonderdelen. Voorbeelden zijn onder andere: de woon-zorgvisie (zorg-wonen-ruimte), de omgevingsvisie (sociaal-ruimte), hitte, droogte en watertekort (gezondheid-klimaatadaptatie) en integrale wijkaanpak Stenfert (sociaal-leefomgeving).

Welke doelen zijn gerealiseerd?

Tabel: gerealiseerde doelen Algemene voorzieningen

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Wij versterken en verbreden de samenredzaamheid.
1 (R)	Samen met al onze vrijwilligersorganisatie en met ondersteuning van Incluzio versterken en verbreden wij de samenredzaamheid. In het eerste half jaar van 2022 heeft dit onderdeel onder druk gestaan als gevolg van de corona lockdowns waardoor verschillende organisaties gesloten waren.
2 (B)	Doel 2: Wij stellen (kwetsbare) senioren in staat om zo lang mogelijk op een prettige manier thuis te blijven wonen en mee te doen in de samenleving.
2 (R)	Stichting Stoer levert hieraan een belangrijke bijdrage. Als gevolg van corona zijn er minder mogelijkheden geweest om huisbezoeken af te leggen.

3 (B)	Doel 3: Vrijwilligerswerk en mantelzorg groeit niemand boven het hoofd
3 (R)	Incluzio en de organisatie Mvt (Mantelzorg en vrijwillige Thuiszorg) zetten zich in om dit vrijwilligers en mantelzorgers te ondersteunen.

Tabel: gerealiseerde doelen Wmo maatwerkvoorzieningen

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: (Collectieve) oplossingen van en voor inwoners zijn toegankelijk en waar mogelijk is de verbinding met lichte ondersteuning en/of maatwerkoplossingen te leggen.
1 (R)	Samen met Incluzio hebben we collectieve oplossingen van en voor onze inwoners ondersteund en waar nodig maatwerkoplossingen ingezet.
2 (B)	Doel 2: Het aantal inwoners met een Wmo-indicatie dagbesteding en/of ambulante begeleiding neemt af met 20%.
2 (R)	Het aantal inwoners met een Wmo-indicatie dagbesteding en/of ambulante begeleiding is met 42,6% afgenomen (ultimo 2022 t.o.v. ultimo 2019).
3 (B)	Doel 3: Mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig in de wijk wonen (sociale inclusie).
3 (R)	In samenwerking met onze partners, waaronder Vivare (huisvesting), hebben we inwoners met een psychische kwetsbaarheid ondersteund.

Tabel: gerealiseerde doelen Jeugd

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Het merendeel van de vragen omtrent opvoeden en opgroeien wordt opgevangen binnen de sociale basis. Het jeugdzorg gebruik neemt af en is in 2023 niet meer dan 1,5% hoger dan het landelijk gemiddelde (jeugdzorg gebruik Rheden 14,7%; Nederland 12,3% in 2019, bron CBS);
1 (R)	Op basis van de meest recente landelijke gegevens is het verschil tussen het jeugdzorg gebruik in Rheden en het landelijk gemiddelde +1,7%. In 2019 was dit verschil nog 2,4%.
2 (B)	Doel 2: Meer kinderen kunnen thuis blijven wonen. Het jeugdhulpgebruik met verblijf neemt af en is in 2023 gelijk of lager dan het landelijk gemiddelde (jeugdhulp met verblijf: Rheden 1,6%; Nederland: 1.3% in 2019, bron CBS).
2 (R)	Op basis van de meest recente landelijke gegevens is het verschil tussen het jeugdzorg gebruik met verblijf in Rheden en het landelijk gemiddelde +0.2%. In 2019 was dit verschil nog 0.3%.
3 (B)	Doel 3: Meer kinderen die niet meer thuis kunnen blijven wonen, wonen wel zo thuis mogelijk (pleeggezin, gezinshuizen). Het aantal jeugdigen met pleegzorg/ gezinshuiszorg is in 2023 relatief toegenomen ten op zichtte van het totaal aantal kinderen met jeugdhulp met verblijf in vergelijking met 2020.
3 (R)	Het aantal jeugdigen met pleegzorg/gezinshuiszorg ten opzichte van het totaal aantal kinderen met jeugdhulp met verblijf is toegenomen naar 54% in 2022 t.o.v. van 46% in 2020.
4 (B)	Doel 4: Het aantal doorverwijzingen naar maatwerkvoorzieningen jeugdhulp door huisartsen is in 2022 met 20% verminderd t.o.v. 2019.
4 (R)	Het aantal doorverwijzingen naar maatwerkvoorzieningen jeugdhulp is in 2022 met 51% verminderd t.o.v. 2019.

Tabel: gerealiseerde doelen Armoedebestrijding en financiële hulpverlening

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Alle inwoners zijn in staat zelf (met hulp) hun financiële situatie op orde te houden door stabiele inkomsten en overzicht op de administratie.
1 (R)	Om dit doel te bereiken zetten wij in op educatie (gericht op omgaan met geld), en reken en digitale vaardigheden. Daarnaast werken wij samen met de thuisadministratie, schuldhulp maatje, de formulierenhulp en de sociale raadslieden. Dit om inwoners in staat te stellen hun financiële situatie op orde te houden.
2 (B)	Doel 2: De gemiddelde schuld van inwoners die schuldentrajecten starten, daalt van ca. €43.000 in 2019, naar €40.000 in 2022 en uiteindelijk naar €38.000 in 2024, doordat we er eerder bij zijn.
2 (R)	In 2022 is een gemiddelde schuld bij de start van een schuldtraject €44.998,-. Hierbij zijn per schuldtraject gemiddeld 13 schuldeisers betrokken. Er zijn een aantal inwoners met een hogere schuld, denk hierbij bijvoorbeeld aan een ex-ondernemer. Een klein aantal inwoners met een hoge schuld trekken het gemiddelde omhoog.
3 (B)	Doel 3: In 2024 is het gebruik van het Kindpakket gestegen van 78% in 2019 naar 85% in 2024.
3 (R)	In 2022 zijn we overgegaan een andere leverancier m.b.t. de gegevens over de omvang van de doelgroep die een andere systematiek aanhoudt. Hierdoor kunnen we voor 2022 geen percentage aangeven dat te vergelijken is met het percentage uit 2019. Wel kunnen we aangeven dat het gebruik van het Kindpakket sinds 2019 is afgenomen, als gevolg van corona, waardoor Stichting Leergeld minder contact met gezinnen heeft gehad wat tot minder aanvragen heeft geleid.
4 (B)	Doel 4: Onze hulpverlening leidt tot succesvolle uitstroom uit formele schuldhulp-trajecten.
4 (R)	Van de gestarte schuldregelingen (in 2019) is nu, binnen drie jaar, 73% succesvol uitgestroomd. 19 schuldregelingen lopen nog. We verwachten daarmee uit te komen op een succesvolle uitstroom van 94%.
5 (B)	Doel 5: Inwoners zijn bekend met alle ondersteuningsmogelijkheden en beoordelen deze met een 7 in 2024.
5 (R)	In 2021 is een nulmeting uitgevoerd. Inwoners beoordeelden de ondersteuningsmogelijkheden met gemiddeld een 8, de maatschappelijke partners beoordeelden de ondersteuningsmogelijkheden met gemiddeld een 6,7. Wij herhalen het onderzoek in 2024.

Tabel: gerealiseerde doelen Volksgezondheid

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Het percentage kinderen dat in 2025 zijn/haar gezondheid als (heel) goed ervaart, is minimaal gelijk aan 2017 (97%).
1 (R)	Deze cijfers volgen in 2026 (rapportage GGD).
2 (B)	Doel 2: Het percentage jongeren dat in 2025 zijn/haar gezondheid als (heel) goed ervaart, is minimaal gelijk aan 2018 (98%).
2 (R)	Deze cijfers volgen in 2026 (rapportage GGD).
3 (B)	Doel 3: Het percentage volwassenen en ouderen dat in 2024 zijn/haar gezondheid als (heel) goed ervaart, is minimaal gelijk aan 2016 (77% - volwassenen en 69% - ouderen).
3 (R)	Deze cijfers volgen in 2026 (rapportage GGD).

Tabel: gerealiseerde doelen Sport & bewegen

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: We stimuleren de deelname aan sport & bewegen.
1 (R)	Sport in Rheden heeft een belangrijke uitvoerende rol bij sport&bewegen. Zij organiseren in samenwerking met partners voor specifieke doelgroepen passende programma's. Denk aan sportprogramma's op basisscholen en voortgezet onderwijs, het begeleiden van senioren naar een geschikte beweegactiviteit via de beweegcoach of het helpen van inwoners met een beperking om te kunnen sporten. Naast uitvoerende taken hebben we een verbindende rol: we stimuleren bijvoorbeeld samenwerking tussen verenigingen onderling (begeleiding Open Club trajecten) en werken samen met zorgpartners om mensen in beweging te brengen en houden. Ook subsidiëren we sport stimulerende activiteiten en evenementen van lokale clubs en aanbieders.

Tabel: gerealiseerde doelen Cultuur

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: De actieve cultuurparticipatie is in 2026 op hetzelfde niveau als de nulmeting in 2018: 26% actief en 36% enigszins actief.
1 (R)	In 2021 is er een 2-meting cultuur uitgevoerd over cultuur in 2020. Er wordt 1 keer per drie jaar een meting uitgevoerd. Op basis van deze meting blijkt dat in 2020 37% van de inwoners cultureel actief is en 41% enigszins cultureel actief. In 2022 is geen meting gedaan.

Tabel: gerealiseerde doelen Erfgoed

Nr.	Doel
1 (B)	Ons hoofddoel is het in goede staat doorgeven van het cultuurhistorisch erfgoed aan volgende generaties (behouden). Daarnaast zetten wij erfgoed in voor het behalen van de gemeente brede doelen op het gebied van toerisme & recreatie (beleven), klimaat en het sociale domein (benutten).
1 (R)	In 2022 is geïnvesteerd in advisering en subsidies aan ca. 150 eigenaren om het Rhedense erfgoed te behouden. Er is een toetsings- en uitvoeringskader vastgesteld waarmee de regeldruk voor eigenaren en gemeente is verminderd. Er is extra geïnvesteerd in (kennis over) de verduurzaming van monumenten en er is een bijdrage geleverd aan klimaatadaptatie op landgoederen. Op de landgoederen werken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via de Landgoedcoöperatie Veluwezoom. Met de vijf andere Veluwezoom-gemeenten is een Cultuur- en Erfgoedpact afgesloten dat is gericht op meer informatie over de landgoederenzone. Daarmee wordt tevens beoogd een bijdrage te leveren aan de noodzakelijk verspreiding van bezoekers.

Welke resultaten zijn in 2022 gerealiseerd?

Tabel: resultaten Algemene voorzieningen

Nr.	Resultaat
Doel 1: Wij versterken en verbreden de samenredzaamheid	
1 (B)	Vrijwilligers/vrijwilligersorganisaties en inwoners waarderen ondersteuning, samenwerking en bereikbaarheid van de ondersteuning met een 7,0.
1 (R)	Inwoners, bekend bij Incluzio Rheden, waarderen de ondersteuning met een 7,4. De vrijwilligers/vrijwilligersorganisaties waarderen de samenwerking met Incluzio Rheden met een 6,7.
2 (B)	De opdrachtnemer van de opdracht sociale basis voert in 2022 een onafhankelijke nulmeting uit over de bekendheid van de sociale basis.
2 (R)	Via het panel "Rheden spreekt" is de nulmeting medio 2022 uitgevoerd.
3 (B)	In 2022 is er een sociale kaart beschikbaar voor inwoners en organisaties met o.a. een website.
3 (R)	De sociale kaart is in de vorm van de website "Wegwijs in Rheden en Rozendaal" www.wegwijsinrheden.nl én in de vorm van een fysieke gids gerealiseerd.
4 (B)	In dorpshuizen vinden 7.000 laagdrempelige activiteiten voor onze inwoners plaats in 2022, gericht op ontmoeten en ontspannen.
4 (R)	Na de terugloop aan activiteiten in de coronaperiode is het activiteitenaanbod weer op peil van 7.000 en zelfs licht toegenomen in 2022.
5 (B)	1/3 van alle Rhedense huishoudens maakt gebruik van Ik buurt mee! waardecheques.
5 (R)	In 2022 is 35% van de uitgegeven waardecheques geactiveerd.
6 (B)	In 2022 wordt een inclusieagenda opgesteld om initiatieven te ontplooien, te delen en uit te voeren om de Rhedense samenleving (nog) inclusiever te maken. Iedereen moet mee kunnen doen en bij de totstandkoming van deze agenda worden nadrukkelijk partners uit de samenleving betrokken. Veel beleidsvelden zullen met dit initiatief te maken krijgen, zodat er sprake is van een integrale aanpak en uitvoering.
6 (R)	De inclusieagenda is onderdeel van het collegeprogramma 2022-2026. De uitwerking volgt in 2023.
Doel 2: Wij stellen (kwetsbare) senioren in staat om zo lang mogelijk op een prettige manier thuis te blijven wonen en mee te doen in de samenleving.	
1 (B)	Wij informeren alle inwoners die 55 jaar zijn geworden en wijzen hen op de mogelijkheden van Mijn Huis, Mijn Toekomst en de Toekomstbestendig wonen lening. Hiermee voeren 75 inwoners per jaar preventieve levensloopbestendige woningaanpassingen uit.
1 (R)	Door COVID-19 en personele wisselingen bij Stichting Stoer zullen wij in 2023 alle inwoners informeren in plaats van 2022.
2 (B)	In 2022 worden de 70+-huisbezoeken in Velp afgerond. 50% van de 70+'ers die een uitnodiging heeft ontvangen, neemt deel aan een huisbezoek.
2 (R)	Huisbezoeken in Velp zijn afgerond en 54% van de 70+ inwoners, die een uitnodiging ontvingen, nam deel aan een huisbezoek.
3 (B)	Met onafhankelijke cliëntondersteuning ondersteunen wij 130 inwoners speciaal gericht op mensen met dementie en andere geheugenproblemen.
3 (R)	108 inwoners met dementie en andere geheugenproblemen ontvingen onafhankelijke cliëntondersteuning.
4 (B)	De coalitie tegen eenzaamheid heeft voor Velp een plan van aanpak opgesteld om de eenzaamheid te verminderen. In 2022 wordt er gestart met de voorbereidingen voor coalities in de andere kernen.

4 (R)	Plan van aanpak is opgesteld en er is een start gemaakt met uitbreiding van de coalitie tegen eenzaamheid naar de andere kernen.
Doel 3: vrijwilligerswerk en mantelzorg groeit niemand boven het hoofd	
1 (B)	Vrijwilligers voelen zich gewaardeerd en ondersteund en geven hiervoor een 7,0.
1 (R)	Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar en wordt uitgevraagd met het inwonerspanel "Rheden Spreekt" in het eerste kwartaal 2023.
2 (B)	Mantelzorgers waarderen de ondersteuning van de sociale basis met een 7,0.
2 (R)	Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar en wordt uitgevraagd met het inwonerspanel "Rheden Spreekt" in het eerste kwartaal 2023.

Tabel: resultaten Wmo maatwerkvoorzieningen

Nr.	Resultaat
Doel 1: (collectieve) oplossingen van en voor inwoners zijn toegankelijk en waar mogelijk is de verbinding met lichte ondersteuning en/of maatwerkoplossingen te leggen.	
1 (B)	Tenminste 300 inwoners die specialistische begeleiding/dagbesteding kregen, ontvangen voortaan passende ondersteuning uit de sociale basis, met peiljaar als 2019.
1 (R)	Eind 2022 hebben in totaal 940 inwoners een beschikking voor begeleiding en/of groepsbegeleiding gekregen. Eind 2019 waren dit 539 inwoners. Dit is een toename van 401 inwoners in 2022 ten opzichte van 2019. Daarmee is het resultaat van een afname van 300 inwoners behaald.
2 (B)	Van de inwoners die ondersteuning of dagbesteding krijgen uit de sociale basis heeft tenminste 50% geen maatwerkvoorziening dagbesteding of begeleiding meer nodig.
2 (R)	95% van de inwoners die zich gemeld heeft bij één van de dorps-meldpunten van Incluzio heeft passende begeleiding gevonden vanuit de sociale basis.
3 (B)	Wij stimuleren 70 senioren om fit te blijven via het project Powerful ageing en wij monitoren het effect hiervan.
3 (R)	Via een raadinformatiebrief (30 juni 2022) is de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken rondom project Powerfull Ageing en de opschorting daarvan. In 2022 hebben in totaal 30 inwoners hebben deelgenomen aan Powerfull ageing.
Doel 3: Mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig in de wijk wonen (sociale inclusie).	
1 (B)	10 inwoners zetten de stap van beschermd wonen naar zelfstandig wonen in een uitstroomwoning die beschikbaar is gesteld door Vivare.
1 (R)	In 2022 zijn 8 personen zelfstandig gaan wonen in een uitstroomwoning.
2 (B)	We financieren twee lokale projecten die mensen met een psychische kwetsbaarheid, helpen zelfstandig te kunnen blijven wonen. Dit financieren wij uit de regionale ambulantiseringsmiddelen.
2 (R)	Wij hebben organisatie De Boei gesubsidieerd die jongeren helpt zelfstandig te blijven wonen.

Tabel: resultaten Jeugd

Nr.	Resultaat
Doel 1: Het jeugdhulpgebruik neemt af en is in 2023 niet meer dan 1,5% hoger dan het landelijk gemiddelde.	
1 (B)	We sturen op de opdracht aan zorgaanbieders voor lokale maatwerkvoorzieningen jeugdhulp om vanuit het Rhedens model met passende jeugdhulp duurzame

	resultaten te boeken waarbij het aantal jeugdigen met geïndiceerde jeugdhulp afneemt richting het landelijk gemiddelde.
1 (R)	De gezamenlijke partijen vervullen de hulpvraag van de jeugdigen op het gebied van specialistische begeleiding en behandeling. De cliënttevredenheid over de geleverde zorg laat een positief beeld zien. Op een aantal gebieden is het zorgaanbod aangevuld. Het gaat onder meer om zorg op het gebied van problematiek bij eetstoornissen en dagbehandeling voor jonge kinderen met complexe problematiek.
2 (B)	Wij versterken de samenwerking en inzet van eigen kracht, sociale omgeving en passende (jeugd)hulp vanuit de opdrachten Sociale Basis en Regionale maatwerkdiensten.
2 (R)	We stimuleren en faciliteren de betrokken partijen om met elkaar te werken aan het versterken van de samenwerking. Er zijn onder andere informatiebijeenkomsten georganiseerd voor ouders over opvoeden. Een jeugdhulpaanbieder gaf hierbij informatie en deze bijeenkomsten werden aangeboden via Incluzio. Daarnaast is er periodiek overleg tussen Incluzio en jeugdhulpaanbieders bij de begeleiding/behandeling van jeugdigen en gezinnen, vanuit ieders expertise. Er zijn ook ontwikkelbijeenkomsten georganiseerd, gericht op samenwerking en ontwikkeling van vraaggericht zorgaanbod, Sociaal Café e.d., waarbij het versterken van de sociale basis en normaliseren van de ondersteuning centraal staat.
Doel 2: Het jeugdhulpgebruik met verblijf neemt af en is in 2023 gelijk of lager dan het landelijk gemiddelde.	
1 (B)	Lokaal versterken we de samenwerking en inzet van passende jeugdhulp vanuit de opdrachten Sociale Basis en Lokale en Regionale maatwerkdiensten.
1 (R)	We hebben in 2022 gezamenlijk met de gemeenten in de regio voorbereidingen gestart voor het opzetten van een nieuwe methode om pleegouders te werven: kindgericht werven. De werving is gestart in 2023. Hierbij wordt actief gezocht naar een gezin dat aansluit bij de achtergrond van het kind en de ouders. Bij voorkeur bevindt dit gezin zich zowel inhoudelijk als geografisch in de omgeving van een kind. Dit heeft meteen in het begin voor twee kinderen uit Rheden tot een match geleid.
2 (B)	Het regionale perspectiefoverleg voor complexe casuïstiek wordt verder ontwikkeld in een regionale expertisetafel voor complexe casuïstiek en voorkomen van uithuisplaatsingen.
2 (R)	Het Regionaal Expert team in Centraal Gelderland (RET CG) is op 1 april 2022 gestart en richt zich op complexe casuïstiek en het voorkomen van uithuisplaatsingen. Wanneer verwijzers binnen de jeugdhulp vastlopen in het organiseren van tijdig en passende zorg kan een jeugdige en zijn gezin worden aangemeld bij het RET. De eerste effecten zijn positief.
Doel 3: Het aantal jeugdigen met pleegzorg/gezinshuiszorg is in 2023 relatief toegenomen ten op zichte van het totaal aantal kinderen met verblijfszorg in vergelijking met 2020.	
1 (B)	We vergroten het aantal pleegouders ten opzichte van 2020 door de landelijke en regionale campagne lokaal in te zetten.
1 (R)	In 2022 heeft de gemeente Rheden meegedaan aan de Week van de Pleegzorg door op lokaal niveau in de media aandacht voor pleegzorg te vragen. Ook is een informatieavond over pleegouderschap, Homestart en Steungezin in de gemeente voorbereid. Vanwege te weinig belangstelling is deze avond helaas niet doorgegaan. In 2022 waren er 31 pleeggezinnen, dat is er 1 meer dan in 2020. Hiermee is het aantal pleeggezinnen op peil gebleven. Landelijk gezien is er vanaf 2020 juist een dalende trend in het aantal pleeggezinnen. De coronapandemie heeft hier duidelijk

	een rol in gespeeld door de impact op gezinnen en beperktere mogelijkheden voor werving.
Doel 4: Het aantal doorverwijzingen naar maatwerkvoorzieningen jeugdhulp door huisartsen is in 2022 met 20% verminderd t.o.v. 2019.	
1 (B)	In samenwerking met huisartsen zetten we in Velp, Dieren en Rheden een Ondersteuner Jeugd binnen de huisartsenpraktijk/dorpshuis in.
1 (R)	In 2022 werkte de Ondersteuner Jeugd en gezin in Dieren vanuit de huisartsenpraktijk zelf. In Velp en Rheden vanuit een locatie buiten de praktijk. In 2023 treffen we voorbereidingen om ook in Velp en Rheden de Ondersteuner Jeugd vanuit de huisartsenpraktijk te laten werken.
2 (B)	We hebben een evaluatie van de pilot Ondersteuner Jeugd & Gezin (OJG) bij de huisarts uitgevoerd en nemen in 2022 een besluit over het vervolg van de inzet van de Ondersteuner Jeugd & Gezin.
2 (R)	In 2022 is op basis van een positieve evaluatie besloten om de Ondersteuner Jeugd en Gezin structureel in te zetten voor de inwoners van de gemeente Rheden.

Tabel: resultaten Armoedebestrijding en financiële hulpverlening

Nr.	Resultaat
Doel 1: Alle inwoners zijn in staat zelf (met hulp) hun financiële situatie op orde te houden door stabiele inkomsten en overzicht op de administratie	
1 (B)	Schuldhulpmaatje, Formulierenhulp en Thuisadministratie ondersteunen inwoners met (financiële) hulpvragen.
1 (R)	Inwoners zijn conform de subsidieafspraken ondersteund.
2 (B)	Incluzio biedt financiële educatieprogramma's aan.
2 (R)	Samen met de bibliotheek heeft Incluzio de cursus 'Voor 't zelfde geld' aangeboden. Daarnaast biedt Incluzio online trainingen aan (Gezondeboel), ook op het gebied van financiën.
3 (B)	Het onderwerp armoede en schulden wordt besproken met schoolbesturen en kinderopvang in het kader van de Lokale Educatieve Agenda (LEA).
3 (R)	Het onderwerp is in september in het LEA aan de orde geweest. Het is een herkenbaar thema voor de schoolbestuurders, dat ook hoog op hun agenda staat (o.a. vanwege de relatie met het programma 'rijke schooldag'). Rol van de gemeente is kinderen en ouders te ondersteunen d.m.v. het minimabeleid. De scholen staan voor de opgave om een kwalitatief programma neer te zetten dat betaalbaar blijft voor alle kinderen/ouders. Deze opgave kan per school een andere invulling krijgen. Een gedeelde, gemeenschappelijke visie op het thema kan behulpzaam zijn. Leergeld geeft aan dat de "brug naar zelfstandigheid"* een nuttig instrument is om tot een visie te komen. En doet een aanbod om hier samen met de scholen nadere invulling aan te geven. **uit: handreiking omgaan met kinderarmoede in het sociaal domein, Divosa et al, 2021.*
Doel 2: De gemiddelde schuld van inwoners die schuldentrajecten starten, daalt van ca. €43.000 in 2019, naar €40.000 in 2022 en uiteindelijk naar €38.000 in 2024, doordat wij er eerder bij zijn	
1 (B)	Naar aanleiding van signalen over belastingachterstanden leggen we 25 huisbezoeken per maand af. In 50% van de bezoeken vinden we samen met de inwoner een passende oplossing.

1 (R)	Mede als gevolg van corona hebben we in 2022 12 huisbezoeken per maand afgelegd in plaats van 25 huisbezoeken. Hierbij was de insteek om in maximaal drie bezoeken de inwoner te bereiken. In 25% van de gevallen hebben we een inwoner weten te bereiken. Van de inwoners die we hebben bereikt, is het traject in 76% van de gevallen succesvol afgesloten met bijvoorbeeld een betaling of een betalingsregeling.
Doel 3: In 2024 is het gebruik van het Kindpakket gestegen van 78% in 2019 naar 85% in 2024	
1 (B)	Er maken 720 kinderen gebruik van het kindpakket in 2022.
1 (R)	In totaal werden 661 kinderen in 349 gezinnen door Stichting Leergeld (uitvoerder van Kindpakket) ondersteund. Leergeld kende in 2022 1282 voorzieningen toe, waaronder 546 kledingtegoeden (via de Gelrepas). De gevolgen van corona werken nog steeds door in de contacten met de gezinnen en daarmee het bereik van deze voorziening.
2 (B)	Er maken 773 kinderen gebruik van de GelrePas in 2022.
2 (R)	In 2022 maakten 802 kinderen gebruik van de Gelrepas. 750 kinderen kregen het schoolkostentegoed op hun Gelrepas.
Doel 4: Onze hulpverlening leidt tot succesvolle uitstroom uit formele schuldhulptrajecten	
1 (B)	Van de gestarte schuldhulpregelingen stroomt 90% van de inwoners succesvol uit.
1 (R)	Van de gestarte schuldregelingen (in 2019) is in 2022, binnen drie jaar, 73% succesvol uitgestroomd. 19 schuldregelingen lopen nog. We verwachten daarmee uit te komen op een succesvolle uitstroom van 94%.
Doel 5: Inwoners zijn bekend met alle ondersteuningsmogelijkheden en beoordelen deze met een 7 in 2024	
1 (B)	Actiepunten uit de 0-meting uitgevoerd in de zomer 2021 zijn in 2022 opgepakt.
1 (R)	We hebben op gebied van communicatie de eerste stappen gezet. We hebben in 2022 de implementatie van Geldfit en bereken-uw-recht voorbereid, en rollen beide tools in Q1 van 2023 uit. Met deze tools bieden we inwoners eenvoudig en laagdrempelig informatie over onze regelingen en ondersteuningsaanbod aan.

Tabel: resultaten Volksgezondheid

Nr.	Resultaat
Doel 1: Het percentage kinderen dat in 2025 zijn/haar gezondheid als (heel) goed ervaart, is minimaal gelijk aan 2017 (97%).	
1 (B)	De daling van het percentage kinderen en jongeren (t/m 19 jaar) met overgewicht in de periode 2015-2019 is in 2022 verder gecontinueerd. De percentages in 2019 waren: 5/6 jaar: 8,3% - 10/11 jaar: 13,8% - 13/14 jaar: 14,3%. We zetten hiervoor de aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) in (resultaat geldt ook bij doel 2).
1 (R)	De percentages overgewicht zijn in 2022 verder gedaald in de leeftijdsgroepen: 10/11 jaar: van 13,8% (2019) naar 11,7% (2022) 13/14 jaar: van 14,3% (2019) naar 12,9% (2022) In de leeftijdsgroep 5/6 jaar is het percentage gestegen: van 8,3% (2019) naar 11,9% (2022).
Doel 2: Het percentage jongeren dat in 2025 zijn/haar gezondheid als (heel) goed ervaart, is minimaal gelijk aan 2018 (98%).	

1 (B)	We organiseren minimaal 3 verdiepende deskundigheidstrainingen over middelengebruik en verslavingen voor minimaal 60 professionals in de eerstelijns zorg en het sociaal domein (resultaat geldt ook bij doel 3).
1 (R)	Uitvoerende organisatie Iriszorg heeft in 2022 voor 4 verschillende lokale organisaties in zorg, welzijn en onderwijs deskundigheidstrainingen verzorgd. Daarmee zijn 65 professionals bereikt.
Doel 3: Het percentage volwassenen en ouderen dat in 2024 zijn/haar gezondheid als (heel) goed ervaart, is minimaal gelijk aan 2016 (77% - volwassenen en 69% - ouderen).	
1 (B)	Minimaal 80 inwoners met een lager inkomen en/of afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren we via het re-integratie programma Doorslag om voldoende te sporten en bewegen en gezond te eten.
1 (R)	In 2022 hebben 30 inwoners deelgenomen aan een sportprogramma als onderdeel van Doorslag.
2 (B)	In 2022 hebben we de mogelijkheden onderzocht om ernstige overlast van houtrook en onverantwoord stookgedrag tegen te gaan na inzet van voorlichting. We sluiten hiervoor ook aan bij provinciale en landelijke projectgroepen.
2 (R)	Eind 2022 hebben we een stappenplan voor de beoordeling van overlast door houtstook uitgewerkt op basis van de landelijke Routewijzer Houtstook & Overlast. Momenteel zijn we de uitvoering van het stappenplan aan het voorbereiden.
3 (B)	Minimaal 10 gezamenlijke projecten om preventief te werken aan een goede gezondheid zijn door organisaties en inwoners via het Preventie Akkoord gestart. De projecten richten zich op gezonde leefstijl (voldoende bewegen, gezonde voeding en rookvrije generatie), financiële gezondheid en eenzaamheid. We nemen hiervoor deel aan de kerngroep van het Preventie akkoord en aan bepaalde projecten nemen we zelf deel.
3 (R)	In 2022 zijn er 7 nieuwe preventieve gezondheidsprojecten in de gemeente Rheden gestart via het Preventieakkoord. Voorbeelden zijn een foodtruckfestival met gezonde voeding bij de triatlon voor scholieren (1.200 deelnemers), kooklessen voor gezond en goedkoop koken en realisatie van een gezonde sportkantine bij een vereniging.
4 (B)	In 2022 ontwikkelden we een hitteplan voor Velp voor periodes van droogte en hitte.
4 (R)	De uitvoering hiervan is verplaatst naar 2023. In januari 2023 wordt vanuit de GGD het 'Project Lokale Hitteplannen gemeenten GGD Gelderland-Midden' opgestart. Het doel is om voor de zomer van 2023, met ondersteuning van de GGD, een Lokaal Hitteplan voor Arnhem, Rheden en Rozendaal op te stellen en te implementeren. De GGD voert dit uit in opdracht van de provincie Gelderland.
5 (B)	In minimaal 3 projecten in bebouwde omgevingen passen we klimaat adaptieve maatregelen gericht op meer verkoeling in periodes van hitte toe.
5 (R)	In 2022 hebben we bij de volgende projecten klimaat adaptieve maatregelen gericht op verkoeling toegepast: 1. Vergroening woonstraten: de Oranjeweg in Rheden (2000m2) en de Julius Röntgenlaan in Dieren (70 m2); 2. Buurtspeelplek Jan Ligthartlaan in Laag-Soeren; 3. Extra bomen Velp-Zuid.

Tabel: resultaten Sport & bewegen

Nr.	Resultaat
Doel 1: In 2026 neemt 75% van de inwoners deel aan sport of bewegen	
1 (B)	Op minimaal 15 locaties voor kinderdagopvang wordt Peuter gym gegeven door geschoolde begeleiders.

1 (R)	Sinds 2022 wordt op 9 locaties voor kinderopvang Peuter gym verzorgd. Wekelijks worden er totaal 22 lessen op deze verschillende locaties verzorgd met een bereik van 176 peuters.
2 (B)	Minimaal 15 basisscholen organiseren sport- en beweegactiviteiten op en na school, gericht op voldoende en goed bewegen.
2 (R)	Op 17 basisscholen zijn in 2022 extra sport- en beweegprogramma's georganiseerd. Voorbeelden zijn kleutergym, pauze-activiteiten, de triatlon en SwimKids (3-daags zwemprogramma gericht op zwemveiligheid).
3 (B)	Minimaal 1 middelbare school organiseert (structureel) een programma voor leerlingen gericht op meer bewegen en een gezonde leefstijl (in en buiten school).
3 (R)	Het Aeres (V)MBO heeft in 2022 het programma 'School Legends' geïmplementeerd. Het Rhedens De Tender is in 2022 met dit programma begonnen. School Legends richt zich op kwalitatief gezond bewegingsonderwijs, bewegen tijdens lessen, bewegen tussen de lessen en bewegen na schooltijd.
4 (B)	We leiden minimaal 400 (unieke) inwoners toe naar een geschikte sportactiviteit om in beweging te komen. We zetten hiervoor een beweegcoach en vitaliteitstest in en organiseren beweeggroepen.
4 (R)	Sport in Rheden heeft 358 inwoners via beweegcoach, vitaliteitstesten en beweeggroepen geholpen naar een voor hen geschikte beweegactiviteit.
5 (B)	Minimaal 400 inwoners sporten en bewegen via doelgroepactiviteiten en therapieprogramma's in het doelgroepenbad van het Biljoenbad.
5 (R)	In het zwemseizoen zijn 258 inwoners bereikt met aangepaste beweegactiviteiten en therapie programma’s in het water (bijv. zwemmen met chronische pijn, artrose, reuma, hydrotherapie van een fysiotherapeut of zwemmen met dementie van een zorghuis). Het aantal wekelijkse groepen is gegroeid van 13 (’21-’22) naar 21 (’22-’23). Er zijn 354 inwoners bereikt met vrij toegankelijke doelgroep activiteiten (bijv. Senioren Fit of Aqua Pilates).
6 (B)	Minimaal 1.000 inwoners nemen via een (online) activiteitenplatform (ontwikkeld in 2021) deel aan sport- of beweegactiviteiten bij een vereniging of aanbieder in de buurt.
6 (R)	Via de uitgifte van de gids Sjors Sportief / Creatief waren in 2022 576 inschrijvingen van basisschoolleerlingen op sportieve (473) en culturele (103) activiteiten bij lokale aanbieders. Onder middelbare scholieren waren dit er in totaal 103. Voor volwassenen en senioren hebben we de Activiteitengids Sociaal & Vitaal uitgebracht. Hier kunnen we minder duidelijk zien hoeveel volwassenen via deze uitgifte deelnemen aan activiteiten. De gids is bij 15.000 woonadressen huis-aan-huis verspreid.
7 (B)	We sluiten ons als Host-city aan bij het WK Volleybal Dames 2022. We organiseren in samenwerking met lokale volleybalclubs en andere partners een programma van (volleybal)side-events in de maanden voor en tijdens dit Wereldkampioenschap (vindt plaats in NL - Gelredome Arnhem). De side-events zijn erop gericht inwoners te enthousiasmeren voor volleybal en te werken aan een gezonde leefstijl.
7 (R)	In 2022 waren we tijdens het WK Volleybal Dames host-gemeente voor het team van Japan. Samen met volleybalclubs en andere partners hebben we in aanloop naar en tijdens het WK circa 20 verschillende side-events georganiseerd in het teken van Volleybal en Japan, zoals: aanleg van net-sportvelden op 3 locaties in de gemeente, volleybalclinics op scholen, een bedrijvenvolleybaltoernooi, watervolleybal in het zwembad en bezoek van wedstrijden.
8 (B)	We hebben een verkenning uitgevoerd waaruit duidelijk wordt of sportclubs in en om de kernen Velp en Dieren open staan voor een Open Club samenwerking (vergelijkbaar met de Zuidflank in Rheden).
8 (R)	Deze verkenning is in 2022 niet uitgevoerd. In 2023 gaan wij hiermee aan de slag in 2023 waarbij in een breder perspectief verkennen: maatschappelijke organisaties en sportverenigingen.

9 (B)	We stellen in 2022 een nieuw speelbeleid vast met concrete plannen om het percentage kinderen en jongeren dat buiten speelt te verhogen. We hebben in beleid aandacht voor: voldoende en uitdagende speelvoorzieningen (hardware) en activiteiten die buitenspelen stimuleren (software).
9 (R)	In februari 2022 is het nieuwe speelbeleid vastgesteld. We zijn daarna direct gestart met de uitvoering van het beleid: in 2022 is in samenwerking met kinderen en partners een uitvoeringsplan voor het stimuleren van buitenspelen (software) ontwikkeld. We zijn ook gestart met de realisatie van buurtspeeltuinen.
10 (B)	We ondersteunen initiatieven van inwoners en organisaties die bijdragen aan een beweegvriendelijke openbare ruimte. We blijven daarvoor alert op (subsidie)kansen, zetten onze eigen projecten in (bijv. Ik Buurt Mee) en helpen mee met planontwikkeling.
10 (R)	In 2022 hebben we verschillende initiatieven gerealiseerd of ondersteund: 1. Beweegtuin Park Daalhuizen Velp (loopt) 2. Beweegpark bij AV Gelre Dieren (loopt) 3. Openbare net-sportvelden 4. Multisport court Biljoenbad Velp 5. Recreatief wandelpad door Dorpspark De Laak (Zuidflank Rheden)

Tabel: resultaten Cultuur

Nr.	Resultaat
Doel 1: De actieve cultuurparticipatie is in 2026 op hetzelfde niveau als de nulmeting in 2018: 26% actief en 36% enigszins actief	
1 (B)	Met de podiumvoorziening maken wij 140 voorstellingen (film, theater en amateur) mogelijk op een professioneel podium in de gemeente Rheden.
1 (R)	Er zijn 71 filmvoorstellingen en 21 amateurvoorstellingen op een professioneel podium. In totaal 92 voorstellingen. Mede als gevolg van corona is het aantal voorstellingen minder dan voorgenomen.
2 (B)	Cultuurbedrijf RiQQ biedt voor alle basisschoolleerlingen drie cultuur-educatieve programma's aan: Reizen in de Tijd, Cultuureducatie met kwaliteit en Meer Muziek in de Klas.
2 (R)	Cultuurbedrijf RiQQ heeft in 2022 de programma's: Reizen in de Tijd, Cultuureducatie met kwaliteit en Meer Muziek in de klas aangeboden. In totaal hebben 9 basisscholen deelgenomen aan de programma's.
3 (B)	Via cultuurbedrijf RiQQ ondersteunen wij 28 amateurkunstverenigingen.
3 (R)	Cultuurbedrijf RiQQ heeft in 2022 achtentwintig amateurkunstverenigingen ondersteund.
4 (B)	Rheden heeft een voortrekkersrol bij de ontwikkeling van de regionale culturele infrastructuur. Samen met de gemeenten uit de regio 025 (Arnhem-Nijmegen) voeren wij een regionaal transformatieplan cultuur uit in 2022.
4 (R)	In 2022 is een transformatieplan cultuur in de Groene Metropoolregio opgesteld en voor de uitvoering hiervan heeft de provincie Gelderland middelen ter beschikking gesteld.

Tabel: resultaten Erfgoed

Nr.	Resultaat
Doel 1: Wij houden ons erfgoed in stand	
1 (B)	Wij stimuleren eigenaren via subsidies en advies om hun monument(en) te onderhouden en waar nodig te restaureren. We willen minimaal €100.000 aan externe cofinanciering verwerven voor de inzet van onderhoudssubsidies.

1 (R)	Er is in 2022 voor 49 gemeentelijke monumenten subsidie toegekend. Voor 2022 is hiervoor €40.500 aan provinciale subsidie aangetrokken. Binnen een meerjarige beschikking voor 2018-2022 was daarnaast €500.000 provinciale subsidie beschikbaar voor een kwaliteitsimpuls op historische landgoederen en buitenplaatsen. Voor de verduurzaming van erfgoed is €80.000 provinciale subsidie verkregen. Er is een Toetsing- en Uitvoeringskader vastgesteld waarmee de regeldruk voor eigenaren en gemeente is verminderd terwijl de informatievoorziening voor eigenaren beter en transparanter is geworden.
2 (B)	Waar nodig zetten we met eigenaren een verbeteringstraject in bij achterstallig onderhoud.
2 (R)	Er loopt -naast de reguliere restauraties- een verbeteringstraject voor een monument waar sprake is van zodanig ernstig achterstallig onderhoud dat de toekomst van het monument in gevaar was.
3 (B)	In verband met de toenemende leegstand van kerken leggen we een kerkenvisie ter besluitvorming voor.
3 (R)	De Toekomstverkenning Religieus Erfgoed is klaar en wordt april 2023 ter besluitvorming aan het college voorgelegd.
4 (B)	We werken samen met de partners in de Groene Metropoolregio aan de instandhouding van landgoederen en buitenplaatsen in de regio en hun bijdrage aan de regionale opgaven in het kader van klimaat en economie.
4 (R)	Samenwerking op het gebied van de historische landgoederen en buitenplaatsen lukt alleen nog met de andere vijf Veluwezoomgemeenten. Binnen de rest van de GMR ligt de focus vooralsnog meer op de Limes.
5 (B)	We breiden de sociale werkplekken via de Landgoedcoöperatie Veluwezoom uit met een derde dag voor zes personen.
5 (R)	De mensen die voor de Landgoedcoöperatie werken kunnen vanaf 2022 een derde dag werken op de aangesloten landgoederen.
6 (B)	Jong geleerd is oud gedaan: minimaal 50% van de leerlingen van de basisscholen in Rheden neemt deel aan het erfgoededucatieproject Reizen in de Tijd. In de aanloop naar 450 jaar Rheden bevorderen we daarnaast een zo breed mogelijke verspreiding van het stripboek over Rhedens verleden.
6 (R)	In 2022 hebben in totaal 45 leerlingen (groepen 6,7,en 8) deelgenomen aan het educatieprogramma. In 2022 is de les Reis naar de Toekomst voorbereid waaraan in 2023 10 groepen 7 deel kunnen nemen. Deze kinderen ontvangen het stripboek als onderdeel van de les. Daarnaast ontvangen ca. 200 kinderen in AZC's het stripboek als kennismaking met de geschiedenis van hun nieuwe woonplaats.
7 (B)	We actualiseren de beleidsnota Verbindend Verleden en stellen een nieuwe uitvoeringsagenda op, beide met input van inwoners, eigenaren en vrijwilligers.
7 (R)	Er is besloten om geen nieuwe sectorale erfgoednota op te stellen. Wel worden in 2023 erfgoedwensen opgehaald en ook via de dorpsgesprekken wordt input opgehaald bij inwoners. De opgehaalde wensen worden in een uitvoeringsagenda verwerkt als input voor Omgevingsvisie en -plan.
Doel 2: We passen het erfgoedbeleid in het nieuwe systeem van de Omgevingswet in.	
1 (B)	Om aan de wettelijke eisen te voldoen, ontsluiten we alle erfgoedinformatie – in samenwerking met de vrijwilligers van Rheden op de Kaart - via een nieuwe database en een gebiedsatlas. Eind 2022 hebben we 50% van het beschermd

	erfgoed opgenomen in de database en zijn we halverwege met de ontwikkeling van de gebiedsatlas.
1 (R)	We hebben in 2022 50 % van het erfgoed opgenomen in de database. We zijn halverwege met de gebiedsatlas.
2 (B)	De commissie Ruimtelijke Kwaliteit, zoals vereist onder de Omgevingswet, is geïnstalleerd.
2 (R)	De commissie is per 1 januari 2023 (voorheen de beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet) geïnstalleerd.
3 (B)	Voor erfgoedthema's leveren we conform de planning van het Programma Omgevingswet een bijdrage aan Omgevingsvisie en -plan.
3 (R)	Vanuit het erfgoedteam wordt meegedacht bij de totstandkoming van visie en plan en binnen beide trajecten is/wordt informatie aangeleverd aan de projectleiders.
Doel 3: We voeren het duurzaamheidsproject Maatwerk voor Monumenten uit.	
1 (B)	Als onderdeel van het Klimaatprogramma en de Erfgoednota voeren we dit project uit dat bestaat uit de advisering van eigenaren o.a. via de inzet van maatwerkscans en de subsidie van maatregelen die in die scans worden geadviseerd. Eind 2022 hebben we minimaal 100 adviesgesprekken gevoerd. Daarnaast maakt een gebiedsaanpak in Ellecom deel uit van dit project. Daarmee zijn we eind 2022 halverwege.
1 (R)	We hebben eind 2022 115 gesprekken gevoerd wat overeenkomst met ongeveer 15% van het monumentenbestand. De gebiedsaanpak in Ellecom heeft vertraging opgelopen vanwege een verlate oplevering (door het bureau dat hiervoor door de provincie is ingehuurd) van het cultuurhistorisch kader. Het vervolg staat nu voor september 2023 op de planning.
Doel 4: We voeren de agenda voor de beleving en vermarkting van de landgoederenzone Veluwezoom conform (de nog vast te stellen) planning uit.	
1 (B)	We werken samen met Wageningen, Renkum, Rozendaal, Arnhem, Brummen, eigenaren en ondernemers aan een betere toeristische ontsluiting en vermarkting van de gezamenlijke landgoederenzone. Daarin nemen we ook de wandelknooppunten mee. Hiermee leveren we ook een bijdrage aan het thema Ontspannen Regio van de Groene Metropoolregio.
1 (R)	Met de vijf andere Veluwezoomgemeenten hebben we in 2022 een Cultuur- en Erfgoedpact afgesloten met de provincie. Doel is om verspreid door de zone langs fietsknooppunten (de wandelknooppunten zijn nog niet klaar) in 2023 minimaal 10 belevingsobjecten te plaatsen die een breed publiek op een laagdrempelige manier informeren over de landgoederenzone. Hiervoor is €106.274 subsidie ontvangen. Bij voldoende cofinanciering kunnen nog eens 10 objecten worden geplaatst waarvoor additioneel €55.686 subsidie is toegezegd.

Welke context speelde er?

Corona

In 2022 zijn de laatste rijksmaatregelen corona afgeschaald. Nog steeds heeft corona effect op onze inwoners. Zowel effecten voor inwoners die corona krijgen als de effecten voor mensen die corona hebben gehad of de effecten van de lockdowns.

Energiearmoede
De oorlog in Oekraïne heeft mede geleid tot stijgende energieprijzen en inflatie. De energierekening is voor een steeds groter wordende groep moeilijker te betalen. Energiearmoede

treft zowel nieuwe groepen, denk aan mensen met een eigen woning maar zonder middelen om deze te verduurzamen, als mensen die sowieso al in bestaansonzekerheid leven. Het rijk heeft in 2022 ondersteunende maatregelen opgezet, waaronder een energietoeslag die de gemeente heeft uitgevoerd. Naast de uitkering van de energietoeslag in 2022 heeft de gemeenteraad in december 2022 een pakket ondersteunende maatregelen vastgesteld die in 2023 uitgevoerd worden. Het thema energiearmoede heeft veel impact op de inwoners en ook op de inzet van de gemeentelijke organisatie in de volle breedte.
Naast een pakket aan ondersteunende maatregelen energiearmoede zetten wij als gemeente een breder pakket aan maatregelen in, in de vorm van aanbod van energiecoaches en een witgoedregeling om op de middellange termijn effect te realiseren op de stijgende energielasten.

Vergrijzing

26% van de Rhedense inwoners is 65 jaar of ouder (tegenover ruim 19% landelijk). Komende jaren zal het aandeel senioren nog verder toenemen. Senioren blijven langer zelfstandig thuis wonen, waarmee zij ook langer verantwoordelijk zijn voor hun eigen huishoudboekje. De verwachting is dat er een steeds grotere groep inwoners een vorm van (lichte) langdurige administratieve ondersteuning nodig heeft.

Flexibilisering arbeidsmarkt
De arbeidsmarkt flexibiliseert, wat een nieuwe doelgroep met zich meebrengt voor het minima- en schuldhulpbeleid. Nieuwe groepen die hierdoor de aandacht verdienen, zijn: jongeren, flexwerkers en zelfstandigen met een middeninkomen.

Onderwijs

De Coronacrisis heeft ook in 2022 gevolgen voor kinderopvang, onderwijs en volwasseneneducatie. Er is sprake van ziekteverzuim, personeelstekorten en onderwijsaanbod dat niet door heeft kunnen gaan.

In 2022 is op het gebied van onderwijsachterstanden ingezet op het versterken kwaliteit van de voor- en vroegschool. Daarnaast is een onderzoek gestart om een wijkgerichte gezinsaanpak te versterken voor (laaggeletterde) ouders met jonge kinderen van 0-6 jaar. De Peutermonitor is actief werkzaam. Hierdoor heeft de gemeente met overzichtelijke dashboards inzicht in bereik en subsidiemiddelen voor VVE en peuteropvang.

Het Rijk geeft onderwijs en gemeente via het Nationaal Programma Onderwijs extra middelen om achterstanden die zijn opgelopen door de Coronacrisis zo veel mogelijk in te lopen tot 2025. In samenspraak met het onderwijs is extra ingezet op zorg (uren schoolmaatschappelijk werk, uren verzuimcoach), collectief cursusaanbod op scholen, en vakantieaanbod door lokale partners. In 2023 wordt ook gestart met aanbod voor een verlengde schooldag. Daarnaast zijn in 2022 twee taalklassen gestart voor leerlingen van het AZC en leerlingen uit Oekraïne.

Betaalbare zorg

Wij zien de vraag naar hulp en ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning steeds meer toenemen. Hiervoor zijn demografische ontwikkelingen, zoals ouder wordende inwonerspopulatie, een aanwijsbare grondslag. Daarnaast zien we ook dat bijvoorbeeld de toegang tot de langdurige zorg vanuit de Wet Langdurige Zorg steeds verder beperkt wordt en wij als gemeente de taakstelling hebben gekregen om hulp en ondersteuning te organiseren. Als gemeente hebben wij beperkte mogelijkheden om te sturen op bijvoorbeeld het vragen van een

financiële eigen bijdrage. Wij zijn als gemeente de weg ingeslagen waarbij wij voor inwoners op een laagdrempelige manier hulp en ondersteuning willen bieden vanuit de Sociale Basis.

Woonplaatsbeginsel Jeugdwet

Op 1 januari 2022 is de Wet wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet ingegaan. In de tweede helft van 2021 en in de eerste helft van 2022 is er gewerkt aan de overdracht van jeugdigen. In totaal zijn er 47 jeugdigen naar andere gemeenten overgedragen en 45 zijn er naar ons toegekomen. Tot eind 2022 konden gemeenten compensatie aanvragen voor een onverwacht hoger zorggebruik voor voogdij/18+. De aanvraag die de gemeente heeft ingediend is toegekend. De definitieve hoogte van het bedrag wordt in de mei-circulaire 2023 duidelijk.

Jeugdbeleid

De gemeente Rheden heeft ook in 2022 in de regio Centraal Gelderland op meerdere vlakken samengewerkt. Naast de regionale samenwerking op transformatie en inkoop zijn er steeds meer ontwikkelingen die om samenwerking vragen zoals de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming. Begin 2022 is de regiovisie ‘’Samenwerking en opdrachtgeverschap jeugd, Wmo en beschermd wonen - Regio Centraal Gelderland’’ vastgesteld. De visie op samenwerking in de regio Centraal Gelderland is een uitwerking van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) namens alle Nederlandse gemeenten heeft opgesteld.

In 2022 zijn het Rijk en VNG niet tot overeenstemming gekomen over de Hervormingsagenda Jeugdzorg (lees Ontwikkelagenda in de begroting). De gesprekken lopen door in 2023.

De economische ontwikkelingen op het gebied van loon- en prijsstijgingen (inflatie) hebben een effect op de kosten die de gemeente maakt voor gecontracteerde partijen. Een fors hogere indexatie van tarieven, toenemende signalen over tekorten bij zorgpartijen, onder andere door stijgende loonkosten, energielasten, frictiekosten; krapte op de arbeidsmarkt.

De toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne en andere landen, in combinatie met de opening van opvang en het azc in Velp hebben in 2022 niet tot een stijging van zorggebruik geleid in 2022.

Volksgezondheid
Corona heeft een grote invloed gehad en nawerking op leefstijl en de sociale en mentale gezondheid van inwoners. We hebben in 2022 extra programma’s ingezet om inwoners te ondersteunen. Voorbeelden daarvan zijn extra sportieve, culturele en sociale activiteiten in alle schoolvakanties, extra schoolmaatschappelijk werk en extra cursusaanbod rondom welzijnsthema’s. Dit loopt door in 2023.

Landelijk zijn het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) gesloten. De akkoorden leggen de nadruk op meer samenwerking tussen eerstelijnszorg en het sociaal domein, meer inzet op preventie en gezond leven en goede, toegankelijke en betaalbare zorg. Gekoppeld aan deze akkoorden is een nieuwe financiële regeling voor gemeenten ingevoerd: de Specifieke Uitkering Gezond & Actief Leven. Waar gemeenten voorheen op enkele gezondheidsthema’s losse projectgelden ontving van het rijk, kunnen wij nu één grote uitkering voor de komende 4 jaar aanvragen. Er wordt in deze regeling geld beschikbaar gesteld voor 15 gezondheidsthema’s (o.a. mentale gezondheid, eenzaamheid, welzijn op recept, Kansrijke Start, overgewicht, Sportakkoord en meer). De gelden hebben we aangevraagd. In 2023 ontwikkelen we een integraal plan.

De zorg staat onder druk. Corona heeft een groot beroep gedaan op medewerkers, gezorgd voor verschuiving van zorg en voor extra hulpvragen. We zien ook dat hulpvragen complexer worden

(combinatie van problematiek). Ook neemt het aantal hulpvragen toe door toestroom van vluchtelingen (met vaak zwaardere hulpvraag). Tegelijkertijd wordt er meer flexibiliteit en gebruik van diverse (communicatie)kanalen gevraagd. We zien dat dit effect heeft op de ondersteuning die vanuit uitvoerende organisaties wordt verzorgd, zoals de Jeugdgezondheidszorg van de GGD. Een aantal taken hebben zij in 2022 afgeschaald. Momenteel werken we met hen aan een plan voor een Toekomstbestendige JGZ. We merken het ook bij partnerorganisaties, zoals huisartsenpraktijken. Het IZA en GALA gaan hierop in en we zijn hierover ook lokaal in gesprek met partners. Zo werken we in Velp-Rozendaal samen met zorgverzekeraars Menzis, eerstelijns zorgverleners en partners uit het sociaal domein aan een visie over gezondheid en samenwerking in 2030. Ondertussen maken we ook stappen in de praktijk met bijvoorbeeld de werkwijze Welzijn op Recept.

Volksgezondheid komt op steeds meer beleidsterreinen en opgaven terug. Denk aan thema's als de inrichting van de openbare ruimte (omgevingswet), het effect van het veranderende klimaat (weersextremen) en luchtkwaliteit. We zetten ons extra in bij projecten en ontwikkelingen om gezondheidskennis aan de voorkant toe te passen en mee te nemen in besluitvorming (health in all policies).

Sport & Bewegen
We constateren dat sportverenigingen voor verschillende uitdagingen staan. De sportdeelname in Nederland stijgt de laatste decennia, terwijl de deelname aan sport via een vereniging niet meegroeit. Je sportaanbod aan laten sluiten bij de veranderende behoeften van sporters, vrijwilligers werven, accommodatievraagstukken en bestaansrecht voor kleinere clubs zijn voorbeelden van vraagstukken die leven. We bekijken hoe we de Open Club aanpak verder kunnen uitbreiden en verenigingen kunnen helpen bij deze uitdagingen.

De stijgende energieprijzen zorgen bij sportclubs voor forse stijgingen van de energierekening. We helpen de clubs hun activiteiten te continueren met een lokaal Winterfonds, landelijke regelingen en het verduurzamen van hun accommodatie.

Inburgering
Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering van kracht gegaan. Gemeenten zijn daarmee verantwoordelijk voor de begeleiding van statushouders (asiel- en gezinsmigranten) met als doel dat zij zo snel mogelijk naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving, het liefst via betaald werk. Met de invoering van de nieuwe Wet Inburgering zijn gemeenten voortaan verantwoordelijk voor:

- De regie vanaf de opvang van de asielstatushouder;
- De uitvoering van de brede intake en het vaststellen van het Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP);
- Financieel ontzorgen van asielstatushouders;
- Het aanbieden van de leerroutes (duale trajecten met taal & participatie) en de inkoop van deze routes voor asielstatushouders.

Begin 2022 is er wegens een fout bij DUO door het ministerie aan gemeenten opgelegd om nog niet met statushouders onder de nieuwe wet aan de slag te gaan. Eind maart waren de problemen opgelost en konden we aan de gang met de nieuwe werkwijze onder de nieuwe Wet. Vanwege de vastzittende asiel- en opvangketen, zijn in het begin met name statushouders onder de oude wet zijn gehuisvest in Rheden, waardoor de aantallen pas in Q3 2022 begonnen aan te trekken.

Doelstellingen en resultaten op het gebied van inburgering zijn geformuleerd onder 'Werk en re-integratie'.

Klimaatadaptatie

<u>Droogte en watertekort</u>
In de zomer van 2022 had Nederland te maken met een lange periode (april tot oktober) van

droogte en watertekort. In juli en augustus 2022 werd opgeschaald naar het niveau 'dreigend watertekort' (niveau 1) en vervolgens een nationaal 'feitelijk watertekort (niveau 2). Naast de gevolgen voor verzilting en de scheepvaart (lage rivierwaterstanden), moesten ook sommige waterschappen en/of drinkwaterbedrijven maatregelen nemen om de droogte het hoofd te bieden en het water te verdelen. Met name in Overijssel en Gelderland kampten met dreigend watertekort voor bedrijven.

Hitte
De zomer van 2022 was heel warm, heel droog en extreem zonnig. Op 19 juli werd het extreem warm, waardoor het KNMI een deel van het land code oranje gaf. Bijna overal werd het in Nederland warmer dan 35°C. De eerste landelijke hittegolf was begin augustus en duurde acht dagen. Op 25 augustus 2022 was het de warmste dag ooit, waarbij de 2e nationale hittegolf een feit was. Augustus 2022 staat in de top 3 van de warmste augustusmaanden sinds 1901.

Ten aanzien van droogte was de gemiddelde neerslag was 135 mm. Normaal gesproken is dat 224 mm.

Het record voor zonnestraling uit 1976 werd een paar dagen voor het eind van augustus verbroken: gemiddeld waren er landelijk 835 zonuren. Dat is veel meer dan het langjarig gemiddelde van 640 zonuren.

Erfgoed

Vanaf het begin van corona is sprake geweest van een toename van het aantal aanvragen voor onderhoud en wijziging van monumenten. In de tweede helft van 2022 zagen we dit weer wat normaliseren. Door de energiecrisis is daarnaast meer vraag naar expertise over de verduurzaming van monumenten terwijl deze expertise landelijk en in de markt zeer schaars voorhanden is. Dat geeft veel extra werkdruk voor de DuMo-coach die Rheden in dienst heeft.
Het jaar stond verder in het teken van voorbereiding op de Omgevingswet: van de werving en instelling van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit tot het Omgevingswetproof ontsluiten van alle erfgoeddata.

Wat is de bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG)?

Taakveld(en)	Bijdrage aan SDG*
• 5.1 Sportbeleid en activering • 5.2 Sportaccommodaties • 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie • 5.5 Cultureel erfgoed • 5.6 Media • 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie • 6.2 Wijkteams • 6.3 Inkomensregelingen • 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO) • 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ • 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- • 6.82 Geëscaleerde zorg 18- • 7.1 Volksgezondheid • 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	• 1-2, 1-3 • 2-1 • 3-2, 3-3, 3-4, 3-5, 3-6, 3-7, 3-8, 3-9, 3-11 • 4-7 • 8-9 • 10-2 • 11-3, 11-4 • 12-B • 16-7, 16-8 • 17-16, 17-17, 17-18, 17-19

* Sustainable Development Goals, zie bijlage 8 voor een nadere toelichting

Verbonden partijen

Voor het bereiken van de doelstellingen van het programma, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, heeft de gemeente Rheden zich met een aantal partijen verbonden waarin zij een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het gaat hier om de volgende organisaties:

- Modulair Gemeentelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland (MGR);
- Veiligheids- Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM);
- Vervoersorganisatie regio Arnhem Nijmegen (DRAN);
- Archeoregio Arnhem (waarin 10 gemeenten samen een regioarcheoloog in dienst hebben);

In de paragraaf Verbonden Partijen wordt nader inzicht gegeven in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid en risico's van de gemeente in deze organisaties.

Wat heeft het gekost?

Programma 2. Welzijn

(Bedragen x € 1.000)	Rekening	Primi-tieve begroting	Gewijzig-de begro-ting	Rekening	Saldo
	2021	2022	2022	2022	2022
Lasten					
5.1 Sportbeleid en activering	291	469	404	449	-45
5.2 Sportaccommodaties	3.676	3.320	3.639	4.084	-445
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	955	693	694	874	-180
5.5 Cultureel erfgoed	762	199	884	600	285
5.6 Media	910	887	887	886	1
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	3.251	3.528	3.849	3.066	783
6.2 Wijkteams	619	583	585	515	70
6.3 Inkomensregelingen	20.744	19.860	22.070	24.317	-2.246
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.213	2.083	2.285	2.090	195
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	15.656	14.440	15.117	14.987	130
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	13.470	14.441	14.470	15.396	-927
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	980	200	933	928	5
7.1 Volksgezondheid	1.421	1.660	1.719	1.653	66
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	810	601	612	660	-48
subtotaal	65.756	62.964	68.148	70.505	-2.357
Baten					
5.1 Sportbeleid en activering	3	21	21	14	-7
5.2 Sportaccommodaties	1.185	1.087	1.323	1.569	246
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.				150	150
5.5 Cultureel erfgoed	467	0	145	360	215
5.6 Media					0
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	305	142	142	193	51
6.2 Wijkteams	46				0
6.3 Inkomensregelingen	16.569	15.780	14.118	15.366	1.247
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.301	474	474	470	-3
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	152	5	505	503	-2
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	22	22	22	90	68
6.82 Geëscaleerde zorg 18-					0
7.1 Volksgezondheid	8			29	29
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	805	806	806	660	-146
subtotaal	20.861	18.337	17.556	19.404	1.848
Saldo van baten en lasten	-44.895	-44.627	-50.592	-51.102	-510
Reserves					
Toevoeging	467		2.131	2.235	-104
Onttrekking	97	40	2.470	2.001	-469
Resultaat	-45.265	-44.588	-50.252	-51.335	-1.083

Belangrijkste afwijkingen

Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022 is het financieel effect van de mutaties in de jaarstukken 2022 per saldo € 1,1 mln nadelig. De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

2. Welzijn

Taakveld (afwijkingen per taakveld => 50.000 saldo baten en lasten)	**Bedrag in € 1.000**	**Inc. / Struct.**
5.1 Sportbeleid en activering	-52	I
De op dit taakveld verantwoorde personeelskosten zijn lager dan begroot (€ +/+ € 37 k). Voor sportstimulering zijn extra uitgaven gedaan in het kader van de Covid-19 steunmaatregelen en is aan sportverenigingen € 12 k aan subsidies en € € 14 k ter compensatie van kosten CTB. Voor deze extra lasten heeft de gemeente van het Rijk extra middelen ontvangen. Daarnaast is er € 69 k uitgegeven aan middelen die geheel worden gedekt uit een specifieke uitkering Sportakkoord, waarvan de opbrengst onder TV 5.2 is verantwoord.		
5.2 Sportaccommodaties	-199	I
Het resultaat is samengesteld uit een aantal componenten die elkaar per saldo compenseren. Te noemen zijn als belangrijkste posten: • De op dit taakveld verantwoorde personeelslasten zijn hoger dan begroot (-/- € 168 k) onder andere door extra inhuur voor schoonmaakwerkzaamheden en toezicht zwembaden. Voor totaalanalyse personeelslasten verwijzen wij naar de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel Personeel & Organisatie. • Hogere inkomsten zwemlessen en entreegelden (+/+ € 129 k) • Lagere inkomsten uit verhuur en ter beschikking stellen van sportaccommodaties (-/- € 53 k) • Hogere inkomsten vanuit het Rijk (+/+ € 185 k). Niet begroot waren de aangevraagde en toegekende uitkeringen voor Sportakkoord (+/+ € 69 k), compensatie van Ministerie van VWS voor gederfde huuropbrengsten en openhouden van zwembaden (+/+ € 72 k), waarvan een deel met terugwerkende kracht over 2021 en een nabetaling SPUK 2020 (+/+ € 44 k) • Met betrekking tot onderhoud (inclusief storting voorzieningen) van de sportaccommodaties is sprake van een nadeel van € 211 k.		
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie.	-30	I
De overschrijding op dit taakveld bestaat voornamelijk uit verstrekte subsidies aan cultuurinstellingen in het kader van de Covid-steunmaatregelen (-/- € 23 k)		
5.5 Cultureel erfgoed	500	I
Dit taakveld omvat o.a. budgetten voor meerjarige projecten zoals de Gebiedsatlas en Maatwerk voor Monumenten waar deels ook externe subsidies voor zijn verkregen. Een substantieel deel (€ 257 k) hiervan is nog niet besteed. Daarnaast zijn in 2022 de in eerdere jaren ontvangen subsidiemiddelen voor kwaliteitsimpuls landgoederenzone Rheden (€ 217 k) vrijgevallen ten gunste van de exploitatie. De betreffende uitgaven voor kwaliteitsimpuls landgoederenzone hebben in voorgaande jaren (2021 en vorige) plaatsgevonden.		
5.6 Media	1	I

Geen nadere toelichting vereist.		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	834	I
De onderschrijding kent een aantal componenten waarvan de belangrijkste zijn: • Er zijn lagere uitgaven voor Algemene Diensten & Toegang (+/+ € 164 k) en voor Leefbaarheid en Activering (+/+ € 156 k). Dit komt onder andere omdat veel activiteiten pas medio 2022 weer zijn opgestart als gevolg van corona. • Het budget vanuit de zgn. POK-middelen (ten behoeve van de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening met als speerpunten de wijkteams en het rechtsbeschermingssysteem) nog niet besteed (+/+ € 161 k) • De uitgaven voor transformatie blijven achter op het bij de Winterrapportage 2022 opgehoogde budget (+/+ € 188 k) • De uitgaven aan buurtaccommodaties, buurtactiviteiten en wijkaanpak liggen onder het budget (=/+ € 125) als gevolg van uitstel van activiteiten door corona. Voor bestrijding van eenzaamheid zijn extra uitgaven gedaan in het kader van de Covid-19 steunmaatregelen (€ 20 k).		
6.2 Wijkteams	70	I
De onderschrijding bestaat onder andere uit lagere lasten Veilig Thuis (+/+ € 22 k) en lager lasten Preventief Jeugdbeleid (+/+ € 37 k), als gevolg van minder initiatieven in 2022.		
6.3 Inkomensregelingen	-999	I
De overschrijding van het budget is opgebouwd uit hogere lasten (-/- € 2.246 k) , die deels gecompenseerd worden door hogere baten (+/+ € 1.247 k). De hogere lasten bestaan met name uit: • hogere lasten BUIG (-/- € 95 k) • de lasten van kwijtscheldingen zijn lager dan begroot (+/+ € 37 k) • de uitgaven voor bijzondere bijstand zijn hoger dan begroot (-/- € 1.921 k), en bestaat voornamelijk uit een overschrijding van de energietoeslag (-/- € 467 k) en de lasten van de opvang vluchtelingen uit Oekraïne en asielzoekers (-/- € 1.515 k) (kosten voor opvang Oekraïne worden volledig vergoed, zie hogere baten). Daarnaast is er kleine onderschrijding van de lasten van de overige bijzondere bijstand inclusief armoedebeleid. Zo is de subsidie aan Leergeld m.b.t. het Kindpakket lager doordat als gevolg van Covid-19 minder gezinnen / kinderen zijn bereikt. • de op dit taakveld verantwoorde personeelslasten zijn hoger dan begroot (-/- € 245 k) door onder andere hogere kosten voor functioneel beheer en de extra inzet voor de uitvoering van de energietoeslag. Voor totaalanalyse personeelslasten verwijzen wij naar de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel Personeel & Organisatie. De hogere baten bestaan uit lagere baten BUIG (-/- € 267 k) en uit de vergoedingen voor de opvang vluchtelingen uit Oekraïne en asielzoekers (+/+ € 1.515 k). De gemeente Rheden is samen met twee andere regiogemeenten in overleg met het ministerie van SZW over het compenseren van het tekort middelen energietoeslag 2022.		

Indicatief zou het om een bedrag gaan van € 360 k. Een formeel besluit hierover ontbreekt nog.		
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	191	I
De onderschrijding is opgebouwd uit een aantal posten waarvan de belangrijkste zijn: • de lasten van het Wmo-vervoer (als onderdeel van het doelgroepenvervoer dat door de BVO DRAN wordt uitgevoerd) zijn, deels nog door de Corona-beperkingen en -ontwikkelingen, lager dan begroot (+/+ € 108 k) • de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen is hoger dan begroot (+/+ € 25 k) • lagere lasten voor hulpmiddelen (+/+ € 40 k) en lagere lasten voor woonvoorzieningen (+/+ € 10 k)		
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	127	I / S
De onderschrijding is op te splitsen in de volgende posten: • hogere lasten voor Huishoudelijke Hulp/Dagelijkse Ondersteuning (-/- € 53 k), onder andere door een verhoging van de kostprijs in de loop van het jaar. Deze overschrijding is structureel. • hogere lasten Gelrepas (-/- € 3 k) • lagere lasten Schulddienstverlening (+/+ € 71 k), • lagere lasten Coördinatie thuiszorg / mantelzorg / vrijwilligerswerk (+/+ € 35 k) • lagere lasten Activerend Werk / Module 8 (+/+ € 113 k) • lasten collectief vervoer dagbesteding (als onderdeel van het doelgroepenvervoer dat door de BVO DRAN wordt uitgevoerd) zijn hoger dan begroot (-/- € 7 k) • de lasten van ZiN (Zorg in Natura) – Begeleiding (inclusief aandeel Sociale Basis) zijn lager dan begroot (+/+ € 149 k). In de lasten van ZiN is een bedrag opgenomen voor meerkosten bij zorgaanbieders als gevolg van Corona-beperkingen (€ 34 k). Voor de meerkosten heeft de gemeente extra middelen ontvangen van het Rijk. • hogere lasten voor Pgb (-/- € 2 k) • per saldo lagere lasten voor uitvoering en innovatie (+/+ € 130 k) • de op dit taakveld verantwoorde personeelslasten zijn hoger dan begroot (-/- € 305 k) als gevolg van het inhuren van extra, ingehuurde medewerkers voor het beoordelen, toewijzen, registreren en vervolgen van zorgaanvragen. Voor totaalanalyse personeelslasten verwijzen wij naar de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel Personeel & Organisatie. In het kader van schuldhulpverlening zijn extra uitgaven gedaan in het kader van de Covid-19 steunmaatregelen (€ 88 k).		
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-859	I
De overschrijding is op te splitsen in de volgende posten:		

• de lasten collectief vervoer instellingen (als onderdeel van het doelgroepenvervoer dat door de BVO DRAN wordt uitgevoerd) zijn hoger dan begroot (-/- € 3 k) • de lasten van ZiN (Zorg in Natura) – Jeugdzorg (inclusief aandeel Sociale Basis en Lumpsum-afspraken) zijn lager dan begroot (-/- € 24 k). In de lasten van ZiN is een bedrag opgenomen voor meerkosten bij zorgaanbieders als gevolg van Corona-beperkingen (€ 21 k).Voor de meerkosten heeft de gemeente extra middelen ontvangen van het Rijk. • lagere lasten voor Pgb (+/+ € 123 k) • per saldo lagere lasten voor uitvoering en innovatie (+/+ € 23 k) • de op dit taakveld verantwoorde personeelslasten zijn hoger dan begroot (-/- € 978 k) als gevolg van het inhuren van extra, ingehuurde medewerkers voor het beoordelen, toewijzen, registreren en vervolgen van zorgaanvragen. Voor totaalanalyse personeelslasten verwijzen wij naar de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel Personeel & Organisatie.		
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	5	I
Op dit taakveld zijn opgenomen de lasten van jeugdzorg (ZiN)gericht op bescherming en veiligheid. De aantallen jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel en/of jeugdreclasseringsmaatregel zien we de laatste jaren iets afnemen.		
7.1 Volksgezondheid	95	I
De onderschrijding komt voornamelijk voort uit de lagere lasten voor collectieve preventie GGZ (+/+ € 42 k) doordat er minder subsidies zijn verstrekt en uit lagere lasten voor Jeugdgezondheidszorg (+/+ € 90 k) doordat het budget Gezond in de Stad (€ 54 k) niet is besteed.		
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-194	I
Dit betreft enerzijds een voordeel (€ 78k) op de legesopbrengsten (zie toelichting bij paragraaf lokale heffingen) en anderzijds een nadeel (€ 221k) m.b.t. de onttrekking aan de voorziening onderhoud graven. Tevens is er sprake van diverse overige afwijkingen.		
0.10 Mutaties reserves	-573	I
Het saldo van de overschrijding bestaat uit: • niet verwerkte begrote onttrekking reserves Sportbedrijf (-/- € 40 k) • een lagere onttrekking reserve COVID-19 dan begroot (-/- € 9 k) • niet verwerkte begrote onttrekking reserve Cultureel Erfgoed (-/- € 468 k) • niet begrote toevoeging aan bestemmingsreserve NTBGB (Gezond in de Stad) in verband met niet besteden incidenteel budget (-/- € 54 k) • niet begrote toevoeging aan bestemmingsreserve NTBGB (Inclusieagenda) in verband met niet besteden incidenteel budget (-/- € 50 k) • niet begrote onttrekking aan bestemmingsreserve NTBGB (Doorstroommakelaar) in verband met besteden van een deel van het incidenteel budget uit 2021 (+/+ € 48 k).		
Totaal	**-1.083**	

3 Gebiedsontwikkeling



Wat hebben we bereikt?

2022 is een jaar dat gekenmerkt wordt door ingrijpende gebeurtenissen in de samenleving, zoals de oorlog in Oekraïne, stikstofdiscussies en energiecrises. Ook dit heeft effect op de ruimtelijke ontwikkelingen in onze gemeente.

Er is een landelijk tekort aan woningen en ook in Rheden wordt ingezet op de realisatie van extra woningen. Hiervoor zijn diverse plannen in voorbereiding genomen. In 2022 zijn startnotities rondom woonwagenbeleid en woonzorg in de raad vastgesteld. Daarnaast zijn afspraken gemaakt met de woningbouwcorporaties over o.a. het verduurzamen van de woningvoorraad.

Bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen spelen klimaatadaptatie, biodiversiteit en energietransitie een belangrijke rol. Samen met bewoners werden in 2022 bijvoorbeeld inrichtingsplannen uitgewerkt om tot een groenere inrichting te komen. Daarnaast werden leningen verstrekt voor het verduurzamen van woningen en zijn ruim 6000 waardebonnen uitgegeven voor isolerende maatregelen aan woningen.

In 2022 is nieuw beleid vastgesteld voor laadinfrastructuur, het biodiversiteitsplan, maar ook het speelruimtebeleid. Er is gestart met de aanleg van laadpalen en er zijn twee buurtspeeltuinen gerealiseerd. Maar er zijn bijvoorbeeld ook weer vele lichtmasten voorzien van led, waardoor 70% van alle lichtmasten in Rheden nu van led is voorzien.

De gemeenteraad heeft het Masterplan Veluwezoom vastgesteld. Het gemeentehuis is gesloopt en de aanbesteding voor de nieuwbouw gestart in dit jaar.

Welke doelen zijn gerealiseerd?

Tabel: gerealiseerde doelen Gemeentelijk vastgoed

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: het vastgoed dient functioneel, duurzaam en in toenemende mate circulair te zijn binnen kostenefficiënte kaders.
1 (R)	In 2022 is er gewerkt aan de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van de panden die in eigendom zijn bij Gemeente Rheden. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen voor de aanbesteding voor het preventief en correctief onderhoud in 2023, waarin we circulariteit ook een plek geven. In 2023 herzien we de MJOP's van de verschillende panden, ook hiervoor zijn in 2022 voorbereidingen getroffen.

Tabel: gerealiseerde doelen Mobiliteit, infra en beheer openbare ruimte

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Behoud en versterking van een veilige, bereikbare en schone woon-, werk- en leefomgeving.
1 (R)	We hebben in 2022 verder gewerkt aan een veilige en bereikbare woon-, werk en leefomgeving. Dit door het initiëren, voorbereiden en uitvoeren van diverse (beleids) projecten in de openbare ruimte. Wij hebben de openbare ruimte in 2022 beheerd conform de in december 2021 door de Raad vastgesteld integraal beheerplan met onderliggende beheerplannen wegen, groen en spelen. Hierin zijn de beheer- en uitvoeringsplannen verder uitgewerkt op basis van het areaal en het beschikbare budget. In 2022 is binnen het beheer en de herinrichting van de openbare ruimte daar waar mogelijk een bijdrage geleverd aan klimaatadaptatie en het tegengaan van hittestress.

Tabel: gerealiseerde doelen Natuur en landschap

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Het behouden, benutten en versterken van het Rhedens (cultuur)landschap.
1 (R)	
2 (B)	Doel 2: Het duurzaam in stand houden en waar mogelijk uitbreiden van de huidige natuurwaarde en biodiversiteit van de natuurgebieden.
2 (R)	Op 28 juni 2022 is het beleidsnota Biodiversiteitsplan 2022-2032 door de Raad vastgesteld. De hiervoor benodigde middelen zijn eind van het jaar in de begroting vastgesteld. Eind 2022 is gestart met de werving van de ecoloog biodiversiteit en met de opstart van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma.

Tabel: gerealiseerde doelen Ruimtelijk kader, ondersteunen en nemen van initiatieven voor gebiedsontwikkeling

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: op 1 juli 2022 zijn we inhoudelijk en organisatorisch klaar voor de invoering van de Omgevingswet.
1 (R)	Zoals al meegedeeld in de Raadsinformatiebrief van 13 december 2022 voldoen wij aan alle eisen en is opvolging gegeven aan de adviezen.
2 (B)	Doel 2: samen met initiatiefnemers nieuwe gewenste ontwikkelingen realiseren
2 (R)	In 2022 hebben we de ruimtelijke initiatieven, daar waar mogelijk, een stap verder geholpen. In de factsheets is in december 2022 de actuele stand van zaken van de meest aansprekende gebiedsontwikkelingen gedeeld met de gemeenteraad.

Tabel: gerealiseerde doelen Wonen

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Het terugdringen van het woningtekort.
1 (R)	Er zijn 32 woningen toegevoegd en inzet op regionale samenwerking en afspraken.
2 (B)	Doel 2: Een aantrekkelijke woningvoorraad voor jong en oud.
2 (R)	Startnotities woonwagenbeleid en woonzorgvisie zijn vastgesteld.
3 (B)	Doel 3: Meer veerkracht in kwetsbare wijken.

3 (R)	Wijkvisie Stenfert is opgeleverd en doelgroepenverordening is vastgesteld.
4 (B)	Doel 4: Duurzame woningen en natuurinclusieve wijken.
4 (R)	Afspraken woningcorporaties over verduurzamen woningen met slechte labels en de gemeente heeft energie bespaarpakketten aangeboden aan inwoners.

Welke resultaten zijn in 2022 gerealiseerd?

Tabel: resultaten Gemeentelijk vastgoed

Nr.	Resultaat
Doel 1: het vastgoed dient functioneel, duurzaam en in toenemende mate circulair te zijn binnen kosten-efficiënte kaders.	
1 (B)	Minimaliseren van de categorie "Overig vastgoed"
1 (R)	In 2022 hebben er diverse transacties plaatsgevonden, met name gericht op de verkoop van groenstrookjes of afkoop van erfpacht. De vastgoedportefeuille is inmiddels geminimaliseerd tot een compacte kernportefeuille, gericht op Beleidsvolgend vastgoed of Vastgoed voor eigen huisvesting.
2 (B)	Doorvoeren van de kostprijs dekkende huur voor categorie "Beleidsvolgend vastgoed"
2 (R)	Het doorvoeren van de kostprijs dekkende huur vraagt veel capaciteit, zowel bij vastgoed als bij financiën. Er zijn in 2022 geen verdere stappen op dit onderdeel gezet.
3 (B)	Onderhoud conform jaarplanning
3 (R)	Het onderhoud van 2022 wordt in Q2 2023 afgerond.
4 (B)	Verduurzaming Theothorne
4 (R)	De verduurzaming van Theotorne is verder voorbereid, zowel in het technische ontwerp als de aanloop naar de aanbesteding. Huidige marktontwikkelingen zorgen ervoor dat de projectfactoren Tijd, Geld en Kwaliteit niet altijd volledig beheersbaar zijn. Verder moet er tijdig met Sport in Rheden worden gekeken naar mogelijkheden voor tijdelijke sportlocaties.
5 (B)	Verder uitvoering geven aan het project Gemeentehuis
5 (R)	De circulaire sloop van het oude gemeentehuis is in 2022 afgerond. De aanbesteding voor de realisatie van nieuwbouw heeft in 2022 grotendeels plaatsgevonden. In 2023 wordt de aanbesteding afgerond en wordt er gestart met de bouw.

Tabel: resultaten Mobiliteit, infra en beheer openbare ruimte

Nr.	Resultaat
Doel 1: Behoud en versterking van een veilige, bereikbare en schone woon-, werk- en leefomgeving	
1 (B)	We maken in 2022 een plan van aanpak voor een gemeentelijk Mobiliteitsplan. Met het nieuwe plan (2023) leggen we op gemeentelijk niveau de gewenste wegcategorisering, nieuwe koers en het beleid vast voor alle onderwerpen binnen mobiliteit en verkeer. Dit vervangt de huidige plannen.
1 (R)	Verdere voorbereiding heeft plaatsgevonden en ook is koppeling en afstemming gezocht met omliggende overheden en partijen. Zo maken de gemeenten Arnhem en Renkum en ook de Groene Metropoolregio gelijktijdig nieuw mobiliteitsbeleid.
2 (B)	In onder andere Rheden en De Steeg breiden we 30km-zones uit in bestaande woonbuurten. Dit in overleg met betrokkenen en beperkte middelen.

2 (R)	De verdere voorbereiding en bewonerscommunicatie is doorlopen en de projecten zijn startklaar gemaakt.
3 (B)	Met de uitwerking van het Masterplan Veluwezoom gaan we het recreatieverkeer slimmer sturen. In 2022 voeren we ter voorbereiding verkeersonderzoeken hiervoor uit.
3 (R)	Er hebben tellingen en een kentekenonderzoek plaatsgevonden. Verdere uitwerking van de onderzoeken volgt binnen het uitvoeringsprogramma van Masterplan Welkom Veluwezoom.
4 (B)	We pakken verkeersonveiligheid risicogestuurd en integraal aan. We sluiten aan bij het landelijke strategisch plan verkeersveiligheid (SPV2030). In 2022 maken we via regio en provincie een start voor het meeliften van projecten in de tweede tranche van het SPV2030 (openstelling verwacht in najaar 2022).
4 (R)	De landelijke SPV-subsidie is aangevraagd en verkregen. Met ruim 175.000 euro extra middelen zetten we in op extra verkeersveiligheid in enkele projecten. Dit betreffen de 30km-zones in Rheden en de aanpak van het centrale kruispunt in De Steeg. Deze laatste is verbonden aan het project Fietsmaatregelen Velp-Dieren, waarvoor de gemeenteraad in 2022 een startnotitie vaststelde. De gesubsidieerde maatregelen moeten uiterlijk in 2027 gerealiseerd zijn.
5 (B)	We maken een visie voor de laadinfrastructuur in de gemeente. Daarnaast streven we om in 2022 vraaggestuurd 15 extra oplaadpunten te realiseren.
5 (R)	De visie Laadinfrastructuur is in 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2022 zijn in de gemeente 7 oplaadpalen op straat geplaatst. Dit waren vraaggestuurde oplaadpalen. Voor 15 oplaadpalen (waarvan 10 proactieve) is ook alle voorbereiding in 2022 gereed en definitief gemaakt. Echter, heeft door onvoorziene materiaal- en personeelsproblemen bij de nieuwe concessiehouder de daadwerkelijk plaatsing zelf niet plaatsgevonden in 2022. De plaatsing gebeurt in de eerste helft van 2023. In totaal stonden er eind 2022 in onze gemeente 54 openbare oplaadpalen.
6 (B)	Samen met partners in Oost-Nederland toetsen wij in reguliere overleggen de ontwikkeling van het spoorgoederenvervoer, het vervoer van gevaarlijke stoffen en de wettelijke naleving hiervan over de IJssellijn. Hiernaast wil ProRail in 2022 tien overwegen in de gemeente aanpakken en veiliger maken.
6 (R)	De overleggen, samenwerking en lobby hebben verder vervolg gekregen. Voor de noordelijke aftakking van de Betuweroute is men bij de onderzoeksvraag om nut en noodzaak hiervan nader te onderzoeken. In november 2022 heeft ProRail 6 van de 10 geplande overwegen aangepakt. Dit zijn de Pinkelseweg, Schaarweg, Havelandseweg, Middachten, Hofstetterlaan en de Lange Juffer. Vier andere overwegen worden in 2023/2024 ingepland door een langer benodigde voorbereiding.
7 (B)	In 2021 is het Beleidsplan openbare verlichting vastgesteld. In 2022 wordt de verdere uitrol van duurzame verlichting uitgevoerd op basis van het meerjarenrenovatieplan. In 2022 vervangen we 178 stuks lichtmasten en armaturen. Vanaf 2022 monitoren we op basis van het energiepeil 2022 en brengen we de besparing van energiekosten in beeld.
7 (R)	In 2021-2022 zijn er 267 stuks lichtmasten en armaturen verled, dit heeft een energiebesparing opgeleverd van 65572 kWh. Dit betekent dat er in 2022, 71 % van het totale areaal (7091) van lichtmasten en armaturen in de gemeente Rheden is verled. In een benchmark met 77 andere gemeenten blijkt dat dit gemiddeld op circa 51% zit.
8 (B)	We beheren de openbare ruimte volgens de in 2021 vastgestelde beheerplannen, waarbij de kwaliteitsniveaus in de verschillende gebieden zijn afgestemd op de beschikbare middelen.
8 (R)	Wij hebben de openbare ruimte in 2022 beheerd conform de in december 2021 door de Raad vastgesteld integraal beheerplan met onderliggende beheerplannen

	wegen, groen en spelen. Waarbij op basis van monitoring de openbare ruimte minimaal voor 90% voldeed aan de CROW kwaliteitsnormering B (basis). Uitzondering is wegen, deze is vastgesteld op CROW kwaliteitsnormering C (laag) en ook deze voldeed op basis van monitoring voor minimaal 90% aan dit niveau.
9 (B)	We ambiëren de, in het kader van klimaatadaptatie, bij onderhoud en herinrichting van de openbare ruimte de hoeveelheid verharding met 20% te reduceren. We zien echter dat 20% terugbrengen van verharding zonder dat dit ten koste gaat van de functie, moeilijk haalbaar blijkt.
9 (R)	Vanuit het Watertakenplan Olburgen 2023-2027 geldt de randvoorwaarde om minimaal (gemiddeld) 10% niet functionele verharding om te vormen naar groen. Niet in alle projecten in de openbare ruimte is het reduceren van verharding met 10% haalbaar, door aanwezige functies en gebruik (bijvoorbeeld project Tuinstraat Velp).
10 (B)	Het areaal aan groenadoptie wordt in 2022 uitgebreid met 5%, van 26.000 m2 naar ruim 27.000 m2
10 (R)	Voor groenadoptie is uitbreiding van het areaal met 5% ruim behaald: het areaal op 1-1-2023 betreft 31.600 m2. Hiermee zitten we inmiddels al op het verwachte resultaat van 2023. Vanzelfsprekend gaan we door met de uitbreiding daar waar mogelijk en zullen we het resultaat voor 2023 bijstellen.
11 (B)	Buitenspelen is een van de belangrijkste vormen van bewegen voor kinderen en draagt bij aan een sterke, betrokken wijk. In 2022 stellen we een nieuw speelruimtebeleid vast. De vorige speelbeleidsnota was gericht op het aanbieden van voldoende speelvoorzieningen voor kinderen in gemeente Rheden. Dit nieuwe speelruimtebeleid heeft een andere focus: hoeveel en hoelang kinderen en jongeren buiten spelen en sporten bepaalt het succes van het speelruimtebeleid. Buitenspelen draagt bij aan de gezondheid van kinderen en het halen van de beweegnorm, zie ook programma 2.
11 (R)	In februari 2022 is het nieuwe speelbeleid vastgesteld. We zijn daarna direct gestart met de uitvoering van het beleid: in 2022 is in samenwerking met kinderen en partners een uitvoeringsplan voor het stimuleren van buitenspelen (software) ontwikkelt. We zijn ook gestart met de realisatie van buurtspeeltuinen, o.a. Koningsland in Rhedens en de buurtspeelplek Jan Ligthartlaan in Laag-Soeren.
12 (B)	Voor de herinrichting en vervanging binnen de openbare ruimte worden de verschillende planningen van riolering (WTPO), wegen, groen, verkeersveiligheid, woningbouw en aanbrengen van voorzieningen voor mindervaliden afgestemd en geprioriteerd. Vanuit het WTPO en de initiatieven RO worden ook in 2022 verschillende integrale investeringsprojecten opgestart en gerealiseerd, waaronder de Zuider-parallelweg Velp en clusters Dieren. Daarnaast zijn we gestart met het project Oranjebuurt, dat een doorlooptijd heeft t/m 2024.
12 (R)	Aanpak/uitvoering is zoals omschreven voorbereid en gerealiseerd. 2 x per jaar wordt gerapporteerd in de financiële commissie en daarmee nemen we de Raad mee over de voortgang in de realisatie van de grote civiele projecten.
13 (B)	In alle projecten en het beheer passen we een integrale aanpak toe en nemen expliciet klimaatdaptieve maatregelen mee. In 2022 zijn dit o.a. de volgende projecten: Oranjeweg Rheden, Annastraat en Tuinstraat Velp en de Oranjebuurt. In de uitwerking hiervan, bestaat de mogelijk dat voor de extra maatregelen, aanvullend budget nodig is. We maken hierbij een koppeling met programma 2 volksgezondheid.
13 (R)	Aanpak/uitvoering is zoals omschreven voorbereid en gerealiseerd. De Tuinstraat is in 2022 gerealiseerd. Het ontwerpproces voor de Oranjebuurt is met inwoners afgerond waarbij binnenkort gestart wordt met de uitvoering. De processen voor de Oranjeweg en Annastraat lopen momenteel.

	Daarnaast is in een aantal woonstraten vergroening gerealiseerd: de Oranjeweg in Rheden (2000m2) en de Julius Röntgenlaan in Dieren (70 m2) en zijn er extra bomen geplant in Velp-Zuid.

Tabel: resultaten Natuur en landschap

Nr.	Resultaat
Doel 1: Het behouden, benutten en versterken van het Rhedens (cultuur)landschap.	
1 (B)	Wij brengen onze doelstellingen voor het versterken van de ecologische, landschappelijke en recreatieve verbinding IJssel-Veluwe, met behoud van bestaande ruimte voor agrariërs, actief in bij onze eigen projecten en die van derden.
1 (R)	In alle projecten, zowel intern als extern, en zowel klein als groot brengen wij onze ambities voor versterking en verbinding van de ecologische en landschappelijke waarden tussen Veluwe en IJssel. Voorbeelden van grote projecten zijn het Groenblauwe Raamwerk van de Groene Metropoolregio, het Masterplan Veluwezoom, het Rivierklimaatpark en de Havikerwaard. Voorbeelden van kleinere projecten zijn erftransformaties in het buitengebied. Hierbij zorgen we voor een goede landschappelijke inpassing die onze doelen versterkt. Datzelfde geldt voor het Dorpspark de Laak en voor woningbouwplannen zoals Bloemershof in Dieren. Daarnaast nemen we deel aan het pilotproject Natuurinclusieve Landbouw van de Provincie Gelderland. We zoeken hierin samen met de agrariërs in onze gemeente naar versterking van de landschappelijke en ecologische waarden, passend bij het onderliggende water- en bodemsysteem en bij de wensen van de agrariërs.
2 (B)	Als uitvoeringsproject van de Omgevingsvisie Buitengebied starten wij in 2022 met het opstellen van een Meerjaren Landschapsuitvoeringsprogramma voor de versterking van onze landschapskwaliteiten.
2 (R)	Het Uitvoeringsproject van de Omgevingsvisie Buitengebied hebben we uitgesteld. In 2023 lopen nog het traject voor de Omgevingsvisie en diverse grote projecten in het buitengebied. Aan het eind van 2023 wordt beter duidelijk waar we ons op willen richten bij het uitvoeringsprogramma. We doen dat in samenhang met onder andere klimaatadaptatie, versterking van de biodiversiteit en groen erfgoed. De input uit alle projecten nemen we mee om vervolgens een Meerjaren Landschapsuitvoeringsprogramma op te kunnen stellen.
Doel 2: Het duurzaam in stand houden en waar mogelijk uitbreiden van de huidige natuurwaarde en biodiversiteit van de natuurgebieden	
1 (B)	In 2022 werken we volgens de beheervisie Rozendaalse veld. De visie draagt bij aan het duurzaam in stand houden van het natuurgebied Rozendaalse veld met gepast medegebruik ten dienste van het algemeen belang van de inwoners en bezoekers van de gemeente Rheden.
1 (R)	We hebben maatregelen genomen ten behoeve van het open houden van heide en stuifzand, mede door inzet vrijwilligers. Ook hebben wij op diverse locaties het bos gerevitaliseerd. In ons heide- en stuifzandgebied hebben wij de huidige stand van de vegetatie en insecten gemonitord. Op Landgoed Beekhuizen zijn de paden en zichtlijnen hersteld.
2 (B)	Wij bestrijden invasieve exoten, ziekten en plagen tot een beheersbaar niveau. In 2022 blijft de focus op de eikenprocessierups, Japanse duizendknoop, reuzen berenklauw en Amerikaanse vogelkers.
2 (R)	In 2022 zijn alle locaties van de Japanse Duizendknoop gemonitord. Uit de monitoring blijkt dat de methode zeven van grond, nog steeds effect heeft.

	Ook 2022 was vergeleken met voorgaande jaren een relatief rustig jaar op het gebied van eikenprocessierups. Over het algemeen waren er evenveel eiken besmet maar zaten er minder nesten in de boom en ook kleiner. We zien ook dat het landelijk terugloopt, hierdoor was de overlast een stuk minder.
3 (B)	We stellen een biodiversiteitsplan op en dit wordt in 2022 aan de raad voorgelegd op basis van de eerder vastgestelde startnotitie. De huidige rol van de gemeente Rheden in het kader van biodiversiteit is met name het toetsen van plannen gebonden aan wet- en regelgeving, adviseren in gemeentelijke projecten en biodiversiteit speelt een rol in het gemeentelijk beheer. Biodiversiteit staat op dit moment zó onder druk dat extra inspanningen wenselijk en nodig zijn.
3 (R)	Op 28 juni 2022 is het beleidsnota Biodiversiteitsplan 2022-2032 door de Raad vastgesteld. Eind 2022 is gestart met de werving van de ecoloog biodiversiteit en met de uitvoering van het uitvoeringsprogramma.
4 (B)	Revitalisering Beekhuizense bossen: Van de circa 150 ha aan bosareaal wordt 12 ha. (8%) omgevormd naar een klimaatbestendiger bos met een zo hoog mogelijke houtwaarde cq. CO2 vastlegging. Door meerdere ingrepen (verjonging, bodemverwonding en aanplant van verschillende boomsoorten) gaan we dit bewerkstelligen.
4 (R)	De revitaliseringswerkzaamheden zijn conform plan uitgevoerd.

Tabel: resultaten Ruimtelijk kader, ondersteunen en nemen van initiatieven voor gebiedsontwikkeling

Nr.	Resultaat
Doel 1: Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2022 staan we inhoudelijk en organisatorisch klaar.	
1 (B)	Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet kan aan alle 19 eisen in het overzicht 'Minimale acties Omgevingswet' van de VNG worden voldaan en zoveel mogelijk van de 8 adviezen opgevolgd.
1 (R)	Zoals al meegedeeld in de RIB van 13 december 2022 voldoen wij aan alle eisen en is opvolging gegeven aan de adviezen.
2 (B)	Onze systemen zijn in staat om aanvragen of meldingen vanuit de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) te doen of ontvangen. In de loop van 2022 kunnen Initiatiefnemers voor de meest voorkomende activiteiten via vragenbomen checken of er een vergunning of melding nodig is.
2 (R)	Bij inwerkingtreding van de wet (inmiddels voorzien op 1 januari 2024) zijn wij hiertoe in staat.
3 (B)	Het omgevingsrecht is op gemeentelijk niveau inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik en geeft bestuurlijke afwegingsruimte.
3 (R)	Bij inwerkingtreding van de wet is onze regelgeving inzichtelijk middels het tijdelijk Omgevingsplan in het DSO. We werken nu aan het permanente Omgevingsplan om ook de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak te vergroten.
4 (B)	De leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in beleid, besluitvorming en regelgeving.
4 (R)	In 2022 is gestart met de trajecten om te komen tot een integrale omgevingsvisie en een omgevingsplan.
5 (B)	Besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving gaat sneller en beter.
5 (R)	De werkprocessen voor na inwerkingtreding omgevingswet zijn gereed. Bij inwerkingtreding van de omgevingswet zijn wij in staat om binnen de wettelijke termijn (veelal 8 weken) tot een besluit op een aanvraag te komen.
Doel 2: samen met initiatiefnemers nieuwe gewenste ontwikkelingen realiseren	

1 (B)	Wij geven in een vroeg stadium inzicht in de kansrijkheid van een ontwikkeling zodat onnodige inzet van middelen (bij de initiatiefnemer en de gemeente) wordt voorkomen. Bij nieuwe ontwikkelingen waarvoor wij een Quickscan opstellen, streven wij naar een termijn van 3 weken.
1 (R)	Nieuwe plannen worden besproken op het initiatievenoverleg waarbij aan het meest bepalende beleid en wetgeving wordt getoetst. Daarmee is het snel mogelijk een eerste inschatting van de kansrijkheid van een ontwikkeling aan te geven. Vanwege een gebrek aan capaciteit is een schriftelijke reactie binnen 3 weken niet altijd haalbaar gebleken.
2 (B)	Wij faciliteren, stimuleren en scheppen daar waar nodig (planologische) kaders voor het realiseren van de gewenste resultaten uit de programma's en wensen en/of initiatieven uit de samenleving. Wij begeleiden proactief ca. 120 ruimtelijke initiatieven die buiten de reguliere aan/verbouw richtlijnen vallen. Voorbeelden van grotere gebiedsontwikkelingen zijn ziekenhuisterrein Velp, woningbouw Imboslaan, Bloemershof, realisatie Zuidflank Rheden en het nieuwe gemeentehuis. Over de voortgang wordt twee keer per jaar gerapporteerd aan de gemeenteraad. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk initiatieven onder de huidige wet ter besluitvorming aan te bieden.
2 (R)	In 2022 hebben we de ruimtelijke initiatieven, daar waar mogelijk, een stap verder geholpen. In de factsheets is de actuele stand van zaken van de meer aansprekende gebiedsontwikkelingen gedeeld met de gemeenteraad.
3 (B)	Wij stellen in samenwerking met Rozendaal en Natuurmonumenten, in 2022 een masterplan op voor een duurzame ontwikkeling van recreatie en natuur op de Veluwezoom. Wij betrekken hierbij omwonenden, ondernemers en belangenorganisaties actief.
3 (R)	In 2022 is het Masterplan Veluwezoom door de gemeenteraad vastgesteld. In de periode tussen 2023 en 2030 zullen de 24 projecten die in het plan zijn opgenomen stap voor stap, en in nauw overleg met direct belanghebbenden, verder worden uitgewerkt en gerealiseerd.
4 (B)	Wij geven samen met onze partners uitvoering aan de uitvoeringsagenda van de structuurvisies voor de dorpen en het buitengebied en stellen hiervoor een monitor op.
4 (R)	De uitvoeringsagenda wordt voortdurend gemonitord. Begin 2022 is de monitor met de gemeenteraad gedeeld.
5 (B)	Wij participeren actief in de Verstedelijkingsstrategie van de Metropoolregio Arnhem Nijmegen en vertalen die ontwikkeling naar onze lokale bijdrage.
5 (R)	Na de gemeenteraadsverkiezingen zijn de bestuurlijke posities herverdeeld. Rheden participeert de komende periode met 4 College-leden actief in de verschillende opgaves. In 2022 is gestart met de gebiedsuitwerking Veluwe (Barneveld, Ede, Wageningen, Renkum, Arnhem, Rozendaal en Rheden). Dit heeft in 1e instantie geresulteerd in een Onderzoeksagenda voor dit deelgebied. Ook is het Groen-Blauw Raamwerk ontwikkeld, waarin bodem en water sturend zijn voor de ruimtelijke ontwikkelingen. De Woondeal 2.0 biedt aanknopingspunten voor een uitbreiding van de woningvoorraad en een meer passende mix zoals beschreven in onze woonvisie. In 2022 is een aanzienlijk versnellingsbudget toegekend uit de Woningbouwimpulsgelden (WBI) voor de woningbouwontwikkeling in het IJsseldistrict.
6 (B)	6. Voor het bereiken van diverse beleidsdoelstellingen in het buitengebied, participeren wij actief in het samenwerkingsverband Havikerpoort, het MIRT-onderzoek Havikerwaard en het project Soerens Beekdal.
6 (R)	Aan de genoemde samenwerkingsverbanden is in 2022 actief deelgenomen.

	Binnen het samenwerkingsverband Havikerpoort (en een tijdelijke uitbreiding van deelnemende partijen) is en wordt onder leiding van de provincie gewerkt aan een MIRT-vooronderzoek Havikerwaard-Beimerwaard-Fraterwaard-Olburgerwaard, wat moet leiden tot besluitvorming in 2023. Het Soerens Beekdal is een gebiedsproces onder leiding van de landgoederen Bockhorst en Gelderse Toren en Natuurmonumenten. In 2022 zijn enkele onderzoeken uitgevoerd.
7 (B)	Binnen het samenwerkingsverband Rivierklimaatpark IJsselpoort geven wij uitvoering aan de intergemeentelijke structuurvisie (september 2020). Een herontwikkeling van Terrein de Groot, het realiseren van een Gebiedsentree Rheden en het stimuleren van natuur inclusieve landbouw zijn daar onderdeel van.
7 (R)	In 2022 is actief deelgenomen in het samenwerkingsverband Rivierklimaatpark IJsselpoort en gewerkt aan de genoemde deelprojecten. Zo is voor de herontwikkeling van Terrein de Groot een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de eigenaar van het terrein, waarna is gestart met een uitwerking van de plannen.
8 (B)	Wij stellen in 2022-2023 integrale gebiedsvisies op voor de gebieden Soerens Broek-Spankeren en De Beemd-Velperwaarden (incl. de gronden rondom Kasteel Biljoen). In deze visies maken wij integrale keuzes voor de ruimtelijke invulling op het vlak van in ieder geval natuur, landbouw, landschap, cultuurhistorie en grootschalige opwek. We doen dit pas nadat het burgerberaad haar adviezen en oplossingen aan de gemeenteraad heeft aangeboden en de raad een besluit heeft genomen en in samenspraak met grondeigenaren, agrariërs, ondernemers en omwonenden.
8 (R)	Start voor het opstellen van deze visies staat gepland voor 2023.
9 (B)	Wij continueren ons strategisch grondbeleid om onze beleidsdoelen te realiseren.
9 (R)	Dit is in 2022 gecontinueerd.

Tabel: resultaten Wonen

Nr.	Resultaat
Doel 1: Het terugdringen van het woningtekort	
1 (B)	We zetten in op het toevoegen van 550 woningen in de periode 2020 t/m 2026, dat zijn ca. 90 woningen per jaar.
1 (R)	In 2022 zijn er 32 woningen toegevoegd. Daarnaast zijn in 2022 diverse plannen in voorbereiding genomen om te zorgen dat in de komende jaren woningen gerealiseerd kunnen worden. In totaal zijn er vanaf 2020 121 woningen toegevoegd.
2 (B)	Door deel te nemen aan de woondeal en tempotafels van de regio, provincie en rijk, bundelen we onze krachten en kunnen we een versnelling van de woningbouw realiseren.
2 (R)	Er is een concept woondeal tot stand gekomen, deze wordt in maart 2023 ondertekend door regio, provincie en rijk. Het levert de regio kennis en budget op vanuit provincie en rijk voor de woningbouwversnelling.
3 (B)	oor mee te doen aan een nieuw regionaal woningbehoefteonderzoek in 2022, wordt de woningbehoefte in de regio en in onze gemeente op de langere termijn duidelijker.
3 (R)	Het woningbehoefteonderzoek wordt eerste kwartaal 2023 afgerond.
4 (B)	Door onze bijdrage aan de verstedelijkingsstrategie in de regio, wordt inzichtelijk waar kansrijke gebieden zijn voor meer woon- en werklocaties op de lange termijn, ook in onze gemeente. Hierdoor wordt de woningbouwproductie op de langere termijn geborgd.

4 (R)	Op 1 november 2022 is de Verstedelijkingsstrategie Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen & Food Valley:Deel II Gebiedsuitwerkingen vastgesteld door de raad.
Doel 2: Een aantrekkelijke woningvoorraad voor jong en oud	
1 (B)	Uitbreiding van het aantal levensloopgeschikte woningen in de huur en de koopsector. Dit doen we door bij nieuwbouw en transformatie standaardeisen te stellen aan levensloopgeschiktheid, zoals omschreven in de huisvestingsverordening en woonvisie. En afspraken met Vivare te maken over voldoende aanbod aan levensloopgeschikte woningen.
1 (R)	In 2022 is er 20 keer gebruik gemaakt van de subsidieregeling MHMT, deze mensen hebben hun woning zelf aangepast. In de prestatieafspraken met Vivare is opgenomen dat er na vaststelling van de nieuwe Woonzorgvisie afspraken komen over het realiseren van voldoende levensloopgeschikte woningen.
2 (B)	We zetten in 2022 een doorstroommakelaar in, die minimaal 5 ouderen helpt met hun verhuiswens.
2 (R)	In 2022 zijn 28 hulpvragen van ouderen met een verhuiswens behandeld door de wooncoach. Het aanbod van levensloopgeschikte woningen in de sociale en particuliere huur is in beeld gebracht. En praktische hulp is geboden. Dit heeft geleid tot 3 verhuizingen en er staan er 5 aan te komen.
3 (B)	We stellen in 2022 een nieuwe visie wonen, welzijn, zorg op, waarmee we streven naar een match van vraag en aanbod voor mensen, die een levensloopgeschikte woning en/of zorg nodig hebben.
3 (R)	In april 2022 is de startnotitie voor de nieuwe woonzorgvisie vastgesteld door de raad. Met deze kaders is samen met bewoners, zorg- en welzijnspartijen en corporaties gewerkt aan een nieuwe Woonzorgvisie. Deze is eind 2023 gereed.
4 (B)	We maken begin 2022 een startnotitie woonwagenbeleid.
4 (R)	In februari 2022 is de startnotitie woonwagenbeleid vastgesteld door de raad. In samenwerking met bewoners en woningcorporaties is gewerkt aan nieuw woonwagenbeleid. Dit wordt in april 2023 afgerond.
Doel 3: Meer veerkracht in kwetsbare wijken	
1 (B)	Door het continueren van de wijkaanpak van Velp Zuid in nauwe samenwerking met Vivare worden woningen gerenoveerd en verduurzaamd. Er komt meer verschil in huurklassen, dat bijdraagt aan meer sterke schouders in de wijk. Ook door de sociale aanpak en handhaving worden de leefbaarheid en veiligheid verbeterd.
1 (R)	In de Woondeal 2.0 regio Arnhem Nijmegen is opgenomen dat Velp Zuid aanhaakt bij de Arnhem Oost aanpak. De sloop, nieuwbouw, renovatie en verduurzaming is volop aan de gang. Vivare heeft diverse projecten in uitvoering. De onderhandelingen over het afnemen van sociale huurwoningen in het IJssel District als uitwisseling voor woningen in Velp Zuid loopt nog. Hier zijn in 2022 al wel diverse gesprekken over gevoerd.
2 (B)	Wij leveren met direct betrokkenen een actieplan op in 2022 voor de integrale wijkaanpak Stenfert dat gaat bijdragen aan meer veerkracht in Stenfert.
2 (R)	In 2022 is er een wijkvisie opgeleverd op basis van data, wijkbeleving bewoners en opgaven partners. Daaruit volgt er voor 2023 e.v. een wijkagenda/uitvoeringsplan. De bewoner staat centraal in dit geheel.
3 (B)	In 2022 komt er een plan van Vivare voor een afname van 50 sociale huurwoningen in kwetsbare wijken in Velp Zuid. Dit is gekoppeld aan een toename van 50 sociale huurwoningen op het Ziekenhuisterrein in Velp Zuid. Ook komt er een plan voor een afname van sociale huur in Stenfert, gekoppeld aan een toename van sociale huur in andere wijken in en rondom Dieren. Dit moet leiden tot minder concentratie van sociale huurwoningen in kwetsbare wijken.

3 (R)	Vivare heeft een stappenplan gemaakt hoe zij denken te komen tot meer differentiatie. Dit zullen ze verder uitwerken en concreter maken als er meer duidelijkheid is over het toevoegen van woningen op andere plekken.
4 (B)	In 2022 leveren we een voorstel op waarin staat welke instrumenten (verordening middenhuur / zelfbewoningsplicht) het meest bijdragen aan behoud van betaalbare woningen in de middenhuur en koop.
4 (R)	In juni 2022 is de doelgroepenverordening woningbouw Rheden 2022 door de raad vastgesteld. Daarnaast heeft de raad ook in juni besloten de zelfbewoningsplicht bij nieuwbouw op te leggen. De zelfbewoningsplicht wordt via een antispeculatiebeding opgenomen in de contracten bij nieuwbouw ontwikkelingen.
Doel 4: Duurzame woningen en natuurinclusieve wijken	
1 (B)	Door afspraken te maken met woningcorporaties over de verdere verduurzaming en het klimaatadaptief maken, zal de sociale woningvoorraad en de daarbij horende woonomgeving duurzamer worden en beter bestand tegen weersextremen.
1 (R)	Vivare heeft diverse projecten lopen op het gebied van verduurzaming. In 2022 zijn er ook landelijke prestatieafspraken gemaakt over verduurzaming waarbij is afgesproken uiterlijk in 2028 alle woningen met een e, f en g label te verduurzamen. Woningen met betere labels volgen daarna. Verduurzaming heeft nu prioriteit.
2 (B)	Door het aanbieden van de regeling Toekomstbestendig Wonen, kunnen woningeigenaren een lening aanvragen, zodat zij in staat zijn om hun woning te verduurzamen. Dit draagt bij aan de verduurzaming van particuliere koopwoningen.
2 (R)	In 2022 zijn er 51 aanvragen geweest voor de Toekomstbestendig Wonen regeling. Met deze lening gaan eigenaren hun woning verduurzamen.
3 (B)	In 2022 bieden wij ca. 5000 woningeigenaren en huurders energiebespaarpakketten om hiermee nut en noodzaak en de mogelijkheden van energiebesparing onder de aandacht te brengen.
3 (R)	In 2021 en 2022 zijn er ruim 6600 waardebonnen van € 70,- per stuk verzilverd waarmee inwoners zelf producten konden kopen om in de woning kleine isolerende maatregelen te nemen. Daarnaast hebben 25-50 inwoners een energiebespaarpakket gekregen.
4 (B)	We werken samen in het programma Klimaataanpak aan de Warmtetransitie en aan het eerste wijk uitvoeringsplan (zie ook programma 4 Duurzaamheid).
4 (R)	Het wijk uitvoeringsplan Dieren West wordt nu gemaakt. Daarin wordt ook de samenwerking met andere partijen in de wijk gezocht zoals Vivare, particuliere verhuurders, ondernemers en andere belanghebbenden.

Welke context speelde er?

Gemeentelijk vastgoed

De gemeentelijke vastgoedportefeuille is teruggebracht tot een compacte kernportefeuille waarbij de kostprijsdekkende huur steeds meer uitgangspunt wordt. Daarnaast zullen de ervaringen die worden opgedaan met de verduurzaming van Theothorne worden meegenomen in het nog op te stellen beleid met betrekking tot het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed.

Mobiliteit, infra en beheer openbare ruimte

Voor de noordelijke aftakking van de Betuweroute heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de stap gezet om eerst nut en noodzaak te gaan onderzoeken. Eerder was er sprake

van een vergelijking van varianten/tracés, maar dat is nog niet het geval. Verder is eind 2022 de bouwvrijstelling voor stikstofdepositie(berekeningen) vervallen. Het moet nog duidelijk worden welke impact dit gaat hebben op de uitvoering van civiele projecten in de gemeente.

Natuur en landschap

Natuur en landschap staan onder druk. In 2022 is ingezet op behoud en duurzaam in stand houden van bestaande natuur, zoals bijvoorbeeld het Rozendaalseveld of de revitalisering van het Beekhuizensebos. Naast behoud is ook het versterken van ecologische en landschappelijke waarden een belangrijk aandachtspunt geweest in de verbinding tussen de Veluwe en de IJssel. De afgelopen tientallen jaren zien we een forse terugloop van dier en plantensoorten in Nederland, maar ook in onze gemeente. De raad heeft het biodiversiteitsplan in juni 2022 vastgesteld om daarmee ook een nieuwe impuls te geven aan het behoud en versterking van de biodiversiteit.

Ruimtelijk kader, ondersteunen en nemen van initiatieven voor gebiedsontwikkeling

2022 was opnieuw een jaar waarin wij ons voor hebben bereid op de invoering van de Omgevingswet. Na invoering moet het (digitale) systeem voor het verlenen van vergunningen kunnen (blijven) draaien. Gemeenten moeten aan de slag met Omgevingsplannen en de gemeentebrede omgevingsvisie. Pas in oktober werd duidelijk dat de invoering opnieuw werd uitgesteld.

In het ruimtelijk domein spelen nadrukkelijk de grote opgaven op het gebied van wonen, klimaat en stikstof mee. Het vraagt ook een andere houding ten opzichte van plannen en locaties: van een meer toetsende rol naar een pro-actieve rol. Er zijn hoge ambities om te komen tot kwalitatief goede plannen. De stapeling van eisen vanuit beleid en regelgeving zorgt soms ook voor vertraging. Het ruimtebeslag dat alle opgaven met zich meebrengen noopt tot het maken van keuzes.

Wonen

In maart 2022 heeft het Rijk de nationale woon- en bouwagenda vastgesteld. Er moeten tot 2030 900.000 woningen bijkomen waarvan 2/3 betaalbaar (30% sociale huur). Maatregelen voor betere aansluiting van de woonlasten bij het inkomen. En voldoende woningen voor de huisvesting van aandachtsgroepen en ouderen. De regionale woondeal komt hieruit voort en we zijn koploperregio geworden op het gebied van wonen en zorg.

In 2022 is de oververhitte woningmarkt iets afgekoeld door de hogere (hypotheek)rente. Wel zijn de productiekosten nog steeds erg hoog, dit maakt het lastig om nieuwe woningbouwprojecten financieel rond te krijgen.

Er zijn Nationale Prestatieafspraken volkshuisvesting gemaakt en ondertekend door Aedes, VNG, de Woonbond en het Rijk. Met name de uitfasering van woningen met een slecht energielabel is voor Rheden erg belangrijk.

Wat is de bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG)?

Taakveld(en)	Bijdrage aan SDG*
• 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden • 2.1 Verkeer en vervoer • 2.2 Parkeren • 2.5 Openbaar vervoer • 4.2 Onderwijshuisvesting • 5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie • 8.1 Ruimtelijke ordening • 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) • 8.3 Wonen en bouwen	• 3-6 • 8-3 • 9-1 • 11-1, 11-2, 11-3, 11-7 • 12-4, 12-6, 12-7 • 15-5, 15-8, 15-9 • 17-17 • 9, 11, 14, 15, 17 • 11 • 11

* Sustainable Development Goals, zie bijlage 8 voor een nadere toelichting

Verbonden partijen

Voor het bereiken van de doelstellingen van het programma, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, heeft de gemeente Rheden zich met een aantal partijen verbonden waarin zij een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het gaat hier om de volgende organisaties:

- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA);
- Euregio Rijn-Waal;
- GO Arnhem Nijmegen City Region.

In de paragraaf Verbonden Partijen wordt nader inzicht gegeven in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid en risico's van de gemeente in deze organisaties.

Wat heeft het gekost?

Programma 3. Gebiedsontwikkeling

(Bedragen x € 1.000)	Rekening	Primi-tieve begroting	Gewijzig-de begro-ting	Rekening	Saldo
	2021	2022	2022	2022	2022
Lasten					
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	762	844	855	758	97
2.1 Verkeer en vervoer	4.712	4.728	4.856	4.778	78
2.2 Parkeren	104	62	63	132	-69
2.5 Openbaar vervoer	155	125	125	157	-32
4.2 Onderwijshuisvesting	2.501	2.414	2.644	3.105	-461
5.7 Openbaar groen en recreatie	3.119	2.150	2.623	2.760	-136
8.1 Ruimtelijke ordening	1.961	1.881	3.381	2.414	967
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	307	30	464	152	313
8.3 Wonen en bouwen	2.215	2.177	2.288	2.550	-262
subtotaal	15.836	14.412	17.301	16.806	495

Baten					
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	821	427	427	624	197
2.1 Verkeer en vervoer	275	206	282	473	191
2.2 Parkeren	4	25	25	10	-15
2.5 Openbaar vervoer	116	97	97	329	232
4.2 Onderwijshuisvesting	1.123	430	430	696	266
5.7 Openbaar groen en recreatie	180	119	174	236	62
8.1 Ruimtelijke ordening	189	10	10	78	68
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	169	129	294	0	-294
8.3 Wonen en bouwen	659	457	457	395	-62
subtotaal	3.536	1.900	2.196	2.843	646
Saldo van baten en lasten	-12.300	-12.511	-15.104	-13.963	1.141
Reserves					
Toevoeging	120	306	631	1.827	-1.196
Onttrekking	1.157	420	2.403	2.288	-115
Resultaat	-11.263	-12.398	-13.332	-13.502	-170

Belangrijkste afwijkingen

Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022 is het financieel effect van de mutaties in de jaarstukken 2022 per saldo € 0,2 miljoen nadelig. De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

3. Gebiedsontwikkeling

Taakveld (afwijkingen per taakveld => 50.000 saldo baten en lasten)	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	293	
Het positieve saldo wordt met name veroorzaakt door de hogere opbrengsten voor erfpacht en opstallen.Er wordt gewerkt aan een opbouw van begroting versus realisatie per pand. Na de uitwerking hiervan is het mogelijk om de afwijkingen op pand niveau verder te onderbouwen.		
2.1 Verkeer en vervoer	270	
Het voordeel is het gevolg van extra inkomsten door leges MOOR, vanwege de aanleg van glasvezel in Velp. Tevens zijn in 2022 onderhoudswerkzaamheden elementverhardingen doorgeschoven, deze worden uitgevoerd in 2023.		
2.2 Parkeren	-84	
Kosten Parkeergarage Dieren zijn te laag begroot (aanpassen in 1e Berap 2023 en in Begroting 2024-2028). Overschrijding afgelopen jaren ± € 53.000 (€ 65k uitgaven -/- € 12k begroot). Dit jaar €29.000 hoger a.g.v. schades (€ 23k en gladheidsbestrijding € 6k).		
2.5 Openbaar vervoer	200	
Het voordeel wordt veroorzaakt door de achterstallige inkomsten veren over 2017 t/m 2022 a € 92.139 en opbrengst en kosten veren in juiste jaar verantwoorden veroorzaakt een voordeel van € 108.258.		
4.2 Onderwijshuisvesting	-195	

Nadeel wordt veroorzaakt door verkeerd verwerken specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS). De gemeentelijke bijdrage van 35% is nu rechtstreeks in de exploitatie geboekt; had geactiveerd moeten worden.		
5.7 Openbaar groen en recreatie	-74	
Het nadeel wordt veroorzaakt door onder andere de projecten die zijn uitgevoerd vanuit de beheervisie Rozendaalse Veld en binnen tractie hebben we in 2022 te maken gehad met de hoge brandstofkosten en zijn er meer reparaties uitgevoerd.		
8.1 Ruimtelijke ordening	1.036	
Betreft onderuitputting op middelen voor bestemmingsplannen en voor implementatie van de nieuwe Omgevingswet. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is nu definitief 1 januari 2024. De voorbereiding hiervan is inmiddels gestart. Hierbij gaat het onder andere om Omgevingsvisie en het permanente Omgevingsplan als ook toepasbare regels en het werken met Omgevingsprogramma's. Deze werkzaamheden lopen de komende jaren door. Daarbij komt ook dat het in dit vakgebied moeilijk is om aan gekwalificeerd personeel te komen. Deze moeilijk vervulbare vacatures leiden soms tot vertraging en latere besteding van middelen. De niet bestede middelen zijn dus in 2023 en daaropvolgende jaren nodig voor een succesvolle implementatie van deze wetgeving. (en zijn gereserveerd in reserve nog te besteden middelen).		
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	18	
Geen nadere toelichting vereist.		
8.3 Wonen en bouwen	-323	
Er zijn in 2022 minder vergunningen verleend echter dit betekent niet meteen dat er minder werkzaamheden waren; veel plannen zijn in voorbereiding. Bovendien veel informatieverzoeken zonder dat hier omzet tegenover staat. Resultaat; meer inzet personeel.		
0.10 Mutaties reserves	-1.311	
Het saldo van de overschrijding bestaat uit: • storting aan de reserve Theothorne (-/- € 225 k) • hogere (-/- € 104 k) storting aan reserve wegen en een lagere (-/- € 25 k) onttrekking aan reserve verlichting. • een onttrekking i.p.v. dotatie aan reserve bos & natuur, per saldo € 52 k. • per saldo lagere onttrekking (-/- € 780 k) aan reserves (€ 905k minder uit algemene reserve en € 125k meer uit reserve grondexploitatie) t.b.v. dekking kosten omgevingswet • lagere (-/- € 232 k) onttrekking aan reserve grondexploitatie (tbv project IJsseldistrict en vm. hockeyvelden Dieren) • overige mutaties (<50k) ad € 3 k		
Totaal	**-170**	

4 Duurzaamheid







Wat hebben we bereikt?

Het Klimaatprogramma is, conform afspraak en planning, in 2022 afgerond. Het Burgerakkoord geeft richting aan de vervolgopgave die vanaf 2023 vanuit de lijnorganisatie wordt opgepakt. De doelen blijven vooralsnog staan: Rheden CO2 neutraal in 2040 door een jaarlijkse besparing op energie van 1,5% en het duurzaam opwekken van de energie die we dan nog nodig hebben. De raad krijgt en samenvatting en evaluatie van het programma separaat toegezonden.

Welke doelen zijn gerealiseerd?

Tabel: gerealiseerde doelen

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Alle relevante bedrijven gecontroleerd op energiebesparingsplicht vóór 2023.
1 (R)	Doel is eind 2021 al bereikt.
2 (B)	Doel 2: Wegnemen belemmeringen en benutten kansen milieu-vth-taken in stimuleren bedrijven te komen tot een circulaire bedrijfsvoering
2 (R)	ODRA werkt aan een integrale aanpak van circulaire economie.
3 (B)	Doel 3: Kwalitatief goede uitvoering milieu-vth-taken voor een reële prijs (afval, water en milieu).
3 (R)	ODRA is een robuuste organisatie. Kosten en kwaliteit lijken vergelijkbaar met andere omgevingsdiensten.
4 (B)	Doel 4: Minder restafval, meer grondstoffen.
4 (R)	Er is via Rheden Spreekt een enquête over afval gehouden. De resultaten worden gebruikt voor het uitwerken van maatregelen om de hoeveelheid restafval te verminderen.
5 (B)	Doel 5: Schoon water.
5 (R)	Het Watertakenplan Olburgen 2023-2027 is 20 december 2022 door de Raad vastgesteld, waarin met de hoge ambitie (variant 1) onder andere gekozen is wateroverlast locaties de komende jaren aan te pakken (projecten IBOR). Daarnaast wordt de aanpak van afgelopen jaren doorgezet om zoveel mogelijk hemelwater af te koppelen en lokaal te infiltreren: om de openbare ruimte klimaatbestendig te maken hanteren we de aanpak ‘elke druppel telt’. In projecten koppelen we zoveel mogelijk verharde oppervlak af van de vuilwaterriolering. Als het kan nemen we maatregelen om water vast te houden in de bodem (sponswerking). Door hemelwater lokaal in de bodem te infiltreren, dragen we ook bij aan het beperken van droogte- en hittestress.
6 (B)	Doel 6: De noodzaak van de Warmtetransitie wordt breed onderkend.
6 (R)	Doel is voor 2022 bereikt. We zijn daarbij geholpen door de energie- en gascrisis.

7 (B)	Doel 7: Rheden levert haar bijdrage aan de Regionale Energie Strategie.
7 (R)	Doel is voor 2022 bereikt.
8 (B)	Doel 8: Lokaal partnerschap in de klimaataanpak met inwoners en bedrijven.
8 (R)	Lokaal partnerschap is continue in ontwikkeling, we zetten daarin iedere keer een stap vooruit. Dit is een doel voor de langere termijn.Zo werken we samen met ondernemersvereniging de Beemd (zon op grote daken), met het Platform klimaataanpak , we ondersteunen verschillende inwonersinitiatieven, we werken met onze inwoners samen in het Burgerberaad 'Rheden CO2-neutraal in 2040', en ondersteunen Scholengemeenschap Het Rhedens met hun Lesprogramma over duurzaamheid.
9 (B)	Doel 9: Actiegerichte communicatie en bewustwording.
9 (R)	In 2022 hebben wij op dit gebied vooral ingezet op de ondersteuning van het wijkuitvoeringsplan Dieren West en van het Burgerberaad "Rheden CO2 neutraal in 2040?". De verdere doorontwikkeling van "Wat is jouw Rheden" als online platform heeft zal vervolgd worden. Vanwege het ontbreken van budget en personele beschikbaarheid hebben we in 2022 onvoldoende stappen kunnen zetten. In de begroting van 2023 en verder zijn structurele middelen opgenomen voor de opgave en werken we dit structureel uit. Hierbij betrekken we ook de uitkomsten van het Burgerberaad.
10 (B)	Doel 10: Een door inwoners gedragen Klimaataanpak.
10 (R)	In 2022 is met groot succes een Burgerakkoord over de klimaataanpak in Rheden tot stand gekomen en hebben we een grote stap gezet richting dit doel.In 2023 werken we dit samen met de betrokken inwoners bij het Burgerakkoord verder uit.

Welke resultaten zijn in 2022 gerealiseerd?

Tabel: resultaten

Nr.	Resultaat
Doel 1: Alle relevante bedrijven gecontroleerd op energiebesparingsplicht (klimaat en duurzame energie)	
1 (B)	ODRA heeft vóór 2023 alle relevante bedrijven gecontroleerd op de energiebesparingsplicht.
1 (R)	Alle relevante bedrijven zijn inmiddels gecontroleerd. In 2022 zijn nog enkele vervolgcontroles uitgevoerd. In 2022 is verder de handhaving op de energielabel C-verplichting voor kantoren (verplicht per 1-1-2023) voorbereid. Ook zijn de mogelijkheden verkend op handhaving van de richtlijn EPBD III (richtlijn met energieverbruikseisen voor gebouwen en installaties).
Doel 2: Benutten kansen milieu-vth-taken in stimuleren ontwikkeling circulaire economie (klimaat en duurzame energie)	
1 (B)	Verkenning in ODRA-verband naar benutten kansen in milieu-vth om bedrijven te stimuleren in een circulaire bedrijfsvoering.
1 (R)	Verkenning is in 2021 al afgerond.
Doel 3: Kwalitatief goede uitvoering milieu-vth-taken voor een reële prijs (afval, water en milieu)	
1 (B)	Verkenning naar meer samenwerking in de regio met en via ODRA rond (milieu)specialismen in het omgevingsrecht om zo de uitvoeringskwaliteit verder te verbeteren, beter voorbereid te zijn op de Omgevingswet en zo mogelijk kosten te besparen.

1 (R)	In 2022 heeft een extern adviseur een verkenning uitgevoerd naar kansen voor meer regionale milieu samenwerking. Aanbeveling is in te zetten op gezamenlijke milieu-advisering, hiermee klein te starten en als gezamenlijke dienst te beleggen bij ODRA.
2 (B)	Voorbereid op de invoering van de Omgevingswet.
2 (R)	ODRA heeft zich met een Programma Omgevingswet voorbereid op de Omgevingswet. Via het Platform Omgevingswet is regionaal afgestemd.
3 (B)	Actieve inbreng in aanpak ondermijning (programma Veiligheid).
3 (R)	ODRA heeft deelgenomen aan het project Theseus op bedrijventerrein De Beemd.
Doel 4: Minder restafval, meer grondstoffen	
1 (B)	We inventariseren op welke wijze de huidige resultaten kunnen worden verbeterd en komen met een plan van aanpak. Hierbij wordt aangesloten bij landelijke ontwikkelingen en wordt indien mogelijk regionale samenwerking gezocht.
1 (R)	Ten behoeve van het grondstoffenplan is eind 2022 een bewonersenquête uitgevoerd. De resultaten van de enquête worden meegenomen in het plan van aanpak.
Doel 5: Schoon water	
1 (B)	1. We actualiseren het Watertakenplan Olburgen 2018 - 2022 en stellen deze opnieuw vast voor de periode 2023-2027.
1 (R)	De Raad heeft op 20 december 2022 het Watertakenplan Olburgen 2023-2027, variant 1 (hoogste ambitie), vastgesteld.
2 (B)	2. Klimaatadaptatie: wateroverlast, verdroging en hittestress zijn beperkt en worden zoveel mogelijk voorkomen, door klimaatadaptieve maatregelen integraal en structureel toe te passen in projecten. In 2022 zijn dit o.a. de volgende projecten: Oranjeweg Rheden, Annastraat en Tuinstraat Velp en de Oranjebuurt. We maken hierbij een koppeling met programma 2 en 3. Binnen het Deltaplan Regionale Aanpak (DPRA) klimaatadaptatie werkt Rheden samen met Arnhem, Rozendaal en waterschap Rijn IJssel in de werkgroep Veluwezoom.
2 (R)	In het programma van het Watertakenplan Olburgen 2023-2027 zijn wateroverlast locaties (openbare ruimte) opgenomen om de komende jaren aan te pakken. Het project 'Tuinstraat Velp' is in 2022 gerealiseerd, waarin diverse klimaatadaptieve maatregelen zijn genomen (infiltratie regenwater, toevoeging van groen). De processen voor Oranjebuurt Dieren, Annastraat Velp en Oranjeweg Rheden lopen momenteel nog. De samenwerking met de DPRA-werkregio Veluwezoom is doorlopend.
3 (B)	We werken verder aan het afkoppelen tegen wateroverlast uit oogpunt van duurzaamheid. De rioolmaatregelen uit de maatregelenlijst van het WTPO worden verder uitgevoerd evenals de integrale investeringsprojecten, bv. de Zuider-parallelweg Velp en clusters Dieren. Daarnaast zijn we gestart met het project Oranjebuurt welke een doorlooptijd heeft tot 2024. Hiermee brengen we het risico van water-op-straat aanzienlijk terug.
3 (R)	De aanpak/uitvoering gaat zoals omschreven. Het ontwerpproces voor de Oranjebuurt Dieren is na ruim 1,5 jaar afgerond. Er is een uitgebreid participatieproces uitgevoerd, waarbij de wensen van de inwoners zoveel mogelijk zijn meegenomen. In Q2 2023 wordt gestart met de uitvoeringsfase.
Doel 6: De noodzaak van de Warmtetransitie wordt breed onderkend.	
1 (B)	Het eerste Wijkontwikkelplan is in uitvoering (Dieren-West).
1 (R)	Wegens omstandigheden (waaronder corona) moet het WUP Dieren West nog worden vastgesteld door de raad. Daarna kan het in uitvoering worden gebracht.

2 (B)	Er zijn langjarige afspraken gemaakt met het Energieloket. Wij vragen de raad hiervoor vanaf 2023 structureel middelen beschikbaar te stellen. Deze bedragen circa € 25.000 per jaar. Hiervoor dienen we in 2022 een voorstel in.
2 (R)	De middelen zijn beschikbaar gesteld. Op basis daarvan werken we nu aan de doorontwikkeling van het Energieloket voor de komende jaren.
3 (B)	Er zijn ruim 5000 bespaarboxen uitgedeeld aan inwoners van Rheden.
3 (R)	Dit is gedaan.
4 (B)	Het onderzoek naar maatschappelijke energie service coöperaties heeft een vervolg gekregen.
4 (R)	Dit is nog niet gedaan omdat we de uitkomsten van het burgerberaad willen betrekken. Dit wordt opgepakt binnen de Duurzaamheidsagenda (uitvoering van het Burgerakkoord). De vervolgstappen met betrekking tot maatschappelijke energiedienstenorganisaties worden meegenomen en afgewogen bij de besluitvorming van de eerste wijkuitvoeringsplan (WUP).
Doel 7: Rheden levert haar bijdrage aan de Regionale Energie Strategie	
1 (B)	Wij hebben regionale afspraken gemaakt over de opwek van duurzame energie en over de verdeling van regionale warmtebronnen.
1 (R)	Dit is een jaarlijks terugkerend proces dat voortdurend in ontwikkeling is. Voor 2022 hebben wij ons werk gedaan. De regionale afspraken m.b.t. de opwek van duurzame energie en de verdeling van regionale warmtebronnen zijn vastgelegd in de RES 1.0. In 2022 is een start gemaakt met een regionale PlanMER om voortbouwend op de RES 1.0 richting te geven aan de nog te ontwikkelen RES 2.0.
2 (B)	Rheden is in 2022 klaar om haar bijdrage voor de RES 2.0 te leveren.
2 (R)	Zie het antwoord op 7.1.
Doel 8: Lokaal partnerschap in de klimaataanpak met inwoners en bedrijven.	
1 (B)	Wij hebben een subsidieregeling opgesteld om het inwoners makkelijk te maken hun ideeën en initiatieven te realiseren.
1 (R)	Hiervoor hadden we in 2022 onvoldoende personele capaciteit. Dit is nog niet gedaan. In 2023 pakken we dit op.
2 (B)	Lokale energie initiatieven als De Bocht (Du Commerce terrein in Dieren) en De Slinger (langs de A348) zijn succesvol ondersteund.
2 (R)	"De Bocht" is in bedrijf genomen. De Slinger is voldoende ondersteund maar heeft tot nu toe niet tot een energieproject geleid.De provincie is nu bijna zover dat zij de grond in de oksel van de A348 in de markt gaat zetten voor de ontwikkeling van een zonneveld.
3 (B)	Met bedrijventerrein De Beemd zijn stappen gezet om de energie opwek potentie op de bedrijfsdaken te benutten,
3 (R)	Er is veel energie gestoken in deze ontwikkeling en er zijn wel degelijk stappen gezet. Deze hebben nog niet geleid tot daadwerkelijk benutten van de bedrijfsdaken. Er is per bedrijfsdak een analyse uitgevoerd van het opwekpotentieel en er lopen gesprekken met de bedrijven voor het opstellen van een businesscase. Een belangrijk knelpunt is de net congestie, waardoor de bedrijven veel van de stroom die potentieel opgewekt kan worden, niet kunnen terugleveren aan het elektriciteitsnet. We hebben onderzoek laten doen naar mogelijke oplossingen voor de net congestie. Uitwerking van deze oplossingsrichtingen (buurtbatterijen en koppeling van opwek en afname) vindt komende tijd plaats.
Doel 9: Actiegerichte communicatie en bewustwording.	
1 (B)	De website "Wat is jouw Rheden" wordt door veel mensen gevonden en gewaardeerd.

1 (R)	De site wordt door gebruikers over het algemeen goed beoordeeld. We constateren echter ook dat nog onvoldoende mensen de website vinden en gebruik maken van de platformfunctie.
2 (B)	De actiebereidheid van onze inwoners om bewuster om te gaan met hun energie en hun omgeving is gestegen.
2 (R)	Gezien de toename van het aantal duurzaamheidsleningen kunnen we constateren dat de actiebereid is gestegen. De energie- en gascrisis hebben bijgedragen aan deze bewustwording, deze crisis laat breed de noodzaak tot actie op dit gebied zien.
Doel 10: Een door inwoners gedragen Klimaataanpak.	
1 (B)	Het burgerforum heeft een sluitend advies aan de gemeenteraad voorgelegd voor een klimaataanpak op de Rhedense maat. Onder voorbehoud van extra financiering.
1 (R)	Op 29 november 2022 heeft de raad het Burgerakkoord "Rheden CO2 neutraal in 2040"aangenomen; dit resultaat is behaald.

Welke context speelde er?

Afval, water en milieu

Drinkwater (reserveringsgebieden)

De komende jaren stijgt de vraag naar drinkwater, door bevolkingsgroei en economische groei. Daarnaast verandert het klimaat en wordt de bodem steeds intensiever gebruikt. Om in de toekomst genoeg drinkwater te hebben, heeft de provincie Gelderland in 2022, 11 gebieden in Gelderland gereserveerd voor drinkwater. Hiervan liggen 3 aantal in gemeente Rheden.

In deze gebieden wordt nog geen water gewonnen. Wel moeten deze gebieden worden beschermd om ervoor te zorgen dat het grondwater geschikt blijft voor toekomstige drinkwaterwinning.

Een gedeelte van de beschermingsregels zijn ingegaan onder de Wet milieubeheer. De volledige beschermingsregels drinkwaterreserveringsgebieden gaan in wanneer de omgevingswet in werking treedt.

Water en bodem sturend

Op 25 november 2022 is de brief 'water en bodem sturend' aangeboden aan de Twee Kamer. In Nederland lopen we steeds vaker tegens de grenzen van het water- en bodemsysteem. Daarnaast zet het veranderende klimaat alles op scherp: de zeespiegel stijgt, in korte tijd extremen met grote wateroverlast en droogte tot gevolg. Onder andere de waterkwaliteit neemt af, het voortbestaan van

planten- en diersoorten staan onder druk en voldoende drinkwater is niet langer vanzelfsprekend. De tijd van vrijblijvendheid is voorbij.

Door water en bodem sturend te laten zijn in de ruimtelijke ordening, kan Nederland nu en in de toekomst met een ander en grillig klimaat blijven leven, wonen en werken. In een veilige omgeving, met een gezonde bodem, voldoende en schoon water.

Klimaat en duurzame energie

Voor de aanpak op klimaat en duurzame energie hebben we lang moeten wachten op een besluit vanuit de rijksoverheid om structurele middelen ter beschikking te stellen voor met name de

warmtetransitie en de opwek van duurzame energie. We hebben in 2022 geen structurele maatregelen genomen vanwege deze budgettaire beperking. Nu duidelijk is dat we structureel budget krijgen voor deze opgave kunnen we in 2023 echt uit de startblokken.

Wat is de bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG)?

Taakveld(en)	Bijdrage aan SDG*
• 7.2 Riolering • 7.3 Afval • 7.4 Milieubeheer	• 3-4 • 6-3, 6-B • 7-1, 7-2 • 11-6 • 12-2, 12-5 • 13-1, 13-2, 12-8, 13-3

* Sustainable Development Goals, zie bijlage 8 voor een nadere toelichting

Verbonden partijen

Voor het bereiken van de doelstellingen van het programma, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, heeft de gemeente Rheden zich met een aantal partijen verbonden waarin zij een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het gaat hier om de volgende organisatie:

- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA);

In de paragraaf Verbonden Partijen wordt nader inzicht gegeven in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid en risico's van de gemeente in deze organisatie.

Wat heeft het gekost?

Programma 4. Duurzaamheid

(Bedragen x € 1.000)	Rekening	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Saldo
	2021	2022	2022	2022	2022
Lasten					
7.2 Riolering	3.171	3.190	3.207	3.274	-67
7.3 Afval	4.163	4.209	4.214	4.023	191
7.4 Milieubeheer	2.281	2.009	2.434	2.454	-20
subtotaal	9.615	9.409	9.855	9.751	104
Baten					
7.2 Riolering	4.736	4.919	4.919	4.817	-102
7.3 Afval	5.118	5.137	5.137	5.165	28
7.4 Milieubeheer	720	8	8	66	58
subtotaal	10.575	10.064	10.064	10.048	-16
Saldo van baten en lasten	959	656	210	298	88

Reserves					
Toevoeging	137				0
Onttrekking				57	57
Resultaat	822	656	210	355	145

Belangrijkste afwijkingen

Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022 is het financieel effect van de mutaties in de jaarstukken 2022 per saldo € 0,1 miljoen voordelig. De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

4. Duurzaamheid

Taakveld (afwijkingen per taakveld => 50.000 saldo baten en lasten)	**Bedrag in € 1.000**	**Inc. / Struct.**
7.2 Riolering	-169	
De exploitatie van riolering wordt verrekend met de voorziening. Het nadeel wordt mede veroorzaakt omdat er in 2022 een storting heeft plaatsgevonden in de voorziening. Verder zijn er kosten op het taakveld verantwoord waarvan de opbrengsten op andere programma's wordt verantwoord. Dit betreft kwijtschelding, BTW en de overhead.		
7.3 Afval	219	
Minder aanbod van huisvuil, dus minder verwerkingskosten. Hogere opbrengstprijzen voor huisvuil, hierdoor blijven opbrengsten stabiel. Bovendien in boekjaar 2022 een extra vergoeding van Nedvang mogen ontvangen over boekjaar 2020 a 72 k.		
7.4 Milieubeheer	38	
• 35 k voordeel op Klimaatactie • 22 k voordeel op Geluidbeheer en lucht; Odra heeft taken voor ons opgepakt. Verschuiving naar inhuur medewerker (die ook deels voor Odra werkte). • 22 k nadeel extra inhuurkosten		
0.10 Mutaties reserves	57	
nog toelichten		
Totaal	**145**	

5 Bestuur en Veiligheid







Wat hebben we bereikt?

Een veilige woon- en leefomgeving en een gemeente die dichtbij staat, ook in 2022 is hier verder aan gewerkt. In de loop van 2022 ontstond er, na de coronaperiode, weer ruimte om dichter bij de bewoners te staan en echt weer in gesprek met elkaar te gaan. Spreekuren met politie en boa's zijn weer opgestart in de wijken en scholen zijn bezocht met diverse campagnes rondom veiligheid. Als gemeente hebben we verder geïnvesteerd in klantgerichtheid en digitalisering, steeds meer producten van de gemeente worden digitaal aangeboden, zoals het rijbewijs. Maar direct klantcontact blijft onverminderd belangrijk, de inwoners staat hierbij voor ons centraal.

In 2022 ontstond, door de oorlog in Oekraïne, een forse vluchtelingenstroom. Ook de gemeente Rheden heeft zich volop ingezet om noodopvang en vluchtelingenopvang te realiseren.

Welke doelen zijn gerealiseerd?

Tabel: gerealiseerde doelen

Nr.	Doel
1 (B)	Doel 1: Gelijke behandeling (o.a. Global Goal 5)
1 (R)	
2 (B)	Doel 2: Het veiligheidsgevoel blijft in 2023 minimaal gelijk met het gevoel in 2019 (Global Goal 16).
2 (R)	In 2023 wordt er een nieuwe veiligheidsmonitor uitgezet waardoor deze doelstelling vooralsnog niet kan worden gerealiseerd. In 2022 is wel een kleine enquête uitgezet onder inwoners omtrent hun veiligheidsgevoel. Het veiligheidsgevoel in de hele gemeente Rheden werd beoordeeld met een 7,6. In 2019 was dit een 7,4.
3 (B)	Doel 3: De dienstverlening van de gemeente zet de inwoner centraal (Global Goal 16).
3 (R)	Het programma Rheden Digitaal is gestart. Veel producten en diensten van de gemeente worden de komende jaren gedigitaliseerd. Inwoners kunnen daardoor plaats en tijd onafhankelijk hun diensten van de gemeente afnemen. Naast de digitale dienstverlening blijft ook de fysieke dienstverlening (telefoon, balie, receptie) ten dienste staan van de inwoners.
4 (B)	Doel 4: Het helpen van klanten gebeurt effectief en efficiënt (Global Goal 16)
4 (R)	We verzamelen data en gebruiken historische gegevens om onze balies en centrale telefonie zo efficiënt mogelijk in te richten. Ook zijn er werkprocessen ingericht voor klantvragen via contactformulieren en social media Tenslotte draagt de digitalisering draagt bij aan een betaalbare dienstverlening.
5 (B)	Doel 5: Heldere, eenduidige en toegankelijke communicatie (Global Goal 16)
5 (R)	

6 (B)	Doel 6: Wij realiseren de inhoudelijke opgave voor 2022 voor de Groene Metropoolvisie zoals deze door de Raad wordt vastgesteld (Global Goal 17).
6 (R)	Conform de door de Raad vastgestelde Regionale Agenda 2022 en verder en de 5 opgave-overeenkomsten zijn op de verschillende opgaves vorderingen geboekt. Deze zijn frequent gecommuniceerd via platforms, nieuwsbrieven, kwartaalrapportages en het jaarverslag. Op verzoek van de Rhedense Gemeenteraad is eind 2022 een memo opgesteld met een beknopte inventarisatie van voordelen voor de gemeente Rheden (Memo "What's in it for us"). Belangrijke resultaten van de GMR zijn: • een vernieuwd Bestuursakkoord tussen GMR, The Economic Board (TEB) en de provincie Gelderland (incl Investeringsagenda), • de vaststelling van de nieuwe woondeal 2.0 en de toewijzing van Woningbouw-Impuls-Gelden, • de vaststelling van het Verstedelijkingsakkoord GMRAN-FV met het Rijk (in het zogenaamde BO MIRT; € 100 miljoen extra voor de GMR en een Rijksbijdrage aan de RegioExpres).
7 (B)	Doel 7: Vanuit visie op partnerships creëren van een georganiseerde samenwerking (Global Goal 17).
7 (R)	In 2022 is op verschillende beleidsterreinen een verdere invulling gegeven aan ons streven naar samenwerking in lokale en regionale partnerships. Op regionaal niveau uit dit zich o.a. in (a) een intensivering van de samenwerking binnen de GMR, (b) het Bestuursakkoord tussen GMR, The Economic Board en de Provincie Gelderland en (c) de samenwerking tussen GMR en Foodvalley. In onze regio kampen veel kleinere gemeenten met vraagstukken inzake de gemeentelijke bestuurs- en organisatiekracht. Tegen deze achtergrond is in 2022 o.a. gestart met de professionalisering van de samenwerking met Rozendaal en de voorbereiding van een verkenning voor een nauwere samenwerking met Doesburg. Lokale tripple-helix-samenwerkingen met het Onderwijs, Ondernemers en Overheid zijn in 2022 gecontinueerd. Steeds meer interventies worden gerealiseerd in nauwe samenwerking met maatschappelijke partners. Een voorbeeld is de "Integrale Wijk-aanpak Stenfert" waarbij vanuit inwoners en samen met lokale en bovenlokale maatschappelijke partners een impuls wordt gegeven aan een krachtige, samenredzame wijk.
8 (B)	Doel 8: Leren van best practices en het delen van best practices Global Goal 18)
8 (R)	

Welke resultaten zijn in 2022 gerealiseerd?

Tabel: resultaten

Nr.	Resultaat
Doel 1: Gelijke behandeling (o.a. Global Goal 5)	
1 (B)	Door de Corona-epidemie nog openstaande acties van het in 2020 opgestelde Regenboogplan worden gerealiseerd.
1 (R)	
Doel 2: Het veiligheidsgevoel in 2023 minimaal gelijk blijft met het gevoel in 2019	
1 (B)	1x per jaar een zichtbare actie van politie en boa's om in gesprek te gaan met inwoners.

1 (R)	In 2022 heeft het Mobile Media Lab (MML) van de politie op een centrale plek in de gemeente gestaan met als doel in gesprek te gaan met inwoners en daarbij specifiek voorlichting te geven over cybercrime. Daarnaast zijn in Velp en Dieren spreekuren opgestart, zodat politie en BOA's meer in gesprek komen met inwoners. Naar aanleiding van de brand aan de Willemstraat in Velp is met de 'ik buurt mee container' in de wijk met bewoners gesproken en advies gegeven over brandveiligheid. Hierbij waren politie, BOA's, brandweer en de toezichthouders betrokken.
2 (B)	Jaarlijks worden 2 casussen die in het Veiligheidshuis zijn besproken (op gebied van jeugd en personen met verward gedrag) geëvalueerd.
2 (R)	Dit is niet gedaan in 2022 in samenwerking met het veiligheidshuis, omdat hier geen aanleiding voor was. Het jaarverslag met de resultaten van het veiligheidshuis volgt later dit jaar en wordt altijd bestuurlijk besproken.
3 (B)	Op minimaal 5 basisscholen is ondermijnende criminaliteit besproken (bv. Hackshield).
3 (R)	Door zowel Hackshield als #Leerlingalert zijn in 2022 minimaal 5 scholen bereikt op het gebied van ondermijnende criminaliteit. Hackshield is een cybersecurity game voor kinderen tussen de 8 en 12 jaar. Drie verschillende scholen zijn uitgenodigd om in de Mobile Media Lab een uitleg te krijgen over cybercrime en daarnaast als tweede activiteit in de Bibliotheek kennis te maken met Hackshield. Door Leerlingalert worden wekelijks scholen bezocht in de regio om in gesprek te gaan over ondermijnende criminaliteit onder jongeren.
4 (B)	We voeren 2 integrale controles per jaar uit op het gebied van ondermijning.
4 (R)	In 2022 is project Theseus gestart bij Bedrijventerrein De Beemd. Hierbij zijn in het begin van het jaar twee integrale controles gehouden ten behoeve van bewustwording gericht op ondermijning en de gevolgen daarvan voor ondernemers en om onbekende locaties inzichtelijk te maken. Vervolgens is aan het einde van het jaar nog een hercontrole gehouden op locaties om te controleren of overtredingen waren beëindigd en om de laatste onbekende locaties inzichtelijk te krijgen.
5 (B)	De huidige panden waar arbeidsmigranten verblijven worden minimaal 1x jaarlijks integraal gecontroleerd.
5 (R)	Dit jaar zijn de bekende arbeidsmigrantenlocaties niet integraal gecontroleerd. Door de gevolgen van corona en het ontstaan van een crisis op het gebied van vluchtelingenopvang is dit niet gelukt. Wel zijn van de bekende locaties, die gebruikt worden voor het verblijf van arbeidsmigranten, er inmiddels drie verandert in gebruik. Daar is geen sprake meer van verblijf door arbeidsmigranten. Dit heeft te maken met het in gebruik nemen van een locatie in Velp voor asielzoekers in samenwerking met het COA. Een brand in Velp heeft de sloop van een locatie veroorzaakt. Een locatie in De Steeg is ingezet voor crisis noodopvang. De overige locaties worden in 2023 weer gecontroleerd.
6 (B)	We stellen een nieuw integraal veiligheidsbeleid op voor 2023-2026 dat gelijkt loopt met de veiligheidsstrategie politie.
6 (R)	Het integraal veiligheidsbeleid 2023-2026 is in 2022 voorbereid en in januari 2023 vastgesteld. De politie heeft besloten om haar veiligheidsstrategie met een jaar te verlengen en de integraal veiligheidsplannen als input te gebruiken voor hun nieuwe strategie.
Doel 3: De dienstverlening van de gemeente zet de inwoner centraal	
1 (B)	1. Dienstverlening is primair gericht op het verlenen van service aan de inwoners en klanten. Daarvoor realiseren wij de ambities in het implementatieplan voor 2022 van de Herijking Dienstverleningsvisie 2020.
1 (R)	Centraal in het implementatieplan van de Herijking Dienstverleningsvisie 2020 staan de vele honderden gemeentelijke producten en diensten en hun digitale volwassenheid. In 2022 kregen alle producten en diensten afzonderlijk een score

	op de digitale ladder. Daarmee hebben we een diagnose in hoeverre onze dienstverlening is gedigitaliseerd. Op basis hiervan wordt in 2023 een ontwikkelplan met prioriteiten opgesteld. Daarnaast blijft het directe klantcontact onverminderd belangrijk. We zien een groeiende groep Nederlanders die moeite heeft met zowel de taal als de verdergaande digitalisering. Voor hen is het belangrijk dat er locaties en balies zijn waar men terecht kan met vragen en voor hulp en ondersteuning. Ook de vraag naar telefonische dienstverlening blijft nagenoeg gelijk in relatie tot voorgaande jaren. Tegelijkertijd zien we bij zelfredzame inwoners een groeiende behoefte om zaken bij voorkeur digitaal af te handelen. De digitale aanvraag rijbewijzen is hiervan een mooi voorbeeld. Sinds oktober 2022 kunnen inwoners hun rijbewijs digitaal verlengen. Het afhalen gebeurt aan de balie, zonder afspraak.
Doel 4: Het helpen van klanten gebeurt effectief en efficiënt	
1 (B)	Wij werken aan een goede balans tussen klantgerichtheid en betaalbaarheid. Daarvoor realiseren wij de ambities in het implementatieplan voor 2022 van de Herijking Dienstverleningsvisie 2020.
1 (R)	Rheden volgt een tweesporenbeleid. Eén spoor is gericht op de inventarisatie van verbetermogelijkheden per team, het andere spoor richt zich op een diagnose op de volwassenheid van de digitale dienstverlening. Inmiddels heeft veranderende wet- en regelgeving de urgentie van digitalisering enorm verhoogd. Per 1-1-2024 is namelijk de Wet Modernisering Elektronisch Verkeer (WMEBV) van kracht. In 2022 heeft een eerste pilot plaatsgevonden: de digitalisering van de aanvraag van de verlenging van het rijbewijs. Daarnaast is een monitor ontwikkeld voor de huidige status van digitalisering. Op dit moment wordt in het kader van het door de Raad goedgekeurde programma Digitaal Rheden een inventarisatie gemaakt per team van de consequenties van digitalisering. Daarin wordt tevens spoor 1 meegenomen: wat gaat goed, wat kan beter. De impact per team is inmiddels globaal in beeld gebracht. Na besluitvorming in het DT gaat het project Digitale dienstverlening van start. Dit project betreft het verder digitaliseren van alle ongeveer 400 producten van de gemeente, inclusief een kwaliteitsslag voor de interne processen. Gelukkig is de gemeente Rheden al op een aantal punten gestart in de afgelopen jaren. Desalniettemin is dit een enorme opgave, mede vanwege de zorgplicht voor het begeleiden van inwoners, ondernemers en medewerkers in dit proces.
Doel 5: Heldere, eenduidige en toegankelijke en communicatie	
1 (B)	Verdere uitrol en borging digitale toegankelijkheid (advies, onderzoek, ondersteuning en opleiding) gerealiseerd.
1 (R)	Informatie ingewonnen bij andere gemeenten en evt. samenwerking op digitale toegankelijkheid t.b.v plan van aanpak Digitale Toegankelijkheid (2023).
2 (B)	Verbeteracties communicatie via website, social media en overige kanalen gerealiseerd.
2 (R)	Verbeteringen aangebracht op website, social media posts en intranet.
3 (B)	Profilering op relevante thema's (in media) maandelijks gerealiseerd.
3 (R)	Wekelijkse media-aandacht n.a.v. persberichten en persgesprekken. Proactieve advisering over profilering op speerpunten.
4 (B)	Professionalisering en verhogen taakvolwassenheid medewerkers op het gebied van communicatie en participatie door coaching, training en beschikbaar stellen tools en communicatiemiddelen. Actieplan met acties en resultaten gerealiseerd.
4 (R)	Dit project heeft niet plaatsgevonden vanwege beperkte capaciteit, verzuim en beperkt beschikbare inhuur.

5 (B)	Implementatie van nieuwe participatie-instrumenten (Burgerforum en participatieplatform) gerealiseerd.
5 (R)	Burgerforum/Burgerberaad gerealiseerd. Start gemaakt met participatieplatform.
6 (B)	6. Communicatieplan omgevingswet gerealiseerd.
6 (R)	Er ligt een communicatieplan op hoofdlijnen, maar dit dient nog verder ingevuld te worden. In 2023 wordt dit verder opgepakt.
7 (B)	Communicatie- en participatieplan Klimaat (met acties en resultaten) gerealiseerd (waaronder een burgerforum).
7 (R)	Communicatie- en participatieplan gerealiseerd. In 2023 volgen vervolgplannen voor onder meer de energietransitie.
8 (B)	Actief inzetten op participatie en betrokkenheid in de top 3 buurten waar dat nu minder is m.b.v. ontwikkelmanagers.
8 (R)	Communicatie is aangesloten bij WUP en Stenfert.
Doel 6: Wij realiseren de inhoudelijke opgave 2022 voor de Groene Metropoolvisie zoals deze door de Raad wordt vastgesteld	
1 (B)	Implementatie actieplan 2022 zoals in de Raad in november 2021 vastgesteld
1 (R)	
2 (B)	Voorbereiding en opmaak uitslagen gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022
2 (R)	De gemeenteraadsverkiezingen zijn succesvol verlopen. Wel ontstaat er steeds meer druk op de vrijwilligers en medewerkers, die direct aansluitend aan het stemmen de uitslagen moeten opmaken. Werkdagen van meer dan 16 uur aaneengesloten zijn geen uitzondering meer. Veel vrijwilligers dreigen hierdoor af te haken. Gemeente Rheden telde 35809 kiesgerechtigden, waarvan ruim 51% heeft gestemd. Het aantal geldige stemmen op kandidaten bedroeg 18373.
3 (B)	De telefonische dienstverlening is qua inrichting en thuiswerkmogelijkheden geprofessionaliseerd.
3 (R)	Het project 'nieuwe telefooncentrale' is in 2022 wederom uitgesteld. Het project beslaat nieuwe telefooncentrales en callcenter-applicaties voor de gemeenten Rheden, Renkum, Arnhem en BVO de Connectie. Naar verwachting vindt implementatie plaats in 2023.
Doel 7: Vanuit visie op partnerships creëren van een georganiseerde samenwerking	
1 (B)	Wij stellen een visie op partnerships op en de wijze waarop wij daar organisatorisch invulling aan geven. Deze wordt door het College vastgesteld.
1 (R)	Uitgesteld naar 2023. Mede ivm initiatief gemeenteraad inzake samenwerkingsverbanden (oriënterende vergadering).
Doel 8: leren van best practices en het delen van best practices Global Goal 18)	
1 (B)	Wij verzamelen actief ‘best practices’ in het land te behoeve van onze eigen opgaven in de gemeente.
1 (R)	
2 (B)	Wij delen onze eigen ‘best practices’ (bijvoorbeeld op het gebied van de Global Goals en Erfgoed) met andere organisaties, zoals VNG, provincie en gemeenten.
2 (R)	

Welke context speelde er?

Veilige samenleving

In 2022 hebben we nog veel te maken gehad met de impact van Covid-19 op de werkzaamheden voor veiligheid. Aan het begin van 2022 zaten we nog in lockdown en is er nog veel ingezet op het corona toegangsbewijs in de gemeente. Hoe snel Covid-19 vervolgens uit het straatbeeld verdween qua maatregelen die van kracht waren hoe lang heeft het geduurd voordat de maatschappij weer het durfde om van alles weer te organiseren. Nu pas in 2023 zie je dat we qua evenementen weer terug zijn op niveau voor Covid-19 en we in feite weer aan het 'inhalen' zijn.

Na Covid-19 diende de volgende crisis zich alweer in. De oorlog in Oekraïne heeft een hausse van vluchtelingen naar Europa gedreven en die vangen we ook in de gemeente Rheden. Op diverse plekken is met vereende krachten opvang gerealiseerd. Niet alleen voor vluchtelingen uit de Oekraïne, maar ook de zogenaamde crisis noodopvang in De Steeg en in Dieren voor vluchtelingen die niet geplaatst kunnen worden. Dit blijft doorgaan en heeft ook een groot effect in 2023 op de inzet vanuit veiligheid.

Inhoudelijk zijn we in 2022 gestart met het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid dat inmiddels ook is vastgesteld. Er wordt gewerkt aan de uitvoering op het gebied van de gestelde prioriteiten zoals ondermijning, jeugd & veiligheid, zorg & veiligheid en digitale veiligheid (cybercrime). Ondanks de naweeën van Covid-19 en de vluchtelingencrisis zijn we daarin geslaagd. De stap naar de inwoners/ bedrijven en het organiseren van activiteiten (bewustwording op veiligheid) is in 2022 in mindere mate van de grond gekomen en pakken we in 2023 weer verder op. Beleidsmatig zijn daar met het nieuwe veiligheidsbeleid en de aanpak op mensenhandel de eerste stappen al voorgezet.

Partnerschappen

De kwaliteit van het bestuurlijk handelen is van belang voor een sterke en duurzame gemeente. Meer dan ooit leeft het besef dat gemeente en inwoners gelijkwaardige partners zijn. Om die reden omarmen we partnerschap en passen we onze bestuursstijl daarop aan. Daarbij hoort dat wij inwoners helderheid geven over onze veranderende rol. Wat mogen zij van ons verwachten, wat verwachten wij van hen en welke afspraken maken we samen? Die rol duidelijkheid is nodig om samen met onze partners vraagstukken op te lossen.
Elk vraagstuk kent zijn eigen schaal om het op te lossen. Door in diverse samenwerkingsverbanden te opereren dragen wij bij aan oplossingen voor de uitdagingen waar onze inwoner zich voor gesteld ziet. We zijn voorstander van samenwerkingsverbanden op lokaal, regionaal, landelijk en mondiaal niveau. Ons credo is: "Samen met de samenleving". Dat betekent ook samen met de andere overheden. De maatschappelijke dynamiek is groot en de maatschappelijke vraagstukken zijn complex. Gemeenten, regio's, provincie en Rijk moeten adequaat samenwerking om de grote maatschappelijke opgaven adequaat op te lossen. In onze omgeving zien we een groot aantal kleinere gemeenten met problemen in hun bestuurskracht en/of organisatiekracht. Intensievere samenwerking tussen buurgemeenten lijkt onvermijdelijk.

Dienstverlening

In 2022 is met name ingezet op het verder ontwikkelen van de digitale dienstverlening. De behoefte aan traditionele dienstverlening met fysieke locaties en telefonie blijft nagenoeg gelijk.

Communicatie

De naweeën van Corona en de oorlog in Oekraïne zorgde in 2022 voor veel extra communicatiewerkzaamheden. Niet alle doelstellingen konden behaald worden.

Wat is de bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG)?

Taakveld(en)	Bijdrage aan SDG*
• 0.1 Bestuur • 0.2 Burgerzaken • 1.1 Crisisbeheersing en brandweer • 1.2 Openbare orde en veiligheid	5-1, 5-2, 5-3, 5-4, 5-5, 5-6, 5-a, 5-b, 5-c, 16-1, 16-2, 16-4, 16-6, 16-10 17-16, 17-17, 17-18, 17-19, 18.

* Sustainable Development Goals, zie bijlage 8 voor een nadere toelichting

Verbonden partijen

Voor het bereiken van de doelstellingen van het programma, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, heeft de gemeente Rheden zich met een aantal partijen verbonden waarin zij een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het gaat hier om de volgende organisaties:

- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM);
- Stichting Veilig Thuis.

In de paragraaf Verbonden Partijen geven we inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid en de risico's van de gemeente in deze organisaties.

Wat heeft het gekost?

Programma 5. Bestuur en Veiligheid

(Bedragen x € 1.000)	Rekening	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Rekening	Saldo
	2021	2022	2022	2022	2022
Lasten					
0.1 Bestuur	2.396	2.547	2.797	2.857	-60
0.2 Burgerzaken	1.655	1.638	1.773	1.844	-71
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.851	2.920	2.920	2.888	33
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.367	858	881	1.146	-266
subtotaal	8.269	7.962	8.371	8.735	-364
Baten					
0.1 Bestuur	18	30	30	411	381
0.2 Burgerzaken	547	585	585	619	34
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	10	6	6	12	6
1.2 Openbare orde en veiligheid	397	21	21	420	400
subtotaal	972	641	641	1.462	821
Saldo van baten en lasten	-7.296	-7.321	-7.730	-7.273	456

Reserves					
Toevoeging					0
Onttrekking					0
Resultaat	-7.296	-7.321	-7.730	-7.273	456

Belangrijkste afwijkingen

Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022 is het financieel effect van de mutaties in de jaarstukken 2022 per saldo € 0,5 miljoen voordelig. De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

5. Bestuur en Veiligheid

Taakveld (afwijkingen per taakveld => 50.000 saldo baten en lasten)	**Bedrag in € 1.000**	**Inc. / Struct.**
0.1 Bestuur	320	I/S
Het resultaat op dit taakveld kent als belangrijkste oorzaken: Hogere accountantskosten -52K. Er zijn nieuwe controle eisen. Daarnaast is een deel van het budget ingezet voor accountantscontrole 2021, uitgevoerd in 2022. Bij de 1e Berap 2023 zal een voorstel worden gedaan de programmabegroting te herzien. Pensioen- en wachtgeldvoorziening bestuur 411K. Als gevolg van een lagere rekenrente t.o.v. 2021 is de voorziening afgeraamd met €375K. Voor de berekening van het benodigd kapitaal voor de pensioenvoorziening baseren we ons op de berekeningen van onze pensioenuitvoerder Visma Idella. Voor wachtgeldverplichtingen is 36K uit de voorziening onttrokken. Overige afwijkingen, per saldo nadeel €39K.		
0.2 Burgerzaken	-37	I
Geen toelichting vereist.		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	39	I
Dit betreft vooral het voordelig resultaat VGGM over 2021 ad 51K.		
1.2 Openbare orde en veiligheid	134	I
• 128k voordeel op niet begrote Boa opbrengsten • 32k nadeel door dumping • 38k voordeel door focus op Corona handhaving; dit veroorzaakt een onderuitputting op andere begrote handhavingstaken		
0.10 Mutaties reserves	0	
Totaal	**456**	

6 Overhead en algemene dekkingsmiddelen

Wat hebben we bereikt?

Volgt in de definitieve versie.

Welke doelen zijn gerealiseerd?

Voor de gerealiseerde doelen verwijzen we u graag door de naar de paragrafen B "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" en E "Bedrijfsvoering".

Welke resultaten zijn in 2022 gerealiseerd?

Voor de gerealiseerde resultaten verwijzen we u graag door de naar de paragrafen B "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" en E "Bedrijfsvoering".

Verbonden partijen

Voor het bereiken van de doelstellingen van het programma, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, heeft de gemeente Rheden zich met een aantal partijen verbonden waarin zij een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het gaat hier om de volgende organisaties:

- Bedrijfsvoeringsorganisatie de Connectie
- Gelders Archief
- Bank Nederlandse Gemeenten
- Alliander.

In de paragraaf Verbonden Partijen geven we inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid en de risico's van de gemeente in deze organisaties.

Wat heeft het gekost?

Programma 6. Overhead en Algemene Dekkingsmiddelen

(Bedragen x € 1.000)	Rekening	Primi-tieve begroting	Gewijzig-de begro-ting	Rekening	Saldo
	2021	2022	2022	2022	2022
Lasten					
0.4 Overhead	18.654	15.576	17.269	19.424	-2.156
0.5 Treasury	73	488	488	47	440
0.61 OZB woningen	714	730	730	714	16
0.62 OZB niet-woningen					0
0.63 Parkeerbelasting					0
0.64 Belastingen overig					0
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds					0
0.8 Overige baten en lasten	1.195	808	419	-407	827
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1			1	-1
subtotaal	20.636	17.602	18.906	19.780	-874

Baten					
0.4 Overhead	1.023	187	33	611	578
0.5 Treasury	533	719	719	513	-205
0.61 OZB woningen	6.828	6.778	6.778	6.840	62
0.62 OZB niet-woningen	2.442	2.335	2.335	2.488	153
0.63 Parkeerbelasting	4	4	4	4	1
0.64 Belastingen overig	251	231	231	245	14
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	84.408	83.542	94.098	95.762	1.663
0.8 Overige baten en lasten	430			40	40
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1				0
subtotaal	95.922	93.795	104.197	106.504	2.307
Saldo van baten en lasten	75.285	76.194	85.291	86.724	1.433
Reserves					
Toevoeging	132	0	1.634	1.945	-311
Onttrekking	205	3	3	103	100
Resultaat	75.358	76.197	83.661	84.883	1.222

Specificatie Algemene Dekkingsmiddelen

(Bedragen x € 1.000)	Rekening	Begroting	Gewijzigde begroting	Rekening
	2021	2022	2022	2022
Alg. uitkering gemeentefonds	84.408	83.542	94.098	95.762
Onroerend zaakbelasting	9.270	9.113	9.113	9.328
Hondenbelasting	251	231	231	245
Toeristenbelasting	172	274	274	383
Forensenbelasting	68	56	56	86
Dividend Alliander	40	49	49	37
Dividend BNG	338	469	469	426
overig dividend	0	0	0	0
Overige dekkingsmiddelen	114	61	-93	237
Totaal baten (per saldo)	**94.661**	**93.795**	**104.197**	**106.504**

Belangrijkste afwijkingen

Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022 is het financieel effect van de mutaties in de jaarstukken 2022 per saldo € 1,2 miljoen voordelig. De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

6. Overhead en Algemene Dekkingsmiddelen

Taakveld (afwijkingen per taakveld => 50.000 saldo baten en lasten)	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
0.4 Overhead	-1.577	I

De overschrijding op dit taakveld is op te splitsen in een aantal componenten. Als belangrijkste posten zijn te noemen:

Voorziening spaarverlof -672K.
Vanaf 1 januari 2022 kunnen medewerkers bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Hiervoor dient op basis van nieuwe regelgeving een voorziening te worden gevormd. De totale dotatie aan de voorziening op basis van de opgebouwde verlofuren per 31-12-2022 bedraagt 671.717. Deze voorziening wordt verder toegelicht bij het onderdeel Jaarrekening, Balans en toelichting, Beschrijving en toelichting voorzieningen.

De Connectie: - 662K
Het resultaat van -662K is als volgt te specificeren:

Eenmalige CAO uitkering, en Loon- en prijsstijgingen CPB	-387
Advieskosten Inkoop en Aanbesteding	- 62
Correctie op de kosten huisvesting	238
Kostenverhogende BTW. Deze kosten worden niet begroot.	-100
Niet gerealiseerde taakstelling bij de Connectie	-244
Overige uitgaven	-107

Salariskosten en teambudgetten -589K
In de begroting 2023 hebben we de salarisbudgetten structureel bijgesteld, waardoor we in staat zijn invulling te geven aan de (nieuwe) opgaven waar we voor staan en om te transformeren naar een professionele toekomstbestendige organisatie. Ook over 2022 is (bij de winterrapportage) het salarisbudget bijgesteld, maar nog in onvoldoende mate. In het afgelopen jaar is door ziekteverzuim en openstaande vacatures in combinatie met krapte op de arbeidsmarkt sprake geweest van een hoge werkdruk. Dit heeft zijn weerslag gehad op onze organisatie, zowel formatief als financieel, en heeft geresulteerd in een overschrijding van het salarisbudget.

De overschrijding in 2022 ad € 589K op salariskosten en teambudgetten is het resultaat van diverse posten die te maken hebben met salariskosten, inhuur, opleiding, salarisgerelateerde uitgaven en ontvangen vergoedingen voor salariskosten, zoals UWW en detacheringen. Deze ontvangsten zijn binnen dit taakveld geboekt, maar hebben voor een groot deel betrekking op andere programma's.
In de tabel "formatie en bezetting per programma" paragraaf bedrijfsvoering is met deze verdeling rekening gehouden.

Het resultaat van -589K is als volgt te specificeren:

resultaat salariskosten en inhuur	-577
CAO uitbetaling (424K gedekt uit voordeel taakveld 0.8)	-612
onderbesteding opleidingsbudgetten	141
ontvangen vergoedingen salariskosten	498
stelposten salarissen t.b.v. diverse programma's	228
vergoeding thuiswerkplekken (zie mutaties reserves 0.10)	-70
overige uitgaven (dekking stelpost salarissen taakveld 0.8)	-197

In de paragraaf Bedrijfsvoering worden de totale salariskosten toegelicht met de verschillen per programma (Personeel & Organisatie).

Managementsupport -113K
Betreft een overschrijding van kosten voor managementondersteuning. De kosten zijn opgenomen in de saldobevestiging 2022 van de Connectie. Bij de 2e Berap 2023, en de Kadernota 2024 zal een voorstel worden gedaan om de Programmabegroting te herzien.

ICT -103K
De ICT kosten nemen toe (12%) evenals de afhankelijkheid van ICT. Een deel van de ICT kosten maken onderdeel uit van de bijdrage aan de Connectie, dit betreft het deel dat direct voor rekening van onze gemeente valt. In 2022 is er voor gekozen om de kosten nog niet op te hogen, in afwachting van de regionale informatiestrategie.

In de Kadernota 2024 zal dit bedrag (voorlopig) worden meegenomen. Bij de 2e Berap 2023 zal er een beter beeld zijn van de structurele impact van deze ICT kosten en wordt een voorstel worden gedaan om de Programmabegroting definitief te herzien.

Daarnaast zijn bij de programmabegroting 2022 incidentele middelen gevraagd voor het inrichten van een omgeving voor data gedreven werk. De inrichting bleek minder kostbaar dan verwacht, deze valt vrij in het resultaat.

Gelders Archief -45K
Als gevolg van de sloop van het gemeentehuis is in 2022 op basis van meerwerk (45K) het (deels) te vernietigen archief onder gebracht bij het Gelders Archief. Op basis van de prognose neemt het benodigde aantal strekkende meters de komende 4 jaar af (-500m1). Bij de 1e Berap 2023, en de Kadernota 2024 zal een voorstel worden gedaan om de Programmabegroting te herzien en de kosten voor het archiveren van documenten te borgen.

Facilitaire kosten gemeentehuis 311K
Betreft een onderschrijding van € 311.000 op geraamde exploitatielasten van het gemeentehuis. Conform het dekkingsplan realisatie nieuwe gemeentehuis (raadsbesluiten 27-9-2022 en 15-12-2020) worden o.a. de beschikbare budgetten voor exploitatielasten ingezet als dekkingsmiddel. De in 2022 niet bestede middelen worden toegevoegd aan de reserve gemeentehuis (zie hieronder bij taakveld 0.10).

Communicatie 134K
Het communicatiebudget laat een voordelig effect zien. De voornaamste redenen zijn dat projecten Communicatie en de CommunicatieToolkit die op het programma stonden in 2022, geen (of op een andere wijze) doorgang hebben gevonden. Daarnaast is het inhuren van een specialist voor Digitale toegankelijkheid in 2022 niet meer noodzakelijk geweest, in tegenstelling tot 2021.

HRM 117K
Onderschrijding van HRM budget komt voornamelijk voort uit uitvoeringskosten wet Poortwachter en externe juridische advieskosten zijn in 2022 lager uitgevallen dan begroot (60K). Daarnaast zijn we gestart met het opstellen van een nieuwe manier van werven en selecteren die beter aansluit bij de huidige arbeidsmarkt. De uitvoering van deze nieuwe aanpak vindt plaats in 2023 en verder. (57K). Om deze redenen is in 2022 niet het gehele budget nodig geweest.

Overige afwijkingen, per saldo voordeel 45K

0.5 Treasury	235	

Dit saldo bestaat uit meerdere posten, namelijk:

Betaalde rente langlopende leningen 296K
De langlopende leningen hebben rentepercentages die de afgelopen jaren laag waren of zelfs negatief, dit levert over 2022 een voordeel op. De recent afgesloten leningen laat al weer een oplopend rentepercentage zien, dus het voordeel op rente zal in 2023 naar verwachting een stuk lager zijn.

Ontvangen rente langlopende leningen -195K

De eeuwig durende lening van Alliander, afgesloten in 1997, is in 2021 zonder overleg door Alliander terugbetaald en staat in afwachting van de uitkomst van een juridisch onderzoek naar de rechtmatigheid van deze terugbetaling op de balans als vooruit ontvangen bedragen. Over het boekjaar 2022 is geen rente ontvangen. Hierover is nog overleg tussen de gemeente Rheden en Alliander.

Toegerekende rente 95K
Door de rentestijgingen in 2022 is de omslagrente gestegen van 0,36% begroot naar 0,479% werkelijk. Hierdoor is de toegerekende rente hoger.

Overig afwijkingen per saldo voordeel 39K

0.61 OZB woningen	78	
Het voordelige effect op de OZB is met name het gevolg van een hogere WOZ waarde dan waarmee in de begroting 2022 rekening is gehouden, totaal 62K. Daarnaast is sprake van een voordeel op de uitvoeringslasten van 16K.		
0.62 OZB niet-woningen	153	
Het voordelige effect op de OZB is met name het gevolg van een hogere WOZ waarde dan waarmee in de begroting 2022 rekening is gehouden.		
0.63 Parkeerbelasting	1	
Geen nadere toelichting.		
0.64 Belastingen overig	14	
Geen nadere toelichting.		
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	1.663	I
Het saldo van de decembercirculaire gemeentefonds 2022 bedroeg 1.807K. Hiervan is 100K toegevoegd aan de reserve noodfonds energiearmoede, zoals voorgesteld in het raadsvoorstel "Ondersteunende maatregelen energiearmoede". De afrekening van vorige jaren bedroeg -47K. Overig verschil 3K.		
0.8 Overige baten en lasten	867	
In 2022 vond aan de medewerkers een nabetaling plaats van de CAO ontwikkeling 2021 (325K) en Corona-onkostenvergoeding 2021 (99K). De kosten zijn verantwoord in 2021, maar de werkelijke uitbetaling gebeurde in 2022. Het totale bedrag van 424K is in 2021 naar de balans geboekt en in 2022 ten gunste gebracht van de exploitatie voor de dekking van deze nabetaling. Dit leidt per saldo tot een nadeel van 188K (612K nadeel bij taakveld 0.4 en 424K voordeel bij taakveld 0.8). Binnen dit taakveld worden daarnaast diverse stelposten begroot. De (rest)saldi (359K) worden ingezet als dekking van uitgaven binnen andere programma's: 165K stelposten prijsstijging en autonome kostenontwikkeling 194K stelpost salarissen. Overig < 50K voordeel 84K (waarvan 40K begroot bedrag voor waterschapslasten. De werkelijke kosten zijn geboekt binnen de andere programma's).		
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-1	
Geen nadere toelichting.		

0.10 Mutaties reserves	-211	
In het dekkingsplan nieuwe gemeentehuis is rekening gehouden met de inzet van middelen uit het exploitatiebudget facilitaire kosten gemeentehuis. Dit is gedeeltelijk gebeurd, er resteert nog € 311K aan in te zetten budget. Deze middelen worden in lijn met het dekkingsplan, toegevoegd aan de reserve gemeentehuis. Tegenover deze niet geraamde last staat een onderschrijding op taakveld 0.4 (zie hierboven). In de zomerrapportage 2021 was incidenteel budget toegekend, bedoeld voor de vergoeding van de inrichting van de thuiswerkplek. Niet alles werd in 2021 besteed. In de jaarrekening 2021 is dan ook 90K gereserveerd voor besteding in 2022. Daarvan is in 2022 70K besteed. Het bedrag wordt onttrokken uit deze reserve. Overige afwijkingen per saldo voordeel 30K		
Totaal	**1.222**	

Paragrafen

Lokale Heffingen

De lokale heffingen maken een substantieel deel uit van de inkomsten van een gemeente. Voor het heffen van belastingen en retributies is er sprake van een financiële noodzaak, aangezien het Rijk bij haar bepaling van de algemene uitkering uitgaat van de mogelijkheid om eigen inkomsten te genereren. Bij de tariefberekeningen houdt de gemeente rekening met de jaarlijkse inflatoire effecten.

Voor de diverse lokale heffingen gelden wettelijke voorschriften, zo geldt voor retributies dat de opbrengsten maximaal 100 % van de kosten mogen bedragen. Voorbeelden van deze retributies zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor overige lokale heffingen heeft de gemeente een grotere beleidsvrijheid in de bepaling van de tarieven.

Werkelijke opbrengsten uit lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de werkelijke opbrengsten uit lokale heffingen ten opzichte van de begroting (inclusief begrotingswijzigingen en kwijtscheldingen).

	2022 begroting	2022 jaarrekening	Verschil	Mutatie(%)
Onroerende zaakbelastingen	9.101	9.322	221	2,4%
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	4.369	4.283	-86	-2,0%
Rioolheffing	4.393	4.345	-48	-1,1%
Bouwleges	450	167	-283	-62,8%
Parkeerbelastingen	4	4	0	0%
Hondenbelasting	216	235	19	8,7%
Toeristenbelastingen	274	383	108	39,5%
Secretarieleges	399	399	0	0%
Begraafrechten	501	579	78	15,6%
Forensenbelasting	56	86	30	55,0%
Marktgelden	9	11	2	18,4%
Overige heffingen/leges	121	255	134	110,8%
Totaal	**19.893**	**20.069**	**176**	**0,9%**

Ten opzichte van de begroting na wijziging vallen de opbrengsten uit lokale heffingen in 2022 € 176K hoger uit. De afwijkingen van € 50K of hoger worden hieronder nader toegelicht.

Onroerende zaakbelastingen, € 221.000 voordeel
Het voordelige effect op de OZB is met name het gevolg van een hogere WOZ waarde dan waarmee in de begroting 2022 rekening is gehouden. Meeropbrengst OZB bij niet-woningen bedraagt € 153K en bij woningen is dit € 62K. Daarnaast iets minder verleende kwijtschelding (€ 6K).

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten, € 86.000 nadeel
Minder opbrengsten € 59K en meer kosten kwijtscheldingen € 27K

Bouwleges, € 283K nadeel
In 2022 is er sprake van een minderopbrengst bouwleges van € 283K

Toeristenbelasting, € 108K voordeel
In het jaar 2022 zijn het aantal overnachtingen aanzienlijk hoger.

Begraafrechten, € 78K voordeel
Op het product begraafplaatsen zijn in 2022 hogere legesopbrengsten gerealiseerd van totaal € 78K

Gehanteerde tarieven 2022

Onderstaand, de door de raad vastgestelde tarieven zoals deze in 2022 zijn gehanteerd.

OZB uitgedrukt in percentage van onroerende zaak		
Woningen	- eigenaar	0,1194%
Niet-woningen	- eigenaar	0,2444%
	- gebruiker	0,1873%

Afvalstoffenheffing	
Basisbedrag	36,57
140 l container	200,80
180 l container	246,07
240 l container	313,39
Verzamelcontainer	200,80

Reinigingsrecht	
Tarief	228,98

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	Begroot in 2022	Werkelijk in 2022
7.3 Afval	3.476.142	3.106.491
0.4 Overhead	82.053	83.469
0.5 Rente	2.300	3.147
0.64 Belastingen overig	108.612	110.000
0.8 Overige baten en lasten	-70.336	-70.336
2.1 Verkeer en vervoer	59.243	60.000
6.3 Inkomensregelingen	175.200	202.068
Btw compensatie	669.825	688.073
Totale kosten	4.503.038	4.182.912
Opbrengst heffingen	4.503.602	4.485.007
Dekkingspercentage	100,00%	107,22 %

In 2022 is er positieve resultaat van € 302.095 op het product afval. Voorgesteld wordt om het bedrag mee te nemen als een resultaatbestemming.

Rioolheffing		
Eigenaar		70,89
Gebruiker	< 300 m3	126,50
	300-999 m3	357,94
	1000-9999 m3	2.956,55
	> 9999 m3	23.237,02

Kostendekkendheid rioolheffing	Begroot in 2022	Werkelijk in 2022
7.2 Riolering	2.684.393	2.727.998
1.4 Overhead	729.789	737.050
0.5 Rente	152.196	199.130
0.64 Belastingen overig	158.000	158.000
2.1 Verkeer en vervoer	124.590	124.590
6.3 Inkomensregelingen	180.000	128.606
Btw compensatie	417.025	365.493
Totale kosten	4.445.993	4.440.867
Opbrengst heffingen	4.572.827	4.473.878
Dekkingspercentage	102,85%	100,74%

In 2022 is het positieve resultaat van € 450.537 op het product riolering toegevoegd aan de voorziening onderhoud riolering.

Toeristenbelasting	
Overnachtingen	2,03
Seizoenstandplaatsen	248,92
Jaarstandplaatsen	295,86

Forensenbelasting	
Basistarief	295,86
Opslag	1,15

Hondenbelasting	
1e hond	64,92
2e hond	74,88
3e hond	84,60
4e hond	94,44
5e hond	104,04

Ontwikkeling lokale lastendruk

De provincie Gelderland houdt de jaarlijkse ontwikkeling van de lokale lasten per gemeente bij. Op basis van deze cijfers kan een vergelijking gemaakt worden tussen de lokale lastendruk van naburige gemeenten. In onderstaande overzichten is - in bedrag per inwoner - de lastendruk 2022 van de gemeente Rheden weergegeven in vergelijking tot diverse Gelderse gemeenten. Tevens is de belastingdruk afgezet tegen het Provinciaal gemiddelde.

De gemeentelijke lasten zijn lager dan de lasten in bijna alle hieronder genoemde Gelderse gemeenten en ligt ruim onder het provinciale gemiddelde.

	OZB		afvalstoffenheffing		rioolrechten		totale belastingdruk	
Gemeente	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**
Arnhem	342	341	109	121	106	105	557	567
Renkum	284	281	128	129	135	143	547	553
Bronckhorst	216	227	130	104	131	121	477	452
Zutphen	278	284	109	128	82	78	470	490
Lingewaard	266	271	100	103	103	104	469	478
Zevenaar	281	287	81	82	106	104	468	473
Brummen	277	290	71	74	120	124	468	488
Provinciaal gemiddelde	**270**	**275**	**95**	**98**	**98**	**99**	**463**	**472**
Doetinchem	230	232	131	143	103	104	464	479
Rozendaal	262	267	101	108	93	91	456	466
Duiven	251	255	99	100	99	111	449	466
Doesburg	194	201	137	139	102	107	433	447
Westervoort	207	224	109	105	106	107	422	436
Rheden	**195**	**210**	**99**	**104**	**104**	**105**	398	**419**
Overbetuwe	174	179	111	121	43	40	328	340

Bron: https://ftgelderland.databank.nl/
* De begrotingen van gemeenten dienen voor de provincie als basis voor de publicatie van bovenstaande cijfers. Door amendementen en begrotingsbijstellingen kunnen deze cijfers in enige mate afwijken.

Kwijtscheldingsbeleid

Rheden kent de mogelijkheid tot kwijtschelding van belastingen. Hierbij hanteren we een grens van 100% van de uitkeringsnorm. Kwijtschelding is in 2022 mogelijk voor de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing (gedeeltelijk). Daarnaast ook voor de leges van een ID-kaart of voor hondenbelasting (gedeeltelijk) en begraven.

In 2022 is in totaal voor een bedrag van € 341.521 aan kwijtschelding verleend. Dit bedrag is lager dan het begrote bedrag van € 378.682.

Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Volgt in de definitieve versie.

Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte bestaat uit een aantal kapitaalgoederen (wegen, riolering, groen, openbare verlichting, speelvoorzieningen en gebouwen) die onderhouden moeten worden.

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in het beleidskader en de financiële consequenties van het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Het onderhouden van kapitaalgoederen legt een grote claim op de begroting. Transparantie ten aanzien van de uitvoering en risico's is derhalve van groot belang. Het onderhoud van de diverse vakgroepen zal de komende jaren zoveel mogelijk in samenhang met de diverse projecten worden uitgevoerd in integrale projecten.

Wettelijke eisen en informatievoorziening

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de bepalingen opgenomen waaraan de verslaglegging inzake het onderhoud kapitaalgoederen moet voldoen. In de 'financiële verordening gemeente Rheden' zijn eveneens bepalingen opgenomen. Ter informatie zijn hieronder de bepalingen van de BBV en de 'financiële verordening gemeente Rheden' opgenomen die de inhoud van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bepalen. In de uitwerking van deze paragraaf zijn deze bepalingen als uitgangspunt gehanteerd.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
Artikel 12
De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- Riolering en Water;
- Wegen;
- Openbare Verlichting;
- Gebouwen;
- Groen.

Van de kapitaalgoederen, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:

- Het beleidskader;
- De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- De vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Financiële verordening gemeente Rheden
Artikel 18, lid 1
Het college biedt tenminste eens in de raadsperiode van vier jaar de diverse nota's voor het onderhoud van de openbare ruimte aan. Deze nota's geven het kader weer voor de inrichting van het onderhoud en het beoogde onderhoudsniveau voor het openbaar groen, riolering, wegen, kunstwerken/straatmeubilair en onderhoud gebouwen en eveneens de normkostensystematiek en het meerjarig budgettair beslag. De raad stelt de nota's vast. Indien een ruimere periode wordt gehanteerd dan vier jaar dan zal het college de raad informeren.

Artikel 18, lid 2
Bij de begroting en het jaarverslag doet het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over:

- de beschikbare nota's en de beleidsuitgangspunten betreffende het onderhoud van de kapitaalgoederen;
- de hieruit voortvloeiende financiële consequenties;
- de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Openbare Ruimte

In december 2022 heeft de Raad het Watertakenplan WTPO Olburgen 2023-2027 vastgesteld. Het afvalwatertakenplan 2023 t/m 2027 is samen met de partners gemeente Bronkhorst, Doesburg en Rheden en het Waterschap Rijn en IJssel opgesteld.

In het Watertakenplan hebben gemeenten en het Waterschap een gezamenlijke visie opgesteld en uitgewerkt voor de riolering en zuivering: Het WTPO Olburgen 2023-2027 beschrijft het beleid en planning voor de periode 2023 t/m 2027. De drie gemeente en het Waterschap werken samen om hun inspanning op elkaar af te stemmen, van elkaar te leren gezamenlijke projecten te ondernemen. Zodoende kunnen we effectiever en efficiënter werken.

De taken die binnen een integrale planning op elkaar afgestemd worden zijn: rioleringswerkzaamheden, weg- en groenonderhoud, openbare verlichting, verkeersveiligheid, woningbouwplannen en het aanbrengen van voorzieningen voor mindervaliden en slechtzienden.

De werkzaamheden voortkomend uit het WTPO Olburgen 2023-2027 en woningbouwplannen zijn leidend. Het betreft hier werken waar een wettelijke termijn aan gesteld is, waar politiek een duidelijke prioriteit ligt of waar veiligheidsaspecten mee gemoeid zijn.

Integrale uitvoering betekent per definitie dat bepaalde werkzaamheden vervroegd of vertraagd worden uitgevoerd ten opzichte van de optimale technische en financiële planning van de afzonderlijke disciplines. Op termijn (cyclische onderhoudsperiode) nivelleert echter dit verschil. Een integrale planning (“werk met werk maken”) heeft uit financieel en maatschappelijk oogpunt de voorkeur.

In 2020 is de Beheernota Openbare Ruimte en de actualiteitenrapportage vastgesteld. Aansluitend is in 2021 het integraal beheerplan openbare ruimte vastgesteld, met daaronder het beheerplan wegen, groen en spelen.

Hieronder wordt per onderwerp ingegaan op kerncijfers, het beleidskader en ontwikkelingen.

Riolering en water

Kerncijfers:	Begroting	Rekening
Vrijverval	244.065 m1	243.880 m1
Infiltratieriool	22.372 m1	22.700 m1
Persleiding	38.516 m1	38.515 m1

Kaders

Uw raad heeft in december 2023 het Watertakenplan WTPO Olburgen 2023-2027 vastgesteld. In dit Watertakenplan is het meerjarenplan en de financiële onderbouwing vastgesteld.

Financiële consequenties

In onderstaand overzicht is een vergelijking gemaakt tussen de begrote en werkelijke kosten en baten die verband houden met riolering.

Post	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Verschil
Baten			
Baten rioolheffing	4.572.827	4.473.878	-98.949
Kwijtschelding rioolheffing	-180.000	-128.606	51.394
Per saldo inkomsten	**4.392.827**	**4.345.272**	**-47.555**
Lasten:			
Rente	152.196	199.130	-46.934
Afschrijving	856.531	851.008	5.523
Totaal rente en afschrijving	1.008.727	1.050.138	-41.411
exploitatie werkzaamheden	2.266.016	2.277.461	-11.445
Totaal lasten	**3.274.743**	**3.327.599**	**-52.856**
Btw compensatie	-376.929	-365.493	11.436
Overig			
Per saldo mutatie	**741.155**	**652.180**	**88.975**

Wegen

Kerncijfers	
Asfalt	1.130.018 m²
Elementen	1.249.941 m²
Beton	64.374 m²
Overig	40.230 m²

Kaders

In 2020 is de nieuwe Beheernota Openbare Ruimte en de actualiteitenrapportage vastgesteld. Hierin zijn de ambitieniveaus vastgesteld, de budgetten en de wettelijke kaders opgenomen. Aansluitend is in 2021 het integraal beheerplan openbare ruimte vastgesteld, met daaronder het beheerplan wegen, groen en spelen.

Op basis van inspecties, genoemd totaaloverzicht en de landelijke CROW-norm wordt per jaar een jaarprogramma vastgesteld en uitgevoerd.

De gemeente wil een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte realiseren binnen haar kernen. In dit kader is het begrip Integraal Beheer Openbare Ruimte van belang. Dit betekent dat zowel de technische kwaliteit als de belevingskwaliteit van wegen, straatverlichting, groen en speelvoorzieningen op elkaar zijn afgestemd.

Verloop reserve Beheerplan onderhoud wegen	
Saldo 1-1-2022	1.767.048
Toevoeging 2022	304.403
Saldo 31-12-2022	2.071.451

Openbare Verlichting

Kerncijfers:	Begroting	Rekening
Lichtmasten	7.050	7.103
Armaturen	7.288	7.337
Lichtbronnen	7.405	7.453

Kaders

Beleidsplan openbare verlichting die in 2021 is vastgesteld.

Risico's

Door het uitvoeren van de grootschalige vervanging zijn de risico's teruggebracht naar het geringe niveau van een defecte lamp. Wel zien we meer en meer dat het (verouderde) net van Liander storingen veroorzaakt waardoor het lijkt als of de verlichting stuk is maar de oorzaak in het net moet worden gezocht. Het oplossen van deze storingen kost vaak veel tijd door de beperkte aantallen meetwagens die noodzakelijk zijn.

Verloop reserve vervanging straatverlichting	
Saldo 1-1-2022	55.107
Onttrekking 2022	37.320
Saldo 31-12-2022	17.787

Groen en spelen

Kerncijfers:	Begroting	Rekening
Kerncijfers beplanting en gazons	157 ha	159,5 ha
Bomen	13.159 st	13.981 st
Speelplaatsen/speeltoestellen	95 st / 424 st	96 st / 435 st

In 2020 is de nieuwe Beheernota Openbare Ruimte en de actualiteitenrapportage vastgesteld. Hierin zijn de ambitieniveaus vastgesteld, de budgetten en de wettelijke kaders opgenomen. Aansluitend is in 2021 het integraal beheerplan openbare ruimte vastgesteld, met daaronder het beheerplan wegen, groen en spelen.

De gemeente wil een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte realiseren binnen haar kernen. In dit kader is het begrip Integraal Beheer Openbare Ruimte van belang. Dit betekent dat zowel de technische kwaliteit als de belevingskwaliteit van wegen, straatverlichting, groen en speelvoorzieningen op elkaar zijn afgestemd.

Financiële consequenties

Spelen
Voor het budget spelen is een reserve ingesteld.

Verloop reserve Spelen	
Saldo 1-1-2022	468.359
Onttrekking 2022	3.860
Saldo 31-12-2022	464.497

Groenonderhoud
Voor het groenonderhoud is geen voorziening of reserve ingesteld. Groenonderhoud wordt verantwoord binnen de exploitatie. In 2022 is sprake van een geringe budgetoverschrijding (2%).

Exploitatie 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Onderhoud groen	1.066.635	1.086.983	-20.348

Bewoners en projecten
Bewoners worden betrokken in de voorbereiding van (groene) uitvoeringsplannen. Bewoners kunnen hun verantwoordelijkheid nemen om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de straat door een stuk groen, afvalbak of bank te adopteren. Deze manier van werken leidt nog steeds tot betrokken en enthousiaste bewoners. Daarbij is er nu de mogelijkheid om met de Ik Buurt Mee vouchers een extra bijdrage te leveren aan de leefbaarheid.

Kerncijfers:	31-12-2021	31-12-2022
Groenadopties	23.398 m2	31.808 m2
Afvalbak adoptie	150 st	199 st
Adoptie plantsoenbanken	28 st	56 st

Gebouwen

Rhedens Vastgoedkader

'Gemeente Rheden heeft vastgoed in bezit om haar beleidsdoelstellingen te realiseren'; dit is het belangrijkste uitgangspunt van het Rhedens Vastgoedkader dat in 2019 is vastgesteld. In dit kader zijn uitgangspunten vastgesteld voor wat betreft het onderhoud, de financiële verantwoording en het beheer van het vastgoed. Het vastgoed dat in beheer is, kan in drie categorieën worden onderverdeeld: Beleidsvolgend vastgoed, Vastgoed voor eigen huisvesting en Overig vastgoed. Voor het Beleidsvolgend vastgoed zijn er diverse deelportefeuilles te formuleren die aansluiten bij de Iv3- verantwoording. Elke deelportefeuille dient vertegenwoordigd te worden door een interne opdrachtgever.

Onderverdeling Beleidsvolgend vastgoed:
- Sport
- Dorpshuizen
- Cultuur
- Brandweer
- Onderwijs
- Parkeren
- Cultureel erfgoed

Onderhoud

De onderhoudsstrategie van gemeente Rheden is er op gericht het gemeentelijke vastgoed in een goede staat van onderhoud te houden, waar mogelijk de markt in te zetten, zelf het stuur in handen te houden en rechtmatig te zijn in opdrachtverstrekkingen. Het vastgoed in een goede

staat van onderhoud houden, doen we door het vastgoed te onderhouden op basis van een op de NEN 2767 gebaseerd onderhoudsplan. Deze onderhoudsplannen zijn in 2019 opgesteld. Met deze gegevens is het onderhoud langjarig aanbesteed in 2020. De werkzaamheden voortvloeiend uit deze plannen worden inmiddels via gecontracteerde partijen uitgevoerd, zo ook in 2022.

Voor de uitvoering van het planmatig onderhoud geldt dat de onderhoudsplanningen een leidraad zijn op basis van een vaste cyclus. Jaarlijks vormt dit de basis voor het opstellen van een uit te voeren jaarplan: welk planmatig onderhoud wordt voor het komende jaar aan welke panden uitgevoerd? Ondanks deze voorbereidingen voor het opstellen van een jaarlijks uitvoeringsplan kan het zijn dan of door aanvullende wensen van gebruikers, marktontwikkelingen of onvoorziene storingen, gebreken en/of calamiteiten kan leiden tot afwijkingen op de vooraf opgestelde planning.

In de praktijk houdt dit in dat, of door wensen van de gebruikers, marktontwikkelingen, storingen en/of gebreken of het bundelen van werkzaamheden, kan leiden tot afwijkingen op de vooraf opgestelde planning uit het Meerjarenonderhoudsplan. Dit kan zowel inhouden dat elementen of installaties eerder vervangen dienen te worden, of bepaalde werkzaamheden later uitgevoerd worden.

Vanaf 2020 wordt er voor het bekostigen van het planmatig onderhoud gewerkt met een voorziening, welke in onderstaande paragraaf verder wordt toegelicht.

Financiën: bekostiging onderhoud

Preventief en correctief onderhoud
Het preventief en correctief onderhoud wordt bekostigd vanuit de exploitatie, waarbij de begroting is gebaseerd op een 10-jaarlijks gemiddelde per gebouw.
Planmatig onderhoud
Voor het bekostigen van het planmatig onderhoud wordt er gewerkt met een voorziening. Aan deze voorziening wordt jaarlijks gedoteerd op basis van een doorrekening van het 10-jaarlijkse gemiddelde voor het planmatig onderhoud per gebouw. Vervolgens wordt er direct op de voorziening geboekt voor het uitvoeren van het planmatig onderhoud. In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorziening getoond. Personele wisselingen en onderbezetting voor een deel van het jaar hebben in 2022 ervoor gezorgd dat uitvoering van het planmatig onderhoud achterstand heeft opgelopen. Dit is zichtbaar in de uitnutting van de voorziening, deze is erg laag in 2022. Er is echter goede capaciteit aangetrokken en daarmee is de uitvoering weer op planning. De verwachting daarmee dat de uitgaven in 2023 hoger zullen zijn. De achtergebleven werkzaamheden van 2022 worden immers in 2023 uitgevoerd.

Verloop voorziening gebouwen	
Saldo 1-1-2022	783.693
Toevoeging 2022	747.070
Onttrekking 2022	34.540
Saldo 31-12-2022	1.496.224

Financiering

Treasury is het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, het te allen tijde zorgen voor voldoende liquide middelen, waarbij een tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement wordt belegd en het daarbij afdekken van met name rente- en kredietrisico's.

De financieringsparagraaf bevat volgens het BBV de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille. We geven daarom in deze paragraaf een samenvatting van het (verwachte) risicoprofiel van de gemeente.
De financieringsparagraaf gaat daarnaast in op de eisen die de Wet Fido stelt. Dat wil zeggen dat de uitvoering van de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dient, dat het beheer prudent is en dat aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is voldaan.
Tenslotte besteden we in deze paragraaf ook aandacht aan de financieringspositie.

Risicobeheer treasuryfunctie

In deze paragraaf geven we een analyse van de risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie. We onderscheiden daarbij renterisico's en kredietrisico's.

Voor het renterisico, wordt door middel van een normering een goede spreiding van renteaanpassingen binnen de leningenportefeuille bevorderd. Het doel hiervan is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten welke consequenties kunnen hebben voor de financiële positie. Aldus bevordert de Wet Fido een solide financieringswijze bij openbare lichamen.

Kredietrisico's worden beperkt door de eisen die de Wet Fido stelt aan tegenpartijen en producten op de geld- en kapitaalmarkten. Tegenpartijen dienen over een minimale kredietwaardigheid te beschikken in de A-categorie. Tevens dienen financiële producten de garantie te bevatten dat aan het einde van de looptijd de hoofdsom nog intact is.

Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

Dit instrument dient om de omvang van de kortlopende financieringsmiddelen te kunnen bewaken. De kasgeld- limiet is een percentage van de omzet van de gemeente dat de ruimte voor korte financiering aangeeft. De limiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar (vlottende schuld) en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten (exclusief stortingen in reserves). Wanneer de vlottende schuld dit percentage van 8,5% overschrijdt moet een deel van de vlottende schuld worden omgezet naar vaste (langlopende) schuld. Daarnaast kan een overschrijding leiden tot een strenger toezichtregime.

Op basis van de primitieve begroting 2022 (€ 126.758.000) bedraagt de kasgeldlimiet van de gemeente Rheden € 10.774.000. In 2022 is er geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen.

Berekening *(bedragen x € 1.000)*	**2022**
1. Toegestane kasgeldlimiet (8.5% * 126.758)	10.774
2. Vlottende schuld	
- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0
- schuld in rekening courant	0
3. Vlottende middelen	
- contanten in kas	8
- Te goeden in rekening courant	590

4. Toets kasgeldlimiet	
Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	-598
Toegestane kasgeldlimiet	10.774
Ruimte (+)/overschrijding (-) kasgeldlimiet (4 - 3)	11.372

Bovenstaande berekening van de kasgeldlimiet is gebaseerd op balansdatum 31-12-2022.

Renterisico vaste schuld (renterisiconorm)

De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). Het doel hiervan is om tot een zodanige opbouw van de leningportefeuille te komen, dat het renterisico in een bepaald jaar als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering van leningen wordt beperkt. Indien een leningportefeuille gelijkmatig is opgebouwd, zal ook het renterisico over de vaste schuld in de tijd gelijkmatig zijn gespreid. Ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen worden hierdoor beperkt. De norm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Berekening *(bedragen x.€ 1.000)*	**2022**
1 Renteherzieningen	10.000
2 Aflossingen	0
3 Renterisico (1 + 2)	**10.000**
4a Begrotingstotaal (primitief 2022)	126.758
4b Percentage conform ministeriële regeling	20%
4 Renterisiconorm (4a x 4b)	**25.352**
5 Ruimte (+)/overschrijding (-) renterisiconorm (4 - 3)	**15.352**

Conclusie: er is ruim voldaan aan de renterisiconorm.

In 2022 is er een langlopende lening van € 10 miljoen geherfinancierd.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er het risico dat de gemeente loopt over verstrekte leningen en beleggingen. Ten tweede is er sprake van indirecte kredietrisico's bij verstrekte gemeentegaranties (ook wel borgstellingen genoemd).

Kredietrisico op leningen en beleggingen

De gemeente Rheden heeft uit hoofde van haar publieke taak leningen verstrekt en in deelnemingen geïnvesteerd. In het hierna volgende overzicht zijn de uitgezette gelden vermeld.

Kredietrisico op verstrekte gelden aan derden

Uitzettingen	**2022**	**%**
Uit hoofde van publieke taak:		
1 Deelnemingen	608.767	12,0
2 Overige leningen	4.620.616	88,0
Totaal	5.229.383	100,0

Ad 1. Onderstaand de specificatie van de deelnemingen.

Omschrijving	Deelnemingen
Aandelen BNG	424.207
Aandelen Alliander	184.560
Totaal	608.767

Genoemde deelnemingen worden uit hoofde van de uitvoering van de publieke taak aangehouden. Over het aandelenbezit wordt koersrisico gelopen maar dit risico is minimaal. De aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Deze waardering is (doorgaans) lager dan wanneer de waarde bepaald zou worden door vraag en aanbod op de beurs.

Ad 2. De overige leningen betreffen verstrekte leningen aan SVN (starterslening, duurzaamheidslening en blijverslening) en een obligatie- en achtergestelde lening van Alliander.

Kredietrisico ten aanzien van gemeentegaranties (borgstellingen)

De gemeente Rheden kan jegens geldgevers borg staan voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken die activiteiten verzorgen welke in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Ultimo 2022 staat de gemeente garant voor een bedrag van € 122.000.

Waarborgfonds sociale woningbouw (wsw)

De gemeente Rheden neemt deel in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en staat in dit kader, door middel van een achtervangovereenkomst, garant voor € 203,2 miljoen aan leningen die zijn verstrekt aan woningcorporaties. Het garant staan door middel van achtervangovereenkomst houdt in dat in eerste instantie het WSW wordt aan- gesproken indien de geldnemer niet aan zijn verplichtingen voldoet. Pas als het risicovermogen van het WSW onder een bepaald minimum komt, worden de deelnemende gemeenten verplicht om een renteloze lening te verstrekken. De gemeente loopt dus eigenlijk alleen een renterisico.

Gezien de vermogenspositie van het WSW, de goede controle en toetsing door dit fonds en de spreiding van het risico over de deelnemende gemeenten is dit als een laag risico te kwalificeren.

Beleid inzake financiering en financieringspositie

Solvabiliteit

Een oordeel over de vermogenspositie kan worden gevormd met behulp van de solvabiliteitsratio. Solvabiliteit is de mate waarin een instelling in staat is om aan haar korte en lange termijn-verplichtingen te voldoen. Deze maatstaf wordt bepaald door de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en het totale vermogen (eigen- en vreemd vermogen)

Omschrijving *(bedragen x € 1.000)*	Boekwaarde per 1 januari 2022	Boekwaarde per 31 december 2022
Eigen vermogen	28.147	32.052
Totaal vermogen	146.243	153.600
Ratio (ev/vv)	19%	21%

De solvabiliteitsratio is toegenomen vergeleken met het voorgaande jaar. Nadere duiding is opgenomen in de paragraaf weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen.

Financiering activa

Bij voorkeur worden de investeringen in de voorraad kapitaalgoederen gefinancierd met eigen middelen (interne financiering). Ten opzichte van de externe financiering worden hiermee de renterisico's en de rentelasten beperkt. Dit uitgangspunt is in ons treasury statuut opgenomen. Door voorgenomen investeringen in onder andere riolering, nieuw gemeentehuis, wegen en overige investeringen volgens de investeringslijst 2022-2026 zal het financieringstekort de komende jaren toenemen.

Financieringsstructuur

Een evenwicht in de financieringsstructuur leidt tot een beperking van de renterisico's. Investeringen in duurzame kapitaalgoederen worden hierbij afgedekt met langlopende financieringsmiddelen, waardoor de gemeentelijke exploitatie minder gevoelig wordt voor rentebewegingen. Het onderstaande overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringsstructuur in 2022.

(bedragen x € 1.000)	Aanvang 2022	Mutaties 2022	Ultimo 2022
Vaste activa			
Immateriële activa	341	167	508
Materiële vaste activa	116.902	2.033	118.935
Financiële vaste activa	5.233	-4	5.229
Totaal vaste activa	**122.476**	**2.196**	**124.672**
Eigen vermogen			
Algemene reserves	11.491	93	11.584
Bestemmingsreserves	13.611	4.218	17.829
Gerealiseerd resultaat	3.045	-406	2.639
Totaal eigen vermogen	**28.147**	**3.905**	**32.052**
Voorzieningen	6.477	1.683	8.160
Langlopende schulden	90.636	100	90.736
Totaal financiering	**125.260**	**5.688**	**130.948**
Financieringssaldo (- = tekort)	**-2.784**	**-3.492**	**-6.276**

Eind 2022 was het financieringssaldo € 6.276.000 In 2022 zijn geen langlopende leningen aangetrokken.

Rentemethodiek

Rentebeleid en renteresultaat

In 2022 is een langlopende lening van € 10 miljoen geherfinancierd.

Ontwikkelingen in 2022: Schatkistbankieren

Alle decentrale overheden zijn verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Dit houdt in dat alle liquide middelen boven een bepaalde drempelbedrag aangehouden moeten worden bij het ministerie van Financiën. Wanneer decentrale overheden hun tegoeden aanhouden in de Nederlandse schatkist, daalt de financieringsvraag van de Nederlandse staat op de financiële markten. Schatkistbankieren draagt hierdoor bij aan de verlaging van de overheidsschuld. Vanaf 1 juli 2021 is het drempelbedrag voor gemeenten gewijzigd tot 2% van het begrotingstotaal.

Bedrijfsvoering

Een goede bedrijfsvoering is een randvoorwaarde om als ambtelijke organisatie te kunnen voldoen aan onze maatschappelijke opgaven en kwaliteit te leveren in de dienstverlening aan inwoners, organisaties en bedrijven.

Een goede bedrijfsvoering is geen doel op zich, maar gaat erom dat we middelen (medewerkers & financiën) inzetten om onze processen efficiënt, effectief en rechtmatig te laten verlopen. Juist in deze tijd van grote opgaven en financiële krapte is het van belang te blijven investeren in de kwaliteit van onze bedrijfsvoering.

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt ingegaan op Personeel & Organisatie, Communicatie, Informatiemanagement & automatisering en Planning & Control.

Personeel & Organisatie

Organisatieontwikkeling

We hebben de visie op de organisatie uit 2021 ook in 2022 verder vorm gegeven in de organisatie. Het is duidelijk hoe de verschillende afdelingen eruit gaan zien en we zijn vacatures aan het vullen. Het organiseren van de juiste span-of-attention voor medewerkers is hierbij een belangrijk uitgangspunt. De OR en de medewerkers zijn nauw betrokken.

We willen een professionele lerende organisatie zijn waar aandacht is voor mensen, waar resultaten en successen gevierd worden. Een cultuur waar vertrouwen is voor openheid, de dialoog en optimale samenwerking. We willen een goede balans in werkbelasting en draagkracht krijgen, zodat ongezonde werkdruk verdwijnt. Dit vraagt iets anders van management en medewerkers. Hoe we dit zien, komt terug in het HR-beleid en onze manier van sturing. De uitwerking van de beschreven organisatieontwikkeling is opgestart in het afgelopen jaar en wordt verder uitgewerkt. Ook hierbij kiezen we voor de werkvorm van periodieke werkbijeenkomst voor het management en een aanpak via co-creatie organisatiebreed.

Personeelsbeleid

In de afgelopen periode hebben we ons gericht op de volgende vraagstukken:

Instroom en uitstroom
De arbeidsmarkt kent steeds meer krapte. Ook in Rheden constateren we al enige tijd dat vacatures niet makkelijk in te vullen zijn. We hebben in 2022 77 vacatures geplaatst. Ook werken we steeds meer met trainees om onze organisatie aantrekkelijk maken voor jonge instroom. Daarnaast zetten we in op inclusief werkgeverschap en diversiteit. Het onderwerp werving en selectie en arbeidsmarktcommunicatie staat als prioriteit op de HR agenda. In 2022 zijn we gestart met de voorbereidingen van een actualiseringsronde voor ons functiehuis. We hanteren het landelijke functie- en functiewaarderingssystematiek van de VNG (HR21). Het proces van organisatieontwikkeling dat heeft plaatsgevonden maakt het noodzakelijk een aantal functie-indelingen te herzien of op te maken. In de afgelopen jaren heeft bij een beperkt aantal functies een actualisatie plaatsgevonden op de juiste indeling van de functie. Daarnaast is als gevolg van een sterk veranderende arbeidsmarkt de vraag actueel geworden over arbeidsmarktconformiteit. Daarmee wordt bedoeld gelijke beloning voor gelijke functies onder vergelijkbare omstandigheden. Op grond van deze redenen richt de actualisatie zich op de totale organisatie. Via een vastgestelde werkwijze bepalen we organisatiebreed en met inzet van in- en extern adviseurs waar sprake is van een sterk gewijzigde, nieuwe of ongewijzigde functie. Onderdeel van de werkwijze is dat we bepalen we bij welke functies zich knelpunten voordoen op het vlak van marktconformiteit. Uit

beschreven inventarisaties worden de noodzakelijke acties uitgevoerd om te komen tot een actuele indeling in de functie en een passende beloning. De kosten die de actualisatieronde met zich meebrengt brengen wij in de jaarcyclus in beeld zodra er zicht is op de concrete omvang.

Gezondheid, vitaliteit en hybride werken
Het afgelopen jaar hebben we het hybride werken steeds meer onderdeel gemaakt van onze manier van werken. Corona is nog steeds een actueel thema, maar we weten hoe we er met om moeten gaan.

Vanuit de kerngroep Samen Optimaal Werken hebben we workshops en trainingen aangeboden op het gebied van hybride en digitaal werken, vitaliteit, energie en de balans werk-privé. Zodra dit kon hebben we bijeenkomsten voor de organisatie, maar ook in teams georganiseerd om elkaar weer te zien en spreken.

Op basis van het arbo jaarplan zijn veel acties uitgevoerd. We hebben tientallen thuiswerkplekken aangepast, yoga wandelingen georganiseerd voor onze medewerkers, een RI&E-evaluatie uitgevoerd en een enquête onder de medewerkers gehouden over hybride werken. De aanbevelingen uit deze enquête nemen we mee naar volgend jaar. We bereiden ons goed voor de nieuwe huisvesting in 2024.

Werkdruk
Het thema werkdruk blijft een terugkerend thema bij diverse overleggen met managers, Arbostuurgroep, Ondernemingsraad en HR. Dit thema bespreken we expliciet in de goede gesprekken met de medewerkers.

Verzuimaanpak en duurzame inzetbaarheid
Het afgelopen jaar hadden we helaas te maken met een (te) hoog ziekteverzuim (gem. 8%). Het is een landelijke tendens, mede veroorzaakt door de coronapandemie. Dit zorgt ook tot toename van de werkdruk en het ontstaan van psychische klachten. In de afgelopen periode hebben we een actieplan opgesteld gericht op de uitvoering van verzuimbegeleiding en bovenal hoe we inspelen op de preventie van verzuim. We doen dat in nauwe samenhang de beschreven plannen in het kader van ons arbobeleid en vitaliteit. In het komende jaar richten we ons met het HR-beleid op duurzame inzetbaarheid. Verder blijven we (loopbaan)coaching meer preventief inzetten om waar nodig vroegtijdig te faciliteren naar een andere baan om zo disfunctioneren of uitval door ziekteverzuim te voorkomen.

Opleiden en ontwikkelen
De organisatie vraagt medewerkers de verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. De manager maakt dit thema ook bespreekbaar. In 2022 hebben we geïnvesteerd in de actualisering van De Rheden Academie, een online leerplatform. Medewerkers vinden daar trainingen, workshops op hun vakgebied maar ook voor competentie ontwikkeling zoals communiceren, digitale vaardigheden, vergaderen, hybride werken, vitaliteit. Deze vorm van leren past bij deze tijd, bij de omstandigheden en behoeften. Er is ook ruimte voor persoonlijke ontwikkeling op maat. Dit komt in ieder geval terug in het goede gesprek met de medewerker.

Sturen op arbeidskosten

In 2022 hebben we verder ingezet op verbetering van inzicht in de noodzaak en kosten van inhuur. Doel is meer grip te krijgen op de inhuur. Het monitoren van de arbeidskosten inclusief externe inhuur is dit jaar verder geautomatiseerd en doorgevoerd in onze werkprocessen en besluitvorming. We hebben meer grip op het inhuurproces, maar we zien wel dat we nog steeds meer inhuren dan begroot. Dit komt door een hoger ziekteverzuim, het vertrek van medewerkers en het moeilijk invullen van vacatures.

Salariskosten 2022

De totale salariskosten laten over 2022 een tekort zien van €1.133.985. Het totale tekort is €483.985 hoger dan het bedrag genoemd bij de Winterrapportage 2022. Toen bedroeg het verwachte tekort namelijk €650.000. Bij de Winterrapportage was nog geen rekening gehouden met een eenmalige tegemoetkoming aan de medewerkers. Daarover zijn in november 2022 afspraken gemaakt tussen de VNG en de bonden. De totale lasten voor Rheden bedroegen €188.416. Deze kosten zijn geboekt binnen programma Overhead.

Door de hele organisatie heen zien we dat de krapte op de arbeidsmarkt ervoor zorgt, dat we steeds langer en vaker gebruik moeten maken van externe inhuur. Ook zien we, dat er sprake is van een beduidende stijging van de tarieven voor externe inhuur. Voor een aantal functies is bij ziekte of vertrek van een medewerker direct (tijdelijke) vervanging nodig om de wettelijke taken uit te voeren en onze dienstverlening in stand te houden. Deze periode overbruggen we met externe inhuur.

De tekorten zijn in onderstaand overzicht o.a. zichtbaar binnen de programma's Welzijn en Overhead. Bij programma Overhead is een belangrijke oorzaak de uitbetaling van de eenmalige tegemoetkoming van €188.416. Daarnaast zorgt tijdelijke bovenformativiteit voor een tekort van €135.000. Vooral binnen bedrijfsvoering is de krapte op de arbeidsmarkt merkbaar, wat tot langdurige inhuur leidt. De inhuur werd allereerst gefinancierd uit vaste formatiebudgetten. Zodra dat benut was, werden de inhuurgelden via DT- voorstellen of collegevoorstellen aangevraagd en na beoordeling door het DT beschikbaar gesteld.

Bij programma Welzijn zorgen de kosten voor uitvoering van de energietoeslag voor een tekort van €97.000. Daarnaast waren de personeelslasten bij Sport in Rheden hoger (€80.000) in verband met extra inzet voor schoonmaak en toezicht in zwembaden. Verder moesten er bij Financiële Hulpverlening terug worden gevallen op dure inhuur wat de lasten verhoogde met €88.000. Tot slot waren door een grotere inzet van met name indicatie-consulenten bij Jeugd en Wmo de extra lasten €560.000. In dit bedrag is meegenomen het effect van hogere tarieven door het inzetten van inhuur in plaats van eigen medewerkers werven (€135.000).

Tabel: Formatie en bezetting in euro's per programma (bedragen x € 1.000)

Programma	Begroot vast*	Begroot tijdelijk (inhuur)	Gereali-seerd vast*	Gereali-seerd tijdelijk	dekking uit overige budgetten*	Totale afwijking
Economische Ontwikkeling	2.308	0	1.903	557	199	47
Welzijn	8.128	883	6.804	3.679	647	-825
Gebiedsontwikkeling	6.192	39	5.631	1.597	1.079	82
Duurzaamheid	2.123	80	2.095	371	260	-3
Bestuur en Veiligheid	2.762	91	2.339	562	141	93
Overhead en algemene dekkingsmiddelen	6.206	549	5.628	1.736	81	-528
Totaal	**27.719**	**1.642**	**24.400**	**8.502**	**2.407**	**-1.134**

* *inclusief doorbelaste salariskosten*

*Specificatie dekking uit materiële budgetten:		
in euro's x 1.000 > 50.000		*Programma:*
Re-integratiemiddelen	87	Economische ontwikkeling
Onderwijs Achterstandsbeleid	77	Economische ontwikkeling
Jeugdzorg, inzet praktijkondersteuner	96	Welzijn
BTW dekking SPUK	51	Welzijn
CNO en opvang Oekraïners (budgettair neutraal)	359	Welzijn
Leges MOOR	87	Gebiedsontwikkeling
Masterplan Veluwezoom	66	Gebiedsontwikkeling
Implementatie Omgevingswet	902	Gebiedsontwikkeling
Klimaatgelden	260	Duurzaamheid
Project leerlingen alert	120	Bestuur en Veiligheid
Europees Sociaal Fonds	207	meerdere programma's
overig < 50K	95	diverse programma's
	2.407	

Communicatie

De organisatie ontwikkelt zich verder in het omgevingsbewust werken, zodat belangen van de samenleving, bestuur en medewerkers van meet af aan meegenomen worden. Keuzes moeten bij voorkeur rekenen op draagvlak vanuit de samenleving.

Naast sterke communicatie naar buiten toe is meer en meer ingezet op participatie met de samenleving. We hebben verschillende vormen ontwikkeld en toegepast, zoals het Burgerberaad. Dit was een succesvolle manier van samenwerken. We zijn een lerende organisatie en gebruiken ook de lessen vanuit dit Burgerberaad voor de toekomst. In 2022 zijn we gestart met het opstellen van integraal participatiebeleid en het ontwikkelen van een participatieplatform.

De maatschappelijke en bestuurlijke opgaven in 2022 vroegen om een prominente rol van communicatie. Denk daarbij aan het Klimaatprogramma, Digitaal Rheden en de Omgevingswet, maar ook projecten als de Veluwezoom en de opvang van vluchtelingen, Stenfert en vele projecten op het gebied van leefomgeving.

We werken continu aan de kwaliteit van onze communicatie door te sturen op begrijpelijke taal, maar ook door steeds meer gebruik te maken van online vormen van communicatie, zowel intern (uitrol van het sociaal intranet) als extern (Digitaal Rheden).

In 2022 stonden ook de Organisatieontwikkeling en de CommunicatieToolkit op ons programma en zijn gestart.

Informatiemanagement & automatisering

De veranderende samenleving maar ook veranderde wetgeving (Omgevingswet, Baseline Informatiebeveiliging Overheid en AVG), stellen eisen aan onze informatievoorziening. We zien onze rol steeds meer verschuiven naar partner. Dit betekent dat samenwerking met ketenpartners steeds belangrijker wordt.

We merken dat er als gemeente veel op ons afkomt op het gebied van Informatiemanagement & automatisering. We hebben ervoor gekozen om hier door middel van het Programma Digitaal Rheden sturing aan te geven. Dit meerjarige programma is in 2022 gestart.

We hebben in 2022 gewerkt aan de volgende resultaten:

- Nieuwe ICT werkplek voor alle medewerkers in de regio (voor Arnhem, Renkum, Arnhem en de Connectie) die hybride werken mogelijk maakt.
- Applicaties gemigreerd naar één regionale ICT omgeving.
- Veilig en makkelijk digitaal samen kunnen werken met Office 365. Dit gaan we doen door de verdere uitrol van Microsoft Office 365 (samen met Arnhem, Renkum en De Connectie).
- Datagedreven werken. We hebben een regionale visie vastgesteld, een omgeving ingericht en zijn gestart met een aantal pilots.
- We maken gebruik van een nieuw, interactief, intranet.
- Het telefonieplatform voor vaste en mobiele telefonie is gemoderniseerd.

De informatiebeveiliging en privacy worden met de toenemende digitalisering van werkprocessen en dienstverlening steeds belangrijker. Om die reden presenteren we deze resultaten apart:

- Op zowel Informatiebeveiliging als het voldoende aan de privacywetgeving zijn audits uitgevoerd. Deze audits leiden tot aanbevelingen die we in 2022 en verder, op basis van urgentie, gaan oppakken.
- We zijn gestart met het uitvoeren van (technische) verbetermaatregelen informatiebeveiliging op basis van de landelijke standaard (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Deze maatregelen worden in samenwerking met regionale partners en De Connectie uitgevoerd. Medio 2022 is een informatiebijeenkomst geweest waarin Raadsleden zijn geïnformeerd over de consequenties van de ENSIA audit hierop.
- Ten bate van de bewustwording op het gebied van informatiebeveiliging en privacy is de fysieke beveiliging onderzocht door een externe onderzoeker (zogenaamde 'Social Hacker'). Dit onderzoek maakte duidelijk wat we goed doen en wat er beter kan en maakte zo voor college en organisatie zichtbaar dat 'de mens' een belangrijke schakel is. Dit onderzoek biedt ook handvatten voor een betere fysieke toegangsbeveiliging van het nieuwe gemeentehuis. Het ging om eenmalige actie omdat er geen structureel budget is voor lokale initiatieven, met de kadernota 2024 komen we met een voorstel om jaarlijks meer bewustwording op informatiebeveiliging en privacy te creëren.

Planning & Control

In de financiële verordening 2019 zijn de volgende rapportagemomenten vastgelegd;

Document	Inhoud	Rol raad	Wanneer
Winterrapportage	Voorlopig rekening-resultaat vorig boekjaar	Ter informatie	maart
Lenterapportage	Financiële voortgangsrapportage lopend boekjaar	Ter informatie	mei
Jaarstukken	Verantwoording vorig boekjaar	Ter besluitvorming	juni
Zomerrapportage	Voortgang begroting lopend boekjaar	Ter besluitvorming	juni
Kadernota	Uitgangspunten begroting komend boekjaar	Ter besluitvorming	juni
Herfstrapportage	Voortgang lopend boekjaar	Ter informatie	oktober
Programmabegroting	Begroting komend boekjaar	Ter besluitvorming	november

In 2022 is in overleg met de financiële commissie een andere werkwijze toegepast voor de tussenrapportages (Lente-, zomer, herfst en winterrapportage). Waar is afweken van de planning is dit aan de hand van een onderbouwing toegelicht aan de gemeenteraad en is hierover het gesprek aangegaan. Hierbij zijn in 2022 ook nieuwe afspraken gemaakt over de rapportagemomenten.

De aanpassingen voor 2022 waren:

- De lenterapportage is vervallen;
- In plaats van de herfstrapportage is de Q2 rapportage opgeleverd, gericht op financiële afwijkingen.
- De winterraportage is naar voren gehaald en besproken aan het eind van het jaar.

In 2023 zullen verdere afspraken worden gemaakt over de tussenrapportages en zal vervolgens de financiële verordening worden aangepast.

Doorontwikkeling programmabegroting

In 2020 heeft de Rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar de opzet van de programmabegroting. De hoofdconclusie is als volgt:

1. Begroting sluit qua inhoud en proces onvoldoende aan bij behoefte
2. Begroting is geen coherent stuk dat voldoende basis biedt om besluiten te nemen en controlerende taak uit te voeren

N.a.v. het rekenkamer onderzoek is een traject gestart om de programmabegroting beter te laten aan te sluiten aan de behoefte van de raad, en meer geschikt te laten zijn als sturingsinstrument voor het college en de organisatie. De voorgestelde aanpak is een groeimodel, dat is gestoeld op tussentijdse evaluatiemomenten met de financiële commissie. In 2022 leverde dit een programmabegroting 2023 op waarin een duidelijke verbeterslag is gemaakt.

Voor de nieuwe opzet van de programmabegroting 2023 is eind 2022 een evaluatie uitgevoerd, waarin zowel Raadsleden als ambtenaren om input is gevraagd. De suggesties uit de evaluatie worden meegenomen in de volgende stap van het groeimodel, dat in 2023 uitmondt in de programmabegroting 2024.

De stappen die zijn gezet hebben niet alleen impact op de begroting zelf, maar ook op raadsvoorstellen. De afspraak is dat in al het nieuwe beleid dat na 31 december 2021 wordt vastgesteld, is aangegeven aan welk (maatschappelijk) doel het bijdraagt. De gemeenteraad ziet hier mede op toe bij de vaststelling van nieuw beleid.

Een gezonde financiële huishouding

In de begroting 2022 leest u de uitgangspunten voor ons financiële beleid terug (pagina 97). Deze uitgangspunten waren leidend voor de besluitvorming.

De begroting 2022 is zo realistisch mogelijk opgesteld, waarbij op basis van bestaand beleid eerdere ramingen tegen het licht zijn gehouden en zijn bijgesteld waar nodig. De basis voor bovenstaand meerjarenperspectief is het boekhoudkundige voorzichtigheidsprincipe. Dit vraagt dat kosten reëel worden geschat en niet vooruit wordt gelopen op mogelijke baten (tenzij hier expliciet toestemming voor is van onze toezichthouder).

In 2021 een extra "technisch" uitgangspunt toegevoegd: we maken zo min mogelijk gebruik van inhuur. In het verleden was er voor bepaalde sleutelfuncties gekozen voor inhuur, deze zetten we zoveel mogelijk om in vaste arbeidscontracten. De reden hiervoor is tweeledig: ten eerste is inhuur relatief duur, ten tweede willen we de afhankelijkheid van individuele bureaus verminderen ook

i.v.m. de wet- en regelgeving inzake de (Europese) aanbesteding. Wel blijven er uitzonderingen; zo blijven we inhuur inzetten voor het creëren van een flexibele schil. Op deze manier creëren we een stabiele basis in capaciteit voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken.

Risicomanagement

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het college wordt gevraagd bij de jaarrekening voortaan, in de paragraaf Weerstandsvermogen, het verloop en de beheersing van risico's op te nemen.

Het college geeft hieraan invulling door voortaan in deze paragraaf Bedrijfsvoering een passage over het beleid (begroting) en uitvoering (jaarrekening) omtrent risicomanagement op te nemen. Het risicoprofiel in de paragraaf Weerstandsvermogen bestaat voornamelijk uit risico's die naar hun aard lastig, of zelfs niet, te beheersen zijn terwijl risicomanagement verder reikt dan dat.

Niet ieder risico heeft louter een mogelijk financieel effect, er kan ook sprake van juridische risico's, imagoschade voor de gemeente, risico's ten aanzien van de inhoudelijke doelstellingen of de continuïteit van de bedrijfsvoering. Binnen het traject van de "doorontwikkeling programmabegroting" is ook nadrukkelijke aandacht voor deze risico's. Als gevolg hiervan komen (financiële) risico's voortaan niet alleen terug in de paragraaf bedrijfsvoering, maar ook binnen de beleidsinhoudelijke begrotingsprogramma's.

Accountant

In 2022 is de Europese aanbesteding gestart voor de accountantsdiensten 2023-2026. In 2023 zal deze opdracht, op basis van de criteria zoals benoemd in aanbesteding, aan de beste kandidaat worden gegund.

Rechtmatigheidsverantwoording College

Volgt in de definitieve versie.

Verbonden Partijen

Het doel van deze paragraaf is de Raad inzicht te verschaffen in beleidsmatige en financiële betrokkenheid en risico's van de gemeente Rheden in private en publiekrechtelijke organisaties. In de Financiële verordening gemeente Rheden 2019 (artikel 21) is vastgelegd dat in de programmabegroting van elk van de verbonden partijen wordt weergegeven: het openbaar belang, het eigen vermogen, de solvabiliteit, het financieel resultaat en het financieel belang alsmede de aanwezige financiële risico's en de zeggenschap van de gemeente. Verder dient in elk geval te worden ingegaan op nieuwe verbonden partijen, het beëindigen van bestaande verbonden partijen, het wijzigen van bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij bestaande verbonden partijen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 15) definieert een verbonden partij als een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk- én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

In een enkel geval is de jaarrekening 2022 niet tijdig ontvangen. in die gevallen wordt volstaan met de cijfers uit de jaarrekening 2020.

Gerelateerd aan de definitie van verbonden partijen in het BBV kent de gemeente Rheden de volgende verbonden partijen in 2022:

Rechtsvorm	Verbonden partij	Verbonden programma
	Modulair Gemeentelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland (MGR)	1. Economische ontwikkeling 2. Welzijn
	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	2. Welzijn 5. Bestuur en Veiligheid
	Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden	5. Bestuur en Veiligheid
	Vervoersorganisatie regio Arnhem Nijmegen (DRAN)	2. Welzijn
	Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	3. Gebiedsontwikkeling 4. Duurzaamheid
	Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen	1. t/m 5.
	Gelders Archief	7. Overhead
	De Connectie	7. Overhead
	Euregio Rijn-Waal	3. Gebiedsontwikkeling
	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	8. Algemene dekkingsmiddelen
Overige verbonden partijen	Alliander N.V.	8. Algemene dekkingsmiddelen

Modulair Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

De MGR SDCG kent drie programma's, waarbinnen zij de haar opgedragen taken regionaal uitvoert in vijf modules. Met er boven een kleine beheerorganisatie die voldoende is toegerust om de taken waarin gemeenten willen samenwerken, effectief, efficiënt en in samenhang uit te voeren.

De programma's met de vijf modules zijn als volgt:

- Programma Zorg met de module Inkoop Zorg;
- Programma Onderwijs met de module Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL);
- Programma Participatie met de modules WerkgeversServicepunt (WSP), Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW) en Contractmanagement Inburgeringstrajecten.

De samenwerkingsmodule Inkoop is gericht op inkoop van maatwerkvoorzieningen voor de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Naast inkoop vindt contractbeheer, contractmanagement en contractmonitoring plaats.

Binnen de samenwerkingsmodule RBL worden de belangen behartigd van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de leerplichtwet en de wettelijke taken van de RMC-functie (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt).

De samenwerkingsmodule WerkgeversServicepunt focust zich o.a. op de ondersteuning van werkgevers bij arbeidsgerelateerde vraagstukken met daarbij het accent op de (inclusieve) personeelsvraag en op het plaatsen van werkzoekenden/uitkeringsgerechtigden uit de bestanden van gemeenten om daarmee uitstroom uit de uitkering te bevorderen.

De module werkgeverschap SW is belast met het formeel werkgeverschap voor de ruim 1800 SW medewerkers. De MGR heeft voor de uitvoering een dienstverleningsovereenkomst met Scalabor B.V. als uitvoerend werkgever gesloten.

De module Contractmanagement Inburgeringstrajecten is belast met contractbeheer en contractmanagement van inburgeringstrajecten die de deelnemende gemeenten hebben ingekocht ten behoeve van de uitvoering van de wet inburgering.

Zeggenschap

De hoofdstructuur van de MGR bestaat uit een algemeen bestuur (AB) en een dagelijks bestuur (DB). Alle deelnemende gemeenten vaardigen 1 vertegenwoordiger namens het college af in het AB dat daarmee uit 11 leden bestaat.

Bij de bepaling van de zeggenschap wordt vooralsnog uitgegaan van een stemverhouding waarin inwonertallen, op basis van een vastgestelde staffel, een rol spelen. Uitgaande van in totaal 21 stemmen heeft de gemeente Rheden hier 2 stemmen.

De MGR als openbaar lichaam is een samenwerkingsvorm met rechtspersoonlijkheid. Gemeenten dragen (uitvoerende) verantwoordelijkheden over aan de MGR en hebben daarmee minder lokale autonomie. Het betreft hier uitvoeringstaken, waarbij de beleidsverantwoordelijkheid blijft liggen bij de gemeente (raad en college).

Programmadoelstelling

De deelname aan de MGR levert een bijdrage aan de programmadoelstellingen van programma 1 Economische Ontwikkeling en programma 2 Welzijn.

De beleidsvoornemens

Met deze samenwerking beogen we een flexibele regionale samenwerkingsconstructie voor het sociaal domein, die voldoende is toegerust de taken waarin gemeenten willen samenwerken effectief, efficiënt en in samenhang uit te voeren. De MGR richt zich op het regionale samenspel van afstemming, ontwikkeling en uitvoering en het versterken van de onderlinge samenhang tussen modules.

Sinds de nieuwe inkoop (2020) zijn jaarlijks stappen gezet in kwaliteitsmanagement. In 2022 lag de focus op het monitoren van doelmatigheid en rechtmatigheid, onder andere door controles op de jaarrekeningen van gecontracteerde aanbieders. Verder is een regionaal handhavingskader gerealiseerd waarmee de regio gezamenlijk en daadkrachtiger toezicht kan gaan uitvoeren op gecontracteerde zorg. In 2023 zal het handhavingskader worden uitgerold.

In 2022 zijn de voorbereidingen gestart om het Steunpunt SROI (Social Return On Investment) bij het WSP onder te gaan brengen. Het steunpunt ondersteunt inkopers, contractbeheerders en werkgevers bij het invullen van hun SROI-verplichting. Als SR activiteit telt alles mee wat een opdrachtnemer doet om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt verder te helpen op – of richting – de arbeidsmarkt.

De afspraken tussen gemeenten en Scalabor in het aanwijzingsbesluit golden voor een periode van 5 jaar en liepen tot eind 2022. Scalabor is door de gemeenten in de regio voor een periode van drie jaar opnieuw aangewezen als uitvoerder van de SW-taken voor de SW-medewerkers in onze regio. De MGR voert voor deze periode het formeel werkgeverschap voor de SW-medewerkers uit.

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering ingegaan. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de begeleiding van statushouders met als doel dat zij zo snel mogelijk naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving, het liefst via betaald werk. Op 1 januari 2022 is daarvoor de module Contractmanagement inburgeringstrajecten bij de MGR ondergebracht.

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	699	4.362	425	6.869	0
2022 JR	685	4.388	-339	6.696	0

Risico’s

Niet zozeer een risico maar wel goed te benoemen is dat door de uitvoering van deze taken bij een gemeenschappelijke regeling te beleggen, de directe autonomie met betrekking tot de uitvoering ook is overgedragen.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM), Arnhem

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

De uitvoering op basis van de wet veiligheidsregio’s en de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.

De VGGM is een samenwerkingsverband op het gebied van brandweer (hulpverlening), volksgezondheid (GGD) en rampenbestrijding/ crisisbeheersing. Veiligheid en gezondheid zijn in de regio de kerntaken.

Zeggenschap Gemeente

De burgemeester maakt deel uit van het dagelijks bestuur van de VGGM en algemeen bestuur van de VGGM. De Wethouder Volksgezondheid/ WMO neemt deel aan de bestuurscommissie van de VGGM.

Programmadoelstelling

De VGGM levert een bijdrage aan de doelstellingen van:

1. Programma bestuur en veiligheid, onderdeel een veilige leefomgeving;
2. Programma welzijn, onderdeel opvoeden en opgroeien.

Bereikt

Bekostigingsonderzoek Brandweer & Overhead
Berenschot heeft in 2021 een onderzoek gedaan naar de bekostiging van brandweer en overhead. Daaruit blijkt dat de overhead formatie lager is dan de gemiddelde overheadformatie bij de Veiligheidsregio's, namelijk 14.4% t.o.v. 18,8%. Hierbij constateert Berenschot eveneens dat Veiligheidsregio's met 18,8% personele overhead gemiddeld genomen krap zijn georganiseerd in vergelijking met 23,9% personele overhead bij publieke uitvoeringsorganisaties. Ten aanzien van de materiële overheadkosten is VGGM ca 50% goedkoper dan andere regio's.

VGGM realiseert deze lage overhead met een starre inrichting van de bedrijfsvoeringsprocessen en minimale controlerende en ondersteunende activiteiten. Dit is met name te zien bij HRM en Financiën & Control. Daarmee loopt de organisatie risico's in de uitvoering van haar activiteiten bij maatschappelijke, technologische of wettelijke ontwikkelingen. In 2022 is deze kwetsbaarheid nader onderzocht en geduid. Samen met een bestuurlijke begeleidingscommissie beter bedrijfsvoeren wordt een nader voorstel uitgewerkt om de het bedrijfsvoeren VGGM te versterken. In de begroting voor 2024 wordt hier nader aandacht aan besteed.

Ontwikkelingen GGD (Jeugdgezondheidszorg & Algemene Gezondheidszorg)
In 2022 is ook een onderzoek gedaan naar de bekostiging van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD. Daaruit blijkt dat de gemeentelijke uitgaven aan JGZ in Gelderland Midden 5% lager liggen dan landelijk. Daarnaast heeft Gelderland Midden ten opzichte van het landelijk gemiddelde 4,8% meer jeugdinwoners, waardoor de gemeentelijke uitgaven per kind circa 10% lager liggen dan gemiddeld. Ook concludeert het onderzoek dat de VGGM een uitgebreid takenpakket heeft tegen relatief lage kosten.

De taken van de JGZ zijn in 2022 tijdelijk afgeschaald. De JGZ heeft te maken met een relatief hoge uitstroom van artsen en hoog ziekteverzuim. Dit houdt volgens de GGD verband met het uitgebreide takenpakket tegen de relatief krappe financiering. Verschillende ontwikkelingen in de afgelopen jaren liggen hieraan ten grondslag: toegenomen zorgvraag, complexer worden van zorgvragen (multi-problem) en toegenomen zorg voor vluchtelingen.

Ook voor het onderdeel Algemene Gezondheidszorg (AGZ) loopt de GGD tegen de grenzen van haar capaciteit. Hieraan liggen een snelle opvolging van diverse crises en een toegenomen beroep op de GGD vanwege meer aandacht voor gezondheidsvraagstukken (o.a. Omgevingswet) ten grondslag.

In de begroting van 2024 wordt nader aandacht besteed aan de bekostiging van JGZ en AGZ, met een voorstel voor de bekostiging in 2024. Voor de lange termijn vanaf 2025 werkt de GGD samen met de gemeenten aan toekomstplannen voor de JGZ en Algemene Gezondheidszorg met bijhorende financiering. Hierbij wordt niet enkel gekeken naar de financiering, maar eerst naar de ambitie van de GGD en gemeenten voor de rol van de GGD in het sociaal domein.

Covid-19
In 2022 zijn de beperkingen die nodig waren voor de bestrijding van de gezondheidscrisis gestopt. Aan het begin van jaar was er nog volop aandacht voor corona wat in een sneltreinvaart is verandert. Nog steeds kon er worden getest op corona (teststraten), is er volop gevaccineerd in grote locaties als fijnmazig op pop-up locaties.

Vluchtelingencrisis
In februari 2022 begon de oorlog tussen Rusland en Oekraïne. Als gevolg daarvan zijn miljoenen ontheemden die deels in Nederland zijn opgevangen. Hiervoor is een bestuurlijk afstemmingsoverleg, een crisisteam Oekraïne en het Team Opvang Vluchtelingen Oekraïne opgestart. In feite is de Covid-crisis naadloos overgegaan in de vluchtelingencrisis. Het Rijk heeft de veiligheidsregio's initieel de opdracht gegeven om te zorgen voor 2000 opvangplekken per regio en vervolgens landelijk nogmaals 40.000 vluchtelingen op te vangen. Daarnaast heeft de veiligheidsregio de opdracht gekregen te coördineren met het COA voor opvangplaatsen en het tijdelijk opvangen van 450 asielzoekers per regio ter ondersteuning van Ter Apel. Dit is gerealiseerd in nauwe samenwerking met alle gemeenten.

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	9.615	63.229	1.730	4.026	0
2022 JR	8.513	51.358	707	3.978	0

Risico’s

Het financiële risico bestaat uit onzekerheid van hiervoor genoemde ontwikkelingen en daarmee de financiële bijdrage aan de VGGM.

Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden

Stichting Veilig Thuis Gelderland Midden is verantwoordelijk namens de gemeenten om zorg te dragen voor de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Het uitvoeren van taken op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling als bedoeld in de Wmo 2015 in de regio Gelderland-Midden.

Zeggenschap

De burgemeester maakt deel uit van dagelijks en algemeen bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden(VGGM) en de Stichting Veilig Thuis valt hier als een onafhankelijke stichting onder. Belangrijke besluiten van het bestuur moeten ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht worden voorgelegd. Ieder lid van de Raad van Toezicht heeft één stem. In de Raad van Toezicht is een wethouder uit Rheden toegetreden. Besluiten worden in beginsel genomen met een meerderheid van stemmen.

Programmadoelstelling

De Stichting Veilig Thuis levert een bijdrage aan de doelstellingen van:

1. programma bestuur en veiligheid, onderdeel een veilige leefomgeving;
2. programma welzijn, onderdeel opvoeden en opgroeien.

Ontwikkelingen

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	350	2.154	0	240	0
2022 JR				261	0

Risico's

Het risico is beperkt tot de financiële bijdrage aan de Stichting Veilig Thuis.

Vervoersorganisatie regio Arnhem Nijmegen

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

De Vervoersorganisatie regio Arnhem Nijmegen, formeel de Bedrijfsvoering Organisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN), is een Gemeenschappelijke Regeling van 18 gemeenten in de regio voor de uitvoering van het gemeentelijk doelgroepenvervoer. Doelgroepenvervoer is vervoer waar inwoners op grond van Wmo, Jeugdwet of Onderwijswetgeving aanspraak maken.

Doel van de Gemeenschappelijke Regeling is ontwikkeling en instandhouding van een hoogwaardig systeem van doelgroepenvervoer. Het vervoer wordt aangeboden onder de naam Avan.

Met de provincie Gelderland heeft de BVODRAN een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst komen de provincie Gelderland en de BVODRAN overeen dat de vervoersorganisatie het aanvullend openbaar vervoer voor de provincie Gelderland uitvoert.

Zeggenschap

Namens de gemeente Rheden is één wethouder lid van het Bestuur. Alle gemeenten hebben één stem. Bij stemming wordt besloten op basis van gewone meerderheid. Er is voorzien in een gewogen besluit op basis van inwonertal. Een gemeente kan hiervoor een schriftelijk verzoek indienen voorafgaand aan de betreffende bestuursvergadering.

Programmadoelstelling

Via onze deelname in de vervoersorganisatie regio Arnhem Nijmegen leveren wij een bijdrage aan de programmadoelstellingen "Wij bevorderen de zelfredzaamheid van inwoners in hun dagelijkse leven" en "wij stellen kwetsbare inwoners in staat om mee te blijven doen in de samenleving.

Ontwikkeling in 2021 en 2022

Vanaf maart 2020 heeft de Corona-crisis een forse impact op het feitelijk gebruik van het vervoer. Deze effecten waren nog steeds merkbaar in 2022.

Voor zowel het programma Vraagafhankelijk vervoer als het programma Routevervoer zet Avan zich in op borging van een kwalitatieve goede uitvoering. Hierbij zijn KPI's afgesproken met de vervoerders en het callcenter. Het jaar 2021 was gericht op het sturen op naleving van contracten via monitoring en een systeemgerichte contract beheersing.

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	0	10.608	0	1.209	0
2022 JR	0	9.985	3.817	1.595	0

Risico's

De meerjarenbegroting is aan fluctuaties onderhevig als gevolg van de prognoses van de vervoersomvang, de subsidie vanuit de Provincie en de effecten van de nieuwe aanbesteding. Dit kan de hoogte van de gemeentelijk bijdrage sterk beïnvloeden.

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA), Arnhem

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) is per 1 april 2013 gestart. Gemeente Rheden heeft de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving (vth-taken) op het gebied van milieu ondergebracht in ODRA. Doel van de samenwerking in deze regeling is kwaliteitsverbetering, het verhogen van de robuustheid en het efficiënter kunnen uitvoeren van deze grotendeels wettelijk voorgeschreven taken.

Zeggenschap gemeente

De portefeuillehouder is lid van het Algemeen Bestuur dat bestaat uit 11 personen. Van de 102 stemmen heeft Rheden 8 stemmen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 5 leden. Eén lid vertegenwoordigt de gemeenten Doesburg, Renkum, Rheden en Rozendaal.

Programmadoelstelling

ODRA levert met name een bijdrage aan de programmadoelstellingen van programma 4 Duurzaamheid en daarnaast aan programma 3 Gebiedsontwikkeling en programma 5 Bestuur en Veiligheid (ondermijning).

De beleidsvoornemens

Uitvoering geven aan de VTH-taken op het gebied van milieu door middel van een dienstverleningsovereenkomst en een jaarlijks uitvoeringsprogramma.

Vanaf 2020 is de begroting van ODRA gebaseerd op beheerste outputfinanciering. In 2022 heeft ODRA met haar partners in een project Rijker Verantwoorden de stappen naar opgavegericht werken verkend aan de hand van de programma's energie en circulaire economie.

Er lijken kansen in de regio met en via ODRA te zijn rond meer samenwerking rond (milieu)specialismen om zo de uitvoeringskwaliteit verder te verbeteren, beter voorbereid te zijn op de Omgevingswet en zo mogelijk kosten te besparen. In 2022 heeft een extern adviseur een regionale verkenning uitgevoerd. Aanbeveling is in te zetten op gezamenlijke milieu-advisering, hiermee klein te starten en als gezamenlijke dienst te beleggen bij ODRA.

ODRA heeft diverse milieuspecialisten in dienst. We zetten in op meer samenwerking, zodat we deze kennis benutten en zelf minder kwetsbaar zijn in de milieuadvisering. In 2022 hadden we een gezamenlijke milieuadviseur met ODRA.

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	950	6.446	64	550	0
2022 JR	809	5.826	53	558	0

Risico’s

Outputfinanciering brengt een aantal (financiële) risico’s met zich mee, we noemen de volgende:

- meer vraaggericht werk dan waar in de begroting van Rheden rekening mee is gehouden;
- minder vraag door andere partners dan waar in de begroting van ODRA rekening is gehouden. Wanneer de vraag sterk afneemt, kunnen waarschijnlijk niet alle vaste kosten worden gedekt en wordt van alle partners een aanvullende bijdrage gevraagd;
- de huidige kostprijssystematiek kent nog weinig ervaringscijfers.

Verder zijn er onzekerheden rond:

- er is sprake van een conservatieve capaciteitinschatting voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet;
- met de kennis van nu is gebleken dat bij de start van ODRA in 2013 te weinig aandacht is besteed aan informatiebeheer, waaronder archivering. Hierop zal komende jaren een inhaalslag gemaakt moeten worden; dit in combinatie met de nieuwe informatieverplichtingen vanuit de Omgevingswet.
- ODRA heeft afgelopen jaren gewerkt met een vrijwel gelijkblijvend uurtarief door te bezuinigen op de bedrijfsvoering. Komende jaren zal gezien de inflatie flink stijgen. Daarbij nemen met name de kosten van externe inhuur van medewerkers toe vanwege schaarste van specialisten op de arbeidsmarkt. In onze meerjarenbegroting is geen jaarlijkse indexering (conform de CPB-index) toegepast voor het ODRA-budget.
- de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen leiden mogelijk tot een andere financiering van de omgevingsdiensten en een andere organisatie van omgevingsdiensten in Gelderland.

Als Rheden hebben we wel instrumenten om te sturen om meer vraaggericht werk te compenseren met minder regulier werk. Daarnaast heeft ODRA een algemene reserve van 483K (raming eind 2022) om tegenvallers zelf op te vangen.

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Wij willen een duurzame en sociaal-economisch sterke samenleving realiseren. Wij betrekken daarbij partners zoals inwoners, ondernemers, instellingen en andere overheden. In partnerschap zien wij de sleutel voor ontwikkeling en vooruitgang. Steeds meer maatschappelijke vraagstukken vragen om een boven-lokale aanpak. Op veel terreinen werken wij samen met regionale partners.

Binnen de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) werken wij intensief samen met 17 regiogemeenten aan grote ruimtelijke vraagstukken op het terrein van

1. Woningbouw en verstedelijking
2. Mobiliteit
3. Energietransitie en circulaire economie
4. Economie, bedrijventerreinen en arbeidsmarkt
5. Natuurversterking, recreatie en cultuur.

De opgaven zijn urgent, complex en concurrerend gegeven de schaarse ruimte en financiële middelen. Belangrijke uitgangspunten bij deze opgaven zijn; (a) een ontwikkeling in balans (meer stad, meer landschap), (b) het versterken van ons groene profiel en (c) een vergroting van de Brede Welvaart voor onze inwoners.

Met een sterke profilering kan onze regio zich positioneren als de vijfde metropoolregio van ons land. De regionale samenwerking versterkt tevens onze lobby-positie richting het Rijk en de EU.

Zeggenschap

De Gemeenschappelijke Regeling betreft een regionale samenwerking op collegeniveau, dus zonder overdracht van raadbevoegdheden.
Het Rhedens College participeert actief in 4 van de 5 regionale opgaven.
De gemeenteraad heeft zich op basis van de regionale Agenda voor de jaren 2023 en 2024 gecommitteerd aan deelname aan de 5 opgaven.
Deelnemende gemeenten worden door de GMR actief geïnformeerd over de voortgang op de verschillende opgaven via nieuwsbrieven, kwartaalberichten, de website en bestuurlijke en ambtelijke platforms.

Programmadoelstelling

De samenwerking binnen de Groene Metropoolregio draagt bij aan de programmadoelstellingen van programma's 1 Economische ontwikkeling, 2 Welzijn 3 Gebiedsontwikkeling en 4 Duurzaamheid en vindt zijn oorsprong in 5 Bestuur en Veiligheid, onderdeel partnerschap.

Ontwikkelingen

Na het opbouwjaar 2021 is in 2022 vol ingezet op de realisatie van de regionale Agenda 2022 ev..
De geboekte resultaten zijn vermeld in het jaarverslag 2022 en de kwartaalberichten.

Belangrijke resultaten zijn:

- een vernieuwd Bestuursakkoord tussen GMR, The Economic Boars (TEB) en de provincie Gelderland (incl Investeringsagenda),
- de vaststelling van de nieuwe woondeal 2.0 en de toewijzing van Woningbouw-Impuls-Gelden,
- de vaststelling van het Verstedelijkingsakkoord AN-FV met het Rijk (in het zogenaamde BO MIRT; € 100 miljoen extra voor de GMR en een Rijksbijdrage aan de RegioExpres).

Op verzoek van de Rhedense Gemeenteraad is eind 2022 een Memo opgesteld met een beknopte inventarisatie van voordelen voor de gemeente Rheden (Memo "What's in it for us").

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	0	1.364	331	119	0
2022 JR			320	119	0

De jaarrekening 2022 van de GMR resulteert in een exploitatie-overschot van ca € 320.000.

Conform de afspraken in de gemeenschappelijke regeling zal dit exploitatie-overschot naar rato worden terug geboekt naar de deelnemende gemeenten.
De reservepositie van de GMR is op het maximale niveau zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.

Risico's

De regionale samenwerking in GMR-verband is nog jong en opereert in een dynamische maatschappelijke, bestuurlijke en economische context.

De opgaven zijn complex en concurreren met elkaar om schaarse ruimte. De urgentie van de opgaven (woningbouw, natuurversterking, drinkwaterreserves, energie-transitie, reductie van emissies zoals CO2 en Stikstof, mobiliteitsknelpunten, recreatiedruk, circulaire economie, ed.) neemt toe. Het Rijk oefent druk uit om te versnellen, maar de uitvoeringscapaciteit staat onder druk.

De uitkomsten van provinciale verkiezingen brengen onzekerheden met zich mee onder andere m.b.t. de politieke prioriteiten en aanpak van opgaven.

Ook is de economische context, met de naweeën van de Corona-pandemie, momenteel mede ten gevolge van geo-politieke onrust en sterke inflatoire effecten een onzekere factor.

Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief, Arnhem

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Het beheer van archiefbescheiden vindt plaats door de verschillende overheden zelf op grond van de Archiefwet 1995. De hoofdtaak van het Gelders Archief is het beheren van de overgebrachte archieven en collecties van de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden, Rozendaal en het Rijksarchief Gelderland. Het Gelders Archief draagt zorg voor het behoud van archieven van overheden en particulieren die voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Dit is een wettelijke taak op basis van de Archiefwet 1995. Het Gelders Archief is tevens toezichthouder op het beheer van niet-overgebrachte archiefbescheiden en geeft zij vanuit haar inspectietaak aanbevelingen om het

informatie- en archiefbeheer te verbeteren. Het Gelders Archief archieven toegankelijker en ontwikkelt onderwijsprogramma's.

Zeggenschap

Het algemeen bestuur bestaat uit 6 leden. De burgemeester van Renkum vertegenwoordigt in het algemeen bestuur de gemeenten Renkum, Rozendaal en Rheden.

Programmadoelstelling

Het Gelders Archief draagt bij aan de programmadoelstellingen van het programma overhead, onderdeel de ondersteuning van het primaire proces.

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	254	20.330	-114	240	0
2022 JR	463	20.372	208	246	0

Risico's

De deelneming aan het Gelders Archief is beperkt tot een lumpsumverdeling. De lumpsum bijdrage is gebaseerd op de werkelijk in te brengen dossiers gegenereerd vanuit de gemeentelijke organisatie. Voorheen was de lumpsumbijdrage gebaseerd op de oorspronkelijk ingebrachte dossiers in strekkende meters.

De Connectie

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

In de bedrijfsvoering organisatie De Connectie werken Arnhem, Renkum en Rheden samen op het gebied van bedrijfsvoeringstaken.

Zeggenschap

De gemeente Rheden wordt in het bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder bedrijfsvoering.

Programmadoelstelling

De Connectie draagt bij aan de doelen benoemd in paragraaf E. Bedrijfsvoering en Programma 6 Overhead en algemene dekkingsmiddelen.

De beleidsvoornemens

Met de samenwerking beogen we de kwaliteit van de (digitale) dienstverlening op niveau te houden, kosten te reduceren (leveren van meer kwaliteit en/of, op termijn, lagere kosten), kwetsbaarheid te verkleinen (bieden van continuïteit), kansen te bieden aan medewerkers en de inwoners optimaal te ondersteunen. Het bovenliggende doel van de Connectie is: "het ondersteunen van de drie gemeenten in bedrijfsvoering en daarmee te ontzorgen".

Begin juli 2021 bent u geïnformeerd over de bestuursopdracht aan de directeur van De Connectie, inmiddels is de bestuursopdracht afgerond. In 2022 is gestart met de doorontwikkeling van de gezamenlijke governance en de invulling van eenduidigheid in het opdrachtgeverschap aan De Connectie in zijn algemeenheid. Daarnaast is een voorstel uitgewerkt om het demand- en supplymanagement te versterken om zo het gezamenlijk eigenaarschap en opdrachtgeverschap van de drie gemeenten te versteken. Demand- en supplymanagement is een werkwijze om vraag en aanbod op het gebied van bedrijfsvoering samen te brengen en zo onze regionale samenwerking in goede banen te leiden. In 2023 zal hier verdere invulling aan worden gegeven.

Bovendien zijn er stappen gezet om de P&C cyclus van de Connectie beter aan te laten sluiten op de - cyclussen van de deelnemende gemeenten. Hierdoor zullen vanaf 2023 uitgangspunten uit de perspectiefbrief van de Connectie kunnen worden meegenomen in onze kadernota, en zal onze kadernota worden verwerkt in de meerjarenprogrammabegroting van de Connectie.

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	58	36.362	76	7.364	0
2022 JR				7.531	0

Risico’s

Er zijn in het verleden in het kader van het opbouwen van een robuuste uitvoeringsorganisatie een aantal risico’s en beheersmaatregelen in kaart gebracht. Daarbij is een onderscheid gemaakt in bedrijfsrisico’s (zoals te hoge ambitie), transformatierisico’s (zoals onvoldoende bestuurlijke en ambtelijke daadkracht) en inhoudelijke risico’s (zoals onjuist inschattingen van efficiency- en schaalvoordelen).

Harmonisatie van de ICT omgeving, waaronder het applicatielandschap, is een belangrijke voorwaarde voor een efficiëntere ICT bedrijfsvoering. Hier wordt invulling aan gegeven door de programma’s 1Connect en 2Connect. Deze programma's zijn gericht op de harmonisatie ICT omgeving en daarmee de werkwijze van de verschillende partners. In 2022 zijn er grote stappen gezet in deze migratie, waarbij alle van de Rhedense applicaties zijn overgezet naar de gemeenschappelijke ICT omgeving. In toekomstige jaren is er verdere aandacht voor de harmonisatie van de applicaties.

De belangrijkste (financiële) risico's zijn:

- Haalbaarheid van de opgelegde taakstellingen en ICT.
  Er zijn grote stappen gezet in het harmoniseren van het ICT landschap, waarbij eventuele (financiële) afwijkingen via de bestuursrapportages zijn gerapporteerd. Een aantal applicaties zijn al geharmoniseerd, er wordt gewerkt om de gewenste situatie en het plan van aanpak compleet te maken. De vakapplicaties blijven in beginsel buiten scope, omdat die nauw zijn verweven met de primaire processen.

- Het onder druk staan van de K's van Kosten en Kwaliteit en continuïteitsrisico's voor ICT.
  De verwachtingen van inwoners aan onze Digitale Dienstverlening nemen snel tot en daarnaast vraagt het beschermen tegen ICT bedreigingen extra investering.
  Deze ontwikkeling brengt financiële consequenties met zich mee en maakt het complex om de beoogde efficiencyvoordelen te bereiken (taakstelling) en de begroting van de Connectie inpasbaar te houden in die van de deelnemende gemeenten.
- Schaarste op de arbeidsmarkt.
  Een belangrijke ontwikkeling is de schaarste op de arbeidsmarkt. Net als voor de gemeente Rheden is schaarste op de arbeidsmarkt een grote uitdaging voor de Connectie. Dit brengt zowel continuïteitsrisico's als risico's in de doorontwikkeling met zich mee. Het vraagt keuzes waarbij het soms noodzakelijke is uit te wijken naar (duurdere) inhuur.

Euregio Rijn-Waal

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

De Euregio werkt sinds 1958 aan de opbouw en versterking van grensoverschrijdende structuren. De Euregio is een openbaar lichaam naar buitenlands (Duits) recht en bestaat uit ca. 55 lidorganisaties. Tot de lidorganisaties behoren onder meer gemeenten, regionale overheden en kamers van koophandel uit de grensregio.

Zeggenschap

De Euregioraad bestaat uit 149 leden, die tenminste twee keer per jaar bijeenkomen. Rheden heeft drie vertegenwoordigers in de Euregioraad. De mate van zeggenschap is gering. Het dagelijks bestuur is in 2019 uitgebreid van zeven naar acht leden. Ter voorbereiding van de raadsbesluiten zijn er drie commissies ingesteld:

- Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding
- Commissie voor Economische Aangelegenheden
- Commissie voor Financiën en Projecten

Een specifieke financiële controlecommissie controleert de jaarrekening.

Programmadoelstelling

De deelname aan de Euregio Rijn-Waal levert voornamelijk een bijdrage aan de programmadoelstellingen van programma's Gebiedsontwikkeling, Economie en Welzijn.

Beleidsvoornemens

Gelet op de wijze waarop de Euregio Rijn/Waal het openbaar belang behartigt, is er voor de gemeente geen reden om het beleid te wijzigen.

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	1.750	3.338	-12	11	0
2022 JR				11	0

Risico's

Het risico is beperkt tot de gemeentelijke bijdrage.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Den Haag

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. De gemeente Rheden heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op aandelen die de gemeente bezit.

Door de gemeente Rheden zijn geen specifieke doelstellingen m.b.t. de participatie in de BNG (in 2013 en navolgende jaren) geformuleerd. De omvang van het stemrecht in de BNG biedt geen (potentiële) mogelijkheden om als individuele gemeente op beleidswijzigingen te sturen.

Zeggenschap

Wethouder Financiën vertegenwoordigt de gemeente Rheden in de aandeelhoudersvergadering. Het percentage aandelen van de gemeente Rheden is 0,336%. De zeggenschap is dus uiterst minimaal.

Programmadoelstelling

De BNG levert een bijdrage aan de programmadoelstellingen voor programma 6 Overhead en algemene dekkingsmiddelen.

Beleidsvoornemens

Behoud van het aandelenbezit BNG, primair vanuit het oogpunt van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de gemeenten om gezamenlijk de financiering van de publieke taak zo efficiënt mogelijk te organiseren. Expertise op dit vlak ligt bij de BNG. Daarnaast ontvangt de gemeente Rheden dividend uit het aandelenbezit.

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	5.062	143.995	236.000	0	426
2022 JR	4.615	107.459	300.000	0	nnb

*) Bijdrage aan gemeente zijn ontvangen dividenden.

Risico’s

In het gemeentelijke risicoprofiel zijn geen risico’s opgenomen ten aanzien van het aandelenbezit BNG door de gemeente Rheden. Het theoretisch risico voor de gemeente Rheden ligt vervat in het moeten bijstellen van de hoogte van de waardering op de balans van de onderhavige aandelen. Gezien de omvang van het gerealiseerd rendement is herwaardering niet aan de orde. Daarnaast bestaat de kans dat de gemeente een lager dividend ontvangt dan in de begroting wordt voorzien. Periodiek wordt de verwachte omvang van de te verkrijgen dividenden herijkt, wat ertoe leidt dat het (potentieel) risico in de lopende exploitatie wordt opgevangen.
Het dividend over 2021 van € 426.282 is in 2022 uitgekeerd. Over het jaar 2022 heeft de BNG een nettowinst behaald van 300 miljoen, een stijging van 64 miljoen t.o.v. 2021. Van de winst over 2022 wordt voorgesteld om 139 miljoen uit te keren als dividend. Dit zal in 2023 worden uitbetaald en meegenomen worden in de cijfers over 2023.

Alliander N.V.

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Netwerkbedrijf Alliander beheert regionale energienetwerken en levert netwerk gerelateerde diensten op het gebied van complexe energie-infrastructuren en de openbare ruimte.

Door de gemeente Rheden zijn geen specifieke doelstellingen m.b.t. de participatie in de Alliander geformuleerd; er is sprake van participatie op basis van een historisch gegroeide situatie. De omvang van het stemrecht in de Alliander biedt geen (potentiële) mogelijkheden om als individuele gemeente op beleidswijzigingen te sturen.

Zeggenschap

De gemeente heeft stemrecht via het platvorm Nuval namens de deelnemende gemeenten. Het percentage aandelen dat de gemeente Rheden heeft is 0,043%. Zeggenschap is uiterst minimaal.

Programmadoelstelling

Alliander levert een bijdrage aan de programmadoelstellingen voor programma 6 Overhead en algemene dekkingsmiddelen.

Beleidsvoornemens

Het beleidsvoornemen is behoud van het aandelenbezit, primair vanuit het oogpunt van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de gemeenten om invloed te houden op de wijze waarop Alliander haar diensten levert.

De gemeente Rheden ontvangt dividend uit het aandelenbezit. De huidige aandelen Alliander zijn voor € 184.560 op de balans gewaardeerd (verkrijgingswaarde).

Financiële informatie

Financieel overzicht					(x € 1.000)
Jaar	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Resultaat	Bijdrage van gemeente	Bijdrage aan gemeente
2021 JR	4.470.000	5.739.000	242.000	0	37
2022 JR	4.570.000	6.122.000	198.000	0	nnb

*) Bijdrage aan gemeente zijn ontvangen dividenden.

De gemeente Rheden heeft in 1997 een eeuwig durende lening van € 1.948.532 aan Alliander verstrekt. Jaarlijks ontvangen we hierover rente ad € 194.853. Deze lening is in 2021 zonder overleg door Alliander terugbetaald en staat in afwachting van de uitkomst van een juridisch onderzoek naar de rechtmatigheid van deze terugbetaling op de balans als vooruit ontvangen bedragen. Over het boekjaar 2022 is geen rente ontvangen. Over de afwikkeling van deze procedure is momenteel overleg gaande tussen de gemeente Rheden (en gemeenten Apeldoorn en Brummen, waarbij Alliander ook eenzijdig eeuwigdurende leningen heeft afgelost) en Alliander.

Risico’s

In het gemeentelijke risicoprofiel zijn geen risico’s opgenomen ten aanzien van het aandelenbezit Alliander door de gemeente Rheden. Het theoretisch risico voor de gemeente Rheden ligt vervat in het moeten bijstellen van de hoogte van de waardering (184.560) op de balans van de onderhavige aandelen. Gezien de omvang van het gerealiseerd rendement is herwaardering niet aan de orde. Daarnaast bestaat de kans dat de gemeente een lager dividend ontvangt dan in de begroting wordt voorzien. Periodiek wordt de verwachte omvang van de te verkrijgen dividenden herijkt, wat ertoe leidt dat het (potentieel) risico in de lopende exploitatie wordt opgevangen.
Op basis van de resultaten van het jaarverslag 2022 van Alliander zal er minder dividend worden dan in 2021. De winst over 2022 is ten opzichte van 2021 gedaald en hierdoor zal er totaal 19,2 miljoen minder dividend worden uitgekeerd t.o.v. 2021. Het dividend over het jaar 2021 is in 2022 volledig uitbetaald.

De afwikkeling van de verstrekte eeuwigdurende lening (zie hierboven) vindt op dit moment (april / mei) plaats. De uitkomst ervan is nog onbekend. De mogelijkheid bestaat dat de renteopbrengsten na een aantal jaren (deels) zullen wegvallen.

Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid en de doelstellingen die worden nagestreefd. Tevens wordt in deze paragraaf de financiële positie van de grondexploitatie uiteengezet. Deze paragraaf kent de volgende indeling:

- Wettelijke eisen en informatievoorziening;
- Uitgangspunten grondbeleid;
- Financiële uitgangspunten grondexploitatie;
- Resultaten grondexploitatie;
- Ontwikkeling bufferreserve;
- Winstneming grondexploitatie;
- Risico's.

In de paragraaf grondbeleid wordt inzicht verschaft in de resultaatverwachting van de grondexploitaties zoals deze blijkt uit de jaarrekening 2022 in vergelijking met de prognoses volgens de overeenkomstige paragraaf in de begroting 2023. Momenteel heeft de gemeente Rheden twee lopende grondexploitaties:

- Vitatron / De Marke
- Dr Visserstraat

Wettelijke eisen en informatievoorziening

De verslagleggingsvoorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording: BBV) vragen om transparantie in het grondbeleid voor de raad. In eerste plaats vanwege de grote financiële belangen en risico's die inherent zijn aan de grondexploitatie. In de tweede plaats zal de relatie van de doelstellingen van het grondbeleid met de doelen in het programmaplan dienen te worden gelegd. In de financiële verordening gemeente Rheden zijn bepalingen opgenomen inzake het grondbeleid. De verordening voorziet in een vierjaarlijkse actualisatie van het grondbeleid in de vorm van een nota grondbeleid. In de raadsvergadering van januari 2020 heeft de raad ingestemd met de beleidsnota grondbeleid 2020. In deze beleidsnota zijn de uitgangspunten voor begroting en realisatie van het grondbeleid en de grondexploitatie uitgewerkt.

Uitgangspunten grondbeleid

Het gemeentelijk grondbeleid is geen doel op zich, maar dient primair om andere beleidsdoelen te realiseren. Via het strategisch grondbeleid kan worden gestuurd op gewenste ontwikkelingen en kan regie worden behouden over nieuwe ontwikkelingen en zaken die niet door de markt worden opgepakt. De instrumenten van de Wet ruimtelijke ordening en het grondexploitatieplan zijn hierbij een hulpmiddel. De structuurvisie bepaalt primair waar grondbeleid zal worden ingezet om gewenste ontwikkelingen te initiëren. De doelstellingen c.q. uitgangspunten van de woonvisie zijn eveneens leidend voor het te voeren grondbeleid en ook bij het actualiseren van de bestemmingsplannen worden keuzen mede bepaald door het te voeren grondbeleid. De volgende uitgangspunten vormen in de gemeente Rheden de basis voor het strategisch grondbeleid:

1. De omgevingsvisie dient als input voor het strategisch grondbeleid;
2. Daar waar marktontwikkelingen aansluiten bij het gemeentelijke beleid is geen gemeentelijke interventie in de vorm van actief grondbeleid nodig;
3. Het grondbeleid ondersteunt het ruimtelijk beleid en daarmee een aantal maatregelen die ruimtelijk, functioneel en financieel met elkaar samenhangen;
4. Voor een goede regievoering is een zekere mate van grondbezit noodzakelijk;
5. Het grondbeleid wordt uitgevoerd via een zelfvoorzienende grondexploitatie.

Primair wordt gekozen voor een faciliterend grondbeleid, waarbij gemeentelijke sturing via het ruimtelijk beleid wordt vormgegeven. De gemeente is terughoudend ten aanzien van actief grondbeleid.

Financiële uitgangspunten

Financiële kaders

In de Nota Grondbeleid 2020 zijn de financiële uitgangspunten van de grondexploitatie opgenomen. Naast de uitgangspunten betreffende de raming van de inkomsten en uitgaven zijn hierbij tevens de financiële kaders in beeld gebracht.

Een belangrijk uitgangspunt is dat de grondexploitatie zelfvoorzienend moet zijn. Verliesgevende complexen dienen hierbij te worden gedekt door winstgevende complexen, zodanig dat de grondexploitatie zichzelf kan bedruipen (zelfvoorzienend) en geen beslag op de algemene middelen behoeft te worden gelegd.

Voor het geval de grondexploitatie verliesgevend is, dat wil zeggen op het moment dat toekomstige verliezen niet meer gedekt kunnen worden uit de exploitatieoverschotten, worden de plannen versoberd of het programma (ambitieniveau) neerwaarts bijgesteld.

Voor het opvangen van macro-economische ontwikkelingen voor het bestaande beleid, alsmede voor de ontwikkelingen van toekomstige plannen komen de verwachte winsten met ingang van 2010 ten gunste of ten laste van de bestemmingsreserve Risicobuffer Grondexploitaties.

Financiële uitgangspunten prognoses

Naast de bovengenoemde financiële kaders zijn in de beleidsnota grondbeleid Rheden 2020 de volgende financiële uitgangspunten opgenomen, die bepalend zijn voor de financiële prognoses in de begroting 2023 en meerjarenraming 2023-2026:

- Twee keer per jaar wordt per complex een actualisatie opgesteld van de te verwachten inkomsten en uitgaven (exploitatie opzet). Hierbij worden voor de bepaling van de hoeveelheden en prijzen de uitgangspunten gehanteerd, zoals deze zijn vastgelegd in de beleidsnota grondbeleid;
- Overeenkomstig de beleidsnota grondbeleid en de algemeen aanvaarde grondslagen van resultaatbepaling worden de volgende uitgangspunten gekozen inzake de verantwoording van de toekomstige resultaten:
  - Voor de verliesgevende deelcomplexen wordt een voorziening gevormd ter hoogte van het verwachte verlies, op het moment dat het verlies zichtbaar wordt (voorzichtigheidsprincipe). De voorziening wordt gevormd op het moment dat een (deel)complex in exploitatie wordt genomen. Met het bestuurlijk vaststellen van het te realiseren plan wordt ook het financieel kader vastgesteld. Met dit uitgangspunt voor het in exploitatie nemen van een complex wordt een reëel beeld gegeven van het te verwachten exploitatieresultaat en de noodzakelijke hoogte van de voorziening voor verliesgevende complexen;
  - Voor de winstgevende deelcomplexen zijn nieuwe verslagleggingsvoorschriften vastgelegd in de notitie grondexploitatie 2016. Een nadere uitleg is opgenomen in een in 2018 gepubliceerde actualisatie van de notitie grondexploitatie. De methodiek van winstneming gebeurt volgens de Percentage of Completion methode (POC-methode). Met deze methode wordt zowel rekening gehouden met het toerekeningbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst

moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Wanneer er echter voldoende zekerheid bestaat moet voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd en kosten zijn gemaakt tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hierbij mag wel rekening worden gehouden met risico's. De genomen winst wordt gestort in de Risicobuffer Grondexploitaties.

- Vanuit de grondexploitatie worden de kosten van het gemeentelijk personeel gedekt, waarbij de bijdrage vanuit de grondexploitatie aan het concern is gebaseerd op de omvang van de ontwikkelingen in de grondexploitatie. Uitgangspunt hierbij is dat alle personele kosten gedekt worden voor zover deze zijn toe te rekenen aan de grondexploitatie.

Resultaten

In dit onderdeel wordt inzicht verschaft in de resultaatverwachting van de grondexploitatie zoals deze blijkt uit de jaarrekening 2022 in vergelijking met de financiële situatie zoals vastgelegd in de laatste begroting. De belangrijkste verschillen worden hierbij nader verklaard.

Resultaatverwachting grondexploitatie

De grondexploitatie is opgebouwd uit een aantal complexen. Voor deze complexen wordt 2 keer per jaar op basis van de uitgangspunten van de vastgestelde bestemmingsplannen een prognose gemaakt van de te verwachten resultaten. De frequente actualisatie van de exploitatieopzetten waarborgt een continu inzicht in de financiële positie van de grondexploitatie. In het onderstaande overzicht blijkt welke resultaten worden verwacht van de 'lopende' complexen, volgens de meest recente prognose. Deze resultaten zijn op basis van de contante waarde. Dit op grond van het uitgangspunt in de beleidsnota grondbeleid Rheden.

- Saldo contante waarde: saldo eindwaarde uitgedrukt in de geldwaarde van vandaag (of een ander nader aan te geven datum);
- Saldo eindwaarde: saldo van kosten en opbrengsten op einddatum van de exploitatie, rekening houdend met alle rentekosten en -opbrengsten en kosten- en opbrengstenstijgingen gedurende de looptijd van het project.

Op grond van de gewijzigde BBV mogen de NIEGG met ingang van 1 januari 2016 geen deel meer uitmaken van de grondexploitatie. Deze worden verantwoord onder de materiële vaste activa op de balans.

Prognose resultaten grondexploitatie op contante waarde (in €; + = winst; - = verlies) voor begroting 2023, en jaarrekening 2022 en eindwaarde voor jaarrekening 2022.

Prognose resultaten grondexploitatie				
Complex	**Prognose Jaarrekening 2022 Eindw**	**Prognose Jaarrekening 2022 CW**	**Prognose Begroting CW 2023**	**Resultaatontwikkeling Contante Waarde**
Dr. Visserstraat	-46.737	-46.525	-44.354	- 2.172
Vitatron	-132.917	-132.316	-130.256	- 2.060
Totaal verliesgev.	**-179.653**	**-178.841**	**-174.610**	**- 4.231**
Voorziening verliesgevende complexen 1)	179.653			

1) Saldo verliesgevende complexen op eindwaarde wordt afgedekt door een voorziening.

Algemene toelichting

De toelichting op de resultaatontwikkeling vindt zoals hierboven aangegeven plaats op de contante waarde. Uit het bovengenoemd overzicht op contante waarde blijkt dat volgens de jaarrekening een totaal negatief resultaat op de lopende complexen wordt verwacht van -/- € 178.841.

Dit resultaat is €4.231 (contante waarde) negatiever dan ten tijde van de begroting 2023. Het totaal voor verliesgevende complexen neemt met € 4.290 (eindwaarde) toe van € 175.363 naar € 179.653. Het totaal resultaat van de verliesgevende complexen is genoemde € 179.653 en wordt afgedekt door de voorziening verliesgevende complexen grondexploitatie.

De resultaatontwikkeling per complex wordt hieronder nader toegelicht.

Resultaatontwikkeling per complex		
Complex	**Positief**	**Negatief**
Dr Visserstraat		-2.171
Vitraton		-2.060
Totaal		**-4.231**
Saldo		**-4.231**

Ontwikkeling reserve risicobuffer

De bufferreserve is in 2010 ingesteld en heeft per 1-1-2022 een positief saldo van € 660.222. Er is geen sprake van tussentijdse winstnemingen. Daarnaast is er toename van de voorziening à € 4.231,- voor verliesgevende projecten (eindwaarde) ten gevolge van de risicobuffer.

Ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet wordt in totaal € 378.585 onttrokken aan de reserve risicobuffer grondexploitaties. Bovendien is er € 4.199 onttrokken voor voormalig hockeyvelden te Dieren. In de komende jaren wordt nog € 70.801 voor dit project aan de reserve onttrokken.

Door onttrekkingen en toevoegingen wordt het nieuwe saldo van de risicobuffer € 273.207

Risicobuffer	
Saldo 1-1-2022	**660.222**
Toename voorziening verliesgevende projecten t.g.v. risicobuffer	4.231
Onttrekking tgv Omgevingswet	378.585
Onttrekking voormalig hockeyvelden Dieren	4.199
Saldo per 31-12-2022	**273.207**

Winstneming

De verwachte resultaten zijn in zijn geheel en per complex uiteengezet. Dit op basis van de algemeen aanvaarde grondslagen van resultaatbepaling. Voor alle verliesgevende deelcomplexen die in exploitatie zijn genomen zijn voorzieningen gevormd. Momenteel hebben we geen winstgevende complexen en is er zodoende geen sprake van tussentijdse winstneming.

Risico's

Exploitatie van bouwgrond gaat per definitie gepaard met risico's. De volgende risico's kunnen worden genoemd:

- nationale en regionale marktomstandigheden betreffende woningbouw en bedrijventerreinen;
- (verwachte) overheidsmaatregelen (zoals milieuvoorschriften, ruimtelijke ordening, subsidiemogelijkheden);
- prijsontwikkeling in onder andere de bouwsector;
- procedures die moeten worden doorlopen en de resulterende (mogelijk lange) doorlooptijd;
- claimgevoeligheid (onder andere planschade);
- algemene economische ontwikkeling;
- invloed van provincie en rijksoverheid op gewenste woningbouwprogramma's en uitgifte van bedrijventerreinen.

Binnen bepaalde marges zijn de risico's beheersbaar. Inherent aan een bouwgrondexploitatie is altijd het meerjarig karakter. Om dit proces goed te kunnen beheersen is het noodzakelijk voortdurend inzicht te hebben in de ontwikkeling van baten en lasten.

Op grond van een analyse van de risico's zijn de volgende verhoogde risico's te benoemen.

- Als algemeen risico kan worden vermeld dat er tussentijds als gevolg van (inspraak) procedures, wetswijzigingen e.d. plannen inhoudelijk aangepast zullen moeten worden. De financiële effecten hiervan kunnen een negatieve invloed hebben op de zelfvoorzienendheid van de grondexploitatie.
- Wanneer de niet in exploitatie genomen gronden in exploitatie genomen worden kunnen deze verlies- gevend zijn. Op dat moment zal een extra voorziening getroffen dienen te worden. Dit hangt af van de uiteindelijke plannen voor deze gronden.

Tenslotte is per 1 januari 2016 de VPB plicht voor overheidsbedrijven ingevoerd. Dit houdt in dat concurrerende en/of op winst gerichte ondernemingsactiviteiten van overheden vanaf 1 januari 2016 voortaan belastingplichtig kunnen zijn. Hieronder vallen ook de grondexploitaties. In de loop van 2020 is er getoetst of het totaal van de grondexploitaties van de gemeente Rheden als een (winstgevende) onderneming kan worden gezien. Voorlopig is er alleen sprake van te compenseren verliezen.

COVID-19

In 2022 hebben de naweeën van COVID-19 een impact gehad op de financiële resultaten van onze gemeente. Op verschillende plaatsen in deze jaarstukken is daar al aandacht aan geschonken. In deze paragraaf is de financiële impact op het resultaat van de jaarrekening 2022 in beeld gebracht.

(Bedragen x € 1.000)	Reserve / Ontvangen	Besteed	Inkomsten -derving	Invloed op resultaat	Reserve-restant
1.1 Samenleving – Re-integratie, Schuldhulpverlening & Minima	370	141	0	0	229
1.2 Samenleving – Jeugd & Onderwijs	446	61	0	0	385
1.3 Samenleving – Wmo Breed	303	55	0	0	248
1.4 Ondernemers & 450 jaar Rheden	145	44	0	0	101
1.5 Restant / Onvoorzien	613	613	0	0	0
	1877	914	0	0	963
2 Samenleving - Zorg	59	55	0	4	0
3 Samenleving - Sportbedrijf	72	0	72	0	0
4 NPO	340	340	0	0	0
5 Belastingen	211	0	0	211	0
6 Steunpakketten 2022	275	32	0	243	0
7 CTB	57	57	0	0	0
Totalen	2.891	1.398	72	458	963

In de kolom “Ontvangen / Reserve” is in totaal € 1.877 k meegenomen vanuit de bij de Jaarstukken 2020 en 2021 vastgestelde Bestemmingsreserves COVID. Daarnaast zijn hierin begrepen de middelen die het Rijk via haar circulaires heeft toegezegd, in de vorm van algemene uitkeringen (€ 545 k), specifieke uitkeringen (€ 23 k) en aangevraagde subsidie (€ 49 k).

Alle kosten die zijn of worden gemaakt zijn onderdeel van het betreffende taakveld (binnen verschillende programma’s) zoals opgenomen in deze jaarrekening. Voor de opbrengsten geldt dat alleen voor de NPO-middelen (onderdeel van taakveld 4.3, programma 1) en Compensatie Sport (taakveld 5.2, programma 2). De overige opbrengsten zijn onderdeel van de hogere algemene uitkering (taakveld 0.7, programma 8).

Alle kosten en opbrengsten zijn daarmee ook onderdeel van het financiële resultaat van deze jaarrekening vóór bestemming. Per saldo is sprake van een voordeel van afgerond € 0,5 miljoen.

1.1 Samenleving – Re-integratie, Schulphulpverlening & Minima

De bestedingen betreffen de kosten van steunpakketten re-integratie (€ 114 k) en behandeling toename financiële hulpvragen (€ 27).

1.2 Samenleving – Jeugd & Onderwijs

De bestedingen betreffen de kosten van activiteiten schuldenvrije toekomst jeugd (€ 61 k).

1.3 Samenleving – Wmo Breed

De bestedingen betreffen de kosten van compensatie van de cultuursector (€ 23 k), de activiteiten in het kader van kwetsbare groepen en eenzaamheid (€ 20 k) en de activiteitengids (€ 12 k).

1.4 Ondernemers & 450 jaar Rheden

De bestedingen betreffen de kosten van ondersteuning ondernemers (€ 14 k) en de activiteiten rond 450 jaar Rheden (€ 30 k).

1.5 Restant / Onvoorzien

Het bedrag dat hier in verantwoord is de overheveling vanuit de bestemmingsreserve Covid naar de bestemmingsreserve die gevormd is ten behoeve van "Ondersteunende maatregelen energiearmoede".

2 Samenleving - Zorg

De hieronder verantwoorde posten betreffen de meerkosten die aanbieders maken om de zorg te continueren in geval van Corona-beperkingen. Voor Wmo was het bedrag € 34 k, voor Jeugdzorg was het bedrag € 21 k.

3 Samenleving - Sportbedrijf

De hieronder verantwoorde posten betreffen voor wat betreft de ontvangen middelen en hun gerichte bestedingsdoel:

- Exploitatie Zwembaden : uitkering voor gemeenten en exploitanten van ijsbanen en zwembaden die door corona in de financiële problemen zijn gekomenBovenkant formulier (€ 23 k)
- Tegemoetkoming gederfde inkomsten uit verhuur : huurkwijtscheldingsregeling (TVS) voor verhuurders die een accommodatie verhuren aan een sportvereniging (€ 49 k)

4 NPO

Het gaat hier om de kosten gemaakt in het kader van het Nationaal Plan Onderwijs. Gemeenten krijgen extra geld om in samenwerking met scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen activiteiten aan te bieden om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren

5 Belastingen

Met betrekking tot 2020 zijn nog extra middelen ontvangen ter compensatie van gederfde belastinginkomsten, waaronder toeristenbelasting.

6 Steunpakketten 2022

Het Rijk heeft in haar steunpakketten COVID-19 middelen in 2022 beschikbaar gesteld voor (impuls) re-integratie, schuldenproblematiek en bijzondere bijstand. Bij de vaststelling van de Zomerrapportage 2022 is besloten dat deze inkomsten kunnen vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Ter compensatie van het wegvallen van een deel van de omzet van SW-bedrijven is wel een bedrag aan Scalabor toegezegd (€ 32 k).

7 CTB

De hieronder verantwoorde post betreft een ontvangen bedrag voor ondersteuning van organisaties bij de controle van het Corona Toegang Bewijs (CTB).

Taakvelden - Beleidsindicatoren

Pr.	Beleidsindicatoren (verplicht):	Waarde	Jaar
	Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning		
5	1. Formatie (fte per 1.000 inwoners)	8,00	2022
5	2. Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	7,62	2022
5	3. Apparaatskosten (kosten per inwoner in €)	1.524	2022
5	4. Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	25,45%	2022
6	5. Overhead (% van totale lasten)	14,03%	2022
	Taakveld 1. Veiligheid		
5	6. Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 jongeren)	7	2021
5	8. Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	1,3	2022
5	9. Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	3	2022
5	10. Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	0,9	2022
5	11. Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)(aantal per 1.000 inwoners)	5,8	2022
	Taakveld 3. Economie		
1	14. Functiemenging (%)	45,6%	2021
1	16. Vestiging van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	153,3	2021
	Taakveld 4. Onderwijs		
1	17. Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2,1	2021
1	18. Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	33	2021
1	19. Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	2,2%	2021
	Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie		
2	20. Niet sporters (%)	49,8%	2020
	Taakveld 6. Sociaal domein		
1	21. Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	684,1	2021
2	22. Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	1%	2021
1	23. Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	6%	2021
1	24. Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van der beroepsbevolking)	69,6%	2022
1	26. Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2%	2021
1	27. Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)	377,1	2021
1	28. Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	277,7	2022
2	29. Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	12,6%	2022
2	30. Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	1,5%	2022
2	31. Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,2%	2022
2	32. Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	530	2022
	Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu		
4	33. Omvang huishoudelijk afval (kg per inwoner)	162	2020
4	34. Hernieuwbare elektriciteit (%)	9,3%	2020
	Taakveld 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
3	35. Gemiddelde WOZ-waarde (in € 1.000)	280	2022
3	36. Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	1,6	2022
3	37. Demografische druk (%)	84,7%	2022
6	38. Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in €)	812	2022
6	39. Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)	857	2022

Jaarrekening

Baten en lasten en toelichting

In dit onderdeel wordt er ingegaan op het overzicht baten en lasten, de begrotingsrechtsmatigheid, de post onvoorzien, incidentele baten en lasten en de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Overzicht baten en lasten

Dit onderdeel van de jaarrekening geeft inzicht in het resultaat van de programma's voor de primitieve begroting, de actuele begroting en de realisatie 2022. Daarbij wordt een uitsplitsing gemaakt tussen het saldo van baten en lasten en het saldo van toevoegingen (=lasten) en onttrekkingen (=baten) in de reserves.

De jaarstukken zijn integraal opgesteld en bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Om onnodige dubbelingen in tekst te voorkomen wordt voor een nadere toelichting op de afwijking van baten en lasten verwezen naar de programma's. Ieder programma wordt afgesloten met een financiële tabel waarin per taakveld de baten en lasten worden weergegeven en tevens (voor het gehele programma) de mutaties op de reserves worden vermeld. Deze tabel wordt gevolgd door een tabel met de afwijkingen van dat programma ten opzichte van de vastgestelde begroting en een nadere inhoudelijke toelichting op de grootste afwijkingen.

De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen Wmo is geen gemeentelijke verantwoordelijkheid en valt derhalve niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

In onderstaande tabel is de feitelijke realisatie van de lasten, de baten en het saldo opgenomen.

Overzicht baten en lasten				(Bedragen x € 1.000)
Programma	2022 Primitieve begroting	2022 Gewijzigde begroting	2022 Werkelijk	2022 Saldo
Lasten				
1. Economische Ontwikkeling	12.471	13.201	12.919	282
2. Welzijn	62.964	68.148	70.505	-2.357
3. Gebiedsontwikkeling	14.412	17.301	16.806	495
4. Duurzaamheid	9.409	9.855	9.751	104
5. Bestuur en Veiligheid	7.962	8.371	8.735	-364
6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen	17.602	18.906	19.780	-874
subtotaal lasten programma's	124.819	135.781	138.495	-2.714
Toevoegingen aan reserves				
1. Economische Ontwikkeling				0
2. Welzijn		2.131	2.235	-104
3. Gebiedsontwikkeling	306	631	1.827	-1.196
4. Duurzaamheid				0
5. Bestuur en Veiligheid				0
6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen	0	1.634	1.945	-311
subtotaal toevoegingen	306	4.396	6.007	-1.611
Baten				
1. Economische Ontwikkeling	1.558	1.717	2.191	474
2. Welzijn	18.337	17.556	19.404	1.848
3. Gebiedsontwikkeling	1.900	2.196	2.843	646
4. Duurzaamheid	10.064	10.064	10.048	-16
5. Bestuur en Veiligheid	641	641	1.462	821
6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen	93.795	104.197	106.504	2.307
subtotaal baten programma's	126.296	136.372	142.451	6.079
Onttrekkingen aan reserves				
1. Economische Ontwikkeling	0	306	292	-14
2. Welzijn	40	2.470	2.001	-469
3. Gebiedsontwikkeling	420	2.403	2.288	-115
4. Duurzaamheid			57	57
5. Bestuur en Veiligheid				0
6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen	3	3	103	100
subtotaal onttrekkingen	463	5.183	4.742	-441
Saldo baten en lasten	1.477	591	3.956	3.365
Saldo ontrekkingen en toevoegingen	157	787	-1.265	-2.052
Totaal saldo	1.634	1.378	2.691	1.313

In deze tabel zijn de baten, onttrekkingen, lasten en toevoegingen afzonderlijk inzichtelijk gemaakt.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x € 1.000) Programma	2022 realisatie Baten	2022 realisatie Lasten	2022 Saldo
1. Economische Ontwikkeling	2.483	12.919	-10.436
2. Welzijn	21.405	72.740	-51.335
3. Gebiedsontwikkeling	5.131	18.633	-13.502
4. Duurzaamheid	10.105	9.751	355
5. Bestuur en Veiligheid	1.462	8.735	-7.273
6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen	106.607	21.724	84.883
Totaal	147.193	144.502	2.691

Begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid is voorgeschreven dat het college een toelichting opneemt in de jaarrekening voor de programma's waar in werkelijkheid een nadelige afwijking ten opzichte van de begroting (inclusief wijzigingen) is ontstaan. Dit voorschrift geldt alleen voor de lasten. Hieronder is deze toelichting voor de betreffende programma's opgenomen.

Begrotingsrechtmatigheid			
Programma	Vastgesteld na wijziging	Werkelijk	Verschil
1 Economische Ontwikkeling	13.201	12.919	282
2 Welzijn	68.148	70.505	-2.357
3 Gebiedsontwikkeling	17.301	16.806	495
4 Duurzaamheid	9.855	9.751	104
5 Bestuur en Veiligheid	8.371	8.735	-364
6 Overhead en algemene dekkingsmiddelen	18.906	19.780	-874

Bij de programma's 1, 3 en 4 is er geen sprake van een overschrijding van de lasten van het betreffende programma waarmee deze, in dit kader, als rechtmatig kunnen worden beschouwd in het licht van de begrotingsrechtsmatigheid.

Programma 2 Welzijn
De overschrijding van de lasten heeft als belangrijkste oorzaken de hogere exploitatiekosten van sportaccommodaties, de uitkering van de energietoeslag en de inzet van extra, ingehuurd, personeel. Deze konden voor een groot deel worden opgevangen door hogere baten binnen het programma.

Programma 5 Bestuur en veiligheid
Op lastenniveau is sprake van een overschrijding van afgerond € 364.000. De totale hogere lasten worden gecompenseerd door hogere baten, met name op de taakvelden 0.1 Bestuur en 1.2 Openbare Orde en Veiligheid.

Programma 6 Overhead en algemene dekkingsmiddelen
Op dit programma is sprake van een overschrijding van afgerond € 874.000 op de lasten. Dit komt met name tot uitdrukking op het taakveld 0.4 "Overhead" waar de lasten en baten afgerond € 1.577.000 hoger zijn dan geraamd. De hogere lasten zijn enerzijds gedekt door hogere baten en anderzijds door lagere kosten op het taakveld 0.8 "Overige baten en lasten".

Conclusie
Het overgrote deel van de overschrijdingen op de lasten wordt veroorzaakt door open-einde-regelingen of worden gecompenseerd door hogere baten en tellen om die reden niet mee voor het oordeel ten aanzien de begrotings(on)rechtmatigheid.

Aanwending bedrag voor onvoorzien

Voor niet voorziene incidentele uitgaven is in de primitieve begroting 2022 geen bedrag geraamd.

Incidentele baten en lasten

Het onderstaand overzicht betreft de incidentele baten en lasten in de jaarrekening 2022, niet zijnde incidentele afwijkingen op structurele budgetten.

Bedragen x € 1	Lasten	Baten
Programma 1. Economische Ontwikkeling		
Mutaties reserves		292.063
COVID-19	15.090	
Totaal	15.090	292.063
Programma 2. Welzijn		
Mutaties reserves	2.235.000	2.001.362
COVID-19	50.080	
Erfgoed Omgevingswet	8.403	
Maatwerk monumenten	9.686	
Kerkenvisie	27.965	
Motie Energiearmoede		500.000
Totaal	2.331.135	2.501.362
Programma 3. Gebiedsontwikkeling		
Mutaties reserves	1.815.938	2.183.061
COVID-19	70	
Implementatie omgevingswet	1.001.496	
Voormalig hockeyvelden Dieren	8.431	
Zwerfafval	60.911	41.286
Totaal	2.886.845	2.224.347

Programma 4. Duurzaamheid		
Mutaties reserves		57.000
Duurzaamheidsprojecten	709.671	
Totaal	709.671	57.000
Programma 5. Bestuur en Veiligheid		
COVID-19	61.034	172.821
Totaal	61.034	172.821
Programma 6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen		
Mutaties reserves	1.944.706	103.338
COVID-19	77.768	
Huisvestingsvraagstuk Gemeentehuis	401.199	
Rheden 450 jaar	55.008	
Totaal	2.478.681	103.338
Totaal-Generaal	**8.482.456**	**5.350.931**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen	Toevoegingen	Onttrekkingen
Reserve SBO landschapsbeleidpl	11.279	
Reserve herstructurering woongebieden		100.000
Reserve Carion		4.943
Totaal	11.279	104.943

Wet normering topinkomens (WNT)

Het kabinet Rutte-Asscher heeft de wetgeving inzake topinkomens aangescherpt. Het kabinet wil dat topinkomens in de (semi)publieke sector maximaal 100% van het ministerssalaris zijn. De strengere normen gelden voor alle medewerkers van (semi)publieke organisaties. Dit betekent dat niemand in de (semi)publieke sector meer kan verdienen dan een minister. Voor de gemeente Rheden betekent dit de verplichting om met ingang van de jaarstukken 2013 VOOR topfunctionarissen inzage te geven in het geheel van de bezoldiging. Binnen de definitie van de wet worden bij gemeenten zowel de gemeentesecretaris als griffier als topfunctionaris aangemerkt. Onderstaand wordt conform de wet in de wet gespecificeerde uiteenzetting de bezoldiging getoond.

bedragen x € 1	N. Renkema-Holstein	M. Kateman	C. Knipping
Gegevens 2022			
Functiegegevens	**Gemeente-secretaris**	**Griffier**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/01	01/09 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.415	92.289	30.047
Beloningen betaalbaar op termijn	18.454	13.471	4.531
Subtotaal	**142.869**	**105.760**	34.578
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000	72.197
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**142.869**	**105.760**	**72.197**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	
Gegevens 2021			
Functiegegevens	**Gemeente-secretaris**	**Griffier**	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/03 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.097	89.571	
Beloningen betaalbaar op termijn	18.102	14.057	
Subtotaal	**136.199**	**103.628**	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000	
Totale bezoldiging 2021	**136.199**	**103.628**	

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking.

bedragen x € 1	**S. Engelen**	
Functiegegevens	**Interim griffier**	
Kalenderjaar	**2022**	**2021**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/02 t/m 31/8	n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7	n.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	864	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€193.300	n.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	**€177.984**	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	100.101	n.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	**100.101**	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		
Bezoldiging	**100.101**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Balans en toelichting

In dit onderdeel wordt er ingegaan op de balans, de grondslagen en de toelichting bij de balans.

Activa

ACTIVA Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	508.165	340.967
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling van activa	368.165	180.967
- Eigendom in activa van derden	140.000	160.000
Materiële vaste activa	118.934.533	116.902.066
- Investeringen met een economisch nut	51.191.764	51.418.237
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	44.896.791	44.476.049
- Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	22.845.978	21.007.780
Financiële vaste activa	5.229.383	5.233.382
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	608.767	608.767
- Leningen aan deelnemingen	2.207.240	2.207.240
- Overige langlopende leningen	2.413.376	2.417.376
Totaal vaste activa	**124.672.081**	**122.476.415**
Vlottende activa		
Voorraden	249.176	244.985
- Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)	249.176	244.985
Uitzettingen < 1 jaar	24.211.747	20.578.375
- Vorderingen op openbare lichamen	8.547.953	8.745.155
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.523.139	5.473.276
- RC-verhoudingen met niet-financiële instellingen	285.811	285.743
- Overige vorderingen	5.854.844	6.074.201
Liquide middelen	597.553	648.365
- Kassaldi	7.539	11.022
- Banksaldi	590.014	637.344
Overlopende activa	4.182.056	2.295.141
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.182.056	2.295.141
Totaal vlottende activa	**29.240.532**	**23.766.867**
TOTAAL ACTIVA	**153.912.613**	**146.243.282**
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	196.066	223.842

Passiva

PASSIVA Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen	32.103.784	28.147.517
- Algemene reserve	11.583.868	11.490.753
- Bestemmingsreserve	17.828.807	13.611.356
- Gerealiseerde resultaat	2.691.109	3.045.408
Voorzieningen	8.107.494	6.477.375
Vaste schulden > 1 jaar	90.736.259	90.636.259
- Onderhandse leningen aan binnenlandse banken en overige financiële instellingen	90.500.000	90.500.000
- Waarborgsommen	236.259	136.259
Totaal vaste passiva	**130.947.537**	**125.261.151**
Vlottende passiva		
Vlottende schulden < 1 jaar	13.353.963	11.737.362
- Overige schulden	13.353.963	11.737.362
- Overige kasgeldleningen		0
- Bank en girosaldi		0
Overlopende passiva	9.611.113	9.244.769
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen		0
- Het Rijk	4.844.529	5.291.959
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.948.532	1.948.532
Voorruitontvangen subsidies	2.818.052	2.004.277
Totaal vlottende passiva	**22.965.076**	**20.982.131**
TOTAAL PASSIVA	**153.912.613**	**146.243.282**
Garantstellingen		121.721
Gewaarborgde leningen		203.160.000

Toelichting op de balans

De gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de jaarrekening hebben achtereenvolgens betrekking op:

Toepassing besluit begroting en verantwoording
De jaarrekening 2022 is opgesteld met inachtneming van het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' van 17 januari 2003, inclusief de daarop reeds besloten wijzigingen.

Waarderingsgrondslagen en resultaatbepaling algemeen

In de financiële verordening gemeente Rheden (verordening ex artikel 212 VAN de Gemeentewet) zijn enkele artikelen opgenomen met betrekking tot waardering en resultaatbepaling. De bepalingen uit de financiële verordening zijn opgenomen in onderstaande grondslagen.

Algemeen geldt dat bij waardering tegen verkrijgingsprijs, deze gedefinieerd als zijnde de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Bij waardering tegen vervaardigingsprijs wordt dit gedefinieerd als zijnde de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak van de vervaardiging worden opgenomen.

Eigen bijdrage op grond van de WMO.
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Waarderingsgrondslagen vaste activa

Immateriële vaste activa
Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief worden onder de immateriële vaste activa verantwoord. Kosten voor afsluiten van geldleningen worden door de gemeente Rheden niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

De voorbereidingskosten voor een bepaald actief worden beschouwd als onderdeel van de verkrijgingsprijs van materiële activa. De afschrijvingstermijn van het geactiveerde materiële actief is geldend voor het totale bedrag.
M.i.v. 2017 moeten de bijdragen aan activa in eigendom van derden ook worden verantwoord onder de immateriële vaste activa. (Was financiële vaste activa).

Door de wijziging van de BBV zijn bepaalde investeringen in de activa van derden geherclassificeerd van financiële vaste activa naar immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa
Dit betreffen investeringen met een meerjarig economisch nut, meerjarig economisch nut waarvoor heffing wordt geheven en een meerjarig maatschappelijk nut. Sinds 2017 worden ook de niet in exploitatie genomen bouwgronden verantwoord onder de materiële vaste activa. Deze werden voorheen verantwoord onder de voorraden.

Activa met een meerjarig economisch nut en activa met een meerjarig economisch nut waarvoor heffing wordt geheven zijn opgenomen tegen de boekwaarde. De boekwaarde betreft de verkrijgingsprijs of historische kost- prijs verminderd met de reeds vervallen afschrijvingstermijnen. De verkrijgingsprijs of historische kostprijs wordt bruto geactiveerd. Dit betekent dat onttrekkingen uit bestemmingsreserves geen deel uitmaken van de verkrijgingsprijs of historische kostprijs, maar over de gehele looptijd (lineair) worden gecorrigeerd op de berekende afschrijvingslasten. Deze activa komen niet in aanmerking voor extra afschrijving.

Investeringen met een economisch nut hebben betrekking op:
- De gemeentelijke organisatie: gebouwen waarin gemeentelijke activiteiten zijn ondergebracht;
- Inventaris, apparatuur, installaties, machines en vervoersmiddelen;
- Objecten die door de gemeente geëxploiteerd worden: woningen, gebouwen, terreinen, riolering e.d.

Activa met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte moeten m.i.v. 2018 worden geactiveerd. Bijdragen van derden worden hierop in mindering worden gebracht. Bestemmingsreserves mogen alleen nog worden ingezet ter dekking van de afschrijvingslasten. Er wordt afgeschreven conform de hieronder opgenomen tabel. Investeringen met een maatschappelijk nut hebben betrekking op: aanleg en onderhoud van (inrichting van) wegen, watergangen, civiele kunstwerken, (inrichting van) groen, kunstwerken en speelplaatsen.

Afschrijving
Afschrijving van materiële vaste activa geschiedt in beginsel volgens de lineaire methode. Het startmoment van afschrijvingen is in principe het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. Afwijking hiervan is slechts mogelijk bij raadsbesluit, indien hier gegronde redenen voor zijn.

Afschrijvingstermijnen

Soort investering	**Afschrijvingstermijn (in jaren)**
Economisch nut	
Grondkosten	n.v.t.
Gebouwen	40
Eerste inrichting en inventaris	10-12
Eerste inrichting en inventaris schoolgebouwen	15
Centrale verwarmingsinstallaties	15
Noodvoorzieningen onderwijs	15
Apparatuur betaald parkeren	8
Investeringsbijdragen monumenten	20-40
Restauratie gebouwen	20-40
Standplaatsen woonwagen	40
Huur woonwagens	n.v.t.
Rioleringen	60-80
Vervoermiddelen, exclusief materiaal brandweer	5-10
Automatiseringsapparatuur, hardware	3-5
Automatiseringsapparatuur, software	5
Inventaris/meubelen	10-12
Vloerbedekking	10-12
Maatschappelijk nut	
Grondkosten civieltechnische werken	100
Civieltechnische werken	40
Verharding zandwegen	10
Speelgelegenheden	10
Plantsoenaanleg	25
Verkeersregelinstallaties	15
Aanleg vijvers	20
Lichtmasten	40
Armaturen	20
Abri’s	15
Kunstgrasveld	9-10

Financiële vaste activa
Onder financiële vaste activa vallen kapitaalverstrekkingen en verstrekte leningen. Waardering geschiedt tegen nominale waarde en afschrijving vindt alleen plaats indien sprake is van duurzame waardevermindering.

Waarderingsgrondslagen vlottende activa

Voorraden
De voorraden grond in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. De ontvangen verkoopopbrengsten worden in mindering gebracht op de boekwaarde. Bij een verliesgevend plan wordt voor het gecalculeerde verlies een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt in mindering gebracht op de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk). Winst op grondexploitatie wordt genomen naar rato van de voortgang volgens de percentage of completion methode.

Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op basis van een statische en dynamische beoordeling van de debiteuren algemeen en debiteuren belastingen.

Overige vlottende activa
De overige vlottende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen vaste passiva

Reserves
Reserves worden gevormd conform de door de raad genomen besluiten. Dit geldt eveneens voor de toevoegingen en onttrekkingen. Belangrijke afwijkingen zijn vermeld in de toelichting op de balans. Bestemmingsreserves zijn de voor een specifiek doel afgezonderde bestanddelen van het eigen vermogen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
2. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
3. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Met uitzondering van de Voorziening pensioen bestuur, deze is gewaardeerd tegen contante waarde. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Langlopende schulden
De langlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen vlottende passiva

De waardering van de vlottende passiva gebeurt op nominale waarde. Met ingang van 2008 worden ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor

uitkering met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten in volgende begrotingsjaren, afzonderlijk verantwoord onder de overlopende passiva.

Grondslagen resultaatbepaling

Deze grondslagen zijn grotendeels ontleend aan de waarderingsgrondslagen. Voor het overige geldt dat de las- ten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Alle lasten en baten, die betrekking hebben op het boekjaar en tijdens het opstellen van de jaarrekening bekend zijn worden in het betreffende verslagjaar verwerkt. Daarbij geldt dat verliezen worden verantwoord op het moment dat ze voorzienbaar zijn en winsten eerst worden verantwoord nadat ze gerealiseerd zijn.

Kosten toerekening

De extra comptabele toerekening van de overhead vindt plaats op basis van voorcalculatorisch tarief. Dit gebeurt deels via tijd- schrijven van het ambtelijk apparaat en deels via andere verdeelsleutels.

Toelichting op de afzonderlijke activaposten

In dit onderdeel wordt er ingegaan op de immateriële vaste activa, de materiële vaste activa, de financiële vast activa en de vlottende activa.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	
Aanschafwaarde 31-12-2021	741.585
Cumulatieve afschrijving t/m 2021	-400.618
Boekwaarde per 31-12-2021	340.967
Investeringen	198.675
Desinvesteringen	
Afschrijvingen	-31.477
Aanschafwaarde 31-12-2022	940.260
Cumulatieve afschrijvingen t/m 2022	-432.095
Boekwaarde 31-12-2022	508.165

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa		
Post	**2022**	**2021**
In erfpacht uitgegeven gronden	690.060	690.060
Overige investeringen met een economisch nut		
Gronden en terreinen	4.201.416	4.201.415
Woonruimten	16.733	19.522
Bedrijfsgebouwen	37.669.224	36.987.912
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.814.985	3.085.778
Vervoermiddelen	215.581	364.484
Machines, apparaten en installaties	1.393.969	1.569.885
Overige materiële vaste activa	4.189.796	4.499.180
	50.501.704	50.728.177
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		
Riolering	44.896.791	44.476.049
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (voor 2017)	12.260.381	13.055.384
Overige materiële vaste activa	25.310	28.085
	12.285.691	13.083.469
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (vanaf 2017)	10.560.287	7.924.311
	22.845.978	21.007.780
Totaal materiële vaste activa	118.934.533	116.902.066

Gronden en terreinen
Onderdeel van de gronden en terreinen zijn een drietal terreinen die behoren tot de zogenaamde ‘niet in exploitatie genomen gronden’ (NIEGG).

1. Kappersweg/ De Timp: dit terrein heeft een boekwaarde van € 1.6 miljoen en beslaat 4ha. Hiervan is naar verwachting 3ha netto uitgeefbaar. De boekwaarde per vierkante meter is derhalve € 40 per vierkante meter. De huidige bestemming is bedrijventerrein. De gemeente is voornemens dit terrein in exploitatie te nemen wanneer het complex Vitatron voltooid is. Op basis van het provinciale beleid inzake bedrijventerreinen zijn er geen belemmeringen om dit terrein op de markt te brengen. Gezien het feit dat de verkoopprijzen van het complex Vitatron, dat een vergelijkbaar karakter heeft, ruim € 90 per vierkante meter bedragen en er ook geen kostenintensieve bewerkingen, zoals saneringen of sloopwerkzaamheden, noodzakelijk zijn, bestaat er geen aanleiding om te veronderstellen dat de grond niet tenminste die € 40 per vierkante meter zou opbrengen.

2. Du Commerce: betreft een kavel van 7.850 m2 en valt onder het bestemmingsplan ‘Bedrijventerrein Kanaalzone’. De kavel heeft een boekwaarde van € 227k en omgerekend € 29 per vierkante meter. De verkoopprijzen van Vitatron, die onder hetzelfde bestemmingsplan vallen, bedragen ruim € 90 per vierkante meter. Gezien de matige eigenschappen van de kavel, slechte ligging, matige ontsluiting en geen zichtlocatie, is de

boekwaarde voorzichtigheidshalve ruim onder de € 90 per m2, namelijk naar € 29 per m2, bijgesteld. De gemeente stelt de locatie Du Commerce ter beschikking aan De KAS BV dat een zonnepark gaat realiseren op het terrein. Op basis van de vergoeding die betaald wordt voor het gebruik is een taxatie uitgevoerd. De waarde vanuit de taxatie is gelijk gesteld aan € 195.000.

Het verloop van de materiële vaste activa

Verloop materiële vaste activa	
Boekwaarde per 01-01-2022	116.902.066
Investeringen	6.739.995
Desinvesteringen	304.072
Bijdrage van derden	
Afschrijvingen	4.403.456
Boekwaarde 31-12-2022	118.934.533

Verloopoverzicht materiële vaste activa					(bedragen x € 1.000)	
Soort vaste activa	**BW 1-1-22**	**Investeringen**	**Desinvesteringen**	**Afschrijvingen**	**Bijdragen van derden**	**BW 31-12-22**
Grond en terreinen	4.891					4.891
Woonruimten	20			3		17
Bedrijfsgebouwen	36.988	2.430	244	1.505		37.669
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.086	8		279		2.815
Vervoermiddelen	364			149		216
Machines, apparaten en installaties	1.569			176		1.394
Overige materiële vaste activa	4.499	3		312		4.190
Econ.nut waarvoor heffing	44.476	1.424	6	997		44.897
Inv. Maatsch. nut voor 2017	13.083	22	54	765		12.287
Inv. Maatsch.nut vanaf 2017	7.924	2.852		218		10.559
Totalen	116.902	6.740	304	4.403		118.934

De belangrijkste investeringen (> € 100.000) in 2022 betreffen:

Belangrijkste investeringen	Investeringen	Bijdragen van derden c.q desinvestering	Totaal
IVA Velp Tussen Broek en Waterland	198.675		198.675
Nieuwbouw gemeentehuis	2.366.166		2.366.166
Renovatie Groen	367.184		367.184
Vervanging lichtmasten 2020	357.161		357.161
Zuidflank Rheden 1e fase	701.685		701.685
Fietspad Badhuislaan	323.340		323.340
Reconstructie Harderwijkerwijk	589.829		589.829
GRP Jeruzalem	105.174		105.174
Riool Vervanging Burg. Willemsstraat Dieren	179.934		179.934
Zwanensingel-Gruttostraat Velp	155.529		155.529
Herinrichting Tuinstraat Velp	272.287		272.287
Relining 2021	166.701		166.701
Reconstructie Oranjebuurt Dieren	303.825		303.825
Meubilair (wegen)	102.120		102.120
Nieuwbouw Zwembad Velp		243.973	-243.973
Overige mutaties < € 100.000	550.087	60.099	489.988
Totaal	6.739.995	304.072	6.435.923

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Kapitaalver-strekkingen aan deelnemingen	Leningen aan deelnemingen	Overige langlopende leningen	Totaal
Boekwaarde 01-01-22	608.767	2.207.240	2.417.376	5.233.382
Vermeerderingen				
Aflossingen			4.000	
Afschrijvingen				
Boekwaarde 31-12-22	608.767	2.207.240	2.413.376	5.229.382

De vermeerderingen en verminderingen in het verslagjaar zijn:

Vermeerderingen en verminderingen	Vermeerderingen	Aflossing	Afschrijving
Alliander	0	0	0
AV Gelre	0	4.000	0
SVN	0	0	0
Totaal	0	4.000	0

Vlottende activa

Voorraden	2022	2021
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)	422.240	420.348
Voorziening verliesgevende complexen	-173.065	-175.363
Totaal	249.175	244.985

Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)
Het verloop van de in exploitatie genomen bouwgronden is als volgt:

Verloop in exploitatie genomen bouwgronden	
Boekwaarde per 1 januari 2022	420.352
Vermeerderingen	1.891
Verminderingen	
Boekwaarde per 31 december 2022	422.240
Geraamde nog te maken kosten/nog te realiseren opbrengsten	-249.176
Geraamde eindresultaat (op grond van de BBG 2022)	173.065

Het geraamde eindresultaat is gewaardeerd tegen de contante waarde (conform BBG 2022).

In onderstaande tabel zijn conform de BBV per complex de nog te verwachten kosten; nog te realiseren opbrengsten en het geraamde resultaat op NCW opgenomen.

Complex - kosten - opbrengsten - resultaat NCW			
Complex	**Nog te verwachten kosten**	**Nog te realiseren opbrengsten**	**Resultaat NCW**
Dr. Visserstraat	50.394	344.658	-294.264
Vitatron	47.396	0	47.396

In de BBG is rekening gehouden met een inflatiecijfer van 2%; de opbrengstenstijging 4% en het rentepercentage is 0,43 %.

De boekwaarde per ultimo van het jaar is als volgt te specificeren:

Complex	Boekwaarde 31-12-21	Investeringen	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-22
Dr. de Visserstraat	336.586	1.891			338.477
Vitatronterreinen	83.763				83.763
Subtotaal	420.349				422.240
Voorziening verliesgevende complexen	-175.363	2.299			-173.064
Totaal	244.985	4.190			249.176

Voor (naar verwachting) verliesgevende plannen is ultimo 2022 een voorziening getroffen conform de BBV-regels van € 173.065. Deze voorziening wordt in mindering gebracht op de boekwaarde. Het resultaat voor Dr Visserstraat is € 42.654. Die van Vitatron € 130.410. Tezamen geeft dat een totaal resultaat van € 173.065. Zoals aangegeven in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, is de hoogte van deze voorziening gebaseerd op gegevens uit de BBG 2022. Een gedetailleerdere verantwoording per complex is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.

Uitzettingen < 1 jaar
De uitzettingen < 1 jaar kunnen als volgt worden gerubriceerd:

Omschrijving	2022	2021
Debiteuren algemeen	1.330.333	1.792.292
Debiteuren belastingen	638.329	685.048
Voorziening dubieuze debiteuren	-272.551	-337.589
Debiteuren sociale zaken	494.051	796.599
Vorderingen op openbare lichamen*	18.071.092	14.218.430
RC-verhouding	285.811	285.743
Overige vorderingen/nog te ontvangen bedragen	3.664.682	3.137.850
Totaal	24.211.747	20.578.375

**De uitzettingen < 1 jaar zijn nader toegelicht op pag. 149 en 150 van de jaarstukken. Een onderdeel van deze post betreft de vorderingen op openbare lichamen. Deze nemen toe van € 14,2 miljoen naar € 18,1 miljoen. Deze toename heeft betrekking op Schatkistbankieren van € 5,5 naar € 9,5.*

Voorziening dubieuze debiteuren
Op basis van een beoordeling is voor het saldo van debiteuren algemeen en voor debiteuren belastingen een voorziening gevormd van in totaal € 272.551.

Debiteuren sociale zaken
Voor de jaarrekening 2022 is op basis van de beoordeling van de openstaande posten het oninbaarheidspercentage vastgesteld op 75%. Er is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd van € 1.482.153 (2021: € 2.389.798). Deze is in mindering gebracht op de waardering van de post debiteuren sociale zaken.

Het saldo van de post debiteuren sociale zaken is als volgt samengesteld:

Debiteuren sociale zaken	
Debiteuren sociale zaken(algemeen, bijzondere bijstand, leenbijstand)	1.976.204
Voorziening dubieuze debiteuren (75%)	1.482.153
Saldo	494.051

Overige vorderingen/nog te ontvangen bedragen
De nog te ontvangen bedragen hebben met name betrekking op:

Nog te ontvangen bedragen	
Door te belasten aan andere gemeente	357.904
Gemeentefondsuitkering	1.399.515
Laatste termijn provincie	100.000
Compensabele BTW 2016 t/m 2018	55.751
Afrekening AVAN	34.661
Opbrengsten MOOR	54.306
Vergoeding PMD, glas en papier	163.680
PGB Jeugd	157.355
EB 2022	34.528
MGR afrekening 2022	112.008
Gas afrekening	3.828
Subsidie Zwerfafval	51.099
Nog te ontvangen huur de Steeg	130.637
Afrek subsidies monumenten 2021	10.637
Doorbelasting BOA'S 2022	128.137
Veluwezoom	38.000
Nog te ontvangen rijk Oekraine 2022	30.547
Nog te ontvangen de Connectie	263.523
OAB 2022- aanvulling	27.368

Voorlopig Verenfonds 2022	108.258
Wabo leges	226.539
Overige posten	8.220
Totaal	3.496.499

Schatkistbankieren
In het kader van het verplicht schatkistbankieren is de gemeente verplicht om overtollige middelen aan te houden in ’s Rijks schatkist voor zover deze boven de drempel komen. In het overzicht hieronder wordt de benutting van de drempelbedragen in het kader van het verplicht schatkistbankieren weergegeven. Vanaf 1 juli 2021 is het drempelbedrag van 0,75% verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2%. Uit de evaluatie van het schatkistbankieren is namelijk gebleken dat de drempel voor schatkistbankieren te krap was vastgesteld.

Tabel volgt in de definitieve versie.

Liquide middelen
Dit betreft het kasgeld per 31 december 2022. Deze saldi staan ter vrije beschikking van de gemeente.

Liquide middelen	2022	2021
Kassaldi	7.539	11.022
Banksaldi	590.014	637.344

Overlopende activa
Hieronder zijn opgenomen de op de balans vooruitbetaalde bedragen.

Overlopende activa	2022	2021
Vooruitbetaalde bedragen	3.913.254	2.109.810
Overige nog te ontvangen bedragen	269.053	185.331

Toelichting op de afzonderlijke passivaposten

In dit onderdeel wordt er ingegaan op het eigen vermogen, de voorzieningen, de vaste schulden en de vlottende passiva.

Eigen vermogen

Eigen vermogen
Het verloop van het eigen vermogen in 2022 is als volgt:

Post	Algemene reserve	Bestemmings reserves	Gerealiseerd resultaat	Totaal
Saldo 01-01-2022	11.969	16.178		28.147
Resultaat 2022			2.691	2.691
Stortingen	2.015	4.829		6.844
Onttrekkingen	2.400	3.179		5.579
Saldo 31-12-2022	11.584	17.829	2.691	32.103

Resultaat boekjaar
De rekening 2022 sluit met een voordelig saldo van € 2.691.109. Een nadere analyse van het resultaat is opgenomen in het hoofdstuk "toelichting op de programmarekening".
Voor een totaal overzicht van de stortingen en onttrekkingen in de reserves wordt verwezen naar de toelichting op reserves en voorzieningen.

Voorzieningen

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gevormd voor het egaliseren van de exploitatielasten en toekomstige uitgaven voor (groot) onderhoud.

Omschrijving	Voorziening t.b.v. verplichtingen	Voorziening Middelen derden	Voorziening egalisatie	Totaal
Saldo 1 januari	1.651.663	4.042.018	783.694	6.477.375
Stortingen	942.702	478.537	1.069.661	2.490.900
Onttrekkingen	423.475	80.174	357.132	860.781
Saldo 31 december	2.170.890	4.440.381	1.496.224	8.107.494

Voor een totaal overzicht van de stortingen en onttrekkingen in de voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting op reserves en voorzieningen.

Vaste schulden > 1 jaar

Vaste schulden > 1 jaar
Onderhandse leningen
De onderhandse leningen bestaan uit schulden aan derden met een looptijd langer dan 1 jaar.

Post	Banken en Financiële instellingen binnenland	Waarborgsommen	Totaal
Boekwaarde 01-01-2022	90.500.000	236.259	90.736.259
Vermeerderingen			
Aflossingen			
Boekwaarde 31-12-2022	90.500.000	236.259	90.736.259

De rentelasten van de onderhandse leningen bedroegen in 2022 € 504.331

Vlottende passiva

Vlottende schulden < 1 jaar

De vlottende schulden < 1 jaar kunnen als volgt worden gerubriceerd:

Post	2022	2021
Kasgeldleningen		0
Crediteuren	5.290.970	3.764.986
Crediteuren sociale zaken		310.643
Overige vlottende schulden*	8.052.602	7.439.047
Bankinstellingen		0
Rekening courant de Connectie	10.391	222.686
	13.353.963	11.737.362

** De toename van de overige vlottende schulden van 2021 naar 2022 is het gevolg van mutaties betalingen onderweg.*

Het crediteurensaldo per 31 december 2022 is in 2023 afgewikkeld.

De overige schulden betreft de nog te betalen bedragen over 2022en hebben met name betrekking op:

Post	Bedrag
Af te dragen loonheffing december 2022	1.658.487
Werkgeversafdracht ABP algemeen	342.374
Af te dragen loonheffing verstrekkingen Bijstand	2,.131.715
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	710.706
Nog te betalen	2.816.597
Overige posten	392.724
Totaal	8.052.602

Overlopende passiva
Dit betreft posten die na 2022nog afgewikkeld moeten worden.

Post	2022	2021
Het Rijk	4.844.529	5.291.959
Overige Nederlandse overheidslichamen	1.948.532	1.948.532
Vooruitontvangen subsidies	2.818.052	2.004.277
Totaal	9.611.113	9.244.768

De mutaties die hebben plaatsgevonden bij de vooruitontvangen (Rijks)bijdragen en subsidies zijn hieronder in een separaat verloopoverzicht opgenomen.

Verloopoverzicht vooruit ontvangen rijksbijdragen

Post	Saldo 1-1-2022	Vermeer-deringen	Vermin-de-ringen	Saldo 31-12-2022
ISV* middelen	249.028			249.028
Geluidsmaatregelen N348	6.750			6.750
Leerlingallert 2022-2023		115.556		115.556
Subsidie bodemtaken 2022-2024		46.035		46.035
OAB 2020 niet besteed	483.262			483.262
SPUK woningbouwimpuls	2.705.676			2.705.676
Sportakkoord 2021	127.713			127.713
Preventie akkoord	25.000			25.000

OAB 2019	358.227			358.227
OAB 2021 niet besteed	24.362			24.362
TOZO 2021	341.811		341.811	0
SUVIS 2021	255.681		255.681	0
NPO 2021	714.449			714.449
Subsidie stagefonds zorg			1.508	
Toeslagenaffaire 2022			34.021	
Groene BOA's 2023		24.000		
Totaal	5.291.958	185.591	633.020	4.844.529

* ISV (= Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing) wordt Uitvoeringsmaatregelen Structuurvisies.

Verloopoverzicht overige Nederlandse overheidslichamen

Post	Saldo 1-1-2022	Vermeer-deringen	Vermin-de-ringen	Saldo 31-12-2022
Lening Alliander	1.948.532			1.948.532

Verloopoverzicht vooruit ontvangen subsidies

Post	Saldo 1-1-2022	Vermeer-deringen	Vermin-de-ringen	Saldo 31-12-2022
Subsidie Kwaliteitsimpuls landgoederenzone Rheden	217.185			217.185
Natuur en landschap	74.093			74.093
Prov. GLD/Fietspad Badhuislaan	46.080		46.080	0
Prov. GLD/Revitalisering de Beemd	269.142			269.142
Pr. Kennedylaan geluidsanering	63.150			63.150
Vitaal sportpark Zuidflank Rheden	15.211			15.211
Subsidie gemeentelijke monumenten	42.549			42.549
Prov. GLD/Cascade Beekhuizen	12.868			12.868
Bijdrage woningmarktmonitor	8.834			8.834
Toezicht energiebesparing bedrijven	2.640			2.640
Subsidie student & leerling alert	15.000			15.000
Koploper OCO	292.167		14.744	277.423
Ambulantiseringsmiddelen	790.385		500.000	290.385
Menzis Eurobudget	15.000			15.000
Stimulering steungezinnen	40.000		40.000	0
Subsidie kwetsbare wijken	49.973		49.973	0
Versterking OC 2021 niet besteed	50.000		17.550	32.450
Stimulering verkeersveiligheid 22-23		176.600		176.600
Subsidie bodemtaken		50.000		50.000
Goudzoekers niet besteed		90.000		90.000
Bijdrage ondersterunig TSLPROB		34.021		34.021
SPUK inburgering onderwijsroute		16.853		16.853
SPUK inburgering voorzieningen		144.587		144.587
Bijdrage taalexpert		7.375		7.375
Preventatieakkoord 2022- onderbest.		4.714		4.714
Energiearmoede niet besteed		1.214.721		1.214.721
Winterfonds niet besteed		204.375		204.375

SW compensatie		112.548		112.548
Zuidflank slottermijn sub prov		20.000		20.000
SPUK CTB 2022 niet besteed		108.653		108.653
Subsidie erfgoed landgoederen			217.185	-217.185
OAB 2022 extra besteed			83.081	-83.081
NPO 2022 besteed			339.615	-339.615
Sportakkoord 2022 extra besteed			12.446	-12.446
Totaal	2.004.277	2.184.448	1.370.673	2.818.052

Overzicht reserves

Reserves Omschrijving	Saldi 1-1-2022	Resultaat bestemming 2021	Vermeerdering 2022	Vermindering 2022	Saldo 31-12-2022
Reserves					
Algemene reserve					
Algemene reserve ter financiering	8.197.543	478.000	2.015.114	-2.400.000	8.290.657
Risico reserve	3.293.210				3.293.210
Totaal	**11.490.753**	**478.000**	**2.015.114**	**-2.400.000**	**11.583.867**
Bestemmingsreserves					
Res.best.2018/Versterking re-integratie	52.000				52.000
Doorontwikkeling WABO	55.000				55.000
Reserve SBO speelvoorziening	468.359			-3.861,34	464.497
Reserve SBO gem. gebouwen	973.373				973.373
Reserve SBO wegen	1.767.048		304.403		2.071.451
Reserve SBO straatverlichting	55.107			-37.320	17.787
Reserve SBO landschapsbeleidpl	24.416		11.279		35.695
Reserve actalisering bestemmingsplannen	65.825				65.825
Reserve nieuwbouw zwembad	1.358.630				1.358.630
Reserve bos en natuurgebieden	103.694			-11.864	91.830
Reserve risicobuffer grondexploitaties	660.222			-387.015	273.207
Reserve herstructurering woongebieden	1.532.040			-100.000	1.432.040
Reserve dorpsvisie Dieren (i.r.t. traverse Dieren)	2.064.195				2.064.195
Reserve onderhoud gebouwen	655.843				655.843
Reserve te besteden gemeentelijke budgetten	2.272.476	1.261.000	1.234.535	-883.222	3.884.789
Reserve Carion	163.128			-4.943	158.185
Reserve Armoedebeleid	10.000				10.000
Reserve klimaat	200.000				200.000
Reserve Covid	863.000	1.014.000		-913.541	963.459
Reserve Beschut werk	187.000				187.000
Wet Inburgering	80.000				80.000
Reserve Nieuwbouw Gemeentehuis	0	292.000	311.000		603.000

Reserve Maatregelen Energiearmoede	0		2.131.000		2.131.000
Totaal bestemmingsreserves	**13.611.357**	**2.567.000**	**3.992.217**	**-2.341.767**	**17.828.807**
Totaal reserves	**25.102.110**	**3.045.000**	**6.007.331**	**-4.741.767**	**29.412.674**

Beschrijving en toelichting reserves

Hieronder is een beschrijving opgenomen van het doel en toekomstig gebruik van de reserves en voorzieningen per ultimo 2022

Algemene reserve	Stand 31-12-2022: € 8.290.657
Functie	Bestedingsfunctie en bufferfunctie
Doelstelling	De reserve dient als buffer om nadelige exploitatiesaldi in enig jaar te dekken.
Voeding- en onttrekking	Voor- en nadelige exploitatiesaldi van enig jaar worden met deze reserve verrekend. Onttrekkingen vinden incidenteel plaats t.b.v. bestedingen. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 is via bestemming rekeningresultaat € 478.000 in 2022 ten gunste van deze reserve geboekt.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	Diverse programma's

Risicoreserve	Stand 31-12-2022: € 3.293.210
Functie	Bufferfunctie
Doelstelling	De reserve is bedoeld om incidentele tegenvallers op te kunnen vangen die niet door een specifieke voorziening wordt gedekt. Deze reserve is onderdeel van de totale weerstandscapaciteit.
Voeding en onttrekking	Onttrekkingen aan deze reserve zullen plaatsvinden wanneer risico's zich voordoen. Deze reserve wordt in combinatie met de algemene reserve beschouwd als weerstandscapaciteit.
Noodzakelijk niveau	De omvang van de reserve buffer is afhankelijk van de risico's die de gemeente loopt. De minimale omvang is vastgesteld op € 2.500.000.
Relatie met programma	Diverse programma's

Reserve programmamanagers Klimaat	Stand 31-12-2022: € 200.000
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve is ter dekking voor het opstellen van een warmtetransitievisie, zoals vastgesteld bij de vaststelling van de jaarrekening 2019.
Voeding- en onttrekking	De reserve is gevoed bij de vaststelling van de jaarrekening 2019
Noodzakelijk niveau	Conform vaststelling bij Jaarrekening 2019
Relatie met programma	4 Duurzaamheid

Reserve res.best 2018 Verst. Re-integratie	Stand 31-12-2022: € 52.000
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve is ter dekking van lasten, zoals vastgesteld bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2018.
Voeding- en onttrekking	In 2022 zijn er geen mutaties geweest.
Noodzakelijk niveau	Conform vaststelling bij Jaarrekening 2018
Relatie met programma	1 Economische ontwikkeling

Doorontwikkeling WABO	Stand 31-12-2022: € 55.000
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Dekking voor de toekomstige kosten van plantoetser c.q. klantregisseur voor doorontwikkeling WABO.
Voeding- en onttrekking	Deze reserve is gevormd uit de voormalige reserve resultaatsbestemming 2013. In 2022 hebben geen stortingen of onttrekkingen plaatsgevonden.

Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve SBO speelvoorziening	Stand 31-12-2022: € 464.497
Functie	Egalisatiefunctie
Doelstelling	De reserve moet toereikend zijn om de te verwachten kosten op te vangen van onderhoud en vernieuwing van speelvoorzieningen.
Voeding- en onttrekking	Bij de resultaatsbestemming 2015 is € 324.000 toegevoegd. In 2022 is per saldo € 3.860 onttrokken.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve SBO wegen	Stand 31-12-2022: € 2.071.451
Functie	Egalisatiefunctie
Doelstelling	De reserve moet toereikend zijn om de te verwachten kosten op te vangen van het groot onderhoud, de renovatie en de vervanging van de gemeentelijke wegen op basis van een opgesteld SBO wegen.
Voeding- en onttrekking	In 2022 is per saldo € 304.403 gestort.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve SBO straatverlichting	Stand 31-12-2022: € 17.787
Functie	Egalisatiefunctie
Doelstelling	De reserve moet toereikend zijn om de te verwachten kosten op te vangen van vervanging van de gemeentelijke straatverlichting op basis van een opgesteld SBO openbare verlichting.
Voeding- en onttrekking	In 2022 is per saldo € 37.320 onttrokken.
Noodzakelijk niveau	
Relatie met programma	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve SBO landschapsbeleidplan	Stand 31-12-2022: € 35.695
Functie	Egalisatiefunctie
Doelstelling	De reserve dient ter dekking van toekomstige uitgaven voor de uitvoering van het landschapsbeleidsplan.
Voeding- en onttrekking	In 2022 is per saldo € 12.279 gestort.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve actualisering bestemmingsplannen	Stand 31-12-2022: € 65.825
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Het opvangen van fluctuaties in de jaarlasten voor het opstellen of actualiseren van bestemmingsplannen.
Voeding en onttrekking	Eenmalige storting in 2002 VAN € 60.000 en € 415.000 bij resultaat-bestemming 2014. Onttrekkingen vinden plaats door jaarlijkse verrekening binnen de exploitatie. Er zijn in 2022 geen mutaties geweest op deze reserve.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma('s)	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve nieuwbouw zwembad	Stand 31-12-2022: € 1.358.630
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Bij de voorjaarsnota 2012 is deze reserve gevormd in verband met het realiseren van een nieuwe overdekte zwemvoorziening. In februari 2016 heeft besluitvorming plaatsgevonden, waarbij een bedrag beschikbaar is gesteld voor incidentele kosten van het project.
Voeding en onttrekking	In 2020 is het Biljoenbad opgeleverd. In de loop van 2023 wordt de definitieve exploitatiebegroting waarbij deze reserve wordt ingezet ter dekking conform de doelstelling. Er zijn geen mutaties geweest in het boekjaar 2022.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	2 Welzijn

Reserve bos en natuurgebieden	Stand 31-12-2022: € 91.830
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Conform de bestuursrapportage 2013 is deze reserve gevormd ter egalisatie van de lasten voor onderhoud aan bos- en natuurgebieden.
Voeding en onttrekking	In 2022 is per saldo € 11.864 onttrokken.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma('s)	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve risicobuffer grondexploitaties	Stand 31-12-2022: € 273.207
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Voor het opvangen van macro-economische ontwikkelingen voor het bestaande beleid, alsmede voor het ontwikkelingen van toekomstige plannen worden de verwachte winsten of verliezen van grondcomplexen ten gunste of ten laste gebracht van deze bestemmingsreserve.
Voeding en onttrekking	De voeding en onttrekking vindt plaats bij vaststelling van de programmarekening. Een overzicht van de mutaties is opgenomen in de paragraaf grondbeleid. In 2022 is een bedrag van € 387.015 onttrokken in verband met dekking implementatie Omgevingswet.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma('s)	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve herstructurering woongebieden	Stand 31-12-2022: € 1.432.040
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve dient ter opvang van de lasten voor vernieuwing van woonwijken.
Voeding en onttrekking	In 2010 heeft een incidentele storting plaatsgevonden van € 2.000.000 ten laste van de algemene reserve. Jaarlijks wordt er prijscompensatie gestort en vindt er een onttrekking plaats voor het financieren van de projectkosten. Er zijn geen mutaties geweest in 2021.
Noodzakelijk niveau	Op basis van prijspeil 2020 is de huidige stand voldoende, waarbij tevens is gekeken naar absolute noodzakelijkheid i.r.t. de totale financiële positie.
Relatie met programma('s)	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve dorpsvisie Dieren	Stand 31-12-2022: € 2.064.195
Functie	Bestedingsfunctie

Doelstelling	Deze reserve dient ter opvang van de lasten voor diverse verkeersmaatregelen betreffende Dieren Noord en Zuid.
Voeding en onttrekking	De stortingen zijn ten laste van de algemene reserve gekomen. Er zijn geen mutaties geweest in 2022.
Noodzakelijk niveau	In de nota heroverwegingen 2010 is het noodzakelijke niveau vastgesteld op € 9.840.000 (inclusief de bijdrage van de Stadsregio van € 4.5 miljoen).
Relatie met programma('s)	3 Gebiedsontwikkeling

Reserve onderhoud gebouwen	Stand 31-12-2022: € 973.373
Functie	Egalisatiefunctie
Doelstelling	Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten die voortkomen uit het SBO gebouwen.
Voeding en onttrekking	-
Noodzakelijk niveau	Wordt bepaald aan de hand van de (in 2023) op te stellen Nota herziening reserves & voorzieningen.
Relatie met programma('s)	Diverse programma's

Reserve te besteden gemeentelijke budgetten	Stand 31-12-2022: € 3.884.789
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Budgetten voor benoemde projecten in enig jaar, waarvan de uitvoering vertraagd is of over de jaargrens doorloopt, beschikbaar te houden voor uitvoering/afronding in het volgende jaar. Zie de specificatie van de afzonderlijke budgetten.
Voeding en onttrekking	De voeding en onttrekking vindt plaats bij vaststelling van de jaarrekening.
Noodzakelijk niveau	Jaarlijks wordt bij de jaarrekening bepaald welke saldi er vrijvallen en welke nieuwe budgetten er toegevoegd worden aan de reserve.
Relatie met progr.	Diverse programma's

Reserve Carion	Stand 31-12-2022: € 158.185
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve is gevormd voor de beperkte risico's die de gemeente loopt als hypotheeknemer op het vastgoed van Carion.
Voeding en onttrekking	Bij de resultaatbestemming 2014 is € 209.000 toegevoegd. Deze dient ter dekking van afschrijvingslasten i.v.m. de uitgaven voor de werkzaamheden aan De Oase.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	2 Welzijn

Reserve Armoedebeleid	Stand 31-12-2022: € 10.000
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve is gevormd om de niet bestede middelen in enig jaar beschikbaar te houden voor armoedebeleid.
Voeding en onttrekking	In 2014 is bij resultaatbestemming 2013 € 43.000 gestort. Daarnaast is op basis van de kadernota Minimabeleid 'Samen armoede aanpakken' € 95.000 van de 'Klijnsmagelden' voor intensivering van het armoede-beleid toegevoegd aan de reserve voor besteding in 2015. In 2022 hebben geen mutaties plaatsgevonden
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	2 Welzijn

Reserve Covid	Stand 31-12-2022: € 963.459
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve is naar aanleiding van de jaarrekeningen 2020 en 2021 gevormd voor dekking van de extra kosten die samenhangen met Covid.
Voeding en onttrekking	Voor de mutaties wordt verwezen naar paragraaf COVID-19
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	Diverse programma's

Reserve Beschut Werk	Stand 31-12-2022: € 187.000
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve is gevormd naar aanleiding van de jaarrekening 2020 voor dekking van de kosten inzake WMO
Voeding en onttrekking	Er zijn geen mutaties geweest in 2022
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	2 Welzijn

Reserve Wet Inburgering	Stand 31-12-2022: € 80.000
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve is gevormd naar aanleiding van de jaarrekening 2020 voor dekking van de invoeringskosten Wet Inburgering
Voeding en onttrekking	Er zijn geen mutaties geweest in 2022
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	1 Economische Ontwikkeling

Reserve Nieuwbouw Gemeentehuis	Stand 31-12-2022: € 603.000
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Deze reserve is gevormd naar aanleiding van het dekkingsplan nieuwe gemeentehuis.
Voeding en onttrekking	Conform het dekkingsplan realisatie nieuwe gemeentehuis (raadsbesluiten 27-9-2022 en 15-12-2020) worden o.a. beschikbare budgetten voor exploitatielasten gemeentehuis ingezet als dekkingsmiddel. De niet bestede middelen zijn, in lijn met het dekkingsplan, in 2021 en 2022 toegevoegd aan de reserve gemeentehuis.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	6 Overhead en algemene dekkingsmiddelen

Reserve Maatregelen Energiearmoede	Stand 31-12-2022: € 2.131.000
Functie	Bestedingsfunctie
Doelstelling	Ondersteunende maatregelen energiearmoede
Voeding en onttrekking	De voorziening is gevormd in 2022 op basis van een Raadsvoorstel.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma	Diverse programma's

Reserve te besteden gemeentelijke budgetten

Omschrijving	oorsponkelijk jaar	Saldi 1-1-2022	Vermeer-deringen 2022	Vermin-deringen 2022	Saldi 31-12-2022
Res TBGB: Inc. ODRA	2015	20.000			20.000
Res TBGB: trainingsveld EDS	2016	28.174			28.174
Res TBGB: econ.uitvoeringsprogr	2016	15.000			15.000
Herstructurering bedrijven terrein	2012	211.000			211.000
Duurzaam Rheden	2010	43.157			43.157
ResTBGB renovatie gem.gebouwen	2017	46.000			46.000
RTBGB implementatie omgevingswet	2017	287.130	905.088		1.192.218
Res TBGB onderz.coal.akk.coach	2018	33.326			33.326
Res NTGB informatiemanagement	2018	42.000			42.000
RTGB: huisvest. Vraagstuk GemH	2018	526.326			526.326
Res NTBG: Gevelfonds	2018	60.000			60.000
Res NTBG Cultuurhist.landschap	2018	75.000			75.000
RTBGB uitv.plan structuurvisie	2018	144.000			144.000
Doorontwikkeling	2019	9.779			9.779
DU armoede/schuld 2019	2019	23.000			23.000
Gidsgelden 2019	2019	0	54.000		54.000
burgerparticipatie afval	2019	15.000			15.000
Vergoeding Thuiswerkplek	2020	90.000		-73.000	17.000
WMO hulpmiddelen	2021	466.585		-175.000	291.585
Subsidies klimaat	2021	137.000		-57.000	80.000
Inclusieagenda	2022	0	50.000		50.000
Pilot Doorstroommakelaar	2022	0	112.000	-48.222	63.778
Reintegratie (ESF)	2022	0	460.000	-165.000	295.000
Transformatieplan Sociaal-Domein	2022	0	150.000	-150.000	0
Verduurz. Sporthal Theothorne	2022	0	549.447		549.447
Ventilatie Scholen (SUVIS)	2022	0	215.000	-215.000	0
Totaal		**2.272.477**	**2.495.535**	**-883.222**	**3.884.790**

Voorzieningen

Voorzieningen Omschrijving	Saldi 1-1-2022	Prijscom- pensatie 2022	Vermeerdering 2022	Vermindering 2022	Saldo 31-12-2022
Voorzieningen					
Voorziening frictiekosten en casco	129.953			-12.920	117.033
Voorziening pensioen bestuur	1.521.710		270.985	-410.555	1.382.140
Voorziening spaar- en BVW verlof	0		671.717		671.717
Totaal	**1.651.663**	**0**	**942.702**	**-423.475**	**2.170.890**
Voorzieningen middelen derden					
Voorziening onderhoud riolering	2.035.713		450.537		2.486.250
Voorziening afkoopsom onderhoud graven	2.006.305	28.000		-80.174	1.954.131
Voorziening SBO gebouwen	783.694		1.069.661	-357.132	1.496.224
Totaal	**4.825.712**	**28.000**	**1.520.198**	**-437.306**	**5.936.605**
Totaal Voorzieningen	**6.477.375**	**28.000**	**2.462.900**	**-860.781**	**8.107.494**

Beschrijving en toelichting voorzieningen

Hieronder is een beschrijving opgenomen van het doel en toekomstig gebruik van de voorzieningen per ultimo 2022.

Voorziening frictiekosten en Casco	Stand 31-12-2022: € 117.033
Functie	Risicovoorziening toekomstige verplichtingen
Doelstelling	Dekking van incidentele frictiekosten en kosten die voortvloeien uit de beëindiging van de muziekschool.
Voeding en onttrekking	Voeding is destijds eenmalig geweest. Deze voorziening is nog actueel tot het aangegeven bedrag. Er is in 2022 € 12.920 onttrokken.
Noodzakelijk niveau	De voorziening dient van voldoende niveau te zijn om de toekomstige wachtgelden af te dekken. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de jaarrekening een berekening gemaakt om het niveau te bepalen. Eventuele stortingen of vrijval worden verrekend in de exploitatie.
Programma	2 Welzijn

Pensioen- en wachtgeldvoorziening bestuur	Stand 31-12-2022: € 1.382.140
Functie	Risicovoorziening toekomstige verplichtingen
Doelstelling	Dekking van pensioen- en wachtgeldverplichtingen bestuur
Voeding en onttrekking	Voor de toekomstige pensioenverplichtingen van onze bestuurders hebben we in 2021 deze voorziening gevormd. Tot 2021 werd het kapitaal opgebouwd bij A.S.R., maar vanaf 1-1-2022 was dat bij A.S.R. niet meer mogelijk. Voor de uitvoering van de APPA-plan maken we vanaf 1-1-2022 gebruik van de diensten van Visma Idella. Zij maken jaarlijks een berekening van het benodigd kapitaal voor elke bestuurder. Daarnaast geven zij aan wat de hoogte van de voorziening moet zijn om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Door een hogere rekenrente per 31-12-2022, namelijk 2,472%, is het te reserveren bedrag beduidend lager dan vorig jaar (rekenrente 2021 0,082%). Dat maakt dat de voorziening is afgeraamd met een bedrag van €374.917. In deze voorziening houden we ook rekening met wachtgeldverplichtingen van de bestuurders. Hiervoor is bij de Q2 rapportage 2022 besloten €240.000 naar de voorziening te boeken. Daarnaast is een bedrag onttrokken van €35.638 als dekking van de uitgaven in 2022.
Noodzakelijk niveau	De voorziening dient van voldoende niveau te zijn om eventuele tussentijdse aanvragen voor pensioen of waardeoverdracht op te vangen.
Relatie met programma('s)	5. Bestuur en Veiligheid

Voorziening spaar- en BVW verlof	Stand 31-12-2022: € 671.717
Functie	Risicovoorziening toekomstige verplichtingen
Doelstelling	Dekking verplichtingen als gevolg van opgebouwd spaarverlof
Voeding en onttrekking	Vanaf 1 januari 2022 kunnen medewerkers bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen,

	dient hier een voorziening voor gevormd te worden. Voor het spaarverlof gaan we uit van de werkelijk opgebouwde verlofuren per 31-12-2022. Voor het bovenwettelijk verlof gaan we uit van 70% van de opgebouwde verlofuren per 31-12-2022. Opgebouwd bovenwettelijk verlof zal lang niet altijd tot volledige uitbetaling van de verlofuren leiden. Men kan er ook voor kiezen een deel van de uren als verlof op te nemen. Om die reden gaan we bij het bovenwettelijk verlof niet uit van de werkelijk opgebouwde verlofuren. Elk jaar zal de hoogte van de voorziening opnieuw worden vastgesteld aan de hand van de saldo spaarverlof en bovenwettelijk verlof.
Noodzakelijk niveau	De voorziening dient van voldoende niveau te zijn om aanvragen voor uitbetaling van het opgebouwde spaarverlof of bovenwettelijk verlof op te kunnen vangen.
Relatie met programma('s)	6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen.

Voorziening onderhoud riolering	Stand 31-12-2022: € 2.486.250
Functie	Egalisatiefondsfunctie
Doelstelling	Egalisatie van de riooltarieven.
Voeding en onttrekking	Jaarlijks wordt het resultaat op het product riolering verrekend met de voorziening. Indien de heffing hoger is geweest dan het saldo van de lasten wordt het verschil toegevoegd aan de voorziening. In het omgekeerde geval wordt er onttrokken aan de voorziening. In 2022 is per saldo € 450.537 gestort.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma('s)	3 Gebiedsontwikkeling

Voorziening afkoopsom onderhoud graven	Stand 31-12-2022: € 1.954.131
Functie	Middelen van derden
Doelstelling	De voorziening dient ter dekking van toekomstige uitgaven t.b.v. onderhoud grafbedekking.
Voeding en onttrekking	De voorziening wordt gevoed door de jaarlijks ontvangen afkoop-sommen voor onderhoud graven. De jaarlijkse toegevoegde prijs-compensatie wordt ingezet t.b.v. de exploitatie voor het onderhouden van de grafbedekking. Jaarlijks wordt het resultaat op het taakveld begraafplaatsen verrekend met de voorziening. In 2022 is € 52.174 onttrokken.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma('s)	3 Gebiedsontwikkeling

Voorziening SBO Gebouwen	Stand 31-12-2022: € 1.496.224
Functie	Voorziening dekking risico's
Doelstelling	Dekking kosten Gebouwen
Voeding en onttrekking	Voedingen en onttrekkingen vinden plaats conform het beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen.
Noodzakelijk niveau	-
Relatie met programma('s)	6. Overhead en algemene dekkingsmiddelen

Overzicht investeringskredieten

Volgt in de definitieve versie.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Volgt in de definitieve versie.

Gebeurtenissen na balansdatum

Volgt in de definitieve versie.

Taakvelden - Realisatie

	Begroting		Realisatie	
Programma / taakvelden	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
P1 Economische ontwikkeling				
0.10 Mutaties reserves	0	306.000	0	292.063
3.1 Economische ontwikkeling	361.019	101.000	308.962	102.340
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	9.118	9.118	8.844	10.800
3.4 Economische promotie	329.675	330.011	287.400	469.089
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.595.221	940.089	3.102.679	1.434.502
6.4 Begeleide participatie	9.906.308	336.750	9.211.295	174.623
P1 Economische ontwikkeling	**13.201.341**	**2.022.968**	**12.919.180**	**2.483.417**
P2 Welzijn				
0.10 Mutaties reserves	2.131.000	2.470.339	2.235.000	2.001.362
5.1 Sportbeleid en activering	404.111	21.018	449.378	14.290
5.2 Sportaccommodaties	3.639.094	1.323.178	4.083.631	1.569.463
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	693.984	0	873.946	150.000
5.5 Cultureel erfgoed	884.294	145.128	599.658	359.669
5.6 Media	887.157	0	886.084	0
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	3.848.877	142.000	3.065.968	193.098
6.2 Wijkteams	584.787	0	514.945	0
6.3 Inkomensregelingen	22.070.434	14.118.452	24.316.854	15.365.550
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.285.119	473.700	2.090.300	470.317
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	15.116.918	505.000	14.987.325	502.892
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	14.469.659	22.000	15.396.289	89.918
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	933.196	0	928.325	0
7.1 Volksgezondheid	1.718.556	0	1.652.980	28.956
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	611.668	805.628	659.605	659.604
P2 Welzijn	**70.278.854**	**20.026.443**	**72.740.288**	**21.405.119**
P3 Gebiedsontwikkeling				
0.10 Mutaties reserves	631.000	2.403.145	1.827.217	2.288.004
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	855.176	427.073	758.301	623.596
2.1 Verkeer en vervoer	4.856.400	281.905	4.778.124	473.400
2.2 Parkeren	62.678	25.000	131.922	10.452
2.5 Openbaar vervoer	124.818	97.465	157.078	329.402
4.2 Onderwijshuisvesting	2.644.091	429.698	3.105.089	696.023
5.7 Openbaar groen en recreatie	2.623.356	174.092	2.759.521	236.196
8.1 Ruimtelijke ordening	3.381.439	10.000	2.414.091	78.415
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	464.367	294.220	151.821	0
8.3 Wonen en bouwen	2.288.177	457.000	2.549.832	395.380
P3 Gebiedsontwikkeling	**17.931.502**	**4.599.598**	**18.632.996**	**5.130.868**
P4 Duurzaamheid				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	57.000
7.2 Riolering	3.207.220	4.919.127	3.274.031	4.817.205
7.3 Afval	4.213.782	5.137.362	4.022.710	5.165.354
7.4 Milieubeheer	2.433.973	8.000	2.453.809	65.506
P4 Duurzaamheid	**9.854.975**	**10.064.489**	**9.750.550**	**10.105.065**
P5 Bestuur en veiligheid				
0.1 Bestuur	2.796.750	30.000	2.857.010	410.555
0.2 Burgerzaken	1.772.766	585.000	1.843.760	619.225
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.920.378	5.500	2.887.736	11.628
1.2 Openbare orde en veiligheid	880.639	20.500	1.146.164	420.105
P5 Bestuur en veiligheid	**8.370.533**	**641.000**	**8.734.670**	**1.461.513**

P6 Overhead en algemene dekkingsmidd.				
0.10 Mutaties reserves	1.633.706	3.444	1.944.706	103.338
0.4 Overhead	17.268.669	33.100	19.424.290	611.345
0.5 Treasury	487.877	718.853	47.392	513.359
0.61 OZB woningen	730.000	6.777.558	714.376	6.839.863
0.62 OZB niet-woningen	0	2.335.194	0	2.488.139
0.63 Parkeerbelasting	0	3.500	0	4.074
0.64 Belastingen overig	0	230.798	0	245.236
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	0	94.098.149	0	95.761.581
0.8 Overige baten en lasten	419.475	0	-407.272	40.290
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	923	0
P6 Overhead en algemene dekkingsmidd.	**20.539.727**	**104.200.596**	**21.724.415**	**106.607.225**
Eindtotaal	**140.176.932**	**141.555.094**	**144.502.099**	**147.193.207**
Resultaat		**1.378.162**		**2.691.108**

Bijlagen

SISA-Bijlage

Volgt in de definitieve versie.

Kerngegevens

Kerngegevens			
Categorie	**Aspect**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
Sociale structuur			
Inwoners	0-4 jaar	1.763	1.738
	5-19 jaar	6.548	6.512
	20-64 jaar	23.554	23.623
	> 65 jaar	11.607	11.714
	Totaal	43.472	43.587
Uitkeringsgerechtigden	WWB < 65 jaar	865	847
	IOAW	42	34
	IOAZ	4	4
	Bbz	12	6
Fysieke structuur			
Oppervlakte	Land (in ha)	8.173	8.167
	Binnenwater (in ha)	266	268
	Openbaar groen (in ha)	157	159,5
	Wegen: asfalt (in m)	1.119.123	1.130.018
	Elementen (in m)	1.321.350	1.354.545
Lengte	Riolering (in km)	243	244
Aantal	Woningen	21.287	21.327
	Lantaarnpalen	7.048	7.103
	Bomen	13.265	13.981
	Speelplaatsen	80	96
	Speeltoestellen	424	435
Voorzieningen: aantallen op teldatum 1-10-2022			
Openbaar basisonderwijs	Aantal scholen	10	10
	Aantal leerlingen	1.499	1.496
Bijzonder basisonderwijs	Aantal scholen	10	10
	Aantal leerlingen	1.649	1.610
Voortgezet onderwijs	Aantal scholen	3	3
	Aantal leerlingen	2.498	2.483

Sustainable Development Goals (SDG)

Deze bijlage bevat een beschrijving van de zogenaamde SDG als onderdeel van de Global Goals waaraan de verschillende thema's in de begroting bijdragen.

	**Global Goal (sub)doelen**
1.1	Tegen 2030 extreme armoede uitroeien voor alle mensen wereldwijd, die met minder dan $1,25 per dag moeten rondkomen.
1.2	Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen.
1.3	Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren.
1.4	Er tegen 2030 voor zorgen dat alle mannen en vrouwen, in het bijzonder de armen en de kwetsbaren, gelijke rechten hebben op economische middelen, alsook toegang tot basisdiensten, eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, nalatenschap, natuurlijke hulpbronnen, gepaste nieuwe technologie en financiële diensten, met inbegrip van microfinanciering.
1.5	Tegen 2030 de weerbaarheid opbouwen van de armen en van zij die zich in kwetsbare situaties bevinden en hun blootstelling aan en kwetsbaarheid voor met klimaat-gerelateerde extreme gebeurtenissen en andere economische, sociale en ecologische schokken en rampen beperken.
1.a	Zorgen voor een aanzienlijke mobilisatie van middelen afkomstig uit verschillende bronnen, ook via versterkte ontwikkelingssamenwerking, om adequate en voorspelbare middelen te voorzien voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, om programma's en beleidslijnen te implementeren die een einde moeten maken aan armoede in al haar vormen.
1.b	Solide beleidskaders creëren op nationaal, regionaal en internationaal niveau, die zijn gebaseerd op ontwikkelingsstrategieën ten gunste van de armen en het genderbeleid, om de versnelde investering te ondersteunen in acties die gericht zijn op het uitroeien van de armoede.

	**Global Goal (sub)doelen**
2.1	Tegen 2030 een einde maken aan honger en voor iedereen, in het bijzonder de armen en de mensen die leven in kwetsbare situaties, met inbegrip van kinderen, toegang garanderen tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel en dit het hele jaar lang.
2.2	Tegen 2030 een einde maken aan alle vormen van malnutritie, waarbij ook tegen 2025 voldaan moet kunnen worden aan de internationaal overeengekomen doelstellingen met betrekking tot groeiachterstand en ondergewicht bij kinderen onder de 5 jaar; en eveneens tegemoetkomen aan de voedingsbehoeften van adolescente meisjes, zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven en oudere personen.
2.3	Tegen 2030 de landbouwproductiviteit en de inkomens verdubbelen voor kleinschalige voedselproducenten, in het bijzonder vrouwen, inheemse bevolkingen, familieboeren, veefokkers en vissers, onder meer door een veilige en

	gelijke toegang tot land, andere productieve hulpbronnen en inputs, kennis, financiële diensten, markten en opportuniteiten die toegevoegde waarde bieden en ook buiten de landbouw tewerkstelling genereren.
2.4	Tegen 2030 duurzame voedselproductiesystemen garanderen en veerkrachtige landbouwpraktijken implementeren die de productiviteit en de productie kunnen verhogen, die helpen bij het in stand houden van ecosystemen, die de aanpassingscapaciteit verhogen in de strijd tegen klimaatverandering, extreme weersomstandigheden, droogte, overstromingen en andere rampen en die op een progressieve manier de kwaliteit van het land en de bodem verbeteren.
2.5	Tegen 2020 de genetische diversiteit in stand houden van zaden, cultuurgewassen en gefokte en gedomesticeerde dieren en hun in het wild levende verwanten, ook aan de hand van zaad- en plantenbanken die op een degelijke manier beheerd en gediversifieerd worden op nationaal, regionaal en internationaal niveau; en de toegang bevorderen tot het eerlijk en billijk delen van voordelen afkomstig van het gebruik van genetische hulpbronnen en daaraan gekoppelde traditionele kennis, zoals internationaal overeengekomen.
2.a	Verhogen van de investeringen, door versterkte internationale samenwerking, in landelijke infrastructuur, landbouwkundig onderzoek en uitgebreide diensten, technologische ontwikkeling en genetische databanken voor planten en vee om de landbouwkundige productiecapaciteit in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen, te versterken.
2.b	Corrigeren en voorkomen van handelsbeperkingen en scheefgegroeide situaties op de wereldlandbouwmarkten, door onder andere tegelijk alle vormen van landbouwexportsubsidies en alle exportmaatregelen met een gelijkaardig effect af te schaffen, in overeenstemming met het mandaat van de Ontwikkelingsronde in Doha.
2.c	Maatregelen aannemen die de correcte werking moeten garanderen van de voedselgrondstoffenmarkten en hun afgeleiden en een snelle toegang tot marktinformatie bevorderen, met inbegrip van informatie over voedselreserves, om de extreme volatiliteit van de voedselprijzen te helpen beperken.

	**Global Goal (sub)doelen**
3.1	Tegen 2030 de globale moedersterfte terugdringen tot minder dan 70 per 100.000 levendgeborenen.
3.2	Tegen 2030 een einde maken aan vermijdbare overlijdens van pasgeborenen en kinderen onder de 5 jaar, waarbij alle landen er moeten naar streven om het sterftecijfer van baby's minstens tot 12 per 1000 levendgeborenen te beperken alsook het sterftecijfer van kinderen jonger dan 5 jaar eveneens in te perken tot maximum 25 per 1000 levendgeborenen.
3.3	Tegen 2030 een einde maken aan epidemieën zoals aids, tuberculose, malaria en verwaarloosde tropische ziekten, alsook hepatitis, door water overgebrachte ziekten en andere overdraagbare ziekten bestrijden.
3.4	Tegen 2030 de vroegtijdige sterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen.
3.5	3.5 De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol.
3.6	Tegen 2020 het aantal doden en gewonden in het verkeer wereldwijd halveren.
3.7	Tegen 2030 universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorgdiensten garanderen, met inbegrip van diensten voor

	gezinsplanning, informatie en opvoeding, en voor de integratie van reproductieve gezondheid in nationale strategieën en programma's
3.8	Zorgen voor een universele ziekteverzekering, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins voor iedereen
3.9	Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aantal sterfgevallen en ziekten verminderen als gevolg van gevaarlijke chemicaliën en de vervuiling en besmetting van lucht, water en bodem.
3.a	Waar nodig de implementatie van de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie over tabakscontrole versterken.
3.b	Het onderzoek en de ontwikkeling ondersteunen van vaccins en geneesmiddelen voor overdraagbare en niet-overdraagbare ziekten voor de overdraagbare en de niet-overdraagbare ziekten die in hoofdzaak ontwikkelingslanden treffen, toegang verschaffen tot betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins, volgens de richtlijnen van de Verklaring van Doha aangaande het TRIPS-akkoord en Volksgezondheid. De Verklaring bevestigt het recht van ontwikkelingslanden om ten volle gebruik te maken van de bepalingen van de Overeenkomst aangaande de Handelsaspecten van de Intellectuele Eigendom (TRAIPR) die ruimte laat voor de bescherming van de volksgezondheid; en, in het bijzonder, het verschaffen van toegang tot geneesmiddelen voor iedereen.
3.c	De financiering van de gezondheidszorg aanzienlijk opvoeren, net als de aanwerving, de ontwikkeling, de opleiding en het lange tijd in dienst houden van gezondheidswerkers in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten.
3.d	De capaciteit van alle landen versterken, in het bijzonder die van de ontwikkelingslanden, met betrekking tot systemen voor vroegtijdige waarschuwing, risicovermindering en het beheer van nationale en globale gezondheidsrisico's.

	**Global Goal (sub)doelen**
4.1	Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten.
4.2	Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens in hun vroege kindertijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school zodat ze klaar zijn voor het basisonderwijs.
4.3	Tegen 2030 gelijke toegang garanderen voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit.
4.4	Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met inbegrip van technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven.
4.5	Tegen 2030 genderongelijkheden wegwerken in het onderwijs en zorgen voor gelijke toegang tot alle niveaus inzake onderwijs en beroepsopleiding voor de kwetsbaren, met inbegrip van mensen met een handicap, inheemse bevolkingen en kinderen in kwetsbare situaties.
4.6	Er tegen 2030 voor zorgen dat alle jongeren en een groot aantal volwassenen, zowel mannen als vrouwen, geletterd en rekenvaardig zijn.

4.7	Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling.
4.a	Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.
4.b	Tegen 2020 het aantal studiebeurzen wereldwijd en substantieel verhogen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en de Afrikaanse landen, voor toegang tot het hoger onderwijs, met inbegrip van beroepsopleiding en programma's omtrent informatie en communicatietechnologie, techniek, ingenieurswezen en wetenschappen, in ontwikkelde landen en andere ontwikkelingslanden.
4.c	Tegen 2030 op aanzienlijke wijze de toevloed verhogen van gekwalificeerde leraren, ook via internationale samenwerking voor lerarenopleidingen in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten.

	**Global Goal (sub)doelen**
5.1	Een einde maken aan alle vormen van discriminatie jegens vrouwen en meisjes, overal.
5.2	Alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes in de openbare en de privésfeer uitroeien, ook inzake vrouwenhandel en seksuele en andere soorten uitbuiting.
5.3	Uit de wereld helpen van alle schadelijke praktijken, zoals kind-, vroege en gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking.
5.4	Erkennen en naar waarde schatten van onbetaalde zorg en thuiswerk door het voorzien van openbare diensten, infrastructuur en een sociaal beschermingsbeleid en door de bevordering van gedeelde verantwoordelijkheden binnen het gezin en de familie, zoals dat nationaal van toepassing is.
5.5	Verzekeren van de volledige en doeltreffende deelname van vrouwen en voor gelijke kansen inzake leiderschap op alle niveaus van de besluitvorming in het politieke, economische en openbare leven.
5.6	Verzekeren van universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en reproductieve rechten zoals overeengekomen in het kader van het Actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling en het Peking-Actieplatform en de slotdocumenten van hun desbetreffende conferenties.

	**Global Goal (sub)doelen**
6.1	Tegen 2030 komen tot een universele en gelijke toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen.
6.2	Tegen 2030 komen tot toegang tot gepaste en degelijke sanitaire voorzieningen en hygiëne voor iedereen en een einde maken aan openbare ontlasting, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de behoeften van vrouwen en meisjes en mensen in kwetsbare situaties.
6.3	Tegen 2030 de waterkwaliteit verbeteren door verontreiniging te beperken, de lozing van gevaarlijke chemicaliën en materialen een halt toe te roepen en de uitstoot

	ervan tot een minimum te beperken waarbij ook het aandeel van onbehandeld afvalwater wordt gehalveerd en recyclage en veilige hergebruik wereldwijd aanzienlijk worden verhoogd.
6.4	Tegen 2030 in aanzienlijke mate de efficiëntie van het watergebruik verhogen in alle sectoren en het duurzaam winnen en verschaffen van zoetwater garanderen om een antwoord te bieden op de waterschaarste en om het aantal mensen dat af te rekenen heeft met waterschaarste, aanzienlijk te verminderen.
6.5	Tegen 2030 het geïntegreerde beheer van de waterhulpbronnen implementeren op alle niveaus, ook via gerichte grensoverschrijdende samenwerking.
6.6	Tegen 2020 de op water gebaseerde ecosystemen beschermen en herstellen, met inbegrip van bergen, bossen, moerassen, rivieren, grondwaterlagen en meren.
6.a	Tegen 2030 de internationale samenwerking en de capaciteitsopbouwende ondersteuning uitbreiden voor de ontwikkelingslanden voor activiteiten die betrekking hebben op water en sanitaire voorzieningen en programma's, met inbegrip van technologieën voor waterwinning, ontzilting, waterefficiëntie, afvalwaterzuivering, recyclage en hergebruik.
6.b	De deelname versterken en ondersteunen van plaatselijke gemeenschappen bij de verbetering van het waterbeheer en van de sanitaire voorzieningen.

	**Global Goal (sub)doelen**
7.1	Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energie-diensten garanderen.
7.2	Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.
7.3	Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen.
7.a	Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de hernieuwbare energie, de energiedoeltreffendheid en de geavanceerde en schonere fossiele brandstoffentechnologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie.
7.b	7.b Tegen 2030 de infrastructuur uitbreiden en de technologie upgraden om moderne en duurzame energiediensten te kunnen aanbieden aan alle ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en door land ingesloten ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun respectieve steunprogramma's.

	**Global Goal (sub)doelen**
8.1	De economische groei per capita in stand houden in overeenstemming met de nationale omstandigheden en, in het bijzonder, minstens 7% aangroei van het bruto binnenlands product per jaar in de minst ontwikkelde landen.
8.2	Tot meer economische productiviteit komen door diversificatie, technologische modernisatie en innovatie, ook door de klemtoon te leggen op sectoren met hoge toegevoegde waarde en arbeidsintensieve sectoren.
8.3	Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten.

8.4	Tegen 2030 geleidelijk aan de wereldwijde efficiëntie, productie en consumptie van hulpbronnen verbeteren en streven naar de ontkoppeling van economische groei en achteruitgang van het milieu, volgens het 10-jarig Programmakader voor Duurzame Consumptie en Productie, waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen.
8.5	Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.
8.6	Tegen 2020 het aandeel aanzienlijk terugschroeven van jongeren die niet aan het werk zijn, geen onderwijs volgen en niet met een opleiding bezig zijn.
8.7	Onmiddellijke en effectieve maatregelen nemen om gedwongen arbeid uit de wereld te helpen, een einde te maken aan moderne slavernij en mensensmokkel en het verbod en de afschaffing van de ergste vormen van kinderarbeid veiligstellen, met inbegrip van het rekruteren en inzetten van kindsoldaten, en tegen 2025 een einde stellen aan kinderarbeid in al haar vormen.
8.8	De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migrantenarbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in precaire werkomstandigheden bevinden.
8.9	Tegen 2030 beleidslijnen uitwerken en implementeren ter ondersteuning van het duurzaam toerisme dat jobs creëert en plaatselijke cultuur en producten bevordert.
8.10	Versterken van de mogelijkheden van de plaatselijke financiële instellingen om toegang tot het bankwezen, de verzekeringen en financiële diensten voor allen aan te moedigen.
8.a	Verhogen van de Aid for Trade voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, ook via het verbeterde geïntegreerde kader voor handelsgerelateerde bijstand aan de minst ontwikkelde landen.
8.b	Tegen 2020 een globale strategie voor jongerentewerkstelling ontwikkelen en die operationeel maken en het Globale Jobspact van de Internationale Arbeidsorganisatie implementeren.

	**Global Goal (sub)doelen**
9.1	Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen.
9.2	Bevorderen van inclusieve en duurzame industrialisering en, tegen 2030, het aandeel in de werkgelegenheid en het bruto binnenlands product van de industrie aanzienlijk doen toenemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, en dat aandeel verdubbelen in de minst ontwikkelde landen.
9.3	De toegang vergroten van kleinschalige industriële en andere ondernemingen, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden, tot financiële diensten, inclusief betaalbare kredietverlening, alsook hun integratie in waarde-ketens en markten.
9.4	Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.
9.5	Verbeteren van het wetenschappelijk onderzoek, moderniseren van de technologische capaciteiten van industriesectoren in alle landen, in het bijzonder in ontwikkelingslanden, waarbij ook tegen 2030 innovatie wordt aangemoedigd en op aanzienlijke wijze het aantal onderzoeks- en ontwikkelingswerkers per miljoen inwoners wordt verhoogd en waarbij ook meer wordt uitgegeven aan publiek en privaat onderzoek en ontwikkeling.

9.a	De duurzame en veerkrachtige ontwikkeling van infrastructuur mogelijk maken in ontwikkelingslanden aan de hand van extra financiële, technologische en technische steun aan Afrikaanse landen, de minst ontwikkelde landen, de door land ingesloten ontwikkelingslanden en de kleine eilandstaten.
9.b	Ondersteunen van de binnenlandse technologische ontwikkeling, onderzoek en innovatie in ontwikkelingslanden, ook door een gunstig beleidsklimaat te garanderen voor, onder andere, industriële diversificatie en waarde-toevoeging aan handelsproducten.
9.c	In aanzienlijke mate de toegang verhogen tot informatie- en communicatietechnologie en streven naar het verschaffen van universele en betaalbare toegang tot internet in de minst ontwikkelde landen tegen 2020.

	**Global Goal (sub)doelen**
10.1	Tegen 2030 geleidelijk tot een inkomenstoename van de onderste 40% van de bevolking komen tegen een ritme dat hoger ligt dan het nationale gemiddelde, en die toename ook in stand houden.
10.2	Tegen 2030 de sociale, economische en politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen, ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status.
10.3	Gelijke kansen verzekeren en ongelijkheden wegwerken, ook door het afvoeren van discriminerende wetten, beleidslijnen en praktijken en door het bevorderen van de geschikte wetgeving, beleidslijnen en acties in dit opzicht.
10.4	Beleid voeren dat geleidelijk tot een grotere gelijkheid leidt, in het bijzonder inzake fiscaliteit, lonen en sociale bescherming.
10.5	De regulering en monitoring verbeteren van de globale financiële markten en instellingen en de implementatie versterken van dergelijke reguleringen.
10.6	Een verbeterde vertegenwoordiging verzekeren en een beter gehoor geven aan de ontwikkelingslanden bij de besluitvorming in mondiale, internationale economische en financiële instellingen om te komen tot meer doeltreffende, geloofwaardige, verantwoordelijke en legitieme instellingen.
10.7	Een ordelijke, veilige, regelmatige en verantwoordelijke migratie en mobiliteit van mensen mogelijk maken, ook via de implementatie van geplande en degelijk beheerde migratiebeleidslijnen.
10.a	Het beginsel implementeren van speciale en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met de overeenkomsten van de Wereldhandelsorganisatie.
10.b	Officiële ontwikkelingsbijstand en financiële stromen aanmoedigen, met inbegrip van directe buitenlandse investeringen, voor staten waar de behoefte het grootst is, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen, de Afrikaanse landen, de kleine eilandstaten en de door land ingesloten ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun nationale plannen en programma's.
10.c	Tegen 2030 de transactiekosten van overschrijvingen van migranten reduceren tot minder dan 3% en transfer vanuit landen met kosten hoger dan 5% elimineren.

	**Global Goal (sub)doelen**
11.1	Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken verbeteren.

11.2	Tegen 2030 toegang bieden tot veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, verbetering van de verkeersveiligheid, met name door uitbreiding van het openbaar vervoer, met speciale aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, vrouwen, kinderen, personen met handicaps en ouderen
11.3	Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen.
11.4	De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen.
11.5	Tegen 2030 het aantal doden en getroffenen aanzienlijk verminderen en in aanzienlijke mate de rechtstreekse economische impact op het bruto binnenlands product terugschroeven dat veroorzaakt wordt door rampen, met inbegrip van rampen die met water verband houden, waarbij de klemtoon ligt op het beschermen van de armen en van mensen in kwetsbare situaties.
11.6	Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.
11.7	Tegen 2030 universele toegang voorzien tot veilige, inclusieve en toegankelijke, groene en openbare ruimtes, in het bijzonder voor vrouwen en kinderen, ouderen en personen met een handicap.
11.a	Positieve economische, sociale en ecologische verbanden ondersteunen tussen stedelijke, voorstedelijke en landelijke gebieden door de nationale en regionale ontwikkelingsplanning te versterken.
11.b	Tegen 2020 het aantal steden en menselijke nederzettingen aanzienlijk verhogen die geïntegreerde beleidslijnen en plannen goedkeuren en implementeren inzake inclusie, doeltreffendheid van hulpbronnengebruik, mitigatie en adaptatie aan klimaatverandering, weerbaarheid tegen rampen, en in overeenstemming met het kader van Sendai voor rampen-risicovermindering 2015-2030 een holistisch ramprisicobeheer ontwikkelen en implementeren op alle niveaus.
11.c	De minst ontwikkelde landen steunen, ook via financiële en technische bijstand, in het opbouwen van duurzame en veerkrachtige gebouwen waarbij gebruik wordt gemaakt van lokale materialen.

	**Global Goal (sub)doelen**
12.1	Het 10-jarig Programmakader inzake Duurzame Consumptie- en Productiepatronen implementeren, waarbij alle landen actie ondernemen, en waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen, rekening houdend met de ontwikkeling en de mogelijkheden van de ontwikkelingslanden.
12.2	Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren.
12.3	Tegen 2030 de voedselverspilling in winkels en bij consumenten per capita halveren en voedselverlies reduceren in de productie- en bevoorradingsketens, met inbegrip van verliezen na de oogst.
12.4	Tegen 2020 komen tot een vanuit milieuvriendelijk beheer van chemicaliën en van alle afval gedurende hun hele levenscyclus, in overeenstemming met afgesproken nationale kaderovereenkomsten, en de uitstoot aanzienlijk beperken in lucht, water en bodem om hun negatieve invloeden op de menselijke gezondheid en het milieu zoveel mogelijk te beperken.
12.5	Tegen 2030 de afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.

12.6	Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus.
12.7	Duurzame praktijken bij overheidsopdrachten bevorderen in overeenstemming met nationale beleidslijnen en prioriteiten.
12.8	Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevantie informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.
12.a	Ondersteunen van ontwikkelingslanden ter versterking van hun wetenschappelijke en technologische mogelijkheden om de richting uit te gaan van meer duurzame consumptie- en productiepatronen.
12.b	Ontwikkelen en implementeren van instrumenten om de impact te monitoren van duurzame ontwikkeling op duurzaam toerisme dat werkgelegenheid creëert en de plaatselijke cultuur en producten promoot.
12.c	Inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen die afval producerende consumptie aanmoedigen rationaliseren, door storende marktinvloeden uit de wereld te helpen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, ook door het belastingsysteem te herstructureren en deze schadelijke subsidies te laten uitdoven, waar deze bestaan, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke noden en omstandigheden in de ontwikkelingslanden en waarbij de mogelijke negatieve invloeden worden geminimaliseerd op hun ontwikkeling op een manier die de armen en de getroffen gemeenschappen beschermt.

	**Global Goal (sub)doelen**
13.1	De veerkracht en het aanpassingsvermogen versterken van met klimaat in verband te brengen gevaren en natuurrampen in alle landen.
13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning.
13.3	De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering.
13.a	De verbintenis uitvoeren die door de ontwikkelde landen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering genomen werd omtrent de doelstelling om tegen 2020 gezamenlijk jaarlijks $ 100 miljard bijeen te brengen uit allerlei bronnen, om tegemoet te komen aan de behoeften van de ontwikkelingslanden in de context van aanzienlijke mitigatieacties en van transparantie inzake implementatie, en om door deze kapitalisatie het Groene Klimaatfonds zo snel mogelijk volledig operationeel te maken.
13.b	Mechanismen promoten om de capaciteit te vergroten in het kader van doeltreffende aan klimaatverandering gekoppelde planning en beheer in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten, waarbij ook wordt gefocust op vrouwen, jongeren en lokale en gemarginaliseerde gemeenschappen.

	**Global Goal (sub)doelen**
14.1	Tegen 2025 de vervuiling van de zee voorkomen en in aanzienlijke mate verminderen, in het bijzonder als gevolg van activiteiten op het land, met inbegrip van vervuiling door ronddrijvend afval en voedingsstoffen.

14.2	Tegen 2020 op een duurzame manier zee- en kustecosystemen beheren en beschermen om aanzienlijke negatieve gevolgen te vermijden, ook door het versterken van hun veerkracht, en actie ondernemen om deze te herstellen en om te komen tot gezonde en productieve oceanen.
14.3	De impact van de verzuring van de oceanen minimaliseren en aanpakken, ook via verhoogde wetenschappelijke samenwerking op alle niveaus.
14.4	Tegen 2020 op een doeltreffende manier de visvangst reguleren en een einde maken aan overbevissing, aan illegale, niet-aangegeven en ongereguleerde visserij en aan destructieve visserijpraktijken, en op wetenschap gebaseerde beheerplannen implementeren, om de visvoorraden zo snel mogelijk te herstellen, op zijn minst op niveaus die een maximale duurzame opbrengst kunnen garanderen zoals bepaald door hun biologische kenmerken.
14.5	Tegen 2020 minstens 10% van de kust- en zeegebieden behouden, in overeenstemming met het nationale en internationale recht en gebaseerd op de beste beschikbare wetenschappelijke informatie.
14.6	Tegen 2020 bepaalde vormen van visserijsubsidies afschaffen die bijdragen tot overcapaciteit en overbevissing, komaf maken met subsidies die bijdragen tot illegale, niet-aangegeven en ongereguleerde visserij en geen nieuwe vergelijkbare subsidies invoeren, erkennen dat een passende en doeltreffende speciale en gedifferentieerde behandeling van de ontwikkelingslanden en van de minst ontwikkelde landen integraal deel zou moeten uitmaken van de onderhandelingen inzake visserijsubsidies van de Wereldhandelsorganisatie.
14.7	Tegen 2030 de economische voordelen vergroten voor kleine eilandstaten en voor de minst ontwikkelde landen van het duurzaam gebruik van mariene rijkdommen, ook via het duurzaam beheer van visserij, aquacultuur en toerisme.
14.a	De wetenschappelijke kennis vergroten, onderzoekscapaciteit ontwikkelen en mariene technologie overdragen, waarbij rekening wordt gehouden met de criteria en richtlijnen van de Intergouvernementele Oceanografische Commissie inzake de overdracht van mariene technologie, om de gezondheid van de oceaan te verbeteren en de bijdrage te verruimen van de mariene biodiversiteit tot de ontwikkeling van ontwikkelingslanden, in het bijzonder kleine eilandstaten en de minst ontwikkelde landen.
14.b	Toegang verschaffen aan kleinschalige ambachtelijke vissers tot mariene hulpbronnen en markten.
14.c	Het behoud en het duurzaam gebruik van oceanen en hulpbronnen versterken door het implementeren van internationaal recht zoals dat wordt weerspiegeld in het VN-Zeerechtverdrag, dat een wettelijk kader voorziet voor het behoud en het duurzaam gebruik van oceanen en hun hulpbronnen, zoals ook wordt vermeld in paragraaf 158 van 'De toekomst die wij willen'.

	**Global Goal (sub)doelen**
15.1	Tegen 2020 het behoud, herstel en het duurzaam gebruik van terrestrische en inlandse zoetwaterecosystemen en hun diensten waarborgen, in het bijzonder bossen, moeraslanden, bergen en droge gebieden, in lijn met de verplichtingen van de internationale overeenkomsten.
15.2	Tegen 2020 de implementatie bevorderen van het duurzaam beheer van alle soorten bossen, de ontbossing een halt toeroepen, verloederde bossen herstellen en op duurzame manier bebossing en herbebossing mondiaal opvoeren.
15.3	Tegen 2030 de woestijnvorming tegengaan, aangetast land en gedegradeerde bodem herstellen, ook land dat wordt aangetast door woestijnvorming, droogte en overstromingen, en streven naar een wereld die qua landdegradatie neutraal is.

15.4	Tegen 2030 het behoud garanderen van de ecosystemen in de bergen, met inbegrip van hun biodiversiteit, om hun vermogen te versterken voordelen te genereren die essentieel zijn voor duurzame ontwikkeling.
15.5	Dringende en doortastende actie ondernemen om de aftakeling in te perken van natuurlijke leefgebieden, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en, tegen 2020, de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen.
15.6	Bevorderen van het eerlijk en billijk verdelen van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van genetische hulpbronnen en bevorderen van gepaste toegang tot dergelijke hulpbronnen, zoals internationaal overeengekomen.
15.7	Dringende maatregelen nemen om een einde te maken aan stroperij en handel in beschermde flora- en faunasoorten en zowel de vraag als het aanbod van illegale wilde dieren aan te pakken
15.8	Tegen 2020 maatregelen nemen om de introductie te voorkomen en de impact van invasieve uitheemse soorten op land- en waterecosystemen aanzienlijk te verminderen en de prioritaire soorten te bestrijden of uit te roeien
15.9	Integreer tegen 2020 de waarde van ecosystemen en biodiversiteit in nationale en lokale planning, ontwikkelingsprocessen, armoedebestrijdingsstrategieën en -rekeningen
15.a	Mobiliseer en verhoog de financiële middelen uit alle bronnen om biodiversiteit en ecosystemen te behouden en duurzaam te gebruiken
15.b	Aanzienlijke middelen uit alle bronnen en op alle niveaus mobiliseren om duurzaam bosbeheer te financieren en ontwikkelingslanden voldoende stimulansen te bieden om dit beheer te bevorderen, ook voor instandhouding en herbebossing
15.c	Wereldwijde steun voor de bestrijding van stroperij en de handel in beschermde soorten te vergroten, onder meer door het vermogen van lokale gemeenschappen om duurzame mogelijkheden voor levensonderhoud na te streven

	**Global Goal (sub)doelen**
16.1	Alle vormen van geweld en de daaraan gekoppelde sterftecijfers wereldwijd aanzienlijk terugschroeven.
16.2	Een einde maken aan het misbruik, de exploitatie, de handel en van alle vormen van geweld tegen en het martelen van kinderen.
16.3	De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen.
16.4	Tegen 2030 ongewettigde financiële en wapenstromen aanzienlijk indijken, het herstel en de teruggave van gestolen goederen versterken en alle vormen van georganiseerde misdaad bestrijden.
16.5	Op duurzame wijze komaf maken met corruptie en omkoperij in al hun vormen.
16.6	Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus.
16.7	Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen.
16.8	Verruimen en versterken van de participatie van de ontwikkelingslanden in de instellingen van mondiaal bestuur.
16.9	Tegen 2030 een wettelijke identiteit voorzien voor iedereen, met inbegrip van geboorteregistratie.
16.10	Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.
16.a	Versterken van de relevante nationale instellingen, ook via internationale samenwerking, voor het opbouwen van capaciteit op alle niveaus, in het bijzonder

	in de ontwikkelingslanden, om geweld te voorkomen en terrorisme en misdaad te bestrijden.
16.b	Bevorderen en afdwingen van niet-discriminerende wetten en beleidslijnen voor duurzame ontwikkeling.

	**Global Goal (sub)doelen**
17.1	Versterken van de binnenlandse middelenmobilisatie (DRM), ook via internationale steun aan ontwikkelingslanden, om de binnenlandse capaciteit te verbeteren voor het innen van belastingen en andere inkomsten.
17.2	Ontwikkelde landen dienen ten volle hun verbintenissen aangaande officiële ontwikkelingshulp te implementeren, waaronder ook de verbintenis van vele ontwikkelde landen om 0,7% van het bruto nationaal inkomen te besteden aan officiële ontwikkelingshulp voor ontwikkelingslanden (ODA/GNI) en 0,15% tot 0,20% ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen; ODA-donoren worden aangemoedigd om voor zichzelf een doelstelling te bepalen om minstens 0,2% van de ODA te besteden aan de minst ontwikkelde landen.
17.3	Bijkomende financiële middelen voor ontwikkelingslanden mobiliseren vanuit verschillende bronnen.
17.4	Ontwikkelingslanden bijstaan in hun streven naar schuldhoudbaarheid op lange termijn via gecoördineerde beleidslijnen waarbij aandacht wordt besteed aan het aanmoedigen van de schuldfinanciering, de schuldverlichting en de schuldherstructurering, indien van toepassing, en de externe schuld aanpakken van arme landen met een grote schuldenlast om hun schuldencrisis in te perken.
17.5	Regelingen goedkeuren en uitvoeren die investeringen in de minst ontwikkelde landen moeten bevorderen.
17.6	Versterken van de Noord-Zuid-, de Zuid-Zuid- en de regionale en internationale trilaterale samenwerking inzake wetenschap, technologie en innovatie en vergemakkelijken van de toegang daartoe; en het delen van kennis uitbreiden volgens voorwaarden die wederzijds worden bepaald, ook via de verbeterde coördinatie tussen bestaande mechanismen, in het bijzonder op het niveau van de Verenigde Naties, en via een mondiaal mechanisme voor de facilitering van technologie.
17.7	De ontwikkeling, overdracht, verspreiding en verdeling van ecologische technologieën aan ontwikkelingslanden volgens gunstige voorwaarden, ook inzake gunstige en preferentiële bepalingen, zoals wederzijds overeengekomen.
17.8	De technologiebank en het mechanisme voor het opbouwen van wetenschappelijke, technologische en innoverende capaciteit voor de minst ontwikkelde landen volledig operationeel maken tegen 2017 en het gebruik opdrijven van de technologie die dit mogelijk moet maken, in het bijzonder de informatie- en communicatietechnologie.
17.9	De internationale steun verhogen voor het implementeren van doeltreffende en doelgerichte capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden ter ondersteuning van nationale plannen die erop gericht zijn om alle Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te implementeren, ook via de Noord-Zuid-, Zuid-Zuid- en trilaterale samenwerking.
17.10	Een universeel, op regels gebaseerd, open, niet-discriminerend en billijk multilateraal handelssysteem bevorderen onder de Wereldhandelsorganisatie, ook via het volbrengen van de onderhandelingen onder de Ontwikkelingsagenda van Doha van deze organisatie.

17.11	De export van ontwikkelingslanden aanzienlijk doen toenemen, in het bijzonder met de bedoeling om het aandeel van de minst ontwikkelde landen in de mondiale export tegen 2020 te verdubbelen.
17.12	Tijdige uitvoering van belastingvrije en quotavrije markttoegang op duurzame basis voor alle minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met besluiten van de Wereldhandelsorganisatie, onder meer door ervoor te zorgen dat preferentiële oorsprong regels die van toepassing zijn op invoer uit de minst ontwikkelde landen transparant en eenvoudig zijn en bijdragen tot het vergemakkelijken van de markttoegang.
17.13	De globale macro-economische stabiliteit versterken, ook via beleidscoördinatie en beleidscoherentie.
17.14	Beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling versterken.
17.15	De beleidsruimte en het leiderschap van elke land respecteren om beleidslijnen uit te werken en om duurzame ontwikkeling te implementeren om een einde te maken aan armoede.
17.16	Het Globaal Partnerschap voor duurzame ontwikkeling versterken, aangevuld door partnerschappen met meerdere belanghebbenden (multi-stakeholder-partnerschappen) en kennis, expertise, technologie en financiële hulpmiddelen mobiliseren en delen met het oog op het bereiken van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in alle landen, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden.
17.17	Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.
17.18	Tegen 2020 de steun voor capaciteitsopbouw verhogen aan ontwikkelingslanden, inclusief de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten, om de beschikbaarheid van hoogwaardige, actuele en betrouwbare gegevens opgedeeld naar inkomen, gender, leeftijd, ras, etnische afkomst, migratiestatus, handicap, geografische locatie en andere kenmerken relevant in een nationale context, aanzienlijk op te drijven.
17.19	Tegen 2030 voortbouwen op bestaande initiatieven om metingen te ontwikkelen met betrekking tot de vooruitgang van duurzame ontwikkeling die kunnen dienen als aanvulling op het bruto binnenlands product, en de statistische capaciteitsopbouw ondersteunen in ontwikkelingslanden.

	**Global Goal (sub)doelen**
18.1	Werken vanuit rollen
18.2	Toegevoegde waarde is leidend
18.3	Gelijkwaardigheid in samenwerking
18.4	Regionale samenwerking
18.5	Werken vanuit eigen verantwoordelijkheid
18.6	Formeel en informeel handelen

Memo

Van: College van B&W
Aan: Raad
Datum: 26 april 2023
Onderwerp: Conceptversie van de Jaarstukken 2022

Bij deze bieden wij u de conceptversie aan van de Jaarstukken 2022. In de jaarstukken leggen we financieel en beleidsmatig verantwoording af over het jaar 2022. We hebben er voor gekozen deze concept versie van de Jaarstukken nog niet te voorzien van een algemene bestuurlijke duiding. Deze volgt in de definitieve versie.

U ontvangt de concept versie van de jaarstukken conform planning. De behandeling van deze conceptversie vindt plaats op 10 mei a.s. in een technisch vragenuur. Tijdens dit vragenuur is er gelegenheid voor het stellen van technische vragen.

Voorlopig resultaat en bestemming
Het voorlopig rekeningresultaat 2022 bedraagt afgerond € 2.691.000 voordelig.

Dit resultaat is onder voorbehoud van de nog te verrichten accountantscontrole en zonder het voorstel voor resultaatbestemming. De voorgestelde resultaatbestemming volgt in de definitieve versie. De jaarrekeningcontrole is gepland voor de periode 8 mei – 2 juni a.s. Afhankelijk van de controlebevindingen kan het rekeningresultaat nog wijzigen.

Bestuurlijke duiding
De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (programma's en paragrafen) en de jaarrekening (balans en resultatenrekening). De volgende onderdelen worden in de definitieve versie nog toegevoegd:

- ✓ Inleiding
- ✓ Paragraaf weerstandsvermogen
- ✓ Sisa-bijlage.

In de paragraaf weerstandsvermogen zullen we ingaan op de financiële weerbaarheid van onze gemeente. Deze weerbaarheid komt onder andere tot uitdrukking in de hoogte van de algemene reserve en de score van de solvabiliteit. Vanuit de resultaatbestemming 2022 kan de hoogte van de algemene reserve nog wijzigen. De paragraaf weerstandsvermogen zullen wij, tezamen met het voorstel voor resultaatbestemming, in de definitieve versie van de jaarstukken opnemen.

"Oude" programma indeling
De voorliggende concept jaarstukken 2022 zijn gebaseerd op de begroting 2022 waarin nog sprake is van 6 programma's. In de begroting 2023 is dit teruggebracht naar drie programma's. In de jaarstukken 2023 zal conform deze nieuwe indeling verantwoording worden afgelegd.

Bestuurlijke behandeling
De definitieve versie van de jaarstukken wordt op 2 juni a.s. aan u, de Raad, verzonden. Behandeling van de jaarstukken 2022 vindt plaats in de voorbereidende raad van 13 juni en besluitvorming door de Raad op 27 juni.

gemeente Rheden

B & W-voorstel

portefeuillehouder
T.A.F.A. Klomberg

begrotingsprogramma
4 Duurzaamheid

draagt bij aan Global Goal(s)
11 Duurzame steden en gemeenschappen

b- en w-vergadering
25 april

agendapunt

bijlage(n)
geen

rol raad
ter kennisgeving

Onderwerp
Budget voor herstel- en onderhoudswerkzaamheden Openluchttheater de Pinkenberg

INHOUD VOORSTEL

- Instemmen met het uitvoeren van herstel- en onderhoudswerkzaamheden aan het openluchttheater de Pinkenberg;
- Instemmen met het bestemmen van € 100 K vanuit de reserve Onderhoud gebouwen voor deze herstel- en onderhoudswerkzaamheden aan het openluchttheater de Pinkenberg, vooruitlopend op de vaststelling van de eerste bestuursrapportage van juni 2023.

1. Wat is de aanleiding?

Eind 2021 is er een extra investeringskrediet aangevraagd om de totale renovatie van het Openluchttheater te kunnen uitvoeren. Met het extra toegekende krediet heeft er in 2022 een aanbesteding plaatsgevonden. Gezien de marktontwikkelingen is gebleken dat, ook met een verhoging van het krediet, de inschrijvingen boven het beschikbare budget lagen. Hierdoor is het niet mogelijk geweest om opdracht te verstrekken.

In gezamenlijk overleg met RIQQ, als exploitant van het Openluchttheater, en de gemeente Rozendaal is gekeken naar mogelijkheden om er in ieder geval voor te zorgen dat voorstellingen doorgang kunnen vinden en dat het theater veilig is. Dat maakt dat het voor aanstaand theaterseizoen, startend in juni 2023, nodig is om herstel- en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Deze werkzaamheden worden niet gezien als investering, waardoor een incidentele bijdrage benodigd is.

2. Wat is het bestaande beleid c.q. kader?

> Rhedens Vastgoedkader

3. Wat willen wij bereiken?

Met de herstel- en onderhoudswerkzaamheden is het mogelijk om een veilig theater op te leveren voor het komend theaterseizoen van 2023, startend begin juni, en waardoor de komende jaren het theater ook gebruikt kan blijven worden voor voorstellingen. Het investeringskrediet blijft beschikbaar waardoor op middellang termijn het mogelijk is om de totale renovatie uit te voeren.

4. Wat gaan wij ervoor doen?

Vanuit de reserve Onderhoud gebouwen zijn er middelen beschikbaar die voor deze werkzaamheden ingezet kunnen worden. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met de gemeente Rozendaal, zij zijn bereid om een bijdrage te leveren van € 50.000, als deel van de eenmalige toegekende bijdrage van € 75.000. De resterende € 25.000 zal ingezet worden op het moment dat het originele plan van de renovatie uitgevoerd zal gaan worden. Voor het totale bedrag van € 150.000 wordt er in ieder geval voor gezorgd dat het theater veilig te betreden is, hiervoor zal de trap aan weerszijde van de tribune worden hersteld in trapvorm. Met de € 150.000 is het tevens mogelijk om 1 op 1 opdracht te verstrekken, en berust er geen aanbestedingsplicht op de werkzaamheden. Er is reeds contact geweest met de technische begeleiders uit het projectteam waardoor uitvoering van de werkzaamheden op korte termijn, bij toekenning van het budget, mogelijk is.

5. Wat gaat het kosten?
De bijdrage van € 100.000 is reeds opgenomen in de reserve, waardoor er geen sprake is van uitzetting van de begroting.

6. Wat zijn de risico's?
Er zijn geen risico's aanwezig.

7. Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Het voorstel is afgestemd met de gemeente Rozendaal en RIQQ.

8. Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De uitkomst van het besluit zal worden gedeeld met de gemeente Rozendaal en RIQQ.

9. Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Er wordt geen evaluatie uitgevoerd.

De Steeg,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema-Holstein,
secretaris.

gemeente Rheden

Raadsinformatiebrief

datum	**voor**	**Afdeling/cluster**
21-04-2023	gemeenteraad	Vastgoed

behandeld door
Portefeuillemanager Vastgoed

bijlage(n)

Onderwerp
Budget voor herstel-en onderhoudswerkzaamheden openluchttheater de Pinkenberg

1. Aanleiding
Begin van dit jaar bent u middels een Raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen rondom de renovatie van Openluchttheater de Pinkenberg. In deze raadsinformatiebrief is er aangegeven dat voor de vervolgstappen, gezien na aanbesteding niet overgagaan kon worden op opdrachtverstrekking in verband met te hoge marktprijzen, er gekeken ging worden naar de benodigde herstelwerkzaamheden. Op basis daarvan is geconcludeerd dat het benodigd is om herstel- en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren om het theater veilig te houden en voorstellingen te kunnen blijven opvoeren. Dit is benodigd voor komend theaterseizoen, startend in juni 2023. In deze raadsinformatiebrief leggen wij uit op welke manier we dit willen gaan oppakken.

2. Herstel- en onderhoudswerkzaamheden
Werkzaamheden en planning
Met de herstel- en onderhoudswerkzaamheden, die in samenspraak met RIQQ zijn vastgelegd, is het mogelijk om een veilig theater op te leveren wat voor de komende jaren gebruikt kan worden. Dit heeft o.a. te maken met de trap aan weerszijde van de tribune, wat op dit moment met enige blad en regen niet veilig meer te betreden is. Om deze werkzaamheden voor komend theaterseizoen uit te voeren is het benodigd om hier in april mee te starten, waardoor besluitvorming over het budget op korte termijn dient plaats te vinden. Het meenemen van dit voorstel in de eerste bestuursrapportage is gezien deze planning te laat.

Bijdrage uit reserve onderhoud gebouwen
Vanuit de reserve Onderhoud gebouwen zijn er middelen beschikbaar die voor deze werkzaamheden ingezet kunnen worden. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met de gemeente Rozendaal, zij zijn bereid om een bijdrage te leveren van € 50.000, als deel van de eenmalige toegekende bijdrage van € 75.000. De resterende € 25.000 zal ingezet worden op het moment dat het originele plan van de renovatie uitgevoerd zal gaan worden. Voor het totale bedrag van € 150.000 wordt er in ieder geval voor gezorgd dat het theater veilig te betreden is en is het mogelijk om 1 op 1 opdracht te verstrekken. Er berust geen aanbestedingsplicht bij deze omvang van werkzaamheden. Er is reeds contact geweest met de technische begeleiders uit het projectteam waardoor uitvoering van de werkzaamheden op korte termijn, bij toekenning van het budget, mogelijk is.

3. Vervolgstappen
Met inzet van de eenmalige bijdrage uit de reserve zullen de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Het eerder bij u aangevraagde investeringskrediet zal beschikbaar blijven waardoor op middellang termijn de werkzaamheden zoals eerder uitgevraagd in het renovatieplan uitgevoerd kunnen worden. In afstemming met RIQQ en de gemeente Rozendaal zal bepaald worden hoe deze renovatie er tegen die tijd uit komt te zien.

De Steeg,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema-Holstein,
secretaris.

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
P. Hofman	2 Welzijn	3 Goede gezondheid en Welzijn 10 Ongelijkheid verminderen 11 Duurzame steden en gemeenschappen

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Bemiddelingsrapport schouwburgzaal Theothorne

INHOUD VOORSTEL

1. Kennis nemen van het bemiddelingsrapport schouwburgzaal Theothorne en partners
2. Onderzoek uitvoeren naar alternatieve locaties voor voorstellingen van Filmhuis Dieren, RhederArt en amateurvoorstellingen
3. De podiumregeling inzetten voor alternatieve locaties voor voorstellingen van Filmhuis Dieren, RhederArt en amateurvoorstellingen. Amateurverenigingen en niet-commerciële organisaties kunnen een aanvraag voor subsidie doen wanneer zij een voorstelling of uitvoering op een andere locatie dan Theothorne geven.

1 Wat is de aanleiding?

In augustus 2022 ontvingen wij signalen van onder andere Filmhuis Dieren en Rhederart dat de samenwerking met de eigenaar van Cultureel Centrum Theothorne stagneerde. Na een aantal gesprekken besloten we een onafhankelijke bemiddelpoging te doen. Oud-gedeputeerde mevrouw van Haaren heeft deze bemiddeling op zich genomen en in november en december 2022 gesprekken met betrokken partijen gevoerd. In december 2022 heeft mevrouw van Haaren haar bevindingen over de ontstane situatie in Schouwburgzaal Theothorne aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders.
De gemeenteraad is hier via een informatiebrief over geïnformeerd.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Cultuurnota Spelender-wijs 2019-2026
- Podiumregeling

3 Wat willen wij bereiken?

Wij willen bereiken dat de organisaties Filmhuis Dieren en RhederArt hun voorstellingen kunnen blijven programmeren voor onze inwoners. De amateur- en schoolvoorstellingen kunnen nog steeds georganiseerd worden in schouwburgzaal Theothorne binnen de Podiumvoorziening als ook op alternatieve locaties.

Tot de zomer 2023 is er een tijdelijke, alternatieve locatie gevonden voor voorstellingen van Filmhuis Dieren (Bibliotheek Veluwezoom, Dieren) en RhederArt (dorpskerk Spankeren). De kosten voor de voorstellingen worden gedekt uit de Podiumvoorziening.
Samen met deze partijen zoeken wij naar een podiumlocatie voor de langere termijn voor beide organisaties als ook voor amateurgezelschappen en schoolvoorstellingen.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
Samen met Filmhuis Dieren, RhederArt, Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ onderzoeken wij welke locaties in aanmerking komen om voor langere termijn voorstellingen te kunnen organiseren. Hierbij wordt ook in beeld gebracht wat er nodig is om inwoners op een goede manier te kunnen ontvangen voor de voorstellingen.
Het gebruik van schouwburgzaal Theothorne is geen optie als locatie, zolang de huidige eigenaar verbonden is aan Theothorne. Ook huur van de schouwburgzaal alleen, zonder horeca en bijbehorende voorzieningen, is geen optie.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
Er zijn voor nu geen financiële consequenties in beeld. De Podiumvoorziening (€ 69.000,-) blijft beschikbaar voor voorstellingen an Filmhuis Dieren, RhederArt en amateur- en schoolvoorstellingen.

Inzicht verloop beschikbaar budget:	*Structureel*	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*
Budget:		69.000	69.000	69.000	69.000
Af: aangegane verplichtingen:		69.000	69.000	69.000	nog in te vullen
Bij: inkomsten:					
Beschikbaar:		69.000	69.000	69.000	69.000
Gevraagd budget:					
Restant budget nog beschikbaar:		0	0	0	nog in te vullen

6 Wat zijn de risico's?
Geen alternatieve locatie
Voor de langere termijn voor voorstellingen wordt er gezocht naar een alternatieve locatie dan Schouwburgzaal locatie. Een risico is dat er geen permanente andere locatie wordt gevonden.
Voor de korte termijn zijn echter voorstellingen gegarandeerd bij Bibliotheek Veluwezoom te Dieren (Filmhuis Dieren) en dorpskerk Spankeren (RhederArt). Ook verenigingen vinden andere locaties, bijvoorbeeld in de Ontmoetingskerk of Emmauskerk in Dieren.

Beschikbaar budget
Er wordt onderzoek uitgevoerd wat er nodig is om permanent een alternatieve locatie te vinden dan Schouwburgzaal Theothorne. Dit onderzoek zal uitwijzen welk budget nodig is om een alternatieve locatie in te richten. Een risico is dat dit benodigde budget niet verstrekt kan worden. Voor nu is het budget van de Podiumvoorziening beschikbaar om voorstellingen mogelijk te maken.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Met betrokken partners (Filmhuis Dieren, RhederArt, Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RiQQ) is draagvlak om actief te zoeken naar de mogelijkheden voor een permanante alternatieve locatie voor de voorstellingen.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De gemeenteraad is geïnformeerd over de huidige stand van zaken schouwburgzaal Theothorne en alternatieve locaties voor voorstellingen.
Er is een intensief contact met Filmhuis Dieren, RhederArt, Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ. Zodra er informatie is over een alternatieve locatie en noodzakelijke inrichting en kosten van de alternatieve locatie informeren wij, samen met de betrokken partijen, de inwoners en organisaties die gebruik maken van de podiumvoorziening.

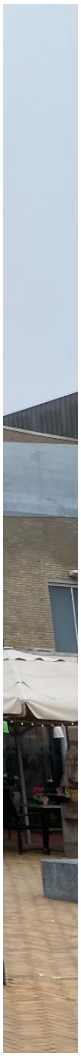
9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Een evaluatie is niet aan de orde anders dan het melden van de voortgang en het presenteren van de opties van een alternatieve locatie voor voorstellingen.

De Steeg,



Schouwburgzaal Theothorne

'Als het er niet is zou je het niet bouwen, maar nu het er staat wil je het niet missen'



DECEMBER 2022

Gemeente Rheden
Bemiddelaar: Marijke van Haaren
Adviseur: Amanda van der Veer

Aanleiding

De gemeente Rheden ontving het signaal dat de communicatie en het afsluiten van de contracten tussen de exploitant van Schouwburgzaal Theothorne en Filmhuis Dieren en RhederArt dreigde vast te lopen.

Wethouder Hofman en beleidsmedewerker mevrouw A. van der Veer hebben gesprekken gevoerd met alle betrokken partijen en besloten om onafhankelijke bemiddeling in te zetten. Het doel van de bemiddeling is om advies te geven over een stabiele culturele infrastructuur voor de komende jaren, zodat alle betrokken partijen weten waar zij aan toe zijn en er voor de komende jaren een goed plan en goede afspraken gemaakt kunnen worden.

Als bemiddelaar heeft de gemeente Rheden mevrouw M. van Haaren gevraagd deze taak op zich te nemen met de volgende opdracht:

- In gesprek gaan met Filmhuis en Rhederart over de contracten en de stagnatie;
- In gesprek gaan met Theothorne over de relatie met Filmhuis en Rhederart en de bijbehorende contracten;
- Bemiddelingspoging tussen deze partijen;
- Onderzoek naar de subsidieregeling van de gemeente met Filmhuis, Rhederart en de podiumvoorziening voor amateurverenigingen. Uitgangspunt is het begrote bedrag van de gemeente Rheden (€ 70.000,00).
- Inventarisatie mogelijke alternatieve podiumlocaties.
- Opstellen van een schriftelijk concluderend rapport met bevindingen en aanbevelingen.

Huidige situatie

In het centrum van Dieren is een culturele ontmoetingsplek gecreëerd met De Bundel, De Oase en Cultureel Centrum Theothorne. In de Bundel is zowel de bibliotheek als cultuurbedrijf RIQQ gehuisvest. In het multifunctioneelcentrum De Oase is onder andere het Dierense Harmonie Orkest gehuisvest en worden muziek-, dans-, theater- en zanglessen gegeven. Daarnaast is er ruimte voor ontmoeting, jeugd & jongeren, spel & sport en zorg & welzijn. Naast De Oase bevindt zich het Cultureel Centrum (CC) Theothorne waar het Filmhuis Dieren en Rhederart hun activiteiten uitvoeren, maar waar ook diverse amateurverenigingen en scholen hun plek hebben. Zowel in de kleine zaal voor wekelijkse bijeenkomsten of in de schouwburgzaal voor voorstellingen. Deze drie gebouwen met hun gebruikers vormen het culturele hart van Dieren.

<u>Subsidieregeling</u>
CC Theothorne heeft een particuliere eigenaar. In de jaren ’90 heeft de gemeente het complex verkocht aan deze particuliere eigenaar, waarbij de schouwburgzaal voor een symbolisch bedrag van een gulden is overgedragen. Jaarlijks ontving de eigenaar de eerste tien jaar een subsidiebedrag voor instandhouding van de schouwburgzaal en daarna voor de programmering.
Tot 2017 ontving CC Theothorne rechtstreeks subsidie van de gemeente voor de programmering door Filmhuis Dieren, Rhederart, amateurverenigingen en scholen. Deze subsidies zijn vanaf 2017 gebundeld in de Podiumregeling, waarbij de organisaties zelf worden gesubsidieerd en niet meer via CC Theothorne. Eén van de voorwaarden was daarbij dat zij programmeren in de schouwburgzaal van CC Theothorne. Zowel Filmhuis Dieren als Rhederart sloten jaarlijks een contract met CC Theothorne af voor de huur van de dagdelen die zij nodig hadden voor films en programmering.
Filmhuis Dieren is verantwoordelijk voor het draaien van gevarieerde films en Rhederart is verantwoordelijk voor de programmering van muziek, theater en cabaret. Daarnaast kunnen ook amateurgezelschappen en scholen gebruik maken van de schouwburgzaal, waarvoor de gemeente aan CC Theothorne een bedrag van € 1.225,- subsidieert. Het gezelschap draagt zelf een bedrag van € 275,- bij.

Na jaren moeizaam overleg heeft Rhederart in 2021 besloten geen contract meer af te sluiten, wegens gebrek aan vertrouwen. Ook Filmhuis Dieren heeft in 2022 te kennen gegeven dat zij geen vertrouwen meer hebben in de samenwerking met CC Theothorne. Dit heeft de eigenaar van CC Theothorne doen besluiten om de deuren van de schouwburgzaal per 1 januari 2023 te sluiten.

Werkwijze

We zijn gestart met een gesprek met de huidige eigenaar van CC Theothorne. Vervolgens voerden wij gesprekken met Cultuurbedrijf RIQQ, Rhedelijk Cultureel, Rhederart en Filmhuis Dieren. Van alle gesprekken zijn verslagen gemaakt die weer met betrokken partijen zijn gedeeld voor verifiëring.
Daarna maakten we de balans op naar aanleiding van alle ingewonnen informatie en hebben we vervolggesprekken met alle betrokken partijen gevoerd om de bevindingen met hen te delen.

Uiteindelijk heeft dit geleid tot het rapport dat nu voor u ligt.

Samenvatting gesprekken

Cultureel Centrum Theothorne
De heer Reusink (eigenaar) en de heer Crum (exploitant)
Wanneer geen van de culturele organisaties (meer) gebruik maakt van CC Theothorne is de eigenaar genoodzaakt de schouwburgzaal te sluiten. Hij heeft al aangegeven dit te doen per 1 januari 2023. De horeca zal wel geopend blijven. De huidige podiumregeling is volgens de eigenaar een van de oorzaken van het faillissement van de eerdere exploitanten. De eigenaar van CC Theothorne heeft aangegeven het komende half jaar te kijken naar mogelijkheden voor het gebouw en dan beslissingen te nemen. Hij houdt alle opties open. Hij heeft zelf een aantal plannen gemaakt voor aanpassingen aan het gebouw. Onder andere aanpassing van het vooraanzicht, de benedenzaal en de bouw van appartementen zijn onderdeel van het plan. De plannen die nu gemaakt zijn passen binnen budget. Zo kan hij ook de zaal openhouden voor amateurverenigingen en scholen. De gemeente moet dan wel garantie geven dat de verenigingen en scholen minimaal 5 jaar gebruik zullen maken van het complex (subsidie). Huur en verkoop zijn bespreekbaar wanneer een partij zich aandient. Volgens de eigenaar is er ook internationale interesse in het gebouw.

Cultuurbedrijf RIQQ
Doeko Pinxt (directeur/bestuurder) en Koen van der Mark (manager cultuurbedrijf & coördinator)
Er is vooral gesproken over de huidige positie van Cultuurbedrijf RIQQ en de positie die RIQQ kan hebben wanneer zij CC Theothorne zou exploiteren. Beide heren zijn hier wel terughoudend in, want dit is niet opgenomen in de huidige visie en hier zijn nu geen middelen en personeel voor. Wel zijn er bij exploitatie veel kansen wat betreft programmering en behoud en ontwikkeling van de culturele infrastructuur. De accommodatie past qua omvang goed bij een dorp als Dieren en RIQQ is binnen de gemeente Rheden de enige organisatie die een exploitatie van deze omvang aan zal kunnen. Wanneer Cultuurbedrijf RIQQ CC Theothorne zou exploiteren zijn er aanpassingen noodzakelijk. Zowel in het gebouw zelf (het heeft een update nodig) als in de subsidiëring, waarbij de exploitatie een onderdeel is van de subsidie.

Rhedelijk Cultureel
Jowin Heemskerk (directeur)
Dhr. Heemskerk ziet zeker kansen voor Theothorne, maar niet met de huidige eigenaar.
In 2019 is er gesproken over een eventuele verkoop van de volledige accommodatie van Theothorne, inclusief de naastgelegen horeca, aan Rhedelijk Cultureel. Deze plannen waren in vergevorderd stadium, maar op het laatste moment is door de eigenaar besloten de verkoop niet door te laten gaan. Ook werd Rhedelijk Cultureel verzocht direct alle activiteiten in CC Theothorne te staken en te vertrekken uit de schouwburg. Hierdoor is er geen vertrouwen meer in de heer Reusink. Wel staat Rhedelijk Cultureel nog open voor een eventuele aankoop, voor een aangepast bedrag. Daarnaast zal er geïnvesteerd moeten worden in aanpassing van de zaal om deze weer te laten voldoen aan de huidige eisen.

Rhederart
De heer van Arragon (voorzitter)
Rhederart heeft geen vertrouwen meer in de heer Reusink en heeft geen nieuw contract meer afgesloten. Na gesprek met de gemeente heeft Rhederart contact gezocht met Cultuurbedrijf RIQQ en zelf actief gezocht naar een alternatieve locatie. Zij hebben een tijdelijk onderkomen gevonden in de dorpskerk van Spankeren voor de programmering en samen met Cultuurbedrijf RIQQ gaan zij een aantal kindervoorstellingen programmeren in De Bundel. Voor nu is het programma tot de zomervakantie gevuld. Daarna zullen opnieuw gesprekken gevoerd moeten worden over een locatie.

Filmhuis Dieren
Bregje Krijnen, Harmen de Boer, Elske Koster (dagelijks bestuur)
Het Filmhuis Dieren draait 2x per week een film in CC Theothorne, van Filmhuisfilm tot bioscoopfilm. Op 17 december 2022 zal de laatste film gedraaid worden en uiterlijk 31 december dient het Filmhuis de materialen van het Filmhuis te verwijderen uit Theothorne. Ook het bestuur van het Filmhuis heeft gesprekken gevoerd met Cultuurbedrijf RIQQ en bibliotheek Veluwezoom en ook het Filmhuis kan terecht in De Bundel. In januari starten zij met een aantal kinderfilms in samenwerking met de bibliotheek en tot de zomervakantie zullen zij deze samenwerking voortzetten. Wanneer CC Theothorne geen optie meer is, heeft het voor het Filmhuis de voorkeur om in de Bundel een permanent onderkomen te vinden. Wel zijn aanpassingen dan noodzakelijk voor de plaatsing van de apparatuur, maar ook voor het publiek. Denk hierbij aan meer zitplaatsen, voldoende horeca en sanitair.

Bevindingen

Uit de gesprekken met de kunst- en cultuurorganisaties kwam een aantal overeenkomsten naar voren.

1. De schouwburgzaal van CC Theothorne past heel goed bij een gemeente als Rheden en een dorp als Dieren. De omvang is passend, er is voldoende parkeergelegenheid, er is horeca, sanitair en er zijn kleedruimtes. De zaal heeft voldoende zitplaatsen, het podium is voor het mooie te klein maar is bruikbaar, er zijn voldoende mogelijkheden voor de techniek (licht en geluid) en er is plek voor een filmprojector. De ligging van de zaal is goed. Samen met MFC De Oase en De Bundel vormt dit het culturele hart van Dieren.
2. De schouwburgzaal in de huidige staat is verouderd en zal gerenoveerd moeten worden om weer te passen in de huidige tijd. Denk hierbij aan het vervangen van de lift, vervangen van techniek, aanpassen van het podium, vervangen van de stoelen, verbeteren installatie luchtkwaliteit, enzovoorts. Hier is advies van een expert noodzakelijk.
3. De gemeente heeft de komende 10-15 jaar geen plannen met het Callunaplein en zal ook geen bestemmingswijzigingen doorvoeren. De gemeente heeft de wens om de culturele infrastructuur op de huidige locatie te behouden en een woonbestemming past niet in deze wens.
4. De kunst- en cultuurorganisaties zijn tevreden over subsidiëring via de huidige Podiumregeling.
5. Iedere organisatie waar gesprekken mee zijn gevoerd, voert graag de eigen expertise uit in de schouwburgzaal van CC Theothorne. Maar iedere organisatie geeft ook aan dat zij dat niet meer wil zolang de huidige eigenaar, op welke manier dan ook, verbonden is aan CC Theothorne. Gezien de ervaringen vanuit het verleden is er geen vertrouwen dat de samenwerking positief gaat verlopen. Ook niet wanneer een andere partij (bijvoorbeeld de gemeente) de schouwburgzaal van de huidige eigenaar huurt en ter beschikking stelt aan betreffende partijen.
6. Er zijn weinig alternatieve locaties in Dieren. We hebben binnen de gemeente Rheden ook Studio 26 en Kastanjelaan 13 onderzocht. Beide locaties komen niet in aanmerking voor het gewenste aanbod. Studio 26 wordt volledig benut en hier is geen ruimte voor extra programmering. Kastanjelaan 13 is gesloten. Ook andere zalen als de sporthal of dorpshuizen in Dieren of directe omgeving zijn niet geschikt qua accommodatie door de omvang of faciliteiten. De Pinkenberg in Velp is qua grootte geschikt voor grotere producties. Echter betreft dit een openlucht podium, waardoor programmering afhankelijk is van de weersomstandigheden. Door de ligging in Natura 2000 gebied zijn er restricties wat betreft het aantal voorstellingen per jaar. De gemeente werkt aan een kerkenvisie waarbij nagedacht wordt over het beschikbaar maken van kerkgebouwen voor o.a. kunst en cultuur. Deze visie verwachten we het eerste kwartaal van 2023. Mogelijk dat dit nog opties biedt.

Conclusie

1. Nu de schouwburgzaal van CC Theothorne geen optie meer is voor programmering en voorstellingen, dient er gezocht te worden naar een alternatieve locatie voor Filmhuis en Rhederart, maar ook voor culturele amateurverenigingen en schoolvoorstellingen. Filmhuis en Rhederart hebben reeds gesprekken gevoerd met RIQQ/Bibliotheek Veluwezoom en kunnen tijdelijk terecht in het gebouw van de bibliotheek en/of de Pinkenberg in Velp (via RIQQ). Ook wordt er gekeken naar projectmatige locaties zoals Kasteel Middachten en Hof te Dieren. Rhederart heeft daarnaast contact gelegd met de dorpskerk in Spankeren. Hiermee is zijn de locaties voor programmering tot de zomervakantie rond.
2. Huur door de gemeente is voor betrokken partijen niet aan de orde zolang de huidige eigenaar verbonden is aan CC Theothorne. Ook huur van de schouwburgzaal alleen, zonder horeca en bijbehorende voorzieningen, heeft geen zin.
3. De eerstvolgende 10-15 jaar zijn er geen plannen met het Callunaplein. Daarom zal een bestemmingswijziging naar wonen niet mogelijk zijn. De gemeente wil hier geen medewerking aan verlenen. De wens is om kunst en cultuur op deze plek te behouden. De infrastructuur is goed en de huidige culturele gebouwen passen bij een dorp als Dieren en gemeente als Rheden.

Aanbevelingen

Omdat geen van de organisaties vertrouwen heeft in de huidige eigenaar is er een aantal opties voor het behoud van de culturele infrastructuur in Dieren.

1. Verkoop van Theothorne, waarbij de gemeente geen partij is, bij voorkeur aan een maatschappelijke organisatie, is de meest wenselijke optie. Momenteel heeft de gemeente geen middelen, noch de wens, om het Cultureel Centrum aan te kopen. Inmiddels heeft zich een maatschappelijke organisatie gemeld die geïnteresseerd is in de aankoop, renovatie en exploitatie van het gebouw CC Theothorne, inclusief de horeca, voor een reële prijs. Cultuurbedrijf RIQQ is dan de aangewezen organisatie voor de exploitatie van het nieuwe CC Theothorne.

2. Gezien de situatie dient zich de noodzaak aan tot het inrichten van een alternatieve locatie voor Filmhuis, Rhederart, amateurverenigingen en scholen. Het gebouw De Bundel lijkt hiervoor het meest geschikt. Hiermee is een directe samenwerking mogelijk met cultuurbedrijf RIQQ en Bibliotheek Veluwezoom. Wel zijn er aanpassingen noodzakelijk. Naast de techniek (geluid, licht en filmapparatuur) zal er een tribune voor ongeveer 60 toeschouwers en podium aanwezig moeten zijn, al dan niet verplaatsbaar. De huidige tribune biedt plaats aan ongeveer 35 personen en zal daarom aangepast en/of uitgebreid moeten worden. Daarnaast is het noodzakelijk om de ruimte (akoestisch) af te kunnen schermen van de gehele ruimte. Hiervoor zal een bijdrage noodzakelijk zijn vanuit de gemeente, maar ook van culturele organisaties zelf. Waarbij uiteraard gekeken zal worden naar gezamenlijke aanschaf en gebruik.

3. De subsidie voor cultuur en de podiumregeling zal in alle gevallen op termijn bekeken en mogelijk herzien moeten worden. Dit is volkomen afhankelijk van de nieuwe situatie. Er volgt een separaat voorstel wanneer duidelijk is voor welke richting gekozen wordt.

4. Cultuurbedrijf RIQQ kan meer gepositioneerd worden als overkoepelende organisatie op gebied van kunst en cultuur. Op deze manier kunnen zij de samenwerking vinden en stimuleren met en tussen culturele organisaties, de belangen behartigen van de amateur- en vrijwilligersorganisaties en kunst en cultuur onderdeel laten zijn van de samenleving.

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
P. Hofman	2 Welzijn	3 Goede gezondheid en Welzijn 11 Duurzame steden en gemeenschappen

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
aankoop beeld Zittende oude man van kunstenaar Wim Kuijl

INHOUD VOORSTEL

1. Beeld zittende oude man aankopen voor € 7.500,-;
2. Een passende plek zoeken in de kern Rheden om het beeld te plaatsen;

1 Wat is de aanleiding?

Eind 2022 is het aanbod aan de gemeente Rheden ontvangen om een bronzen beeld te kopen van de voorstudie van het beeld ‘zittende oude man’ van kunstenaar Wim Kuijl. Het beeld heet ‘zittende oude man’ (1977), ook wel Ome Jan of Oude Jan genoemd. Het beeld stelt caféhouder Jan Lankwarden uit Rheden voor en is een bekende persoonlijkheid uit de kern Rheden. Het bronzen beeld staat nu in het centrum van Arnhem in de Zwanestraat.
De voorstudie van dit beeld, in brons gegoten, is aan de gemeente Rheden aangeboden.



De gemeente Rheden heeft in 2008 geprobeerd het beeld naar Rheden te krijgen, maar Ome Jan is als zo lang in Arnhem dat hij niet meer terug wil. Nu hebben wij echter de mogelijkheid om de bronzen voorstudie naar de gemeente Rheden te krijgen.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Cultuurnota Spelender-wijs

3 Wat willen wij bereiken?

Het beeld de Oude Jan is een mooi bronzen beeld van de kunstenaar Wim Kuijl van een markant figuur uit de Rhedense geschiedenis en specifiek de kern Rheden. Wij stellen voor een passende plek in de kern Rheden te zoeken waar dit beeld geplaatst kan worden zodat Oude Jan weer in zijn geliefde Rheden is.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Er is een aanbod gedaan om het beeld aan de gemeente Rheden te verkopen voor € 7.500,- en wij stellen voor om voor dit aanbod het beeld te kopen en toe te voegen aan onze kunstcollectie.

Er is een advies van de kunstcommissie van Cultuurbedrijf RiQQ ontvangen over een mogelijke aankoop van het beeld. De adviescommissie geeft aan dat plaatsing van het beeld in de openbare ruimte geen optie is gezien de diefstal-gevoeligheid. Er zal dus een plek gezocht moeten worden in een gebouw voor het beeld. Aankoop van het beeld heeft enige twijfel bij de commissie maar het verhaal, de geschiedenis spreekt de commissie wel aan. Het is een monumentje uit de ‘Rhejense’ geschiedenis!
Na besluitvorming over aankoop wordt de verkoop van het beeld afgerond en vastgelegd.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Het beeld de Oude Jan kost € 7.500,- en dit kan gedekt worden uit het reguliere budget cultuur.

Inzicht verloop beschikbaar budget:	*Structureel./ Incidenteel*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*
	incidenteel				
Budget:					
Af: aangegane verplichtingen:					
Bij: inkomsten:					
Beschikbaar:		20.000			
Gevraagd budget:		7.500			
Restant budget nog beschikbaar:		12.500			

6 Wat zijn de risico’s?

Een voorwaarde voor plaatsing van het beeld is een goede beveiliging. Het is een bronzen beeld en daarmee diefstal-gevoelig. Een passende plek en de beveiliging van het beeld zal nader onderzocht moeten worden.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Vanuit de kunstcommissie van Cultuurbedrijf RiQQ is er draagvlak voor aankoop. Vooral als onderdeel van het verhaal en de geschiedenis van Rheden.
Hiernaast is dit een mooie kans om dit monument uit de geschiedenis, waarbij de gemeente al eens eerder een poging heeft gedaan tot aankoop, nu aan te kunnen kopen.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Bij positief besluit tot aankoop zal er een passende plek worden gevonden voor het beeld Oude Jan en dit zal via de verschillende mediakanalen van de gemeente worden gecommuniceerd.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Een evaluatie is niet van toepassing bij aankoop van het beeld.

De Steeg,

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder
Gea Hofstede

begrotingsprogramma
1 Samenleving

draagt bij aan Global Goal(s)
 1 Geen armoede
 2 Geen honger
 3 Goede gezondheid en Welzijn
 4 Kwaliteitsonderwijs
 8 Eerlijk werk en economische groei
 10 Ongelijkheid verminderen
 11 Duurzame steden en gemeenschappen
 16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten
 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
2

rol raad
Ter kennisneming

onderwerp
Raadsbrief sociaal domein, nr. 1

INHOUD VOORSTEL

1. Raadsbrief sociaal domein, nr. 1 ter kennisgeving aanbieden aan de gemeenteraad

1 Wat is de aanleiding?

Op de raadsoriëntatieavond van 6 september 2022 hebben wij met de gemeenteraad afgesproken om vanaf 2023 drie keer per jaar een raadsbrief sociaal domein aan te bieden. In deze informatiebrief staan de belangrijkste trends, ontwikkelingen en aandachtspunten van de gemeente Rheden in het brede sociale domein.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Alle wetten (waaronder de P-wet, Wmo en Jeugdwet) en vigerende beleidsstukken in het domein Samenleving.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Met de raadsbrief sociaal domein willen wij de gemeenteraad peridiek (3x per jaar) informeren over de stand van zaken in het brede sociaal domein in de gemeente Rheden en de belangrijkste aandachtspunten die o dit moment aaan de orde zijn.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Wij gaan drie keer per jaar in de maanden: mei, september en december de gemeenteraad met een raadsbrief sociaal domein informeren.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Niet van toepassing voor de raadsbrief sociaal domein.

6 Wat zijn de risico's?

De raadsbrief is een informatiebrief waarbij de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten benoemd worden. De raadsbrief is daarmee niet een uitputtend beeld van alle ontwikkelingen die spelen in het sociale domein.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De onderdelen van de raadsbrief zijn vooraf besproken en afgestemd met enkele raadsleden die zich hebben aangeboden om hierin mee te denken. Er is draagvlak bij de raadsleden die meegedacht hebben.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De raadsbrief wordt na besluitvorming in het college van burgemeester en wethouders, via de griffie gedeeld met de leden van de gemeenteraad.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Wij ontvangen graag van de raadsleden input over deze eerste editie van de raadsbrief sociaal domein. Het gaat hierbij over input of de raadsbrief voldoet aan de informatiebehoefte van de raadsleden en of de verstrekte informatie aanvullend is aan de al verstrekte informatie uit o.a. planning&control documenten, raadsoriëntatie-avonden en andere themagerichte informatiebrieven.

Velp,

Raadsinformatiebrief sociaal domein

datum
3 mei 2023

bijlage(n)
1

onderwerp
raadsinformatiebrief sociaal domein versie 1

Geachte raadsleden,

Op de raadsoriëntatieavond van 6 september 2022 hebben wij toegezegd u vanaf 2023 drie keer per jaar een raadsbrief sociaal domein aan te bieden.

Wij zijn blij dat wij u, bij deze, versie nummer 1 te kunnen sturen.

In deze raadsbrief treft u informatie aan over de belangrijkste aandachtspunten, trends en ontwikkelingen op het brede sociaal domein van de gemeente Rheden.

U kunt deze raadsbrief beschouwen als extra context- en achtergrondinformatie over het sociaal domein naast de informatie die u van ons regulier ontvangt in de planning&control (P&C) documenten, themagerichte informatiebrieven en/of raadsoriëntatie- of raadsinformatieavonden.

De raadsbrief sociaal domein verschijnt elk jaar in mei, september en december.

Wat vind u ervan?
Dit is de eerste versie. We stellen het op prijs wanneer u zou willen laten weten of deze raadsbrief aan uw informatiebehoefte voldoet. Ook staan wij open voor uw suggesties in de doorgaande ontwikkeling van deze raadsbrief.

Met vriendelijke groet,
Velp,

Burgemeester en wethouders van Rheden,



Carol van Eert,
burgemeester.



Nadja Renkema-Holstein,
secretaris.

RAADSBRIEF SOCIAAL DOMEIN NUMMER 1

1 **Sociale bestaanszekerheid** pag 1

2 **Financiële bestaanszekerheid** pag 3

3 **Vitaal en gezond** (-9 maanden - > 100 jaar) pag 5

4 **Integrale wijkaanpak (Stenfert)** pag 7

SOCIALE BESTAANSZEKERHEID

We willen een gemeente zijn waarin het voor iedereen mogelijk is om mee te doen en een fijn leven te hebben. Daarom bieden we ondersteuning laagdrempelig en dichtbij aan.

We houden de robuuste structuur van dorps- en buurthuizen, sport-, beweeg- en cultuurinitiatieven in onze gemeente in stand en betrekken hen actief bij de uitbreiding van de mogelijkheden van sociale activering.

Wij ondersteunen vrijwilligersorganisaties en bewoners-initiatieven maximaal en onderzoeken de mogelijkheden om verschillende vormen van financiële ondersteuning te bundelen en nieuwe subsidies aan te boren.

trends & ontwikkelingen

We zijn in januari 2021 gestart met de opdracht aan Incluzio voor het versterken en verbreden van de sociale basis. Onderdeel van deze opdracht is het aanbieden van lichte vormen van individuele begeleiding en groeps-begeleiding aan inwoners.

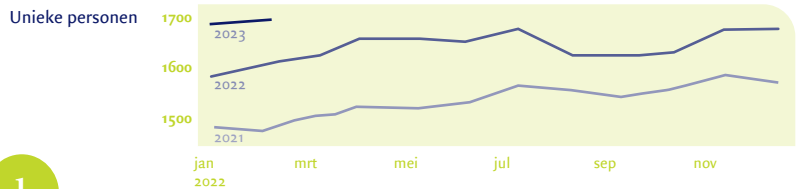


Wij zien een groeiende trend in gebruik van collectievere vormen van hulp en ondersteuning en begeleide activiteiten vanuit de sociale basis, wat dalende bestedingen Wmo begeleiding tot gevolg heeft.

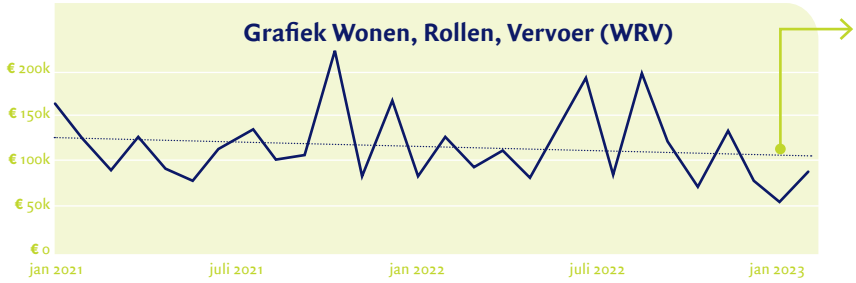
Wij zien een dalende trend in gebruik van geïndi-ceerde hulp en ondersteuning op het gebied van begeleiding en groepsbegeleiding. We zien een toe-name in gespecialiseerde begeleiding maar zien een afname in de lichtere vormen van de begeleiding. De afname is in lijn met het vigerende beleid.

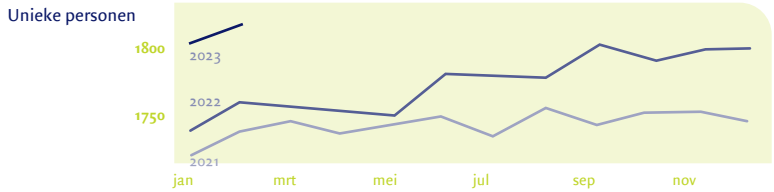
.





Wij zien vanaf oktober 2022 een stijgende trend in kosten voor inzet hulp bij het huishouden. Deze stijging is te verklaren uit de stijging van het aantal unieke personen dat hulp bij het thuishouden toegekend heeft gekregen. Dit betreft voornamelijk ondersteuning aan onze oudere inwoners.





Wat betreft het onderdeel wonen, rollen en vervoer is er een continu grillig verloop. Dit wordt veroorzaakt door het aandeel woningaanpassingen. Dit betreft vaak dure voorzieningen voor slechts één inwoner in een bepaalde maand. Die zien we dan terug in de grafieken. We zien een toename van het aantal unieke personen dat gebruik maakt van hulpmiddelen. Hier zien wij ook dat met name de groep ouderen sterk vertegenwoordigd is. Mede door de vastzittende woningmarkt zijn er meer woningaanpassingen noodzakelijk.

Samenredzaamheid - vrijwilligerswerk

*Op het gebied van vrijwilligerswerk zien we een trend die zich landelijk en ook in onze gemeente al enige tijd doorzet, namelijk de verandering in de vraag naar hoe je vrijwilligerswerk kunt doen. Prof.dr. Lucas Meijs * doet al sinds de jaren negentig onderzoek op dit gebied en weerlegt de aanname dat er steeds minder inwoners bereid zijn zich vrijwillig in te zetten. Meijs ziet dat tegenwoordig ongeveer de helft van de Nederlanders actief is als vrijwilliger en dat er juist een stijging te zien is. "Nederland heeft een enorme infrastructuur voor vrijwilligerswerk. Er is geen tekort, maar moordende concurrentie", stelt hij. Ook in de gemeente Rheden voeren >> veel inwoners vrijwilligerswerk uit. Het landelijke beeld dat dit andere vormen zijn dan we gewend zijn in zowel vraag als in aanbod ligt in lijn met de lokale ontwikkelingen.*

Bij de dorps-/ buurt- en inloophuizen zijn na de Corona-epidemie de activiteiten en het aantal deelnemers weer op het oude peil en zien we daarin zelfs een lichte stijging. Dit vraagt om een goede planning en benutting van beschikbare ruimten.

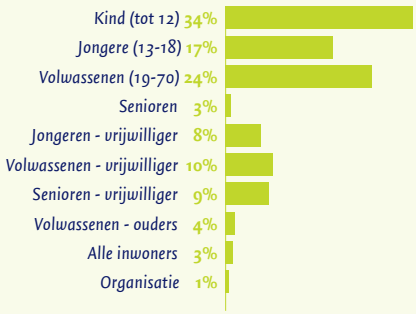
toeloop tot non-profit organisaties en vrijwillige buurt-initiatieven in de gemeentes Rheden en Rozendaal

Toegenomen met bijna 88%.
Eind 2022 waren dit er 81, in 2021 waren dit er 43.

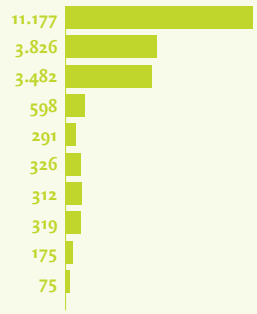
Stijging in het aantal activiteiten en aantal deelnemers bij activiteiten *die al dan niet met ondersteuning vanuit Incluzio zijn ondersteund.*

In 2021 in totaal **9.544 deelnemers**
in 2022 waren dat er **16.514.**

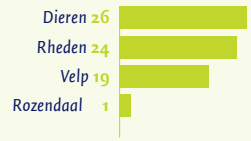
Aantal activiteiten per doelgroep



Aantal bezoekers per doelgroep



Aantal bezoekers per dorp
en omliggende dorpen rondom Dieren, Rheden en Velp



Top van de ondersteuningsvragen





De meeste ondersteuningsvragen liggen op het vlak van financiën (inwoners hebben bij 1 themavraag vaak meer dan 1 ondersteuningsvraag). Hieraan ten grondslag liggen: de hoge inflatie, energiearmoede (waar we nu ook andere inwoners dan de minima zien) en de daarmee toegenomen dreiging op de bestaanszekerheid van inwonersbestaanszekerheid

Incluzio geeft aan dat geestelijke gezondheid vaak een tweede component van de ondersteuningsvraag is. Zo ervaren mensen met financiële problemen vaak ook klachten als stress, somberheid of het niet lekker in hun vel zitten. Een logische ontwikkeling dus, want in 2022 heeft Incluzio veel inwoners geholpen met hun geldzaken. Sterker nog, vragen rondom financiën staat op 1 in onze top 10 ondersteuningsvragen.

* Lucas Meijs is hoogleraar "Strategic Philanthropy" aan de Rotterdam School of Management (RSM), Erasmus Universiteit. Daarvoor was hij aan dezelfde universiteit bijzonder hoogleraar "Vrijwilligerswerk, civil society en ondernemingen". Meijs was raadslid van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO). Hij publiceert regelmatig over management vragen in de filantropische sector en het vrijwilligerswerk. https://www.socialevraagstukken.nl/author/lucas-meijs/

gemeente Rheden

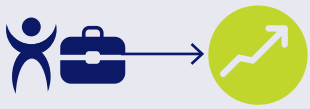
FINANCIËLE BESTAANSZEKERHEID

Om een zinvolle bijdrage te kunnen leveren aan de samenleving en om te werken aan ontwikkeling is financiële bestaanszekerheid essentieel.

Welke noodzakelijke voorwaarden zijn nodig, voor de rust en ruimte te vinden, om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving.

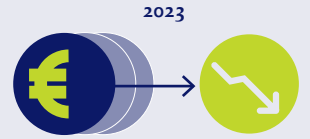
- De zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen.
- De zekerheid om betaalbaar te wonen.
- De mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen. *Voor onverwachte uitgaven*
- Het vinden en behouden van werk. *Immers, werk garandeert in hoge mate iemands bestaanszekerheid.*

trends & ontwikkelingen



KRAPTE OP DE ARBEIDSMARKT

In bijna alle beroepsgroepen is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Dit betekent dat er een grote vraag is naar personeel. Er zijn momenteel meer vacatures dan vóór corona. De vraag kan niet worden opgevangen door het aantal jongeren dat instroomt op de arbeidsmarkt.



INFLATIE EN ENERGIEARMOEDE

De inflatie is in 2022 enorm gestegen. In 2022 waren er nog geen compenserende maatregelen. We zien dat de inflatie in 2023 afneemt ten opzichte van 2022 maar is nog steeds hoog. De afname van de inflatie komt vooral door de prijsontwikkeling van energie. De energie is goedkoper dan een jaar geleden. Consumentengoederen en –diensten exclusief energie en motorbrandstoffen zijn in maart 2023 8,1 procent duurder dan in dezelfde maand vorig jaar. De inwoner ziet de inflatie nog duidelijk terug in zijn portemonnee, bijvoorbeeld met het doen van boodschappen

Maatregelen om de effecten van de hoge energieprijzen te beperken

LANDELIJK: energieplafond / hoger minimumloon, uitkeringen, AOW en toeslagen.

gemeente Rheden: Een pakket aan ondersteunende maatregelen voor energiearmoede. **In het kort** (nov.2022)**:**

- **Energietoeslag uitwonende studenten:** deze staat open vanaf 1 maart tot en met 31 mei. Tot nu toe zijn de aanvragen beperkt.
- **Energietoeslag tot 120%:** deze kunnen we voor 2023 pas openstellen na een wetswijziging. De verwachting is dat deze in juni 2023 in werking treedt. Het Rijk biedt, vooruitlopend op de wetswijziging, geen optie om een voorschot op de energietoeslag te verstrekken. Degenen die zich in 2022 hebben gemeld, benaderen we actief in 2023
- **Energietoeslag tussen 120-150%:** de toeslag voor deze doelgroep willen we gelijktijdig openstellen met de energietoeslag voor de doelgroep tot 120%. Wij zetten er op in om deze groep te bereiken.

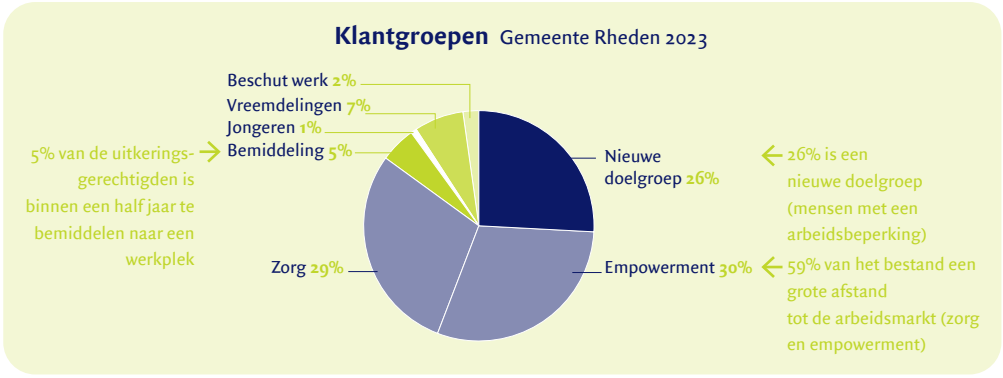
Aanpak energiearmoede en witgoedregeling

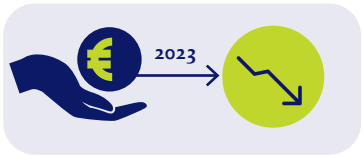
Sinds september 2022 is het project aanpak Energiearmoede en subsidieregeling witgoed ingezet. In de periode september 2022- april 2023 zijn er 267 aanmeldingen voor energiecoaching geweest. In totaal zetten 17 energiecoaches zich in bij huisbezoeken. Begin dit jaar is de subsidieregeling witgoed Rheden geopend en hiervoor hebben wij inmiddels 70 aanvragen ontvangen waarbij er 67 vouchers zijn goedgekeurd.



DE INWONERS IN DE BIJSTAND

Vanwege de arbeidsmarktkrapte is het voor mensen gemakkelijker om zelfstandig een baan te vinden. We zien een verschuiving van onze inzet van bemiddeling naar passende participatie: minder (direct) gericht op werk en meer gericht op passende participatie, passende begeleiding en passende ontwikkeling naar vermogen.



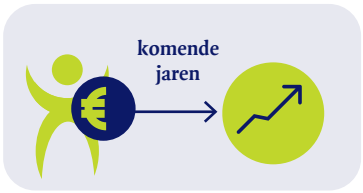


ONTWIKKELING AANTAL BIJSTANDSUITKERINGEN

In 2022 zijn meer inwoners uit de bijstand uitgestroomd, dan er zijn ingestroomd. Als gevolg hiervan is het totaal aantal reguliere uitkeringen in Rheden gedaald.

↓ daling van uitkeringen 955 *januari 2021* → 886 *januari 2023*

Van de inwoners die zijn uitgestroomd is 36% uitgestroomd wegens werk of studie. De verwachting is dat deze daling doorzet, tegelijkertijd zien we dat de bijstandsdoelgroep meer aandacht en inzet nodig heeft (zorg en empowerment), voordat inwoners uit de bijstand kunnen uitstromen.



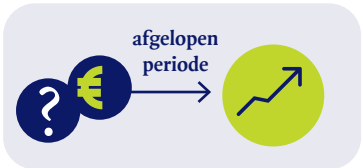
MINIMA

Mede door alle maatregelen blijven grote effecten van inflatie dit jaar uit. Volgend jaar herstelt, naar huidige verwachting, de koopkracht, maar over de periode 2021-2024 is per saldo nog wel sprake van een daling. De verwachting is dat de armoede in Nederland komende jaren licht stijgt, doordat volgens de huidige Rijksbeleidsuitgangspunten een aantal tijdelijke inkomensmaatregelen voor de laagste inkomens volgend jaar eindigen.

Hieronder een overzicht van het aantal huishoudens, volwassen inwoners en kinderen op resp. 120% en 150% van de bijstandsnorm. De tabel laat ook zien welk % dit betreft t.o.v. het totaal aantal inwoners danwel kinderen. Deze cijfers zijn gebaseerd op onderzoek van bureau KWIZ uit 2022. De 120% doelgroep is het meest relevant omdat een groot deel van de Rhedense minimaregelingen zich richten op de doelgroep tot dit inkomenspercentage. De 150% doelgroep is relevant omdat kinderen uit huishoudens met dit inkomenspercentage nog in aanmerking komen voor de Gelrepas.

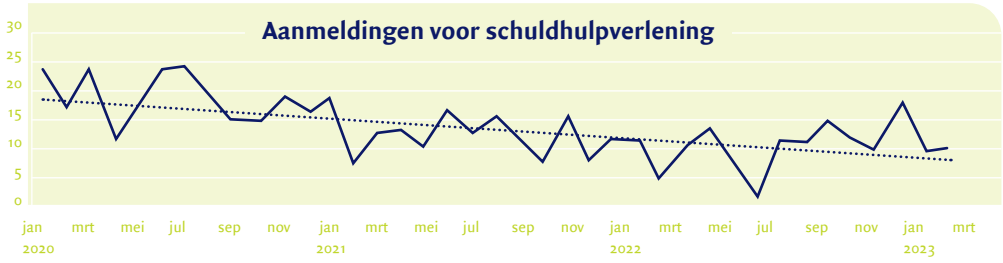
	120%	150%
aantal huishoudens	2500	3800
aantal volwassenen	3500	5320
aantal kinderen	1325	1750
% volwassenen op totaal volwassen inwoners	9,7%	14,7%
% kinderen op totaal aantal kinderen	17,8%	23,5%

Tabel 1 aantallen en % inwoners laag inkomen, geen vermogen (bron: KWIZ minimascan maart '22)
*Aantallen op 150% cumulatief t.o.v. 120%. Dus: inkomensgroep tussen 120%-150% betreft 1300 huishoudens.



FINANCIËLE HULPVRAGEN

Het aantal financiële hulpvragen is bij onze maatschappelijke partners afgelopen periode toegenomen. Schuldhulpmaatje, de Thuisadministratie, de Formulierenhulp en Incluzio zien een toename van de financiële schuldhulpvragen.



Landelijk weten we dat het aantal inwoners met schulden de afgelopen jaren is gedaald. In Rheden zien we een dubbel beeld: een toename bij voorliggend veld en een afname bij de gemeentelijke schuldhulpverlening, al zien we wel een lichte toename vanaf het najaar 2022. We verwachten dat deze toename doorzet. We blijven actief ons hulpaanbod onder de aandacht brengen, bijvoorbeeld via huisbezoeken in het kader van Vroegsignalering.

VITAAL EN GEZOND VAN -9 MAANDEN >100

Vitaal van – 9 maanden - >100 gaat over het behouden en versterken van gezondheid en daardoor de zelfredzaamheid en veerkracht van onze inwoners.

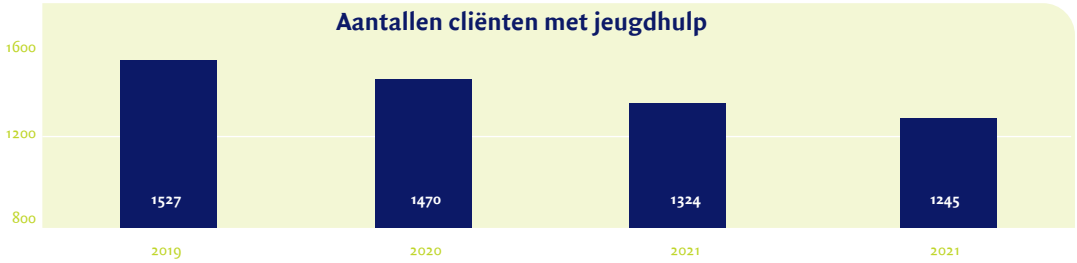
Welke factoren hebben invloed op hoe vitaal we ons voelen en hoe veerkrachtig wij omgaan met fysieke, mentale en emotionele uitdagingen in het leven.



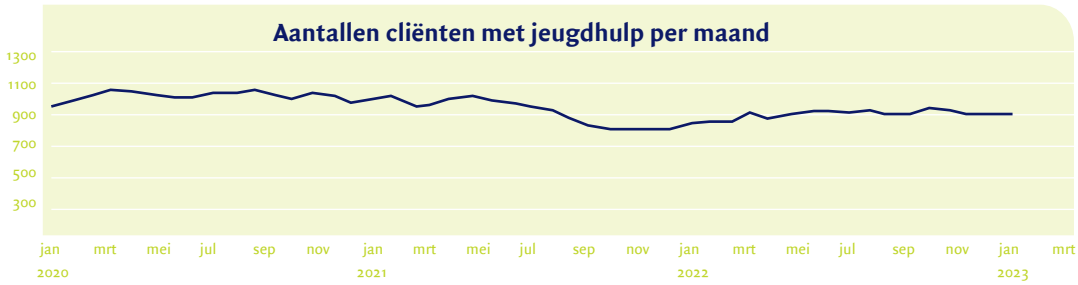
trends & ontwikkelingen

ONTWIKKELINGEN JEUGDZORG

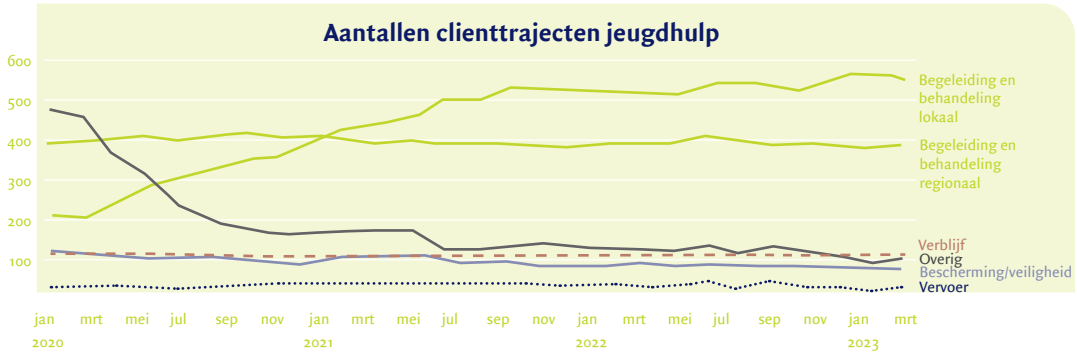
NB: een jeugdige kan meerdere client-trajecten hebben; bijvoorbeeld verblijf in een pleeggezin en psychologische behandeling. De afgelopen jaren is er sprake van een afname van het aantal jeugdigen met jeugdhulp.



Vanaf 2021 is een afname te zien van het aantal lopende trajecten jeugdhulp.



Vanaf 2021 is de opdracht maatwerk-diensten jeugdhulp in gegaan. Duidelijk is te zien dat 2021 een overgangsjaar is. In 2022 is er sprake van stabilisatie. Bij de zwaardere vormen van jeugdhulp (jeugdbescherming, verblijf) is een afname te zien.





start maken met de uitvoering

HERVORMINGSAGENDA

Gemeenten en het Rijk hebben op 18 april 2023 overeenstemming bereikt over de Hervormingsagenda jeugd (met passende financiële afspraken). De Hervormingsagenda is een landelijk document voor de noodzakelijke aanpassingen in de jeugdzorg voor de middellange termijn. Er komt geld bij, maar met de hervormingen is het ook de bedoeling dat er bespaard gaat worden. De eerder in het landelijk coalitieakkoord opgenomen besparingen, worden pas later volledig doorgevoerd. Nu dit (financiële) struikelblok is genomen, ontstaat er ruimte om met de Hervormingsagenda aan de slag te gaan.



JEUGDBESCHERMING

Jeugdbescherming is een belangrijke wettelijke taak die uitgevoerd wordt door de Gecertificeerde Instellingen (GI's). Al geruime tijd staan deze GI's en daarmee de bescherming van jeugdigen onder grote druk. Met inspectierapporten is hier herhaaldelijk aandacht voor gevraagd.

Op 22 maart 2023 is een principeakkoord bereikt met de gecertificeerde instellingen over een gecoördineerde werklastafbouw. Concreet betekent dit dat jeugdbeschermers op termijn minder jeugdigen/gezinnen in hun caseload hebben en dus meer tijd per jeugdige/gezin kunnen besteden. Onderdeel van dit akkoord is dat GI's gaan sturen op de actuele organisatie- workload en de actuele wachtlijst om zodoende het oplopen van wachtlijsten te voorkomen.



TOEKOMSTSCENARIO KIND- EN GEZINSBESCHERMING

Naast maatregelen ter verbetering van de acute problematiek wordt ook gewerkt aan structurele verbetering van de jeugdbescherming als onderdeel van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De partners op het gebied van veiligheid (Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instelling) werken integraal samen. We bereiden ons lokaal en regionaal voor op deze ontwikkelingen.

Regionaal doen wij dit in samenwerking met de regiogemeenten en partners voor de bescherming van kinderen (Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, en instellingen voor jeugdbescherming (GI) door een pilot te starten met een regionaal veiligheidsteam.



GEZONDHEID

In 2022 hebben we samen met de eerstelijnszorg Een Plus Velp, Incluzio en Menzis een subsidiebedrag van € 200.000,- van ZonMw (ministerie VWS) toegewezen gekregen. Hiermee werken we met partners preventief aan gezondheid en gezondheidsvaardigheden voor inwoners. Landelijk zijn in 2023 het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) gesloten. De akkoorden leggen de nadruk op meer samenwerking tussen eerstelijnszorg en het sociaal domein, meer inzet op preventie en gezond leven en goede, toegankelijke en betaalbare zorg.

Vanuit het GALA kunnen gemeenten gelden op thema's aanvragen (o.a. mentale gezondheid, eenzaamheid, welzijn op recept, Kansrijke Start, overgewicht, Sportakkoord en meer) en van IZA komen er transformatiegelden vrij. De gelden hebben we aangevraagd. In 2023 ontwikkelen we een integraal plan.



SPORT & BEWEGEN

Sport, cultuur en maatschappelijke organisatie zijn belangrijke partners in de sociale basis. naast het bieden van activiteiten zijn het plekken waar ondersteuning kan worden geboden en signalen kunnen worden opgepikt. Ze vervullen een belangrijke rol in de lokale samenleving. Afgelopen jaar zijn de energieprijzen enorm gestegen. Naast huishoudens heeft dit voor maatschappelijke organisaties grote financiële gevolgen (denk aan sportclubs, cultuurverenigingen, buurthuizen en ontmoetingspunten).

We hebben afgelopen winter het winterfonds ingesteld om verenigingen de winter door te helpen. Aan 21 maatschappelijke organisaties hebben we noodsteun verleend (10 sport, 4 cultuur en 7 ontmoeting). Het restant budget zetten we in om maatschappelijke organisaties nog intensiever te ondersteunen en ontlasten bij het doorvoeren van duurzaamheidsmaatregelen.



CULTUUR

Vanaf november 2022 is er een provinciale subsidie (€ 300.000,-) toegekend om het meerjarige project van Rhedelijk Cultureel: Goudzoekers 2.0 uit te voeren. Een project met veel culturele activiteiten voor, door en met inwoners en organisaties. Een mooie manier hoe cultuur laag-drempelig wordt ingezet om te ontmoeten, te verbinden en talenten te ontwikkelen.

INTEGRALE WIJKAANPAK STENFERT

Bij de integrale wijkaanpak gaat het niet alleen om het verbinden van de opgaven maar ook om daarmee aan te sluiten op de lokale energie en de ideeën en mogelijkheden van, voor en in de wijk. Naast het zorgen voor samenhang en aansluiten op de lokale energie is betrokkenheid en continuïteit op lange termijn de grote uitdaging.

Wat is belangrijk bij de leefwereld, betrokkenheid en continuïteit van de integrake wijkaanpak.



de systeemwereld van de gemeente
en o.a. de woningbouwcorporatie

verbinden — gelijk op lopen

De leefwereld van de inwoners

Samen met inwoners, informele en formele partners actief in de wijk zijn we gekomen tot een wijkvisie voor de wijk Dieren Stenfert. In de wijkvisie staat het wenkend perspectief voor de wijk Dieren Stenfert centraal, de verschillende ambities voor de wijk en vanuit welke leidende principes we werken.

Dieren Stenfert
Wijkvisie en -ambitie 2042

Stenfert is de **gezelligste buurt** van Dieren. Deze buurt is ruim opgezet, veilig, groen, duurzaam en heeft karakter. Stenfert is **klaar voor de toekomst** en heeft verschillende soorten woningen. Bewoners kennen elkaar en kijken naar elkaar en hun buurt om, hiervoor maken zij gebruik van elkaars talenten & kennis.

Bijvoorbeeld bij de vernieuwde school, het Duynhuis en langs de kenmerkende Van Duyn van Maasdamstraat. Bewoners voelen zich **blijer en gezonder** door alle initiatieven en verbeteringen van de afgelopen jaren. In Stenfert wil je dan ook **blijven wonen** of juist **terugkomen**. Ongeacht je achtergrond, leeftijd of inkomen.



Kansen
voor iedereen



Aantrekkelijke woonwijk
in de juiste balans



Openbare ruimte
is uitnodigend, beweegvriendelijk en toegankelijk



Samenredzame wijk
waarin bewoners elkaar kennen en omzien naar elkaar





Duurzame wijk
ook bestand tegen hitte en wateroverlast



Leidende Principes

- Bij het bedenken van oplossingen, kijken we altijd hoe deze bijdragen aan Stenfert in 2042.
- De leefwereld van de bewoners is het vertrekpunt bij de gezamenlijke aanpak.
- Bij alles wat we doen stellen we onszelf de vraag: "Zou ik hier zelf willen wonen?"
- We omarmen en ondersteunen initiatieven uit de buurt en laten deze groeien.
- Vaste gezichten in de buurt die je makkelijk kunt aanspreken.

De wijkvisie is in het pilotjaar opgesteld door inwoners verenigd in Samen Stenfert, maatschappelijke partners, Incluzio, Vivare en de gemeente Rheden. Het geeft aan waar we naartoe werken en op welke wijze we dit met elkaar doen volgens de leidende principes. Op basis van de wijkvisie werken we gezamenlijk vanuit een dynamische uitvoeringsagenda aan en in de wijk Dieren Stenfert.

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	Begrotingsprogramma	Draagt bij aan Global Goal(s)
R. ter Hoeven	1 Samenleving	4 Kwaliteitsonderwijs

b en w-vergadering	Agendapunt	bijlage(n)
		1

rol raad
Ter kennisneming

Onderwerp
Advies wenselijkheid fusie IKC Het LeerRijk en IKC De Wensvogel.

INHOUD VOORSTEL

- Positief te adviseren over de wenselijkheid van de fusie tussen IKC het LeerRijk en IKC De Wensvogel van Scholengroep Veluwezoom door in te stemmen met de voorgestelde tekst voor de fusie-effectrapportage artikel 9.1: *Burgemeester en wethouders van Rheden adviseren positief over de wenselijkheid van de fusie tussen IKC Het LeerRijk en IKC De Wensvogel. Door de fusie ontstaat in de wijk Stenfert één openbare school waar leerlingen duurzaam en kwalitatief goed onderwijs ontvangen. Daarnaast blijft het onderwijsaanbod voor kinderen en ouders divers en gespreid. Het college is tevens positief over de aansluiting bij de integrale wijkaanpak Stenfert, waarbij de school samenwerkt met de wijk(bewoners) en de functie krijgt van een brede voorziening voor en door de wijk.*

1 Wat is de aanleiding?

Scholengroep Veluwezoom vraagt krachtens de Wet op het primair onderwijs (Wpo) artikel 64b, de fusie-effectrapportage, advies aan burgemeester en wethouders over de wenselijkheid van de fusie tussen IKC Het LeerRijk en IKC De Wensvogel.

Een fusie-effectrapportage is wettelijk verplicht. Hiermee vraagt Scholengroep Veluwezoom de medezeggenschapsraden van beide scholen (MR) om het voorgenomen besluit te fuseren te bekrachtigen. Vanuit de Wpo is hier een modelformulier[1] voor ontworpen. Onderdeel van dit formulier is een advies van burgemeester en wethouders over de wenselijkheid van de fusie. Bijlage 1 van de fusie-effectrapportage bevat het ingevulde formulier. Uiteraard ontbreekt het advies van het B&W. Het advies kan positief, neutraal, of negatief zijn.

In dit voorstel presenteren we vier argumenten om positief te adviseren op de fusie en leggen we een voorbeeldtekst voor om terug te koppelen aan Scholengroep Veluwezoom.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Wet op het primair onderwijs (Wpo)
- Beleidskader Integraal Huisvestingplan (IHP) 2022-2036

3 Wat willen wij bereiken?

Wij willen voldoen aan de wettelijke taken van een gemeente om voldoende, gespreid en verantwoord openbaar onderwijs aan te bieden. Ook met deze fusie is dit gewaarborgd. Onderstaande vier argumenten bekrachtigen hoe ook met de fusie aan wettelijke taken wordt voldaan, alsook aangesloten wordt bij gemeentelijke belangen.

[1] Wettelijk verplichte onderdelen van de rapportage zijn de motieven voor de fusie, een beschrijving van alternatieven, doelen, verwachte effecten op keuzevrijheid en spreiding, kosten en baten, gevolgen voor personeel en leerlingen, communicatie, evaluatie en tot slot een advies van het B&W over de wenselijkheid van de voorgestelde fusie.

Argument 1: Door de fusie ontstaat één school met voldoende leerlingen voor verantwoord onderwijs.
IKC Het LeerRijk zit qua leerlingaantal onder de opheffingsnorm (43 leerlingen). Door het samengaan ontstaat een school van ongeveer 140 leerlingen. Behoud van beide scholen brengt het risico dat duurzaam kwalitatief onderwijs op het IKC het LeerRijk onder druk komt te staan.

Argument 2: In Dieren blijft er keuzevrijheid voor leerlingen en ouders.
In Dieren en Spankeren zijn er 5 openbare scholen, en 4 scholen met bijzonder onderwijs. Na de fusie zijn er 4 openbare scholen en 4 scholen met bijzonder onderwijs beschikbaar.

Argument 3: De fusie vermindert huisvestingslasten voor de gemeente.
Door de fusie ontstaat er één (nieuw) schoolgebouw waar de gemeente verantwoordelijk is voor de huisvesting. Bij behoud van beide scholen is er voor beide scholen renovatie/(ver)nieuwbouw nodig. Bij het vaststellen van het beleidskader IHP en bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma is rekening gehouden met de fusie.

Argument 4: De nieuwe conceptschool draagt bij aan de speerpunten van het coalitieakkoord.
De wens van Scholengroep Veluwezoom is een school te openen waar naast leerlingen en ouders ook buurtbewoners welkom zijn. Daarbij onderzoekt zij ook hoe andere lokale partners te betrekken in de school. Zo wordt de school een brede toegankelijke voorziening. Ontmoeting, het verhogen van samenredzaamheid, en er zijn voor de wijk en haar bewoners is belangrijk. Evenals de inzet op een rijke leeromgeving om de kansen van kinderen om op te groeien tot gezonde zelfstandige volwassenen te vergroten. De nieuwe conceptschool draagt daarom bij aan de speerpunten van het coalitieakkoord.
Bij de totstandkoming van de nieuwe school is de gemeente betrokken om te zorgen dat enerzijds het gebouw een plek is voor zowel kinderen, ouders als de buurt, passend bij de ideeën van de Integrale wijkaanpak Stenfert. Anderzijds heeft de gemeente belang bij een rijk aanbod, waarbij zo mogelijk ook de kwaliteiten van de buurt betrokken worden. De werkgroep Nieuwe school bestaat uit de projectleider Integrale wijkaanpak Stenfert en een afvaardiging vanuit de beleidsvelden sport, preventie/preventief jeugdbeleid, aanpak laaggeletterdheid, onderwijs en onderwijsachterstanden. In deze werkgroep zijn ook de partners aangesloten: Incluzio, Bibliotheek, Riqq en Sport in Rheden.

Op basis van bovenstaande argumenten stellen wij de volgende aanvulling van het formulier van de fusie-effectrapportage voor:

Voorgestelde tekst fusie-effectrapportage artikel 9.1
Burgemeester en wethouders van Rheden adviseren positief over de wenselijkheid van de fusie tussen IKC Het LeerRijk en IKC De Wensvogel. Door de fusie ontstaat in de wijk Stenfert één openbare school waar leerlingen duurzaam en kwalitatief goed onderwijs ontvangen. Daarnaast blijft het onderwijsaanbod voor kinderen en ouders divers en gespreid. Het college is tevens positief over de aansluiting bij de integrale wijkaanpak Stenfert, waarbij de school samenwerkt met de wijk(bewoners) en de functie krijgt van een brede voorziening voor en door de wijk.

4 Wat gaan wij ervoor doen?
De gemeente adviseert positief over de wenselijkheid van de fusie. Bij een bekrachtiging van de fusie zal zij betrokken blijven bij de totstandkoming van de nieuwe school. Zowel qua huisvesting als het onderwijsconcept een school voor de wijk te zijn.

5 Wat gaat het kosten?
Het doorvoeren van de fusie brengt geen extra kosten met zich mee voor de gemeente. De fusie heeft zelfs een positief financieel effect op de gemeentebegroting. Beide gebouwen zijn aan renovatie/(ver)nieuwbouw toe vanwege de leeftijd van het gebouw. Door de fusie zal één schoolgebouw worden gebouwd. Dit bespaart middelen. Met dit scenario is rekening gehouden bij het schrijven van het IHP beleidskader, en bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma.

6 Wat zijn de risico's?
De fusie-effectrapportage is openbaar inzichtelijk voor iedereen. Een negatief advies kan doorwerken in het beeld van ouders en inwoners op de fusie.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
De fusieplannen zijn de afgelopen maanden meerdere keren besproken tussen beide scholen, met ouders en de verschillende ouder- en medezeggenschapsraden. Ook heeft de gemeenteraad besloten af te zien van de instandhouding van IKC Het LeerRijk.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
Het advies wordt gedeeld met Scholengroep Veluwezoom.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Scholengroep Veluwezoom evalueert de fusie. De verwachting is dat conclusies meegenomen worden in jaarstukken die het college voorgelegd worden.

De Steeg,

PentaRho™

Ruimte om te zijn.

Fusierapportage

omtrent het onderzoek naar de institutionele fusie tussen IKC LeerRijk en IKC De Wensvogel te Dieren

Opdrachtgever	Scholengroep Veluwezoom
Opgesteld door	Angela Bekedam en Ronald de Bie
Kenmerk	U23148
Status	Definitief
Datum	12 april 2023

Voorwoord

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen op IKC De Wensvogel (15EI) en IKC LeerRijk (15HS) geeft aanleiding tot nader onderzoek. Na een periode van daling van de leerlingenaantallen leek dit zich te stabiliseren, echter, de laatste instroomgegevens geven toch aanleiding tot nadenken. Bij eventuele samenvoeging ontstaat er meer massa wat kansen biedt voor het ontwikkelen van een mooie onderwijsvoorziening in de wijk. Daarnaast constateren de scholen dat de kinderen in de wijk Stenfert meer nodig hebben dan alleen goed onderwijs.

De vraag om een fusie tussen IKC De Wensvogel (15EI) en met name IKC LeerRijk (15HS) komt dus niet alleen voort uit de verantwoordelijkheid voor duurzaam, kwalitatief goed onderwijs. Scholengroep Veluwezoom gaat graag de uitdaging aan om samen met diverse partners een breed aanbod te organiseren in de door een fusie te ontwikkelen nieuwe school, met een onderscheidend en aantrekkelijk concept, passend bij de populatie en de wijk, op locatie De Wensvogel.

Het volgende scenario is dus aan de orde:

Er wordt vormgegeven aan een onderzoek naar een fusie tussen IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk per 1 augustus 2023, om te komen tot een nieuwe school, met een onderscheidend en aantrekkelijk concept passend bij de populatie op locatie De Wensvogel. Na een positief instemmings-, adviserings- en besluitvormingsproces zal na de fusie één BRIN-nummer in stand worden gehouden.

In deze rapportage zijn de genomen stappen voor de fusie tussen IKC LeerRijk en IKC De Wensvogel uitgewerkt en beschreven. In deel I (het projectplan) wordt geschetst hoe het proces tot de voorgenomen fusie van de scholen wordt doorlopen. In deel II (de fusierapportage) komen de inhoudelijke thema's aan bod. Hierin staat op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan de fusie en wat de gevolgen daarvan op diverse terreinen zijn. Deze fusierapportage is mede opgesteld door de directie en de projectgroep, in samenwerking met externe begeleiding en onder verantwoordelijkheid van de stuurgroep.

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

Deel I **5**

1 Algemeen Deel **5**
1.1 Inleiding 5
1.2 Voortraject 5
1.3 Scenario's 5
1.4 Procesdoelen 6
1.5 Projectinrichting - taken en verantwoordelijkheden 6
1.6 Bestuurlijk-juridische context fusie 7
1.7 Fusie-effectrapportage 7
1.8 Wet op medezeggenschap 7
1.9 Communicatie tijdens traject 8
1.10 Afwikkeling formaliteiten 8
1.11 Stappenplan 8

Deel II **13**

2 Fusie **13**
2.1 Inleiding 13
2.2 Algemene omschrijving betrokken organisaties 13
2.2.1 IKC de Wensvogel 13
2.2.2 IKC LeerRijk 14
2.2.3 Scholengroep Veluwezoom 14
2.3 Redenen en motieven fusie 14
2.4 Krimp op gemeentelijk niveau 14
2.5 Alternatieve scenario's 15
2.6 Doelen van de fusie 16
2.7 Communicatie 16
2.8 Evaluatie 17

3 Situatieanalyse **18**
3.1 Effecten op diversiteit 18
3.2 Effecten op keuzevrijheid 18
3.3 Effecten op personeel, leerlingen en ouders 19
3.4 Kosten en baten 20

4 Personeel **21**
4.1 Inleiding 21
4.2 Kader 21
4.3 Werving en selectie personeel gefuseerde school 21
4.4 Arbeidsvoorwaarden, personeelsbeleid en medezeggenschap 21
4.5 Regeling van de formatieve gevolgen 21
4.6 De positie van de leiding van de school 21

5 Financiën **22**
5.1 Procedure 22

5.2 Bestaande schoolrekeningen 22
5.3 Andere nader te noemen onderdelen 22
5.4 Toekenning bijzondere bekostiging bij fusie 22

6 Onderwijs in de fusieschool 23
6.1 Missie en kernwaarden 23
6.2 Visie op pedagogisch klimaat 23
6.2.1 Visie op dagarrangement en convenience 23
6.2.2 Visie op samenwerking 24
6.2.3 Visie op veelzijdige ontwikkeling, de rijke schooldag 24
6.2.4 Visie op wijkfunctie 24
6.2.5 Visie op doorgaande (leer)lijnen 24
6.2.6 Visie op medewerkers 25
6.2.7 Visie op zorg en ondersteuning 25
6.2.8 Visie op huisvesting 25
6.3 Uitwerking van de werkgroepen 26

7 Organisatie 27
7.1 Kennismaking 27
7.2 Schooltijden 27
7.3 Opzet groepsverdeling 27
7.4 Rapporten 27
7.5 Rijke Schooldag 27
7.6 Communicatie 27
7.7 Verkeerssituatie 27

8 Huisvesting en meubilair 28
8.1 Het gebouw 28
8.2 Kinderopvang Puck&Co 28
8.3 Andere partners 28

Bijlagenoverzicht 29

Bijlage 1 Fusie Effect Rapportage (FER) 30

Bijlage 2 instemmingsverklaring MR's 35

Deel I

1 Algemeen Deel

1.1 Inleiding

Dit onderdeel behelst de beschrijving van het proces rondom de fusie tussen IKC LeerRijk en IKC De Wensvogel in Dieren. Na een initiatieffase, waarin verschillende scenario's zijn onderzocht, is het volgende scenario aan de orde:

Er wordt vormgegeven aan een onderzoek naar een fusie tussen IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk per 1 augustus 2023, om te komen tot een nieuwe school, met een onderscheidend en aantrekkelijk concept passend bij de populatie op locatie De Wensvogel. Na een positief instemmings-, adviserings- en besluitvormingsproces zal na de fusie één BRIN-nummer in stand worden gehouden.

Voor dit scenario zijn de volgende doelen geformuleerd:

- Het vormgeven van een fusieschool zorgt ervoor dat er kwalitatief goed en duurzaam onderwijs voor alle leerlingen van IKC LeerRijk en IKC De Wensvogel behouden blijft.
- De nieuwe school ontwikkelt een concept passend bij de vragen uit de wijk en de behoeften van kinderen uit de wijk.

Samen met de fusie-effectrapportage (FER) is deze rapportage bedoeld om het adviserings- en besluitvormingstraject te ondersteunen. Het streven is om de formele fusie per 1 augustus 2023 te hebben gerealiseerd.

1.2 Voortraject

In het voortraject is een aantal toekomstscenario's onderzocht. De vraag om uitwerking van een scenario komt voort uit zorg over duurzaam, kwalitatief goed onderwijs op de betrokken scholen, gerelateerd aan een prognose van het leerlingenaantal die aangeeft dat groei de komende jaren niet aan de orde is. De locaties tellen op dit moment gezamenlijk 145 leerlingen (1 februari 2022); 102 op IKC De Wensvogel en 43 op IKC LeerRijk. De instroom is minimaal.

1.3 Scenario's

In het voortraject zijn zeven scenario's onderzocht.

- scenario 1a: fusie op locatie IKC De Wensvogel;
- scenario 1b: fusie op locatie IKC Leerrijk;
- scenario 2a: samenwonen, twee scholen onder één dak op locatie IKC De Wensvogel;
- scenario 2b: samenwonen, twee scholen onder één dak op locatie IKC LeerRijk;
- scenario 3a: opheffen IKC De Wensvogel;
- scenario 3b: opheffen IKC LeerRijk;
- scenario 4: niets doen.

Bij de analyse van de scenario's bleek al snel dat scenario 3a en 3b het minst wenselijk zullen zijn. Dit zou een verlies aan leerlingen betekenen maar ook een negatief scenario waarin geen positieve energie te verwachten is. Daarnaast zullen verworvenheden van één van de scholen helemaal verloren gaan. Scenario 4 zal naar verwachting resulteren in scenario 3b: niets doen zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot sluiting van IKC LeerRijk.

Voor scenario 1a, 1b, 2a en 2b geldt dat de huisvestingscomponent een grote rol speelt.

IKC De Wensvogel is gehuisvest in een verouderd gebouw op een goede locatie met weinig uitstraling, IKC LeerRijk heeft een prachtig gebouw op een minder aantrekkelijke locatie en is te klein.

Gedurende de analyse is gebleken dat de urgentie nog hoger is dan verwacht. Er is praktisch geen instroom in groep 1 op beide scholen. Dit maakt dat gezamenlijk op het volgende scenario is uitgekomen:

scenario 1a: fusie op locatie IKC De Wensvogel;

1.4 Procesdoelen

De volgende procesdoelen zijn geformuleerd:

- voorbereidende stappen zetten ten behoeve van een institutionele fusie tussen IKC LeerRijk en IKC De Wensvogel;
- uitwerking van de werkgebieden rondom een fusievraagstuk zoals benoemd in dit rapport;
- organiseren van een formeel fusietraject met als optionele datum voor besluitvorming 1 mei 2023;
- komen tot de vorming van een fusieschool met een onderscheidend concept door middel van een fusie tussen IKC LeerRijk en IKC De Wensvogel per 1 augustus 2023.

1.5 Projectinrichting - taken en verantwoordelijkheden

Stuurgroep

Bestuur van Scholengroep Veluwezoom, directeuren en onafhankelijke procesbegeleiding Penta Rho

- verantwoordelijk voor realisatie van de fusieschool.

Procesbegeleider

Onafhankelijk adviseur voor de stuurgroep

- gevraagd en ongevraagd advies aan de stuurgroep geven;
- klankbord en aanspreekpunt voor directie;
- verantwoordelijk voor de organisatie, inrichting en het opstellen van de fusierapportage.

Kerngroep

Directies en procesbegeleider

- ambassadeursfunctie samenwerkingstraject;
- beleidsvraagstukken voorbereiden/opstellen;
- (mede) opstellen fusierapportage.

Projectgroep

Procesbegeleider, directie, teamleden en ouders

- volgen van en adviseren over formeel proces, de ontwikkeling van het onderwijsconcept en vraagstukken rondom huisvesting en identiteit;
- draagvlak creëren en communicatie richting de achterban (ouders, teams, MR's) verzorgen.

Teams scholen

Teamleden beide scholen

- beleidsvoorbereiding ten aanzien van (onderwijs)inhoudelijke vraagstukken;
- uitvoering ontwikkeling nieuw onderwijsconcept.

Werkgroepen (o.a. onderwijs, huisvesting)

Leerkrachten, directeuren ouders

- beleidsvoorbereidende activiteiten ten aanzien van bovengenoemde werkgebieden.

1.6 Bestuurlijk-juridische context fusie

Het wettelijk kader voor het samenvoegen van basisscholen wordt in de Wet op het primair onderwijs (WPO) beschreven.

Volgens het voorliggende scenario zal IKC LeerRijk per 1 augustus 2023 institutioneel fuseren met IKC De Wensvogel te Dieren. Hierbij zal het BRIN-nummer van IKC LeerRijk verdwijnen en blijft het BRIN-nummer van IKC De Wensvogel bestaan.

Met ingang van 1 januari 2023 worden financiële middelen toegekend wanneer een fusie als samenvoeging kan worden aangemerkt. De begrippen substantiële fusie en beperkte fusie (uit de oude regeling) verdwijnen per 1 januari 2023.
Een fusie wordt aangemerkt als samenvoeging als:

- deze plaatsvindt op 1 augustus en binnen vier weken na de fusiedatum wordt gemeld bij DUO. Eventuele bewijsstukken hiervoor kunnen op een later moment aangeleverd worden;
- minimaal 25% van het aantal leerlingen van de opgeheven school in het nieuwe schooljaar in dezelfde onderwijssector zal zitten, op de overblijvende school;
- alle scholen die deel uitmaken van de fusie meer dan acht jaar voor bekostiging in aanmerking komen.

In een aantal gevallen is een fusietoets vereist; in dit specifieke geval niet. Institutionele fusies in het primair onderwijs (PO) waarbij het totaalaantal leerlingen van de betrokken scholen minder dan 500 bedraagt of waarbij het aantal betrokken scholen voor PO minder dan tien bedraagt (artikel 64a, WPO), behoeven geen fusietoets.

Bij het opheffen van een openbare school dient het bestuur de gemeenteraad over de sluiting van de school te informeren, zodat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om de school over te nemen. Deze melding heeft op 12 juli 2022 plaatsgevonden. Indien de gemeenteraad vóór 1 februari daaropvolgend besluit dat zij de school in stand wenst te houden, dan wordt de school niet opgeheven en wordt de instandhouding aan de gemeente overgedragen. Dit besluit is op 25 januari 2023 genomen, de gemeenteraad heeft besloten af te zien van het recht om per 1 augustus 2023 IKC LeerRijk in stand te houden.

1.7 Fusie-effectrapportage

Het opstellen van een FER is voor elke scholenfusie vereist. De FER dient intern beschikbaar te zijn en bij voorkeur betrokken te worden bij het voorgenomen besluit, zoals dat voor instemming aan de MR wordt voorgelegd. De WPO schrijft door middel van een modelformulier voor welke elementen de FER moet omvatten. De FER zal, nadat het schoolbestuur een voorgenomen besluit heeft genomen, voor advies worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders (college van B en W). De MR's van de betrokken scholen dienen door middel van een instemmingsverklaring met de FER in te stemmen.

1.8 Wet op medezeggenschap

De WMS geeft de MR wettelijk verankerde — en daarmee afdwingbare — rechten bij het beïnvloeden van het bestuursbeleid. Hierbij kan gedacht worden aan onderwerpen zoals reorganisatie, overdracht en fusie, aangaan van langdurige verplichtingen, wijziging van identiteit, vaststellen van financieel beleid, aannamebeleid, organisatie van het onderwijs, et cetera. Het fusiebesluit dat wordt genomen is sterk inspraakgevoelig. Terecht, omdat dit het belang van zowel het personeel als ouders direct en langdurig raakt. Beide MR's hebben dan ook instemmingsrecht op het besluit tot fuseren en hebben adviesrecht op de gevolgen hiervan.

Sinds 1 januari 2018 schrijft de WMS voor dat het bevoegd gezag een besluit met betrekking tot fusie of sluiting niet eerder dan na raadpleging van de ouders neemt. De WMS laat in het midden wie de raadpleging daadwerkelijk moet uitvoeren. Ook schrijft de wet niet voor hoe de raadpleging moet worden uitgevoerd. Tijdens dit traject zijn ouderavonden georganiseerd waarbij ouders zijn geraadpleegd en standpunten van ouders ten aanzien van de fusie zijn geïnventariseerd. Voor de besluitvorming zijn alle ouders van beide scholen geïnformeerd over de vormgeving van de nieuwe school en geraadpleegd. In het traject zijn alle ouders van de leerlingen van IKC LeerRijk individueel gevraagd om hun eventuele keuze voor de nieuwe fusieschool aan te geven. De overgrote meerderheid van alle ouders is voorstander van het organiseren van de fusieschool.

Afspraken die zijn vastgelegd in het fusiebesluit zijn rechtsgeldig; naleving kan afgedwongen worden wanneer één van de partijen zich in een later stadium niet aan de afspraken houdt. Ook na de fusie behoudt de nieuwe MR de wettelijk vastgelegde inspraak, zoals bij het vaststellen van financieel of onderwijskundig beleid, reorganisatie, schoolplan, schoolgids, werving directie, et cetera.

De betrokken MR's moeten — volgens de WMS — kennis hebben genomen van de FER, zodat zij schriftelijk met de fusieplannen kunnen instemmen.

1.9 Communicatie tijdens traject

Regelmatig is tijdens het fusietraject een informatiebrief voor alle ouders en teamleden van de betrokken scholen verschenen. De projectgroep heeft gezamenlijk met de directie bepaald welke onderwerpen aan de orde moesten komen. Ook hebben meerdere ouderavonden plaatsgevonden.

1.10 Afwikkeling formaliteiten

Na het opstellen van de fusierapportage en het voltooien van de FER worden deze ter instemming voorgelegd aan de MR's van beide scholen (zie bijlage 1). De FER wordt ook ter advies aan het college van B en W voorgelegd. In dit proces hoeft geen fusietoets door de Commissie Fusietoets Onderwijs (CFTO) te worden uitgevoerd. De bestuurder van Scholengroep Veluwezoom dient alvorens een definitief besluit te nemen goedkeuring te vragen aan de Raad van Toezicht van Scholengroep Veluwezoom. Een BRIN-mutatieformulier kan worden opgemaakt, waardoor de eventuele samenvoegingsfaciliteiten zullen worden toegekend en de fusie formeel is bekrachtigd.

1.11 Stappenplan

In de navolgende tabel wordt het stappenplan weergegeven dat gedurende het fusietraject doorlopen is.

Planfase (wat)	Omschrijving	Betrokkenen	Datum	Locatie en opmerkingen	Plaatsgevonden
Startoverleg	Kennismaking directeuren en bestuurders	Stuurgroep en kerngroep		Online	☑
Voorlichting MR De Wensvogel	Voorlichting traject	Procesbegeleider en MR		Online	☑
Voorlichting MR LeerRijk	Voorlichting traject	Procesbegeleider en MR		Online	☑
Voorlichting teams	Voorlichting traject	Teams, directeuren en procesbegeleider	6 en 12 juli 2022	Locatie	☑

Voorlichting ouders en andere belangstellenden	Voorlichting traject	ouders, directeuren en procesbegeleider	6 en 12 juli 2022	Locatie	☑
Fusiebulletin 0	Communicatie naar ouders	Kerngroep	Niet verstuurd	Informeren over het traject	☑
Zomervakantie	**Omschrijving**	**Betrokkenen**	**Datum**	**Locatie en opmerkingen**	**Plaatsgevonden**
Kerngroep 1	Agenda projectgroep, inventarisatie werkgroepen	Kerngroep	Dinsdag 13 september 2022	Online	☑
Studiemiddag teams	Concept + verworvenheden	Teams en kerngroep	Maandag 26 september 2022	Ochtend samen	☑
Fusiebulletin 1	Communicatie naar ouders	Directeuren	Eind september 2022	N.v.t.	☑
Projectgroep vergadering 1	Informatie over: - rol projectgroep - het proces - planning - opdrachten voor werkgroepen	Projectgroep	Dinsdag 1 november 2022 16.30 – 18.00 uur	Locatie Wensvogel of LeerRijk	☑
Werkgroepen	Betrokkenen benaderen voor in de werkgroepen	Projectgroep	Oktober 2022	n.v.t.	☑
Fusiebulletin	Indien nodig naar aanleiding van de eerste projectgroep nog een Fusiebulletin	Projectgroep	Eind oktober – begin november 2022	n.v.t.	☑
Herfstvakantie	**Omschrijving**	**Betrokkenen**	**Datum**	**Locatie en opmerkingen**	**Plaatsgevonden**
Kerngroep 2	Voorbereiding projectgroep Inventarisatie vraagstukken, bijvoorbeeld: - directie - team - huisvesting - schooltijden - OR/MR - etc.	Kerngroep	Dinsdag 1 november 2022 11.00 - 12.00 uur	Online	☑
Stuurgroep vergadering	Bespreken stand van zaken	Bestuurders en kerngroep	Donderdag 3 november 2022 10.00 – 11.00 uur	Online	☑
Projectgroep vergadering 2	Bespreken stand van zaken fusieproces	Projectgroep	Donderdag 17 november 2022	Locatie LeerRijk of Wensvogel	☑

			19.30 – 21.00 uur		
Fusiebulletin 2	Bespreken kaders concept Deskundigen Vormgeving werkgroepen	Teams	Tussen 21 en 25 november 2022	n.v.t.	☑
Overleg MR's	Toelichting traject	MR, kerngroep	Midden/eind november 2022	Locatie LeerRijk of Wensvogel	☑
Intentieverklaring betrokken MR's?	Hierin wordt het eind van de initiatieffase aangegeven. De ondertekening betekent de start van de instemmings- en adviesfase	MR's van de te fuseren scholen	November 2022	Indien wenselijk	☑
Kerstvakantie	**Omschrijving**	**Betrokkenen**	**Datum**	**Locatie en opmerkingen**	**Plaatsgevonden**
Kerngroep 3	Agenda en voorbereiden projectgroep	Procesbegeleider, directeuren	Donderdag 12 januari 2023 09.00 – 10.00 uur	Online	☑
Stuurgroep vergadering	Bespreken stand van zaken Welke procedure voor directeur Formeel of informele fusieschool Notaris	Kerngroep en bestuurders	Vrijdag 13 januari 2023 09.00 – 10.00 uur	Online	☑
Projectgroep vergadering 3	Voortgang werkgroepen	Projectgroep	Dinsdag 17 januari 2023 16.30 – 18.00 uur	Locatie LeerRijk of Wensvogel	☑
Fusiebulletin 3	Communicatie naar ouders	Projectgroep/ kerngroep	Tussen 23 en 27 januari 2023	N.v.t.	☑
Planning adviesvraag college B en W gemeente	Contact met gemeente over planning adviesvraag op de FER	Beleidsmedewerker gemeente	Januari 2023	N.v.t.	☑
Studiedag	Studiedag rondom fusie	Directeuren	3 februari 2023	Locatie Wensvogel	☑
Kerngroep 4	Agenda en voorbereiden projectgroep	Procesbegeleider, directeuren	Donderdag 9 februari 2023 09.00 – 10.00 uur	Online	☑
Projectgroep vergadering 4	Formuleren opdracht voor werkgroepen	Projectgroep	Woensdag 15 februari 2023 19.30 – 21.00 uur	Locatie LeerRijk of Wensvogel	☑

Fusiebulletin 4	Communicatie naar ouders	Projectgroep	Eind feb/ begin maart 2023	n.v.t.	☑

Voorjaarsvakantie	Omschrijving	Betrokkenen	Datum	Locatie en opmerkingen	Plaatsgevonden
Verzamelen opbrengsten werkgroepen	Opbrengsten van de werkgroepen worden verzameld en besproken in de volgende projectgroep	Werkgroepen en kerngroep	Maart 2023	N.v.t.	☑
Stuurgroep vergadering	Bespreken stand van zaken en voorbereiding besluitvorming	Stuurgroep + kerngroep	Dinsdag 7 maart 2023 10.00 – 11.00 uur	Online	☑
Kerngroep 5	Agenda projectgroep, bespreken tussenopbrengsten werkgroepen	Procesbegeleider en directeuren	Dinsdag 14 maart 2023 09.00 – 10.00 uur	Online	☑
Fusiebulletin 5	Communicatie naar ouders	Projectgroep	24 maart 2023	N.v.t.	☑
Opstellen fusierapportage	In de fusierapportage staan de gevolgen van de fusie weergegeven en wordt beschreven hoe daar in de nieuwe situatie mee om wordt gegaan.	Projectleider, kerngroep	Voor 1 April 2023	N.v.t.	☑
Opstellen FER	Wettelijk verplicht modeldocument dat opgesteld moet worden	Projectleider	Voor 1 April 2023	N.v.t.	☑
Stuurgroep vergadering	Voorbereiding ouderavond	Stuurgroep + kerngroep	Maandag 3 april 2023 15.00 uur	Online	☑
Projectgroep vergadering 5	Bespreken fusierapportage	Projectgroep	Dinsdag 4 april 2023 16.30 uur	Locatie LeerRijk	☑
Concept FER wordt opgestuurd naar bestuur en directies	Concept FER	Projectleider Stuurgroep	5 april 2023	N.v.t.	☑
Ouderavond	Weergave van de nieuwe school	Directeuren	Dinsdag 11 april 2023 19.30 – 21.00 uur	Locatie Wensvogel	☑
Raadpleging ouders	Ouders hebben de mogelijkheid om te reageren op de inhoud van de ouderavond	Directeuren	11 april 2023, tijdens ouderavond	N.v.t.	☑
Uitlooptijd	Nog te beantwoorden vraagstukken uitwerken	Kerngroep	April 2023	N.v.t.	☑

Definitief maken van de fusierapportage inclusief FER	Op basis van deze fusierapportage en de FER neemt het bestuur een voorgenomen besluit	Bestuur	Voor 13 april 2023	N.v.t.	☑
Voorgenomen besluit bestuur	Op basis van deze fusierapportage en de FER neemt het bestuur een voorgenomen besluit	Bestuur	Voor 13 april 2023	N.v.t.	☑
Advies vragen college B en W op FER	College B en W moet advies geven op de FER	Stuurgroep, bestuurskantoor gemeente	13 april 2023 10.00 uur	N.v.t.	
Overhandiging fusierapportage en FER aan de MR's van de betrokken scholen	Definitieve versie ter ondertekening naar MR's	Projectleider, bestuur en MR's van te fuseren organisaties	13 april 2023	Dieren	
Instemming MR's	MR 's kunnen al dan niet instemmen met voorliggende fusie	MR's, bestuur	April 2023	N.v.t.	
Goedkeuring RvT Veluwezoom	De RvT verleent goedkeuring op het voorgenomen besluit	Bestuurder RvT	Mei 2023	N.v.t.	
Definitief besluit bestuur	Het betrokken bestuur neemt een definitief besluit	Bestuurder	Mei 2023	N.v.t.	
BRIN-mutatieformulier opsturen naar DUO	Hierin wordt benoemd dat er sprake is van een fusie en wordt beschreven om welke fusievorm het gaat	Stuurgroep en DUO	Mei 2023	N.v.t.	

Deel II

2 Fusie

2.1 Inleiding

In deze rapportage wordt een beschrijving gegeven van de gevolgen van een eventuele fusie tussen IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk. In de wijk Stenfert te Dieren staan op dit moment deze twee openbare basisscholen. Hoewel het leerlingenaantal op de scholen van Scholengroep Veluwezoom in Dieren wat toeneemt zijn er zorgen over IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk. Na een periode van daling van de leerlingenaantallen leek dit zich te stabiliseren, echter, de laatste instroomgegevens geven aanleiding tot zorg. Daarnaast constateren de scholen dat de kinderen in de wijk meer nodig hebben dan alleen goed onderwijs.

De vraag om een fusie komt dus voort uit zorgen over duurzaam, kwalitatief goed onderwijs op de betrokken scholen, gerelateerd aan een prognose van het leerlingenaantal die aangeeft dat groei de komende jaren niet aan de orde is. Dit in relatie tot de constatering dat de kinderen in de wijk Stenfert en hun ouders meer nodig hebben dan alleen goed onderwijs maakt dat Scholengroep Veluwezoom de uitdaging aangaat om samen met diverse partners een breed aanbod te organiseren in de nieuwe school.

Door het samengaan kan een school ontstaan met een leerlingenaantal van rond de 140 leerlingen. Met een groter team, de koppeling van de expertises van de teams en meer kinderen in een klas kan men de kwaliteit van het onderwijs voor alle leerlingen uit het dorp hoog houden en blijven ontwikkelen. Scholengroep Veluwezoom heeft tevens de ambitie uitgesproken om middels de fusie vorm te geven aan een nieuwe school, met een onderscheidend en aantrekkelijk concept passend bij de populatie, op locatie De Wensvogel

2.2 Algemene omschrijving betrokken organisaties

2.2.1 IKC de Wensvogel

Integraal Kind Centrum De Wensvogel is gelegen in de wijk Stenfert te Dieren, een wijk waar veel sociaaleconomische uitdagingen liggen. IKC De Wensvogel huisvest vooral kinderen uit de wijk, maar ook uit de omgeving. Het is een openbare school. De Wensvogel hanteert dan ook de basisregel: we accepteren elkaar zoals we zijn, ongeacht geloof, huidskleur, sekse of nationaliteit.



'De Wensvogel geeft vleugels aan talent', luidt de slogan. Dat is dan ook het uitgangspunt voor IKC De Wensvogel. De school laat de leerlingen ontdekken wie ze zijn en welke talenten ze bezitten. Door een omgeving te scheppen waar deze talenten kunnen worden ingezet, door middel van onder andere waardering, ontwikkelen de kinderen zelfvertrouwen. Dat is de basis voor een gelukkig leven.

2.2.2 IKC LeerRijk



Aan de andere kant van de wijk ligt IKC LeerRijk, waar kinderen van 0 tot 13 jaar welkom zijn. De basisschool hanteert zogenoemde combinatiegroepen: groep 1-2, groep 3-4-5 en groep 6-7-8. IKC LeerRijk is net als IKC De Wensvogel openbaar. Bij IKC LeerRijk ligt de nadruk op nieuwsgierig zijn naar de omgeving en de leefwereld van een ander.

De combinatiegroepen ondersteunen het principe van samenwerken. Dat is de basis van het onderwijs van IKC LeerRijk. Zo worden mogelijkheden van de ander ontdekt. Door samen te werken ontdekken de leerlingen wat hun talenten zijn en hoe ze oplossingsgericht kunnen werken. Samenwerking wordt doorgetrokken naar leerkrachten en ouders: leerlingen stellen samen met hen doelen op, ter stimulering van betrokkenheid, eigenaarschap en partnerschap.

2.2.3 Scholengroep Veluwezoom

Scholengroep Veluwezoom is verantwoordelijk voor het onderwijs op elf openbare basisscholen waarvan een school voor speciaal onderwijs. Ieder jaar gaan er tussen de 1.675 en 1.800 kinderen naar deze scholen. De scholen bevinden zich in Velp, Rheden, De Steeg, Dieren, Spankeren en Rozendaal, allemaal gemeente Rheden.

Binnen Scholengroep Veluwezoom is sprake van zes onderwijsteams, bestaande uit de directeuren van één of twee scholen, leerkrachten en een intern-begeleider. Die directies uit de onderwijsteams vormen het directieteam, wat gezamenlijk met de bestuurder vorm geeft aan de koers van de scholengroep.

Scholengroep Veluwezoom heeft één overkoepelend koersplan dat het kader vormt voor alle scholen. Scholengroep Veluwezoom zet nieuwsgierigheid in het hart van het onderwijs. In de rijke leeromgeving krijgen kinderen alles wat ze nodig hebben, om goed toegerust en met een frisse blik hun toekomst tegemoet te treden. De koers die de scholengroep vaart is gebaseerd op het ik-jij-wij principe.

IK ben nieuwsgierig naar de ander.
JIJ bent anders, gelukkig maar!
WIJ komen samen verder.

2.3 Redenen en motieven fusie

Wat zijn de redenen voor en de noodzaak van de fusie?

In de wijk Stenfert in Dieren staan op dit moment twee openbare basisscholen, IKC De Wensvogel (15EI) en IKC LeerRijk (15HS). Beide scholen hebben te maken met een dalend leerlingenaantal en een beperkte instroom van nieuwe leerlingen. Met name IKC LeerRijk is daardoor een zeer kleine school geworden, wat risico's met zich meebrengt voor het in stand houden van duurzaam kwalitatief goed onderwijs. Scholengroep Veluwezoom heeft tevens de ambitie uitgesproken om middels de fusie vorm te geven aan een nieuwe school, met een onderscheidend en aantrekkelijk concept passend bij de populatie, op locatie De Wensvogel

2.4 Krimp op gemeentelijk niveau

Binnen de gemeente Rheden is er sprake van een afname van 3,42% inwoners over een periode van 18 jaar. In het dorp Dieren is het inwonertal in dezelfde periode slechts met 0,8% afgenomen. Het aantal vierjarigen in de wijk Stenfert is de afgelopen jaren wel afgenomen. Dit is

terug te zien in de leerlingenaantallen van de scholen, zie onderstaande tabel (gegevens telling DUO d.d. 1 oktober 2022)

Naam vestiging	Leerlingen 2016	Leerlingen 2017	Leerlingen 2018	Leerlingen 2019	Leerlingen 2020	Leerlingen 2021	Leerlingen 2022
IKC De Wensvogel	145	142	134	123	121	130	102
IKC LeerRijk	85	76	58	48	53	45	43

Het aantal leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs is de afgelopen jaren gedaald in de gemeente Rheden. Vooral in Dieren was er de afgelopen jaren een terugloop van het aantal leerlingen. Volgens de Regionale bevolkingsprognose van het PBL is de verwachting dat het aantal leerlingen tot 2026 daalt en daarna weer heel langzaam toeneemt.
De leerlingenprognoses voor KC De Wensvogel en IKC LeerRijk zien er dan ook als volgt uit (gegevens leerlingenprognose Rheden, MOOZ maart 2023)

Naam vestiging	Leerlingen 2023	Leerlingen 2024	Leerlingen 2025	Leerlingen 2026	Leerlingen 2027	Leerlingen 2028	Leerlingen 2029
IKC De Wensvogel	102	101	100	99	98	99	100
IKC LeerRijk	43	43	42	42	42	43	43

2.5 Alternatieve scenario's

Wat zijn de alternatieven voor fusie en zijn deze door het bestuur onderzocht?
In het voortraject zijn zeven scenario's onderzocht, namelijk:

Scenario 1a: fusie op locatie IKC De Wensvogel
IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk fuseren per augustus 2023 en vormen op de locatie van IKC De Wensvogel een fusieschool met een onderscheidend concept, passend bij de populatie en de wijk.

Scenario 1b: fusie op locatie IKC LeerRijk
IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk fuseren per augustus 2023 en vormen op de locatie van IKC LeerRijk een fusieschool met een onderscheidend concept, passend bij de populatie en de wijk.

Scenario 2a: samenwonen, twee scholen onder één dak op locatie IKC De Wensvogel
IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk blijven als zelfstandige scholen opereren en gaan samen onder één dak op de locatie van IKC De Wensvogel.

Scenario 2b: samenwonen, twee scholen onder één dak op locatie IKC LeerRijk
IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk blijven als zelfstandige scholen opereren en gaan samen onder één dak op de locatie van IKC LeerRijk.

Scenario 3a: opheffen IKC De Wensvogel
IKC De Wensvogel wordt opgeheven per 1 augustus 2023, leerlingen worden al dan niet ingeschreven bij IKC LeerRijk.

Scenario 3b: opheffen IKC LeerRijk
IKC LeerRijk wordt opgeheven per 1 augustus 2023, leerlingen worden al dan niet ingeschreven bij IKC De Wensvogel.

Scenario 4: Niets doen
De huidige situatie blijft bestaan tot het leerlingenaantal dusdanig laag wordt dat vanwege regelgeving en/of risico's op kwaliteitsverlies een school gesloten moet worden.

Bij analyse van de scenario's is gebleken dat scenario 2a en 2b niet mogelijk zijn vanwege huisvestingsvraagstukken, beide gebouwen zijn te klein om twee scholen te huisvesten. Bij scenario 3a en 3b is er sprake van een verliessituatie. Eén van de scholen wordt gesloten, verworvenheden gaan verloren. Bij scenario 4 ligt het in de lijn der verwachting dat op korte termijn IKC LeerRijk zal moeten sluiten.

Hoewel IKC De Wensvogel gehuisvest is in een verouderd gebouw, is deze wel gesitueerd op een aantrekkelijke locatie. IKC LeerRijk heeft een prachtig gebouw op een minder aantrekkelijke locatie en is te klein. Dit maakt dat scenario 1a: fusie op locatie IKC De Wensvogel het voorkeursscenario is.

2.6 Doelen van de fusie

Wat wil het bestuur met de fusie bereiken?
Het uiteindelijke doel van de beoogde samenwerking is het beste onderwijs voor alle kinderen in de wijk Stenfert in Dieren te bieden, daarnaast samen met diverse partners een breed aanbod voor kinderen, ouders en wijkbewoners te bieden in een nieuw concept.

Wat zijn de gekwantificeerde doelen?
De belangrijkste doelstellingen zijn:
- kwalitatief duurzaam (voor langere tijd) onderwijs voor alle kinderen in de wijk Stenfert;
- een efficiencyslag maken en het aangeboden onderwijs betaalbaar en bestuurbaar houden. Door samenvoeging kunnen mensen en middelen efficiënter worden ingezet, zowel op schoolniveau als op bovenschools niveau.
- Samen met partners een breed aanbod realiseren voor bewoners in de wijk Stenfert.

De belangrijkste randvoorwaarden daarbij zijn:
- binnen de mogelijkheden blijven die de huidige bekostiging biedt;
- de stip op de horizon is het realiseren van een fusieschool met een onderscheidend concept, passend bij de populatie en de wijk in nieuwe huisvesting op de locatie van IKC De Wensvogel.

2.7 Communicatie

Op welke manieren en via welke kanalen worden de belanghebbenden bij het fusieproces betrokken?
Vanaf voorjaar 2022 zijn de MR's en de directies van de scholen in gesprek over de gevolgen van de krimp voor IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk. Over kansrijke ontwikkelingen om hiermee om te gaan is nagedacht. In juli 2022 hebben er ouderavonden op beide scholen plaatsgevonden. Tijdens deze ouderavonden is het voorkeursscenario aan de ouders is voorgelegd. Daarna hebben de MR's de intentie uitgesproken om de voorgenomen fusie verder te onderzoeken. Tijdens het proces zijn de MR's, de teams en de gemeente geïnformeerd. Ouders zijn middels nieuwsbrieven en ouderavonden geïnformeerd.

Er is een projectgroep met ouders en een teamvertegenwoordiging van de betreffende scholen gevormd. De projectgroep heeft onder andere als taak gehad om de uitwerking van de fusieschool uit te (laten) werken en voor draagvlak te zorgen. De leden van de projectgroep – evenals de directie – zijn te allen tijde voor betrokkenen met vragen en/of opmerkingen aanspreekbaar geweest.

2.8 Evaluatie

Wanneer en hoe wordt geëvalueerd of de doelen van de fusie zijn bereikt?

Gedurende drie jaar na de fusiedatum zal twee keer per jaar worden geëvalueerd. Deze evaluatie wordt door de directie geïnitieerd. Geëvalueerd wordt of de doelen van de fusie, zoals in de fusierapportage benoemd, in voldoende mate zijn gerealiseerd en of hieraan wordt vastgehouden. De MR wordt over de resultaten van de evaluatie ingelicht.

Wanneer en hoe wordt geëvalueerd wat de effecten (vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid) zijn?

Het schoolbestuur werkt met de andere schoolbesturen in de regio samen om gezamenlijk strategische vraagstukken het hoofd te bieden. In bijeenkomsten wordt daarbij gesproken over de spreiding en het aanbod voor alle betrokken ouders en leerlingen in deze regio. Daarnaast wordt dit onderwerp binnen bijeenkomsten van de GMR, MR, directie en raad van toezicht regelmatig op de agenda gezet. De evaluatie van deze specifieke situatie vindt tijdens het jaarlijkse managementgesprek tussen de directeur en bestuurder plaats.

Welke onderwerpen moeten na de fusiedatum nog worden geregeld?

De samenwerking moet een kansrijke onderwijssituatie voor alle leerlingen in de wijk Stenfert creëren. Goed onderwijs moet worden gegeven. De onderwijsinhoud van beide scholen is met elkaar vergeleken. De scholen hebben de wens uitgesproken om door middel van een nieuw en onderscheidend concept de fusieschool op de kaart te zetten. De aanzet voor het concept is gemaakt, de uitwerking zal de komende jaren aandacht vragen.

3 Situatieanalyse

3.1 Effecten op diversiteit

Benoem de gevolgen van de voorgenomen fusie op de variatie van het onderwijsaanbod in de betrokken regio.

Door de fusie verdwijnt een zelfstandige basisschool in de regio en ontstaat een grotere zelfstandige basisschool. Doordat er geen sprake is van het verdwijnen van een conceptschool of een school met een specifieke identiteit, zijn er geen consequenties voor wat betreft de variatie in aanbod.

Hoe wordt gewaarborgd dat in een regio de variatie van het onderwijsaanbod blijft bestaan of groter wordt? Het gaat hier zowel om diversiteit op het niveau van scholen als op het niveau van vestigingen. Denk ook aan interne keuzevrijheid; de mogelijkheid om te kiezen uit een gevarieerd onderwijsaanbod binnen een bestuurlijke eenheid.

Het is de wens van alle betrokken schoolbesturen in de regio om diversiteit in het aanbod te behouden. Het ongecontroleerd verdwijnen van zowel katholiek, christelijk als openbaar onderwijs op bepaalde plekken in de regio wordt als onwenselijk gezien. Bij deze besturen zal nadrukkelijk aandacht zijn voor een adequate spreiding van de protestants-christelijke, katholieke en openbare en fusiescholen, met verschillende pedagogisch-didactische uitgangspunten en onderwijskundige profielen in de regio. De beoogde fusie is onderwerp van gesprek geweest bij de ontwikkeling van het Integraal Huisvestingsplan waar alle schoolbesturen in de gemeente bij betrokken waren.

In overleg met de gemeenten, andere schoolbesturen in de regio en overige belanghebbenden wordt nu al actief geacteerd op het aantal scholen van verschillende denominaties en profielen die op de middellange en lange termijn in stand kunnen blijven.

3.2 Effecten op keuzevrijheid

Welke keuze hebben leerlingen en hun ouders uit scholen van een bepaalde richting of pedagogisch-didactische aanpak in het voedingsgebied na de beoogde fusie? In welk opzicht verandert de huidige keuze door de beoogde fusie?

Het aanbod in het voedingsgebied blijft hetzelfde. Er zal aanbod voor openbaar onderwijs met bijbehorende pedagogische en onderwijskundige diversiteit blijven bestaan binnen het voedingsgebied van de scholen en de daarvoor wettelijk geldende afstandscriteria. Wel verdwijnt een kleinschalige school met haar eigen concept. Tijdens het fusieproces wordt zoveel mogelijk geprobeerd om de verworvenheden van deze kleine school in de fusieschool terug te laten komen.

Wat zijn de effecten op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en scholen in het voedingsgebied? Benoem daarbij zowel de voor- als nadelige gevolgen van de voorgenomen fusie.

Door deze fusie wordt het aantal scholen van Scholengroep Veluwezoom met één verminderd en verdwijnt in Dieren een openbare school. De school fuseert met een andere openbare school, zodat een vorm van openbaar onderwijs aanwezig blijft en diversiteit is geborgd.

Wat zijn de effecten op de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in het voedingsgebied? Benoem daarbij zowel de voor- als nadelige gevolgen van de voorgenomen fusie.

De school waarvan het BRIN-nummer verdwijnt, is geen formele conceptschool. Er verdwijnt dus geen specifiek onderwijskundig concept. Wel is sprake van verschillen in werkwijze binnen de scholen. Verworvenheden van beide scholen komen binnen de fusieschool terug. Er verdwijnt een

kleinschalige school. Er zijn geen effecten op de bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in het voedingsgebied.

Welke maatregelen worden genomen om eventuele nadelen van de voorgenomen fusie tegen te gaan?
Keuzevrijheid houdt in dat leerlingen en hun ouders kunnen kiezen voor het onderwijs dat het beste past bij hun levensovertuiging, hun opvattingen over onderwijs, de capaciteiten van de kinderen en hun ambities. Daarvoor is een pluriform onderwijsaanbod in de regio nodig met een variatie aan identiteit, pedagogisch-didactische concepten, opleidingsaanbod, schoolgrootte en cultuur. De besturen zetten zich in om dit in deze regio te kunnen realiseren.

3.3 Effecten op personeel, leerlingen en ouders

Wat zijn de gevolgen voor de voorzieningen?
Op de lange termijn zou het aantal scholen in het voedingsgebied kunnen verminderen, afhankelijk van de ontwikkeling van de inwonersaantallen. Deze vermindering zal geen gevolg zijn van een vrij krachtenspel (krimp/concurrentie), maar van een actieve sturing op spreiding en variëteit. Daar komt bij dat deze planmatige reorganisatie — in nauw overleg met de gemeente en andere partners — meer mogelijkheden voor passende huisvesting en het ontwikkelen van bijvoorbeeld nog meer kindvoorzieningen zal bieden.

Welke effecten verwacht het bestuur op het schoolklimaat en de betrokkenheid van ouders en personeel bij de school?
Het bestuur verwacht geen effecten op het schoolklimaat. Door de samenvoeging van een zeer kleine met een grotere zelfstandige school ontstaat een fusieschool met een onderscheidend concept in de wijk. Ook verwacht het bestuur geen effecten op de betrokkenheid van het team bij de school. De betrokkenheid is groot en zal groot blijven.

Wat zijn de gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden, het personeelsbeleid en de medezeggenschap?
De gevolgen voor het personeel zijn in de personele paragraaf van deze fusierapportage beschreven. Binnen en na het fusieproces is het streven om voor elk personeelslid (binnen de school of stichting) de juiste plek te vinden in relatie tot de vraag van het teamlid en de school in het kader van de ontwikkeling van het onderwijs. De toekomstige formatieomvang is vanzelfsprekend afhankelijk van de instroom van leerlingen in de fusieschool en de ontwikkeling van de leerlingenstroom in het algemeen.

De huidige MR's zullen na 1 augustus 2023 — conform hetgeen de WMS bepaalt — een voorlopige MR vormen en eventueel op basis van natuurlijk verloop en mogelijke verkiezingen naar de gewenste samenstelling van de nieuwe MR toewerken.

Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van leerlingen, hun motivatie en hun mogelijkheden voor medezeggenschap?
Het belangrijkste gevolg en de grootste meerwaarde van de fusie voor leerlingen van IKC LeerRijk is dat de samenvoeging een belangrijk positief effect op de sociaal-emotionele ontwikkeling van een aantal leerlingen heeft door vergroting van de 'peergroup' (groter aantal leeftijdsgenoten, meer keuzemogelijkheden voor vriendschappen, et cetera). Formele medezeggenschap van leerlingen is in het PO niet aan de orde.

Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van ouders?
Het proces rondom de voorgenomen fusie is door ouders kritisch gevolgd en in diverse project- en werkgroepen aan meegewerkt. Veel ouders zijn betrokken bij de scholen. Deze betrokkenheid zal in de fusieschool naar verwachting niet minder worden.

3.4 Kosten en baten

Welke financiële kosten en baten zullen er zijn?

Door de fusie zal uiteindelijk een gedeelte van de bekostiging komen te vervallen. Het gaat hierbij met name om het verlies van vaste voet en de kleine scholentoeslag van de op te heffen school. De verwachting is dat de fusieschool voor toekenning van de samenvoegingscompensatie in aanmerking komt, aangezien men verwacht dat meer dan 25% van het aantal leerlingen meegaat naar de fusieschool.

Is de continuïteit voldoende gewaarborgd?

Scholengroep Veluwezoom zal een relatief kleine, zelfstandige school sluiten en daardoor minder kosten hebben in verband met het handhaven van een (te) kleine locatie. IKC De Wensvogel is een grotere school waar voorlopig geen risico's ten aanzien van de continuïteit van het onderwijs te verwachten zijn.

Wat zijn de risico's?

Er zijn vooralsnog geen financiële risico's, anders dan voor alle andere scholen binnen de regio geldend. Een substantiële vermindering van het leerlingenaantal zal op termijn een risico voor de organisatie of het voortbestaan van elke school kunnen vormen

Welke niet-financiële kosten en baten zal de fusie opleveren?

Scholengroep Veluwezoom realiseert zich dat — door dit fusietraject — ouders ook een andere keuze kunnen maken dan te kiezen voor de fusieschool, namelijk de keuze voor een school van een ander bestuur. Door een — in dat geval — dalend leerlingenaantal zal de totale bekostiging op bestuursniveau van Scholengroep Veluwezoom terug kunnen lopen. De verwachting is dat dit niet het geval zal zijn. Scholengroep Veluwezoom is van mening dat de kwaliteit van het onderwijs voor alle kinderen in Dieren leidend is. De verwachting is dat door de fusieschool behoud van kwalitatief goed basisonderwijs voor alle kinderen in de wijk Stenfert gegarandeerd kan blijven.

4 Personeel

4.1 Inleiding

In een fusieproces is het afstemmen en in kaart brengen van de gevolgen voor de medewerkers een zwaarwegend onderdeel. Gevolgen voor arbeidsvoorwaarden, personeelsbeleid en medezeggenschap, evenals taakbeleid en nascholingsbeleid, die relevant zijn voor het fusieproces, zijn in dit hoofdstuk weergegeven.

4.2 Kader

Het uitgangspunt is dat iedereen (met een vast dienstverband) bij Scholengroep Veluwezoom een bestuursaanstelling heeft en bij Scholengroep Veluwezoom kan blijven werken. Van gedwongen ontslag of verplichte overplaatsing buiten het eigen schoolbestuur is dus geen sprake.

4.3 Werving en selectie personeel gefuseerde school

Door de fusie ontstaat één school. Oriënterende, verkennende gesprekken worden met alle teamleden gevoerd. Op basis hiervan én op basis van de formatieve mogelijkheden wordt bepaald welke leerkrachten meegaan naar de fusieschool. Voor medewerkers die niet meegaan naar de fusieschool wordt bij plaatsing op andere scholen uitgegaan van de afspraken zoals benoemd in de cao PO voor overplaatsing (artikel 10.5).

4.4 Arbeidsvoorwaarden, personeelsbeleid en medezeggenschap

In het algemeen blijven de arbeidsvoorwaarden en het personeelsbeleid van de school, waarvan het BRIN-nummer blijft bestaan, van toepassing. In dit geval vallen beide scholen onder hetzelfde schoolbestuur, dus zijn er geen wijzigingen.

De medezeggenschap zal niet veranderen. De fusieschool krijgt per 1 augustus 2023 één MR, waarin het eerste jaar alle leden van de huidige twee MR's — voor zover zij nog aan de school zijn verbonden — zitting nemen. Na het eerste jaar zal de MR op basis van het wettelijk aantal leden (naar rato) functioneren. Een natuurlijk verloop — eventueel in combinatie met verkiezingen — zal hiervoor zorgen. De GMR zal minder leden kennen doordat de vertegenwoordiging van één school verdwijnt.

4.5 Regeling van de formatieve gevolgen

In het voorjaar van 2023 is de formatie voor de nieuwe school voorlopig berekend. De consequenties zijn in kaart gebracht. Op basis van deze formatie wordt een groepsverdeling met bijbehorende personeelsbezetting gemaakt.

4.6 De positie van de leiding van de school

Volgens het voorliggende scenario zal IKC LeerRijk per 1 augustus 2023 institutioneel fuseren met IKC De Wensvogel in Dieren. Hierdoor zal het BRIN-nummer van IKC LeerRijk verdwijnen en blijft het BRIN-nummer van IKC De Wensvogel bestaan. In dit geval wordt de huidige directeur van IKC LeerRijk de directeur van de fusieschool.

5 Financiën

5.1 Procedure

In de onderstaande paragrafen worden de financiële gevolgen van de institutionele fusie tussen IKC de Wensvogel (15EI) en IKC LeerRijk (15HS) in Dieren beschreven. De huidige werkwijze met betrekking tot financiën binnen Scholengroep Veluwezoom wordt ook voor de gefuseerde school gehanteerd. Daarbij zijn de belangrijkste financiële gevolgen het samenvoegen van twee schoolbegrotingen tot één schoolbegroting en de samenvoegingsmiddelen die naar verwachting worden ontvangen.

5.2 Bestaande schoolrekeningen

De scholen hebben eigen, zakelijke bankrekeningen. Eén van deze rekeningen zal worden opgeheven en tegoeden worden overgeheveld. De bestaande ouderraadsbankrekening van IKC LeerRijk is opgeheven en de bestaande ouderraadsbankrekening van IKC De Wensvogel wordt voor de nieuwe school in stand gehouden. De OR's maken zelf afspraken over eventueel opgebouwde reserves.

5.3 Andere nader te noemen onderdelen

De inventaris van zowel IKC LeerRijk als IKC De Wensvogel is in het bezit van Scholengroep Veluwezoom. Hierdoor zijn er op dit gebied op dit moment geen kosten te verwachten.

5.4 Toekenning bijzondere bekostiging bij fusie

Met ingang van 1 januari 2023 worden financiële middelen toegekend wanneer een fusie als samenvoeging kan worden aangemerkt. De begrippen substantiële fusie en beperkte fusie (uit de oude regeling) verdwijnen per 1 januari 2023.
Een fusie wordt aangemerkt als samenvoeging als:

- deze plaatsvindt op 1 augustus en binnen vier weken na de fusiedatum wordt gemeld bij DUO. Eventuele bewijsstukken hiervoor kunnen op een later moment aangeleverd worden;
- minimaal 25% van het aantal leerlingen van de opgeheven school in het nieuwe schooljaar in dezelfde onderwijssector zal zitten, op de overblijvende school;
- alle scholen die deel uitmaken van de fusie meer dan acht jaar voor bekostiging in aanmerking komen.

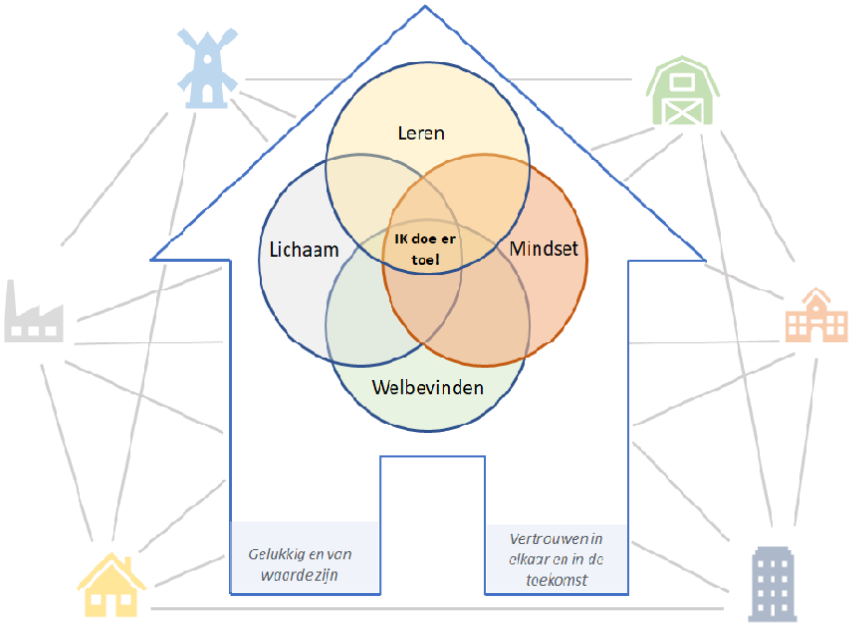
In dit geval zal de fusieschool in aanmerking komen voor samenvoegingscompensatie.

6 Onderwijs in de fusieschool

De nieuwe school biedt openbaar basisonderwijs aan ongeveer 140 leerlingen, verdeeld over zes groepen. De school biedt onderwijs en een passend aanbod voor leerlingen door het gedifferentieerd onderwijs. Middels gedifferentieerd onderwijs (EDI-model) wordt bij de ontwikkelbehoeften van het kind aangesloten. Niet alle kinderen leggen dezelfde ontwikkelings- en leerwegen af. Naast goed kwalitatief onderwijs spelen autonomie en executieve vaardigheden een belangrijke rol. Leerlingen worden persoonlijk benaderd en allemaal gezien. Leerlingen ervaren dat zij ertoe doen, dat ze van waarde zijn!

6.1 Missie en kernwaarden

IKC 'De Nieuwe School' (werknaam) is voor kinderen van 2-12 jaar en is het ontmoetingscentrum van de gemeenschap in de wijk. Verschillende organisaties en wijkbewoners bundelen hun krachten vanuit een positieve mindset, om alle kinderen zich optimaal, praktijkgericht te laten ontwikkelen in een veilige, kansrijke omgeving. Zodat ieder kind vertrouwen heeft in zijn/haar toekomst en zich realiseert: 'Ik ben van waarde en ik doe ertoe!'



6.2 Visie op pedagogisch klimaat

Alle betrokken partijen van de nieuwe school hebben de ambitie en willen ervoor zorgdragen dat het IKC een plek is waar kinderen zich kunnen ontwikkelen binnen een optimaal pedagogisch klimaat waarbij het welbevinden van de kinderen bovenaan staat. Vertrouwen, veiligheid en een uitdagende omgeving zijn hierbij aan de orde. Kinderen leren ook om zich in voor hen minder uitdagende of aantrekkelijke situaties tóch optimaal in te zetten. Binnen het IKC is er een doorgaande lijn in pedagogisch klimaat. Er is aandacht voor afspraken en routines. Kinderen worden door professionals van verschillende organisaties op eenzelfde manier aangesproken.

6.2.1 Visie op dagarrangement en convenience

In de nieuwe school is veel aandacht voor de basisvakken. Het streven is om met deze populatie een hogere uitstroom te realiseren dan verwacht mag worden door het op hoog niveau aanbieden van onderwijs. Er is veel aandacht voor ervaren. De overtuiging is dat het voor de kinderen in

deze wijk van groot belang is dat ze veel op een andere manier kunnen leren door dingen te beleven en te ervaren. De nieuwe school onderscheidt zich door een uitgebreid aanbod van praktijklessen (restaurant, koffiecorner, dierenverzorging) excursies, onderzoeken, presentaties en dergelijke. We bieden de leerlingen een goed naschools programma om nog meer te kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling.

6.2.2 Visie op samenwerking

Binnen IKC 'De Nieuwe School' werken onderwijs en opvang intensief samen, ook met andere relevante partners in de wijk. Dit uit zich onder meer in een warme overdracht, zorgoverleg met kinderopvang mdo (multidisciplinair overleg) en onderwijs en gezamenlijk gebruik van diverse ruimtes. Binnen het IKC werken diverse professionals samen die gezamenlijk voor alle kinderen verantwoordelijk zijn. De twee afdelingen en kinderopvang werken samen waar het een meerwaarde heeft, maar behouden hun eigen autonomie. Naast school-specifieke (onderwijs)doelen en doelen van de kinderopvang, worden ook gezamenlijke doelen geformuleerd. De samenwerking tussen de afdelingen en de kinderopvang heeft een meerwaarde voor het kind.

6.2.3 Visie op veelzijdige ontwikkeling, de rijke schooldag

Op het IKC 'De Nieuwe School' krijgen kinderen de kans om zich veelzijdig te ontwikkelen en activiteiten waar hun interesses liggen te ondernemen door een breed aanbod van (naschoolse) activiteiten op bijvoorbeeld het gebied van cultuur, wetenschap, muziek, sport en huiswerkbegeleiding. De verbinding tussen kennismaking met activiteiten onder schooltijd en verdieping van talenten na schooltijd wordt gezocht. Talenten en interesses van kinderen en medewerkers worden ingezet om van en met elkaar te leren en te ontdekken. Veelzijdige ontwikkeling betekent kennismaken met nieuwe dingen, ergens (nog) beter in worden en ontdekken en doen wat je leuk vindt. Leerlingen krijgen meer eigenwaarde. Ook krijgen leerlingen hier een brede ontwikkeling door en een bredere kijk op de wereld, waardoor we de kansenongelijkheid bij kinderen uit deze wijk verkleinen

6.2.4 Visie op wijkfunctie

IKC 'De Nieuwe School' is het sociale hart van de wijk. Verbinding tussen jong en oud wordt gezocht en buurtkinderen wordt een mooie plek geboden om te spelen. Het achterliggende doel is dat kinderen leren zich respectvol te gedragen, zich betrokken voelen en voor de wijk zorgen. Dierenliefhebbers uit de wijk kunnen bijvoorbeeld de leerlingen begeleiden bij het zorgdragen voor dieren. Bijna alle mensen houden van dieren. Het zorgdragen voor een dier is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.

6.2.5 Visie op doorgaande (leer)lijnen

Alle medewerkers van het IKC zijn samen verantwoordelijk voor alle kinderen. Er worden gezamenlijke doelen geformuleerd en er worden gezamenlijke activiteiten uitgevoerd. Het IKC staat voor een pedagogisch verantwoorde invulling van iedere dag, die versnippering van overgangen in de dag tegengaat en een doorgaande ontwikkeling bevordert.

De kinderopvang en het onderwijs werken ten aanzien van begeleiding en zorg nauw samen. De professionals die zich rond het kind bewegen hebben regelmatig overleg en 'kijken bij elkaar in de keuken'. Ze ontwikkelen doorgaande lijnen waardoor kinderen zich veelzijdig kunnen ontwikkelen in een omgeving waarin een soepele en flexibele overgang tussen formeel en informeel leren bestaat. Brede ontwikkeling van kinderen is er namelijk bij gebaat dat onderwijs en ontspanning in samenhang — of zelfs gedurende de dag — worden gemixt. Kinderen halen plezier uit activiteiten en worden vanuit plezier beter in hetgeen ze al doen.

Door methoden, thema's en curricula op elkaar af te stemmen wordt de effectieve leer- en ontwikkeltijd groter. Kinderen krijgen op die manier een aanbod in een afgestemde doorgaande lijn waarbij op het eerder aangebodene wordt voortgebouwd. Zo wordt de ambitie vormgegeven om de doorgaande lijn binnen het IKC te realiseren.

6.2.6 Visie op medewerkers

Binnen IKC 'De Nieuwe School' is sprake van één team met authentieke professionals. Alle medewerkers van het IKC moeten bereid zijn om met alle andere professionals binnen het IKC samen te werken; dit is een voorwaarde. Medewerkers binnen het IKC voelen zich gelijkwaardig en gedragen zich/handelen als één team waardoor er een goede dynamiek ontstaat en expertisedeling als natuurlijk wordt ervaren. Binnen het team ervaart iedere werknemer autonomie en handelt eenieder vanuit eigen kracht. Expertises worden ingezet om als team beter te presteren. De huisvesting draagt hieraan bij doordat het de ontmoeting tussen professionals stimuleert. Alle medewerkers geloven dat de visie van de nieuwe school bijdraagt aan het vergroten van kansen van de kinderen uit de wijk. Alles wat we doen, doen we omdat we geloven dat ieder kind van waarde is en alle mogelijkheden moet krijgen om zich te mogen ontwikkelen.

Op IKC 'De Nieuwe School' biedt men professionals ontwikkelingsmogelijkheden die bij hun competenties en talenten aansluiten. Men streeft ernaar om medewerkers in de eigen professionalisering uit te dagen en grijpt hiervoor onder andere samenwerking met partners aan. De verschillende cao's (onderwijs en kinderopvang) mogen hierbij geen belemmerende factor zijn.

Talenten van professionals worden binnen het brede spectrum van het IKC ingezet. Er is ruimte om vakleerkrachten en/of leerkrachten met specifieke expertise/talenten in de verschillende organisaties in te zetten. Medewerkers die in verschillende organisaties werken nemen kennis en ervaring van kinderen en processen mee en bevorderen de overdracht. Ze weten hun kennis over te brengen en leren daarnaast graag van partners. Met externe partners zorgen we voor een constante scholing en interdisciplinaire samenwerking.

6.2.7 Visie op zorg en ondersteuning

IKC 'De Nieuwe School' kent een gezamenlijke visie en een doorlopende lijn op het gebied van zorg. Professionals met diverse achtergronden werken samen waarbij het doel is om voor ieder kind binnen het IKC een plek te realiseren zolang dit goed voor de leerling en verantwoord voor de omgeving is. Kennis over leerlingen wordt tussen verschillende professionals gedeeld. De 'eerstelijnszorg' (IB, gedragsspecialisten, zorgcoördinator, pedagoog) in het onderwijs/de opvang werkt samen, waarbij door schaalgrootte meer specialisatie aanwezig is. Die schaalgrootte ontstaat bijvoorbeeld door het collectief organiseren van aanbod en hulp. In de afgelopen jaren hebben beide scholen een breed netwerk opgebouwd, waardoor een veelheid aan vraagstukken kan worden opgepakt. Daarnaast informeren medewerkers van onderwijs en opvang elkaar omtrent kinderen waar bijvoorbeeld zorgen spelen. Werknemers zoeken actief contact met ouders. Communicatie met ouders is op onderling vertrouwen gebaseerd. Ouders ervaren geen drempel wanneer zij het IKC benaderen en aanpalende organisaties zijn dichtbij en zichtbaar. AVG is hierbij een struikelblok en dient goed geregeld te zijn.

6.2.8 Visie op huisvesting

De huisvesting is op dusdanige wijze georganiseerd dat op het IKC sprake is van goed en prettig spelen, leren en werken. Het gebouw is van iedereen; er is geen wij, jullie of zij. De te ontwikkelen huisvesting/nieuwbouw/renovatie (IHP van de gemeente Rheden) biedt enorme kansen. De nieuwe huisvesting is faciliterend aan de onderwijs-/opvangconcepten en missies en visies van de afzonderlijke afdelingen en kinderopvang. De inrichting sluit eveneens aan bij de verschillende invalshoeken van de afdelingen en kinderopvang. Specifieke ruimten worden

gedeeld. Zo is de keuken bijvoorbeeld voor beide afdelingen en de kinderopvang toegankelijk. Over gezamenlijk ruimtegebruik worden duidelijke afspraken gemaakt.

Het IKC biedt voldoende ontmoetingsplekken, zowel voor kinderen als voor medewerkers. Ontmoeting zorgt voor uitwisseling van ervaringen en kennis en stimuleert samenwerken. Ook biedt het IKC ruimte voor een meeting vanuit de buurt. De breiclub, de yogales, enzovoort.

6.3 Uitwerking van de werkgroepen

Tijdens het traject hebben diverse werkgroepen verschillende onderdelen onderzocht.

De werkgroep “gedrag” heeft de verschillen en overeenkomsten in methoden en werkwijzen in kaart gebracht en de wenselijke situatie voor de fusieschool benoemd. Daarnaast zijn er concrete afspraken en schoolregels opgesteld. Na besluitvorming vindt verdere uitwerking plaats.

De werkgroep “taal” heeft de huidige methoden op het gebied van lezen en taal geanalyseerd. Er zijn aanbevelingen gedaan in verband met het vervangen van methoden en het gebruik van de huidige methoden. Er zijn concrete afspraken gemaakt over onder andere woordenschatontwikkeling en begrijpend lezen.

In de werkgroep “rekenen” is gekeken naar het instructiemodel in relatie tot de huidige rekenmethoden. Concrete afspraken zijn gemaakt over onder andere digitaal of op papier werken, ondersteunende materialen, huiswerk en het omgaan met weektaken. Er wordt een oriëntatie op een nieuwe rekenmethode gestart.

De werkgroep “NT2” heeft zich gebogen over het aanbod vanuit methoden, de samenstelling van de groepen, het aanbieden van onder andere klankgebaren en de vormgeving van de doorgaande lijn.

In de werkgroep “organisatie” is uitgewerkt hoe om te gaan met onder andere huiswerk, spreekbeurten, communicatie, weektaken, rapporten, sportactiviteiten, ouderbetrokkenheid, schooltijden, de gezonde school, et cetera.

7 Organisatie

7.1 Kennismaking

Bij de start van de fusieschool zullen rond de 140 leerlingen de school bezoeken. Belangrijk is dat alle kinderen elkaar voor die tijd kunnen ontmoeten. Dit onderwerp wordt verder uitgewerkt vanaf april 2023.

7.2 Schooltijden

Op IKC De Wensvogel is er sprake van een continurooster. Kinderen gaan van 8.30 tot 14.15 uur naar school, tussen de middag wordt er samen gegeten en daarna wordt er gespeeld. IKC LeerRijk heeft een soortgelijk rooster, echter duurt hier de dag tot 14.00 uur. In de fusieschool zullen de schooltijden afhankelijk zijn van de in te voeren rijke schooldagen. Voor komend schooljaar wordt er een rooster gehanteerd waarbij alle leerlingen op maandag, woensdag, donderdag en vrijdag van 8.30 tot 14.15 uur naar school gaan. Voor de kleuters geldt hetzelfde op de dinsdag, de groepen 3 tot en met 8 gaan op dinsdag echter van 8.30 tot 15.30 naar school.

7.3 Opzet groepsverdeling

In de nieuwe situatie wordt er gewerkt in 6 groepen, met daarnaast een peutergroep en een taalklas. Afhankelijk van het uiteindelijke aantal instromende kinderen wordt na de besluitvorming de groepsindeling gemaakt. De maximaal verwachte groepsgrootte is rond de 22 leerlingen.

7.4 Rapporten

Na de besluitvorming wordt een traject gestart om te komen tot een nieuw rapport op de fusieschool.

7.5 Rijke Schooldag

In het schooljaar 2023-2024 wordt op de dinsdag gestart met de Rijke Schooldag. Samen met een 4-tal partners (Riqq, Inclusio, Sportbedrijf Rheden en de bibliotheek) wordt de schooldag uitgebreid met extra activiteiten voor de leerlingen. Deze activiteiten worden gekoppeld aan de lesthema's van de school zodat er verdieping, verrijking en het leggen van verbanden plaatsvindt. Voor de groepen 3 t/m 8 zal in het schooljaar 2023-2024 daarom de schooldag tot 15.30 duren in plaats van tot 14.15 . Er wordt nog uitgewerkt hoe de groepen 1 en 2 én de taalklas kan aansluiten. Op geregelde momenten wordt de Rijke Schooldag geëvalueerd waar ook ouders bij worden betrokken alvorens uitbreiding gaat plaatsvinden.

7.6 Communicatie

De communicatie verloopt op dit moment nog via SchouderCom, per eind april 2023 zal het ouderportaal Social Schools gebruikt worden. Weekberichten van de groepen gaan via de leerkracht naar de ouders. Alle gezinnen krijgen aan het begin van het jaar een schoolgids met informatie, vakanties en studiedagen. Na de besluitvorming over de fusie zullen de plannen voor de te ontwikkelen nieuwe school gedeeld worden met overige stakeholders, externen en de wijk. Hier is een communicatieplan voor gemaakt.

7.7 Verkeerssituatie

Veel van de kinderen die oorspronkelijk van IKC LeerRijk afkomstig zijn, moeten in de nieuwe situatie de Harderwijkseweg oversteken. Tijdens de ouderavond van 11 april 2023 is voor de ouders inzichtelijk gemaakt dat er veilig kan worden overgestoken door middel van het verkeerslicht.

8 Huisvesting en meubilair

8.1 Het gebouw

Door de samenvoeging van IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk zal het leerlingenaantal van de fusieschool naar verwachting uitkomen op rond de 140 leerlingen in schooljaar 2023-2024. Daarmee is het gebouw van IKC De Wensvogel goed gevuld. Er is geen ruimte voor bijvoorbeeld kinderopvang of het organiseren van extra groepen. Er is evenmin veel ruimte voor externe partners of het werken met kleine groepen kinderen.

Het gebouw van IKC De Wensvogel is sterk verouderd, de school behoeft nieuwbouw of ingrijpende renovatie. Op dit moment zijn gesprekken gaande met onder andere de gemeente Rheden en andere (zorg)partners in de wijk omtrent het realiseren van nieuwe huisvesting. De voorlopige planning is dat dit in 2026 gerealiseerd zal zijn. De voorlopige planning ziet er als volgt uit:

- januari 2023: start initiatieffase;
- augustus 2023: start definitiefase;
- maart 2024: start ontwerpfase;
- januari 2025: start uitvoeringsfase;
- januari 2026: ingebruikname.

Het nieuwe gebouw moet een ontmoetingsplek worden voor gezinnen en mensen uit de wijk. De huisvesting is een open ruimte die gastvrij is en kan inspelen op de behoefte van de wijk. Een belangrijk onderdeel van het concept van de fusieschool betreft het naschoolse programma. Dit levert een bijdrage aan ontspanning en aan het samenzijn naast ondersteuning van het geleerde in de school. Het naschoolse programma heeft als missie dat kinderen zich welkom voelen, dat de leerling ertoe doet. Het programma wordt samengesteld met verschillende partijen als Sportbedrijf Rheden, de bibliotheek, cultuurorganisaties, welzijns- en gezondheidsdiensten. De huisvesting moet ruimte bieden om dit onderdeel van het concept vorm te kunnen geven.
De vormgeving van het schoolplein wordt meegenomen in het Programma van Eisen van de nieuwe huisvesting, dit moet passend zijn bij het concept.

8.2 Kinderopvang Puck&Co

Op dit moment werken de scholen samen met kinderopvang Puck&Co. Deze kent drie opvangsoorten: kinderdagverblijf en peuteropvang van 2-4 jaar en buitenschoolse opvang van 4-13 jaar. Binnen de nieuwe school kan Puck&Co plek bieden voor alle kinderen van 2-13 jaar. Op de peuteropvang binnen de nieuwe school biedt Puck&Co voor- en vroegschoolse educatie (VVE).

Scholengroep Veluwezoom gaat de komende periode zoeken naar vergaande samenwerking met kinderopvang in relatie tot de ontwikkeling van de nieuwe school (inclusief huisvesting) om samen het concept door te ontwikkelen. Puck&Co zal één van de gesprekspartners zijn evenals Kinderdagverblijf Marron.

8.3 Andere partners

Samen met de gemeente onderzoekt Scholengroep Veluwezoom welke (zorg)partners op dit moment actief en fysiek aanwezig zijn binnen de wijk Stenfert. Er vindt een inventarisatie plaats van ruimtegebruik door deze partners binnen de wijk. De vraag is welke van deze partners kan participeren in de nieuwe huisvesting van de fusieschool.

Bijlagenoverzicht

Bijlage 1: fusie-effectrapportage (FER)
Bijlage 2: instemmingsverklaring MR’s

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Fusie-effectrapportage
(Speciale school voor) basisonderwijs

IKC De Wensvogel (15EI)
IKC LeerRijk (15HS)
Dieren

Meer informatie
www.duo.nl
ICO/PO (079) 323 23 33

1 Motieven	
1.1 Wat zijn de redenen en de noodzaak voor de fusie?	In de wijk Stenfert in Dieren staan op dit moment twee openbare basisscholen, IKC De Wensvogel (15EI) en IKC LeerRijk (15HS). Beide scholen hebben te maken met een dalend leerlingenaantal en een beperkte instroom van nieuwe leerlingen. Met name IKC LeerRijk is daardoor een zeer kleine school geworden, wat risico's met zich meebrengt voor het in stand houden van duurzaam kwalitatief goed onderwijs. Scholengroep Veluwezoom heeft tevens de ambitie uitgesproken om middels de fusie vorm te geven aan een nieuwe school, met een onderscheidend en aantrekkelijk concept passend bij de populatie, op locatie De Wensvogel.

1.2 Wat zijn de alternatieven voor fusie en zijn deze door het bestuur onderzocht?	In het voortraject zijn zeven scenario's onderzocht, namelijk: *Scenario 1a: fusie op locatie IKC De Wensvogel* IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk fuseren per augustus 2023 en vormen op de locatie van IKC De Wensvogel een fusieschool met een onderscheidend concept, passend bij de populatie en de wijk. *Scenario 1b: fusie op locatie IKC LeerRijk* IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk fuseren per augustus 2023 en vormen op de locatie van IKC LeerRijk een fusieschool met een onderscheidend concept, passend bij de populatie en de wijk. *Scenario 2a: samenwonen, twee scholen onder één dak op locatie IKC De Wensvogel* IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk blijven als zelfstandige scholen opereren en gaan samen onder één dak op de locatie van IKC De Wensvogel. *Scenario 2b: samenwonen, twee scholen onder één dak op locatie IKC LeerRijk* IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk blijven als zelfstandige scholen opereren en gaan samen onder één dak op de locatie van IKC LeerRijk. *Scenario 3a: opheffen IKC De Wensvogel* IKC De Wensvogel wordt opgeheven per 1 augustus 2023, leerlingen worden al dan niet ingeschreven bij IKC LeerRijk. *Scenario 3b: opheffen IKC LeerRijk* IKC LeerRijk wordt opgeheven per 1 augustus 2023, leerlingen worden al dan niet ingeschreven bij IKC De Wensvogel. *Scenario 4: Niets doen* De huidige situatie blijft bestaan tot het leerlingenaantal dusdanig laag wordt dat vanwege regelgeving en/of risico's op kwaliteitsverlies een school gesloten moet worden. Bij analyse van de scenario's is gebleken dat scenario 2a en 2b niet mogelijk zijn vanwege huisvestingsvraagstukken, beide gebouwen zijn te klein om twee scholen te huisvesten. Bij scenario 3a en 3b is er sprake van een verliessituatie. Eén van de scholen wordt gesloten, verworvenheden gaan verloren. Bij scenario 4 ligt het in de lijn der verwachting dat op korte termijn IKC LeerRijk zal moeten sluiten. Hoewel IKC De Wensvogel gehuisvest is in een verouderd gebouw, is deze wel gesitueerd op een aantrekkelijke locatie. IKC LeerRijk heeft een prachtig gebouw op een minder aantrekkelijke locatie en is te klein. Dit maakt dat scenario 1a: fusie op locatie IKC De Wensvogel het voorkeursscenario is.
2 Tijdsbestek	
2.1 Wat is de beoogde fusiedatum?	01-08-2023
2.2 Welke onderwerpen moeten na de fusiedatum nog geregeld worden?	De samenwerking moet een kansrijke onderwijssituatie voor alle leerlingen in de wijk Stenfert creëren. Goed onderwijs moet worden gegeven. De onderwijsinhoud van beide scholen is met elkaar vergeleken. De scholen hebben de wens uitgesproken om door middel van een nieuw en onderscheidend concept de fusieschool op de kaart te zetten. De aanzet voor het concept is gemaakt, de uitwerking zal de komende jaren aandacht vragen.

3 Doelen	
3.1 Wat wil het bestuur bereiken met de fusie?	Het uiteindelijke doel van de beoogde samenwerking is het beste onderwijs voor alle kinderen in de wijk Stenfert in Dieren te bieden, daarnaast samen met diverse partners een breed aanbod voor kinderen, ouders en wijkbewoners te bieden in een nieuw concept.
3.2 Wat zijn de gekwantificeerde doelen?	De belangrijkste doelstellingen zijn: - kwalitatief duurzaam (voor langere tijd) onderwijs voor alle kinderen in de wijk Stenfert; - een efficiencyslag maken en het aangeboden onderwijs betaalbaar en bestuurbaar houden. Door samenvoeging kunnen mensen en middelen efficiënter worden ingezet, zowel op schoolniveau als op bovenschools niveau. - Samen met partners een breed aanbod realiseren voor bewoners in de wijk Stenfert. De belangrijkste randvoorwaarden daarbij zijn: - binnen de mogelijkheden blijven die de huidige bekostiging biedt; - de stip op de horizon is het realiseren van een fusieschool met een onderscheidend concept, passend bij de populatie en de wijk in nieuwe huisvesting op de locatie van IKC De Wensvogel.
4 Effecten op diversiteit	
4.1 Benoem de gevolgen van de voorgenomen fusie op de variatie van het onderwijsaanbod in de betrokken regio.	Door de fusie verdwijnt een zelfstandige basisschool in de regio en ontstaat een grotere zelfstandige basisschool. Doordat er geen sprake is van het verdwijnen van een conceptschool of een school met een specifieke identiteit, zijn er geen consequenties voor wat betreft de variatie in aanbod.
4.2 Hoe wordt gewaarborgd dat in een bepaalde regio de variatie van het onderwijsaanbod blijft bestaan of groter wordt? Het gaat hier zowel om diversiteit op het niveau van scholen als op het niveau van vestigingen. Bij dat laatste gaat het om de 'interne keuzevrijheid'. Dit is de mogelijkheid om te kiezen uit een gevarieerd onderwijsaanbod binnen een bestuurlijke eenheid.	Het is de wens van alle betrokken schoolbesturen in de regio om diversiteit in het aanbod te behouden. Het ongecontroleerd verdwijnen van zowel katholiek, christelijk als openbaar onderwijs op bepaalde plekken in de regio wordt als onwenselijk gezien. Bij deze besturen zal nadrukkelijk aandacht zijn voor een adequate spreiding van de protestants-christelijke, katholieke en openbare en fusiescholen, met verschillende pedagogisch-didactische uitgangspunten en onderwijskundige profielen in de regio. De beoogde fusie is onderwerp van gesprek geweest bij de ontwikkeling van het Integraal Huisvestingsplan waar alle schoolbesturen in de gemeente bij betrokken waren. In overleg met de gemeenten, andere schoolbesturen in de regio en overige belanghebbenden wordt nu al actief geacteerd op het aantal scholen van verschillende denominaties en profielen die op de middellange en lange termijn in stand kunnen blijven.
5 Effecten op keuzevrijheid	
5.1 Welke keuze hebben leerlingen en hun ouders uit scholen van een bepaalde richting of pedagogisch-didactische aanpak in het voedingsgebied na de beoogde fusie? In welk opzicht verandert de huidige keuze door de beoogde fusie?	Het aanbod in het voedingsgebied blijft hetzelfde. Er zal aanbod voor openbaar onderwijs met bijbehorende pedagogische en onderwijskundige diversiteit blijven bestaan binnen het voedingsgebied van de scholen en de daarvoor wettelijk geldende afstandscriteria. Wel verdwijnt een kleinschalige school met haar eigen concept. Tijdens het fusieproces wordt zoveel mogelijk geprobeerd om de verworvenheden van deze kleine school in de fusieschool terug te laten komen.

5.2 Wat zijn de effecten op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en scholen in het voedingsgebied? Benoem daarbij zowel de voor- als nadelige gevolgen van de voorgenomen fusie.	Door deze fusie wordt het aantal scholen van Scholengroep Veluwezoom met één verminderd en verdwijnt in Dieren een openbare school. De school fuseert met een andere openbare school, zodat een vorm van openbaar onderwijs aanwezig blijft en diversiteit is geborgd.
5.3 Wat zijn de effecten op de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in het voedingsgebied? Benoem daarbij zowel de voor- en nadelige gevolgen van de voorgenomen fusie.	De school waarvan het BRIN-nummer verdwijnt, is geen formele conceptschool. Er verdwijnt dus geen specifiek onderwijskundig concept. Wel is sprake van verschillen in werkwijze binnen de scholen. Verworvenheden van beide scholen komen binnen de fusieschool terug. Er verdwijnt een kleinschalige school. Er zijn geen effecten op de bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in het voedingsgebied.
5.4 Welke maatregelen worden genomen om eventuele nadelen van de voorgenomen fusie tegen te gaan?	Keuzevrijheid houdt in dat leerlingen en hun ouders kunnen kiezen voor het onderwijs dat het beste past bij hun levensovertuiging, hun opvattingen over onderwijs, de capaciteiten van de kinderen en hun ambities. Daarvoor is een pluriform onderwijsaanbod in de regio nodig met een variatie aan identiteit, pedagogisch-didactische concepten, opleidingsaanbod, schoolgrootte en cultuur. De besturen zetten zich in om dit in deze regio te kunnen realiseren.
6 Kosten en baten	
6.1 Welke financiële kosten en baten zullen er zijn?	Door de fusie zal uiteindelijk een gedeelte van de bekostiging komen te vervallen. Het gaat hierbij met name om het verlies van vaste voet en de kleine scholentoeslag van de op te heffen school. De verwachting is dat de fusieschool voor toekenning van de samenvoegingscompensatie in aanmerking komt, aangezien men verwacht dat meer dan 25% van het aantal leerlingen meegaat naar de fusieschool.
6.2 Is de continuïteit voldoende gewaarborgd?	Scholengroep Veluwezoom zal een relatief kleine, zelfstandige school sluiten en daardoor minder kosten hebben in verband met het handhaven van een (te) kleine locatie. IKC De Wensvogel is een grotere school waar voorlopig geen risico's ten aanzien van de continuïteit van het onderwijs te verwachten zijn.
6.3 Wat zijn de risico's?	Er zijn vooralsnog geen financiële risico's, anders dan voor alle andere scholen binnen de regio geldend. Een substantiële vermindering van het leerlingenaantal zal op termijn een risico voor de organisatie of het voortbestaan van elke school kunnen vormen.
6.4 Welke niet-financiële kosten en baten zal de fusie opleveren?	Scholengroep Veluwezoom realiseert zich dat — door dit fusietraject — ouders ook een andere keuze kunnen maken dan te kiezen voor de fusieschool, namelijk de keuze voor een school van een ander bestuur. Door een — in dat geval — dalend leerlingenaantal zal de totale bekostiging op bestuursniveau van Scholengroep Veluwezoom terug kunnen lopen. De verwachting is dat dit niet het geval zal zijn. Scholengroep Veluwezoom is van mening dat de kwaliteit van het onderwijs voor alle kinderen in Dieren leidend is. De verwachting is dat door de fusieschool behoud van kwalitatief goed basisonderwijs voor alle kinderen in de wijk Stenfert gegarandeerd kan blijven.

7 Effecten op personeel, leerlingen en ouders	
7.1 Wat zijn de gevolgen voor de voorzieningen?	Op de lange termijn zou het aantal scholen in het voedingsgebied kunnen verminderen, afhankelijk van de ontwikkeling van de inwonersaantallen. Deze vermindering zal geen gevolg zijn van een vrij krachtenspel (krimp/concurrentie), maar van een actieve sturing op spreiding en variëteit. Daar komt bij dat deze planmatige reorganisatie — in nauw overleg met de gemeente en andere partners — meer mogelijkheden voor passende huisvesting en het ontwikkelen van bijvoorbeeld nog meer kindvoorzieningen zal bieden.
7.2 Welke effecten verwacht het bestuur op het schoolklimaat, de betrokkenheid van ouders bij de school en de betrokkenheid van het personeel bij de school?	Het bestuur verwacht geen effecten op het schoolklimaat. Door de samenvoeging van een zeer kleine met een grotere zelfstandige school ontstaat een fusieschool met een onderscheidend concept in de wijk. Ook verwacht het bestuur geen effecten op de betrokkenheid van het team bij de school. De betrokkenheid is groot en zal groot blijven.

7.3 Wat zijn de gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden, het personeelsbeleid en de medezeggenschap?	De gevolgen voor het personeel zijn in de personele paragraaf van deze fusierapportage beschreven. Binnen en na het fusieproces is het streven om voor elk personeelslid (binnen de school of stichting) de juiste plek te vinden in relatie tot de vraag van het teamlid en de school in het kader van de ontwikkeling van het onderwijs. De toekomstige formatieomvang is vanzelfsprekend afhankelijk van de instroom van leerlingen in de fusieschool en de ontwikkeling van de leerlingenstroom in het algemeen. De huidige MR's zullen na 1 augustus 2023 — conform hetgeen de WMS bepaalt — een voorlopige MR vormen en eventueel op basis van natuurlijk verloop en mogelijke verkiezingen naar de gewenste samenstelling van de nieuwe MR toewerken.
7.4 Wat zijn de gevolgen voor betrokkenheid van leerlingen, hun motivatie en hun mogelijkheden voor medezeggenschap?	Het belangrijkste gevolg en de grootste meerwaarde van de fusie voor leerlingen van IKC LeerRijk is dat de samenvoeging een belangrijk positief effect op de sociaal-emotionele ontwikkeling van een aantal leerlingen heeft door vergroting van de 'peergroup' (groter aantal leeftijdsgenoten, meer keuzemogelijkheden voor vriendschappen, et cetera). Formele medezeggenschap van leerlingen is in het PO niet aan de orde.
7.5 Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van ouders?	Het proces rondom de voorgenomen fusie is door ouders kritisch gevolgd en in diverse project- en werkgroepen aan meegewerkt. Veel ouders zijn betrokken bij de scholen. Deze betrokkenheid zal in de fusieschool naar verwachting niet minder worden.
8 Communicatie en evaluatie	
8.1 Op welke manieren en via welke kanalen worden de belanghebbenden betrokken bij het fusieproces?	Vanaf voorjaar 2022 zijn de MR's en de directies van de scholen in gesprek over de gevolgen van de krimp voor IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk. Over kansrijke ontwikkelingen om hiermee om te gaan is nagedacht. In juli 2022 hebben er ouderavonden op beide scholen plaatsgevonden. Tijdens deze ouderavonden is het voorkeursscenario aan de ouders is voorgelegd. Daarna hebben de MR's de intentie uitgesproken om de voorgenomen fusie verder te onderzoeken. Tijdens het proces zijn de MR's, de teams en de gemeente geïnformeerd. Ouders zijn middels nieuwsbrieven en ouderavonden geïnformeerd. Er is een projectgroep met ouders en een teamvertegenwoordiging van de betreffende scholen gevormd. De projectgroep heeft onder andere als taak gehad om de uitwerking van de fusieschool uit te (laten) werken en voor draagvlak te zorgen. De leden van de projectgroep – evenals de directie – zijn te allen tijde voor betrokkenen met vragen en/of opmerkingen aanspreekbaar geweest.
8.2 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd of de doelen van de fusie zijn bereikt?	Gedurende drie jaar na de fusiedatum zal twee keer per jaar worden geëvalueerd. Deze evaluatie wordt door de directie geïnitieerd. Geëvalueerd wordt of de doelen van de fusie, zoals in de fusierapportage benoemd, in voldoende mate zijn gerealiseerd en of hieraan wordt vastgehouden. De MR wordt over de resultaten van de evaluatie ingelicht.
8.3 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd wat de effecten (vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid) zijn?	Het schoolbestuur werkt met de andere schoolbesturen in de regio samen om gezamenlijk strategische vraagstukken het hoofd te bieden. In bijeenkomsten wordt daarbij gesproken over de spreiding en het aanbod voor alle betrokken ouders en leerlingen in deze regio. Daarnaast wordt dit onderwerp binnen bijeenkomsten van de GMR, MR, directie en raad van toezicht regelmatig op de agenda gezet. De evaluatie van deze specifieke situatie vindt tijdens het jaarlijkse managementgesprek tussen de directeur en bestuurder plaats.
9 Advies burgemeester en wethouders	
9.1 Wat is het advies van het college van B en W over de fusie?	

Bijlage 2 instemmingsverklaring MR's

Instemmingsverklaring fusie

Het bestuur van Scholengroep Veluwezoom, in de hoedanigheid van bevoegd gezag van respectievelijk IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk, beide te Dieren,

vragen na een zorgvuldig en planmatig voorbereidingstraject waarin inhoud is gegeven aan de vraagstukken die een fusie oplevert, zowel de MR van IKC De Wensvogel als van IKC LeerRijk, beide te Dieren, in te stemmen met het voorgenomen besluit om te komen tot een fusie, waarna vorm wordt gegeven aan een fusieschool met één onderwijsconcept en één visie per 1 augustus 2023. Hierbij blijft na fusie één BRIN-nummer in stand.

Naam: ……

Bestuurder Scholengroep Veluwezoom

Datum ……

Handtekening ……

Hierbij verklaart de MR van IKC LeerRijk in Dieren kennis te hebben genomen van de fusie-effectrapportage betreffende de fusie van IKC LeerRijk en IKC De Wensvogel en in te stemmen met het voorgenomen besluit om te fuseren per 1 augustus 2023.

Voorzitter: ……

Datum ……

Handtekening ……

Hierbij verklaart de MR van IKC De Wensvogel in Dieren kennis te hebben genomen van de fusie-effectrapportage betreffende de fusie van IKC De Wensvogel en IKC LeerRijk en in te stemmen met het voorgenomen besluit om te fuseren per 1 augustus 2023.

Voorzitter: ……

Datum ……

Handtekening ……

Penta Rho™

Ruimte om te zijn.

Penta Rho Organisatie &
Ontwikkeling B.V.
Boogschutterstraat 52
7324 BA Apeldoorn

T **(055) 538 66 90**
E **info@pentarho.nl**
I **www.pentarho.nl**

KvK-nr. **08165338**

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
G. Hofstede	1 Samenleving	3 Goede gezondheid en Welzijn

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
		3

rol raad
Ter informatie

onderwerp
Acute Verloskunde en Spoedeisende hulp in Gelre Ziekenhuis Zutphen

INHOUD VOORSTEL
1. Te besluiten om naar aanleiding van de aangenomen motie 'Volwaardig Ziekenhuis Zutphen' per brief aan de Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuizen kenbaar te maken dat de gemeente Rheden de voorgenomen sluiting van de afdelingen Acute Verloskunde en Hoogcomplexe Spoedzorg afkeurt.
2. De gemeente Rheden in de verdere gesprekken met Ziekenhuis Zutphen bestuurlijk te laten vertegenwoordigen door de gemeente Brummen. En hiervoor de bijgevoegde machtiging te ondertekenen.

1 Wat is de aanleiding?

De Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuizen heeft aangekondigd de afdeling acute verloskunde in Zutphen per 1 juli 2023 te sluiten en de Spoedeisende Hulp (SEH) af te schalen. Ook inwoners van de gemeente Rheden maken gebruik van deze afdelingen, met name uit Dieren, Spankeren en Laag-Soeren.

Onze gemeenteraad heeft op 28 februari 2023 de motie 'Volwaardig Ziekenhuis Zutphen' (bijlage 1) aangenomen. Daarin is de opdracht gegeven om:
- Aan de Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuis kenbaar te maken dat de gemeente Rheden sluiting van de afdeling acute verloskunde en hoogcomplexe spoedzorg afkeurt.
- Samen met betrokken gemeenten alle mogelijke realistische middelen in te zetten, om sluiting van de afdeling hoog complexe spoedzorg en acute verloskunde van Gelre Zutphen – en mogelijk ook andere afdelingen (zoals SEH, IC, etc) – te voorkomen;
- De Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuizen te verzoeken, bij de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te pleiten voor een specifieke beschikbaarheidsbijdrage voor (acute) verloskunde (en voor Acute Zorg) in Gelre Zutphen, wanneer daar aanleiding voor is.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Motie 'Volwaardig Ziekenhuis Zutphen' – 28 februari 2023
- Leidraad Wijziging Aanbod Acute Zorg
- Governancecode Zorg

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

We willen uitvoering geven aan de aangenomen motie van de gemeenteraad.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

- Wij maken middels een brief (bijlage 1) kenbaar aan de Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuizen dat wij de voorgenomen sluiting van de afdelingen acute verloskunde en hoogcomplexe spoedzorg afkeuren. Wij verzoeken de RvB in de brief ook om – wanneer daar aanleiding voor is - bij de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te pleiten voor een specifieke beschikbaarheidsbijdrage voor (acute) verloskunde (en voor Acute Zorg) in Gelre Zutphen.
- Momenteel vinden er gesprekken plaats tussen het ziekenhuis en gemeenten uit het directe verzorgingsgebied van het ziekenhuis. Wij laten ons bestuurlijk vertegenwoordigen door de gemeente Brummen in de gesprekken met het Gelre Ziekenhuis.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

N.v.t.

6 Wat zijn de risico's?

N.v.t.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De gemeenteraad heeft unaniem ingestemd met de motie 'Volwaardig Ziekenhuis Zutphen'.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Na akkoord versturen wij de brief aan de Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuis.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

De gemeente Brummen zal ons bestuurlijk vertegenwoordigen in de verdere gesprekken met Gelre Ziekenhuis over haar voorgenomen besluit. De gemeenten Brummen en Zutphen houden ons op de hoogte van de voortgang en hetgeen Gelre Ziekenhuis met onze inbreng doet.

Bijlage

1. Brief aan Gelre Ziekenhuis inzake Acute Verloskunde en Spoedeisende Hulp
2. Motie 'Volwaardig Ziekenhuis Zutphen'
3. Machtiging Gemeente Brummen – vertegenwoordiging gemeente Rheden in gesprekken Gelre Ziekenhuizen

De Steeg,

Stichting Gelre Ziekenhuis
T.a.v. Raad van Bestuur

Den Elterweg 77
7207 AE ZUTPHEN

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
3 april 2023	RHD-862477	
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Team Beleid Sociaal	(026) 49 76 911	

onderwerp
Voorgenomen sluiting Acute verloskunde en SEH.

Geachte leden van de Raad van Bestuur,

Het college van B&W van de gemeente Rheden heeft kennis genomen van uw besluit om de afdeling Acute Verloskunde per april te sluiten en de Spoedeisende Hulp vanaf zomer 2023 af te schalen naar laag-complexe spoedzorg. Via deze weg wil ik namens het college en de gemeenteraad onze zorgen over dit besluit laten blijken.

Voor inwoners van de gemeente Rheden is het Gelre Ziekenhuis een belangrijke locatie voor zorg. Met name de westkant van de gemeente (omgeving Dieren, Laag-Soeren en Spankeren) is georiënteerd op Zutphen en maakt gebruik van het Gelre ziekenhuis. Een sluiting van de afdeling Acute Verloskunde en afschaling van de Spoedeisende Hulp heeft onwenselijke gevolgen voor deze inwoners. Het zorgt na het verdwijnen van ziekenhuis Rijnstate Velp voor een verdere verslechtering van de bereikbaarheid van zorg in onze gemeente en regio.
Ook verwachten wij een grotere druk op huisartsen en verloskundigen in de gemeente Rheden, die al te maken hebben met een tekort aan capaciteit.

Volgens de leidraad 'Wijziging aanbod Acute Zorg' dienen ziekenhuizen de inbreng van betrokken partijen mee te wegen in besluitvorming en aan te geven wat het ziekenhuis met deze inbreng doet. Als gemeente zijn we van deze processen nog geen onderdeel.

Via deze weg wil ik u daarom kenbaar maken dat het college van B&W en de gemeenteraad van de gemeente Rheden uw besluit betreurt en afkeurt. Wij zien graag dat de genoemde afdelingen in stand blijven en verzoeken u om:
- bij de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te pleiten voor een specifieke beschikbaarheidsbijdrage voor de afdelingen.
- de inbreng van gemeenten die in uw verzorgingsgebied liggen mee te wegen in de besluitvorming en kenbaar te maken wat u met deze inbreng doet.

De gemeente Brummen zal ons verder bestuurlijk vertegenwoordigen. Graag blijven wij via hen op de hoogte van de verdere stappen die worden doorlopen en hetgeen u doet met de inbreng van de gemeenten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,
namens hen,

Carol van Eert
Burgemeester

Nadja Renkema-Holstein
Gemeentesecretaris

Besluit	**Aangenomen**
Stemming	**Unaniem aangenomen**

Motie vreemd aan de orde van de dag
Volwaardig ziekenhuis Zutphen

De raad van de gemeente Rheden, in vergadering bijeen op 28 februari 2023,

Stelt het volgende vast:

a. De Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuizen heeft aangekondigd de afdeling acute verloskunde in Zutphen per 1 juli 2023 te sluiten en de Spoedeisende Hulp (SEH) af te schalen;
b. Er is een leidraad 'Wijziging aanbod Acute Zorg', die is bedoeld om afspraken voor te bereiden en te maken over de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de acute zorg;
c. Anders dan is voorgeschreven, is er geen formeel verzoek ingediend door Gelre Ziekenhuizen bij het Regionaal Overleg Acute Zorg Zwolle (ROAZ) over een wijziging aanbod Acute Zorg c.q. verloskundige medisch-specialistische (acute) zorg in Gelre Zutphen;
d. Gelre Ziekenhuizen is als zorgaanbieder te allen tijde verantwoordelijk voor het doorlopen van een zorgvuldig besluitvormingsproces met alle betrokkenen, waaronder de gemeente Rheden en zorgverlenende instanties in de gemeente Rheden;
e. Gelre Ziekenhuizen dient de inbreng van alle betrokken partijen mee te wegen in de besluitvorming en aan te geven wat Gelre Ziekenhuizen met de inbreng doet.
f. Diverse gemeenteraden in de regio hebben soortgelijke moties aangenomen om zich uit te spreken tegen de voorgenomen sluiting en zeggen toe al het mogelijke te doen om dit te voorkomen.

Ziet verder:

g. Inwoners van de gemeente Rheden maken gebruik van de SEH en de afdeling verloskunde in Zutphen. Met name vanuit Dieren, Spankeren en Laag-Soeren.[1]
h. Daadwerkelijke sluiting of afschaling van deze afdelingen heeft onwenselijke gevolgen voor deze inwoners. En kan zelfs levensbedreigend zijn. Het zal leiden tot grotere druk op huisartsen en verloskundigenpraktijken die actief zijn in de gemeente Rheden;
i. Afschaling van de SEH naar laag-complexe spoedzorg, in combinatie met de aanrijtijden van ambulances naar veel plekken in onze gemeente, kan mensenlevens kosten;
j. Het voorgenomen besluit is niet zorgvuldig voorbereid volgens de leidraad 'Wijziging Aanbod Acute Zorg' en de door de zorgsector zelf opgestelde 'Governancecode Zorg', met de hierin opgenomen maatschappelijke doelstelling van goede zorg aan cliënten;
k. Op 15 december 2022 is de motie 29247-366 van Kamerleden Van den Berg en Ellemeet aangenomen over het meenemen van nabijheid en leefbaarheid van een regio bij het

[1] Zie ook bijlage: Brief van Vroedvrouwenpraktijk Dieren Doesburg Brummen.

opstellen van normen voor Acute Zorg. Met aandacht voor regionale netwerkvorming, de organisatie van de zorg en de samenhang tussen de eerste- en tweedelijnszorg;

l. De Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuizen heeft grote sociaal-maatschappelijke onrust veroorzaakt. Onrust die zeer nadelig is voor de kwaliteit van te leveren zorg, de werksfeer en de werkdruk binnen Gelre Ziekenhuizen. En beïnvloedt daarmee direct de leefbaarheid en het welzijn van de mensen in de regio, waaronder de inwoners van de gemeente Rheden.

Verzoekt het college:

1. Aan de Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuizen kenbaar te maken dat de gemeente Rheden sluiting van de afdelingen hoog complexe spoedzorg en acute verloskunde afkeurt;
2. Om samen met betrokken gemeenten alle mogelijke realistische middelen in te zetten, om sluiting van de afdeling hoog complexe spoedzorg en acute verloskunde van Gelre Zutphen – en mogelijk ook andere afdelingen (zoals SEH, IC, etc) – te voorkomen;
3. De Raad van Bestuur van Gelre Ziekenhuizen te verzoeken, bij de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te pleiten voor een specifieke beschikbaarheidsbijdrage voor (acute) verloskunde (en voor Acute Zorg) in Gelre Zutphen, wanneer daar aanleiding voor is.

Fractie GroenLinks	fractie VVD	fractie PvdA
Marloes van de Kolk	Martinique Visser	Marleen Noorland

gemeente Rheden

B en W-voorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
G. Hofstede	2 Welzijn	1 Geen armoede

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n)
		Memo ‘minima effect rapportage: conclusies & aanbevelingen’

rol raad
Ter kennisname

onderwerp
Minima effect rapportage 2022

INHOUD VOORSTEL

- Kennisnemen van de conclusies en aanbevelingen uit de minima effect rapportage 2022.

1 Wat is de aanleiding?

De energiecrisis en de inflatie hebben een groot effect op de bestedingsruimte van onze inwoners met een laag inkomen. Om dit effect nader te kunnen duiden en om na te gaan of ons minimabeleid hier voldoende in ondersteunt, hebben wij Nibud in september 2022 opdracht gegeven tot het uitvoeren van een minima effect rapportage (mer).

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Meerjarenbeleidskader sociaal domein Meedoen!
- Beleidskader Minima en schuldhulpverlening “Iedereen doet mee” 2021-2024

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

We willen dat inwoners met een laag inkomen ‘mee kunnen doen’ in de samenleving. En dat zij in staat zijn om zowel de ‘basisuitgaven’ te bekostigen als de uitgaven om sociaal te kunnen participeren. De conclusie van het Nibud is dat een minimabeleid voert, dat de meeste huishoudtypen voldoende ondersteunt.
Twee huishoudtypen echter, (paar met twee oudere kinderen en paar waar een van beiden een zorgvraag heeft) komen niet uit met hun begroting. Twee andere huishoudtypen komen wel uit met hun begroting maar blijven financieel kwetsbaar. Dit betreft de alleenstaande oudere en het echtpaar met een zorgvraag. Het Nibud vraagt hier aandacht voor en doet een aantal aanbevelingen. In de bijgaande memo worden de conclusies en aanbevelingen nader toegelicht.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Wij werken de aanbevelingen van Nibud (nader toegelicht in bijgaande memo) dit jaar verder uit, waarbij ook de financiële consequenties in beeld gebracht worden. Waar nodig leggen wij deze ter besluitvorming voor. Uitvoering van maatregelen kan vanaf 2024 plaatsvinden.

Gelet op de betrokkenheid bij dit onderwerp kan het college zich voorstellen dat de raad ervoor kiest dit onderwerp te agenderen voor een oriënterende vergadering.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
Hierover is pas duidelijkheid als de door aanbevelingen nader uitgewerkt zijn, tot concrete voorstellen. Zie onder 4.

6 Wat zijn de risico's?
Hierover is pas duidelijkheid als de door aanbevelingen nader uitgewerkt zijn, tot concrete voorstellen. Zie onder 4.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
Enkele onderwerpen uit de mer zijn al eerder onderwerp van gesprek geweest met de maatschappelijke partners. Er is dan ook zeker draagvlak om de aanbevelingen van Nibud samen verder uit te werken.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden gedeeld met de maatschappelijke partners, waaronder de werkgroep armoede en de adviesraad sociaal domein. Wij betrekken hen bij de nadere uitwerking van de aanbevelingen.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
De verantwoording over de bestede middelen binnen het minimabeleid en de bijzonder bijstand zal binnen de P&C cyclus op de daartoe geëigende momenten plaatsvinden. Daarnaast worden college en raad ten minste twee maal per jaar middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de stand m.b.t. het minima- en schuldhulpverleningsbeleid.

Velp,

gemeente Rheden

Memo

datum	voor	Afdeling/cluster
25 april 2023	College van B&W	Beleid
behandeld door	**ons kenmerk**	**bijlage(n)**
T. Mosselman		

Onderwerp
Minima effect rapportage 2022: conclusies & aanbevelingen

Aanleiding

De energiecrisis en de inflatie hebben een groot effect op de bestedingsruimte van onze inwoners met een laag inkomen. De verantwoordelijkheid voor het voeren van inkomenspolitiek ligt bij de rijksoverheid. Gemeenten hebben met hun minimabeleid de mogelijkheid op een aantal onderdelen daarop aan te vullen. Om dit effect nader te kunnen duiden en om na te gaan of ons minimabeleid hier voldoende in ondersteunt, hebben wij Nibud in september 2022 opdracht gegeven tot het uitvoeren van een minima effect rapportage (mer). De centrale vraag van dit onderzoek luidde:

Wat is het effect van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen in de gemeente Rheden?

De individuele inkomenstoeslag (IIT) was voor ons een aandachtspunt binnen de mer. Al eerder constateerden we dat deze in Rheden laag is ten opzichte van omliggende gemeenten. Wij wilden graag weten welke rol de IIT in de begrotingen van de verschillende huishoudtypes speelde.

Uitgangspunten

De mer beschrijft welke groepen huishoudens in de gemeente goed profiteren van de verschillende inkomensondersteunende maatregelen en welke groepen minder goed. Nibud rekent verschillende inkomensniveaus door:

- 100%: oftewel het inkomen op niveau van de bijstand en daarmee het ‘referentiepunt’
- 110%: is het inkomensniveau dat van toepassing is op de individuele inkomenstoeslag (voor inwoners met een langdurig laag inkomen)
- 120%: is het inkomensniveau dat op diverse minimaregelingen van toepassing is
- 125%: dit inkomensniveau waarbij het effect van het wegvallen van de minimaregelingen zichtbaar wordt[1].
- 150% is het inkomensniveau voor de Gelrepas voor kinderen van toepassing is.

[1] We hebben gekozen voor 125%. Dit percentage geeft iets meer inzicht in hoeverre een kleine inkomensstijging het gemis aan ondersteuning opvangt. Bij 121 % is de rekensom snel gemaakt. Dan lopen huishoudens immers het totaalbedrag aan inkomensondersteuning mis.

De mer is een generiek onderzoek, wat wil zeggen dat de resultaten betrekking hebben op ‘huishoudtypen’ maar niet één op door vertaald kunnen worden naar het individu. Nibud rekent de begrotingen door op zowel ‘basis uitgaven’ (woonlasten, boodschappen, zorgverzekering, energie etc) als op uitgaven voor ‘sociale participatie’ (uitjes, sport, op bezoek gaan etc). De begrotingen worden op Nibud houdt ik haar methodiek rekening gehouden met ‘reserveringsuitgaven’ (vervangen witgoed, klein onderhoud aan de woning en het eigen risico op de zorgverzekering, etc) maar niet met ‘sparen’. Tot slot gaat de mer in op de ‘armoedeval’, die op kan treden als inwoners uit een uitkering doorstromen naar werk of als inwoners die al werken meer gaan verdienen.

De mer is uitgevoerd op basis van het prijspeil van juli 2022. De inflatie is in de periode daarna nog fors opgelopen, dito voor de kosten voor energie. Waar verschillende huishoudtypen een positief saldo op de begroting laten zien, kan dat in de praktijk anders zijn. Aan de andere kant moeten ook de verschillende maatregelen vanuit het rijk ter verbetering van de koopkracht (de meeste per 1-1-23) in acht worden genomen, waardoor sommige huishoudens juist weer positiever in hun begroting uitkomen. Al met al geeft de mer op hoofdlijnen een goed beeld van het effect van het minimabeleid.

Conclusies

Alle huishoudens in de gemeente Rheden kunnen basispakket[2] bekostigen. Daarnaast kan het gros van de huishoudens ook de uitgaven voor sociale participatie bekostigen. Waarbij opgemerkt moet worden dat gemeentelijke ondersteuning daarbij wel noodzakelijk is om de maandbegroting rond te krijgen. Zonder die ondersteuning kunnen alleenstaanden, paren zonder kinderen en paren met oudere kinderen het basispakket niet bekostigen. Het gemeentelijk minimabeleid slaagt daarmee overall in haar doel, namelijk iedereen mee te kunnen laten doen.

Dit geldt echter **niet** voor de volgende huishoudentypen; zij krijgen de begroting niet rond:

- Het **paar met oudere kinderen (in de middelbare school leeftijd)** heeft op meerdere inkomensgrenzen een tekort op de begroting, na bekostiging van het basispakket en het pakket voor sociale participatie. Op bijstandsniveau komt dit huishouden elke maand € 72 tekort. Op 120% valt het saldo voor dit huishoudtype met €44 per maand positief uit. Bij 125% echter, vallen er tegemoetkomingen vanuit het minimabeleid weg en ontstaat er een tekort van € 129. Dit lost pas op bij een inkomen van 150%, met een mager positief saldo van €12 per maand.
- Ook het **huishouden waarbij waar één van de twee partners een zorgvraag heeft,** heeft een tekort op de begroting, na bekostiging van het basispakket en het pakket voor sociale participatie. Dit huishoudtype komt op bijstandsniveau elke maand € 67 te kort. Op 150% is er weer een positief saldo van € 55 per maand.

De volgende huishoudtypen krijgen de begroting wel rond, maar zijn financieel kwetsbaar:

- De **alleenstaande oudere met een zorgvraag** heeft op bijstandsniveau geen tekort op de begroting, na bekostiging basispakket en het pakket voor sociale participatie. Maar een positief saldo van € 6 per maand is erg mager en maakt dit huishouden erg kwetsbaar. Als er

[2] De maandbegrotingen zijn opgebouwd uit een basispakket aan minimaal onvermijdbare uitgaven, aangevuld met een pakket met uitgaven voor sociale participatie. Daaronder vallen contributies en abonnementen, bezoek ontvangen, uitjes, vakantie etc.

sprake is van hogere meerkosten in verband met de zorgvraag, dan zal dit al snel leiden tot grotere tekorten.
- Ook het **paar zonder kinderen** is kwetsbaar: dit huishoudtype kan de begroting wel rond krijgen, maar met een beperkt saldo van € 46 per maand (na bekostiging basispakket en het pakket voor sociale participatie) blijft dit huishoudtype financieel kwetsbaar.

Wat betreft de armoedeval concludeer Nibud dat er zowel sprake is van een uitstroomval als een doorstroomval:

- **De uitstroomval**[3] doet zich voor bij het paren zonder en met kinderen bij een inkomen van 125% van het minimum. Deze huishoudens hebben te maken met relatief hoge uitgaven voor een extra volwassene en voor de kinderen in combinatie met veel vergoedingen uit het minimabeleid. Op het moment dat die wegvallen blijft er minder bestedingsruimte over dan op bijstandsniveau. De energietoeslag speelt hierbij een belangrijke rol. Zonder die energietoeslag zou er geen uitstroomval zichtbaar zijn.

- Bij de meeste huishoudtypen er sprake is van een **doorstroomval** op 125% van de geldende bijstandsnorm. Zij hebben minder ruimte in hun budget dan huishoudens met een inkomen op 120% omdat de meeste gemeentelijke regelingen lopen tot een inkomen van 120%. De regelingen voor kinderen lopen door tot een inkomen van 150% procent, wat ervoor zorgt dat de armoedevallen bij gezinnen wordt gedempt. Daarnaast komen huishoudens met een inkomen tussen 121%-150% in Rheden ook in aanmerking voor de energietoeslag 2023. Dit heeft voor dit jaar een dempend effect op de doorstroomval.

De meeste voorbeeldhuishoudens komen in de berekeningen van Nibud rond. Nibud houdt in de berekeningen rekening met een aantal reserveringsuitgaven (voor witgoed, kleding etc). Er is echter geen ruimte om te sparen en daarmee een financiële buffer op te bouwen. Daarbij gaat Nibud er ook uit van uit dat de inwoner aan een aantal ‘basisvoorwaarden’ voldoet: de inwoner maakt gebruik van alle voorzieningen, kan goed met geld omgaan en wordt niet geconfronteerd met onvoorziene kosten. Vanuit de praktijk weten we dat deze ‘ideale omstandigheden’ voor veel inwoners niet het geval zijn. En dat het ontbreken van een buffer inwoners bij onvoorziene kosten in de problemen kan brengen (bezuinigen op uitgaven zoals voeding, betalingsachterstanden, schulden).

De individuele inkomenstoeslag (IIT) is er voor inwoners die langer dan drie jaar van een laag inkomen rond moeten komen. Deze toeslag stelt inwoners in staat om (enige) financiële buffer op te bouwen. De IIT is door Nibud meegenomen in alle berekeningen. Hoewel Nibud laat zien dat de IIT een positief effect heeft de bestedingsruimte (a.g.v. de IIT slaat bijvoorbeeld bij het echtpaar met twee oudere kinderen bij zowel 100% als 110% het saldo van negatief naar positief) in verschillende van de voorbeeldbegrotingen, moet bovenstaande wel in acht worden genomen. Voor veel inwoners met een langdurig laag inkomen is de IIT de enige manier om enige buffer op te bouwen.

[3] Uitstroomval: armoedeval bij uitstroom uit een bijstandsuitkering naar betaald werk. Doorstroomval: armoedeval bij het meer gaan verdienen.

Aanbevelingen

Het Nibud adviseer het bestaande minimabeleid (inclusief de hogere inkomensgrens voor kinderen) te handhaven en in te blijven zetten op maximalisering van het gebruik van de minimaregelingen. Het continueren van het beleid hebben we vastgelegd in het beleidskader 'mimimabeleid en schuldhulpverlening 2021-2024'. Inzetten op meer gebruik doen we onder andere door de inzet van bereken-uw-recht en door het informeren van inwoners over ons aanbod via onder andere de Geldkrant. Daarnaast blijven we inzetten op ondersteuning van inwoners waar het gaat om goed om te (leren) gaan met geld. Dat doen we samen met onze welzijnspartner Incluzio, bijvoorbeeld door de training '*Voor hetzelfde geld'*.

Het Nibud doet daarnaast de volgende aanbevelingen:

1. **De veronderstelde draagkracht binnen de bijzondere bijstand is relatief hoog;** onderzoek hoe de draagkracht op dusdanige wijze bepaald kan worden dat deze beter aansluit bij de financiële situatie van inwoners;
2. **Verhoog de tegoeden van de Gelrepas, in ieder geval om de gestegen kosten voor sociale participatie op te vangen:** Voor 2023 hebben we het tegoed eenmalig aangevuld met € 50, vanuit het pakket 'ondersteunende maatregelen energiearmoede'. De financiële consequenties van een verhoging van de tegoeden voor 2024 zullen nader onderzocht moeten worden.
3. **Houdt bij de berekening van de betalingscapaciteit voor de gemeentelijke lasten al rekening met andere belastingaanslagen (waterschapslasten**): GBLT[4] heeft aangegeven geen samenwerking (bestandsuitwisseling) aan te willen gaan op dit onderwerp. Er zijn echter wel mogelijkheden om de bestaande werkprocessen binnen de Connectie hierop aan te passen. Dit vraagt nog nader onderzoek (ook ten aanzien van de financiële consequenties).
4. **Onderzoek hoe paren met oudere kinderen extra ondersteund kunnen worden**: We hebben in 2020 de smartphone aan het Kindpakket toegevoegd. Het is mogelijk het Kindpakket aanvullend daarop uit te breiden met, met kosten specifiek voor het voortgezet onderwijs. Andere optie is het schoolkostentegoed via de Gelrepas voor het middelbaar onderwijs te verhogen. Tot slot is het ook mogelijk de inkomensgrens van het Kindpakket te verschuiven van 120% naar 150%. Wij stellen voor deze opties in overleg met Stichting Leergeld nader te verkennen.
5. **Onderzoek de mogelijkheid huishoudens met hoge zorgkosten meer te ondersteunen**. Dat doen we nu via de gemeentepolis, die aanvullende vergoedingen biedt voor inwoners met hoge zorgkosten. We kunnen hier aanvullend op inzetten door de wijze waarop we draagkracht berekenen binnen de bijzondere bijstand, te actualiseren. In de huidige berekening wordt namelijk draagkracht verondersteld die er in de praktijk niet is. Daarnaast stellen we stellen we voor het beleid bijzondere bijstand ten aanzien van zorgkosten te

[4] Uitvoeringsorganisatie waterschapsbelasting voor o.a. de waterschappen actief in de gemeente Rheden, Rijn en IJssel en Vallei en Veluwe.

herijken. Waardoor het beter aansluit op de vergoedingen vanuit de gemeentepolis en meer recht doet aan inwoners die niet via dit aanbod verzekerd kunnen of willen zijn. Dit vraagt nader onderzoek.

6. **Pas een inflatiecorrectie toe op de IIT en onderzoek hoe verhoging van de IIT kwetsbare huishoudens (waaronder het paar met twee oudere kinderen) verder kan ondersteunen:** Hier zetten we nog niet op in. We zien dat de IIT in Rheden lager is dan bij gemeenten in de regio. We stellen voor nader onderzoek te doen naar de hoogte van de IIT, i.r.t. het kunnen opbouwen van een financiële buffer.

Vervolg

Wij stellen voor om de rest van dit jaar te benutten om bovenstaande aanbevelingen nader te onderzoeken en uit te werken (inclusief de financiële consequenties). We zullen hier de maatschappelijke partners ook bij betrekken. Maatregelen die hieruit volgen kunnen vanaf 2024 doorgevoerd worden.